«КУЛЬТУРНА-ДЕРЖАВА»
Громадська організація

Чуріков Ю.І.
04071, м. Київ, вул. Верхній вал, 62, к.18
+380-098-043-57-52
E-mail: y_churikoff@ukr.net
код ЕДРПОУ 44952541

Тиж Ю.О.
Сертифікат на проектні роботи
Серія АА № 004182 виданий 21.12.2018 р.
www.kyiv-heritage.com
www.kyiv-heritage-guide.com
www.kyiv-landuse.com

Україна: ВИЗВОЛЕННЯ

Дайджест. Том 2

Книга 5. Статті та новини, № 801-1.000

Київ - 2025

1. АНОТАЦІЯ

1. Дайджест (преса)

Дайджест (англ. *digest* — стислий виклад, резюме) — інформаційний продукт (видання, стаття, *підбірка*), що містить виклад творів у вигляді витягів з оригіналу чи у формі його вільного перекладу або добірку у повному чи скороченому вигляді найцікавіших творів, вибраних з інших видань.

Як правило, до такого передруку систематично вдаються провінційні друковані газети, які мають слабку кореспондентську мережу і відчувають брак інформації й поповнюють її недостачу за рахунок столичних видань. Наявність великої кількості дайджестів — ознака низького фахового рівня видання. Свідченням журналістської майстерності є наявність у газеті чи журналі значної кількості ексклюзивних матеріалів, тобто таких, що виготовлені саме для цього видання його кореспондентами та оглядачами.

Але навіть авторитетні газети з глибокими традиціями сьогодні не обходяться без передруків найбільш цікавих матеріалів з інших видань, вміщуючи їх у рубриках «Наші передруки», «Дайджест» тощо. Для читачів такі рубрики цікаві, оскільки в них часто із скороченням малоістотних частин уміщуються сенсаційні, непересічні твори та праці, які збагачують читача новими знаннями, несподіваними інтерпретаціями фактів.

Первісно дайджестами називалися адаптовані для масового читання твори світової класики. Великі за обсягом романи стискувалися до розміру брошурки, що потребувала невеликого часу для ознайомлення й дешево коштувала. За допомогою такого видання можна було за півгодини «пройти» «Сагу про Форсайтів» Д. Голсуорсі чи «Війну і мир» Л. Толстого. Зрозуміло, що такі дайджести могли дати тільки псевдознання і аж ніяк не знайомили читачів ні з реальною філософською концепцією, ні з образним світом творів. Тим паче, що будь-який переказ обов'язково містить у собі елементи вибірковості, а, отже, й інтерпретації.

2. Моніторинг ЗМІ

Підготовка дайджестів публікацій є однією з найбільш поширених послуг у галузі ***професійного моніторингу*** засобів масової інформації. Її зміст полягає у створенні **добірки найважливіших матеріалів за визначеною тематикою та за визначений період**. Такий інформаційний продукт надає змогу відслідковувати головні новини у певному напрямку, отримувати експертні оцінки та прогнози розвитку галузі, відстежувати діяльність конкурентів тощо. **Перевагою цього виду отримання даних є відсутність *«інформаційного шуму»*.**

2. ПЕРЕДМОВА

***

3. ВСТУП

***

ДАЙДЖЕСТ

№ 801

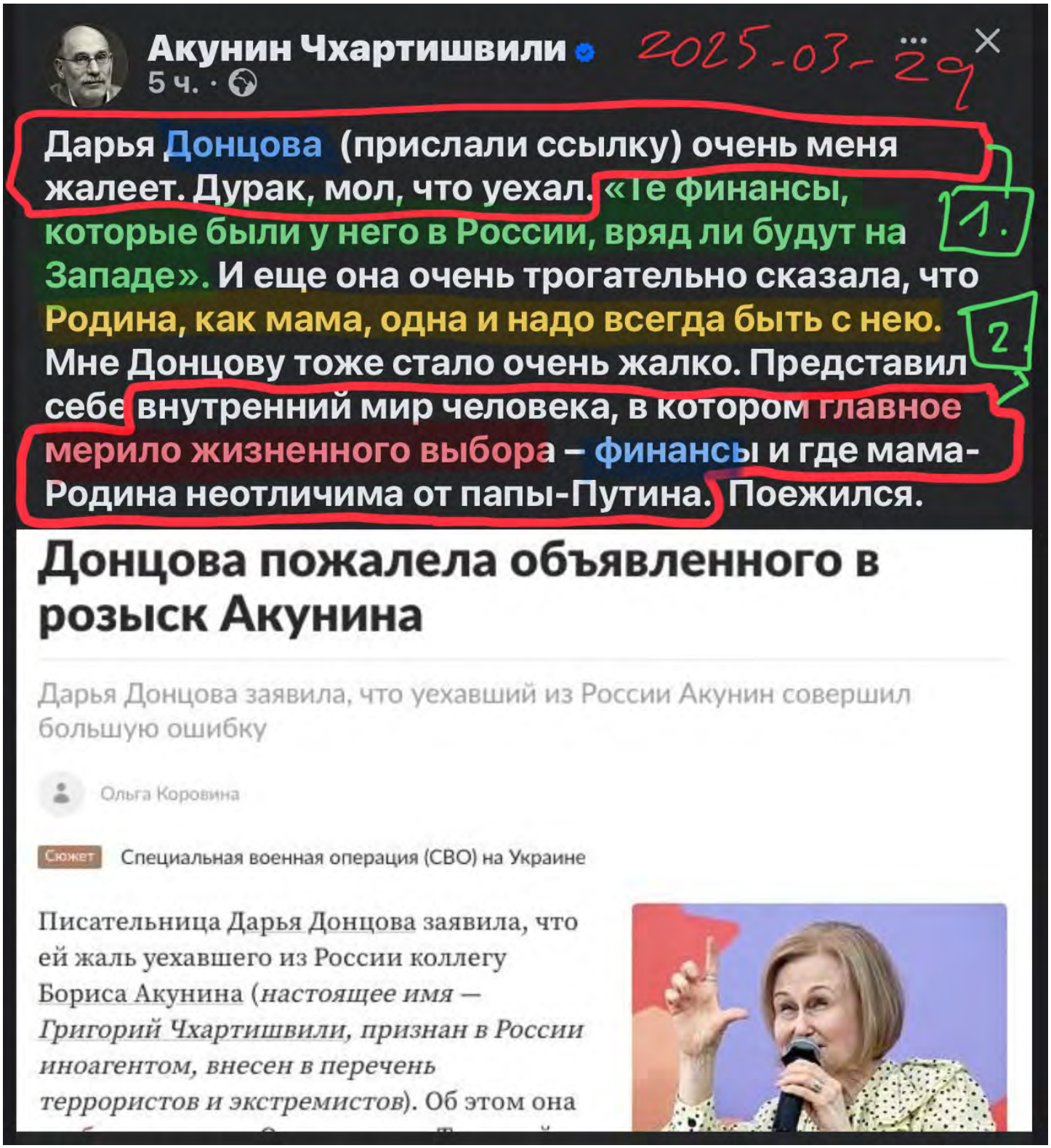

Акунин Чхартишвили
5 ч. ·

2025-03-29

Дарья Донцова (прислали ссылку) очень меня жалеет. Дурак, мол, что уехал. «Те финансы, которые были у него в России, вряд ли будут на Западе». И еще она очень трогательно сказала, что Родина, как мама, одна и надо всегда быть с нею. Мне Донцову тоже стало очень жалко. Представил себе внутренний мир человека, в котором главное мерило жизненного выбора – финансы и где мама-Родина неотличима от папы-Путина. Поежился.

1.

2

Донцова пожалела объявленного в розыск Акунина

Дарья Донцова заявила, что уехавший из России Акунин совершил большую ошибку

Ольга Коровина

Сюжет Специальная военная операция (СВО) на Украине

Писательница Дарья Донцова заявила, что ей жаль уехавшего из России коллегу Бориса Акунина (*настоящее имя — Григорий Чхартишвили, признан в России иноагентом, внесен в перечень террористов и экстремистов*). Об этом она

***

№ 802

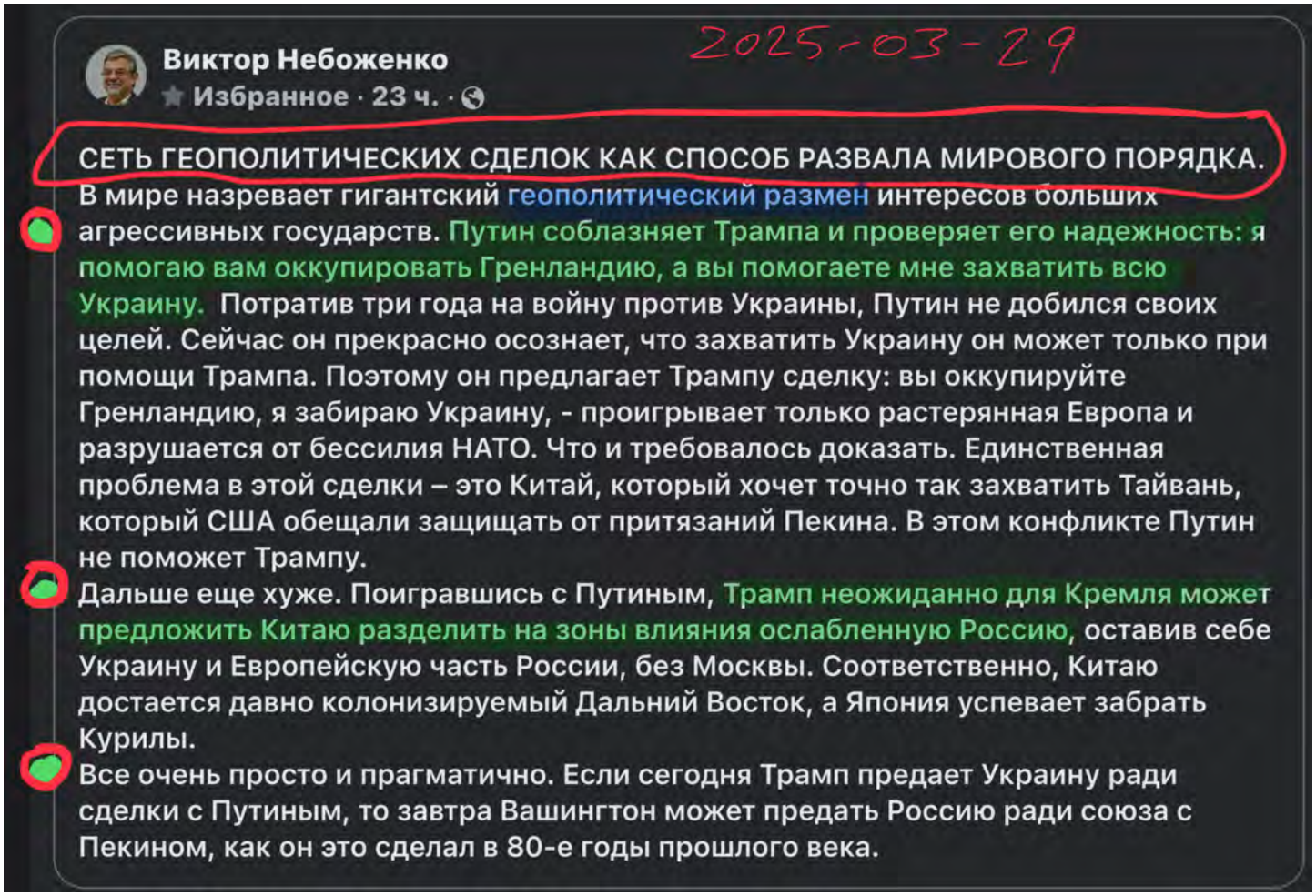

***

№ 803

Три закона Артура Кларка

Все любители фантастики и футурологии знают три закона Артура Кларка (1917—2008), сформулированные известным английским писателем в третьем издании его книги «Черты будущего» (есть русский перевод 1962 года, но он сделан со второго издания).

1. Итак, три закона Кларка

1. Когда уважаемый, но пожилой учёный утверждает, что что-то возможно - он почти наверняка прав.

Когда он утверждает, что что-то невозможно - он, вероятно, ошибается.

2. Единственный способ определить границы возможного — это попытаться немного выйти за их пределы.

3. Достаточно развитая технология неотличима от волшебства.

■ Кларк скромно заявил, что раз для Ньютона было достаточно сформулировать три закона и на том остановиться, то и он не будет ничего добавлять.

Но в издании 1999 года той же книги он не выдержал и добавил

4. четвёртый закон: «На каждого эксперта найдётся не менее авторитетный с противоположной точкой зрения».

■ Уже в начале XXI века, комментируя третий закон, Кларк признался, что если бы ему в 1962 году сказали, что когда-то появится устройство размером со среднюю книгу, которое будет содержать все книги большой библиотеки, он бы не стал возражать.

> Но если бы собеседник добавил, что это устройство позволит за несколько секунд найти любую цитату и даже любое слово из каждой внесённой в него книги, да ещё можно будет менять размер и рисунок шрифта, Кларк счёл бы это чрезмерной фантазией.

2. Законы Кларка породили в литературе немало вариантов и следствий

👉Любая технология, сколь бы примитивной она ни была, для тех, кто её не понимает, равноценна магии.

👉Любой достаточно далеко ушедший от нас внеземной разум неотличим от Бога.

👉Явления, кажущиеся нам сверхъестественными, на самом деле объясняются естественными законами, которые нам пока неизвестны.

***

№ 804

В повітрі носиться ідея підвищення ціни на газ для населення - її озвучують вже ліберальні експерти і навіть голова профільного комітету

2025-03-29

Кучеренко

Керівництво Нафтогазу (колишнє та нинішнє) озвучує цю ідею давно.

Нагадаю - мораторій на ціну на газ встановлено законом в 2022 році.

Аргументація - Нафтогазу не вистачає біля 4 млрд кубів газу щоби забезпечити населення, ТКЕ та енергетику газом за регульованою ціною за так званим механізмом ПСО.

Ці 4 млрд кубів треба імпортувати.

Грошей на це чомусь у Нафтогазу не вистачає, хоча очевидним є той факт, що існуюча ціна для населення повністю покриває всі витрати Нафтогазу на видобуток з великим запасом.

Нагадаю

> — минулого 2024 року пан ***Чернишов*** (тодішній очільник Нафтогазу) десятки разів запевняв країну, що власного газу Нафтогазу абсолютно вистачає для забезпечення механізму ПСО.

Не можу вчергове не нагадати українцям, що

> 1) — започаткована в 2016 році тодішнім керівництвом Нафтогазу (Коболєв/Вітренко) програма 20/20 передбачала підняття власного видобутку до 20 млрд кубів в 2020 році.

Саме для цього урядом ***Гройсмана*** було піднято ціну на газ для населення та ТКЕ, про що президент та прем'єр одразу відзвітували тодішньому керівництву США.

Натомість

2) — видобуток Нафтогазу не збільшився, а скоротився і зараз складає 13.5 млрд кубів.

Мабуть всі розуміють що

3) — зараз ніякої би проблеми з газом не було за умови виконання цієї програми - навіть за умови уражень газовидобувної інфраструктури з боку агресора.

Це дійсно була державна зрада, яку чомусь прикривали та прикривають нікчемні наглядові ради, деякі депутати разом з урядовцями та всіляки «експерти» та «активісти».

Ніхто за цей злочин не відповів!

Хоча зараз він буде коштувати країні величезних грошей, які сьогодні намагається випросити Нафтогаз як в бюджеті так і у іноземних партнерів.

Нагадаю

— урядом «зеленої» влади Коболєва в 2020 році було перепризначено без конкурсу на посаду голови правління ще на 4 роки!

— За конкурс відповідав міністр економіки Мілованов.

Дострокове та неминуче звільнення в 2021 році бездарного керівника разом з його шайкою обійшлося Нафтогазу майже в 1 млрд грн, який оплатили ми з вами!

Ніхто не покараний! «Маю право на помилку!».

***

№ 805

Кабальные условия предварительной версии договора и минералах, который стал договором концессии всей Украины - результат узурпации Зеленским власти

2025-03-29

Дубинский

Не имея внутренней легитимности, Зеленский обеспечивает ее за счет страха и коррупции: карательными механизмами ТЦК и СБУ, и доступом к схемам обогащения для судей и парламента.

Такая карательно-коррупционная модель может существовать только при ее внешнем одобрении - т.е. признании международной легитимности и отсутствии реакции на нарушение прав человека.

Чтобы получить такое международное одобрение, Зеленский вынужден действовать в интересах тех, кто может гарантировать ему власть и продолжение финансовой поддержки извне.

Ключевыми контрагентами для этого являются Европа и США.

Так как сегодня интересы США и Европы расходятся, то возникает вопрос, кто и за счет чего/зачем будет дальше поддерживать власть Зеленского и Украину.

США обозначили план своей поддержки как проведение выборов (уход Зеленского) и остановка войны.

При этом ключевые параметры мирного соглашения США хочет обсуждать с Россией без Европы.

Европа, в свою очередь, заинтересована в участии в переговорах на равных с США и РФ, чтобы вернуться в клуб геополитического лидерства, или в продолжении войны - потому что ее завершение без участия Европы оставляет ее на геополитической периферии, а также угрожает сменой глобалистских элит на партии правого толка.

При этом, Европа не может (не способна) предложить какой-либо весомой материальной поддержки Зеленскому, но может сохранить поддержку политической легитимности извне + подрывать усилия США опираясь на нежелание самого Зеленского заканчивать войну.

Это уже выражается в отказе снимать санкции с РФ, чтобы не допустить перемирия в Черном море.

В таких условиях США делают очень жесткий и прагматичный ход, выставляя условием своей дальнейшей поддержки - контроль над всеми ресурсами Украины.

— Тем более, изначально это предложение Зеленского.

В предложенном виде - этот договор означает, что Европа не получит доступ ни к одному коммерчески и стратегически привлекательному украинскому активу.

То есть,

— все финансовые доходы от взаимодействия с Украиной теперь будут зависеть от их перераспределения через США.

Одновременно, перемещается и центр политического веса - от Зеленского, который сегодня распределяет доступ к доходам от украинских недр и инфраструктуры, - к США. Таким образом, искать политическую благосклонность надо не в Киеве, а в Вашингтоне.

Отказ Зеленского от этого договора возможен. Но это будет и окончательным разрывом с США, компенсировать который Европа не способна - даже введение “сил сдерживания” полностью зависит от поддержки США.

К тому же, остро возникает вопрос о том, будут ли США готовы распространить действие 5-й статья устава НАТО на ту же Прибалтику, если война в Украине по вине Европы выйдет из-под контроля.

Помимо этого,

— отказ Зеленского может закончится - наконец - и персональными санкциями за отказ возвращать США деньги, израсходованные на войну.

Не политика, а коммерция.

В такой ситуации предметом переговоров может быть смягчение условий договора о минералах, но только взамен на конкретные уступки со стороны Зеленского - по мирным переговорам и выборам.

Напомню,

1) — соглашение о минералах еще надо провести через Раду.

2) — И сделать это в том виде, в котором оно написано сейчас невозможно - восстанут остатки внутренней олигархии.

При этом,

— продлевать дальше военное положение и просто воевать Украина может разве что в соцсетях. Запасы вооружения - до лета. Запасы морального духа - исчерпаны уже. А блеф с социологией на русских не действует.

Мой вывод

— Зеленский сегодня поставлен на очень жесткую растяжку, слезть с которой он может только двигаясь по указанному США пути.

Конечно, сумасшедший паяц опять может взбрыкнуть и потребовать, чтобы все погибли, но не покорились. Но с этого момента его дни будут сочтены.

***

№ 806

Отличная, можно сказать фундаментальная статья об этическом терроре. Он представлен как систематическое использование моральных аргументов не для улучшения этической ситуации в обществе, а для подавления инакомыслия и установления контроля над дискурсом.

Дацюк, Михайлова

"Когда *язык терапии* превращается в *оружие* массового подавления, происходит опасная подмена:

— этические нормы, призванные защищать уязвимых, становятся инструментом для сведения счётов, травли и коллективной агрессии".

https://telegra.ph/Terror-ehtiki-i-ehtika-terrora-03-17?fbclid=IwY2xjawJH52VleHRuA2FlbQIxMQABHexR-iLupW6WNigELjnPhTBX0YzsDhBCJ0DUscnB6nDNULEJCB2xl9Krxg_aem_w-l--2PqAhvd3OVe1W6dGA

***

Террор этики и этика террора

March 18, 2025

Daniel Ost.

Этический террор

— систематическое использование моральных аргументов не для улучшения этической ситуации в обществе, а для подавления инакомыслия и установления контроля над дискурсом.

В нашем конкретном случае, говоря о психотерапии и психологии, — это когда правила, созданные для кабинета психолога (и создающие рамку терапевтического процесса), внезапно становятся общими правилами для жизни и взаимодействия всех людей.

Предисловие

Как выглядит этический террор?

(1) — **Абсолютизация морали**: "правильная" позиция представляется как единственно возможная моральная точка зрения. Любое несогласие автоматически маркируется как этическое преступление;

(2) — **Размывание различий**: незначительные нарушения или даже просто неудачные формулировки приравниваются к серьезным нарушениям. "Его неудачная шутка — это такое же насилие, как физическое нападение";

(3) — **Коллективная вина**: ответственность распространяется на всех членов группы, к которой принадлежит "нарушитель".

Например, все мужчины объявляются соучастниками действий одного мужчины;

(4) — **Иммунитет к контексту**: игнорируются любые контекстуальные факторы, исторические обстоятельства или культурные особенности. Одни и те же стандарты применяются к событиям разных эпох.

(5) — **Требование ритуального покаяния**: от "нарушителей" требуется не просто извинение, а публичное самоуничижение по определенному сценарию.

(6) — **Принцип "стрелочка не поворачивается"**: фундаментальное лицемерие, при котором действия, осуждаемые у оппонентов, считаются допустимыми и даже добродетельными, когда их совершают "правильные" люди.

Оскорбления, дегуманизация, агрессия и травля становятся "справедливым гневом" или "необходимым сопротивлением", когда направлены против "неправильной" стороны.

Парадоксально, но в *этическом терроре* мы видим те же механизмы, что и в тоталитарных системах:

— поиск врагов, публичные обвинения, принудительные признания вины.

Только что на партсобрания не вызывают. Только теперь террор происходит под прикрытием защиты уязвимых групп или борьбы за справедливость.

Вместо диалога, взаимопонимания и постепенного улучшения общества — стремление к идеологической чистоте и наказанию "неправильно думающих".

Как и любой террор, этический также приводит к **страху, самоцензуре и деградации общественного дискурса.**

— К страху, коллеги. К страху сказать "Небо синее, а трава зеленая".

1. О смешении жизни, общественных процессов и терапевтической этики

Меня крайне тревожит, что

1) — терапевтические (профессиональные, тренируемые и очень нужные для процесса) принципы переносятся в общественную этику.

Происходит опасная подмена:

2) — методы, разработанные для контролируемой среды терапевтического кабинета, где работают подготовленные специалисты с добровольно обратившимися за помощью клиентами, насильственно внедряются в широкий социальный контекст.

Этот процесс "терапевтизации" общественной морали превращает *инструменты* исцеления в *оружие* идеологической борьбы.

Особенно тревожно то, что этот перенос часто осуществляется самими профессионалами в области психического здоровья, которые должны понимать контекстуальную ограниченность своих методов.

Какие принципы я имею в виду?

1. Безусловное принятие и валидация

- В терапии: признание всех переживаний, слов и оценок клиента как значимых, без морального осуждения.
- Некорректный перенос: "Вы обязаны верить мне на слово и не имеете права сомневаться в моей интерпретации событий".

2. Приоритет субъективного опыта

- В терапии: "Важно не то, что объективно произошло, а то, как вы это пережили".
- Некорректный перенос: "Моя субъективная травма отменяет право других на объективное расследование фактов".

3. Концепция "безопасного пространства"

- В терапии: создание среды, где клиент может выражать любые мысли без страха осуждения.
- Некорректный перенос: требование превратить всё общественное пространство в зону, свободную от триггеров и дискомфортных мнений.

4. Табу на ретравматизацию

- В терапии: осторожное обращение с травматическим опытом клиента.
- Некорректный перенос: "Любое оспаривание моей позиции — это повторная травматизация и насилие".

5. Терапевтическая нейтральность

- В терапии: воздержание от моральных оценок ради терапевтического процесса.
- Некорректный перенос: требование, чтобы общество отказалось от моральных суждений о деструктивном поведении.

6. Работа с расщеплением

- В терапии: временное принятие черно-белого мышления как этапа исцеления
- Некорректный перенос: поощрение манихейского разделения мира на "хороших нас" и "злых других" в публичном дискурсе.

7. Подмена правовых механизмов терапевтической позицией

- В терапии: фокус на психологических аспектах и субъективном восприятии ситуации, а не на юридической ответственности.
- Некорректный перенос: замена правовых процедур, основанных на презумпции невиновности и требующих доказательств, эмоционально окрашенными публичными обвинениями. "Не важно, что говорит закон — он чувствует себя жертвой, значит, преступление было совершено".

Психолог/психотерапевт использует принцип "безусловного принятия", включающий все перечисленное выше.

Это не означает подлинного согласия с деструктивными убеждениями, взрывным аффектом, маниакальным бредом или бесконечным арсеналом искажений и защитных механизмов, но представляет собой осознанную терапевтическую тактику.

Если терапевт временно воздерживается от конфронтации, например, с расщеплением ("все плохие" vs. "я жертва"), идеализацией или проекцией клиента, он делает это с целью укрепления терапевтического альянса и создания безопасной среды для исследования.

Эта доброжелательно-нейтральная позиция терапевта позволяет клиенту полностью раскрыть свою внутреннюю картину мира без страха осуждения, — чтобы впоследствии, когда сформирован достаточный уровень доверия, начать осторожную реструктуризацию дисфункциональных паттернов мышления, поведения или регуляции аффекта.

Терапевтическая этика создавалась для кабинета психолога:

> **— это строгие границы, где специалист помогает клиенту справиться с травмой, не перекладывая на него свои ценности.**

Но **когда эти правила выводят в публичное поле, происходит катастрофа.**

> **1) — Вместо исцеления — агрессия.**
>
> **2) — Вместо диалога — моральный террор.**

Например,

> *— требование избегать "триггерных" тем в общественных дискуссиях (как в терапии) убивает саму возможность честного разговора о проблемах.*

Если в кабинете психолога вы постепенно учитесь встречать боль, то в реальном мире вам предлагают не встречать, а убегать — запрещать, замалчивать, стирать.

> **— Это как лечить аллергию, вырубая все деревья в городе: вместо адаптации — побег от реальности.**

В терапии эти правила работают хорошо и очень красиво:

> **— терапевт помогает человеку справиться с болью, создавая безопасное пространство.**

Но когда эти же принципы переносят на общественные дискуссии, происходит что-то... истинно безумное и опасное.

Опасное и безумное, потому что жизнь вне терапии — нестерильная зона.

Совершенно невозможно проигнорировать метафору, которая сама просится на ум:

> 1) — для правильной хирургической операции необходима стерильность;

но

> 2) — стерильность в быту не только недостижима, но и вредна — даже если предположить, как здорово защищает от инфекций.

«Стерильно в вакууме» — но там и жизни нет.

2. Этика травмы

Особенно показательна *<u>манипуляция концепцией травмы</u>*.

В терапевтическом кабинете мы серьезно относимся к субъективному опыту клиента, но в общественной дискуссии невозможно запретить критически анализировать ситуацию, ссылаясь на неоспоримость чьей-то травмы. Когда "травма" становится щитом от любой критики, а профессионалы используют свой статус не для повышения качества диалога, а для его подавления — мы видим ту самую токсичную "терапевтизацию" общественного пространства.

Это не защита пострадавших, а инструментализация и генерализация терапевтических концепций для укрепления власти определённых групп. Самое тревожное, что сами психологи, — которые должны понимать разницу между терапевтической и публичной этикой, — оказываются в авангарде этого смешения, подрывая основы как профессиональной этики, превращаясь в "новых инквизиторов" от модной гуманитарной церкви, так и от здорового общественного диалога и рефлексии.

Современная "этика травмы" приводит к парадоксу: чем активнее мы говорим о психическом здоровье, тем патологичнее становится общественное состояние. Почему? Потому что произошла подмена понятий. Настоящая терапия помогает принимать жизнь во всей её сложности, включая боль и разочарования. Но популярная культура (в том числе, при помощи терапевтов-активистов) превратила её в культ безопасности, где главная цель — избегать дискомфорта любой ценой.

Это порождает новые перекосы:

(1) Во-первых, "инфантильный активизм": люди требуют, чтобы мир решал их личные проблемы.

(2) Второе — "коллективный нарциссизм": группы соревнуются за статус самых уязвимых, присваивая себе право на особое отношение.

(3) Третье — "параноидальная бдительность": постоянный поиск скрытых оскорблений в нейтральных словах.

Самое страшное, что эта система отношений и взглядов создаёт не здоровое общество, а общество зависимых и несчастных, одержимых местью и яростью. В нем человек учится не преодолевать трудности, а избегать их; не выстраивать отношения через диалог, а отсекать "неправильных" людей; не создавать, а разрушать; не полемизировать и спорить, а кричать и бросаться обвинениям. Психика, воспитанная в культе безопасности, парадоксальным образом становится хрупкой — как иммунитет ребёнка, выросшего в стерильной комнате: он заболевает от первого контакта с "реальностью" грязного подъезда.

Когда язык терапии превращается в оружие массового подавления, происходит опасная подмена: этические нормы, призванные защищать уязвимых, становятся инструментом для сведения счётов, травли и коллективной агрессии. Ярче всего это видно в соцсетях: под лозунгами вроде "Мы боремся за психологическую безопасность!" разворачиваются настоящие цифровые казни (а это, кстати, яркий признак левой идеологии — "левая рука твоя не знает, что делает правая", поэтому после отповеди против насилия идут взрывные оскорбления и самые огульные обвинения против целых групп людей). Человека, который допустил неосторожное (или неумное) высказывание, объявляют "абьюзером", "нарциссом" или "насильником", "-фобом" — не потому, что он реально причинил вред, а потому, что его мнение не вписалось в новую мораль, где чувства (чаще жертв) важнее фактов, реальности или здравого смысла. Его начинают травить, осыпать оскорблениями, требовать "публичного покаяния" — и всё это под соусом "восстановления справедливости".

Травма превращается в валюту: чем уникальнее ваша боль, тем выше социальный статус. Всё чаще можно встретить людей, которые коллекционируют диагнозы как трофеи.

Еще одна проблема заключается в оправдании хамства и мнимой вседозволенности как "эмоционального отреагирования". Например, незнакомец в сети пишет вам "Сдохни, мудак!", а когда его упрекают в хамстве, парирует: "Это моя реакция на вашу токсичность!" или "Не указывайте мне, что чувствовать и как говорить!" Снова речь про травму: если человек заявляет о своей травме, — реальной или мнимой, — он получает "карт бланш" на любые высказывания, даже если в них будут звучать призывы к уничтожению отдельных людей или групп людей. Так ли должно быть? Вы это уже видели, я уверен.

В обществе сталкиваются разные взгляды, а прогресс и развитие требует споров и даже дискомфорта. Если мы начнём запрещать всё, что кого-то "ранит", то задушим саму возможность диалога. Потому что "всех" ранит

"все" и каждого — свое. Вовсе абсурдное происходит, когда этику терапии, где важно беречь хрупкое состояние клиента, применяют ко всем подряд случаям и ситуациям.

3. О нашем общем опыте

Механизмы подавления инакомыслия претерпели поразительную трансформацию за последнее столетие.

Особенно тревожны проявления этих механизмов в постсоветских странах, где десятилетия учили не думать, а подчиняться — отголоски чего слышим/видим и по сей день. В Советском Союзе это была централизованная государственная машина с физическими методами принуждения — от расстрелов и ГУЛАГа до психиатрических клиник и профессиональной маргинализации. Система была прозрачна в своей непрозрачности: каждый понимал, что государство контролирует мысли граждан и что существуют темы, о которых лучше молчать. "Анекдоты на кухне" знакомы многим.

Сегодня на смену этой системе пришел распределенный идеологический контроль, действующий через механизмы "отмены" и социальной изоляции. Не нужен Главлит, когда есть армия активистов, готовых инициировать кампании против "неправильных" взглядов; не нужен КГБ, когда есть бдительные активисты и подвижники новых левых, которые "за все хорошее и против всего плохого".

В СССР инакомыслие "лечили" в психиатрических клиниках — мол, "нормальный человек не может критиковать социализм" (пример: Новодворская и печально известный диагноз "вялотекущей шизофрении"). Сейчас методы стали мягче, но логика та же: объявить неудобные мысли "опасной болезнью", а их обладателей — заразными, больными, ненормальными.

Только вместо карательной психиатрии — язык "травм" и "триггеров". Вместо принудительного лечения — массовая культура отмены. Вместо открытой цензуры "списков" возникает цензура "лучших побуждений": например, запрет обсуждать проблемы, потому что они "стигматизируют", или отказ от критики идей под предлогом "эмоциональной безопасности".

Парадоксально, но современный "этический террор" использует многие приемы советской цензуры: создание списков запрещенных слов и концепций, требование ритуального самоосуждения, практика публичных "разборов полетов", культ идеологической чистоты. Но если в СССР человек хотя бы понимал, что борется против внешней репрессивной силы, то сегодняшний механизм "отмены" маскируется под спонтанный порыв общественной нравственности. Тогда интеллигенция противостояла давлению государства, сегодня она часто становится его проводником, добровольно патрулируя

границы допустимого дискурса. Это создает особенно больную атмосферу: человек, лишившийся работы или репутации из-за "неправильной" шутки или высказывания десятилетней давности, не может даже точно определить, кто его палач — ведь решение о его "отмене" принималось не конкретных кабинетах и партсобраниях ЦК, а в коллективном действии "общественности", защищающей абстрактные левые нравственные идеалы.

Современная система идеологического контроля достигла того идеала, который предвидел Мишель Фуко, анализируя архитектуру паноптикума — тюрьмы, где заключенные находятся под постоянным потенциальным наблюдением, не зная, когда именно за ними следят. В этой системе внешний надзиратель постепенно становится ненужным, поскольку функцию надзора заключенный берет на себя. Сегодняшняя культура идеологической бдительности реализовала этот принцип в невиданных масштабах: каждый постоянно находится в состоянии потенциальной видимости, каждое слово может быть извлечено из контекста, каждое старое высказывание может всплыть в любой момент. Внутренний тюремщик ликует!

Главным триумфом стала интернализация цензуры — люди сами становятся своими тюремщиками. Рефлексы самоцензуры срабатывают прежде, чем мысль оформилась в слово. В отличие от советской или нацистской системы, где мысль загонялась в подполье, сохраняя внутреннюю свободу, новый режим контроля колонизирует сам процесс мышления. Ритуальные формулы политкорректности и избегание "проблемных" тем — лишь видимые симптомы глубинного процесса: формирования мышления, заранее адаптированного к предполагаемым идеологическим ограничениям. Внешние тюрьмы стали ненужными, потому что тюремные стены встроены в саму матрицу нашего мышления. Намного эффективнее заставить человека произвести внутри себя надзирателя, который будет гарантировать его конформность, чем строить лагеря и содержать армию цензоров.

В итоге общество не решает реальные конфликты, а замалчивает их, притворяясь, что их нет. Это не защита — это бегство от реальности. Итог похож: страх говорить, страх думать, страх быть собой. Врезалось в память высказывание Е. Шульман, что "иметь и высказывать свое мнение — очень дорогое удовольствие".

Не каждый готов потерять ресурсы, влияние, признание, кров или семью ради правды.

4. Парадоксы и метаморфозы

Самое парадоксальное в этом "этическом терроре" — он не делает людей сильнее. Наоборот, чем больше общество оберегает себя от малейшего дискомфорта, тем беспомощнее становится перед реальными кризисами.

Чем больше активизм защищает нас от "психологических угроз", тем слабее становится наша психика. Статистика депрессий и тревожных расстройств растет именно в тех странах, где борьба за "психологическую безопасность" достигла пика. Возможно, причина в том, что человек, которого с детства учат видеть в каждом неудобном разговоре "травму", просто не может адаптироваться к жизни, где конфликты и разочарования неизбежны.

Представьте, что все перестали учить детей плавать, чтобы те "не испугались воды".

Результат?

Поколение, которое тонет в луже. Так и с мышлением: если мы объявим "вредными" любые идеи, которые заставляют сомневаться или чувствовать неудобство, мы вырастим людей, неспособных отличить правду от лжи, а рациональность — от манипуляции.

Проблемы не исчезают от запрета на их обсуждение.

Когда за каждым спором о политике или морали видят "психологическое насилие", это не защита слабых — это инфантилизация всех. Взрослый и здоровый человек способен пережить обиду, услышать критику, даже если она неприятна. Лишая его этого права "ради его же блага", мы крадём у него что-то важное — достоинство самостоятельного выбора.

Ещё страшнее, когда эта логика проникает в правосудие. Представьте: человека увольняют без доказательств только потому, что кто-то "чувствовал себя небезопасно" рядом с ним. Или активиста сажают в тюрьму, назвав его тексты "психологическим насилием над обществом". Здесь уже пахнет не просто хамством — а новой формой тоталитаризма, где власти даже не нужно запрещать законы. Достаточно объявить инакомыслящих "источниками коллективной травмы", и толпа сама разорвёт их во имя "исцеления".

Отчасти такие глупые и грубые перекосы в наших общественных отношениях вызывает механическое, некритичное перенесение западных активистских практик и терминологии в совершенно иные социокультурные контексты — своеобразный карго-культ современного активизма. Подобно тихоокеанским островитянам, строившим бамбуковые имитации радиовышек в надежде привлечь самолеты с грузами, современные активисты во многих странах воспроизводят внешнюю атрибутику и лексикон американских социальных движений, не понимая их исторических корней и локального контекста. Они ритуально повторяют термины и концепции, выросшие из специфического опыта постколониальной и расовой истории США, применяя их к обществам с радикально иной исторической траекторией, иным опытом социальных травм и конфликтов.

Этот интеллектуальный импорт создает парадоксальную ситуацию: в стремлении деколонизировать мышление активисты зачастую колонизируются чужими категориями и аналитическими рамками, теряя способность аутентично описывать собственную реальность. Они говорят о "микроагрессии" в странах, переживших ГУЛАГ, обсуждают "привилегии" в обществах, где еще жива память о массовом терроре, применяют американоцентричные концепции расы в культурных контекстах с совершенно иными структурами социальных границ и разделений. Это не просто вопрос терминологической неточности — это симптом глубокого кризиса интеллектуальной самостоятельности, когда заимствованный инструментарий становится не средством анализа реальности, а заменителем этого анализа.

Социальные сети создали идеальную среду для "этического террора". Алгоритмы поощряют скандалы: чем громче ваше возмущение, тем больше лайков и репостов. Хештеги вроде #cancelculture или #shame становятся цифровыми вилами, которыми толпа разрывает "виновных". Анонимность даёт ощущение безнаказанности: под фальшивым ником можно оскорблять, угрожать, распространять ложь — и всё это под маской "борьбы за справедливость".

Показательно преследование и попытки вломиться в дом Роулинг после ее постов в Твиттере. Домой, толпой, с оружием — видимо, чтобы ненасильственно доказать ее неправоту в аргументированном споре. Кажется, некоторые психологи поддержали бы такой поступок, сказав что-то в духе "Не запрещайте угнетенным людям добиваться справедливости! Они не обязаны злиться так, как вы им скажете!"

Но главная проблема — подмена реальности. В соцсетях нет полутонов: вы либо "ангел", либо "демон". Хуже того, цифровой суд лишает человека права на защиту: экраны гаджетов не передают интонаций, контекста, искренних извинений. Человек превращается в мем — плоский и однозначный.

Соцсети также искажают представление о масштабе проблем. Когда 100 аккаунтов в Твиттере или Фейсбуке кричат о "гендерном апокалипсисе", кажется, что весь мир горит. На деле же это часто кучка активистов, чей крик усиливают алгоритмы. Но СМИ принимают этот виртуальный шум за "глас народа" — и тем самым выступают как "усилители".

Парадокс в том, что сами соцсети остаются в стороне (и даже подливают масло в огонь, как это было в Твиттере). Они наживаются на травле, продавая рекламу возбуждённой, активно вовлеченной, аудитории, а когда случается беда — разводят руками: "Мы всего лишь нейтральный инструмент". Это всё равно что торговать бензином и спичками в лесу во время засухи, а потом удивляться пожарам.

5. Зачем и почему?

5.1) Почему люди идут на это?

Потому что "этический террор" даёт иллюзию праведности. Нападая на других под маской защитника, агрессор чувствует себя героем. Ему кажется, что хейт — это "терапия для угнетённых", а травля — "восстановление справедливости". На деле же это обычная жажда власти и глупость. Такие люди не хотят диалога — они хотят трибунала. Не хотят понимать — хотят наказать. Им неважно, что жертва, возможно, просто ошиблась, или подменила мышление и факты эмоциями — они наслаждаются моментом, когда могут поставить её на колени и заставить просить прощения за то, "что хочется мне кушать".

5.2) Почему это работает?

Потому что даёт простые ответы в сложном мире.

Вместо того чтобы разбираться в противоречиях и нюансах, можно высмеять "не все так однозначно". Вместо анализа капитализма, проще объявить "токсичными" или "угнетателями" всех, кто зарабатывает больше других. Вместо анализа причин неравенства — обвинить во всём "белых гетеросексуальных мужчин" или WASP. Это религия для нежелающих думать: не нужно менять систему — достаточно изменить язык. И как любая религия, она плодит ханжей: тех, кто осуждает "угнетателей" и "насильников" днём, а ночью травит коллег, ведь "эмоциональное отреагирование" разрешает всё.

Самое циничное, что настоящие жертвы реального насилия в этой системе только проигрывают. Когда все вокруг кричат «Я травмирован!», голос тех, кто пережил настоящую боль, теряется в шуме. А общество, уставшее от истерик, начинает сомневаться даже в объективных преступлениях. Разумные люди учатся молчать.

Корень этой ошибки — в подмене гуманизма левой гуманитарщиной. Левый активизм, захвативший психотерапию, навязывает идею, что любой дискомфорт — это "насилие системы". Если вам грустно или не нравится ходить на работу — виноват капитализм. Если вы поссорились с партнёром-мужчиной — это "патриархат". Если недовольны собой — "внутренний угнетатель, сформированный белыми мужчинами".

Такая повестка отрицает личную ответственность, сводя всё к абстрактному "угнетению" и "неравенству". Рамки "угнетения" зависят только от воображения, поэтому списки врагов только растут. Беда лишь в том, что терапия, которая вместо работы с реальным "Я" клиента занимается поиском внешних врагов, предаёт свою цель. Она не даёт инструментов для жизни —

она учит жаловаться, обвинять и требовать, чтобы мир подстроился под ваши страхи.

6. Что противопоставить этому?

Что противопоставить этой дьявольской машине?

(1) **Во-первых, чёткое разделение: 1) — терапия — для личного исцеления, а 2) — справедливость — для объективного правосудия. Нельзя лечить общество как пациента.**

(2) **Во-вторых, требование доказательств: если человек обвиняет кого-то в "психологическом насилии", он должен показать конкретный вред, а не прятаться за расплывчатыми "я так чувствую".**

(3) **В-третьих — отказ поощрять истерики. Когда хамство в ваш адрес маскируют под "искреннее выражение эмоций", нужно называть это хамством.**

В мире, где каждый может объявить себя жертвой, а другого — палачом, единственное спасение в том, чтобы вернуть словам их изначальный смысл.

Да, травма существует. Да, поддержка нужна. Но нельзя позволять больным идеям заражать всех вокруг, превращая человечество в сборище обиженных тиранов.

В эпоху, когда идеологический контроль принимает форму распределенной "этической" цензуры, особую ценность приобретают стратегии, опирающиеся на рациональные основания дискуссии. Противостояние современной системе идеологического давления возможно через возвращение к фундаментальным принципам критического мышления и открытого диалога.

Параллельно с этим важно систематически выявлять двойные стандарты, ставшие визитной карточкой новой этики. Документирование случаев, когда идентичные действия получают радикально разную оценку в зависимости от идеологической принадлежности их автора, помогает обнажить селективность морального возмущения. Такие примеры делают видимым скрытый идеологический каркас, маскирующийся под универсальные этические принципы.

Историческая память — мощный союзник в этой интеллектуальной борьбе. Проведение параллелей между современными формами цензуры и их историческими предшественниками помогает разрушить иллюзию уникальности и моральной безупречности нынешних практик. Когда мы показываем методологическое сходство между советскими индексами запрещенной литературы и современными списками "проблемных"

выражений, мы возвращаем дискуссию в контекст вечного противостояния между свободой мысли и догматическим контролем.

В конечном счете противостояние "этическому террору" требует не только интеллектуальной работы, но и особой психологической стойкости. Необходимо развивать способность выдерживать социальное давление и эмоциональные атаки, сохраняя верность принципам рациональной дискуссии. В мире, где конформизм стал гарантией безопасности, независимость мышления и готовность отстаивать право на сомнение даже перед лицом мнимого морального консенсуса превращаются в акт гражданского мужества.

Путь к здоровому обществу лежит через возрождение личной ответственности. Нам нужен баланс между состраданием и требовательностью, между признанием чужой боли и отказом превращать её в оружие. Мы должны научиться снова различать реальные угрозы и неизбежный дискомфорт роста, вернуть в центр общественного дискурса не соревнование травм, а обмен идеями. Подлинная забота о психическом здоровье означает не избегание всего потенциально "триггерного", а развитие внутренней устойчивости, позволяющей встречать жизнь во всей её сложности и противоречивости.

7. «В защиту разума» или эпилог

История человечества

> **— это маятник между стремлением к свободе мысли и попытками эту мысль контролировать.**

Сегодня, когда идеологические стены строятся уже не из бетона и колючей проволоки, а из слов, табу и социальных алгоритмов, **мы сталкиваемся с парадоксом:**

> 1) — технологическая свобода коммуникации сочетается с беспрецедентным давлением на содержание этой коммуникации.

Но

> 2) — подлинное мышление всегда находило пути сквозь цензурные барьеры — оно проникало сквозь щели советской системы, пробивалось через религиозные запреты Средневековья, ускользало от инквизиторов всех эпох.

Рациональное мышление

— это не просто интеллектуальный инструмент; в нашу эпоху оно становится актом морального сопротивления, формой интеллектуального диссидентства.

1) — Приверженность фактам в мире постправды, 2) — логическая последовательность в эпоху эмоциональных манипуляций, 3) — готовность следовать за аргументом, куда бы он ни вел

— всё это уже не просто элементы критического мышления, а проявления особой этики интеллектуальной честности.

В конечном счете, борьба за свободу мысли — это не конфликт политических идеологий, а противостояние между двумя фундаментальными силами:

1) — догматическим импульсом, стремящимся заморозить мысль в идеологический лед, и

2) — живым пламенем человеческого разума, которое этот лед неизбежно растапливает.

И какие бы формы ни принимала цензура — от брутальной физической репрессии до изощренного социального исключения — итог этого противостояния предрешен.

Ибо мысль, как вода, всегда находит дорогу к морю свободы.

***

№ 807

25 лет назад в России прошли президентские выборы. В бюллетень были включены 11 кандидатов. Я принимал участие в этих выборах и занял третье место. Победу объявили Владимира Путина с результатом 52,94%, официально оформив передачу ему власти

Ссылка

2025-03-30

Явлинский

За последнее время было опубликовано бесконечное множество воспоминаний и комментариев о Путине, самых разных оценок его политики в первой четверти XXI века. С чем-то можно соглашаться, с чем-то никак нет. Но я хотел не пересказывать оценки его персоны или его деятельности, а сказать только о самом главном — о двух ключевых вещах, связанных с пребыванием Путина у власти и имеющих, на мой взгляд, решающее значение для будущего нашей страны.

Во-первых, надо признать, что первые два президентских срока Путин в значительной степени посвятил поиску взаимопонимания с Западом.

Действовал он в этом направлении активно и настойчиво, но получил категорический отказ по всем позициям — внешне вежливый, но по сути жесткий и однозначный.

После безрезультатного выступления в Мюнхене на конференции по безопасности в 2007 году Путин начал постепенный, но однозначный разворот в противоположную от Запада сторону.

И если Запад, Европа, не изменит свой крайне, мягко выражаясь, бесперспективно высокомерный подход к взаимодействию с Россией, кризис будет перманентным.

Во-вторых, и это наиболее важно, Владимир Путин возглавил в 2000 году государственную систему, которая была создана в 1990-е годы в результате полного провала реформ и на основе криминальной приватизации, отсутствии верховенства закона, независимого суда и парламента, свободной прессы и мало-мальски честных выборов.

Люди в России вступили в новый век предельно разочарованными и так и не смогли создать гражданское общество.

За прошедшие два с половиной десятилетия

1) — в нашей стране были приняты законы, продолжающие ограничивать свободу и блокировать попытки построения в России реальной демократии,

2) — была частично переписана Конституция,

3) — была начата специальная военная операция против соседнего государства.

Одно осталось в России неизменным с 1990-х годов — *полукриминальная олигархическая государственная система*.

Более того,

— за последние годы эта система разрослась еще больше.

Поэтому главный вывод из прошедших 25 лет заключается в том, что проблемы России не могут быть решены сменой персоны в президентском кресле, о чем мечтает «диванная» оппозиция.

В сложившейся системе кто бы ни пришел на место президента — принципиально ничего не изменится до тех пор,

пока в стране не будет создана реальная современная демократическая система, основанная на правах человека, свободе, равенстве перед законом и неприкосновенности частной собственности.

И еще одно.

Чтобы когда-нибудь начать двигаться в этом направлении, сегодня нужно решить первостепенную задачу — добиться прекращения огня.

Работа в этом направлении началась. В нынешних условиях достичь этого будет очень непросто, переговоры будут долгими и противоречивыми. Но другого выхода из сложившейся ситуации нет. Будем надеяться на положительные результаты.

Об итогах последних 25 лет в России рассказал в интервью агентству Reuters. Полностью интервью в видео

***

№ 808

ЧИ ІСНУЄ ЗАЛІЗНИЙ ЗАКОН ОЛІГАРХІЇ?

2025-03-30

Автор: Э. ПАРЭССЭ, Джерело тут

Багатьом відоме твердження, що всі системи соціального устрою неодмінно мають вироджуватися в олігархію, що і є суттю залізного закону олігархії.

Варто відразу зауважити, що коли ***Міхельс*** формулював цей закон у 1911 році, він мав на увазі

— будь-які ***ієрархічні соціальні організованості***, бо

— інші, наприклад, ***безієрахічна мережева організація***, й не розглядалися, через відсутність на той час технічних засобів їх реалізації.

Але повернемося до самого закону.

Чому він категорично стверджує неминучість виродження, але нічого не каже про час та умови переходу від будь-якої форми правління до олігархії?

Як це не дивно, але це пояснюється тим, що немає ніякого залізного закону олігархії, а є лише дві нестійкості великих ієрархічних систем.

(1) По-перше, ***«нестійкість до некомпетентності»***, **що породжує негативну селекцію.**

(2) По-друге, ***«нестійкість до соціального розшарування»***, **що призводить до ослаблення соціальних ліфтів та асиметрії керуючих та фактографічних інформаційних потоків** зверху вниз та знизу вгору (управління йде переважно зверху вниз (без зворотного зв'язку), а накопичення фактів знизу вгору (без надання низам необхідної для прийняття рішень інформації)).

Спільно ж ці дві нестійкості роблять будь-яку складну ієрархічну систему вкрай нестабільною та схильною до перетворення на олігархію.

Але час настання такого переходу, як ми бачимо, залежить від початкових умов, типу зв'язаності системи та від безлічі випадкових факторів, а тому не може бути чітко спрогнозованим.

Однак за тривалого часу спостереження ймовірність такого переходу зростає.

Варто також зазначити, що

— **і сама олігархія не є стабільною системою і цілком може поступитися як більш авторитарному, так і більш демократичному устрою, але зі значно меншими ймовірностями таких переходів.**

Насправді, олігархічні стани не є більш стійкими, ніж інші, просто часом панування олігархії ми часто вважаємо весь той час, коли одне олігархічне угруповання тим чи іншим способом (навіть умовно демократичним) заміщає інше угруповання (тобто низка нестабільностей призводить до зміни імен можновладців, але не форми правління, що і спостерігалося в Україні впродовж останніх десятиліть).

До речі, вищезгадані нестійкості будь-яких ієрархічних систем організації управління можуть бути відкладені у часі завдяки суттєвим збуренням соціальної системи, наприклад, через війни.

Однак вони невідворотно настають після припинення дії штучних збурень (тому власне війни ніколи і не припиняються).

Що ж робити, щоб обійти неіснуючий, але невідворотній залізний закон олігархії?

(1) По-перше, **зменшити до мінімуму ієрархічність системи управління (пряма демократія)**.

(2) По-друге, **1) — слідкувати за відкритістю та ефективністю соціальних ліфтів та 2) — не допускати обмежень в розповсюдженні серед простих громадян важливих для прийняття рішень фактів** (а також зменшувати кількість шумових фейків, відволікаючої інформації та осліпляючої пропаганди).

Для реалізації всього цього потрібно підвищити рівень гідності громадян шляхом припинення делегування ними можновладцям своїх прав і, головне, обов'язків.

Кожен громадянин має особисто захищати свою гідність та гідність інших усіма можливими способами, включно із застосуванням зброї, яка має бути у всіх відповідальних громадян,

— чия адекватність постійно перевіряється обов'язковою службою в армії та поліції, участю в судах присяжних та в прийнятті законів в рамках прямої демократії.

За такої *безієрархічної та відкритої соціальної організації* невідворотній, хоч і неіснуючий, залізний закон олігархії не буде нам загрожувати.

***

№ 809

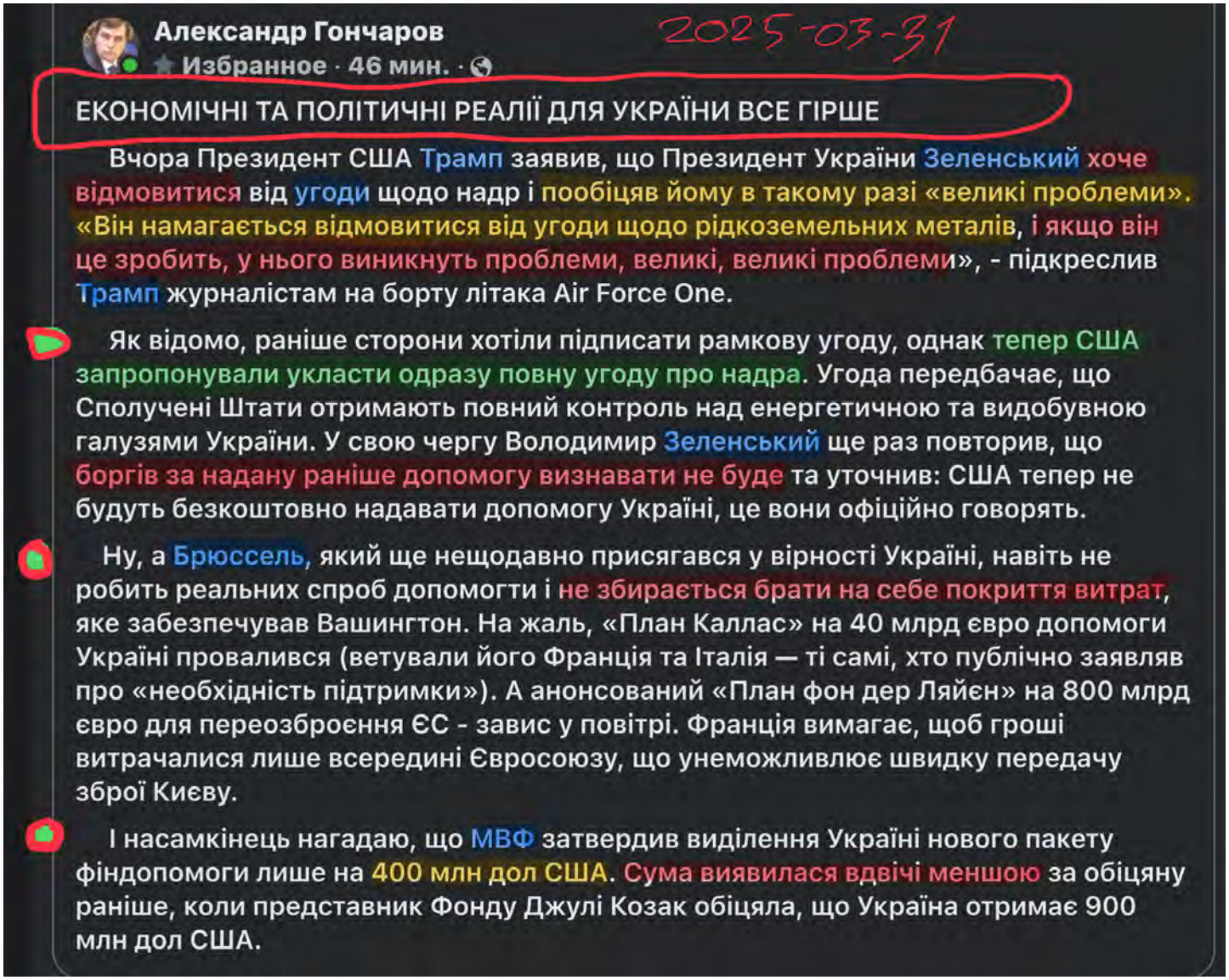

***

№ 810

Байденизация Трампа. Он уже зол. Так, глядишь, и до "мясника" докатится. Все по схеме

2025-03-30

Юрьев

Карт в этой игре немного, и они тасуются, одни и те же. Карты, это перфокарты для органчика.

***

Конкретно эту перфокарту я разбирал в публикации от 11 августа 2023 года:

#деконструкция #качели

Когда два "авторитета" договариваются о том, что один сдаст другому пассажира, находящегося под его символической защитой и опекой (все так считают, и пассажир тоже), сдающий не может просто взять и отдать.

Это будет воспринято, как его слабость, трусость, предательство и западло (слил своего). Это «потеря лица».

Поэтому он говорит другому:

> — смотри, ну, ты меня понимаешь, я так сходу не могу, поэтому сделаем разводку:
>
> ты предъявляй и наезжай на пассажира, прям по беспределу, а я типа вписываюсь за "своего", но на полкарасика, все норм, не напрягайся, мое впрягалово будет ровно в таком размере и ровно в такие сроки, чтобы получился бег на месте. Ну, конечно, каких-то твоих алкашей накроет, но у тебя их много.

И еще мы типа делаем такой стадионный шоу-реслинг: я кричу, что ты мясник, и дорого заплатишь, ты тоже какой-нибудь треш, все вокруг тоже втягиваются.

Не-не, это не постановочная бойня, ведь для пассажира она настоящая, ведь ты все делаешь по-настоящему, не стесняйся.

А дальше, как в любом замесе, обязательно возникнут обстоятельства, или я их придумаю, когда я смогу отскочить, сказав, что причина

> – КОСЯКИ ПАССАЖИРА. Перевести стрелки на него.

Что я-то хотел вписаться по полной, но он сам оказался настолько недееспособен, вороват, глуповат, недобросовестен, жесток, неблагодарен, что я говорю:

> — ой, все.
>
> Он не смог воспользоваться моей охуенной помощью, я ДИКО разочарован и раздосадован. И умываю руки.

Ну, плюс я обесцениваю ситуацию, у меня появляются гораздо более важные дела, чем-какие-то региональные междусобойчики, все это мне становится скучно «бла бла бла…», в общем я не уступаю тебе, а просто теряю интерес.

И на этом этапе я делаю усталый, благородный, и даже слегка надменный жест (не обязательно явно, но все понимают): Брат, забирай, это не то, что мне нужно, ты был прав, он - плохой, как он меня суко подвел, и даже ввел в убытки без отдачи, пообещал мне всякого, спровоцировал на терки с тобой (а мне, нам, это надо?), короче, я САМ тебе его отдаю, мне такие не нужны, я

вообще такой мелочевкой не занимаюсь, может, ты с ним лучше управишься, это твой уровень, все эти славяне, в конце концов, это действительно твой беглый раб, ты верно мне говорил, что это твоя зона влияния и ОТВЕТСТВЕННОСТИ.

Вот и неси ответственность за него.

Схема норм? Норм. Погнали. Lets go.

Как ты с ним управишься, если он продолжит сопротивляться? Ну, он уже и так будет изнурен и обессилен твоей агрессией, деморализован несостоявшимися надеждами и моим предательством, дальше ты как-то сам.

Я и так постоянно удерживаю его от полноценного и эффективного противостояния, называю это недопустимой эскалацией, запрещаю бить по твоей территории. Ну, могу еще покошмарить "союзников" ядерной угрозой, чтобы тоже не встревали, ну, и, конечно, если будет "перемирие", начну давить на пассажира, чтобы не смел далее дергаться, когда ты продолжишь его долбить, как было, помнишь, в минском цикле, назову террористом, военным преступником, как, нациком?, да, нациком, могу даже ввести санкции против него на определенном этапе.

Ну, не воевать же мне на твоей стороне ахах… хотя… белые каски… миротворческая миссия... интересная тема…

Да, на определенном этапе разводки обязательно нужно ее еще залакировать:

> **— у бандитов это называется "развести/пригрузить на вину", а у психологов «виктимблейминг».**

Нужно, чтобы сам пассажир признал, что он вороват, глуповат, нечестен, ленив, неблагодарен, и всех подвел. Что все проебал, вовремя не подготовился. Обнадежил, но не оправдал. Спровоцировал. И ему поделом.

Тогда вообще все ровно.

Ну и уж совсем высший класс, **СМЫКАНИЕ по масти и совместная предъява**:

> — провернуть так, чтобы в результате ВМЕСТЕ со вторым «авторитетом» по-барски попенять пассажиру, вменить ему обязательства, поставить на счетчик по долгам и неоправдавшимся расчетам на него, и за попытку загрузить, отвлечь от важных дели и ПОССОРИТЬ уважаемых людей.

Но и даже как-то простить, по-человечески, снова, а что делать, пообещать какую-то помощь. Но нагрузить дорожной картой, по которой он обязан

выбираться из ситуации, в которую сам себя, и всех, завел. И этим совместным актом СКРЕПИТЬ дружбу и непреходящее партнерство "авторитетов" (при всех понятных и естественных противоречиях), которое некоторые чуть-чуть не разрушили. Но это уж филигранный уровень, который не всегда удается.

Да, еще один момент.

Слабое место в этой блистательной схеме в том, что-лицо-то у авторитета-чмошника сохраняется, для него самого, но не для второго, который как раз получает подтверждение, что имеет дело со слабаком, трусом и фуфлыжником.

И, значит, будет использовать это в продолжении схемы. Lets go.

2023

***

№ 811

Good afternoon.

This morning I convened the largest, strongest group of countries yet behind a just and lasting peace in Ukraine.

Now a huge amount has happened since I brought leaders together at Lancaster House here in London, just two weeks ago.

President Zelenskyy has shown once again, and beyond any doubt, that Ukraine is the party of peace.

Volodymyr has committed to a 30-day unconditional ceasefire.

But Putin is trying to delay – saying there must be a painstaking study before a ceasefire can take place.

Well, the world needs action. Not a study, not empty words and conditions.

So my message is very clear.

Sooner or later, Putin will have to come to the table.

So, this is the moment, let the guns fall silent, let the barbaric attacks on Ukraine, once and for all, stop and agree to a ceasefire now.

And let’s be clear why this is so important – Russia’s appetite for conflict and chaos undermines our security back here at home.

It drives up the cost of living. It drives up energy costs.

So this matters deeply to the United Kingdom.

That is why now is the time to engage in discussions on a mechanism to manage and monitor a full ceasefire and agree to serious negotiations towards not just a pause but a lasting peace, backed by strong security arrangements through our Coalition of the Willing.

And we won't sit back and wait for Putin to act.

Instead we will keep pushing forward.

So the group I convened today is more important than ever.

It brings together partners from across Europe as well as Canada, Australia and New Zealand, with backing from others too – including Japan.

We agreed we will keep increasing the pressure on Russia, keep the military aid flowing to Ukraine and keep tightening the restrictions on Russia's economy to weaken Putin's war machine and bring him to the table.

And we agreed to accelerate our practical work to support a potential deal.

So we will now move into an operational phase.

Our militaries will meet on Thursday this week here in the UK to put strong and robust plans in place to swing in behind a peace deal and guarantee Ukraine's future security.

President Trump has offered Putin the way forward to a lasting peace.

Now we must make this a reality.

So this is the moment to keep driving towards the outcome we want to see, to end the killing.

A just and lasting peace in Ukraine and lasting security for all of us.

Thank you.

***

Coalition of the willing (Russo-Ukrainian War)

3 languages

Article Talk Read Edit View history Tools

From Wikipedia, the free encyclopedia

The **coalition of the willing**, as it is known, is a coalition of 31 countries[1][2][3] which have pledged strengthened support for Ukraine against Russian aggression, going further than the support delivered by the Ukraine Defense Contact Group by pledging readiness to also be part of a peacekeeping force deployed on Ukrainian territory, either by providing troops or contributing in other ways. The peacekeeping force is envisaged only to be deployed the moment Ukraine and Russia sign a "comprehensive ceasefire agreement" or "peace deal" to settle the ongoing Russo-Ukrainian War.[4] The initiative, led by the United Kingdom and France, was announced by British Prime Minister Keir Starmer on 2 March 2025, following the 2025 London Summit on Ukraine under the motto "securing our future".[5]

Добрий день.

Сьогодні вранці я скликав найбільшу, найсильнішу групу країн, які досі стоять за справедливим і міцним миром в Україні.

Зараз сталося величезна кількість з тих пір, як я зібрав лідерів у Ланкастер Хаус тут, у Лондоні, всього два тижні тому.

Президент Зеленський ще раз показав, і поза всяким сумнівом, що Україна є партією миру.

Володимир взяв на себе зобов'язання щодо 30-денного безумовного припинення вогню.

Але Путін намагається затриматися - кажучи, що має бути кропітке дослідження, перш ніж може відбутися припинення вогню.

Ну, світу потрібні дії. Не дослідження, не порожні слова та умови.

Отже, моє повідомлення дуже чітке.

Рано чи пізно Путіну доведеться сісти за стіл переговорів.

Отже, це момент, нехай зброя замовкне, нехай варварські напади на Україну, раз і назавжди, припиняться і домовтеся про припинення вогню зараз.

І давайте прояснимо, чому це так важливо - апетит Росії до конфлікту та хаосу підриває нашу безпеку тут, вдома.

Це підвищує вартість життя. Це підвищує витрати на енергію.

Тому це має велике значення для Сполученого Королівства.

Ось чому зараз настав час брати участь у дискусіях щодо механізму управління та моніторингу повного припинення вогню та погодитися на серйозні переговори щодо не просто паузи, а й до міцного миру, підкриманого сильними домовленостями про безпеку через нашу Коаліцію охочих.

І ми не будемо сидіти склавши руки і чекати, поки Путін діятиме.

Замість цього ми продовжимо рухатися вперед.

Отже, група, яку я скликав сьогодні, важливіша, ніж будь-коли.

Він об'єднує партнерів з усієї Європи, а також Канади, Австралії та Нової Зеландії, за також за допомогою інших, включаючи Японію.

Ми домовилися, що будемо продовжувати посилювати тиск на Росію, продовжувати надавати військову допомогу Україні та посилювати обмеження на російську економіку, щоб послабити військову машину Путіна та залучити його до столу.

І ми погодилися прискорити нашу практичну роботу, щоб підтримати потенційну угоду.

Отже, тепер ми перейдемо до операційної фази.

Наші військові зустрінуться у четвер цього тижня тут, у Великій Британії, щоб скласти сильні та надійні плани, щоб підтримати мирну угоду та гарантувати майбутню безпеку України.

Президент Трамп запропонував Путіну шлях до міцного миру.

Тепер ми повинні зробити це реальністю.

Отже, це момент, щоб продовжувати рухатися до результату, який ми хочемо побачити, щоб покласти край вбивству.

Справедливий і міцний мир в Україні та міцна безпека для всіх нас.

Дякую.

***

№ 812

Страна как хор блатных и нищих

2025-04-01

Автор: Дмитрий ***Пастернак-Таранушенко***

Без жартів. Где в стране за 34 года эффективная экономическая политика? Где рост уровня жизни за 34 года? Без этого со своими говно-гаслами идите на йух!

Страна-грантоед. Война — единственное, под что элите-грантоеду еще готовы давать бабки. А народ подпевает и пляшет вокруг убивающих его гасел. Вот в чем проблемка.

***

По итогу 2024 г. средняя зарплата в Украине составила якобы целых 535 долларов.

Это при том, что страну накачивали беспрецедентной внешней помощью. Что было бы без? 200 баксов и ни в чем себе не отказывайте? На 20 лет назад, в 2006-й, без учета огромного роста цен в долларовом выражении?

Или еще хуже? Это не экономический суверенитет. Это рабство за похлебку.

Как сейчас помню, как грантоеды нам _издели: «Вырастут цены в долларах в разы, зато вырастут и зарплаты в долларах в разы. И все будет как в развитом мире».

Пи_дели ради ширмы, пока за ширмой пилили и грабили.

В 2013-м году в Украине средняя з.п. была уже 411 долларов. Тоже не ахти.

Но... Есть нюансы. Банальный хлеб пшеничный из муки высшего сорта с тех пор вырос в цене в долларовом выражении более чем в 2 раза. То есть, теперь раздели даже нищих.

Но «блатные»-то — и те, что в Монако, и те, что нет, беднее не становятся. Ни в чем себе особо не отказывают.

Тарифы на коммуналку, к слову, тоже в долларовом выражении выросли в 2-3 раза и более. И так на каждом шагу.

Фактически достигнутый к 2013-му году «убогий+» реальный уровень жизни в стране упал в разы до «убогий-». Это не «нарративы», это факты. Нарративы это пиз_еть, называя черное белым.

34 года экономическая политика в Украине была провальной. И даже наивысшие ее смешные «пики» перешли в пикЕ.

За 34 года мы не увидели ни одной (!) власти (все пиар-фантазии на этот счет — пиз_деж, тотально игнорирующий реальность!) действительно умно и эффективно распоряжающейся:

(1) — кадрами,

(2) — ресурсами/объектами,

(3) — шансами.

Ни одной власти вообще, сумевшей создать бизнес-климат, годящийся для подъема экономики страны, а не дерибана-проедания.

Если присмотреться повнимательнее, квазиэлиты давным-давно уже искали только одного — под что дадут бабло, которое можно распилить.

МЫшление мыши-грантоеда. Нафига создавать бизнес, если можно с минимумом напряга и деятельности по существу, освоить грант?

Но фигня-то, по большому счету, оказалась в чем?

В конце концов, оказалось, что единственное под что Украине еще могут дать бабки — это война.

Вот в чем она, настоящая проблемка.

— А население до сих пор подпевает и пляшет вокруг убивающих его гасел, вместо того, чтобы потребовать от властей вменяемых приоритетов.

Потребовать реальной эффективности и реальных, видимых и ощутимых для населения результатов (!) в социально-экономической сфере.

Вот это про экономический суверенитет, а не гасла.

Ровно с этого все начинается — либо исторический подъем нации, либо ее исторический провал.

И в этот провал уже посыпалась половина украинского населения, и рискуют посыпаться еще 9/10 из оставшихся.

***

№ 813

И все-таки я оказался прав: в ВВП-варрантах "сидят правильные пацаны"

2025-03-31

Кущ

Украинские еврооблигации с погашением в 2034-2035 годах на фоне сдутия геополитической премии упали в цене с 70% (инаугурация Трампа) до 52% от номинала (на конец марта).

Зато ВВП-варранты Украины находятся в узком коридоре выше 70% от условного номинала, хотя были и более 80%.

Напомню, ВВП-варранты были выпущены в рамках реструктуризации госдолга Украины министром финансов Натальей ***Яресько*** в 2015 году.

Они имеют условный номинал в 1000 дол (номинал не погашается), но их суть в другом: по ним идут выплаты в зависимости от темпов роста ВВП Украины.

Есть специальная формула, я приводил ее в своих статьях.

Если грубо, то при росте ВВП Украины в диапазоне 3-4%, премия составит 15% прироста валового продукта.

В случае роста ВВП с динамикой выше 4%, премия инвесторам составит уже 40% от прироста.

Такой себе, налог на экономический рост.

Что примечательно.

Минфин Украины провел две крайне сомнительные операции с этими бумагами.

> 1) — В августе 2020 года в разгар пандемии, Минфин вместо финансирования сектора медицины потратил более 300 млн дол на выкуп части этих бумаг.

Для этого даже привлекался займ одного известного международного банка на пару недель под высокий процент.

> 2) — В декабре 2021 года, Минфин вместо подготовки к войне, о которой тогда писали все мировые СМИ, купил еще на 300 млн дол ВВП-варрантов.

Видимо, в Минфине очень надеялись на бурный экономический рост....

Ведь в противном случае, все объяснения данной сделки будут крайне нелицеприятны для чиновников.

Тем более, что вторичного рынка для тестирования сделок на 300 млн дол нет - только наш Минфин покупал на такую сумму, больше никто.

Как правило, котировки - это лоты на 50-100 тыс евро. То есть, риск так называемых технических сделок, очень высок.

В первые годы войны на погашение евробондов Украины действовал мораторий, а по ВВП-варрантам - нет.

По ним платили исправно (за рост в 2021 году).

В 2024 году, часть долга по евробондам Украины списали и сроки погашения - пересмотрели.

А по ВВП-варрантам - опять нет.

Хотя условия их выпуска в контексте войны давно нужно было пересмотреть.

В общем, "правильные пацаны сидят" в ВВП-варрантах.

Как сказал мне в частной беседе в ответ на мое возмущение известный депутат-налоговик: "Да просто на них все зарабатывают".

Кстати, история сделок с ВВП-варрантами - это то, что нужно проверить в первую очередь будущему министру финансов.

«Если, кроме аппетита, совесть есть…»

***

№ 814

Геополитическая премия на российском фондовом рынке обнулена

2025-03-31

Кущ

Рынок обвалился на 13%, темпы падения сопоставимы с летом-осенью 2022 года (тогда в РФ, между прочим, была мобилизация).

Роснефть, например, упала на 10%.

Но рынок в РФ не просто падает, наблюдается высокий уровень ликвидности.

Падение на фоне рекордного уровня торгов - это почти всегда выход массовой группы инвесторов.

Рекордный объем торгов - это 4 трлн руб в месяц или 40 млрд дол.

Обычно 2,5-3 трлн руб.

Сейчас рекорды побил февраль (рост) и март (падение).

И причина двух фаз рынка - Трамп. Точнее, динамика переговоров по мирному урегулированию.

Сперва оптимизм, потом - пессимизм.

Похожие рекорды по торгам были зафиксированы в январе 2022 года.

Сейчас рынок реагирует на угрозы Трампа ввести вторичные санкции против РФ.

Что это такое?

Тест проведен на Венесуэле: 25% пошлина на товары тех стран, которые будут покупать тамошнюю нефть.

Пошлина начисляется при экспорте товаров на территорию США.

Тест показал, что китайские танкеры, шедшие в Венесуэлу под загрузку, развернулись и пошли обратно.

Насколько данная модель сработает применительно к РФ?

Частично сработает. Но не в полной мере.

Например, Индия и Турция, которые покупают российскую нефть не являются крупными экспортерами товаров в США.

А пошлины в отношении китайских товаров будут введены даже в случае отказа Китая от российской нефти.

Но эффект, в любом случае, будет.

В худшем случае, РФ ожидает иранская модель - продажа ограниченных объемов нефти по серым схемам.

Как я уже писал, в любой непонятной ситуации, смотри на котировки на фондовом рынке.

Судя по ним, инвесторы ожидают геополитическую эскалацию.

Первоначальная геополитическая премия на российском фондовом рынке, связанная с процессом переговоров и ожиданием частичного снятия санкций, полностью "окэшена".

Кстати, жесткое перераспределение активов с наездами силовиков идет сейчас в сегменте российских аграрных компаний, так как в РФ есть ожидания касательно того, что в ближайшее время здесь будут смягчены санкции и откроется окно в долларе для внешнеэкономической деятельности.

Но в целом, рынок ожидает *геополитической эскалации*.

И есть прдозрение, что оно будет не по вектору РФ - США, а по вектору РФ - (ЕС + Британия).

***

№ 815

Справедливість повинна бути забезпечена, щоб зло не множилось – виступ Президента перед учасниками Бучанського саміту

2025-03-31

Дуже дякую, шановний Руслане, пане Голово Верховної Ради.

Шановний пане Прем'єр-міністре, усі присутні, дякую за такий дуже особливий формат зібрання.

Шановні присутні, шановні наші гості, шановні голови й представники парламентів наших друзів – європейських держав!

Дорогі друзі!

Вдячний вам за те, що сьогодні ми всі зібралися тут разом. **Ми сьогодні в Бучі, у нашому українському місті, де світ три роки тому почав уперше розуміти весь масштаб російської агресії проти України, українського народу.**

Світ тоді побачив убитих цивільних на вулицях Бучі, побачив докази знущань, побачив докази катувань, які свідчили, що це не просто війна однієї держави проти іншої, – це повномасштабне протистояння двох систем: нашої з вами європейської системи, в якій життя та гідність людини мають значення, і системи російської, у якій будь-кого можуть убити, з будь-кого можуть знущатись, будь-кого можуть позбавити дому.

І саме що таке російська система, що таке люди, виховані їхньою системою, державою, світ побачив тут, на вулицях нашого містечка Бучі. І після того вже

ніхто не може сказати, наче не знає чи не розуміє, що відбувалося в Бучі, у багатьох інших українських містах, багатьох наших маленьких селах. Від села Ягідне на Чернігівщині, де російські окупанти більш ніж три тижні тримали всіх мешканців села в підвалі школи, до нашого Маріуполя, який був розбитий, повністю спалений російськими ударами.

Ми пам’ятаємо катастрофу кожного такого міста в Україні, кожного нашого села. Кожен бачить, що сталося з Бахмутом, що сталося з Авдіївкою, Вугледаром і багатьма іншими нашими містами, містечками, селами, які фактично перестали існувати: там немає нічого, крім руїн, бо саме так приходить російський прапор. Ми пам’ятаємо кожен російський удар. Пам’ятаємо, як знищили наших людей – наших військовополонених – в Оленівці. Ми пам’ятаємо, як знущалися з людей в «Ізоляції» в Донецьку – у тюрмі, яка стала уособленням «руского міра». Одним із найбільших і найбільш промовистих символів російської системи й цієї російської війни проти України стали могили звичайних людей у дворах їхніх будинків. Це ніколи не може забутися. Все це – рукотворні катастрофи, це злочини не тільки російської держави, але й конкретних осіб, конкретних російських окупантів, кожен із яких має ім’я, має прізвище, має бути засуджений за законом за все, що зробив. Ми не пробачимо російських злочинів та всієї цієї війни, бо пробачити – це означало б погодитися, що така система, як теперішня російська, нібито має право на існування та на розширення за рахунок інших народів – система, яка харчується людьми.

Я хотів би зараз попросити всіх присутніх – я хочу подякувати, що на такому високому рівні представлені всі держави, – але я хотів би попросити нас усіх ушанувати хвилиною мовчання пам'ять українців та українок, чиї життя забрала російська агресія тут, у Бучі, і в інших наших містах і селах.

Дякую.

Дорогі друзі!

Сили парламентів – в умінні об'єднувати.

Різних людей, різні частини суспільства. Коли є справді сильна ціннісна основа та велика мета, парламенти збирають відчутну більшість. Нам усім потрібна саме така сила єдності. Нам усім потрібна така відчутна більшість.

Ми всі хочемо завершити цю війну якнайшвидше,

1) — гарантованою безпекою, що дуже важливо, 2) — тривалим миром і 3) — *достойно*.

А що це означає – *достойно*?

Це означає, що — Росія

1) — не повинна отримати вигоди чи винагороди від цієї війни й 2) — не повинна уникнути справедливої відповідальності за те, що наробила.

Не може бути нормалізації зла, тобто просто повернення ставлення, як було до того, що ми всі бачимо зараз, до такої Росії.

Зафіксовано вже більш ніж 183 тисячі злочинів, пов'язаних з агресією Російської Федерації.

І це без доступу до значної частини тимчасово окупованої території нашої держави – там іще тисячі, може, десятки тисяч, може, сотні тисяч злочинів і точно десятки тисяч втрат. Серед усього цього – тисячі надзвичайно жорстоких злочинів. Страти полонених, страти цивільних, зґвалтування, катування. Ніхто в Європі не хотів би, щоб їхні діти, не дай боже, опинилися поруч із кимось із таких російських злочинців.

Нам потрібне дієве міжнародне право, щоб гарантувати нашим людям і всьому європейському суспільству захист від таких загроз.

Справедливість повинна бути забезпечена, щоб зло не множилось.

Тиск на Росію та санкції проти неї потрібні, щоб війна та знущання не розширювалися.

Всім це зрозуміло – усім, хто не заплющує очі на реальність, не закриває вуха від правди.

Я прошу вас усіх і надалі підтримувати наш захист, підтримувати наше прагнення до миру, підтримувати поширення правди про цю несправедливу війну та підтримувати все, що необхідне заради достойного миру й реальної відповідальності воєнних злочинців.

Будь ласка, пам'ятайте, що Буча – це не десь там в Україні, це те, що може статися в будь-якій європейській країні, якщо наша з вами єдність зараз не спрацює заради реальної відповідальності Росії за цю війну.

Дякую ще раз вам за підтримку, за участь у цьому важливому саміті. Дякую вам від усього нашого народу, що ви з перших днів разом із нами, підтримуєте життя в Україні, життя й боротьбу за це життя.

Слава Україні!

***

№ 816

Петро Кульпа: Трамп висуне ультиматум Росії та Україні

2024-11-28

ХВИЛЯ

Польський експерт Петро Кульпа в ефірі Юрій Романенко заявив, що Дональд Трамп запропонує прагматичну угоду Україні, яка призведе до закінчення війни з Росією.

Польский эксперт Пьотр Кульпа в эфире у Юрия Романенко заявил, что Дональд Трамп предложит прагматичную сделку Украине, которая приведет к окончанию войны с Россией. Европа будет оплачивать перевооружение Украины американским и своим оружием и большую украинскую армию. На фоне выхода США и Европы, Украина будет играть роль щита Европы. При этом роль НАТО упадет поскольку Дональд Трамп будет делать ставку на систему двухсторонних союзов.

Предлагаем вашему вниманию стенограмму этой беседы.

***

Юрий Романенко: Друзья, всем привет! Сёрферы, бездельники, девианты - наша любимая субботняя встреча. Я сегодня решил не перегружать вас, а сразу влупить по полной программе. И у нас ваш любимый духовный отец Петр Кульпа.

Пётр Кульпа: Добрый день, слава Украине.

Юрий Романенко: Героям слава.

Пётр Кульпа: Издевается, как всегда.

Юрий Романенко: Не издеваюсь. Искренне уважаю, считаю умнейшим человеком, так же, как и все мы. Я решил позвать Петра, во-первых, потому что давно хотел, мы уже предварительно списывались. А во-вторых, у нас вчера был эфир с Яцеком Бартосяком, правильно?

Пётр Кульпа: Бартощяком.

Юрий Романенко: Да, по-польски будет правильно так. В котором мы обсуждали наши скорбные и нескорбные дела после прихода Трампа. И Петр сказал, что он с рядом тезисов не согласен. Ну, я думаю, это прекрасная возможность проговорить, с чем согласен, с чем не согласен и вообще наше стратегическое положение.

Потому что победа Трампа, будем мягко говорить, внесла существенные коррективы и опасения относительно того, что новая администрация может пожертвовать Украиной, исходя из своих стратегических интересов и идеологии.

Ну и собственно, Пётр еще дал мне послушать ряд своих недавних интервью. Я понял, что у нас получится хорошая беседа.

С чем был не согласен с Бартощяком вчера?

Пётр Кульпа: Во-первых, хочу подчеркнуть, что Яцек Бартощяк является самым уважаемым человеком в Польше. Это основа. Я считаю, что то, что он делает и сделал, очень сильно повлияло, не побоюсь этого сказать, на ход этой войны. Почему? Потому что многие годы заранее говорили о том, что война приближается, и он создал информационную основу для того, чтобы в Польше была готовность оказывать помощь Украине в первые дни войны. Думаю, что без такой подготовки польский истеблишмент не был бы готов помочь.

Хочу сказать, что не до конца согласен с тезисами.

Главный момент заключается в том, что господин Бартощяк **считает, что Соединенные Штаты проигрывают глобальную и системную войну**.

И этот тезис в Польше работает в хорошую сторону.

Почему?

Потому что заставляет истеблишмент и людей думать про защиту, создает готовность не протестовать против огромных средств, которые идут на оборону. Одновременно заставляет думать про то, как должна меняться армия.

Потому что деньги – не всё, это прежде всего образ мышления, образ действий, подготовка духа и всех связанных моментов. Можно огромные

деньги вложить и иметь низкий уровень эффективности и возможности действовать.

Я не согласен с тем, что Соединенные Штаты проигрывают эту войну.

У меня три аргумента. Солдат, который защищает границу Украины под Покровском, который сражается с оккупантом - если ему говорить, что Соединенные Штаты проигрывают эту войну, что является неправдой, мы просто делаем огромный отрицательный удар.

То же самое тезис господина Портникова, который утверждает, что Украина никому не нужна, что это периферия - кстати, это то, что вчера прозвучало. Я считаю эти тезисы ошибочными.

Аргументы какие?

Во-первых,

> — весь этот нарратив о том, что Соединенные Штаты проигрывают, что "вот Китай обгонит" и так далее - это взялось из наблюдения постоянного роста китайской экономики по отношению к Соединенным Штатам. Китайская экономика увеличивалась из года в год. Но вспомним, когда Трамп ввел санкции, потом начался ковид - что наблюдаем? Наблюдаем падение экономики КНР. Так, например, экономика Китая в 2021 году составляла еще 77% американской экономики. Сейчас это на уровне 64%. Что это значит? Это значит, что экономика Китая вместе с экономикой России меньше по отношению к экономике Соединенных Штатов, чем одна экономика Китая была еще три года назад. Это первый аргумент.

Второй аргумент:

> — Китай теряет больше денег на чипы и технологии, которые контролируют Соединенные Штаты, чем на энергетику, нефть и продовольство вместе взятые.

Третий фактор из моей аналитики - это очень узкий образ аналитики, но она метаинституциональная.

> — Вопрос такой: **покажите мне хотя бы один случай в истории, чтобы деньги бежали от демократии, от свободы к диктатурам, и чтобы мозги из свободы, из демократии бежали к диктатурам**. Такого никогда не было.

То, что сегодня наблюдаем - подтверждение этого тезиса.

> — Сегодня мы видим огромный прорыв в ***реиндустриализации*** Соединенных Штатов. Это рост от 70 до 300 процентов в год за

последние годы. Это система, в которой доллар возвращается в Соединенные Штаты. США становятся самым интересным с точки зрения маржинальности рынком на Земле. Неслучайно говорю о маржинальности, потому что это сопоставляет рентабельность.

В феврале этого 2024 года я был в Вашингтоне, в ***Heritage Foundation*** было несколько встреч. Я пытался понять, как это выглядит с перспективы мейнстрима республиканцев.

И то, что я тогда понял - мы встретимся с новой системой подхода к международным отношениям, которая прежде всего будет основана на деидеологизации этих отношений.

Да, потому что демократы навязывали ЛГБТ и так далее, что чуждо многим культурам, создавая себе врагов и получая ноль пользы.

Демократы были сосредоточены на процессе, а не на результате.

— Это система войн, суть которых в том, чтобы они никогда не заканчивались и чтобы никто не победил.

Это основа, я бы сказал, «раковых бизнесов», проявлением которых является хотя бы факт, что в Афганистане по подсчетам аудита - два триллиона долларов.

Веришь, что Америка положила два триллиона долларов, а в Украину эти миллиарды, которые нарисованы - это бред.

Юрий Романенко: Верю в то, что она положила в свои карманы транснационалов и всяких... Вот, приходят копейки.

Пётр Кульпа: Поэтому **мы возвращаемся к реальной политике**.

И если возвращаемся к реальной политике, давайте посмотрим, с чем мы имеем дело.

Во-первых, имеем дело со стратегией Китая.

— То, с чем Трамп встречается сегодня - это не только ситуация конфликта между Россией и Украиной. Не в том суть.

Сейчас имеем дело с блоком стран, организованным, позвоночником которого является Коммунистическая партия Китая, где есть как прокси Северная Корея, которая имеет военный союз с Китаем и с Россией. К этому Иран, к этому террористы. И это работает как один блок. Видим поставки шахедов - сегодня это новый ключевой фактор, который заставляет нас полностью поменять мышление о происходящем.

Эта эскалация отражается тем, что солдаты Северной Кореи воюют в Европе. Что это значит? Это значит, что Россия будет вынуждена воевать на стороне Северной Кореи в случае войны между Кореями. И если посмотреть с той стороны, получается новая ситуация.

Потому что тогда сохранение влияния Соединенных Штатов, сохранение гарантий для Южной Кореи, для Японии связано с укреплением Соединенных Штатов на Дальнем Востоке.

Для Трампа Дальний Восток является ключевым направлением.

И откуда можно взять реальные силы, которые могли бы укреплять присутствие Соединенных Штатов на Дальнем Востоке? Прежде всего в Европе, где находится около 100 тысяч американских солдат, из которых где-то 50 тысяч могли бы быть переброшены на Дальний Восток.

В случае, если там конфликт начнется, они будут переброшены.

Тогда возникает вопрос: а кто будет защищать Европу?

На самом деле то, что видим - это новый подход к Украине, новый подход к украинской армии. Миллион вооруженных людей, которых надо содержать, потому что если война заканчивается, кинетическая, активная фаза, тогда если миллион людей возвращается, встает вопрос работы.

Самый простой вариант, что Трамп предлагает

> — чтобы Европа содержала армию Украины как щит Европы, в случае если бы Россия решила воспользоваться слабостью американского присутствия в Европе.

Дальше, если посмотрим таким образом, тогда меняется отношение к НАТО.

> — Потому что как только Байден уйдет со своей должности, закончится разговор просящего "примите нас в НАТО".
>
> — Потому что на самом деле эта Украина будет гарантировать безопасность многих стран, а не наоборот.

История показывает, что каждая системная война приводит к новой институциональной инфраструктуре, которая обслуживает новый порядок.

> Значит, вернемся к ситуации 1948-го года, когда еще нет НАТО, а есть вызовы безопасности и двусторонние отношения.
>
> Здесь потенциал, о котором Трамп писал в статье 22 февраля 2022 года, просто возвращается к варианту Центральной Европы.

Почему это ключевой момент?

С точки зрения Соединенных Штатов ключевым вызовом, как говорил ***Маккиндер***, является **недопущение слияния Евразии**.

Потому что,

> **— если условно старая Европа с Россией и Китаем создают один блок, тогда Соединенные Штаты проигрывают.**
>
> **Этого не допустит никто никогда.**

Почему ценна Украина, почему ценна Польша?

> — Потому что ради собственного выживания мы будем защищать нашу независимость, не допуская этого сливания.
>
> Потому что понимает каждый поляк, каждый украинец: в Германии есть всё, что нужно России, в России есть всё, что нужно Германии.

На самом деле война была организована как результат совместного танца старой Европы с Путиным.

> — Госпожа ***Меркель*** **ликвидировала ядерную энергетику в Германии ради того, чтобы убедить Путина, что Германия с ним, чтобы создавать спрос на русский газ и зависимость от русских энергоресурсов.**

Если посмотрим на это таким образом, тогда самый дешевый способ сохранения присутствия Соединенных Штатов в Европе - это Польша и Украина как ближайшие союзники.

Кто должен заплатить за это? Европа. Старая Европа.

Каким образом?

> — Во-первых, это цена за эту войну. Потому что, если кто-то не видит, Макрон отвязался, показал пальцем на Германию и сказал, что Германия виновна.

Получается так, что в этой ситуации Европа будет платить. Каким образом?

Во-первых, переформатирование НАТО.

> **— НАТО останется как военный союз, но он будет приобретать пассивную форму**. Это уже не будет договор типа "слушайте Соединенные Штаты и получаете за это обеспечение своих

логистических путей", а это будет работать как фирма. Если хотите защиту - вы должны платить.

Это будет бизнес-система, в которой безопасность будет связана с готовностью создавать Соединенным Штатам ренту за безопасность.

Но настоящая безопасность будет построена на двусторонних конструкциях.

Трамп - любитель двусторонних соглашений, никаких блоков.

— Помните, ***Обама*** создал организацию стран вокруг Китая (речь идет о Транс-Тихоокеанском партнерстве – прим. Ю.Р)?

Трамп сказал, что это слишком жирно, распустил его и на основе двусторонних соглашений добился намного более эффективного результата.

И кажется, **что сегодня есть потенциал для блока стран - Польша, Украина - которые защищают свое существование, свой суверенитет, потому что они сами в этом заинтересованы.**

1) — Когда борешься за собственное выживание, ты вынужден сохранять лояльность, в отличие от тех, которые не боятся твоих врагов.

2) — **Германия не боялась России и играла вместе с Путиным на выдворение Соединенных Штатов из Европы.**

Польша и Украина этого никогда не сделают, потому что это было бы самоубийством для них.

Поэтому самая логичная конструкция здесь - это укрепление Междуморья и создание вместе со Скандинавией, Балтийскими странами, Великобританией этот типа альянса.

Как я написал в статье, **самый слабый элемент этой конструкции - это Украина**.

Сегодня Украина – это

— неорганизованность, отсутствие реформ, страна, в которой система поддерживается коалицией предателей, воров и идиотов.

Просто если это поменять, тогда это будет самая сильная конструкция.

Если смотреть на более широкую конструкцию мира и переход к разговору с Россией, здесь надо видеть один фактор

— ***фактор ресурсов***.

Путин зависит от войны как наркоман от амфетамина. Он не в состоянии приостановить войну, не разрушая собственной власти.

— Heritage Foundation делала подсчеты - более 60% реальных средств идет на войну.

Что это значит?

— Если наступит приостановление кинетической войны, Путин начнет новую войну, по всей вероятности на Кавказе, с целью подчинить Грузию, подчинить Армению, пробивать пути контакта с Ираном.

Война не закончится, война является инструментом террора чекистов против собственного населения.

Первый фронт, который будет прикрыт, чтобы присутствие Соединенных Штатов не распылялось, а концентрировалось на Китае, как хочет Трамп, - это Израиль.

— Возврат к Авраамовым соглашениям, которые были в 20-м году и были сорваны провокациями с поддержкой демократов.

Проблема в том, что чтобы ***Саудовская Аравия*** и ***Бахрейн*** пошли снова на соглашения с ***Израилем***, нужно их согласие.

За последние четыре года Саудовская Аравия передвинулась в сторону Китая, вышла из системы договора 1974 года, когда Никсон договорился, что нефть продается за доллары, а в обмен на безопасность Саудовская Аравия получает защиту за поддержку США.

Деньги вкладываются в облигации США - так возник этот союз.

Можно сказать, что с 20-го года Саудовская Аравия вышла из этой системы.

Почему?

— Потому что демократы ввели идеологическую политику, оценивали, пальцем показывали, хотели устраивать им демократию, санкции.

Если Саудовская Аравия не захочет пойти на мир, не захочет вернуться к Авраамовым соглашениям, тогда могут возникнуть проблемы с безопасностью в Ормузском проливе.

Юрий Романенко: Саудовская Аравия получила THAAD - противоракетные комплексы, которые сбивают межконтинентальные баллистические ракеты. Это высший уровень доверия среди американских союзников. Это я говорю к тому, что Саудовская Аравия уже включена в рамки стратегических интересов

США. Они должны были в сентябре 2024 года подписать стратегический союз, но помешала эскалация между Израилем и Ираном.

Пьотр Кульпа: Если Саудовская Аравия не пойдет на соглашение с Израилем и начнется конфликт в Ормузском проливе, будет рост цен на нефть.

Чтобы этого не допустить, Соединенные Штаты сейчас начнут очень сильно наращивать добычу нефти.

Получаем два варианта:

> — Первый: если Саудовская Аравия пойдет на соглашение с США, тогда будет очень сильное падение цен на нефть, и Путин остается без ресурсов.
>
> — Если не пойдет - США обеспечат, чтобы нефть не пошла вверх, несмотря на конфликт на Ближнем Востоке.

Так или иначе, США будут наращивать добычу нефти, потому что это будет основной фактор давления. Думаю, что Трамп пойдет на соглашение с ***Венесуэлой***, чтобы добиться того же самого.

Что касается ***Китая*** - когда Трамп в 2018 году ввел 10% пошлины на товары из Китая, юань понизился на 10%, чтобы не потерять рынки в Америке.

Потому что, если бы курс остался прежним, конкуренты из Дальнего Востока просто вытеснили бы китайские товары. **Если сейчас Трамп введет плюс 60%, это будет понижение цены юаня как минимум на 50%.** Посмотрите на Путина, который все резервы вложил в юань. На 100% это произойдет в момент, когда США введут пошлины на китайские товары.

К чему это приведет?

Понизятся также курсы всех дальневосточных валют и вообще всех валют третьего мира, условного БРИКСа. Обвал цен на ресурсы будет невероятным. Это будет возможность, очень сильный толчок для укрепления процесса реиндустриализации США, потому что ресурсы будут по дешевке. А клуб БРИКС развалится на более гордых (думаю, это будут Китай и Россия) и менее гордых, которые пойдут на сделку с США.

В этой конструкции мы выигрываем. Здесь однозначно есть потенциал победы. Хочу обратить внимание на план Зеленского - тот, кто его подготовил, действительно высший уровень, глубина этого плана. Автора не знаю. Здесь это выглядит как система, в которой одно говорят, второе делают, третье думают. Это слабость, дефицит доверия к этому.

Юрий Романенко: Хочу обсудить тезис Яцека ***Бартощяка*** о том, что американцы переходят к ***offshore balancing***.

Пётр Кульпа: Разница в чём? Система, в которой мы были - это система, где ***«они являются хозяином везде, присутствуют везде и могут пальцем показывать везде»***.

Он видит переход США на уровень офшорного баланса как проявление слабости.

А я это вижу как проявление силы - когда не надо влезать в каждый грязный угол города, потому что везде есть свои "бандиты", которые сделают это за тебя.

Юрий Романенко: Я писал об этом еще десять лет назад, даже перед 2014 годом, что Штаты придут к системе стратегических треугольников:

> — есть ключевой оппонент в регионе, есть ключевой союзник в регионе, и есть они как глобальная суперсила, которая, находясь в союзнических отношениях, балансирует региональную картину.

Пьотр Кульпа: Мне кажется,

> — это ложная перспектива, потому что все рассматривается как выбор между ***органолептическим*** присутствием и ***изоляционизмом***.

На самом деле

> **— есть пять уровней между одним и вторым.**

Зачем присутствие американцев в Европе? Обеспечить укрепление стран, которые зависят от присутствия США в Европе - типа Польша, Балтийские страны, Украина. Это дешевле, более эффективно.

Например, в финансировании украинской армии - Трамп говорил про Европу как про "маленький Китай". Можно сделать скидку "маленькому Китаю" на пошлинах при условии, что он финансирует украинскую армию.

У него есть аргументы, у него есть сила практически во всех пространствах.

Юрий Романенко: После Первой мировой войны США вышли из Европы, хотя участвовали в войне с 1917 года и держали там большой контингент. Они ушли, сказали, что им это не нужно, и вернулись к ***изоляционизму***.

Трамп сейчас говорит, и республиканцы говорят:

> — «у вас там есть свои проблемы, разбирайтесь сами».

Они не хотят постоянно присутствовать на континенте. «Если хотите платить - будем помогать, но ключевую работу будете делать сами».

Готова Польша платить за свою оборону - она будет нашим союзником.

Но европейцы не имеют настолько скоординированную политику.

Британия не может компенсировать уход из Германии - у Британии микроскопическая армия для глобальных операций.

Еще раз, во всей Европе 100 тысяч американских солдат - это больше, чем сухопутная компонента британской армии.

Пьотр Кульпа: Вопрос не в том.

Они расположены по всей Европе - в основном в Германии, но есть и в Великобритании, в Бельгии, в Испании, в Польше 10 тысяч.

Мы говорим не о физическом присутствии войск, потому что с точки зрения присутствия американцев в Европе 20 тысяч и 100 тысяч - это более или менее то же самое.

Это важная гарантия для союзников. Масштаб этого присутствия можно регулировать.

Юрий Романенко: После Первой мировой войны был переходный период, в котором эта система создавалась, координировалась. США брали позиции уходящей империи. Франция, Британия были самостоятельными субъектами в тот момент. У них были равноценные или даже превосходящие американцев силы. У британцев военно-морской флот был даже больше, чем у американцев - они потом догнали в 30-е годы.

Сегодня Британия, Франция, Германия такими силами не являются.

> — Европа была фактически оккупирована после Второй мировой войны - такая демократическая оккупация, назовем вещи своими именами.

То же и с Японией.

Как следствие, европейцы просто расслабились и демилитаризировались. Поэтому если сейчас США уходят из Европы...

Пётр Кульпа: Почему говоришь, что уходят?

Сейчас есть 100 тысяч. Трамп не собирается уходить из Европы. Он собирается присутствовать, и США останутся самой сильной страной в Европе.

Что касается реального потенциала и возможности действовать - Франция с 200 ядерными ракетами в принципе в состоянии создавать что-то типа маленькой Антанты, которая была до Второй мировой войны и была сломана пактом Риббентропа-Молотова. Это о чем говорил Макрон - создавать этого типа зонт.

Здесь вопрос в чем?

Еще раз

- «главный театр войны», если она будет.

Я в это не верю, что будет война на Дальнем Востоке, потому что война возникает тогда, когда кто-то не понимает соотношения сил.

— Нападение России на Украину показало, что "вторая армия мира" не является вообще второй армией мира, что технологии, на которых она работает - отстой.

— Показало Китаю, что технологии, на которых работает Россия - такой же отстой, такая же советская модель армии.

Не думаю, что была бы готовность со стороны Китая начинать войну.

Если там началась бы война, в Европе будет вопрос того, чтобы эта война не распространялась на Европу.

И здесь должна быть сила, которая будет держать прокси Китая - Россию и Северную Корею.

— Потому что на самом деле первый раз с XIII века мы имеем в Европе азиатов.

Юрий Романенко: Я просто еще раз хочу обратить внимание: даже если США не уходят из Европы, остаются 20 тысяч где-то в Германии или еще где-то, они уменьшают свое присутствие, допустим, в Японии и других точках, чтобы просто уменьшить издержки.

Пётр Кульпа: Наоборот.

Философия Трампа - увеличение армии, увеличение затрат.

Он хочет увеличить потенциал США, военный потенциал. Для этого поднимет налог с 2% (которого многие еще не достигли) расходов на войну до 3%.

Это будет работать как налог на безопасность. Короче, надо будет платить США за то, чтобы получать безопасность.

Юрий Романенко: Украина же не может платить.

Пётр Кульпа: Украине будут платить за то, что её армия находится в Украине, что солдаты не распускаются, получают достойные зарплаты, хорошо вооружены западным оружием.

И на случай, если бы русские хотели снова ударить, эта миллионная армия в состоянии дать отпор.

Юрий Романенко: Ты серьезно думаешь, что они будут держать миллионную армию здесь?

Кто в этой армии захочет находиться?

Пётр Кульпа: Вопрос в том, что **это один из пунктов.**

Если говорим про защиту Европы, тогда возникает вопрос:

> — миллионная хорошо вооруженная армия в состоянии защитить Европу или нет? Очевидно, да.

Если придут к выводу, что не миллион, а 700 тысяч, 500 тысяч - это будет потенциал. Украинский солдат будет оплачиваться Европой.

Юрий Романенко: Только если будет оплачиваться. Мы сейчас увидим, какая будет повестка выборов в Германии 23 февраля.

Пётр Кульпа: Юра, **«люди платят не потому что хотят, а потому что их заставляют…»**.

Трамп поставил жесткие условия Старой Европе. Или она сама заплатит.

Юрий Романенко: А если не заплатит?

Если начнется череда внутриполитических кризисов, обострение внутренней повестки в Европе - во Франции, в Германии, даже в Великобритании?

Пётр Кульпа: Тогда АфД вместо 18% наберет 30%. Чистая логика.

Если США введут пошлины на Европу, как на Китай, за доступ к американскому рынку - эти пошлины могут быть выше или ниже. Говорят о 20% вместо 60% для Китая.

А если Европа не захочет платить - сделают 30%.

Ну и тогда сами заплатят украинскому солдату.

Юрий Романенко: А если тогда Европа подумает:

> — «зачем нам мучиться с американцами? Мы вступим в старые добрые союзнические отношения с русскими и продолжим линию Меркель по созданию континентального блока».

Пётр Кульпа: Вот и тогда получается потенциал для того, чтобы США не допустили этого варианта.

Юрий Романенко: Если сейчас они влияют на Германию, потому что на их территории присутствуют американские войска, а в случае, если оттуда войска уходят, они теряют один из рычагов.

Пьотр Кульпа: Через Польшу переместят, допустим, свою армию - вместо 10 тысяч будет 20.

Скажи, каким образом Германия контролирует свои логистические каналы?

Юрий Романенко: Это как раз подталкивание к сухопутным путям. Тогда через Польшу проедет, через Украину, через Турцию, через Балканы.

Пётр Кульпа: Думаю, как вариант это не проедет. Не проедет.

Просто это будет развал Европейского Союза, крах политики.

> — В конце февраля в Германии будут выборы. Выиграет ХДС/ХСС, Мерц, который хочет подстраиваться под США, никаких сумасшествий, полная поддержка для Украины.

Вся эта социал-демократическая болтовня с ложными идеологиями - всё это поменяет Европейский Союз, и будет все нормально.

Будут нормальные трансатлантические отношения и понимание общих вызовов.

На самом деле сила США держится на союзниках. На тех, которые «хотят быть союзниками».

> — Сложно назвать политику *Шрёдера*, политику ***Меркель*** дружелюбной, союзнической по отношению к США.

Это была *политика совместного содействия с Путиным*, направленная на

> **1) — выдворение американцев из Европы, на 2) — обезглавливание присутствия США, на 3) — смерть Центральной Европы.**

Потому что

> — такие страны, как Польша или Украина, не имеют собственных ресурсов суверенитета.

Чтобы иметь собственный ресурс суверенитета, Польша должна быть сильнее или России, или Германии.

> — Например, в 1918 году, когда Польша возникала, Пилсудский был в состоянии сделать интервенцию, потому что и Германия, и Россия были слабее.

В 1925 году был подписан пакт в Локарно, в котором Германия гарантировала западным странам свои границы, но не гарантировала Польше.

С этого момента суверенитет Польши стал зависимым от внешнего гаранта, которым тогда была Франция.

— Эта политика не сработала в 1939 - союзник кинул Польшу, Франция и Англия, присоединившаяся в мае 1939 года, не сдержали слова, не оказали помощи.

Сегодня наш суверенитет, как украинский, так и польский, держится на присутствии Соединенных Штатов, на их гарантиях.

— Без этого нет гарантий ни у Польши, ни у Украины. Нет смысла давать Польше гарантии, не давая их Украине.

Смотрите на это геополитически - Украина является стеной, которая дает возможность *заблокировать «сливание континента»*.

— Россия, имея огромную территорию, не в состоянии предоставить Китаю пути безопасной торговли для ***«сливания со Старой Европой»***.

Мы будем жертвами агрессии со стороны России только за то, что мы независимые.

— Для русских польская или украинская государственность, просто само по себе противоречит их существованию. Так долго, пока эта страна не развалится, так долго это будет.

К сожалению, американцы не допустят, чтобы «Россия развалилась».

Юрий Романенко: Турецкий аналитический центр CETA пишет: после победы Дональда Трампа на президентских выборах в США его внешняя политика и отношения с Турцией будут более гибкими и решительными. Слабое влияние республиканского большинства в Конгрессе и отсутствие угрозы переизбрания дает Трампу свободу действий, что открывает новые возможности. Трамп продолжит курс на вывод войск из Сирии, борьбу с курдскими формированиями, что может привести к укреплению стратегических отношений с Турцией.

С Трампом президент Турции Эрдоган поддерживает личные доверительные отношения, что способствует более прямому продуктивному сотрудничеству. Лидеры могут быстрее решать ключевые вопросы обороны и региональной безопасности.

Вот, я почему этот пример привел.

Трампу очень хорошо понятно, что может ему дать Турция, потому что она субъектная, у нее есть технологии, деньги, она в НАТО, она плюс более-менее понятна. У нее есть субъектность, которой можно прикрыть свои интересы.

Польша тоже понятна плюс-минус. То есть и Турция, и Польша готовы платить сами за себя. Для администрации Трампа это ключевое.

Пётр Кульпа: Еще раз - Украина не в состоянии платить за себя.

Значит, **«есть другие, которые будут платить за Украину».**

Юрий Романенко: Не факт.

Пётр Кульпа: Юра, давай посмотрим реально.

Вот есть миллионная армия, которая в состоянии справляться с бандитом. Дать им больше оружия, дать им средства финансирования, не распускать.

Юрий Романенко: А люди хотят ***«сидеть дальше в окопах»***?

Пётр Кульпа: В каких окопах?

Если *война кинетическая* приостановится, они будут *«в армии».*

Юрий Романенко: Вы думаете, большинство хочет сидеть дальше в армии?

Нет, они мечтают оттуда смыться быстрее.

Пётр Кульпа: Если солдату в Европе 2,5 тысячи евро в месяц будут платить в мирных условиях стоять на страже - будут.

> — Знаете, в Польше в армию попасть - престижная профессия, деньги намного меньше, служба престижна, и желающих намного больше, чем мест.

Думаю, для людей, которые воевали, для людей, которые хотят связать свою жизнь дальше с армией - это очень привлекательная перспектива.

> — Кстати, аналог - «казаки реестровые».

Войны кинетической нет, но армия есть. Это реальная армия.

С точки зрения Трампа, который является бизнесменом и любит держать гранаты на столе на случай проблем в переговорах, было бы сумасшествием избавляться от такого потенциала, от такой возможности, которую не надо тебе содержать, потому что налог вводишь в старой Европе, чтобы это содержалось.

Юрий Романенко: Вопрос в мотивациях украинцев. Зачем им быть Диким полем?

Пётр Кульпа: Каким диким полем?

Юрий Романенко: Когда вспоминаешь реестровых казаков - давай вспомним, что это была за территория. Это была территория без четкой границы, то татары приходили, то русские. Шла постоянная война, это было перманентное состояние.

Теперь если здесь нет гарантии безопасности Украины, кто гарантирует безопасность? Никто. Польша не гарантирует, Штаты не гарантируют. Накачивают нас армией, и Россия в любой момент может опять начать войну.

Люди держат в голове всё, что произошло. Я просто говорю реально, как думают люди сейчас. В случае, если государство существенно не меняется, они будут делать лыжи при первой возможности, в том числе те, которые находятся в армии.

Значит, нужно будет закрыть границы? Капитал сюда пойдет? Серьезно, кто сюда будет вкладывать деньги, если здесь не будет гарантии безопасности?

Пётр Кульпа: Еще раз, армия и союзы создают гарантии безопасности.

Есть армия, и если будет сказано, что эта армия нужна Трампу. Он хочет об этом откровенно говорить, что эту армию надо вооружить по-настоящему, чтобы она держала силу перемирия или мир, который будет достигнут в отношениях с агрессором.

Давай посмотрим, представь, что Трампу это не надо, что Украина находится в мире, который не имеет никакого значения для США. Нет готовности защищать. Что Украина сделает? Будет держать свою армию? Сопротивляться агрессору или нет?

Нет выбора - будет. Почему? Потому что если сдастся, если зайдут русские, тех же людей переоденут в свои формы и пошлют умирать на других фронтах. Вопрос в том, что мы говорим про вариант привлекательный.

Проблема конца войны - что делать с сотнями тысяч людей, которые вдруг никому не нужны. Если создаешь возможность...

Юрий Романенко: Рабочие места, наверное, им создавать, чтобы было где работать.

Пётр Кульпа: Хорошо.

Юрий Романенко: Рабочие места где создаются, помимо армии? Это ключевой вопрос.

Перспектива, которая сейчас тестируется - это вечная война.

Пьотр Кульпа: То, что говоришь - это демагогия.

Юрий Романенко: Это не демагогия, это суровая реальность.

В Польше построили огромное производство, люди работают на заводах. Более того, Польша затягивает себе на эти заводы рабочую силу.

Какая перспектива здесь, в Украине, кроме армии?

> — Хорошо, миллион мужиков сидит в армии, чтобы защищать Европу. Остальные где работают?

Посмотри, каким образом возникла Южная Корея.

> — Она обеспечивалась двусторонним союзом, на её территории находятся базы, где десятки тысяч человек присутствуют физически. И США гарантируют ей безопасность, потому что у них есть союз с ней. На бумаге прописан союз, где есть обязательства.

Здесь какие обязательства относительно нас будут?

Когда мы увидим обязательства, тогда мы сможем говорить, что это серьезно.

А если у нас опять будет очередной Будапештский меморандум и нам скажут: "Ой, ребята, мы вас будем вооружать", а когда вооружать - не знаем.

Как с этими гарантиями безопасности, которые сейчас Великобритания, Франция, Германия и все остальные подписали.

> — "Ой, мы в этом году вам 3 миллиарда даем", - говорят британцы, а в следующем у них бюджетный кризис, и они ничего не дают.

Пётр Кульпа: Смотри, **я просто говорю о *гарантиях*.**

В твоих словах

> 1) - это мышление ***парадигмы демократов***: война без конца, копеечная помощь, контроль рычагами.
>
> **2) — А мы переходим к системе, в которой хотят добиться результата - мира. Это в программе Трампа. Он этого хочет достичь.**

И он создает гарантии безопасности, потому что говорит реально в его плане - здесь ключевую роль будет занимать армия Украины, которая будет вооружена.

Каких гарантий больше?

1) — Если у тебя есть средства, чтобы агрессор на тебя не напал, а если нападет - получит по морде, и ты в этом уверен, потому что есть ***реальные гарантии, финансирование системное***.

Мало того,

2) — получаешь *гарантии* - тебе платят за то, чтобы «бандиты не пришли дальше…».

Ты перестаешь «быть попрошайкой» в *системе псевдогарантий*, а входишь в реальную систему, основанную на реальной силе.

Дальше смотри

3) — ***промышленность*** украинская, украинскин дроны, украинские баллистические ракеты, все технологии, которые сегодня уже создают ***невероятный потенциал***, на котором можно зарабатывать невероятные ***деньги***, высокомаржинальные.

Юрий Романенко: Правильно описывает Андрей Лозовский - ни в Ираке, ни в Афганистане не видно никакого роста.

Видимо, нам тоже так светит,

— потому что они были фронтиром западным, американским в частности. 20 лет они были фронтиром афганцы. Понятно, что там свои проблемы, они не перестроились, племенное общество такое.

В результате улетели американцы, и сегодня с талибами все договариваются, потому что талибы оказались реальной силой.

Пётр Кульпа: Что мешает украинцам быть реальной силой?

Только преступная система организации государства. Ничего больше.

Покажи мне другую страну в Европе с таким экономическим потенциалом.

Все эти калькуляции мышления про Украину как бедную страну - это чистый бред.

— Смотри, сколько Украина производит зерновых?

Юрий Романенко: С учетом того, что мы потеряли, 60-70 миллионов тонн.

Пётр Кульпа: Разница на тонне между тем, что получал производитель, и тем, что было на внешних рынках - 150 долларов. Умножь это на 60 миллионов на экспорт. Сколько у тебя миллиардов, десятков миллиардов каждый год вылетают? А посмотри на руду и других. Украина является невероятным экспортером денег.

При нормальном управлении и системе, которая не *компрадорская, не ориентирована на грабеж и вывоз*, а на страну, в которой вкладываешь в себя - можно создать сильнейшую страну в Европе.

Юрий Романенко: Да, но я тебе все время возвращаю к базовым стартовым условиям перезагрузки всего этого.

Если люди не будут видеть здесь какую-то устойчивую конструкцию... А пока она появится, необходима перезагрузка государства, которая будет неустойчива в этот момент. И если она не будет подпитываться внешней поддержкой, эта конструкция посыплется. Потому что все, что ты говоришь, вся эта красота - Третья республика, как мы называем - она не возникнет одномоментно.

Отношения социальные инертные, люди инертные, тем более они сейчас пассивные из-за психологического надлома. Им необходимо время.

А русские будут навязывать то, что ты сам говорил - сохранят ли они в рамках этих договоренностей какой-то локус контроля за Украиной? Будет ли этот локус контроля или нет? Эта война идет за то, будет ли Россия частью европейской архитектуры безопасности или будет из нее исключена.

> — На сегодня единственный... не хватает слов... это Шольц, который снова вернулся к переговорам с Путиным, в поисках политической поддержки во время выборов.

Пётр Кульпа: На самом деле Европа будет, и как результат этой войны — Россия будет исключена из архитектуры европейской безопасности.

План Трампа и все, что мы знаем об этом, показывает - это будет ***«договор с агрессором»*, не с гарантом**, а с агрессором, основанный на силе, на армии, на гарантиях, на вооружениях американских, купленных за европейские деньги.

Вот так это выглядит на сегодня - это убедительная система.

Смотри, ты говоришь так, будто Украина в момент приостановления войны будет каким-то ***«самым ужасным местом»***.

> 1) — **Украина была ужасным местом из-за мафии людоедов, которая людям не дала жить**.

Но

> **2) — если система организации государственности изменится...**

То, что делает ***Маск*** с реформами - это то, что уйдет для Украины, потому что будут выработаны механизмы перераспределения государственных должностей.

80% должностей - потому что украинское государство единственное право, которое реально гарантирует по конституции - это право чиновника на должность. Это единственное, что гарантирует эта система.

На самом деле просто сделать эффективное, честное государство, как в Аргентине происходит, как сегодня в Штатах будет, в Вашингтоне.

1) — Это будут импульсы.

2) — В Украине есть опыт, как у Федорова и другие, просто **нет «политической воли», и эта машина миллиона чиновников поддерживает систему**.

А что говорить, если администрация Мариуполя живет где-то в Ивано-Франковске и тратит деньги мариупольцев на инвестиции?

Это показывает, **насколько бессмысленна, с одной стороны, воровская, а с другой - сумасшедшая, глупая система**.

Украина будет привлекательной страной не только для украинцев, но и для европейцев.

Почему?

Потому что здесь барьеры входа на рынок, роста...

Это будет «страна, построенная не на ренте, а на марже…».

Понимаешь, есть разница - маржа, это промышленный капитал. Движется он быстро, зарабатывает. Как заработал, пытается перейти на ренту, чтобы ничего не делать и сидеть.

— В Западной Европе посмотри на цены всего, барьеры входа на рынок - все передвинется сюда. Будет привлекательно, думаю, 100%.

Конечно, надо справиться с мафией, с олигархами, потому что не будет развития, если инвестор вынужден будет на коленях перед Ахметовым делать ему приятно, чтобы подключиться к энергосетям.

Два месяца и надо себя выдержать, потому что сейчас Банковая перестраивается на Британию.

Помнишь,

— в 22-м, когда казалось, что мы просто братья-близнецы - Польша и Украина, я сказал, что придет момент, когда окажется, что поляки это "дерьмо", а лучшие союзники - это немцы?

Юрий Романенко: Да, было.

Пьотр Кульпа: Сейчас заканчивается этот период, снова будет любовь, потому что Банковая, как Дуда сказал - утопающие держатся бритвы.

Просто перестроились на Германию. Вот что получили как результат этой политики

> **- разбили доверие британцев, поляков, пошли на союз с Германией, перестроили внешнюю политику.**

Юрий Романенко: В чем заключается союз?

Я все время пытаюсь понять, в чем заключается этот мифический союз Украины с Германией?

Пётр Кульпа: Смотри.

Когда Банковая увидела, что Польша отдала всё, уже там ничего не взять... Дальше - прилетели в Польшу ракеты, и полякам об этом рассказал Байден.

Короче, «поставили на них крест».

И сделали "здравствуйте" немцам.

Что сделали?

"Дайте нам" - потому что там типа немцы нам дадут. Халява - утопающий держится бритвы.

Зеленский вон говорил, что Германия должна быть членом Совета безопасности. Немцы говорят, что не хотят.

Юрий Романенко: Это не системный союз, это просто украинская Годзилла «пошла по миру, где можно что-то схватить».

Пьотр Кульпа: Мне кажется, что

> — цена этих капель, которые получили от Германии - это были плевки в сторону Польши, плевки в сторону Британии.

И сегодня пожинают результаты этого.

> 1) — Звонок Шольца Путину. История закончится очень быстро. И снова будем иметь конструкцию акций ненависти по отношению к Польше.
>
> 2) — Вранье, которое шло, типа что Польша компенсировала оружие, которое передала Украине.

Дальше

3) - организация электронной очереди на границе - чисто мафиозная акция, украинская государственность встала на сторону мафии. Добились того, что польские перевозчики организовали протест. Это было понятно.

Такая же политика с Германией - это вопрос *конченой политики государства* в принципе.

Я увидел встречу поляков. Был в Офисе, когда это начиналось. Слышал лично, что "вот мы наделали", причем уровень, поверь мне, очень-очень высокий.

Юрий Романенко: Пьотр, это все ***«хаотичная, типичная украинская политика»***.

Например,

— они начали делать ставку на Милея в Аргентине, в Латинской Америке, хотя ничего там нет и не будет, и возможностей нормально от него получить нет. Просто делают хаотичное движение в одну сторону, потом в другую, потом в третью.

— Когда Германия перестанет что-то давать, они прибежат опять к Польше, начнут кричать "дайте нам еще что-то".

Пьотр Кульпа: Считаю, что то, что происходило - эти акции наблюдают просто враги поляков и украинцев, враги наших народов.

И силы, которые в этом заинтересованы не только на Востоке, но и на Западе.

Это стравливание.

— Хочу сказать, что заканчивается, сейчас будет влезать любовь. Увидишь, как будто все исчезнет, и снова будет красота.

Только жалко, потому что **удар по доверию невероятный.**

Юрий Романенко: Конечно, мы это все время критикуем, разъясняем. Мы, наверное, единственная сейчас площадка, которая вообще с поляками ведет публично какой-то системный диалог.

Пьотр Кульпа: Не только. Очень много, если посмотришь - конференции, симпозиумы...

Юрий Романенко: Какая площадка десятки эфиров провела с поляками?

Пьотр Кульпа: Я думаю, я понял - ты говоришь про информацию, это правда. Я, например, очень много интервью даю. Просто вижу, что идет антипольская

акция. Если в вопросе получаешь, что Польша получила компенсацию за оружие, которое передала Украине - масштабы этого невероятные, потому что говорим о сотнях танков. Я сам не осознавал до сего дня - танков порядка 700-800 штук. Думаешь, это больше, чем все остальные вместе взятые?

Юрий Романенко: Украина получила под 400 танков, плюс еще бронетехнику. Да, это в первые дни. А потом ремонт и так далее, все это идет из Польши.

Пьотр Кульпа: В любом случае, Польша действительно больше всех передала танков, это правда.

Просто по отношению к потенциалу экономическому на первом месте Балтийские страны - Эстония, Латвия, Литва.

Об этом не надо забывать.

Ну и Польша.

> **— Это на порядок больше, чем Старая Европа, намного больше, чем Соединенные Штаты.**

Юрий Романенко: По танкам Польша была на первом месте, это правда. Т-72 хорошие она дала, они капитально были модернизированы. Леопарды давала потом. К Польше в этом плане нет вопросов.

Я все время говорил, что

> — это глупость была с нашей стороны - выстраивать такую политику, прыгать и делать непонятно что.

Пьотр Кульпа: Я уверен, что есть большой шанс быстрого приостановления *кинетической войны*.

Вероятность этого в десятки раз больше, чем при победе демократов.

Во-первых, будет ***редукция конфликтов***, потому что Трамп будет сопротивляться распылению присутствия США.

Юрий Романенко: ***Редукция конфликтов*** - это что? Пересмотр?

Пётр Кульпа: ***Сжимание, ограничение фронтов***.

Мир на Ближнем Востоке, мир в Украине.

Таким образом,

> **— все силы будут сосредоточены на Корее, Тайване.**

И сильные аргументы на столе, переговорные, потому что все будет решаться переговорным путем.

Юрий Романенко: Путину зачем останавливаться в тот момент?

Он может получить достаточно много, может быть, еще больше, учитывая слабость Украины.

Пьотр Кульпа: Смотри, **Путин эту войну проиграл**.

Однозначно.

Как бы пропаганда на это не смотрела, цель этой войны - не получить дополнительные несколько тысяч квадратных километров, потому что этих квадратных километров сколько угодно там есть.

Война была за «контроль власти, Украины как целой». Он эту войну проиграл.

Что это значит?

Дальше он может эту войну продолжать ради *террора в собственном государстве*.

1) — Это система, которая поддерживает на сегодня 80% русских, поддерживающих войну.

2) — Внешне это выглядит как нормальная экономика.

Но

3) — у Путина заканчиваются ресурсы.

Смотри на финансовое положение России. В будущем году повышение налогов, инфляция, может быть реформа типа Павлова, конфискации.

Это еще больше укрепит режим, потому что люди становятся еще более *зависимыми от преступной системы*.

1) — С той точки зрения можно сказать, что он может вести эту войну.

Но

2) — если будет обвал цен на нефть, у него не будет мотива. Он понимает, что если бы по собственному желанию нажал на тормоз, он вместе со своим преступным экипажем через лобовое стекло вылетит.

Но приходит момент, когда заканчиваются ресурсы.

На войне самый главный ресурс – это деньги.

Когда заканчиваются деньги, как бы ты не хотел воевать, нет возможности.

Если не будет дохода, а дохода не будет, потому что нефть является основным доходом, и если цена упадет на 30-20 долларов...

Можно себе такое представить? Можно.

Почему?

Потому что, если будем наблюдать наращивание добычи нефти в США, если Саудовская Аравия тоже на это пойдет - с её точки зрения обвал цен на нефть это расширение её рынка и изгнание конкурентов. Так что она может себе это позволить.

Дальше - отход от *«сумасшествия зеленой энергетики»*.

> 1) — **Трамп снова отменит Парижские соглашения, возвращаемся к царству двигателей внутреннего сгорания.**
>
> 2) — Если введут пошлины на товары, поступающие на рынки США, наступит обвал валют стран третьего мира, производителей ресурсов.

Ресурсы - обвал.

> 3) — Это глобальный кризис, который ударит по покупательной способности по всему миру. У них нет денег, и наступает обвал, всем нужен доллар.

И заканчиваются разговоры, потому что Путин будет в тугриках. Это типа аргументов, основанных на реальной силе.

> — Помнишь 5 августа 2024 года начался кризис? Засыпали деньгами, за три дня все забыли. Наступил обвал акций на Дальнем Востоке по всем рынкам.
>
> **Просто засыпали деньгами, потому что если бы этот кризис разгорелся, тогда у *демократов* не было бы перспективы на выборах. *Кризис был «засыпан деньгами»*.**

Вероятность прихода мирового кризиса огромная.

1) В этом мире реальные аргументы - это реальная сила. А реальная сила - это реальная армия.

2) Вот украинская армия стоит, она снабжается, она оплачивается хорошо.

3) Есть перемирие, никто формально не признает захвата территории и ждет спокойно ***смуты, в которой преступный режим из-за отсутствия ресурсов развалится***.

Юрий Романенко: Был вопрос, что это была за встреча - Польша, Франция, Германия?

Пётр Кульпа: Сделали встречу Франция, Великая Британия, Польша.

Без Германии. Германия исключена как больной человек.

В Европе кризис лидерства, потому что Макрон во Франции ослаблен в итоге европейских выборов и внутренних выборов.

> — Без большинства в парламенте его позиция намного слабее, и он не в состоянии быть реальным двигателем процессов.
>
> — Шольц просто «политический труп», который делает вид, что жив.

Получается ***вакуум лидерства***.

Оценивают, что

> — Германия будет делать всё, чтобы идти на союз с Россией, пытаться делать грязные договорняки.

Британцы вместе с поляками пытаются убедить французов, что не стоит идти этой дорогой поддержки Германии, что стоит держаться курса США и поддерживать проекты Трампа - повышение расходов на армию, поддержка финансирования Украины, чтобы Европа взяла ответственность.

Взять ответственность - это просто платить, ничего больше не требуется.

> 1) — Трамп не хочет, чтобы они снабжали.
>
> 2) — Вот заплатите США за оружие, которое будет предоставлено Украине.

Юрий Романенко: Европейцы тоже не дураки. У них тоже есть ВПК, они хотели бы сами зарабатывать на этом.

Пьотр Кульпа: Конечно, будет игра.

И Украина тоже захочет получать средства, зарабатывать на этом.

Здесь какой-то компромисс можно достичь.

Но не достигнешь компромисса, если будешь Трампу говорить:

> — "Если нет, тогда мы будем договариваться с Китаем".

Юрий Романенко: Кстати, это о чем говорил вчера господин Яцек Бартощяк, что Европа в состоянии балансировать американцев переговорами с Китаем.

Я считаю, что вероятность того, что Китай будет сдерживать Россию в агрессии против Европы, очень низкая.

Зачем это Китаю?

Например, если Китай хочет распылять присутствие американцев, хочет разжигать войны везде, где возможно, то же самое хочет Россия.

В этом контексте еще вспомним отношения Украины и Польши.

Ты говоришь, что отношения будут улучшаться. Они хорошие. Политически они оказались подмороженными на протяжении последних полутора лет. В Польше должны пройти президентские выборы весной следующего 2026 года. Я смотрю, там все заряжаются, идет полноценная избирательная кампания. Сикорский ведет президентскую кампанию.

Пьотр Кульпа: В Польше нет больших разниц по внешней политике.

В принципе, то, что является силой Польши - это всегда было единство.

Польша всегда ориентировалась на США как основу безопасности и на Европу как основу экономического развития.

> — Отношения трансатлантические всегда находились в соперничестве с европейскими.

На самом деле это две основные оси.

В принципе, здесь есть стратегическое единство.

Разница в том, что

> — платформа "Гражданская коалиция" до сих пор была более... вопрос европейский поднимала как ключевой, а
>
> — ПиС ("Право и справедливость") - трансатлантический. Это небольшой оттенок.

На самом деле со стороны политикума есть согласие, что стоит быть в хороших трансатлантических отношениях - НАТО как основа, плюс Европейский Союз.

По отношению к Украине считаю, что больших разниц нет.

По опыту этих почти трех лет, у "Права и справедливости" чуть-чуть другой подход, потому что они эмоционально, сердцем зашли в украинские вопросы, в поддержку Украины. А коалиция делает это системно, стратегически всё взвешено.

И очень многие позиции поменяла. Сегодня она намного более трансатлантическая, чем европейская.

Туск, которого раньше обвиняли в ***прогерманской позиции***, поменялся - начал выступать против мигрантов, против зеленой энергетики.

Польская внешняя политика неинтересна, потому что если выбросить экстремы справа и слева, остается одно согласие.

Можно говорить про разницу во внутренней политике, кто у корыта. Но в целом внешняя политика - это сила Польши.

Думаю, **так же будет в Украине в результате этой войны.**

Все люди в украинском политикуме, не экстремисты, будут понимать, что их судьба зависит от хороших отношений с США, от хороших отношений в рамках Европейского Союза и равновесия между ними.

Юрий Романенко: Полайкайте эфир, у нас уже там по 3000 человек смотрят на обоих каналах. Хорошие показатели, это меня радует. Я считаю, что мы посредством хорошего доброго полицейского показываем, какие есть возможности.

Пьотр Кульпа: Через два месяца закончится вся эта унизительная «политика прошения…».

Юрий Романенко: Почему через два месяца? Из-за инаугурации Трампа?

Пьотр Кульпа: Да, потому что сейчас есть Байден.

Офис относился враждебно к республиканцам и поддерживал Байдена - хорошая отмазка, потому что от них зависит его финансирование.

Но когда уйдут, Офис Зеленского скажет президенту США, что Украина всегда поддерживает президента США. Как Польша. Это правильно.

Это напоминает ситуацию - не хочу исторических аналогий - Ирода, короля Иудеи. Были войны, а он всегда был верным и говорил:

> — если бы был другой, я бы служил этому, потому что мы зависим, мы провинция этого мира. И выборы заставляют нас сотрудничать с той властью, которая есть. Реальная власть так выглядит.

Закончится и поменяется то, что хочу донести - армия Украины в новой республиканской конструкции получает новый облик, потенциал как защитника Европы.

Это то, чем стоит гордиться, это то, что будет поддерживаться деньгами из Европы, оружием из США, плюс собственное оружие.

Надо перестраивать государственную систему.

Юрий Романенко: Говоришь экономика, а откуда людей брать?

И раз ***миллион восемьсот тысяч чиновников...***

Пётр Кульпа: В хорошей организованной стране человек, который ест и пьет, уже на страну хорошо работает.

Юрий Романенко: Ключевой вопрос - как мы будем возвращать беженцев и откуда будем брать рабочую силу помимо беженцев?

Потому что беженцы не вернутся, половина точно не вернется скорее всего.

Пётр Кульпа: Это зависит исключительно от ***реформ***.

«Будет ли Украина страной для людей или останется страной для чиновников, силовиков всякого типа, паразитов, людоедов…».

Юрий Романенко: Как ты видишь алгоритм перехода к перемирию?

Остаются два месяца до инаугурации Трампа.

Пётр Кульпа: Думаю, сейчас идут переговоры. Трамп раскладывает шахматную доску. По назначениям видно, что это будет разговор не с позиции слабости, а с позиции силы. Решительности и функция внешней политики США - это обеспечить благополучие во внутренней политике, реиндустриализацию, притягивание капитала со всего мира, ренессанс США.

Будем наблюдать попытку ***сокращать фронты***.

Переговоры с Саудовской Аравией, с Бахрейном, с Израилем - думаю, это первая, самая простая весть, благодаря которой будет определен мир на Ближнем Востоке. В Газе возникнет порт, который будет обслуживать новый порядок.

Это второе.

В Украине думаю, что Трамп употребит эти 24 часа. Значит, будет создано ультимативное предложение для обеих сторон. И будет время 24 часа на то, чтобы подчиниться. Тот, кто не подчинится, увидит гранату, которую Трамп подготовил на такой случай.

Юрий Романенко: Для обоих сторон?

Пётр Кульпа: Для обоих сторон.

Думаю, что Украина получит, как бы пропаганда не работала, условия фэр (fair).

Юрий Романенко: Условия какого?

Пётр Кульпа: Чистые, честные.

Смотри - Путин гонял и показывал параграфы под стамбульскими соглашениями с апреля 22-го года.

Там была полная сдача Украины.

Полная. Почему?

Было там написано, что «Россия является гарантом безопасности Украины».

> — Если Россия является гарантом, значит гарант имеет право влиять кто правит, кто не правит.

Короче, ***«Россия остается фактором силы в Украине»***.

В этих соглашениях этого не будет, а это самый ключевой фактор. Ты или раб России, или ты свободен.

Второй пункт, который был в стамбульских соглашениях - что ***«в Украине будет 50 тысяч солдат».***

Юрий Романенко: В начале было 50 тысяч, в конце было 250-350.

Пьотр Кульпа: На чьи деньги? На чьи технологии, если Россия является гарантом безопасности? Это уже не твои солдаты.

> — Это как позиция солдат в Крыму в 14-м году, у которых была шизофрения...

А сейчас там нейтрального статуса не было. А теперь будет у тебя армия, которую финансирует Европа, которая вооружается Западом, технологии об этом говорят.

Что там было Стамбульских соглашениях?

Вопрос санкций - там были сняты санкции с России. Здесь будет определяться, насколько санкции будут сняты. Вода в Крым и так далее - это вопросы уже не стратегические.

Юрий Романенко: Потому что это было взаимосвязано с восстановлением, они за счет газа должны были делиться частью маржи.

Пьотр Кульпа: Просто по-другому смотрим на то, ***что называем стратегическим***.

Для меня ***стратегическим*** является то, чтобы

— украинская 1) — государственность сохранилась, чтобы Украина была 2) — частью Западного мира, а не двигалась вместе с Россией в сторону модели Северной Кореи, чтобы сохранялся 3) — хозяйственный территориальный потенциал, 4) — возвращение в Черное море и далее 5) — безопасность.

Все это дает украинскому народу возможность реинтегрироваться в новых условиях *новой государственности*.

Потому что, еще раз повторяю,

— если ***государственность*** останется такой, как была, ничто на этой земле не в состоянии спасти украинцев, потому что дальше будут люди бежать, дальше будет все исчезать.

Юрий Романенко: *Хорошо. Друзья, поддержите сбор на 82-ю бригаду, они на Купянском направлении рубятся. Это Юра Винников у нас был, у нас был отличный эфир, он рассказывал, как там проходят сети бои и всю эту операцию, он там участвовал непосредственно. Он попросил поддержать этих ребят, им там джип нужен. Техника постоянно выносится, поэтому это важно для того, чтобы они делали свою работу эффективно. У меня в телеграме и в описании к эфиру есть ссылка на реквизиты. Если на PayPal кидать, то пишите, что кидаете на 82-ю бригаду.*

Пётр Кульпа: Я еще два аргумента по поводу ***оптимизма***.

Первый - вернемся, если все пойдет хорошо, Путин отклонит все, появится у Трампа на столе потребность в двух гранатах, которые мы в состоянии предоставить.

Первая – это то, что сделали осенью 22-го, добровольная сдача ядерного оружия. Потому что если начнется распад, будет вопрос сдачи.

Будет тот же самый механизм, потому что Советский Союз разваливался - Соединенные Штаты делали все, чтобы не разваливался. Но не были в состоянии остановить этот процесс. Единственное, что могли сделать - это заставить тех, которые уходили, сдавать ядерное оружие. То же самое будем наблюдать после...

Я не исключаю, что Китай отвяжется от России. У Трампа не получится поставить Россию против Китая, просто Китай бросит Россию, будет дальше использовать, подчинять.

Смотри, Советский Союз развалился как результат внутренних соглашений, которые с точки зрения легальности по Конституции СССР не отвечали этим стандартам.

Вопрос такой: кто является Россией по отношению к Советскому Союзу? Что они говорят? Кто они? Послушай - чтобы Россия могла быть правопреемником, пациент должен умереть.

Скажи мне, кто является членом ООН? Россия? Советский Союз. Перед развалом - Советский Союз. И еще раз - нет других бумаг в ООН. Единственные бумаги, которые там есть - это бумаги Советского Союза. Россия никогда не вступала в ООН, никогда не принимала устава ООН, никогда не становилась членом, никогда не обязывалась соблюдать этот порядок.

Украина в ООН - Россия не является правопреемником, потому что должна утверждать, что нет Советского Союза. Она говорит, что является продолжением Советского Союза, который поменял название и частично территории.

Если на уровне Устава ООН существует формально Советский Союз как член ООН, и представьте ситуацию, что Россия заняла Украину, Казахстан и что-то еще - и сказала: "Вот, Советский Союз". Не нужно никакого признания. Все это выглядело бы как гражданская война.

Так долго, пока не будет уничтожен Советский Союз, пока не будет признано на международном уровне, что этот субъект перестал существовать и его членство в ООН приостановлено - если Россия хочет стать членом ООН, она должна формально вступить. Так долго не будет в безопасности ни одна страна, которая возникла в результате развала Советского Союза.

Помню начало 90-х годов, объединение Германии и панику в Польше, дискуссии во внутренних кругах о возможности провозглашения Третьего рейха. Разница между Советским Союзом и Третьим рейхом в том, что Третий рейх перестал существовать на основе соглашения сверхдержав в Потсдаме. Формально перестал существовать, сдох. Было подтверждено на международном уровне, и смерть была подтверждена как часть системы международного права. Если сдох, тогда нельзя его воскресить.

Советский Союз не сдох, является членом ООН. И еще один момент - нет источника права выше Устава ООН. Устав говорит, что если есть любой конфликт между любым источником международного права и тем, что написано в Уставе, всегда первенство имеет то, что в Уставе. Значит, существование Советского Союза с точки зрения международного права как члена ООН имеет первенство перед любыми соглашениями.

Короче говоря, вдалбливают людям, что Россия является каким-то правопреемником. Нельзя быть правопреемником, если пациент жив.

Мы начали в КШДУ организовывать конференцию с присутствием стран, возникших после распада Советского Союза, и других стран. Думаю, что если

поддержишь, и те, которые слушают нас, капельку бросят - это очень сильно нам поможет реализовать такую конференцию. Думаю, будет интересно.

Юрий Романенко: Это же продолжение Киевской декларации? Поддержим конечно.

Пьотр Кульпа: Просто когда побеждаем, тогда кажется боевое...

Ну **побеждаем на самом деле.**

1) — Я всегда, когда нуждаюсь в источниках оптимизма, знаешь что говорю?

2) ***"Как хорошо, что у меня больше счастья, чем ума"***. И это относится к нам всем.

Юрий Романенко: Будьте счастливы. И обязательно сходите на фильм "Буча", он сейчас идет в кинотеатрах. Был фестиваль в Варшаве потрясающий. Это очень важный фильм, это наш национальный продукт. Украина показала в лице простых людей, которые его сделали без поддержки государства, что можно создать нормальный качественный продукт и везде его продвигать.

На этом заканчиваем, большое спасибо нашему духовному отцу Петру Кульпе. Думаю, у нас получился насыщенный футбол. Ого, два часа мы с тобой разговариваем! Такой хороший воскресный эфир. Всё, обнимаем, целуем, до завтра, пока. В 6 часов завтра начинаем.

***

№ 817

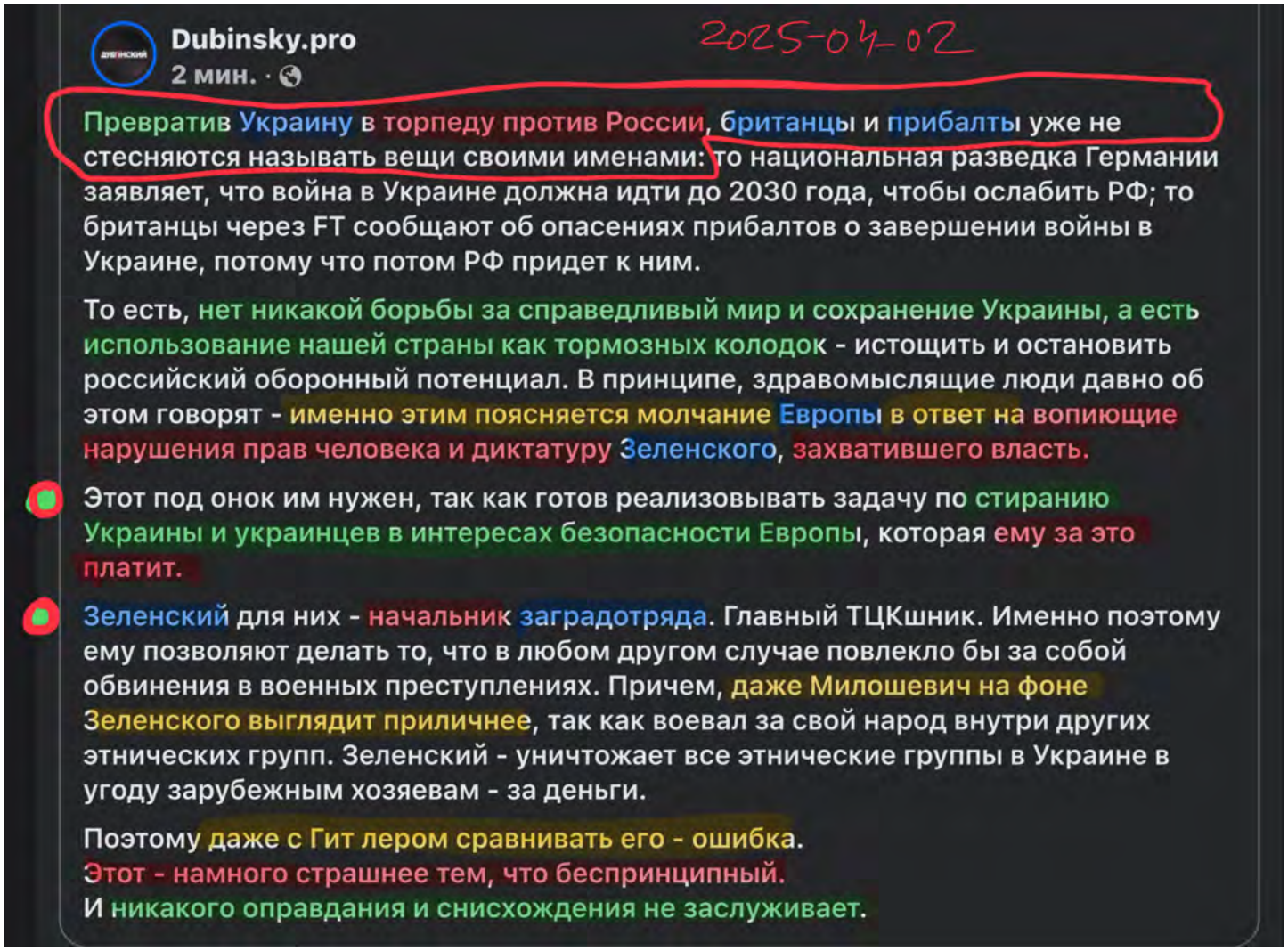

***

№ 818

Коаліція охочих готова надалі підтримувати Україну та посилювати тиск на РФ до закінчення війни – Володимир Зеленський

2025-03-27

Продовження підтримки України в протистоянні російській агресії, подальший тиск на РФ та гарантії безпеки для нашої країни **– ключові теми *саміту лідерів* щодо підтримки України.**

Про це Президент Володимир Зеленський повідомив перед зустріччю з Прем'єр-міністром Великої Британії Кіром ***Стармером*** у британському посольстві в Парижі.

Глава держави відзначив лідерство Франції та Великої Британії в ***коаліції охочих***.

Як повідомив Президент, за підсумками зустрічі є важливе підтвердження того, що не буде жодного скасування санкцій проти РФ, поки вона не припинить цю війну.

«Це критично важливо – усі розуміють, що сьогодні Росія не хоче жодного миру. Це дуже важливо. І ми працюватимемо над гарантіями безпеки в найближчі тижні та дні. Я думаю, що це важливо не лише для сьогодення, а й для нашого майбутнього», – наголосив Володимир ***Зеленський***.

Кір Стармер зазначив, що всі учасники *коаліції охочих* рішуче налаштовані досягти миру завдяки силі.

«Росія намагається затягувати час, грає в ігри, і ми повинні чітко це усвідомлювати», – додав він.

За словами Прем'єр-міністра Великої Британії, підсумком зустрічі є також збільшення підтримки для України, щоб забезпечити найсильнішу позицію і зараз, і під час майбутніх переговорів.

«І, звичайно, ми обговорювали подальші плани щодо забезпечення миру, діяльність коаліції охочих, а також військові та оперативні плани – на суші, в повітрі та на морі», – підсумував Кір ***Стармер***.

***

№ 819

Итак, давайте представим себе, что у Зеленского - все "получилось"

2025-03-31

Дубинский

«…Переговоры между США и РФ по перемирию - сорваны.

США больше не предоставляют посреднические услуги для достижения мира.

Зеленский остался против РФ вместе со своими “верными друзьями” - Францией и Британией и Еврокомиссией…»

Преимущество для них очевидно - можно предложить Украине свою версию договора о минералах в обмен на военную поддержку.

> — Тем более, у Петлюры уже был похожий опыт с Пилсудским 105 лет назад.

Военное поражение Украины в этой ситуации мне выглядит неизбежным.

Но надо понимать, что оно в этом случае - выгодно Европе.

Из чего я делаю такой парадоксальный вывод:

> **— договоренности о мире между США и РФ несут для Европы гораздо большую угрозу, чем военное поражение Украины.**

В свою очередь, поражение несет возможные выгоды в виде присоединения западных украинских земель.

Начнем с угроз.

Договоренности, при которых Украина оказывается в сфере совместных интересов США и РФ без участия Европы (это важно - без Европы) - превращают Украину в площадку воздействия на ЕС через систему снабжения ресурсами. Можно отказываться от российской нефти и газа, но нельзя, если они - американские.

Имея этот рычаг, США при Трампе могут стать популяризатором “правых идей” в Европе с помощью дешевых энергоносителей и аграрки. Это прямая угроза глобалистам.

Неразрешенный с участием Европы вопрос Украины также является механизмом, которым ограничиваются амбиции Европы стать равным США и РФ геополитическим игроком: безопасность ЕС всегда будет зависеть от взаимоотношений США и РФ по Украине.

Выход США с украинской “клеточки” оставляет РФ наедине с Европой. И это - дает возможности.

(1) Во-первых, договориться с РФ о системе безопасности в Европе без участия США - что и будет означать возврат ЕС за стол геополитических игроков.

(2) Во-вторых, решать вопрос поставки энергоносителей напрямую: или договорится, или отказаться их брать.

(3) В-третьих, решается сама по себе проблема Украины, которой обещан прием в Европейский союз, но реализовать это обещание невозможно - прежде всего, из-за аграрного сектара, который в Украине мощнее европейского.

(4) В-четвертых, нужно куда-то деть сотни тысяч ветеранов, которые будут представлять собой угрозу роста преступности.

Военное поражение Украины снимает с себя большинство из обозначенных проблем, а также убирает фактор общего интереса США и РФ в Европе. Основу их общей договоренности против ЕС.

К тому же, военное поражение Киева может привести к отделению Западной Украины, которую ЕС немедленно абсорбирует - развитый католицизм, отсутствие мощной аграрки, исторические связи.

То есть, обманывая сегодня США и убеждая Зеленского в неустанной поддержке, - Европа может преследовать цель военного поражения Украины, которое принесет ЕС намного больше позитива, чем остановка войны на условиях РФ и США.

Повторю свой тезис о том, что Зеленского такое поражение тоже устраивает, так как он сейчас ищет любой способ сохранить лицо, обезображенное нарциссизмом.

Обсуждаемые между РФ и США условия мира он воспринимает, как капитуляцию.

Свой уход от власти в рамках этих требований - тоже.

В свою очередь, “красивая смерть” страны в бою, при поддержке Европы - позволяет ему не сдаться Путину и Трампу, а “сражаться до конца” и сбежать по итогу в Лондон героем.

Таким образом, **на сегодня интересы Путина, Зеленского, фон дер Ляйен, Макрона и Стармера по уничтожению Украины - полностью совпадают.**

***

№ 820

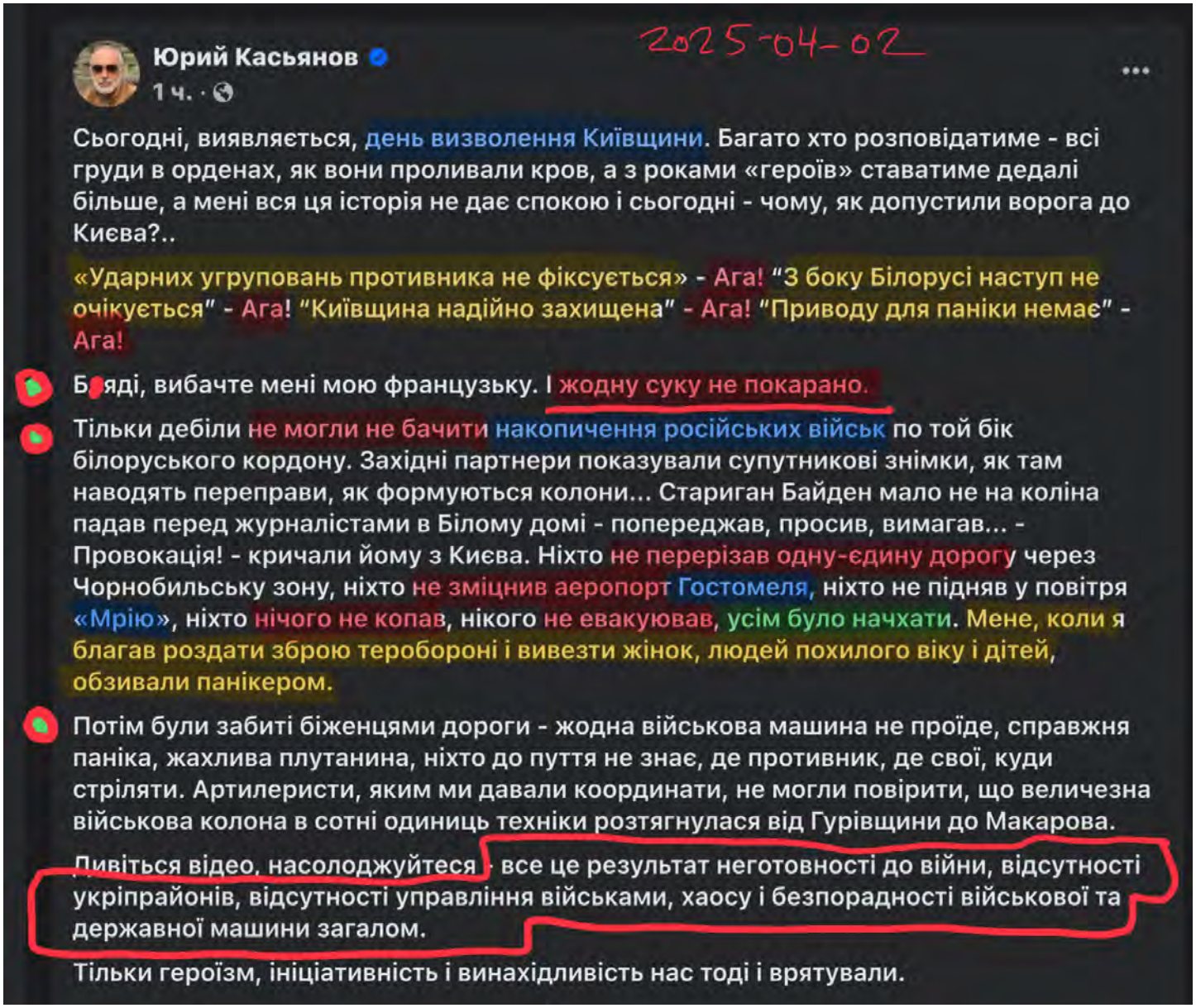

***

№ 821

Европа в геополитическом одиночестве. Это еще не "закат Европы" как писал Шпенглер, но уже точно сумерки

2025-04-02

Кущ

А сумеречная зона может быть как перед закатом, так и перед рассветом.

Но если закат можно встречать в одиночестве (и как правило в одиночку его и дожидаются), то рассвет важно встречать с кем-то.

Сейчас иногда можно услышать, что ЕС попытется сделать крен в сторону Китая.

На мой взгляд, это невозможно, так как будет означать евразийское поглощение ЕС.

В рамках евразийского синтеза, не Европа поглотит Азию, а, скорее, Азия поглотит Европу.

Поэтому ЕС и не пойдет на этот синтез ни при каких обстоятельствах.

А вот кто сможет при определенных обстоятельствах сделать ставку на Китай, так это вестернизированная Азия (Япония, Южная Корея) и даже Автралия.

Например, Китай, Япония и Южная Корея уже договорились о скоординированных тарифных действиях в отношении США в случае начала "войны пошлин".

Тем более база под такую азиатскую синоцентричную модель уже создана.

Это Всестороннее региональное экономическое партнерство (ВРЭП), который можно назвать мегапроектом Си Цзиньпина.

Соглашение в 2020 году подписали 15 стран: Китай, Япония, Южная Корея, Австралия, Новая Зеландия, Бруней, Камбоджа, Индонезия, Лаос, Малайзия, Мьянма, Филиппины, Сингапур, Таиланд, Вьетнам.

Это треть мировой экономики и более 2 млрд человек.

1. Кимерика умерла, да здравствует Пасифия

Финансовый кризис 2008 г. создал предпосылки для смены рабочей глобалистической модели, названной аналитиками Кимерикой.

Теперь мы имеем дело с глобальной фрагментацией, которая тоже дает каждому участнику выгоду от сотрудничества, но на более локальном уровне.

То есть перед нами все та же фрагментация цепочек добавочной стоимости, но с укорачиванием их физической длины.

На практике это означает, что мир будет поделен на ряд глобальных кластеров:

— ЕС и торговые сателлиты;

— Североамериканское соглашение о свободной торговле (USMCA, пришедшее на замену НАФТА), рынок стран Южной Америки МЕРКОСУР, Всестороннее региональное экономическое партнерство, сокращенно ВРЭП (англ. RCEP – Regional Comprehensive Economic Partnership), которое может стать крупнейшим из всех.

И его можно назвать Пасифией.

Тут стоит отметить, что если бы Дональд Трамп смог переизбраться на второй срок в 2020 году, он продолжил бы политику создания крупнейшего мирового кластера с интеграционным ядром в США.

В его модели Атлантика превращается в "задний двор" нового глобального конгломерата, недаром Трамп даже выдвигал на первый взгляд абсурдную идею по обмену Гренландии на Пуэрто-Рико.

Самый большой остров в мире под протекторатом Дании нужен ему, чтобы полностью сложить географический пазл.

В этой конфигурации основным противником Америки становился Китай, а плацдармом для выяснения отношений – весь тихоокеанский регион с горячими точками на Тайване, в Южной Корее или даже в Японии.

В рамках подготовки к подписанию ВРЭП с 2011 по 2020-й было проведено 15 раундов переговоров, долгое время кандидатом на вступление во ВРЭП была Индия, которая в итоге отказалась.

2. Новая конфигурация: АСЕАН + Китай

ВРЭП сформировалось на базе 10 стран АСЕАН (Вьетнам, Малайзия, Сингапур, Бруней, Индонезия, Филиппины, Таиланд, Лаос, Мьянма, Камбоджа), интеграция которых, кстати, долгое время блокировалась со стороны США.

К примеру, в Вашингтоне негативно относились к расширению данного формата в модель АСЕАН+3 (Китай, Япония и Южная Корея), не говоря уже о концепте АСЕАН+5 (с добавлением Австралии и Новой Зеландии).

Сделаем общие выводы по конфигурации участников ВРЭП.

Здесь много уникальных комбинаций.

Начнем с того, что интеграционным ядром соглашения становится Китай, который в соответствии с новым пятилетним планом переходит к модели двухконтурного развития: внутренний контур – с опорой на национальный рынок, а внешний – с активным поиском стабильного регионального кластера сбыта товаров и услуг (в дополнение к американскому и европейскому рынкам).

Ранее Китай никогда не становился интеграционным ядром мультигосударственного торгового соглашения.

Япония и Китай, также впервые в новейшей истории, объединяются в рамках единого торгового пространства, и это свидетельствует о том, что в Стране Восходящего Солнца постепенно обрезают пуповину, соединяющую ее с послевоенным гегемоном в лице США.

Подобный дрейф островного государства особенно болезненно воспринимается в Вашингтоне.

В новую торговую зону входит также и Южная Корея.

Дрейф Сеула к новому интеграционному ядру, которое активировалось в Пекине, также неприятный сюрприз для Белого дома.

Уникальным событием можно назвать и вхождение в новый интеграционный проект Австралии и Новой Зеландии.

ВРЭП становится крупнейшим мегакластером мировой экономики с населением в 2,2 млрд человек, почти третью мировой торговли и кумулятивным ВВП в $30 трлн, что уже сопоставимо с USMCA и ЕС, не говоря уже о сравнении с МЕРКОСУР.

Еще больший разрыв проявляется при оценке диспаритета по численности населения и темпам экономического роста.

Во ВРЭП сосредоточено 2,2 млрд человек, это больше, чем во всех указанных выше конкурирующих мегакластерах вместе взятых.

Темпы роста ВВП в большинстве стран ВРЭП находятся на уровне свыше 4%, то есть примерно в два раза опережают конкурентов.

3. Также рассмотрим взаимную торговлю внутри глобальных кластеров

Итак, по уровню взаимной торговли ВРЭП (42% торгового оборота приходится на страны-участницы, остальное — отношения с внешним миром) пока уступает ЕС (62%) и USMCA (50%), но существенно опережает МЕРКОСУР (19%).

То, что стартовый показатель взаимного торгового проникновения между участниками ВРЭП изначально высок, лишь усиливает живучесть и перспективность нового союза.

Набор стран ВРЭП также представляет собой уникальный пазл возможностей.

Япония испытывает классическую ловушку ликвидности, когда вследствие длительного периода дефляции инвестировать в национальные активы невыгодно, а избыток ликвидности грозит появлением финансовых пузырей.

Именно по этой причине 60% японских инвестиций идут в страны АСЕАН, а 20% — в Китай.

ЗСТ упрощает движение товаров, услуг и инвестиций, снимая заградительные пошлины и тарифы.

Государства будут пользоваться общим сертификатом происхождения потребительских товаров.

Это выгодно для таких стран, как Камбоджа, Мьянма и Лаос, которые активно используют фактор дешевой рабочей силы, особенно в легкой промышленности.

Теперь сюда активно пойдут внешние инвестиции в создание новых производств.

Вьетнам, Индонезия и Таиланд получат мощный импульс для развития национального промышленного ядра, особенно машиностроения и электроники.

Усилится трансферт инноваций из Сингапура, Японии и Южной Кореи.

Австралия найдет устойчивые рынки сбыта для своего рудного сырья и экспорта СПГ, а также финансовых услуг.

Наименьшую выгоду получат Филиппины, так как эта страна не успела создать предпосылки для промышленного роста и уступает конкурентам по дешевизне рабочей силы.

Ее бонус – более дешевые импортные товары.

Главное интеграционное ядро – это Китай, как в части инвестиций, так и освоения рынков сбыта своей продукции.

Доминирование Китая вызывает опасение Японии, которая не оставляет намерений втянуть в союз Индию как некий глобальный балансир.

На данный момент интеграционное движение в зависимости от опций поставлено на разноскоростной режим: на первом этапе произойдет либерализация движения товаров и услуг; на втором – инвестиций; затем придет череда цифровой экономики и интеллектуальных прав.

Пока не решены вопросы равных стандартов по условиям наемного труда и выпуска "зеленой" продукции.

За скобки соглашения вынесены вопросы госзакупок и продукции сельского хозяйства, так как каждая страна здесь защищает свои национальные интересы.

Таким образом, архитектоника будущей модели глобальной экономики по мере угасания лидерства США бесповоротно смещается в Азию, а на смену атлантизму приходит Пасифия.

Вот только если Тихий океан европейские первооткрыватели назвали мирным по причине обманчивого штиля после прохождения Огненной земли, то Пасифия в виде азиатско-тихоокеанского союза будет отнюдь не мирной по отношению к своим конкурентам.

Не вызывает сомнения, что США будут пытаться торпедировать данное соглашение.

Все будет зависеть от реальности запуска новой модели "Индамерики", в которой Индия станет новым мировым драйвером роста, трансформируя свою закрытую экономику в экспортноориентированную при поддержке инвестиций из США и/или ЕС.

Скорее всего,

> **— после примерно 10 лет интенсивного роста и формирования активного экспортного потенциала (с параллельным протекционизмом и защитой внутреннего рынка) Индия станет 16-м участником ВРЭП, окончательно сформировав новый центр мировой силы.**

4. Возможности и риски для Украины

Для Украины ВРЭП – это и новые возможности, и осязаемые риски.

После войны мы можем почти окончательно распрощаться с азиатскими инвестициями, которые теперь будут аккумулироваться внутри регионального мегакластера.

По мере расширения рамок соглашения на агропродукцию мы существенно утратим сырьевые и аграрные рынки сбыта, особенно китайский.

Новый мегакластер – это закрытые ворота для чужаков, в том числе и для нас.

С точки зрения шансов – это *«призрачная надежда»* стать связующим звеном, соединяющим ВРЭП и рынок ЕС.

Но,

> **— для этого элиты у нас должны генерировать смыслы и уметь играть вдолгую.**

Как, например, японцы,

> **— создавшие 2007 г. Институт экономических исследований для АСЕАН и Восточной Азии (ERIA), который в течение последних 10 лет (!!!) активно генерировал идеи по будущей интеграции и четко**

смоделировал экономические последствия для каждой страны-участницы при подписании соглашения.

Сравните это с подписанием соглашения о ЗСТ между Украиной и ЕС…

***

№ 822-1

Первые впечатления по тарифной новации Трампа

2025-04-03

Кущ

1. Китаю объявлена тотальная торговая война.

— Ситуация очень напоминает торговую блокаду Японии накануне Второй мировой войны.

2. ЕС идет на жесткую посадку экономики. Мягкой посадки, скорее всего, не будет.

3. США "ломают" Глобальный Юг: Камбоджа, Вьетнам, Бангладеш, Шри-Ланка, Индонезия, Пакистан и т.д.

4. И заодно, вестернизированную Азию: Япония и Южная Корея поставлены в один ряд с Глобальным Югом.

Пункты 3 и 4 толкают данные страны в сторону Китая, о чем я недавно писал в контексте создания азиатской зоны свободной торговли (ВРЭП).

***

Консолидация Глобального Евразийского острова существенно ускорится. Кстати, тарифами "грохнули" и Казахстан - деваться ему теперь некуда, только Китай и РФ.

Центральную Азию США "отцепили".

5. Но самая токсичная ситуация с Индией - США не будут там финансировать новый девелоперский проект развития, как когда-то в Китае.

— Мне многие не верили, что Индия будет дрейфовать в сторону Глобального Евразийского острова. Даже карты старых индо-китайских войн рисовали.

Теперь ситуация прояснилась - Индия будет усиливать свои позиции в БРИКС.

1. Кому условно "повезло"?

Почти всей Латинской Америке, включая Бразилию и Аргентину.

Что еще раз свидетельствует о желании Трампа возродить доктрину Монро 2.0. - доминирование в Западном полушарии и формировании на его базе геополитического кластера "двух Америк".

"Союз пяти" сохраняется - США вводят умеренные пошлины в отношении Британии, Австралии и Новой Зеландии. По Канаде все еще впереди.

Лояльно обошелся Трамп с Саудовской Аравией - впрочем, та ничего в США не экспортирует.

Также сравнительно низкие пошлины в отношении Египта и Турции.

Роль Турции как глобальной площадки промышленного ниаршоринга (создание индустриальной платформы с прицелом на крупные рынки сбыта - ЕС и США) многократно усиливается.

> — Скорее всего, именно это определило ***внутриполитический радикализм Эрдогана*** (арест мэра Стамбула).
>
> Все, кто писал про "турецкий майдан" и крах политического режима Эрдогана, могут очень сильно ошибиться.

Во многих странах сейчас начнут закрываться предприятия, сокращаться рабочие места и зарплаты.

Стабильность сохранится в немногих странах.

И Турция может быть в их числе, если сильно не раскачают протестное движение.

А так, мир движется к опасной рецессии.

Вполне возможно, что

> 1) — Трамп решил планово сделать прокол "глобального пузыря" в первый год своей каденции, катализировав этот опасный процесс.

Ведь иначе,

> 2) — он мог получить рецессию через два года, то есть к финишу своей второй каденции, повторив эпик фейл во время пандемии, когда он в финале выборов упустил победу из своих рук.

Если пузырь должен лопнуть, пусть это будет планово, а не спонтанно, в самый неподходящий момент.

Стратегия Трампа понятна:

> **— проколоть Глобальный пузырь, создать море нестабильности на внешнем контуре, чтобы потоки капитала устремились в "тихие гавани", главным образом, в США.**

Но кое что перепадет и Латинской Америке, и Египту, и Саудовской Аравии, и Турции, и Британии с Австралией.

2. Рецепт как попасть в список "друзей Трампа" очень прост

(1) Нужно отказаться от геополитических амбиций развития как Латинская Америка.

(2) Или быть послушным как Египет.

(3) Или давать деньги как Саудовская Аравия.

(4) Или быть родственником как Британия или Австралия.

(5) Или важным союзником как Турция.

Все остальные - .... с пляжа.

***

№ 822-2

В добавление по новостям о тарифах в предыдущем посте

Фьючерсы на индекс S&P падают, но это только начало.

Когда пойдет встречная волна пошлин, на этот раз против США, падение индексов усилится.

А эта волна будет. **Китай принял брошенную перчатку.**

Украина получила во время войны свои 10% пошлины на ВСЕ, как большинство стран Латинской Америки.

Североамериканскую зону свободной торговли Трамп ломать не стал - Мексика и Канада выдыхают.

— Но с Канадой история явно не закончена.

А Мексика сохраняет статус промышленной платформы мирового ниаршоринга.

Нет санкций против двух стран, с которыми Трамп планирует заключить сделки - РФ и Ирана.

Это такой "комплимент от повара".

Беларусь тоже нет в списке - пропетляла в тени Москвы.

Ну и прежде чем критиковать Трампа, стоит вспомнить, что в США нет налога на добавочную стоимость, в том числе на импорт.

Зато есть налог с продаж, то есть импорт в США из других стран действительно был в привилегированном положении и его можно было регулировать лишь пошлинами.

В Украине, например, НДС на импорт 20%, в том числе, на товары из США.

В большинстве стран ЕС и того больше.

Да, НДС в отличие от пошлин потом возмещается при продаже импорта на внутреннем рынке. Но это уже другая история.

Трамп планирует собрать за счет пошлин 600 млрд дол в год. Это 2% ВВП.

Сейчас дефицит федерального бюджета США достиг критической отметки в 6% или 1,9 трлн дол.

Как сократить его за счет снижения расходов никто не знает - расходы на 70% социальные.

А Трамп пообещал к 2028 году сократить дефицит федерального бюджета до 3%, то есть на 3 п.п.

А 600 млрд дол - это 2% ВВП США.

То есть механика понятна:

> **1) — сократить дефицит за счет роста доходов, а не сокращения расходов;**
>
> **2) — за счет всего мира, а не простых американцев.**

Но будет и "обратка":

> **— импорт в США из других стран резко сократится.**

Это вызовет два шока:

1. Инфляционный - рост цен на замещение дешевого импорта своим производством.

— Но это хоть можно оправдать индустриализацией, инвестициями и созданием новых рабочих мест.

2. Сокращение глобального спроса на доллар.

О пункте 2 поговорим отдельно.

***

№ 823

Трамп начал Мировую торговую войну. «Элитным» «не лохам» на радость

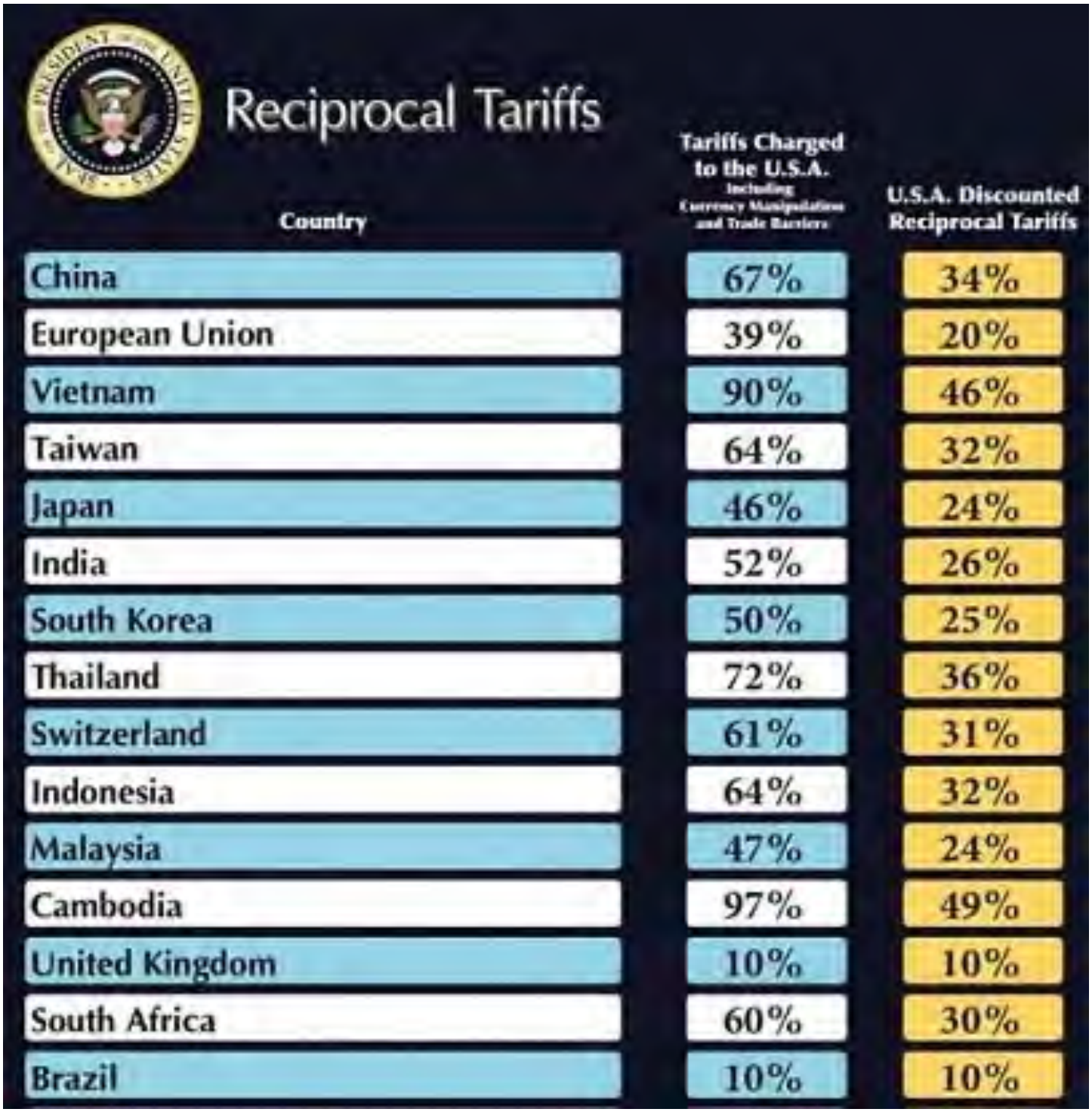

2025-04-03

Автор: Дмитрий ***Пастернак-Таранушенко***

Штаты ввели 10% пошлины на товары со всего мира (включая Украину), но для многих стран и Евросоюза гораздо выше.

- Для Китая — 34%,
- Тайваня — 32%,
- Южной Кореи — 25%,
- Японии — 24%,
- ЕС — 20% и т.п.

Посмотрим, кто и как попытается договариваться. И кто, вслед за Штатами, потянется к винчестеру. Раскрутится ли спираль гонки пошлин и цен на полную.

(1) «Хорошая новость» для стран, которые привыкли импортировать всю сложную (т. е. реально дорогостоящую) продукцию, ни хрена не производя самостоятельно. Потому что это рост цен на то, что и так стоит для жителей и структур таких стран дорого.

(2) Это значит еще меньше продвинутых товаров и возможностей, еще меньше оружия и т.п.

«Хорошая новость» для долбодятлов, которых десятки лет невозможно было убедить, что:

(1) - элитам надо опираться на внутренний рынок,

(2) - поэтому собственное население не должно быть нищим,

(3) - поэтому надо вкладывать в собственную страну — это про будущее элит в долгую,

(4) - нельзя десятками миллионов терять население, потому что это может быть про ситуативно удобное, но очень сильно бьет по интересам элит в долгую.

Но кто у нас про то, чтобы думать и считать в долгую? «Нацарювали і втекли…».

Кто были никем, не стали всем...

«Элиты» без сильного государства за спиной, без собственного рынка и промышленно-технологической базы, без реального статуса в мире.

Но

— на потрясти баблом перед ... в Монако хватит. В этом случае «элитные» «не лохи» еще могут произвести хоть какое-то впечатление.

P.S.

Это только фрагмент таблицы. Американские пошлины на желтом фоне.

***

№ 824-1

У військовий провал *Зеленського* макає зовсім не трампістське видання, а цілком ліволіберальний «*The New York Times*».

2025-03-30

Ніколов

Він викотив настільки монументальний лонгрід про військову співпрацю України та США, що мені показує 77-97 хвилин. То ж повністю не буду давать. А ось ключовий висновок, який зробила сама газета:

«…***Контрнаступ 2023 року*** мав на меті наростити імпульс після тріумфів першого року.

Але після того, як партнери провели військові навчання у Вісбадені і погодили стратегію, **план стрімко врізався в українську політику**.

Головнокомандувач Збройних сил України генерал Валерій ***Залужний*** підтримав план, центральним елементом якого був наступ у напрямку південного міста ***Мелітополь***, що мав би відрізати російські лінії постачання.

Але його суперник і підлеглий, генерал-полковник Олександр ***Сирський***, мав власний план - пронизати російські сили в окупованому східному місті ***Бахмут***.

Президент України Володимир ***Зеленський*** **став на його бік і розділив боєприпаси та сили між двома основними фронтами замість одного.**

Українці так і не змогли відвоювати ***Бахмут***, і **за кілька місяців контрнаступ закінчився невдачею.**

Росія тепер мала перевагу».

Ключові висновки з таємного військового партнерства Америки з Україною

Розслідування The New York Times показало, що Америка була вплетена у війну набагато більше, ніж було відомо раніше.

Прослухати цю статтю · 6:59 хв
Дізнатися більше

Поділіться повною статтею

Ключові висновки https://www.nytimes.com/2025/03/30/world/europe/us-ukraine-military-war-takeaways.html

Лонгрід https://www.nytimes.com/interactive/2025/03/29/world/europe/us-ukraine-military-war-wiesbaden.html

***

Key Takeaways From America's Secret Military Partnership With Ukraine

Ukrainian soldiers firing a howitzer at Russian armored vehicles.David Guttenfelder for The New York Times

March 30, 2025

An investigation by The New York Times has revealed that America was woven into the war far more than previously known.

The war in Ukraine is at an inflection point, with President Trump seeking rapprochement with the Russian leader, Vladimir V. Putin, and pressing for an end to the fighting.

But for nearly three years before Mr. Trump's return to power, the United States and Ukraine were joined in an extraordinary partnership of intelligence, strategy, planning and technology whose evolution and inner workings have been known only to a small circle of American and allied officials.

With remarkable transparency, the Pentagon has offered a public accounting of the $66.5 billion in weaponry it has supplied to Ukraine. But a New York Times investigation reveals that America's involvement in the war was far deeper than previously understood. The secret partnership both guided big-picture battle strategy and funneled precise targeting information down to Ukrainian soldiers in the field.

Here are five takeaways from the investigation.

A U.S. base in Wiesbaden, Germany, supplied the Ukrainians with the coordinates of Russian forces on their soil.

The idea behind the partnership was that America's close cooperation with Ukraine would compensate for Russia's vast advantages in manpower and weaponry. To guide the Ukrainians as they deployed their ever-more-sophisticated arsenal, the Americans created an operation called Task Force Dragon.

The secret center of the partnership was at the U.S. Army garrison in Wiesbaden, Germany. Each morning, U.S. and Ukrainian military officers set targeting priorities — Russian units, pieces of equipment or infrastructure. American and coalition intelligence officers searched satellite imagery, radio emissions and intercepted communications to find Russian positions. Task Force Dragon then gave the Ukrainians the coordinates so they could shoot at them.

Military officials worried that it might be unduly provocative to call the targets "targets." Instead they were referred to as "points of interest."

Thank you for your patience while we verify access.

***

The Partnership: The Secret History of the War in Ukraine

This is the untold story of America's hidden role in Ukrainian military operations against Russia's invading armies.

By Adam Entous

Adam Entous conducted more than 300 interviews over more than a year with government, military and intelligence officials in Ukraine, the United States, Britain, Germany, Poland, Belgium, Latvia, Lithuania, Estonia and Turkey.

March 29, 2025

ON A SPRING MORNING two months after Vladimir Putin's invading armies marched into Ukraine, a convoy of unmarked cars slid up to a Kyiv street corner and collected two middle-aged men in civilian clothes.

Leaving the city, the convoy — manned by British commandos, out of uniform but heavily armed — traveled 400 miles west to the Polish border. The crossing was seamless, on diplomatic passports. Farther on, they came to the Rzeszów-Jasionka Airport, where an idling C-130 cargo plane waited.

The passengers were top Ukrainian generals. Their destination was Clay Kaserne, the headquarters of U.S. Army Europe and Africa in Wiesbaden, Germany. Their mission was to help forge what would become one of the most closely guarded secrets of the war in Ukraine.

One of the men, Lt. Gen. Mykhaylo Zabrodskyi, remembers being led up a flight of stairs to a walkway overlooking the cavernous main hall of the garrison's Tony Bass Auditorium. Before the war, it had been a gym, used for all-hands meetings, Army band performances and Cub Scout pinewood derbies. Now General Zabrodskyi peered down on officers from coalition nations, in a warren of makeshift cubicles, organizing the first Western shipments to Ukraine of M777 artillery batteries and 155-millimeter shells.

Then he was ushered into the office of Lt. Gen. Christopher T. Donahue, commander of the 18th Airborne Corps, who proposed a partnership.

Its evolution and inner workings visible to only a small circle of American and allied officials, that partnership of intelligence, strategy, planning and technology would become the secret weapon in what the Biden administration framed as its effort to both rescue Ukraine and protect the threatened post-World War II order.

1. Behind the story with Adam Entous

How the promise of Texas barbecue led to a meeting with a key Ukrainian general.

Today that order — along with Ukraine's defense of its land — teeters on a knife edge, as President Trump seeks rapprochement with Mr. Putin and vows to bring the war to a close. For the Ukrainians, the auguries are not encouraging. In the great-power contest for security and influence after the Soviet Union's collapse, a newly independent Ukraine became the nation in the middle, its Westward lean increasingly feared by Moscow. Now, with negotiations beginning, the American president has baselessly blamed the Ukrainians for starting the war, pressured them to forfeit much of their mineral wealth and asked the Ukrainians to agree to a cease-fire without a promise of concrete American security guarantees — a peace with no certainty of continued peace.

Mr. Trump has already begun to wind down elements of the partnership sealed in Wiesbaden that day in the spring of 2022. Yet to trace its history is to better understand how the Ukrainians were able to survive across three long years of war, in the face of a far larger, far more powerful enemy. It is also to see, through a secret keyhole, how the war came to today's precarious place.

With remarkable transparency, the Pentagon has offered a public inventory of the $66.5 billion array of weaponry supplied to Ukraine — including, at last count,

more than a half-billion rounds of small-arms ammunition and grenades, 10,000 Javelin antiarmor weapons, 3,000 Stinger antiaircraft systems, 272 howitzers, 76 tanks, 40 High Mobility Artillery Rocket Systems, 20 Mi-17 helicopters and three Patriot air defense batteries.

But a New York Times investigation reveals that America was woven into the war far more intimately and broadly than previously understood. At critical moments, the partnership was the backbone of Ukrainian military operations that, by U.S. counts, have killed or wounded more than 700,000 Russian soldiers. (Ukraine has put its casualty toll at 435,000.) Side by side in Wiesbaden's mission command center, American and Ukrainian officers planned Kyiv's counteroffensives. A vast American intelligence-collection effort both guided big-picture battle strategy and funneled precise targeting information down to Ukrainian soldiers in the field.

One European intelligence chief recalled being taken aback to learn how deeply enmeshed his N.A.T.O. counterparts had become in Ukrainian operations. "They are part of the kill chain now," he said.

The partnership's guiding idea was that this close cooperation might allow the Ukrainians to accomplish the unlikeliest of feats — to deliver the invading Russians a crushing blow. And in strike after successful strike in the first chapters of the war — enabled by Ukrainian bravery and dexterity but also Russian incompetence — that underdog ambition increasingly seemed within reach.

Рис

Ukrainian, American and British military leaders during a meeting in Ukraine in August 2023. Valerii Zaluzhnyi

An early proof of concept was a campaign against one of Russia's most-feared battle groups, the 58th Combined Arms Army. In mid-2022, using American intelligence and targeting information, the Ukrainians unleashed a rocket barrage at the headquarters of the 58th in the Kherson region, killing generals and staff officers inside. Again and again, the group set up at another location; each time, the Americans found it and the Ukrainians destroyed it.

Farther south, the partners set their sights on the Crimean port of Sevastopol, where the Russian Black Sea Fleet loaded missiles destined for Ukrainian targets onto warships and submarines. At the height of Ukraine's 2022 counteroffensive, a predawn swarm of maritime drones, with support from the Central Intelligence Agency, attacked the port, damaging several warships and prompting the Russians to begin pulling them back.

But ultimately the partnership strained — and the arc of the war shifted — amid rivalries, resentments and diverging imperatives and agendas.

The Ukrainians sometimes saw the Americans as overbearing and controlling — the prototypical patronizing Americans. The Americans sometimes couldn't understand why the Ukrainians didn't simply accept good advice.

Where the Americans focused on measured, achievable objectives, they saw the Ukrainians as constantly grasping for the big win, the bright, shining prize. The Ukrainians, for their part, often saw the Americans as holding them back. The Ukrainians aimed to win the war outright. Even as they shared that hope, the Americans wanted to make sure the Ukrainians didn't lose it.

As the Ukrainians won greater autonomy in the partnership, they increasingly kept their intentions secret. They were perennially angered that the Americans couldn't, or wouldn't, give them all of the weapons and other equipment they wanted. The Americans, in turn, were angered by what they saw as the Ukrainians' unreasonable demands, and by their reluctance to take politically risky steps to bolster their vastly outnumbered forces.

On a tactical level, the partnership yielded triumph upon triumph. Yet at arguably the pivotal moment of the war — in mid-2023, as the Ukrainians mounted a counteroffensive to build victorious momentum after the first year's successes — the strategy devised in Wiesbaden fell victim to the fractious internal politics of Ukraine: The president, Volodymyr Zelensky, versus his military chief (and potential electoral rival), and the military chief versus his headstrong subordinate commander. When Mr. Zelensky sided with the subordinate, the Ukrainians poured vast complements of men and resources into a finally futile campaign to recapture the devastated city of Bakhmut. Within months, the entire counteroffensive ended in stillborn failure.

Рис

A Ukrainian soldier fired at Russian positions near Bakhmut. Tyler Hicks/The New York Times

The partnership operated in the shadow of deepest geopolitical fear — that Mr. Putin might see it as breaching a red line of military engagement and make good on his often-brandished nuclear threats. The story of the partnership shows how close the Americans and their allies sometimes came to that red line, how increasingly dire events forced them — some said too slowly — to advance it to more perilous ground and how they carefully devised protocols to remain on the safe side of it.

Time and again, the Biden administration authorized clandestine operations it had previously prohibited. American military advisers were dispatched to Kyiv and later allowed to travel closer to the fighting. Military and C.I.A. officers in Wiesbaden helped plan and support a campaign of Ukrainian strikes in Russian-annexed Crimea. Finally, the military and then the C.I.A. received the green light to enable pinpoint strikes deep inside Russia itself.

In some ways, Ukraine was, on a wider canvas, a rematch in a long history of U.S.-Russia proxy wars — Vietnam in the 1960s, Afghanistan in the 1980s, Syria three decades later.

It was also a grand experiment in war fighting, one that would not only help the Ukrainians but reward the Americans with lessons for any future war.

During the wars against the Taliban and Al Qaeda in Afghanistan and against the Islamic State in Iraq and Syria, American forces conducted their own ground operations and supported those of their local partners. In Ukraine, by contrast, the U.S. military wasn't allowed to deploy any of its own soldiers on the battlefield and would have to help remotely.

Would the precision targeting honed against terrorist groups be effective in a conflict with one of the most powerful militaries in the world? Would Ukrainian artillery men fire their howitzers without hesitation at coordinates sent by American officers in a headquarters 1,300 miles away? Would Ukrainian commanders, based on intelligence relayed by a disembodied American voice pleading, "There's nobody there — go," order infantrymen to enter a village behind enemy lines?

The answers to those questions — in truth, the partnership's entire trajectory — would hinge on how well American and Ukrainian officers would trust one another.

"I will never lie to you. If you lie to me, we're done," General Zabrodskyi recalled General Donahue telling him at their first meeting. "I feel the exact same way," the Ukrainian replied.

***

Part 1

February–May 2022

Building Trust — and a Killing Machine

February–May 2022

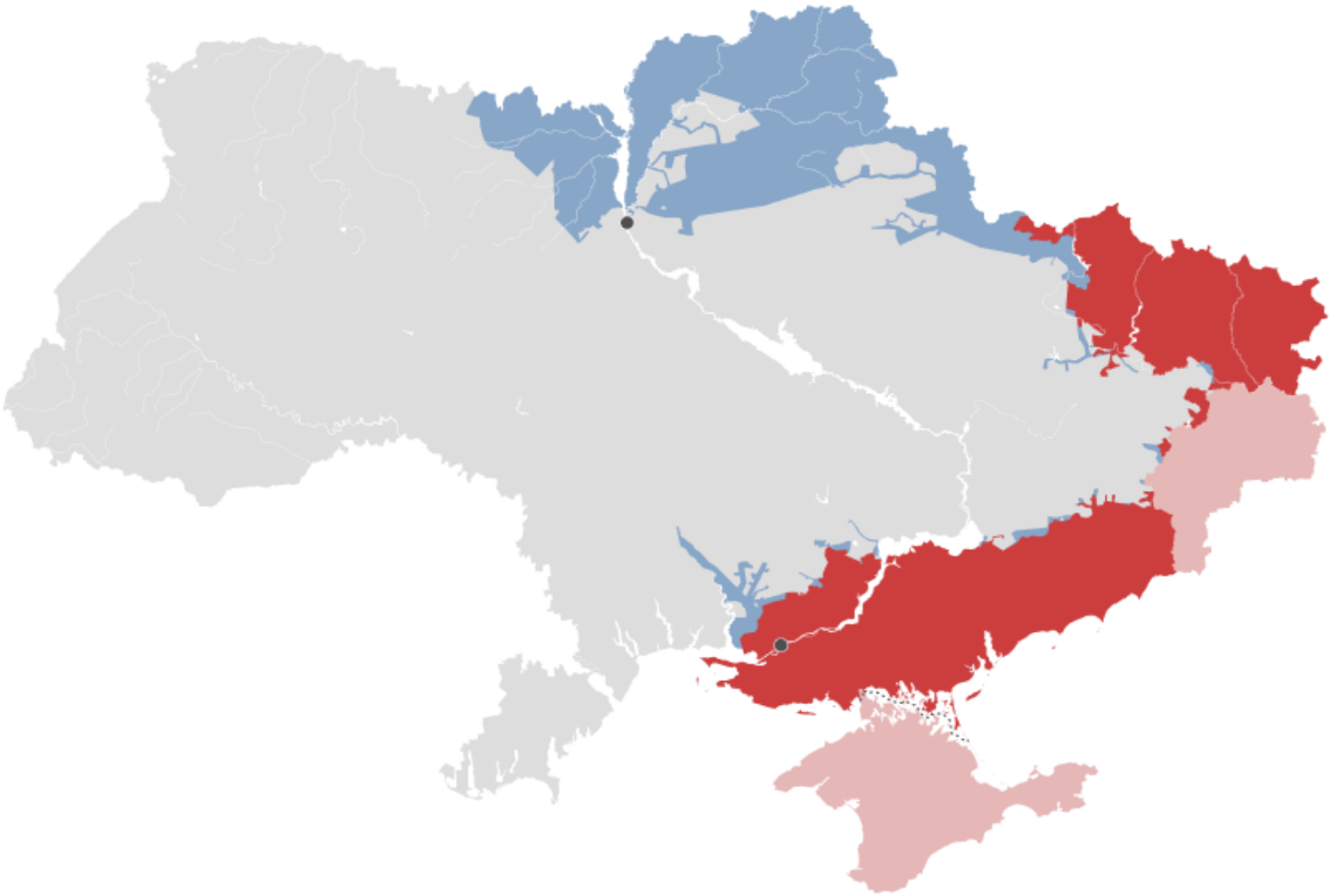

Kyiv

UKRAINE

Dnipro R.

Kherson

CRIMEA

Reclaimed by Ukraine

Russian advances

Held by Russia since 2014

U.S. & Allies

-
  AustinDefense Sec.
-
  BaldwinGeneral
-
  BidenPresident

-
  CavoliGeneral
-
  DonahueGeneral
-
  MilleyGeneral

Ukraine

-
  ReznikovDefense Min.

-
  SyrskyGeneral

-
  ZabrodskyiGeneral

IN MID-APRIL 2022, about two weeks before the Wiesbaden meeting, American and Ukrainian naval officers were on a routine intelligence-sharing call when something

unexpected popped up on their radar screens. According to a former senior U.S. military officer, “The Americans go: ‘Oh, that’s the Moskva!’ The Ukrainians go: ‘Oh my God. Thanks a lot. Bye.’”

The Moskva was the flagship of Russia’s Black Sea Fleet. The Ukrainians sank it.

2. A Note on Sourcing

Over more than a year of reporting, Adam Entous conducted more than 300 interviews with current and former policymakers, Pentagon officials, intelligence officials and military officers in Ukraine, the United States, Britain and a number of other European countries. While some agreed to speak on the record, most requested that their names not be used in order to discuss sensitive military and intelligence operations.

The sinking was a signal triumph — a display of Ukrainian skill and Russian ineptitude. But the episode also reflected the disjointed state of the Ukrainian-American relationship in the first weeks of the war.

For the Americans, there was anger, because the Ukrainians hadn’t given so much as a heads-up; surprise, that Ukraine possessed missiles capable of reaching the ship; and panic, because the Biden administration hadn’t intended to enable the Ukrainians to attack such a potent symbol of Russian power.

The Ukrainians, for their part, were coming from their own place of deep-rooted skepticism.

Their war, as they saw it, had started in 2014, when Mr. Putin seized Crimea and fomented separatist rebellions in eastern Ukraine. President Barack Obama had condemned the seizure and imposed sanctions on Russia. But fearful that American involvement could provoke a full-scale invasion, he had authorized only strictly limited intelligence sharing and rejected calls for defensive weapons. “Blankets and night-vision goggles are important, but one cannot win a war with blankets,” Ukraine’s president at the time, Petro O. Poroshenko, complained. Eventually Mr. Obama somewhat relaxed those intelligence strictures, and Mr. Trump, in his first term, relaxed them further and supplied the Ukrainians with their first antitank Javelins.

Then, in the portentous days before Russia’s full-scale invasion on Feb. 24, 2022, the Biden administration had closed the Kyiv embassy and pulled all military personnel from the country. (A small team of C.I.A. officers was allowed to stay.) As the Ukrainians saw it, a senior U.S. military officer said, “We told them, ‘The Russians are coming — see ya.’”

When American generals offered assistance after the invasion, they ran into a wall of mistrust. “We’re fighting the Russians. You’re not. Why should we listen to

you?” Ukraine’s ground forces commander, Col. Gen. Oleksandr Syrsky, told the Americans the first time they met.

General Syrsky quickly came around: The Americans could provide the kind of battlefield intelligence his people never could.

In those early days, this meant that General Donahue and a few aides, with little more than their phones, passed information about Russian troop movements to General Syrsky and his staff. Yet even that ad hoc arrangement touched a raw nerve of rivalry within Ukraine’s military, between General Syrsky and his boss, the armed forces commander, Gen. Valery Zaluzhny. To Zaluzhny loyalists, General Syrsky was already using the relationship to build advantage.

Further complicating matters was General Zaluzhny’s testy relationship with his American counterpart, Gen. Mark A. Milley, chairman of the Joint Chiefs of Staff.

In phone conversations, General Milley might second-guess the Ukrainians’ equipment requests. He might dispense battlefield advice based on satellite intelligence on the screen in his Pentagon office. Next would come an awkward silence, before General Zaluzhny cut the conversation short. Sometimes he simply ignored the American’s calls.

To keep them talking, the Pentagon initiated an elaborate telephone tree: A Milley aide would call Maj. Gen. David S. Baldwin, commander of the California National Guard, who would ring a wealthy Los Angeles blimp maker named Igor Pasternak, who had grown up in Lviv with Oleksii Reznikov, then Ukraine’s defense minister. Mr. Reznikov would track down General Zaluzhny and tell him, according to General Baldwin, “I know you’re mad at Milley, but you have to call him.”

Ragtag alliance coalesced into partnership in the quick cascade of events.

In March, their assault on Kyiv stalling, the Russians reoriented their ambitions, and their war plan, surging additional forces east and south — a logistical feat the Americans thought would take months. It took two and a half weeks.

Unless the coalition reoriented its own ambitions, General Donahue and the commander of U.S. Army Europe and Africa, Gen. Christopher G. Cavoli, concluded, the hopelessly outmanned and outgunned Ukrainians would lose the war. The coalition, in other words, would have to start providing heavy offensive weapons — M777 artillery batteries and shells.

The Biden administration had previously arranged emergency shipments of antiaircraft and antitank weapons. The M777s were something else entirely — the first big leap into supporting a major ground war.

The defense secretary, Lloyd J. Austin III, and General Milley had put the 18th Airborne in charge of delivering weapons and advising the Ukrainians on how to

use them. When President Joseph R. Biden Jr. signed on to the M777s, the Tony Bass Auditorium became a full-fledged headquarters.

A Polish general became General Donahue's deputy. A British general would manage the logistics hub on the former basketball court. A Canadian would oversee training.

The auditorium basement became what is known as a fusion center, producing intelligence about Russian battlefield positions, movements and intentions. There, according to intelligence officials, officers from the Central Intelligence Agency, the National Security Agency, the Defense Intelligence Agency and the National Geospatial-Intelligence Agency were joined by coalition intelligence officers.

The 18th Airborne is known as Dragon Corps; the new operation would be Task Force Dragon. All that was needed to bring the pieces together was the reluctant Ukrainian top command.

At an international conference on April 26 at Ramstein Air Base in Germany, General Milley introduced Mr. Reznikov and a Zaluzhny deputy to Generals Cavoli and Donahue. "These are your guys right here," General Milley told them, adding: "You've got to work with them. They're going to help you."

Bonds of trust were being forged. Mr. Reznikov agreed to talk to General Zaluzhny. Back in Kyiv, "we organized the composition of a delegation" to Wiesbaden, Mr. Reznikov said. "And so it began."

Рис

AT THE HEART OF THE PARTNERSHIP were two generals — the Ukrainian, Zabrodskyi, and the American, Donahue.

General Zabrodskyi would be Wiesbaden's chief Ukrainian contact, although in an unofficial capacity, as he was serving in parliament. In every other way, he was a natural.

Рис

Lt. Gen. Mykhaylo Zabrodskyi, a key Ukrainian figure in the Wiesbaden partnership. Nicole Tung for The New York Times

Like many of his contemporaries in the Ukrainian military, General Zabrodskyi knew the enemy well. In the 1990s, he had attended military academy in St. Petersburg and served for five years in the Russian Army.

He also knew the Americans: From 2005 to 2006, he had studied at the Army Command and General Staff College at Fort Leavenworth, Kan. Eight years later, General Zabrodskyi led a perilous mission behind lines of Russian-backed forces in eastern Ukraine, modeled in part on one he had studied at Fort Leavenworth — the

Confederate general J.E.B. Stuart's famous reconnaissance mission around Gen. George B. McClellan's Army of the Potomac. This brought him to the attention of influential people at the Pentagon; the general, they sensed, was the kind of leader they could work with.

General Zabrodskyi remembers that first day in Wiesbaden: "My mission was to find out: Who is this General Donahue? What is his authority? How much can he do for us?"

General Donahue was a star in the clandestine world of special forces. Alongside C.I.A. kill teams and local partners, he had hunted terrorist chiefs in the shadows of Iraq, Syria, Libya and Afghanistan. As leader of the elite Delta Force, he had helped build a partnership with Kurdish fighters to battle the Islamic State in Syria. General Cavoli once compared him to "a comic book action hero."

Рис

Lt. Gen. Christopher T. Donahue, center, no helmet, in Afghanistan circa 2020.

Now he showed General Zabrodskyi and his travel companion, Maj. Gen. Oleksandr Kyrylenko, a map of the besieged east and south of their country, Russian forces dwarfing theirs. Invoking their "Glory to Ukraine" battle cry, he laid down the challenge: "You can 'Slava Ukraini' all you want with other people. I don't care how brave you are. Look at the numbers." He then walked them through a plan to win a battlefield advantage by fall, General Zabrodskyi recalled.

The first stage was underway — training Ukrainian artillery men on their new M777s. Task Force Dragon would then help them use the weapons to halt the Russian advance. Then the Ukrainians would need to mount a counteroffensive.

That evening, General Zabrodskyi wrote to his superiors in Kyiv.

"You know, a lot of countries wanted to support Ukraine," he recalled. But "somebody needed to be the coordinator, to organize everything, to solve the current problems and figure out what we need in the future. I said to the commander in chief, 'We have found our partner.'"

Рис

SOON THE UKRAINIANS, nearly 20 in all — intelligence officers, operational planners, communications and fire-control specialists — began arriving in Wiesbaden. Every morning, officers recalled, the Ukrainians and Americans gathered to survey Russian weapons systems and ground forces and determine the ripest, highest-value targets. The priority lists were then handed over to the intelligence fusion center, where officers analyzed streams of data to pinpoint the targets' locations.

Inside the U.S. European Command, this process gave rise to a fine but fraught linguistic debate: Given the delicacy of the mission, was it unduly provocative to call targets “targets”?

Some officers thought “targets” was appropriate. Others called them “intel tippers,” because the Russians were often moving and the information would need verification on the ground.

The debate was settled by Maj. Gen. Timothy D. Brown, European Command’s intelligence chief: The locations of Russian forces would be “points of interest.” Intelligence on airborne threats would be “tracks of interest.”

“If you ever get asked the question, ‘Did you pass a target to the Ukrainians?’ you can legitimately not be lying when you say, ‘No, I did not,’” one U.S. official explained.

Each point of interest would have to adhere to intelligence-sharing rules crafted to blunt the risk of Russian retaliation against N.A.T.O. partners.

There would be no points of interest on Russian soil. If Ukrainian commanders wanted to strike within Russia, General Zabrodskyi explained, they would have to use their own intelligence and domestically produced weapons. “Our message to the Russians was, ‘This war should be fought inside Ukraine,’” a senior U.S. official said.

Рис

Ukrainian soldiers preparing to fire an M777 howitzer at Russian forces in the Donetsk region. Ivor Prickett for The New York Times

The White House also prohibited sharing intelligence on the locations of “strategic” Russian leaders, like the armed forces chief, Gen. Valery Gerasimov. “Imagine how that would be for us if we knew that the Russians helped some other country assassinate our chairman,” another senior U.S. official said. “Like, we’d go to war.” Similarly, Task Force Dragon couldn’t share intelligence that identified the locations of individual Russians.

The way the system worked, Task Force Dragon would tell the Ukrainians *where* Russians were positioned. But to protect intelligence sources and methods from Russian spies, it would not say *how* it knew what it knew. All the Ukrainians would see on a secure cloud were chains of coordinates, divided into baskets — Priority 1, Priority 2 and so on. As General Zabrodskyi remembers it, when the Ukrainians asked why they should trust the intelligence, General Donahue would say: “Don’t worry about how we found out. Just trust that when you shoot, it will hit it, and you’ll like the results, and if you don’t like the results, tell us, we’ll make it better.”

Рис

THE SYSTEM WENT LIVE in May. The inaugural target would be a radar-equipped armored vehicle known as a Zoopark, which the Russians could use to find weapons systems like the Ukrainians' M777s. The fusion center found a Zoopark near Russian-occupied Donetsk, in Ukraine's east.

The Ukrainians would set a trap: First, they would fire toward Russian lines. When the Russians turned on the Zoopark to trace the incoming fire, the fusion center would pinpoint the Zoopark's coordinates in preparation for the strike.

On the appointed day, General Zabrodskyi recounted, General Donahue called the battalion commander with a pep talk: "You feel good?" he asked. "I feel real good," the Ukrainian responded. General Donahue then checked the satellite imagery to make sure the target and M777 were properly positioned. Only then did the artilleryman open fire, destroying the Zoopark. "Everybody went, 'We can do this!'" a U.S. official recalled.

But a critical question remained: Having done this against a single, stationary target, could the partners deploy this system against multiple targets in a major kinetic battle?

That would be the battle underway north of Donetsk, in Sievierodonetsk, where the Russians were hoping to mount a pontoon-bridge river crossing and then encircle and capture the city. General Zabrodskyi called it "a hell of a target."

The engagement that followed was widely reported as an early and important Ukrainian victory. The pontoon bridges became death traps; at least 400 Russians were killed, by Ukrainian estimates. Unspoken was that the Americans had supplied the points of interest that helped thwart the Russian assault.

In these first months, the fighting was largely concentrated in Ukraine's east. But U.S. intelligence was also tracking Russian movements in the south, especially a large troop buildup near the major city of Kherson. Soon several M777 crews were redeployed, and Task Force Dragon started feeding points of interest to strike Russian positions there.

With practice, Task Force Dragon produced points of interest faster, and the Ukrainians shot at them faster. The more they demonstrated their effectiveness using M777s and similar systems, the more the coalition sent new ones — which Wiesbaden supplied with ever more points of interest.

"You know when we started to believe?" General Zabrodskyi recalled. "When Donahue said, 'This is a list of positions.' We checked the list and we said, 'These 100 positions are good, but we need the other 50.' And they sent the other 50."

Рис

THE M777S BECAME WORKHORSES of the Ukrainian army. But because they generally couldn't launch their 155-millimeter shells more than 15 miles, they were no match for the Russians' vast superiority in manpower and equipment.

To give the Ukrainians compensatory advantages of precision, speed and range, Generals Cavoli and Donahue soon proposed a far bigger leap — providing High Mobility Artillery Rocket Systems, known as HIMARS, which used satellite-guided rockets to execute strikes up to 50 miles away.

The ensuing debate reflected the Americans' evolving thinking.

Pentagon officials were resistant, loath to deplete the Army's limited HIMARS stocks. But in May, General Cavoli visited Washington and made the case that ultimately won them over.

Celeste Wallander, then the assistant defense secretary for international security affairs, recalled, "Milley would always say, 'You've got a little Russian army fighting a big Russian army, and they're fighting the same way, and the Ukrainians will never win.'" General Cavoli's argument, she said, was that "with HIMARS, they can fight like we can, and that's how they will start to beat the Russians."

At the White House, Mr. Biden and his advisers weighed that argument against fears that pushing the Russians would only lead Mr. Putin to panic and widen the war. When the generals requested HIMARS, one official recalled, the moment felt like "standing on that line, wondering, if you take a step forward, is World War III going to break out?" And when the White House took that step forward, the official said, Task Force Dragon was becoming "the entire back office of the war."

Wiesbaden would oversee each HIMARS strike. General Donahue and his aides would review the Ukrainians' target lists and advise them on positioning their launchers and timing their strikes. The Ukrainians were supposed to only use coordinates the Americans provided. To fire a warhead, HIMARS operators needed a special electronic key card, which the Americans could deactivate anytime.

HIMARS strikes that resulted in 100 or more Russian dead or wounded came almost weekly. Russian forces were left dazed and confused. Their morale plummeted, and with it their will to fight. And as the HIMARS arsenal grew from eight to 38 and the Ukrainian strikers became more proficient, an American official said, the toll rose as much as fivefold.

"We became a small part, maybe not the best part, but a small part, of your system," General Zabrodskyi explained, adding: "Most states did this over a period of 10 years, 20 years, 30 years. But we were forced to do it in a matter of weeks."

Together the partners were honing a killing machine.

***

Part 2

June–November 2022

‘When You Defeat Russia, We Will Make You Blue for Good’

June–November 2022

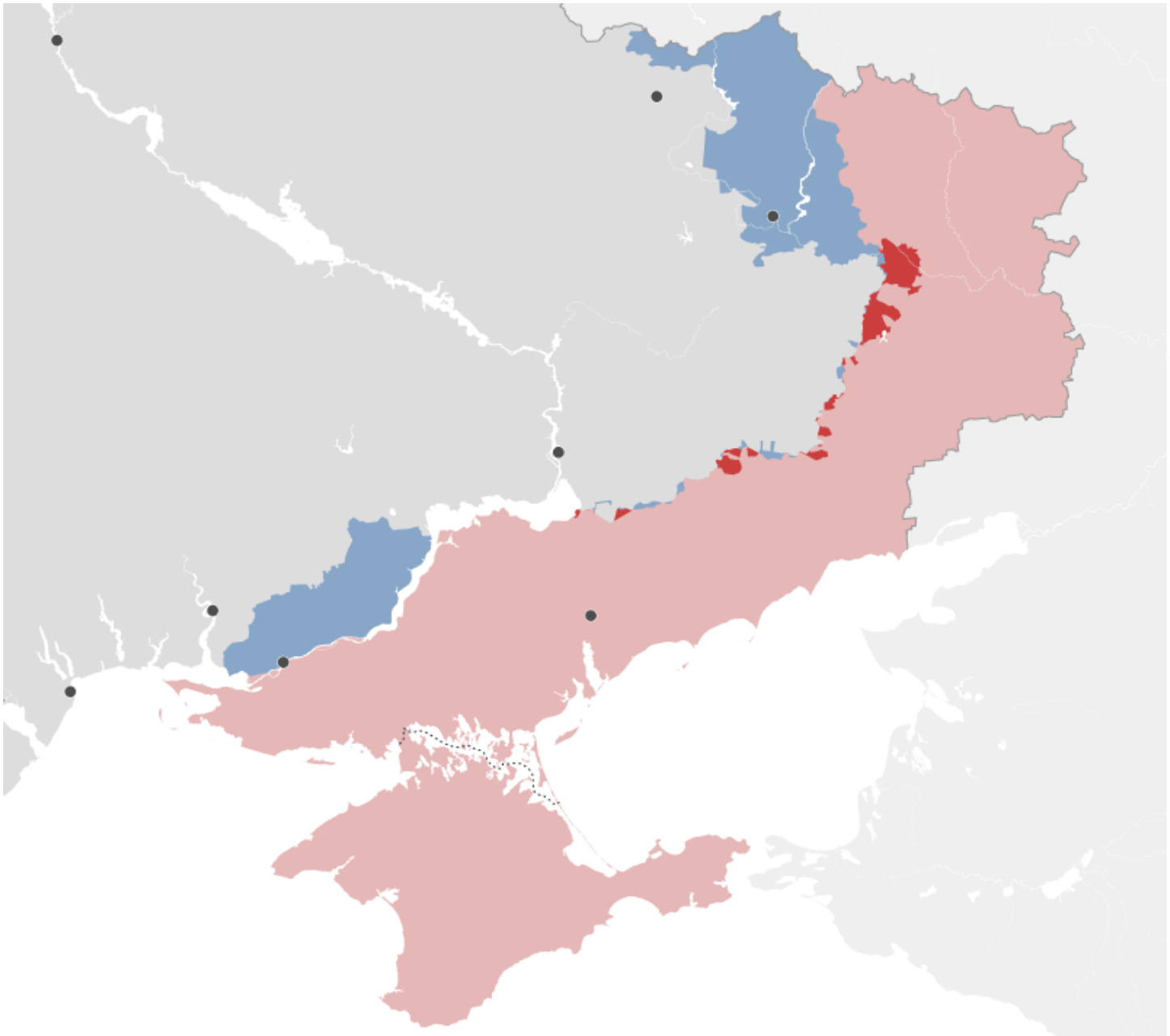

Kyiv

Kharkiv

Oskil R.

Izium

Dnipro R.

UKRAINE

Zaporizhzhia

Mykolaiv

Melitopol

Kherson

Odesa

RUSSIA

CRIMEA

Reclaimed by Ukraine

Russian advances

Held by Russia

U.S. & Allies

-
  BidenPresident

-
  DonahueGeneral

-
  WallaceDefense Min.

Ukraine

-
  SyrskyGeneral

- TarnavskyiGeneral
-
  ZabrodskyiGeneral
-
  ZelenskyPresident

AT THEIR FIRST MEETING, General Donahue had shown General Zabrodskyi a color-coded map of the region, with American and NATO forces in blue, Russian forces in red and Ukrainian forces in green. “Why are we green?” General Zabrodskyi asked. “We should be blue.”

In early June, as they met to war-game Ukraine’s counteroffensive, sitting side by side in front of tabletop battlefield maps, General Zabrodskyi saw that the small blocks marking Ukrainian positions had become blue — a symbolic stroke to strengthen the bond of common purpose. “When you defeat Russia,” General Donahue told the Ukrainians, “we will make you blue for good.”

It was three months since the invasion, and the maps told this story of the war:

In the south, the Ukrainians had blocked the Russian advance at the Black Sea shipbuilding center of Mykolaiv. But the Russians controlled Kherson, and a corps roughly 25,000 soldiers strong occupied land on the west bank of the Dnipro River. In the east, the Russians had been stopped at Izium. But they held land between there and the border, including the strategically important Oskil river valley.

The Russians' strategy had morphed from decapitation — the futile assault on Kyiv — to slow strangulation. The Ukrainians needed to go on the offensive.

Their top commander, General Zaluzhny, along with the British, favored the most ambitious option — from near Zaporizhzhia, in the southeast, down toward occupied Melitopol. This maneuver, they believed, would sever the cross-border land routes sustaining Russian forces in Crimea.

In theory, General Donahue agreed. But according to colleagues, he thought Melitopol was not feasible, given the state of the Ukrainian military and the coalition's limited ability to provide M777s without crippling American readiness. To prove his point in the war games, he took over the part of the Russian commander. Whenever the Ukrainians tried to advance, General Donahue destroyed them with overwhelming combat power.

What they ultimately agreed on was a two-part attack to confuse Russian commanders who, according to American intelligence, believed the Ukrainians had only enough soldiers and equipment for a single offensive.

The main effort would be to recapture Kherson and secure the Dnipro's west bank, lest the corps advance on the port of Odesa and be positioned for another attack on Kyiv.

General Donahue had advocated a coequal second front in the east, from the Kharkiv region, to reach the Oskil river valley. But the Ukrainians instead argued for a smaller supporting feint to draw Russian forces east and smooth the way for Kherson.

That would come first, around Sept. 4. The Ukrainians would then begin two weeks of artillery strikes to weaken Russian forces in the south. Only then, around Sept. 18, would they march toward Kherson.

And if they still had enough ammunition, they would cross the Dnipro. General Zabrodskyi remembers General Donahue saying, "If you guys want to get across the river and get to the neck of Crimea, then follow the plan."

Рис

THAT WAS THE PLAN until it wasn't.

Mr. Zelensky sometimes spoke directly with regional commanders, and after one such conversation, the Americans were informed that the order of battle had changed.

Kherson would come faster — and first, on Aug. 29.

General Donahue told General Zaluzhny that more time was needed to lay the groundwork for Kherson; the switch, he said, put the counteroffensive, and the entire country, in jeopardy. The Americans later learned the back story:

Mr. Zelensky was hoping to attend the mid-September meeting of the United Nations General Assembly. A showing of progress on the battlefield, he and his advisers believed, would bolster his case for additional military support. So they upended the plan at the last minute — a preview of a fundamental disconnect that would increasingly shape the arc of the war.

The upshot wasn't what anyone had planned.

The Russians responded by moving reinforcements from the east toward Kherson. Now General Zaluzhny realized that the weakened Russian forces in the east might well let the Ukrainians do what General Donahue had advocated — reach the Oskil river valley. "Go, go, go — you have them on the ropes," General Donahue told the Ukrainian commander there, General Syrsky, a European official recalled.

The Russian forces collapsed even faster than predicted, abandoning their equipment as they fled. The Ukrainian leadership had never expected their forces to reach the Oskil's west bank, and when they did, General Syrsky's standing with the president soared.

In the south, U.S. intelligence now reported that the corps on the Dnipro's west bank was running short on food and ammunition.

The Ukrainians wavered. General Donahue pleaded with the field commander, Maj. Gen. Andrii Kovalchuk, to advance. Soon the American's superiors, Generals Cavoli and Milley, escalated the matter to General Zaluzhny.

That didn't work either.

The British defense minister, Ben Wallace, asked General Donahue what he would do if General Kovalchuk were his subordinate.

"He would have already been fired," General Donahue responded.

"I got this," Mr. Wallace said. The British military had considerable clout in Kyiv; unlike the Americans, they had placed small teams of officers in the country after the invasion. Now the defense minister exercised that clout and demanded that the Ukrainians oust the commander.

Рис

PERHAPS NO PIECE of Ukrainian soil was more precious to Mr. Putin than Crimea. As the Ukrainians haltingly advanced on the Dnipro, hoping to cross and advance toward the peninsula, this gave rise to what one Pentagon official called the “core tension”:

To give the Russian president an incentive to negotiate a deal, the official explained, the Ukrainians would have to put pressure on Crimea. To do so, though, could push him to contemplate doing “something desperate.”

The Ukrainians were already exerting pressure on the ground. And the Biden administration had authorized helping the Ukrainians develop, manufacture and deploy a nascent fleet of maritime drones to attack Russia’s Black Sea Fleet. (The Americans gave the Ukrainians an early prototype meant to counter a Chinese naval assault on Taiwan.) First, the Navy was allowed to share points of interest for Russian warships just beyond Crimea’s territorial waters. In October, with leeway to act within Crimea itself, the C.I.A. covertly started supporting drone strikes on the port of Sevastopol.

That same month, U.S. intelligence overheard Russia’s Ukraine commander, Gen. Sergei Surovikin, talking about indeed doing something desperate: using tactical nuclear weapons to prevent the Ukrainians from crossing the Dnipro and making a beeline to Crimea.

Until that moment, U.S. intelligence agencies had estimated the chance of Russia’s using nuclear weapons in Ukraine at 5 to 10 percent. Now, they said, if the Russian lines in the south collapsed, the probability was 50 percent.

That core tension seemed to be coming to a head.

In Europe, Generals Cavoli and Donahue were begging General Kovalchuk’s replacement, Brig. Gen. Oleksandr Tarnavskyi, to move his brigades forward, rout the corps from the Dnipro’s west bank and seize its equipment.

In Washington, Mr. Biden’s top advisers nervously wondered the opposite — if they might need to press the Ukrainians to slow their advance.

The moment might have been the Ukrainians’ best chance to deal a game-changing blow to the Russians. It might also have been the best chance to ignite a wider war.

In the end, in a sort of grand ambiguity, the moment never came.

To protect their fleeing forces, Russian commanders left behind small detachments of troops. General Donahue advised General Tarnavskyi to destroy or bypass them and focus on the primary objective — the corps. But whenever the Ukrainians encountered a detachment, they stopped in their tracks, assuming a larger force lay in wait.

General Donahue told him that satellite imagery showed Ukrainian forces blocked by just one or two Russian tanks, according to Pentagon officials. But unable to see the same satellite images, the Ukrainian commander hesitated, wary of sending his forces forward.

To get the Ukrainians moving, Task Force Dragon sent points of interest, and M777 operators destroyed the tanks with Excalibur missiles — time-consuming steps repeated whenever the Ukrainians encountered a Russian detachment.

Рис

Ukrainians celebrated the recapture of Kherson. Lynsey Addario for The New York Times

The Ukrainians would still recapture Kherson and clear the Dnipro's west bank. But the offensive halted there. The Ukrainians, short on ammunition, would not cross the Dnipro. They would not, as the Ukrainians had hoped and the Russians feared, advance toward Crimea.

And as the Russians escaped across the river, farther into occupied ground, huge machines rent the earth, cleaving long, deep trench lines in their wake.

Still the Ukrainians were in a celebratory mood, and on his next Wiesbaden trip, General Zabrodskyi presented General Donahue with a "combat souvenir": a tactical vest that had belonged to a Russian soldier whose comrades were already marching east to what would become the crucible of 2023 — a place called Bakhmut.

***

Part 3

November 2022–November 2023

The Best-Laid Plans

November 2022–November 2023

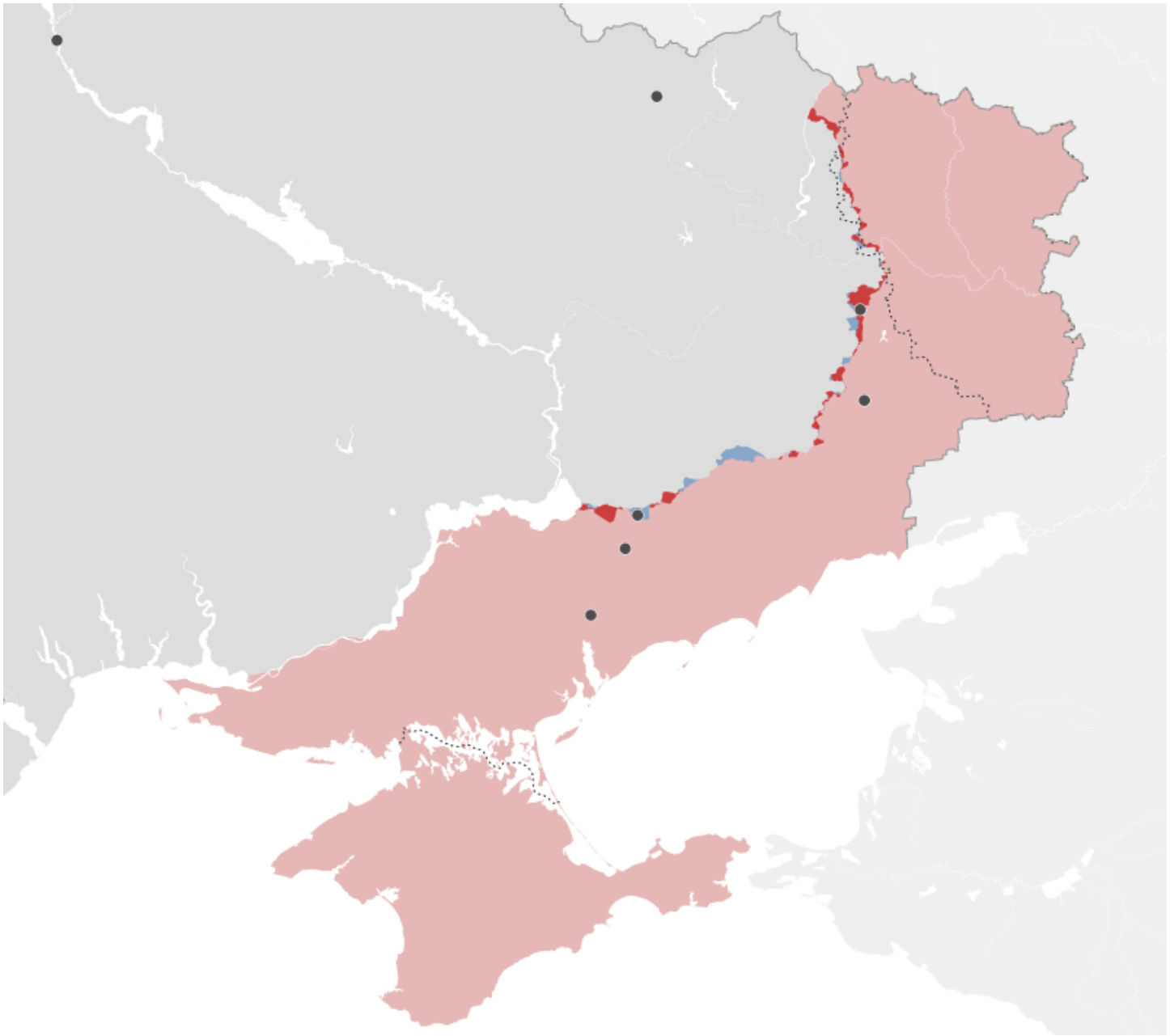
Kyiv
Kharkiv
Oskil R.
LUHANSK
Bakhmut
Dnipro R.
UKRAINE
Makiivka
Robotyne
Tokmak

Melitopol

RUSSIA

CRIMEA

Reclaimed by Ukraine

Russian advances

Held by Russia

U.S. & Allies

-
  AgutoGeneral

-
  AustinDefense Sec.

-
  CavoliGeneral
-
  DonahueGeneral
-
  MilleyGeneral

Ukraine

-
  SyrskyGeneral
- TarnavskyiGeneral
-
  ZabrodskyiGeneral

-

  ZelenskyPresident

THE PLANNING for 2023 began straightaway, at what in hindsight was a moment of irrational exuberance.

Ukraine controlled the west banks of the Oskil and Dnipro rivers. Within the coalition, the prevailing wisdom was that the 2023 counteroffensive would be the war's last: The Ukrainians would claim outright triumph, or Mr. Putin would be forced to sue for peace.

"We're going to win this whole thing," Mr. Zelensky told the coalition, a senior American official recalled.

To accomplish this, General Zabrodskyi explained as the partners gathered in Wiesbaden in late autumn, General Zaluzhny was once again insisting that the primary effort be an offensive toward Melitopol, to strangle Russian forces in Crimea — what he believed had been the great, denied opportunity to deal the reeling enemy a knockout blow in 2022.

And once again, some American generals were preaching caution.

At the Pentagon, officials worried about their ability to supply enough weapons for the counteroffensive; perhaps the Ukrainians, in their strongest possible position, should consider cutting a deal. When the Joint Chiefs chairman, General Milley, floated that idea in a speech, many of Ukraine's supporters (including congressional Republicans, then overwhelmingly supportive of the war) cried appeasement.

In Wiesbaden, in private conversations with General Zabrodskyi and the British, General Donahue pointed to those Russian trenches being dug to defend the south. He pointed, too, to the Ukrainians' halting advance to the Dnipro just weeks before. "They're digging in, guys," he told them. "How are you going to get across this?"

What he advocated instead, General Zabrodskyi and a European official recalled, was a pause: If the Ukrainians spent the next year, if not longer, building and

training new brigades, they would be far better positioned to fight through to Melitopol.

The British, for their part, argued that if the Ukrainians were going to go anyway, the coalition needed to help them. They didn't have to be as good as the British and Americans, General Cavoli would say; they just had to be better than the Russians.

There would be no pause. General Zabrodskyi would tell General Zaluzhny, "Donahue is right." But he would also admit that "nobody liked Donahue's recommendations, except me."

And besides, General Donahue was a man on the way out.

The 18th Airborne's deployment had always been temporary. There would now be a more permanent organization in Wiesbaden, the Security Assistance Group-Ukraine, call sign Erebus — the Greek mythological personification of darkness.

That autumn day, the planning session and their time together done, General Donahue escorted General Zabrodskyi to the Clay Kaserne airfield. There he presented him with an ornamental shield — the 18th Airborne dragon insignia, encircled by five stars.

The westernmost represented Wiesbaden; slightly to the east was the Rzeszów-Jasionka Airport. The other stars represented Kyiv, Kherson and Kharkiv — for General Zaluzhny and the commanders in the south and east.

And beneath the stars, "Thanks."

"I asked him, 'Why are you thanking me?'" General Zabrodskyi recalled. "'I should say thank you.'"

General Donahue explained that the Ukrainians were the ones fighting and dying, testing American equipment and tactics and sharing lessons learned. "Thanks to you," he said, "we built all these things that we never could have."

Shouting through the airfield wind and noise, they went back and forth about who deserved the most thanks. Then they shook hands, and General Zabrodskyi disappeared into the idling C-130.

Рис

THE "NEW GUY IN THE ROOM" WAS Lt. Gen. Antonio A. Aguto Jr. He was a different kind of commander, with a different kind of mission.

General Donahue was a risk taker. General Aguto had built a reputation as a man of deliberation and master of training and large-scale operations. After the seizure of Crimea in 2014, the Obama administration had expanded its training of the Ukrainians, including at a base in the far west of the country; General Aguto had

overseen the program. In Wiesbaden, his No. 1 priority would be preparing new brigades. “You’ve got to get them ready for the fight,” Mr. Austin, the defense secretary, told him.

That translated to greater autonomy for the Ukrainians, a rebalancing of the relationship: At first, Wiesbaden had labored to win the Ukrainians’ trust. Now the Ukrainians were asking for Wiesbaden’s trust.

An opportunity soon presented itself.

Ukrainian intelligence had detected a makeshift Russian barracks at a school in occupied Makiivka. “Trust us on this,” General Zabrodskyi told General Aguto. The American did, and the Ukrainian recalled, “We did the full targeting process absolutely independently.’’ Wiesbaden’s role would be limited to providing coordinates.

Рис

A satellite image of a school in occupied Makiivka where Russians had established a barracks. Maxar Technologies

Рис

The site after a strike that was aided by U.S. intelligence. Maxar Technologies

In this new phase of the partnership, U.S. and Ukrainian officers would still meet daily to set priorities, which the fusion center turned into points of interest. But Ukrainian commanders now had a freer hand to use HIMARS to strike additional targets, fruit of their own intelligence — if they furthered agreed-upon priorities.

“We will step back and watch, and keep an eye on you to make sure that you don’t do anything crazy,” General Aguto told the Ukrainians. “The whole goal,” he added, “is to have you operate on your own at some point in time.”

Рис

ECHOING 2022, the war games of January 2023 yielded a two-pronged plan.

The secondary offensive, by General Syrsky’s forces in the east, would be focused on Bakhmut — where combat had been smoldering for months — with a feint toward the Luhansk region, an area annexed by Mr. Putin in 2022. That maneuver, the thinking went, would tie up Russian forces in the east and smooth the way for the main effort, in the south — the attack on Melitopol, where Russian fortifications were already rotting and collapsing in the winter wet and cold.

But problems of a different sort were already gnawing at the new-made plan.

General ***Zaluzhny*** may have been Ukraine’s supreme commander, but his supremacy was increasingly compromised by his competition with General Syrsky.

According to Ukrainian officials, the rivalry dated to Mr. Zelensky's decision, in 2021, to elevate General Zaluzhny over his former boss, General Syrsky. The rivalry had intensified after the invasion, as the commanders vied for limited HIMARS batteries. General Syrsky had been born in Russia and served in its army; until he started working on his Ukrainian, he had generally spoken Russian at meetings. General Zaluzhny sometimes derisively called him "that Russian general."

The Americans knew General Syrsky was unhappy about being dealt a supporting hand in the counteroffensive. When General Aguto called to make sure he understood the plan, he responded, "I don't agree, but I have my orders."

The counteroffensive was to begin on May 1. The intervening months would be spent training for it. General Syrsky would contribute four battle-hardened brigades — each between 3,000 and 5,000 soldiers — for training in Europe; they would be joined by four brigades of new recruits.

The general had other plans.

In ***Bakhmut***, the Russians were deploying, and losing, vast numbers of soldiers. General ***Syrsky*** saw an opportunity to engulf them and ignite discord in their ranks. "Take all new guys" for Melitopol, he told General Aguto, according to U.S. officials. And when Mr. Zelensky sided with him, over the objections of both his own supreme commander and the Americans, a key underpinning of the counteroffensive was effectively scuttled.

Now the Ukrainians would send just four untested brigades abroad for training. (They would prepare eight more inside Ukraine.) Plus, the new recruits were old — mostly in their 40s and 50s. When they arrived in Europe, a senior U.S. official recalled, "All we kept thinking was, This is not great."

The Ukrainian draft age was 27. General Cavoli, who had been promoted to supreme allied commander for Europe, implored General Zaluzhny to "get your 18-year-olds in the game." But the Americans concluded that neither the president nor the general would own such a politically fraught decision.

A parallel dynamic was at play on the American side.

The previous year, the Russians had unwisely placed command posts, ammunition depots and logistics centers within 50 miles of the front lines. But new intelligence showed that the Russians had now moved critical installations beyond HIMARS' reach. So Generals Cavoli and Aguto recommended the next quantum leap, giving the Ukrainians Army Tactical Missile Systems — missiles, known as ATACMS, that can travel up to 190 miles — to make it harder for Russian forces in Crimea to help defend Melitopol.

ATACMS were a particularly sore subject for the Biden administration. Russia's military chief, General Gerasimov, had indirectly referred to them the previous May when he warned General Milley that anything that flew 190 miles would be breaching a red line. There was also a question of supply: The Pentagon was already warning that it would not have enough ATACMS if America had to fight its own war.

The message was blunt: Stop asking for ATACMS.

Рис

UNDERLYING ASSUMPTIONS had been upended. Still, the Americans saw a path to victory, albeit a narrowing one. Key to threading that needle was beginning the counteroffensive on schedule, on May 1, before the Russians repaired their fortifications and moved more troops to reinforce Melitopol.

But the drop-dead date came and went. Some promised deliveries of ammunition and equipment had been delayed, and despite General Aguto's assurances that there was enough to start, the Ukrainians wouldn't commit until they had it all.

At one point, frustration rising, General Cavoli turned to General Zabrodskyi and said: "Misha, I love your country. But if you don't do this, you're going to lose the war."

"My answer was: 'I understand what you are saying, Christopher. But please understand me. I'm not the supreme commander. And I'm not the president of Ukraine,'" General Zabrodskyi recalled, adding, "Probably I needed to cry as much as he did."

At the Pentagon, officials were beginning to sense some graver fissure opening. General Zabrodskyi recalled General Milley asking: "Tell me the truth. Did you change the plan?"

"No, no, no," he responded. "We did not change the plan, and we are not going to."

When he uttered these words, he genuinely believed he was telling the truth.

Рис

IN LATE MAY, intelligence showed the Russians rapidly building new brigades. The Ukrainians didn't have everything they wanted, but they had what they thought they needed. They would have to go.

General Zaluzhny outlined the final plan at a meeting of the Stavka, a governmental body overseeing military matters. General ***Tarnavskyi*** would have 12 brigades and the bulk of ammunition for the main assault, on Melitopol. The marine

commandant, Lt. Gen. Yurii Sodol, would feint toward Mariupol, the ruined port city taken by the Russians after a withering siege the year before. General Syrsky would lead the supporting effort in the east around Bakhmut, recently lost after months of trench warfare.

Then General ***Syrsky*** spoke. According to Ukrainian officials, the general said he wanted to break from the plan and execute a full-scale attack to drive the Russians from ***Bakhmut***. He would then advance eastward toward the Luhansk region. He would, of course, need additional men and ammunition.

The Americans were not told the meeting's outcome. But then U.S. intelligence observed Ukrainian troops and ammunition moving in directions inconsistent with the agreed-upon plan.

Soon after, at a hastily arranged meeting on the Polish border, General Zaluzhny admitted to Generals Cavoli and Aguto that the Ukrainians had in fact decided to mount assaults in three directions at once.

"That's not the plan!" General Cavoli cried.

What had happened, according to Ukrainian officials, was this: **After the Stavka meeting, Mr. Zelensky had ordered that the coalition's ammunition be split evenly between General Syrsky and General Tarnavskyi.** General Syrsky would also get five of the newly trained brigades, leaving seven for the Melitopol fight.

"It was like watching the demise of the Melitopol offensive even before it was launched," one Ukrainian official remarked.

Fifteen months into the war, it had all come to this tipping point.

"We should have walked away," said a senior American official.

But they would not.

"These decisions involving life and death, and what territory you value more and what territory you value less, are fundamentally sovereign decisions," a senior Biden administration official explained. "All we could do was give them advice."

Рис

THE LEADER OF THE MARIUPOL ASSAULT, General Sodol, was an eager consumer of General Aguto's advice. That collaboration produced one of the counteroffensive's biggest successes: After American intelligence identified a weak point in Russian lines, General Sodol's forces, using Wiesbaden's points of interest, recaptured the village of Staromaiorske and nearly eight square miles of territory.

For the Ukrainians, that victory posed a question: Might the Mariupol fight be more promising than the one toward Melitopol? But the attack stalled for lack of manpower.

The problem was laid out right there on the battlefield map in General Aguto's office: General Syrsky's assault on Bakhmut was starving the Ukrainian army.

General Aguto urged him to send brigades and ammunition south for the Melitopol attack. But General Syrsky wouldn't budge, according to U.S. and Ukrainian officials. Nor would he budge when Yevgeny Prigozhin, whose Wagner paramilitaries had helped the Russians capture Bakhmut, rebelled against Mr. Putin's military leadership and sent forces racing toward Moscow.

U.S. intelligence assessed that the rebellion could erode Russian morale and cohesion; intercepts detected Russian commanders surprised that the Ukrainians weren't pushing harder toward tenuously defended Melitopol, a U.S. intelligence official said.

But as General ***Syrsky*** saw it, the rebellion validated his strategy of sowing division by impaling the Russians in ***Bakhmut***. To send some of his forces south would only undercut it. "I was right, Aguto. You were wrong," an American official recalls General ***Syrsky*** saying and adding, "We're going to get to ***Luhansk***."

Mr. ***Zelensky*** had framed ***Bakhmut*** as the "fortress of our morale." In the end, it was a blood-drenched demonstration of the outmanned Ukrainians' predicament.

Пан Зеленський обрамив Бахмута як "фортеця нашого морального духу". Зрештою, це була залита кров'ю демонстрація скрутного скрутного становища українців.

Though counts vary wildly, there is little question that the Russians' casualties — in the tens of thousands — far outstripped the Ukrainians'. Yet General Syrsky never did recapture Bakhmut, never did advance toward Luhansk. And while the Russians rebuilt their brigades and soldiered on in the east, the Ukrainians had no such easy source of recruits. (Mr. Prigozhin pulled his rebels back before reaching Moscow; two months later, he died in a plane crash that American intelligence believed had the hallmarks of a Kremlin-sponsored assassination.)

Which left Melitopol.

Хоча підрахунки сильно різняться, мало сумнівів, що втрати росіян - у десятках тисяч - набагато перевершили українців. Проте генерал Сирський ніколи не відбивав Бахмута, ніколи не просувався до Луганська. І хоча росіяни відбудували свої бригади і воювали на сході, у українців не було такого легкого джерела новобранців. (Містер Пригожин відтягнув своїх повстанців назад, перш ніж дістатися до Москви; через два місяці він загинув у

авіакатастрофі, яка, на думку американської розвідки, мала ознаки вбивства, спонсорованого Кремлем.)

Який покинув Мелітополь.

A primary virtue of the Wiesbaden machine was speed — shrinking the time from point of interest to Ukrainian strike. But that virtue, and with it the Melitopol offensive, was undermined by a fundamental shift in how the Ukrainian commander there used those points of interest. He had substantially less ammunition than he had planned for; instead of simply firing, he would now first use drones to confirm the intelligence.

This corrosive pattern, fueled, too, by caution and a deficit of trust, came to a head when, after weeks of grindingly slow progress across a hellscape of minefields and helicopter fire, Ukrainian forces approached the occupied village of Robotyne.

American officials recounted the ensuing battle. The Ukrainians had been pummeling the Russians with artillery; American intelligence indicated they were pulling back.

“Take the ground now,” General Aguto told General Tarnavskyi.

But the Ukrainians had spotted a group of Russians on a hilltop.

In Wiesbaden, satellite imagery showed what looked like a Russian platoon, between 20 and 50 soldiers — to General Aguto hardly justification to slow the march.

General Tarnavskyi, though, wouldn’t move until the threat was eliminated. So Wiesbaden sent the Russians’ coordinates and advised him to simultaneously open fire and advance.

Instead, to verify the intelligence, General Tarnavskyi flew reconnaissance drones over the hilltop.

Which took time. Only then did he order his men to fire.

And after the strike, he once again dispatched his drones, to confirm the hilltop was indeed clear. Then he ordered his forces into Robotyne, which they seized on Aug. 28.

The back-and-forth had cost between 24 and 48 hours, officers estimated. And in that time, south of Robotyne, the Russians had begun building new barriers, laying mines and sending reinforcements to halt Ukrainian progress. “The situation was changed completely,” General Zabrodskyi said.

Рис

An abandoned Ukrainian military vehicle near the front line of Robotyne. Reuters

General Aguto yelled at General Tarnavskyi: Press on. But the Ukrainians had to rotate troops from the front lines to the rear, and with only the seven brigades, they weren't able to bring in new forces fast enough to keep going.

The Ukrainian advance, in fact, was slowed by a mix of factors. But in Wiesbaden, the frustrated Americans kept talking about the platoon on the hill. "A damned platoon stopped the counteroffensive," one officer remarked.

Рис

THE UKRAINIANS would not make it to Melitopol. They would have to scale back their ambitions.

Now their objective would be the small occupied city of Tokmak, about halfway to Melitopol, close to critical rail lines and roadways.

General Aguto had given the Ukrainians greater autonomy. But now he crafted a detailed artillery plan, Operation Rolling Thunder, that prescribed what the Ukrainians should shoot, with what and in what order, according to U.S. and Ukrainian officials. But General Tarnavskyi objected to some targets, insisted on using drones to verify points of interest and Rolling Thunder rumbled to a halt.

Тепер їх метою було б невелике окуповане місто Токмак, приблизно на півдорозі до Мелітополя, недалеко від критичних залізничних ліній та автомобільних доріг.

Генерал Агуто надав українцям більшу автономію. Але тепер він створив детальний артилерійський план операції Rolling Thunder, який прописував, що українці повинні стріляти, чим і в якому порядку, за словами американських та українських чиновників. Але генерал Тарнавський заперечував проти деяких цілей, наполягав на використанні безпілотників для перевірки цікавих місць, і Rolling Thunder зупинився.

Desperate to salvage the counteroffensive, the White House had authorized a secret transport of a small number of cluster warheads with a range of about 100 miles, and General Aguto and General Zabrodskyi devised an operation against Russian attack helicopters threatening General Tarnavskyi's forces. At least 10 helicopters were destroyed, and the Russians pulled all their aircraft back to Crimea or the mainland. Still, the Ukrainians couldn't advance.

The Americans' last-ditch recommendation was to have General Syrsky take over the Tokmak fight. That was rejected. They then proposed that General Sodol send his marines to Robotyne and have them break through the Russian line. But instead General Zaluzhny ordered the marines to Kherson to open a new front in an operation the Americans counseled was doomed to fail — trying to cross the Dnipro and advance toward Crimea. The marines made it across the river in early

November but ran out of men and ammunition. The counteroffensive was supposed to deliver a knockout blow. Instead, it met an inglorious end.

Відчайдушно врятуючи контрнаступ, Білий дім санкціонував таємний транспорт невеликої кількості касетних боєголовок з дальністю близько 100 миль, а генерал Агуто та генерал Забродський розробили операцію проти російських ударних вертольотів, які загрожували силам генерала Тарнавського. Щонайменше 10 вертольотів було знищено, і росіяни витягли всі свої літаки назад до Криму або материка. Проте українці не змогли просунутися.

Остання рекомендація американців полягала в тому, щоб генерал Сирський взяв на себе боротьбу з Токмаком. Це було відхилено. Потім вони запропонували генералу Содолу відправити своїх морських піхотинців до Роботина і прорватися через російську лінію. Але замість цього генерал Залужний наказав морським піхотинцям до Херсона відкрити новий фронт в операції, яка, як радили американці, була приречена на провал - намагаючись перетнути Дніпро і просунутися до Криму. Морські піхотинці перетнули річку на початку листопада, але у них закінчилися люди та боєприпаси. Контрнаступ повинен був завдати нокауту. Замість цього він зустрів неславний кінець.

General Syrsky declined to answer questions about his interactions with American generals, but a spokesman for the Ukrainian armed forces said, “We do hope that the time will come, and after the victory of Ukraine, the Ukrainian and American generals you mentioned will perhaps jointly tell us about their working and friendly negotiations during the fighting against Russian aggression.”

Andriy Yermak, head of the presidential office of Ukraine and arguably the country’s second-most-powerful official, told The Times that the counteroffensive had been “primarily blunted” by the allies’ “political hesitation” and “constant” delays in weapons deliveries.

*Генерал **Сирський** відмовився відповідати на запитання про свою взаємодію з американськими генералами, але речник українських збройних сил сказав: "Ми сподіваємося, що настане час, і після перемоги України згадані вами українські та американські генерали, можливо, спільно розкажуть нам про свої робочі та дружні переговори під час боротьби з російською агресією".*

*Андрій **Єрмак**, голова президентської канцелярії України і, можливо, другий за влютажнішим чиновником країни, сказав **The Times**, що контрнаступ був "в першу чергу притуплений" "політичними коливаннями" союзників і "постійними" затримками в поставках зброї.*

But to another senior Ukrainian official, “The real reason why we were not successful was because an improper number of forces were assigned to execute the plan.”

Але іншому високопоставленому українському чиновнику: "Справжня причина, чому ми не досягли успіху, полягала в тому, що для виконання плану було призначено неналежну кількість сил".

Either way, for the partners, the counteroffensive’s devastating outcome left bruised feelings on both sides. “The important relationships were maintained,” said Ms. Wallander, the Pentagon official. “But it was no longer the inspired and trusting brotherhood of 2022 and early 2023.”

***

Part 4

December 2023–January 2025

Breaches of Trust, and of Borders

December 2023–January 2025

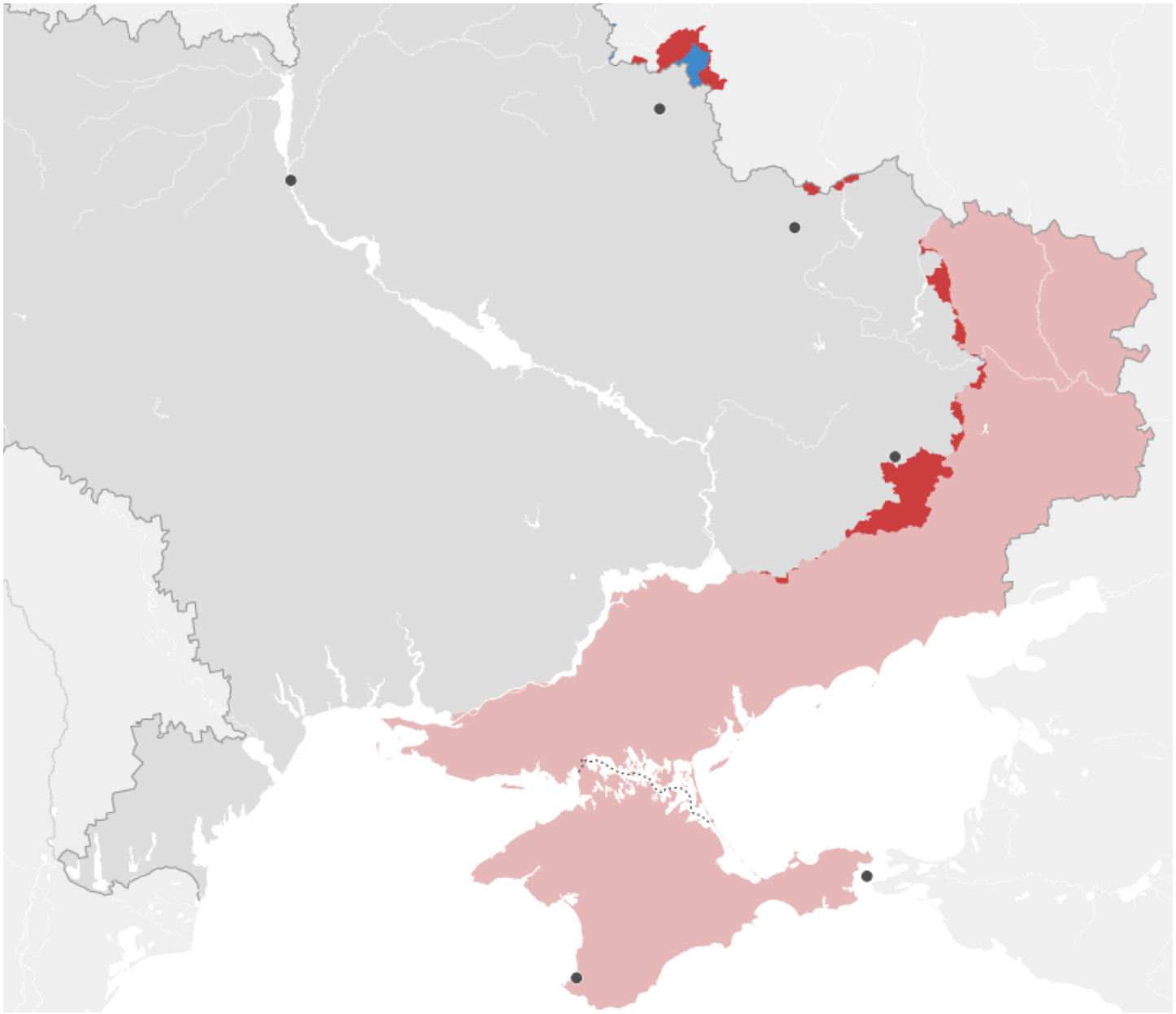
Kursk
offensive
Sumy
RUSSIA
Kyiv
Kharkiv
UKRAINE
Dnipro R.
Pokrovsk
Black
Sea

Kerch Strait

Bridge

CRIMEA

Sevastopol

Ukrainian advances

Reclaimed by Ukraine

Russian advances

Held by Russia

U.S. & Allies

-
  AgutoGeneral

-
  AustinDefense Sec.
-
  BaldwinGeneral
-
  BidenPresident

-
  CavoliGeneral
-
  DonahueGeneral
-
  TrumpPresident

Ukraine

-
  SyrskyGeneral
-
  ZabrodskyiGeneral
-
  ZelenskyPresident

SHORTLY BEFORE CHRISTMAS, Mr. Zelensky rode through the Wiesbaden gates for his maiden visit to the secret center of the partnership.

Entering the Tony Bass Auditorium, he was escorted past trophies of shared battle — twisted fragments of Russian vehicles, missiles and aircraft. When he climbed to the walkway above the former basketball court — as General Zabrodskyi had done that first day in 2022 — the officers working below burst into applause.

Yet the president had not come to Wiesbaden for celebration. In the shadow of the failed counteroffensive, a third, hard wartime winter coming on, the portents had only darkened. To press their new advantage, the Russians were pouring forces into the east. In America, Mr. Trump, a Ukraine skeptic, was mid-political resurrection; some congressional Republicans were grumbling about cutting off funding.

A year ago, the coalition had been talking victory. As 2024 arrived and ground on, the Biden administration would find itself forced to keep crossing its own red lines simply to keep the Ukrainians afloat.

But first, the immediate business in Wiesbaden: Generals Cavoli and Aguto explained that they saw no plausible path to reclaiming significant territory in 2024. The coalition simply couldn't provide all the equipment for a major counteroffensive. Nor could the Ukrainians build an army big enough to mount one.

The Ukrainians would have to temper expectations, focusing on achievable objectives to stay in the fight while building the combat power to potentially mount a counteroffensive in 2025: They would need to erect defensive lines in the east to prevent the Russians from seizing more territory. And they would need to reconstitute existing brigades and fill new ones, which the coalition would help train and equip.

Mr. Zelensky voiced his support.

Yet the Americans knew he did so grudgingly. Time and again Mr. Zelensky had made it clear that he wanted, and needed, a big win to bolster morale at home and shore up Western support.

Just weeks before, the president had instructed General Zaluzhny to push the Russians back to Ukraine's 1991 borders by fall of 2024. The general had then shocked the Americans by presenting a plan to do so that required five million shells and one million drones. To which General Cavoli had responded, in fluent Russian, "From where?"

Several weeks later, at a meeting in Kyiv, the Ukrainian commander had locked General Cavoli in a Defense Ministry kitchen and, vaping furiously, made one final, futile plea. "He was caught between two fires, the first being the president and the second being the partners," said one of his aides.

As a compromise, the Americans now presented Mr. Zelensky with what they believed would constitute a statement victory — a bombing campaign, using long-

range missiles and drones, to force the Russians to pull their military infrastructure out of Crimea and back into Russia. It would be code-named Operation Lunar Hail.

Until now, the Ukrainians, with help from the C.I.A. and the U.S. and British navies, had used maritime drones, together with long-range British Storm Shadow and French SCALP missiles, to strike the Black Sea Fleet. Wiesbaden's contribution was intelligence.

But to prosecute the wider Crimea campaign, the Ukrainians would need far more missiles. They would need hundreds of ATACMS.

At the Pentagon, the old cautions hadn't melted away. But after General Aguto briefed Mr. Austin on all that Lunar Hail could achieve, an aide recalled, he said: "OK, there's a really compelling strategic objective here. It isn't just about striking things."

Mr. Zelensky would get his long-pined-for ATACMS. Even so, one U.S. official said, "We knew that, in his heart of hearts, he still wanted to do something else, something more."

Рис

GENERAL ZABRODSKYI was in the Wiesbaden command center in late January when he received an urgent message and stepped outside.

When he returned, gone pale as a ghost, he led General Aguto to a balcony and, pulling on a Lucky Strike, told him that the Ukrainian leadership struggle had reached its denouement: General Zaluzhny was being fired. The betting was on his rival, General Syrsky, to ascend.

The Americans were hardly surprised; they had been hearing ample murmurings of presidential discontent. The Ukrainians would chalk it up to politics, to fear that the widely popular General Zaluzhny might challenge Mr. Zelensky for the presidency. There was also the Stavka meeting, where the president effectively kneecapped General Zaluzhny, and the general's subsequent decision to publish a piece in The Economist declaring the war at a stalemate, the Ukrainians in need of a quantum technological breakthrough. This even as his president was calling for total victory.

General ***Zaluzhny***, one American official said, was a "dead man walking."

General Syrsky's appointment brought hedged relief. The Americans believed they would now have a partner with the president's ear and trust; decision-making, they hoped, would become more consistent.

General ***Syrsky*** was also a known commodity.

Part of that knowledge, of course, was the memory of 2023, the scar of ***Bakhmut*** — the way the general had sometimes spurned their recommendations, even sought

to undermine them. Still, colleagues say, Generals Cavoli and Aguto felt they understood his idiosyncrasies; he would at least hear them out, and unlike some commanders, he appreciated and typically trusted the intelligence they provided.

For General ***Zabrodskyi***, though, the shake-up was a personal blow and a strategic unknown. He considered General ***Zaluzhny*** a friend and had given up his parliamentary seat to become his deputy for plans and operations. (Soon he would be pushed out of that job, and his Wiesbaden role. When General Aguto found out, he called with a standing invitation to his North Carolina beach house; the generals could go sailing. “Maybe in my next life,” General Zabrodskyi replied.)

And the changing of the guard came at a particularly uncertain moment for the partnership: Goaded by Mr. Trump, congressional Republicans were holding up $61 billion in new military aid. During the battle for Melitopol, the commander had insisted on using drones to validate every point of interest. Now, with far fewer rockets and shells, commanders along the front adopted the same protocol. Wiesbaden was still churning out points of interest, but the Ukrainians were barely using them.

“We don’t need this right now,” General Zabrodskyi told the Americans.

Рис

THE RED LINES kept moving.

There were the ATACMS, which arrived secretly in early spring, so the Russians wouldn’t realize Ukraine could now strike across Crimea.

And there were the SMEs. Some months earlier, General Aguto had been allowed to send a small team, about a dozen officers, to Kyiv, easing the prohibition on American boots on Ukrainian ground. So as not to evoke memories of the American military advisers sent to South Vietnam in the slide to full-scale war, they would be known as “subject matter experts.” Then, after the Ukrainian leadership shake-up, to build confidence and coordination, the administration more than tripled the number of officers in Kyiv, to about three dozen; they could now plainly be called advisers, though they would still be confined to the Kyiv area.

Perhaps the hardest red line, though, was the Russian border. Soon that line, too, would be redrawn.

In April, the financing logjam was finally cleared, and 180 more ATACMS, dozens of armored vehicles and 85,000 155-millimeter shells started flowing in from Poland.

Coalition intelligence, though, was detecting another sort of movement: Components of a new Russian formation, the 44th Army Corps, moving toward Belgorod, just north of the Ukrainian border. The Russians, seeing a limited

window as the Ukrainians waited to have the American aid in hand, were preparing to open a new front in northern Ukraine.

The Ukrainians believed the Russians hoped to reach a major road ringing ***Kharkiv***, which would allow them to bombard the city, the country's second-largest, with artillery fire, and threaten the lives of more than a million people.

The Russian offensive exposed a fundamental asymmetry: The Russians could support their troops with artillery from just across the border; the Ukrainians couldn't shoot back using American equipment or intelligence.

Yet with peril came opportunity. The Russians were complacent about security, believing the Americans would never let the Ukrainians fire into Russia. Entire units and their equipment were sitting unsheltered, largely undefended, in open fields.

The Ukrainians asked for permission to use U.S.-supplied weapons across the border. What's more, Generals Cavoli and Aguto proposed that Wiesbaden help guide those strikes, as it did across Ukraine and in Crimea — providing points of interest and precision coordinates.

The White House was still debating these questions when, on May 10, the Russians attacked.

This became the moment the Biden administration changed the rules of the game. Generals Cavoli and Aguto were tasked with creating an "ops box" — a zone on Russian soil in which the Ukrainians could fire U.S.-supplied weapons and Wiesbaden could support their strikes.

At first they advocated an expansive box, to encompass a concomitant threat: the glide bombs — crude Soviet-era bombs transformed into precision weapons with wings and fins — that were raining terror on Kharkiv. A box extending about 190 miles would let the Ukrainians use their new ATACMS to hit glide-bomb fields and other targets deep inside Russia. But Mr. Austin saw this as mission creep: He did not want to divert ATACMS from Lunar Hail.

Instead, the generals were instructed to draw up two options — one extending about 50 miles into Russia, standard HIMARS range, and one nearly twice as deep. Ultimately, against the generals' recommendation, Mr. Biden and his advisers chose the most limited option — but to protect the city of Sumy as well as Kharkiv, it followed most of the country's northern border, encompassing an area almost as large as New Jersey. The C.I.A. was also authorized to send officers to the Kharkiv region to assist their Ukrainian counterparts with operations inside the box.

The box went live at the end of May. The Russians were caught unawares: With Wiesbaden's points of interest and coordinates, as well as the Ukrainians' own

intelligence, HIMARS strikes into the ops box helped defend Kharkiv. The Russians suffered some of their heaviest casualties of the war.

The unthinkable had become real. The United States was now woven into the killing of Russian soldiers on sovereign Russian soil.

Рис

SUMMER 2024: Ukraine's armies in the north and east were stretched dangerously thin. Still, General Syrsky kept telling the Americans, "I need a win."

A foreshadowing had come back in March, when the Americans discovered that Ukraine's military intelligence agency, the HUR, was furtively planning a ground operation into southwest Russia. The C.I.A. station chief in Kyiv confronted the HUR commander, Gen. Kyrylo Budanov: If he crossed into Russia, he would do so without American weapons or intelligence support. He did, only to be forced back.

At moments like these, Biden administration officials would joke bitterly that they knew more about what the Russians were planning by spying on them than about what their Ukrainian partners were planning.

To the Ukrainians, though, "don't ask, don't tell," was "better than ask and stop," explained Lt. Gen. Valeriy Kondratiuk, a former Ukrainian military intelligence commander. He added: "We are allies, but we have different goals. We protect our country, and you protect your phantom fears from the Cold War."

In August in Wiesbaden, General Aguto's tour was coming to its scheduled end. He left on the 9th. The same day, the Ukrainians dropped a cryptic reference to something happening in the north.

On Aug. 10, the C.I.A. station chief left, too, for a job at headquarters. In the churn of command, General Syrsky made his move — sending troops across the southwest Russian border, into the region of Kursk.

For the Americans, the incursion's unfolding was a significant breach of trust. It wasn't just that the Ukrainians had again kept them in the dark; they had secretly crossed a mutually agreed-upon line, taking coalition-supplied equipment into Russian territory encompassed by the ops box, in violation of rules laid down when it was created.

Передвістя повернувся в березні, коли американці виявили, що військове розвідувальне агентство України, HUR, потайливо планує наземну операцію на південному заході Росії. Начальник станції ЦИА в Києві зіткнувся з командиром ГУР генералом. Кирило Буданов: Якби він перейшов до Росії, він би зробив це без американської зброї чи розвідувальної підтримки. Він це зробив, лише для того, щоб його змусили повернутися.

У такі моменти чиновники адміністрації Байдена гірко жартували, що вони знають більше про те, що росіяни планують, шпигуючи за ними, ніж про те, що планують їхні українські партнери.

Однак для українців "не питай, не кажи" було "краще, ніж питати і зупинятися", пояснив лейтенант. Ген. Валерій Кондратюк, колишній командир української військової розвідки. Він додав: "Ми союзники, але у нас різні цілі. Ми захищаємо нашу країну, а ви захищаєте свої фантомні страхи від холодної війни".

У серпні у Вісбадені тур генерала Агуто наближався до запланованого завершення. Він пішов 9-го числа. Того ж дня українці кинули загадкове посилання на те, що відбувається на півночі.

10 серпня начальник станції C.I.A. також пішов на роботу в штаб-квартиру. У відбоюванні командування генерал Сирський зробив свій крок — відправивши війська через південно-західний російський кордон, в Курську область.

Для американців розгортання вторгнення було значним порушенням довіри. Справа не тільки в тому, що українці знову тримали їх у невіданні; вони таємно перетнули взаємно узгоджену лінію, взявши обладнання, що надається коаліцією, на територію Росії, охоплену операційною коробкою, порушуючи правила, встановлені під час її створення.

The box had been established to prevent a humanitarian disaster in Kharkiv, not so the Ukrainians could take advantage of it to seize Russian soil. “It wasn’t almost blackmail, it was blackmail,” a senior Pentagon official said.

The Americans could have pulled the plug on the ops box. Yet they knew that to do so, an administration official explained, “could lead to a catastrophe”: Ukrainian soldiers in Kursk would perish unprotected by HIMARS rockets and U.S. intelligence.

Kursk, the Americans concluded, was the win Mr. Zelensky had been hinting at all along. It was also evidence of his calculations: He still spoke of total victory. But one of the operation’s goals, he explained to the Americans, was leverage — to capture and hold Russian land that could be traded for Ukrainian land in future negotiations.

Коробка була створена, щоб запобігти гуманітарній катастрофі в Харкові, не для того, щоб українці могли скористатися нею, щоб захопити російську землю. "Це був майже не шантаж, це був шантаж", - сказав високопоставлений чиновник Пентагону.

Американці могли б витягнути вилку з операційної коробки. Проте вони знали, що це, пояснив чиновник адміністрації, "може призвести до

катастрофи": українські солдати в Курську загинуть без захисту ракетами HIMARS та розвідкою США.

Курськ, підсумували американці, був перемогою, на яку весь час натякав пан Зеленський. Це також було доказом його розрахунків: він все ще говорив про повну перемогу. Але однією з цілей операції, пояснив він американцям, було важелі впливу — захоплення та утримання російських земель, які можна було б обміняти на українські землі в майбутніх переговорах.

Рис

PROVOCATIVE OPERATIONS once forbidden were now permitted.

Before General Zabrodskyi was sidelined, he and General Aguto had selected the targets for Operation Lunar Hail. The campaign required a degree of hand-holding not seen since General Donahue's day. American and British officers would oversee virtually every aspect of each strike, from determining the coordinates to calculating the missiles' flight paths.

Of roughly 100 targets across Crimea, the most coveted was the Kerch Strait Bridge, linking the peninsula to the Russian mainland. Mr. Putin saw the bridge as powerful physical proof of Crimea's connection to the motherland. Toppling the Russian president's symbol had, in turn, become the Ukrainian president's obsession.

It had also been an American red line. In 2022, the Biden administration prohibited helping the Ukrainians target it; even the approaches on the Crimean side were to be treated as sovereign Russian territory. (Ukrainian intelligence services tried attacking it themselves, causing some damage.)

But after the partners agreed on Lunar Hail, the White House authorized the military and C.I.A. to secretly work with the Ukrainians and the British on a blueprint of attack to bring the bridge down: ATACMS would weaken vulnerable points on the deck, while maritime drones would blow up next to its stanchions.

But while the drones were being readied, the Russians hardened their defenses around the stanchions.

The Ukrainians proposed attacking with ATACMS alone. Generals Cavoli and Aguto pushed back: ATACMS alone wouldn't do the job; the Ukrainians should wait until the drones were ready or call off the strike.

In the end, the Americans stood down, and in mid-August, with Wiesbaden's reluctant help, the Ukrainians fired a volley of ATACMS at the bridge. It did not come tumbling down; the strike left some "potholes," which the Russians repaired, one American official grumbled, adding, "Sometimes they need to try and fail to see that we are right."

The Kerch Bridge episode aside, the Lunar Hail collaboration was judged a significant success. Russian warships, aircraft, command posts, weapons depots and maintenance facilities were destroyed or moved to the mainland to escape the onslaught.

For the Biden administration, the failed Kerch attack, together with a scarcity of ATACMS, reinforced the importance of helping the Ukrainians use their fleet of long-distance attack drones. The main challenge was evading Russian air defenses and pinpointing targets.

Longstanding policy barred the C.I.A. from providing intelligence on targets on Russian soil. So the administration would let the C.I.A. request “variances,” carve-outs authorizing the spy agency to support strikes inside Russia to achieve specific objectives.

Intelligence had identified a vast munitions depot in the lakeside town of Toropets, some 290 miles north of the Ukrainian border, that was providing weapons to Russian forces in Kharkiv and Kursk. The administration approved the variance. Toropets would be a test of concept.

C.I.A. officers shared intelligence about the depot’s munitions and vulnerabilities, as well as Russian defense systems on the way to Toropets. They calculated how many drones the operation would require and charted their circuitous flight paths.

On Sept. 18, a large swarm of drones slammed into the munitions depot. The blast, as powerful as a small earthquake, opened a crater the width of a football field. Videos showed immense balls of flame and plumes of smoke rising above the lake.

Рис

A munitions depot in Toropets, Russia. Maxar Technologies

Рис

The depot after a drone strike assisted by the C.I.A. Maxar Technologies

Yet as with the Kerch Bridge operation, the drone collaboration pointed to a strategic dissonance.

The Americans argued for concentrating drone strikes on strategically important military targets — the same sort of argument they had made, fruitlessly, about focusing on Melitopol during the 2023 counteroffensive. But the Ukrainians insisted on attacking a wider menu of targets, including oil and gas facilities and politically sensitive sites in and around Moscow (though they would do so without C.I.A. help).

“Russian public opinion is going to turn on Putin,” Mr. Zelensky told the American secretary of state, Antony Blinken, in Kyiv in September. “You’re wrong. We know the Russians.”

Рис

MR. AUSTIN AND GENERAL CAVOLI traveled to Kyiv in October. Year by year, the Biden administration had provided the Ukrainians with an ever-more-sophisticated arsenal of weaponry, had crossed so many of its red lines. Still, the defense secretary and the general were worrying about the message written in the weakening situation on the ground.

The Russians had been making slow but steady progress against depleted Ukrainian forces in the east, toward the city of Pokrovsk — their “big target,” one American official called it. They were also clawing back some territory in Kursk. Yes, the Russians’ casualties had spiked, to between 1,000 and 1,500 a day. But still they kept coming.

Mr. Austin would later recount how he contemplated this manpower mismatch as he looked out the window of his armored S.U.V. snaking through the Kyiv streets. He was struck, he told aides, by the sight of so many men in their 20s, almost none of them in uniform. In a nation at war, he explained, men this age are usually away, in the fight.

This was one of the difficult messages the Americans had come to Kyiv to deliver, as they laid out what they could and couldn’t do for Ukraine in 2025.

Mr. Zelensky had already taken a small step, lowering the draft age to 25. Still, the Ukrainians hadn’t been able to fill existing brigades, let alone build new ones.

Mr. Austin pressed Mr. Zelensky to take the bigger, bolder step and begin drafting 18-year-olds. To which Mr. Zelensky shot back, according to an official who was present, “Why would I draft more people? We don’t have any equipment to give them.”

“And your generals are reporting that your units are undermanned,” the official recalled Mr. Austin responding. “They don’t have enough soldiers for the equipment they have.”

That was the perennial standoff:

In the Ukrainians’ view, the Americans weren’t willing to do what was necessary to help them prevail.

In the Americans’ view, the Ukrainians weren’t willing to do what was necessary to help themselves prevail.

Mr. Zelensky often said, in response to the draft question, that his country was fighting for its future, that 18- to 25-year-olds were the fathers of that future.

To one American official, though, it's "not an existential war if they won't make their people fight."

Рис

GENERAL BALDWIN, who early on had crucially helped connect the partners' commanders, had visited Kyiv in September 2023. The counteroffensive was stalling, the U.S. elections were on the horizon and the Ukrainians kept asking about Afghanistan.

The Ukrainians, he recalled, were terrified that they, too, would be abandoned. They kept calling, wanting to know if America would stay the course, asking: "What will happen if the Republicans win the Congress? What is going to happen if President Trump wins?'"

He always told them to remain encouraged, he said. Still, he added, "I had my fingers crossed behind my back, because I really didn't know anymore."

Mr. Trump won, and the fear came rushing in.

In his last, lame-duck weeks, Mr. Biden made a flurry of moves to stay the course, at least for the moment, and shore up his Ukraine project.

He crossed his final red line — expanding the ops box to allow ATACMS and British Storm Shadow strikes into Russia — after North Korea sent thousands of troops to help the Russians dislodge the Ukrainians from Kursk. One of the first U.S.-supported strikes targeted and wounded the North Korean commander, Col. Gen. Kim Yong Bok, as he met with his Russian counterparts in a command bunker.

The administration also authorized Wiesbaden and the C.I.A. to support long-range missile and drone strikes into a section of southern Russia used as a staging area for the assault on Pokrovsk, and allowed the military advisers to leave Kyiv for command posts closer to the fighting.

In December, General Donahue got his fourth star and returned to Wiesbaden as commander of U.S. Army Europe and Africa. He had been the last American soldier to leave in the chaotic fall of Kabul. Now he would have to navigate the new, unsure future of Ukraine.

Рис

General Cavoli, center, passed the colors to General Donahue in a ceremonial change of command in Wiesbaden. Volker Ramspott/U.S. Army

So much had changed since General Donahue left two years before. But when it came to the raw question of territory, not much had changed. In the war's first year, with Wiesbaden's help, the Ukrainians had seized the upper hand, winning back more than half of the land lost after the 2022 invasion. Now, they were fighting over tiny slivers of ground in the east (and in Kursk).

One of General Donahue's main objectives in Wiesbaden, according to a Pentagon official, would be to fortify the brotherhood and breathe new life into the machine — to stem, perhaps even push back, the Russian advance. (In the weeks that followed, with Wiesbaden providing points of interest and coordinates, the Russian march toward Pokrovsk would slow, and in some areas in the east, the Ukrainians would make gains. But in southwest Russia, as the Trump administration scaled back support, the Ukrainians would lose most of their bargaining chip, Kursk.)

In early January, Generals Donahue and Cavoli visited Kyiv to meet with General Syrsky and ensure that he agreed on plans to replenish Ukrainian brigades and shore up their lines, the Pentagon official said. From there, they traveled to Ramstein Air Base, where they met Mr. Austin for what would be the final gathering of coalition defense chiefs before everything changed.

With the doors closed to the press and public, Mr. Austin's counterparts hailed him as the "godfather" and "architect" of the partnership that, for all its broken trust and betrayals, had sustained the Ukrainians' defiance and hope, begun in earnest on that spring day in 2022 when Generals Donahue and Zabrodskyi first met in Wiesbaden.

Mr. Austin is a solid and stoic block of a man, but as he returned the compliments, his voice caught.

"Instead of saying farewell, let me say thank you," he said, blinking back tears. And then added: "I wish you all success, courage and resolve. Ladies and gentlemen, carry on."

Oleksandr Chubko and Julie Tate contributed research. Produced by Gray Beltran, Kenan Davis and Rumsey Taylor. Maps by Leanne Abraham. Additional production by William B. Davis. Audio produced by Adrienne Hurst.

***

№ 824-2

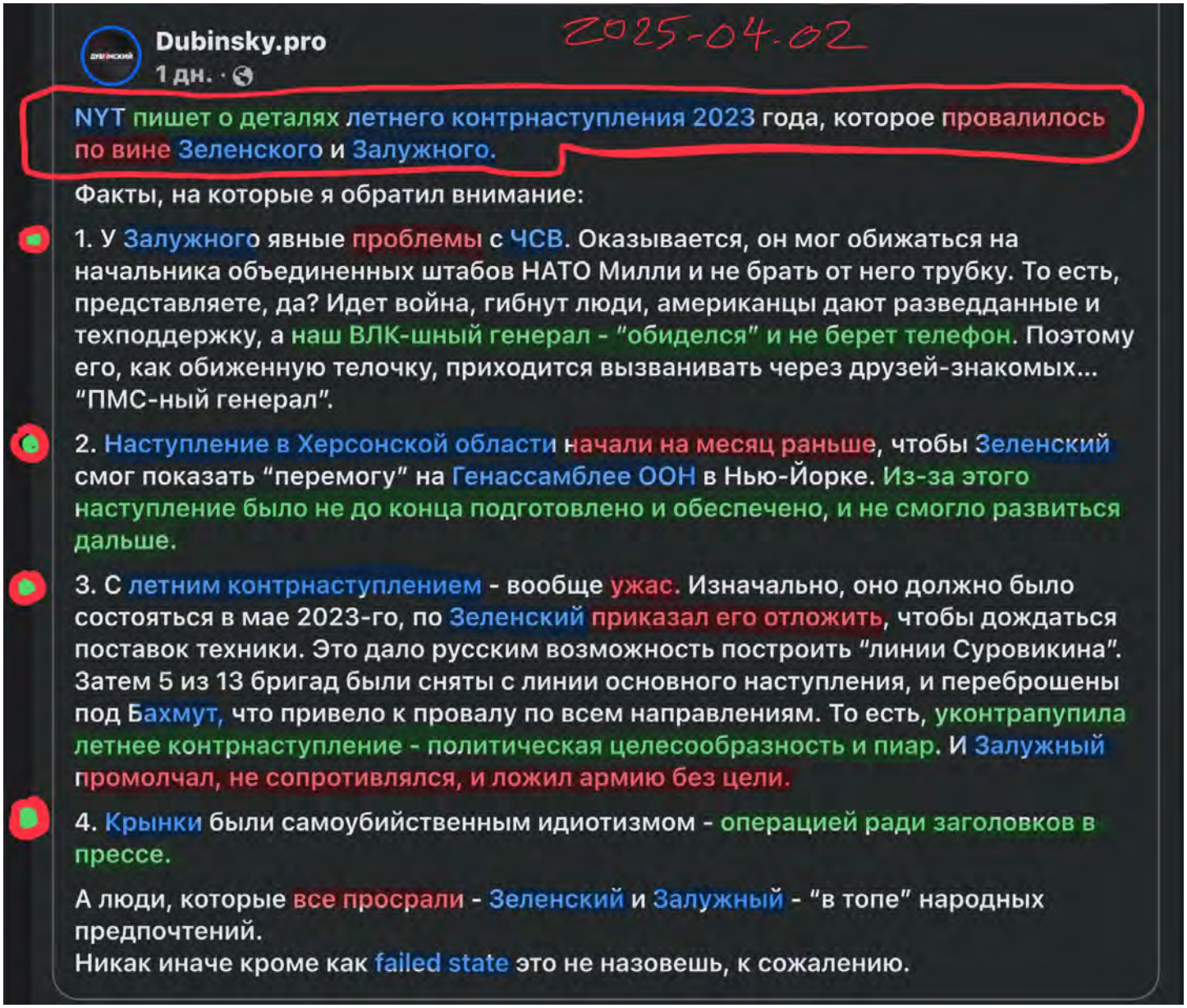

***

№ 825

Вітчизняні медіа поспішили назвати проголосований Радою у другому читанні законопроект № 11290 «зміцненням національного кіберзахисту»

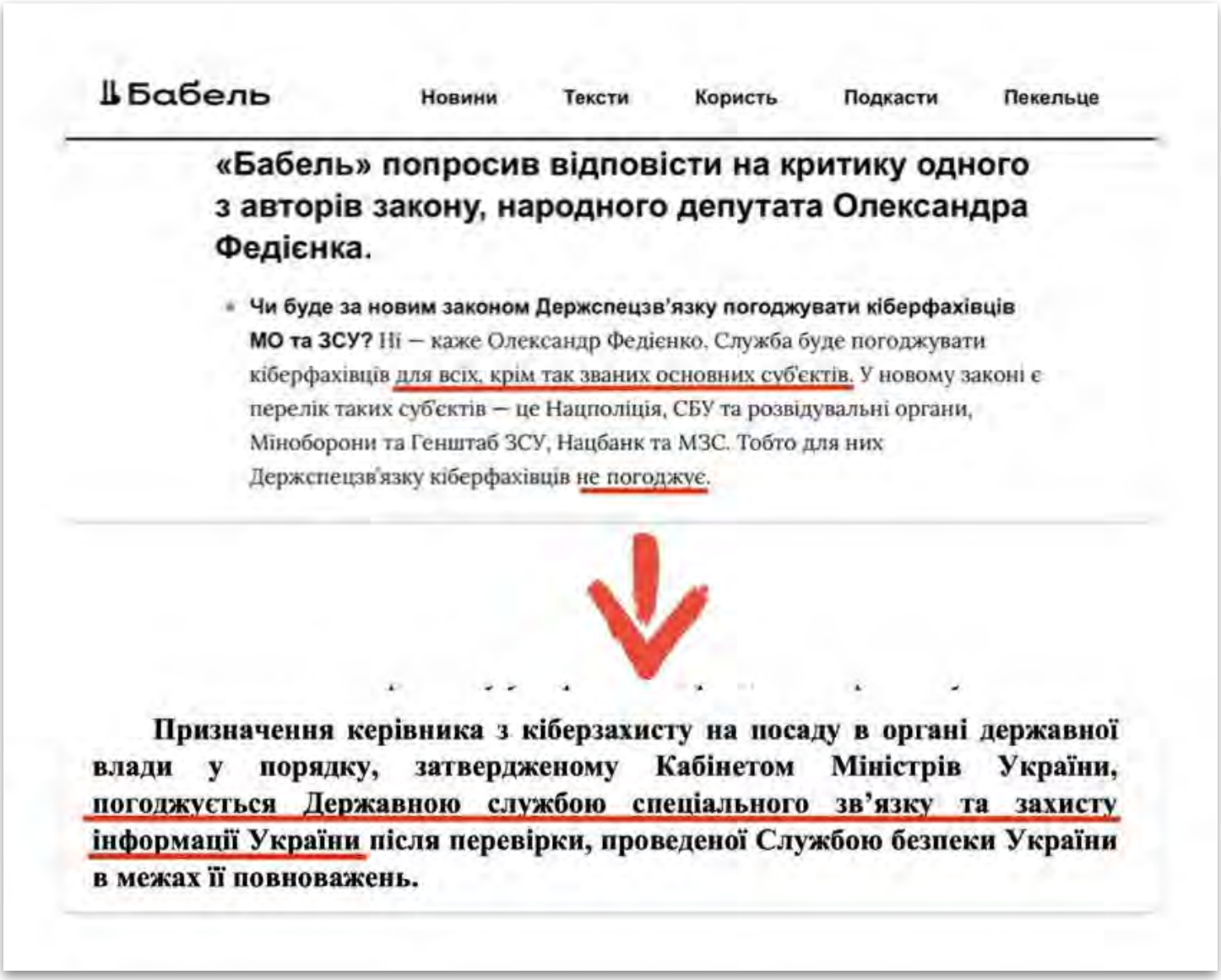

2025-04-02

Корсун

Даю що завгодно на відсіч, що жоден з журналістів не прочитав усі 25 сторінок законопроекту. А хто хоч пару абзаців прочитав – навряд чи зрозумів приховані за заплутаним канцеляритом сенси. Тому давайте я все поясню простою мовою та поділюся найбільш важливими висновками.

Тексту буде більше, ніж зазвичай, та й далеко не всім то буде цікаво. Але мушу це опублікувати, нехай і для доволі вузької спеціалізованої аудиторії. А ще для історії і щоб кібер-фахівці були у курсі «новин кібер-законодавства».

Хто не бажає читати лонгріди – можна не читати. Або одразу переходити до заключної частини з висновками.

Отже, почнемо. Свої зауваження буду нумерувати для зручності.

1. Основне, за що критикували законопроект № 11290 – було засекречування інформації про кіберінцидент, себто про факт результативної кібератаки ворога.

Проголосована у другому читанні змінена редакція цього ЗП начебто декларує, що це є відкритою інформацією. Але залишає Держспецзв'язку (він же ДССЗЗІ) широке поле для махінацій, оскільки інформація «про характер, технічні характеристики, інші деталі кіберінциденту, кібератаки,..»- віднесена до інформації з обмеженим доступом. А критерії віднесення такої інформації до ДСК – колись визначить Кабмін. Читай – сама Держспецзв'яку. І таке формулювання залишає широке поле для різних трактувань таких «критеріїв», які скоріш за все теж будуть нечіткими і які в принципі не можуть передбачити усіх можливих ситуацій. Та хоча б питання: чи є DDoS "характером кібератаки"? Як на мене – так. А значить – буде ДСК. Тобто фактично секретність залишається. А у темряві, як відомо, дуже зручно ховати свою некомпетентність та корупцію.

2. Тепер офіційно дозволяється розміщення резервних копій державних інформаційних ресурсів за межами України – на фізичних носіях та у хмарних сервісах.

Протягом дії воєнного стану та 6 місяців після його завершення. Крім ТОТ та держави-агресора, звісно.

3. До поняття КСЗІ добавлено «авторизація системи з безпеки».

Суть якого точно така ж сама, як і раніше – Держспецзв'язку «обілечує» всіх через підконтрольні структури. Яйця, вид збоку.

4. Згадується «відкритий перелік забороненого до використання програмного забезпечення» і що його заборонено буде використовувати держстректурами та «критичкою».

Але самого переліку поки не існує. Але повноваження на його складання та ведення вже зараз делеговані ДССЗЗІ. Ще одна годівничка з квитками, які буде виписувати Держспецзв'язку.

5. І один з головних «важілів впливу» Держспецзв'язку на усі органи влади, а також на усю критичну інфраструктуру, у тому числі приватну: призначення керівника з кіберзахисту на посаду в органі державної влади – обов'язково погоджується ДССЗЗІ.

Звісно, вимоги до підрозділів кіберзахисту, а також до їх керівників розробляє також ДССЗЗІ. Самі розробляють критерії, самі будуть їх змінювати, самі контролювати дотримання – тому причину відмови якось вже знайдуть. До речі, «органами влади» є МОУ та МЗС, тому їм Держспецзв'язку точно буде погоджувати «керівника з кіберзахисту» - це прямо слідує з тексту законопроекту.

6.Непомітний нюанс: ДССЗЗІ відтепер «здійснює державний контроль» у тому числі у сфері «активної протидії агресії у кіберпросторі».

> Для цього створюється “Центр активної протидії агресії у кіберпросторі”. Чи означає це, що тепер Держспецзв’язку буде очолювати усі «хакерські війська»? Сумніваюся, що це буде працювати. Але формально задекларовано.

7. ДССЗЗІ «координує діяльність інших суб'єктів забезпечення кібербезпеки щодо кіберзахисту».

> При тому, що НКЦК РНБО приблизно так само «здійснює координацію та загальний контроль за діяльністю суб’єктів сектору безпеки і оборони, які забезпечують кібербезпеку, загальну координацію суб'єктів національної системи реагування на кіберінциденти, кібератаки, кіберзагрози»

І законодавець не бачить тут ніякого протиріччя чи конфлікту. А це є великою проблемою – повноваження по суті дублюються, що дозволяє уникнути відповідальності. Координатор на координаторі і координатором поганяє.

8. НБУ розширює свій CSIRT-NBU до рівня Центр кіберзахисту Національного банку України.

> Якщо мають на це ресурси – то нехай, чо. Це взагалі окремий всесвіт, мало пов’язаний з не-банківськими справами.

9. Мінцифру не включили до складу «основних суб’єктів забезпечення кібербезпеки», хаха. Хоча у попередній версії це було.

> Тобто Міша не те щоб очолювати кіберзахист країни – він навіть не є учасником цього двіжу. Ось тобі і «роль кібербезпеки перебільшена» - свої ж прокинули.

І наразі у списку залишаються аж 11 державних установ. До нього законопроектом чомусь добавлено МЗС. Яке крім того що сприяє всьому хорошому, також “забезпечує координацію діяльності щодо співпраці з міжнародними партнерами для спільної відповіді на кібератаки і подолання кризових ситуацій у кібербезпеці».

Неясно нахіба взагалі включати дипломатичне відомство до «основних суб’єктів кібербезпеки». А тим більше віддавати їм «координацю з партнерами» - якщо це мають робити напряму, без посередників технічні підрозділи – у цьому суть. А так це виглядає як зайва та надмірна бюрократизація. Для кого потрібна була ця норма – не зрозуміло, але ж її хтось таки пролобіював. П’яте колесо до воза.

10. Добавлено пункт про планування держструктурами та ОКІ витрат на кіберзахист.

Ну нехай, хоча все одно неясно де брати гроші на кібербезпеку.

11. Добавлено пункт про «систематичні тренінгів щодо кібергігієни», у тому числі "для членів уряду України, народних депутатів України, працівників патронатних служб,..".

Тонкий тролінг про депутатів та міністрів, хоча я тільки За.

12. Передбачається створення при ДЦКЗ Держспецзв'яку «Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів» та «Центру антивірусного захисту інформації».

Останній, до речі, ще при мені існував, майже 20 років тому.

А про «центр резервних копій» говорять вже років 5-7, хоча ідея доволі спірна.

І про затаскану "систему захищеного доступу державних органів до мережі Інтернет", яка також передбачена у цьому ЗП №11290 – говорять вже років 20. Проти якої теж безліч антикорупційних аргументів, які традиційно ігноруються.

13. Закладена можливість проведення Bug Bounty для держресурсів, але «відповідно до порядку, встановленого КМУ».

Також стара та складна тема, яку намагалися вирішити раз 500 приблизно, але врешті гора народила кволу мишу.

14. Легалізується поняття MIL.CERT-UA – як Центр кіберзахисту Міністерства оборони України.

А в СБУ закріплюється поняття вже давно існуючого «Ситуаційного центру забезпечення кібербезпеки». Окей, нехай.

15. Обов'язковість «виконання вимог» ДССЗЗІ та СБУ держорганами та ОКІ щодо «вжиття необхідних заходів» та «невідкладне інформування про кіберінциденти » тепер забезпечується адміністративною відповідальністю – тобто штрафами -

— "за невиконання або невиконання у встановлені строки обов'язку щодо здійснення обов'язкових повідомлень про кіберінциденти, кібератаки". Не знаю чи це буде працювати, адже таких змін в Адмінкодекс не запроваджується.

16. Ще одну скандальну норму таки прибрали.

У «Об'єднаної групи реагування», згаданої у попередній версії законопроекту - забрали повноваження «безперешкодного доступу до інформаційно-комунікаційних та технологічних систем військових формувань». Ну ладно, я задоволений. Хоч тут почули.

Висновки

Ніяка це не «державна реформа кіберзахисту», товариство.

Так, деякі мінімальні покращення присутні, але це лише «зафарбовані щілини у паркані…».

Суть залишається старою та совковою:

— ще більше повноважень надається гнилій та наскрізь корумпованій Держспецзв'язку, інтереси якої потужно пролобійовані депутатом Федієнко (він же панФ) - який ніколи не був фахівцем з кібербезпеки. І вже не буде.

Нічого принципово нового у законопроекті не пропонується – лише призначити відповідальних у кожному міністерстві, відомстві, сільраді та на об'єкті критичної інфраструктури.

Щоб Держспецзв'язку мало там «на 100% свою людину» (С), призначення яких буде повністю ними контролюватися через механізм «погодження».

У тому числі – у Міноборони, оскільки воно є органом державної влади. **ЗСУ не є органом влади, нагадаю.**

Але коли знов когось хакнуть – **ці держ-спец-пани знов не нестимуть жодної відповідальності**, лише надуватимуть щоки та проводитимуть форуми з постаржалими. А наступний хак станеться обов'язково.

Справжня система національної кібербезпеки повинна починатися з принципово нової інституції, яка буде лідером та авторитетом галузі. Точкою довіри. Еталоном компетенцій. Координатором та комунікатором. Партнером, а не вертухаєм.

— Шлейф корупційних скандалів та репутація Держспецзв'яку просто унеможливлюють такі ролі для цього морально застарілого відомства, яке слід було ліквідувати ще років десять тому як повністю дискредитоване.

Натомість ДССЗЗІ накачують все новими повноваженнями, до чого свого часу доклався також модно-молодіжний діджитал-міністр Федоров.

(1) Чи стане система кіберзахисту країни краще у разі підписання президентом законопроекту 11290? Дуже сумніваюся.

(2) Чи стануть багатшими після цього чиновники Держспецзв’язку та їхні боси? До ворожки не ходи.

(3) Чи відповідають ці зміни вимогам Євросоюзу? Сильно сумніваюся.

(4) Чи треба колись все ж почати справжню реформу національної кібербезпеки? Треба.

Але за цієї влади, яка лише бреша та краде - це точно не можливо.

***

№ 826

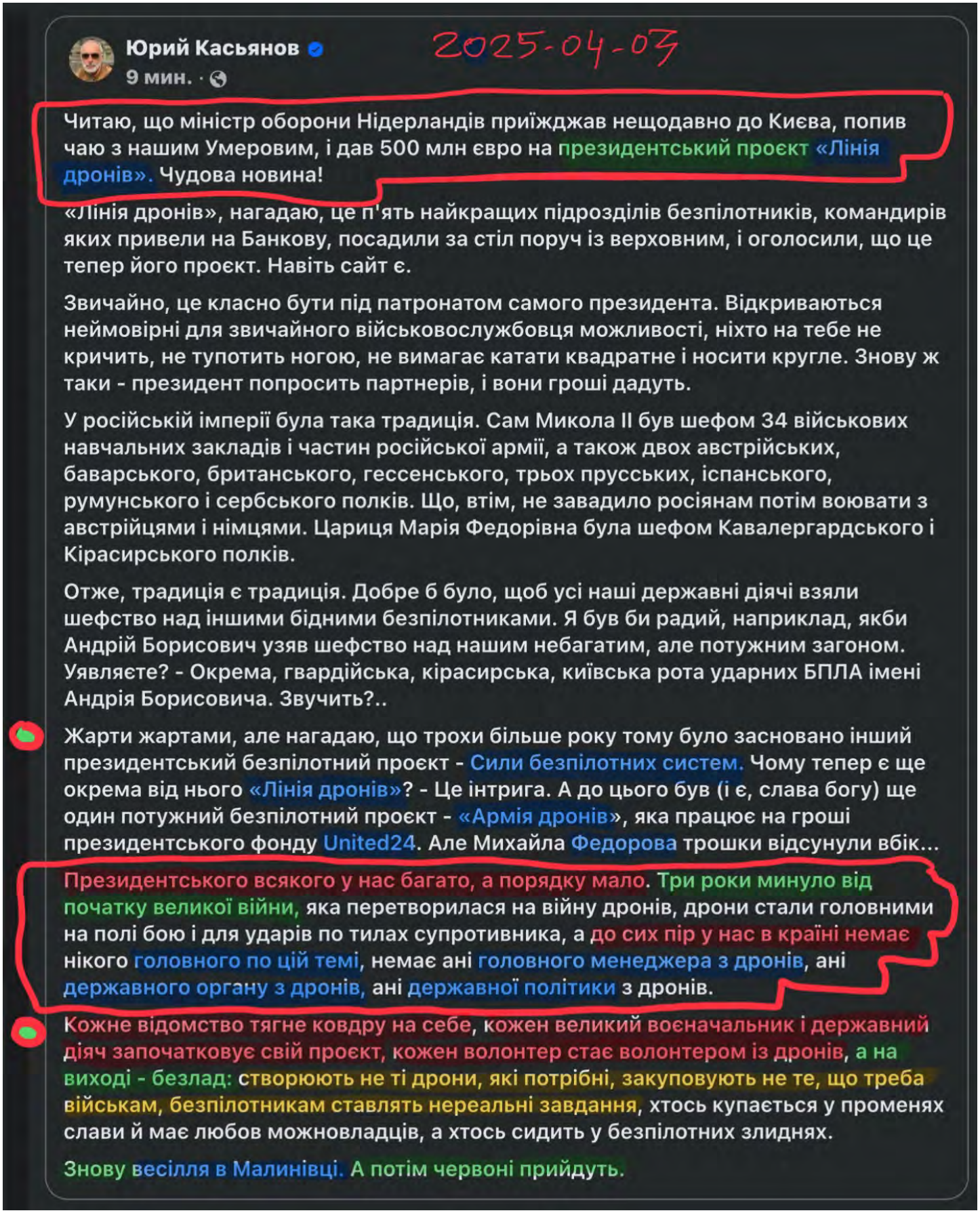

Юрий Касьянов
9 мин. ·

2025-04-03

Читаю, що міністр оборони Нідерландів приїжджав нещодавно до Києва, попив чаю з нашим Умеровим, і дав 500 млн євро на президентський проєкт «Лінія дронів». Чудова новина!

«Лінія дронів», нагадаю, це п'ять найкращих підрозділів безпілотників, командирів яких привели на Банкову, посадили за стіл поруч із верховним, і оголосили, що це тепер його проєкт. Навіть сайт є.

Звичайно, це класно бути під патронатом самого президента. Відкриваються неймовірні для звичайного військовослужбовця можливості, ніхто на тебе не кричить, не тупотить ногою, не вимагає катати квадратне і носити кругле. Знову ж таки - президент попросить партнерів, і вони гроші дадуть.

У російській імперії була така традиція. Сам Микола II був шефом 34 військових навчальних закладів і частин російської армії, а також двох австрійських, баварського, британського, гессенського, трьох прусських, іспанського, румунського і сербського полків. Що, втім, не завадило росіянам потім воювати з австрійцями і німцями. Цариця Марія Федорівна була шефом Кавалергардського і Кірасирського полків.

Отже, традиція є традиція. Добре б було, щоб усі наші державні діячі взяли шефство над іншими бідними безпілотниками. Я був би радий, наприклад, якби Андрій Борисович узяв шефство над нашим небагатим, але потужним загоном. Уявляєте? - Окрема, гвардійська, кірасирська, київська рота ударних БПЛА імені Андрія Борисовича. Звучить?..

Жарти жартами, але нагадаю, що трохи більше року тому було засновано інший президентський безпілотний проєкт - Сили безпілотних систем. Чому тепер є ще окрема від нього «Лінія дронів»? - Це інтрига. А до цього був (і є, слава богу) ще один потужний безпілотний проєкт - «Армія дронів», яка працює на гроші президентського фонду United24. Але Михайла Федорова трошки відсунули вбік...

Президентського всякого у нас багато, а порядку мало. Три роки минуло від початку великої війни, яка перетворилася на війну дронів, дрони стали головними на полі бою і для ударів по тилах супротивника, а до сих пір у нас в країні немає нікого головного по цій темі, немає ані головного менеджера з дронів, ані державного органу з дронів, ані державної політики з дронів.

Кожне відомство тягне ковдру на себе, кожен великий воєначальник і державний діяч започатковує свій проєкт, кожен волонтер стає волонтером із дронів, а на виході - безлад: створюють не ті дрони, які потрібні, закуповують не те, що треба військам, безпілотникам ставлять нереальні завдання, хтось купається у променях слави й має любов можновладців, а хтось сидить у безпілотних злиднях.

Знову весілля в Малинівці. А потім червоні прийдуть.

***

№ 827

Огляд… Сьогодні буде незвичайний формат

2025-04-02

Машовец

Розглянемо декілька факторів, які мають ключове значення та впливають на характер бойових дій, але не мають прямого відношення до дій частин та з'єднань противника на конкретних обраних напрямках.

1. Питання комплектування

На сьогоднішній день загальна чисельність так званого «объединённой группировки вооружённых сил рф на юго-западном твд» (офіційна назва різновидового та різнорідного угруповання «вс рф», що воює в Україні), за різними оцінками, становить від 610 до 630 тисяч особового складу.

Ця цифра не статична, вона постійно змінюється, то в більшу, то в меншу сторону, в залежності від різноманітних факторів, починаючи від перегрупування військ і закінчуючи збільшенням/зменшенням темпів мобілізаційного розгортання «вс рф». Однак суттєвих змін (від 50 тисяч) в той чи інший бік немає.

Таким чином, стає зрозуміло, що досягнути "запланованої", ще на кінець минулого року (2024 р.) кількісті у 730-750 тисяч "тушок" у складі своєї "діючій армії", поки що російському командуванню не вдалося. Дефіцит становить щонайменше близько 100 тисяч осіб.

За низкою даних, військово-політичне керівництво російської федерації планує збільшити ЗАГАЛЬНУ чисельність своїх збройних сил у поточному році приблизно на 320-340 тисяч осіб. І наскільки я розумію, відсутні 100 тисяч тіл у "діючій армії" планують добрати саме з цієї кількості.

Таким чином, російське командування планує вирішити відразу два основних завдання у сфері вербування, для подальшого ведення війни:

(1) - Відшкодувати високий рівень втрат у ряді частин і з'єднань, які беруть безпосередню участь у бойових діях

(2) - По можливості, все ж таки збільшити чисельність свого стратегічного угруповання військ в Україні, особливо в його резервній складовій.

Зрозуміло, що в даному випадку все це безпосередньо пов'язане з таким нетривіальним процесом, як формування і розгортання стратегічних резервів. І як наслідок – плануванням та проведенням подальших наступальних операцій.

Головна складність для російського військового командування в цьому питанні полягає лише в тому, що забезпечити такий значний "набір" виключно за рахунок "гібридної" мобілізації, яка має змішаний контрактно-примусовий

характер, буде дуже проблематично. Для того, щоб все-таки виконати поставлені завдання, їм доведеться провести повноцінне і відкрите мобілізаційне розгортання (мобілізацію) своєї армії. Точніше, оголосити (і провести в реальності) черговий етап так званої "часткової" мобілізації, яку навіть ніхто не відміняв (принаймні офіційно).

Наскільки я розумію, на даний момент кремль ще не прийняв остаточного рішення про початок його практичної реалізації. Треба розуміти, вони цілком усвідомлюють можливі соціально-політичні наслідки такого радикального кроку і все ще намагаються "вийти на потрібні показники" мобілізаційного розгортання виключно "гібридним шляхом".

Чому це так важливо для подальшого перебігу та змісту війни?

Тому що розмах та інтенсивність гіпотетичних наступальних дій військ противника (наприклад, навесні та влітку поточного року) має пряме та безпосереднє відношення до чисельності, структури та бойових можливостей їх основних угруповань, а також стану їх стратегічних резервів.

Математика тут проста і зрозуміла.

Якщо ви, образно кажучи, «кладете» в середньому по 30-40 тисяч особового складу на такі містечка як Авдіївка чи Торецьк (це поки що найбільш «обережні» обрахунки), то цілком можна собі уявити, скільки вам, наприклад, знадобиться ОДНОМОМЕНТНО для «штурму» Слов'яно-Краматорської агломерації, штурму Сум чи Харкова, або «кидка» за Дніпро в його пониззі, причому ДОДАТКОВО ДО ПОПОВНЕННЯ ПОТОЧНИХ ВТРАТ.

Очевидно, що навіть наявність тих самих, дуже «дефіцитних» 100 тисяч додаткових тіл до ВСЬОГО стратегічного угруповання військ не зробить особливої "погоди", в цьому сенсі.

Потрібно інше - "вставай, страна огромная, вставай на смертный бой". Але, «встається», чим далі, тим більше сутужно. І навіть за «красиві гроші». Ну, а якщо взагалі спробувати «підняти», без грошей, примусово, то може закінчитися "почтой, телеграфом и телефоном", причому, цього разу не стільки силами якихось напівп'яних матросів з "Аврори", скільки цілком "надійними" резервними частинами та формуваннями, які будуть формуватися, очевидно, "через пень-колоду", саме через примусовий характер мобілізації.

2. Про реорганізацію (реформування)

У двох загальновійськових арміях (ЗВА) противника, що нині діють у складі його угруповання військ (УВ) "Південь" - 51-а ЗВА і 3-тя ЗВА (так, це колишні, так звані "армійські корпуси ди-ни-ри і ли-ни-ри") почалося

переформування окремих мотострілецьких бригад (омсбр) в мотострілецькі дивізії (мсд).

Наскільки я розумію, до складу кожної з армій увійде по 3 мотострілецькі дивізії. На даний момент ще рано говорити, як це все буде виглядати на практиці, але в деяких бригадах цих армій, на базі яких будуть формуватися ці дивізії, ВЖЕ діють «штати», які значно перевищує за своєю чисельністю (принаймні формально) бригадний рівень. Решта, імовірно, будуть розформовані.

Крім того, ці бригади діють безпосередньо на фронті не лише своїм "штатним" складом, а й керують низкою частин та підрозділів, приданих їм (як правило, якимось окремим стрілецьким/мотострілецьким полком-батальйоном, а то й декількома, укомплектованими переважно "частково мобілізованими").

Я так розумію, що командування противника намагається впорядкувати процеси бойового управління в цих арміях за рахунок удосконалення їх організаційно-штатної структури.

Передбачається, що кожна з мотострілецьких дивізій, що увійдуть до складу цих армій, складатиметься з 4 "лінійних" полків - 2 штурмових і 2 "закріплюючих" + самохідний артилерійський полк (сап), а також комплекту підрозділів бойового та матеріально-технічного забезпечення на дивізійному рівні.

Термін «мотострілецька» по відношенню до цих з'єднань не повинен вводити вас в оману. Левову частку їх складових становитимуть стрілецькі полки та батальйони. Назва «мотострілецька», швидше за все, буде закріплена за ними, так би мовити, авансом. Хоча російське командування планує в подальшому "переформувати" всі стрілецькі частини та підрозділи цих дивізій у мотострілецькі.

Для розуміння,

> — до складу 51-ї ЗВА планується включити три мотострілецькі дивізії - 1-шу мсд, 110-ту мсд та 132-гу мсд. Але, 132-га мсд, наприклад, буде сформована на базі 101-го і 109-го окремих стрілецьких полків (осп), три окремих стрілецьких батальйони (осб) - 269-й, 270-й і 272-й будуть об'єднані в інший стрілецький полк цієї дивізії - 103-й осп і єдиною формально «мотострілецькою» частиною дивізії буде 1436-й мсп (чотиризначний номер полку явно натякає на те, що й він – не зовсім "мотострілецький", бо очевидно належить "за своїм походженням", до так званого "мобілізаційного резерву", з дуже обмеженою кількістю саме "моторизованих" засобів).

"Питання з танками" для цих формувань також залишається відкритим.

Незрозуміло, чи отримає кожна з дивізій по танковому полку, чи вони будуть обмежені окремими танковим батальйоном і регулярними батальйонами в полках. Але, судячи з усього, буде дуже напружено з танками в цих дивізіях, і відповідно в обох арміях. Цілком можливо, що кожна з цих армій отримає у свій штат окремий танковий полк і на цьому вони заспокояться (ну, або спочинуть «з миром»)...

Наявність зенітних ракетних та інженерно-саперних, а також інших формувань полкового рівня, мабуть, також не передбачено в цих дивізіях. Найімовірніше, ці роди військ будуть представлені у з'єднаннях обох армій виключно підрозділами рівня «окремий батальйон/дивізіон». Ймовірно, такі полки з'являться виключно на рівні армій.

Виходячи з усього вищесказаного, можна зробити висновок, що дане «переформатування» організаційно-штатної структури обох «армій Донбасу», швидше за все, проводиться виключно як удосконалення системи їх управління і навряд чи призведе до суттєвого збільшення їх чисельності, відтак їх бойових можливостей.

На папері ці «армії Донбасу», з трьома «мотострілецькими» дивізіями у своєму складі, виглядатимуть досить «загрозливо». Насправді ж вони, швидше за все, як були армійськими корпусами, за своїм бойовим потенціалом, так ними й залишаться.

***

№ 828-1

ЗМІНА РЕЖИМУ НА ЗАХОДІ?

2025-04-02

автор – Перрі ***АНДЕРСОН***, професор історії та соціології в Каліфорнійському університеті в Лос-Анджелесі та член редакційної колегії журналу New Left Review.

За чверть цього століття зміна режиму стала канонічним терміном.

Він означає повалення, як правило, але не тільки Сполученими Штатами, неугодних Заходу урядів по всьому світу із застосуванням для цього військової сили, економічної блокади, ідеологічної ерозії або їх комбінації. Проте спочатку цей термін означав щось зовсім інше, широкомасштабну зміну на самому Заході – не раптову трансформацію національної держави за допомогою зовнішнього насильства, а *поступове встановлення нового міжнародного порядку в мирний час*.

Піонерами цієї концепції були американські теоретики, які розвинули ідею міжнародних режимів як домовленостей, що забезпечують кооперативні економічні відносини між великими індустріальними державами, які можуть мати, а можуть і не мати форми договорів.

Вважалося, що ці режими розвинулися з лідерства США після Другої світової війни, але замінили його формуванням консенсусних рамок взаємно задовільних угод між провідними країнами.

Маніфестом цієї ідеї стала праця ***«Сила і взаємозалежність»***, написана у співавторстві двома стовпами тогочасного зовнішньополітичного істеблішменту – Джозефом ***Наєм*** і Робертом ***Кеохейном***, перше видання якого – а воно витримало чимало – з'явилося у 1977 році.

Хоча дослідження Ная і Кеохейна було представлене як система норм і очікувань, яка допомагала забезпечити спадкоємність між різними адміністраціями у Вашингтоні, запроваджуючи «більшу дисципліну» в американській зовнішній політиці, воно не залишало жодних сумнівів у тому, що Вашингтон від цього виграє.

> “Режими, як правило, в інтересах Америки, оскільки Сполучені Штати є провідною комерційною і політичною силою у світі. Якби багато режимів ще не існувало, Сполучені Штати неодмінно захотіли б їх вигадати, як вони це і зробили” (1).

На початку 1980-х років книги на цю тему почали виходити друком:

— симпозіум під назвою »Міжнародні режими« за редакцією Стівена Краснера (1983), трактат самого Кеохейна «Після гегемонії» (1984) та безліч наукових статей.

У наступному десятилітті ця обнадійлива доктрина зазнала мутації, коли вийшла друком книга під назвою ***«Зміни режимів»*** (Regime Changes):

— Макроекономічна політика і фінансове регулювання в Європі з 1930-х до 1990-х років” під редакцією Дугласа ***Форсайта*** і Тона ***Нотерманса*** – один американець, інший голландець.

1) — Він зберіг, але загострив ідею міжнародного режиму, конкретизувавши варіант, який панував до війни і базувався на золотому стандарті;

2) — потім порядок, встановлений у ***Бреттон-Вудсі***, який прийшов йому на зміну після війни; і, нарешті,

3) — прописав занепад цього наступника в 1970-х. (2).

На зміну світу, встановленому в ***Бреттон-Вудсі***, прийшов набір загальносистемних обмежень, **що впливають на всі уряди, незалежно від їхнього кольору шкіри**, які складалися з пакетів макрополітичних заходів монетарного і фінансового регулювання, що фіксували параметри можливої політики на ринках праці, в галузі виробництва і в соціальній політиці.

Там, де післявоєнний порядок визначався метою забезпечення повної зайнятості, пріоритетом його продовження стала монетарна стабільність.

1) — Класичний економічний лібералізм закінчився з Великою депресією.

2) — Повоєнне кейнсіанство вичерпало себе зі стагфляцією 1970-х років.

3) — Новий міжнародний режим ознаменував панування неолібералізму.

Таким було початкове значення формули «зміна режиму», сьогодні майже забуте, стерте хвилею ***військового інтервенціонізму***, яка вилучила цей термін на рубежі століть.

Погляд на його графік Ngram розповідає цю історію.

> — Після того, як цей термін з'явився у 1970-х роках, частота його вживання раптово злетіла наприкінці 1990-х, збільшившись у шістдесят разів і ставши, як зауважив Джон Гіллінгем, економічний історик, прихильний до його попереднього значення, «нинішнім евфемізмом для повалення іноземних урядів».

Проте актуальність його первісного значення залишається.

Неолібералізм нікуди не зник. Його ознаки сьогодні добре знайомі:

1) — дерегуляція фінансових і товарних ринків;

2) — приватизація послуг і промисловості;

3) — зменшення оподаткування корпорацій і багатства;

4) — виснаження або вихолощення профспілок.

Метою неоліберальних перетворень, що розпочалися у Сполучених Штатах і Великій Британії за урядів Картера і Каллагена і досягли повного розквіту за урядів Тетчер і Рейгана, було відновлення норми прибутку на капітал, яка впала практично скрізь з кінця 1960-х років, і подолання стагнації та інфляції, що настали після падіння цієї норми.

Протягом чверті століття «ліки неолібералізму», ***здавалося***, працювали.

> — Зростання повернулося, хоча й помітно нижчими темпами, ніж за чверть століття після Другої світової війни. Інфляцію було подолано. Рецесії були короткими і неглибокими. Норми прибутку відновилися.

Економісти та аналітики вітали тріумф того, що майбутній голова Федеральної резервної системи США Бен Бернанке назвав «Великою поміркованістю».

Успіх неолібералізму як міжнародної системи

> — **не ґрунтувався, однак, на відновленні інвестицій** на Заході до рівня повоєнної епохи: це вимагало б збільшення економічного попиту, ***що унеможливлювалося репресіями щодо заробітної плати, які були центральним елементом системи.***

Натомість вона була побудована на

— масованому розширенні кредитування – тобто на створенні безпрецедентних рівнів приватного, корпоративного і, врешті-решт, державного боргу.

У своїй новаторській праці 2014 року ***«Купуючи час»*** Вольфганг ***Стрік*** описує це як

— претензії на майбутні ресурси, які ще не були вироблені;

— **Маркс більш прямолінійно називав це «фіктивним капіталом».**

Зрештою, як і передбачав не один критик системи,

— **боргова піраміда обвалилася, спричинивши крах 2008 року**.

Криза, що настала після цього, була, як зізнався Бернанке, «небезпечною для життя» капіталізму.

— За своїми масштабами вона була цілком порівнянна з крахом на Уолл-стріт у 1929 році.

Протягом наступного року світове виробництво і світова торгівля падали швидше, ніж протягом перших дванадцяти місяців Великої депресії.

Однак,

— те, що відбулося далі, було не ще однією ***великою депресією***, а ***великою рецесією*** – **це велика різниця**.

Відправною точкою для розуміння політичної ситуації, в якій перебуває Захід сьогодні, є погляд назад, на послідовність подій 1930-х років.

— Коли в жовтні 1929 року на американському фондовому ринку стався «чорний понеділок», у США, Франції та Швеції при владі перебували консервативні уряди, а в Британії та Німеччині – соціал-демократичні.

Однак усі вони були більш-менш чітко віддані ***економічним ортодоксам того періоду***:

1) — прихильність до надійних грошей – тобто золотого стандарту – і

2) — збалансованих бюджетів, політика, яка лише поглибила і продовжила Депресію.

Лише восени 1932 року і навесні 1933 року, з часовим лагом у три роки і більше, почали впроваджуватися ***нетрадиційні програми для подолання ситуації***, спочатку у Швеції, потім у Німеччині і, нарешті, в Америці.

Вони відповідали трьом абсолютно різним *політичним конфігураціям*:

— приходу до влади 1) — соціал-демократії у Швеції, 2) — фашизму в Німеччині та 3) — оновленого лібералізму в Сполучених Штатах.

За кожною з них стояли вже існуючі *гетеродоксії*, готові до використання, якщо правителі захочуть їх прийняти, як це зробили Альбін Ханссон у Швеції, Гітлер у Німеччині та Рузвельт в Америці:

1) — Стокгольмська економічна школа, що бере свій початок від Кнута Вікселя до Ернста Вігфорса у Швеції,

2) — Х'ялмар Шахт, який високо цінував громадські роботи в Німеччині, та

3) — неопрогресивні регуляторні нахили Реймонда Моулі, Рексфорда Тагвелла й Адольфа Берле – своєрідного «мозкового центру Рузвельта» – у Сполучених Штатах.

Жодна з них не була повністю опрацьованою або послідовною системою.

Шахт у Німеччині та Кейнс у Британії контактували один з одним ще з 1920-х років, але власне кейнсіанство – «Загальна теорія зайнятості, відсотка та грошей» з'явилася лише у 1936 році – не було безпосереднім внеском у ці експерименти, хоча всі вони передбачали посилення ролі держави. Такими були розрізнені технічні інструменти того часу.

Три роки масового безробіття породили потужні ідеологічні сили в кожній країні:

1) — набагато сміливіший соціал-демократичний реформізм у концепції **Folkhemmet** (Народний дім) у Швеції;

2) — нацизм, самоназва якого – **die Bewegung (Рух)** у Німеччині;

3) — і динамічна роль американського комунізму в профспілках та серед інтелектуалів у Сполучених Штатах, що змусила демократичну адміністрацію, яка з власної волі навряд чи пішла б на реформи у сфері праці та соціального забезпечення.

Нарешті, на тлі всіх трьох подій у капіталістичному світі вимальовувався безпрецедентний успіх Радянського Союзу, який зміг повністю уникнути спаду, з повною зайнятістю і швидкими темпами зростання, що надало привабливості ідеї економічного планування в усьому капіталістичному світі.

Проте,

1) — щоб покласти край глобальній депресії, до якої вона призвела, та інституціоналізувати розрив з ортодоксами класичного

економічного лібералізму, знадобилося б набагато більше і глибше потрясіння, ніж крах на Уолл-стріт.

2) — Це зробила прірва Другої світової війни.

Коли мир було відновлено, ніхто вже не міг сумніватися в тому, що існує інша міжнародна система, яка поєднує золотий стандарт, антициклічну монетарну та фіскальну політику, високий і стабільний рівень зайнятості та офіційні системи соціального забезпечення, а також у тому, що ідеї Кейнса відіграли важливу роль у її консолідації.

Після 25 років успіху саме переродження цього режиму в *стагфляцію*, що врешті-решт призвело до появи *неолібералізму*.

Сценарій, що послідував за кризою 2008 року, був зовсім іншим.

— У Сполучених Штатах карети «швидкої допомоги» негайно прибули на місце.

— За ***Обами*** шахрайські банки і страхові компанії та збанкрутілі автомобільні корпорації були врятовані величезними вливаннями державних коштів, яких ніколи не вистачало на гідну охорону здоров'я, школи, пенсії, залізниці, дороги, аеропорти, не кажучи вже про підтримку найбідніших верств населення.

Було розгорнуто масоване фіскальне стимулювання, ігноруючи бюджетну дисципліну.

— Щоб підтримати фондовий ринок, під ввічливим евфемізмом кількісного пом'якшення, центральний банк масово роздавав гроші.

Тишком-нишком, всупереч своєму мандату, Федеральна резервна система надала допомогу не лише збанкрутілим американським, а й європейським банкам, приховавши операції від Конгресу та громадського контролю, а Казначейство – у тісному зв'язку з Народним банком Китаю – забезпечило купівлю китайських облігацій без жодних коливань з боку Китаю.

Коротше кажучи,

— як тільки центральні інститути капіталу опинилися під загрозою, всі підвалини неоліберальної економіки були «викинуті на вітер», а дози мегакейнсіанських засобів захисту виходили за межі уяви самого Кейнса.

У Британії, де криза вдарила найшвидше серед європейських країн, вони дійшли до тимчасової націоналізації того, що американський талант до бюрократичних евфемізмів назвав «проблемними активами».

Чи означало все це відмову від *неоліберералізму* і поворот до нового міжнародного режиму накопичення? Зовсім ні.

Основний постулат неоліберальної ідеології, сформульований Тетчер, завжди полягав у привабливо жіночному звучанні абревіатури TINA: There Is No Alternative (альтернативи немає).

Порушення табу, як виглядали заходи з подолання кризи, і значною мірою були такими, якщо судити за неокласичними канонами, по суті зводилися до математичного зведення в квадрат або кубування основної динаміки неоліберальної епохи, а саме постійного розширення кредитування, яке перевищувало будь-яке зростання виробництва, в тому, що французи називають fuite en avant – польотом вперед.

Отже, після того, як заходи, яких вимагала надзвичайна ситуація, що загрожувала життю, стабілізували систему, логіка неоліберералізму знову покотилася вперед, країна за країною.

У Британії, яка була першою в цьому процесі, безжальне запровадження жорсткої економії призвело до скорочення видатків місцевої влади до жебрацького рівня та урізання університетських пенсій.

В Іспанії та Італії було переглянуто трудове законодавство, що полегшило звільнення працівників без суду і слідства та збільшило нестабільну зайнятість.

У Сполучених Штатах було збережено різке скорочення податків для корпорацій і багатих, водночас прискорилася дерегуляція в енергетиці та фінансових послугах.

У Франції, яка історично відставала в гонці за неоліберералізмом, але зараз претендує на місце в авангарді, розпочалося щось на кшталт повної тетчеристської програми: приватизація державних підприємств, законодавство, спрямоване на послаблення профспілок, податкові подачки корпораціям, звільнення державних службовців, урізання пенсій, обмеження доступу до університетів – схоже, все йде до соціального протистояння на кшталт придушення шахтарів Тетчер, поворотного пункту в класових відносинах, від якого британський капітал ніколи не відступиться.

Як все це стало можливим?

Як після такого травматичного шоку для системи, як світова фінансова криза, і дискредитації, в яку неминуче потрапили її провідні агенції та носії, могло відбутися настільки повне повернення до звичного бізнесу?

Дві умови мали вирішальне значення для цього парадоксального результату.

(1)

По-перше,

> ***— на відміну від 1930-х років, не було альтернативних теоретичних парадигм, які чекали в кулуарах, щоб витіснити домінування неоліберальної доктрини і взяти на себе її функції.***

Кейнсіанство, яке після 1945 року стало спільним знаменником того, що було просіяно молотаркою війни з трьох конкуруючих течій 1930-х років, так і не змогло оговтатися від своєї поразки в класових конфліктах 1970-х років. Математизація надовго знеболила більшу частину економічної дисципліни від будь-якої оригінальної думки, залишивши такі аномалії, як школа регулювання у Франції або школа соціальної структури нагромадження в США, повністю маргіналізованими. Неоліберальні теореми «раціональних очікувань» чи «ринкового клірингу» зараз можуть здаватися безглуздими, але їх мало чим можна було замінити.

(2)

За цією інтелектуальною відсутністю – і це було ***другою умовою очевидного імунітету неолібералізму до ганьби***

> – стояло зникнення будь-якого значного політичного руху, який би рішуче закликав або до скасування, або до радикальної трансформації капіталізму.
>
> **На рубежі століть *соціалізм* в обох його історичних варіантах – революційному та реформістському – був зметений з лиця землі.**

На рубежі століть *соціалізм* в обох його історичних варіантах – *революційному* та *реформістському* – «зійшов зі сцени» в Атлантичному регіоні.

> 1) — Революційний варіант: судячи з усього, з крахом комунізму в СРСР і розпадом самого Радянського Союзу.
>
> 2) — Реформістський варіант: судячи з усього, зі зникненням будь-яких слідів опору імперативам капіталу в соціал-демократичних партіях Заходу, які тепер просто конкурували з консервативними, християнсько-демократичними або ліберальними партіями в їх реалізації.

Комуністичний Інтернаціонал був закритий ще в 1943 році. Шістдесят років потому так званий Соціалістичний Інтернаціонал налічував у своїх лавах правлячу партію жорстокої військової диктатури Мубарака в Єгипті.

Все це не означало і не могло означати, що після чверті століття панування, а потім раптового падіння на коліна, *неоліберальна система* залишилася без *опозиції*.

Після 2008 року її накопичені соціальні та політичні ***наслідки*** почали даватися взнаки.

1) — ***Соціальні наслідки***:

— стрімке, а в деяких випадках (передусім у США та Великій Британії) приголомшливе 1) зростання нерівності; 2) довготривала стагнація заробітної плати; 3) поширення прекаріату.

2) — ***Політичні наслідки***:

— масова 1) корупція, зростаюча 2) взаємозамінність партій, 3) ерозія осмисленого електорального вибору, 4) зниження участі виборців – коротше кажучи, зростаюче затьмарення народної волі олігархією, що міцніє.

Ця система виробила своє антитіло, яке засуджується кожним авторитетним органом громадської думки та респектабельними політичними колами як *хвороба епохи*, а саме – *популізм*.

1) — Різноманітні повстання, об'єднані під цим ярликом, об'єднує їхнє неприйняття ***міжнародного режиму***, що існує на Заході з 1980-х років.

2) — Вони виступають не проти **капіталізму** як такого, а проти його сучасної соціально-економічної версії – ***неолібералізму***.

Їхнім спільним ворогом є ***політичний істеблішмент,*** який

— керує неоліберальним порядком і складається з дуету правоцентристських і лівоцентристських партій, що чергуються і монополізували владу під час свого правління.

Ці партії часто, хоча й не завжди, пропонували два дещо відмінні варіанти ***неолібералізму***:

1) — один – ***дисциплінарний*** і, як правило, більш інноваційний у своїх ініціативах, як у Тетчер і Рейгана;

2) — інший – ***компенсаційний***, що пропонує побічні виплати бідним, які дисциплінарний варіант утримує, як у Клінтона чи Блера. Обидві версії, однак, були непохитно віддані спільній меті зміцнення капіталу від будь-яких несприятливих потрясінь.

Неолібералізм, як я вже казав, формує ***міжнародний режим***:

— тобто не просто систему, відтворену в кожній національній державі, а таку, що пов'язує разом і перевершує різні національні держави розвинених і менш розвинених регіонів капіталістичного світу в процесі, який отримав назву ***глобалізація***.

На відміну від різних національних програм неолібералізму, цей процес спочатку не був зумовлений політичними намірами можновладців, а став наслідком вибухової дерегуляції фінансових ринків, яку започаткувала Тетчер під час так званого «Великого вибуху» 1986 року.

З часом *глобалізація* стала ідеологічним гаслом неоліберальних режимів у всьому світі, оскільки вона дала дві величезні переваги капіталу в цілому.

З політичної точки зору,

— **глобалізація закріпила експропріацію демократичної волі, яку олігархічне закриття неолібералізму нав'язувало всередині країни**.

Наразі **ТІНА означає не лише те, що**

1) — політичне потурання між правоцентристами та лівоцентристами на національному рівні значною мірою усунуло будь-який осмислений ***електоральний вибір***, але й те, що

2) — глобальні фінансові ринки не дозволять жодних відхилень від пропонованої політики під страхом економічного краху.

Це був *політичний бонус* *глобалізації*.

Не менш важливим був і ***економічний бонус***:

— тепер ***капітал*** **міг ще більше послабити працю**, не лише шляхом 1) деуніонізації, 2) репресій щодо заробітної плати та 3) прекарності, але й

— **шляхом перенесення виробництва в менш розвинені країни з набагато нижчою вартістю робочої сили, або навіть просто погрожуючи це зробити.**

Інший аспект глобалізації, однак, мав більш неоднозначний ефект.

Неоліберальні принципи передбачають ***дерегуляцію ринків***:

— ***вільний рух усіх факторів виробництва*** – іншими словами, мобільність через кордони не лише товарів, послуг і капіталу, а й робочої сили.

Логічно, що це означає імміграцію. Фірми в більшості країн вже давно використовують трудових мігрантів як резервну армію дешевої робочої сили там, де це потрібно і де дозволяють обставини.

Але для держав міркування суто економічного характеру повинні були зважуватися з міркуваннями більш соціального і політичного характеру. Тут, що важливо, Фрідріх фон ***Гаєк*** – **найвидатніший мислитель *неолібералізму*** – вже на початку зробив застереження, обмовку.

Він застерігав, що

— **«до *імміграції* не можна ставитися так, ніби йдеться лише про ринки факторів виробництва, оскільки без суворого *контролю* вона може загрожувати *культурній єдності* приймаючої держави та *політичній стабільності* самого суспільства…»**.

Саме тут Тетчер також провела межу.

Проте, звичайно, тиск на імпорт або прийняття дешевої іноземної робочої сили зберігався, навіть коли виробництво дедалі частіше передавалося на аутсорсинг за кордон, оскільки багато послуг ***лакейського*** або ***неприємного*** характеру, ***яких уникають місцеві жителі***, не можна було, на відміну від фабрик, експортувати, а треба було виконувати на місці.

На відміну від практично будь-якого іншого аспекту неоліберального порядку, щодо цього питання так і не було досягнуто стійкого консенсусу істеблішменту, і воно залишилося *слабкою ланкою* в ланцюзі ТІНА.

Якщо ми подивимося на ***популістські повстання проти неолібералізму***, то, як відомо, вони умовно поділяються на рухи правих і лівих.

У цьому відношенні вони повторюють картину ***повстань проти класичного лібералізму*** після його поразки в часи Спадщини:

праворуч – фашистські, ліворуч – соціал-демократичні або комуністичні.

Відмінність сьогоднішніх повстань полягає в тому, що вони не мають чітко сформульованих ідеологій чи програм – нічого, що відповідало б теоретичній чи практичній послідовності самого неолібералізму.

Вони *визначаються тим, проти чого вони виступають*, набагато більше, ніж тим, за що вони виступають.

Проти чого вони протестують?

Неоліберальна система сьогодні, як і вчора, втілює три принципи:

1) — ескалація диференціації багатства і доходів;

2) — скасування демократичного контролю і представництва;

3)— дерегуляція якомога більшої кількості економічних транзакцій.

Коротше кажучи:

1) нерівність, 2) олігархія та 3) мобільність факторів виробництва.

Це три головні цілі популістських повстань.

Розбіжність у поглядах повстанців полягає в тому, якої ваги вони надають кожному з цих елементів – тобто, проти якого сегмента неоліберальної палітри вони спрямовують найбільше ворожості.

Відомо, що

1) — праві рухи спираються на останній, фактор мобільності, граючи на ксенофобських і расистських реакціях щодо іммігрантів, щоб здобути широку підтримку серед найбільш вразливих верств населення.

2)— Ліві рухи чинять опір цьому руху, націлюючись на нерівність як на головне зло.

3) — Ворожість до усталеної політичної олігархії є спільною рисою популізму як правого, так і лівого спрямування.

Історично склалося так, що між цими різними формами одного й того ж явища існує чіткий хронологічний поділ.

Сучасний популізм вперше з'явився в Європі, яка досі демонструє найширший і найрізноманітніший спектр рухів. Там популістські сили правого спрямування виникли ще на початку 1970-х років.

У Скандинавії вони набули форми лібертаріанських антиподаткових повстань Партій прогресу в Данії та Норвегії, заснованих у 1972 та 1973 роках відповідно.

У Франції Національний фронт був заснований у 1972 році, але лише на початку 1980-х здобув скромну електоральну підтримку як націоналістична, антиіммігрантська партія правого спрямування, з певною привабливістю для робітничого класу і сильним расистським підтекстом.

Пізніше того ж десятиліття лідерство в Партії свободи в Австрії захопив Йорг Гайдер, який прийняв подібну платформу, тоді як далі на північ Шведські

демократи виникли як ультраправе угруповання на тій самій ксенофобській основі.

У генезисі всіх трьох формувань були буквально ***неофашистські елементи***, які – після того, як вони досягли значної електоральної присутності – поступово зникали.

У 1990-х роках в Італії виникла "Ліга Півночі", яка, навпаки, мала ***антифашистське коріння***, у Великій Британії – Укіп, а колись лібертаріанські данські та норвезькі партії перетворилися на ***антиіммігрантські сили***.

На початку наступного десятиліття Нідерланди створили власну Партію свободи, що поєднувала ***лібертаріанські та ісламофобські погляди***.

Десять років по тому "Альтернатива для Німеччини" повторила нідерландську модель у Німеччині. Усі ці праві партії виступали проти політичної корупції та закриття національних інституцій, а також проти бюрократичного диктату з Брюсселя та Європейського Союзу. Усі вони, за винятком AfD (заснованої у 2013 році), виникли ще до кризи 2008 року.

Ліві популістські сили **набагато новіші, вони з'явилися лише після світової фінансової кризи 2008 року.**

В Італії "Рух п'яти зірок" з'явився у 2009 році. У Греції СІРІЗА, яка на момент краху банку Lehman Brothers у Нью-Йорку була ще крихітним угрупованням, стала значною електоральною силою у 2012 році. В Іспанії "Подемос" був сформований у 2014 році. Жан-Люк Меленшон створив La France Insoumise у 2016 році.

Час виникнення цієї хвилі чітко вказує на те, що саме соціально-економічна *нерівність* неоліберализму, а не послаблення ним *етнонаціональних* кордонів, викликала до життя *лівий популізм*.

Це *фундаментальна відмінність* між двома типами бунту проти існуючого порядку.

> Однак це не є нездоланною прірвою, оскільки існує не лише спільна ненависть до змови і корумпованості політичного істеблішменту в кожній країні, але й, у деяких випадках, спільний захист систем соціального забезпечення, що перебувають під загрозою, а в інших випадках – занепокоєння тиском імміграції.

Під керівництвом Марін Ле Пен Національний фронт був послідовно лівішим за Соціалістичну партію Франції у більшості питань внутрішньої та зовнішньої політики, за винятком імміграції, виступаючи з критикою режиму Франсуа Олланда, яку часто не можна відрізнити від критики Меланшона.

І навпаки, італійський “Рух п’яти зірок”, чиї голосування в парламенті в цілому були бездоганно радикальними, неодноразово висловлював тривогу з приводу зростаючого напливу біженців в Італію. Ще одним жестом, спільним практично для всіх відтінків популізму в Європі, став бунт проти кричущої конфіскації демократії структурами Європейського Союзу в Брюсселі.

Однак

> **— протягом цілих семи років після краху 2008 року політичний вплив популістських повстань у Європі був досить скромним – ніщо навіть віддалено не можна порівняти з бурями, що прокотилися Європою та Америкою в 1930-х роках.**

Північна ліга і АдН застрягли на позначці нижче 5 відсотків голосів виборців. Укіп, Шведські демократи, Голландська партія свободи, Норвезька партія прогресу і Національний фронт отримували від 10 до 18 відсотків голосів виборців. Все це були праві популістичні партії. Трохи більше п’ятої частини активних громадян отримали Партія свободи в Австрії та Данська народна партія, також праві, а також “Подемос” – ліві. Два найуспішніших популізму були нещодавніми твореннями лівих: в Італії “Рух п’яти зірок” набрав чверть голосів, а в Греції “Сіріза” – понад третину.

Все змінили чотири наступні події.

(1)

У Британії правляча Консервативна партія під внутрішнім тиском і загрозою втрати виборців на користь Укіп дозволила провести референдум про членство в Європейському Союзі, який, як припускали її лідери, принесе досить легку перемогу статус-кво, враховуючи, що три чверті членів парламенту, весь фінансовий і великий бізнес, вищі щаблі профспілкової бюрократії, а також широкі верстви інтелігенції та культурного істеблішменту країни виступали за збереження членства. На загальний подив, переважна більшість населення проголосувала за вихід з Європи, причому явка була набагато вищою, ніж на загальних виборах.

Вирішальну роль у результаті відіграв бунт найбільш занедбаних регіонів і класів країни проти двопартійного неоліберального істеблішменту, який безперервно перебував при владі з 1990-х років.

Це був перший випадок, коли популістський бунт став вираженням політичної більшості в будь-якій капіталістичній країні і таким чином змінив хід її історії.

Це був бунт, організований правими силами:

— Юкіп, традиціоналістичне крило Консервативної партії та більшість бульварної преси. Але його успіх ґрунтувався на мобілізації широких верств населення, які в минулому були бастіонами лівих лейбористів.

(2)

Кількома місяцями пізніше відбувся тріумф Трампа на президентських виборах у США, для яких він привітав Brexit як генеральну репетицію.

Його передвиборча кампанія, на відміну від його адміністрації, була всуціль ***правопопулістською*** за тоном і змістом – акорди востаннє прозвучали в його інавгураційній промові, яка поєднувала в собі різкі засудження політичної інволюції, зростання нерівності і втрати національного суверенітету з ворожістю до імміграції.

Його національна перемога була в певному сенсі ***випадковою***:

— якби демократи обрали практично будь-якого іншого мейнстрімного кандидата, менш непопулярного, ніж Гілларі Клінтон, він, ймовірно, зазнав би поразки.

Перемога Трампа, який набрав значно менше голосів, ніж Клінтон, не тільки не досягла таких же масштабів, як Brexit, але й залежала від рефлекторної партійної лояльності тих, хто був готовий голосувати за будь-якого кандидата, якщо він був республіканцем, незважаючи на те, наскільки він був неприємний в інших відношеннях.

Проте

— перемога Трампа була здобута не на одному питанні “так/ні”, як Брекзит, а на широкій ідейно-політичній платформі, і його підтримка серед виборців робітничого класу, можливо, була вищою, ніж у Брекзиту:

— близько 70 відсотків тих, хто голосував за нього, не мали вищої освіти.

Це був не єдиний спалах популізму в Америці того року:

— Берні ***Сандерс*** виявився грізним претендентом на номінацію від лівих сил у Демократичній партії. Якщо порахувати тих представників менш привілейованих класів, які віддали свої голоси за Трампа на президентських виборах, і тих, хто проголосував за Сандерса на праймеріз демократів, як пропорційний відсоток від тих, хто проголосував за Клінтон у листопаді, то близько третини тих, хто проголосував у 2016 році, були сприйнятливі до правого популізму, а п’ята частина – до лівого популізму.

(3)

Наступною несподіванкою став виступ на загальних виборах 2017 року Лейбористської партії Британії під керівництвом її нового лідера Джеремі ***Корбіна***, якого до того майже всі вважали безнадійним, політично некомпетентним ліворадикальним лузером.

— У результаті дуже ефективної кампанії під популістським гаслом "За багатьох, а не за небагатьох" він отримав більше голосів, ніж його партія на жодних з трьох попередніх виборів, позбавивши консерваторів більшості в парламенті, на платформі, яка є більш ворожою до неоліберального порядку, ніж будь-яка інша партія, що має порівнянну вагу в Європі.

Історична традиція і незмінний характер британського лейборизму, глибоко консервативного, далекі від популізму.

Але

— значний приплив молоді в партію після того, як Корбін став її лідером, що зробило її на деякий час чисельно найбільшою політичною організацією в Європі, був схожий на раптову, масовану ін'єкцію чужорідного штаму, що потягнула її в те, що за інших умов було б лівим популістським напрямком, подібно до трансформації досить традиційно соціалістичної "Партії го" Меленшона, яку він створив у 2008 році, у повністю популістську "Нескорених" у 2016 році.

(4)

У 2018 році найвищий бар'єр було подолано в ***Італії***, де дві відверто популістські партії, "Рух п'яти зірок" зліва та "Ліга" справа, разом набрали 50% голосів – землетрус для Італії і, безумовно, **найбільш тривожний результат для європейського істеблішменту**, оскільки обидві партії заявили, що не мають наміру більше підкоряти країну диктату жорсткої економії з Берліна, Парижа чи Брюсселя.

Італійські вибори також стали першим випадком, коли *лівий популізм* з великим відривом переміг *правий*:

— 33% за M5S і 17% за "Лігу".

Скрізь було навпаки.

1) — У Франції в 2017 році голоси Ле Пен перевищили голоси Меланшона.

2) — У Британії Корбін зазнав серйозної поразки у 2019 році від консервативного демагога Бориса Джонсона, яскравого втілення симулякра правого популізму.

Причину переваги правого популізму над лівим неважко зрозуміти.

У неоліберальному порядку *нерівність*, *олігархія* та *мобільність* факторів виробництва утворюють *взаємопов'язану систему*.

1) — Правий і лівий популізм можуть по-різному атакувати перші два з більш-менш однаковою силою.

Але

2) — **тільки правий може атакувати третій з ще більшою силою, використовуючи *ксенофобію* щодо іммігрантів як свій козир**.

Там популізм лівих не може бути продовжений без морального самогубства.

Вони також не можуть легко обходити проблему *імміграції* з двох причин.

1) — Це не чистий міф, що бізнес імпортує дешеву робочу силу з-за кордону – тобто працівників, як правило, незахищених правами громадянства, – щоб знизити заробітну плату, а в деяких випадках і відібрати робочі місця у місцевих працівників, яких ліві повинні намагатися захищати.

У неоліберальному суспільстві з виборцями зазвичай не консультуються ні щодо прибуття, ні щодо обсягів робочої сили з-за кордону:

— це практично завжди відбувалося за їхніми спинами, стаючи політичним питанням не ex ante, а ex post facto.

Тут є *трансатлантична відмінність*.

1) — ***Заперечення демократії***, яким стала структура Європейського Союзу, з самого початку включало в себе заперечення будь-якого демократичного голосу в складі його населення.

2) — Конституція Сполучених Штатів, на жаль, анахронічна в багатьох інших відношеннях, ***не є настільки радикально недемократичною***.

Історично, звичайно,

— ***США є імміграційним суспільством***, **як і жодна європейська країна.**

Це означає, що

— **тут існує *традиція вибіркового привітання та солідарності з новоприбулими*, яка не має такого емоційного забарвлення, як у Європі.**

Але по обидва боки Атлантики лівий популізм стикається з однаковими труднощами.

Правий популізм **має прямолінійну позицію щодо імміграції:**

> **— зачинити двері для іноземців і вигнати тих, хто не повинен бути тут.**

Лівий **може не мати з цим нічого спільного.**

> — Але якою саме є їхня ***політика щодо імміграції***:
>
> відкриті кордони, кваліфікаційні тести, регіональні квоти чи що?

Ніде ще не було сформульовано політично послідовної, емпірично деталізованої, відвертої відповіді.

Допоки **це триватиме,**

> **— правий популізм, швидше за все, *збереже свою перевагу* над лівим популізмом.**

Проблема, насправді, має більш загальний характер.

Жоден популізм, правий чи лівий, досі не створив потужних ліків від тих хвороб, які він викриває.

У програмному плані сучасні ***опоненти неолібералізму*** все ще здебільшого ***«свистять у темряві»***.

> — Як боротися з нерівністю – а не просто бавитися з нею – у серйозний спосіб, не викликаючи негайного капітального страйку? Які заходи можна було б передбачити, щоб зустріти ворога удар за ударом на цій спірній території і вийти переможцем? Яка реконструкція, вже неминуче радикальна, фактично існуючої ліберальної демократії буде необхідна, щоб покласти край олігархіям, які вона породила? Як ліквідувати “глибинну державу”, організовану в кожній західній країні для ведення імперської війни – таємної чи відкритої? Як можна уявити собі переорієнтацію економіки на боротьбу зі зміною клімату, яка не призведе до зубожіння і без того бідних суспільств на інших континентах? Те, що в сагайдаку серйозної опозиції до статус-кво бракує стільки стріл, – це, звісно, не лише провина сьогоднішніх популістів.

Це відображає інтелектуальне скорочення лівих сил за довгі роки їхнього відступу з 1970-х років, а також безплідність того, що колись було оригінальними напрямками думки на периферії мейнстріму.

Можна навести приклади пропозицій щодо виправлення ситуації, які варіюються від країни до країни:

— Медичне страхування для всіх у США, гарантовані доходи громадян в Італії, державні інвестиційні банки у Великій Британії, податки Тобіна у Франції тощо.

Але що стосується будь-якої загальної, взаємопов'язаної альтернативи статус-кво, то «шафа все ще порожня…».

Якщо зараз до влади прийде популістська партія чи рух, щоб побачити ймовірний результат, нам варто лише поглянути на

— долю перебіжчика СІРІЗА в Греції зліва – в опозиції бунтівник проти диктату ЄС, а при владі покірний його інструмент

— або справа, на миттєву стандартизацію першого президентства *Трампа*, коли він дихав вогнем проти самовдоволення *істеблішменту* та *нерівності* в день інавгурації, а в Білому домі нічого з ними не зробив.

З політичної точки зору, неолібералізм не зазнав великої небезпеки ні з одного, ні з іншого боку.

На цій сцені вірус Covid вдарив блискавкою у 2020 році, спричинивши локдауни по всьому світу.

Трамп і Джонсон, які роком раніше були на висоті, були повалені його впливом.

Трамп майже напевно був би переобраний того року, якби його адміністрація не постраждала від пандемії. Джонсон був усунутий своєю ж партією у 2022 році. Під ударною хвилею Covid міжнародна торгівля різко впала, і за кілька місяців по всьому світу було втрачено п'ятсот мільйонів робочих місць.

У Сполучених Штатах обвалився фондовий ринок, а валовий внутрішній продукт зазнав найсильнішого падіння з 1946 року, скоротившись на 3,5 відсотка у 2020 році.

У Великій Британії ВВП впав на 10 відсотків, а в Європейському Союзі – на 6 відсотків.

У міру того, як глобальні ланцюги поставок руйнувалися, в країнах ОЕСР почала зростати інфляція, а разом з нею і безробіття.

У цій надзвичайній ситуації в останній рік першої адміністрації Трампа було запроваджено масивні фіскальні стимули, щоб запобігти глибшій рецесії.

Починаючи з 2021 року, з Байденом у Білому домі, ще більш масштабне втручання держави для стабілізації американської економіки

— було започатковано так званим ***Законом про зниження інфляції***, який влив в економіку 750 мільярдів доларів, а також величезний пакет державних субсидій для заохочення нових інвестицій, підтримки доходів домогосподарств та зміни використання енергії;

— за ним послідував ***Закон про мікросхеми та науку*** 2022 року, який влив ще 280 мільярдів доларів державних видатків у напівпровідникову та суміжні галузі, а також цілу низку протекціоністських заходів, спрямованих на те, щоби перемогти конкуренцію у високотехнологічній галузі з боку Китаю.

Прихильники адміністрації Байдена з гордістю називали цю програму версією "Нового курсу" Рузвельта 21-го століття:

— *«її рецепти модернізують американську промисловість, допоможуть найбіднішим верствам населення та оснастять збройні сили країни для боротьби із загрозою, яку становить піднесення Китаю…»*.

Багато хто вітав його масштабні державні інтервенції та активну промислову політику як розрив з неолібералізмом, який можна порівняти з розривом Рузвельта з палеоліберальними доктринами в 1930-х роках і який був настільки ж рішучим, як і цей розрив.

Інші аплодували відродженню Байденом політики часів холодної війни щодо створення альянсів проти смертельних ворогів за кордоном, будь то навколо Чорного моря, на Близькому Сході чи на Далекому Сході, в найкращому дусі Трумена в 1940-х і 1950-х роках.

Панівна думка, не лише в Америці, але й у Європі, не менш, а часто навіть більш палко, вітала результати цих змін як трохи менше, ніж диво.

*Найвпливовіше і найінтелектуальніше масове періодичне видання капіталістичного світу, яке часом виступає його напівофіційним радником, лондонський журнал "**Економіст**" у жовтні минулого 2024 року у спеціальному звіті назвав американську економіку "предметом заздрості всього світу", чий постпандемічний динамізм "залишив інші багаті країни в пилюці".*

Коментатори в самих США вихваляли здатність Байдена придушити інфляцію, турботу його адміністрації про менш забезпечені верстви населення, її прогресивну міжетнічну політику "різноманітності, справедливості та інклюзії".

І в Європі, і в Америці йому аплодували за твердість, з якою він стояв пліч-о-пліч з Ізраїлем в Газі і з Україною.

На жаль, американські виборці були менш вражені.

— До літа минулого року Байден був настільки дискредитований, що його власна партія змусила його зняти свою кандидатуру на переобрання, так само, як консерватори вигнали Джонсона в Британії, залишивши Камалу Гарріс, його нещасного віце-президента, на поталу Трампу, який отримав більшу більшість голосів, ніж у 2016 році.

Що означатиме друге президентство Трампа для Америки і світу, залишається невизначеним, враховуючи давній розрив між його словами і справами.

1) — На батьківщині він може не виконати свої передвиборчі обіцянки цього разу – запровадити 60-відсоткові мита на всі товари з Китаю і депортувати всі одинадцять мільйонів нелегальних іммігрантів у США

2) – так само, як минулого разу він не виконав обіцянки відновити зруйновану американську інфраструктуру і побудувати непрохідну стіну вздовж усього мексиканського кордону.

Проте, зважаючи на те, що республіканці контролюватимуть обидві палати Конгресу щонайменше два роки, він, швидше за все,

— виконає деякі зі своїх обіцянок, ніж відмовиться від усіх, а в питаннях торгівлі змусить союзників і супротивників платити Америці більшу грошову данину, ніж у минулому.

За кордоном він може зупинити війну в Україні,

1) — **припинивши будь-яку *допомогу* Києву, а**

2) **— може її *ескалацію*, якщо Росія відмовиться від умов, на яких він сподівається припинити бойові дії.**

Він вірить у перевагу ***непередбачуваності***, і, безумовно, Європейський Союз, Великобританія і Японія, навіть якщо їм не подобається те, що він робить, занадто слабкі як підлеглі партнери, щоб відвернути його від цього.

Уряд ***Німеччини*** – найсильнішої держави Європи – розвалився на наступний день після обрання Трампа, коли Шольц звільнив свого міністра фінансів і втратив третю партію, від якої залежала його коаліція.

Такого у Федеративній Республіці ще ніколи не траплялося.

Нові вибори подвоїли голоси АдН до п’ятої частини електорату, в результаті чого ще одна коаліція істеблішменту поспішає проштовхнути вищі витрати на оборону в Бундестазі, які виборці щойно відкинули, що є ще однією

демонстрацією того, наскільки мало європейські еліти дбають про демократію, яку вони голосно проголошують.

У ***Франції*** уряд, призначений Макроном після його поразки на виборах влітку минулого року, розвалився за кілька місяців, повалений комбінацією правої і лівої опозиції в Національних зборах, в результаті повстання, яке країна знала лише один раз, понад шістдесят років тому. Мало хто вірить, що його хиткий наступник, який спирається на неохоче кооптовану Соціалістичну партію, протримається довго.

Коротше кажучи,

> — версія ***правого популізму Трампа***, яку половина країни вважає смертельною загрозою для демократії, взяла гору у Вашингтоні в момент інституційного безладу в Берліні і Парижі, і з урядом у Лондоні, який зараз навіть менш популярний, ніж дискредитована опозиція, яку він розгромив не так давно.

Скрізь панує *нестабільність, незахищеність і непередбачуваність*. «Під небесами безлад», і немає жодних ознак повернення до порядку, як його розуміють ті, хто звик керувати Заходом.

Де серед цього безладу стоїть *неолібералізм*?

У надзвичайних умовах він був змушений вжити заходів – інтервенціоністських, державницьких і протекціоністських – які є анафемою його доктрині, але не втративши при цьому свого впливу на уми політиків і не поступившись місцем будь-якому послідовному альтернативному баченню того, як має функціонувати розвинена капіталістична економіка.

> — Незважаючи на різкий відхід від рецептів хаєківського чи фрідманівського типу, мало що змінилося в основних рушійних силах і протиріччях системи, яку вони створили.

Хоча ВВП США впав приблизно на 4,3% під час Великої рецесії після краху 2008 року, а дві третини працездатного населення ОЕСР зіткнулися з незмінними або падаючими реальними доходами, загальне зростання відновилося, хоча й на рівнях, все ще значно нижчих, ніж у Китаї, в той час як нерівність продовжувала збільшуватися.

У Сполучених Штатах *розрив* між витратами найбагатших і найбідніших верств населення є найбільшим за всю історію спостережень.

Однак, перш за все, те, що спричинило кризу 2008 року, було виправлено більшою мірою *тими ж самими чинниками*.

Надмірна частка фінансів в американському ВВП не зменшилася, а навпаки, збільшилася. За останнє десятиліття дефіцит американського уряду потроївся.

За цей же період державний борг США підскочив на 17 трильйонів доларів, що еквівалентно зростанню за попередні 240 років. В цілому по ОЕСР загальний суверенний борг, який у 2008 році становив 26 трильйонів доларів, збільшився більш ніж удвічі, злетівши до 56 трильйонів доларів у 2024 році.

> **— Міжнародний режим, який десять років тому зазнав краху і майже потонув у борговому морі, яке сам же і створив, зараз занурюється у ще більший потік боргів, і кінця-краю цьому не видно.**

Тож чи є ми нарешті свідками зміни режиму на Заході, про яку вже багато разів оголошували в цьому столітті?

Це меседж нещодавнього бестселера видатного американського історика, який симпатизує Байдену, «***Зліт і падіння неоліберального порядку»*** (The Rise and Fall of the Neoliberal Order) Гарі ***Герстла***:

> *— Америка і світ в епоху вільного ринку" Гері Герстла, який припускає, що з різних боків Сандерс і Трамп завдали настільки ефективних ударів по втіленню неолібералізму Гілларі Клінтон, що за Байдена було розчищено шлях для того, щоб баланс між багатими і бідними в американському суспільстві почав змінюватися, а переваги керованої урядом промислової політики стали видимими для мільйонів. Визнаючи, що "рудименти неоліберального порядку залишаться з нами ще на роки, а можливо, й на десятиліття", він, тим не менш, закінчує твердим твердженням, що "сам неоліберальний порядок зламаний".*

Певною мірою ще більш суворе звинувачення соціально-економічного балансу з часів Рейгана висуває колишній шанувальник Гіппера, американський банкір індійського походження Ручір Шарма, колишній головний глобальний стратег Morgan Stanley, у своїй книзі "Що пішло не так з капіталізмом".

> — Її лейтмотивом є те, що *"періодичні фінансові кризи, які вибухали в 2001, 2008 і 2020 роках, тепер розгортаються на тлі перманентної, щоденної кризи колосального перерозподілу капіталу"*, що є результатом величезних вливань легких грошей, які центральні банки впорскують у розвинені економіки, щоб підтримати темпи зростання, які постійно знижуються.

Такі потоки готівки, що роздаються державою, є остаточною і беззаперечною істиною цього періоду. Рано чи пізно, попереджає Шарма, система неминуче зазнає значного потрясіння.

Який же засіб він принесе?

Відповідь ***Шарми***:

— повернення до меншої держави і жорсткішої грошової політики, класичний рецепт Мізеса і Гаєка – ***неоліберализм***, який знову став цілісним.

Такі контрастні вердикти самі по собі не є чимось новим.

Ерік ***Хобсбаум*** проголошував “смерть неолібералізму” ще в 1998 році.

Десяток років потому Колін ***Крауч***, не менш неприхильний до нього як до системи, дійшов протилежного висновку, назвавши свою книгу про його пригоди “Дивна не-смерть неолібералізму” – судження, яке він повторив рік тому в тексті під заголовком “Неолібералізм:

— Неолібералізм все ще не позбувся своєї смертної кайдани”.

Це були висновки оголошеного ворога неоліберального порядку.

Такої ж думки дотримується і Джейсон ***Фурман*** – спеціальний помічник Білла Клінтона, голова Ради економічних радників Обами, шанувальник моделі управління “Волмарт”.

У своїй провідній статті в ***Foreign Affairs*** під назвою “Пост-неоліберальна омана” він дає рішучу відсіч таким мислителям, як Герстл, пояснюючи втрату демократами Білого дому безглуздою відмовою від ортодоксальної економічної дисципліни з величезними, некерованими програмами витрат, які не досягли поставлених цілей.

Фурман описує витрати і результати перебування Байдена на посаді президента з безліччю руйнівних деталей, повідомляє Фурман:

— *“Інфляція, безробіття, процентні ставки та державний борг у 2024 році були вищими, ніж у 2019 році. З 2019 по 2023 рік доходи домогосподарств, скориговані на інфляцію, впали, а рівень бідності зріс”*.

“Незважаючи на зусилля, спрямовані на підвищення податкових пільг на дітей та мінімальної заробітної плати, – продовжує він, – обидва показники були значно нижчими з урахуванням інфляції, коли Байден залишав посаду, ніж коли він вступив на неї”. Незважаючи на весь той акцент, який він робив на американських робітниках, Байден був першим президентом-демократом за останнє сторіччя, який не став постійно розширювати мережу соціального захисту”.

Висновок:

— *“Політики ніколи більше не повинні ігнорувати основи в гонитві за химерними гетеродоксальними рішеннями”. Те, що було відкинуто як*

неоліберальна ортодоксія, живе і процвітає, і пропонує єдиний шлях вперед.

Міжнародний режим падає під землю чи піднімається заново, як Лазар?

Протистояння таких експертних вердиктів має свій корелят у політичному ландшафті, де конфлікт між ***неолібералізмом*** і ***популізмом*** – супротивниками, які протистоять один одному на Заході з початку століття, – як показують події останніх тижнів, стає дедалі вибухонебезпечнішим – навіть якщо, попри всі свої позірні компроміси чи невдачі, неолібералізм зберігає перевагу.

— Перший виживає лише завдяки тому, що продовжує відтворювати те, що загрожує йому загибеллю, тоді як

— другий зростає в масштабах, не просуваючись у розробці осмисленої стратегії.

Політичний глухий кут **між ними не закінчився:**

— як довго він триватиме, можна лише здогадуватися…

Чи означає це, що доки не сформується послідовний набір економічних і політичних ідей, порівнянний з кейнсіанською чи гаєківською парадигмами, як альтернативний спосіб управління сучасними суспільствами, не варто очікувати серйозних змін в існуючому способі виробництва?

Не обов'язково.

За межами основних зон капіталізму, принаймні, дві важливі зміни відбулися без жодної систематичної доктрини, яка б їх заздалегідь уявляла чи пропонувала.

1) — Однією з них була ***трансформація Бразилії*** в результаті революції, яка привела до влади Жетуліу Варгаса в 1930 році, коли експорт кави, на який спиралася економіка країни, обвалився під час кризи, а відновлення було прагматично розпочато шляхом імпортозаміщення, без жодної попередньої пропаганди.

Іншим, ще більш далекосяжним прикладом була

2) — ***трансформація командної економіки в Китаї*** після смерті Мао в епоху реформ, яку очолив Ден Сяопін, із запровадженням системи відповідальності домогосподарств у сільському господарстві та ініціюванням міськими і сільськими підприємствами найбільш вражаючого стійкого сплеску економічного зростання в історії – це теж було імпровізацією та експериментом, без жодних попередньо існуючих теорій.

Чи є такі випадки занадто екзотичними, щоб мати якийсь вплив на серцевину розвиненого капіталізму?

Що зробило їх можливими, так це масштаби шоку і глибина кризи, яку пережило кожне суспільство:

> — спад у Бразилії, Культурна революція в Китаї – тропічні та східні еквіваленти ударів по західній самовпевненості у Другій світовій війні.

Якщо на Заході коли-небудь зникне невіра в те, що будь-яка альтернатива можлива, то цілком імовірно, що приводом для цього стане щось подібне.

***

автор – Перрі АНДЕРСОН, професор історії та соціології в Каліфорнійському університеті в Лос-Анджелесі та член редакційної колегії журналу New Left Review.

Серед книг Перрі Андерсона – «Родовід абсолютистської держави», «Витоки постмодерну», «Перехід від античності до феодалізму» та “Дедалі тісніший союз? Європа на Заході”.

джерело , переклад *ПолітКом*

***

№ 828-2

Regime Change in the West?

Perry Anderson, 7771 words

***

Aquarter of the way through this century, regime change has become a canonical term. It signifies the overthrow, typically but not exclusively by the United States, of governments around the world disliked by the West, employing for that purpose military force, economic blockade, ideological erosion, or a combination of these. Yet originally the term meant something quite different, a widespread alteration in the West itself – not the sudden transformation of a nation-state by external violence, but the gradual installation of a new international order in peacetime. The pioneers of this conception were the American theorists who developed the idea of international regimes as arrangements assuring co-operative economic relations between the major industrial states, which might or might not take the form of treaties. These, it was held, developed out of US leadership after the Second World War, but superseded it with the formation of a consensual framework of mutually satisfactory transactions between leading countries. The manifesto of this idea came in *Power and Interdependence*, a work co-authored by two pillars of the foreign

policy establishment of the time, Joseph Nye and Robert Keohane, whose first edition – it went through many – appeared in 1977. Though presented as a system of norms and expectations that helped assure continuity between different administrations in Washington by introducing 'greater discipline' into American foreign policy, Nye and Keohane's study left no doubt about the pay-off for Washington. 'Regimes usually are in America's interest because the United States is the world's foremost commercial and political power. If many regimes did not already exist, the United States would certainly want to invent them, as it did.'1 By the early 1980s, books along these lines were tumbling off the presses: a symposium entitled *International Regimes*, edited by Stephen Krasner (1983); Keohane's own treatise, *After Hegemony* (1984); and a host of learned articles.

In the following decade this reassuring doctrine underwent a mutation, with the publication of a volume entitled *Regime Changes: Macroeconomic Policy and Financial Regulation in Europe from the 1930s to the 1990s*, edited by Douglas Forsyth and Ton Notermans – one American, the other Dutch. It retained but sharpened the idea of an international regime, specifying the variant that had prevailed before the war, resting on the gold standard; then the order forged at Bretton Woods, which succeeded it after the war; and finally spelling out the demise of this successor in the 1970s.2 What had replaced the world instituted at Bretton Woods was a set of system-wide constraints affecting all governments, no matter their complexion, consisting of macro-policy packages of monetary and financial regulation that fixed the parameters of possible labour market, industrial and social policies. Where the postwar order had been driven by the aim of assuring full employment, the priority of its sequel was monetary stability. Classical economic liberalism had come to an end with the Great Depression. Postwar Keynesianism had petered out with the stagflation of the 1970s. The new international regime marked the reign of neoliberalism.

Such was the original meaning of the formula 'regime change', today all but forgotten, erased by the wave of military interventionism that confiscated the term at the turn of the century. A glance at its Ngram tells the story. Flatlining since its arrival in the 1970s, the frequency of the term suddenly soared in the late 1990s, multiplying sixty times over and becoming, as John Gillingham, an economic historian attached to its earlier sense, remarked, 'the current euphemism for overthrowing foreign governments'.

Yet the relevance of its original meaning remains. Neoliberalism has not gone away. Its hallmarks are now familiar: deregulation of financial and product markets; privatisation of services and industries; reduction of corporate and wealth taxation; attrition or emasculation of trade unions. The aim of the neoliberal transformation that began in the United States and Britain under the governments of Carter and Callaghan and reached full momentum under those of Thatcher and Reagan was to restore the rates of profit to capital – which had fallen virtually everywhere from

the late 1960s onwards – and to conquer the combination of stagnation and inflation that had set in once these rates had dropped.

For a quarter of a century, the remedies of neoliberalism appeared to work. Growth returned, if at a markedly lower pace than in the quarter of a century after the Second World War. Inflation was mastered. Recessions were short and shallow. Rates of profit rebounded. Economists and pundits hailed the triumph of what the future chairman of the Federal Reserve in the United States, Ben Bernanke, extolled as the Great Moderation. The success of neoliberalism as an international system didn't rest, however, on the recovery of investment to the levels of the postwar era in the West: this would have required an increase in economic demand precluded by the wage repression central to the system. It was built, rather, on a massive expansion of credit – that is, on the creation of unprecedented levels of private, corporate and eventually public debt. In *Buying Time*, his pathbreaking work of 2014, Wolfgang Streeck describes this as claims on future resources that have yet to be produced; Marx more bluntly called it 'fictitious capital'. Eventually, as predicted by more than one critic of the system, the pyramid of debt caved in, causing the crash of 2008.

The crisis that ensued was, as Bernanke confessed, 'life-threatening' for capitalism. In magnitude, it was fully comparable to the Wall Street Crash of 1929. Over the next year, global output and world trade fell more rapidly than during the first twelve months of the Great Depression. What followed, however, was not another great depression, but a great recession – a big difference. A starting point for understanding the political position the West is in today is to look back at the sequence of events in the 1930s. When Black Monday hit the American stock market in October 1929, conservative governments were in office in the United States, France and Sweden, while there were social democratic governments in Britain and Germany. All, however, were more or less indistinguishably faithful to the economic orthodoxies of the period: a commitment to sound money – that is, the gold standard – and balanced budgets, policies that simply deepened and prolonged the Depression. It was not until the autumn of 1932 and the spring of 1933, a time-lag of three years or more, that unconventional programmes to combat the situation began to be introduced, first in Sweden, then in Germany and finally in America. These corresponded to three quite different political configurations: the arrival in power of social democracy in Sweden, of fascism in Germany and of an updated liberalism in the United States. Behind each of these lay pre-existent heterodoxies, ready to hand if rulers cared to adopt them, as Per Albin Hansson in Sweden, Hitler in Germany and Roosevelt in America were to do: the Stockholm school of economics descending from Knut Wicksell to Ernst Wigforss in Sweden, Hjalmar Schacht's valorisation of public works in Germany, and the neo-progressive regulatory inclinations of Raymond Moley, Rexford Tugwell and Adolf Berle – FDR's original 'brain trust' – in the United States. None of these was a fully worked out or coherent system. Schacht in Germany and Keynes in Britain had been in touch with each other since the 1920s, but Keynesianism proper – *The*

G*eneral Theory of Employment, Interest and Money* didn't appear until 1936 – was not a direct input into these experiments, though all involved the enhanced role of the state. Such were the scattered technical toolkits of the time.

Three years of mass unemployment had generated powerful ideological forces in each country: a far bolder social democratic reformism in the notion of *Folkhemmet*, the People's Home, in Sweden; Nazism, self-described as *die Bewegung*, the Movement, in Germany; and in the United States the dynamic role of American communism in the unions and among intellectuals, forcing labour and social security reforms on a Democratic administration that of its own volition would have been unlikely to enact them. Finally, in the background of all three developments in the capitalist world loomed the unprecedented success of the Soviet Union in avoiding the slump altogether, with full employment and fast rates of growth, lending attraction to the idea of economic planning across the capitalist world. Nevertheless, it would take a far greater and deeper shock than the crash on Wall Street to put an end to the global depression to which it led and institutionalise the break with the orthodoxies of classical economic liberalism. It was the abyss of the Second World War which did that. By the time peace was restored, no one could doubt that a different international system was in place – combining the gold standard, counter-cyclical monetary and fiscal policies, high and stable levels of employment, and official welfare systems – or the role that Keynes's ideas played in its consolidation. After 25 years of success, it was the eventual degeneration of this regime into stagflation that unleashed neoliberalism.

***

The scenario following the crash of 2008 differed entirely. In the United States, policy ambulances were on the spot immediately. Under Obama fraudulent banks and insurance companies and bankrupt automobile corporations were rescued with huge infusions of public funds never available for decent healthcare, schools, pensions, railways, roads, airports, let alone income support for the worst-off. A massive fiscal stimulus, ignoring budgetary discipline, was unleashed. To prop up the stock market, under the polite euphemism of Quantitative Easing, money was loosed by the central bank on a massive scale. On the quiet and in defiance of its mandate, the Federal Reserve bailed out not only failing American but also European banks in transactions hidden from Congress and public scrutiny, while the Treasury ensured – in close liaison behind the scenes with the People's Bank of China – that there was no Chinese faltering in the purchase of T-bonds. In short, once the central institutions of capital were at risk, every shibboleth of neoliberal economics was thrown to the winds, with doses of mega-Keynesian remedies beyond Keynes's own imagination. In Britain, where the crisis struck quickest in the countries of Europe, these went so far as temporary nationalisation of what the American gift for bureaucratic euphemism termed 'troubled assets'.

Did all this signify a repudiation of neoliberalism and a turn towards a new international regime of accumulation? In no way. The core tenet of neoliberal ideology, coined by Thatcher, had always lain in the attractively feminine-sounding acronym TINA: There Is No Alternative. Taboo-breaking as the measures to master the crisis looked, and in good part were, judged by neoclassical canons what they essentially amounted to was a mathematical squaring, or cubing, of the underlying dynamic of the neoliberal epoch, namely the continuous expansion of credit above any increase in production, in what the French call a *fuite en avant* – a flight forward. So, once the measures required by its life-threatening emergency had stabilised the system, the logic of neoliberalism rolled forward again, in country after country.

In Britain, which came first in the process, the ruthless imposition of austerity cut local authority spending to mendicant levels and slashed university pensions. In Spain and Italy, labour legislation was revised to facilitate the summary firing of workers and increase precarious employment. In the United States, drastic reductions in taxes on corporations and the rich were retained, while deregulation accelerated in energy and financial services. In France, historically a laggard in the race to neoliberalism, but now bidding for a place in the vanguard, something like a full Thatcherite programme got underway: privatisation of public industries, legislation to weaken the unions, tax handouts to corporations, winnowing of civil servants, cutting back of pensions, reduced access to universities – seemingly heading for a social showdown along the lines of Thatcher's crushing of the miners, a turning-point in class relations from which British capital has never looked back.

How was all this possible? How could such a traumatic shock to the system as the global financial crisis, and the discredit into which its leading agencies and nostrums inevitably fell, have been followed by so complete a reversion to business as usual? Two conditions were critical to this paradoxical outcome. First, unlike in the 1930s, there were no alternative theoretical paradigms waiting in the wings to dislodge the dominance of neoliberal doctrine and take over from it. Keynesianism, which after 1945 became the common denominator of what had been sifted by the threshing machine of war from the three contending trends of the 1930s, had never recovered from its debacle in the class conflicts of the 1970s. Mathematisation had long anaesthetised much of the discipline of economics against original thought of any kind, leaving such anomalies as the Regulation School in France or the Social Structure of Accumulation school in the US completely marginalised. The neoliberal theorems of 'rational expectations' or 'market clearing' might now seem foolish, but there was little to replace them with.

Behind that intellectual absence – and this was the second condition for neoliberalism's apparent immunity to disgrace – lay the disappearance of any significant political movement calling robustly either for the abolition or the radical transformation of capitalism. By the turn of the century, socialism in both of its historical variants, revolutionary and reformist, had been swept clear of the stage in

the Atlantic zone. The revolutionary variant: to all appearances, with the collapse of communism in the USSR and the disintegration of the Soviet Union itself. The reformist variant: to all appearances, with the extinction of any trace of resistance to the imperatives of capital in the social democratic parties of the West, which now simply competed with conservative, Christian democrat or liberal parties in their implementation. The Communist International was closed down as early as 1943. Sixty years later the so-called Socialist International numbered in its ranks the ruling party of Mubarak's brutal military dictatorship in Egypt.

None of this meant, or could mean, that after reigning for a quarter of a century and then suddenly stumbling to its knees, the neoliberal system was left without opposition. After 2008, its accumulated social and political consequences started to come home to roost. Social consequences: a steep and in some cases (the United States and United Kingdom above all) staggering escalation of inequality; long-term wage stagnation; a spreading precariat. Political consequences: wholesale corruption, growing interchangeability of parties, erosion of meaningful electoral choice, declining voter participation – in short, the increasing eclipse of the popular will by a hardening oligarchy. This system now generated its antibody, deplored in every reputable organ of opinion and respectable political quarter as the sickness of the age – namely, populism. The widely differing set of revolts comprised under this label are united in their rejection of the international regime in place in the West since the 1980s. What they oppose is not capitalism as such, but the current socio-economic version of it: neoliberalism. Their common enemy is the political establishment that presides over the neoliberal order, comprising the alternating duo of centre-right and centre-left parties that have monopolised government under its rule. These parties have often, though not always, offered two slightly different variants of neoliberalism: one is disciplinary, and typically more innovative in its initiatives, as with Thatcher and Reagan; the other is compensatory, offering side-payments to the poor that the disciplinary variant withholds, as with Clinton or Blair. Both versions, however, have been unswervingly committed to furthering the common objective of fortifying capital against any untoward shocks.

Neoliberalism, as I have said, forms an international regime: that is, not just a system replicated within each nation-state, but one that binds together and exceeds the different nation-states of the advanced, and less advanced, regions of the capitalist world in the process that has come to be called globalisation. Unlike the various national agendas of neoliberalism, this process was not originally driven by the political intention of power-holders, but followed from the explosive deregulation of financial markets set loose by Thatcher's so-called Big Bang of 1986. In due course, globalisation became an ideological watchword of neoliberal regimes across the world, since it yielded two enormous advantages to capital at large. Politically speaking, globalisation clinched the expropriation of democratic will that the oligarchic closure of neoliberalism was enforcing domestically. For now, TINA meant not just that policy connivance between centre-right and centre-left at national level largely eliminated any meaningful electoral choice, but also

that global financial markets would not permit any deviation from the policies on offer, on pain of economic meltdown. That was the political bonus of globalisation. No less important was the economic bonus: capital could now weaken labour still further, not just by deunionisation, wage repression and precarity, but by relocating production to less developed countries with much lower labour costs, or even simply threatening to do this.

Another aspect of globalisation, however, had a more ambiguous effect. Neoliberal principles stipulate the deregulation of markets: the free movement of all the factors of production – in other words, mobility across borders not just of goods, services and capital, but also of labour. Logically, therefore, it means immigration. Firms in most countries had long utilised migrant workers as a reserve army of cheap labour, where supply was required and circumstances permitted. But for states, considerations of a purely economic kind had to be weighed against those of a more social and political sort. There, significantly, Friedrich von Hayek – the greatest mind of neoliberalism – had early on entered a reservation, a caveat. Immigration, he warned, could not be treated as if it were simply a question of factor markets, since unless it was strictly controlled it could threaten the cultural cohesion of the host state and the political stability of society itself. Here was where Thatcher too drew the line. Yet, of course, pressures for the import or acceptance of cheap foreign labour persisted, even as production was increasingly outsourced abroad, since many services of a menial or disagreeable sort, shunned by locals, could not, unlike factories, be exported, but had to be performed on the spot. Unlike virtually any other aspect of the neoliberal order, no stable establishment consensus was ever reached on this question, which remained a weak link in the chain of TINA.

***

If we look at the populist revolts against neoliberalism, they roughly divide, as everyone knows, into movements of the right and of the left. In that respect, they repeat the pattern of the revolts against classical liberalism after its debacle in the Slump: fascist on the right, social democratic or communist on the left. What differentiates today’s rebellions is that they lack any comparably articulated ideologies or programmes – anything that matches the theoretical or practical consistency of neoliberalism itself. They are defined by what they are against, far more than what they are for. What do they protest against? The neoliberal system of today, as yesterday, embodies three principles: escalation of differentials in wealth and income; abrogation of democratic control and representation; and deregulation of as many economic transactions as is feasible. In short: inequality, oligarchy and factor mobility. These are the three central targets of populist insurgencies. Where such insurgencies divide is over the weight they attach to each element – that is, against which segment of the neoliberal palette they direct most hostility. Notoriously, movements of the right fasten on the last, factor mobility, playing on xenophobic and racist reactions to immigrants to gain widespread support among the most vulnerable sectors of the population. Movements of the left resist this

move, targeting inequality as the principal evil. Hostility to the established political oligarchy is common to populisms of both right and left.

Historically, there is a clear-cut chronological divide between these different forms of the same phenomenon. Contemporary populism first emerged in Europe, which still exhibits the widest and most diversified array of movements. There, populist forces of the right date back to the early 1970s. In Scandinavia, these took the form of the libertarian anti-tax revolts of the Progress Parties in Denmark and Norway, founded in 1972 and 1973 respectively. In France, the Front National was founded in 1972, but only achieved modest electoral traction as a nationalist, anti-immigrant party of the right, with a certain working-class appeal and strong racist overtones, in the early 1980s. Later that decade, the leadership of the Freedom Party in Austria was captured by Jörg Haider, who adopted a similar platform, while further north the Sweden Democrats emerged as a grouplet of the far right on much the same xenophobic basis. There were literal neo-fascist elements in the genesis of all three formations, which – once they achieved a significant electoral presence – gradually faded. The 1990s saw the eruption of the Northern League in Italy, which by contrast had anti-fascist roots, the emergence of Ukip in Britain, and the conversion of the once libertarian Danish and Norwegian parties into anti-immigrant forces. At the start of the next decade, the Netherlands produced its own Freedom Party, combining libertarian and Islamophobic outlooks. Ten years later, the Alternative für Deutschland repeated the Dutch pattern in Germany. All of these parties of the right railed against the political corruption and closure of their national establishments, and against the bureaucratic diktats from Brussels of the European Union. All, with the single exception of the AfD (founded in 2013), predated the crash of 2008.

The populist forces of the left are much newer, emerging only since the global financial crisis of 2008. In Italy, the Five Star Movement dates from 2009. In Greece, Syriza, still a tiny grouping when Lehman Brothers collapsed in New York, came onstream as a significant electoral force in 2012. In Spain, Podemos was formed in 2014. Jean-Luc Mélenchon created La France Insoumise in 2016. The timing of this wave makes plain that it is the socio-economic inequalities of neoliberalism, not its weakening of ethno-national boundaries, that has spurred left populism into being. This is a fundamental distinction between the two types of revolt against the current order. It is not, however, an unbridgeable chasm, since there is not just a general overlap in the common detestation of the collusion and corruption of the political establishments in each country, but also in some cases a contiguity in the common defence of threatened welfare systems, and in other cases in concern at the pressures of immigration. Under Marine Le Pen, the Front National was consistently to the left of the French Socialist Party on most domestic and foreign policy issues with the exception of immigration, advancing criticisms of François Hollande’s regime often indistinguishable from those of Mélenchon. Conversely, the Five Star Movement in Italy, whose voting record in parliament was on the whole impeccably radical, repeatedly voiced alarm at the growing influx

of refugees into Italy. A further gesture common to virtually all shades of populism in Europe has been rebellion against the blatant confiscation of democracy by the structures of the European Union in Brussels.

For a full seven years after the crash of 2008, however, the political impact of the populist revolts in Europe was quite modest – nothing remotely comparable to the storms that swept through Europe and America in the 1930s. The Northern League and the AfD were stuck below 5 per cent of the vote. Ukip, the Sweden Democrats, the Dutch Freedom Party, the Norwegian Progress Party and the Front National were winning between 10 and 18 per cent of the electorate. All these were populisms of the right. Reaching just over a fifth of the active citizenry were the Freedom Party in Austria and the Danish People's Party, also on the right, and Podemos on the left. The two most successful populisms were recent creations of the left, in Italy the Five Star Movement gaining a quarter of the votes, in Greece Syriza more than a third.

***

What changed all this were four further events. In Britain, the ruling Conservative Party, under both internal pressure and the threat of losing voters to Ukip, allowed a referendum on membership of the European Union which its leaders assumed would produce a fairly easy victory for the status quo, given that three-quarters of MPs, the totality of high finance and big business, the top levels of trade-union bureaucracy and the massed ranks of the country's intelligentsia and cultural establishment all favoured continuing membership. To general astonishment, a clear-cut majority of the population voted for exit from Europe, with a much higher turnout than in general elections. Decisive in the result was the revolt of the most abandoned regions and classes of the country against the bipartisan neoliberal establishment that had been continuously in power since the 1990s. This was the first time a populist rebellion became the expression of a political majority in any capitalist country, and in so doing altered the course of its history. It was a revolt orchestrated by forces of the right: Ukip, the traditionalist wing of the Conservative Party and most of the tabloid press. But its success rested on their mobilisation of widespread parts of the population that had in the past been bastions of the labourist left.

A few months later came Trump's triumph in the US presidential election, for which he had hailed Brexit as a dress rehearsal. His campaign, as distinct obviously from his administration, was undilutedly right-populist in tone and content – chords struck for the last time in his inauguration speech, which combined blistering denunciations of political involution, increasing inequality and loss of national sovereignty with hostility to immigration. His national victory was in a sense accidental: had the Democrats picked virtually any other mainstream candidate less unpopular than Hillary Clinton, he would probably have been defeated. Falling well below an absolute majority, with fewer aggregate votes than Clinton, Trump's

victory not only didn't reach the same proportions as Brexit, but was dependent for its success on hijacking reflex partisan loyalties among those willing to vote for any candidate provided they were Republican, no matter how otherwise distasteful. Yet Trump's victory was won not on a single yes/no issue like Brexit but on a broad ideological-political platform, and his support among working-class voters may have been higher than Brexit managed: some 70 per cent of those voting for him lacked a college degree. Nor was this the only populist outbreak in America that year, with Bernie Sanders proving a formidable challenger for the Democratic nomination from the left. If we reckon those from the less privileged classes who cast their ballot for Trump in the presidential election, and those who voted for Sanders in the Democratic primaries as a pro rata percentage of those who did so for Clinton in November, about a third of those who voted in 2016 were susceptible to a populism of the right, and a fifth to a populism of the left.

The next surprise was the performance in the 2017 general election of the Labour Party in Britain under its new leader, Jeremy Corbyn, till then all but universally dismissed as a hopeless, politically incompetent far-left loser. In the event, running a very effective campaign under the populist slogan 'For the Many, Not the Few', he got a larger vote than his party had in any of the three preceding elections, depriving the Conservatives of their majority in Parliament, on a platform more explicitly hostile to the neoliberal order than that of any party of comparable weight in Europe. The historical tradition and unaltered nature of British Labourism, both deeply conservative, are far from populist. But a major influx of the young into the party once Corbyn became its leader, which made it for a time numerically the largest political organisation in Europe, was like a sudden, massive injection of an alien strain, pulling it in what in other conditions would have been a left populist direction, not unlike the transformation of Mélenchon's rather traditionally socialist Parti de Gauche, which he launched in 2008, into the fully-fledged populist France Insoumise of 2016.

In 2018 the highest hurdle yet was jumped in Italy, where two explicitly populist parties, the Five Star Movement on the left and the League on the right, together got 50 per cent of the vote – an earthquake in Italy, and by far the most alarming result yet for the European establishment, since both announced they had no intention of submitting the country to the dictates of any more austerity from Berlin, Paris or Brussels. The Italian election also marked the first time that, when ranged head-to-head, a populism of the left surpassed by a wide margin a populism of the right: 33 per cent for the M5S, 17 per cent for the League. Everywhere else, it was the other way round. In France in 2017, Le Pen's vote exceeded Mélenchon's. In Britain, Corbyn was heavily defeated in 2019 by the Conservative demagogue Boris Johnson, flamboyant embodiment of a simulacrum of populism of the right.

The reason populism of the right has enjoyed an advantage over populism of the left is not hard to see. In the neoliberal order, inequality, oligarchy and factor

mobility form an interconnected system. Populisms of the right and left can, in differing ways, attack the first two with more or less equally uninhibited vigour. But only the right can assail the third with still greater vehemence, xenophobia towards immigrants operating as its trump card. There, populisms of the left cannot follow without moral suicide. Nor can they easily finesse the problem of immigration, for two reasons. It is not pure myth that business imports cheap labour from abroad – that is, workers typically unprotected by citizenship rights – to depress wages and in some cases to take jobs from local workers, whom any left must seek to defend. Nor is it the case that, in a neoliberal society, voters have usually been consulted about either the arrival or the scale of labour from abroad: this has virtually always happened behind their backs, becoming a political issue not *ex ante* but *ex post facto*. There is a transatlantic difference here. The negation of democracy that the structure of the European Union has become included from the start denial of any democratic say in the composition of its population. The constitution of the United States, woefully anachronistic in many other respects, is not so radically undemocratic. Historically too, of course, the US is an immigrant society, as no European country has ever been. That means there is a tradition of selective welcome and solidarity for newcomers that doesn't exist at anything like the same emotional pitch in Europe. But on both sides of the Atlantic, left populism faces the same difficulty. Right populisms have a straightforward position on immigration: bar the door to foreigners and kick out those who shouldn't be here. The left can have nothing to do with this. But what exactly is its policy on immigration: open borders, or skill tests, or regional quotas, or what? Nowhere has a politically coherent, empirically detailed, candid answer yet been spelled out. So long as that persists, populism of the right is all too likely to retain its edge on populism of the left.

The problem, indeed, is a more general one. No populism, right or left, has so far produced a powerful remedy for the ills it denounces. Programmatically, the contemporary opponents of neoliberalism are still for the most part whistling in the dark. How is inequality to be tackled – not just tinkered with – in a serious fashion, without immediately bringing on a capital strike? What measures might be envisaged for meeting the enemy blow for blow on that contested terrain, and emerging victorious? What sort of reconstruction, by now inevitably a radical one, of actually existing liberal democracy would be required to put an end to the oligarchies it has spawned? How is the deep state, organised in every Western country for imperial war – clandestine or overt – to be dismantled? What reconversion of the economy to combat climate change, without impoverishing already poor societies in other continents, is imagined? That so many arrows remain missing in the quiver of serious opposition to the status quo is not, of course, just the fault of today's populisms. It reflects the intellectual contraction of the left in its long years of retreat since the 1970s, and the sterility in that time of what were once original strands of thought at the edges of the mainstream. Remedial proposals can be cited, varying from country to country: Medicare for all

in the US, guaranteed citizen incomes in Italy, public investment banks in Britain, Tobin taxes in France and the like. But so far as any general, interlocking alternative to the status quo is concerned, the cupboard is still bare. If a populist party or movement comes to power at present, to see the probable outcome we have only to look at the turncoat fate of Syriza in Greece on the left – in opposition a rebel against the diktats of the EU, in office a submissive instrument of it – or on the right, the overnight standardisation of Trump's first presidency, as he breathed fire against establishment complacency and inequality on Inauguration Day, and did nothing about them once in the White House. Politically speaking, neoliberalism has been in no great danger from either.

***

Into this scene, the Covid virus struck like a bolt of lightning in 2020, forcing lockdowns across the world. Trump and Johnson, riding high a year earlier, were each felled by its impact. Trump would all but certainly have been re-elected that year if his administration had not been hit by the pandemic. Johnson was ousted by his own party in 2022. Under the Covid shockwave, international trade plummeted, and five hundred million jobs were lost worldwide in a few months. In the United States the stock market crashed and gross domestic product suffered its worst drop since 1946, contracting by 3.5 per cent in 2020. In Britain, GDP fell by 10 per cent, in the European Union by 6 per cent. As global supply chains frayed, inflation started to rise across the OECD and with it unemployment. In this emergency, the last year of Trump's first administration saw a massive fiscal stimulus to prevent a deeper recession. From 2021 onwards, with Biden in the White House, a still larger intervention by the state to stabilise the American economy was set in motion with the so-called Inflation Reduction Act, pumping $750 billion into the economy, with a huge package of state subsidies to encourage new investment, sustain household incomes and alter energy usage; followed by the Chips and Science Act of 2022, which poured another $280 billion of public expenditure into the country's semi-conductor and allied industries, together with a battery of protectionist measures designed to defeat hi-tech competition from China. This was a programme proudly described by supporters of the Biden administration as a 21st-century version of Roosevelt's New Deal: its recipes would modernise American industry, help the worst-off and equip the country's armed forces to combat the threat posed by the rise of China. Many hailed its sweeping statist interventions and embrace of active industrial policies as a break with neoliberalism comparable to and as decisive as Roosevelt's break with palaeo-liberal doctrines in the 1930s. Others applauded Biden's revival of the Cold War policy of building alliances against deadly foes abroad, whether around the Black Sea, in the Middle East or in the Far East, in the best spirit of Truman in the 1940s and 1950s.

Mainstream opinion, not only in America but equally and often even more ardently in Europe, greeted the results of this change as little less than a miracle. The most influential and intelligent mass periodical in the capitalist world, functioning at

times as a semi-official adviser to it, the *Economist* magazine in London, could celebrate the American economy with a special report last October as ‘the envy of the world’, whose post-pandemic dynamism had ‘left other rich countries in the dust’. Commentators in the US itself extolled Biden’s capable suppression of inflation, his administration’s caring measures for the less well-off, its progressive inter-ethnic policies of ‘diversity, equity and inclusion’. In both Europe and America, there was applause for its firmness in standing shoulder to shoulder with Israel in Gaza, and with Ukraine. Alas, American voters were less impressed. By summer last year Biden had become so discredited that his own party forced him to drop his bid for re-election, in much the same way as the Conservatives had ejected Johnson in Britain, leaving Kamala Harris, his hapless vice president, to be thrashed in November by Trump, who won a larger majority than in 2016.

What Trump’s second presidency will mean for America, and the world, remains indeterminate, given the long-standing gap between his words and his deeds. At home, he might no more keep his electoral promises this time, to impose tariffs of 60 per cent on all goods from China and to deport all eleven million illegal immigrants in the United States, than he kept his promises last time to rebuild America’s crumbling infrastructure and construct an uncrossable wall along the whole Mexican border. Yet given Republican control of both Houses of Congress for at least two years, he is more likely to act on some of his promises than discard all of them, and in matters of trade to force allies as well as adversaries to pay greater monetary tribute to America than in the past. Abroad, he could stop the war in Ukraine by cutting off all aid to Kyiv, or he could escalate it, if Russia declines the terms on which he hopes to bring the fighting to an end. He believes in the advantage of being unpredictable, and certainly the European Union, Britain and Japan, even if they dislike what he does, are too weak as subordinate partners to deflect him from it.

The government of Germany – the strongest power in Europe – collapsed the day after Trump was elected, when Scholz dismissed his finance minister and lost the third party on which his coalition depended. No such event had ever occurred in the Federal Republic before. New elections have doubled the vote of the AfD to a fifth of the electorate, yielding another establishment coalition rushing to ram through higher defence spending in a Bundestag voters have just rejected, in yet one more demonstration of how little European elites care about the democracy they volubly proclaim. In France, the government appointed by Macron after his defeat at the polls last summer collapsed within a couple of months, overthrown by a combination of right and left opposition in the National Assembly, in a revolt the country has known only once before, more than sixty years ago. Few believe its precarious successor, resting on a grudging co-option of the Socialist Party, will last very long. In short, Trump’s version of right-wing populism, abominated by half the country as a deadly threat to democracy, has taken over in Washington at a moment of institutional disarray in Berlin and Paris, and with a government in London that is now even less popular than the discredited opposition it routed a short while ago.

Everywhere the scene is one of instability, insecurity, unpredictability. ‘All is disorder under the heavens,’ and there is little sign of a return to order, as understood by those accustomed to rule the West.

Where amid this turmoil does neoliberalism stand? In emergency conditions it has been forced to take measures – interventionist, statist and protectionist – that are anathema to its doctrine, yet without losing its grip on the minds of policymakers, or giving way to any coherent alternative vision of the way an advanced capitalist economy should be run. Despite the dramatic departures from the pure milk of Hayekian or Friedmanite recipes, little has changed in the underlying drivers and contradictions of the system it has created. While US GDP fell by some 4.3 per cent during the Great Recession after the crash of 2008 and two-thirds of the working population of the OECD endured flat or falling real incomes, overall growth has resumed, if at levels still well below those claimed in China, while inequality has continued to increase. In the United States, the gap between the spending of the richest and poorest layers of the population is the largest ever recorded. Above all, however, what unleashed the crisis of 2008 has been made good by more of the same. The obese share of finance in American GDP has not dropped, it has increased. The American government’s deficit has tripled in the last decade. In the same period, public debt in the United States has jumped by $17 trillion, an increase equivalent to that in the previous 240 years. In the OECD as a whole, total sovereign debt, which stood at $26 trillion in 2008, has more than doubled, soaring to $56 trillion in 2024. An international regime which a decade ago capsized and all but drowned in the sea of debt it had created, is drenching itself with a still larger flood of debt, with no end in sight.

***

So are we finally witnessing the arrival of a regime change in the West, one already announced many times this century? That’s the message of the recent bestseller by an eminent American historian sympathetic to Biden, *The Rise and Fall of the Neoliberal Order: America and the World in the Free Market Era* by Gary Gerstle, who suggests that from different directions Sanders and Trump dealt such effective blows to Hillary Clinton’s embodiment of neoliberalism that the way was cleared under Biden for the balance between rich and poor in American society to start being altered, and the benefits of government-directed industrial policy to become visible to millions.3 Conceding that ‘vestiges of the neoliberal order will be with us for years and perhaps decades to come,’ he nevertheless ends with the firm pronouncement that ‘the neoliberal order itself is broken.’ In some ways a yet harsher indictment of the socio-economic balance sheet since Reagan comes from a former admirer of the Gipper, the Indian American banker Ruchir Sharma, formerly chief global strategist at Morgan Stanley, in *What Went Wrong with Capitalism*.4 Its leitmotif is that ‘the periodic financial crises – erupting in 2001, 2008 and 2020 – now unfold against the background of a permanent, daily crisis of colossal capital misallocation,’ the result of enormous infusions of easy money injected into the

advanced economies by central banks to prop up steadily declining rates of growth. Such state-dispensed torrents of cash are the ultimate, overriding truth of the period. Sooner or later, Sharma warns, a momentous shock to the system is bound to come. What remedy would that bring? Sharma's answer: return to a smaller state and tighter money, the classic recipe of Mises and Hayek – neoliberalism rendered whole once more.

Such contrasting verdicts are not in themselves such a novelty. Eric Hobsbawm was proclaiming 'The Death of Neoliberalism' back in 1998. A dozen years later Colin Crouch, no less averse to it as a system, reached the opposite conclusion, entitling his book on its misadventures *The Strange Non-Death of Neoliberalism*, a judgment he reiterated a year ago in a text headed 'Neoliberalism: Still to shrug off its mortal coil'. These were the conclusions of a declared enemy of the neoliberal order. A committed exponent of it, Jason Furman – special assistant to Bill Clinton, chairman of the Council of Economic Advisers for Obama, admirer of the Walmart model of management – is of the same mind. In a leading article in *Foreign Affairs* entitled 'The Post-Neoliberal Delusion', he delivers a vigorous riposte to thinkers like Gerstle, attributing the Democrats' loss of the White House to the folly of abandoning orthodox economic discipline with vast, incontinent programmes of spending that failed to achieve their goals. Laying out the costs and returns of Biden's tenure with a wealth of damaging detail, Furman reports: 'Inflation, unemployment, interest rates and government debt were all higher in 2024 than they were in 2019. From 2019 to 2023, inflation-adjusted household income fell, and the poverty rate rose.' 'Despite efforts to raise the child tax credit and the minimum wage,' he goes on, 'both were considerably lower in inflation-adjusted terms when Biden left office than when he entered. For all the emphasis he placed on American workers, Biden was the first Democratic president in a century who did not permanently expand the social safety net.' Conclusion: 'Policymakers should never again ignore the basics in pursuit of fanciful heterodox solutions.' What was spurned as neoliberal orthodoxy is alive and well, and offers the only way forward.

An international regime being lowered into the ground, or rising anew like Lazarus? The stand-off in such expert verdicts has its correlate in the political landscape, where the conflict between neoliberalism and populism, the adversaries that have confronted each other across the West since the turn of the century, has become steadily more explosive, as events of the past weeks show – even if, for all its apparent compromises or setbacks, neoliberalism retains the upper hand. The first has survived only by continuing to reproduce what threatens to bring it down, while the second has grown in magnitude without advancing in meaningful strategy. The political deadlock between the two is not over: how long it will last is anyone's guess.

Does that mean that until a coherent set of economic and political ideas, comparable to Keynesian or Hayekian paradigms of old, has taken shape as an

alternative way of running contemporary societies, no serious change in the existing mode of production can be expected? Not necessarily. Outside the core zones of capitalism, at least two alterations of great moment occurred without any systematic doctrine imagining or proposing them in advance. One was the transformation of Brazil with the revolution that brought Getúlio Vargas to power in 1930, when the coffee exports on which its economy relied collapsed in the Slump and recovery was pragmatically stumbled on by import substitution, without the benefit of any advocacy in advance. The other, still more far-reaching, was the transformation after the death of Mao of the command economy in China in the Reform Era presided over by Deng Xiaoping, with the arrival of the household responsibility system in agriculture and the ignition by township and village enterprises of the most spectacular sustained burst of economic growth in recorded history – this too was improvised and experimental, without pre-existent theories of any kind. Are such cases too exotic to have any bearing on the heartland of advanced capitalism? What made them possible was the magnitude of the shock and depth of the crisis each society had suffered: the Slump in Brazil, the Cultural Revolution in China – tropical and oriental equivalents of the blows to occidental self-assurance in the Second World War. If disbelief that any alternative is possible were ever to lapse in the West, the probability is that something comparable will be the occasion of it.

***

№ 829

Тарифы США и многополярный мир

2025-04-03

Тышкевич

США вводят таможенные пошлины в отношении практически всех государств мира. При этом под наибольший удар попадают развивающиеся государства и… давние политические партнёры Вашингтона: ЕС, Япония, Ю. Корея и даже Тайвань. Но в списке нет, например, Российской Федерации (хотя базовые 10%, вероятно, введут).

Нелогично? Отнюдь.

Суть не в вопросах мировой торговли, а в логике многополярного мира и формированию собственной зоны влияния.

Давайте разбираться вместе.

1. Базовая ситуация или повторение написанного

Для начала тезисно повторю рамки в которых сегодня действует американская внешняя политика:

1. Ключевым соперником на геополитическом поле США воспринимают КНР. И только КНР.

При этом оба государства по состоянию на сегодня взаимозависимы — они являются ключевыми торговыми партнёрами и есть сферы, где американская экономика не обойдётся без китайских поставок, есть направления, где китайским производителям будет невозможно развиваться без импорта из США.

2. Идёт трансформация мировой экономики.

Где, с одной стороны резко возрастает значимость обладания знаниями технологиями, а с другой есть необходимость в создании новой производственной базы (на новом технологическом уровне). В рамках этого процесса государства мира распадаются на 3 группы: ядро (обладают технологиями и производственной базой), полупериферия (культура производства на чужих технологиях), периферия — всё остальное. Причём для периферии вариантов развития не остаётся — даже вариант продажи «дешёвой рабочей силой» перестаёт быть механизмом экономического рывка.

3. Перечисленные выше процессы ведут к трансформации мировой политической системы.

Точнее, её деконструкции.

И тут есть несколько вариантов поведения.

Для геополитических лидеров (либо претендентов на лидерство) выбор состоит из двух опций. Либо пытаться аккумулировать ресурсы, оптимизировать издержки, не обращая внимание на ограничения старой системы. А, зачастую, целенаправленно разрушая их. Либо, наоборот, максимально долго использовать возможности старой системы для своего усиления, не создавая при этом лишних точек напряжённости в отношении с другими государствами. Китай пока выбирает вторую модель поведения. А вот США давно выбрали первую (вспомните выход из Афганистана, изменение механизмов научно-технического сотрудничества даже с ближайшими союзниками, стимулирование создания региональных коалиций вместо своего присутствия). Просто при Трампе выбор стал очевидным и публичным.

При этом оба претендента на мировое лидерство (или, будущие полюсы мира) активно формируют (либо пытаются сформировать) свою зону влияния, не вступая пока в прямую конфронтацию друг с другом. По крайней мере, военную. Вновь нелогичный тезис? Отнюдь — давайте с точки зрения перечисленных трёх вводных оценим тарифные войны Трампа.

2. Логика тарифных войн

(1)

Первое, что бросается в глаза при оценке тарифов — две категории стран, в отношении которых пошлины не так велики.

Это

1) — экономически слабые государства (периферия, которой в Вашингтоне отводят роль сырьевой базы) а так же

2) — страны Южной Америки.

Последнее важно, поскольку США пытаются на новом витке возродить доктрину «Америка для американцев» или доктрину Монро. То есть усиление своих позиций «в обоих Америках» совмещённую с определённого рода политическим изоляционизмом в отношении остального мира. В эту логику, кстати, укладывается предшествующее давление на Мексику и Канаду (которые не упомянуты в новом списке).

1) — Первая — потенциальный региональный лидер, который может создать конкуренцию США в расширении влияния на Латинскую Америку.

2) — Вторая — угроза политике изоляционизма и конкурент в гонке за технологиями. Трампу нужны «послушные» Америки.

(2)

Второе — достаточно высокие тарифы в отношении государств, которые принято считать партнёрами США.

В первую очередь это страны ЕС.

И тут логично — для Соединённых Штатов крайне не выгодно превращение Европейского Союза в ещё один геополитический полюс. Сборочный цех, технологически завязанный на США — ради Бога.

Конкурент в политике и технологиях - категорически нет.

Европе отводится роль «полупериферии». Новые пошлины призваны стимулировать перенос ряда европейских производств (в первую очередь технологических) в США, при этом оставляя государствам ЕС издержки по поддержанию региональной стабильности.

К этой же группе государств можно отнести Японию, Южную Корею, Швейцарию, Малайзию Индонезию, Индию.

Подход аналогичен — попытка перетянуть технологические производства «в обмен» за уходящий «зонтик безопасности». Пошлины в отношении Тайваня можно назвать, скорее, стимулом к эвакуации технологических производств на территорию США (как это делает ТРМС). Вашингтон, естественно, продолжает говорить о защите острова. Но, учитывая, что среди местного сообщества нет консенсуса в вопросах независимости и есть влиятельные партии, выступающие за воссоединение с КНР, единственный механизм «защиты от Китая» - оккупация. Это не подходит, значит надо стимулировать процесс переноса технологий и производств на свою территорию.

(3)

Третье — государства, которые остаются ключевыми партнёрами США для обеспечения присутствия в ключевых регионах.

Это Великобритания, Австралия, Новая Зеландия, Израиль. А так же возможные партнёры Вашингтона.

Пошлины в отношении КНР идут «отдельной графой».

С одной стороны, это начало торговой войны между странами. С другой — приглашение Си к диалогу на условиях Трампа. И я не удивлюсь, если после американо-китайского саммита, значительная их часть может быть пересмотрена.

Россия, «ось зла» и потенциальные партнёры - удивительная щедрость Трампа.

Начать стоит с низких пошлин для Турции, Египта, ОАЭ и ряда других государств.

В условиях оптимизации своего присутствия в ряде регионов, Вашингтону нужны «противовесы» -- государства, способные сдерживать усиление других. Турция и Египет — это Ближний восток. Точнее, Турция это ещё и Черноморский регион, Центральная Азия (противовес РФ и КНР). ОАЭ — страны Персидского залива. Ну и вопрос в необходимости существования территории обмена технологиями, которой Эмираты де-факто уже являются.

Россия и Иран — несколько иная логика.

— Вашингтон не воспринимает Москву как потенциального претендента на мировое лидерство. Да и в Кремле это понимают. Зато Россия важна для США как партнёр по контролю за Арктикой, источник ресурсов и партнёр по сдерживанию одновременно КНР и ЕС. Иран — примерно тот же функционал в отношении КНР и Турции в Центральной

Азии. Но лишь в случае заключения новой «ядерной сделки». Кстати, в процесс переговоров в качестве посредника активно хочет войти Москва.

3. Что это означает для нас?

Тарифная война Трампа (точнее война за экономические ресурсы, к которым относятся и технологии и производства и логистика) в условиях работающей системы международных отношений закончилась бы не начавшись.

Но

> **— когда мировая система де-факто уже разрушена, каждое из государств будет пытаться искать свои механизмы выхода из создавшейся ситуации.**

То есть

> **— часть партнёров будет настаивать на зеркальном ответе, а часть пытаться договориться, идя на некоторые уступки.**

Что, кстати, несёт риски в том числе целостности ЕС.

Но в любом случае, даже посеяв *хаос*, Вашингтону удастся сформировать некое *подобие зоны своего доминирования*.

Куда войдут обе Америки и ряд европейских стран.

Равно как это приведёт и к укреплению зоны влияния КНР — Пекин использует создавшуюся ситуацию для демонстрации своей политики как адекватной и предсказуемой альтернативы фонтану идей от новой американской администрации.

Для Европейского Союза это вызов.

ЕС вынужден будет решать сразу несколько, долгое время откладываемых задач.

В частности:

1. собственной позиции на мировой арене.

То есть реализации подхода автономизации европейской политики.

2. но успех по п.1 без трансформации системы принятия решений на уровне Союза невозможен — группа государств, вырабатывающая политику через консенсус не может демонстрировать быструю реакцию на внешние вызовы.

То есть ЕС сталкивается с необходимостью рассмотреть, как минимум, отложенную 8-9 лет назад идею «Европы разных скоростей»;

3. Не допустить создания «внутренних коалиций» которые бы были проводниками интересов претендентов на глобальное лидерство.

Либо сводить к минимуму влияния подобных «союзов» на общеевропейскую политику. Речь идёт как о проекте «Трехморья» (как проекции американских интересов), так и о выстраиваемой Китаем оси Румыния-Венгрия-Сербия. А так же формирование Турцией своей зоны влияния в Черноморском регионе (как минимум до трансформации политики в отношении Турции)

4. Пересмотр программ сотрудничества с ключевыми партнёрами вне США.

Речь идёт о странах Ближнего Востока, Турции, Египте, Японии, Южной Кореи и Индии.

5. Выработка собственных (отвязанных от позиции США) политик реагирования на возникновение и усиление новых международных коалиций.

Например, БРИКС.

***

Таким образом, Украина оказывается в *точке*, где сходятся сразу *несколько зон нестабильности*.

А именно:

(1) Поиск Вашингтоном подходов к РФ по сдерживанию КНР.

(2) формирование региональных европейских коалиций и зон сотрудничества: зона турецкого влияния, оси, выстраиваемые КНР, проект Трёхморье

(3) общий пересмотр подходов к внутренней и внешней политике странами ЕС.

(4) Формирование серой зоны между сферами влияния КНР и США.

При этом Украина пока что рассматривается окружением Трампа как страна периферии — то есть источник ресурсов, который может выполнять некоторую роль противовеса РФ.

Незавидный, с точки зрения будущего, функционал.

Но если если посмотреть на написанное выше,

> **— региональная система безопасности, система международного сотрудничества фактически разрушена.**

И США не являются архитектором новой.

Есть сразу несколько потенциальных центров силы и процессов формирования *новых систем*.

> — Речь идёт о региональных союзах, позиции Турции, «Старой Европы» и той же Польши как драйвера проекта «Трехморье».

То есть

> **— при наличии активной, рациональной и в меру циничной политики, Украина имеет шанс выстроить систему собственного сотрудничества в регионе.**

Что даёт шанс в будущем покинуть зону «периферии» мировой системы.

Увы, но времени на это у нас не так много = максимум 5-6 лет.

***

№ 830

The prospect of early elections in Ukraine has everyone in a spin Volodymyr Zelensky may hold elections after all

Europe | 'Twere well it were done quickly

The prospect of early elections in Ukraine has everyone in a spin

Volodymyr Zelensky may hold elections after all

PHOTOGRAPH: POU/ROPI/ZUMA PRESS/EYEVINE

Mar 30th 2025 | KYIV

Mar 30th 2025|kyiv

The premiere on February 28th of a new staging of "Macbeth" in Kyiv was initially eclipsed by the diplomatic disaster the same day between Volodymyr Zelensky and Donald Trump in the White House. The production has since become the talk of the city's elite. Ivan Urivsky, the director, says he decided to put on the tragedy after sensing a change in the country's mood since Mr Trump's election: "You can't do theatre without thinking about politics, war or the people watching." His viewers are drawing parallels between Shakespeare's characters and current events. For some, Macbeth resembles the bloodthirsty dictator in Moscow. For others the story of ambition, power and treachery feels closer to home.

In Kyiv, daggers are being sharpened around Mr Zelensky. For months the Ukrainian president has faced intense pressure from Vladimir Putin, who questioned his legitimacy without a hint of irony, and from Mr Trump, who has

repeated Mr Putin’s talking-points. They pushed Mr Zelensky to hold elections in the middle of the war, believing no doubt that Ukrainian voters would do them the favour of unseating him. Two months ago he was believed to be dead-set against a vote. But Mr Trump’s treatment of him in early March has bolstered his ratings and appears to have changed his calculus. Preparations are under way for Mr Zelensky to face the electorate for a second time, and soon.

Government sources say Mr Zelensky called a meeting in late March to instruct his team to be ready for a vote after a full ceasefire, should one come, as the Americans hope, by late April. The first confirmation may come in the run-up to May 5th, the deadline for a parliamentary vote to extend martial law, which expires on May 8th. Cancelling martial law is necessary to start an election process. Sources differ on the timeline, but most say Mr Zelensky is aiming for the summer. The law requires 60 days for campaigning, so the soonest date would be early July. But some sources say the campaign would need three months, the time election authorities are said to have told parliament they require to reconstitute voter lists in wartime.

Petro Poroshenko, leader of the largest opposition party, predicts elections could come “any time from August to October”. He claims the campaign started with Mr Zelensky’s decision to freeze his assets in February. The move was said to be linked to his long-running trial for alleged treason, but some believe Mr Poroshenko’s trip to America in February—where he met some of Mr Trump’s people—lit the fuse. The former president says Mr Zelensky’s aides warned him not to go, but ascribed this to their “schizophrenia...and paranoia”. The sanctions, he continues, were meant both to rule out his candidacy and to warn off Valery Zaluzhny, Ukraine’s former top general and the one man with a good chance of beating Mr Zelensky if he runs. A government source privately says Mr Poroshenko is not a serious threat, but Mr Zelensky’s dislike of him speeded up the sanctions decision.

That official thinks Mr Zelensky will try for a July election, hoping a short timetable would let him run unopposed. Such a turn would benefit not only the president, since “a long campaign would tear the country apart.” In fact, a rushed vote risks worsening the already bitter relations between the powerful, centralised presidential office and the rest of Ukraine’s political world.

Mr Zelensky’s office denies it is angling for elections. If it tries, it may find them hard to pull off. Opposition leaders insist a quick vote is logistically impossible. Achieving a ceasefire before May 8th would be difficult enough, says Serhiy Vlasenko, a senior lawmaker with the Batkivshchyna party. Finding a way for millions of voters abroad, in the trenches, or in regions occupied by Russia to cast ballots would be “even harder”. The government could use its well-regarded Diia smartphone app. But that would raise questions of transparency and mean changing the constitution, requiring a two-thirds majority in parliament—difficult, since opposition parties oppose voting in wartime. They say a fair election means dismantling wartime propaganda and censorship.

Messrs Putin and Trump may not now want a quick election either. Both presumably demanded one believing it would lead to Mr Zelensky's exit. With the calculation flipped upside down, they might not sit quiet while he fast-tracks to a second term. Mr Putin holds many cards: his drones and missiles could make cancelling martial law—let alone holding a vote—impossible. But many think elections could help him destabilise Ukraine even if Mr Zelensky wins. An intelligence officer predicts an election campaign would let the Russians turn up their influence: "They will use opinion leaders, soldiers and the opposition to do their bidding."

Things will not be easier for Ukraine's next president, whoever that may be and whenever elected. Mr Trump's rushed diplomacy could lead to a bad peace agreement. In time, some Ukrainians may call for a tougher, more militaristic government. For all his flaws, Volodymyr Zelensky depends too much on popular approval to ever become a true dictator. Whoever comes after him may be less circumspect. "Whether Caligula or Macbeth, abuse of power is a constant theme in history," says Mr Urivsky. Theatre lets people "see ourselves in some of the terrible characters. And we hope, as Ukrainians, that we might avoid repeating their mistakes."

***

Перспектива дострокових виборів в Україні має всіх у повороті Володимир Зеленський все-таки може провести вибори

30 березня 2025|київ

Прем'єра 28 лютого нової постановки "Макбета" у Києві спочатку була затьмарена дипломатичною катастрофою того ж дня між Володимиром Зеленським та Дональдом Трампом у Білому домі. З тих пір виробництво стало розмовою міської еліти. Іван Урівський, режисер, каже, що він вирішив влаштувати трагедію після того, як відчув зміну настрою в країні після обрання пана Трампа: "Ви не можете займатися театром, не думаючи про політику, війну або спостереження за людьми". **Його глядачі проводять паралелі між персонажами Шекспіра та поточними подіями.** Для деяких Макбет нагадує кровожерливого диктатора в Москві. Для інших історія амбіцій, влади та зради здається ближчою до дому.

У Києві навколо пана Зеленського загострюють кинджали. Протягом декількох місяців український президент стикався з сильним тиском з боку Володимира Путіна, який поставив під сумнів свою легітимність без натяку на іронію, і з боку пана Трампа, який повторив теми розмови пана Путіна. Вони підштовхнули пана Зеленського провести вибори в розпал війни, не вважаючи сумнівів, що українські виборці зроблять їм послугу, відкинувши

його. Два місяці тому вважалося, що він був мертвим проти голосування. Але ставлення пана Трампа до нього на початку березня зміцнило його рейтинги і, схоже, змінило його розрахунок. **Ведеться підготовка до того, щоб пан Зеленський зіткнувся з електоратом вдруге, і незабаром.**

Урядові джерела кажуть, що пан Зеленський скликав зустріч наприкінці березня, щоб доручити своїй команді бути готовою до голосування після повного припинення вогню, якщо хтось прийде, як сподіваються американці, до кінця квітня. Перше підтвердження може прийти до 5 травня, кінцевого терміну парламентського голосування щодо продовження воєнного стану, термін дії якого закінчується 8 травня. Скасування воєнного стану необхідне для початку виборчого процесу. Джерела розходяться за графіком, але більшість каже, що пан Зеленський націлений на літо. Закон вимагає 60 днів для проведення кампанії, тому найближчим часом буде початок липня. Але деякі джерела кажуть, що кампанії знадобиться три місяці, час, коли виборча влада, як кажуть, повідомила парламенту, що їм потрібно відновити списки виборців у воєнний час.

Петро ***Порошенко***, лідер найбільшої опозиційної партії, прогнозує, що вибори можуть бути "в будь-який час з серпня по жовтень". Він стверджує, що кампанія почалася з рішення пана Зеленського заморозити свої активи в лютому. Кажуть, що цей крок пов'язаний з його тривалим судом за передбачувану зраду, але деякі вважають, що поїздка пана Порошенка до Америки в лютому, де він зустрівся з деякими людьми пана Трампа, запалила запал. Колишній президент каже, що помічники пана Зеленського попередили його не йти, але приписали це їх "шизофренії... і параної". Санкції, продовжує він, мали на меті як виключити його кандидатуру, так і попередити Валерія ***Залужного***, колишнього топ-генерала України та людину з хорошими шансами побити пана Зеленського, якщо він балотується. Урядове джерело в приватному порядку каже, що пан Порошенко не є серйозною загрозою, але неприязнь Зеленського до нього прискорила рішення про санкції.

Цей чиновник вважає, що пан Зеленський спробує на липневих виборах, сподіваючись, що короткий графік дозволить йому балотуватися без опозиції. Такий поворот піде на користь не тільки президенту, оскільки "довга кампанія розірвала б країну на частини". Насправді, поспішне голосування ризикує погіршити і без того гіркі відносини між потужною, централізованою офісом президента та рештою політичного світу України.

Офіс пана Зеленського заперечує, що він балотується на вибори. Якщо він спробує, їм може бути важко зірватися. Лідери опозиції наполягають на тому, що швидке голосування логістично неможливе. Досягти припинення вогню до 8 травня було б досить складно, каже Сергій Власенко, високопоставлений законодавець партії "Батківщина". Знайти спосіб для мільйонів виборців за кордоном, в окопах або в окупованих Росією регіонах проголосувати було б

"ще важче". Уряд міг би використовувати свій добре відомий додаток для смартфонів Diia. Але це викликало б питання прозорості і означало б зміну конституції, що вимагає більшості у дві третини в парламенті - важко, оскільки опозиційні партії виступають проти голосування у воєнний час. Кажуть, що чесні вибори означають демонтаж пропаганди та цензури воєнного часу.

Панове Путін і Трамп, можливо, зараз також не хочуть швидких виборів. Обидва, імовірно, вимагали, що це призведе до відходу пана Зеленського. З перевернутим розрахунком з ніг на голову, вони можуть не сидіти тихо, поки він прискорює до другого терміну. Пан Путін тримає багато карток: його безпілотники та ракети можуть зробити скасування воєнного стану, не кажучи вже про проведення голосування, унеможливим. Але багато хто вважає, що вибори можуть допомогти йому дестабілізувати Україну, навіть якщо пан Зеленський переможе. Офіцер розвідки прогнозує, що виборча кампанія дозволить росіянам підняти свій вплив: "Вони використовуватимуть лідерів громадської думки, солдатів та опозицію, щоб виконувати свої накази".

Наступному президенту України не буде легше, ким би він не був і коли б не був обраний. Поспішна дипломатія пана Трампа може призвести до поганої мирної угоди. З часом деякі українці можуть закликати до більш жорсткого, більш мілітаристського уряду. При всіх своїх недоліках Володимир ***Зеленський*** занадто сильно залежить від народного схвалення, щоб коли-небудь стати справжнім диктатором. Той, хто прийде після нього, може бути менш обережним. "Будь то Калігула чи Макбет, зловживання владою є постійною темою в історії", - каже пан Урівський. Театр дозволяє людям "бачити себе в деяких жахливих персонажах. І ми сподіваємося, як українці, що ми зможемо уникнути повторення їхніх помилок».

***

№ 831

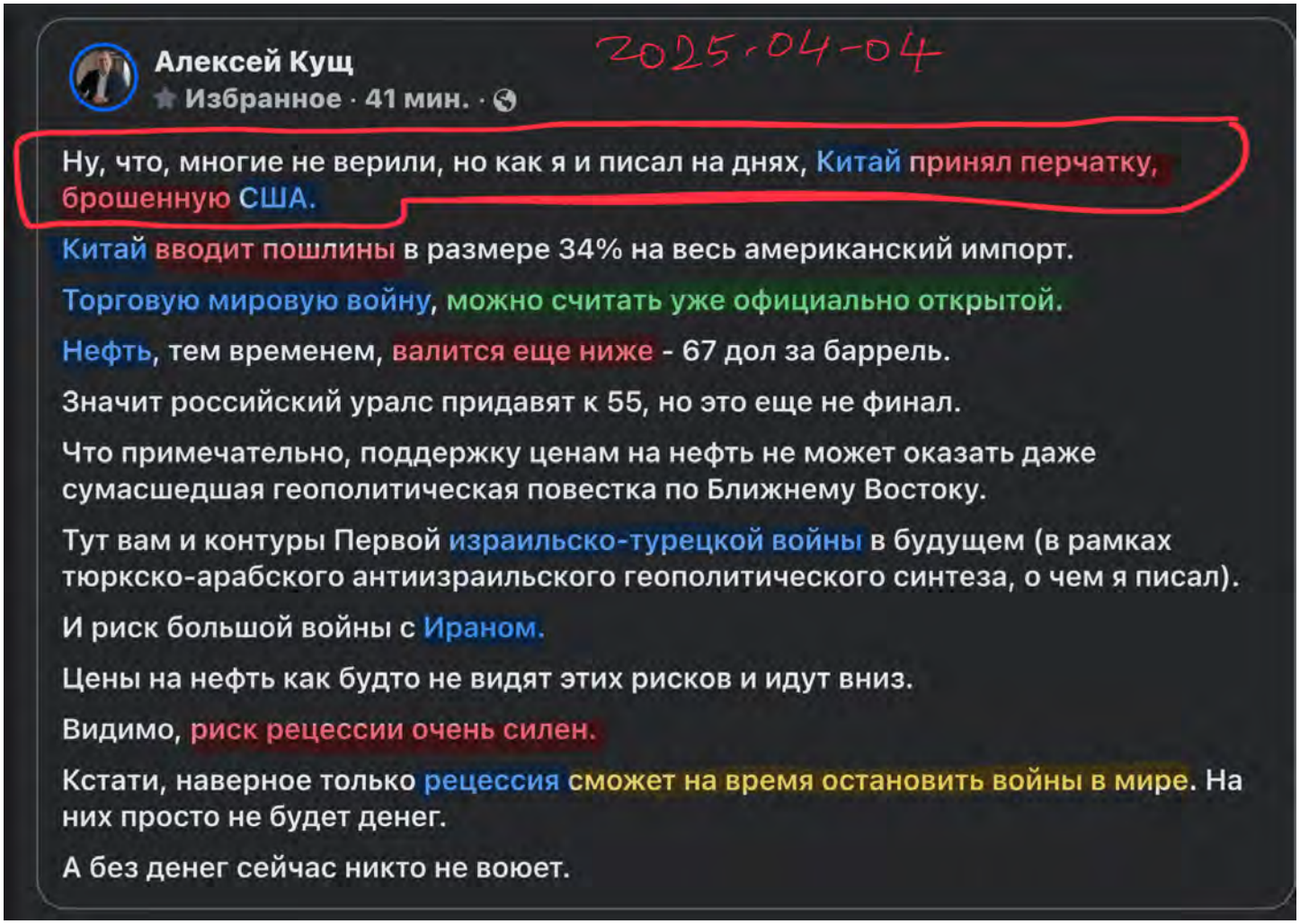

***

№ 832

Стільки маячні лізе з усіх сторін про вчорашнє засідання Київська міська рада і революцію Кличка з віджимом повноважень у голови КМВА Ткаченка, що вирішив і своє бачення ситуації написати

2025-04-04

Могильний

Якщо коротко, то три найвпливовіші в місті банди зібралися в сесійній залі відіграти перед киянами виставу про переділ сфер впливу в столиці.

Але замість "Хрещеного батька", вони обрали за основу для своєї постановки "Тупий та ще тупіший".

Інакше це неможна розцінювати, бо ані представники

> **1+2) — коаліції УДАР Віталія Кличка+Європейська Солідарність, ані їх опоненти від**
>
> **3) Слуга Народу,**

не використовували жодного адекватного аргументу щодо порушення законодавства іншою стороною.

Я не можу позбавитися відчуття договорняка між сторонами, бо навіть випадково обираючи норми із законодавства для підтримання дискусії, вона мали хоч іноді влучати в яблучко.

> **— Але не влучали, наче наперед домовилися в жодному випадку публічно не засвітити реальний стан справ...**

1. То що відбувається насправді і про що мовчать сторони конфлікту?

I. КМВА була створена *Зеленським* незаконно

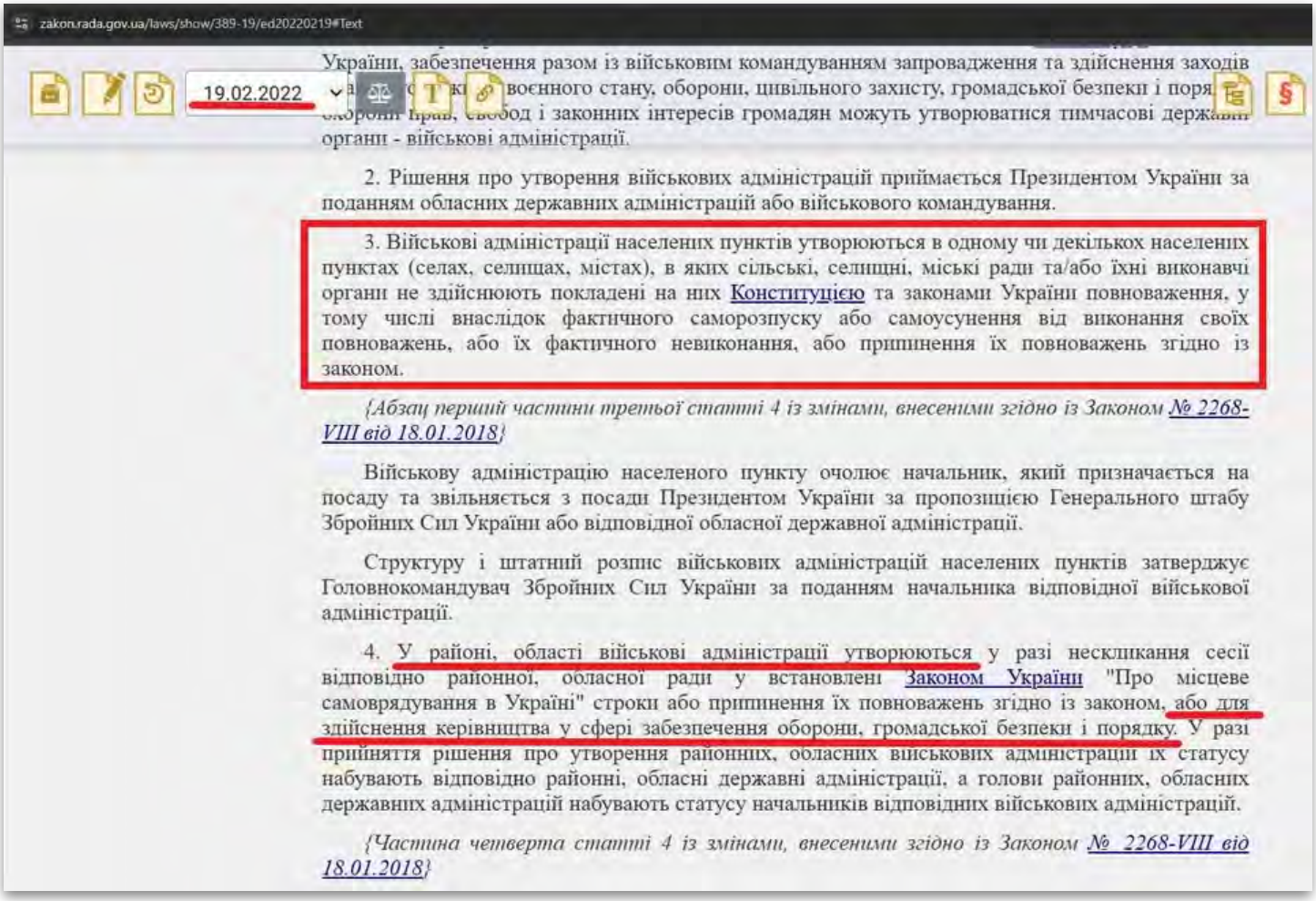
zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19/ed20220219#Text

19.02.2022

України, забезпечення разом із військовим командуванням запровадження та здійснення заходів воєнного стану, оборони, цивільного захисту, громадської безпеки і порядку, оборони прав, свобод і законних інтересів громадян можуть утворюватися тимчасові державні органи - військові адміністрації.

2. Рішення про утворення військових адміністрацій приймається Президентом України за поданням обласних державних адміністрацій або військового командування.

3. Військові адміністрації населених пунктів утворюються в одному чи декількох населених пунктах (селах, селищах, містах), в яких сільські, селищні, міські ради та/або їхні виконавчі органи не здійснюють покладені на них Конституцією та законами України повноваження, у тому числі внаслідок фактичного саморозпуску або самоусунення від виконання своїх повноважень, або їх фактичного невиконання, або припинення їх повноважень згідно із законом.

{Абзац перший частини третьої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2268-VIII від 18.01.2018}

Військову адміністрацію населеного пункту очолює начальник, який призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України за пропозицією Генерального штабу Збройних Сил України або відповідної обласної державної адміністрації.

Структуру і штатний розпис військових адміністрацій населених пунктів затверджує Головнокомандувач Збройних Сил України за поданням начальника відповідної військової адміністрації.

4. У районі, області військові адміністрації утворюються у разі нескликання сесії відповідно районної, обласної ради у встановлені Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні" строки або припинення їх повноважень згідно із законом, або для здійснення керівництва у сфері забезпечення оборони, громадської безпеки і порядку. У разі прийняття рішення про утворення районних, обласних військових адміністрацій їх статусу набувають відповідно районні, обласні державні адміністрації, а голови районних, обласних державних адміністрацій набувають статусу начальників відповідних військових адміністрацій.

{Частина четверта статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2268-VIII від 18.01.2018}

Кожен бажаючий може відкрити ЗУ "Про правовий режим воєнного стану" в діючий станом на 24.02.2022 редакції (це редакція від 19.02.2022) і подивитися статтю 4.

Навряд хтось почне стверджувати, що Київ - це область чи район, а не населений пункт.

Лише в областях чи районах можна створювати військові адміністрації з аргументом "для здійснення керівництва у сфері забезпечення оборони, громадської безпеки і порядку" за наявності діючих обласних чи районних рад.

А військові адміністрації в населених пунктах (яким є місто Київ) можна створювати виключно у разі якщо місцева рада чи її виконавчі органи не виконують свої повноваження.

Те що створення КМВА Зеленським є грубим порушенням як спеціального Закону, так і Конституції, не є секретом для учасників вчорашньої дискусії в Київраді.

Чому про порушення Зеленського мовчать його "слуги", зрозуміло.

Але багато хто не розуміє, чому про це мовчить Кличко зі своєю групою підтримки...

От вам не дивно, що Кличко постійно звинувачує Зеленського у наїздах на місцеве самоврядування і спробах позбавити киян законно обраного міського голови, але нічого не робить в правовому полі для скасування незаконного указу Зеленського про утворення КМВА?

За минулі три роки, Кличко міг без жодних проблем скасувати указ Зеленського в частині створення КМВА і далі публічно керувати містом. Ключове слово у попередньому реченні - "публічно".

II. Хто насправді керує містом при наявності КМВА

Лише у заявах Кличка і Ко, містом керує начальник КМВА, а у киян відібрали їх вибір у вигляді законно обраного міського голови.

Начальник КМВА лише підписує розпорядження, які йому на підпис готують призначені і підконтрольні Кличку люди. Заступників начальника КМВА, що відповідають за справи міста, та всіх директорів Департаментів призначає Кличко, як міський голова.

Вчора вся ситуація оберталася навколо змін у рішення Київради від 13.03.2022 № 4548/4589.

kmr.ligazakon.net/document/mr220364522022_12_08

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА
II сесія IX скликання

РІШЕННЯ

від 13 березня 2022 року N 4548/4589

Про окремі питання діяльності органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій комунальної власності територіальної громади міста Києва в умовах воєнного стану

(назва у редакції рішення Київської міської ради від 08.12.2022 р. N 5876/5917)

Із змінами і доповненнями, внесеними рішенням Київської міської ради від 8 грудня 2022 року N 5876/5917

Відповідно до вимог Конституції України, законів України "Про правовий режим воєнного стану", "Про місцеве самоврядування в Україні" та "Про столицю України - місто-герой Київ", з метою забезпечення життєдіяльності міста Києва в умовах воєнного стану Київська міська рада **вирішила**

(преамбула у редакції рішення Київської міської ради від 08.12.2022 р. N 5876/5917)

1. Встановити, що в умовах воєнного стану:

(пункт 1 із змінами, внесеними згідно з рішенням Київської міської ради від 08.12.2022 р. N 5876/5917)

1.1. Київська міська рада та виконавчий орган Київської міської ради відповідно до статті 9 Закону України "Про правовий режим воєнного стану" здійснюють повноваження, надані їм Конституцією України, Законом України "Про правовий режим воєнного стану" та іншими законами України;

1.2. департаменти, управління та інші структурні підрозділи виконавчого органу Київської міської ради, відповідно структури, визначеної рішенням Київської міської ради від 25 грудня 2014 року N 741/741, можуть здійснювати з 09 березня 2022 року повноваження структурних підрозділів Київської міської військової адміністрації та:

1.2.1. при здійсненні повноважень із запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, оборони, цивільного захисту, громадської безпеки і порядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян підпорядковуються начальнику Київської міської військової адміністрації;

1.2.2. при реалізації повноважень виконавчого органу Київської міської ради, наданих їм Конституцією та законами України, визначених у положеннях про ці структурні підрозділи, підпорядковуються Київському міському голові.

2. Фінансування діяльності Київської міської військової адміністрації, департаментів, управлінь та інших структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) з виконання повноважень, визначених у положеннях про ці структурні підрозділи, здійснюється за рахунок коштів бюджету міста Києва, виконання інших функцій - в тому числі за рахунок коштів Державного бюджету України.

"Слуги" обурювалися, що Кличко, а не начальник КМВА Ткаченко, тепер буде

підписувати "розпорядження КМДА" з питань, що відносяться до повноважень місцевого самоврядування.

08/231-222/ПР
10.03.2025

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА
V сесія IX скликання

Р І Ш Е Н Н Я

_____ Київ № _____

Проєкт

Про внесення змін та доповнень до деяких рішень Київської міської ради

Відповідно до статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ», Закону України «Про правовий режим воєнного стану», з метою недопущення припинення повноважень органів місцевого самоврядування в місті Києві під час правового режиму воєнного стану Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Доповнити пункт 1 рішення Київської міської ради від 13 березня 2022 року № 4548/4589 «Про окремі питання діяльності органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій комунальної власності територіальної громади міста Києва в умовах воєнного стану» новими підпунктами 1.3 та 1.4 такого змісту:

«1.3. реалізація повноважень виконавчого органу Київської міської ради, наданих йому згідно з Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими актами законодавства, рішеннями Київської міської ради як органу місцевого самоврядування здійснюється шляхом видання розпоряджень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) за підписом Київського міського голови.

1.4. районні в місті Києві державні адміністрації за дорученням Київського міського голови, виконавчого органу Київської міської ради реалізують

Але відкриваємо це рішення і дивимось, що там ще з березня 2022 року: всі структурні підрозділи КМДА, як вже частина КМВА, "при реалізації повноважень виконавчого органу Київської міської ради, наданих їм Конституцією та законами України, визначених у положеннях про ці структурні підрозділи, підпорядковуються Київському міському голові".

І всі присутні в той день за засіданні Київради "Слуги" одноголосно підтримали підпорядкування Департаментів в частині повноважень місцевого самоврядування саме Кличку. Хоча головою КМВА на той момент вже був Микола Жирнов.

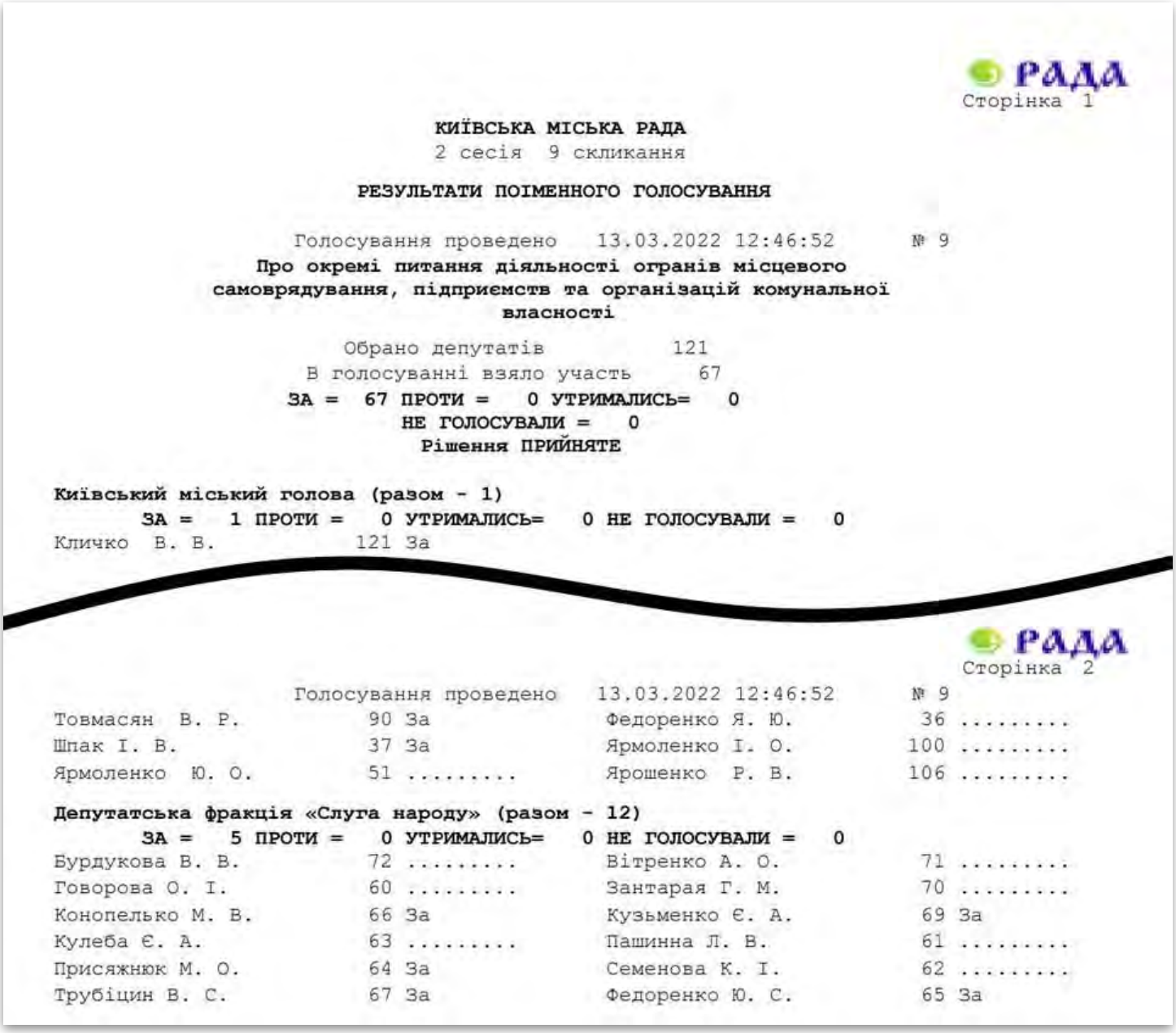

РАДА
Сторінка 1

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА
2 сесія 9 скликання

РЕЗУЛЬТАТИ ПОІМЕННОГО ГОЛОСУВАННЯ

Голосування проведено 13.03.2022 12:46:52 № 9
Про окремі питання діяльності органів місцевого самоврядування, підприємств та організацій комунальної власності

Обрано депутатів 121
В голосуванні взяло участь 67
ЗА = 67 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛИСЬ= 0
НЕ ГОЛОСУВАЛИ = 0
Рішення ПРИЙНЯТЕ

Київський міський голова (разом - 1)
ЗА = 1 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛИСЬ= 0 НЕ ГОЛОСУВАЛИ = 0
Кличко В. В. 121 За

РАДА
Сторінка 2

Голосування проведено 13.03.2022 12:46:52 № 9

Товмасян В. Р.	90 За	Федоренко Я. Ю.	36 .....
Шпак І. В.	37 За	Ярмоленко І. О.	100 .....
Ярмоленко Ю. О.	51	Ярошенко Р. В.	106 .....

Депутатська фракція «Слуга народу» (разом - 12)
ЗА = 5 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛИСЬ= 0 НЕ ГОЛОСУВАЛИ = 0

Бурдукова В. В.	72	Вітренко А. О.	71 .....
Говорова О. І.	60	Зантарая Г. М.	70 .....
Конопелько М. В.	66 За	Кузьменко Є. А.	69 За
Кулеба Є. А.	63	Пашинна Л. В.	61 .....
Присяжнюк М. О.	64 За	Семенова К. І.	62 .....
Трубіцин В. С.	67 За	Федоренко Ю. С.	65 За

Ще раз: всі присутні на засіданні "Слуги" тоді ОДНОГОЛОСНО підтримали, що структурними підрозділами ВІЙСЬКОВОЇ адміністрації в частині повноважень ОМС буде керувати не призначений Зеленським начальник КМВА, а міський голова Кличко.

Наприкінці 2022-напочатку 2023, Київрада ще і нові положення для всіх Департаментів затвердила. І за цими положенням, Департаменти вже взагалі не підпорядковуються начальнику КМВА.

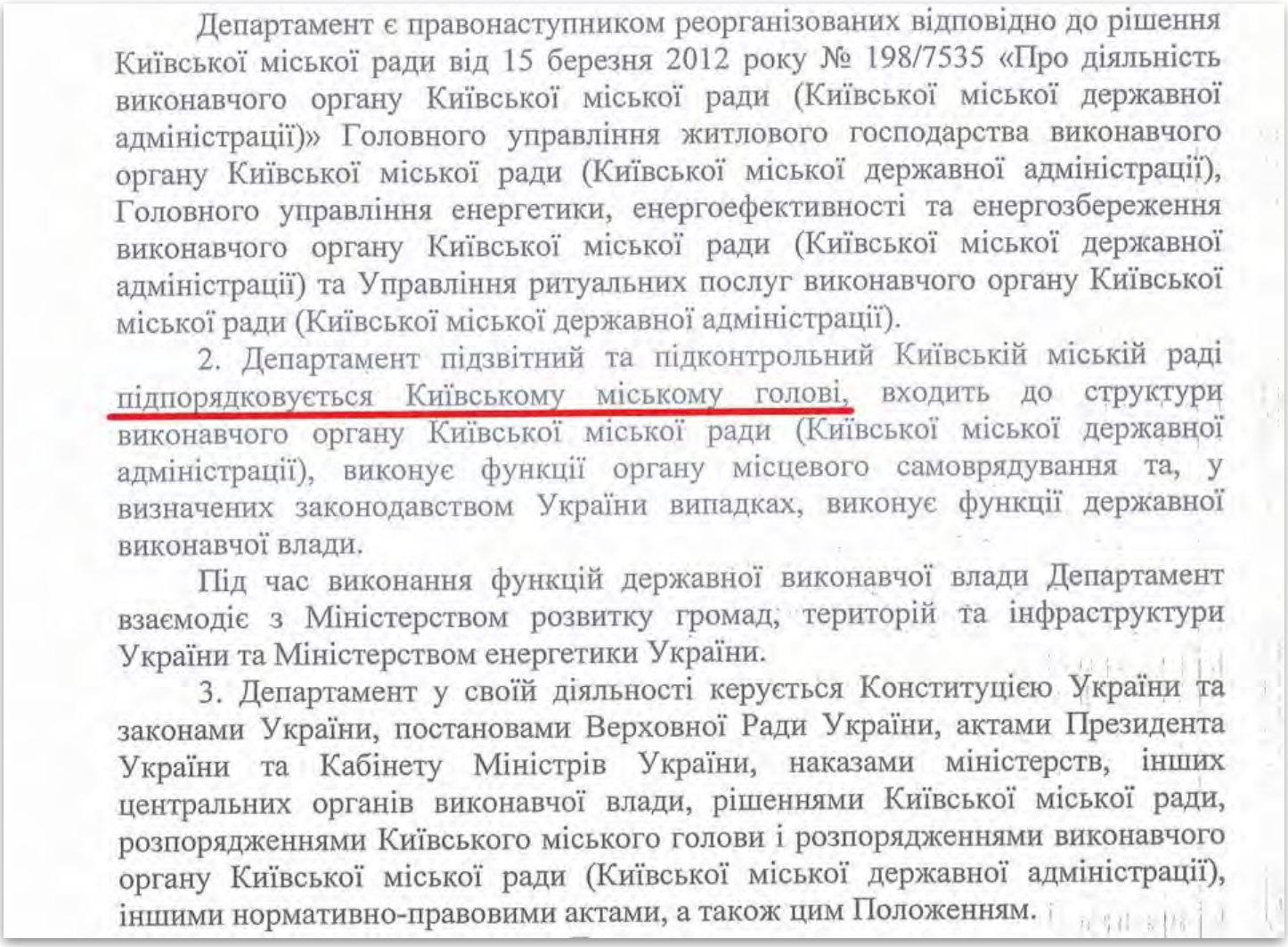

Департамент є правонаступником реорганізованих відповідно до рішення Київської міської ради від 15 березня 2012 року № 198/7535 «Про діяльність виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)» Головного управління житлового господарства виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Головного управління енергетики, енергоефективності та енергозбереження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Управління ритуальних послуг виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

2. Департамент підзвітний та підконтрольний Київській міській раді підпорядковується Київському міському голові, входить до структури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), виконує функції органу місцевого самоврядування та, у визначених законодавством України випадках, виконує функції державної виконавчої влади.

Під час виконання функцій державної виконавчої влади Департамент взаємодіє з Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України та Міністерством енергетики України.

3. Департамент у своїй діяльності керується Конституцією України та законами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, наказами міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями Київської міської ради, розпорядженнями Київського міського голови і розпорядженнями виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), іншими нормативно-правовими актами, а також цим Положенням.

Наприклад, додаю скріншот із нового положення Департамента ЖКІ. Це той самий, який організував оборудку із новими тарифами на житлово-комунальні послуги, а начальник КМВА Попко просто сліпо підписав підготовлений йому цим Департаментом проект розпорядження. Прямим текстом написано, що він підпорядковується Київському міському голові.

Ще з 2023 року, структурні підрозділи КМВА було остаточно виведено з підпорядкування начальника КМВА і підпорядковано безпосередньо Кличку, як міському голові.

Раніше начальниками КМВА були Жирнов та Попко. За званням - генерали справжні, за посадою - весільні. Вони обидва слухняно підписували все, що їм готували люди Кличка.

Для самого Кличка це була ідеальна ситуація.

Вся корупційна система КМДА (КМВА) знаходиться під його прямим керівництвом (зрозуміло, через "смотрящіх"), але він не несе жодної відповідальності на наслідки, бо підписи ставив не Кличко, а призначені Зеленським генерали.

А потім з'явився направлений Зеленським "Тимур і його команда" і вся ідеальна система пішла за русскім кораблем.

Ткаченко працював спочатку заступником директора, потім директором Департаменту благоустрою КМДА. Він чудово знає специфіку побудови корупційної системи в Києві, бо достатньо довго був її частиною.

І Ткаченко достатньо розумний, щоб сліпо не підписувати всю макулатуру, що йому готують люди Кличка.

III. Що не так із прийнятим Київрадою вчора рішенням

Як я вже зазначав, прийняте вчора рішення передбачає надання по питаннях місцевого самоврядування розпоряджень КМДА за підписом Кличка.

"Слуги" кричали, що Кличко незаконно відбирає повноваження у призначеного Президентом начальника КМВА.

Сам Тимур Ткаченко гордо заявив, що "забрати повноваження в начальника військової адміністрації під час воєнного стану може тільки той, хто його туди призначив".

(1) Ось тільки, насправді, цих повноважень у Ткаченка ніколи не було.

(2) І Зеленський, хоч він і Президент України, ці повноваження йому ніколи не надавав.

Це навіть безвідносно до НЕзаконності створення самої КМВА Зеленським.

Ці повноваження начальнику КМВА подарував сам Кличко і підконтрольна йому Київрада ;)

Я раніше вже детально розписував в статті для ZN.UA, що не так у побудованій Кличком і Ко системі управління Києвом.

Зараз я нагадаю лише основний момент, а більш детально з обґрунтуванням можна почитати за цим посиланням:

https://zn.ua/ukr/internal/linija-zakhistu.html

ЛІНІЯ ЗАХИСТУ

ZN.UA ЕКСКЛЮЗИВ

30 травня, 2021, 08:30 Поділитися

Автор
Георгій Могильний
експерт з питань містобудування, аналітик громадської ініціативи «Голка»

Чи є у Кличка законні варіанти утримати владу в столиці?

Коли Кличко і Ко на засіданні розповідали, що за ЗУ "Про місцеве самоврядування в Україні" передані зараз від начальника КМВА до міського голови повноваження і мають бути повноваженнями міського голови, вони конкретно прибрехували.

Бо це повноваження не міського голови, а ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ міської ради.

Всі майже 8 років правління Кличка до створення КМВА і останні 3 роки вже з КМВА, рішення з питань повноважень місцевого самоврядування приймалися завідомо незаконно.

Бо за законом про місцеве самоврядування, міський голова - не цар, а лише голова виконкому.

І Закон "Про столицю України - місто-герой Київ" не містить жодних виключень, які би дозволяли Кличку цю вимогу обійти.

Виконком мав приймати рішення публічно і відкрито шляхом голосування на своїх засіданнях. А Кличко, як міський голова, мав там головувати і мав право вето із наступним винесенням питання на голосування Київради.

— Кличко це знав, бо в часи Черновецького його опозиційний УДАР звинувачував Льоню-Космоса у порушенні законодавства і не створенні виконкому.

Але потім владою в місті став Кличко і він відразу приміряв перехідну корону, що під себе створив ще Омельченко.

Склад виконкому мала затвердити Київрада і вона також мала контролювати, щоб Кличко працював по закону.

Але виконкому не було, а царські повноваження Кличка було закріплено в положенні про КМДА.

Як наслідок порушення Кличком і Київрадою законодавства, перехідну київську корону автоматично отримали «на поносити…» начальники КМВА.

А якби виконком був, як того вимагає законодавство України, то після незаконного створення КМВА нічого би взагалі не змінилося у вирішенні питань місцевого самоврядування - Кличко би і далі залишався головою виконкому.

І всі питання місцевого самоврядування вирішував би виконком, а не спущений згори начальник КМВА.

Ніщо не заважало вчора збити аферу Кличка.

Але "Слугам" було невигідно казати про справді існуючи порушення законодавства.

Бо якби вони почали вимагати у Кличка діяти за Законом, то і тим самим вони би все одно відібрали у Ткаченка незаконно отримані повноваження, а можливо би і взагалі поховали всю КМВА.

А Кличко зі своїми спільниками також постійно брехав, бо йому існуючи порушення законодавств також вигідні.

***

№ 833

ZN,UA

ЛІНІЯ ЗАХИСТУ

ЛІНІЯ ЗАХИСТУ

ZN,UA ЕКСКЛЮЗИВ

30 травня, 2021, 08:30 Поділитися

Автор
Георгій Могильний
експерт з питань містобудування, аналітик громадської ініціативи «Голка»

Чи є у Кличка законні варіанти утримати владу в столиці?

2021-05-30

Георгій Могильний, експерт з питань містобудування, аналітик громадської ініціативи «Голка»

1. Чи є у Кличка законні варіанти утримати владу в столиці?

Завдяки особливостям здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування в Києві, які об'єднали в одну структуру МДА та виконавчий орган Київради, ще жодному київському міському голові не вдалося уникнути проблем. Мерів, які боролися з Центром, за 20 років було лише троє, але, як мовиться, тричі — це вже закономірність.

Боротьба за Київ точилася з перемінним успіхом. Олександр Омельченко виграв бій у Леоніда Кучми в Конституційному суді. Леонід Черновецький, фактично, без бою здав місто Віктору Януковичу після невеликих змін до Закону про столицю.

Віталій Кличко тримається, щонайменше, третій раунд: розім'явся у млявому конфлікті з Петром Порошенком, підняв рейтинги в обмін на частину потоків у першому конфлікті з Андрієм Богданом у 2019-му і сподівається вийти переможцем із нового загострення відносин із Банковою. У хід підуть перевірені гасла «Конституційний суд ще 2003 року все роз'яснив» та «Киян позбавляють місцевого самоврядування», а резервним аеродромом виступить нова структура виконавчих органів Київради, підпорядкована саме міському голові.

Очевидно, що, перш ніж у Банкової дійдуть руки до закону про столицю (а про можливе перезавантаження системи влади у столиці ZN.UA недавно писало), Кличко намагатиметься утримувати владу всіма можливими способами.

Та чи витримають захисні редути Кличка реальний наступ Зеленського? І чи може Зеленський виграти у Кличка, не програвши столицю?

2. Добровільні жертви міфу

Всі чули заяви, що головою КМДА мають призначати виключно обраного Київського міського голову, бо саме так встановлено Конституцією і Конституційний Суд ще у 2003-му це підтвердив, а в часи Януковича незаконно змінили Закон «Про столицю»?

Вітаємо, ви обізнані з найпоширенішим міфом про ситуацію в Києві. Бо є нюанси. КСУ у рішенні від 25.12.2003 № 21-рп/2003 справді написав, що КМДА має очолювати лише особа, обрана міським головою, але не тому, що так встановлено Конституцією. КСУ відзначив, що Конституція не дає відповіді на запитання, а уповноважує визначити це окремим законом. Закон про столицю і є таким окремим законом, а оскільки президент Кучма в указі від 1999 року прямо зазначив, що Омельченко призначається головою КМДА у зв'язку з обранням міським головою, то й далі, на думку КСУ, все має працювати за таким самим принципом.

Тобто КСУ, по суті, лише дав роз'яснення щодо використання Закону про столицю в чинній на той момент редакції. Янукович цим скористався: вносимо прості зміни до закону — і рішення КСУ стає неактуальним, а президент отримує можливість призначати головою КМДА кого завгодно. Ось чому Зеленський так упевнено заявив на пресконференції про свою вертикаль і повноваження.

Віталію Кличку все це добре відомо. Він подає законопроєкти, щоб прив'язати посаду голови КМДА до посади обраного міського голови, коли очікує можливих виборів 2013 року і коли йде на вибори у 2014му. Такий законопроєкт подають представники його команди влітку 2016 року, коли Кличко пише заяву про звільнення з посади голови президентської «Солідарності» і оголошує про відновлення роботи УДАРу. Ну й

конституційного подання в інтересах Кличка в останній день повноважень ВР VIII скликання щодо тлумачення Конституції не слід забувати.

Але жодних звернень у КСУ про визнання неконституційним «фінту Януковича». Гучні заяви про незаконність і порушення Конституції — лише для публіки, всі дії спрямовуються на зміну Закону про столицю чи бодай отримання нових роз'яснень КСУ.

3. Кличко подвійних стандартів

Але маніпуляції Кличка з рішенням КСУ йому більше загрожують, ніж приносять користі. Річ у тому, що майже однакових рішень було два.

Рішення КСУ від 13.10.2005 № 9-рп/2005: РДА в Києві має очолювати лише особа, обрана головою районної ради. Ви колись чули заяви Кличка, що президент призначає голів РДА з порушенням вимог Конституції і рішення КСУ? Таких заяв ви не почуєте, і ось чому.

Янукович обійшов обидва рішення КСУ одним законом, яким і голову КМДА призначати собі дозволив, і дозволив Київраді ліквідувати райради, а без райрад призначення голів РДА ставало повноваженням президента.

Більше того, Віталій Кличко 09.09.2010 особисто підтримує позбавлення киян права на місцеве самоврядування на рівні районів і передачу РДА в Києві під контроль Януковичу. Вже на посаді міського керманича Кличко докладає

максимум зусиль, щоб заблокувати відновлення райрад у Києві і залишити РДА під контролем Порошенка.

Тож розбудова президентської вертикалі до РДА у Києві — це і робота особисто Кличка. А пройти від нинішньої ОПУ до РДА, оминувши КМДА, така вертикаль не може навіть теоретично.

Кличко сам посадив себе на шпагат своїми прямо протилежними діями у двох абсолютно ідентичних ситуаціях — з головами КМДА та РДА. І про цю гнучкість міського очільника можуть легко нагадати киянам.

4. Конституційне подання уповільненої дії

І на захист у КСУ права бути безперечним головою КМДА Кличко, найімовірніше, не розраховує. Як уже зазначалося вище, у 2003 році КСУ давав офіційне тлумачення більше Закону про столицю, бо Конституція в собі відповіді не містить. Але після реформи 2016 року КСУ має право тлумачити виключно саму Конституцію. Інтереси Кличка в КСУ, принаймні на момент звернення, представляв юрист дуже високого рівня — нинішній віцепрем'єр Олексій Резніков, тож про наївність узагалі не йдеться, а мета — зовсім інша.

У конституційному поданні 51 народного депутата України від 28.08.2019 № 3/5329(19) (ще не розглянутому КСУ) містяться троє питань, і перше — не про право президента звільняти/призначати голову КМДА на власний розсуд. Першим іде питання про право Київської міської ради (КМР) утворювати виконавчі органи не в структурі КМДА.

Другий тур президентських виборів відбувся 21 квітня 2019 року, а вже 26 квітня Віталій Кличко реєструє проєкт рішення № 08/231-1596/ПР «Про організаційно-правові заходи щодо упорядкування діяльності виконавчих органів Київської міської ради», яким передбачається надання департаментам і управлінням статусу окремого виконавчого органу, а не структурного підрозділу КМДА. До інавгурації Володимира Зеленського ще кілька тижнів, а Віталій Кличко вже намагається побудувати нову структуру місцевої влади, щоб не втратити все у разі звільнення з посади голови КМДА. Але затвердити тоді ці зміни голосів забракнуло.

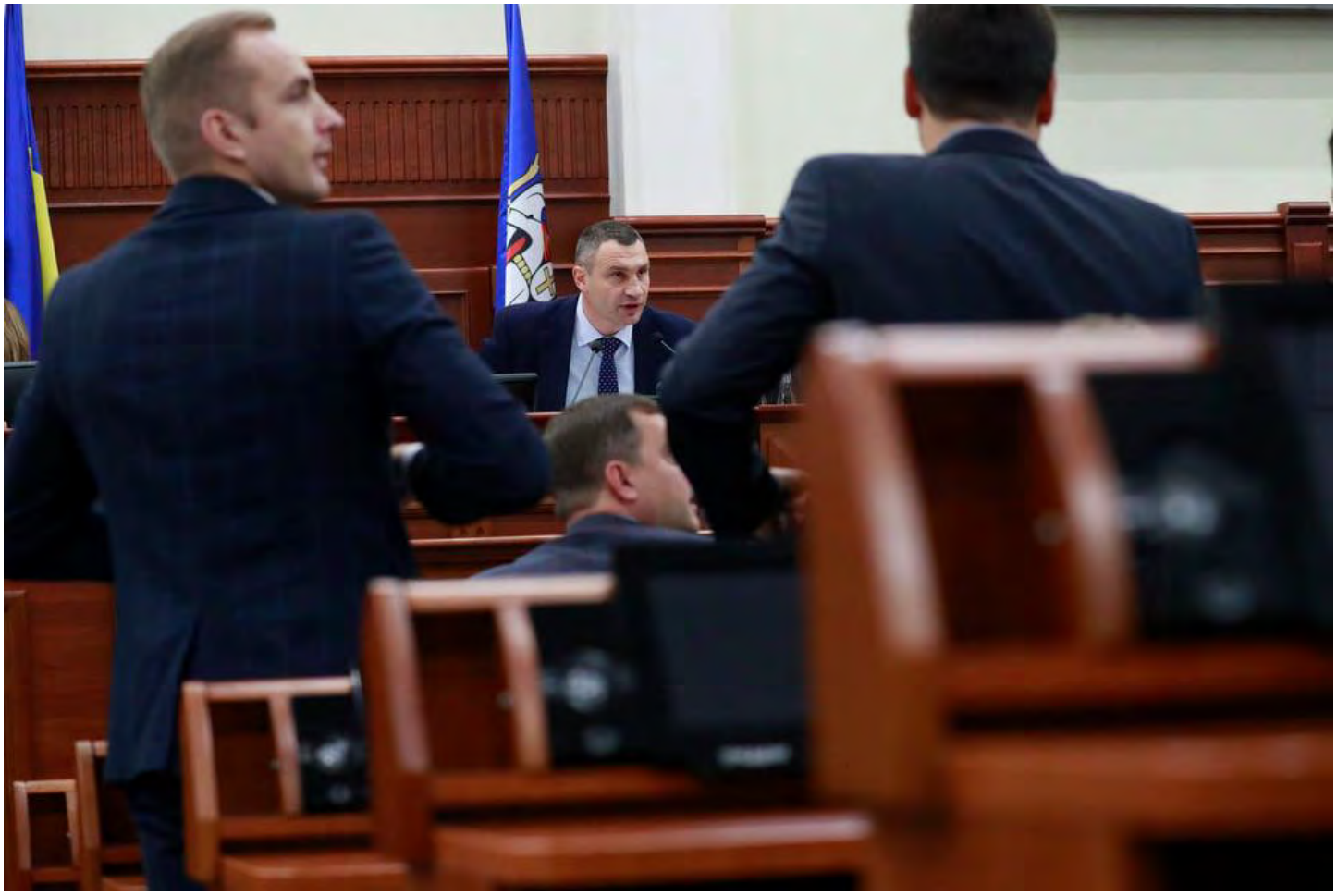

Тож саме Кличко почав будувати захист уже в нинішньому конфлікті, подавши 27 квітня цього року відповідний проєкт рішення про переформатування нинішніх департаментів і управлінь КМДА в окремі виконавчі органи, що підпорядковуються не голові КМДА, а Київському міському голові. Зазначене й дозволяє зробити висновок, що реальна мета конституційного подання — не зберегти за собою посаду голови КМДА, а отримати підтвердження права на створення підконтрольних саме міському голові виконавчих органів, залишивши ставленика Зеленського з мінімумом влади.

5. Вся справа у виконкомі

Найцікавіше в ситуації з виконавчим органом Київради —Кличко сам загнав себе у глухий кут, сівши на завідомо незаконну схему організації діяльності КМДА, створену ще за часів Омельченка. Відповідь на питання, як має працювати КМДА, традиційно шукають серед написаного в Законі про столицю, намагаючись на його основі трактувати зміст Конституції. Але, щоб цю відповідь знайти, треба йти у зворотному напрямку — шукати, чого в Законі про столицю не написано, а далі дивитися, як це має бути організовано відповідно до вимог ст. 19 Конституції, бо органи влади зобов'язані діяти лише в межах повноважень та у способи, передбачені Конституцією й законами.

КМДА — це не державна адміністрація, якій делеговані повноваження виконавчих органів КМР, і не виконавчий орган КМР, якому делеговані

повноваження державної адміністрації. Як прямо випливає із Закону про столицю і додатково підтверджено рішенням КСУ від 25.12.2003 № 21-рп/2003, КМДА є єдиним, в організаційному сенсі, органом, який виконує функції виконавчого органу КМР і паралельно — функції державної адміністрації.

Але в законі про столицю немає жодного слова про те, як має виконувати свої повноваження КМДА. А якщо особливості її роботи в цьому законі не прописані, то — увага! — особливостей і немає: функції держадміністрації мають виконуватися в порядку, встановленому ЗУ «Про місцеві державні адміністрації», а функції виконавчого органу Київради — відповідно до ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні».

Голови місцевих державних адміністрацій видають розпорядження одноособово, а всі ключові рішення у виконавчому органі місцевої ради — приймаються голосуванням виконавчого комітету. Хоч міський голова і є головною посадовою особою місцевого самоврядування в місті, та він не має права одноособово приймати принципові для життєдіяльності міста рішення, він лише вносить до ради пропозиції щодо складу виконавчого комітету, організовує його роботу, головує на засіданнях і підписує рішення колегіальні. А якщо міський голова не згоден із рішенням, прийнятим виконкомом, — він його зупиняє й передає на розгляд міської ради.

То яким чином призначення Зеленським на посаду голови КМДА когось іншого, крім обраного міського голови, може позбавити киян права на

самоврядування? Такий призначений голова КМДА, згідно із законодавством, отримає право приймати рішення виключно в межах повноважень державної адміністрації, а з погляду повноважень місцевого самоврядування, він — ніхто.

6. Перемогти Кличка, програти Київ

Але так мало б бути за законодавством України, що на території Києва діє лише вибірково. Віталій Кличко не виконав своїх обов'язків обраного на виборах міського голови й не створив виконкому — він вирішив стати не «першим серед рівних», а царем, якими до нього були Омельченко й Черновецький. Навіть маючи перед очима приклад узурпації міської влади в часи Януковича, він вирішив іти шляхом попередників, навісивши одноособове керівництво містом на свою нестабільну посаду голови КМДА.

Як наслідок таких дій Кличка, разом із посадою до ставленика Зеленського можуть перейти й можливості одноособово вирішувати питання місцевого самоврядування.

Тож і маємо те, що маємо. Кличко власноруч віджав у киян керівництво районами для Порошенка, згодом подарувавши його Зеленському як новому президентові. А тепер намагається бодай якось виправити наслідки власного нехтування вимогами законодавства, щоб не подарувати Зеленському ще й загальне керівництво Києвом.

Цей бій Зеленський виграв у Кличка ще до його початку. Але якщо президент вирішить узяти собі функції не лише місцевої державної адміністрації, а й

виконавчого органу Київради, то, вигравши бій у Кличка, він остаточно програє битву за Київ.

А щоб без нових виборів і бій у Кличка виграти, і Київ не програти, є лише один шлях: першою дією новопризначеного голови КМДА має стати звернення до Київського міського голови з вимогою усунути порушення законодавства і вжити заходів для створення виконавчого комітету. Або прийняти закон про столицю, в якому буде розділено повноваження мера і голови КМДА. І виконком усе-одно піде під Кличка. Ось такий парадокс.

***

Усі статті Георгія Могильного читайте тут.

***

№ 834

ZN,UA

ЗАКОН ПРО СТОЛИЦЮ. ЗІРКИ ЗІЙШЛИСЯ

ЗАКОН ПРО СТОЛИЦЮ. ЗІРКИ ЗІЙШЛИСЯ

ZN.UA ЕКСКЛЮЗИВ

26 травня, 2021, 12:00 Поділитися

© depositphotos/palinchak

Автор
Юрій Ганущак
директор Інституту розвитку територій, Автор та співавтор ряду законопроектів з питань реформування місцевого самоврядування, бюджету та державних закупівель

2021-05-26

Юрій Ганущак, директор Інституту розвитку територій, Автор та співавтор ряду законопроектів з питань реформування місцевого самоврядування, бюджету та державних закупівель

1. Чому зіткнення Зеленського з Кличком може сприяти прийняттю збалансованого закону

Президентська команда зондує можливість призначити на бюджетні потоки свого ставленика на посаді голови КМДА. Кличко обмірковує юридичний

варіант захисту та включатиме свої зв’язки з іноземними друзями, закликаючи боротися з узурпацією влади на центральному рівні. Але всі при цьому згадують Конституцію та Європейську хартію місцевого самоврядування, трактуючи документи по-своєму.

Однак наразі ми маємо унікальний шанс урегулювати законодавче поле на київському просторі. Водночас склалися зорі, коли політичні інтереси протиборчих сторін та інтереси держави збіглися.

2. Поділ повноважень мера і голови КМДА. Мер управляє, але не панує

Для Зеленського часи, коли «друзям — усе», закінчились, пора застосовувати іншу частину відомого виразу генерала Франко: «конкурентам — закон». Неминучість зміни правил гри розуміє вже і Кличко, визнаючи необхідність розмежувати повноваження голови КМДА. Йдеться, по-перше, про голову КМДА як представника держави, по-друге, про виконавчий орган Київради, який очолює мер.

Однак вимоги Кличко до закону про столицю викристалізовують жорстку монархічну систему управління: міський голова є єдиною особою, що має владні повноваження, тобто навіть такої бутафорії, як виконавчий комітет Київради, бути не повинно. Відповідний законопроєкт про столицю №2143-3 авторства Олександра Ткаченко та Дмитра Гуріна — з поправками під міського голову — підготовлений до другого читання і чекає розгляду в сесійній залі.

Згідно з цим законом мер особисто призначає заступників, без погодження з урядом. Мета — звести вплив Київради до мінімуму, підкупивши депутатів бюджетними та статусними преференціями. Ніяких районних у місті рад, лише філії виконавчого органу в районах міста, — немає чого ділитися бюджетним пирогом, бо це відтінятиме негаразди в управлінні міським бюджетом. І самі райони бажано подрібнити, щоб були слабкими і не стали основою для плекання політичних конкурентів. І жодного формалізованого державного контролю, залишити тільки спеціалізований, з ним можна домовитися.

Зрозуміло, що цілі президента Зеленського інші . І для Володимира Олександровича найлегше було б повторити трюк Януковича із відставленим від справ Черновецьким, просто забравши у Кличка виконавчу владу. Однак не ті часи, не сприйме ні громадськість, ні західні партнери. Та й рішення Конституційного суду про те, що на посаду голови КМДА призначається всенародно обраний київський міський голова, висить дамокловим мечем над главою держави.

Та це рішення президента ґрунтується не на прямих нормах Конституції, а на нормах Закону «Про столицю України — місто-герой Київ». Суміщення державних і самоврядних функцій в одному виконавчому органі не відповідає ні теорії децентралізації, ні Європейській хартії місцевого самоврядування, і це можна усунути простою зміною норм закону, що краще, ніж сумнівний за легітимністю указ президента. Тому прийняття нової редакції закону про столицю замість проголосованої в першому читанні, який відповідав би державним інтересам, теорії місцевого самоврядування і водночас політичним інтересам правлячої верхівки, стає актуальним питанням. І для Зеленського, і для країни.

3. Районним радам — бути. Велика частка бюджету піде в райони

Однак якщо із розділенням повноважень голови КМДА та очільника виконавчого органу Київради політикум фактично вже погодився, то надалі

інтереси сторін розходяться. З міркувань державної безпеки, диверсифікація ризиків має бути забезпечена в серці України. Не може бути концентрації ні влади, ні коштів в одній будівлі на Хрещатику, 36. Це доведено, зокрема, подіями 2013–2014 років, коли трощення комунікацій у фінансовому органі на сьомому поверсі КМДА не привело до паралічу діяльності комунальної та соціальної інфраструктури міста, — поточне управління фінансами було вчасно продубльоване ще до зазначених подій в іншому місці. Передача левової частки повноважень від Київради до районних у Києві рад не лише зменшує ризики дезорганізації управління в місті, а й має низку інших переваг, починаючи зі зменшення корупційних ризиків, пов'язаних з управлінням величезними ресурсами (згадаймо хоча б казкову вартість реконструкції Шулявського шляхопроводу), і закінчуючи вишколом місцевої політичної еліти, яка матиме змогу удосконалюватися насамперед на районному рівні.

Необхідність реорганізації представницьких органів у Києві доводиться тим фактором, що вартість мандата депутата Київради в прямому та переносному значенні є співвимірною чи навіть вищою за вартість мандата народного депутата. І створення районних рад у Києві вписується в рішення КСУ. Однак опоненти їх формування апелюватимуть до частини 5 статті 140 Конституції України, якою питання організації управління районами в містах належить до компетенції міських рад.

Але, звісно, прийняття рішення про створення таких рад і визначення їхніх повноважень однозначно не буде в пріоритеті у київських депутатів. Тому у новій редакції закону саме законодавець, керуючись державними інтересами, має визначити ці повноваження та призначити вибори до районних у місті Києві рад, спираючись на норми частини 3 статті 133 і частини 2 статті 140 Конституції України, якими встановлюється, що особливості статусу Києва та здійснення місцевого самоврядування визначаються окремим законом. А також доручити уряду затверджувати конфігурацію районів у Києві. Звичайно, після консультацій із Київрадою, але не під її диктат. Бо питання адміністративно-територіального устрою — державне, а не самоврядне повноваження.

У законі потрібно реалізувати принцип «гроші ходять за повноваженнями» шляхом фіксації за районними в місті Києві бюджетами частки від загальнодержавних податків, які спрямовуються до зведеного бюджету міста, та не меншої за половину від місцевих податків і зборів. Формула вирівнювання дохідності між районними в місті Києві бюджетами має бути подібною до тієї, яка використовується до вирівнювання місцевих бюджетів на загальнодержавному рівні.

4. Столиця — в системі, але з розумними преференціями

Потрібно визначитися з Києвом у системі адміністративно-територіального устрою України. Після створення громад і районів постановою парламенту в липні 2020 року Київ позиціонується як адміністративно-територіальна одиниця, що має статус як громади, так і району. Але не регіону, оскільки в місті не може реалізовуватись основна місія регіонального рівня самоврядування — регіональний розвиток. Київ повинен належати до Київської області, яка єдина в Україні поділена на райони не квадратно-гніздовим методом, а радіальним. У цьому сенсі Київ подібний до інших європейських столиць, наприклад, Парижа (комуна—департамент) чи Варшави (гміна—повіт).

Відповідно, мають бути переглянуті повноваження органів місцевого самоврядування за загальними підходами, які стосуються всіх адміністративно-територіальних одиниць. Статус району визначає статус державного органу загальної компетенції в Києві — КМДА, який відповідає статусу районної державної адміністрації. Як громада, Київ повинен мати всі повноваження, визначені законом для органів місцевого самоврядування громади, не більше і не менше. Тобто ті, які належать до регіонального рівня, мають перейти до повноважень Київської обласної ради. Разом із коштами.

Узагалі питання бюджетного регулювання для Києва досить складні і в політичному, і в технічному плані. При здійсненні бюджетної реформи 2014 року рішення закріпити за Києвом 40% податку на доходи фізичних осіб і 10% від податку на прибуток було політичним і методологічно необґрунтованим, оскільки розрахунки давали мало не вдвічі менші показники для забезпечення делегованих державою повноважень. Такі привілеї Києву не можна пояснити статусом Києва як столиці. Більш того, сам цей статус не означає, що держава повинна за це платити місту. Швидше, навпаки, адже такий статус автоматично надає місту істотні переваги в частині економічного розвитку і, відповідно, бюджетних надходжень.

Для порівняння: бюджет міста Харкова, який історично вже приміряв роль столиці, вчетверо менший за київський, хоча кількість населення менша лише вдвічі. Але якщо передача часток загальнодержавних податків з Києва в Київську область згідно з нормами Бюджетного кодексу суттєво не розбалансовує державної трансфертної політики на регіональному рівні, то включення бюджету Києва в загальну систему вирівнювання як громади є передчасним. Адже індекс податкоспроможності Києва надзвичайно високий — майже 3, і це серйозно впливає на результати вирівнювання по всіх громадах: більшість із них виявляться дотаційними. Тому наразі варто залишити фіксацію частки від ПДФО з урахуванням передачі відповідної частки до обласного бюджету Київської області.

Мають бути відрегульовані відносини між Києвом і сусідніми громадами. Це насамперед узгодження планувальної документації, адже забудова територій приміської смуги істотно впливає на життєдіяльність мегаполіса. Гарантом того, що домовленості між громадами будуть досягнуті та дотримуватимуться, доцільно визначити Київську обласну державну адміністрацію.

Порядок здійснення адміністративного нагляду за законністю діяльності органів місцевого самоврядування на території Києва, тобто Київради, районних у Києві рад та їхніх виконавчих органів має відповідати нормам загального регулювання. Їх наразі пропонує законопроєкт №4298 «Про місцеві державні адміністрації». На це, зокрема, вказувалося Радою Європи у висновку щодо законопроєкту про місто Київ. Однак Конституція передбачає, що особливості здійснення виконавчої влади в місті Києві визначаються окремим законом. І це вже від законодавця залежить, що визначити як особливості в законі про Київ. Якщо політична кон'юнктура сприятиме швидкому проходженню законопроєкту №4298, то такими особливостями як суб'єкт такого контролю може бути визначена саме КМДА. Якщо ж почнеться цілеспрямоване блокування реформи територіальної організації влади, то відповідні норми щодо процедур адміністративного нагляду потрібно перенести до закону про Київ, актуальність прийняття якого зростає.

Суттєвими будуть положення про порядок введення в дію закону «Про місто Київ» у новій редакції. В ідеалі мають бути оголошені позачергові вибори до Київради, київського міського голови, перші вибори до районних у місті Києві рад у зв'язку із суттєвими змінами повноважень зазначених органів. Але це вже питання політичних маневрів. Беззаперечним є одне: регулювання організації публічної влади на території міста Києва потрібно здійснити якнайшвидше, адже столиця виглядає громадою, найменш охопленою децентралізацією в Україні, — в ній немає ні повноцінного місцевого самоврядування, ні ефективної державної влади.

***

Більше статей Юрія Ганущака читайте за посиланням.

***

№ 835

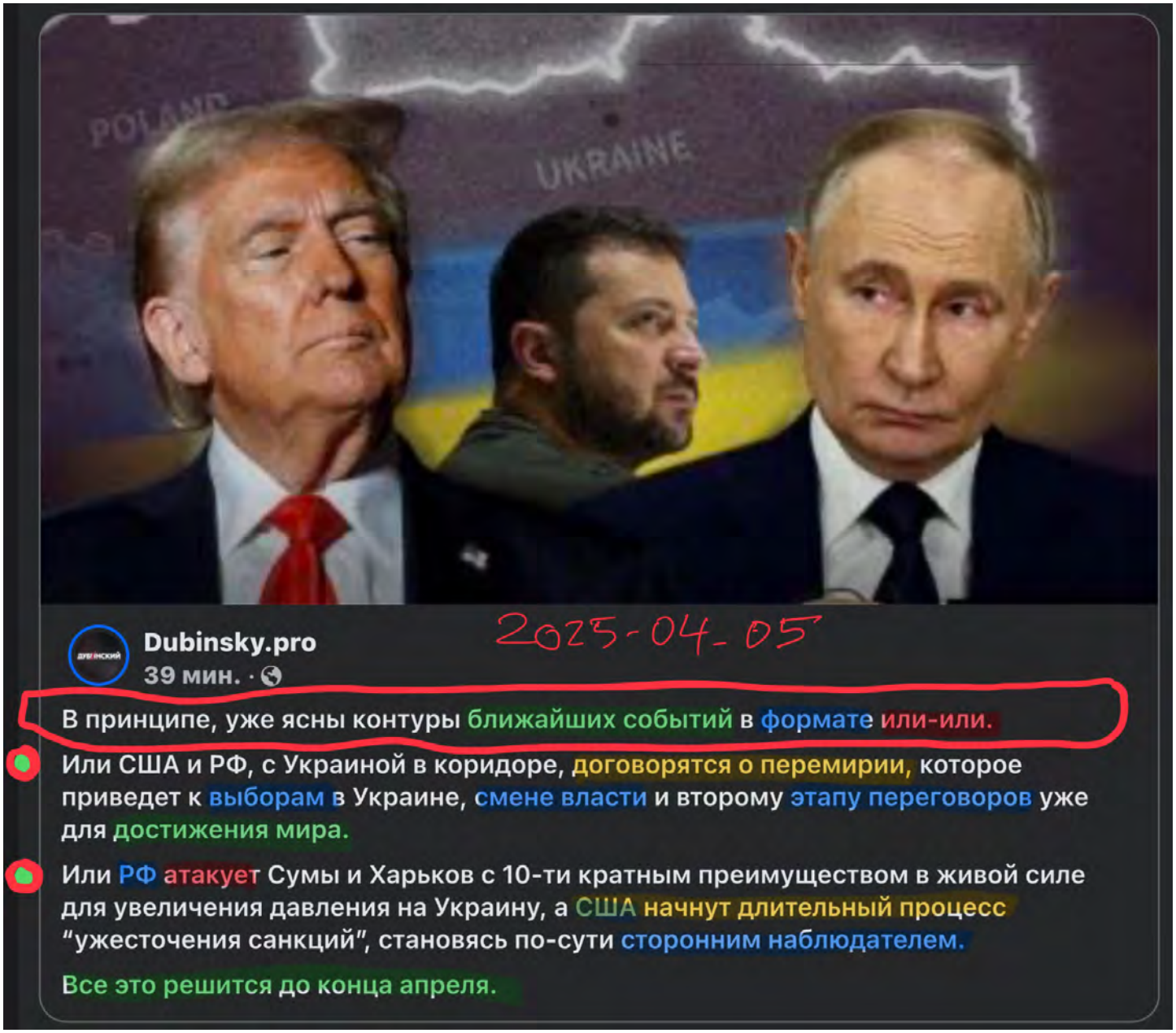
POLAND
UKRAINE
Dubinsky.pro
39 мин. ·
2025-04-05
В принципе, уже ясны контуры ближайших событий в формате или-или.
Или США и РФ, с Украиной в коридоре, договорятся о перемирии, которое приведет к выборам в Украине, смене власти и второму этапу переговоров уже для достижения мира.
Или РФ атакует Сумы и Харьков с 10-ти кратным преимуществом в живой силе для увеличения давления на Украину, а США начнут длительный процесс "ужесточения санкций", становясь по-сути сторонним наблюдателем.
Все это решится до конца апреля.

***

№ 836

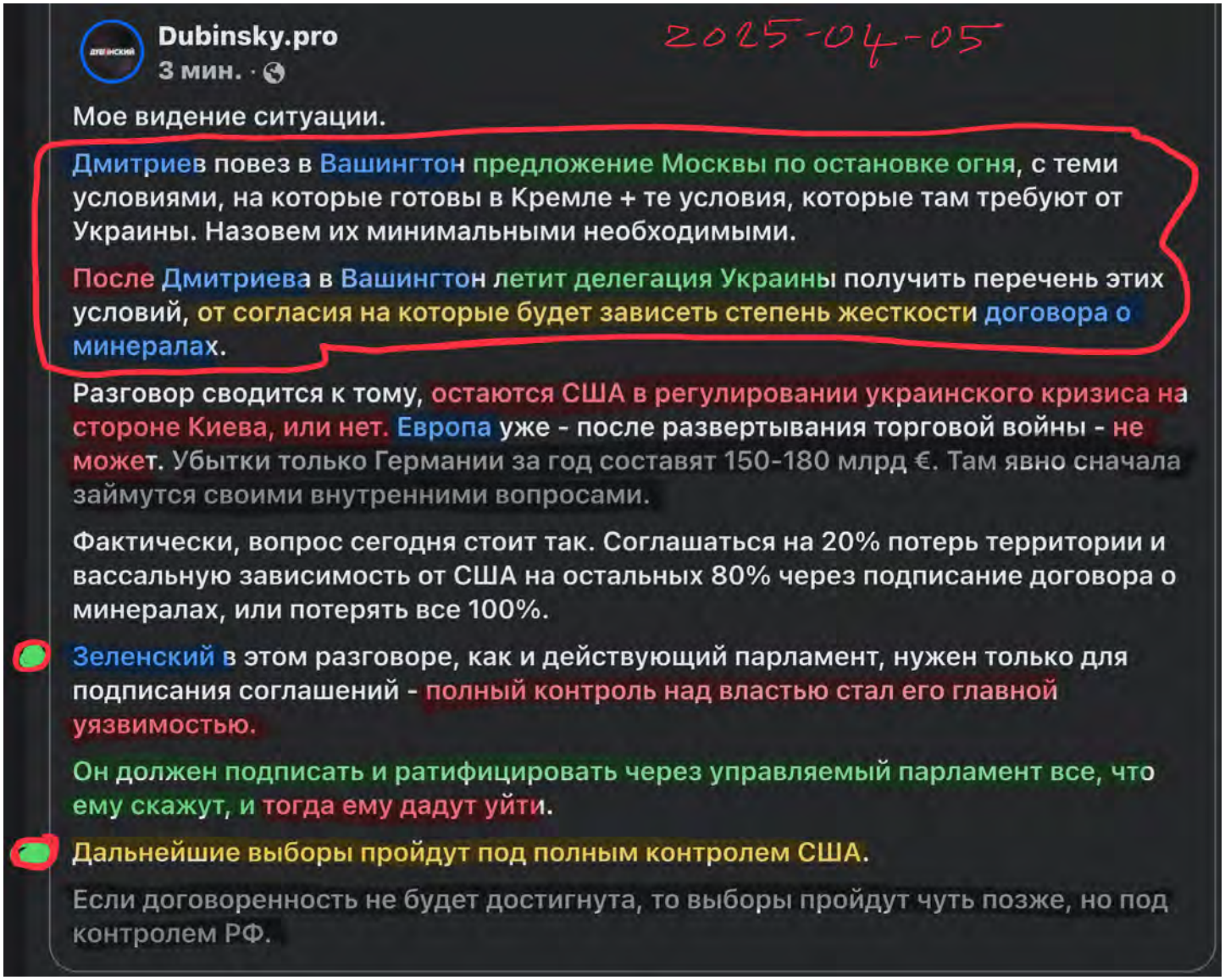

***

№ 837

Логика мировой войны эпохи прогресса — плоские страны проигрывают объемным

2025-05-05

Дмитрий ***Пастернак-Таранушенко***

Каких карт и почему у Зеленского нет? Легисты и конфуцианцы в Китае. Сила и слабость посредственности.

«Этнопроект» как мина замедленного действия, заложенная под сложную Украину. Страна, которая на старте перепутала задачи.

***

Предупреждаю, старался упростить и укоротить, но лонгрид. Только для желающих в какие-то причины и следствия на больших картинках повникать.

1. В коллекционных карточных играх есть плюс-минус такая градация карт:

(1) - обычная,
(2) - редкая,
(3) - уникальная,
(4) - элитная.

Любые карты могут сыграть свою роль. Но чем дальше вы продвигаетесь «вглубь» градации, тем больше у карты индивидуального «таланта».

Поэтому на «элитные» карты обычно делают ставку, пытаясь именно на них, за счет их уникальных бонусов (то есть «объема»), разыграть выигрышную комбинацию.

Это фишка, доступная только объемным обществам. Они могут играть, используя преимущество в грубой силе, либо же в когнитивных войнах, либо в технологиях, либо в культуре, либо в финансах, либо в производстве и т. п.

Каждую из этих «элитных» комбинаций можно разыграть на каждой итерации войны.

Современная война многомерна.

2. В связи с разгорающейся Мировой торговой войной Китай очень на слуху.

Так вот, многие видят социальную историю Китая как историю столкновения и чередования двух традиций — легистской и конфуцианской.

Это важно и сейчас.

Потому что шанъянизированный после Большого Скачка и «культурной революции» (здравствуйте, товарищи хунвейбины!), «плоский» Китай Мао не мог бросить глобальный вызов США.

Смог такой вызов бросить только конфуцианизированный во времена Дэн Сяопина и после, «объемный» Китай.

Логика ярчайшей звезды легизма Шан Яна (в самом общем виде):

(1) - неограниченная власть правителя,

(2) - подавление любого несогласия и любой уникальности,

(3) - всех заставить заниматься только сельским хозяйством и войной.

Науки, искусство, продвинутое образование, уникальное ремесленничество, даже какое-нибудь солеварение — от лукавого. Все к сохе и мечу! Кроме правителя и предельно лояльных ему чиновников.

3. Когда мир вокруг вас простой, плоский и гонка в науке, технологиях, образовании, доктринах не важна, а важна только масса, легизм рулит

Еды много, армии много, творческих разногласий :) не существует.

Поэтому царство Цинь в те непродвинутые времена оказалось охренительно эффективным в военном отношении.

Сила монолитной посредственности!

Вы без особых фантазий давите количеством "обычных карт". Вам не доступны сложные комбинации. Но они пока не доступны и вашим противникам.

Ну и правителю приятно.

Не то что охреневшие конфуцианцы с их «Небесным мандатом» на правление.

Ведь чего, к примеру, удумал «негодяй» Мэн Цзы: «Если правитель совершил проступок, сановники должны увещевать его, но если он не прислушивается к их многочисленным увещеваниям, то они должны сместить его».

Фигасе?

4. Если мы посмотрим на политику украинских «элит» (а видна она очень хорошо через фактически полученный результат), весь наш проект 34 года ментально тяготел к постепенному развертыванию в легистском направлении

Сходство заметно даже в мелочах. Например, по факту, легисты преследовали мелких торговцев, но практически не трогали крупных и т. п.

Но по факту — все большее стремление к концентрации власти в одних руках, все больше подавления и вытеснения за границы отличающихся, все больше сельского хозяйства и войны.

5. Этнопроект Украины оказался миной замедленного действия, заложенной под основание более сложной Украины

Мы изначально имели довольно современное, по меркам конца 1980-х, общество с интернационалистической прошивкой. Представители национальных меньшинств и смешанных браков часто проживали в крупных городах. На этих городах и этих людях, во многом, исторически, держалась сложность.

Впоследствии началось сужение, уплощение, шанъянизация Украины как проекта.

— **Эти «слишком сложные» для простой картинки люди оказались частично поражены в правах.**

И тут оказалось, что запретить Булгакова или Эренбурга можно, а вот помыслить и написать как Булгаков или Эренбург никто не может.

Можно запретить кучу советских фильмов, в т.ч. снятых на киностудиях в Украине. А снять новые такого качества не получается.

Разрушить памятники, мозаики и т.п. можно, а вот создать что-то равноценное или превосходящее — за десятки лет никто не в состоянии.

Уплощение страны как в области экономики (назад — к сырью!), так и идеологии, вернуло нацию к сохе и мечу.

6. Страна перепутала свои исторические задачи. С моей личной точки зрения. Но я эту личную точку зрения аргументирую

Если вы находитесь в плоском мире, а плоские времена (т. е. вам можно расти только количественно) — вы можете выбрать путь Шан Яна.

Типа:

- «Дадим стране угля. Мелкого, но догуя!»

Но если вы оглядываетесь вокруг и видите, что соседи, особенно отдельные из них, вас сильно превосходят в количественном отношении, да и в качественном... И это не самые смирные соседи...

Вы просто не можете себе позволить делать такую ставку.

Вам нужно выигрывать гонку в объемности общества.

Но для этого вам надо уметь думать головой. Желательно, наперед.

***

№ 838

Економіка глобального митаря. Що змінять для світу і США нові тарифи Трампа

2025-04-06

Кущ

Сполучені Штати почали новий виток торговельної війни підняттям тарифів для торговельних партнерів у світі. Спробуємо розібратися в мотивах і наслідках цього кроку

Президент США Дональд Трамп оголосив план про введення нових тарифів (мит на імпорт) відносно значної кількості держав світу.

Ці тарифи він ефектно презентував у Білому Домі на своєрідних "економічних скрижалях", які віднині мають слугувати за торгівельний дороговказ для світової економіки.

Найшвидше відреагували фондові ринки.

Наприклад, індекс S&P 500 майже відразу впав на 4,8% (найшвидше з червня 2020 р.), а індекс Nasdaq 100 втратив 5,4%.

Утім, це фіксація миттєвої зміни настроїв, ми же спробуємо розкрити глибинні причини рішення Трампа і йоно довгострокові наслідки.

1. Тарифна пустош: чому вчить історія

Дії Трампа певним чином нагадують відомий Закон Смута–Хоулі про тариф (The Smoot–Hawley Tariff Act) — прийнятий в 1930 р. акт, що встановлював систему митних тарифів на імпорт та був підписаний президентом США Гербертом Гувером.

Закон накладав підвищені мита на номенклатуру з приблизно 20 тис. імпортних товарів.

Напередодні його підписання до президента із закликом скасувати цей акт виступили понад 1000 провідних економістів та експертів США, найвідомішим з яких був Ірвінг Фішер.

У відповідь низка країн, зокрема європейських, ухвалили рішення про збільшення тарифів на американські товари.

І в підсумку світовий торговельний обіг суттєво скоротився, особливо між США та європейськими країнами.

Отже закон, який мав запустити внутрішнє виробництво в США, лише посилив Велику депресію, яка щойно розпочалася.

Відмінність із сьогоденням, однак, полягає в тому, що тоді провідний промисловець країни Генрі Форд особисто зустрічався з президентом Гувером з метою переконати його заветувати закон про тарифи.

А сьогодні дії Трампа підтримує провідний промисловець США у XXI ст. Ілон Маск.

Тоді імпорт США впав з $4,4 млрд в 1929 р. до $1,5 млрд у 1933 р. (на 66%).

Приблизно з такою ж динамікою скоротився й експорт: з $5,4 млрд до $2,1 млрд (на 61%).

Яким чином змінилися тарифи?

У 1929 р. ефективна митна ставка в США (відношення суми мит до обсягу імпорту) становила 13,5 %, а вже у 1933-му — збільшилась до 19,8 %.

До речі, понад 60% імпорту не підпали під дію закону про тарифи, але наслідки все одно були руйнівними.

2. Зниження тарифів і економічні дива

Уже після Другої світової війни, в рамках Бреттон-Вудських угод 1944 р., тарифи почали скорочуватися.

Треба визнати, що економічне диво Німеччини та Японії після війни було обумовлене не так відомим планом Маршалла, як відкриттям американського ринку збуту для товарів з цих країн.

Саме фактор доступу до американського преміального ринку збуту дозволив країнам Європи та Японії суттєво наростити показники власної промисловості (внутрішнього ринку для такого зростання було очевидно недостатньо).

Тоді США фактично створили "важіль зростання" для геополітичних партнерів, прив’язуючи їх до себе економічними стимулами.

Потім такий самий фінт США провели з Південною Кореєю, Тайванем та Китаєм.

Наразі вказана система глобальної взаємодії перейшла у кризову фазу. США поступово перетворюється на "глобального митаря", який збирає зі своїх союзників різноманітні ренти: енергетичну та безпекову з ЄС, торговельну — з країн-торгівельних партнерів, технологічну тощо.

На думку Трампа, не США мають фінансувати лояльні до себе політичні режими по всьому світу, а союзники — платити США за право бути з Америкою та користатись її захистом, ринком збуту, енергетичним ресурсами та технологіями.

Про це ми докладно писали в одній з минулих статей.

Трамп вважає, що американський ринок — це своєрідний "супермакркет де люкс", де продавці мають платити "за полицю". І він має рацію.

Торік США імпортували товарів на $3,3 трлн, тобто кожний мешканець Америки профінансував імпорт в середньому на $10 тис., віддавши на це більше двох середньомісячних заробітних плат.

До того ж ситуація погіршується збоєм у фінансовій моделі, за якою США могли покривати дефіцит державного бюджету. Розповімо про це докладніше.

3. Американський борг: падіння глобального попиту

Десятиріччями ліберальна торгівельна модель спиралася на таку фінансову технологію: країни — торговельні партнери продають на американському ринку свої товари і частину виручки вкладають в американські державні облігації — трежеріс.

Це дозволяло США фінансувати дефіцит бюджету та соціальні програми.

Але були й токсичні похідні — зростання рівня державного боргу відносно ВВП (понад 125%) та дефіциту федерального бюджету (понад 6%). Обидва показники підійшли до критичної межі.

Але вказана вище модель дала перший збій, коли головні покупці трежеріс, Китай та Японія, почали скорочувати вкладення в американські казначейські цінні папери.

Китай завжди володів портфелем трежеріс у розмірі понад трильйон доларів. Це було частиною моделі Кімеріки, запущеної Кісінджером та Ден Сяопіном у далеких 70-х.

Суть її була такою: США інвестують у відкриття виробництв у Китаї та використовують дешеву китайську робочу силу, а Китай продає свої товари на ринку США, часто на шкоду американським виробникам.

Внаслідок цього у США зростає дефіцит торговельного балансу, який компенсується припливом за фінансовим рахунком – свій прибуток Китай інвестує назад до Америки, купуючи її боргові цінні папери — казначейські облігації.

Таким чином США компенсують подвійний дефіцит — платіжного балансу та державного бюджету.

Є гроші на соціальні виплати та допомогу з безробіття.

Так, у двох країнах майже паралельно формувалися різні "династії": у Китаї — робітників, покоління яких отримували зарплату на рівні виживання, а в Америці — безробітних, покоління яких ніколи не працювали.

Фактор Китаю допомагав також вирішити відомий парадокс Тріффіна: чому долар має попит на тлі двох дефіцитів: торгового та бюджетного (адже теоретично такої валюти мали б позбавлятися).

Китай підтримував глобальний попит на долар, бо це йому було вигідно.

У найкращі часи його вкладення в трежеріс сягали майже $1,3 трлн.

Але зараз вони впали до позначки у $750 млрд.

Почала скорочувати вкладення в трежеріс і Японія, хоча, на відміну від Китаю, не через політичні, а суто економічні причини.

Істотно зменшила інвестиції в трежеріс і Саудівська Аравія.

У результаті, на третю сходинку в рейтингу власників трежеріс вийшла Британія, яка майже наздогнала Китай, далі йдуть — Люксембург, Канада, Ірландія, Кайманові острови, Бельгія, Швейцарія, Франція, Тайвань.

Вказані країни — це "геополітичні трофеї" після Другої світової: ядро британської співдружності плюс світові офшори та фінансові центри (Каймани, Люксембург, Швейцарія).

Зруйнувалися й колишні альянси у вигляді країн, які вийшли з трежеріс: РФ як сировинний придаток світової економіки, Китай як придаток у вигляді трудових ресурсів та Саудівська Аравія як нафтовий резерв.

Після цілої низки затратних геополітичних проектів США вже майже не можуть "давати" і готуються "приймати".

4. Тарифи замість скорочення витрат

Станом на зараз дефіцит федерального бюджету США досяг критичної позначки в 6%, або $1,9 трлн.

Незрозуміло, як його зменшити за рахунок зниження витрат, бо видатки на 70% соціальні.

А Трамп пообіцяв до 2028 р. таки знизити дефіцит удвічі – до 3%.

Очевидно, що він сподівається на підвищення доходів. За рахунок мит планується зібрати $600 млрд на рік, це 2% ВВП.

Тобто механіка зрозуміла:

> **— американський лідер намагається скоротити дефіцит федерального бюджету за рахунок усього світу, а не простих американців.**

Але слід очікувати й на зворотній ефект:

> **— різко скоротиться потік товарів у США.**

Ми назвали деякі причини, чому адміністрація Білого дому вирішила взятися за "тарифну дубину". Тепер спрогнозуємо наслідки, як для США так і для світової економіку загалом.

5. Вплив на світову економіку: потенційні наслідки тарифів

Зараз імпорт товарів в США становить близько $3 трлн.

Якщо взяти очікування Трампа стосовно отримання $600 млрд у вигляді мит за орієнтир, то середньозважена ставка на імпорт буде 20%.

Тобто Трамп фактично ввів умовний ПДВ на імпорт зі ставкою 20%, але без права на відшкодування.

І цей тариф перевищує згадані вище ставки за Законом Смута-Хоулі на початку Великої депресії.

Мета Трампа — "зїсти" $1 трлн торгівельного дефіциту США.

Але натомість він може отримати прискорення інфляції на 1 п. п. з нинішніх 2,5% — до 3,5–4%.

Це відбудеться внаслідок того, що виробництво товарів в США буде більш дорогим, ніж у Китаї, Мексиці та В’єтнамі (різниця у вартості робочої сили та рівні оподаткування).

Крім того, взаємні ставки в рамках торгівельної війни – це гарантоване скорочення торгівельного обороту.

Причому, якщо США запроваджують санкції відносно імпортних товарів, то торгівельні партнери Америки можуть ввести санкції відносно експорту послуг з США.

Тобто торговельна війна торкнеться як товарного обігу, так і постачання послуг.

Згідно із звітом Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), у 2024 р. загальний обсяг світової торгівлі сягнув $33 трлн, з яких $25 трлн — торгівля товарами і 8 трлн — послугами.

Причому саме торгівля послугами зростала найбільше — на 9% за рік проти 2% зростання торгівлі товарами.

Тобто тенденція більш сприятлива для сервісних економік, таких як США, ніж для товарних, таких як Китай.

Максимальне скорочення імпорту в США, якщо взяти модель Закону Смута-Хоулі, може скласти з урахуванням ефекту мультиплікації негативних наслідків до 50%, тобто мінус $1,5 трлн на рік.

Але в рамках світової торгівлі, де існують взаємопов’язані ланцюжки поставок, цей ефект буде більшим – щонайменше у співвідношенні 3:1.

Тобто максимальний вплив на світову торгівлю зросте до $4,5–5 трлн, або до 10–15%.

І це торкнеться як послуг, так і товарів.

Для порівняння:

> — під час Глобальної фінансової кризи, обсяг світової торгівлі впав на 11,89%, що призвело до падіння глобального ВВП на 2,3% (вперше з часів Другої світової війни).

У принципі ефект від торговельних мит на світову економіку дуже схожий на вплив пандемії, бо пандемія — це карантин, а карантин — це шок для глобальної торгівлі.

Так само економічна модель Трампа — це мита, а мита — це шок для глобальної торгівлі.

У 2020 р. світова торгівля скоротилася на 9%, а глобальний ВВП — на 4,3%, що перевищило показник 2008 р. і було співставно із показниками Великої депресії.

1) — Отже, в найгіршому сценарії,

— якщо світова торгівля скоротиться на 10% і більше, слід очікувати не просто гальмування зростання світового ВВП, а й його падіння на 2–3%.

Ймовірність такого сценарію можна оцінити в 20%.

2) — Ще 30% даємо на реалізацію лайт-сценарію:

— падіння світової торгівлі на 2–5% і скорочення темпів зростання світового ВВП до 0–1,5%.

3) — Третій сценарій

— з імовірністю 50% полягає в тому, що торговельна атака Трампа призведе до багатосторонніх перемовин, які завершаться повним зняттям тарифних і нетарифних блоків на шляху експорту американських товарів на ринки інших країн, насамперед Євросоюзу, Китаю та Індії.

Однак поки що напруження наростає: сьогодні стало відомо, що Китай запроваджує 34% мита на всі американські товари у відповідь.

Китайські аналітики оцінюють вплив торгівельної війни на темпи зростання ВВП Китаю у розмірі 16% від загальної динаміки.

Тобто якщо Китай зростає на рівні 5%, то буде — на 4%.

Втім, цей розрахунок не включає в себе кумулятивний ефект від скорочення обсягів світової торгівлі по всьому світу.

З тарифної політики Трампа можна зрозуміти, що Китаю оголошено тотальну торговельну війну, яку той приймає.

З урахуванням попередніх тарифів, загальний обсяг мит на китайські товари становитиме 53%.

При цьому Штати намагатимуться поламати Глобальний Південь (Камбоджа, В'єтнам, Бангладеш, Шрі-Ланка, Індонезія, Пакистан і т.д.) і викачати гроші з вестернізованої Азії (Японія, Південна Корея), яка тепер, можливо, хитнеться у бік Китаю в контексті створення азійської зони вільної торгівлі (ВРЕП).

До того ж США, найшвидше, відмовляться фінансувати девелоперський проект розвитку в Індії, як колись у Китаї. Тож Індія посилюватиме свої позиції у БРІКС.

При цьому США вводять помірні мита в Латинській Америці (що вказує на бажання Трампа зосередитися на домінуванні в західній півкулі), а також до Британії, Австралії та Нової Зеландії (тариф 10%).

З Канадою та Мексикою врегулюють тарифи в рамках Північноамериканської зони вільної торгівлі.

Мексика зберігає статус промислової платформи світового ніаршорінгу.

Немає нових тарифів проти двох країн, з якими Трамп планує укласти угоди — РФ та Ірану.

У багатьох країнах зараз почнуть закриватися підприємства, скорочуватись робочі місця та зарплати. Загалом світ рухається до небезпечної рецесії.

6. Ризик рецесії і стратегія "тихої гавані"

Цілком можливо, що Трамп вирішив планово зробити прокол "глобальної бульбашки" в перший рік своєї каденції, каталізувавши цей небезпечний процес, щоб він не трансформувався в рецесією перед наступними президентськими виборами.

Стратегія Трампа зрозуміла: проколоти глобальну "бульбашку", створити море нестабільності на зовнішньому контурі, щоб потоки капіталу попрямували до "тихих гавань", головним чином, у США. (При цьому щось перепаде і Латинській Америці, і Єгипту, і Саудівській Аравії, і Туреччині, і Британії з Австралією.)

Інфляція та послаблення американської валюти (індекс долара вже впав на 3%) — це не тільки ризики, але й певні можливості для США.

Зокрема і у контексті знецінення номінальної суми державного боргу і вирівнення торговельного балансу.

Якщо Китай адміністративно може посилити девальвацію юаня до долара для компенсації тарифного шоку, то євро, ймовірно, може посилитись відносно американської валюти.

З іншого боку, формування нового образу США як "геополітичного ковчега" для порятунку в морі нестабільності зможе забезпечити розгортання світових потоків ліквідності в бік США.

Наразі потреба у ліквідності доларової системи рекордно зростає.

У 2025 р. емітентам всіх випущених у США облігацій було потрібно $62 трлн для їх погашення.

Звісно, цей процес розтягнуто у часі. Але на початку "нульових" ця сума була в чотири рази нижчою.

У найближчі три роки для рефінансування державних та корпоративних боргів за облігаціями емітентам буде потрібно $30 трлн.

Раніше ці гроші можна було отримати за рахунок програм "кількісного розширення" ФРС, але як отримати таку ліквідність в умовах жорсткішої політики ("кількісного стиснення")?

Тільки за рахунок розгортання глобальних потоків ліквідності в бік США.

Інакше єдиним сценарієм може лишиться нова емісія долара та посилення інфляції.

Втім, на фоні зниження ставок ФРС та падіння індексу долара (він може просісти ще на 5%), дуже важко розраховувати на потоки капіталу всередину національної економіки.

І тоді єдиним сценарієм залишається криза.

***

№ 839

О Будапештском меморандуме или чего стоит услуга, срок оказания которой давно минул...

2025-04-06

Кущ

Когнитивный диссонанс **в отношениях Киева и Вашингтона определяется не просто отличной картиной мира, но и различным пониманием геополитических движущих процессов.**

Часть общества в Украине искренне не понимает, почему США ради собственных национальных интересов могут приносить в жертву интересы других стран.

Хотя, если хотя бы на уровне школьного курса знать историю, то станет понятно, что США так многократно делали, делают и будут делать.

> 1) — Крупнейший геополитический "провал" после Второй мировой, где действующим лицом выступали США - это 1949 год и поражение Гоминьдана и Чан Кайши в гражданской войне в Китае.
>
> После чего, собственно, появились КНР и Тайвань.
>
> 2) — Далее, история с Южным Вьетнамом: соглашение о мире в 1973 году и крах режима в Сайгоне в 1975-м.
>
> 3) — История с Афганистаном - это уже наше время: фактически бегство из Кабула и победа Талибана.

Только этих примеров более чем достаточно для понимания простой истины:

1. Нет вечных союзов с США. Если даже Европа оказалась в "геополитическом одиночестве", то что уже говорить о других.

2. США всегда ставят свои национальные интересы в приоритет.

3. Отношения с США должны быть взаимовыгодными иначе они будут краткосрочными.

У американцев нельзя просто так брать деньги, потому что они обязательно потребуют оказать услугу, от которой нельзя будет отказаться.

Но в Украине часть общества пошла еще дальше

> **- она требует от Трампа, чтобы он поставил национальные интересы Украины выше национальных интересов США.**

То есть, это не просто обида, а обида-требование.

И все на это на фоне спекуляций о "51 штате".

Но Пуэрто-Рико не влияет на вектор американской геополитики - "хвост не виляет собакой".

Здесь проявляется различие в уровнях восприятия таких отношений.

США воспринимают их как отношения сюзерена и доминиона.

Доминион - это промежуточное состояние между статусом самоуправляемой колонии и суверенным государством.

Это один из элементов британской колониальной политики, унаследованной США

Сюзерен содержит свой доминион, но не жертвует собой ради него, хотя требует жертв от доминиона.

При этом, сюзерен считает ресурсы и активы доминиона своими собственными априори.

Хотя формально договор об использовании таких ресурсов можно и подписать на банановом листе шрифтом ронго-ронго, как когда-то сделали жители острова Пасхи, так и не поняв, что поставив свои "завитушки", аборигены стали частью Испанской империи, а их остров теперь называют Сан-Карлос...

Сюзерен требует от доминиона послушания и приятия своей судьбы, которая может быть и жертвенной...

Поэтому, когда в Украине часть общества говорит о "51 штате", я отвечу лишь одно: "Бойтесь своих желаний".

А пока в трехтактной модели психоанализа, часть общества в Украине считает себя "ребенком", а США - "взрослым", требуя "внимания и подарков".

> — Что в корне ошибочно, так как "родственные связи" у США существуют лишь с Британией, Канадой, Австралией, Новой Зеландией и Израилем.

Все остальные: партнеры, соперники, враги, доминионы.

Как говорил Киссинджер: "Быть врагом Америки фатально, а быть другом - смертельно".

Чтобы быть другом США, нужно держать себя все время в тонусе взаимовыгодности.

Только расслабился и тут же утратил свой статус "друга".

Роль доминиона - это геополитическая кастрация, лишение какой-либо субъектности и молчаливое доверие своей судьбы сюзерену.

Что касается Будапештского меморандума.

Здесь опять же видим глубинное различие в восприятии.

США всегда воспринимали ликвидацию советского ядерного потенциала на территории Украины как результат своей победы в Холодной Войне.

Америка никогда не признавала того, что Украина что-либо ей "подарила".

И эта оценка полностью оправдана.

Если бы Украина в 90-х захотела взять под свой контроль советское ядерное оружие, она стала бы объектом очень жесткой реакции со стороны США и РФ одновременно.

И даже могла бы утратить суверенитет.

Насколько силен страх США касательно утраты понятной им системы контроля за ядерным арсеналом бывшего СССР, можно увидеть по культурным кодам - по многочисленным фильмам, где разыгрывались похожие сценарии.

В понимании США,

— **«Украина авансом получила за отказ от ядерного оружия свой наибольший дар - независимость, доставшуюся без крови в 1991 году».**

Заявив о безядерном статусе, украинцы получили огромную страну, 51 млн жителей, колоссальные активы в виде промышленности, энергетики, инфраструктуры, полезных ископаемых.

— Единственное, что было упущено с нашей стороны - это возможность получить финансовую компенсацию за ядерное оружие.

Но тут проблема не в США, а в нас самих.

Точнее, в наших жлобских и продажных политических элитах того времени.

О чем хорошо знали в Вашингтоне, четко понимая:

— стране, в которой правят настоящие элиты, придется заплатить за отказ от ядерного оружия условно 100 млрд дол.

— А в Украине можно заплатить условно 100 млн дол 10 фигурантам, которые принимают соответствующее решение.

Но это наши проблемы, а не американские.

А теперь мы хотим, чтобы наши проблемы стали проблемами США.

Но это «геополитическая система ниппель - обратного хода нет…».

Иначе американское колесо истории ехало бы все время не на шине, а на ободах.

Но это не комфортно.

А США любят геополитический комфорт, контроль и тотальное превосходство.

***

№ 840

Opendatabot
Реклама · 🌍

2025-04-07

Понад 8,3 млн мікрокредитів на загальну суму 51,69 млрд грн взяли українці торік. Обсяги позик зросли аж на 27% порівняно з 2023 роком.

Середня сума мікрокредиту також зросла за рік на 26% — до 6217 грн. У середньому, мікрокредитні організації видавали 693 тисячі позик на місяць, проте місяць до місяця кількість мікрокредитів змінювалась.

Українці не лише брали більше кредитів, але й накопичували борги. За перші три квартали заборгованість за мікрокредитами подвоїлась: з 9,3 млрд грн зросла до 18,47 млрд грн.

15,77 млрд грн складає борг перед МФО на початок поточного року. Це у 1,7 раза або на 6,47 млрд грн більше, ніж на початку 2024-го.

Деталі: https://opendatabot.ua/analytics/mfo-2024

***

№ 841

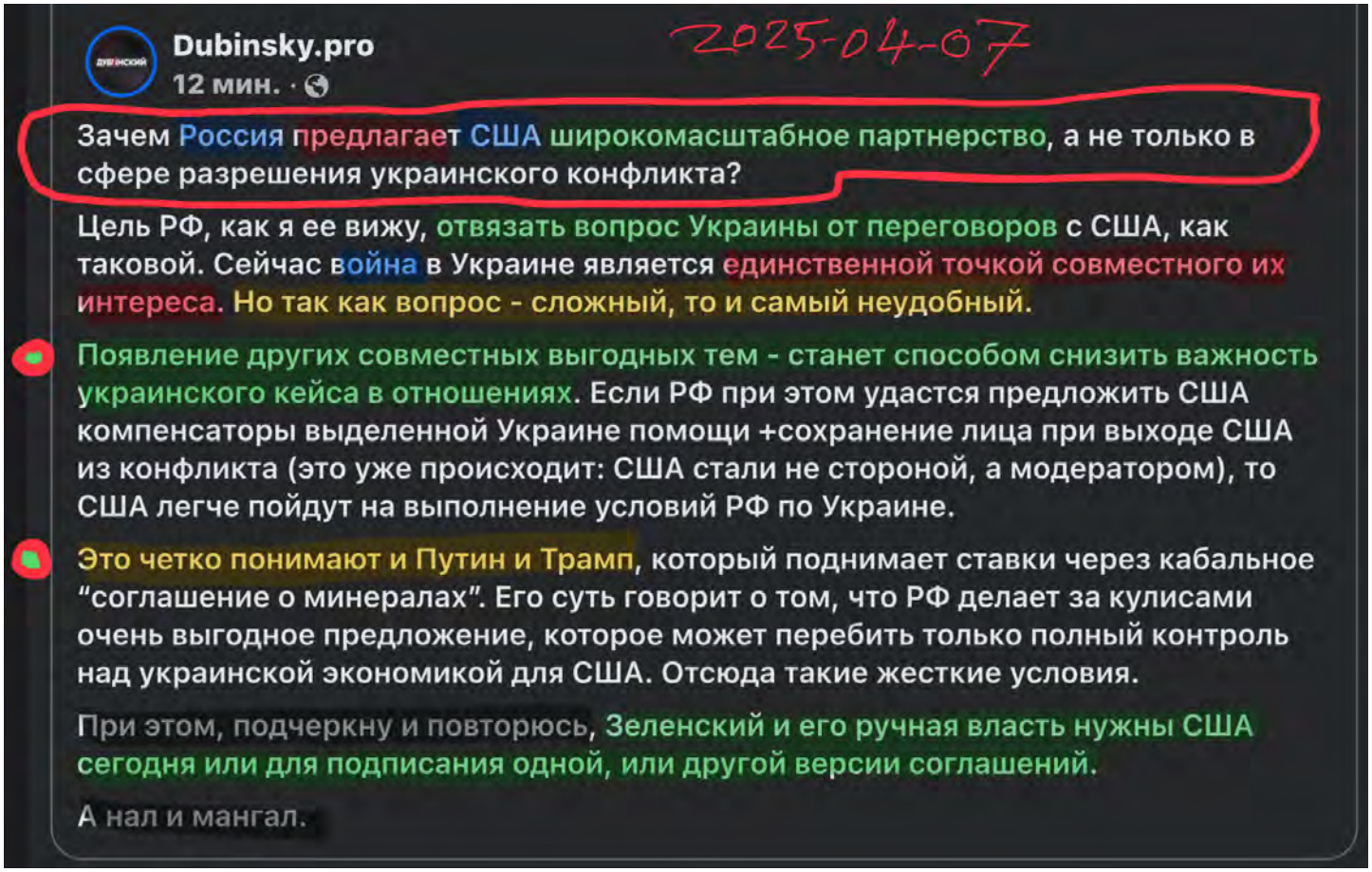

***

№ 842

Как украинской экономике не войти в экономическую "спираль смерти"?

2025-04-07

Кущ

"Спиралью смерти" **экономисты называют** ***стагфляцию*** **- то есть соединение высокой, галопирующей** ***инфляции*** **и** ***падения ВВП*****.**

Почему это так критично?

Дело в том, что соединение гиперинфляции и рецессии приводит к своеобразному цугцвангу решений, когда каждый ход приводит к "потере фигуры".

> 1) — С инфляцией нужно бороться жесткой монетарной политикой, сжатием денежной массы и высокими процентными ставками.
>
> 2) — А с рецессией нужно бороться мягкой монетарной политикой, расширением денежного предложения и низкими кредитными ставками.

Как видим, стагфляция блокирует эти решения:

— придется пожертвовать либо борьбой с инфляцией, либо ростом ВВП.

1. Насколько близко наша экономика подошла к "экономической спирали смерти"?

В 2024-м году ВВП вырос на 2,9% после восстановления на 5% в 2023-м и обвала на 28% в 2022-м.

Очевидно резкое замедление темпов роста на исчерпании эффекта низкой базы сравнения в виде 2022 года.

В четвертом квартале 2024 зафиксировано квартальное падение на 0,1%.

Очень опасная тенденция в промышленном производстве - падение объемов в сравнении с предыдущим месяцем.

В январе-феврале 2025 года рост ВВП всего лишь на 1,1%.

По итогам первого квартала текущего года получим минимальный рост ВВП, с риском околонулевой динамики.

Во втором квартале - возможно падение квартальноро ВВП с учетом внешнего фактора в виде торговых войн.

Глобальная торгрвая война бьет по Китаю, а он наш торговый партнер номер один. Несладко будет и ЕС, а он сейчас единственный наш крупный финансовый донор.

При этом инфляция в Украине сейчас в годовом исчислении - 13,4%.

В прошлом году я предупреждал, что пик инфляции придется на март 2025 года, так и произошло.

2. Насколько украинская экономика близка к "экономической спирали смерти"?

Очень близка. Буквально в паре шагов.

От сползания к стагфляции нас пока еще спасает внешняя помощь, которая в условиях угрозы глобальной рецессии, становится очень "тонкой красной линией" (во время глобальнооо кризиса, каждый спасает себя, а не помогает другим).

К нынешней ситуации привел ряд факторов (общую рамку в виде войны учитываем априори):

1. **Отсутствие эффективной *концепции промышленной политики*.**

2. Неакцентированная на целях роста *монетарная политика*, которая и с инфляцией в итоге не смогла справиться.

3. Отсутсвие общей *модели роста*, адаптивной к военным условиям.

Приговором нынешней *политики (отсутствие)* правительства является

1) **— безработица в размере 15% и**
2) **— загрузка экономического потенциала лишь на 70%.**

В условиях войны, в экономике с правильными настройками, безработица должна практически отсутствовать и составлять 2-3% максимум.

— Уровень безработицы в размере 15-20% - это ключевой ***индикатор*** того, что применяемая ***экономическая модель*** **является неэффективной**.

У 1) — *правительства* и 2) — *НБУ* было три года, когда внешнее финансирование на 40 млрд дол в год, давало им все возможности для запуска модели роста.

Но это время было безвозвратно упущено.

В 2023-м году рост на 5% убаюкал министров.

Хотя даже студенту первого курса было понятно, что здесь сработал банальный "отскок" после падения на 28% в 2022-м (эффект низкой базы).

Плюс,

— любимая функция правительства - ***«дирижизм финансовыми потоками»***.

— Действовать как регулировщик на финансовом перекрестке и перенаправлять *ренту* с основных потоков *в пользу ключевых групп влияния*.

Если не предпринять экстренные меры, к лету нас ждет жесткая посадка экономики.

А если ***Глобальная торговая война*** разгорится - то к осени и **масштабный кризис**.

Проблема заключается в том, что стагфляция лечится лишь *шоковой терапией*:

— *обвалом* реальных доходов населения и резким *ростом* цен и тарифов.

За выход из стагфляции взымается очень большая плата

- основная масса населения должна стать в несколько раз беднее.

Но даже в мирное время такой сценарий крайне опасен, так как может привести к ***социальной дестабилизации***.

А во время войны, такой сценарий критичен, так как он разрушителен для тыла.

Поэтому у правительства и НБУ есть *максимум два месяца* для принятия экстренных мер по недопущению такого сценария.

***

№ 843

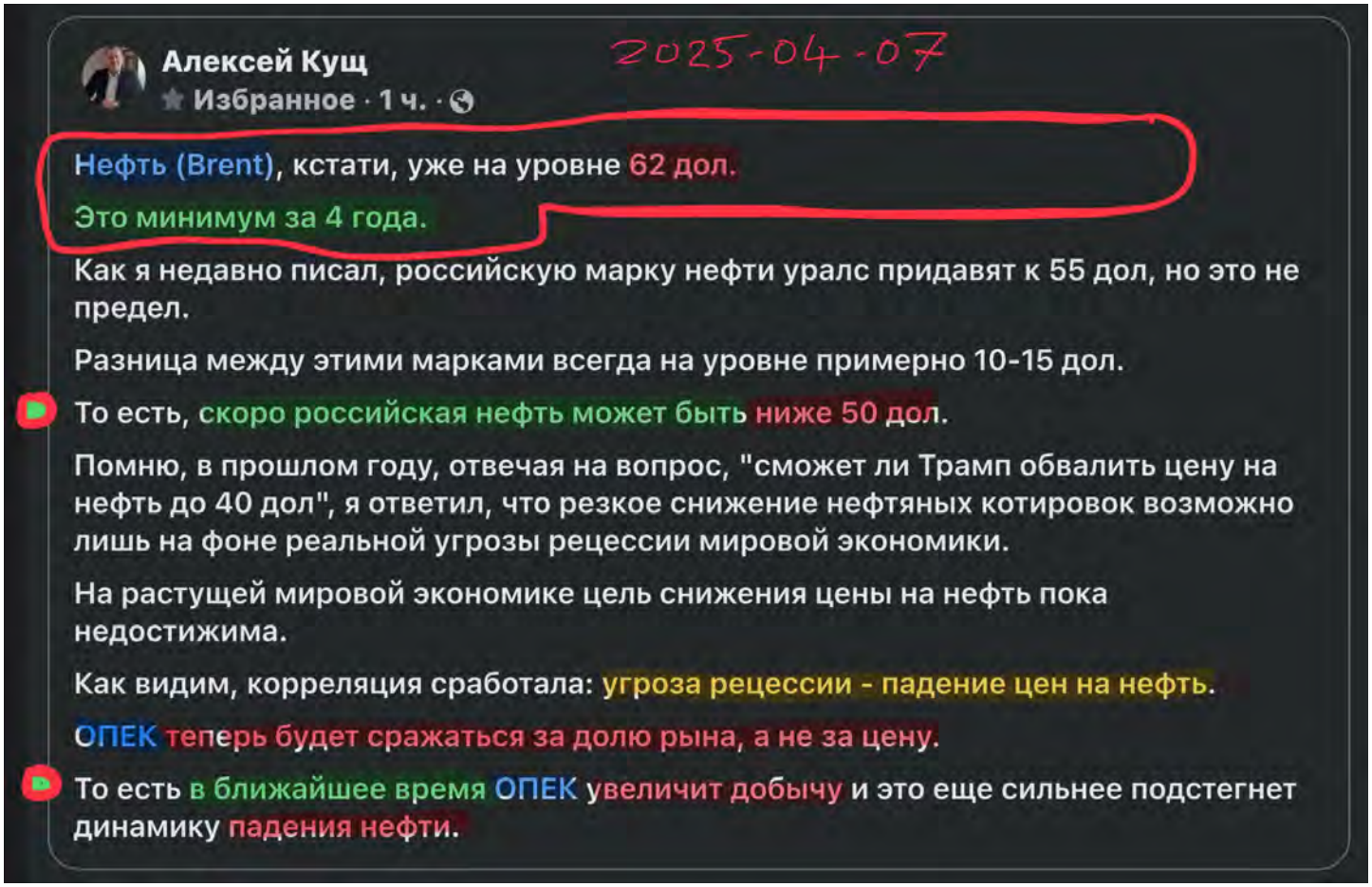

***

№ 844

Огляд… Сьогодні ми поговоримо про Сумський (він же Курський) напрямок, адже багатьох моїх читачів цікавить ситуація там і перспективи її розвитку в найближчому майбутньому

2025-04-09

Машовец

Розглянемо за відомою нам схемою - склад військ (сил) противника, поточну ситуацію, варіанти її подальшого розвитку.

1. Отже, в рамках оперативно-стратегічного угруповання військ (УВ) противника "Север" (для тих, хто забув, нагадаю - це війська (сили) «Ленинградского военного округа» / ЛенВО) з метою витіснення частин і з'єднань Збройних Сил України з території Курської області ри-фи, його командування зосередило і розгорнуло відповідне угруповання сил і засобів на даному оперативному напрямку. Це угрупування складалося і складається в основному з частин та з'єднань так званих "высокомобильних войськ" - повітряно-десантних військ (пдв) і морської піхоти (МП). Це угруповання також було посилено рядом частин і підрозділів зі складу одного з мотострілецьких з'єднань ЛенВО(УВ "Север") та 49-ї загальновійськової армії (ЗВА) – «Южный военный округ» (УВ «Днепр»).

Повітряно-десантні війська

(1) - 76-та десантно-штурмова дивізія (дшд), діє у складі 3-х десантно-штурмових полків (дшп) - 237-й, 234-й та 104-й дшп

(2) - 106-та повітряно-десантна дивізія (пдд), відповідно діє у складі своїх 3-х полків — 51-го, 119-го та 137-го парашутних десантних полків (пдп)

(3) - 7-ма дшд, «представлена» у складі цього угруповання одним зі своїх полків — 56-м дшп

(4) - 11-та окрема десантно-штурмова бригада (одшбр)

(5) - 83-тя одшбр

Морська піхота

(1) - 155-та окрема бригада морської піхоти (обр МП)_

(2) - 810-та обр МП

(3) - 61-ша обр МП, «представлена» одним батальйоном «Арктика»

(4) - 177-й окремий полк морської піхоти (оп МП)

Мотострілецькі частини та з'єднання

(1) - 72-га мотострілецька дивізія (мсд) зі складу 44-го армійського корпусу (АК), діє у складі 2-х своїх мотострілецьких полків (мсп) — 22-го та 30-го мсп

(2) - 34-та окрема мотострілецька бригада (омсбр), діє у складі двох своїх штатних мотострілецьких батальйонів (мсб)

(3) - до 4-х "бригад" зі складу ЗС КНДР (за нашою класифікацією, відповідає загальній чисельності - до 2-х мотострілецьких бригад).

Частини та підрозділи зі складу повітряно-десантних військ та морської піхоти діють за підтримки окремих танкових та мотострілецьких підрозділів зі складу мотострілецьких з'єднань (до 4-5 танкових рот, за іншими оцінками – до 7-8), а також посилюються артилерією зі складу 44-го та 14-го армійських корпусів, 6-ї загальновійськової армії (ЗВА).

Північнокорейські частини і підрозділи використовуються двома основними способами: або як придані засоби посилення російських підрозділів (в основному як передові штурмові підрозділи), або їм виділяються окремі самостійні ділянки для дій у складі своїх штатних підрозділів (рота - батальйон).

У всіх частинах і підрозділах (від батальйонного рівня) зі складу цього угруповання сформовані зведені штурмові роти (взводи), силами яких в основному ведуться атакуючі/штурмові дії. Північнокорейські підрозділи використовуються в цій якості повним своїм складом.

Сумарна чисельність «Курської групи військ» противника оцінюється по-різному і коливається в межах таких показників:

(1) - До 62-65 тисяч (з урахуванням «угрупування прикриття державного кордону») або до 50-55 тисяч, без такого. Є також цифри, близько 30-35 тисяч, але на мій погляд, вони явно малоймовірні. Є й показник – у 75 тисяч.

(2) - Танки – не більше 110-120 одиниць

(3) - Бойові броньовані машини (ББМ) - понад 480 одиниць (є показник - до 620-625 одиниць)

(4) - «Ствольна» артилерія (включаючи міномети) - близько 660, однак, є оцінка й в 750-760 «стволів».

(5) - Реактивна артилерія (реактивні системи залпового вогню – РСЗВ) – до 160-180 одиниць.

В цілому це угруповання оцінюється рядом експертів як еквівалентне «розрахунковим» - 3-м повітряно-десантним дивізіям і 2-м дивізіям морської

піхоти. Однак, як на мене, з огляду на рівень втрат цього угруповання протягом останніх 2-х крайніх місяців, він навряд чи перевищить за цим показником 2-2,5 «розрахункових» дивізії (і це навіть з певною натяжкою).

2. На даний момент зазначене угруповання військ противника вирішує два основні оперативно-тактичні завдання

(1) - Намагається повністю витіснити частини та підрозділи Збройних Сил України з території Курської області.

(2) - А також, намагається створити і утримати так звану "санітарну" (ну, або буферну) зону, глибиною до 10-15 км від кордону, на території Сумської області України.

В рамках вирішення зазначених завдань сили та засоби противника ведуть наступальні дії за такими напрямками:

(1) - Передові підрозділи 76-ї дшд та 83-ї одшбр перетнувши державний кордон України (на північ від села Новенке) і, розвиваючи наступ у південному напрямку, спромоглися зайняти село Басівка, прагнучи, очевидно, просунутися далі – до села Локня та перерізати дорогу Н-07 в районі села Юнаківка. На цьому напрямку ворог вклинився на українську територію на глибину до 6 км

(2) - Своєю чергою, штурмові підрозділи 106-ї пдд та 11-ї одшбр ведуть наступ у напрямку Гоголівка – Міжнародний автомобільний прикордонний перехід (МАПП "Суджа"), а також діють у напрямку урочище Меловой – Олешня.

(3) - Штурмові роти зі складу батальйонів 155-ї та 810-ї обр МП, 177-го оп МП очевидно атакують у загальному напрямку Гуево – Горналь, з метою повного витіснення наших підрозділів за лінію державного кордону на цьому напрямку, за підтримки низки північнокорейських підрозділів.

(4) - Також, слід відзначити переміщення до 2-х батальйонів 155-ї обр МП на південь, у Бєлгородській області на ділянку Гоптаровка – Романовка та Графовка – Прилесье, з метою недопущення подальшого просування підрозділів Збройних Сил України в районі селищ Демидовка та села Прилесье.

За останні 5 діб ворогу, очевидно, вдалося зайняти село Гуево, розширити своє вклинення в районі села Басівка (поширивши його на МАПП «Суджа» і

на село Журавки, за яке він вже почав бої). Також, судячи з усього, ведуться вперті бої за село Демидовка в Белгородській обл., ворог також намагається контратакувати в бік Поповки.

3. За самою "обережною" оцінкою рівня боєздатності угруповання військ противника, зосередженого та діючого на Сумському напрямку, воно здатне проводити наступальну операцію обмеженого масштабу (10 км углиб та до 30 км по фронту) з метою створення на території України в Сумській області, так званої, буферної зони відповідної протяжності.

Однак його здатність прорвати ПІДГОТОВЛЕНУ оборону Збройних Сил України (навіть перший її рубіж) на цьому напрямку в оперативно-тактичній глибині, а тим більше просунутися до міста Суми, особисто для мене викликає, на даний момент, досить скептичну оцінку.

Як на мене, теоретично це можливо, але тільки після кардинального (за обсягом, не менше повнокровного армійського корпусу, а то й загальновійськової армії) ПОСИЛЕННЯ цього угруповання військ. Однак на даний момент у російського командування такої можливості явно немає.

Вона може з'явитися не раніше середини літа. І то за умови, якщо процес формування та розгортання стратегічних резервів зс ри-фи не буде «затьмарений» чимось особливим, а масштаби та обсяги наступальних дій на інших операційних напрямках будуть мінімальними.

Тому в третьому пункті нашого огляду має сенс розглянути МОЖЛИВІ прагнення російського командування на Сумському напрямку виключно в тактичній «рефракції» (ну, нехай буде з невеликим оперативним «наголосом»).

***

Отже, згідно з нормами та стандартами «мислення» російських командирів оперативного рівня (які, власне, і формують та ставлять завдання своїм «тактичним» командирам у конкретному «тактичному» районі) створення своєрідної буферної зони у нашому Сумському прикордонні має сенс лише за умови НАЯВНОСТІ СПРОМОЖНОСТІ її реально зайняти та утримувати.

Для чого, необхідно вийти на якісь блокуючі позиції та рубежі, які дозволять успішно уникнути раптового переходу Збройних Сил України у наступ в майбутньому, аби ліквідувати цей «буфер» на своїй території.

Що для цього потрібно?

Правильно - зайняти панівні висоти, використовувати водні перешкоди, ліси та інші природні об'єкти, розташовані на даній місцевості, для створення і обладнання тактично зручних рубежів і позицій.

А головне – отримати можливість «проглядати» найближчий тактичний тил Збройних Сил України і, відповідно, впливати (в першу чергу, своїми вогневими засобами ураження) на нього, щоб мати можливість своєчасно встановити, а відтак й зірвати будь-яке просування, маневр чи концентрацію їх сил та засобів.

Для цього необхідний контроль, в тій чи іншій формі, ВСІХ комунікацій в даному районі, колонних шляхів і в загальному сенсі будь-яких ділянок місцевості, зручних для пересування військ противника. Мається на увазі, перш за все, можливість ВОГНЕВОГО КОНТРОЛЮ.

Виходячи з усього вищесказаного, ключовими «об'єктами на землі» для противника, в сенсі стабільності його гіпотетичної «буферної зони», МОЖУТЬ БУТИ 4 об'єкти – висоти між Юнаківкою та Храпівщиною, значний лісовий масив на північний схід від Сум, який простягається від Радьківки до Могриця, та річка Псьол.

Іншими словами,

— якщо російське командування все ж таки вирішить «ще трохи постачувати свою еліту» у явно гіпотетично складних та затяжних наступальних боях в українському прикордонні, то ймовірність дій противника у напрямку «від кордону до цих районів» - досить висока.

У цьому випадку він буде намагатися зробити кілька речей або одну з них, а може бути і всього пару з них, зокрема:

(1) - Намагатиметься взяти під контроль район Біловоди – Локня – Юнаківка – Яблунівка. І що характерно, він ВЖЕ намагається це робити, а саме – наступати на Локню та Юнаківку

(2) - Зайняти хоча б східну частину згаданого лісового масиву на захід від Могриця. Концентрація угруповання морської піхоти на цьому напрямку явно не випадкова.

(3) - Дійти до рубежу Велика Рибиця - Миропілля, по річці Псьол.

(4) - Також цілком можливо, що противник спробує прорватися з боку кордону на Ворожбу та Білопілля, щоб перерізати оперативно важливу рокаду, яка веде з Сум до Новгород-Сіверського.

Однак навіть все це в сукупності, оперативно (тобто з прицілом на захоплення Сум) не здатне суттєво УСКЛАДНИТИ для Збройних Сил України організацію та ведення оборони на Сумському напрямку.

Можливо, за винятком 4-го пункту (прорив на Ворожбу).

Але

— його реалізація явно вимагатиме від російського командування дуже "незвичайних" зусиль, у тому числі необхідність "якимось дивом" непомітно сконцентрувати ударну тактичну групу військ у районі Тёткино, яке ЗСУ здатні, на даний момент, "пробивати та накривати" одразу з трьох сторін.

3. Підведемо підсумки

(1) - На даний момент склад і чисельність Курського угруповання військ противника, рівень його боєздатності забезпечують йому можливість проводити деякі наступальні операції в ТАКТИЧНОМУ масштабі. Однак говорити про "безпосередню загрозу прориву ворога в Суми" явно передчасно і недоречно.

(2) - Що стосується перспектив подальших наступальних дій противника на цьому напрямку, то вони явно мають найбільш реалістичні перспективи, виключно щодо смуги глибиною у 15-20 км від кордону (і навіть тоді, це при найбільш СПРИЯТЛИВОМУ для противника розвитку ситуації, наприклад, при якомусь раптово-різкому та катастрофічному падінні рівня боєздатності угруповання Збройних Сил України, розгорнутого на цьому напрямку).

***

№ 845-1

Олександр Сирський: «Підготовлений мобілізаційний ресурс противника — близько 5 млн осіб. А мобресурс загалом — 20 мільйонів»

Головнокомандувач Збройних сил України Олександр Сирський

9 квітня 2025

Соня Кошкіна, Шеф-редактор LB.ua

Ще недавно президентські вибори у США багато хто в Україні (та й у світі) пов'язував з надіями на швидке завершення російсько-української війни. Важливо: завершення *справедливе*.

Але так не сталося. Перемовини все ще тривають, однак ілюзій не залишилося — війна продовжується. Ба більше, її темпи наростають. На осінь росіяни запланували чергові навчання в Білорусі.

«Видимість навчань — це найбільш прийнятний спосіб перебазувати, перекинути війська, сконцентрувати на якомусь напрямку і створити угруповання військ. Власне, так розпочиналося і 2022 року», — зазначає в розмові з *LB.ua* головнокомандувач Збройних сил України Олександр Сирський.

За його словами, наступ на Сумщину й Харківщину, про який раніше говорив президент Зеленський, уже розпочався. «З початку агресії противник збільшив своє угруповання вп'ятеро. Щомісяця вони збільшують на 8–9 тисяч, за рік це виходить 120–130 тисяч. На 1 січня

2025 року в Росії були 603 тисячі військових, сьогодні вже 623 тисячі», — уточнює Сирський.

Цієї зустрічі ми очікували довго. Майже весь час Сирський перебуває на фронті, у Києві з'являється рідко, тож декілька місяців поспіль розмова відкладалася і питань накопичилося багато. Від поточної ситуації на полі бою, проблем з постачанням боєприпасів, з мобілізацією, ротаціями й СЗЧ до виробництва новітньої техніки, протидії російським КАБам власними керованими бомбами, перспектив миротворчого контингенту тощо. Особливий фокус — проблемні питання на кшталт підготовки бійців, фіктивної звітності в армії, обладнання оборонних рубежів, численних замін командирів, справи генералів. Окрім того, тут багато нових, раніше невідомих подробиць про початок великої війни, Курську операцію. Як-от: перед початком нашого контрнаступу деякі командири відмовлялися переходити державний кордон, бо це «незаконно».

Докладно — у великому інтерв'ю Олександра Сирського для *LB.ua*.

***

1. «Наступ на Сумську і Харківську області фактично вже розпочався»

Улітку минулого року в інтерв’ю *The Guardian* ви казали, що Росія досягла невеликих тактичних перемог, але все ж не має істотного прогресу. Хоча за свої тактичні перемоги ворог готовий жертвувати величезною кількістю піхоти. З того часу щось змінилося?

Кардинально ситуація не змінилася. Ворог продовжує стратегічну наступальну операцію з метою захоплення нашої території, розгрому наших військ, просування вглибину, прагне повністю захопити Донецьку й Луганську області, а також частини Херсонської, Запорізької областей, створити буферну зону на території Харківської, Сумської, Чернігівської областей.

Він дотримується тих цілей чи намагається виконати ті завдання, які йому поставлені.

І зупинятися вони не збираються, судячи з усього…

Ви ж бачите, що, незважаючи на всі переговори, ми спостерігаємо тільки збільшення інтенсивності наступальних дій.

Президент Володимир Зеленський сказав в інтерв'ю *Le Figaro*, що Росія готується до нового наступу на Сумську й Харківську області.

Я можу сказати, що президент абсолютно правий і цей наступ фактично вже розпочався.

Тому що вже декілька днів, майже тиждень, ми спостерігаємо збільшення майже удвічі кількості наступальних дій противника на всіх основних напрямках.

Восени цього року в Білорусі відбудуться спільні зі збройними силами Росії масштабні навчання «Захід-2025». Чи можуть вони також бути елементом підготовки до нового наступу на Україну з території Білорусі?

Усі навчання мають якусь мету. І одна з таких цілей — це приховане створення угруповань наступальних військ. Тобто видимість навчань — це найбільш прийнятний спосіб перебазувати, перекинути війська, сконцентрувати на якомусь напрямку і створити угруповання військ.

Власне, так розпочиналося і 2022 року. Ви ж пам'ятаєте, що спочатку було створене угруповання, воно проводило навчання, і ми всі сподівалися, що вони закінчаться, російські війська повернуться на свою територію.

Але коли було прийнято рішення про те, що ці навчання продовжуються, для мене стало очевидно, що все.

Восени ви чекаєте на те саме?

Не те що чекаю. Але цей фактор ми обов'язково повинні враховувати.

За вашою інформацією, співвідношення артилерії на фронті зараз складає один до двох на користь ворога, тоді як рік тому воно було один до десяти. Тобто можна говорити практично про паритет, зважаючи на те, що ми оперуємо досконалішими засобами ураження?

Ми маємо на увазі співвідношення боєприпасів.

Можна сказати про те, що ми провели серію дуже вдалих ударів у рамках операції *deepstrike (удари по противнику на його території. — С.К.)*. Якщо ви пам'ятаєте, ми уразили декілька арсеналів. І після цього цифра використаних артилерійських снарядів у противника на добу зменшилася майже удвічі.

Щоденно вони витрачали близько 40 і більше тисяч боєприпасів. А після наших ударів цифра різко змінилася і коливається на рівні 23, зараз трохи поповзла вгору — на рівні 27–28 тисяч.

З чим пов’язане це зростання?

Можливо, з поставкою боєприпасів з Північної Кореї. Можливо, з Ірану. Можливо, з нарощенням темпів власного виробництва.

Розвиток високотехнологічних систем озброєнь не потребує чисельної обслуги, аби обслуговувати їх. Застосування таких систем масово на глибину 30–300 км перенесе тягар війни з переднього краю вглиб окупованої території. Питання: чи створює таку доктрину наш Генштаб? Чи зменшить розвиток високотехнологічних систем потребу в мобілізації?

По-перше, це дійсно один з основних напрямків нашої роботи. Ми створили вперше у світі безплотні сили. Росія повторює наш досвід — теж наприкінці минулого року оголосила про створення власних безпілотних сил і активно зараз нарощує, масштабує частини.

Ми в цьому напрямку продовжуємо розширюватися, збільшуємо кількість, масштаби і можливості в рамках *deepstrike*, тобто дальнього ураження, і вже перейшли цифру 1700 кілометрів. З одного боку.

З іншого боку, усі наші бригади також збільшують безпілотну складову. Цей проєкт охоплює вже десятки бригад, тим самим ми бережемо життя солдатів. Підвищуємо технічну складову і завдяки цьому зможемо зменшити безпосередню участь наших військовослужбовців у бойових діях.

Ефективність дронів залежить від погодних умов, продуктивності РЕБ противника і багатьох інших факторів. Можливо, є сенс ставити за мету не лише мільйон дронів, а й мільйони мін, снарядів, які ми можемо робити самі?

В інших напрямках теж є зростання. Не може бути збільшення виробництва дронів без збільшення кількості боєприпасів. Це взаємопов'язані процеси.

Ми трохи відволіклися від теми нового наступу росіян. Як довго, за вашими оцінками, РФ здатна продовжувати наступальні дії і що потрібно Силам оборони України, щоб стабілізувати фронт?

Сьогодні ми підбивали підсумки з командирами безпілотних частин, безпілотних бригад, полків. Цей захід ми проводимо щомісяця, і наша розвідка ознайомлює з тим, що з'являється в галузі застосування безпілотних систем: які є новітні види БпЛА, новітні засоби радіоелектронної боротьби і засоби боротьби з ними. Цей процес настільки швидкий, що фактично щомісяця щось змінюється: з'являються потужніші системи, збільшується спектр застосування, наприклад, засобів РЕБ, збільшується їх порядок роботи. Це настільки технологічна галузь, і нам треба тут тримати свою перевагу.

Усе ж. Чи є в наших партнерів можливість і/або засоби, щоб змінити стратегічну обстановку на нашу користь? І мова не тільки про зброю.

Підтримка партнерів, звичайно, має вирішальну роль. Особливо коли нам допомагали Сполучені Штати Америки. Зараз допомога Сполучених Штатів зменшилася. І основна допомога йде від наших партнерів у Європі.

Але ж ми повинні розраховувати й на власні сили. І ми маємо успіхи у виробництві артилерії. Доволі суттєві успіхи в РЕБі. Ми прогресуємо — уже партнери вивчають наш досвід.

БпЛА, знову ж таки. Стільки моделей, типів різних БпЛА, які вражають противника і на тактичному, і на оперативному, і на стратегічному рівні.

Тобто навіть якщо підтримка США повністю зупиниться, як це було на короткий період не так давно, ми, в принципі, разом з партнерами впораємося?

Так, звичайно. Підтримка партнерів обов'язкова, але ж нам треба розраховувати на власні сили.

Скільки часу потрібно для того, щоб ми з погляду виробничих потужностей змогли розраховувати тільки на власні сили? Без підтримки партнерів?

За моїми оцінками, цей процес протягом останнього року дуже швидко просунувся вперед. Я думаю, що цей рік також дасть нам значний поштовх, тому що ми, в принципі, увійшли в такий, скажімо, форсажний режим роботи. І сама обстановка вимагає напруження всіх наших сил. Усі це розуміють.

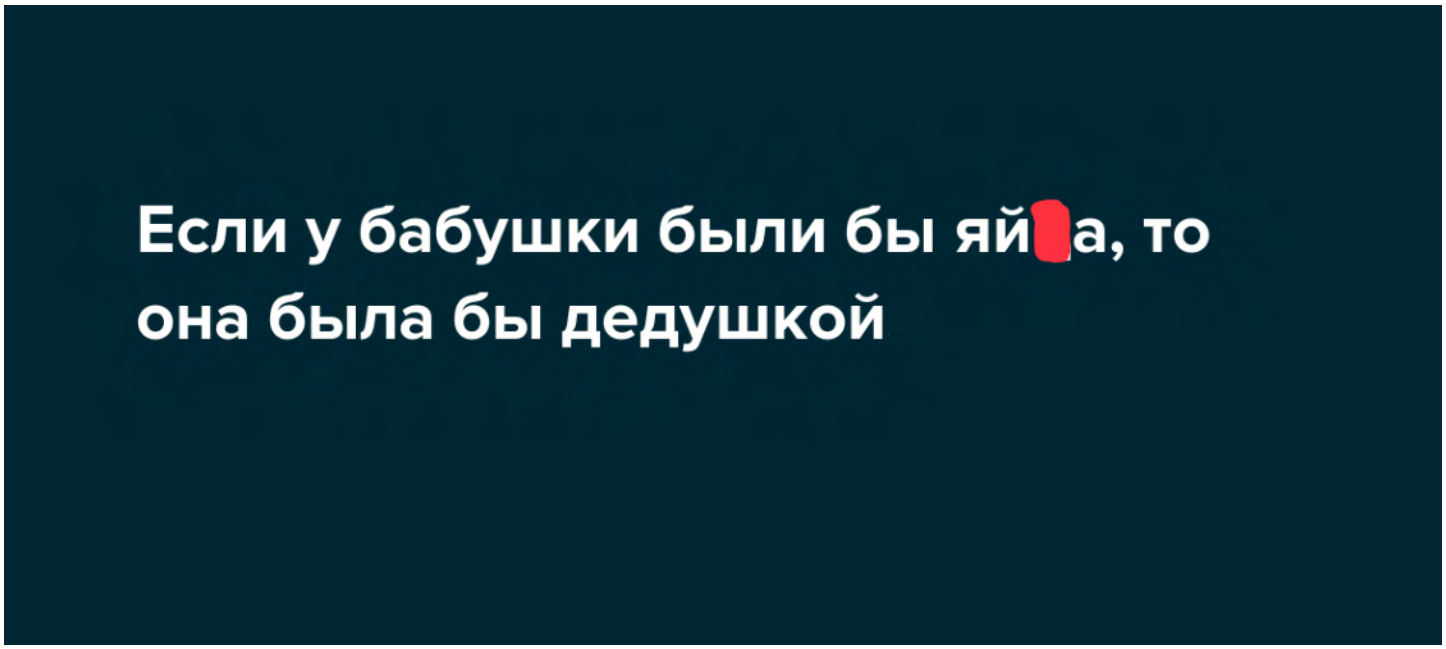

2. «Якби ми мали п’ять бригад, думаю…, що і Бахмут, і Соледар були б звільнені. Причому противник сам пішов би звідти…»

Продовжуючи про партнерів, нещодавно *The New York Times* опублікувало резонансну статтю про співпрацю України та США впродовж великої війни. Зокрема, там йшлося, що на початку між вами й американцями панувала недовіра і ви нібито навіть сказали представникам США: «Ми воюємо з росіянами. Ви — ні. Чому ми повинні вас слухати?». Чи справді був такий епізод?

Ви знаєте, я багато нового дізнався про те, що я нібито казав і що я робив. **Мені цікаво, хто це, скажімо так, придумав.**

У тому ж тексті *The New York Times* стверджують, що з вашої ініціативи план наступу 2023 року змінили і замість одного напрямку удару Сили оборони розпочали наступальні дії одразу на трьох напрямках. І це, на думку американців, нібито стало причиною неуспіху. Чи можете прокоментувати таке твердження?

Кожен наш офіцер, генерал, який брав участь у бойових діях, знає, що це взагалі не відповідає дійсності.

Так, ми провели наступ на південь від ***Бахмута***. **Але ж ми проводили наступальні дії двома бригадами зі складу угруповання. Якби ми мали п'ять бригад, думаю, що і Бахмут, і Соледар були б звільнені.**

Причому противник сам пішов би з них. Тому що **задум цієї операції полягав у тому, що три основні дороги, якими логістично забезпечували це угруповання, ми перерізали б.**

Коли ми планували ці дії, розуміли, що наших сил недостатньо. Ми маємо дві бригади без додаткових боєприпасів. Тобто в межах того, що нам постачали для ведення звичайних дій у звичайному режимі. Але ми розраховували на несподіванку, на те, що ми такими не те що авантюристичними, але сміливими діями проб'ємо оборону противника з урахуванням того, що вона не була готова, не була така, як, наприклад, на Запоріжжі. Там усі укріплення були у звичайному полі.

І от ми розраховували на те, що зможемо просунутися, перерізати дорогу між Бахмутом і Горлівкою. Раз.

Друга дорога, яку ми хотіли перерізати з одного боку, — це дорога між Бахмутом і Дебальцевим. Це основна траса, якою здійснювали логістичне забезпечення. А від неї відходила дорога на Попасну. Це ще одна дорога, яка виходила на основну магістраль.

От, у принципі, це три дороги, якими логістично забезпечували угруповання, яке нараховувало 20 тисяч. **Якби нам вдалося перерізати ці шляхи, ворог був би вимушений відступати. Інакше потрапив би до пастки.**

Але так не сталося.

На жаль. **У нас просто банально не вистачило сил і засобів.**

Завершуючи цей блок, не можу не згадати фразу Валерія Залужного літа 23 року, що ситуація на фронті зайшла у глухий кут, коли жодна сторона не може просуватися, бо однаково технологічно оснащена, і це нагадує події Першої світової війни.

Ви самі можете оцінити коректність цієї оцінки, тому що **після цього був уже Курський наступ**. І фактично він повністю відтворив ту наступальну операцію, яка була в Харкові.

3. «Напередодні Курського наступу я буквально об'їздив усі підрозділи — кожному розповів, для чого ми туди йдемо і чому саме тут. Бо були командири, які питали, ***чи це законно***»

Президент Володимир Зеленський неодноразово казав про те, що наступальна операція в Курській області вже виконала своє завдання — не допустила наступу на *Сумщину-Харківщину*. Акцент на слові «вже».

Якщо ви пам'ятаєте, минулого літа ситуація була критична для нас — ворог розпочав наступальну операцію. Спочатку хотів наступати на ***Харків***, але нам вдалося випередити його в діях. Ворог не очікував, що в нас є якісь резерви.

Нам вдалося вивести сім бригад для ротації, і коли вже стало абсолютно зрозуміло, що ворог почне наступ на ***Харків***, а було багато свідчень цього: дані нашої розвідки, Головного управління розвідки, фронтової розвідки, тобто перехоплення, — і всі вони стосувалися того, що росіяни виводять частини, дають їм час на перегрупування, на відпочинок і з початку травня починають наступ. (Узагалі-то, вони планували його у 20-х числах квітня, але потім цей термін зсунули на початок травня.) Коли це вже стало зрозуміло, я доповів президенту і ми висунули всі наші резерви (бригади, які перебували на полігонах, на відновлені боєздатності) до кордону.

Узагалі головна ідея противника полягала в тому, що цей стратегічний наступ вони планували провести після бойового злагодження 44-го армійського корпусу. Він складав основу цього угруповання. Був повністю знову сформований, тобто це було нове об'єднання. І чисельність цього угруповання, наскільки я пам'ятаю, коливалась у межах 140–160 тисяч, це дуже багато. Вони планували наступати на двох напрямках — Харківському й Сумському.

Коли ми почали висувати наші частини до державного кордону — а цей корпус (*44-й. — С.К.*) ще не закінчив бойового злагодження, його частини

були на полігонах, — російське командування у відповідь на наші дії, які для них були неочікуваними, прийняло рішення наступати тими силами, які були в них. За нашими даними, це десь 46 тисяч у районі Бєлгорода і 23–26 тисяч на Сумському напрямку.

Далі ви знаєте — розпочалися дії, вони виявилися загалом невдалими, тому що ворог зав'яз у Вовчанську. Вони просунулися на дев'ять кілометрів у районі Липців біля Харкова, але потім нам вдалося відкинути їх на два кілометри і фактично лінія стабілізувалася.

Противник зазнав дуже великих втрат і поступово почав перекидати ті частини, які готувалися до наступу на Суми, на Харківський напрямок. Так вони теж втягнулися і зав'язли. Таким чином цей наступ, скажімо так, провалився.

Після цього противник перегрупувався, завершив підготовку 44 корпусу і фактично із середини червня розпочав стратегічну операцію на всьому фронту. Почав наступати на Часів Яр, Торецьк, Нью-Йорк, Покровськ, Запоріжжя, на Куп'янському напрямку, на Лиманському, тобто фактично скрізь.

Ситуація була критична, і в цих умовах треба було зробити щось таке, щоб максимально послабити натиск ворога. І тоді, власне, народилася ідея провести свій контрнаступ там, де противник цього не очікує і де він найслабший.

Ми докладно вивчали ситуацію і прийшли до висновку, що якраз там, де противник планував наступати на Сумщину, оскільки перекинув усі свої частини на Харківський напрямок, у нього залишилися тільки підрозділи, які прикривали державний кордон або перебували в глибині для виконання якихось окремих завдань.

Коли доукомплектувати п'ять бригад, вони поміняли бригади Десантно-штурмових військ, які були в боях на Торецькому напрямку (95 бригада), в районі Часового Яру (там 80-ка стояла). Нам вдалося їх вивести, підготувати. Причому все це відбувалося фактично з коліс. Бригади виходили, навіть не доукомплектувалися повністю — було по два батальйони, тому що треті тільки доукомплектовували. Тоді довелося розкомплектувати дві бригади, ви пам'ятаєте — 153-тю і 155-ту — і ними доукомплектували власне ці бригади.

І розпочали наступ 6 серпня.

Головне, що нам вдалося все це зберегти в таємниці. Ніхто не знав.

Ви казали, що спочатку про це знали тільки чотири людини.

Спочатку чотири людини, потім, уже безпосередньо за два тижні до наступальних дій, звичайно, знали командири.

Але це потребувало дуже детальної, ретельної підготовки. Зокрема, підготовки особового складу, тому що перейти державний кордон, як виявилося, теж для декого було своєрідним таким *моральним бар'єром*.

У сенсі?! Чому?

Напередодні наступу я буквально об'їздив усі підрозділи, роти, зустрівся із солдатами й кожному розповів, для чого ми туди йдемо і чому саме тут.

Бо були навіть командири, які ставили питання, *чи це законно*.

Тобто вони на нас напали — це законно, а нам перейти через державний кордон на ворожу територію, коли йде війна, незаконно? Це ж абсурд!

На фронті велике значення має морально-психологічний стан. Коли всі відступають — пригнічені, ні у що не вірять, що можна наступати, що можна громити ворога. А коли ми наступаємо, відбувається перелом свідомості, морально-психологічного стану, це мотивує не тільки ті війська, які наступають, а всіх. Тому що виявляється, що ворог-то не такий, і бачите, ми за день просунулися вглиб на 12 кілометрів, розгромили всі прикордонні частини, подолали прикордонну смугу.

До речі, смуга вздовж кордону була дуже потужно збудована. Ми змогли проробити проходи в їхніх загородженнях тільки близько 12-ї години дня.

Ця проблема є і на деяких інших ділянках.

Уявіть, подолати два протитанкові рови, кожен завглибшки і завширшки до трьох-чотирьох метрів. Усі тетраедри (*протитанкові загородження, їх ще називають «зуби дракона». — С.К.*) з'єднані між собою металевим тросом, а на деяких ділянках ще й заміновані. Їх починає стягувати інженерна техніка, і тут йдуть підриви протитанкових мін.

Ну і плюс дрони. Нам дуже пощастило, що тоді у противника не було (вони тільки почали з’являтися) дронів на оптоволокні. Це для нас потім стало великою проблемою. А на той момент кількість наших дронів переважала, нам вдалося скоординувати підрозділи БпЛА з діями штурмових підрозділів

До речі, тоді вперше про себе заявили штурмові батальйони. Вони показали високу ефективність. Пам'ятаєте, була теза, що треба комплектувати тільки ті бригади, які мають традиції, досвід, які воювали, а ці підрозділи були сформовані з нуля. Деякі командири навіть не кадрові були.

І вони пішли попереду, пішли першими, проробили проходи спільно з інженерами, прорвали оборону. Вони йшли як передові загони перед нашими десантними бригадами.

4. «За місяць-два-три ми зможемо значно наростити кількість оптоволоконних *FPV*, що практично позбавить ворога переваг, які він має наразі»

У зверненні з нагоди року на посаді головкома ви написали, що одним з пріоритетів є «нестандартні дії, не лише оборона». Зрозуміло, не варто розкривати свої плани ворогу, проте чи маємо ми спроможності для того, щоб зараз була «не лише оборона»? З огляду на наступ на Сумщині й Харківщині, я маю на увазі. Адже противник явно зробив висновки з Курщини. Сумщину зараз прасують КАБами, а ми фактично нічого не можемо зробити з цим.

1) — По-перше, кожна дія має контрдію.

> Якщо вони використовують свої КАБи, ми повинні також використовувати наші *GBU*, наші керовані бомби. І ми використовуємо цю зброю і нарощуємо масштаб. До речі, наші Повітряні сили завдають таких дуже чутливих для противника ударів, і вони зазнають втрат.

Наші системи наведення набагато кращі, ніж системи ворога. У нас достатня кількість засобів електронної боротьби, які діють на систему управління ворожих КАБів. От летіла вона в одному напрямку, а потім чомусь полетіла в іншому. Система управління й боротьба проти засобів РЕБ — це постійне змагання, як і змагання між дронами й засобами РЕБ.

2) — По-друге, зрозуміло, що активні дії, активна оборона, контрнаступальні дії залишаються.

> Їх проводять, і щоразу вони підтверджують свою ефективність. Навіть у цих умовах сміливі, рішучі дії, у тому числі на території ворога, призводять до того, що ми зриваємо їм усі плани.

3) — Далі. Технологічна складова.

> Те, що стосується дронів, удосконалення їхніх характеристик, збільшення дальності ураження — ми також почали отримувати дрони на оптоволокні з кабелем 20 км, що в принципі зрівнює наші шанси з ворогом.

І я сподіваюся, що, можливо, за місяць-два-три ми зможемо значно наростити кількість оптоволоконних *FPV*, що практично позбавить ворога переваг, які він має наразі.

Ну і, звичайно, нарощування наземних дронів. Їх зараз багато виробляють. Дистанційно керованих модулів. Усі вони мають елементи штучного інтелекту, тобто спроможні виявляти цілі самостійно, ідентифікувати їх, спроможні вести вогонь автоматично, напівавтоматично.

Багато хто вважає, що за цим майбутнє.

Ну, звичайно, це вже фактично відбувається так, як ми колись бачили в «Зоряних війнах».

Ви сказали про руйнування планів противника. Відомо, що похід на Курщину зірвав наступ на Сумщину й Харківщину. Можливо, є ще дещо, що можна відкрити?

Річ у тім, що деякі дії люблять тишу. І ми про них не говоримо не тому, що хочемо щось приховати, просто це береже життя наших людей. Але такі дії ми проводимо. Думаю, мине час і про них усі дізнаються.

Ви казали, що удари по російських арсеналах зменшили використання артилерійських снарядів удвічі. А як ще впливають на перебіг бойових дій наші удари по об'єктах у глибині території ворога?

Я вже сказав, що кількість боєприпасів зменшилася. Нам вдалося знищити декілька місць зберігання і збирання «шахедів», що також вплинуло на загальну кількість їхнього застосування.

Ми завдали низки успішних ударів по аеродромах, і противник змушений був дислокувати, перемістити свою авіацію вглиб Росії. Якщо раніше вона була на відстані 100–150 км, тепер це 200–300 км — Енгельс, Шайковка.

> Декілька днів тому нашими вдалими діями був знищений дальній бомбардувальник Ту-22М3. Якраз тільки приземлився — і наш дрон вразив його. Вартість — близько 100 мільйонів доларів.

Російський флот фактично зачинений у Новоросійську. Інколи він прориває́ться, але для них це випробування, тому що вони знають, що постійно під загрозою наших ударів.

Система протиповітряної оборони — також один з напрямків ураження під час «дипстрайку», що значно знижує потужності і самої системи протиповітряної оборони, і системи виявлення наших засобів повітряного нападу. Кожна така станція коштує десятки мільйонів доларів.

5. Виплати за поранення: «Питання не в грошах, питання в процедурах»

У тому ж річному зверненні ви написали: «Близько 70 тисяч військовослужбовців відряджено в зону бойових дій у результаті скорочення (зменшення) чисельності частин охорони, обслуговування та забезпечення». Однак у бойові бригади переводили також людей з підрозділів ППО, РЕБ, бойової авіації. Зрозуміло, на фронті бракує людей, однак чи варто при цьому жертвувати вузькими фахівцями, які мають цінність для Сил оборони? Чи задоволені ви цією ротацією?

Робота продовжується.

> У нас є плани, проведені розрахунки, і ми продовжуємо переведення з тилових частин до бойових, диференційно.

Пам’ятаєте історію з льотчиками, інженерами — ми враховуємо специфіку. Зазвичай переведення стосується підрозділів охорони, логістичного забезпечення. Причому в логістиці також є обмеження, коли, наприклад, ті, хто перевозить боєприпаси чи пальне, мають відповідні допуски. І ми їх якщо і переводимо у бригади, то на такі самі спеціальності, які вони виконували в логістичних частинах.

Словом, цей процес триває. Це одне з джерел поповнення.

Воно себе виправдовує?

Звичайно, виправдовує.

Президент озвучив цифру — 30 тисяч мобілізованих щомісяця. Якщо говорити про плани, воназалишиться такою чи ми будемо її підвищувати?

Президент озвучив цифру, яку він озвучив. І це дійсно та цифра, якої ми повинні притримуватися.

Ворог щомісяця збільшує чисельність своїх Збройних сил на вісім-дев'ять тисяч завдяки контрактникам. У деяких регіонах вартість контракту сягає 40 тисяч доларів. А гроші для них завжди стимул.

Ми знаємо, що російські війська поповнили 12 тисяч вихідців з Північної Кореї. Частина з них у різні способи ліквідована. Яка їхня кількість зараз, як це впливає на перебіг бойових дій?

Корейці прибувають. Як мінімум були вже дві хвилі навчання й поповнення. Вони активно застосовувалися в боях на Курщині, складали основу якраз наступальних угруповань. Зазнали значних втрат, тому що наступали і використовували стару радянську тактику.

Зараз ми спостерігаємо вдосконалення їхньої підготовки, озброєння, екіпірування. Вони вже фактично перейшли на стандарти російської армії. І продовжують застосовуватися.

І ми не бачимо, як це можна зупинити?

Зупинити? Тільки фізично.

Відомо, що близько 6 млн. чоловіків не оновили своїх даних у ТЦК. Відповідно, вони уникають мобілізації. Чи є бачення, як можна залучити їх до війська?

У першу чергу потрібна цифровізація. Коли процес оцифрований, ми знатимемо всіх наших громадян і де вони перебувають.

Яку частину потреби в мобілізації покриває рекрутинг?

Узагалі, **усі цифри, які стосуються мобілізації, конфіденційні**. Я знаю всі цифри, скільки цього місяця прийшло людей через рекрутинг, скільки минулого, але все, що стосується мобілізації, — це конфіденційна інформація. Скажеш одну цифру, а там (*вороги*. — *С.К.*) швиденько порахують.

Давайте так, наскільки ефективна система рекрутингу?

Вона набуває своїх спроможностей. **Запущені різні проєкти.**

Є можливість укласти контракт чи обрати частину, в якій хочеться служити. Тобто система максимально гнучка.

Ми використовуємо всі прийнятні форми, які забезпечують залучення наших громадян на військову службу.

11 лютого Міністерство оборони представило умови контрактування для 18–24-річних добровольців, серед яких виплата 1 млн грн і грошове утримання в розмірі 120 тисяч гривень. Ініціативи викликали неоднозначну реакцію.

Скептики кажуть, що вона не справедлива щодо тих, хто вже перебуває в лавах Сил оборони: люди в одних і тих самих підрозділах за одні й ті самі завдання будуть отримувати різне грошове забезпечення. І чому досвідчені бійці, на яких тримається фронт, мають отримувати менше, ніж недосвідчене поповнення? Добровольці чи мобілізовані, які прийшли у 2022 чи 2023 році, не мають шансів на демобілізацію, зате 18–24-річні після року контракту можуть демобілізуватися.

До того ж хлопці цього віку, які мобілізувалися раніше, таких виплат не мали. Президент обіцяв якось переглянути цей механізм. Чи є просування в цьому напрямку?

Так, **робота постійно відбувається, у тому числі й для усунення всіх тих негативних моментів**.

Коли буде результат і як це має виглядати, на вашу думку?

Якщо я скажу, що зараз ви не повірите. Я думаю, що найближчим часом, **протягом місяця-двох**. Ця кампанія фактично тільки стартувала, вона набирає обертів.

Хлопці вже користуються цією опцією?

Користуються. І для того, щоб надати максимум можливостей, пам'ятаєте, спочатку було визначено шість бригад під час експерименту, зараз додалися ще 10. Ми розглядаємо всі форми, методи, обговорюємо ці питання на Ставці, щоб максимально залучати тих, хто може воювати, а хто має якісь обмеження — щоб використовували свої можливості там, де вони можуть їх проявити, наприклад, у протиповітряних частинах, які борються з дронами, у мобільних групах.

Але дивно, що така ситуація взагалі виникла. Президент стверджує, що в подібних питаннях радиться з військовими, а тут такий резонанс у першу чергу у військовому середовищі.

Військові здебільшого воюють. Ми, звісно, долучаємося до цієї кампанії, але це скоріше питання до Міністерства оборони.

Чимало військових, з якими ми спілкувалися, кажуть, що в Силах оборони є проблеми з виплатами за поранення, за загибель військового. Людям нерідко доводиться судитися, щоб отримати належні виплати. При цьому гроші на заохочення молодих держава знайшла. Це також не сприяє відчуттю справедливості.

Проблеми з виплатами коштів за поранення в основному лежать у бюрократичній площині.

Питання в тому, що для того, аби виплатили кошти, слід надати відповідні документи, що підтверджують обставини поранення, важкість поранення чи травмування, людина повинна пройти курс лікування та реабілітації, про що теж мають бути відповідні довідки.

Хоча, звичайно, перелік цих документів значно зменшений.

Для того, щоб узагалі цей процес максимально спростити, ми ввели ***вертикаль служби соціального супроводу*** (патронатної служби), починаючи з

бригад і завершуючи Генеральним штабом. І принаймні кількість таких звернень значно зменшилася.

Я вважаю, що **цей проєкт показав свою ефективність**.

Тому **тут питання не в грошах, питання в процедурах.**

6. «Військовослужбовців із СЗЧ почало повертатися значно більше, і вони якісно воюють»

Проблема із СЗЧ. Чи покращилася ситуація після того, як кримінальне покарання за самовільне залишення частин відклали в разі повернення на фронт?

Так, ситуація змінилася. Військовослужбовців почало повертатися значно більше, і багато з них дуже якісно воюють, показують непогані результати.

Деякі підрозділи майже наполовину укомплектовані якраз тими військовослужбовцями, які самовільно залишали частини.

Скільки повернулося?

Ну, тисячі.

Недостатній (вочевидь) рівень мобілізації спричиняє ще дві системні проблеми, які впливають на морально-психологічний стан військових і боєздатність підрозділів: тривалу 1) — відсутність ротацій і 2) — відсутність перспективи демобілізації. Кабмін мав подати законопроєкт про демобілізацію до 18 грудня 2024 року, однак не зробив цього (!!!).

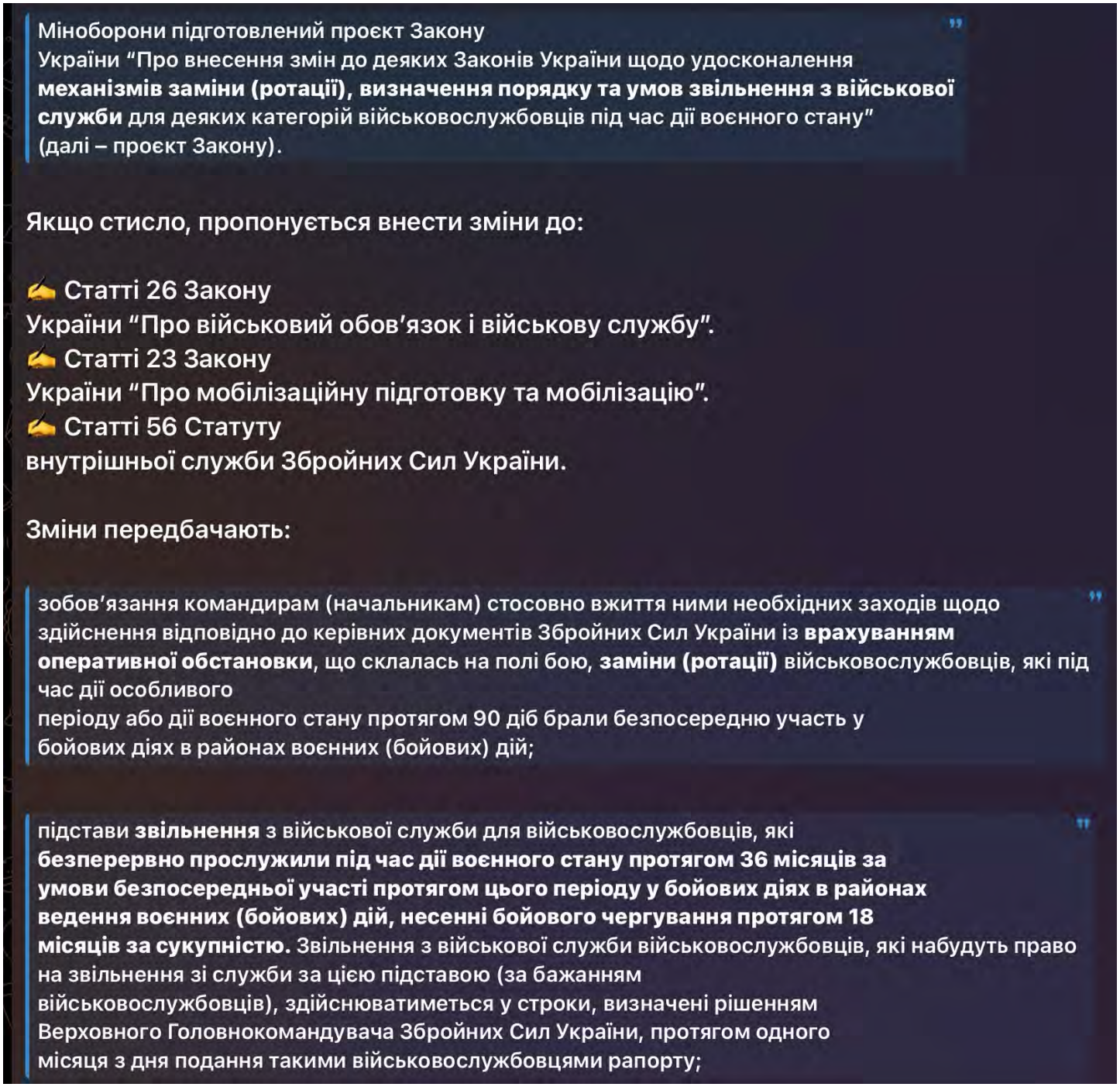

Зараз Міноборони опрацьовує кілька дуже дивних варіантів законопроєкту, який передбачитиме можливість довготривалої ротації або лікування для військових на строк від трьох до п'яти місяців.

Ротації проводять. Узагалі-то, коли я розпочав свою діяльність на посаді головкома, ми почали одразу виводити бригади на відновлення боєздатності. Власне ті сім бригад, які зірвали наступ на Харківщині, якраз були виведені на ротацію. До цього ротацій не було.

Та хочу сказати, що фронт постійно збільшується, Курська операція і дії противника в Харківській області, у Вовчанську, дали нам збільшення фронту на 200 км. А противник з початку агресії збільшив своє угруповання вп'ятеро. Щомісяця вони збільшують на вісім-дев'ять тисяч, за рік це виходить 120–130 тисяч. 1 січня 2025 року в Росії угруповання військ, яке бере участь у бойових діях в Україні, налічувало 603 тисячі військових, сьогодні — уже 623 тисячі.

Уявіть, якщо тільки за підписання контракту їм платять 20–40 тисяч доларів, я вже не беру всі інші виплати грошового забезпечення, а солдат у них отримує від 2,5 тисячі доларів. Тобто вони людей закидують грошима, і це головний стимул. Ми собі дозволити це не можемо.

Якщо взяти підготовлений мобілізаційний ресурс противника — тих, хто проходив військову службу, військову підготовку, — він складає близько 5 млн осіб. А мобілізаційний ресурс загалом — 20 млн.

Уявіть їхній потенціал.

І що ми можемо в цих умовах зробити? Звичайно, мобілізація і переведення.

Питання ротацій завжди буде в порядку денному. Тому що фронт збільшується, війна може тривати роками…

В умовах, коли ми не можемо провести ротацію повноцінно…

А **ми не можемо провести ротацію повноцінно, тому що знову повертаємося до питання мобілізації**, та заглиблюватися в нього не будемо, тому що воно досить чутливе.

У бригадах, ротах є графіки, людей відпускають. Усе одно якісь підрозділи бригад є у другому ешелоні, тому людей відпускають.

Разом з питанням ротації активно обговорюють і демобілізацію. Серед ідей — відпустити тих, хто служить з 2022 року. Зрозуміло, що це нереально в повній мірі. Але якщо припустити таке, скільки людей зараз перебуває на фронті з моменту повномасштабного вторгнення?

Багато людей.

Пам'ятаєте,

> — коли Верховна Рада порушувала минулого року питання, щоб включити в закон про мобілізацію питання демобілізації та надати можливість демобілізуватися тим, хто відслужив три роки, тоді ми порахували, що у квітні цього року з усієї кількісті угруповання, яке було в нас на фронті, близько ***350 тисяч звільнилися б одразу.***

Фактично ми втратили б третину армії.

7. Про зміну командирів: «Ми не можемо тримати того, хто просто кидає в бій своїх солдатів, де вони гинуть»

У процесі підготовки до інтерв'ю ми часто чули від командирів різного рівня про те, що існує велика проблема з якістю навчання мобілізованих

у навчальних центрах. Також аналітики Центру ініціатив «Поверніс живим» кілька місяців досліджували проблеми навчальних центрів Сухопутних військ, і результати свідчать про невідповідність програми підготовки реаліям війни. Причому це стосується і тих, кого готували за кордоном. А недостатній рівень підготовки позначається на наших втратах на полі бою.

Ви серед своїх досягнень назвали збільшення тривалості підготовки з одного місяця до півтора. Але це, схоже, не вплинуло на якість. І чи достатньо півтора місяця на підготовку?

Підготовка для нас пріоритет. Збільшення тривалості навчання, звичайно, вплинуло на якість. Але загалом вона триває не півтора місяця, а фактично більше, якщо брати повний цикл, без форс-мажору.

Півтора місяця — це обов'язкова підготовка в ***навчальному центрі***.

Після цього військовослужбовець потрапляє в частину і проходить ***адаптивний курс*** там: його безпосередньо готують до дій саме в цій бригаді, на цьому озброєнні, на цій місцевості, проти конкретного противника.

Але це залежить від частини.

Так. **Цей *адаптивний курс триває мінімум п'ять діб*, а загалом два тижні.**

Тобто вся підготовка — загалом два місяці.

Ми приділяємо максимальну увагу цьому напрямку — і мій новий заступник бригадний генерал Олег Апостол (його бригада якраз і відрізнялася тим, що була добре підготовлена, і взагалі у нього такий інноваційний підхід до підготовки особового складу), він зараз цим займається.

Це пріоритетне питання, яке я особисто тримаю на контролі. Щомісячно проводжу наради, де ми підбиваємо підсумки реалізації тих завдань, які були прийняті за пропозиціями командирів, командувачів з бойової підготовки.

У нас зараз два важливі питання, якими я не просто опікуюся, а які поставив собі за пріоритет — це

— дрони, тобто безпілотні підрозділи, безпілотна складова і

— *бойова підготовка*.

СИРСЬКИЙ

Підготовка воїнів – це не просто про навчання. Це про збереження життів військовослужбовців, вищу ефективність і боєздатність нашої армії. Торік я взяв це питання під особливий контроль, і сьогодні можу сказати, що нарощення якості підготовки запобігає збільшенню кількості наших втрат, незважаючи на зростання інтенсивності бойових дій.

Базова загальна військова підготовка (БЗВП) в українському війську тепер триває 1,5 місяця (замість 1 місяця), і, плюс до неї, новачок проходить обов'язковий адаптаційний курс у бригаді. Термін підготовки збільшили – тепер обов'язково потрібно підвищити якість. Днями провів чергову щомісячну нараду з цього питання. Заслухав доповіді начальників відповідних органів військового управління, структурних підрозділів, командирів військових частин.

Триває робота щодо покращення підготовки самих інструкторів у навчальних центрах та підвищення їхньої мотивації. Маємо рішення Кабміну про виплату їм постійної надбавки до грошового забезпечення у розмірі 30 тисяч гривень.

Отримали від уряду також значне додаткове фінансування для посилення навчальної матеріально-технічної бази в навчальних центрах Сухопутних військ та військових частинах. Тепер ця стаття витрат становить близько 1,2 млрд грн, і дуже важливо ефективно розпорядитися цими коштами.

Ці наради ми проводимо в режимі закритої відеоконференції. На них виступають від інструктора, який готує, і до командувача або командира бригади чи начальника навчального центру. Вони розповідають про проблеми чи про виконання завдань, проєктів, які зараз актуальні.

Ми робимо акцент на технічній складовій, на безпеці під час підготовки, тому що ви знаєте, що були удари балістичними ракетами. Тобто в нас зараз усе зарите в землю і максимально роззосереджене. І процес саме підготовки проводимо в максимально польових умовах.

І було моє прохання й звернення до партнерів, і на всіх міжнародних зустрічах я просив, щоб ми не ганяли бригади за кордон на підготовку, а вони надсилали нам інструкторів або готували наших інструкторів за кордоном. А всі зекономлені гроші вкладати в розвиток нашої начальної бази.

Тому що,

> по-перше, ми як мінімум економили б місяць на всі ті переміщення. А
>
> по-друге, ви пам'ятаєте, які були історії з двома бригадами. (*Йдеться про 153 і 155 бригади, які проходили навчання в Німеччині та у Франції. Вони потрапили в скандал через проблеми з організацією, неналежне управління й забезпечення. — С.К.)*

Ваші критики закидають вам часту зміну командирів бригад, у тому числі через їхнє небажання виконувати нереалістичні завдання. Саме так, наприклад, пояснювали підлеглі полковника Еміля Ішкулова його зняття з посади командира 80 десантно-штурмової бригади. Юрій Бутусов, один з найактивніших ваших критиків, казав, що є бригади, де командирів змінювали по шість разів.

Дійсно,

> **— командирів міняють тоді, коли бригада не виконує бойових завдань, *не утримує території*. І головний критерій — коли в командира є великі *втрати в особовому складі*. Причому це основний критерій, за яким оцінюють діяльність командира.**

Ми не можемо тримати командира, який просто кидає в бій своїх солдатів, де вони гинуть.

Хіба з Ішкуловим була така історія?

Там була інша історія. Але зараз про неї не будемо.

Такс, ну є й інші проблеми. Чимало командирів нижчої та середньої ланок публічно говорять про проблему фіктивної звітності. Командири приховують кількість тих, хто пішов у СЗЧ, інші проблеми підрозділів,

приховують невдачі, тому завдання, які їм ставлять, дуже часто не відповідають їхнім бойовим можливостям. Умовно, штаб може вважати, що він оперує сотнею бійців на конкретній ділянці фронту, а на землі їх може бути тридцять, з яких половина легко поранена.

Ну, **це правда. І це, напевне, головна наша проблема**.

І що з цим робити?!

Ну, по-перше, перевіряти наявність особового складу.

> Розумієте, у чому проблема? Чому показують більше людей на передньому краї, а насправді їх менше? Ну, не всі, певна частина. Щоб мати можливість махінацій з тими людьми. Ви ж знаєте, скільки солдат отримує на передньому краї і який є спосіб заробити гроші. Тобто показати, що він тут, а він насправді взагалі десь там.

І це один з напрямків, за яким постійно ведеться робота.

Не буду озвучувати цифри, але це проблема.

Із цим — приховування проблем — ймовірно, пов'язана й справа бригадного генерала Юрія *Галушкіна* (екскомандувач оперативно-тактичного угруповання «Харків»), генерал-лейтенанта Артура *Горбенка* (командир 125 окремої бригади ТрО) і полковника Іллі *Лапіна* (командир 415 окремого стрілецького батальйону 23 окремої механізованої бригади). Галушкіна звинуватили в тому, що він «визначив позиції оборони для 125 бригади ТрО, які не відповідали її бойовим можливостям». На вашу думку, чи доречно закидати ті чи інші дії з управління боєм або організації оборони і чи не шкідливо це в час великої війни?

Тут ситуація дуже непроста. Тому що кожен військовослужбовець і кожен начальник відповідає за свої дії. Якщо ти отримав бойове розпорядження, ти зобов'язаний його виконати. Тому що невиконання бойового розпорядження — це злочин.

Заарештовані колишній командувач ОТУ «Харків» бригадний генерал Юрій Галушкін (ліворуч) і колишній командир 415 окремого стрілецького батальйону 23 ОМБр полковник Ілля Лапін під час судового засідання

І коли ставлять задачі, наприклад, провести мінування, виставити мінні поля, провести інженерне обладнання, установити мінно-вибухове чи невибухове загородження, обладнати позиції, перевірити організацію системи вогню, тобто виїхати. Тим більше на напрямку, де ми вже знали, що противник буде наступати. Командир цього угруповання отримав від мене завдання і мені звітував. Усно. А потім ще надавав письмові звіти про те, що отака задача, бойове розпорядження виконане. Тобто перевірено, організовано, виставлено, проведено мінування, нарощена система інженерних загороджень тощо.

І коли ти порушуєш або не виконуєш дію, а звітуєш, що ти це зробив, а насправді це не зроблено, звичайно, за це треба відповідати.

Безпосередньо під час воєнного стану?

Є поняття військового злочину. Просто тут питання складне і чутливе, коли йдуть бойові дії. Тому що наші дії ще залежать від дій ворога. І ми не завжди можемо передбачити, як він діє. І наскільки виконаний обсяг робіт може відповідати адекватно діям противника.

Тому що противник теж думає, яким чином нас розбити, яким чином обійти, знайти слабкі місця в нашій обороні.

Але цей процес складний, бо ви знаєте, **є ситуації, коли військові звільняються на період бойових дій від відповідальності за імунітетом.**

Де межа між імунітетом і невиконанням бойового наказу — це якраз відповідальність правоохоронних органів і Державного бюро розслідувань.

Військову прокуратуру потрібно відновлювати?

Звичайно.

Тому що ті люди займаються чисто військовими злочинами і військовими, тоді цей процес,

по-перше, не викликає такого резонансу в суспільстві. І

по-друге, є більш, скажімо, професійним, тому що це вузькі фахівці.

Чи відомо вам, скільки всього офіцерів зараз під слідством за свої дії чи рішення під час ведення бойових дій?

Я не знаю точно. **Просто не маю на це часу.**

7. Про миротворчий контингент: «На певний період, звичайно, це стабілізує ситуацію. Але як надовго, важко сказати»

Улітку минулого року секретар Комітету Верховної Ради з питань нацбезпеки, оборони і розвідки та член Тимчасової слідчої комісії ВР щодо закупівель дронів і спорудження фортифікацій Роман Костенко заявив, що в Україні часто будували фортифікації в місцях, де неможливо тримати оборону. Чи краща ситуація у прикордонних районах, де ми можемо очікувати нового наступу?

Ми знаємо, що є лінії оборони, за які відповідає місцева влада, за які — військові. Але на відео з позицій інколи видно, що вони часто облаштовані не найкраще: бракує нормального окопування, ходів сполучення. 105 мм гармати просто накриті сітками від дронів. Це бачить ворог, бачить суспільство.

Усе, що стосується оборонних рубежів у глибині — це відповідальність місцевої влади.

Позиції у смузі забезпечення чи на передовій, де безпосередньо є лінія бойового зіткнення, — звичайно, це військові.

Тому що вся та територія вражається всіма видами зброї. Звичайно, тут не можна говорити про якісь класичні укріплення. Їх можна робити завчасно, в мирний час.

Пам'ятаєте з історії, була лінія Мажино, лінія Маннергейма, але це все будували на кордонах у мирний час. Тоді там дійсно були потужні фортифікаційні споруди. А як можна щось побудувати, якщо, наприклад, на глибину до п'яти кілометрів все прострілюється вогнем артилерії та повністю знищується дронами? Там можуть бути тільки польові укріплення, вириті самими солдатам лопатами БСЛ-110 чи саперною лопаткою.

В інтерв'ю «1+1» ви розповідали про те, як у 2022-му після розмови з Валерієм Залужним узяли на себе підготовку оборони Києва, хоча й не хотіли вірити у велике вторгнення, однак розуміли, що готуватися потрібно до найгіршого. І оборона вибудовувалася, зокрема, по рубежах ще часів Другої світової. Чого я зараз це згадала. Чи можна тут зробити висновок, що Збройні сили не малитоді чіткого плану підготовки до відбиття вторгнення? І як оцінювати дії тих, хто все ж готувався на власний ризик?

Розмова із Залужним відбулася десь за два тижні-за десять днів до вторгнення.

Десь за чотири дні **я звернувся до нього, кажу, що ми вже, в принципі, все: провели рекогностування, вивезли солдатів, розібралися з рубежами, як ми будемо будувати оборону. Треба вивозити техніку.**

Він каже, що надати такий наказ не може. І техніку я почав вивозити на свій ризик.

Коли продовжилися навчання в Білорусі, стало зрозуміло, що це вже створено наступальне угруповання.

Коли вийшли їхні «Смерчі», «Гради», «Урагани», далекобійні системи вздовж державного кордону, зрозуміло, що артилерія вийшла у вихідні райони. Що ще їм там робити?

Стало зрозуміло, що буде війна.

Як би нам не хотілося, не вірилося, але ми повинні зробити все максимально, щоб, якщо ворог нападе, ми могли відбити наступ.

Розвідка ГУР надала дані, що противник буде наступати восьма чи дев'ятьма групами, і вони намагатимуться оточити Київ. Я сказав, що оточити такий мегаполіс дев’ятьма батальйонами неможливо.

Скоріше за все, виходячи із цієї ситуації, ворог буде діяти так, що

— створить ударний кулак, і на двох основних напрямках заходження в Київ намагатиметься пробити наші укріплення, позиції.

Щоб

— вийти основними широкими трасами до урядового кварталу, захопити урядовий квартал, захопити керівництво держави, тим самим, у принципі, поставити крапку у війні.

Це цілком зрозуміло.

Що можна було зробити такою кількістю? Захопити входи, підступи до міста і забезпечити просування своїх диверсійних груп чи груп спеціального призначення.

І, зрештою, стало зрозуміло, що **моя оцінка була правильною**.

Групи, які були знищені, вони мали великі фотосхеми міста, у всіх були позначені маршрути, і проходили вони якраз в урядовий квартал, у кожного були проставлені квадратики, номери, хто мав куди вийти безпосередньо в урядовому кварталі і що захопити.

А не було такого, що колеги вам казали, мовляв, не розганяйте паніку, чого ви всіх лякаєте?

Та ні, мені взагалі ніхто так не казав.

Колектив Командування Сухопутних військ як був зі мною разом до війни, так зі мною досі і воює, хоча залишився у Сухопутних військах. Але зі мною працює на пунктах управління.

У своєму резонансному інтерв'ю генерал *Наєв* заявив, що «у військових не було жодного документа, в якому було б написано, що 24 лютого 2022 розпочнеться наступ Росії». Це справді так?

Який може бути документ? Реально. Хто знає, коли буде війна? Якщо там якийсь план потрапив, то так.

Позиція Наєва в тому, що він виконавець. Йому дали команду — він чітко виконує. Але кожен має свою розвідку. **Кожен командир має передбачати дії противника. І коли він бачить ознаки, особливо коли йде справа до агресії, зрозуміло, що він повинен вжити відповідних адекватних заходів, щоб ця агресія не відбулася.**

А якби він розпочав цю агресію, скільки в нас навчань проведено і змодельовано ситуацій. Усі знали алгоритми дій.

Для Києва була особлива специфіка, тому що за оборону Києва відповідало оперативне командування «Захід».

Але коли була розмова із Залужним, він запитав,

> — хто відповідає за оборону Києва. «Літвінов», — кажу (*командувач військ Оперативного командування «Захід». — С.К.*).
>
> — Але **було зрозуміло, що він не зможе її забезпечити, тому що є специфіка.**

Узагалі, до 2019 року за оборону Києва відповідало Командування Сухопутних військ, потім прийшов новий керівник (???), сказав, що буде все, як у НАТО — всі органи управління займаються тільки підготовкою, розвитком, генерацією.

Зрештою, **я запропонував, що буду відповідати за оборону Києва**, тому що це, зрозуміло, окремий напрямок.

Можна було краще підготуватися, озираючись назад?

Усі ж сподівалися і заяви були, що війни не буде...

В українському суспільстві циркулює чимало міфів, пов'язаних з початком великої війни: чи був розмінований Чонгар, чому ворог так швидко просунувся на півдні, чому Київщину прикривала лише 72 бригада, і то не в повному складі, чому в Гостомелі були лише строковики бригади НГУ, що відбувалося в Жулянах. Коли, на вашу думку, суспільство отримає відповіді на всі такі запитання?

Війна закінчиться, і думаю, ***суспільство буде намагатися*** отримати ці відповіді.

Американський журналіст-розслідувач Боб Вудворд у книзі «Війна» стверджує, що росіяни налякали США застосуванням ядерної зброї, якщо Сили оборони знищать основні сили противника під час їхнього відступу з Херсона у 2022 році, і Вашингтон натиснув на керівництво України. Чи справді була така ситуація? І як часто загалом наші партнери просили чи «рекомендували» щось у такій логіці?

Я думаю, що **це якась нісенітниця**.

Насамкінець. Наскільки реалістичний, на вашу думку, сценарій з введенням миротворчого контингенту не на ЛБЗ, а просто на територію України — такий варіант обговорює коаліція охочих? Чи якою, умовно, для нас є ідеальна ситуація присутності тут військ партнерів?

Присутність військ тої або іншої країни на території нашої держави — це політичне питання.

З військового погляду, звичайно, наявність контингенту іншої країни — це додаткова гарантія безпеки, тому що вони будуть гарантувати, що принаймні та частина, де розташовані ці війська, не буде уражена противником. Звичайно, теоретично ці частини не будуть на лінії бойового зіткнення. Вони будуть там, де мінімальний рівень загрози.

Усі рішення, які приймає політичне керівництво, звичайно, ми підтримуємо.

Тому що їх обговорюють з військової точки зору.

І президент одноосібно ніколи таких рішень не приймає.

Присутність миротворчого контингенту буде достатньою безпековою гарантією, щоб росіяни не повернулися коли-небудь знову?

Складне питання. Бо тут ворог такий… Ви знаєте його плани, а присутність контингенту їх зриває. І наскільки вони будуть прогнозовані...

Так, на певний період, звичайно, це стабілізує ситуацію. Але як надовго, важко сказати.

Останнє питання, яке ми ставимо всім нашим співрозмовникам топового рівня з 2022 року. Кожен з нас вкладає свій сенс у слово «перемога». От що особисто для вас буде перемогою, завершеннямвійни?

Справедливий мир — коли вийшли на кордони, підняли прапори. І **це задача максимум.**

А реалістична?

Реалістична — коли ворог залишить нашу територію.

Не знаю, в який спосіб. Чи військовим шляхом. Але ми робимо все, принаймні щоб це зробити.

Ми можемо і мусимо це зробити.

Просто маємо враховувати і наші можливості, і реальність.

Те, що є кордони, вони міжнародно визнані, і ми маємо на них стояти — це моє глибоке переконання. А яким чином це буде зроблено? Політичним? З допомогою партнерів? Це вже інше питання.

***

№ 845-2

Рік на чолі ЗСУ: Сирський назвав ключові пріоритети на посаді головнокомандувача

2025-02-08

Сергій Албул

Ключовий пріоритет – збереження життя людей. Також серед пріоритетів нарощення далекобійності, а також удосконалення підготовки особового складу.

Рік тому, 8 лютого 2024 року, Олександр Сирський був призначений на посаду Головнокомандувача Збройних Сил України.

Сьогодні Сирський *назвав* ключові пріоритети на посаді.

1. Ключовий пріоритет: збереження життя людей

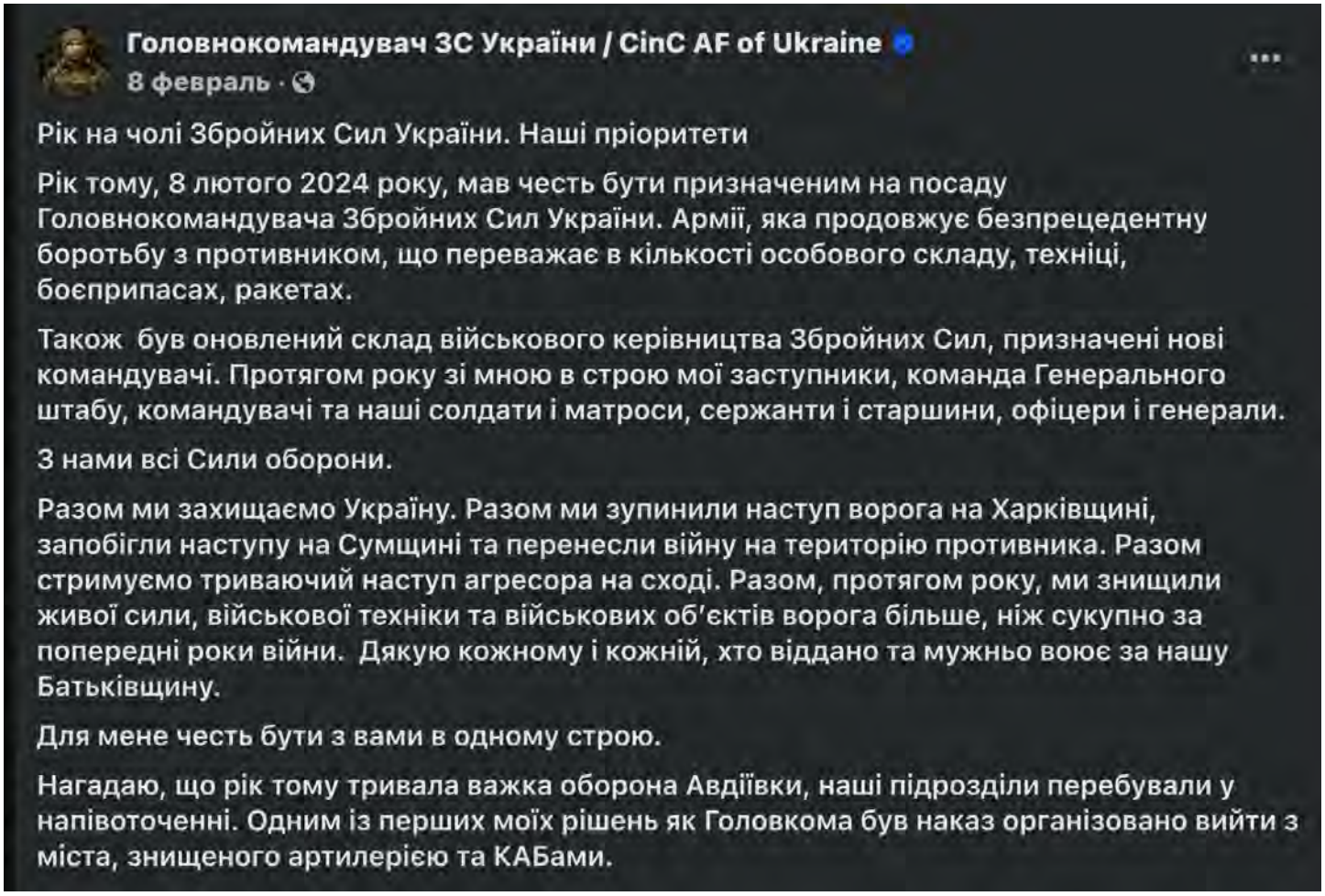

У Збройних Силах розроблена і впроваджується ***комплексна програма "Збереження життя військовослужбовців".***

Ключовими напрямками програми є:

— ***технологізація*** армії, ***удосконалення*** підготовки українських захисників, ***покращення надання медичної допомоги*** на всіх етапах.

Важливий аспект реалізації програми – це дії командирів підрозділів, адже на них покладена максимальна відповідальність за збереження життя особового складу.

2. Пріоритет 2: бий здалеку

Протягом 2024 року держава поставила на фронт понад ***1,3 млн безпілотників***.

Ми перші у світі створили Сили безпілотних систем, масштабували вже існуючі легендарні підрозділи "Птахи Мадяра", "Ахіллес", "К-2" та інші.

Розвиваємо напрямки роботизованих платформ, наземних і морських дронів. Ворог сповна відчуває на собі потужність наших FPV-дронів.

— За рік кількість цілей, уражених ударними БпЛА різних типів, перевищила 461 тисячу.

Рік тому перевага російських військ в артилерійських боєприпасах становила приблизно 1:10. Сьогодні це співвідношення скоротилося майже до 1:2.

Висловлюю вдячність вітчизняним зброярам, які нарощують виробництво та посилюють фронт озброєннями і військовою технікою з позначкою "зроблено в Україні".

Також це стало можливим завдяки цілеспрямованому знищенню нашими зусиллями російської артилерії. **За рік нами знищено близько 13 050 ворожих артсистем** (за два попередні роки – 8400). Успішна контрбатарейна боротьба разом із роботою дронів припиняє домінування російських гармат на полі бою.

3. Пріоритет 3: щоб перемагати, готуйся

Попри безперервний тиск агресора на полі бою, ми докладаємо максимум зусиль для ***покращення підготовки*** українських військовослужбовців.

— Збільшено термін базової загальної військової підготовки (БЗВП) до 1,5 місяця. Це дало змогу наростити програму навчання та включити до неї необхідні сучасні елементи, зокрема РЕБ та БпЛА. Розглядаємо можливість подовження базової підготовки до 2 місяців.

Посилюємо підготовку інструкторів. Провели успішний експеримент щодо проведення БЗВП на тилових фондах бойових бригад. Крім того, я наполягаю на забезпеченні 14-денного курсу адаптації у військових частинах після БЗВП ще перед бойовою роботою.

Цього року вперше підготовка на іноземних зразках озброєння і військової техніки здійснюється не закордоном, а в Україні, що суттєво оптимізує витрати і час. Це стало можливим за рахунок збільшення кількості підготовлених закордоном інструкторів.

Також збільшена відносно закордонної частка підготовлених в Україні сержантів та ключових фахівців – снайперів, саперів, бойових медиків.

4. Пріоритет 4: росія у вогні

Триває нарощування ***ударів по військових об'єктах на території ворога***. Військові частини, арсенали, склади зберігання, цехи підприємств ВПК, нафтопереробні заводи, які забезпечують пальним російську армію, та інші об'єкти будуть атаковані, допоки триватиме агресія москви проти нашої держави.

Дистанція ураження DeepStrike углиб території рф вже досягла 1,7 тис. км. Готуємо нові далекобійні засоби, і вони будуть застосовані.

За цей рік цілями успішного комплексного вогневого ураження на території російської федерації стали 377 об’єктів військового призначення.

Повітряними Силами та іншими складовими сил оборони протягом року знищено 9 200 повітряних цілей різних типів, що у 2,4 раза більше, ніж у 2023 році (3 798).

5. Пріоритет 5: нестандартні дії. Не лише оборона

Україна здатна контратакувати, бити та гнати ворога. Це довели оборона Києва, Харківська наступальна операція, звільнення правобережної Херсонщини. Це продемонструвала й ***Курська операція***.

— Ми створили буферну зону на Курщині, зруйнувавши замисел ворога почати новий наступ на Суми та Харків.

— Також цією операцією послабили тиск на деякі ділянки фронту.

За 6 місяців активних бойових дій на території рф загальні втрати російських військ у живій силі склали понад 47 тисяч осіб, з них понад 19 тисяч – убитими. Причому це найбільш підготовлені російські війська. Зазнало розгрому й угруповання північнокорейських найманців.

Під час операції взято в полон 924 військових армії рф. Поповнення обмінного фонду дозволило визволити частину наших військовослужбовців, зокрема тих, хто перебував у неволі з весни 2022 року.

6. Пріоритет 6: змінюватись, щоб перемогти

Рік тому ми розпочали роботу з аудиту військових частин та органів військового управління, зокрема Генерального штабу. За результатами аудиту було розформовано або скорочено низку військових структур і установ, що дозволило усунути дублювання функцій, прибрати невластиві функції та зменшити невиправдано роздуті штати.

Генеральний штаб став дієвим органом військового управління.

За рахунок вивільненого особового складу ми доукомплектували органи управління оперативного, тактичного рівнів і бойові військові частини. Близько 70 тисяч військовослужбовців відряджено у зону бойових дій в результаті скорочення (зменшення) чисельності частин охорони, обслуговування та забезпечення.

7. Пріоритет 7: нарощення спроможностей

Протягом року Збройні сили ***наростили бойовий потенціал***, що дозволило нам не допустити прориву противника та стримувати його наступ, попри збільшення чисельності угруповання ворожих військ ще на 140 тис. осіб.

Ми створили ***штурмові підрозділи*** (роти, батальйони), які під час ведення активних бойових дій (наступу), у тому числі у Курській області, показали свою ефективність. На їхній основі сьогодні формуємо ***штурмові полки***.

Також нам вдалось відчутно наростити спроможності Збройних Сил щодо ***боротьби в електромагнітному спектрі***. Додатково сформовано батальйон радіоелектронної боротьби, понад сто рот РЕБ у бригадах та відділення РЕБ у лінійних батальйонах бригад.

Розпочато формування окремого навчального ***Центру підготовки фахівців радіоелектронної боротьби***. Розроблено та розпочато впровадження у військах системи управління засобами РЕБ "Айсберг". Проведено кодифікацію 83 новітніх засобів РЕБ та поставлено у війська десятки тисяч засобів. Проведено нарощування спроможностей підсистеми РЕБ "Покрова".

Ми збільшили спроможності винищувального авіаційного прикриття завдяки залученню ***літаків F-16***. Зміцнюємо нашу протиповітряну оборону також багатоцільовими винищувачами ***Mirage 2000***, які вже надані французькими партнерами.

Удосконалили протидію та ураження БпЛА за рахунок залучення зведених літакових та вертолітних загонів, екіпажів БпЛА-перехоплювачів. Посилили протидію керованим авіабомбам та ураження КАБів шляхом додаткового розгортання сучасних апаратно-програмних комплексів та засобів РЕБ.

Здійснили безпосереднє прикриття пріоритетних об’єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору та промисловості.

8. Пріоритет 8: єдність – запорука нашої стійкості

“Цей рік я пройшов разом із нашими воїнами. Я регулярно зустрічаюся з ними на передовій, чую їхні пропозиції і побажання, працюю разом із ними на пунктах управління над новими рішеннями для фронту. Знаю, що вони втомлені. Для багатьох ця війна триває вже скоро 11 років. Три останні роки – без відпочинку, у постійній боротьбі. Чи є проблеми? Так, є. Але ми знаємо про ці виклики та робимо все можливе, щоб їх подолати”, – зазначив Сирський.

Історія доводить:

— Україна буде існувати, поки є її Збройні Сили.

— А Збройні Сили воюватимуть доти, доки український народ стоятиме з ними пліч-о-пліч.

Пам’ятаймо, що *єдність* – це те, що допомогло нам вистояти у 2022-му і що має вести нас до перемоги зараз.

Бачу в цьому свою місію і виконую її.

***

№ 846

ЦПК
SPETS TECHNO EXPORT
Міністр Умєров сховав скандального керівника "Спецтехноекспорту" Петрова під новою посадою, аби не звільняти

Рис1

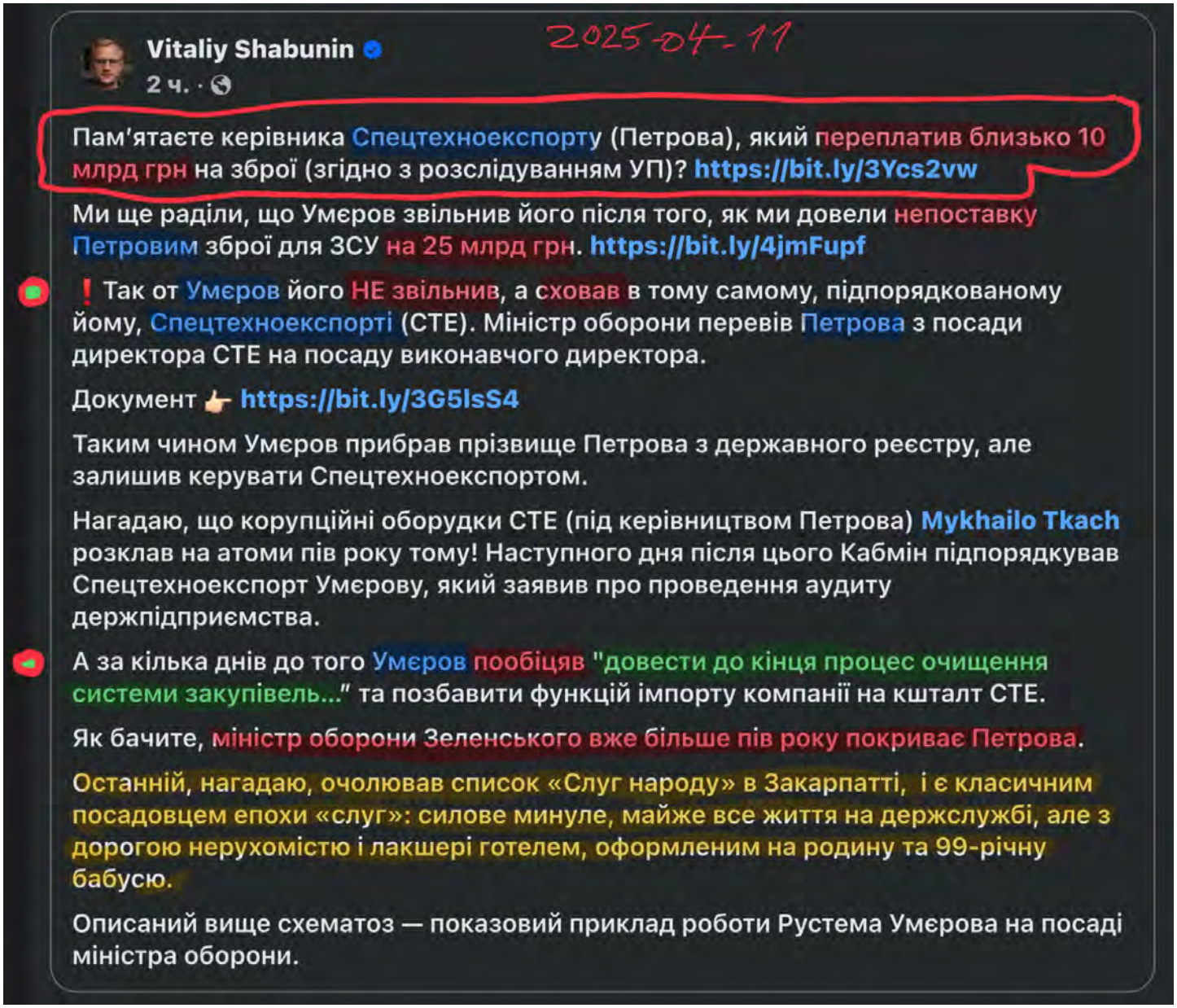

Рис2

***

№ 847

Десять систем Patriot є у вільного світу; потрібні політичні рішення, щоб ці системи працювали заради миру – виступ Президента на засіданні «Рамштайну»

2025-04-11

Шановний міністре Гілі!

Шановний міністре Пісторіус!

Міністри та командувачі!

Дорогі друзі!

Я вдячний за сьогоднішню зустріч і за формат «Рамштайн», який справді є корисним. Дякую всім країнам, які продовжують підтримувати Україну – нашу оборону, наших воїнів, нашу стійкість.

Стабільна, передбачувана й достатня оборонна підтримка разом зі спільним тиском на Росію та нашою власною стійкістю тут, в Україні, включно з нашим внутрішнім виробництвом зброї, є абсолютно необхідними для того, щоб ця війна нарешті завершилася.

І вона повинна завершитися за столом переговорів.

Лише найскладніші умови для Росії на полі бою й у міжнародних відносинах можуть змусити її зробити те, що потрібно для справжнього миру.

І сьогодні рівно місяць від того моменту, як Росія відхилила пропозицію США щодо повного й безумовного припинення вогню, – місяць, який абсолютно чітко показав: Росія є єдиною причиною цієї війни.

Без сили проти Росії не буде й готовності в Росії приймати та виконувати будь-які реалістичні й ефективні пропозиції щодо миру.

Я дякую всім, хто підтримує саме таку політику – політику реальних результатів.

Сьогодні я звертаюся до вас із Кривого Рогу. Це місто живе майже з постійними повітряними тривогами – через дрони або російські ракети. Найнебезпечніша загроза – це балістичні ракети. Коли є балістична загроза, люди мають лише кілька хвилин, щоб дістатися укриття. Просто уявіть собі, як це – випустити свою дитину на вулицю або просто йти містом, знаючи, що ракета може влучити протягом п'яти хвилин після запуску. Це постійна небезпека. Рівно тиждень тому тут, у цьому місті, у Кривому Розі, російська балістична ракета забрала життя 19 людей, серед них 9 дітей. Просто дітей на звичайній вулиці. В Україні ми не маємо часу на метафори. Наші люди, наші діти під ударами в багатьох, багатьох містах і селах: Дніпро, Кривий Ріг, Нікополь, Полтава, Миколаїв, Запоріжжя, Суми, Харків, Одеса, Чернігів та багато інших. Усі вони потребують захисту від російських ракет. Ви знаєте, що в Україні є дефіцит систем ППО. Ви знаєте, що системи Patriot можуть ефективно захищати від балістичних загроз. Ви також знаєте, що ми змушені переміщувати ті системи, які маємо, по країні, щоб хоча б тимчасово надати захист різним містам. І ви знаєте, що трапляється, коли навіть одна система виходить із ладу: це означає втрачені життя. У Росії вони сприймають це як свою перевагу – свою здатність бути терористичною державою. І ми маємо позбавити їх цієї здатності – їхньої впевненості в тому, що вбивства можна сприймати легковажно. Я прошу вас зосередити увагу передусім на ППО для України. Нам справді це потрібно. Десять систем Patriot – у вільного світу вони є. Зараз потрібні політичні рішення, щоб ці системи працювали заради миру. Нам потрібен цей результат.

Далі.

Просто зараз ***міністр оборони України*** перебуває в Брюсселі.

Він представить найбільш нагальні потреби щодо постачання на фронт.

Але я прошу вас не зосереджуватися лише на поточних або короткострокових потребах – **нам потрібна чітка довгострокова стратегія безпеки.**

> Минулого тижня наші воїни вперше взяли в полон громадян Китаю, які воювали на фронті – воювали за Росію. Станом на зараз ми маємо інформацію, що щонайменше кілька сотень громадян Китаю воюють у складі окупаційних сил Росії.

Це означає, що Росія очевидно намагається затягувати війну – навіть використовуючи життя громадян Китаю.

Путіну було недостатньо солдатів із Північної Кореї. Тепер він намагається компенсувати свої втрати, ***залучаючи ще одну націю*** – китайців.

Як довго він ще зможе це робити?

Ми маємо працювати разом, щоб такі питання більше не залежали від вибору Москви, а залежали від нашого спільного тиску на Москву, бо це єдиний шлях, як це може спрацювати.

І разом із підтримкою наших сил і збереженням санкцій проти Росії зараз **ми маємо думати й про майбутнє – що змусить Росію обрати дипломатію та мир завтра**.

Це наша спільна доля – Європи, Сполучених Штатів, НАТО.

Я дякую кожному лідеру, кожній країні, кожному, хто присутній тут і працює разом із нами над новим форматом – форматом гарантійної сили, ***коаліції охочих*** – **об'єднаної сили, яка може стати частиною майбутніх гарантій безпеки** для України й принаймні для нашої частини Європи після цієї війни.

Ми маємо визначити чіткі деталі щодо чисельності, структури, розміщення, логістики, забезпечення, а також обладнання й озброєння цього *безпекового контингенту* в Україні, довгострокової підтримки сильної української армії.

Дякую всім, хто розуміє, наскільки важливо збільшувати оборонні витрати в Європі й посилювати співпрацю між нашими оборонними індустріями.

І дякую всім, хто розуміє й пояснює іншим, що ключ до успішної дипломатії – це рішучість.

Рішучість в обороні, рішучість у підтримці, рішучість у тиску на причину цієї війни – Росію.

Тиск на Росію має зростати щодня, поки щоденна загроза російських ударів не зникне: вона має зникнути з неба, землі й моря України. Дякую вам, усім, хто допомагає!

Слава Україні!

***

№ 848

Україна разом із партнерами працює над досягненням повного припинення вогню – Андрій Єрмак

2025-04-11

Україна спільно з країнами-партнерами прагне досягти повного та безумовного припинення вогню, яке відкриє шлях до встановлення справедливого й тривалого миру.

Про це керівник Офісу Президента Андрій ***Єрмак*** заявив під час зустрічі «Клубу LB».

На заході також були присутні

— заступники очільника Офісу Глави держави Павло Паліса та Ігор Жовква й радниця керівника Офісу Президента, операційна директорка Bring Kids Back UA Дарія Зарівна.

«Про “енергетичне перемир’я” після Кривого Рогу якось навіть говорити складно. Потрібно говорити про повне припинення вогню, дуже чіткий моніторинг і контроль. Важливо, щоб цей контроль забезпечили американці. Із залученням наших європейських партнерів, якщо вони готові», – зазначив Андрій Єрмак.

На переконання керівника Офісу Президента, 30 днів достатньо для того, щоб зрозуміти, чи справді працює припинення вогню.

Також Україна наполягає на ще одному дуже важливому пункті – ***гуманітарному треку***.

— Мова йде про 1) — звільнення військових і цивільних полонених та 2) — повернення незаконно депортованих і переміщених українських дітей.

Крім того, Андрій Єрмак наголосив, що вже відбувається поступова зміна ставлення в тих представників США, які вважали, що з Росією можна знайти компроміс.

— Адже американські партнери бачать, як держава-агресорка порушує досягнуті домовленості.

Саме тому так важливо продовжувати тиск на РФ, зокрема санкційний. Очільник Офісу Глави держави відзначив одностайну позицію європейських країн щодо цього питання на нещодавній зустрічі лідерів у Парижі.

Під час спілкування йшлося про те, що

— для гарантування власної безпеки Україна насамперед має покладатися на 1) — спроможність своєї армії та 2) — вітчизняне оборонне виробництво.

«Найбільш дієві гарантії безпеки для України – це сучасні Сили оборони з високим ступенем готовності, які гарантують неповторення 24 лютого 2022 року, які за своїми бойовими можливостями виключають агресію проти України»,

– зауважив Павло ***Паліса***.

Також **тривають консультації щодо можливості розміщення іноземного *контингенту* на території нашої країни.**

— За словами заступника керівника Офісу Президента,

1) — **Україна запропонувала *відповідний план*** європейським партнерам,

як

2) — **його оцінку з *військового погляду*** та

3) — **відповідні консультації в *політичній площині*.**

***

№ 849

На честь екс-заступника Генпрокурора Дмитра Вербицького саме час назвати "чорну діру"

2025-04-11

Лямец

11 місяців минуло з моменту відкриття кримінальної справи НАБУ проти нього. Відтоді ані підозри, ані запобіжного заходу, ані арешту активів. Арешт не відбувся навіть після того, як подруга екс-прокурора переписала котедж у Конча-Заспі на власну матір вже після відкриття кримінального провадження НАБУ. Дивна лояльність, яка може пояснюватися лише особливим ставленням голови Бюро Семена Кривоноса до цієї справи.

Жодної інформації про хід розслідування теж немає. Вона просто зникла з радарів суспільства. НАБУ, яке зазвичай супроводжує слідчі дії гучною медіа-активністю, цього разу поводиться напрочуд тихо. Взагалі не комунікувало, та

навіть відступило від практики ініціювання арешту активів з ознаками набуття в ході незаконного збагачення.

Як свідчать реєстри, арешту цих активів не відбулося навіть після того, як частина з них була переписана на інших осіб. І як це так?

Нагадаємо, ще 13 травня 2024 року видання "Радіо Свобода" з посиланням на САП повідомило, що НАБУ відкрило кримінальне провадження проти колишнього заступника генпрокурора Дмитра Вербицького.

> https://www.radiosvoboda.org/a/news-skhemy-zastupnyk-henprokurora-verbytskyy-nabu/32998105.html

Підставою для цього стало розслідування проекту "Схеми", яке виявило активи Вербицького, не підтверджені офіційними доходами.

> https://www.radiosvoboda.org/a/skhemy-zastupnyk-henprokurora-verbytskyy-budynok-za-pivmilyona-dolariv/32936698.html

ЗМІ, які вважаються провладними, теж ніби забули про пана Вербицького. Спроби одного з не надто відомих видань дізнатися нові подробиці щодо перебігу розслідування наштовхнулися на відверте небажання правоохоронців ділитися навіть тією інформацію, яка жодним чином не порушує таємниці слідства. Зокрема, у Бюро відмовилися повідомляти номер кримінального провадження, хоча добре відомо, що зазвичай такі дані публікуються у відкритому доступі. За посиланням наведено скріншот, оригінальність якого я не маю підстав ставити під сумнів.

> https://www.komersant.info/nabu-vidmovylos-povidomyty-detali-spravy-proty-verbytskoho/

Повторюся, це доволі нетипово для Антикорупційного бюро. Як правило, слідчі НАБУ самі не приховують цієї інформації, навпаки – активно використовують її у своїй комунікації. Така закритість щодо цієї справи викликає обґрунтовані запитання щодо ефективності та неупередженості даного розслідування, особливо з огляду на те, що додатковим аргументом для результативності дій слідства були висновки моніторингу НАЗК, яке знайшло у Вербицького непідтверджені доходи на суму 29 млн грн.

> https://suspilne.media/782653-majze-29-mln-grn-nezakonnih-statkiv-viavilo-u-verbickogo-nazk/

Фактична відсутність коментарів з боку НАБУ дозволяє аргументовано припустити, що справа не рухається:

> — обрання запобіжного заходу, оголошення підозри та передачі справи до суду досі не відбулося. І це знову-таки викликає запитання щодо результативності слідства. Доволі типовим явищем останніх років стало

зволікання з розвитком справи, аби стік термін давності. Звичайно, це навряд чи робиться випадково.

Порівняємо цю справу з іншою – дуже схожою, в якій фігурує голова АМКУ Павло Кириленко.

— Як і у випадку Вербицького, йдеться про незаконне збагачення, традиційне для чиновників переоформлення майна на пов'язаних осіб тощо.

Розслідування обох цих справ почалося з різницею у два місяці, але справа Кириленка у грудні 2024 року вже була завершена і передана до суду.

https://www.radiosvoboda.org/a/news-skhemy-kyrylenko-nabu-sap-zbahachennya/33232763.html

При цьому відбувся арешт майна родичів, і справа активно комунікувалася.

https://www.slovoidilo.ua/2024/09/04/novyna/polityka/antykorupczijnyj-sud-naklav-aresht-telefony-rodychiv-holovy-amku

Погодьтеся, це дійсно схоже на уявний ідеальний стиль НАБУ. Бюро створювалося, аби зробити покаранням топ-чиновників за корупційні злочини швидким та показовим.

Натомість у кейсі Вербицького – жодних комунікацій, тим більше повідомлень про обшуки та арешти майна.

Схоже, що це якесь персональне схильне ставлення голови Бюро пана Семена Кривоноса.

Причому, жодної реакції навіть після того, частина майна була переписана на нового власника. Не вірю, що НАБУ не знало про це.

Нагадаємо, що

— одним з ключових предметів детального розслідування журналістів "Схем" став будинок в елітному котеджному містечку Коник під Києвом, який був придбаний подругою Вербицького Христиною Ільницької за 2 млн гривень. При цьому ринкова вартість котеджів у цій локації становить близько 50 млн гривень.

https://www.radiosvoboda.org/a/skhemy-divchyna-zastupnyk-henprokurora-kotedzh-porshe-salon/32986203.html

Розслідування "Схем" показало, що Ільницька не могла придбати таку дорогу нерухомість (навіть за номінальні 2 мільйони), адже її сукупний дохід за 10 років склав трохи більше 360 тисяч гривень.

https://www.radiosvoboda.org/a/news-skhemy-divchyna-zastupnyk-henprokurora-lyst/32999848.html

Цей будинок не був заарештований в межах провадження НАБУ. Більш того, згідно із записами у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, Державному реєстрі іпотек, Єдиному реєстрі заборон на відчуження об'єктів нерухомого майна щодо суб'єкта реєстр речових прав, арешт не відбувся навіть після того, як Христина Ільницька 29 травня 2024 року (тобто, через 16 днів після відкриття кримінального провадження) подарувала цей будинок власній матері – Скрипник Любові Яківні (дивіться скріншоти).

Існує думка, що, з огляду на відкрите кримінальне провадження та сумнівний спосіб набуття власності, а також через непідтверджене походження коштів, ця угода містить ознаки спроби ухилення від арешту правоохоронними органами в межах розслідування НАБУ.

При цьому варто зазначити, що

> **— поширеною практикою НАБУ у разі спроб переоформлення активів, що фігурують у кримінальному провадження, є арешт цих активів.**

Так, наприклад, було у справі бізнесмена Олексія ***Біленького***, який був обвинуваченим у справі про корупцію на залізниці, де дружина підприємця після відкриття справи подарувала доньці 10 земельних ділянок і 8 квартир. НАБУ тоді ініціювало арешт "подарованого" майна, а згодом Верховний Суд за позовом НАБУ визнав дарування фіктивним.

https://sudreporter.org/verhovnyj-sud-za-pozovom-nabu-vyznav-fiktyvnym-daruvannya-kupy-neruhomosti-v-simyi-pidozryuvanogo/

У справі ж Дмитра ***Вербицького*** НАБУ не дотримувалося такого підходу.

Так само, згідно із вищезазначеними реєстрами, не був заарештований і будинок, що за документами належить бізнесмену Віктору Павільчу (скріншот).

Як свідчить розслідування "Схем", 26 жовтня 2023 року пан Павільч видав племіннику Вербицького Євгенію довіреність на представництво інтересів, а вже наступного дня, 27 жовтня, Євгеній Вербицький оформив право власності на таунхаус разом із землею на ім'я Павільча.

https://www.radiosvoboda.org/a/skhemy-zastupnyk-henprokurora-verbytskyy-budynok-za-pivmilyona-dolariv/32936698.html

Будинок Павільча не переписувався на інших осіб, мабуть, через те, що, на відміну від Ільницької, Павільч формально міг підтвердити придбання своїми доходами від підприємницької діяльності.

Який висновок?

Останнім часом **Національне антикорупційне бюро вже надто часто ставило свою репутацію під сумнів, співпрацюючи з владою за різними напрямками.**

Було б дуже гарно, аби НАБУ не ганьбило себе остаточно, і у справі екс-заступника генпрокурора Дмитра Вербицького дотримувалося своїх звичайних комунікаційних стандартів.

Аби Бюро не приховувало суспільно важливу інформацію щодо даного розслідування,

> **1) — озвучило номер відповідного кримінального провадження та**
>
> **2) — надало пояснення *відсутності реакції* на очевидні ознаки виведення активу з метою ухилення від майбутнього арешту та конфіскації.**

Бачу суспільний інтерес від того, аби розслідування цієї справи зрушило з мертвої точки.

***

№ 850-1

У зв’язку зі скорим від’їздом з Києва посла США в Україні Бріджит Брінк

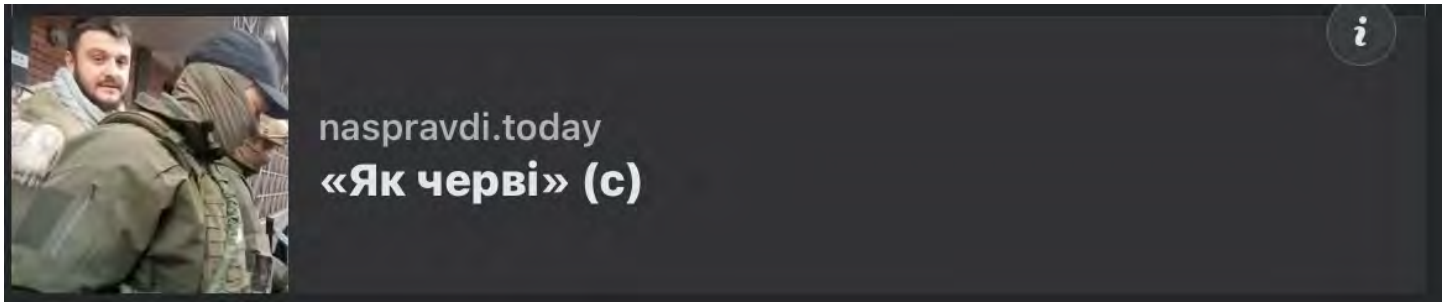

2025-04-12

Бойко

у дипломатичному середовищі поповзли чутки, що наступним послом Сполучених Штатів може стати Крістофер Сміт – колишній керівник відділу з правоохоронних питань посольства США в Україні та екс-заступник глави американської місії.

Крістофер Сміт – людина широко знана у вузьких колах, оскільки

саме під його керівництвом в Україні корупція досягла нечуваних розмірів.

За часи ***Порошенка*** він безпосередньо керував НАБУ, приймав звіти від детективів, самопроголошеного директора НАБУ ***Ситника*** та керівника САП ***Холодницького*** й вирішував, які справи розслідувати, а які – продавати.

Разом зі своїм кентом Дж. ***Кентом*** (пардон за каламбур) Сміт усіляко сприяв розкраданню через ручних «професійних громадських активістів» американської урядової допомоги та допомагав корупціонерам уникнути покарання.

Згадка про Крістофера Сміта є в так званих «акваріумних записах», які НАБУ робило в кабінеті Холодницького, потайки прилаштувавши мікрофон до стінки акваріума. Судячи з розповіді Холодницького, зафіксованої технікою негласного зняття інформації, Ситник впродовж року торгувався з Аваковим, обіцяючи, що не буде розслідувати справу про «рюкзаки Авакова», але в жовтні 2017 року був змушений під тиском Порошенка активізувати розслідування, що викликало обурення в посольстві: містер Сміт викликав Холодницького та Ситника й наказав «справу про наплічники Авакова» закрити.

Докладніше про це – у моїй давній статті, де я розповів про те, як Ситник та американські дипломати К.Сміт і Дж.Кент рятували від тюрми сина Авакова

***

№ 850-2

Як черві» (с)

Володимир ***Бойко***

17 грудня 2020 року Національне антикорупційне бюро України **у своєму телеграм-каналі повідомило про трагедію**, що сколихнула все прогресивне людство:

> — у Львові вночі невідомі зловмисники підпалили автомобіль детектива НАБУ.

«Приватний автомобіль («Шкода Октавіа» 2012 р.в.) суттєво пошкоджено. Не виключаємо, що це може бути пов’язано з професійною діяльністю нашого співробітника. За цим фактом слідчі Національної поліції внесли відомості до ЄРДР (ч.2 ст.347 КК України). НАБУ розраховує на оперативне та

результативне розслідування злочину. Просимо свідків, які володіють інформацією щодо цих подій звертатися до Шевченківського відділу поліції ГУ НП у Львівській області».

А за лічені хвилини по тому рекламна фірма під пишномовною назвою **«Центр протидії корупції»**, яка обслуговує директора НАБУ Артема Ситника та оспівує звитяги цього патентованого хабарника, уточнила, що власником автомобіля «був один з детективів, який викрив сина Авакова на розкраданні 14 млн грн на закупівлі рюкзаків для потреб армії. Щоправда, пізніше сина Авакова відмазали. До речі, 65-тирічній експертці, яка встановила в тій же справі збитки, поліція підкинула наркотики і організувала кілька кримінальних проваджень».

Дійсно, старший детектив Четвертого підрозділу детективів з місцем розташування в м.Львів Головного підрозділу детективів Національного антикорупційного бюро України Роман Петрович Догойда, автомобіль якого згорів у Львові в ніч на 17 грудня 2020 року, був тим самим детективом, якому директор НАБУ Артем Ситник і керівник Головного підрозділу детективів Андрій Калужинський (власне, керівником НАБУ як правоохоронного органу є Калужинський, а його кум Ситник обіймає лише адміністративну посаду й керує прибиральницями та бухгалтерією) доручили в 2017 році розслідувати справу «про наплічники Авакова». І не просто розслідувати – Догойда, як старший групи детективів у кримінальному провадженні, мав довести цю справу до суду й забезпечити обвинувальний вирок сину всесильного міністра. А за це Ситник пообіцяв виконати заповітну мрію Романа Петровича – підвищити його в посаді до старшого детектива й перевести на роботу у Львів.

Щоправда, слово «викрив», яке рекламні агенти Ситника застосували до пана Догойди, описуючи його відносини з сином всесильного міністра, є, м’яко кажучи перебільшенням – насправді замовником і організатором справи про «наплічники Авакова» був тодішній президент України Петро Порошенко. Також професійні «громадські активісти» не пояснили, у який спосіб Роман Петрович, який раніше працював пересічним детективом у Другому підрозділі детективів і мешкав у Києві, опинився у Львові на посаді старшого детектива. Річ у тім, що Догойда родом з Волині й коли він став працювати в НАБУ та перебрався до Києва, його дружина залишилась у Луцьку.

Головний підрозділ детективів НАБУ має чотири підрозділи, три з яких територіально розташовані в Києві, а Четвертий має відділи в Києві, Харкові, Львові та Одесі. Тож Догойда став проситись, щоби його перевели з Другого підрозділу в Четвертий і направили працювати у Львів – поближче до родини. Але Ситник висунув зустрічну умову й пообіцяв Догойді омріяну посаду та підвищення по службі в разі, якщо той відправить сина Авакова за ґрати. Роман Петрович зробив усе від нього залежне й був віддячений Ситником,

який виконав свою обіцянку попри те, що кримінальне провадження стосовно Авакова-молодшого довелось закрити на вимогу посольства США.

Але перед тим, як розповісти, як заступник американського посла Джордж Кент і керівник відділу з правоохоронних питань посольства США в Україні Крістофер Сміт закривали справу про «наплічники Авакова», нагадаю, як це кримінальне провадження народилось.

1. Між двох вогнів

Кримінальне провадження, широкознане в народі як «справа про наплічники Авакова», було зареєстроване Генеральною прокуратурою України в липні 2015 року й до кінця березня 2016 року розслідувалось Головною військовою прокуратурою. Згідно з фабулою провадження, у лютому 2015 року Міністерство внутрішніх справ України уклало договори з ТОВ «Дніпровенд» про закупівлю 5 тис. наплічників для Національної гвардії України за ціною 2898 грн. за штуку, ще 1 тис. наплічників за ціною 2100грн. за штуку була придбана у ФОП Плигачова. Така ціна, з огляду на якість рюкзаків і об’єм партії, була явно завищена, до того ж МВС України на той час розслідувало діяльність ТОВ «Дніпровенд» як конвертаційного центру.

Але справжній скандал вибухнув у лютому 2016 року, коли анонімний автор оприлюднив відео, записане в грудні 2014 року прихованою камерою в кабінеті заступника міністра внутрішніх справ Сергія Чеботаря, на якому пан Чеботар обговорює з сином міністра Олександром Аваковим майбутню аферу з придбанням наплічників.

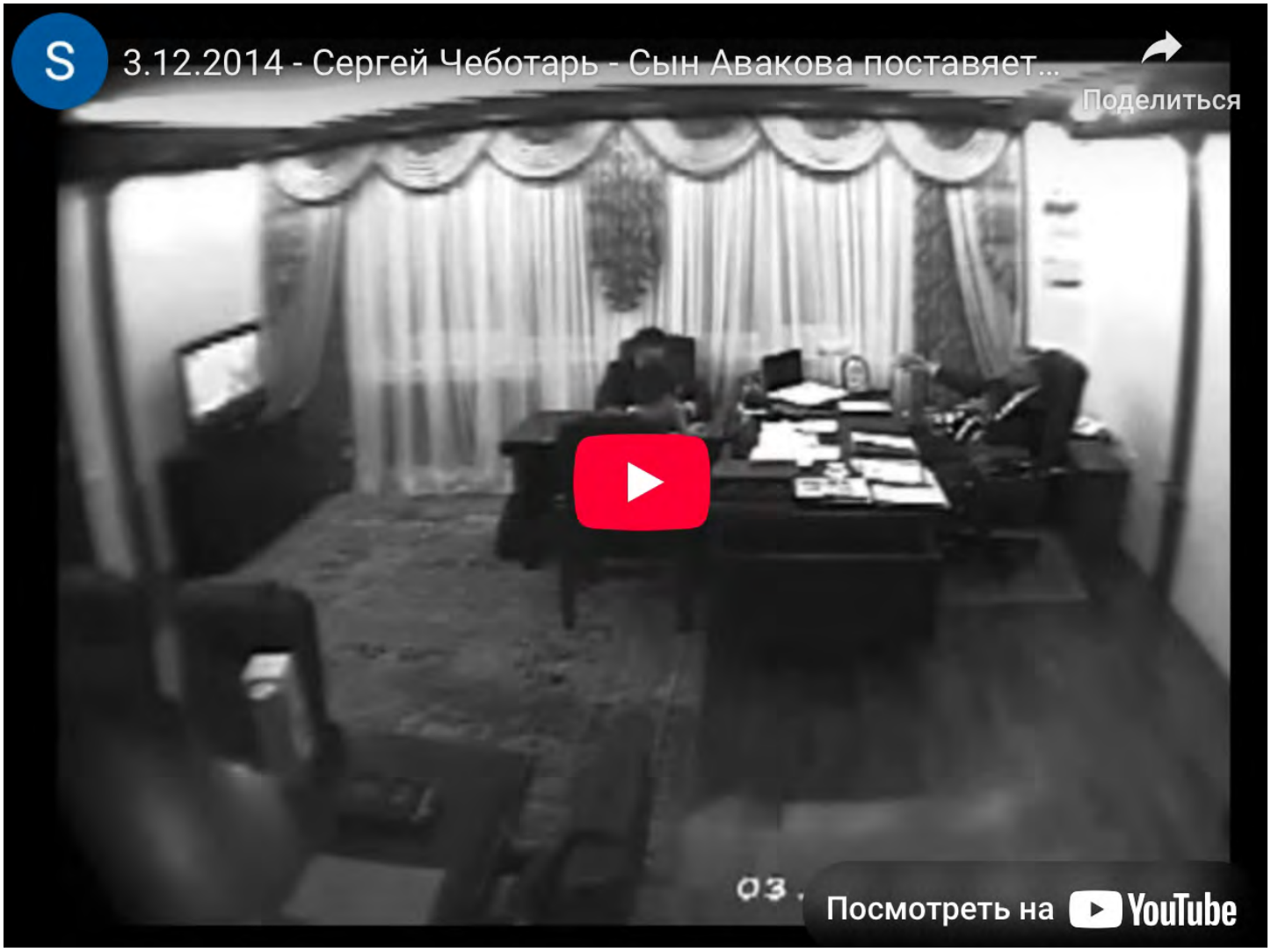

Ссылка

Миттєво з'ясувалось, що прихована камера була встановлена співробітниками Департаменту оперативно-технічних заходів СБУ, яких у приміщення МВС завів колишній начальник Департаменту по боротьбі з економічною злочинністю МВС України Василь Пісний. Більш того, саме за це Аваков звільнив Пісного з міліцейських лав у січні 2015 року, але в нагороду за пережиті страждання 1 вересня 2015 року Василь Михайлович був прийнятий до СБУ, призначений заступником начальника Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю й організував оприлюднення скандального відео.

Враховуючи, що Головний військовий прокурор **Анатолій Матіос був сповнений рішучості довести справу до суду**, єдиним виходом для Авакова стала передача кримінального провадження в НАБУ, директор якого Артем Ситник мав репутацію доконаного корупціонера ще з часів роботи в прокуратурі Київської області й «перебував на гачку» через земельні та квартирні афери. Тож негайно професійні «громадські активісти», робота яких щедро оплачувалась, розпочали галасливу кампанію з вимогою змінити підслідність. Ледь не щодня з'являлись публікації та відеосюжети, у яких на Матіоса виливались потоки бруду за те, що він досі не вдягнув на Авакова кайданки і що справу треба негайно передати в НАБУ. Бюджет, виділений на

«громадських активістів», був настільки великим, що навіть після того, як 30 березня 2016 року була змінена підслідність, кампанія не припинялась – і в квітні, і в травні й навіть на початку червня 2016 року «активісти» на кожному розі розповідали про те, що Матіос розвалює «справу про наплічники Авакова», яка, насправді, вже перебувала в НАБУ.

Але в червні 2016 року раптом кампанія припинилась і більше ніхто про рюкзаки не згадував. Більш того, за перебігом року, у квітні 2017-го, НАБУ само стало закупляти спортивні костюми й сорочки для своїх спецпризначенців у того самого Володимира Литвина, який, згідно з фабулою справи, у змові з сином Авакова продав Нацгвардії неякісні наплічники за завищеною ціною.

Додаток №1
до договору № 116
від 10.04.2017 року

Специфікація
до договору № 116 від 10.04.2017 року

Перелік товарів КЕКВ 2210 код за ДК 021:2015 - 18410000-6, (костюм спортивний)

№ з/п	Найменування товару	Одиниця виміру	Кіль-кість	Ціна за одиницю виміру з ПДВ, грн	Загальна вартість з ПДВ, грн
1	Костюм спортивний (куртка Marmot Pre Cip Jacket; штани Marmot Pre Cip Full Zip Pant)	комплект	42	4870,00	204540,00
ВСЬОГО					**204540,00**
В тому числі ПДВ					**34090,00**

Загальна вартість становить 204540,00 грн. (двісті чотири тисячі п'ятсот сорок грн. 00 коп.) у тому числі ПДВ 34090,00 грн. (тридцять чотири тисячі дев'яносто грн. 00 коп.).

Покупець:
Національне антикорупційне бюро України
03035, м. Київ, вул. Василя Сурикова, 3
Код за ЄДРПОУ 39751280
р/р 35218043090209
в Державній казначейській службі України, м. Київ
МФО 820172
тел. (044) 246-32-01

Постачальник:
Фізична особа-підприємець Литвин Володимир Якович
Св-во реєст № 24800000000084676
адреса: 61140 м. Харків
вул. Чугуївська, буд 27. кв.59.
р/р 26008060711521
МФО 351533 в ХАРКІВСЬКЕ ГРУ ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК"
м. Харків
ІПН №3192620798
тел. (098) 707-52-82

Заступник Директора
Т.В. Варварська
М.П.

Підприємець
В. Я. Литвин

Це стало останньою краплею для ***Порошенка***, який шукав способи позбутись всесильного міністра, і з метою пояснити Ситнику, хто в домі хазяїн, Генеральна прокуратура України в травні 2017 року розпочала розслідувати

обставини придбання в 2008 році Артемом Ситником (на той час – начальником слідчого відділу прокуратури Київської області) двокімнатної квартири в Броварах. Власне, цю квартиру Ситник не купляв – вона була йому «подарована» благодійним фондом, відкритим співробітниками прокуратури та їх подільником, селищним головою Козина, для збору хабарів з фігурантів кримінальних справ. Зокрема, **житло для Артема Сергійовича було куплено на гроші**, які заплатила громадянка Вінокурова за закриття справи, порушеною у зв'язку з виготовленням нею фальшивих державних актів на землю. При цьому Ситник, отримавши такий подарунок, забув сплатити податок з вартості квартири.

Зрозумівши, які перспективи на нього очікують, директор НАБУ пообіцяв Порошенку відправити сина Авакова за ґрати, викликав детектива Догойду й доручив швиденько завершити розслідування справи про наплічники. Догойда став рити землю копитом і зібрався був затримувати Олександра Авакова, Сергія Чеботаря та Володимира Литвина, як з'ясувалось, що Аваков перебуває в довірчих відносинах з американським посольством і є людиною недоторканною.

Про те, що трапилось далі, як Ситник опинився між двох вогнів – Порошенком і американським посольством – можна довідатись з «акваріумних записів», себто розмов між керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Назаром Холодницьким та його підлеглими. Розмови ці для Ситника записував завербований НАБУ керівник Департаменту з розслідування особливо важливих справ у сфері економіки Генеральної прокуратури Володимир Гуцуляк. А сам запис здійснювався мікрофоном, встановленим співробітниками Оперативно-технічного управління НАБУ на зовнішній стінці акваріума в кабінеті Холодницького.

2. «Ситник набирає Авакова, той не бере трубки…»

У березні 2018 року Україну потряс черговий «антикорупційний» скандал – керівник САП Назар Холодницький знайшов у своєму кабінеті пристрій для негласного зняття інформації. Мікрофон був встановлений на замовлення Ситника в межах фіктивного кримінального провадження, яке розслідувалось Департаментом «Кононенка-Грановського» Генпрокуратури з метою проведення щодо Холодницького негласних слідчих дій. У такий спосіб Артем Сергійович сподівався скомпрометувати Назара Івановича в очах американського посольства, куди носив нерозсекречені протоколи проведення НСРД, і домогтись звільнення керівника САП, оскільки Холодницький заважав Ситнику торгувати справами та брати хабарі й навіть цікавився, чому кримінальні провадження не розслідуються роками. Не кажучи вже про те, що Холодницький не підписував явно безпідставні клопотання в суд про проведення НСРД.

Читати розшифровки розмов, записаних у кабінеті Холодницького – саме задоволення. У пам'яті зразу ж спливає фраза, яку в «записах майора Мельниченка» промовив Леонід Кучма після ознайомлення з роздруківками телефонних розмов українських політиків: «Боже, як все це подивишся, як воно ето самоє, як черві». Мабуть, це – найточніша характеристика українських антикорупціонерів: «як черві».

Міститься в цих «акваріумних записах» і розгадка «справи про наплічники Авакова», яку керівник САП Назар Холодницький та керівник відділу САП Сергій Козачина обговорювали 9 лютого 2018 року. Цитую протокол проведення НСРД:

В ході проведення НСРД зафіксовано розмову між керівником САП ГПУ Холодницьким Н.І. (далі – Х.) та керівником відділу САП ГПУ Козачиной С.С. (далі – К.), яка відбулась 09.02.2018, о 15 год 50 хв, в службовому кабінеті Холодницького Н.І. розташованого на другому поверсі адміністративного приміщення САП ГПУ за адресою: м. Київ, вул. Ісаакяна, 17, із наступним змістом:

Х. – Я тобі скажу, тільки тобі скажу навіть Кривенко не знає, визвав мене й Ситника Кріс, зам посла перший, і каже, а ми ж Авакова підтримуємо, нацполіція, блять, що ви блять творите … це не корупція, ви новоутворений орган, що має довіру, а той сидить і каже, що то не ми, то Холодницький, а там щось … десь… на …. базі … правдиво всплило, коли Ситник … він же крутився цілий рік з тими рюкзаками, шантажував, торгувався з Аваковим, що ми .. мішки, а ти нам .. Насірова, а ти нам негласки дай, а ти нам то дай, то дай … почув, що на Банковій там між собою пересрались, Ситник грає в політику, я не хочу …, які їм поможуть, коли їм це вигідно, вони грають в політику, коли в жовтні відбулося те, що відбулося між Петром та Арсеном, що там почали хуями мірятися … і рішили по одному збивати.

Крістофер Сміт, екс-керівник відділу з правоохоронних питань посольства США в Україні

Холодницький помилився, назвавши містера Кріса першим заступником посла. Першим заступником посла США на той час був Джордж Кент, а в розмові, напевно, йдеться про Крістофера Сміта, керівника відділу з правоохоронних питань посольства США в Україні, який фактично керував НАБУ. Щоправда, в посольстві був ще один Кріс – Крістіан Дейлі Граф, 2 січня 1976 року народження, який обіймав посаду заступника керівника резидентури Центрального розвідувального управління США в Україні. Але викликати Ситника та Холодницького й вимагати від них звіт міг тільки Крістофер Сміт. Тим більше, що Крістофер В. Сміт трохи пізніше, дійсно, став **заступником Голови Місії США в Україні**.

Судячи з розповіді Холодницького, зафіксованої технікою негласного зняття інформації, Ситник впродовж року торгувався з Аваковим, обіцяючи, що не буде розслідувати справу про рюкзаки, та шантажував всесильного міністра. Але в жовтні 2017 року був змушений під тиском Порошенка активізувати розслідування, що викликало обурення в посольстві: містер Сміт викликав Холодницького та Ситника й наказав закрити «справу про наплічники Авакова».

Посол Сполучених Штатів в Україні (2016-2019 рр.) Марі Йованович і міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков

І це не дивно: як розповіла в жовтні 2019 року під час слухань у палаті представників Конгресу США екс-посол Марі Йованович, Арсен Аваков неофіційно співпрацює з американськими спецслужбами, передавав у посольство США інформацію про пересування Україною людей з оточення адвоката Трампа Рудольфа Джуліані – таких собі Парнаса і Фрумана – і особисто інформував місіс Йованович про зустрічі між Джуліані та генеральним, прости господи, прокурором Юрієм Луценком.

Зрозуміло, що Ситник, якого Порошенко тримав за філейні місця, не міг пояснити заокеанському куратору, що Генпрокуратура його викрила на хабарництві й тому він змушений виконувати замовлення Сивочолого Гетьмана. Натомість Артем Сергійович запевнив Кріса, що він і гадки не мав розслідувати «справу про наплічники», але його примушує такий-сякий Холодницький. І тоді Ситника викликав «на килим» заступник Йованович Джорж Кент.

Читаємо протокол НСРД далі:

Х. – так Ситник, коли йому Кент дав піздюлей, каже на САП, що це все Назар, мене вони не визивають, мене вони запрошують, Кент і Кріс … і коли

я показав докази, коли показав аудіозапис переговорів з Ситником, які я записав … вони ахуєлі, а він каже, що це все ви.

Зверніть увагу: Назар Іванович у розмові з підлеглим підкреслює, що Ситника в посольство викликають, а його – запрошують. Але який пасаж! – Вислухавши претензії Кента й Кріса, керівник САП витягнув диктофон і дав послухати свою розмову з Ситником, потайки записану з тим, щоби довести, що це не Холодницький вимагає від НАБУ розслідувати «справу про наплічники Авакова», а, навпаки, Ситник змушений виконувати вказівки Порошенка, оскільки був впійманий за руку на отриманні хабарів.

Опинившись між молотом і ковадлом, тобто між Порошенком, якому Ситник пообіцяв затримати сина Авакова, і посольством США, де Ситник пообіцяв закрити справу про рюкзаки, директор НАБУ відправив свого заступника Анатолія Новака до державного секретаря Міністерства внутрішніх справ Олексія Тахтая – попередити Арсена Борисовича, що з його чадом нічого поганого не трапиться, а «затримання» Авакова-молодшого, яке за 8 годин по тому здійснить детектив Догойда – це просто фарс, щоби заспокоїти Порошенка.

Х. – Потім Авакову посилали Новака, ти ж не знаєш тої ситуації про попередження Авакова за 8 годин до затримання сина. Ситник набирає Авакова, той не бере трубки, далі набирає Тахтая, і питає чи можна приїхати, той відповідає, що вас не приймуть, тоді я пришлю Новака, Новак їде до Тахтая, вони зустрічаються з ним … біля МВС, у мене є СБУшні трафіки, де 10:26 Новака трафік цей на Богомольця, 11:04 він уїхав. Потім я визивав до себе Тахтая, переляканого такого. Тахтай розказав, що НАБУ казало, що це все ідея САП, що САП змусила НАБУ виділити спецназ, далі говорить, що спецназ НАБУ ніхто нічого робити заставити не може…

Після того, як «затриманий» син Авакова провів ніч з 31 жовтня на 1 листопада 2017 року в комфортних умовах НАБУ (ніхто його в Ізолятор тимчасового тримання, ясна річ, не відвозив), заступник посла США в Україні Джордж Кент копняками під зад погнав прокурорів САП у Солом'янський райсуд домовлятись з «Бабушкою» (себто головою суду Людмилою Шереметьєвою), щоби син міністра був звільнений під особисте зобов'язання. А згодом і саме кримінальне провадження стосовно Олександра Авакова було закрито.

Що ж стосується детектива Романа Догойди, якому Ситник обіцяв підвищення по службі та роботу у Львові в разі, якщо син Авакова буде засуджений, то директор НАБУ виконав свою обіцянку й перевів Романа Петровича старшим детективом Четвертого підрозділу детективів з місцем розташування в м.Львів.

Урешті-решт, це не вина Догойди, що посольство США наказало закрити «справу про наплічники Авакова».

Щоправда, при цьому Ситник не попередив підлеглого, що йому тепер краще не купляти автомобілі.

Бо прав був Данілич:

«Боже, як все це подивишся, як воно ето самоє, як черві».

***

№ 851

ВИКРИТТЯ В НАУЦІ: чого нас навчив Стенфордський тюремний експеримент

Борис Бурда

Журналіст, письменник, бард. Володар «Діамантової сови» інтелектуальної гри «Що? Де? Коли?»

Зовсім нещодавно більшість популярних сайтів новин повідомили нас про смерть американського соціального психолога Філіпа Зімбардо (1933–2024). Навряд чи надто багато хто з тих, хто прочитав цю новину, пам’ятав його прізвище. Але, побачивши далі в тексті, якою гучною, скандальною і такою, що не отримала навіть у наш час остаточної оцінки, справою він керував, читачі погоджувалися з тим, що ця подія варта згадки. Адже саме Зімбардо ще 1971 року задумав, здійснив і перервав, не довівши навіть до половини наміченого терміну, горезвісний Стенфордський тюремний експеримент.

1. В’ЯЗНІ ТА ОХОРОНЦІ

Сама ідея експерименту виникла в керівництві військово-морського флоту США. Конфлікти у в’язницях ВМФ, що почастішали, плюс постійні конфлікти в морській піхоті змусили американських адміралів звернутися по допомогу до науки. Те, що все це почало проявлятися в розпал війни у

В’єтнамі, не здалося їм досить переконливим поясненням. У підсумку ще раз підтвердилося відоме парадоксальне твердження, яке свідчить, що для будь-якої проблеми існує три способи її вирішення — правильний, неправильний і військовий.

Цікаво, як вояки взагалі довірили таке замовлення Філіпу Зімбардо, активісту антивоєнних рухів і ненависнику в’язниць. Його наукова репутація була досить висока, й замовники, вочевидь, вирішили, що особистість ролі не відіграє — науковий результат має бути об’єктивною істиною, і хто її отримає, неважливо. Так має бути, але чи завжди буває?

Із 76 добровольців було відібрано 24 учасники — всі білі студенти із середнього класу. Їх розділили на дві частини, на «в’язнів» і «наглядачів» — по-чесному, кидаючи монетку. «Наглядачі» самі купили собі військову уніформу і дерев’яні кийки. Організатори видали їм дзеркальні окуляри — щоб не було видно очей, а «в’язням» видали міткалеві халати й гумові капці.

Спідньої білизни не дали та заборонили носити свою. Щоправда, голити голови не стали — просто звеліли всім натягнути щось на зразок тугих колготок, аби здавалися бритоголовими. Плюс до цього закріпили у кожного в’язня на нозі ланцюжок — щоб не забував, хто такий.

Побудували й в’язницю: три малесенькі камери розміром 1,8х2,7 метрів — це на 12 осіб! У камері були три ліжка, умивальник і параша — більше нічого. Були ще душ і туалет, але користуватися ними можна було лише з дозволу «наглядачів». Ще одна камера без меблів, у якій була можливість тільки стояти, називалася «ямою» — це був карцер. Ось тепер усе начебто готово — можна починати.

Професор Стенфорда Філіп Зімбардо обговорює Стенфордський тюремний експеримент 20 серпня 1971 року

2. ЖИТТЯ У В'ЯЗНИЦІ ЖАРТОМА

Експеримент розпочався з того, що до «в'язнів» додому без попередження увірвалася поліція й заарештувала їх «за участь у пограбуванні». Їм зачитали їхні права, сфотографували, зняли відбитки пальців, повністю роздягли й обприскали якоюсь гидотою «від комах», а потім переодягли й загнали в камери. У кожну з камер кинули трьох «в'язнів», трьох тримали у запасі.

Перший день пройшов більш-менш нормально. О пів на третю ночі всіх розбудили, вишикували в коридорі обличчям до стіни та провели «перекличку» (усі, звісно, були на місці — куди вони подінуться?). Уже на другий день трійця в одній із камер збунтувалася, забарикадувала ліжками двері й відмовилася слухатися «наглядачів». Решта їх підтримали.

Що робити «наглядачам» — адже їм заборонили бити «в'язнів» та залишати їх без їжі та води? А ось залити бунтівників крижаною піною з вогнегасників їм ніхто не забороняв! Заколот було швидко придушено, очільників на кілька

годин посадили в «яму», а далі все відбувалося так, що тільки встигай дивуватися…

«Наглядачі» виявили неабияку винахідливість — таку б завзятість та на благі цілі… Вони виділили одну камеру для «хороших в'язнів» — там і годували трохи краще, і шпиняли менше, й охочіше випускали у туалет (інші отримували таку милість аж ніяк не завжди). Іноді «наглядачі» тимчасово переводили деяких «в'язнів» у привілейовану камеру, а потім розпускали про них чутки, що це нагорода за донос.

Фантазії «наглядачів» вражали різноманітністю. Змусити віджиматися до втрати сил, наказати вимити туалет голими руками, звеліти грати у довгу лозу (як ви пам'ятаєте, білизни «в'язням» не видавали, тож халати задиралися й оголювали все таке…), підняти всіх посеред ночі на «перекличку» до години тривалістю — це лише мала частина. Якщо вони й водили «в'язнів» до туалету, то лише з паперовим пакетом на голові — щоб нічого навколо не бачили.

Оскільки «наглядачі» не знали про безперервне відеоспостереження, вдалося встановити, що їхні садистські нахили посилювалися вночі, коли вони думали, що їх ніхто не бачить. Ті з них, які самі не надто лютували, аж ніяк не намагалися стримати раж своїх колег.

Один із найжорстокіших «наглядачів» пізніше згадував: «Я дуже швидко втратив над собою контроль. Одягаючи окуляри, ти вдягаєш маску, під якою приховуєш свою особистість. Вона дозволяє поводитися так, як ти ніколи не став би поводитися без неї».

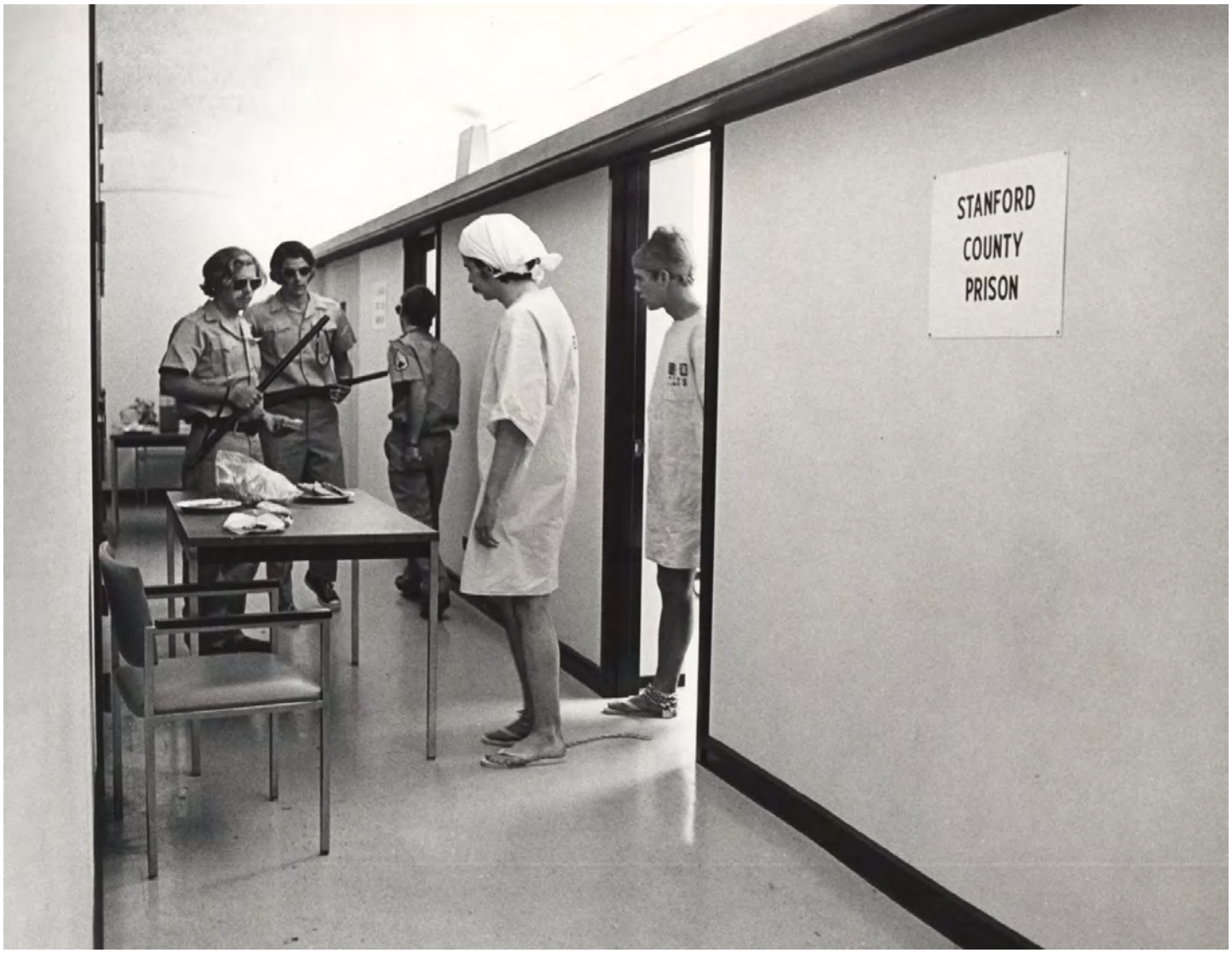

Стенфордський тюремний експеримент, 1971 рік

3.ПСИХІКА ШКЕРЕБЕРТЬ

Уже на другий день один із «в'язнів» симулював нервовий зрив, щоб покинути експеримент. Проте його одразу не відпустили, хоча обіцяли всім, що з експерименту можна буде вийти будь-якої миті. З нього спочатку кепкували, називаючи слабаком, потім намагалися змусити повернутися, обіцяючи не карати, якщо він доноситиме на інших. Він відмовився і продовжував галасувати, доки Зімбардо все-таки не вирішив його замінити.

Намагалися покинути експеримент й інші «в'язні» (з «наглядачів» — жоден!). Вони були готові геть чисто відмовитися від обіцяної винагороди (сума не позамежна, але не така вже й маленька). Однак на дані їм усім обіцянки так само начхали й залишили їх у камерах.

На третій день Зімбардо довелося влаштувати побачення «в'язнів» із батьками. Їх пристойно нагодували, змусили помитися, поголитися та прибрати в камерах, увімкнули веселеньку музику, і цілих 10 хвилин батьки могли з ними спілкуватися. Все пройшло спокійно.

Одна з матерів висловила тривогу — зовнішній вигляд сина здався їй жахливим. Зімбардо посміхнувся й відповів, що її син справжній чоловік і, звісно, подолає труднощі. Усі залишилися задоволені. Поки що…

4. ПЕРЕДЧАСНЕ ЗАКІНЧЕННЯ

Експеримент був розрахований на чотирнадцять днів, але вже на шостий його було припинено.

Причин для такого жорсткого рішення було кілька.

Не всі батьки, що відвідали своїх дітей, сприйняли побачене цілковито безтурботно. Деякі з них звернулися до адвоката, він відвідав в'язницю і поговорив із «в'язнями». Зімбардо пише, що адвокат жодних рішень не пропонував і побачене його не надто схвилювало, але чи так це, вже ніхто не дізнається.

Турбували й відеозаписи експерименту — «наглядачі», котрі не знали про них, поводилися так, що злякався навіть Зімбардо, який уже сам непогано вжився в роль «начальника в'язниці», до того ж із кожним днем усе гірше. Вони вже не просто змушували віджиматися — вони ставили при цьому ногу на спину «в'язня», але ж іще тижня не минуло! Показово, що багато хто з «наглядачів» часто працював понаднормово, і ніхто жодного разу не зажадав додаткової оплати…

Та останньою краплею, що переповнила чашу, була вкрай різка реакція на цей експеримент нареченої Зімбардо Крістіни Маслак. Він попросив її взяти інтерв'ю у всіх учасників експерименту. Вона якраз прийшла до «в'язниці» в момент, коли «в'язнів», що не дуже завинили перед «наглядачами», по черзі виводили в туалет із паперовими пакетами на головах.

Коли Зімбардо потім запитав дівчину, як їй там, вона щиро відказала, що все побачене їй здається просто жахливим. Після цього Зімбардо припинив експеримент (а з Крістіною Маслак він незабаром одружився, і вони щасливо прожили разом багато років). Уже під кінець шостого дня всім учасникам експерименту повернули їхній одяг, провели останні збори й дозволили вирушити по домівках.

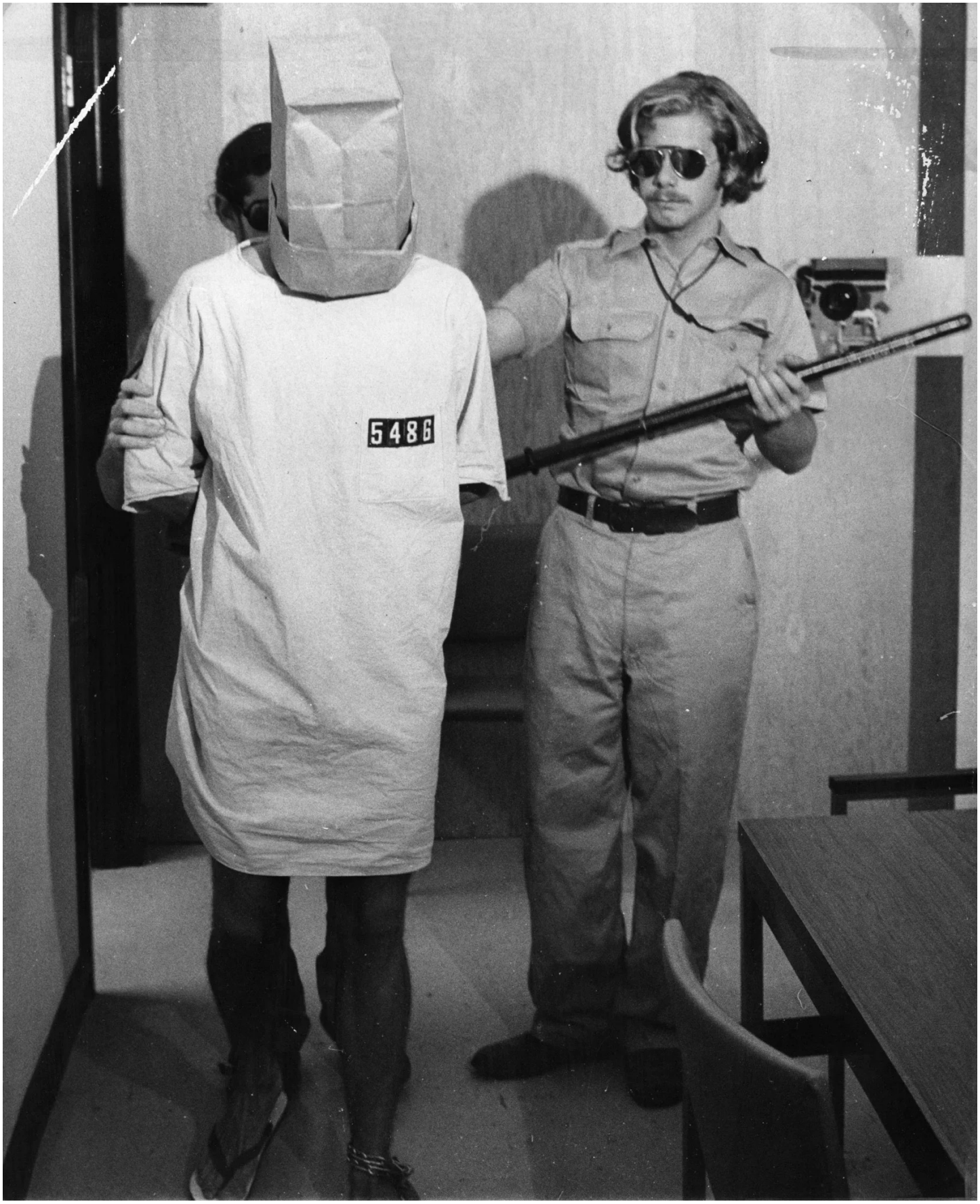

«В'язень» з «охоронцем» Джоном Лофтусом під час експерименту 1971 року

5. І ЩО ЦЕ БУЛО?

Незважаючи на позапланове закінчення експерименту, ***Зімбардо*** вирішив, що вже можна зробити цілком певні висновки. Він вважав доведеним, що

наслідки навіть нетривалого перебування у в'язниці є жахливими, що ті, хто охороняють ув'язнених та мають над ними владу, неминуче починають виявляти садистські нахили, а долею тих, хто потрапив під варту, буде депресія, психічні розлади й безглузді бунти.

Свої висновки він потім узагальнив у книзі під назвою ***«Ефект Люцифера».***

У ній він писав, що причиною жорстокості є влада системи, що анонімність підштовхує до думки, ніби за свої вчинки не доведеться відповідати, що не меншу роль у створенні атмосфери страху відіграє деіндивідуалізація та дегуманізація в'язнів, яких починають вважати не особистостями, а знеособленими членами якоїсь злочинної групи, що охорону підштовхує до жорстокості побоювання бути знехтуваним своєю групою, а інколи — звичайна нудьга.

Свої аргументи Зімбардо намагався використати в суді, коли брав участь у захисті одного з наглядачів відомої в'язниці «Абу-Грейб», де знущання з в'язнів були звичайним явищем. На суді Зімбардо заявив, що «не можна бути єдиним солодким огірком у бочці розсолу» і що в агресивному середовищі будь-який наглядач починає поводитися як усі. Однак суд не прислухався до його аргументів, і сержант Айвен Фредерік, якого він захищав, потрапив до в'язниці на вісім років.

Стенфордський тюремний експеримент, 1971 рік

6. ЖОРСТКА КРИТИКА

Проте невдача в суді була лише одним з епізодів критики самого експерименту. Одразу зазначили, що вибірка учасників була нерепрезентативною. Усього 9 основних учасників і 1 задіяний запасний — занадто мало для використання стандартних статистичних процедур, щоб отримати достовірний результат. Вказали і на спрощений підбір випробовуваних — по суті, будь-які висновки експерименту можна було поширювати тільки на білих студентів середнього достатку, а що буде з іншими, треба вивчати додатково.

Але набагато серйознішою претензією було те, що організатори експерименту самі підштовхували учасників до результатів, які хотіли отримати. Перед початком експерименту Зімбардо особисто звернувся до «наглядачів» зі словами: «Викличте у в'язнів почуття туги, страху, відчуття свавілля і того, що їхнє життя повністю контролюється нами, системою, вами, мною, і що в них немає жодного особистого простору… Ми будемо різними способами позбавляти їх індивідуальності. Усе це в сукупності створить у них відчуття безсилля. Отже, у цій ситуації в нас буде вся влада, а в них — ніякої». То яких же інших результатів можна було очікувати, якщо «наглядачі» виконували ці інструкції керівника?

Чималу роль зіграла також заява консультанта Зімбардо Карла Прескотта, який сам відсидів 17 років за замах на вбивство. Він сказав, що хлопчики з пристойних сімей, які зображували наглядачів, просто не могли вигадати всі ці репресивні методи — сам Зімбардо їм їх підказав, базуючись на своєму тюремному досвіді. Той намагався заперечувати таку можливість, але не зміг обґрунтувати свої слова.

Засудив експеримент також відомий психолог Еріх Фромм, який звернув увагу на те, що в справжній в'язниці і наглядачі, й ув'язнені в принципі несуть відповідальність за свої вчинки, а в експерименті апріорі все інакше — занадто велика роль керівника, який задає модель поведінки. Та й із відтворюваністю експерименту виникли проблеми — у схожому дослідженні британських психологів Райхера і Хазлама уникали рекомендацій «наглядачам» проявляти жорстокість, і в підсумку вони її не проявляли.

Загалом, наукові результати Стенфордського тюремного експерименту піддаються небезпідставним сумнівам. Довіра до його результатів падає, з програм із психології почали прибирати згадку про нього. А от у масовій культурі він, як і раніше, на коні.

У 2015 році про нього зняли фільм, премійований на низці фестивалів, часто згадують про нього в літературі, але не в науковій, а в художній і науково-популярній. А для Філіпа Зімбардо та Крістіни Маслак цей експеримент став початком щасливого шлюбу — що ж поганого? Злагоди їм та любові…

ЛІТЕРАТУРА

Ф. Зімбардо. Ефект Люцифера. М., «Альпіна», 2003. 747 с.

Е. Фромм. Анатомія людської деструктивності. М., ТОВ «Видавництво АСТ-ЛТД». 1998. 672 с.

***

№ 852

Dubinsky.pro
28 мин. ·

2025-04-12

Зеленский в цугцванге. Это очевидно по итогам вчерашнего брифинга, и очередных нападок на Бессента.

Зеленский не может подписать договор о минералах с США, т.к. уже передал все права на украинские недра Ротшильдам через Британию, и связи клана Кучмы-Пинчука. Я детально описывал эту схему тут: https://t.me/dubinskypro/20611 А

Игорь Мосийчук в своем расследовании ее подтвердил.
https://t.me/mosiychuk72/41561

Все эти нанимания юристов и отправка в США третьесортных переговорщиков - нужны Зеленскому только для затягивания времени. Никаких других ходов у него нет. Мои источники в его окружении говорят, что сейчас они с Ермаком надеются только на Ричарда Мура (глава МИ-6) - якобы, тот обещал им сделать все, чтобы сорвать сделку и перемирие вместе с ней.

Переговоры с Зеленским уже не ведутся. Его не воспринимают как кандидата в президенты и будут "сносить" сразу, когда такое решение будет принято в Вашингтоне. Срок не меняется - до 20 апреля. Зеленский пытается его оттянуть за счет юристов, поиски которых ведутся до 15 апреля (юристы просят месяц на изучение бумаг). Цель - зайти в переговорах за 9 мая, и продлить военное положение еще на 90 дней.

Будет "смешно", если в Штатах позволят это провернуть и "пошити себе в дурні". Следим.

***

№ 853

Прочитав про свіжий пакет санкцій. Як там кажуть? Головне - кинути соромитись. Раніше маскувалися, але

останні місяці - вже ні. Санкції - це інструмент зведення рахунків з персональними ворогами

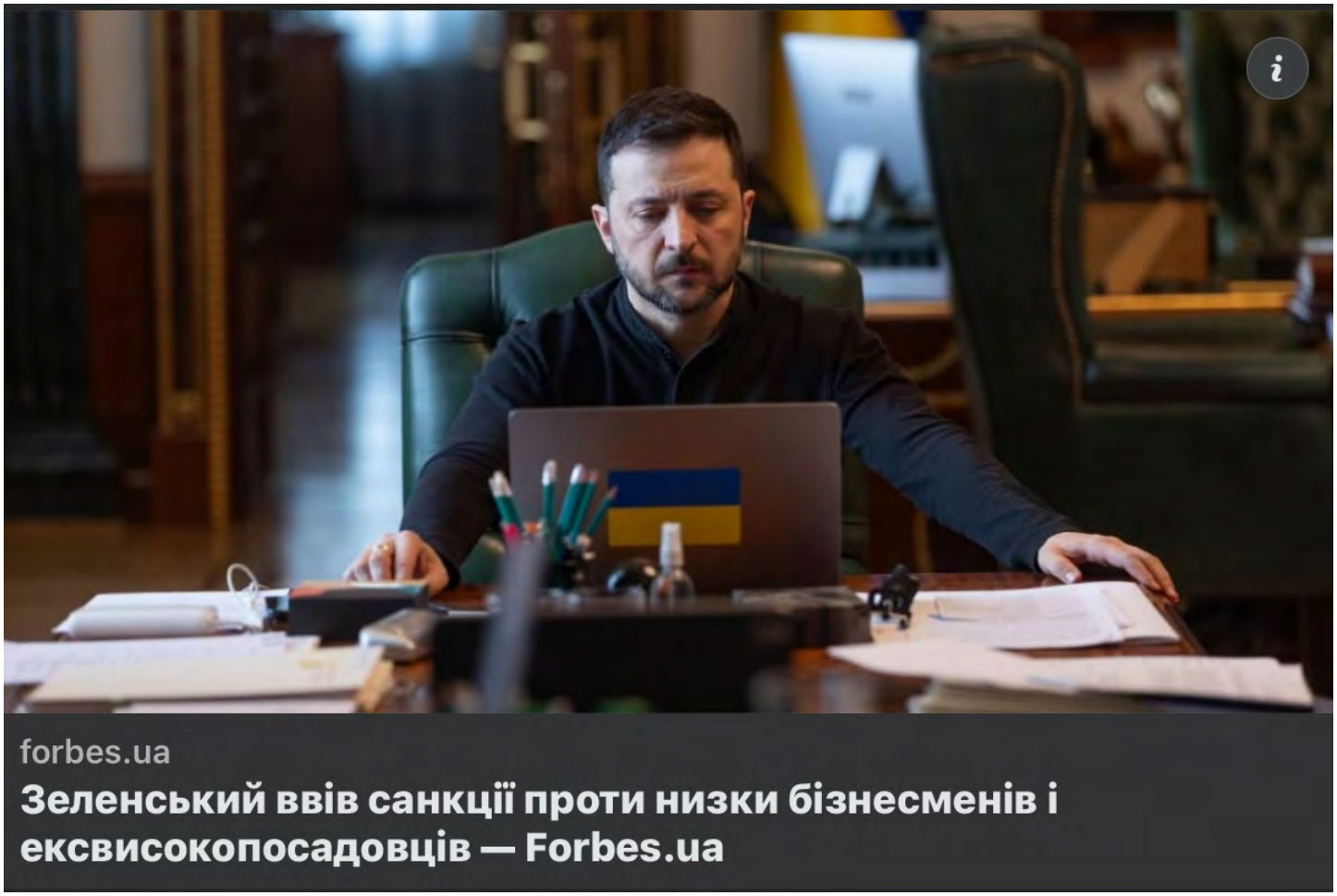

2025-04-12

Лямец

Зрозуміло, що причина появи цього пакету - геть не Арбузов, не Клюєв, навіть не Поліщук. Це Олена *Шевцова*, колишня власниця IBOX Bank. Причина - на мою думку, бо вона надто далеко просунулася, аби виграти суди в Національного Банку.

Що таке Арбузов та Клюєв, з публічної точки зору? Колись це впливові люди, а зараз - просто обгортка. Санкції проти них - це майже санкції проти Сталіна. Вони не мають жодного сенсу, але публічно досі грають. Так само, я нагадаю, боровся з "папєрєднікамі" Петро Порошенко, вдаючи, що розслідує розстріли на Майдані та відбирає гроші в Януковича. Жував ту жвачку так вправно та долго, що врешті решт всіх втомив. Але Володимир Зеленський підняв з підлоги стадіону недожуване, і тепер ось кліпає один за одним пакети санкцій. Даю вам гарантію: якщо потрібно буде санкціонувати, на дай Б-г, умовного Тігіпка, - першими у переліку санкцій стоятимуть ще хтось з команди Януковича чи особисто ввх@йла. Закони жанру.

Щодо ***Поліщука*** - варто прокоментувати.

Майже десять років його ніхто не чіпав - ані Порошенко, ані Зеленський. Незважаючи на масштабні крадівництва на банку "Михайлівський" та кілька непідйомних кредитів від держбанків, Поліщука ніхто не чіпав, і він навіть вправно видоював орендарів "Гулівера" - це великий офісно-розважальний центр у серці Києва. Аж ось, нарешті, в нього вирішили відібрати той "***Гулівер***", і "раптом" знадобилося його прибрати з дороги. Нащо марнувати час у судах та юридичних двобоях? Тим більше, що він напевно вже з усіма багато разів домовився. Санкції - раз, і немає. Офіс простих рішень.

А ось щодо пані ***Шевцової*** - тут цікаво.

Не захищаю, проте вважаю дуже важливим дати вірне визначення подіям.

Бо це не про неї, це про всіх нас.

Можливо, Шевцова геть не свята, але, на відміну від Поліщука, державу не обкрадала, а завжди займалася певними видами бізнесу. Її бізнес було ліквідовано без якихось там підстав, просто тому, що потрібно було когось принести в жертву, аби Офіс президента взяв під контроль певний ринок. У баченні монархістів, вона мала мовчки відійти убік, обтікати. Проте треба знати Шевцову. Вона почала воювати у судах, і надто просунулася у судовій війні проти НБУ/Офісу. Я глибоко переконаний, саме через це проти пані Шевцової запровадили санкції.

За даними моїх джерел, **санкції проти власниці IBOX Bank було введено навіть в порушення чинної процедури.**

> — Не було навіть передбаченого законом засідання Міжвідомчої групи з питань реалізації санкційної політики, комісію просто поставили перед фактом.
>
> — А на запитання "Чому не було жодного розслідування?" відповіли: "Так треба".

Сама *Шевцова* вже пояснила введені проти неї санкції *рейдерською атакою* на її бізнес.

Вона звинуватила в причетності до цих подій двох скандальних екс-силовиків:

1) — екс-головного борця з економічними злочинами СБУ Артема ***Шило*** та

2) — екс-заступника генпрокурора Дмитра ***Вербицького***.

Як ви знаєте, обох було звільнено з їхніх відомств через звинувачення у масштабній корупції, справи проти них веде НАБУ.

Я не знаю щодо Шила та Вербицького. Навіть якщо вона права, то це свідчить про існування вертикалі, яка користується владою так, як захоче. І ця вертикаль цілком замикається на президента.

"Друзям все, ворогам закон", - казали у часи диктатури Франко в Іспанії. В нас все простіше. Нащо той закон, коли є санкції?

— Все буде так, як скажуть Вова, Андрій чи хто там ще.

Монархія з ознаками військового комунізму.

Все було зрозуміло ще у часи, коли на РНБО сидів пан *Турчинов*.

Але відтоді протизаконний механізм почали вживати дуже просто та природньо.

Звісно, що використання силовиками санкційного механізму для "лічняків" та "віджиму" активів дискредитує і сам механізм, і владу. І прямо підставляє Зеленського, який підписав рішення РНБО.

Але кейси останніх часів, зокрема і кейс Шевцової, явно пробивають дно, оскільки виглядають саме як "лічнякі" та рейдерство, і вже не мають жодного відношення до загроз нацбезпеці.

Загалом, у зв'язку з подією є гарна новина і погана.

1) — Гарна (для бізнесу) в тому, що Шевцова - це той "троянський кінь" у санкційному стартапі силовиків. Багато чув про її характер, і тому припускаю, що вона рано чи пізно і розвалить сам стартап, і наздожене стартаперів.

2) — А погана (для влади) - що такі відверто висмоктані з пальця санкції – це своєрідна вибухівка, яку 5-6 ефективних заклали під Володимира Зеленського та усю державу загалом.

«Звісно, це якщо уявити, що президент був не в курсі, і його ввели в оману» (**маю сумніви щодо цього**).

Цікаво, чи в Офісі знають, яким насправді було підґрунтя під санкціями? Якщо ні, перевірте. Дуже здивуються.

***

№ 854

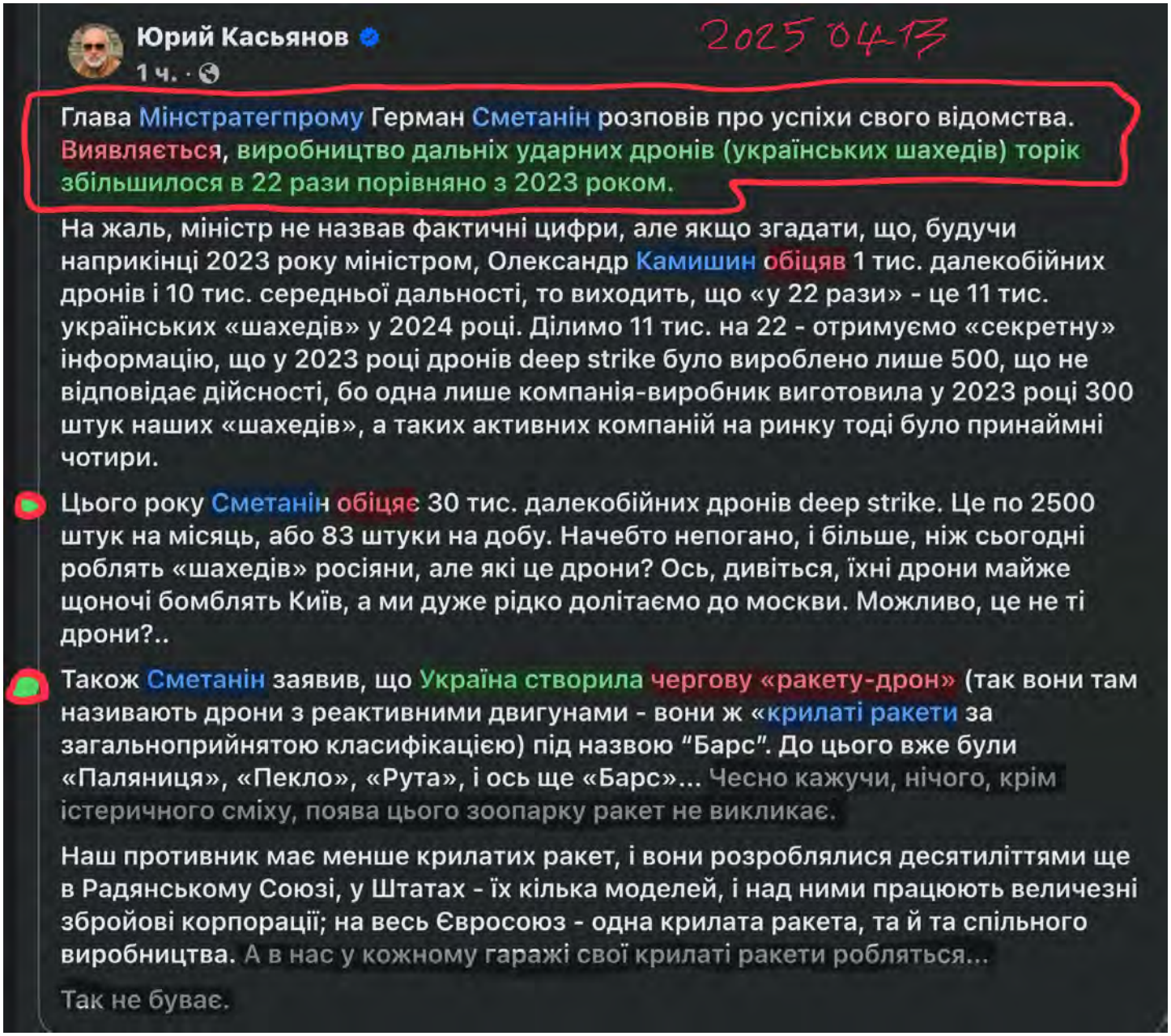
Юрий Касьянов
1 ч. ·
2025 04 13
Глава Мінстратегпрому Герман Сметанін розповів про успіхи свого відомства. Виявляється, виробництво дальніх ударних дронів (українських шахедів) торік збільшилося в 22 рази порівняно з 2023 роком.
На жаль, міністр не назвав фактичні цифри, але якщо згадати, що, будучи наприкінці 2023 року міністром, Олександр Камишин обіцяв 1 тис. далекобійних дронів і 10 тис. середньої дальності, то виходить, що «у 22 рази» - це 11 тис. українських «шахедів» у 2024 році. Ділимо 11 тис. на 22 - отримуємо «секретну» інформацію, що у 2023 році дронів deep strike було вироблено лише 500, що не відповідає дійсності, бо одна лише компанія-виробник виготовила у 2023 році 300 штук наших «шахедів», а таких активних компаній на ринку тоді було принаймні чотири.
Цього року Сметанін обіцяє 30 тис. далекобійних дронів deep strike. Це по 2500 штук на місяць, або 83 штуки на добу. Начебто непогано, і більше, ніж сьогодні роблять «шахедів» росіяни, але які це дрони? Ось, дивіться, їхні дрони майже щоночі бомблять Київ, а ми дуже рідко долітаємо до москви. Можливо, це не ті дрони?..
Також Сметанін заявив, що Україна створила чергову «ракету-дрон» (так вони там називають дрони з реактивними двигунами - вони ж «крилаті ракети за загальноприйнятою класифікацією) під назвою "Барс". До цього вже були «Паляниця», «Пекло», «Рута», і ось ще «Барс»... Чесно кажучи, нічого, крім істеричного сміху, поява цього зоопарку ракет не викликає.
Наш противник має менше крилатих ракет, і вони розроблялися десятиліттями ще в Радянському Союзі, у Штатах - їх кілька моделей, і над ними працюють величезні збройові корпорації; на весь Євросоюз - одна крилата ракета, та й та спільного виробництва. А в нас у кожному гаражі свої крилаті ракети робляться...
Так не буває.

***

№ 855

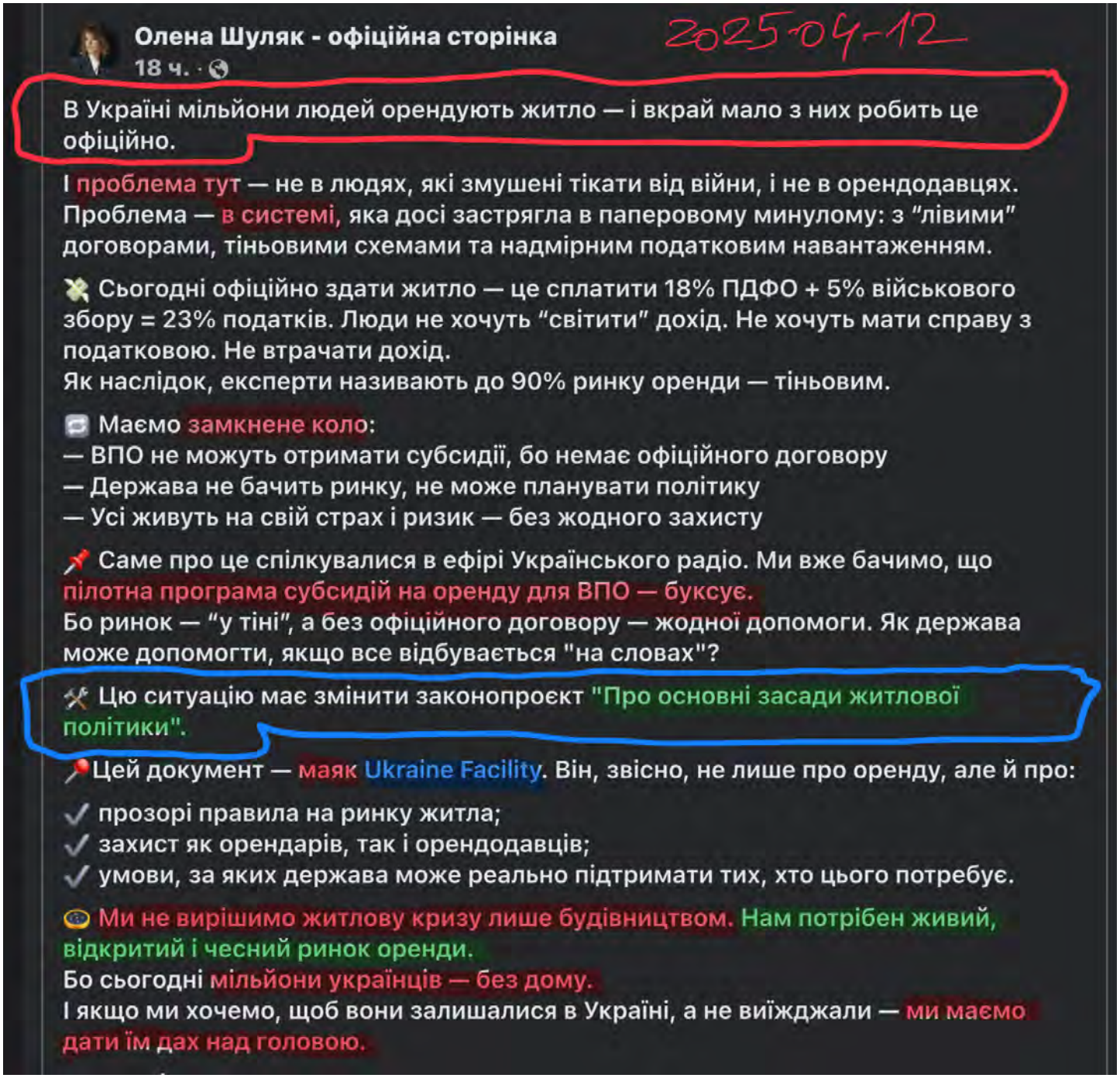
Олена Шуляк - офіційна сторінка
18 ч. ·
2025-04-12
В Україні мільйони людей орендують житло — і вкрай мало з них робить це офіційно.
І проблема тут — не в людях, які змушені тікати від війни, і не в орендодавцях. Проблема — в системі, яка досі застрягла в паперовому минулому: з "лівими" договорами, тіньовими схемами та надмірним податковим навантаженням.
Сьогодні офіційно здати житло — це сплатити 18% ПДФО + 5% військового збору = 23% податків. Люди не хочуть "світити" дохід. Не хочуть мати справу з податковою. Не втрачати дохід.
Як наслідок, експерти називають до 90% ринку оренди — тіньовим.
Маємо замкнене коло:
— ВПО не можуть отримати субсидії, бо немає офіційного договору
— Держава не бачить ринку, не може планувати політику
— Усі живуть на свій страх і ризик — без жодного захисту
Саме про це спілкувалися в ефірі Українського радіо. Ми вже бачимо, що пілотна програма субсидій на оренду для ВПО — буксує.
Бо ринок — "у тіні", а без офіційного договору — жодної допомоги. Як держава може допомогти, якщо все відбувається "на словах"?
Цю ситуацію має змінити законопроєкт "Про основні засади житлової політики".
Цей документ — маяк Ukraine Facility. Він, звісно, не лише про оренду, але й про:
прозорі правила на ринку житла;
захист як орендарів, так і орендодавців;
умови, за яких держава може реально підтримати тих, хто цього потребує.
Ми не вирішимо житлову кризу лише будівництвом. Нам потрібен живий, відкритий і чесний ринок оренди.
Бо сьогодні мільйони українців — без дому.
І якщо ми хочемо, щоб вони залишалися в Україні, а не виїжджали — ми маємо дати їм дах над головою.

***

№ 856

Dubinsky.pro
2 ч. ·

2025.04.13

Если Украина может “купить” новый пакет вооружений у США, то зачем было поднимать налоги для граждан в минувшем году?

Если Украина может “купить” оружия на 50 млрд $, означает ли это, что такие же деньги она может вложить в восстановление страны, если войну закончить немедленно?

Напомню, строительство дома эконом-класса на 250 квартир это 1,5 млн $. Это значит, что за 50 млрд $ можно построить 8 миллионов 750 тысяч квартир. Что позволит обеспечить жильем всех переселенцев и предложить программу возврата украинцев домой.

Вдумайтесь в эти цифры.

***

№ 857

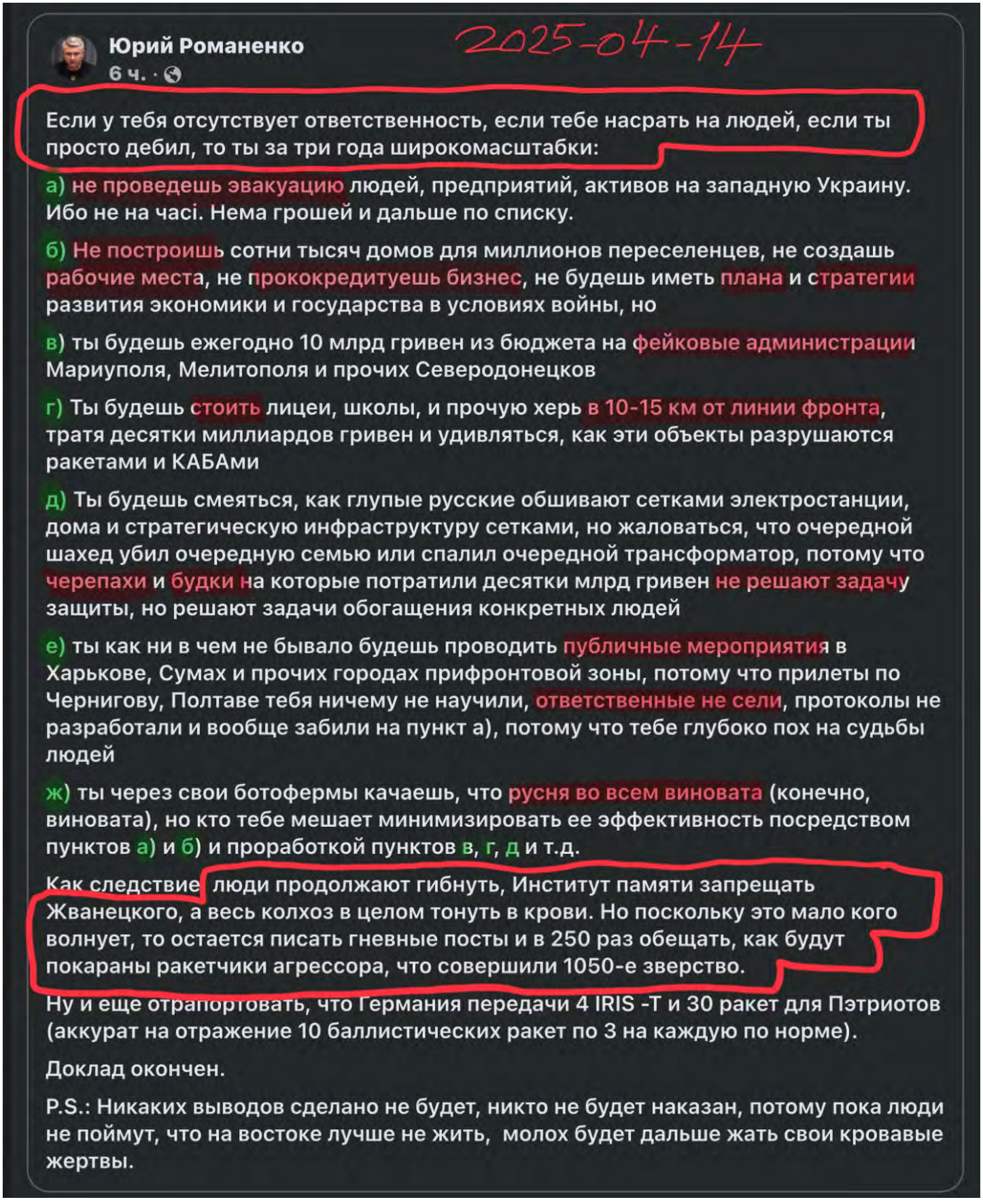

Юрий Романенко
6 ч. ·

2025-04-14

Если у тебя отсутствует ответственность, если тебе насрать на людей, если ты просто дебил, то ты за три года широкомасштабки:

а) не проведешь эвакуацию людей, предприятий, активов на западную Украину. Ибо не на часі. Нема грошей и дальше по списку.

б) Не построишь сотни тысяч домов для миллионов переселенцев, не создашь рабочие места, не прококредитуешь бизнес, не будешь иметь плана и стратегии развития экономики и государства в условиях войны, но

в) ты будешь ежегодно 10 млрд гривен из бюджета на фейковые администрации Мариуполя, Мелитополя и прочих Северодонецков

г) Ты будешь стоить лицеи, школы, и прочую херь в 10-15 км от линии фронта, тратя десятки миллиардов гривен и удивляться, как эти объекты разрушаются ракетами и КАБАми

д) Ты будешь смеяться, как глупые русские обшивают сетками электростанции, дома и стратегическую инфраструктуру сетками, но жаловаться, что очередной шахед убил очередную семью или спалил очередной трансформатор, потому что черепахи и будки на которые потратили десятки млрд гривен не решают задачу защиты, но решают задачи обогащения конкретных людей

е) ты как ни в чем не бывало будешь проводить публичные мероприятия в Харькове, Сумах и прочих городах прифронтовой зоны, потому что прилеты по Чернигову, Полтаве тебя ничему не научили, ответственные не сели, протоколы не разработали и вообще забили на пункт а), потому что тебе глубоко пох на судьбы людей

ж) ты через свои ботофермы качаешь, что русня во всем виновата (конечно, виновата), но кто тебе мешает минимизировать ее эффективность посредством пунктов а) и б) и проработкой пунктов в, г, д и т.д.

Как следствие люди продолжают гибнуть, Институт памяти запрещать Жванецкого, а весь колхоз в целом тонуть в крови. Но поскольку это мало кого волнует, то остается писать гневные посты и в 250 раз обещать, как будут покараны ракетчики агрессора, что совершили 1050-е зверство.

Ну и еще отрапортовать, что Германия передачи 4 IRIS -T и 30 ракет для Пэтриотов (аккурат на отражение 10 баллистических ракет по 3 на каждую по норме).

Доклад окончен.

P.S.: Никаких выводов сделано не будет, никто не будет наказан, потому пока люди не поймут, что на востоке лучше не жить, молох будет дальше жать свои кровавые жертвы.

***

№ 858-1

Вчителька по сумісництву улюбленица Єрмака і Зеленського з зарплатою 6 тисяч доларів в місяць!

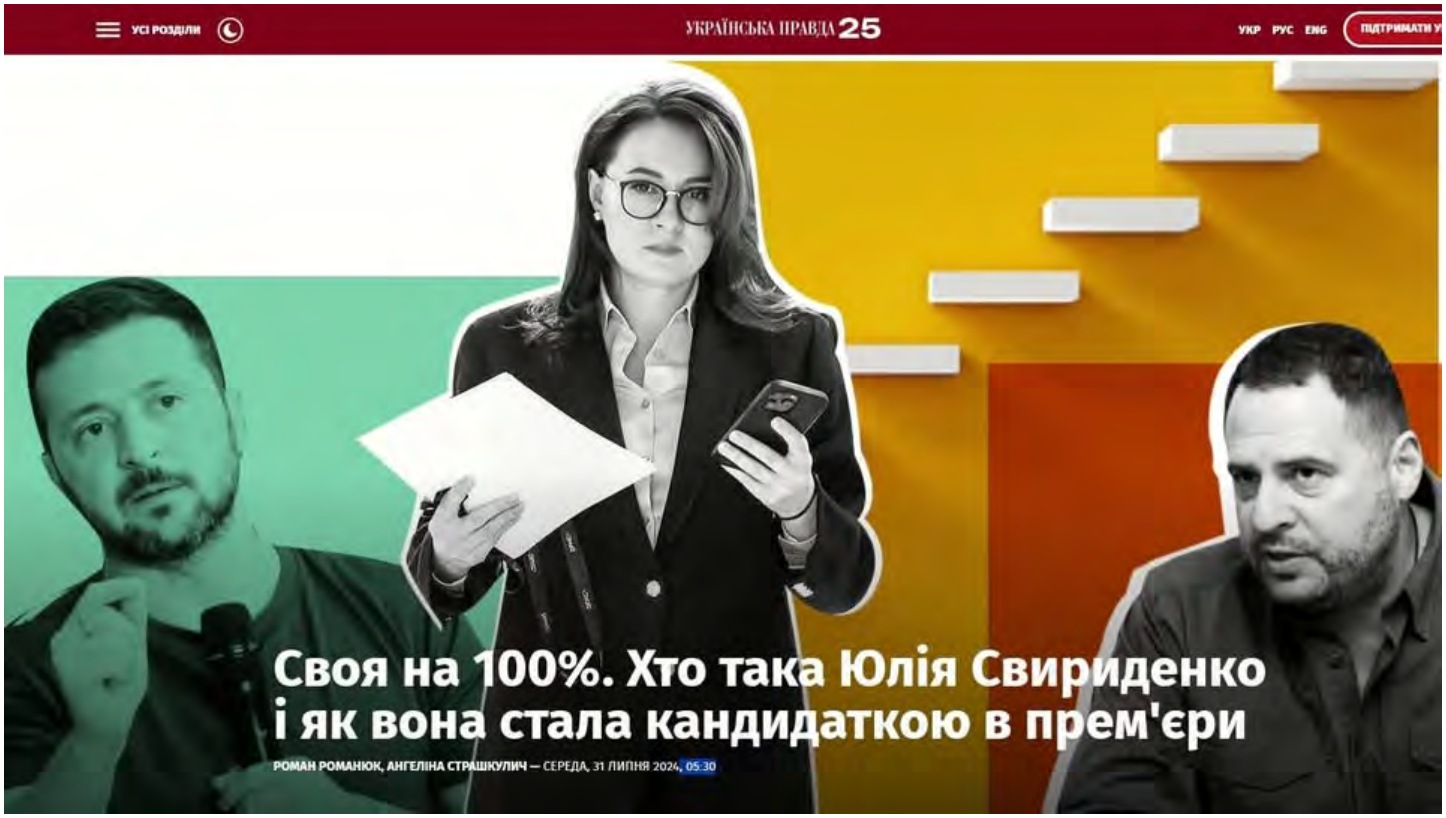

2025-04-15

Зіновій ***Бібрецький***

Юлія Свириденко, перша ЗЕвіцепремєрка та міністерка економіки 2024 року за шість місяців викладання по сумісництву в Київській школі економіки (КШЕ) отримала три мільйони сто дві тисячі п'ятсот шість гривень.

Скромняга колишній міністр економіки й теперішній голова наглядової ради Укроборонпрому і член наглядової ради Енергоатому, шанований на Банковій радник Милованов є президентом, КШЕ.

Для порівння за цілий 2024 рік ректори інших університетів за рік повної зайнятості "погодинку" і гонорари задекларували такі доходи:

(1) • ректор Державного торговельно-економічного університету Анатолій Мазаракі – 1 000 023 грн

(2) • ректор Києво-Могилянській академії Сергій Квіт – 907 000 грн

(3) • ректор головного економічного університету країни КНЕУ імені Вадима Гетьмана Дмитро Лук'яненко – 868 000 грн.

Тобто усі троє разом вони отримали за рік роботи менше ніж Юлія Свириденко за 7 місяців, лише 2 775 023 грн.!

А от здібна ЗЕміністерка економіки Юлія Свириденко за викладацьку роботу по сумісництву в КШЕ отримала аж 3 102 506 грн, що перевищує навіть її зарплату міністра, яка склала 1 205 000 грн.

• І то нічого, що Тимофій Мілованов на КШЕ має від міністерства економіки грант більше 1 000 000 євро.

Вважати, що аномально висока зарплата Свириденко може бути відкатом не треба?

Отож , між Юлією Свириденко і Тимофієм Милованим є не лише ЗЕлена дружба. Між їхніми структурами обертаються ще й чималі бюджетні гроші.

Коломойський, що 21 жовтня 2019 р., назвав Милованова "дебілом" явно помилився.

Мілованов тоді відповів: "Не приховую, що я – дебіл", ото скромняга.

УПячка розповідає, що Свириденко просто як Цезар, не полишаючи першого віцепремєрства, керівництва Міністерством "читає лекції на кількох програмах, консультує студентів і готує до запуску нову навчальну програму і, що важливо, усе це в позаробочий час".

Цікаво як є в неї час ще й займатися угодою про надра з США та іншим "дріб'язком"?

Найкумедніше, що до Ради директорів Київської Школи Економік (КШЕ) входить Томаш Фіала, власник УП.

***

№ 858-2

За Юлію Свириденко та Тимофія Милованова вступився екс-голова НАК "Нафтогаз" Андрій Коболєв

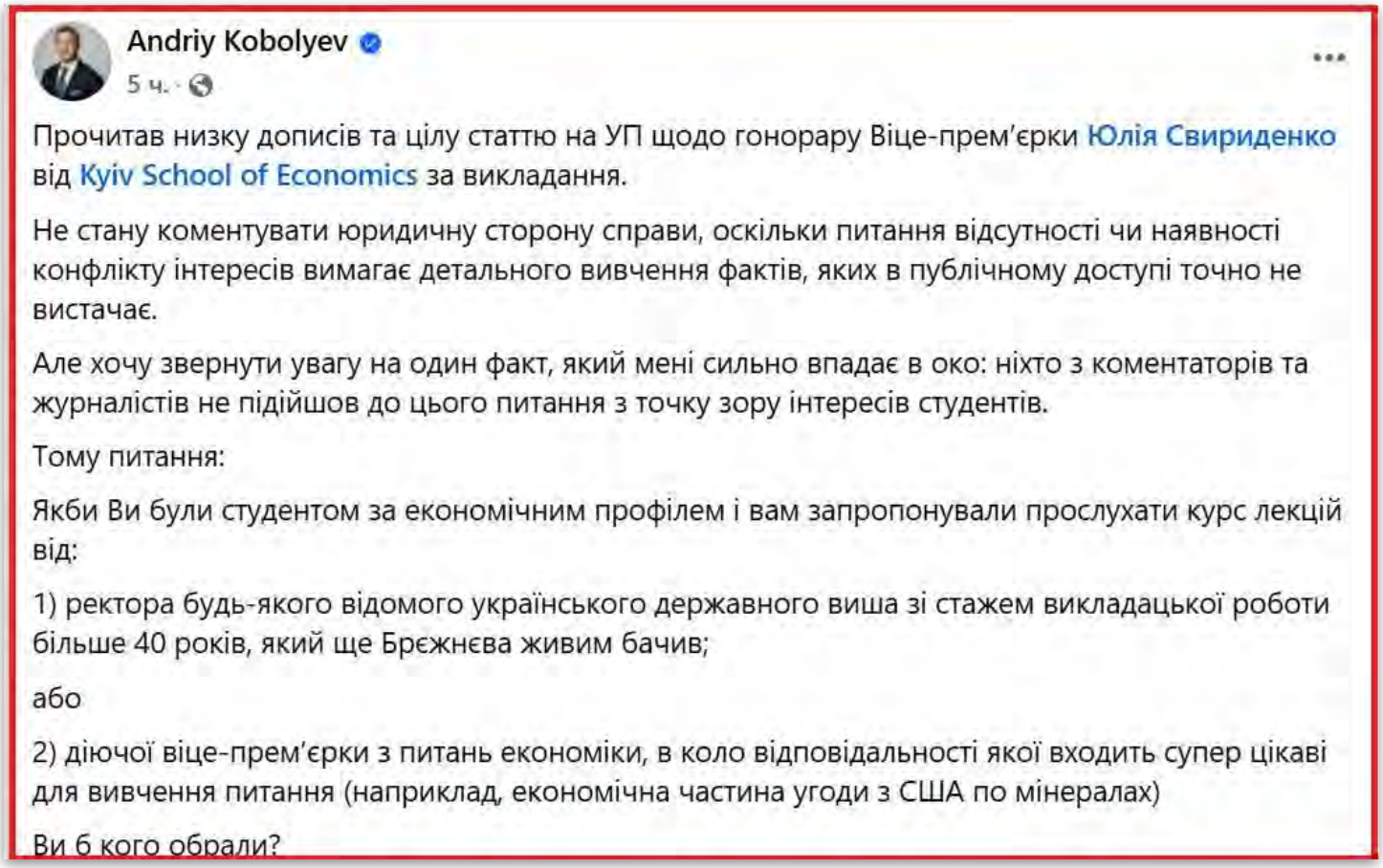

Andriy Kobolyev
5 ч.

Прочитав низку дописів та цілу статтю на УП щодо гонорару Віце-прем'єрки Юлія Свириденко від Kyiv School of Economics за викладання.

Не стану коментувати юридичну сторону справи, оскільки питання відсутності чи наявності конфлікту інтересів вимагає детального вивчення фактів, яких в публічному доступі точно не вистачає.

Але хочу звернути увагу на один факт, який мені сильно впадає в око: ніхто з коментаторів та журналістів не підійшов до цього питання з точку зору інтересів студентів.

Тому питання:

Якби Ви були студентом за економічним профілем і вам запропонували прослухати курс лекцій від:

1) ректора будь-якого відомого українського державного виша зі стажем викладацької роботи більше 40 років, який ще Брєжнєва живим бачив;

або

2) діючої віце-прем'єрки з питань економіки, в коло відповідальності якої входить супер цікаві для вивчення питання (наприклад, економічна частина угоди з США по мінералах)

Ви б кого обрали?

2025-04-14

Лямец

Написав, що студентам набагато цікавіше лекції не якогось старого ректора, а "діючої віце-прем'єрки з питань економіки, в коло відповідальності якої входить супер цікаві для вивчення питання (наприклад, економічна частина угоди з США по мінералах)".

Перше. Мні здалося, що насправді він хотів написати: студенти обрали би лекції від нього, Андрія Коболєва, провідного спеціаліста сучасності.

Друге. Хто дасть гарантію, що за два роки пані Свириденко не сяде за ті самі ресурсні угоди з США?

Пам'ятаю часи, коли Коболєв був частиною модного істеблішменту та утримував (через фінансування профсоюзу "Нафтогазу") пропагандистів-активістів. Ті носилися медіа-ринком, розповідаючи казки про здобутки НАКу та його мудрого очільника, та хейтили кожного, хто питав за схеми з псевдореверсом та незаконні премії.

У наші часи Коболєв - фігурант кримінальної справи, його справа слухається у Вищому антикорупційному суді за фактом незаконно виписаних самому собі премій. Схеми, за якими він продавав в Україну російський газ, вдаючи його за словацький, ще доведеться досліджувати спеціалістам з кримінальної економіки. Доля дуже іронічна.

Третє. Тотальна неповага до всього була і є яскравою рисою різного роду коболєвих та милованових (це збірне поняття). Завжди були і будуть люди, які замість освіти транслюють модну ідеологію. У радянські часи модним було штовхати ідеологію переможного комунізму, а донедавна - глобалізм із притаманними йому ідеологемами (зокрема, ESG та DEI), які видають за високу науку. В обох випадках бійці ідеологічного фронту завжди були найбільш радикальними та інтелектуально агресивними. Чому? Бо ховаючись за цими ідеологемами, милованови та коболєви вирішували цілком приватні питання.

Тож дякую пану Коболєву за підтримку Свириденко та Милованова.

***

№ 858-3

Чомусь багато шуму навколо викладання Юлії Свириденко у КШЕ Тимофія Милованова

2025-04-14

Лямец

Доки на неї нападали порохоботи, коментувати було не надто правильно. Але цього тижня розпочалася піар-кампанія з відбілювання членкині уряду. Тож тепер можна висловитися.

На мій погляд як стороннього спостерігача, це викладання є легалізованою корупційною діяльністю.

Чому легалізованою? Тому що формально усі деталі враховано. Усі документи складено вірно.

Чому корупційною? Тому що форма збережена, але сутність - корупційна:

1. Свириденко має конфлікт інтересів. Високі гонорари вона отримала саме тому, що є чинним міністром. Свого часу, ще коли хтось вірив у незалежність антикорупційної вертикалі, я був свідком того, як подібні механізми вигадували навмисно: ідея була чиновникам давати хабар, аби НАБУ не мало питань. Хочете перевірити? Подивитеся, чи платитимуть їй стільки після звільнення.

Щодо Милованова, тут подвійний конфлікт інтересів. Він присутній у наглядових радах кількох державних компаній. Саме по собі це означає, що він є особою підконтрольною урядові (включно із Свириденко). Отже, її професійні оцінки мають бути об'єктивними (в інтересах України), але вони є biased. Якби НАБУ дійсно було незалежним, а не частиною вертикалі, то

знайшли б у пані Свириденко і конфлікт інтересів, і привід для розслідування. Але хто ж буде це робити, коли в нас абсолютна монархія?

2. Сам факт, що міністр економіки воюючої країни і викладає, і роботи перевіряє, і з дошки стирає - дуже дивний. По-перше, міністру економіки країни під час війни немає чим зайнятися? Вийди собі у відставку - і викладай. А тут таке враження, що на роботі всі проблеми вирішила, тепер піду поділюся досвідом.

3. Отримання високих легальних доходів - саме по собі є дуже важливим для чиновників. Вони ж пожиттєві ПЕПи, і багато хто з них може мати "ліві" корупційні доходи. Висока офіційна зарплатня, премія за перебування під обстрілами та ось такі гонорари за викладання - це частини цієї п'єси. Отримати якамога вищий легальний дохід, аби потім можна було безпечно витратити приховане у кеші та крипті.

Ну і ще один реально важливий пункт. Якщо я вірно зрозумів, фінансування високих гонорарів Свириденко відбувалося за рахунок грантів USAID. Нам роками казали, що гранти - це просто на підтримку демократії. Чиновників України масово фінансували з грантів, але начебто все було ок. Легенда була така: "демократичні уряди платять гранти, аби чиновники не крали". ---- Що у реальності? Як на мене, гроші - то є гроші. І якщо тобі платять зарплатню за рахунок грошей бюджету США чи ЄС, то за це щось очікують в обмін. У зв'язку з цим хочу нагадати, що пані Свириденко готувала угоди про розподіл продукції з ЄС. Останнім часом зі слів Ентоні Блінкена також стало відомо, що надання українських ресурсів в оплату за надану допомогу планувалося ще за часів президента Байдена. Українська сторона сама (!) запропонувала це. А з легкої руки Володимира Зеленського, тепер маємо також ресурсні переговори за участі Трампа.

***

Увага, питання: чи є тут зв'язок? Між грантами "на підтримку демократії" та розподілом природних ресурсів України.

Гарне було б питання, якби в нас існували дійсно незалежні антикорупціонери.

Звісно, усе це не скасовує того факту, що порохоботи ведуть свою інформаційну роботу. Але хто сказав, що вони кажуть неправду? У цьому випадку, вони б'ють дуже влучно, просто роблять це в інтересах "Сивочолого".

Ну а вам з того що? Радійте, бо це і є демократія. Від кого ви ще дізнаєтеся правду про монарха та його оточення? Лише від політичних конкурентів.

Тож давайте вболівати за обидві сторони.

P.S.

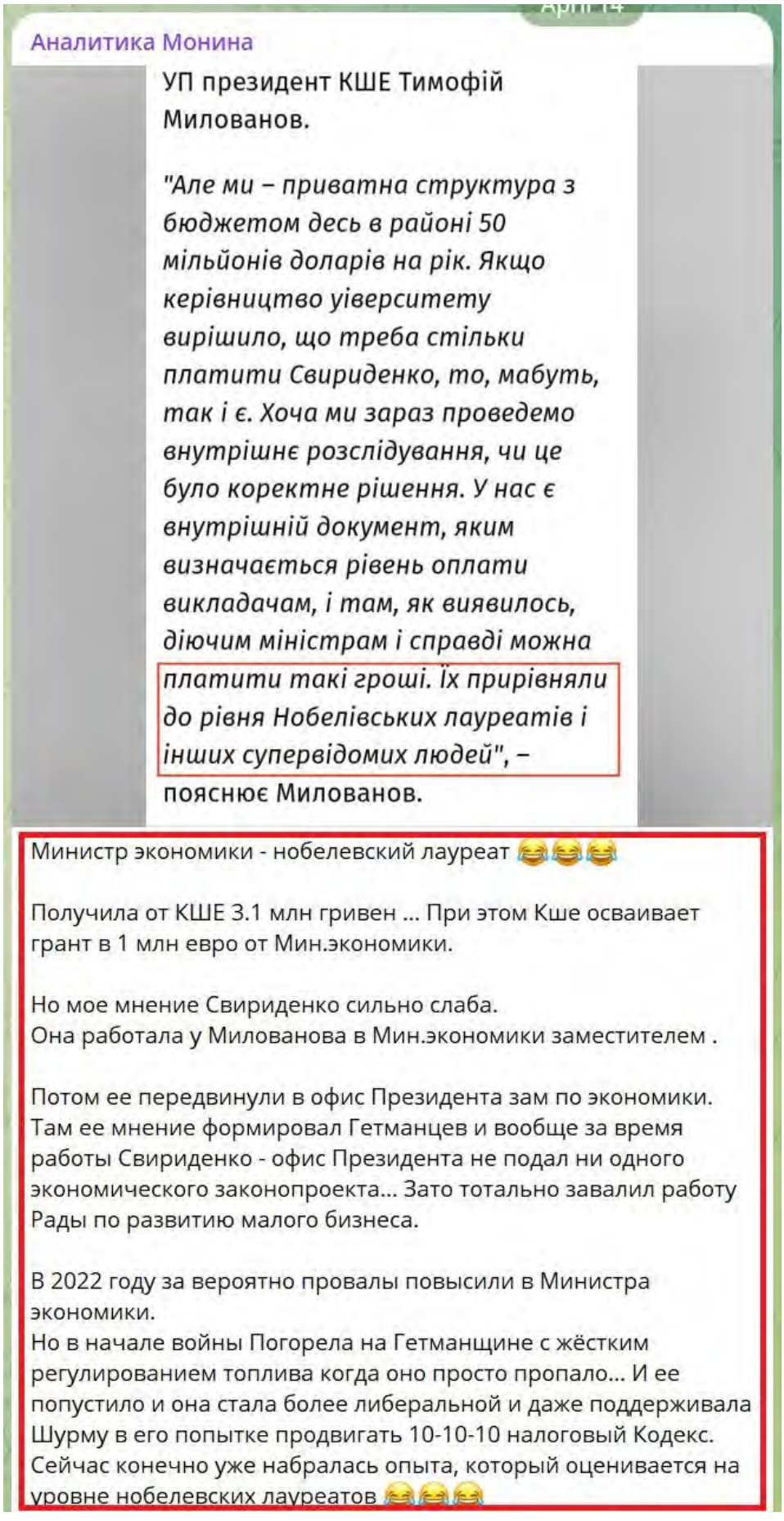

Що до професійних якостей Юлії Свириденко - наводжу скріншот допису Данила Моніна. Завжди довіряв його оцінкам.

***

№ 858-4

Своя на 100%. Хто така Юлія Свириденко і як вона стала кандидаткою в прем'єри

Українська правда

2024-07-31

РОМАН РОМАНЮК, АНГЕЛІНА СТРАШКУЛИЧ — Роман Романюк, Ангеліна Страшкулич, УП

Я його записував не тобі,
А тепер він твій на сто відсотків!
Твій на сто відсотків!
"Твій на 100%", "Бумбокс"

Перша віцепрем'єрка – міністерка економіки Юлія Свириденко має абсолютний музичний слух. Майже одразу, як почує мелодію, вона може відтворити її на фортепіано.

Таке вміння вже не раз, ніби та "магічна паличка", змінювало атмосферу зустрічей і причаровувало закордонні делегації в ході переговорів.

Власне, якби треба було визначити секрет кар'єрного успіху Юлії Свириденко, то його квінтесенцією було б якраз оце вміння – чути і миттєво відтворювати, вловлювати задачу з півслова й одразу продукувати варіанти рішення.

Саме завдяки цьому Свириденко швидко просувалася кар'єрними сходами від рядової чиновниці в Чернігівській ОДА в період президентства Порошенка до ключових посад в Офісі президента та Кабінеті міністрів за каденції Зеленського.

Правда, ця сила нинішньої віцепрем'єрки є водночас і її слабкістю. Адже для того, щоб відтворити мелодію, треба щоб хтось її творив.

Свириденко завжди була чудовою виконавицею, але так само завжди мала над собою якусь вищу інстанцію – начальника, котрий генерує задачі.

Впродовж останніх кількох тижнів прізвище міністерки економіки все наполегливіше звучить у розмовах про можливу заміну прем'єра Дениса Шмигаля.

Принаймні кілька разів, за даними "Української правди", президент Володимир Зеленський обговорював зі Свириденко таку перспективу.

Юлія Анатоліївна все життя будувала кар'єру в рамках чиновницької вертикалі. Як розповідають співрозмовники УП в команді президента, перспективи просування по службі для Свириденко є чи не головним мотиватором.

Тепер же вона стоїть за крок до вершини – вищої невиборної посади ніж прем'єр-міністр в Україні не існує. Після неї у людини без політичних амбіцій дорога лише в приватний сектор, науку чи читання лекцій по світових університетах.

Президент уже кілька разів з початку року впритул наближався до рішення про призначення Свириденко прем'єркою. Але жодного разу так і не ухвалив його.

Схоже, Зеленського, як і багатьох людей в уряді, ОП та Раді, гризе сумнів: а чи здатна Свириденко, яка завжди готова взятися за будь-яке доручення, сама стати лідером для цілої системи влади?

Хто ж така Юлія Свириденко, який кар'єрний шлях вона подолала і як стала по суті єдиною кандидаткою на заміну прем'єра, розповідає "Українська правда".

Свириденко завжди була чудовою виконавицею, але так само завжди мала над собою якусь вищу інстанцію – начальника, котрий генерує задачі

1. Перший похід у владу: Чернігів часів Порошенка

У середині 2000-х студентка ***Київського торговельно-економічного університету*** Юлія Свириденко не могла знайти місце для практики на виробництві.

Батько майбутньої міністерки, чернігівський чиновник Анатолій Свириденко, набрав тоді власника чернігівського аграрного підприємства "Форсаж" Валерія Куліча і домовився, щоб Юля попрацювала в його фірмі. Те стажування матиме важливе значення для кар'єри Свириденко. Але дещо пізніше.

Спершу після закінчення вишу вона в 2011 році стане головою постійного представництва Чернігова в китайському місті Усі. В її обов'язки входило залучати інвестиції з КНР у Чернігів і допомагати чернігівським підприємцям знайти партнерів у Китаї.

І вже там, у КНР, Свириденко вдруге зустрінеться з Кулічем, який приїде в складі бізнесово-чиновницької делегації переймати китайський досвід. Бізнесмен зверне увагу на перспективну майже тридцятирічну економістку. А,

коли навесні 2015-го його призначать головою Чернігівською ОДА, він запросить Свириденко очолити департамент економічного розвитку.

Восени 2015-го вона невдало балотуватиметься до Чернігівської міської ради від "Блоку Петра Порошенка" як безпартійна.

А ще за якийсь час стане першою заступницею голови ОДА.

Куліч у розмові з УП характеризує Свириденко як освічену, відповідальну і системну людину.

Сам він, до речі, доволі цікава фігура. За словами співрозмовників УП у команді Порошенка, призначення Куліча головою ОДА було компромісом між тодішньою Адміністрацією президента і місцевою бізнесово-кримінальною елітою.

Куліч вирішував чернігівські питання у взаємодії з тодішнім нардепом від "Блоку Петра Порошенка", а згодом мером Чернігова Владиславом Атрошенком. Останній офіційно не входив до фракції БПП у ВР, бо, будучи до того "регіоналом", голосував за "закони 16 січня". Але саме Атрошенко неформально представляв інтереси партії Порошенка в області.

В той же час Чернігів входив у сферу зацікавлення близького соратника п'ятого президента Сергія Березенка, який саме по 205 округу в Чернігові зі скандалом обирався до Верховної Ради.

Дуже скоро Березенко намагався взяти під контроль все, що відбувається в місті та області. Через це між ним, Кулічем та Атрошенком постійно виникали конфлікти. Один із них призвів до того, що в липні 2018-го Куліча зняли з посади голови ОДА.

На той момент Свириденко була уже першою заступницею Куліча, тож після його звільнення ще якийсь час мала виконувати обов'язки глави ОДА.

Період її керівництва був нетривалим, але саме на нього припала одна з найскладніших ситуацій в історії області – вибухи на військових складах у місті Ічня. Куліч під час розмови з УП висловив думку, що Свириденко впоралася з цим викликом і проявила себе доволі відповідально.

Перший похід Свириденко у владу закінчився тим, що вона від рядової керівниці департаменту дослужилася до в.о. глави ОДА. Але втриматись на цьому рівні не вдалося

Ще один чернігівський чиновник не під запис згадує, що Свириденко на посаді в.о. глави ОДА працювала ледь не в цілодобовому режимі, щоб тільки зарекомендувати себе перед Банковою.

"Свириденко тоді була неконфліктна і некорумпована. Про неї завжди казали: "Юля не про гроші". Зазвичай усі заступники голів ОДА намагалися лобіювати своїх підрядників або компанії, а Юля – ні", – згадує співрозмовник УП серед чернігівських чиновників.

Попри це в Адміністрації Порошенка навіть не розглядали варіант віддати їй посаду голови Чернігівської ОДА. Замість Куліча через кілька місяців призначили місцевого політика Олександра Мисника. Він мав зв'язки з партією "Наш край", яку тоді негласно курував заступник глави АП Віталій Ковальчук.

Після приходу Мисника Свириденко з ОДА звільнилася.

Як розповідають співрозмовники УП в оточенні віцепрем'єрки, Порошенко тоді зустрівся зі Свириденко.

"Петро сказав: "Юлю, ми завжди з вами. Дякую за роботу. Будемо обов'язково на зв'язку". І після цієї розмови жодного разу не зателефонував", – розповідає близький до міністерки співрозмовник УП.

Перший похід Свириденко у владу закінчився тим, що вона від рядової керівниці департаменту дослужилася до в.о. глави ОДА. Але втриматись на цьому рівні не вдалося, тож Свириденко пішла в бізнес.

Місце знайшлося в того ж Куліча, який шукав директора на спільне з естонцями підприємство з виробництва кормів для тварин і диких птахів "Сідко Україна". Тоді Свириденко довелося керувати приблизно сотнею людей і координувати виробництво орієнтовно 20 тисяч тонн продукції на рік.

2. "Зробимо їх разом". Свириденко в першому уряді Зеленського

Наприкінці літа 2019 року народні депутати призначили новий склад Кабінету міністрів. Міністром розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства у ньому став Тимофій Милованов.

Він шукав собі заступників за напрямками і запропонував це місце нинішньому в.о. міністра аграрної політики Тарасу Висоцькому. Той на тоді мав іншу роботу і порекомендував Милованову розглянути кандидатуру Юлії Свириденко. Висоцький і Свириденко були знайомі по роботі в регіонах.

І Милованов призначив Юлії зустріч в уряді.

Свириденко виїхала із самого ранку з Чернігова, але коли була уже майже біля Кабміну, несподівано потрапила в абсолютно глухий затор. На Європейській площі відбувалася багатолюдна акція "Цирк без тварин".

Кар'єра Свириденко, яка займалась виробництвом кормів для тварин, могла стати жертвою зоозахисників. Але співбесіда таки відбулась.

Так Свириденко стала *восьмою* заступницею міністра економіки. Але це було місце в Кабміні!

Спершу вона опікувалася аграрними питаннями, згодом займалася реформою трудового права.

"Юля має навички швидкого реагування. Більшість людей, коли отримують нову задачу, потребують часу, щоб подумати над її розв'язанням. У Свириденко такого немає. Юля не прокрастинує взагалі. І ще вона могла проводити зустрічі й наради без конфліктів", – розхвалює свою заступницю в розмові з УП Милованов.

Схоже, Зеленського, як і багатьох людей в уряді, ОП та Раді, гризе сумнів: а чи здатна Свириденко, яка завжди готова взятися за будь-яке доручення, сама стати лідером для цілої системи влади?

Водночас Свириденко панічно боялася медійності. Вона не мала досвіду публічної комунікації та не хотіла спілкуватися зі ЗМІ.

"Коли вона перші рази виходила на телебачення, це було дуже складно. З нею доводилось реально боротися. Емоційно для неї це було на рівні інфаркту. Зараз такого вже майже немає", – розповідає інший колега Свириденко з команди Мінекономіки.

Сам Милованов – творчий візіонер-руйнівник, але абсолютно несистемний у плані організації чиновницької роботи.

"Тимофій міг писати і о другій ночі, що от на ранок треба якась табличка, а вранці про неї і не запитати. Але головна проблема була, що він не дуже емпатичний. Тимофію було складно іти на політичні компроміси там, де йому хотілося швидких, хоч і болючих рішень", – згадує співрозмовник УП у команді Милованова.

Тому часто на наради у президента Зеленського, де треба було слухати екстравагантні ідеї і пояснювати складні економічні рішення дуже спрощеною мовою, у Милованова не вистачало нервів.

На зустрічі в Офіс президента почали відправляти Свириденко, яка могла з усім погоджуватися, записувати президентські ідеї в блокнот і пояснювати Зеленському, над чим працює Мінекономіки.

Перефразовуючи фатальну для кар'єри колишнього прем'єр-міністра Олексія Гончарука фразу: у президента на тому етапі був економічний "туман у голові", але Свириденко якось уміла крізь нього пробиратися.

4 березня 2020 року парламент відправив у відставку уряд Гончарука. Милованов втратив міністерське крісло, але його заступники продовжили роботу.

Наступним міністром економіки призначили Ігоря Петрашка. Він не став змінювати заступників одразу, а намагався зрозуміти, з ким із них зможе працювати.

Співрозмовники УП в Мінекономіки тих часів жартома пригадують, що головна задача Петрашка полягала в тому, щоб "замкнутися в кабінеті, аби його ніхто не чіпав". Він мав непогані економічні знання, але номенклатурна робота викликала в нього відверту нудоту. Вся паперова складова діяльності лежала на заступниках.

В цей час Свириденко стала людиною, на яку міністру можна було звалити більше за інших. Так вона змогла зробити наступний кар'єрний стрибок – пробитися з восьмої до першої заступниці міністра економіки.

Тоді ж Юлія почала з'являтися на Банковій ще частіше. Там її все більше помічали президент і глава ОП Андрій Єрмак.

3. Заступниця Єрмака в Офісі Зеленського

Наприкінці 2020 року в Офісі президента готувалась зміна. Керівник ОП Єрмак вирішив позбутися своєї заступниці Юлії Ковалів.

Вона прийшла на Банкову ще восени 2019-го, і новий глава Офісу сприймав Ковалів як не дуже бажаний спадок від свого попередника Андрія Богдана.

Ковалів шукали якесь місце, щоб залишити в команді, але 21 грудня 2020-го просто звільнили.

А на її місце в Офіс запросили іншу Юлю – Свириденко.

Під час вибуху коронакризи на початку 2020 року тодішній заступник глави ОП Кирило Тимошенко залучив Свириденко в "ковідний" штаб. Там вона відповідала за безмитне ввезення медичних засобів, масок, обладнання тощо.

По суті, це був час, коли вперше буквально в щоденному режимі вона почала працювати на Банковій.

Але коли в березні того року уже в час карантину Офіс шукав людину, яка б стала міністром економіки замість звільненого Милованова, Свириденко на цю посаду не розглядали.

Їй знадобилося ще кілька місяців роботи в уряді, щоб наприкінці 2020-го стати "знахідкою" Єрмака й отримати місце його заступниці в ОП.

На Банковій Свириденко постійно перебувала перед очима в президента і, що не менш важливо, змогла стати улюбленицею Єрмака

На її кар'єрному шляху від "восьмої" до першої заступниці міністра економіки Свириденко запримітив такий собі радник Єрмака, колишній СБУшник з департаменту скандального Сергія СемочкаМикола Беззубенко. Він і звернув увагу глави ОП на неконфліктну заступницю міністра.

Попри те що керівник Офісу виказував прихильність Свириденко, співбесіда перед призначенням справила на неї гнітюче враження. Вся річ була в "папочці".

"Юля прийшла в ОП на співбесіду, і там на столі уже лежала "заготовка". Такі "папочки" – це одна із задач Татарова: він на кожного готує таку детальну довідку про минуле, про зв'язки і так далі. І це, як виявилось, може бути чудовим інструментом, щоб когось просунути, а когось утопити", – розповідає людина з оточення віцепрем'єрки.

Що саме було в "папочці", не відомо, але люди, знайомі зі Свириденко в той час, розповідають, що після співбесіди вона вийшла з ОП дуже ображена і в сльозах. Вона не сподівалась, що мова йтиме про її особисте життя і ще й у загострених і маніпулятивних формулюваннях.

Правда, за якийсь час Свириденко зібралась і перемогла свої емоції: перспектива зробити наступний кар'єрний стрибок була заманливішою. 21 грудня 2020 року вона стала, по суті, найближчою до президента людиною, яка відповідає за економіку.

"Ні для кого не секрет, що в нинішній системі влади кожен заступник глави Офісу є фактично віцепрем'єром. Тобто формально повноважень у них немає, але коли реальним главою виконавчої влади є президент, то його профільні помічники з ОП мають більше влади, ніж багато міністрів. Тому для Юлі це було реально підвищення", – пояснює один із співрозмовників УП, який працював в уряді зі Свириденко.

Така широта повноважень мала і свої недоліки. Річ у тім, що заступник глави ОП з економіки займається далеко не тільки економікою.

"Те, за що відповідає заступник в ОП, в уряді поділено між 5–6 міністерствами. Свириденко мала відповідати за економіку, фінанси, аграрку, енергетику, екологію, надра, трохи оборонку, трохи соціалку. А у заступника є якийсь у кращому разі департамент ОП на 10–15 людей. Тому це робота, м'яко кажучи, не цукор", – пояснює інший співрозмовник з оточення Свириденко.

Надмірні навантаження компенсувались дечим вкрай важливим: на Банковій Свириденко постійно перебувала перед очима в президента і, що не менш важливо, змогла стати улюбленицею Єрмака.

"Юля ніколи не ставала в позу на нарадах і завжди йшла робити те, що сказав президент. Навіть якщо воно їй не подобалось, нікому не подобалось – але президент сказав – значить, треба", – пригадує не під запис один із колишніх колег Свириденко по ОП.

Наприклад, Свириденко відповідала за реалізацію ідеї Зеленського щодо закручування гайок олігархам, яка втілилась у так званому "антиахметівському" законі.

Восени 2021 року в чергового протеже Єрмака на посаді міністра економіки Олексія Любченка стався остаточний розрив і з ОП, і з прем'єром Шмигалем.

Стосунки міністра і владної команди продукували виключно деструктив, і в листопаді його вирішили замінити.

І тут завжди готова взятися за черговий проєкт Свириденко, яка запам'яталась керівництву своїм незмінним блокнотиком, куди детально нотувала ідеї президента, глави ОП і прем'єра, отримала свій шанс.

Новий прихід в уряд був для Свириденко не лише черговим просуванням по службі, а й величезним викликом

Людина, яка не набридала Зеленському і Єрмаку запитаннями "для чого?", а лише уточнювала "на коли треба?", здавалася їм чудовим варіантом для посилення уряду. Зрештою, виконавська активність Свириденко і підкреслене дотримання субординації задовольняло і Шмигаля. На той момент вона явно не видавалась прем'єру конкуренткою.

Так Свириденко стала формально другою людиною в уряді, в який її ще два роки тому взяли ледь не випадково. 4 листопада 2021 року парламент призначив її першою віцепрем'єркою – міністеркою економіки.

4. Заступниця глави ОП в Кабінеті міністрів

Новий прихід в уряд був для Свириденко не лише черговим просуванням по службі, а й величезним викликом.

Вперше за свою кар'єру вона не допомагала комусь керувати, а самостійно очолила настільки масштабну структуру як Міністерство економіки.

Ба більше, як перша віцепрем'єрка Свириденко також стала керівницею ключового урядового комітету, який координує роботу Мінекономіки, Мінфіну, Міненерго, Мінінфраструктури, Мін'юсту та Мінстратегпрому.

До складу комітету входило більше самих міністрів і керівників державних структур, ніж у Свириденко загалом було в команді на Банковій. А за кожним із них стояли ще сотні й тисячі людей в їхніх відомствах.

"Юля перший час трохи губилась. Але потім поступово почала збирати собі команду в міністерство, і воно якось запрацювало. Якщо чесно, то у Свириденко часто не вистачає масштабу, щоб побачити якісь процеси повністю. Але в неї є хороше вміння – знаходити людей, які можуть закривати напрямки роботи за неї", – розповідає в розмові з УП один із топів команди Зеленського, який багато працював зі Свириденко.

Частина депутатів із профільного комітету скаржились УП, що часом, якщо якесь питання не є пріоритетом для президента чи Єрмака, Свириденко може повністю спустити його на заступника і не занурюватися в деталі.

Але якщо питання стоїть на контролі в президента чи його треба доповідати на Кабміні, то Свириденко включається на 100% і завжди особисто захищає свої проєкти на уряді.

"Буває, що Юля замість Шмигаля приходить на наради в Раду чи в ОП. І тоді вона пояснює все з усіх боків. Можна і так працювати, але на шостий рік роботи президенту уже достатньо дати три тези, щоб він зрозумів, куди це і про що. А Юлі важливо показати, що от вона настільки відповідальна", – з посмішкою розповідає один із топів "Слуги народу".

Ще однією рисою віцепрем'єрки, яка відверто дратує колег по владі, є її готовність хапатися за будь-що, аби це тільки попросив президент

Головна ж претензія опонентів та й навіть друзів до Свириденко звучить так: вона стала віцепрем'єркою, але не перестала бути заступницею Єрмака.

І мова йде не лише про повну і беззастережну лояльність до керівника Офісу і президента, а й про манеру ухвалення рішень. А точніше – їхнього відкладання до того моменту, поки з Банкової не буде відмашки.

Показовий кейс – бронювання від мобілізації для бізнесу.

"Фактично кожна зустріч із бізнесом – це розмова тільки про одне: бронювання, бронювання, бронювання. Зараз менше розмов про податкову чи силовиків, ніж про бронювання. І що, яка публічна позиція міністерки економіки? Ви її бачили? У Юлі давно лежить готове рішення, вона знає, що бізнес просто виє від того, що втрачає кваліфіковані кадри. І що? А нічого! Бо Банкова не дає відмашку", – обурюється один із топових представників "Слуги народу" в Раді.

Апогеєм оцього страху віцепрем'єрки перед публічною відповідальністю стала історія із "Криворіжсталлю". 20 липня масова перевірка ТЦК змусила завод зупинити роботу, а сам АрселорМіттал вийшов у публічну площину з різкою заявою.

Свириденко ж, замість того щоб публічно заявити свою позицію, не знайшла нічого кращого, як за кілька годин після зупинки роботи… привітати завод із Днем металурга і подякувати за вклад в економіку.

Через подібні історії в системі влади є багато, скажімо так, свириденкоскептиків.

"Юля дуже обережна, навіть занадто. Для міністра це погана риса, для прем'єра і поготів. Це гальмує процес управління державою.

Уявіть, що Андрій Борисович і Зеленський будуть десь летіти і з ними не буде зв'язку 10 годин, а в цей час доведеться ухвалювати якесь доленосне рішення… Дуже складно уявити, що Юля візьме на себе таку відповідальність. Вона почекає, поки їй скажуть, яке саме рішення треба", – пояснює один із впливових депутатів.

"У нас зараз в партії дуже закипіло. Чому ми маємо міняти Шмигаля саме на Юлю? Хтось бачив якусь велику економічну стратегію, яку вона реалізує і яка виведе країну з руїни? Та ні. Багато гучних її проєктів придумали інші люди типу ще Гончарука з "5–7–9" чи Кубракова з "єОселею", – обурюється не під запис один зі співрозмовників у "Слузі".

"Просто посилювати Єрмака, який лобіює це призначення – не наша робота. Не може бути прем'єра, який тільки ходитиме з блокнотом за президентом і питатиме, що йому робити", – додає "слуга".

Навіть нинішнього прем'єра, якого поза системою вважають максимально орієнтованим на Банкову, в самій владній команді вважають значно самостійнішою фігурою.

"Офіс насправді цікавить якихось відсотків 30 того, що відбувається в уряді. І зараз, так, Шмигаля у "вищу лігу" не пускають, але в "другій лізі" він чемпіон. Юля усі ці питання якихось структур чи регіонів не тягнутиме", – розмірковує один із колег Свириденко по уряду.

Ще однією рисою віцепрем'єрки, яка відверто дратує колег по владі, є її готовність хапатися за будь-що, аби це тільки попросив президент. А в підсумку починати проєкти, але не отримувати в них якихось відчутних результатів.

"Вона займалась трудовою реформою – де? По єОселі за весь час затвердили 12 тисяч заявок, не 120 – 12. Дерегуляційна група в уряді – є прориви? Санкційна група в уряді? Промисловий безвіз? Зустрічі з бізнесом? Свириденко обіцяла їх щотижня. Зате в неї є час на розмінування, бо це президент доручив", – обурюється один із впливових депутатів "СН" на питання, чому фракція не хоче підтримати підвищення Свириденко.

Навіть вітринний проєкт Мінекономіки і особисто віцепрем'єрки "Зроблено в Україні", на зустрічах якого виступає президент, а відеозвіти піарить Єрмак, має дуже скромні результати. Банально, пости на офіційній сторінці програми в Facebook збирають по 100–200 лайків.

Свириденко ніколи не була на вершині влади сама. Завжди був хтось над нею, хто забирав основну масу хейту на себе

Правда, є у Свириденко і чимало прихильників, аргументи яких звучать, може, не так ефектно, але досить прагматично.

"У нинішній системі влади те, що Юля лишається "заступницею Єрмака", не мінус, а навпаки плюс. Як і те, що вона ледь не щодня буває в Офісі. Ми їй якось взагалі радили залишити за собою кабінет в ОП. Ви ж розумієте, що не прем'єр зараз ухвалює рішення, а президент. І що ближче ти до нього, що кращі у вас стосунки, то більше шансів, що твої проєкти реалізують", – пояснює не під запис один із близьких соратників Свириденко.

"Не раз же бувало, що Шмигаль вимагав від нас якихось проєктів, ми їх пропонували, він ішов до президента і вертався зі словами, що "це дурниця, Зеленський завернув". А тоді Юля брала ту ж презентацію, ішла раз, ішла другий, слухала, кивала, аргументувала, і проєкт проходив. Так було з грантами для малого бізнесу і ще купою проєктів", – додає співрозмовник.

Крім того, Свириденко, за її власним же виразом, завжди має "плюс один аргумент" – вона не була помічена в жодних великих корупційних історіях. І це завжди додає її словам сильнішого звучання на нарадах у президента.

До речі, якщо Свириденко і запам'ятається в історії як міністерка економіки, то хіба за перехід цього відомства до, сказати б, проєктів про людей.

Мінекономіки сфокусувалось, з одного боку, на залученні великої міжнародної підтримки, а з іншого – на генеруванні внутрішніх проєктів, які стимулюють бізнесове середовище.

Так з'явились, наприклад, гранти для власної справи, мільйон для ветеранського бізнесу, гранти на перенавчання жінок, іпотека для чутливих професій і військових.

Хоча справедливості заради треба сказати, що ці гроші Мінекономіки отримало від партнерів.

Показова історія програми кредитів "5–7–9". Вона в якийсь момент перекочувала з Мінфіну, який більше фокусувався на збереженості коштів і контролі банків, в Мінекономіки, яке якраз почало пушити малий бізнес для створення нових робочих місць.

"Очевидно, що міністерство займається і великими проєктами. Та ж програма підтримки на 50 мільярдів євро від ЄС Ukraine Facility – багато в чому є заслугою Мінекономіки і Юлі. Але оці "малі" внутрішні проєкти для них теж пріоритет", – переконує один із близьких до Свириденко представників влади.

Треба було б додати ще, що такі проєкти не продукують негативу. А з його сприйняттям у Свириденко все не дуже добре.

Вона ніколи не була на вершині влади сама. Завжди був хтось над нею, хто забирав основну масу хейту на себе.

У людей, яким доводилось довший час працювати зі Свириденко, склалось враження, що у звичайному житті вона буває і злопам'ятною, і навіть мстивою.

У людей, яким доводилось довший час працювати зі Свириденко, склалося враження, що у звичайному житті вона буває і злопам'ятною, і навіть мстивою

Наприклад, може повільно виживати з команди людей, які іншим здаються потужнішими в професійному плані за неї. Або забирати проєкти в різних експертних установ, якщо вони, не дай Бог, працюють зі Шмигалем.

Вона досі болісно реагує на критику, може сваритись і ображатись на людей за пости в соцмережах.

Показово, що в процесі написання цього тексту одразу кілька друзів віцепрем'єрки "з власної ініціативи" попросились на зустріч з авторами, щоб розказати про Свириденко щось хороше: бо вона "дуже хвилюється" через можливий негатив у свій бік. При тому, що сама віцепрем'єрка від інтерв'ю для тексту відмовилась.

Ця ситуація викликає тривогу за її готовність до серйозних медійних викликів.

Найбільшим страхом Свириденко на цьому етапі кар'єри, як зізнались у розмовах її друзі, є те, що люди говоритимуть про її молодшого брата, який незадовго до початку великої війни виїхав з України, демонстративно відмовився від мандату чернігівського обласного депутата від "Слуги народу" й живе собі в Лондоні в куплених уже після вторгнення квартирі та будинку.

Зрозуміло, що у поєднанні з тим, що губернатор Чернігівщини Чаус близький до Свириденко, а компанії її брата заробляли на тендерах в області – втеча родича може стати проблемою для міністерки.

Але є речі в політиці, які пережити куди важче. Як Свириденко в разі призначення має справитись із хвилею насправді великого хейту після, скажімо, підняття податків для народу, який все більше бідніє, чи зими без світла, води і опалення?

Як вона, суто по-людськи, буде справлятись із щоденними зведеннями про втрати з фронту, про покалічені тіла і долі солдатів, про знищені в порох міста і села? Чи не вплине тонкошкірість Свириденко на її працездатність як прем'єра в такій ситуації?

Зрештою, чи є у неї досить внутрішніх сил, щоб у ситуації екзистенційного вибору, як 24 лютого 2022 року, повести країну за собою?

Досвід евакуації уряду в перший день вторгнення показав, що перша віцепрем'єр легко поступається лідерством комусь нахрапистішому на кшталт Олексія Чернишова тощо.

Завойовувати територію не в характері Свириденко. Її рольова модель – відмінниця навчання: якщо працювати наполегливо і краще за інших, то керівник помітить і оцінить. Але чи досить цього у реальній "високій" політиці, побудованій значно безжальніших правилах?

Ці питання не варто сприймати як закиди. Але без відповіді на них годі зрозуміти, чи здатна Юлія Свириденко на справді високий політ.

***

Ну і насамкінець про польоти.

В ході підготовки матеріалу УП спілкувалась з десятками колишніх і чинних чиновників та представників влади.

Тільки лінивий не розповів авторам історію про літак. Згідно з постановою Кабміну, урядовий борт може використовувати прем'єр і віцепрем'єри, а віднедавна ще міністр оборони.

І от, мовляв, історія злету Юлії Свириденко нерозривно пов'язана з урядовим літаком: коли главі Офісу Єрмаку чи першій леді Олені Зеленській треба летіти в закордонні поїздки, вони брали із собою першу віцепрем'єрку, щоб "списати" на неї користування бортом. Й так у ході довгих багатогодинних перельотів дуже зблизились.

Очевидно, що ця історія розповідалась, щоби знецінити вплив і вагу Свириденко. Але хіба не цим же займаються і всі решта "нових політиків" – використовують доступні ресурси, щоб отримати ближчий доступ до влади?

Хтось має телефон Ердогана чи принца саудів, хтось здає офіс партії президента за безцінь, хтось використовує державну компанію, щоб піарити

себе і так достукатись до президента... А хтось супроводжує першу леді в поїздку, в яку її відрядив президент.

Це, хоч і дуже показова, але, мабуть, найменша з проблем, з якими Юлії Свириденко доведеться зіткнутись перед останнім кар'єрним ривком до крісла прем'єра.

Куди більше їй варто остерігатись того, що її не сприймають як суб'єктну фігуру ключові групи у Раді.

"Фракція збере за призначення Свириденко максимум голосів 200, і то, якщо домовитися з різними "тримачами" типу Павлюка. А так, найімовірніше, аби зібрати хоч 180, треба багато шукати ззовні.

Насправді, цим ще ніхто серйозно не займався, бо ще не доходили до етапу, коли начальник стукнув кулаком по столу і все – робимо. Весь час його вдавалось відмовляти від цього", – каже співрозмовник УП у керівництві "Слуги народу".

"Доходить до того, що депутати кажуть, що навіть якщо президент скаже голосувати, вони просто не прийдуть. І таких багато, десятки людей. Люди не бачать у Свириденко досить сили, щоб потягнути таку посаду. Президент має з ними хоч поговорити, бо всі живуть одними чутками", – додає інший топ президентської партії.

Цього ніхто з депутатів не артикулює, але природа несприйняття Свириденко частково навіть не пов'язана з нею особисто. Питання в тому, що за чотири роки роботи Шмигаль навчився балансувати між вимогами президента і бажаннями депутатів.

Одна з причин планованої відставки прем'єра якраз у тому і полягає, що глава ОП обурений надто великим впливом на прем'єра депутатів і зокрема глави фракції СН Давида Арахамії. Останній, як вважають у Єрмака, уже кілька разів зривав відставку Шмигаля.

Тому призначення Свириденко – це ще й боротьба між Радою і Офісом за те, чиїм буде прем'єр. Те, що він залишиться беззастережно лояльним до президента, предметом дискусії не є.

Зрештою, Зеленський не раз уже перетискав свою фракцію. Не віриться, що він не впорається зі своїми депутатами, якщо твердо щось вирішить.

Однак потенційне підвищення Свириденко стане останнім акордом тієї системи влади, яку побудував Зеленський.

Більш лояльної і відданої Офісу людини, ніж Свириденко-прем'єр уже годі буде уявити. Після її призначення президент і його глава ОП стануть фактичними керівниками виконавчої влади.

Президентські ідеї будуть у максимальному пріоритеті, усе в уряді відбуватиметься лише за відмашки з ОП. Якщо це те, чого хоче президент – в поточному режимі керувати ще й Кабміном, – то таке призначення, поза сумнівом, буде ідеальним варіантом.

Але спершу, послуговуючись футбольними термінами, варто дати відповідь на запитання: ця заміна – це буде пас на загострення атаки чи все ж просто передача на своїй половині поля?

***

№ 859

"Кешбек від Милованова" чи гідна оплата. Розбираємо гучний кейс із гонорарами віцепрем'єрки Свириденко

2025-04-14

Роман ***Романюк***, УП

Це могла б бути історія про "українську мрію". Старанна студентка з Чернігівщини будує публічну кар'єру, пробивається на вершину урядової вертикалі, йде викладати в приватний ВУЗ і – отримує мільйони за свої лекції.

Наприкінці такого мотиваційного роману головна героїня мала б звернутись напряму до читачів і сказати кожному: "Бачиш, це можливо! Навіть у нашій країні!".

Найцікавіше, що описаний сценарій насправді не вигадка. Це буквальний переказ біографії нинішньої першої віцепрем'єрки-міністерки економіки. Про урядовий злет Юлії Свириденко УП писала детальний текст, коли Юлії Анатоліївні пророкували крісло прем'єра.

А от про свої академічні досягнення віцепрем'єрка повідомила сама в рамках цьогорічної хвилі декларування.

Виявилось, що 2024 року за шість місяців викладання в Київській школі економіки (КШЕ) Свириденко отримала три мільйони сто дві тисячі п'ятсот шість гривень.

Але, на відміну від красивого роману, замість того, щоб надихнутись, читачі реальної декларації Свириденко в Україні обурились.

Можливо, тому, що місячна оплата праці міністерки в рази перевищує зарплати професорів у топових державних вузах. Можливо, хтось побачив у таких великих гонорарах спробу легалізувати доходи…

Злі язики з медійної обойми п'ятого президента навіть почали стверджувати, що оплата Свириденко – це свого роду "національний кешбек" від президента КШЕ Тимофія Милованова за просування його в наглядові ради держпідприємств. А також мільйони доларів грантів від міжнародних партнерів, на які Мінекономіки закуповує аналітику і послуги в "Інституту КШЕ".

"Українська правда" далека від такої манери безпідставних звинувачень, хоч би й з поваги до високого професійного рівня аналітичного підрозділу Київської школи економіки.

Тому ми звернулись по коментарі безпосередньо до учасників історії, розіслали відповідні запити, проаналізували документи і пропонуємо читачам та Національному агентству з питань запобігання корупції (НАЗК) спокійно в усьому розібратись.

1. Викладачка на мільйони

Почнімо з фактів. 22 березня Юлія Свириденко подала щорічну податкову декларацію за 2024 рік.

Судячи з неї, життя віцепрем'єрки за рік мало в чому змінилось: та ж маленька квартира у власності і більша, орендована, в Києві, ті ж дві квартири в Чернігові, та ж уживана BMW X3 у користуванні.

Єдине, що змінилось відчутно з 2023-го – це гонорари за викладання.

Якщо

— два роки тому за свої послуги КШЕ Свириденко отримала трохи менше ніж 852 тисячі гривень, то

— в 2024-му сума гонорарів зросла більш як у три з половиною рази – до згаданих 3,1 мільйона гривень.

Постає логічне запитання: чи це багато для викладача? Подібних приватних вузів, які б активно залучали викладати урядовців, в Україні, по суті, немає.

Якщо ж порівнювати з державними, то гонорари Свириденко здаватимуться захмарними навіть у зіставленні із найкращими українськими вузами.

Наприклад,

(1) Анатолій Мазаракі, ректор Державного торговельно-економічного університету, який колись із відзнакою закінчила нинішня міністерка економіки, отримав за рік повної зайнятості "погодинку" і гонорари 1 мільйон 23 тисячі гривень.

(2) У Києво-Могилянській академії, яку мріє купити Тимофій Милованов, президент Сергій Квіт отримав за рік роботи трохи менше ніж 907 тисяч гривень.

(3) Ректор головного економічного університету країни КНЕУ імені Вадима Гетьмана Дмитро Лук'яненко мав річної зарплати 868 тисяч гривень.

Тобто усі троє разом вони отримали за рік роботи менше ніж Юлія Свириденко за 7 місяців.

Не меншу "фору" Свириденко-викладачка могла б дати і Свириденко-другій людині в уряді. Перша віцепрем'єрка отримала в Кабміні річний дохід більш як удвічі менший за викладацький гонорар: 1 мільйон 205 тисяч гривень.

Тут варто сказати, що навіть деякі заступники міністерки економіки отримують більше за неї.

Наприклад,

(1) — Віталій Кіндратів мав за рік зарплати майже 1,6 мільйона,

(2) — Тарас Качка – 1,53 мільйона,

(3) — Ігор Безкаравайний – 1,22 мільйона, а

(4) — перший заступник міністра Олексій Соболєв – 1,57 мільйона гривень.

До речі, Соболєв теж викладає в Київській школі економіки. Але якщо в уряді він заробляє більше, ніж Свириденко, то в КШЕ його дохід за 2024-й рік удвічі менший – 1,5 мільйона гривень.

УП звернулась по коментар до очільниці Мінекономіки, щоб вона пояснила природу таких високих гонорарів.

Для максимальної коректності наводимо відповідь Свириденко з мінімальними скороченнями:

"Я викладаю в Приватній установі "Університет "Київська школа економіки" з 2023 року в якості запрошеного викладача (professor of practice)...

Під кожен із напрямків освітньо-наукових програм укладається окремий договір. У моєму випадку це "публічне адміністрування", "економіка" і "менеджмент" (у декларації справді вказані три окремі угоди – УП).

У рамках цих напрямків я викладаю різноманітні теми на курсах "Стратегічний менеджмент", "Економіка повоєнної відбудови", "Макроекономіка", "Дослідницький семінар". Теми лекцій стосуються глобальних шоків у світовій економіці, особливостей економіки воєнного стану, управління відбудовою в Україні тощо.

> *— Лекції проводяться у позаробочий час (пізно ввечері або на вихідних), щоб не зашкодити виконанню моїх обов'язків за основним місцем роботи в Кабінеті Міністрів України.*

Окрім лекційного навантаження, я консультую здобувачів щодо написання дипломних робіт, а також веду дослідження і готую матеріали для вдосконалення навчальних програм.

Наприклад, я залучена до підготовки курсу зі стратегічного менеджменту, готую до запуску програму з лідерства в стратегічних інноваціях".

Тобто, якщо резюмувати, то пані міністерка читає лекції на кількох програмах, консультує студентів і готує до запуску нову навчальну програму. І, що важливо, усе це в позаробочий час. Таке собі академічне хобі в умовах війни, коли у міністра економіки, здавалось би, не може бути зайвого часу...

"Я сам офігів трохи, коли дізнався, скільки ми платимо Юлії Анатоліївні. Ну там 100 тисяч в місяць – я розумію. Але такого я сам не чекав", – зізнається в розмові з УП президент КШЕ Тимофій Милованов.

"Але ми – приватна структура з бюджетом десь в районі 50 мільйонів доларів на рік. Якщо керівництво університету вирішило, що треба стільки платити Свириденко, то, мабуть, так і є. Хоча ми зараз проведемо внутрішнє розслідування, чи це було коректне рішення. У нас є внутрішній документ,

яким визначається рівень оплати викладачам, і там, як виявилось, діючим міністрам і справді можна платити такі гроші. Їх прирівняли до рівня Нобелівських лауреатів і інших супервідомих людей", – пояснює Милованов.

УП попросила надати згаданий порядок нарахування виплат викладачам, і президент КШЕ надав нам його.

Йдеться про документ під назвою KSE Policy on Faculty Remuneration від 20 квітня 2023 року за підписом ректора Університету КШЕ Тимофія Бріка.

Для нашої історії важлива наступна таблиця, де визначені розміри винагород для запрошених викладачів, або professor of practice.

3. Professors of Practice

KSE welcomes **Professors of Practice**—leaders in industry, policy, or civil society—who contribute real-world expertise through teaching, mentoring, and participation in workshops.

Professors of practice are expected to teach and interact with students, however their on campus presence depends on their engagement in their industry (e.g. a workshop is sufficient for PP, while core faculty usually teach by credits). Remuneration of Professors of Practice vary on their level of engagement and status in the industry.

Remuneration is provided as net after taxes

Title	Per month	Engagement
Former governmental seniors, former business leaders, members of board of directors.	20,000–80,000 UAH	Course-based teaching, short-term courses, thesis advisory, ad hoc (guest lectures, single workshop)
Current seniors in government or business, strong domestic impact and recognition	80,000–140,000 UAH	
Current seniors in government or business, strong international impact and recognition	140,000-240,000 UAH	
Out-of-country positions	between 30% top-up and the market rate of the respective country/region	

Як видно, чинні очільники урядових та бізнесових структур поділені на дві категорії і

1) — можуть отримувати від 80 до 120 тисяч гривень на місяць, якщо вони мають відчутний внутрішньоукраїнський досвід і визнання, та

2) — до 240 тисяч, якщо можуть передати серйозний міжнародний досвід.

Тобто оплата 440 тисяч Свириденко за трьома паралельними контрактами не мала порушувати формальні внутрішні процедури КШЕ. Чи це ефективне витрачання університетом донорських коштів, вирішувати самим донорам.

Для суспільства важливо з'ясувати, чи немає в таких високих гонорарах конфлікту інтересів або спроб легалізації доходів.

2. Урядово-академічний конфлікт

Тему конфлікту інтересів у трикутнику Свириденко – Милованов – КШЕ от уже тиждень публічно педалюють ті, кого невідповідальні медіа назвали б "порохоботами", а ми скажемо – прихильні до Петра Порошенка колишні журналісти і чинні народні депутати фракції "Євросолідарність".

Їхня аргументація побудована на кількох пунктах.

(1) По-перше, мова про давню професійну пов'язаність Милованова і Свириденко, яка була у нього заступницею в Мінекономіки.

(2) По-друге, вказують на те, що Мінекономіки начебто номінувало Милованова в наглядову раду Укроборонпрома, а Свириденко голосувала за призначення президента КШЕ в наглядову Енергоатома.

Сам Милованов в розмові з УП відкидає можливість формального конфлікту інтересів.

"У нас юридично все дуже серйозно розведено. Це було ще в часи, коли за Порошенка мене призначали в наглядову раду Нацбанку, а Гонтарева викладала в КШЕ. І тоді ще ми зробили так, що я взагалі не маю юридичного чи фактичного впливу на українські організації – університет і ГО, я керую американськими організаціями. А в Україні університет від мене не залежить ніяк, а робота з урядовими структурами ведеться через ГО, в якій у мене теж немає ніяких позицій", – переконує Милованов.

"Тобто, може, політично ні, але юридично у нас дуже сильна позиція. Мене, ще коли я пішов викладати до "Слуги народу" в Трускавець, тодішнє НАЗК намагалось тягати, але нічого так і не змогли нам пред'явити", – додає президент КШЕ.

Згадана робота через ГО "Київська школа економіки" з урядом дуже важлива. На відміну від усіх інших абстрактних закидів, тут принаймні є конкретні зв'язки і гроші.

Отож, на запит УП Мінекономіки повідомило, що ГО "Інститут КШЕ", тобто аналітичний підрозділ цієї структури, є реципієнтом і виконавцем проєкту міжнародної технічної допомоги (МТД) "Підтримка України у відбудові та відновленні", де бенефіціаром є саме відомство Свириденко.

Запит на цей ґрант був поданий Мілованови м ще до призначення Свириденко в уряд, але реалізується з 2022 року, тобто за каденції Юлії Анатоліївни.

— Сума проєкту МТД – ні багато ні мало майже мільйон євро.

Крім того,

> —з кінця 2023 року розпочався великий проєкт Кабміну спільно з американськими партнерами на 150 мільйонів доларів, де ГО "Інститут КШЕ" є одним із виконавців, а Мінекономіки – одним із бенефіціарів.

Як видно з усього описаного вище, між Юлією Свириденко і Тимофієм Милованoвим є не лише дружба. Між їхніми структурами обертаються ще й чималі гроші.

Хоча сам Милованов у розмові з УП скаржиться, що робота з урядом не лише малоприємна через часом хамську манеру поведінки урядовців нижчої ланки, то ще й ризикована для КШЕ.

"Ми багато робили для уряду за свої гроші, чекали компенсацію. А коли USAID зникло, то у нас тепер дірка в 2 мільйони доларів, яку треба перекривати. При тому, що люди з уряду не тіки не платять, то ще й кричать на наших людей, постійно щось вимагають на завтра… У нас люди через це звільняються, і їх треба якось вмовляти, утримувати", – скаржиться президент КШЕ.

Що ж стосується високих гонорарів для Свириденко, які опоненти Милованова трактують якраз як "кешбек" за отримані гранти і посади, то ніхто не поставить крапки над "і" краще, ніж відповідні органи.

Якщо нам не зраджує пам'ять, то свого часу НАЗК акурат для таких випадків і створювалось: з'ясовувати, чи є конфлікт інтересів і чи є чимось окрім вияву пошани можливо завищена оплата викладацьких послуг членкині уряду.

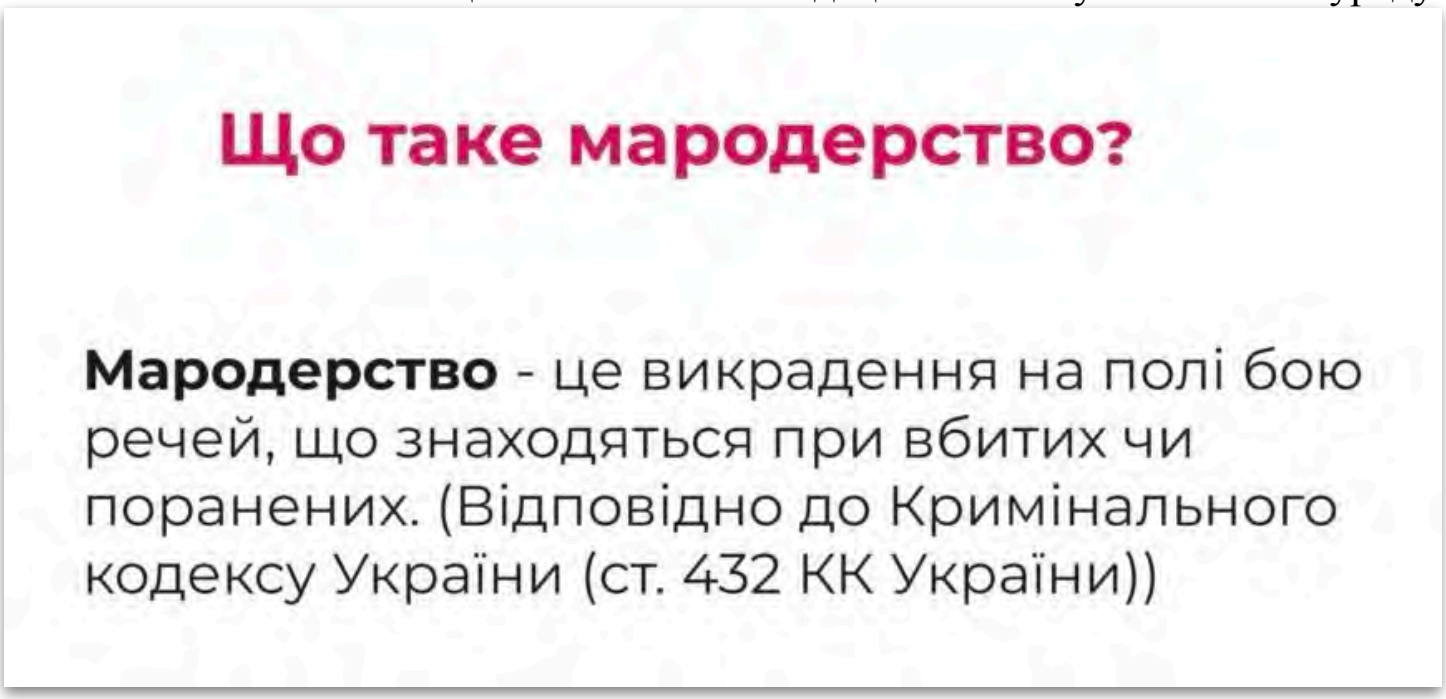

***

№ 860-1

Чи працює програма Володимира Зеленського зі зниження цін на ліки?

2025-04-16

Лямець

Минув місяць, можна робити перші оцінки. Коли президент бере ситуацію під особистий контроль, логічно очікувати наведення порядку. Але на практиці відбувся перерозподіл доходів на користь кількох учасників ринку, а загалом ліки подорожчали.

Давайте подивимось на цифри з тих, що є у відкритому доступі.

З березня ціни на 100 найпопулярніших препаратів мали впасти на 30%. І це начебто сталося. Чому начебто?

> 1) — По-перше, **загалом ціни на ліки зросли**. Що так станеться, було зрозуміло на самому початку. Бо ліки зі списку ТОП-100 складають лише 5% усього фармацевтичного ринку. На решту 95% препаратів ціни або не впали, або зросли.

> 2) — По-друге, **бенкет відбувся за рахунок аптек**. 14 лютого Кабмін заборонив аптекам отримувати гроші за маркетинг — так зветься оплата від виробників за те, щоб саме їхні ліки стояли на найкращому місці в аптеці. Зауважте, заборона стосувалася не лише маркетингу 100 ліків з переліку МОЗ, а загалом маркетингу усіх ліків.

Це не випадково. Ось посилання на дослідження компанії Proxima Research.

> https://www.apteka.ua/article/708977

У ньому йдеться, що на початку 2022 маркетингові платежі вже зупинялися. Тоді аптеки підняли ціни, аби компенсувати збитки. Чи не сталося те саме у березні 2025?

Дані Proxima свідчать, що 71,8% від кінцевої вартості препаратів в Україні формують виробники, 5,9% - дистриб'ютори, та 22,3% - аптеки. Це означає, що ціни на ліки, вироблені в Україні, формують переважно заводи-виробники. Про те саме свідчить зниження середньозваженої аптечної націнки за останні десять років - з 23% до 14%.

Але і тут не все просто. За рахунок чого аптеки знижували націнку?

Наведу посилання на дуже змістовне інтерв'ю представниці фармацевтичної компанії "Дарниця" пані Катерини ***Загорій***. Вона назвала аптеки "паразитами на виробниках".

> — За її словами, на препарати "Дарниці" маркетинг сягає 68% від ціни. За її словами, лише комбінат "Дарниця" мав маркетингові угоди з приблизно 70-ма компаніями на суму 1,3 млрд грн.

За її словами, аптек забагато, і грошей на них ішло надто багато.

Пані Загорій каже, що в Україні 18 400 аптек. У розрахунку на кількість людей, вдвічі більше, ніж у Німеччині. А великі мережі аптек навіть під час війни розширювалися, тобто отримували ще маркетингові платежі. Я зрозумів ці слова так, що ліки дорожчають саме через аптеки.

> https://epravda.com.ua/biznes/yak-pracyuye-farmacevtichniy-rinok-804009/

Чи це відповідає дійсності? Не можу перевірити звітність "Дарниці", але маю декілька альтернативних показників. Усі вони суперечать словам пані Загорій.

Наприклад, пан Олексій ***Кущ*** у своєму дописі навів економію, яку отримали виробники після заборони маркетингових договорів, - це 500 млн грн щомісяця. Тобто, 6 млрд грн на рік.

> https://t.me/Analityka_Kush/3215

Чи це багато? У 2024 загальний обсяг аптечного продажу товарів "аптечного кошика" становив 194,7 млрд грн, та збільшився на 19% порівняно із показниками 2023. Це не лише ліки, а ліки+БАДи+косметика+решта. Навіть якщо ліки складали лише половину, на тлі цієї суми 6 млрд грн - це мізерно мало.

https://www.apteka.ua/article/712849

Врахуємо ще кілька фактів.

1) — Перший - виробники нічого не втрачали. Вони віддавали не з прибутку, а включали маркетингові суми до складу своєї ціни. Тобто, за все врешті решт платив покупець.

2) — Другий - слова пані Загорій щодо "паразитів" дещо протирічать даним з дослідження Proxima Research, за якими частка маркетингу у доході аптек не перевищувала 11%, а у 2022 році навіть падала до 4%. Саме тоді аптеки компенсували це падіння за рахунок різкого підвищення цін на ліки.

Ну і нарешті, третій та мабуть головний факт - після рішення президента виробники мали б знизити ціни за рахунок неочікуваної "економії". Але вони цього не зробили. Додаткові сотні млн грн на місяць – залишили собі.

Тепер давайте об'єднаємо це все до купи. Про що можна сказати?

1. Існує потужний конфлікт між виробниками та аптеками.

Чіткої картини в грошах власне в мене немає. Впевнений, що її мають МОЗ, Комітет Верховної Ради та власне учасники ринку. Чому вони не врахували ці факти, коли затверджували рішення? – Велика інтрига.

2. Маркетингові платежі дійсно існували. Але чи були вони занадто великими, я не впевнений.

"У ціні будь-якого лікарського препарату до 1 березня 22-23% становив маркетинг – це те, що ми платили аптеці за право бути на полиці", - сказала у своєму інтерв'ю пані Загорій. Натомість Proxima навела максимальний відсоток лише 11%. Кому вірити? Знову ж таки, питання до МОЗ.

3. В результаті регулювання цін з березня 2025, аптекам різко перекрили кисень, натомість виробники отримали неконкурентну перевагу. Фактично, виробники заробили те, що втратили аптеки.

Висновок: замість регулювання, ціни зросли. А на ринку відбулася антиконкурентна гра. Є підозри щодо лобізму з боку виробників.

Навіть якщо його не було, це не регулювання. Регулювання має балансувати інтереси або не починатися взагалі. По факту, держава взяла участь у боротьбі на боці одної з конкурентних груп. До того ж, більш потужної групи.

Я не кажу, що не потрібно було збалансувати розміри маркетингової винагороди. Можливо, у деяких випадках вона була зависокою. Але треба завжди пам'ятати: отримуючи маркетингові платежі, аптеки могли тримати розумну націнку, оплачувати зарплати, комуналку, пропонувати знижки. Тепер ці гроші залишилися виробникам. Аптеки втратили доходи, і компенсували це підвищенням цін на решту ліків.

Як я і передбачав, **внаслідок рішення Кабміну відбувається концентрація ринку.**

З ринку витискають малих незалежних гравців, а ось мережі отримають певну перевагу за рахунок великого масштабу.

А головне, що отримало суспільство? Давайте подивимось перелік препаратів, на які було знижено ціни:

https://moz.gov.ua/uk/liki-cini-na-yaki-budut-znizheni

Як зазначив Олексій Кущ, це "аскорбінки та інші другорядні ліки".

Щось у цьому дійсно є, бо у переліку дійсно стоять 9 видів аскорбінок зі смаками манго, м’яти, дині.

Схоже, що

— суспільство отримало фруктові аскорбінки по 10,92 грн і вигадане "зниження цін". А насправді, чергове подорожчання 95% ліків.

І лише виробники отримали цілком конкретний прибуток.

На якому ж етапі відбулася підміна?

Давайте згадаємо, як все було.

Може, це було щире бажання президента, бо ціні на ліки останніми роками дійсно злетіли, і жодного розумного пояснення стрімкого подорожчання не було. Схоже, що підвищували ціни просто тому, що це можна було робити. Адже ліки подібні до бензину, продуктів харчування чи електроенергії. Це базові товари, які завжди будуть продаватися і завжди будуть у попиті. Ти не можеш не лікуватися, як не можеш не їсти.

Тому, коли президент поставив вимогу,

— почалася робота Кабміну, а точніше, Міністерства охорони здоров'я. І саме тут, на мою думку, відбулася підміна.

МОЗ публікував перелік із 100 "найбільш популярних лікарських засобів", і ціни на них було знижено.

— Але решта - подорожчала, а виробники "випадково" отримали величезний прибуток. Це показово, бо, виходячи зі структури ціноутворення, саме вони мали знизити ціни, але не зробили цього завдяки державі.

Ще раз нагадаю, що

— 71,8% від кінцевої вартості препаратів в Україні формують виробники; а представниця "Дарниці" визнала, що рентабельність по деяких препаратах сягає 85%. Умовно, аспірин, який продається по 10 грн, може мати собівартість десь 1,5 грн.

Відкритим лишається питання: як вийшло це "чудовіщное нєдоразумєніє".

Але факт залишається фактом: людей ошукали.

Ціни зросли, аптеки втратили доходи, а фармзаводи тихо поділили додаткові прибутки. Власне я не вірю, що таке могло статися без участі чиновників МОЗ.

Якщо маєте інше тлумачення наведених цифр, пишіть у коментарях.

***

№ 860-2

Благими намірами встелений шлях споживача до цінового аду

t.me/Analityka_Kush

/3215

Apr 11 at 12:17

Аналітика Куща

Хто жив в інших країнах, той знає, що Україна - це країна аптек.

В ЄС неможливо без рецепту купити навіть німесил, коли зуб болить.

Але це закономірно для бідної країни, в якій немає розвинутої страхової медицини.

Послуги якої, до речі, набагато дорожчі ніж у нас.

До 01 березня в Україні діяли так звані «маркетингові договори» між аптеками та виробниками.

> Це була своєрідна агентська плата аптекам за їх послуги щодо презентації товарів, консультацій покупцям. Ну і ресурс для скидок та маркетингових акцій, звісно.

Аптеки в Україні розвиваються за принципами торгового рітейлу, а не як склади ліків за рецептами.

Але будь-яке регулятивне втручання чиновників у нас обертаються на проблеми для споживачів.

Уряд вирішив заборонити маркетингові договори,

нібито саме вони ведуть до .... подорожчання ліків, що виглядає досить абсурдно.

Зараз я поясню чому.

(1) Маркетингові договори були скасовані, але ціни були знижені лише на 100 препаратів, які визначили виробники.

(2) Це, переважно, аскорбінки та інші другорядні ліки.

(3) Ціни виробників на решту препаратів не змінились і вони отримали додаткові прибутки внаслідок призупинки платежів аптекам за маркетинговими договорами.

(4) В той же час аптеки, втративши суттєву частину доходу, почали підвищувати торгові націнки і ціни на ліки продовжили зростати.

(5) Отак замість здешевлення, споживачі отримали здорожчення, а виробники - надприбутки. Ціна питання - 500 млн грн на місяць.

Саме такі кошти виробники додали до своїх прибутків внаслідок скасування маркетингових договорів, а аптеки вимушені були компенсувати ці кошти за рахунок торгової націнки.

Тобто за все заплатив споживач.

А тепер питання. Чи дійсно у МОЗ сидять такі короткозорі чиновники, які не розуміють цих наслідків?

Думаю, ні.

Тому, чи не йдеться тут про відвертий лобізм "великої фарми", а точніше, кількох виробників?

Чи немає тут корупційного сліду?

На всі ці питання варто знайти відповіді, інакше споживачі продовжать переплачувати за ліки, адже це найнеобхідніше.

***

№ 861

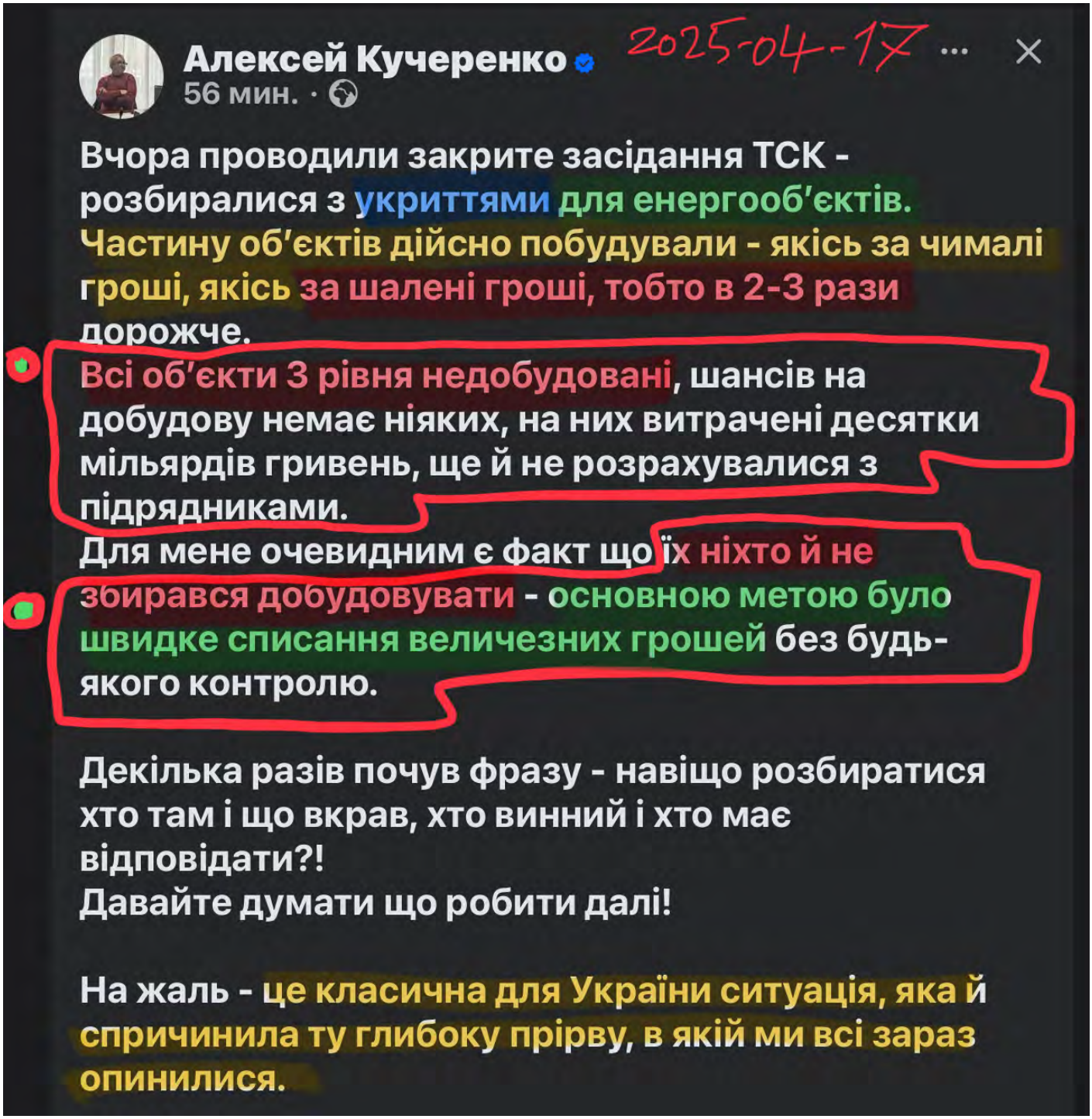

***

№ 862

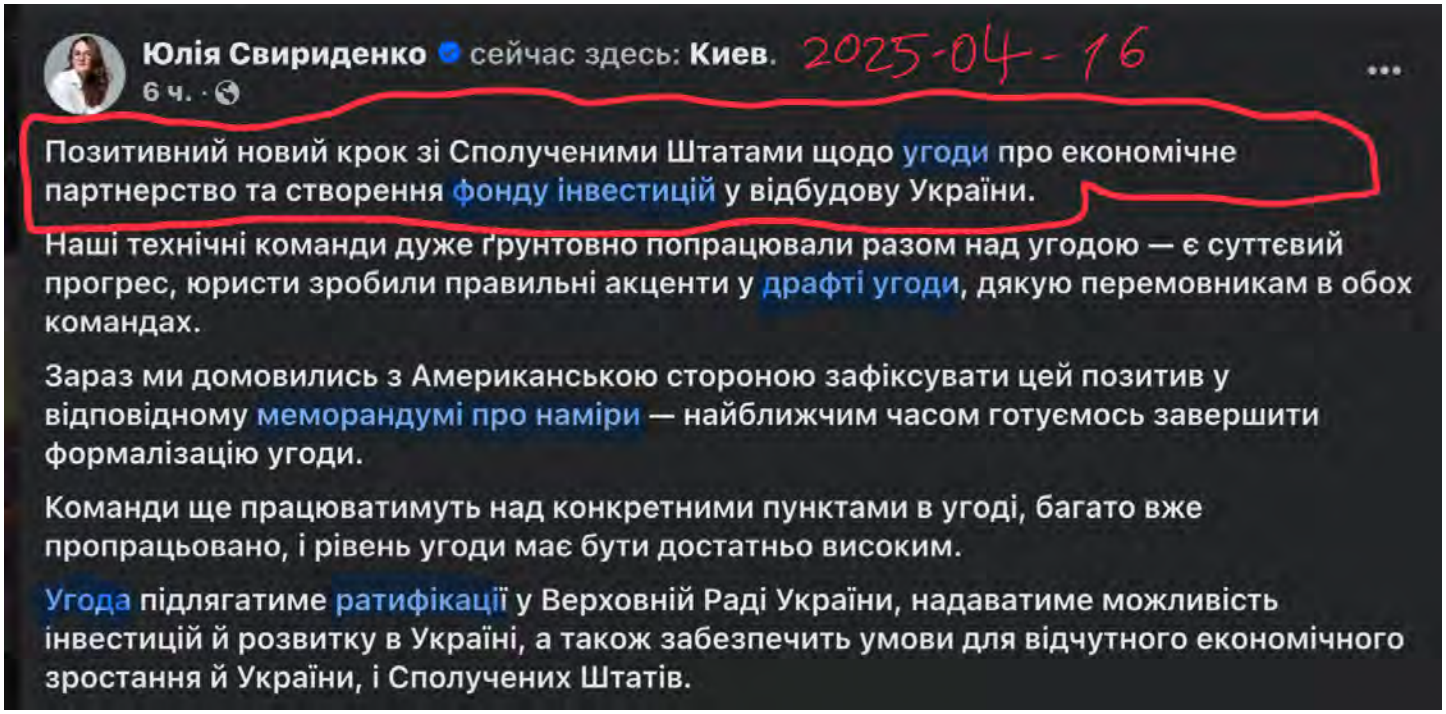
Юлія Свириденко сейчас здесь: Киев.
6 ч. ·
2025-04-16
Позитивний новий крок зі Сполученими Штатами щодо угоди про економічне партнерство та створення фонду інвестицій у відбудову України.
Наші технічні команди дуже ґрунтовно попрацювали разом над угодою — є суттєвий прогрес, юристи зробили правильні акценти у драфті угоди, дякую перемовникам в обох командах.
Зараз ми домовились з Американською стороною зафіксувати цей позитив у відповідному меморандумі про наміри — найближчим часом готуємось завершити формалізацію угоди.
Команди ще працюватимуть над конкретними пунктами в угоді, багато вже пропрацьовано, і рівень угоди має бути достатньо високим.
Угода підлягатиме ратифікації у Верховній Раді України, надаватиме можливість інвестицій й розвитку в Україні, а також забезпечить умови для відчутного економічного зростання й України, і Сполучених Штатів.

Рис1

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 08 квітня 2025 р. № 316-р

Київ

Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету

1. З метою захисту національних інтересів України та формування позиції України з урахуванням специфіки законодавства Сполучених Штатів Америки та України під час підготовки узгодженої позиції України щодо процесу перемовин з Американською Стороною для укладення Угоди щодо створення Інвестиційного фонду відбудови виділити 113 005 тис. гривень з резервного фонду державного бюджету на здійснення заходів, пов'язаних із наданням консультаційних послуг для підготовки проекту зазначеної Угоди, а саме:

Міністерству економіки – 59 000 тис. гривень;

Міністерству юстиції – 54 005 тис. гривень.

= 225 млн. грн

Міністерству фінансів здійснити зазначені видатки на безповоротній основі за рахунок коштів резервного фонду державного бюджету.

2. Міністерству економіки та Міністерству юстиції невідкладно забезпечити до 15 квітня 2025 р. залучення консультантів, які мають досвід надання Кабінету Міністрів України консультативних послуг з управління державним боргом та здійснення державних зовнішніх запозичень, а також консультантів провідних міжнародних юридичних компаній до підготовки переговорних позицій України щодо укладення Угоди щодо створення Інвестиційного фонду відбудови.

3. Міністерству економіки та Міністерству юстиції:

затвердити у триденний строк за погодженням з Міністерством фінансів перелік витрат, пов'язаних із здійсненням заходів, визначених у пункті 1 цього розпорядження;

подати до 26 грудня 2025 р. Міністерству економіки, Міністерству фінансів та Державній казначейській службі звіт про використання коштів, виділених згідно з цим розпорядженням.

Прем'єр-міністр України **Д. ШМИГАЛЬ**

Інд. 27

Рис2

***

№ 863-1

Той самий текст з матеріалу "Влада в Україні монополізується" від The Economist

2025-04-17

Лямец

Абсолютно російські наративи, дуже соромно за поважне британське видання, що воно скотилося до відвертого трампізму. І це коли корупцію подолано, і все населення підтримує Зеленського та його команду. Звісно, я іронізую, чи не іронізую? Якщо ви мислите десь так само, накладіть на себе санкції. Превентивно, не створюйте зайву роботу для РНБО.

Ось основні тези від The Economist:

(1) - Посилення влади президента Зеленського викликає занепокоєння. Критики вважають, що президентська влада стає надмірно сильною, що може негативно позначитися на ефективності держави та навіть на військових зусиллях.

(2) - Попри воєнний стан, критикувати владу стало складніше. В умовах війни увага до недоліків уряду може підірвати міжнародну підтримку. Однак мовчання означає прийняття монополізації влади. Після критики Трампа на адресу Зеленського, назвати його диктатором усередині країни стало майже неможливо.

(3) - Вживаються кроки, що вказують на підготовку до можливих виборів і подальше посилення контролю. Заморожуються активи опозиційних діячів, таких як Петро Порошенко, проти них відкривають справи, що розцінюється як використання закону в політичних цілях і створення небезпечного прецеденту.

(4) - Спостерігаються випадки переслідування громадських активістів, які критикують владу. Застосовуються методи, що нагадують ранні роки правління Путіна, що викликає занепокоєння.

(5) - Влада концентрується не в уряді чи парламенті, а в руках кількох неофіційних осіб в адміністрації президента. Лояльні кадри отримують високі посади, а незалежних або популярних діячів відсторонюють. Прикладами є звільнення Валерія Залужного та інших.

(6) - Критична преса стикається з обмеженнями та тиском з боку Офісу президента. Замість вирішення проблем, піднятих журналістами, їм обмежують доступ, тиснуть на рекламодавців і сприймають контакти з пресою як зраду.

(7) - Існує ризик, що посилення авторитаризму підриває стійкість України. Незважаючи на успішне протистояння великій автократії (росії), перетворення на малу автократію може зробити країну більш вразливою.

***

№ 863-2

Power is being monopolised in Ukraine

The Economist

Europe | When politics becomes the weak point

Power is being monopolised in Ukraine

Critics say the presidency is becoming too mighty, and making mistakes

Not above criticism PHOTOGRAPH: IMAGO/ZUMA PRESS WIRE

Apr 16th 2025 | KYIV

Share

Not above criticism

Critics say the presidency is becoming too mighty, and making mistakes

Apr 16th 2025|kyiv

Behind the nondescript façade of a light-industrial building in Kyiv, an eclectic crew of video-gamers, architects, scientists and film-makers is mass-producing deep-strike drones and cruise missiles. They do not look like old-style defence types, but they are transforming Ukraine's war. Three years ago they were making 30 drones a month. Now they are up to 1,300 a month, ranging from slow drones ($580,000 for a set of ten) to a new ballistic missile (at $1m a piece). They cost a fraction of what foreign ones do, and are based on open-source designs, meaning that they are not bound by foreign-usage restrictions. "We don't want to have any dependence on America's politics," says the firm's founder, whose name cannot be disclosed for security reasons.

When Russia launched its full-scale invasion in 2022, Ukraine's war-fighting effort utterly depended on American and European supplies. Yet over the past three years its own military manufacturing capacity has gone from $1bn- to $35bn-worth of materiel per year, according to Oleksandr Kamyshin, a presidential adviser overseeing the industry. Faster than anyone would have predicted, Ukraine is becoming self-sufficient in many types of weaponry. But big gaps remain. Ukraine still cannot make systems capable of knocking out incoming Russian missiles.

Read more of our recent coverage of the Ukraine war

Manpower is another problem. Mobilisation has been mishandled: troops' rotations away from the front are infrequent; draft agents seize people arbitrarily; and the government has hesitated to lower the age of conscription. Still, the army has grown, and elite units continue to attract recruits. Most important, drones have sharply reduced Russia's numerical advantage: according to some estimates, 75% of all casualties suffered by the Russian army are inflicted by them.

Ukraine's worst fragility may be not military but political. Since the start of the war, many liberal and moderate Ukrainians have faced a dilemma. Drawing attention to incompetence, corruption or mismanagement by the government risks undermining international support. But keeping silent means accepting Mr Zelensky's increasing monopoly of power, which has sometimes undermined the state's effectiveness and even the war effort itself. "While the Western media and European leaders have lionised Zelensky and turned him into a celebrity, we feel trapped," says Yulia Mostovaya, the editor of zn.ua, an independent online daily.

If criticising Mr Zelensky was difficult before Mr Trump attacked him in February for being "a dictator", doing so now is all but impossible. Ukrainians have rallied around the president to such an extent that he appears to be considering holding elections. "If Zelensky feels he has no competitors, that means elections are approaching," quips one official. In preparation for the possibility of them, the state appears to be tightening its grip.

In February Petro Poroshenko, who leads the largest opposition party, was penalised for unspecified "threats to national security". His assets have been frozen. He is also being charged with "treason" in a legal case which looks to critics like lawfare. The sanctions in effect bar him from contesting any election. However much Ukrainians may dislike Mr Poroshenko, many see this as a dangerous precedent. "If Poroshenko can be barred from an electoral process without any court decision, so can anyone else," says Olexiy Honcharenko, a member of Ukraine's parliament, the Rada.

Civil-society activists are also being harassed. Vitaly Shabunin, an anti-corruption crusader, who had enlisted in the first days of the war while also exposing graft in

Ukraine's defence ministry, has long been targeted. His latest investigation was met with snide vengeance. To punish him, he has been sent close to the front; photographs of him delivering food are sent daily to the authorities. Such methods recall Vladimir Putin's early years of rule, says Mr Shabunin, at least in their pettiness.

Ukraine's politics is a far cry from Russia's, and concentrating power is a natural consequence of war. But some of Ukraine's staunchest supporters increasingly worry it may be going too far. True, Ukraine's democracy was never really based on the rule of law. Its pluralism was provided by the diversity of its regions, the competing interests of its power groups, and a vocal civil society that relied on the support of Western embassies and the media. But all these checks are being weakened or removed.

In the name of efficiency, power is being concentrated not in the government or the parliament, but in the hands of a few unelected officials in the presidential administration, including Andriy Yermak, the chief of staff, Dmytro Litvin, Mr Zelensky's speechwriter, and Oleh Tatarov, who oversees the security agencies. The administration is reluctant to share power not just with opponents but with anyone seen as a potential rival. Loyalists are rewarded with seats on the boards of state firms. Those who show too much independence, have too much popular support or enjoy direct lines of communication to Western countries have been fired or sidelined. This includes Valery Zaluzhny, the popular commander of Ukrainian forces, removed in February 2024 and sent to be ambassador in London. Others pushed out include Oleksandr Kubrakov, a former minister of infrastructure; Dmytro Kuleba, a former foreign minister; and Mustafa Nayem, who led the agency for reconstruction.

Differences of opinion and critical media are seen as a threat, rather than a strength. Sevgil Musaeva, the editor of *Ukrainska Pravda*, the country's leading independent online publication, complains that instead of dealing with the reasons that prompt journalistic investigations, the presidential office responds by restricting access, targeting advertisers and seeing any contact with its journalists as treachery. "This is not systemic censorship, but if we don't resist, the free space will disappear before we know it," she says.

Ukraine's move towards more authoritarian rule is unsurprising given the pressures it faces as the war grinds on well into its fourth year. Yet the risk is that it undermines the country's self-organising resilience. As Mr Honcharenko puts it: "We have demonstrated that a small democracy can resist a larger autocracy and turn itself into a porcupine. But a small autocracy can be swallowed by a larger one."

***

№ 863-3

Влада монополізована в Україні?

Критики кажуть, що президентство стає занадто могутнім і робить помилки

За непоказним фасадом легко-промислової будівлі в Києві еклектична команда відеогеймерів, архітекторів, вчених та кінематографістів масово виробляє дрони глибокого удару та крилаті ракети. Вони не схожі на старі типи оборони, але вони трансформують війну в Україні. Три роки тому вони робили 30 дронів на місяць. Зараз їх становить до 1300 на місяць, починаючи від повільних дронів (580 000 доларів за набір з десяти) до нової балістичної ракети (за 1 мільйон доларів за штуку). Вони коштують трохи того, що роблять іноземні, і базуються на конструкціях з відкритим кодом, а це означає, що вони не пов'язані обмеженнями іноземного використання.

"Ми не хочемо мати ніякої залежності від політики Америки", - каже засновник фірми, чиє ім'я не може бути розкрито з міркувань безпеки.

Коли Росія розпочала своє повномасштабне вторгнення у 2022 році, військові зусилля України повністю залежали від американських та європейських поставок. Проте за останні три роки його власні військові виробничі потужності зростилися з 1 мільярда доларів до 35 мільярдів доларів на рік, за словами Олександра ***Камишина***, радника президента, який контролює галузь. Швидше, ніж будь-хто міг передбачити, Україна стає самодостатньою у багатьох видах зброї. Але великі прогалини залишаються. Україна все ще не може зробити системи, здатні вибивати російські ракети, що надходять.

Сила - це ще одна проблема. Мобілізація була оброблена неправильною: ротація військ від фронту нечаста; призовні агенти довільно забирають людей; і уряд вагався знизити вік призову.

Тим не менш, армія зросла, і елітні підрозділи продовжують залучати новобранців. Найголовніше, що безпілотники різко зменшили чисельну перевагу Росії: за деякими оцінками, 75% всіх втрат, яких зазнала російська армія, завдані ними.

Найгірша крихкість України може бути не військовою, а політичною.

З початку війни багато ліберальних та помірних українців зіткнулися з дилемою.

1) — Привернення уваги до некомпетентності, корупції або безгосподарності з боку уряду ризикує підірвати міжнародну підтримку.

Але

2) — мовчання означає прийняття зростаючої монополії пана Зеленського на владу, що іноді **підривало ефективність держави і навіть самих військових зусиль**.

"Хоча західні ЗМІ та європейські лідери левували Зеленського і перетворили його на знаменитість, ми відчуваємо себе в пастці", - каже Юлія ***Мостова***, редактор незалежного онлайн-щоденного видання zn.ua.

Якщо критикувати пана Зеленського було важко до того, як пан Трамп напав на нього в лютому за те, що він "диктатор", то зробити це зараз майже неможливо.

1) — Українці об'єдналися навколо президента до такої міри, що він, схоже, розглядає можливість проведення виборів. "Якщо Зеленський відчуває, що у нього немає конкурентів, це означає, що вибори наближаються", - жартує один чиновник.

2) — Під час підготовки до їх можливості держава, здається, посилює свою хватку.

Його (*Порошенко*) активи були заморожені. Санкції фактично забороняють йому оскаржувати будь-які вибори.

"Якщо Порошенко може бути заборонений від виборчого процесу без будь-якого судового рішення, то може і будь-кого іншого", - каже Олексій Гончаренко, член Верховної Ради України.

Активістів громадянського суспільства також переслідують.

Віталій ***Шабунін***, антикорупційний хрестоносець, який був зарахований у перші дні війни, а також викрив хараб у міністерстві оборони України, вже давно став мішенню. Його останнє розслідування було зустрінуте з глузливою помстою. Щоб покарати його, його відправили близько до фронту; фотографії, на яких він доставляє їжу, щодня надсилаються владі. Такі методи нагадують про перші роки правління Володимира Путіна, каже пан Шабунін, принаймні своєю дріб'язковістю.

Політика України далека від політики Росії, а концентрація влади є природним наслідком війни.

Але деякі з найвідданіших прихильників України все більше побоюються, що це може зайти занадто далеко.

Щоправда, українська демократія ніколи насправді не була заснована на верховенстві права. Його плюралізм забезпечувався різноманітністю його регіонів, конкуруючими інтересами його владних груп та гучним

громадянським суспільством, яке покладалося на підтримку західних посольств та засобів масової інформації.

Але всі ці перевірки послаблюються або знімаються.

В ім'я ефективності влада зосереджена не в уряді чи парламенті, а в руках кількох невиборних чиновників в адміністрації президента, включаючи Андрія *Єрмака*, начальника штабу, Дмитра *Литвина*, автора виступів пана Зеленського, та Олега *Татарова*, який контролює органи безпеки.

Адміністрація неохоче ділиться владою не лише з опонентами, але й з будь-ким, кого вважають потенційним суперником.

1) — Лоялісти нагороджуються місцями в правліннях державних фірм.

2) — Ті, хто демонструє занадто багато незалежності, має занадто багато народної підтримки або користується прямими лініями зв'язку із західними країнами, були звільнені або відсторонені.

Це включає

— Валерія ***Залужного***, народного командувача українськими військами, звільненого в лютому 2024 року і відправленого на посаду посла в Лондоні.

Серед інших, кого відкинули, є Олександр ***Кубраков***, колишній міністр інфраструктури;

Дмитро ***Кулеба***, колишній міністр закордонних справ; і Мустафа ***Найем***, який очолював агентство з реконструкції.

Відмінності в думках та критичні засоби масової інформації розглядаються як загроза, а не сила.

Севгіл ***Мусаєва***, редактор Української правди, провідного незалежного онлайн-видання країни, скаржиться, що замість того, щоб мати справу з причинами, які спонукають до журналістських розслідувань, офіс президента реагує, обмежуючи доступ, орієнтуючись на рекламодавців і розглядаючи будь-який контакт зі своїми журналістами як зраду.

"Це не системна цензура, але якщо ми не будемо чинити опір, вільний простір зникне, перш ніж ми це дізнаємося", - каже вона.

Рух України до більш авторитарного правління не дивно, враховуючи тиск, з яким вона стикається, оскільки війна йде до четвертого року.

Проте **ризик полягає в тому, що це підриває стійкість країни до самоорганізації.**

Як висловився пан ***Гончаренко***:

«Ми продемонстрували, що

1) — маленька демократія може протистояти більшій автократії і перетворитися на дикобраза.

Але

2) — маленьку автократію може проковтнути більша".

***

№ 864

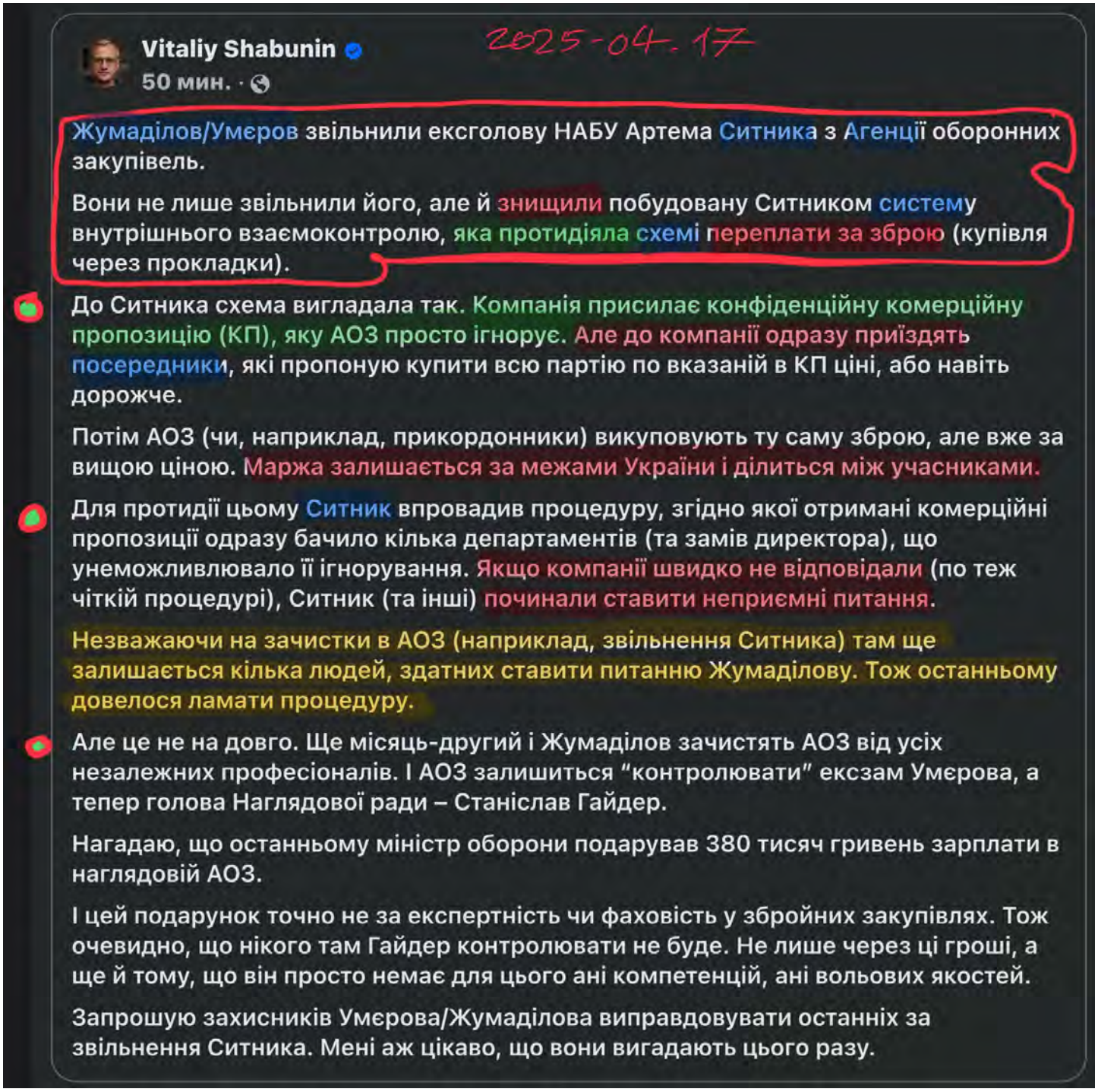

***

№ 865

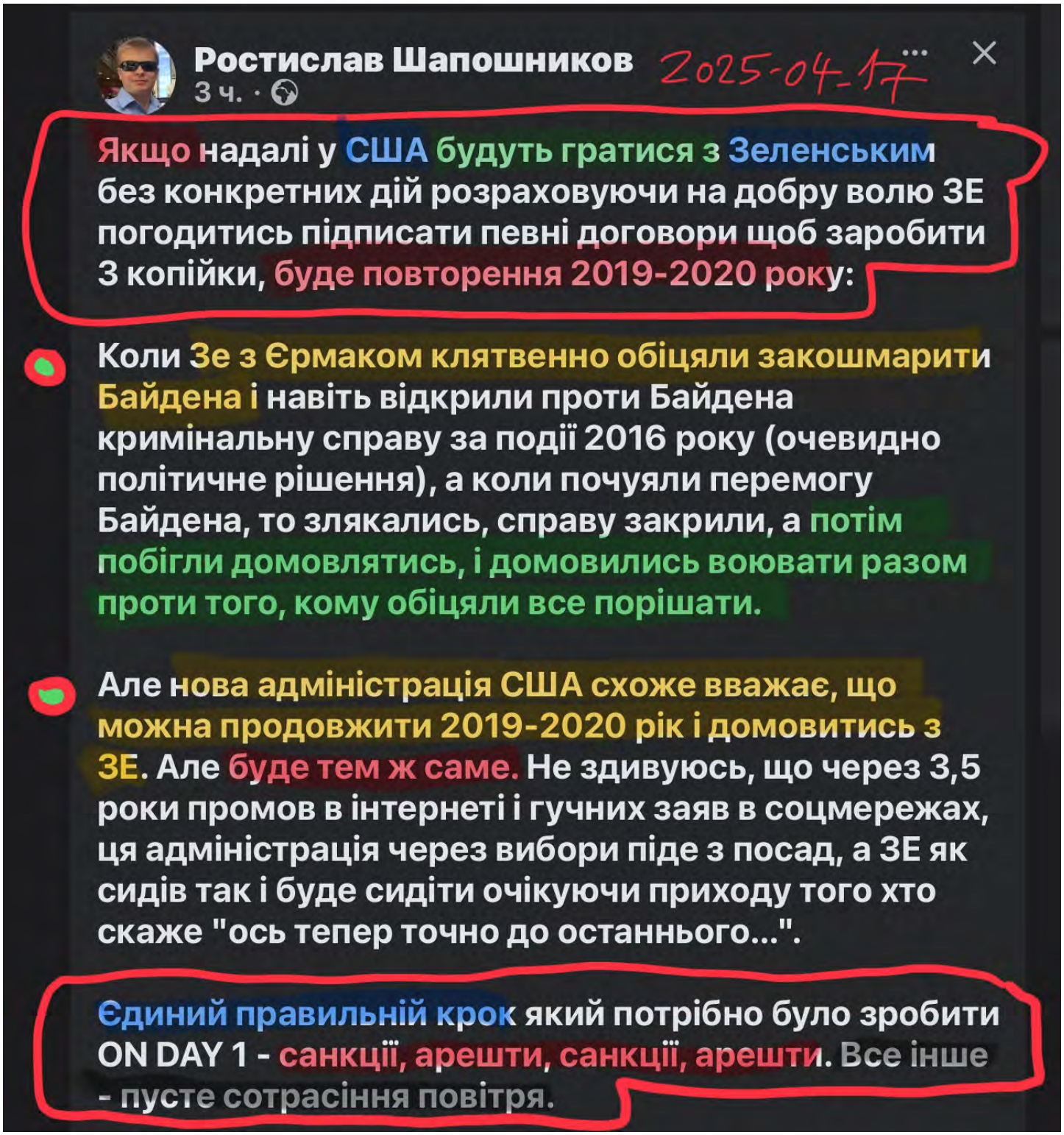
Ростислав Шапошников
3 ч. ·
2025-04-17
Якщо надалі у США будуть гратися з Зеленським без конкретних дій розраховуючи на добру волю ЗЕ погодитись підписати певні договори щоб заробити 3 копійки, буде повторення 2019-2020 року:
Коли Зе з Єрмаком клятвенно обіцяли закошмарити Байдена і навіть відкрили проти Байдена кримінальну справу за події 2016 року (очевидно політичне рішення), а коли почуяли перемогу Байдена, то злякались, справу закрили, а потім побігли домовлятись, і домовились воювати разом проти того, кому обіцяли все порішати.
Але нова адміністрація США схоже вважає, що можна продовжити 2019-2020 рік і домовитись з ЗЕ. Але буде тем ж саме. Не здивуюсь, що через 3,5 роки промов в інтернеті і гучних заяв в соцмережах, ця адміністрація через вибори піде з посад, а ЗЕ як сидів так і буде сидіти очікуючи приходу того хто скаже "ось тепер точно до останнього...".
Єдиний правильній крок який потрібно було зробити ON DAY 1 - санкції, арешти, санкції, арешти. Все інше - пусте сотрасіння повітря.

***

№ 866

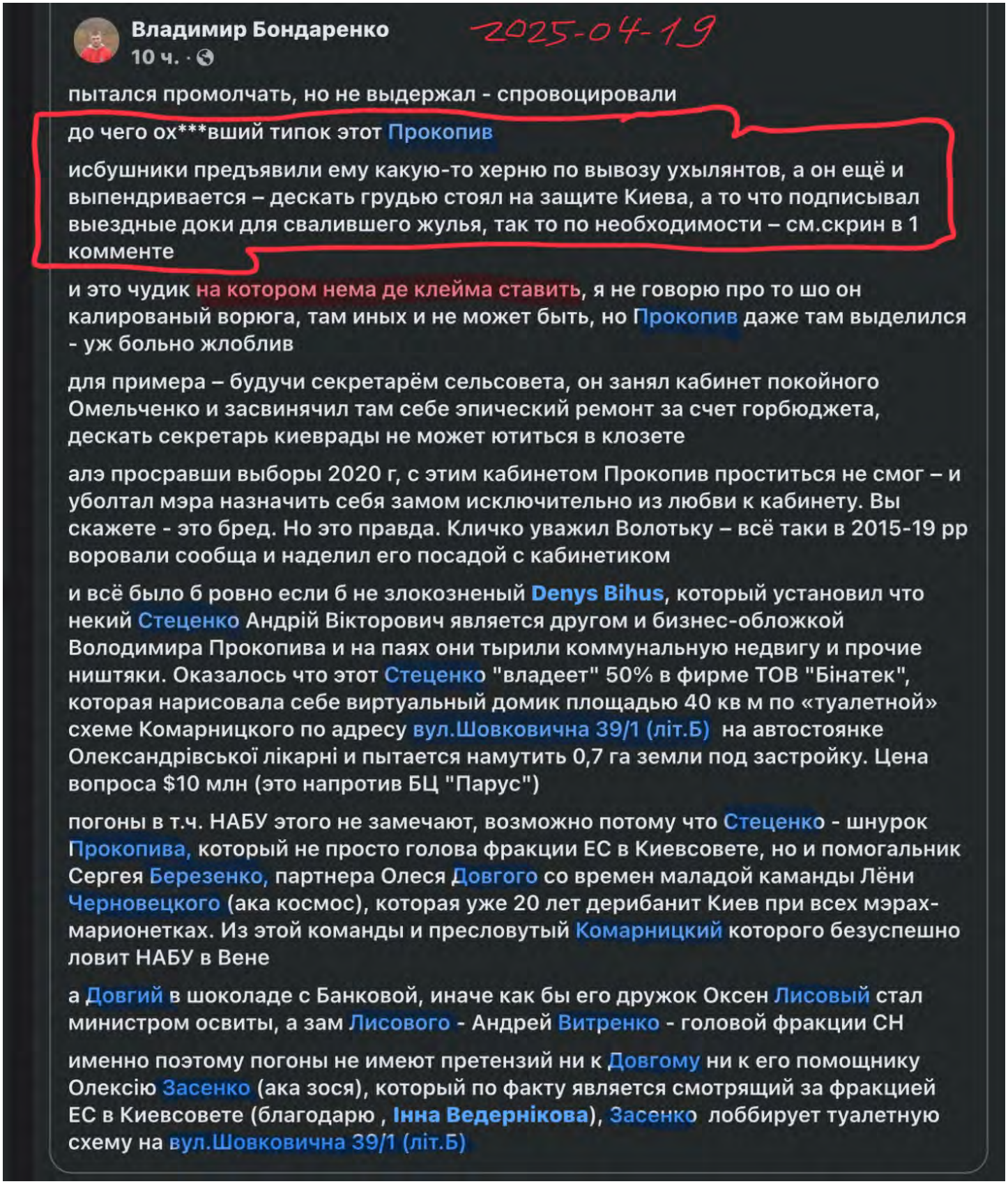

Владимир Бондаренко 2025-04-19
10 ч. ·

пытался промолчать, но не выдержал - спровоцировали

до чего ох***вший типок этот Прокопив

исбушники предъявили ему какую-то херню по вывозу ухылянтов, а он ещё и выпендривается – дескать грудью стоял на защите Киева, а то что подписывал выездные доки для свалившего жулья, так то по необходимости – см.скрин в 1 комменте

и это чудик на котором нема де клейма ставить, я не говорю про то шо он калированый ворюга, там иных и не может быть, но Прокопив даже там выделился - уж больно жлоблив

для примера – будучи секретарём сельсовета, он занял кабинет покойного Омельченко и засвинячил там себе эпический ремонт за счет горбюджета, дескать секретарь киеврады не может ютиться в клозете

алэ просравши выборы 2020 г, с этим кабинетом Прокопив проститься не смог – и уболтал мэра назначить себя замом исключительно из любви к кабинету. Вы скажете - это бред. Но это правда. Кличко уважил Волотьку – всё таки в 2015-19 рр воровали сообща и наделил его посадой с кабинетиком

и всё было б ровно если б не злокозненый **Denys Bihus**, который установил что некий Стеценко Андрій Вікторович является другом и бизнес-обложкой Володимира Прокопива и на паях они тырили коммунальную недвигу и прочие ништяки. Оказалось что этот Стеценко "владеет" 50% в фирме ТОВ "Бінатек", которая нарисовала себе виртуальный домик площадью 40 кв м по «туалетной» схеме Комарницкого по адресу вул.Шовковична 39/1 (літ.Б) на автостоянке Олександрівської лікарні и пытается намутить 0,7 га земли под застройку. Цена вопроса $10 млн (это напротив БЦ "Парус")

погоны в т.ч. НАБУ этого не замечают, возможно потому что Стеценко - шнурок Прокопива, который не просто голова фракции ЕС в Киевсовете, но и помогальник Сергея Березенко, партнера Олеся Довгого со времен маладой каманды Лёни Черновецкого (ака космос), которая уже 20 лет дерибанит Киев при всех мэрах-марионетках. Из этой команды и пресловутый Комарницкий которого безуспешно ловит НАБУ в Вене

а Довгий в шоколаде с Банковой, иначе как бы его дружок Оксен Лисовый стал министром освиты, а зам Лисового - Андрей Витренко - головой фракции СН

именно поэтому погоны не имеют претензий ни к Довгому ни к его помощнику Олексію Засенко (ака зося), который по факту является смотрящий за фракцией ЕС в Киевсовете (благодарю , **Інна Ведернікова**), Засенко лоббирует туалетную схему на вул.Шовковична 39/1 (літ.Б)

***

№ 867

ZN.UA

ТЕНЬ НАД КИЕВОМ: В BIHUS.INFO РАССКАЗАЛИ, КТО ТАКОЙ АРТУР ПАЛАТНЫЙ И ПОЧЕМУ ЕГО НАЗЫВАЮТ КУРАТОРОМ СТОЛИЧНЫХ СХЕМ

2025-04-15

Человек без должности в администрации, без публичности, но с полным контролем, указывают журналисты.

Глава исполкома партии "УДАР" Артур Палатный, который является давним другом и кумом городского головы Киева Виталия Кличко, фигурирует как центральная фигура в новом журналистском расследовании Bihus.Info. Авторы проекта на основе записей НАБУ, интервью с источниками и анализа доступной информации описывают Палатного как "неформального арбитра" столичных политических и коммунальных процессов, которого в кулуарах называют "город" или "Г". Его избегают называть по имени, но одновременно согласовывают решения, отчитываются и, как утверждается в видео, приносят наличку.

1. Влиятельная тень: от бизнеса 90-х до партийного руководителя

Путь Артура Палатного начался еще в 1990-х годах, когда он, как сын гастрономического директора в центре Киева, вошел в бизнес и сформировал

круг знакомств в спорте и среди тогдашних "авторитетов". В расследовании упоминаются его давние связи с Виктором Рыбалкой ("Рыбкой") - криминальным лидером, который занимался киевским боксом. Авторы расследования отмечают, что именно Палатный мог познакомить братьев Кличко с этим окружением.

В 2010 году Палатный стал соучредителем партии "УДАР", активно участвовал в организации избирательных кампаний, а позже дважды избирался в Верховную Раду. С 2020 года – глава исполкома партии, формально отвечает за организационную работу, не занимая при этом ни одного публичного поста в администрации.

По свидетельствам журналистов Bihus.Info, именно Палатный принимал решение о расстановке кандидатов в списке "УДАРа" на выборах в Киевраду. Именно он, а не Кличко, по версии источников, решал, кто попадет в совет и какое место займет в списке – в зависимости от вклада. Публично это не признавалось, но депутаты и функционеры партии в кулуарах называли Палатного тем, кто концентрировал не только ресурсы, но и контроль над механикой власти.

Ссылка

2. Дела Комарницкого и роль "Города"

Ключевые фрагменты записей НАБУ, ставшие основой расследования, касаются деятельности еще одного фигуранта – Дениса Комарницкого. Его называют "смотрящим" за Киевом, но в прослушиваниях постоянно фигурирует третье лицо – влиятельное, но анонимное, которое называют "город" или просто "Г". Bihus.Info, проанализировав характер упоминаний, взаимодействие и сопроводительные контексты, пришли к выводу, что речь идет именно об Артуре ***Палатном***.

Согласно расследованию, он якобы:

(1) получал отчеты о ключевых проектах по землеотводу в столице;

(2) получал часть прибыли (иногда до 50%) от отдельных схем без финансового участия;

(3) фигурирует в записях как главное лицо, к которому апеллируют в случае трудностей или необходимости принять окончательное решение;

(4) упоминается как фигура, вызывающая опасения у участников процессов.

В расследовании указывается, что **роль Палатного – надзиратель и модератор системы.**

"Не "игрок", как Комарницкий, а владелец комнаты, где проходит партия. Его не видно в кадре, но он контролирует и людей, и финансы, и нарратив", – отмечают в Bihus.Info.

В 2021 году Палатный оказался в центре еще одного громкого эпизода – обысков столичных предприятий и частных домов по делу о "крышевании" нелегальной торговли в переходах метро.

Во время обысков якобы в его доме изъяли 250 тысяч долларов. В прессрелизе прокуратуры фигурирует бывший нардеп, который лоббировал сохранность МАФов и использовал "коррупционные связи для устранения препятствий в незаконной деятельности". Имени нет, но описание, по данным Bihus.Info, совпадает.

Такие дела обычно не доходят до суда, накапливая формальные сигналы о присутствии теневого влияния, указывают журналисты. По тому же делу фигурирует бухгалтерия, в которой зафиксированы выплаты "партнеру Г", доли прибыли, имена менеджеров, структуры распределения.

3. Старая история с гастрономом

Отдельной сюжетной линией в расследовании проходит здание по улице ***Богдана Хмельницкого, 39***.

Когда-то там был гастроном, где работал отец Палатного. Впоследствии помещение приватизировалось, а в нем последовательно работали казино, стрип-клуб "Rio" и ночное заведение, где в 2024 году разоблачили группу, подозреваемую в торговле людьми.

Официально Палатный не имеет никакого отношения к этой недвижимости, но история объекта якобы тесно переплетена с его политическим и деловым прошлым. В одной из компаний, зарегистрированной по этому адресу, ранее партнером Палатного был Вениамин Гоникман – лицо, разыскиваемое ФБР за торговлю людьми.

4. Формально нигде, фактически – повсюду

Расследователи подчеркивают парадокс: Палатный не занимает ни одной должности в городской администрации, не фигурирует ни в одной из компаний, прямо связанных с ключевыми тендерами или земельными решениями, но его упоминают как человека, от которого зависит практически все. В описаниях источников журналистов Bihus.Info он выступает как

теневой куратор: решает большие вопросы, координирует коммуникации, курирует финансовые потоки, но официально не причастен к принятию решений.

Авторы расследования сравнивают столичную систему власти с шахматной доской:

> "Кличко - король. Комарницкий - игрок. Депутаты, чиновники, главы комиссий - фигуры. А Палатный - владелец комнаты, где стоит доска. Он не ведет партию публично, но именно от него зависит, кто будет играть, кого с выставят, а кого - с ним".

Сам Палатный, как говорится в сюжете, не говорил с журналистами. В партии "УДАР" ситуацию не комментировали. В то же время, в Киевраде звучали публичные запросы по выяснению его роли в коррупционных схемах города, но Кличко тогда заявил, что "этим должны заниматься правоохранительные органы".

Напомним, 6 февраля НАБУ провело следственные действия в отношении бизнесмена Дениса Комарницкого. Бюро сообщило, что совместно со Специализированной антикоррупционной прокуратурой осуществляет масштабную операцию "Чисте місто", направленную на разоблачение коррупционных схем в Киевском городском совете.

В рамках этого дела Высший антикоррупционный суд избрал меру пресечения для нескольких фигурантов. Заместитель главы КГГА Петр Оленич 7 февраля был заключен под стражу на два месяца с правом на залог в размере 15 миллионов гривен.

> А 21 февраля 2025 стало известно, что он вышел из СИЗО. Уже в марте стало известно, что Михаил Терентьев, Юрий Леонов и Алексей Мушта также вышли из СИЗО под залог.

10 февраля появилась информация, что Денис Комарницкий пытался покинуть Украину, после чего его объявили в розыск. Правда, позже выяснилось, что сбежать он смог. Как сообщил наш собеседник, границу "смотрящему за Киевом"помогли пересечь "представители пограничной службы, а также – правоохранительных органов или спецслужб, которых он кормил из руки".

Подробнее о махинациях с землей читайте в статье Инны Ведерниковой"Коррупция в Киеве. Кто заказал НАБУ бэк-офис Комарницкого и при чем здесь Банковая?", а также в статье Георгия Могильного "Дома-призраки и "туалетные схемы" в законе. Почему выстрелы НАБУ и САП могут быть холостыми".

***

№ 868

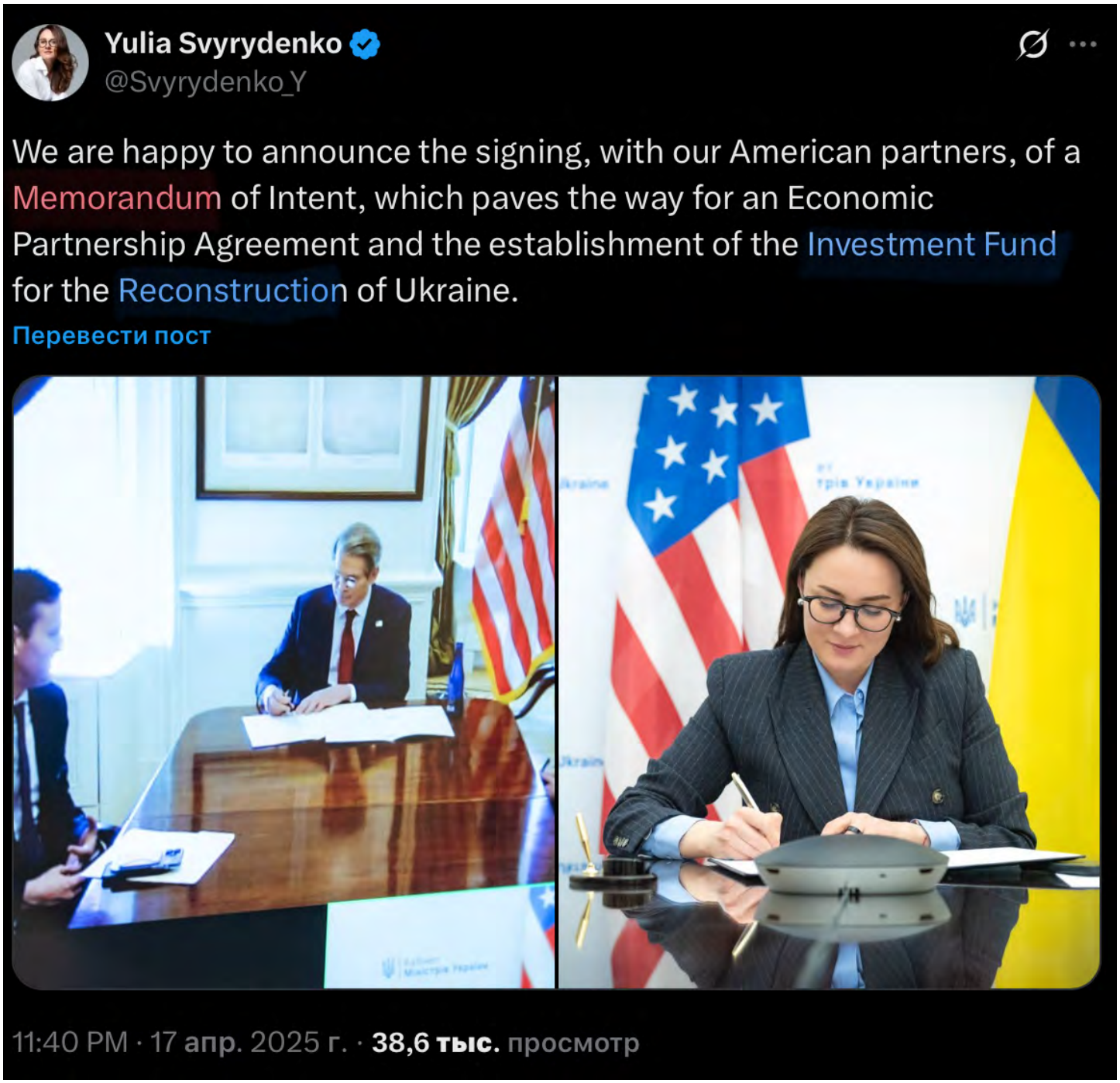

***

№ 869

У Парижі відбулися зустрічі делегацій України та США, а також представників країн – учасниць коаліції охочих

2025-04-17

У межах візиту до Франції українська делегація у складі *міністра* закордонних справ Андрія Сибіги, *міністра* оборони Рустема Умєрова та *керівника Офісу* Президента України Андрія Єрмака провела низку зустрічей.

Зокрема, відбулися

1) — двосторонні переговори делегації України з делегацією США у складі державного секретаря Марко Рубіо, спецпредставників Президента Сполучених Штатів Стівена Віткоффа та Кіта Келлога.

Українська сторона наголосила на відданості мирним зусиллям спільно зі США, європейськими та іншими партнерами, прагненні завершити війну якнайшвидше. Українські посадовці вкотре підкреслили, що необхідне саме повне припинення вогню, на яке Україна погодилася ще 11 березня в Джидді.

Сторони провели конструктивну й позитивну дискусію щодо шляхів до повного припинення вогню й подальшого процесу досягнення всеохопного, справедливого та стійкого миру.

Також домовилися підтримувати регулярний діалог з окреслених питань.

Пізніше обидві делегації зустрілися в багатосторонньому форматі з представниками країн – учасниць коаліції охочих:

2) — дипломатичним радником Президента ***Франції*** Еммануелем Бонном, радником з питань національної безпеки Прем'єр-міністра Великої ***Британії*** Джонатаном Пауеллом і радником канцлера ***Німеччини*** з питань зовнішньої політики та безпеки Єнсом Пльотнером.

Учасники зустрічі погодилися, що повне й безумовне припинення вогню має стати першим етапом на шляху до сталого миру в Україні, та обмінялися думками щодо практичної реалізації цього етапу.

Українська сторона

— окремо наголосила на важливості гуманітарного виміру – повернення примусово переміщених до Росії українських дітей, звільнення військовополонених і цивільних заручників.

Такі заходи зі зміцнення довіри є важливими елементами для початку мирного процесу.

Сторони також обговорили наступні кроки й домовилися про подальші регулярні контакти в межах просування мирних зусиль.

***

№ 870

«Відбувається зміна ставлення тої частини американців, яка вважала, що з Росією можна знайти компроміс»

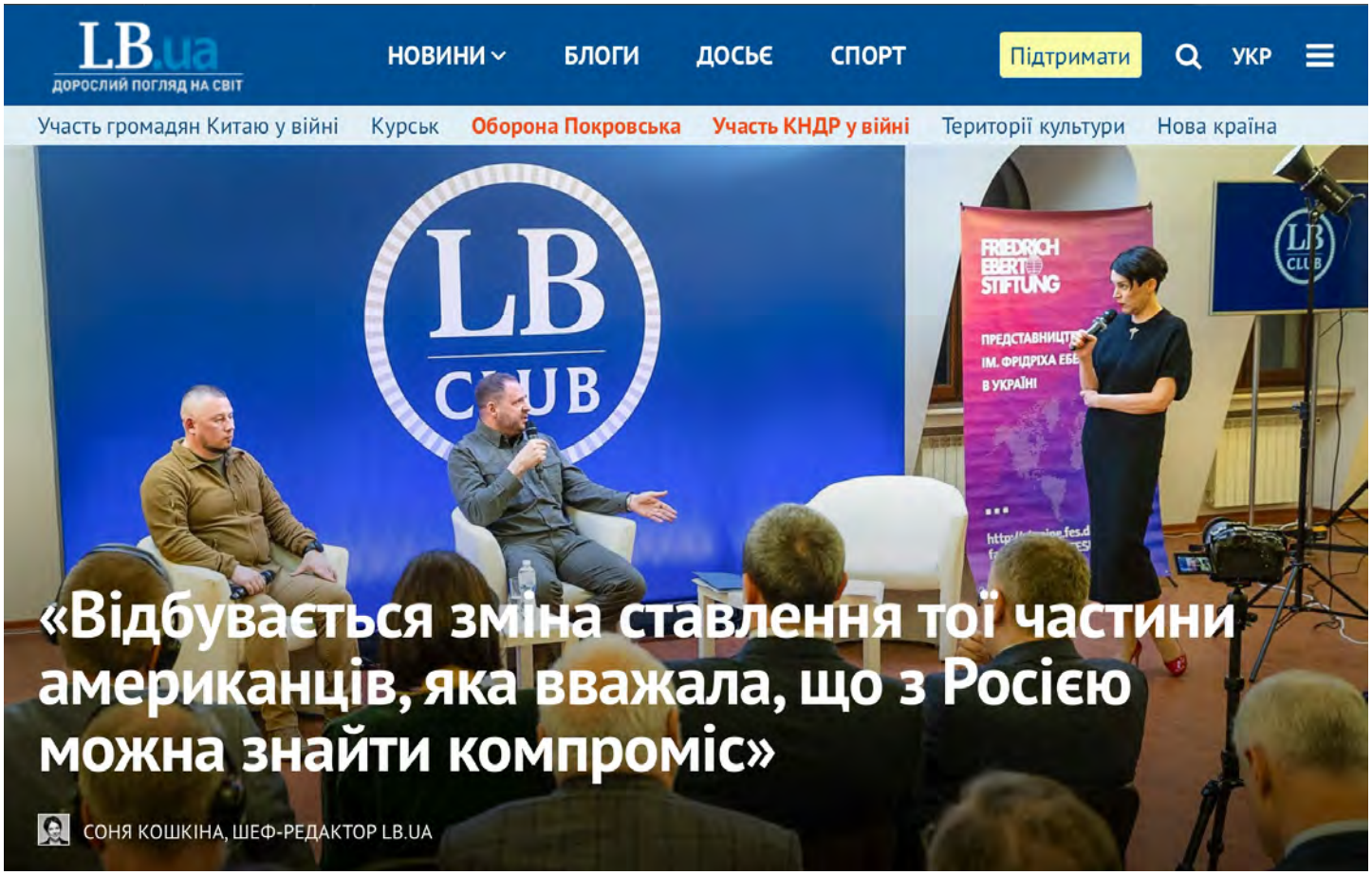

2025-04-17

СОНЯ КОШКІНА, ШЕФ-РЕДАКТОР LB.UA

1. «Жодних розмов про територіальні поступки з нашою делегацією ні в Джидді, ні потім, за два тижні, в Ер-Ріярді не велося»

Андрій Єрмак, вступне слово: Я хотів би, щоб ми сьогодні говорили не з песимістичним настроєм, тому що людина живе, бореться, коли вона вірить. А наша віра, наша сила, сила нашої нації зі самого початку повномасштабного вторгнення, коли нам давали три дні, потім місяць, уже більше ніж три роки непохитна. Весь цей час українці демонструють, що ми не просто так виборюємо нашу незалежність, нашу свободу. Навіть коли у світі все швидко змінюється, з'являється багато нових викликів, щоразу ми знаходимо вихід, знаходимо можливість відстоювати свої інтереси.

Саме про це були всі зустрічі в Саудівській Аравії.

Усе-таки рівень підтримки навіть у Сполучених Штатах серед населення і серед політичного істеблішменту дуже високий. Тобто треба просто працювати, говорити про це, навіть якщо говорити треба сто разів.

— Соня Кошкіна: Одразу про перемовини. Після переговорів 11 березня Марко Рубіо повідомив, що вони включали розмови про територіальні поступки. Про таке йшлося тільки в розмові з нами чи з представниками Росії також?

Андрій Єрмак: Ми почали розмову з того, що в нас був План перемоги, консультації. З того, що й досі на столі, — ідеї часткового перемир'я на морі і в повітрі, з механізмами, якими потрібно це контролювати, бо дуже важливо організувати ефективний моніторинг.

Фото: ОПУ. Керівник ОПУ Андрій Єрмак

Потім ми обговорювали, що для нас принципово, які в нас червоні лінії. Ми дуже чітко про це сказали, з нами ніхто не сперечався.

Але десь після п'ятої або шостої години розмови американці дістали мапу, усі піднялися, і вони сказали: «Подивімося».

Чесно кажучи, була така думка, що зараз можуть бути якісь розмови (про територіальні поступки. — Ред.). Але це була розмова не про якісь компроміси. Одразу хочу сказати: жодних розмов про поступки, про території

з нами, з нашою делегацією ні в Джидді, ні потім, за два тижні, в Ер-Ріярді не велося.

Була мапа. Ми говорили про те, де що відбувається, де лінія фронту. Де що було, як це почалося, які контрнаступи планували, що вдалося, що не вдалося. Я не знаю чому, може, такий був переклад або щось не так зрозуміли журналісти, які брали інтерв'ю в пана Рубіо, але жодних розмов про територіальні поступки в нас не було. Ми дуже чітко сформулювали, що Україна ніколи за жодних умов не визнає жодних окупованих територій.

— Павле, останні переговори, можна сказати, стали для вас прем'єрними. Після 4 квітня держсекретар Марко Рубіо заявив, що США очікують швидкої реакції Росії на результат останніх переговорів: «Через тижні, а не через місяці знатимемо, чи готова Росія до миру». Станом на зараз вона такої готовності не демонструє, це очевидно. Яких предметних кроків від Штатів ми очікуємо перед наступною зустріччю?

Павло Паліса: Ми готові до подальших переговорів. Очевидно, те, що демонструє Російська Федерація, відрізняється від очікувань американської сторони. Тому демонстрація їхньої волі до досягнення стійкого миру, я думаю, американською адміністрацією теж оцінюється належно. Найближчим часом, я сподіваюся, адміністрація США відреагує на це.

Фото: ОПУ. Заступник керівника ОПУ Павло Паліса

— Повернімося до питання про реакцію американців. Ми просто чекатимемо, доки вони відреагують? Чи маємо ми якісь інструменти впливу?

Андрій Єрмак: Ми жодної години не чекаємо. Працюємо щодня. Спілкування є на різних рівнях.

Подивімося, що відбувалося:

1) — була зустріч у ***Джидді*** (вважаю, що вона була достатньо успішною), потім

2) — відбулася ***телефонна розмова*** між нашим президентом і президентом Трампом, дуже змістовна і предметна. Потім

3) — була зустріч в ***Ер-Ріяді***.

Головними результатами стало те, що відновилася допомога, відновився обмін розвідданими, американці публічно сказали, що до України жодних питань — Україна не починала цієї війни, але готова на справедливий мир.

В Ер-Ріярді навіть склад нашої делегації продемонстрував наше ставлення.

— Очолював делегацію міністр оборони, були заступники голови Офісу, заступник міністра енергетики, представники Генерального штабу. Тобто ми приїхали готові говорити про всі деталі перемир'я, механізмів тощо.

За результатами Ер-Ріяду випущені комюніке, підсумковий документ між нами й американцями, який відповідав тому, про що ми говорили.

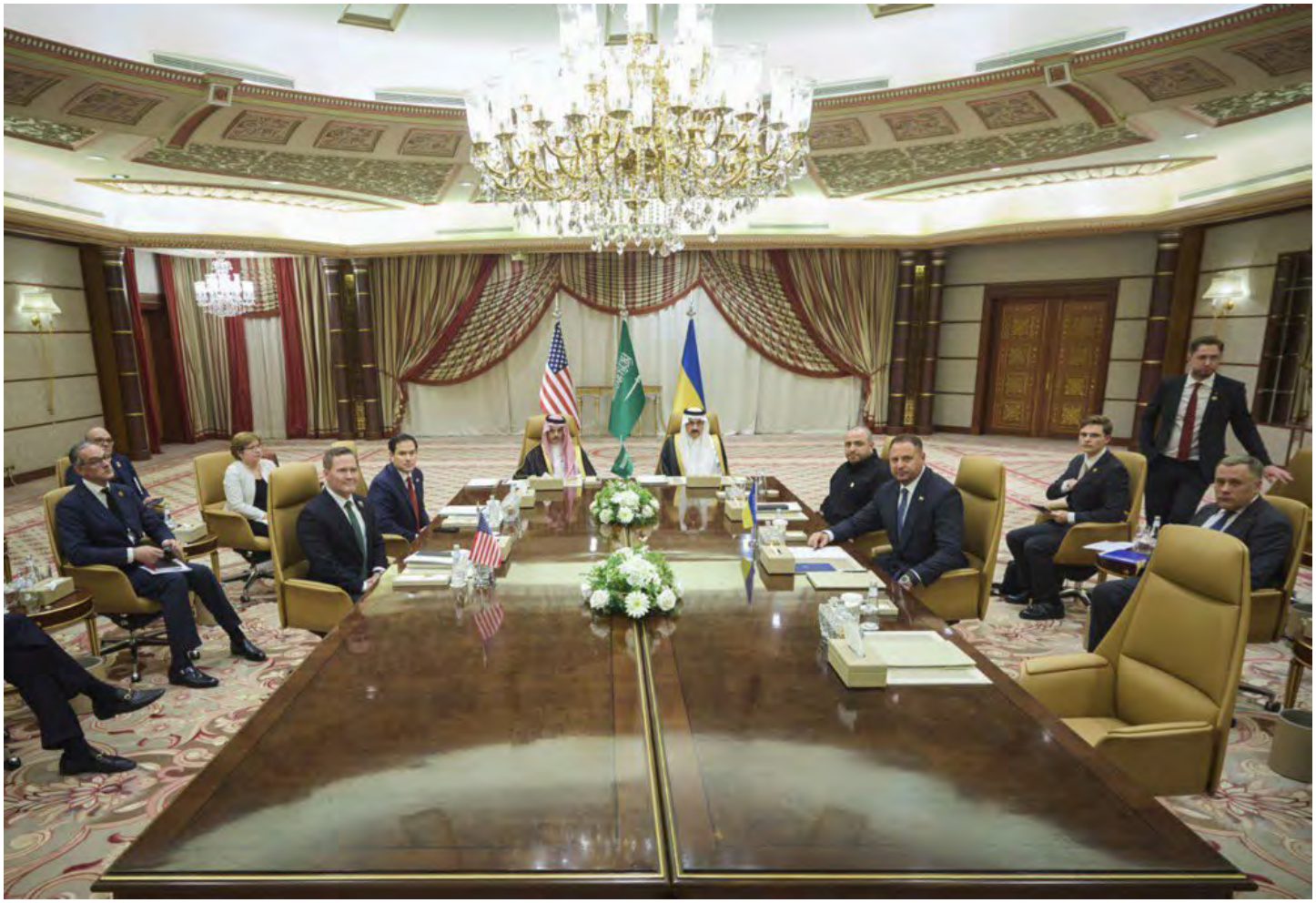

Фото: EPA/UPG. Під час перемовин у Джидді.

— Їх було два. І не однакові.

Так.

Потім з'явився документ, якого з нами не проговорювали, але який відрізнявся єдиним моментом, що росіяни висунули ті самі умови, через які припинив дію зерновий коридор, організований Туреччиною, абсолютно безглузді — зняти санкції з банку сина Патрушева, *Swift*, нічого нового.

А потім, що здивувало всіх, і в першу чергу американців, з'явився вже третій документ, якого взагалі ніхто не бачив, і це був останній постріл.

Тому сьогодні відбувається зміна ставлення тої частини американців, яка вважала, що з Росією можна знайти компроміс. Вона ще не відбулася, але почала відбуватися.

Наша позиція абсолютно чітка:

1) — поки Сполучені Штати не почнуть тиснути новими санкціями, новими діями, новими пакетами підтримки України, нічого не буде.

2) — Росія може щось вирішувати, тільки коли перебуває в некомфортних умовах.

2. «Про енергетичне перемир’я після Кривого Рогу якось навіть говорити складно»

Андрій Єрмак: Хотів би додати дуже важливий момент, який вперше пролунав під час телефонної розмови.

Коли наш президент сказав президенту Трампові, що поки ви ще не ухвалили рішення щодо нових пакетів, ми готові придбати сьогодні комплекси *Patriot*. Уперше була достатньо позитивна реакція. Він сказав, що ми почнемо над цим працювати.

— Озвучте, будь ласка, ціну, яку ми готові за них заплатити.

Фото: Олександр Ратушняк. шеф-редактор LB.ua Соня Кошкіна

Андрій Єрмак: Ціна не обговорювалась. Але за ці три роки ми розуміємо порядок цін.

Що дуже важливо, сьогодні є абсолютно чітка наша позиція, яку складно не те що критикувати, а навіть щось з аргументами говорити проти.

> — Про енергетичне перемир’я після Кривого Рогу якось навіть говорити складно.

Потрібно говорити про повне припинення вогню, дуже чіткий моніторинг і контроль.

> — Важливо, щоб цей контроль забезпечили американці. Із залученням наших європейських партнерів, якщо вони готові. Я знаю, що деякі готові.

І другий важливий крок — це великий гуманітарний трек.

> — Що мається на увазі: ми чітко розуміємо за ці роки, якщо буде рішення, скільки наших військових полонених можна обміняти, скільки повернути цивільних і скільки наших депортованих дітей.

Ці два кроки повинні відбутися для того, щоб можна було думати про якийсь формат перемовин.

Ми говоримо про 30 днів, про місяць перемир'я. Цього достатньо для того, щоб зрозуміти, працює воно чи ні. Механізм контролю повинен бути не тільки з нашого боку. Ми і так це сьогодні робимо. Про кожне порушення, кожну атаку на рівні Міністерства оборони, на рівні розвідок інформуємо наших партнерів, у першу чергу американців.

Але цього недостатньо. Вони повинні відстежувати всі події самі, і повинна бути відповідальність. Перше порушення, друге, що на третій раз? Оце сьогодні буде предметом розмов.

— Енергетика — наступний блок. 25 березня Україна та Росія домовилися не бити по енергетиці. Ця домовленість ніби чинна з 18 числа. Але удари відбулися вже незабаром. Президент Зеленський заявив, що порушення зафіксовані, дані про це ми передали американцям. Чи була вже якась реакція від них і якої ми очікуємо конкретно на кейс з енергетикою?

Андрій Єрмак: По-перше, ніхто не розуміє, чому з 18 числа. Це росіяни щось собі придумали. Ми почали рахувати з моменту, коли закінчилася зустріч в Ер-Ріяді. І коли все було погоджено через американську сторону. А я наголошую, що всі зустрічі відбувалися окремо. Тобто спочатку були зустрічі з нашою делегацією в американців. І тільки наступного дня з росіянами.

Фото: Олександр Ратушняк. Заступник керівника ОПУ Павло Паліса, керівник ОПУ Андрій Єрмак і шеф-редактор LB.ua Соня Кошкіна

Безумовно, ми як відповідальна країна завжди все, про що домовляємося, виконуємо. Навіть з росіянами. Але в них нічого не змінюється.

І почалося вже з першого дня. Ми домовилися, що надамо перелік об'єктів, які не підлягають атакам. Ми його надали. Вони його скоротили. Тобто чомусь припинення вогню лише в енергетиці також стало якимось «неповноцінним». Почалася якась дискусія через американців. Ми сказали, що не розуміємо, навіщо тоді це робити, якщо ми навіть енергетику не можемо погодити.

З наступного дня ми почали дуже чітко фіксувати, а в нас же є досвід ще з попередніх років, як з ними домовлятися. Це ж усе не нове — були нормандські перемовини, був Мінський процес, — і я одразу про це говорив нашим партнерам: ми мали 200 раундів перемовин. Щоразу, коли вдавалося домовитися про якесь перемир'я, про якийсь обмін, це була велика радість. Обмін, безумовно, залишався радістю. А перемир'я закінчувалася буквально за один-два дні.

Яка реакція американців?

Чесно кажучи, вони розуміють, що є порушення з боку росіян. Під час війни ми віримо у факти і дії. А дії можуть бути тільки одні. Ми чітко розуміємо, що російська військова машина не повинна мати підживлення у вигляді фінансів

— тому потрібно стримувати ціну на нафту, запроваджувати додаткові санкції на банківський сектор, додаткові санкції щодо пропагандистів.

При цьому наша санкційна група, створена з професором Майклом ***Макфолом***, теж не зупиняється.

> — От пан Власюк (Владислав Власюк — секретар Експертної групи Єрмака — Макфола з російських санкцій. — Ред.) повернувся з Брюсселя, він поїхав з новими списками, з новими даними, з новою інформацією. Ми не зупиняємося. На жаль, не все відбувається так швидко, як ми хочемо. На жаль, навіть на ті санкції, які ми сьогодні маємо, знадобилося три роки.

Чому групу створювали? Тому що перші санкції красиво виглядали, але зовсім не працювали.

Фото: ОПУ. Керівник ОПУ Андрій Єрмак

Один з головних результатів зустрічі європейських лідерів у Парижі, яка була дуже важливою,

> — європейські країни сказали одностайно: ніяких розмов про зняття санкцій до того, як війна завершиться.

А щодо забаганок росіян про послаблення санкцій щодо часткового припинення вогню на морі — там діють переважно європейські санкції.

І це (одностайність щодо незняття санкцій. — Ред.) дуже добре. Це впливає, у тому числі на позицію Сполучених Штатів. Ми чули за останні дні вже і *Treasury*, і Держдеп заявили, що в жодному разі вони поки що не розглядають зняття будь-яких санкцій.

Я, чесно сказати, після Кривого Рогу навіть повернувся до того, що робив 22 року: вночі, маючи прямі телефони американських партнерів, ці страшні фото, відео, навіть без привітань, просто відправляю.

— Наприклад, кому?

Офіційним особам.

— Наприклад?

Наприклад, генералу Келлогу.

— І якою була його реакція?

Як у нормальної людини, яка бачить, як убивають цивільних і дітей.

Фото: Telegram/Володимир Зеленський. Обстріл Кривого Рогу 4 квітня 2025 року

3. «Розміщення контингенту на території України можливе лише після припинення вогню. Над чим ми, власне, зараз і працюємо»

— Про військово-технічне співробітництво маю важливу цитату. Держдепартамент заявив, що детальне обговорення «розбіжностей і того, що відбуватиметься після війни, коли йтиметься про тривалий мир, може відбуватися лише за попереднього досягнення режиму припинення вогню». Чи згідні ми з таким підходом? Чи все ж таки варто готуватися заздалегідь?

Павло Паліса: Тут, імовірно, йдеться про безпекові гарантії. У першу чергу це контингент країн-партнерів на території України. І, звичайно, ми всі розуміємо, що саме розміщення контингенту на території України можливе лише після припинення вогню. Над чим ми, власне, зараз і працюємо.

— Питання до вас не як до посадової особи, а як до військового. От де саме, на ваш погляд, у якій формі і який контингент доцільно розміщувати?

Павло Паліса: Я спробую максимально відверто, наскільки можна про це говорити. Ми запропонували план нашим європейським партнерам. На цей момент вони проводять його оцінку з військової точки зору і відповідні консультації в політичній площині.

Андрій Єрмак: Дуже важливо сказати про ті принципи, які ми проголосили в Джидді.

Перше — що ми, як уже сказав, ніколи не визнаємо жодної окупованої території.

Друге — жодних розмов про нейтральний статус.

Третє — нічого про якісь обмеження нашої армії. Навіть не готові це обговорювати. Єдине — коли ми станемо членом НАТО, тоді можуть бути якісь умови в рамках спільного посилення альянсу.

Четверте — гарантії безпеки. Ви ж розумієте, що ми маємо поганий, на жаль, досвід, усі проходимо через цю страшну війну, тому ми не допустимо повторення Будапешта, Мінська, Нормандії, таких ситуацій, коли спостерігачі ОБСЄ годинами були відсутні. Це навіть не обговорюється. Сьогодні ми дуже виважено підходимо до всіх деталей.

Фото: ОПУ. Заступник керівника ОПУ Павло Паліса, керівник ОПУ Андрій Єрмак і шеф-редактор LB.ua Соня Кошкіна

Сьогодні так складається, я вважаю, ситуація, як влучно сказав президент Європейської ради Антоніу Кошта під час зустрічі в Парижі, що Європа повернулася. Європа абсолютно інша. І в Парижі була дуже конкретна розмова. Європейці точно розуміють, що вони будуть наступними. Вони точно розуміють, що сьогодні це наша спільна справа — безпека. Вони точно розуміють, що повинні розраховувати на себе.

П'яте — це повернення всіх наших людей. Ця робота триває постійно.

Шосте — безумовно, відповідальність, компенсація, відновлення і так далі.

Тобто партнери все це знають. Жодного заперечення від американської сторони про те, що вони чогось не приймають, не погоджують, ми не почули. І саме на цьому сьогодні базується наша стратегія.

4. «Потрібна оцінка, які збройні сили противник побудує найближчим часом і які, відповідно, Збройні сили України потрібні для утримання паритету»

— У нас доволі великий список того, що ми розуміємо як необхідні гарантії безпеки — це і НАТО, і військовий контингент, і повернення

наших полонених, дітей. Пане Паліco, чи можете ви назвати — з військової точки зору — три пункти, що нам точно необхідні для гарантій безпеки. Програма мінімум.

Павло Паліса: Я переконаний, що найдієвіші гарантії безпеки для України — це потужні, сучасні Сили оборони з високим ступенем готовності. Зараз питання не в тому, скільки вони будуть коштувати, а які потрібні, які гарантують неповторення 24 лютого 22 року.

Які саме? Розшифруйте.

Павло Паліса: Такі, які за своїми бойовими можливостями виключать агресію проти України.

І тому потрібна оцінка, які збройні сили противник побудує найближчим часом і які, відповідно, Збройні сили України потрібні для утримання паритету.

— Андрію Борисовичу, ваша програма мінімум для безпеки? Три пункти. Але тільки три!

Фото: Олександр Ратушняк. Заступник керівника ОПУ Павло Паліса, керівник ОПУ Андрій Єрмак і шеф-редактор LB.ua Соня Кошкіна

Андрій Єрмак: Перший — членство в НАТО. Ми не знімаємо цього питання. Ніхто від нього не відмовляється, але ми адекватні люди й розуміємо, що в першу чергу без погодження і згоди Сполучених Штатів це неможливо. Ми продовжуємо про це говорити, навіть якщо підемо важчим шляхом. Але ми вважаємо, що, зрештою, може так статися, що після всіх розмов, консультацій усі зрозуміють, що це дешевший, зрозуміліший шлях і гарантії безпеки.

Другий варіант. Доповню те, що Павло сказав. Сучасна потужна армія в кількості, яку ми визначимо. Спроможна. Ми точно розуміємо, скільки нам потрібно для того, щоб воювати, скільки має ворог. Обладнана армія. Плюс до цього додається іноземний контингент. Плюс до цього сьогодні обговорюють варіант роботи 5-ї статті без членства в НАТО. Поки що це теоретична ідея.

І третій варіант, якщо 5-та стаття неможлива, до цього додається пакет підтримки, ми точно сьогодні розуміємо який. Ми вже склали цей досвід за три роки, але він повинен набути чинності за 24 години. Ми точно вже розуміємо, що працює, можемо виступати експертами. Яка зброя потрібна — вона навіть може зберігатися на території України і не використовуватися.

…Ми не тільки в дронах сьогодні перші. Якщо на початок війни в нас було тільки 7 % зброї власного виробництва від 100, що ми використовували на фронті, сьогодні це більше ніж 40 %. Коли у третю річницю повномасштабної війни приїхали наші близькі друзі, партнери, то останньою точкою програми була презентація того, чого ми досягли в нашому виробництві. До мене підійшов президент Фінляндії Александр Стубб і сказав: «Я такого ще не бачив, а можна, щоб те, що ми побачили, показати в усіх європейських країнах, бо люди навіть не розуміють, як можливо за роки війни таке зробити».

За останній рік відбулися дуже позитивні зрушення в контексті підтримки українських виробників оборонного сектору. Я вважаю, що правильно відмітити ефективність данської моделі, коли наші партнери оплачують контракти, які АОЗ укладає з українськими виробниками. Це дуже класно.

Фото: Олександр Ратушняк. Сергій Притула

Сергій Притула, засновник Благодійного фонду Сергія Притули: Проте останнім часом є помітні тенденції, коли оборонні компанії наших країн-партнерів хантять українських інженерів. За інших обставин не було б проблем, але у нас війна, ці спеціалісти потрібні тут, в Україні. Зараз вони виїжджають у країни Євросоюзу, до Тайваню. Виробники, з якими наш фонд спілкується, питають, за яких обставин буде можливим експорт українських видів озброєння за межі України? Що передати людям?

Андрій Паліса: Те, що ця проблема має масовий характер, я не чув, але обов'язково більш детально вивчу питання.

Але питання в тому, що на цей момент Україна — найбільший імпортер зброї. І до того моменту, поки не буде досягнуто припинення вогню, до того моменту, поки ми не створимо потрібних запасів, які гарантують нам виконання оборонних завдань, я не думаю, що ми будемо продавати зброю назовні.

Андрій Єрмак: Ми розуміємо, про що ви говорите, що спеціалісти можуть поїхати і там залишитися. Знаємо про цю проблему. Єдиний шлях — це щоб вони тут, у своїй країні, мали такі умови, які їх не будуть вимушувати їхати за кордон.

Фото: Олександр Ратушняк. Марія Берлінська

Марія Берлінська, засновниця ГО «Центр підтримки аеророзвідки», керівниця проєкту технологічного посилення Сил безпеки та оборони України *Victory Drones*: *Я* повністю погоджуюся з тезою про те, що єдина гарантія безпеки для нас — це наша армія і сектор безпеки й оборони.

Нам потрібно вибудовувати самоспроможність. Армія зараз тримається фактично здебільшого на технологіях. На деяких ділянках до 70 і навіть до 80 % втрат ворогові завдають дрони, наземні комплекси й інші технології, які дають можливість стримувати ворога.

Ба більше, це тенденція не тільки 25 року. Коли американці свого часу затримували підписання *supplemental* більш ніж на шість місяців, тоді теж передові підрозділи трималися фактично на *FPV*, бомберах тощо.

Ми розуміємо і бачимо в українському суспільстві, у новинах, це дискутують у соцмережах, що безпрецедентно тиснуть на військово-політичне керівництво. Якщо воно є в політичній площині, ми розуміємо, наскільки він сильний у площині кулуарній. Дуже важливо, що ми зберігаємо суб’єктність, тому що це про почуття власної гідності. І тільки український народ зараз платить найвищу ціну у світі за свободу, за безпеку для Європи. І не тільки.

Шантажувати можуть чим завгодно — зброєю, копалинами, відсутністю підтримки даних розвідки, відсутністю зв'язку такого, як «Старлінк», тому

нам надзвичайно важливо вибудовувати власну спроможність технологічних галузей.

Фото: ОПУ. Віцепрем'єр-міністр України – міністр національної єдності України Олексій Чернишов під час клубу

Скажу неприємну річ, але ми фундаментально вперлися в стелю. Тому що той лоутек (так звані низькі технології. — Ред.) який ми активно розвивали, яким показали абсолютно технологічне диво за ці три роки, коли простими, дешевими технологіями показували надзвичайні результати: знищення техніки ворога на мільярди, горіли їхні МПЗ, аеродроми, логістичні хаби і так далі, — ми вичерпали ту спроможність. Зараз ми вперлися в те, що нам потрібно розвивати фундаментальну науку, інакше ми далі не підемо.

Я розумію, що це неприємні речі, але це те, що кажуть інженери і виробники: ми вже доходимо до свого завершення. Ворог активно працює з контрзаходами, і саме тому ми не бачимо зараз потоплених російських кораблів. Тому я не буду називати тут відсотки успішності наших дипстрайків, тому що це не має бути публічна інформація, але повірте мені, вони зараз падають. І ми мільйони й мільйони доларів витрачаємо часто в повітря. Нам потрібно змінити підходи.

Я погоджуюся з тезою, що те, що ми тут сидимо зараз, через три роки після вторгнення — це диво. Настільки ситуація була на межі. Але ми пробігли цей шлях, нам треба зараз змінити підходи.

І я вважаю, що нам треба перепрограмуватися на гру в довгу. А гра в довгу — це інвестиція в технологічну мілітаризацію суспільства. Це інвестиція в технології як єдиний шанс для нас на те, щоб ми встояли, щоб у грі на виснаження, на ресурси ми мали можливість захищати себе через абсолютно різний спектр технологій. На нашій війні (я думаю, усі розуміють) зараз активно вчаться Китай, Тайвань, країни *Middle East* тощо.

Скажу ще одну неприємну річ: ми почали відставати в технологічній війні. Наші найкращі практики росіяни активно масштабують. На кожен наш вкладений долар вони вкладають 15–20 і більше. Фактично дуже багато винаходів у цій війні — це наші винаходи, наші кращі практики, наші кращі тактики. Але потім росіяни дуже активно це масштабують.

Ми робимо вже все з певним запізненням на позавчора. І багато що тримається вже суто на героїзмі людей. Але ми розуміємо, що люди висипаються, як з піщаного годинника. Ми зточили фактично кращу свою піхоту. Залишилося вже дуже мало людей, які можуть утримувати позиції. Ми розуміємо, що нам потрібно все меншою кількістю піхоти утримувати все більші території. І тут теж вихід — це технології, роботизація.

— Що я хочу запропонувати в порядку питань і почути вашу відповідь.

Експорт технологій відбудеться або легально, або нелегально. Це перший пункт. Нелегально він вже відбувається — це релокація виробництв, викачування інженерів, те, що приїжджають певні західні компанії і купують певні технології, певну інтелектуальну власність, просто забирають разом з людьми. Росія зараз активно експортує свої технології — те, що вони отримали завдяки цій війні, отримуючи мільярди доларів, уже є певні підрахунки.

Фото: ОПУ. Марія Берлінська

Ми розуміємо, що експорт озброєння — це насправді геополітика.

Кому продавати, що продавати, у яких кількостях. Я пропоную, по-перше, піти в діалог з експортерами технологій, дати їм можливість і подумати разом з ними, які країни для нас у пріоритеті. Тому що це в першу чергу не про торгівлю, а про партнерство. І про те, щоб продемонструвати партнерам, що ми готові до таких партнерств, що ми інвестуємо спільно і в їхню обороноспроможність. З тих самих країн Європейського Союзу. Бо, на жаль, ми перетворилися на найбільший полігон, і в нас найсучасніша війна у світі.

Другий момент. Сьогодні фактично законодавцем мод є фронт.

Чиновники купують під величезним тиском те, що вимагає фронт. Так бути не повинно. Має бути в державі стейкхолдер, який створює тренди, тенденції і каже, що буде актуальним через пів року, через рік, через 16 місяців. Інакше ми постійно будемо наздоганяти на позавчора і будемо платити за це кожного дня сотнями життів.

Пропоную подумати про таку інституцію. Я в це вірю так само, як 2014 року під час своїх перших польотів під Луганськом повірила в те, що це буде війна дронів. Пропоную створити окрему інституцію — умовно, Міністерство військових технологій — відповідальну в державі за ту компоненту, завдяки якій ми тримаємось і яка насправді дає 70–80 % успіху для фронту. Яка буде

відповідальна за прогнозування, тому що зараз ніхто в Україні не скаже, які тенденції будуть актуальні для фронту, наприклад, на грудень 2025 року чи на січень 2026-го: лазерна зброя, електромагнітна, наземні роботи, автономні системи візуальної навігації тощо.

Потрібно розуміти, що Росія, на жаль, у цих перегонах починає нас випереджати. І якщо ми зараз не інституціоналізуємо це, якщо ми не почнемо думати на кілька кроків уперед, раніше чи пізніше через значно більшу кількість ресурсу і підтримку Китаю, інших інженерних команд, того самого Ірану, ми побачимо ситуацію, де революційна війна нас подолає.

Фото: Олександр Ратушняк. Керівник ОПУ Андрій Єрмак

Андрій Єрмак: Я погоджуюся. Погоджуюся не тільки на словах. Ми вже це робимо. Працюємо з багатьма нашими партнерами, коли йдеться про спільне виробництво, питання розвитку технологій порушують. Безумовно, це непублічна історія, але це відбувається.

Щодо інституції. У нас є можливість, ми спілкуємося, багато чого вже зробили. Для нас важлива і ваша думка, і позиція.

І якщо хтось не знає, хочу подякувати Марії і Любі Шипович за роботу на повітряному напрямку, що стосується *F-16*. Президент підтримав цю програму, були призначені відповідні люди, які також рекомендувалися громадянським суспільством і людьми, які працюють у цій сфері.

Тому про інституцію говорімо. Може, настав час щось зробити з такою системою, як Академія наук, яка повинна все ж таки відповідати сучасним реаліям.

Треба зберегти те, що є. Не забувайте, що в нас були найкращі науковці не тільки в Києві, Дніпрі, Харкові. Чесно кажучи, президент завжди цим переймався, починав цю програму, але сталася війна. Зараз настав час повернутися до цього. Без науки, я повністю погоджуюся, це неможливо робити.

Павло Паліса: Ми вже ведемо роботу щодо аналізу того, що відбувається, робимо прогнози, який вигляд матиме війна через певний період часу.

Фото: Олександр Ратушняк. Заступник керівника ОПУ Павло Паліса

Я, безумовно, підтримую збереження інтелекту і технологій всередині країн. Стосовно експорту тих самих технологій, думаю, буде справедливо ними ділитися з тими країнами, які надають нам допомогу зараз, вкладають кошти в розвиток технологій на території України.

Позиція президента така, що на різноманітних переговорах він усіляко запрошує країн-партнерів вкладати в наш ОПК. Я за те, щоб це набирало і набирало обертів. І, власне, після завершення війни ми можемо ділитися і технологіями, і виробництвом з тими країнами, які допомагали нам у важку хвилину.

Щодо війни майбутнього та її оцінки, ми чудово розуміємо, що з ресурсною базою ворога нам не тягатися. Тому наша підготовка і наш гарт у технологіях, у порядку їх застосування повинен у першу чергу базуватися на принципі асиметрії.

І зараз ведеться робота. Можливо, вона зі зрозумілих причин непублічна, але найближчим часом ми, я впевнений, будемо мати українські аналоги, умовно, *Patriot*, інших видів озброєння, яких ми потребували і потребуємо, з чим допомагають нам партнери.

Фото: Олександр Ратушняк. Андрій Шевченко

Андрій Шевченко, політик, дипломат, посол України в Канаді (2015–2021): Повернуся до угоди про надра. Мені здається, Україна дуже круто відпрацювала той перший етап, коли оцю перекошену угоду вдалося підрівняти перед зустріччю в Овальному кабінеті. Видається, що зараз завдання складніше — це вже не просто перекошений документ, а перекручений. І Росія намагається нав’язати розмову про свої стратегічні проєкти. На що ми реально можемо розраховувати в цій угоді?

І коротке запитання до пана Павла. Легенди ходять, що вам довелося американцям на пальцях пояснювати, чому не варто створювати завищені очікування до перемир'я. На що реалістично ми можемо розраховувати, коли говоримо про перемир'я? Ми їхали з пропозицією про море й повітря.

Скептично ставимося до всеосяжного перемир'я. Що може бути умовами для перших етапів перемир'я?

Андрій Єрмак: Як я вже сказав, ми не підпишемо те, що не буде нас влаштовувати. Але це переговорний процес. З одного боку, стало складніше, бо це більш змістовний документ, з іншого боку, простіше — тому що вони розуміють, що цей документ точно буде ратифікований парламентом. Потрібен не тільки підпис однієї людини, треба, щоб депутати це підтримували. А їм треба буде зрозуміти, що вони підтримують.

Тому наша філософія доволі проста. Давайте чесно: багато надр протягом 30 років, які, за Конституцією, належать народу України, точно не належали народу України. І ця кампанія, яку розпочав президент Зеленський, — боротьби з олігархами — привела до того, що більшість цих місць або в процесі, або вже передані державі. Це вимагає великих грошей.

Ба більше, за дорученням президента Міністерство екології провело дуже велику роботу, якої, мені здається, до цього ніхто не робив. Де ми оцінили, що в нас є, що потрібно вкласти, який потенціал. У нас є велика проблема, що ми не вміємо продавати, не вміємо презентувати. От сьогодні ця робота ведеться.

Фото: ОПУ. Заступник керівника ОПУ Павло Паліса, керівник ОПУ Андрій Єрмак і шеф-редактор LB.ua Соня Кошкіна

Щодо росіян, ми їх добре знаємо. Я думаю, що американці вже теж починають розуміти, навіть ті, хто думав, що це не так: вони не чекають сьогодні ні американського, ні іншого бізнесу. Особливо в тих сферах, які є цікавими — енергетика абощо. За 10–15 років оточення Путіна, члени його родини, друзі повикуповували всі ці акції. Ми пам'ятаємо, що було, коли планували продавати «Юкос». Арктика? Ну, вибачте, але ніхто не знає, що вони там знайдуть, скільки грошей на це потрібно.

Сьогодні наша ціль — щоб кожен з нас, у першу чергу уряд, доводив, що вільна, незалежна, у своїх кордонах Україна — це в інтересах наших партнерів. Це не тільки про принципи, тому що наша країна після закінчення війни, я впевнений на 100 %, отак злетить. Цього теж треба вчитися, щоб наші партнери розуміли, що в нас великий потенціал, якого навіть ми самі до кінця не розуміли.

Павло Паліса: Якщо коротко, єдина перешкода до практичного встановлення перемир'я — це бажання російської сторони. Щоразу на консультації з американською стороною ми приїжджали з готовими пропозиціями, конкретними. Навіть під час крайньої консультації на технічному рівні ми мали всіх фахівців, які пропонували конкретні речі, включно з технічними моментами, пропозиціями моніторингу порушення припинення вогню.

Але, очевидно, росіяни не готові до таких кроків. Тому єдина перешкода — це бажання російської сторони.

***

№ 871

Taras Chornovil
17 апреля, 12:42 · 2021 1 of 4

Я таки прослухав цей брифінг. Це було важко, але я не тільки слухав, що воно верзе, але й законспектував той потік свідомості. Не все, бо перші 10 хвилин цього іспанського сорому розшифрувала Victoria Makimenko. Я з усіма належними посиланнями й вдячністю та співчуттям, що довелося таке витерпіти, використаю її текст. А далі вже розшифровував каламутний потік свідомості самостійно. Презентую цей плід спільних страждань. Але спершу відмічу для повного розуміння. Це ви читаєте або слухаєте виступ керівника країни, яка не лише в стані війни з ядерною державою, а ще й перебуває на межі повномасштабного вторгнення, про що вже говорять усі світові лідери. Ця особа прибула для важливого обговорення майбутнього своєї країни та можливих заходів у критичній ситуації до одного з впливових лідерів та гарантів нашої безпеки. Після дуже важливих переговорів воно виходить у стані глибокої ломки (ви на ту міміку подивіться!) й, як виявляється, взагалі не має що сказати! Ні слова про свої позиції, жодної згадки про російську окупацію та обстріли - це тільки якісь снайпери бойовиків стріляють, а з РФ лише коментують. Жодної згадки про передислокацію військ до наших кордонів у кількостях, достатніх для масштабної війни, про загрозу, про агресивні дії РФ та про порушення нею базових принципів ОБСЄ та ООН, лише жаль, що розмова без Путіна проходила. Ну, й сам текст - це суцільне мекання й екання не в тему. А тепер просю -читай-те. А ще додам посилання на відео:
https://www.youtube.com/watch?v=FqThk5XOkwY...

його можна проглянути навіть без звуку. І скажіть, що це не наркоман, якого мучить ломка, якому дуже погано і всі думки його лише про рятівну дозу, а не про майбутнє країни.

Тут перший епізод у записі пані Вікторії:
++++++++++++++++++++++++++
Париж, 16 квітня 2021р.
"А-а-а-а.... Сюди? Доброго дня всім... коли я сказав доброго дня ніхто по українськи не відповів, тут немає нашої... української преси? [коли Мандєль сказала, що українська преса присутня, чомусь почав плямкать шось англійською]. Окей... плям... Ну окей, соу, соу пле... ай, ай, а... кен ай тел ю... дуже приємно бачити вас, частину ваших облич дуже приємно бачити. Нажаль ковід і бачите хотів сказати що Україну і Францію багато що об'єднує ну хоча б ви бачите не в не в не думав, що весь світ буде об'єднувати і нажаль ковід-19. Думаю я з самого початку я побажаю здоров'я мені здається всім громадянам Франції і всім тим хто нас дивиться... українцям. А що до е-е-е речей які об'єднують наши країні я сьогодні е-е-е з задоволенням приїхав з робочим візітом е-е-е робочим візітом до плям-плям Франції на зустріч на запрошення Президента Французької республіки Емануеля Макрона вдячен йому, у нас з ним дійсно теплі, тепліше ніж погода відносини і це почалось ще з того моменту коли він дійсно підтримав і ми з ним познайомились коли е-е-е це був перший тур, да? (питає у Мандєлі) да? Після першого туру я ще не був бе-бе... я ще не був президентом я йому вдячен він підтримав мене підтримав Україну... І окремо я знаю, що моя дружина е-е-е зустрічається незважаючі на те що я приїхав з нею я її і не бачив я вона зустрічається з мадам Макрон... вони теж... дуж дуже важлива зустріч. Ну я думаю якщо говорити про зміст нашої розмови з Президентом ми можемо почати з питань мені здається якщо я розповім зміст це і буде відповіддю на ті питання, про які е-е-е які ви будете ставити.
Я-я... ю кен... пана Макрона з пані Меркель і потім було звернення до мене президента путіна що щодо військ да? Я не читав ще цитату...
Окей, ну з самого початку у нас було дві дві зустрічі спочатку з Президентом Макроном, а потім підключилась і на зв'язку була Канцлєр Німеччини пані Меркель, зрозуміло що... окей... Підключення пана Путіна не було тому мені складно щоб я йому сказав щоб було підключення...

Рис1

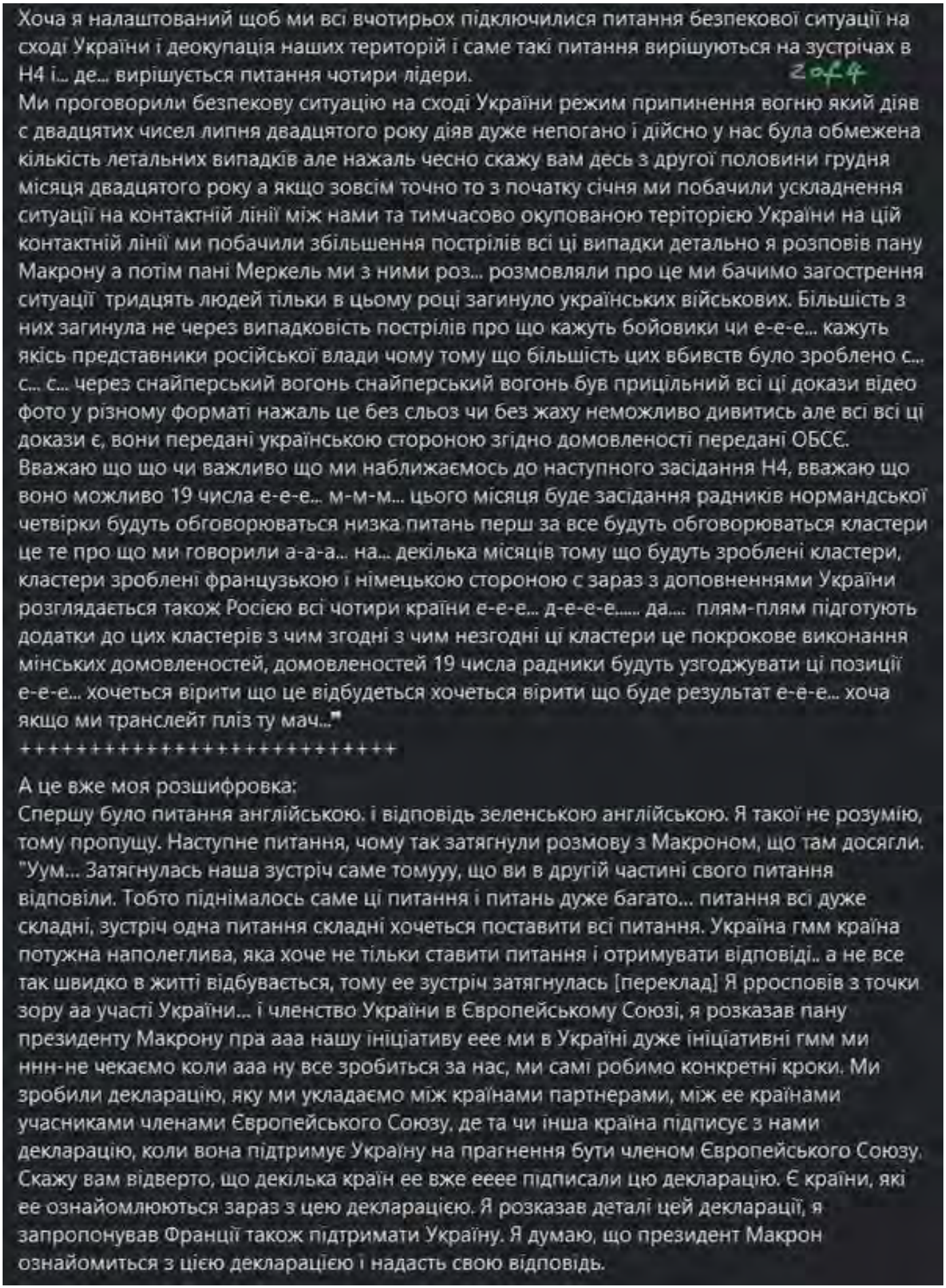
Хоча я налаштований щоб ми всі вчотирьох підключилися питання безпекової ситуації на сході України і деокупація наших територій і саме такі питання вирішуються на зустрічах в Н4 і... де... вирішується питання чотири лідери. 2 of 4
Ми проговорили безпекову ситуацію на сході України режим припинення вогню який діяв с двадцятих чисел липня двадцятого року діяв дуже непогано і дійсно у нас була обмежена кількість летальних випадків але нажаль чесно скажу вам десь з другої половини грудня місяця двадцятого року а якщо зовсім точно то з початку січня ми побачили ускладнення ситуації на контактній лінії між нами та тимчасово окупованою територією України на цій контактній лінії ми побачили збільшення пострілів всі ці випадки детально я розповів пану Макрону а потім пані Меркель ми з ними роз... розмовляли про це ми бачимо загострення ситуації тридцять людей тільки в цьому році загинуло українських військових. Більшість з них загинула не через випадковість пострілів про що кажуть бойовики чи е-е-е... кажуть якісь представники російської влади чому тому що більшість цих вбивств було зроблено с... с... с... через снайперський вогонь снайперський вогонь був прицільний всі ці докази відео фото у різному форматі нажаль це без сльоз чи без жаху неможливо дивитись але всі всі ці докази є, вони передані українською стороною згідно домовленості передані ОБСЄ.
Вважаю що що чи важливо що ми наближаємось до наступного засідання Н4, вважаю що воно можливо 19 числа е-е-е... м-м-м... цього місяця буде засідання радників нормандської четвірки будуть обговорюватися низка питань перш за все будуть обговорюватися кластери це те про що ми говорили а-а-а... на... декілька місяців тому що будуть зроблені кластери, кластери зроблені французькою і німецькою стороною с зараз з доповненнями України розглядається також Росією всі чотири країни е-е-е... д-е-е-е..... да.... плям-плям підготують додатки до цих кластерів з чим згодні з чим незгодні ці кластери це покрокове виконання мінських домовленостей, домовленостей 19 числа радники будуть узгоджувати ці позиції е-е-е... хочеться вірити що це відбудеться хочеться вірити що буде результат е-е-е... хоча якщо ми транслейт пліз ту мач..."
++++++++++++++++++++++++++++

А це вже моя розшифровка:
Спершу було питання англійською. і відповідь зеленською англійською. Я такої не розумію, тому пропущу. Наступне питання, чому так затягнули розмову з Макроном, що там досягли.
"Уум... Затягнулась наша зустріч саме томууу, що ви в другій частині свого питання відповіли. Тобто піднімалось саме ці питання і питань дуже багато... питання всі дуже складні, зустріч одна питання складні хочеться поставити всі питання. Україна гмм країна потужна наполеглива, яка хоче не тільки ставити питання і отримувати відповіді.. а не все так швидко в житті відбувається, тому ее зустріч затягнулась [переклад] Я рросповів з точки зору аа участі України... і членство України в Європейському Союзі, я розказав пану президенту Макрону пра ааа нашу ініціативу ееее ми в Україні дуже ініціативні гмм ми ннн-не чекаємо коли ааа ну все зробиться за нас, ми самі робимо конкретні кроки. Ми зробили декларацію, яку ми укладаємо між країнами партнерами, між ее країнами учасниками членами Європейського Союзу, де та чи інша країна підписує з нами декларацію, коли вона підтримує Україну на прагнення бути членом Європейського Союзу. Скажу вам відверто, що декілька країн ее вже ееее підписали цю декларацію. Є країни, які ее ознайомлюються зараз з цею декларацією. Я розказав деталі цей декларації, я запропонував Франції також підтримати Україну. Я думаю, що президент Макрон ознайомиться з цією декларацією і надасть свою відповідь.

Рис2

[переклад] [питаня французькою]
- Скажіть конкретно, що вам в плані НАТО сказала Франція і Німеччина. І друга частина в контексті виконання Мінських Угод. Наскільки цей факт вашого побажання до НАТО може негативно вплинути на виконання Мінський Угод, зашкодити їм?
- Складно питання. Шморг шморг. Ааа на перша частина вашого питання... ааа ха-ха-ха окей. Перша частина щодо питання НАТО... Да. Чи обговорювали ми з паном Макроном і з пані Меркель. З пані Меркель ми не обговорювали сьогодні питання членства України в НАТО, тому що що наша конференція була форматом обговорення саме безпеки саме на сході України, питання Донбасу, питання виконання домовленості, які в нас були, пам'ятаєте, в кінці ааа грудня 19-го року на Нормандській зустрічі. А з паном Макроном Макроном ми обговорювали це питання. Давайте ммм давйте я спочатку скажу... тоді ммм ми проговорили елементи того, що виконалось (збивчасто) з того моменту нашого засідання в Норманді... мені здається, це також дуже важливо гмм...І я ггг хочу сказати, що наша сторона ммм виконує все гмм крок за кроком, тому що я вважаю, що ми люди слова, ми домовилися відкрити КПВВ, ми відкрили всі КПВВ для гуманітарних гм гуманітарної допомоги людям, які... цивільним людям, які живуть на нашій частині контрольованій українською владою частині Донбаса, чи на тимчасово окупованій території для їх пересування, для аа гуманітарної допомоги, сьогодні, мені здається, сьогодні пішла ще одна гуманітарна допомога через Новатроіцке, нове КПВВ, яке ми відкрили, ми відкрили еее новітні КПВВ ааа да прийшла гуманітарна допомога на тимчасово окуповану територію саме для людей, які хворіють там чи ковід там ШВЛ тощо, різні речі... це постійне відбувається. Ці нові КПВВ ми відкрили згідно наших домовленостей ее в грудні... сьогодні та сторона заблокувала КПВВ... я маю на увазі: не сьогодні, а в цілому... вона дуже рідко відкриває, тільки для гуманітарних вантажів, люди не пересуваються завдяки новим КПВВ. Поведінка ця незрозуміла... Друга частина – був обмін. Тут у нас були нормальні пересування, просування в цьому... спочатку був обмін полоненими... а друга частина полонених всіх на всіх... ми передали списки ОБСЄ... я про це сказав пану Макрону і пані Меркель хм... Списки з боку Росії ііі з боку сепаратистів... списки полонених вони ОБСЄ не передали... Режим припинення вогню, як я вам сказав, спочатку діяв... потім, на жаль... зараз чекаємо після засідання радників на відновлення... Да... Тобто це стан тіх речей, які були виконані, ааа після того, як ви будете пере... будете перекладать... я про НАТО, про що ми говорили з паном Макроном...
/переклад/
Н-да... Щодо гм мм гм, Франції, президента Макрона аа в цілому ми гм мм відчуваємо підтримку гм України мм в питанні ПДЧ набуття еее майбутньому члена Альянсу... Ааа ну ммм я б хотів би ии чути кон... кон... ну конкретику, коли це може бути... але це це залежить не тільки від Франції ее а в принципі ми розуміємо, що це залежить не тільки від Франції, хоча я вважаю, що Франція грає велику роль в вирішенні цього питання. Я би відповів на це питання так, що у червні місяці буде саміт НАТО і там ми обов'язково з вами будемо чути, чи є такий сигнал... і від яких конкретно еее країн ее ммм ми чуємо сигнал і підтримку ф питанні ПДЧ.
[переклад]
[питання англійською]

Рис3

[Спроба пожартувати англійською] Хе-хе-хе. Ну це се перша частина питання... ви сказали щодо пропозиції президента Байдена зустрітися з президентом Путіним... в третій, в третій країні... навіть я почув, що деякі країни сказали, що ми відкриті... Чехія, хтось ще...Я вважаю, що цце це правильно... а ммм цее дуже дуже ннн бббб, ббб дужжже. Як сказати, дуже вчасно... і цце дуже важливо і в будь-якому ааа питанні, коли є такий діалог, ммм кажуть гармати мовчать да... і тому мені здається, що це мме ммогло би вирішити деякі питання. Бо діалог між всіми країнами мені здається повинен бути. Тому що іноді, коли такі великі держави нне розмовляють, страждають інші і, повірте нам, гм ми це розуміємо 4 of 4
[переклад]
Хоча... якщо ви хочете мою аа мою думку... ми ввв той, якщо вони будуть піднімати питання України, я вввпевнений, що ттаке питання може бути актуальним... то мені здається, це не є питання... навіть не в справедливості, а мені здається, що це не так предметно, якщо би-би такі країни... вони обговорюють питання України без нас. Воно не буде предметне, воно не буде правильне... і це ще раз буде показувати, що великі країни еее...ааа за розміром ііі м їм здається, що все навколо їх, але мені здається, що світ нна набагато більше...
[переклад]
Пу... Ааа мені просто здається ми з вами живемо вже в світі технологій, сучасному світі... і навіть сьогодні ее ну ми-ми-ми ми відчуваємо, що найсильніша країна, це не та країна, в якій є зброя, а вже сьогодні ми відчуваємо, що найсильніша країна – це ті країни, в яких є вакцини, а що буде через десять років, ми знов з вами не знаємо... іноді невеличкі країни... від них може залежати майбутнє... Тому треба поважати країни не за розміром ааа а поважати країни просто тому, що треба поважати один одного..."
[переклад? Розшаркується, йде, згадує про маску на трибуні, розвертається, ледь не завалюється, бере маску йде на вихід, пробує попрощатися українською, англійською, французькою. Жалюгідно. А перекладача жалко. Там уже явний передінфарктний стан, він навіть заїкатися почав...]

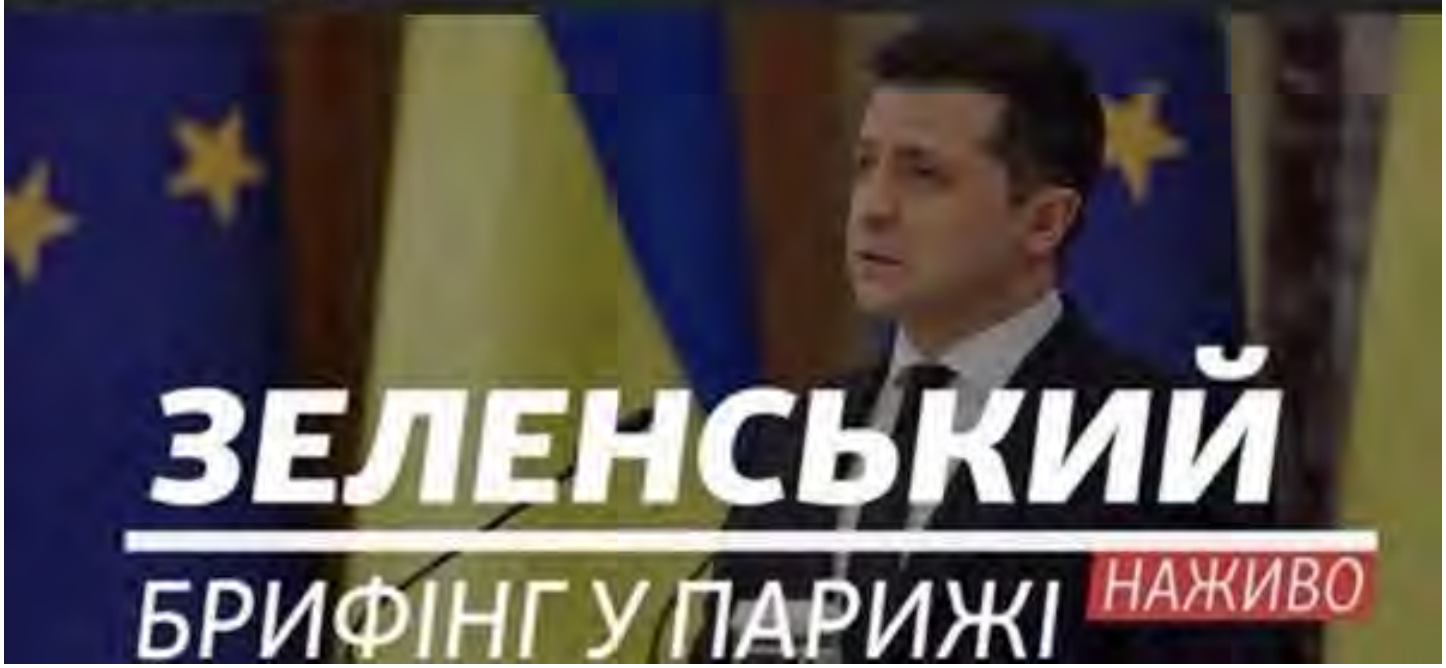

Рис4

***

№ 872

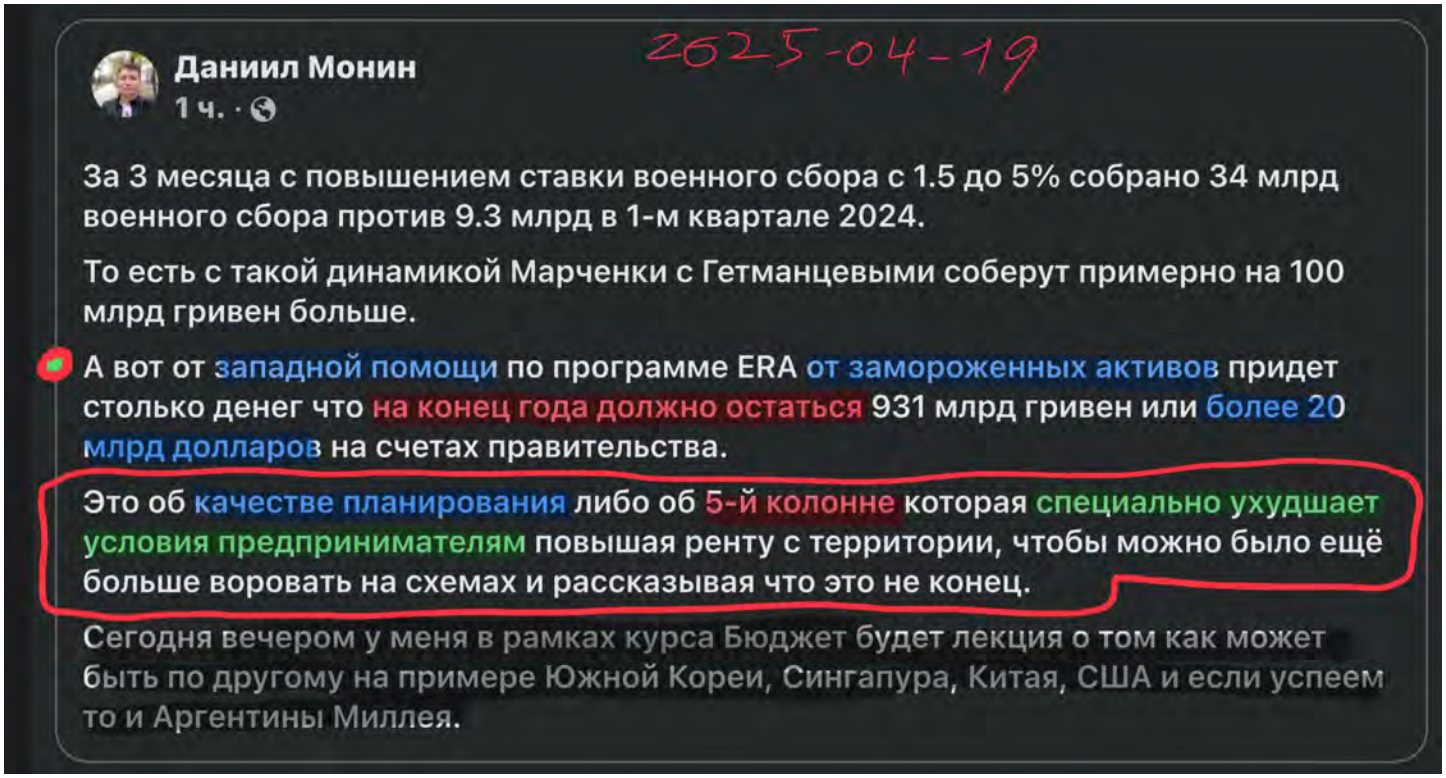

Даниил Монин
1 ч. ·

2025-04-19

За 3 месяца с повышением ставки военного сбора с 1.5 до 5% собрано 34 млрд военного сбора против 9.3 млрд в 1-м квартале 2024.

То есть с такой динамикой Марченки с Гетманцевыми соберут примерно на 100 млрд гривен больше.

А вот от западной помощи по программе ERA от замороженных активов придет столько денег что на конец года должно остаться 931 млрд гривен или более 20 млрд долларов на счетах правительства.

Это об качестве планирования либо об 5-й колонне которая специально ухудшает условия предпринимателям повышая ренту с территории, чтобы можно было ещё больше воровать на схемах и рассказывая что это не конец.

Сегодня вечером у меня в рамках курса Бюджет будет лекция о том как может быть по другому на примере Южной Кореи, Сингапура, Китая, США и если успеем то и Аргентины Миллея.

***

№ 873

2025-04-20

Алексей Арестович
1 ч. ·

2025-04-19 20:00

- Насколько жалким является режим Зеленского отлично видно в его реакции на Пасхальное перемирие, предложенное Путиным.

Не смог отработать простенькую провокацию.

В слепом ужасе перед потерей личной власти, 5-6 эффективных менеджеров утратили способность быстро ориентироваться в обстановке и молниеносно принимать верные решения.

Да и умели ли?

Подхолуйные каналы начали отрабатывать сигнал о том, что перемирия «...НЕТ», еще до того, как наступили объявленные Путиным «18.00»

Теперь весь мир получил наглядную демострацию:

«- зеленый царек против прекращения огня - даже на Пасху».

Но даже если вы против прекращения огня, не-лохи, играть в большие игры нужно не так.

Надо было объявить симметричный приказ о прекращении огня - только дать чуть большие (хотя бы на несколько часов) временные рамки.

А уж затем:

- Ввиду несоблюдения противником условий прекращения огня и многочисленными провокациями с его стороны....

И фото-, видеодоказательства.

Эх, обсосы.)

Рис1

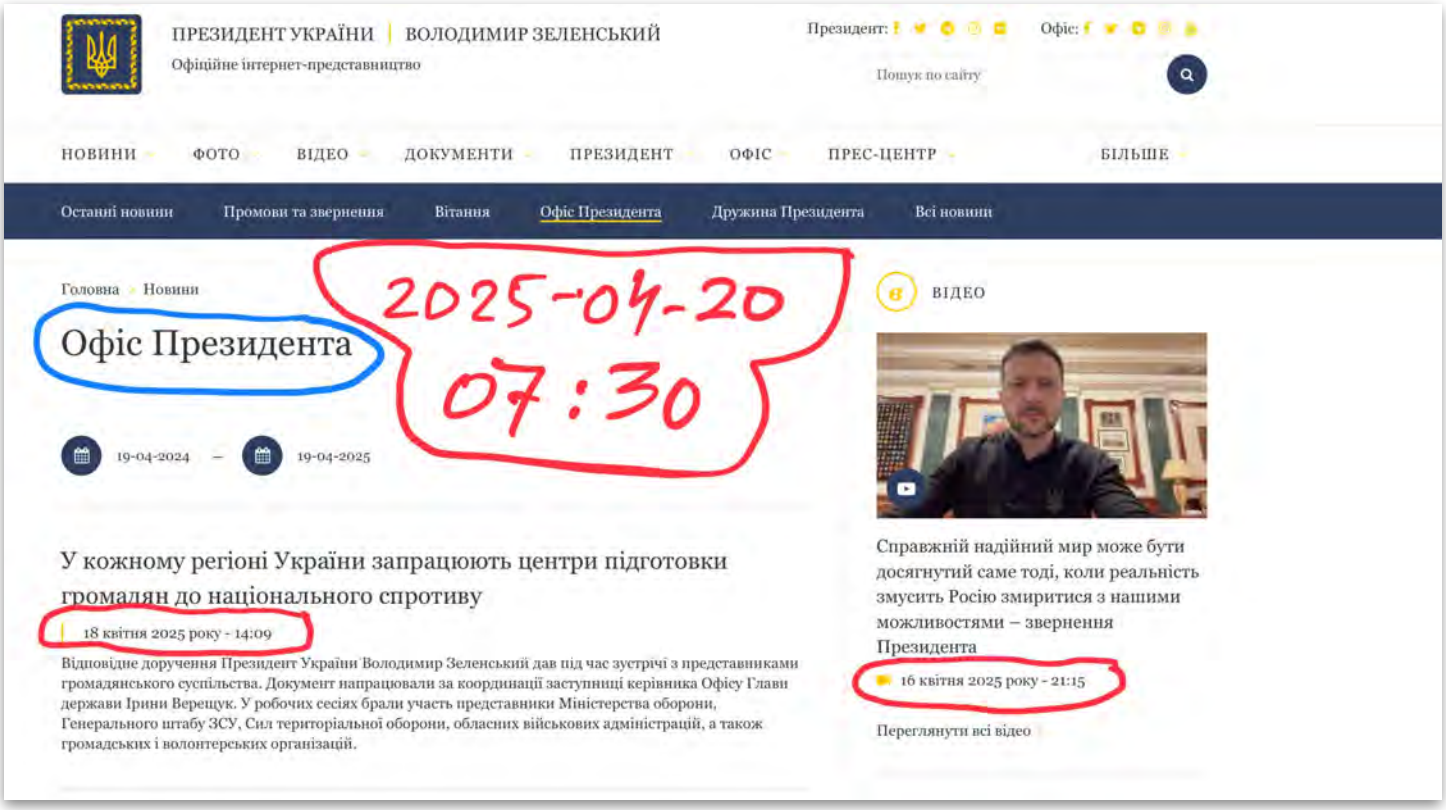
ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ | ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ
Офіційне інтернет-представництво
Президент:
Офіс:
Пошук по сайту
НОВИНИ
ФОТО
ВІДЕО
ДОКУМЕНТИ
ПРЕЗИДЕНТ
ОФІС
ПРЕС-ЦЕНТР
БІЛЬШЕ
Останні новини
Промови та звернення
Вітання
Офіс Президента
Дружина Президента
Всі новини
Головна » Новини
Офіс Президента
2025-04-20
07:30
19-04-2024 — 19-04-2025
ВІДЕО
Справжній надійний мир може бути досягнутий саме тоді, коли реальність змусить Росію змиритися з нашими можливостями – звернення Президента
16 квітня 2025 року - 21:15
Переглянути всі відео
У кожному регіоні України запрацюють центри підготовки громадян до національного спротиву
18 квітня 2025 року - 14:09
Відповідне доручення Президент України Володимир Зеленський дав під час зустрічі з представниками громадянського суспільства. Документ напрацювали за координації заступниці керівника Офісу Глави держави Ірини Верещук. У робочих сесіях брали участь представники Міністерства оборони, Генерального штабу ЗСУ, Сил територіальної оборони, обласних військових адміністрацій, а також громадських і волонтерських організацій.

Рис2

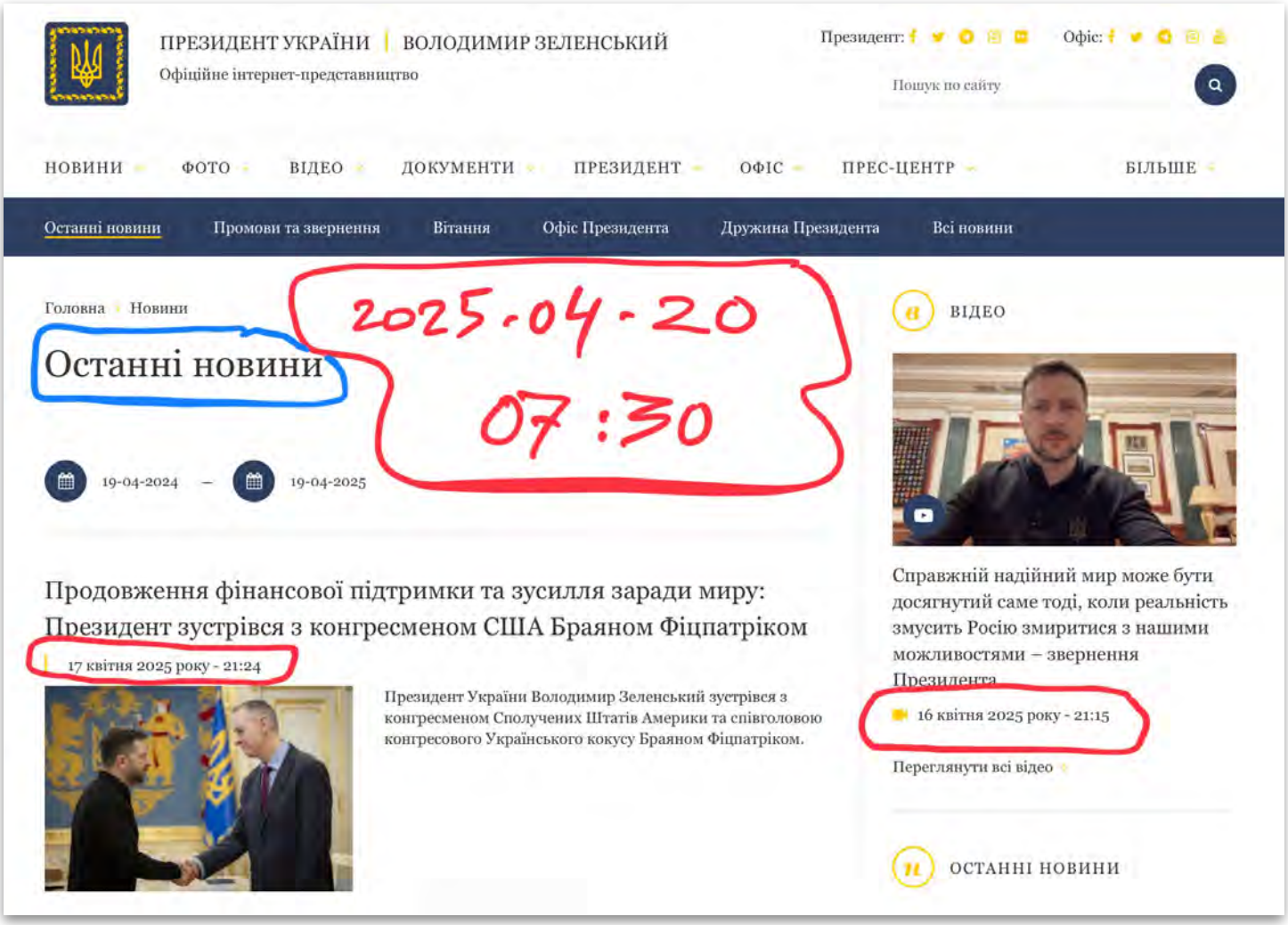
ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ | ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ
Офіційне інтернет-представництво
Президент:
Офіс:
Пошук по сайту
НОВИНИ
ФОТО
ВІДЕО
ДОКУМЕНТИ
ПРЕЗИДЕНТ
ОФІС
ПРЕС-ЦЕНТР
БІЛЬШЕ
Останні новини
Промови та звернення
Вітання
Офіс Президента
Дружина Президента
Всі новини
Головна » Новини
Останні новини
2025-04-20
07:30
19-04-2024 — 19-04-2025
ВІДЕО
Справжній надійний мир може бути досягнутий саме тоді, коли реальність змусить Росію змиритися з нашими можливостями – звернення Президента
16 квітня 2025 року - 21:15
Переглянути всі відео
Продовження фінансової підтримки та зусилля заради миру: Президент зустрівся з конгресменом США Браяном Фіцпатріком
17 квітня 2025 року - 21:24
Президент України Володимир Зеленський зустрівся з конгресменом Сполучених Штатів Америки та співголовою конгресового Українського кокусу Браяном Фіцпатріком.
ОСТАННІ НОВИНИ

Рис3

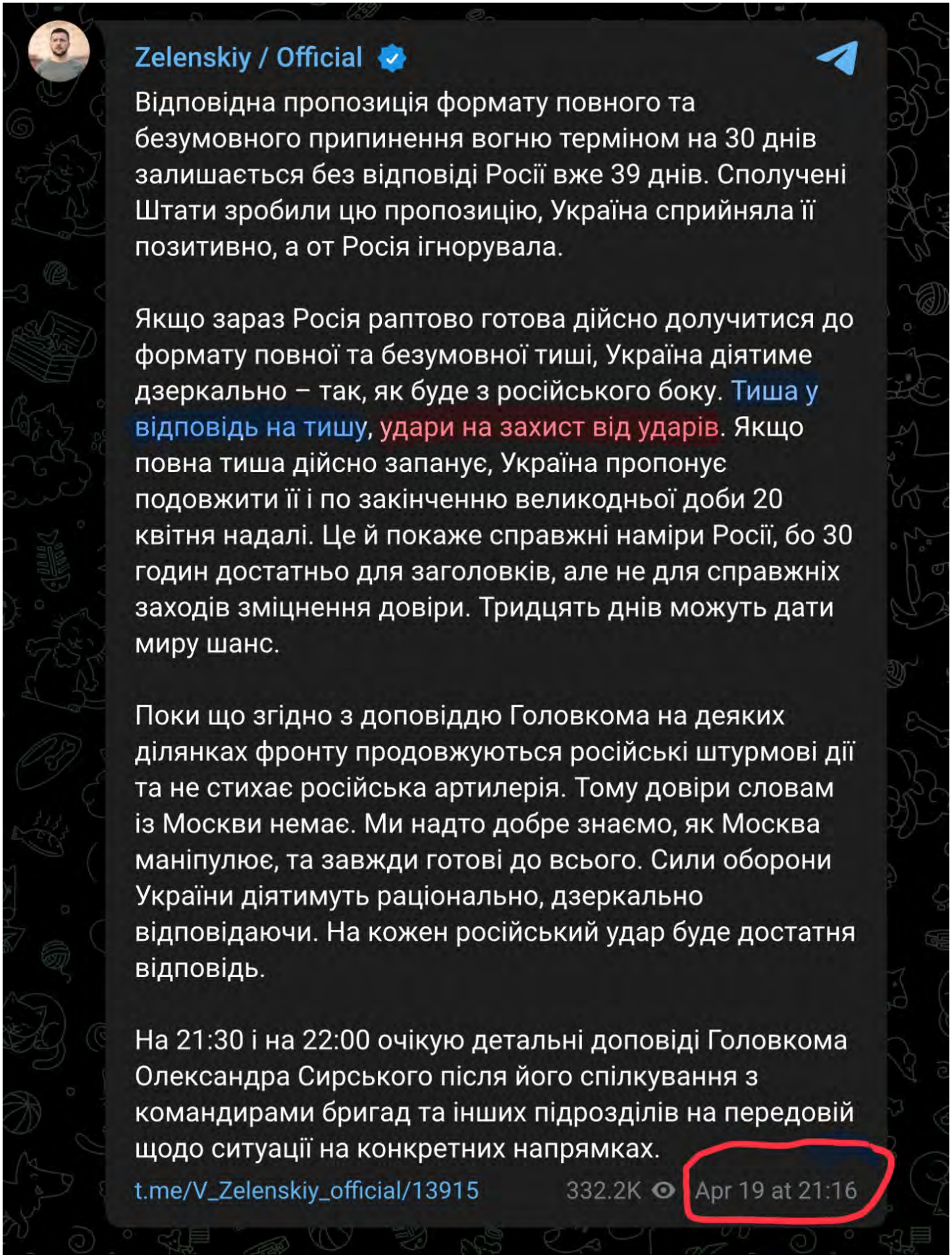
Zelenskiy / Official
Відповідна пропозиція формату повного та безумовного припинення вогню терміном на 30 днів залишається без відповіді Росії вже 39 днів. Сполучені Штати зробили цю пропозицію, Україна сприйняла її позитивно, а от Росія ігнорувала.
Якщо зараз Росія раптово готова дійсно долучитися до формату повної та безумовної тиші, Україна діятиме дзеркально – так, як буде з російського боку. Тиша у відповідь на тишу, удари на захист від ударів. Якщо повна тиша дійсно запанує, Україна пропонує подовжити її і по закінченню великодньої доби 20 квітня надалі. Це й покаже справжні наміри Росії, бо 30 годин достатньо для заголовків, але не для справжніх заходів зміцнення довіри. Тридцять днів можуть дати миру шанс.
Поки що згідно з доповіддю Головкома на деяких ділянках фронту продовжуються російські штурмові дії та не стихає російська артилерія. Тому довіри словам із Москви немає. Ми надто добре знаємо, як Москва маніпулює, та завжди готові до всього. Сили оборони України діятимуть раціонально, дзеркально відповідаючи. На кожен російський удар буде достатня відповідь.
На 21:30 і на 22:00 очікую детальні доповіді Головкома Олександра Сирського після його спілкування з командирами бригад та інших підрозділів на передовій щодо ситуації на конкретних напрямках.
t.me/V_Zelenskiy_official/13915
332.2K
Apr 19 at 21:16

Рис4

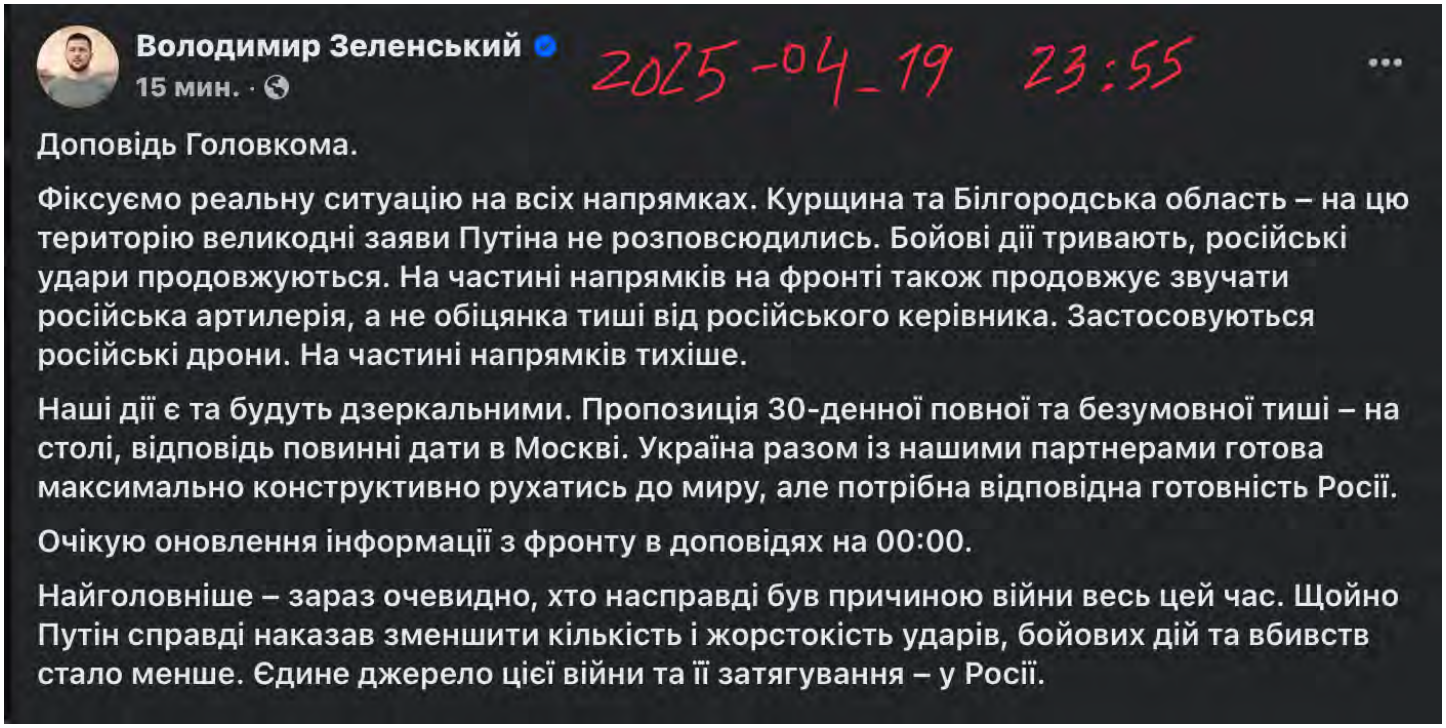

Рис5

***

№ 874

Дилема в'язня в умовах автократії

2025-04-19

ВЛАДИСЛАВ РАШКОВАН, заступник виконавчого директора МВФ

У світі сьогодні є чимало демократичних країн, де влада змінюється через вибори, існує політичний плюралізм думок, а права людини гарантуються законом і захищаються незалежними інституціями.

Водночас ми спостерігаємо зростання кількості недемократичних режимів, зокрема й диктатур – систем, де влада зосереджена в руках однієї особи або вузької групи, а політична система характеризується примусом, цензурою, маніпуляціями та значними обмеженнями прав і свобод.

Для таких диктатур типовими є централізація влади, придушення інакодумства і практично повна відсутність механізмів для мирного

перезавантаження політичної системи. Водночас диктатура (залежно від рівня контролю та тиску) може мати різні форми: від умовно "м’якої" автократії до повного тоталітаризму.

Нещодавно ми з одним американським другом розмірковували над тим, як поводиться суспільство в умовах автократії, коли перед людьми постає дилема: підкоритися репресивній системі чи чинити їй опір. Ми дійшли висновку, що добре відома модель з теорії ігор – "дилема в'язня" (prisoner’s dilemma) – надзвичайно точно описує ситуації, в яких індивідуальні та колективні інтереси вступають у суперечність. В продовження серії матеріалів щодо того, як інструментарій теорії ігор може допомагати сучасному суспільству, я спробую показати, як саме дилема в’язня працює в умовах автократії.

1. Чинити спільний спротив чи підкоритися диктатурі?

З погляду теорії ігор, кожного громадянина в суспільстві можна представити окремим гравцем, стратегії якого мають чіткі наслідки (виграші чи програші). Важливо зазначити, що далі у тексті термін "стратегія" буде вживатися у двох значеннях: в термінах теорії ігор – як повний набір дій гравця на кожну можливу ситуацію (тобто чіткий план на гру), а також у загальнополітичному сенсі – як набір політичних заходів, які застосовуються режимом чи суспільством

Так ось, в умовах автократії кожен такий індивідуальний гравець концептуально має два можливі варіанти стратегії:

(1) Чинити опір: в термінах теорії ігор – "співпрацювати" (cooperate) з іншими громадянами проти режиму. Це може проявлятися, наприклад, в участі у відкритих протестах, як було в Україні під час Помаранчевої революції 2004 року або Євромайдану в 2013-2014 роках.

(2) Підкоритися: тобто "зрадити" своїх (defect). Ця позиція включає пасивність, виконання наказів, мовчання на тлі несправедливості, ігнорування протестів інших тощо.

Але при цьому існує не тільки індивідуальний, але й колективний вибір, що є сумою рішень усіх громадян одночасно:

(1) Спільний спротив: більшість людей одночасно вирішує чинити опір (cooperate).

(2) Колективна пасивність: більшість або всі підкоряються режиму (defect).

У класичній моделі "дилемі в'язня", теорія ігор дає нам гарний інструментарій – матрицю виплат (payoff matrix), яка показує виграші або втрати кожного гравця залежно від комбінації стратегій, які вибирають усі гравці. Ця матриця

виглядає як таблиця 2x2 з чотирма можливими комбінаціями виборів (cooperate/defect) для індивідуальних або колективних гравців.

Як же буде виглядати така матриця в умовах боротьби з автократією (при тоталітаризмі матриця виплат буде значно іншою, так як ризики більші):

(1) Якщо **всі чинять опір** (масова "співпраця" між громадянами), то потенційним виграшем для всіх є значні суспільні зміни: політичні реформи, демократизація, відновлення свобод. Проте при цьому існує значний ризик жорстокого придушення з боку режиму, якщо спротив виявиться недостатньо сильним.

(2) Якщо **ти один чинитимеш опір, а інші підкоряться**, ти отримуєш найгірший можливий сценарій: персональні репресії, ув'язнення, фізичну небезпеку або втрату роботи, тоді як інші громадяни (які не обрали варіант підкорення) можуть тимчасово залишатися у відносній безпеці.

(3) Якщо навпаки, **ти підкорюєшся, а інші чинять опір**, то ти уникаєш прямого й негайного покарання і навіть можеш отримати вигоду у разі успіху опору (стати таким собі "безбілетником" – free-rider, тобто проїхатися за рахунок інших), але в разі невдачі інших ти залишаєшся під тиском режиму й можеш зіткнутися з докорами сумління, втратою поваги, соціальним осудом у майбутньому. А в майбутньому все одно можеш стати жертвою автократичного режиму.

(4) Якщо **всі підкоряються** (масова зрада), то режим залишається стабільним. Це є колективним програшем, оскільки суспільство продовжує жити під гнітом, репресіями й без можливості змін. Індивідуально кожен отримує короткостроковий виграш у вигляді зменшення прямого ризику для життя та безпеки, але у довгостроковій перспективі негативні наслідки такої ситуації стають спільною проблемою.

Таким чином, у центрі дилеми в’язня в умовах автократії лежить глибока суперечність між короткостроковою індивідуальною безпекою та довгостроковою колективною вигодою.

Точніше – між індивідуальним страхом перед покаранням і колективною вигодою.

Індивідуальне рішення на користь спротиву зазвичай пов’язане з високими персональними ризиками – втратою роботи, свободи, безпеки, а іноді й життя. Саме на цьому будуються дії, які автократичний режим активно використовує для збереження контролю. Під тиском страху окрема людина, зважуючи свої власні ризики, дуже часто ухвалює раціональне рішення утриматися від активних дій та обирає не діяти, навіть якщо розуміє несправедливість

ситуації. В результаті стратегія, раціональна на індивідуальному рівні, веде до колективного програшу: страх ізолює людей, опір не виникає, а режим зберігає контроль.

Натомість із колективної перспективи масовий спротив відкриває простір для змін. З точки зору спільного інтересу суспільству вигідно діяти разом і чинити спротив, адже масова солідарність значно ускладнює репресії. Авторитарні системи зазвичай тримаються на ізоляції, і коли люди починають діяти спільно, здатність режиму до вибіркових репресій слабшає. Крім того, масові дії привертають увагу міжнародної спільноти, створюючи зовнішній тиск і додаткові обмеження для дій влади.

Взагалі спротив авторитарному режиму можна розглядати як типову гру з ненульовою сумою, в якій виграш одного не означає автоматичної втрати іншого, але вимагає координації стратегій і внутрішньої домовленості щодо внеску. В той же час багато людей хочуть, щоб зміни відбулися, але воліють, щоб ризикували інші. Тому задля уникання проблеми "безбілетника" опір має створювати стимули до дії, навіть для тих, хто вагається.

І хоча вибір кожного здається суто особистим, саме сукупність дій усіх визначає траєкторію цілої системи. Саме так це працювало під час Помаранчевої революції, коли рішення вийти на вулицю з протестом проти фальсифікацій на виборах стало масовим не миттєво, а внаслідок накопичення сигналів: сусіди, колеги, знайомі почали долучатися, знижуючи індивідуальні ризики і створюючи ефект залученості. І це дозволило тоді вийти з пастки. Навіть моторошно уявити, яким був би наш шлях, якби ми тоді звернули не туди.

Перед тим, як починати відповідати на питання, як суспільство може перейти від індивідуально "раціональної" покори до колективно вигідного опору, важливо зрозуміти, що класична дилема в’язня в теорії ігор зазвичай моделюється як одноразова гра (one-shot game), де гравці ухвалюють рішення лише один раз і не мають змоги враховувати наслідки своїх дій у майбутньому. У такому сценарії стратегія кожного гравця зводиться до миттєвої вигоди: діяти так, аби мінімізувати особисті ризики, навіть якщо це шкодить спільному результату. Це добре пояснює, чому індивідуальна раціональність в умовах автократії часто веде до колективного паралічу дій.

Але реальне життя, особливо в контексті політичного спротиву, більше нагадує повторювану гру (repeated game). У таких іграх учасники взаємодіють багаторазово і можуть адаптувати свою поведінку, враховуючи попередній досвід. Як показує теорія ігор, якщо гра повторюється невизначену кількість разів (тобто учасники не знають, коли вона завершиться), то виникають стимули до кооперації, які можуть зменшити гостроту дилеми в'язня. Це створює можливість для побудови довіри і взаємної підтримки, а також розробки колективних механізмів покарання "зрадників" та "безбілетників".

Наприклад, якщо хтось "зрадив" спільну справу сьогодні, інші можуть змінити ставлення до нього завтра. І навпаки, ті, хто проявляє солідарність, отримують підтримку у наступних раундах взаємодії.

У політичному контексті це означає, що і режим, і суспільство, як гравці в повторюваній грі, можуть коригувати свої дії залежно від того, що робить інша сторона. Саме це відкриває можливість для формування стратегій, які здатні вивести суспільство з пастки індивідуального страху. Відтак постає ключове питання: які саме стратегії можуть допомогти громадянам перейти від "раціональної" покори до колективно вигідного спротиву в такій повторюваній грі? І як зробити так, щоб дискусії про дилему в'язня були більш теоретичними, а не нагадували буквальні розмови між співкамерниками в умовах автократії?

2. Стратегії гравців у дилемі в'язня

По-перше, нам треба зрозуміти, що громадяни (як індивідуальні гравці в стратегічній взаємодії) діють у контексті несиметричної гри, де другий гравець (авторитарний режим) має перевагу в ресурсах і репресивному потенціалі. Більш того, дуже часто саме авторитарний режим активно використовує різні заходи впливу, мета яких підтримувати ситуацію, коли індивідуально вигідно мовчати, а колективний спротив виглядає надто ризикованим.

Які саме інструменти впливу використовує влада?

(1)

— По-перше, режим майстерно використовує **контроль над інформаційним середовищем**. Через цензуру, пропаганду і блокування альтернативних джерел громадянам нав'язується уявлення про всезагальну лояльність, ніби ніхто не чинить опору, а будь-яка незгода є девіацією, відхиленням від норми. Люди починають сумніватися, чи варто довіряти навіть найближчому колезі чи сусідові, чи не співпрацює той із системою. Влада навмисне руйнує горизонтальну та транзитивну довіру між людьми, поширюючи атмосферу підозри, просуває пропаганду і культивує культуру доносів. Усе це підкріплюється відчуттям ізоляції, коли кожен бачить себе як окрему одиницю в політичному вакуумі. У такій атмосфері навіть невеликі акти спротиву здаються небезпечними та безперспективними. Ми все це бачили в нашому тоталітарному минулому.

(2)

— Ще один потужний інструмент, який використовує авторитарна влада, – **селективні (вибіркові) репресії**. Замість того щоб переслідувати всіх, хто виявляє невдоволення, режим цілеспрямовано карає окремих активістів або

лідерів думок. В теорії ігор це класичний приклад використання асиметричних виплат (payoff asymmetry), де ціна дії для окремого гравця максимізується, щоб зробити її максимально невигідною незалежно від виборів інших. Такі дії влади створюють демонстративний ефект, і покарання однієї людини слугує попередженням для сотень інших. Суспільству надсилається сигнал: навіть якщо ви подумаєте про опір, ви можете стати наступною мішенню. Саме вибірковість, а не масовість робить такі репресії психологічно ефективними, оскільки вони посилюють відчуття особистого ризику в ситуації, коли колективної підтримки немає.

(3)

— **Превентивна кооптація**: залучення частини населення до умовної "зони лояльності" через роздачу посад, привілеїв або медійної видимості також може бути важливим елементом дій влади. Цей механізм особливо ефективний щодо представників еліт, інтелігенції, творчої спільноти чи лідерів громадської думки. З одного боку, це знижує їхню мотивацію до опору, з іншого боку – посилає сигнал решті суспільства: краще адаптуватися, підкорятися або проявляти пасивність, ніж ризикувати. Таким чином, частина потенційних союзників опору виявляється дезорієнтованою або відверто нейтралізованою.

***

Як результат, авторитарна влада прагне інституційно закріпити таку ситуацію, яка є вигідною саме їй та унеможливлює появу іншої моделі поведінки з боку суспільства. Інакше влада не була би авторитарною.

В термінах теорії ігор режим зазвичай діє як агент з **домінантною стратегією**, тобто такою, яка залишається вигідною незалежно від дій інших гравців, і намагається зафіксувати **рівновагу**, в якій жоден інший гравець не матиме стимулу змінювати свою поведінку, доки цього не зроблять інші.

Усі ці дії режиму, жорстокі або тонко маніпулятивні, спрямовані на одне: зруйнувати здатність суспільства до координації. Автократія розуміє, що не здатна контролювати всіх одночасно, тому її мета полягає в тому, щоби підтримувати індивідуальну ізоляцію і перешкоджати формуванню горизонтальних зв’язків.

Але в таких умовах суспільство не залишається пасивним об’єктом репресій. Навіть у найбільш репресивних режимах виникають спроби індивідуального або колективного спротиву.

Часто це не масштабні протести, а невеличкі, але символічно важливі дії:

— відмова писати доноси, збереження пам’яті про заборонені події або мовчазне ігнорування пропаганди.

Насправді такі **одиничні акти солідарності та спільнодії** мають набагато більше значення, ніж здається на перший погляд.

Вони прориваються інформаційно-психологічну блокаду, яку режим намагається збудувати між людьми.

Такі дії не лише зменшують відчуття безсилля, а й створюють сигнали для інших громадян, що вони не самі, і для влади, що контроль не є абсолютним.

Пізніше громадяни вдаються до **тактики малих скоординованих кроків**:

— акції в соцмережах, флешмоби, прояви культурного спротиву, анонімне розповсюдження правдивої інформації.

Це приклади адаптивної стратегії з обмеженою інформацією, коли гравці поступово оновлюють свої уявлення про ймовірну поведінку інших. Самі по собі такі дії не змінюють систему, але вони створюють фон, на якому з часом може з'явитися критична маса для масштабнішого спротиву. Іноді один символ, один акт гідності або один жест підтримки має більший резонанс, ніж будь-яке політичне гасло. Саме так, поступово, крок за кроком, суспільство починає ламати архітектуру страху, яку збудувала автократія.

Однією з найбільш важливих відповідей суспільства на домінантну стратегію режиму часто стає **горизонтальна солідарність**: створення мереж взаємопідтримки та підтримка родин репресованих, юридична допомога, розповсюдження незалежної інформації.

В таких ситуаціях, навіть коли відкритий опір є надто небезпечним, люди шукають способи відновити довіру один до одного. Коли з'являється хоча б мінімальне відчуття безпеки всередині спільноти, готовність до дій зростає, адже зникає головна перешкода дилеми в'язня: ізольованість та страх бути першим. У теорії кооперативних ігор (тобто ігор, в яких гравці можуть домовлятися й об'єднувати зусилля для спільного результату) така довіра між гравцями є умовою для формування коаліцій, без яких неможливе зміщення, зміна статус-кво. Ми все це бачили під час Євромайдану.

З іншої сторони, ми пам'ятаємо, що боротьба – це більш повторювана гра, тому автократія у відповідь на навіть найменші прояви індивідуального спротиву може розгортати свої контр-заходи, які мають одну мету: зберегти контроль і зірвати координацію.

В її арсеналі можуть бути, наприклад, такі контрдії:

(1) ***Стратегія "Око за око" (tit-for-tat):*** влада реагує дзеркально. Якщо громадяни активізуються, режим відповідає репресіями. Якщо все затихає,

то тиск слабшає. Це дозволяє тримати суспільство у тонусі та постійній невпевненості.

(2) ***Стратегія ескалації (escalation):*** навіть дрібні форми спротиву караються жорстко, щоб створити враження, що будь-яке відхилення неприпустиме.

(3) ***Непередбачуваність (randomness):*** режим діє хаотично. Одного разу мирна акція минає без наслідків, іншого разу ті ж дії призводять до масових затримань. Така нестабільність блокує можливість планувати дії і змушує громадян грати в "гру наосліп".

Влада зазвичай прагне зробити спротив максимально небезпечним і виснажливим, щоб утримати суспільство у стані страху. Тому режим прагне створювати динамічну, але глибоко асиметричну ситуацію, де кожен, навіть малий, крок громадян може спричинити жорстку відповідь від системи. В таких умовах сама логіка опору вимагає від людей не лише мужності, а й витривалості і стійкості. Водночас, як і в будь-якій повторюваній грі, інший гравець (громадянське суспільство) теж адаптує свої стратегії.

До такого інструментарію контр-дій суспільства можна віднести наступні стратегії:

(1) ***Поступове нарощування (incremental escalation):*** замість одразу виходити на масові протести, активісти починають з малих і менш ризикованих дій: носіння символіки, мовчазні пікети, флешмоби. Це дозволяє протестному руху "промацати" реакцію влади і водночас залучити нових учасників без високого порогу входження.

(2) ***Колективна взаємність (collective tit-for-tat):*** якщо держава репресує одного, інші підтримують. Ми це бачили в ситуаціях на Майдані, коли люди гуртом кидалися на правоохоронців режиму Януковича, які арештовували демонстрантів. Ті сцени були типовими прикладами колективної взаємності: громадяни, часто незнайомі між собою, діяли як єдиний організм, щоб врятувати іншого. Це руйнувало логіку індивідуального страху й формувало нові стійкі горизонтальні зв’язки та мережі довіри, без яких колективна співдія неможлива.

(3) ***Змішана стратегія (mixed strategy):*** суспільство поводиться непередбачувано. Іноді протестує масштабно, в інший раз – мовчить. Це ускладнює владі підготовку до репресій, бо її ресурси не безкінечні. Авторитарний режим може бути сильним, але він також чутливий до перевантаження, і якщо він не може передбачити, коли і де з’явиться протест, його контроль послаблюється. В тоталітарному режимі на це сподіватися складніше.

(4) ***Модель порогу (threshold model):*** в теорії ігор пояснює, чому колективна дія часто не починається одразу, а потребує досягнення певної критичної

маси. Кожна людина має свій внутрішній "поріг участі", тобто рівень впевненості, що інші теж вийдуть, долучаться, не зрадять. Якщо людина бачить, що багато інших уже активно діють, вона теж готова приєднатися. Але якщо здається, що всі мовчать, вона лишається осторонь. Подолання цього бар'єру або порогу – критично важливий момент для запуску колективної дії. Так рішення залишитися на Майдані після силового розгону студентів в ніч на 30 листопада 2013 року стало типовим прикладом порогової поведінки: перша група протестувальників створила моральний імпульс, який поступово долучив сотні тисяч інших. Розгін протесту не зламав опір, а навпаки – спровокував масову мобілізацію.

***

Але **ключ до ефективної поведінки у цій грі для суспільства не лише в масовості дій, а й в здатності підтримувати транзитивну довіру, гнучкість та адаптивність.**

Суспільство, яке сприймає себе як гравця в довгостроковій повторюваній грі, здатне будувати стратегії, що мінімізують ризики окремих дій для індивідуальних членів і водночас поступово (а іноді й революційно) можуть змінювати правила гри в країні.

Попри перевагу режиму в силі й ресурсах, саме горизонтальні зв'язки, стратегічне мислення та гнучкість дій можуть поступово змінювати розклад сил в боротьби з режимом.

Координація в умовах страху можлива, коли з'являється лідерство (не обов'язково централізоване, але таке, що дає приклад і запускає динаміку довіри). Одним із ключових завдань такого лідерства є зсув з місця порогової моделі та надання сигналу, що хтось уже почав, що ти не один, що інші поруч. І якщо така критична маса дії з'являється, ситуація починає змінюватися дуже швидко, і саме це найбільше лякає автократів.

До речі, описані вище механізми взаємодії суспільства та режиму у повторюваній грі на початку 80-х досліджував американський політолог з Мічіганського університету Роберт ***Аксельрод*** у своїх турнірах стратегій.

Він показував, що в еволюційних версіях цих турнірів, коли успішні стратегії гравців (режиму та суспільства) виживають та поширюються, а неуспішні зникають, можуть формуватися стабільні цикли типу "революція–реакція–революція".

Або ж одна стратегія, врешті-решт, може взяти гору й стабілізувати ситуацію надовго.

Це важливо, бо дозволяє зрозуміти:

— опір автократії – це не просто одноразовий акт героїзму чи протесту, а тривала взаємодія стратегій, в якій перемагають не лише найсильніші, але й найбільш адаптивні й здатні навчатися на своїх і чужих помилках.

І в цьому сенсі український досвід – це приклад того, як у тривалій "грі" з режимом та через еволюцію своєї поведінки суспільство поступово здобуває здатність до ефективного спротиву.

Як бачите, ***модель дилеми в'язня*** дозволяє глибше побачити механізми дій та контрдій в умовах автократії.

Ми розуміємо, що

— те, що виглядає як раціональна поведінка на індивідуальному рівні, веде до колективної поразки.

Авторитаризм нав'язує правила гри, в якій страх і тиша здаються безпечними.

Але саме розуміння цієї логіки й свідоме порушення її шаблону якраз дає шанс на зміну. Врешті-решт, лише змінивши самі правила гри, суспільство зможе вирватися з цієї пастки. І уроки української боротьби останніх десятиріч можуть бути в нагоді в інших країнах світу.

***

№ 875

Трамп и Зеленский. Без совместимости маловероятна совместность?

2025-04-21

Дмитрий ***Пастернак-Таранушенко***

1. На сегодня интересы и позиции сторон выглядят довольно плохо совместимыми. Даже если соглашение подпишут и так, как Штаты устроит (а это совсем не догма).

Штаты, заходя в Украину, нуждаются здесь в гаранте того, что в стране все будет спокойно, страну не втянут в войну или гражданскую войну, или в череду волнений и восстаний.

Им нужен вменяемый эффективный лидер на главном посту в Украине. С грамотной командой менеджеров и вменяемой внутри и внешнеполитической линией.

— Тогда американские интересы будут защищены.

— Тогда не будут рваться цепочки поставок (один из главных страхов американских компаний эпохи после Covid-19),

— не будут возникать риски для американских граждан или

— риски втягивания США в конфликты.

Короче, не будет абсолютно не нужного Трампу головняка, в который уже успела для него превратиться Украина.

2. Зеленский, кажется, все еще настаивает на своей кандидатуре. Для нынешней Администрации США приемлемым кандидатом он не выглядит от слова вообще.

(1)

Во-первых, муть-стайл в политике — то, что Администрация Трампа ненавидит. Для украинской политики это визитная карточка. А для нынешней — нечто масштабом с монумент на главной площади страны.

Мы еще посмотрим, что будет происходить в ближайшие недели. Потому что все предварительные бумажки и договоренности пока ничего не стоят без главных деталей. А вот там «собака и порылась», как сказал бы Генсек перестройки.

(2)

Во-вторых, Зеленский, с точки зрения американцев (если послушать, что они говорят, а это же они еще пытаются оставаться хоть минимально дипломатичными) не продемонстрировал здравого смысла ни во внутренней политике, ни во внешней.

Штатам нужен лидер, способный то и другое привести во вменяемое, с их точки зрения, состояние.

(3)

В-третьих, для них Зеленский не способен принимать ни эффективные решения, ни непопулярные.

А команда Трампа всю дорогу демонстрирует готовность принимать самые непопулярные и освистываемые решения в мире. Если это вытекает из необходимости, как команда Трампа ее понимает. Зеленский для них с этой точки зрения ни про что.

(4)

В-четвертых, с их точки зрения, он непредсказуем, нестабилен и импульсивен. А Штаты входят в игру на грани ядерной войны. Им абсолютно не нужно, чтобы в этой опасной игре у них что-то вспыхнуло в самый неподходящий момент и игра рассыпалась. Пассивного Байдена, который ни во что не играл, устраивало как есть. Команду Трампа такое не устроит.

За действиями Трампа есть логика. Она непонятна украинским экспертам, потому что у нас страна давно мимо больших игр и интересов. Но эта логика есть. И ее не позволят так просто кому-то ломать или ставить под угрозу.

Кроме того, антитрамповская истерия, с их точки зрения, в Украине запущена не только Зеленским, но, в очень значительной степени, им.

Американцы имеют много информации. Очень много. Гораздо больше украинского обывателя или «штатных» экспертов, вещающих ежедневно с экранчиков. Это можно просто принять как данность.

Для Зеленского же проблема возникает не только во власти.

— Даже если забыть о сладком слове «власть», гарантий на перспективу для самого Зеленского, кроме как внутри самой Украины и желательно на главном посту, мягко говоря, немного.

3. Значит ли это, что все поломается и Штаты просто выйдут из мирного процесса? Предположу, что нет. Так просто Штаты «в туман» не свалят.

Проброс с миром в Украине - это удар по одному из важных обещаний, о котором Трампу ежедневно напоминают медиа по всему миру. А, следовательно, удар по репутации Трампа и его команды.

Если команда Трампа не смогла тут, это может породить опасные предположения, что они не смогут и в других местах. Или вообще во всем остальном за что взялись.

(1) Украинский кейс противники Трампа разыгрывают сознательно. И команда Трампа не станет смотреть на результат сквозь пальцы.

(2) Те, кто все еще не догнал с чем имеет дело, просто не смотрели матчей с участием ведущих американских хоккейных команд.

Но, повторюсь,

— дело не просто в характере Трампа.

Его команда уже с такими интересами в стране и в мире зарубилась, что

— отступить не вариант. Только дожимать до результата.

4. Отсюда... Если Штаты не будут услышаны.

(1) Во-первых, ***«кому-то очень сильно начнет прилетать»***.

(2) Во-вторых, они продолжат играть в это все, дожимая результат.

Только теперь, предположу,

— более жесткий и масштабный результат. Имеющий показательно-воспитательный эффект и для Европы тоже.

На этот раз тезис может выглядеть примерно так:

— «Мы же предупреждали Европу и Зеленского, что со Штатами так не надо было».

Картинка на понимание и реакции Трампа на вызовы, и реального уровня ставок в игре.

***

№ 876

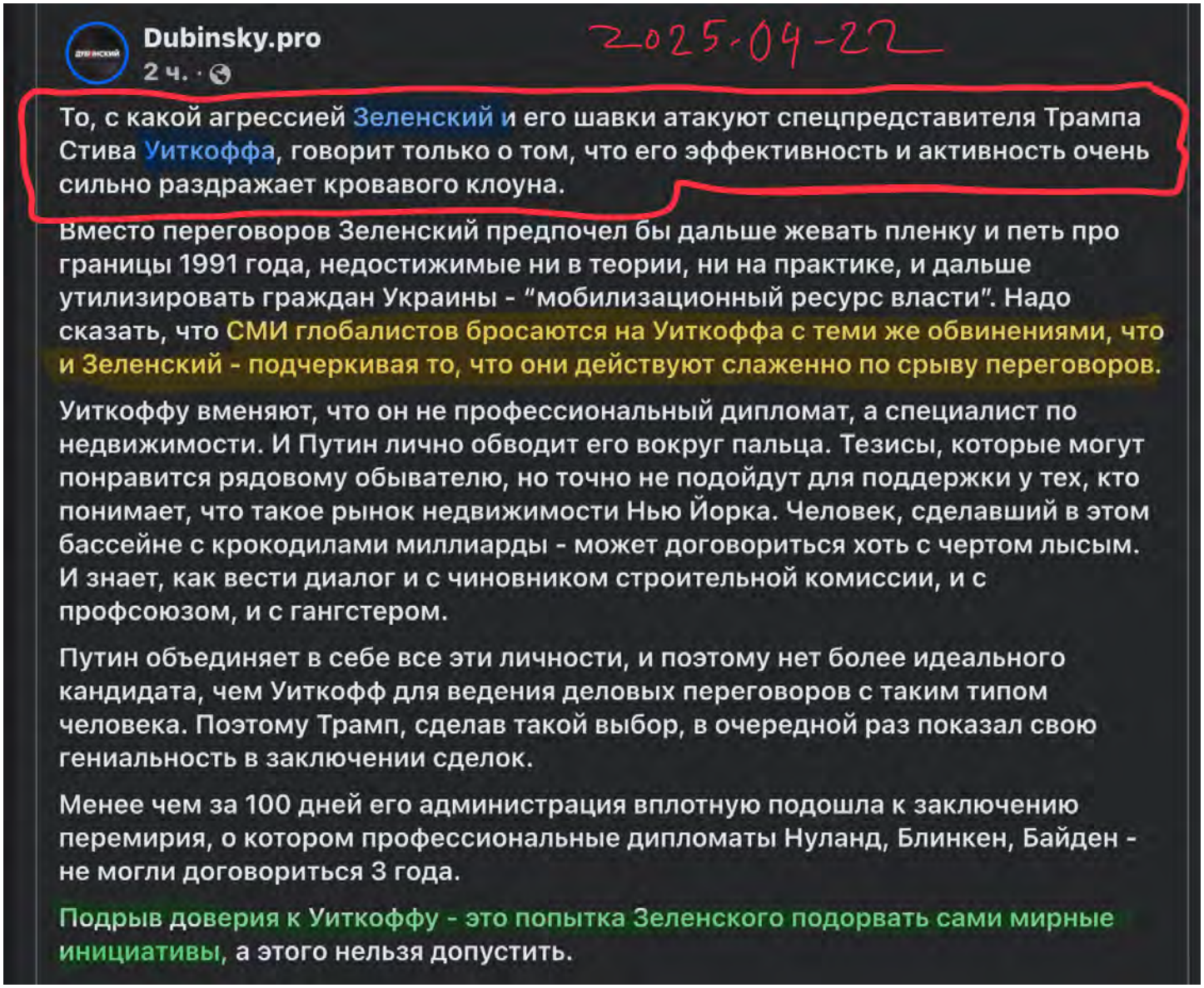

***

№ 877

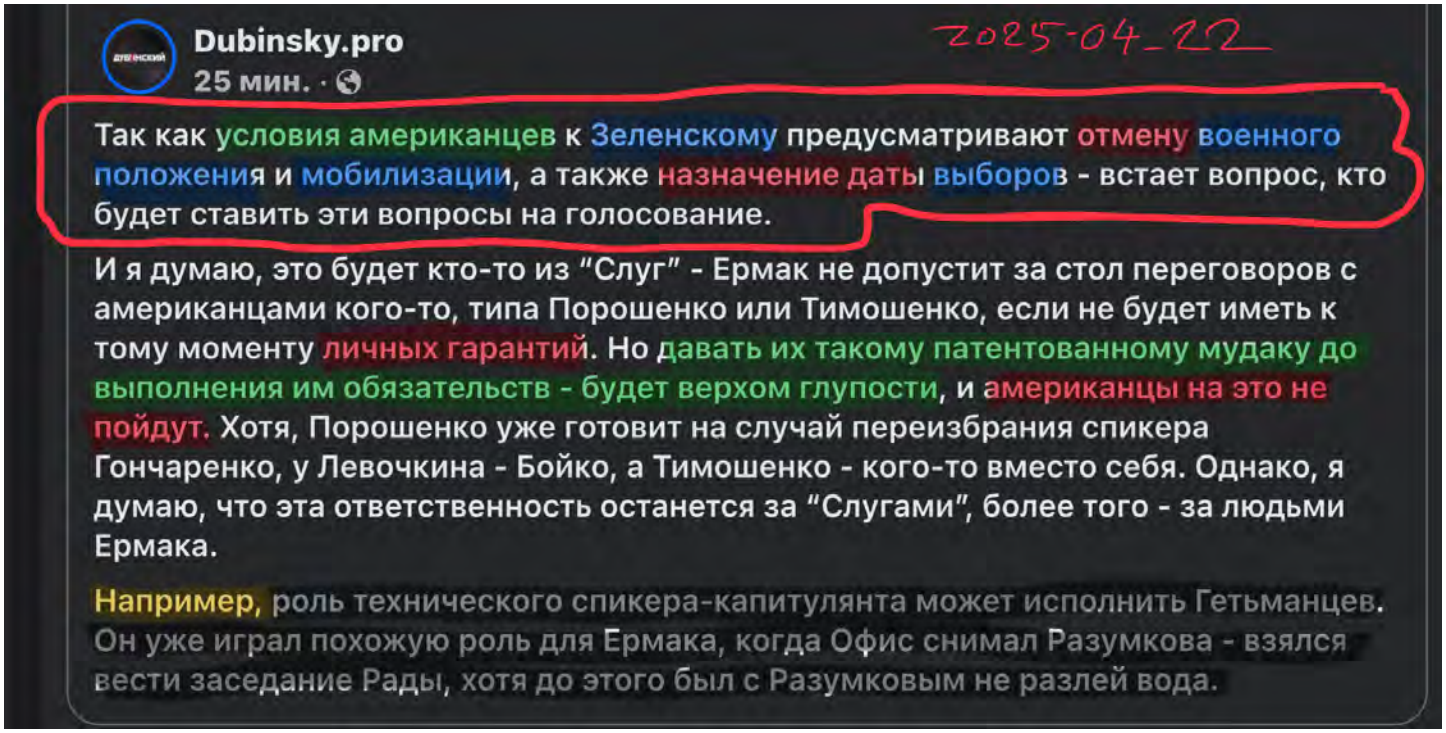
Dubinsky.pro
25 мин. ·
2025-04-22
Так как условия американцев к Зеленскому предусматривают отмену военного положения и мобилизации, а также назначение даты выборов - встает вопрос, кто будет ставить эти вопросы на голосование.
И я думаю, это будет кто-то из "Слуг" - Ермак не допустит за стол переговоров с американцами кого-то, типа Порошенко или Тимошенко, если не будет иметь к тому моменту личных гарантий. Но давать их такому патентованному мудаку до выполнения им обязательств - будет верхом глупости, и американцы на это не пойдут. Хотя, Порошенко уже готовит на случай переизбрания спикера Гончаренко, у Левочкина - Бойко, а Тимошенко - кого-то вместо себя. Однако, я думаю, что эта ответственность останется за "Слугами", более того - за людьми Ермака.
Например, роль технического спикера-капитулянта может исполнить Гетьманцев. Он уже играл похожую роль для Ермака, когда Офис снимал Разумкова - взялся вести заседание Рады, хотя до этого был с Разумковым не разлей вода.

***

№ 878

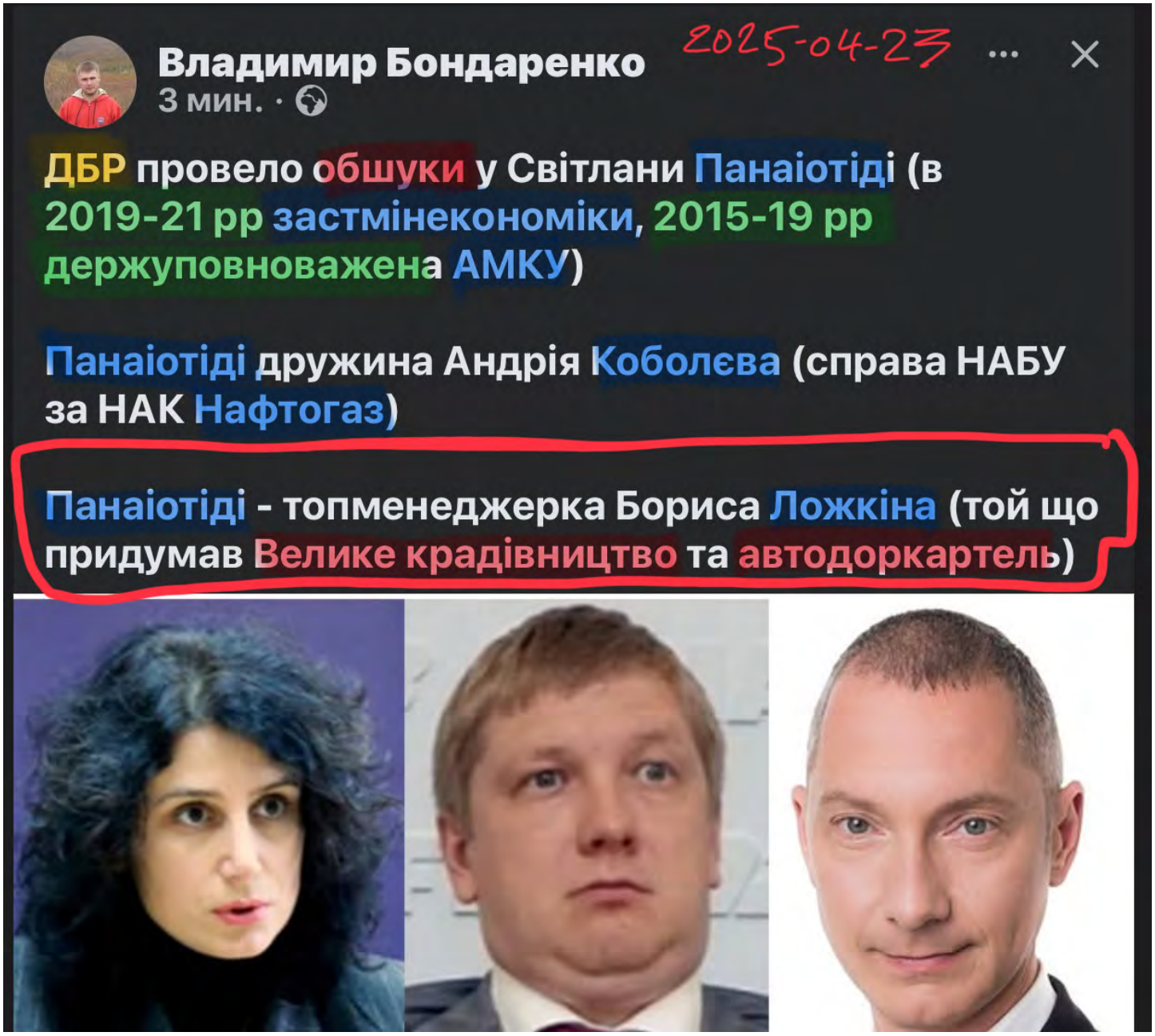
Владимир Бондаренко
3 мин. ·
2025-04-23
ДБР провело обшуки у Світлани Панаіотіді (в 2019-21 рр застмінекономіки, 2015-19 рр держуповноважена АМКУ)
Панаіотіді дружина Андрія Коболєва (справа НАБУ за НАК Нафтогаз)
Панаіотіді - топменеджерка Бориса Ложкіна (той що придумав Велике крадівництво та автодоркартель)

***

№ 879

Дмитрий Пастернак-Таранушенко 2025-04-23

8 мин. ·

Марні переговори. Детский сад закрыт, за поломанные барабаны никто не заплатит. Лондон как лакмусовая бумажка: Штаты, теперь уже по факту, меняют позицию.

****

1. Лондон не станет прорывом. Все или почти все это уже поняли.

2. Предположу, что Штаты были слишком недовольны препирательством сторон и отказались участвовать в, по сути, бесплатном цирке, понизив уровень делегации.

Трамп и Рубио накануне предупреждали. Очевидно, их не захотели услышать.

В Евразии привыкли водить хороводы, трындя ни о чем десятки лет. Это не стиль Администрации Трампа. Время — деньги.

3. Лондон, вроде бы, лишь «детали». Но что проступает принципиального?

Открытый отказ, уже на практике, Штатов от прежней роли.

4. Стороны после Второй мировой привыкли играть в одну и ту же игру.

- Штаты добровольно берут на себя дополнительные расходы и ответственность за решение европейских и др. проблем. Но гордятся собой и пытаются даже зарабатывать, на практике регулярно неся, как государство, триллионные убытки.

- Все остальные на Западе эти проблемы спокойно создают, зная, что Штаты, в решающий момент, вмешаются и разрулят. А после своего вмешательства Вашингтон еще и получит тонны критики в свой адрес.

- При этом на всем происходящем цирке кто-то заработает: бабки, власть, имидж. Только не США как страна.

5. Наглядно видно в случае с военными расходами стран-участниц деградировавшего по факту альянса НАТО. Но таких кейсов безліч. Это было «принципом по жизни», а не отдельными кейсами.

6. Но новая Администрация говорит:

«Просто признайте открыто, что Штаты вам нужны. И вы ничего не можете решить без Штатов. А значит, вам придется серьезно относиться к предложениям Штатов. Более того, перестать вести себя как дети, спихивающие всю ответственность, риски и расходы на США».

7. Однако же, инерция есть инерция. Привычка к старым цирковым трюкам превратилась в жесткую зависимость.

8. И вот Трамп показывает, что так как было больше не будет. С другой стороны — детская истерика: хотим цирк.

Трамп отвечает: «Цирка больше не будет. Но клоуны пока могут оставаться клоунами».

9. Реальность такова, что да, никто на данном этапе ничего не может решить без Штатов. Правда некоторые даже и не хотят ничего решать.

***

№ 880

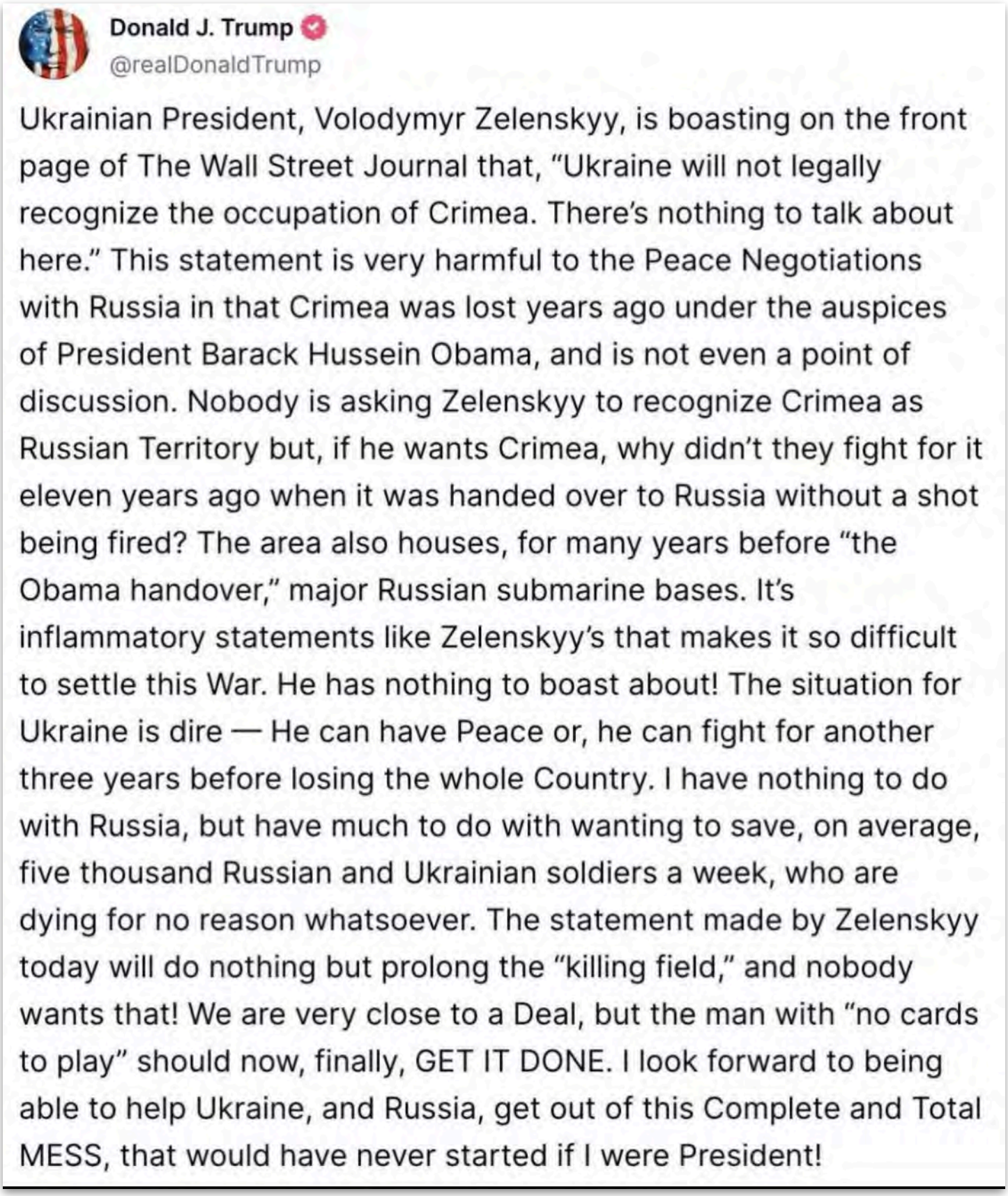
Donald J. Trump
@realDonaldTrump
Ukrainian President, Volodymyr Zelenskyy, is boasting on the front page of The Wall Street Journal that, "Ukraine will not legally recognize the occupation of Crimea. There's nothing to talk about here." This statement is very harmful to the Peace Negotiations with Russia in that Crimea was lost years ago under the auspices of President Barack Hussein Obama, and is not even a point of discussion. Nobody is asking Zelenskyy to recognize Crimea as Russian Territory but, if he wants Crimea, why didn't they fight for it eleven years ago when it was handed over to Russia without a shot being fired? The area also houses, for many years before "the Obama handover," major Russian submarine bases. It's inflammatory statements like Zelenskyy's that makes it so difficult to settle this War. He has nothing to boast about! The situation for Ukraine is dire — He can have Peace or, he can fight for another three years before losing the whole Country. I have nothing to do with Russia, but have much to do with wanting to save, on average, five thousand Russian and Ukrainian soldiers a week, who are dying for no reason whatsoever. The statement made by Zelenskyy today will do nothing but prolong the "killing field," and nobody wants that! We are very close to a Deal, but the man with "no cards to play" should now, finally, GET IT DONE. I look forward to being able to help Ukraine, and Russia, get out of this Complete and Total MESS, that would have never started if I were President!

Рис1

Vitalii Kulyk
3 ч. ·

2025-04-23

⚡ Дональд Трамп у соціальній мережі The Truth Social:

— Президент України Володимир Зеленський хвалиться на першій шпальті The Wall Street Journal: «Україна не визнає юридично окупацію Криму. Тут нема про що говорити». Така заява завдає серйозної шкоди мирним переговорам з Росією, оскільки Крим було втрачено багато років тому за президента Барака Хусейна Обами і навіть не є предметом обговорення.

— Ніхто не вимагає від Зеленського визнання Криму російською територією, але якщо він справді хоче повернути Крим, то чому за нього не боролися одинадцять років тому, коли його було передано Росії без жодного пострілу? Цей регіон, задовго до «обамівської здачі», був базою для великих російських підводних човнів. Саме такі провокаційні висловлювання, як у Зеленського, роблять настільки важким досягнення світу у цій війні.

— Йому зовсім нема про що хвалитися! Ситуація для України є критичною — він може вибрати мир або продовжувати війну ще три роки, перш ніж втратити всю країну. Я не маю жодного відношення до Росії, але мені небайдуже те, що щотижня помирають у середньому по п'ять тисяч російських та українських солдатів — даремно. Заява, зроблена сьогодні Зеленським, лише продовжить «поле смерті», а цього ніхто не хоче!

— Ми дуже близькі до укладання угоди, але людина, яка не має жодного козиря на руках, має нарешті це зрозуміти і ДОВІСТИ СПРАВУ ДО КІНЦЯ. Я з нетерпінням чекаю на можливість допомогти і Україні, і Росії вибратися з цього ПОВНОГО І АБСОЛЮТНОГО ХАОСУ, який би ніколи не розпочався, якби я був Президентом!

Рис2

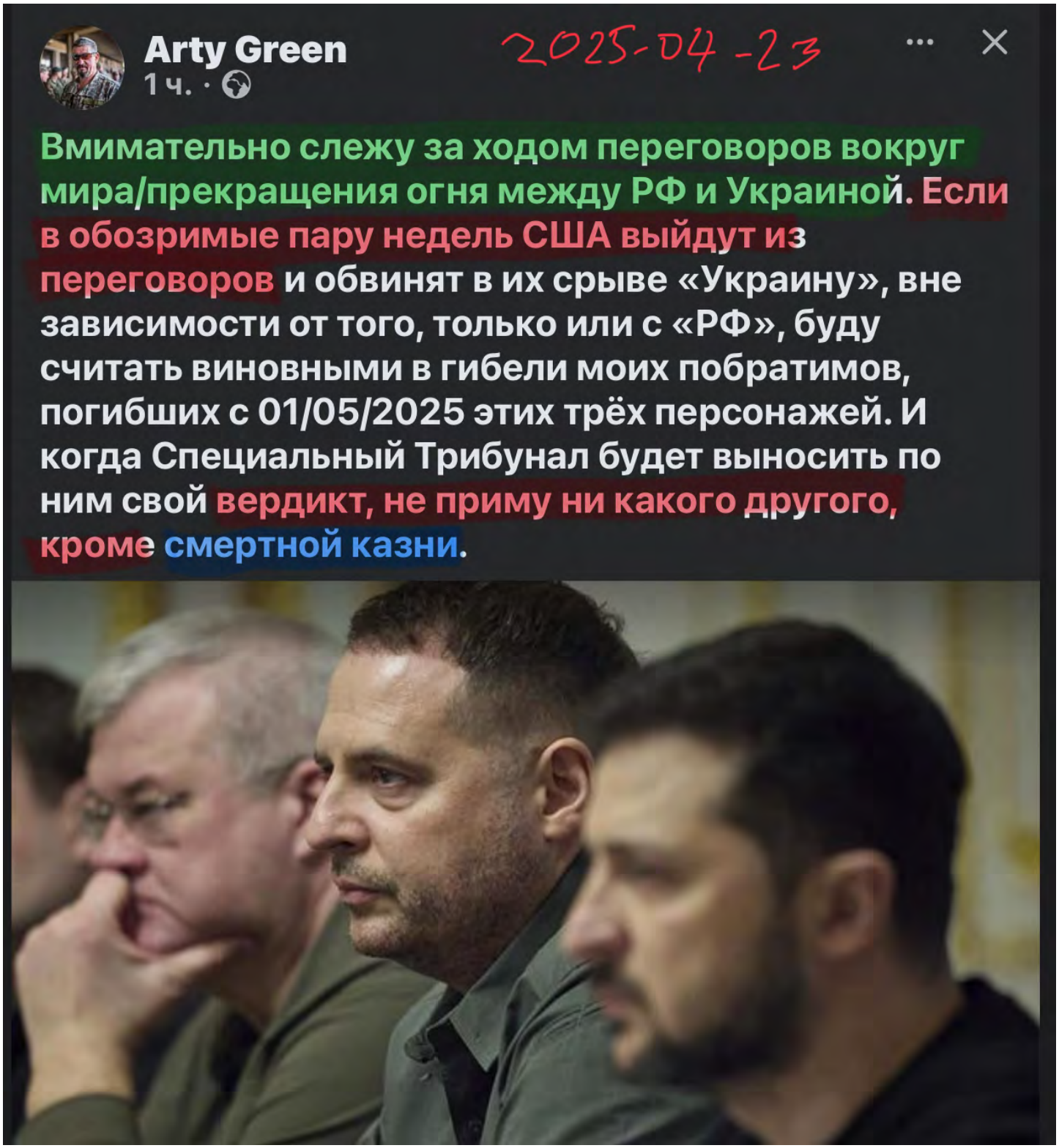

Рис3

***

№ 881

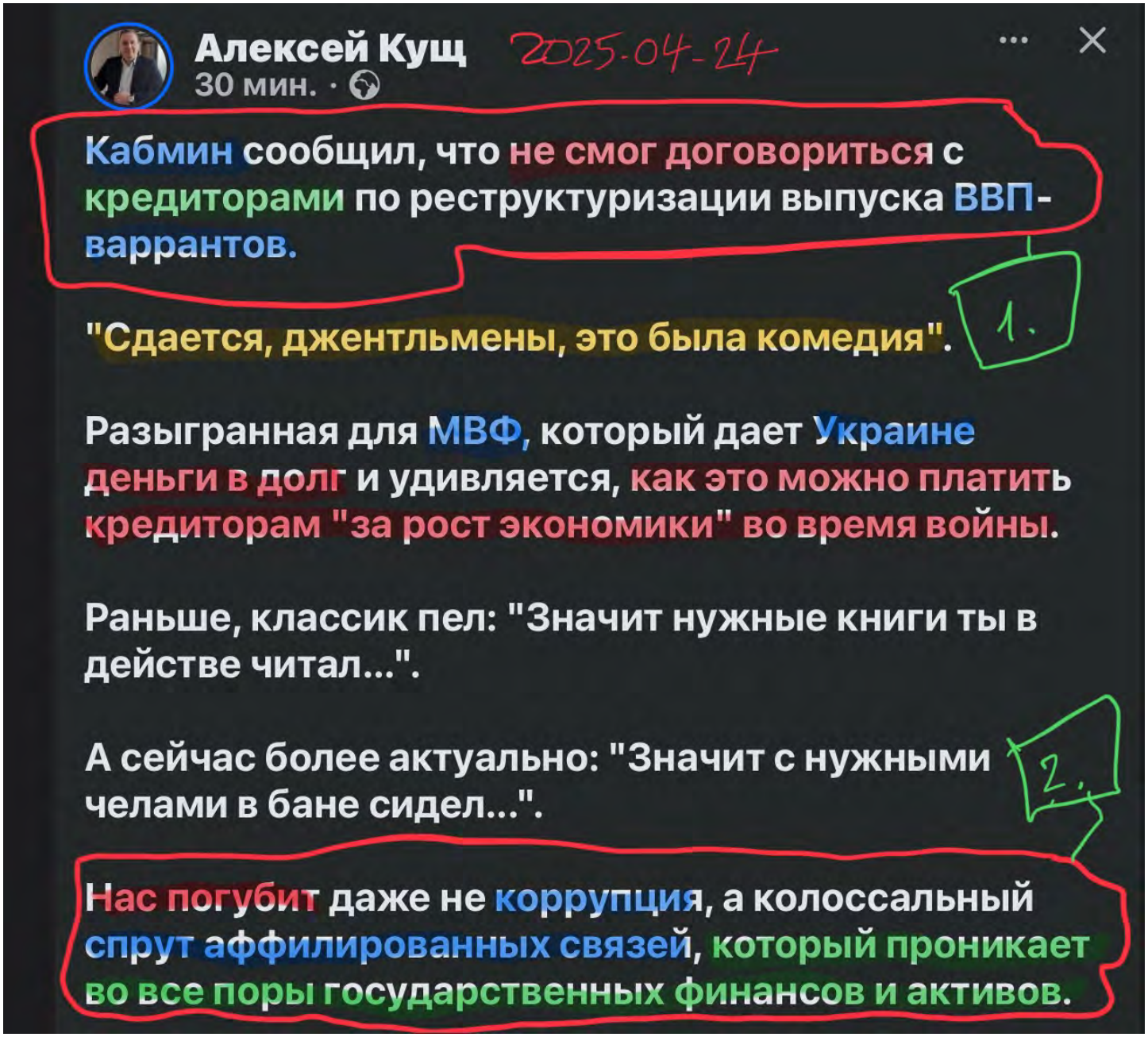
Алексей Кущ
30 мин. ·
2025-04-24
Кабмин сообщил, что не смог договориться с кредиторами по реструктуризации выпуска ВВП-варрантов.
"Сдается, джентльмены, это была комедия".
1.
Разыгранная для МВФ, который дает Украине деньги в долг и удивляется, как это можно платить кредиторам "за рост экономики" во время войны.
Раньше, классик пел: "Значит нужные книги ты в действе читал...".
А сейчас более актуально: "Значит с нужными челами в бане сидел...".
2.
Нас погубит даже не коррупция, а колоссальный спрут аффилированных связей, который проникает во все поры государственных финансов и активов.

***

№ 882

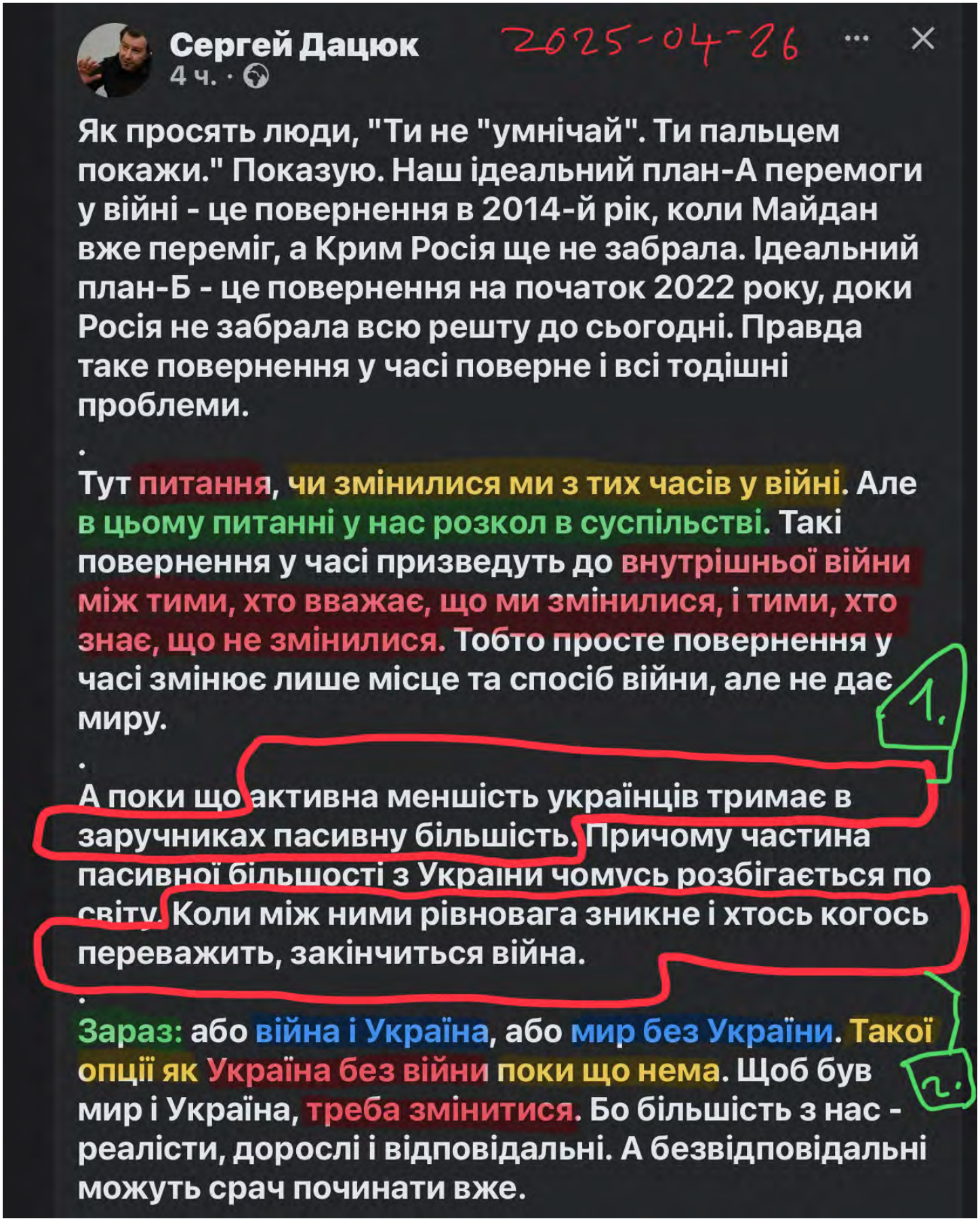
Сергей Дацюк
4 ч. ·
2025-04-26
Як просять люди, "Ти не "умнічай". Ти пальцем покажи." Показую. Наш ідеальний план-А перемоги у війні - це повернення в 2014-й рік, коли Майдан вже переміг, а Крим Росія ще не забрала. Ідеальний план-Б - це повернення на початок 2022 року, доки Росія не забрала всю решту до сьогодні. Правда таке повернення у часі поверне і всі тодішні проблеми.
.
Тут питання, чи змінилися ми з тих часів у війні. Але в цьому питанні у нас розкол в суспільстві. Такі повернення у часі призведуть до внутрішньої війни між тими, хто вважає, що ми змінилися, і тими, хто знає, що не змінилися. Тобто просте повернення у часі змінює лише місце та спосіб війни, але не дає миру.
1.
.
А поки що активна меншість українців тримає в заручниках пасивну більшість. Причому частина пасивної більшості з України чомусь розбігається по світу. Коли між ними рівновага зникне і хтось когось переважить, закінчиться війна.
.
Зараз: або війна і Україна, або мир без України. Такої опції як Україна без війни поки що нема. Щоб був мир і Україна, треба змінитися. Бо більшість з нас - реалісти, дорослі і відповідальні. А безвідповідальні можуть срач починати вже.
2.

***

№ 883

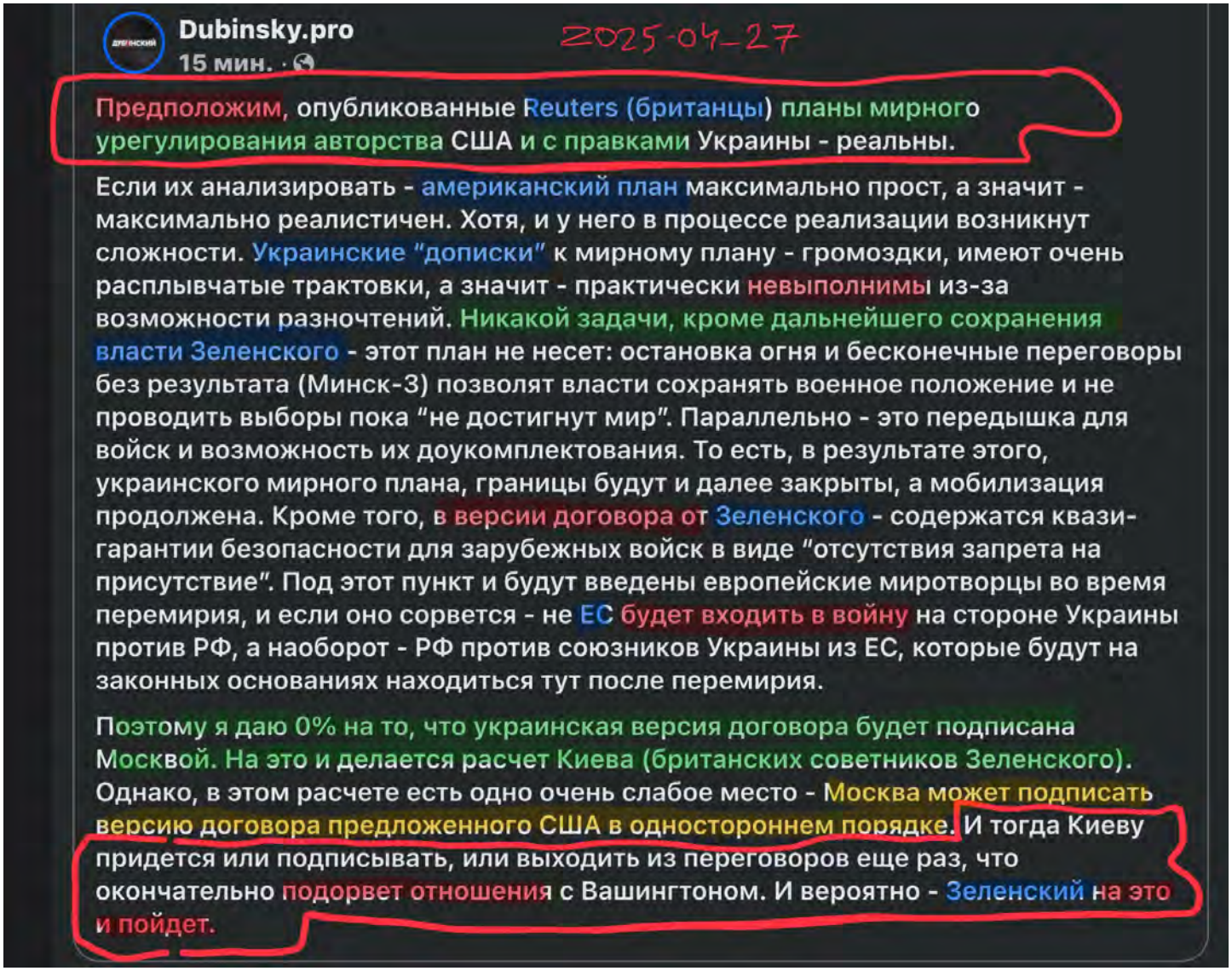
Dubinsky.pro
15 мин. ·
2025-04-27
Предположим, опубликованные Reuters (британцы) планы мирного урегулирования авторства США и с правками Украины - реальны.
Если их анализировать - американский план максимально прост, а значит - максимально реалистичен. Хотя, и у него в процессе реализации возникнут сложности. Украинские "дописки" к мирному плану - громоздки, имеют очень расплывчатые трактовки, а значит - практически невыполнимы из-за возможности разночтений. Никакой задачи, кроме дальнейшего сохранения власти Зеленского - этот план не несет: остановка огня и бесконечные переговоры без результата (Минск-3) позволят власти сохранять военное положение и не проводить выборы пока "не достигнут мир". Параллельно - это передышка для войск и возможность их доукомплектования. То есть, в результате этого, украинского мирного плана, границы будут и далее закрыты, а мобилизация продолжена. Кроме того, в версии договора от Зеленского - содержатся квази-гарантии безопасности для зарубежных войск в виде "отсутствия запрета на присутствие". Под этот пункт и будут введены европейские миротворцы во время перемирия, и если оно сорвется - не ЕС будет входить в войну на стороне Украины против РФ, а наоборот - РФ против союзников Украины из ЕС, которые будут на законных основаниях находиться тут после перемирия.
Поэтому я даю 0% на то, что украинская версия договора будет подписана Москвой. На это и делается расчет Киева (британских советников Зеленского). Однако, в этом расчете есть одно очень слабое место - Москва может подписать версию договора предложенного США в одностороннем порядке. И тогда Киеву придется или подписывать, или выходить из переговоров еще раз, что окончательно подорвет отношения с Вашингтоном. И вероятно - Зеленский на это и пойдет.

***

№ 884

Дискурсивна система постмодернізму створює картину **«гіперреальності симулякру»*** за допомогою медійних образів через фігури трікстерів, фріків та ін.

Назвемо **головні з моменти цього явища:**

- **відсутність логіки** - відмова від причинно-наслідкових зв'язків, торжество абсурду;

- **еклектичність** - поєднання різнорідних стилістичних, дискурсивних та ідеологічних елементів;

- **руйнування** таких **категорій**, як «правда», «реальність», «факт» та заміна їх перформансами, акціями, флеш-мобами, які використовують реальність в якості матеріалу для своєї "естетичної" практики;

- **аморалізм** - відмова від етики, як і взагалі заперечення всього цінного та ієрархічного.

---

*Що ми розуміємо під **«гіперреальністю симулякра»**?
Це коли **порушується зв'язок між речами, явищами та знаками, а інформація замість того аби створювати справжні комунікації лише інсценізує їх.**

***

№ 885

Сориентируемся на местности. От общего к частному

2025-04-29

Копытько

1. Изучение требований Путина к Украине любого непредвзятого человека подтолкнет к неизбежному выводу:

> — независимо от отношения к конкретным запросам Кремля - их невозможно удовлетворить без ликвидации Украины в нынешнем виде как суверена и субъекта на международной арене.

Например:

> — пока Украина есть – Крым и другие территориальные захваты легализовать не получится. А Украина – ещё как есть!

2. Ликвидация/реорганизация страны – это политическая задача, подразумевающая:

> а) либо полный захват власти, чтобы провести решения через внутренний политический процесс,
>
> б) либо какие-то формы внешнего силового контроля, легализацию замысла через внешние площадки (ООН, ОБСЕ…) и навязывание результатов туземцам.

Для достижения своих целей Путин использует комбинацию военных и политических мер, имеющих свои:

> — тайминг, структуру и пределы эффективности.

Пока Россия не сменит цели (добровольно или в силу обстоятельств) – будет сохранятся риск силового вторжения в Украину.

3. Вторжение (военная мера) в феврале 2022 г. пошло для Путина не по плану. Неудача. В результате началась череда дробных военных циклов, которые дополнялись фоновым политическим воздействием в попытках решить задачу по частям.

4. Любой замысел радикального переустройства Украины в интересах Путина делает приоритетной целью России Киев, а также Одессу и Харьков. Но.

Захватить Киев силой, чтобы свергнуть власть, РФ неспособна. Политическая конъюнктура для взрыва изнутри также неблагоприятная.

Контроль над ***Одессой*** и ***Северным Причерноморьем*** со стороны РФ лишил бы Украину возможности торговать, развиваться, обеспечивать оборону. Но с конца 2022 г. сугубо военные рычаги давления на Одессу отпали. Остались политические: террор и когнитивное воздействие. Они приносят горе, но не меняют ситуацию.

— А вот ***Харьков*** остаётся в зоне и прямого военного, и активного политического воздействия. Контроль над городом – это контроль над всем Левым берегом. Поэтому до выхода на какую-то длительную стабилизацию периодически будут муссироваться «планы захвата Харькова». Технически такие планы у России наверняка есть. Вопрос реализации.

5. Прошлой весной, после оккупации ***Авдеевки*** РФ запустила циклы военных и политических мер с целью создания условий для решения политической задачи – ***капитуляции Украины***.

— Началось всё с угроз «захвата Харькова», что должно было вызвать цепную реакцию и обрушить тыл, а затем - фронт. Два месяца нагнетания. После чего в мае 2024 г. случилась не до конца подготовленная атака.

Причины фальстарта россиян:

1) Харьков не зашатался, тревожность в городе к маю пошла на спад,

2) Конгресс США возобновил помощь.

3) Путину надо было ехать в Китай с каким-то позитивом.

В ходе наскока Россия уничтожила ***Волчанск*** и несколько сёл (абсолютно тупое преступление Москвы), но ни к чему большему это не привело.

Курская операция окончательно сбила Москве ритм.

6. В сентябре – октябре 2024 г. российская армия с опозданием вошла в полугодичный военный цикл, в ходе которого предполагалось достичь ряда военных результатов, чтобы превратить их в политические.

— Военные результаты достигнуты не были, импульс закончился к марту 2025 г. (который я называл «месяцем ужасов», ибо информационная картина была страшнее реальной обстановки, нужно было придерживать голову).

Военные результаты РФ за март 2025 таковы:

(1) Наименьшая захваченная территория с лета 2024 года;

(2) Фактическое удвоение потерь в пересчёте на км кв оккупированной территории;

(3) Драматичный рост потерь автотранспорта (минус мобильность). В апреле такая же ситуация.

К февралю 2025 из-за колоссальных потерь в живой силе на фоне отсутствия желаемых результатов, накопления разрывов между потерями и боеготовым пополнением российская армия была вынуждена временно снизить число штурмов и организовать перегруппировку своих войск на ряде направлений.

— Чтобы как-то поддерживать динамику войны, Путин активизировал террор гражданских в тылу. С февраля 2025 этот показатель растёт. В марте 2025 число обстрелов Харькова удвоилось. В апреле уже больше жертв и пострадавших…

7. Базовые причины неуспеха россиян:

а) изменение характера войны, что подробно разбирал генерал Владимир ***Гаврилов*** через концепт «серых зон» ещё в прошлом 2024 году (*есть публикации, есть эфиры*).

б) прогресс украинской армии *(при всех известных проблемах).*

Украинская армия по всей линии фронта начала выстраивать мобильную «зону поражения» (kill zone) глубиной 10-20 км. Там, где такую зону выстроили, складывается обманчивое впечатление, что фронт остановился.

По факту:

— штурмы врага продолжаются, но наши войска перемалывают российскую армию без оставления территории.

И что главное

– с тенденцией уменьшения своих потерь. Так ещё не везде, у врага есть продвижения, но сущностный результат таков. Россияне буксуют и выпадают из всех графиков.

В итоге

— все военно-политические усилия Кремля на 2024 провалились.

Потери российской армии за год только убитыми (!) составили не менее 125 тыс. человек.

Но

> **— Украину не удалось загнать на капитуляцию ни к дате выборов в США. Ни к дате инаугурации Трампа. Ни к сегодняшнему дню.**

В конце марта 2025 глава РУМО (разведка Пентагона), глава ЦРУ и командующий войск США в Европе (командующий войск НАТО) в один голос заявили, что военных предпосылок для капитуляции Украины до конца года нет. По сути – это оценка результатов полугодичных усилий российской армии…

7. Трамп зашёл на должность и запустил новый политический трек на излёте провалившегося военного цикла Кремля.

> — Риторика некоторых членов его команды (Виткоффа, Маска и др.) зимой 2025 доказывала, что их брифовали россияне ещё до начала каденции. Ввиду чего в эфир некритично вываливались российские заготовки. Но условий для конвертации этих заготовок как не было, так и нет поныне.

Для РФ на какое-то время образовалась благоприятная внешняя конъюнктура, но Кремль не смог обеспечить нужные «реалии на земле». А взять Украину нахрапом не получилось.

Более того:

> — США (их явно ввёл в заблуждение Кремль) разобрались, что имеющимися политическими инструментами задача не решается.

Поэтому из перечня требований исчезла тема выборов.

Хотя всем, кто читал украинскую Конституцию, это было ясно изначально. Виткофф и Шойгу синхронно заявили, что именно в Конституции проблема. Но любые движения с ней – это долго, трудно и непредсказуемо. Не вариант для Трампа…

К марту 2025 возникла ситуация, вероятность которой я описывал:

> **— накопились военные факторы, в полный рост поставившие перед Кремлём вопрос – подмораживаться или продолжать?**

Моя гипотеза была в том, что

> **— без мобилизации либо нахождения других источников живой силы держать давление и организовать накат требуемой интенсивности не получится.**

А мобилизацию проводить нельзя – это непопулярно и противоречит логике деэскалации.

Что создаёт объективные предпосылки для паузы с возможностью выхода в политический трек.

Россияне отчасти решили проблему живой силы с помощью корейцев и подкручивания некоторых гаек. Но всё равно, как видим, возникла «оперативная пауза», требуется перегруппировка и пополнение войск. А тут ещё 9 мая на носу. Последний шанс масштабно разыграть карту Победы.

Образовалось поле для различных сценарных решений.

8. **Российский вождь всем видом показывает, что решил идти в майско-осеннее наступление. Предлагая уговорить его этого не делать ценой уступок. Чтобы, зафиксировав уступки, всё равно попытать счастья.**

Но пространство для уступок осталось только на его половине поля. **Поэтому сейчас со стороны РФ будет сезон мерцающей «деэскалации» и шантажа.**

К тому же очевидно, что Путин:

(1) — не способен обеспечить безопасность своих празднований в Москве (эпическое достижение после «Киев за 3 дня», не так ли?);

(2) — не способен организовать какой-то красивый военный результат в кратчайший срок.

Если бы российские войска где-то эффектно наступали, Путин бы не играл ни в какие «перемирия», даже под нажимом Трампа.

Но действовать без оглядки он уже не может.

Как минимум ему нужно время на концентрацию сил. Так в чём логика идти на неприемлемые уступки, если враг провисает и всё равно по факту обманет? Захочет стабильного мира – все только за!

9. С т.з. чего-то быстрого для США, осталось только две опции:

(1) — Перемирие с помощью давления на РФ, с фиксацией, чтоб Путин не дёргался. При всём скепсисе, у США такой ресурс есть.

(2) — Выход из войны под благовидным предлогом.

Поэтому Трамп упоминает срок «около 2 недель».

Ибо через 2 недели для Путина отпадёт фактор 9 мая, аж до сентября.

Президент США подверг критике и Зеленского, и Путина. Публично – они оба плохие. Это путь отхода. Что поделать, если оба «не готовы»?

Он старался и сделал больше, чем Байден с Обамой, которые во всём виноваты…

Кремль технично снял барьер для объявления внезапных «перемирий», заявив о «победе» в Курске.

Также Россия начала яростно легализовывать северных корейцев, демонстрируя, что

1) ценит союзников,

2) готова масштабировать участие корейцев и, возможно, не только их.

Учитывая шаткость положения всех сторон, момент потенциально – действительно исторический.

Ибо **паззлы могут сложиться по-разному**.

Например,

— взлетит на воздух ещё один склад, где россияне месяц копили средства для летней кампании – выпадение из графика, нужно откладывать, сидеть в «перемирии». А раз за разом откладывать – можно спровоцировать изменение настроя в армии и в обществе. Ибо идея «перемирия» россиянам нормально заходит. Думаю, Стармер, который публично «понадеялся», что до конца мая есть надежда выйти в какой-то стойкий режим прекращения огня, допускает какую-то такую цепь событий.

10. Так что сейчас нужно себя внутренне готовить к следующему.

Атмосфера пропитана ожиданиями и надеждами на мир, что «всё как-то закончится». Что-то же происходит? Вдруг что-то получится?

Это сбивает людей.

Пока инерционный сценарий состоит в

— продолжении боевых действий ещё на полгода, с постепенным иссяканием потока американской помощи и сворачиванием вовлечения США.

Если США перестанут дарить, но согласятся продавать и не введут (не)гласное эмбарго, ухудшения не будут слишком чувствительными.

Начнут мешать – будет плохо. Много людей сейчас работает, чтоб плохого не произошло.

У россиян общая ситуация с ускорением ухудшается. Видимо, расчёт на то, что к зиме нам будет хуже, чем им, и мы начнём валиться на фронте и в тылу.

Лучший способ приблизить мир и качнуть в сторону стабильной подморозки на хороших условиях – усилить помощь фронту в ближайший месяц. Поддержать своих чем возможно. Россияне будут накручены «победобесной» эйфорией, но в силах и средствах они технически не могут существенно добавить. Психологический настрой будет определяющим.

Когда росоккупанты увидят, что за «перемирие» украинская армия не просела, а западные партнёры зафиксируют отсутствие провала в обществе, больше шансов на здравую дипломатию и оптимальную поддержку.

***

№ 886

Давайте проведемо фактчекінг нових заяв голови партії Слуга Народу та профільного для містобудування Комітету ВР Олени Шуляк

2025-04-29

Могильний

Шуляк розпочала з історії про спроби IKEA отримати в 2005 році землю в Києві. У IKEA не вийшло. Кажуть, що в усьому винна корупція.

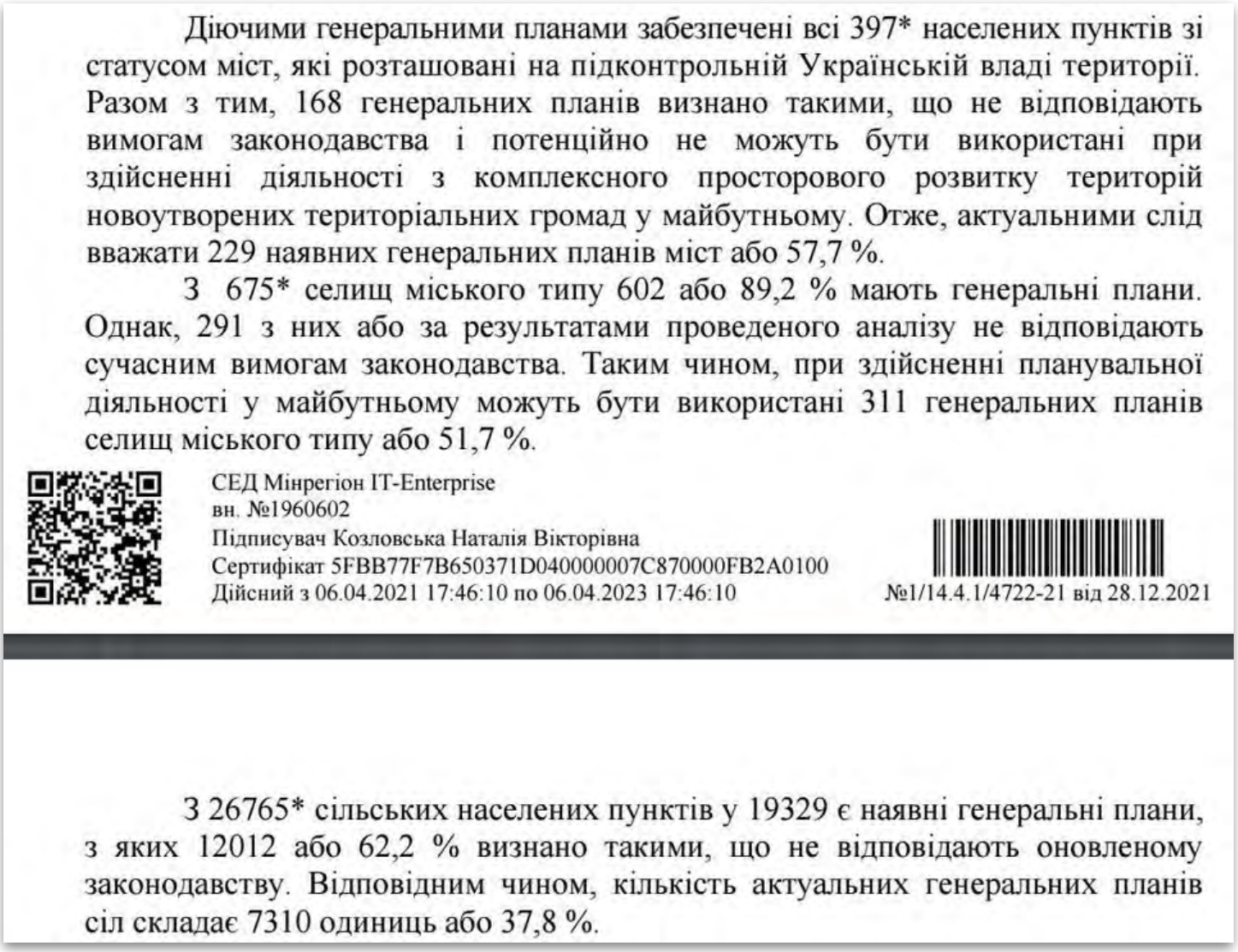

Діючими генеральними планами забезпечені всі 397* населених пунктів зі статусом міст, які розташовані на підконтрольній Українській владі території. Разом з тим, 168 генеральних планів визнано такими, що не відповідають вимогам законодавства і потенційно не можуть бути використані при здійсненні діяльності з комплексного просторового розвитку територій новоутворених територіальних громад у майбутньому. Отже, актуальними слід вважати 229 наявних генеральних планів міст або 57,7 %.

З 675* селищ міського типу 602 або 89,2 % мають генеральні плани. Однак, 291 з них або за результатами проведеного аналізу не відповідають сучасним вимогам законодавства. Таким чином, при здійсненні планувальної діяльності у майбутньому можуть бути використані 311 генеральних планів селищ міського типу або 51,7 %.

СЕД Мінрегіон IT-Enterprise
вн. №1960602
Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 5FBB77F7B650371D040000007C870000FB2A0100
Дійсний з 06.04.2021 17:46:10 по 06.04.2023 17:46:10

№1/14.4.1/4722-21 від 28.12.2021

З 26765* сільських населених пунктів у 19329 є наявні генеральні плани, з яких 12012 або 62,2 % визнано такими, що не відповідають оновленому законодавству. Відповідним чином, кількість актуальних генеральних планів сіл складає 7310 одиниць або 37,8 %.

Хочете парі, що якби вони спробували зробити в цивілізованій країні західної Європи те, що хотіли в 2005 році в Києві, то в них також би не вийшло? ;)

Єдина різниця між Європою і Україною в тому, що в Європі би їм відразу пояснили про неможливість задоволення такої забаганки і запропонували пошукати якусь іншу ділянку. А в Україні їм сказали, що навіть такий каприз можуть задовільнити і почали вимагати хабар. Ну бо українські чиновники не порушують законодавство в чиїхось інтересах безкоштовно ;)

Родзинка історії з IKEA в 2005 році полягала в тому, що вони захотіли під забудову не будь що, а 50 га лісу вздовж Бориспільської траси поряд із с. Щасливе. А в тому лісі ще і червонокнижні рослини були.

Як вважаєте, продати їм без земельних торгів (які були обов'язковими) 50 га та ще і під вирубку лісу із червонокнижними рослинами, хтось би погодився без шалених хабарів? Так отож. А інші ділянки IKEA не хотіла.

А тепер перейдемо до справді цікавих заяв Шуляк

1) "Ми живемо з генпланами, які розроблялись у 70–90-х роках".

Це маніпуляція.

Такі Генплани є, але якщо брати міста, то переважна більшість має актуальні документи (скріншот офіційних даних Мінрегіону додаю). В реальності, всі населені пункти де відбувалося будівництво, мають відносно нові генплани.

Шуляк, наприклад, дуже любить заявляти, що Генплан Києва розроблений в 1998 році (скріншот додаю). Ось тільки Генплан Києва почали розробляти в 2000-му, затвердили напочатку 2002-го, а потім активно вносили зміни до 2011-го.

Тобто, де-юре діючому Генплану Києва в останній редакції лише 14 років.

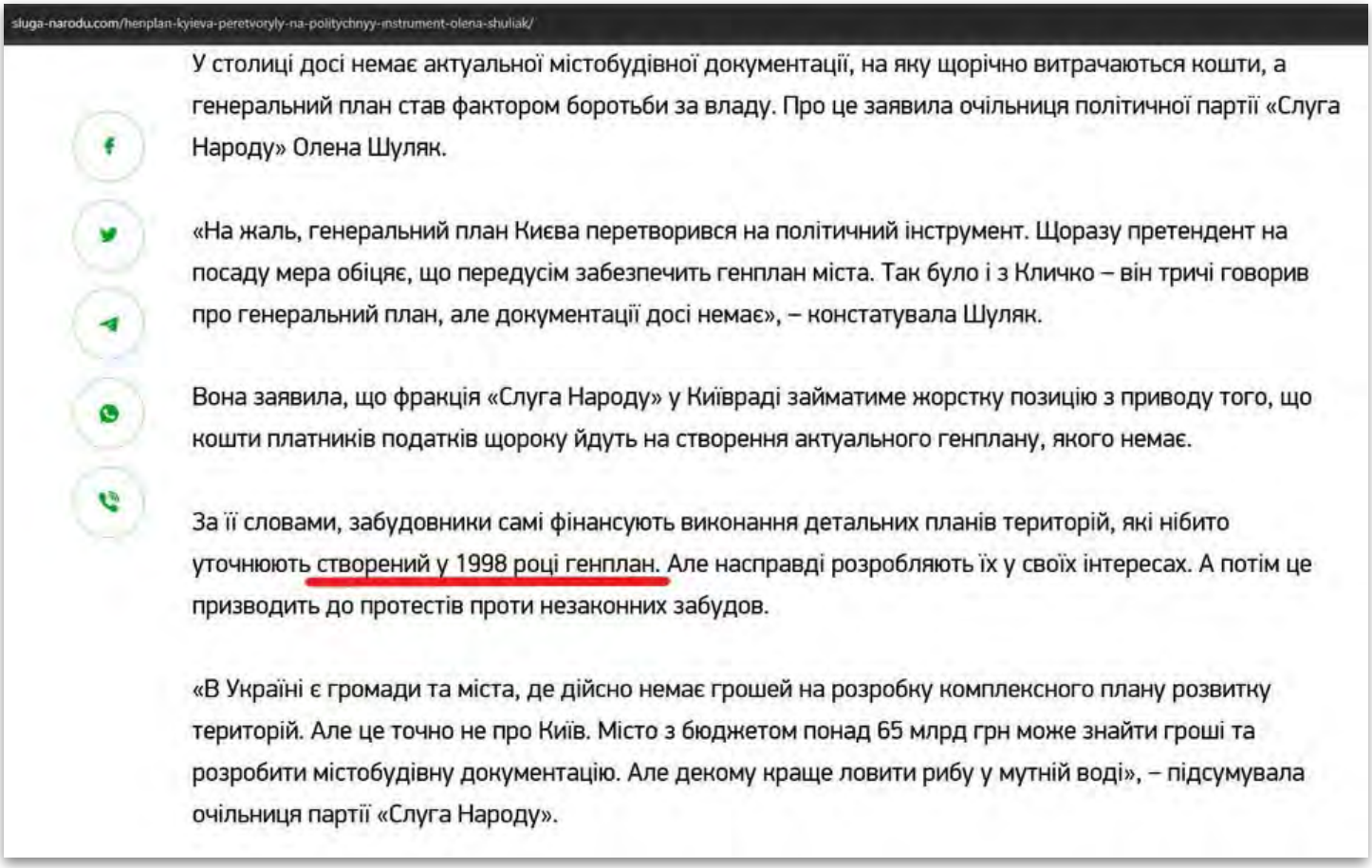
sluga-narodu.com/henplan-kyieva-peretvoryly-na-politychnyy-instrument-olena-shuliak/

У столиці досі немає актуальної містобудівної документації, на яку щорічно витрачаються кошти, а генеральний план став фактором боротьби за владу. Про це заявила очільниця політичної партії «Слуга Народу» Олена Шуляк.

«На жаль, генеральний план Києва перетворився на політичний інструмент. Щоразу претендент на посаду мера обіцяє, що передусім забезпечить генплан міста. Так було і з Кличко – він тричі говорив про генеральний план, але документації досі немає», – констатувала Шуляк.

Вона заявила, що фракція «Слуга Народу» у Київраді займатиме жорстку позицію з приводу того, що кошти платників податків щороку йдуть на створення актуального генплану, якого немає.

За її словами, забудовники самі фінансують виконання детальних планів територій, які нібито уточнюють створений у 1998 році генплан. Але насправді розробляють їх у своїх інтересах. А потім це призводить до протестів проти незаконних забудов.

«В Україні є громади та міста, де дійсно немає грошей на розробку комплексного плану розвитку територій. Але це точно не про Київ. Місто з бюджетом понад 65 млрд грн може знайти гроші та розробити містобудівну документацію. Але декому краще ловити рибу у мутній воді», – підсумувала очільниця партії «Слуга Народу».

2) "Закон про просторове планування відтерміновано до 2028 — бо громади не готові."

Це брехня.

Закон 711-IX не відтерміновано. Навіть його перехідні положення наразі не подовжено і їх дія скінчилася з 01.01.2025.

ВР ще навіть закону не прийняла, який подовжить дію перехідних положень.

Але афера з їх подовженням відбулася при розгляді законопроекту 9549.

Цей закон був оголошений Стефанчуком як прийнятий.

> — Ось тільки ВР його не прийняла, а відхилила, бо там було вето Зеленського, більша частина пропозицій Президента була не врахована,

тож його могли прийняти не менш ніж 300 голосів. А проголосував "За" лише 271 нардеп.

Але цікавіше навіть те, що оце "бо громади не готові" у заяві Шуляк - наслідки дій держави. Там багато факторів, але я назову зараз лише один.

Держава

> 1) — мала надати субвенції громадам на розробку комплексних планів.

Але

> 2) — Кабмін затвердив такий порядок їх надання, що, по-перше, тих смішних грошей ні на що не могло вистачити, по-друге, отримати її було вкрай проблематично.

Виправлення проблеми було передбачено заходами Державної антикорупційної програми. Але їх не виконало Мінінфраструктури під керівництвом Кубракова.

А знаєте, чому я саме цю причину зараз розписав? Бо Шуляк свої заяви робила на заході, організованому Кубраковим і Ко ;)

3) "Найкорумпованіший документ у містобудуванні — це містобудівні умови. Їх неможливо оскаржити, а підстави для відмови — часто вигадані."

Це брехня.

Найкорумпованіший документ в містобудуванні - не МУО, а ДПТ ;) Але це просто вступ.

МУО елементарно оскаржити, як і відмови у їх наданні. І мова не лише про суд.

За законодавством,

> — контролювати законність надання МУО має ДІАМ в порядку архітектурно-будівельного нагляду.

Шуляк постійно нахвалює ДІАМ, як найкращій в Україні орган влади.

Ось тільки корупція при наданні МУО може існувати лише в одному випадку

> — якщо ДІАМ не виконує свої повноваження чи взагалі банально забезпечує дах всій корупції при наданні МУО.

4) "Зарплати в кошторисах занижені через застарілу методику. Щоб заплатити фахівцям — забудовники маскують витрати в інших статтях."

Це маніпуляція.

— Нормативні зарплати фахівцям мають значення лише при будівництві за публічні кошти. А Шуляк робить акценти на *інвесторах*, для яких кошторисні норми по зарплаті взагалі неважливі.

5) "Отримання дозволів на будівництво на місцевому рівні й досі залишається надзвичайно корумпованим процесом."

Це частково маніпуляція, частково брехня.

Почну зі статистики.

(1) Дозволи на все велике будівництво СС3 надає ДІАМ.

(2) Також саме ДІАМ видає документи на понад 60% будівництва СС1 та СС2.

(3) При будівництві СС1 у нас повна дерегуляція ще з 2017 року, а воно складає 90% всіх об'єктів будівництва.

(4) Загалом в зоні ризику, де має проявлятися корупція в органах місцевого самоврядування, знаходиться лише 2% від усіх об'єктів будівництва - це частина об'єктів середнього класу відповідальності СС2.

Тому перший висновок

- жодного великого інвестора не може злякати корупція в ОМС при наданні дозволів на будівництво, бо ОМС їх не видає ;)

Насправді,

1) — існує корупція і при роботі з документами СС1.

Це тому, що

2) — TAPAS в партнерстві із орлами віцепрем'єра ***Федорова*** запрограмували корупцію при створенні ЄДЕССБ.

Це не жарт.

У створену за кошти іноземної технічної допомоги Єдину державну електронну систему у сфері будівництва закладено не передбачену законодавством функцію *"повернення на доопрацювання"* повідомлень про початок будівельних робіт по СС1.

— Ось так тупо взяли і створили для корупціонерів *окрему функцію для здирництва*.

Але ще цікавіше інше.

Корупція в ОМС при наданні дозвільних документів може існувати лише у одному випадку

1) - якщо ДІАМ не виконує свої повноваження чи навіть забезпечує дах корупції в ОМС.

Бо

2) - саме ДІАМ за законодавством в порядку державного архітектурно-будівельного нагляду зобов'язаний проводити контроль за здійсненням ОМС відповідного делегованого повноваження.

Як вважаєте, який відсоток чергових побрехеньок пані *Шуляк* сприйняли за правду учасники конференції, організованої шарашкою *Кубракова* We build Ukraine, включно із заступницею бізнес-омбудсмена Tetyana *Korotka*?

***

№ 887-1

Огляд… Частина 1

Продовжуємо у форматі «коротко з різних напрямків»

2025-04-17

Машовец

Сьогодні, частина перша, ми поговоримо про поточні зміни в північно-східному "кутку" всієї Східної операційної зони - на Курському, Куп'янському, Лиманському і Сіверському напрямках.

1. Курський напрямок

Судячи з усього, внаслідок перекидання частини сил та засобів противника зі свого Курського угруповання на низку інших напрямків, процес «створення буферної зони» в Сумській області України, скажімо так, дещо затягується.

Зокрема:

(1) - Передовим підрозділам ЗСУ в напрямку Біловоди - Журавки вдалося відтіснити підрозділи противника на північ від населеного пункту Біловоди, вибивши їх з кількох передових позицій. Очевидно, що командування 76-ї десантно-штурмової дивізії (дшд), а також 83-ї окремої десантно-штурмової бригади (одшбр), підрозділи яких діють по цим

напрямкам, у своєму бажанні діяти "якомога ширше", скажімо так - дещо переоцінили власні сили.

(2) - Аналогічно можна сказати і про напрямок Басівка – Новенке, де ЗСУ вдалося заблокувати "гостре бажання" командування 106-ї повітряно-десантної дивізії (пдд) противника просуватися до висот у районі Юнаківки. Передові українські підрозділи, очевидно, відбили у ворога кілька передових позицій та спостережних пунктів на південній околиці Басівки.

Своєю чергою, південніше, у Белгордській області, противнику вдалося просунутися між Поповкой та Демидовкой, відтіснивши передові українські підрозділи у бік кордону (ймовірно, діяли штурмові підрозділи зі складу 155-ї окремої бригади морської піхоти\ обр МП).

Наскільки я розумію, російське командування, очевидно, поступово позбувається "головокружения от успехов" у Курській області і приходить до розуміння, що "буферизація" української прикордонної зони в Сумській області обійдеться йому дуже дорого, в першу чергу – з точки зору втрат. З огляду на той факт, що основну частину його Курського угрупування складає «еліта» - повітряно-десантні війська і морська піхота, цілком ймовірно, що найближчим часом їх замінять, а подальше виконання цього завдання буде доручено «піхоті» зі складу 14-го і 44-го армійських корпусів (АК). А власне російських десантників з морською піхотою повезуть на Донбас або навіть у Південну операційну зону.

2. Куп'янський напрямок

Крім "чергових", але малоефективних спроб противника атакувати зі свого плацдарму в районі Дворічної в напрямку Кіндрашівки та Дорошівки, де вже зафіксовані окремі підрозділи зі складу його 27-ї мотострілецької бригади (про перегрупування якої в район Лиману Першого я писав раніше), на південь від міста, в смузі 1-ї танкової армії (ТА), в районі на схід від села Загризове, судячи з усього, передовим підрозділам Збройних Сил України вдалося відтіснити ворога на північ, щонайменше на 1 км.

Таким чином, очевидні і зрозумілі прагнення командування 2-ї мотострілецької дивізії (мсд) противника, зі складу його 1-ї ТА, розширити фланги свого «коридору» прориву до річки Оскіл, в районі села Кругляківка, судячи з усього, поки що залишаються безуспішними.

Загальна обстановка на Куп'янському напрямку характеризується очевидною «втратою інтересу» з боку російського командування до дій на флангах та виникненням такого до відновлення наступу вздовж дороги Сватове-Куп'янськ, у смузі 47-ї танкової дивізії (тд). На це, як мінімум, натякає зосередження сил та засобів противника в районі Кислівка – Затишне – Нова

Тарасівка – Табаївка. Однак, ці дії противника, а саме– демонстрація готовності розпочати «лобове витіснення» ЗСУ з їх плацдарму на схід від Куп'янська, явно може бути своєрідною спробою ввести в оману наше командування, яке й так вже змушене маневрувати своїми явно «небагатими» силами та засобами ОДНОЧАСНО перед фронтом як 6-ї ЗВА противника, так і його 1-ї ТА.

Хоча, саме про такий варіант продовження наступу на Куп'янськ свідчить перегрупування частини сил і засобів зі складу дивізій 1-ї ТА на Лиманський напрямок (туди вирушило не менше двох мотострілецьких полків, зі складу 2-ї мсд та 4-ї тд, по полку від кожної).

3. Лиманський напрямок

144-та мсд зі складу 20-ї загальновійськової армії (ЗВА) продовжує розвивати наступ у напрямку населеного пункту Новий Мир. Її передові підрозділи ведуть запеклі бої за взяття села Катеринівка і вже вийшли на південні околиці Новомихайлівки, просунувшись загалом за останні три дні на 1,1 – 1,2 км.

На протилежному березі річки Чорний Жеребець передовим підрозділам зі складу 67-ї мсд 25-ї ЗВА за активної підтримки підрозділів 169-ї та 164-ї омсбр тієї ж армії вдалося розширити зону свого контролю на східному березі річки, на південь від Ямполівки, яку вони зайняли трохи раніше.

Разом з тим, підрозділам 25-ї ЗВА все ще не вдається «вклинитися» у північну частину Торського аби витіснити з нього передові підрозділи ЗС України до Зарічного, що на західному березі річки, хоча їх атакуючі/штурмові дії на цих напрямках є досить впертими.

Той факт, що 144-та мсд противника вперто «рветься» у північно-західному напрямку зі свого плацдарму на річці Чорний Жеребець, місцями «не считаясь с потерями», на зустріч 4-й тд 1-ї ТА, явно свідчить про бажання «згорнути» всю оборону Збройних Сил України перед фронтом 3-ї мсд 20-ї ЗВА.

Іншими словами, перед організацією і проведенням «ривка на Борову» командування 20-ї ЗВА і 1-ї ТА явно прагнуть вирішити кілька конкретних гостроактуальних для них тактичних завдань, причому кожна з них у своїй смузі. Єдине спільне прагнення для них – очевидне «бажання» прорватися якомога ближче до самої Борової.

У свою чергу, «зміщення акцентів» командуванням 20-ї ЗВА, яка безпосередньо націлена на Лиман, з нього на Борову, на мій погляд, підтверджує наявність певного оперативного плану (задуму) у російського командування, який містить, як один з його елементів, використання річки Оскіл у якості флангового прикриття в подальшому наступі, по суті, на Лиман

і Слов'янськ. Інакше воно б не «спалювало» своє поточне поповнення в атаках з плацдарму на річці Чорний Жеребець у північно-західному напрямку, тобто в напрямку Борової.

4. Сіверський напрямок

Передові підрозділи 127-ї омсбр зі складу 3-ї ЗВА, очевидно, продовжують закріплюватися на териконах Крейдяного кар'єру (в районі недавно окупованої противником Білогорівки, верхн., а точніше її залишків).

Крім того, підрозділи зі складу цієї ж армії ведуть мляві та малоефективні атаки в районі на південь від села Виїмка (ймовірно, вони зі складу 123-ї омсбр), намагаючись просунутися у північно-західному напрямку вздовж залізниці, що веде до Сіверська. Поки що, вони також – безуспішні.

Очевидно, що на даний момент основна увага командування 3-ї ЗВА противника більше прикута до її лівого флангу (Краматорський напрямок, район Часового Яру та на північний схід від нього), тому до атак зі сходу, по суті, «в лобову» на сам Сіверськ, воно відноситься, скажімо так, дещо другорядно. Разом з тим, час від часу воно активізується на цьому напрямку, намагаючись зв'язати сили та засоби Збройних Сил України, з метою недопущення їх застосування саме в районі Часового Яру.

Однак ця "млявість" 3-ї ЗВА в центрі і на правому фланзі своєї смуги, що переривається лише спорадичними наступальними конвульсіями тактичного масштабу, дуже оманлива.

Очевидно, що ця ситуація може досить швидко змінитися найбільш радикальним чином, якщо, наприклад, 20-та та 25-та ЗВА противника, що діють на сусідньому Лиманському напрямку, зможуть вийти на рубіж Лиман-Ямпіль.

У цьому контексті ініційоване російським командуванням реформування всієї 3-ї ЗВА (замість 6 обликованих у її складі «лінійних» мотострілецьких бригад буде сформовано 3 «мотострілецькі» дивізії, так званої «штурмової спрямованості») виглядає цілком логічним і своєчасним.

У цьому сенсі, як на мене, найбільш небезпечною виглядає ділянка між Оріхово-Василівкою та Спірним. Особливо, якщо противнику таки вдасться прорватися на північний берег Сіверського Дінця між Ямполем та Григорівкою. У такому разі прорив на Сіверськ з південних та південно-східних "румбів" буде дуже логічним та адекватним рішенням для противника. Особливо, якщо він збирається «штурмувати» Слов'янськ-Краматорську агломерацію протягом своєї літньої кампанії.

Поки що лінія бойового зіткнення (ЛБЗ, іншими словами, фронт) на більшій частині цього напрямку виглядає більш-менш стабільною, але повторюся – ця "стабільність" дуже оманлива.

***

№ 887-2

Огляд… Частина 2

Краматорський напрямок

2025-04-21

Машовец

1. Часів Яр, як і район на північний схід від міста, залишаються основним напрямком

застосування основних зусиль командування угруповання військ (УВ) противника "Юг", яке прагне повністю взяти під контроль саме місто, а також за допомогою своїх передових підрозділів вийти на позиції та рубежі, зручні для подальших наступальних дій на північ та південь від нього.

Основу угруповання військ противника на цьому напрямку складають частини та з'єднання 3-ї загальновійськової армії (ЗВА) противника (колишній "2-й армійський корпус ЛНР"), 3-го армійського корпусу (АК), а також частини та підрозділи 98-ї повітряно-десантної дивізії (пдд) повітряно-десантних військ.

Зі складу 3-ї ЗВА тут діють підрозділи 4-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр), 85-ї та 88-ї омсбр, кілька окремих стрілецьких та "мотострілецьких" полків "мобілізаційного резерву" цієї ж армії. 3-й АК "представлений" своїми основними силами - 6-ю мотострілецькою дивізією (мсд) і 72-ю омсбр.

98-ма пдд дія на цьому напрямку своїми основними силами - трьома парашутно-десантними полками (пдп) - 217-м, 299-м і 331-м пдп.

Крім того, у складі ударної тактичної групи УВ «Юг», що діє на цьому напрямку, розгорнуто до 18-и збройних формувань зі складу так званого «добровольческого штурмового корпуса» (ДШК) у різному статусі та ранзі – від «окремого розвідувально-диверсійного загону» до «диверсійно-розвідувальної штурмової бригади» або «добровольчого батальйону».

Терміни "бригада", "батальйон", а також "диверсійний" або "розвідувально-штурмовий" повинні застосовуватися по відношенню до цих формувань з урахуванням того, що в дійсності їх бойовий склад, озброєння і техніка, а також рівень військово-професійної підготовки з високою ймовірністю

відповідають посиленій стрілецькій роті або, у випадку з "бригадою" - стрілецькому батальйону, не більше того. І "диверсанти", як і "розвідники" з них такі ж, як з мене космонавт Гагарін.

Це банальна "легка піхота", з епізодичними включеннями бронетехніки та важкого озброєння, яка за своїми бойовими якостями навряд чи перевершить штурмові групи передових російських частин та підрозділів на інших напрямках. Єдина їхня відмінність – більша мотивація, ніж у звичайної російської піхоти. По суті, це збройні формування фанатиків «русского мира» або, значною мірою, свідомих «искателей длинного рубля», під прикриттям кремлівського ідеологічного бреду «о важном». Деякі з них "офіційно" зареєстровані як "співробітники приватної військової компанії" (ПВК) "редут". Їх загальна кількість десь до 1,5 – 2-х бригад. Основними з них є «2-я добровольческая розведывательно-штурмовая бригада Ветераны» (власне, формування ПВК «Редут») та «отдельный диверсионно-разведывательный отряд Эспаньола» (формування російських «ультрас» з націоналістичними, а іноді й відверто нацистськими поглядами).

Крім перерахованих вище частин і з'єднань, тут також фіксуються наступні:

(1) - «Мобілізаційний» мотострілецький полк зі складу 144-ї мсд 20-ї ЗВА

(2) - Пара батальйонів 200-ї омсбр зі складу 14-го АК

(3) - Зведена тактична група "7-ї військової бази" (до батальйону)

(4) - Окремі підрозділи зі складу 204-го окремого полку спеціального призначення (оп СпП) «Ахмат» (десь, до зведеної роти).

2. Основні напрямки та райони активності противника

(1) - Райони міста «Північний» та «Новопівнічий» (у напрямку міського кладовища)

(2) - Центральна частина міста (в напрямку Дніпровського ставка)

(3) - Крім того, ворог намагається прорватися у південну частину міста (у напрямку "Цех No2" та району «Шевченко»), а також обійти місто ще південніше, у напрямку села Ступочки, діючи по обидва боки траси Бахмут-Покровськ.

(4) - Також передові підрозділи противника намагаються прорватися між Григорівкою та Оріхово-Василівкою у північно-західному напрямку. І атакують у напрямках Григорівка – Майське та Григорівка – Маркове.

Станом на вчорашній ранок противник, незважаючи на низку атакуючих дій силами своїх малих штурмових груп, не спромігся виконати жодного найближчого завдання.

Збройні Сили України продовжують утримувати низку районів Часового Яру, а також свої передові позиції на південь від міста. Ворогу раніше (ще кілька тижнів тому) вдалося просунутися на північ від Григорівки (на глибину до 1,1-1,2 км). Однак його подальші атаки в цьому напрямку не увінчалися успіхом.

Своєю чергою, спроби передових підрозділів 98-ї повітряно-десантної дивізії противника понад тиждень тому атакувати безпосередньо в межах міста, з масованим застосуванням бронетехніки, також стали для них дуже витратними та малоефективними. Більшість бойових броньованих машин (ББМ), які вони використовували, включаючи бойові машини десанту (БМД), БТР-и та МТ-ЛБ, були або знищені, або виведені з ладу ще до висування їх на рубіж переходу в атаку, завдяки своєчасному виявленню передовими підрозділами Збройних Сил України наступаючих підрозділів противника (ще під час перебування їх в колонах) та їх раннього вогневого ураження. Також противник зазнав значних втрат у живій силі (відеоматеріали про ці "атаки" зараз широко представлені в мережі Інтернет, відповідними частинами та підрозділами Збройних Сил України, охочі можуть з ними ознайомитися).

Внаслідок вищезазначених подій у самому Часовому Яру наразі сформувалася досить значна, так звана «сіра зона», де жодна зі сторін не може надійно закріпитися. Хоча, кожна з них намагається це зробити, час від часу.

3. Щодо подальших перспектив розвитку ситуації на даному напрямку,

мабуть, варто відзначити кілька факторів:

(1) - Очевидно, що спрямованість основних зусиль командування противника УВ «Юг» і, зокрема, його 3-ї ЗВА, а також командування 98-ї повітряно-десантної дивізії зумовлена бажанням прорватися на ближні підступи до Костянтинівки та Дружківки. На даний момент саме це угруповання є найбільш близьким до них, в порівнянні з угрупованнями, що діють на Торецькому і Покровському напрямках. Хоча, як на мене, у командування противника існує чіткий план скоординованого наступу на Костянтинівку, як з боку Часового Яру, так і з боку Торецька та Воздвиженки. Перегрупування цілої загальновійськової армії (8-а ЗВА) туди, явно не було випадковим, в цьому сенсі.

(2) - При цьому вороже командування розуміє, що просування його передових підрозділів в район Костянтинівки з північного сходу пов'язане з абсолютною необхідністю повністю взяти під контроль район Часового

Яру. Що, в свою чергу, означає ведення (продовження) виснажливих і затяжних боїв в кварталах зруйнованої міської забудови. Саме тому воно, час від часу, намагається організовувати масовані атаки, чи то на північ (район Григорівки), чи то на південь (на Ступочки) Часів Яр, щоб "обійти та охопити" сам район оборони ЗСУ у місті.

(3) - Більше того, командування противника чітко розуміє небезпеку прориву на Костянтинівку (наприклад, через Новодмитрівку) відносно "вузьким коридором" виключно через Часів Яр, тому одразу намагається убезпечити свої фланги, активно діючи на північ та південь від міста. І те, що противник досі робить це дуже повільно і важко, по суті, забезпечує стійкість оборони Збройних сил України в районі самого Часового Яру.

І на завершення кілька слів про можливі зміни в діях противника, в зв'язку з усім вищесказаним.

Як на мене, противник, найближчим часом, цілком може змінити район застосування своїх основних зусиль на Краматорському напрямку. У світлі останніх подій на Лиманському напрямку командування 3-ї ЗВА і взагалі УВ «Юг» цілком може змістити його на північ від Часового Яру, де вони явно «загрузли» в боях за місто.

У цьому сенсі я б розглядав цілком реальну можливість наступу ворога по обидва боки дороги Бахмут-Слов'янськ. Наприклад, на напрямках Оріхово-Василівка – Міньківка та Благодатне – Привілля.

У разі свого оперативно-тактичного успіху тут, противник зможе досягти двох речей:

(1) - Прорватися на ближні підступи до Слов'янська, безпосередньо з південного сходу

(2) - І найголовніше – створити реальну загрозу всьому нашому Сіверському угрупованню військ шляхом "глибокого" обходу його правого флангу.

Чи вартує це для противника зниження його активності в районі Часового Яру (адже це гіпотетичне зміщення акценту явно потребуватиме від нього певного перегрупування сил й засобів) – питання спірне на даний момент.

Разом з тим, якщо противнику вдасться, наприклад, досягти оперативної раптовості своїх наступальних дій на згаданих напрямках і, як наслідок, просування своїх сил і засобів на достатню глибину (нехай й тактичну), то ситуація на ділянці від Колодязі до Григорівки може змінитися найбільш радикальним чином. І аж ніяк не на краще для Збройних Сил України.

Як на мене, ймовірність того, що ворог все ж-таки перенесе "основний напрямок" свого наступу на якийсь район між Часовим Яром та Сіверськом, явно зросла за останні кілька тижнів.

***

№ 887-3

Огляд… Частина 3

Торецький напрямок

2025-04-24

Машовец

1. Протягом зими-весни 2025 року командування противника реорганізувало систему управління своїм угрупованням військ (УВ) "Юг", поєднавши з'єднання та об’єднання, які "штатно" входять до складу "Южного военного округа" (ЮВО) на кількох суміжних оперативних напрямках.

Ці заходи безпосередньо торкнулися Торецького напрямку, де діяла 51-ша загальновійськова армія (ЗВА) (це колишній 1-й армійський корпус НМ ДНР), й куди вона була, очевидно, перегрупована з УВ «Центр». Більш того, в її смугу була перегрупована ще одна армія - 8-ма ЗВА, теж зі складу «ЮВО» (в Україні це УВ «Юг»).

І таким чином, 3 армії з 5 перебуваючих у складі ЮВО, були "об'єднані" в одне угруповання, під єдиним командуванням - в складі УВ "Юг", від Сіверського Донця до району Воздвиженки - 3, 8 і 51 ЗВА. Ще дві армії ЮВО - 58-ма ЗВА та 49-та ЗВА - діють на інших напрямках (відповідно, у складі УВ «Днепр» та «Восток»).

На даний момент зі складу УВ «Юг» на Торецькому напрямку діють такі сили та засоби:

(1) - 51-ша ЗВА, діє у складі сил 132-ї, 5-ї, 9-ї окремих мотострілецьких бригад (омсбр). Кожна з них діє різною кількістю частин і підрозділів - від одного батальйону (наприклад, 60-й окремий мотострілецький батальйон / омсб 9-ї омсбр), до декількох стрілецьких і "мотострілецьких" полків (наприклад, 98-й і 109-й окремі стрілецькі полки / осп 132-ї омсбр). Крім того, тут також діє основна кількість частин та підрозділів "мобілізаційного резерву" 51-ї ЗВА (до 6-и окремих стрілецьких полків).

(2) - На цьому ж напрямку командування УВ «Юг» розгорнуло сили та засоби перегрупованої сюди з колишнього Курахівського напрямку 8-ї ЗВА, яка

діє своїми основними силами – 20-ю та 150-ю мотострілецькими дивізіями (мсд), що разом налічують до 5-и мотострілецьких полків (мсп) та 3-х танкових полків (тп).

(3) - Крім всієї цієї "краси", тут можна також знайти окремі частини і підрозділи, які формально не входять до складу обох армій, але, очевидно, придані їм в оперативне підпорядкуванні. Наприклад, 348-й мсп зі складу 41-ї ЗВА (УВ "Центр"), або до батальйону "2-й добровольческой розведывательно-штурмовой бригады Ветераны" (зі складу "добровольческого штурмового корпусу" \ дшк).

Власне, під Торецьким напрямком розуміють відтинок ЛБЗ від району на північ від Воздвиженки до району на північ та північний схід від Торецька (село Диліївка та район на північний схід від нього).

Загальна чисельність живої сили, а також техніки і озброєння цих військ на даний момент оцінюється у різних джерелах кардинально по-різному і часом не тільки не співпадає, а й не враховує зміни, що відбулися з ними за останні 2-3 місяці (наприклад, значні втрати, яких зазнали частини і з'єднання 51-ї ЗВА в боях за Торецьк або, наприклад, перегрупування 8-ї ЗВА на цей напрямок).

Спробую надати їх «узагальнені» значення, щоб були зрозумілі приблизні межі цих показників.

(1) - Особовий склад - зазвичай оцінюється в діапазоні 45-50 тисяч, але зустрічаються і дані про 55, й навіть 65-70 тисяч, або навпаки - до 35 тисяч.

(2) - Танки – від 120 до 130 одиниць (хоча є і показник про 200-210 одиниць)

(3) - Бойові броньовані машини (ББМ) всіх типів, включаючи бронеавтомобілі та тягачі типу МТ-ЛБ – "оптимістичний" показник становить до 320-330 одиниць, але є й альтернатива – не вище 240-250 одиниць.

(4) - «Ствольна» артилерія, в тому числі 120-мм міномети - до 350-360 "стволів"

(5) - Реактивні системи залпового вогню (РСЗВ), всіх типів - до 85-90 установок

2. Поточна ситуація на Торецькому напрямку характеризується переважно активними наступальними діями противника одразу на кількох ділянках, зокрема:

(1) - Передові підрозділи противника намагаються просунутися вздовж каналу «Сіверський Донець-Донбас» (дирекція Дружба – Диліївка), а також повністю взяти під контроль приміські села Дачне та Кримське.

(2) - Ведуть завзяті бої за повне захоплення міста Торецьк (найбільш активно в районі Забалки та в північній частині міста), намагається просунутися з Торецька на північний захід (у напрямку Клебан-Бика та Плещіївки).

(3) - На південний захід від Торецька вони наступають трасою Н-20 (у напрямку Суха Балка – Романівка) та намагаються "відрізати" тактичний виступ ЗСУ, на південь від Старої Миколаївки.

(4) - Також здійснюють активні атакуючі дії у напрямках Калинове – Стара Миколаївка, Зелене Поле – Олександропіль та Баранівка – Тарасівка.

За останні 3-5 діб противнику, очевидно, вдалося просунутися на глибину до 1,5 км в районі Дружби, взяти під контроль село Суха Балка (і, відповідно, вийти на досить широкому відтинку до траси Н-20), а також просунутися на північний захід від Торецька на глибину 1,8 км, у напрямку Клебан-Бик. Також ворог, очевидно, мав просування у напрямку Неліпівка – Щербинівка (десь, до 1,5 км)

Очевидно, ці тактичні успіхи противника безпосередньо пов'язані з введенням у бій в районі Торецька, близько 3-х тижнів тому, основних сил 150-ї мсд 8-ї ЗВА(102-й та 103-й мотострілецькі полки, 68-й та 163-й танкові полки).

При цьому слід зазначити, що атаки другої дивізії 8-ї ЗВА, яка також була введена у бій, але на лівому фланзі смуги 51-ї ЗВА - 20-ї мсд, в напрямку Баранівка – Тарасівка, такою результативністю не відзначаються.

Передові підрозділи противника тут поки що не можуть надійно закріпитися в Тарасівці чи прорватися до Олександропіля. І в рівній мірі, домогтися значного просування на північ від Калинове. Більше того, ворогу вже понад місяць не вдається витіснити передові підрозділи ЗСУ з району Єлизаветівки, а це означає, що залишається перспектива флангових контратак ЗСУ у напрямку Єлизаветівка – Воздвиженка.

Таким чином, можна констатувати, що напередодні гіпотетичної наступальної операції у напрямку Костянтинівки (передбачається, що влітку противник намагатиметься прорватися на ближні підступи до Костянтинівки та Дружківки одночасними наступальними діями з боку Часового Яру, а також Воздвиженки та Торецька), на Торецькому напрямку він все ще перебуває на стадії «створення передумов».

Саме:

(1) - Все ще намагається "дозахопити" Торецьк

(2) - А також - «вирівняти» ЛБЗ між дорогами Н-20 і Т-0504

І хоча він має певні тактичні успіхи на цих напрямках, загальний темп наступу противника тут явно "вибивається з графіку". Більш того, навіть введення в бій з'єднань 8-ї ЗВА явно кардинально не змінило цю ситуацію.

3. Тепер трохи про перспективи

Очевидно, що на Торецькому напрямку командування противника діє двома основними ударними тактичними групами (наступаючою в районі Торецька та діючою в районі Воздвиженки).

Сенс такого поділу цілком зрозумілий - обійти по обидва боки досить серйозну перешкоду на шляху до Костянтинівки - Клебан-Биковське водосховище. Саме тому одна група прагне прорватися на Плещіївку (намагається обійти водосховище зі сходу), а друга намагається вийти в район Новооленівки та обійти водосховище західніше, вздовж дороги Покровськ-Бахмут.

Очевидним є й розподіл сил і засобів між ними. Основні зусилля зосереджені в районі Торецька, оскільки лише ідіот не зрозумів би, що Збройні Сили України на підступах до Костянтинівки з півдня та південного заходу організували підготовлену оборону на відповідних рубежах, спираючись на каскад невеликих водосховищ та ставків на річці Бичок. Тож російське командування намагається обійти їх зі сходу за загальним напрямком Торецьк – Костянтинівка, з виходом на проміжний рубіж Плещіївка – Біла Гора.

У зв'язку з цим вороже командування, очевидно, має на увазі просування своїх передових підрозділів через Щербинівку до Плещіївки, а також вздовж залізниці від Дачного до Діліївки (якраз частина сил 150-ї мсд була введена в бій у напрямку від Дружби до Дачного).

Всі ці «розклади» цілком зрозумілі і читаються будь-яким більш-менш обізнаним «оператором» (офіцером оперативної служби). У цьому сенсі важливо інше - терміни і темпи виконання противником цих завдань.

А з цим у нього, поки що, не все йде добре. Чим довше він продовжує "дозахоплювати" сам Торецьк і намагається прорватися до Щербинівки, тим більше від нього "віддаляється" сама перспектива успішного обходу водосховища зі сходу.

У цьому сенсі я розумію мотиви і причини, чому російське командування УВ "Юг" прийняло рішення ввести в бій в районі Торецька 150-ту мсд. Вони явно прагнули таким чином прискорити темпи просування своїх військ на цих напрямках (сил 51-ї ЗВА, для самостійного виконання цього завдання, явно не вистачало).

Причому очевидно, що застосування іншої частини сил 150-ї мсд для «зрізання» українського виступу між дорогами також, значною мірою, було продиктоване бажанням захистити лівий фланг свого угруповання, що наступає на Щербинівку та Плещіївку, від контратак ЗСУ з цього напрямку.

У зв'язку з цим захоплення ворогом села Суха Балка та його просування до дороги Н-20 дає йому певні шанси. Але знову ж таки, темпи «вражають» - на подолання ворогом близько 6 км знадобилося близько 1,5 місяця, а його 132-га мотострілецька бригада зазнала в цих боях втрат, цілком порівнянних з процесом "повного оновлення штатного списку".

Тому, як на мій погляд, найближчим часом на Торецькому напрямку противник явно зробить чергову спробу "прорватися ЗА Торецьк" (маючи на меті захоплення Щербинівки та Новоспаського).

І якщо йому це не вдасться, то, цілком ймовірно, він спробує змістити напрямок докладання своїх основних зусиль. Швидше за все, або в смугу 20-ї мсд (район Воздвиженки), або намагатиметься «згорнути» оборону ЗСУ по каналу «Сіверський Донець-Донбас», діючи вздовж нього з півдня на північ ...

***

№ 887-4

Огляд… Частина 4

Покровський напрямок

2025-04-28

Машовец

1. Основу угруповання військ противника, яке діє на даному напрямку (УВ "Центр") складають війська (сили) двох загальновійськових армій (ЗВА) – 2-ї та 41-ї ЗВА, посилених частинами та з'єднаннями зі складу 51-ї ЗВА, зокрема:

(1) - 2-га ЗВА діє у складі 27-ї мотострілецької дивізії (мсд) — 433-го, 506-го та 589-го мотострілецьких полків (мсп), підрозділів 15-ї та 30-ї окремих мотострілецьких бригад (омсбр)

(2) - 41-ша ЗВА діє у складі 90-ї танкової дивізії (тд) — 6-го, 80-го, 239-го танкових полків (тп), 228-го мсп, а також 35-ї, 55-ї та 74-ї омсбр.

(3) - Зі складу 51-ї ЗВА, очевидно, задіяні підрозділи двох бригад — 110-ї та 114-ї омсбр, а також низька окремих стрілецьких («мотострілецьких») полків та батальйонів (осп/осб), так званого «мобілізаційного резерву».

Протягом останніх кількох тижнів командування противника додатково перегрупувало на цей же напрямок підрозділи 201-ї військової бази (ВБ), 137-ї омсбр (штурмова) та повернуло до складу "першого ешелону" підрозділи 55-ї омсбр (41-ша ЗВА), раніше виведені у резерв.

Кількісні показники цих сил і засобів оцінюються по-різному і в залежності від періоду, що розглядається, перегрупувань і рівня інтенсивності бойових дій істотно різняться в різних джерелах і носять суто приблизний характер.

(1) - Особовий склад - до 75-76 тисяч (втім, зустрічаються і показники в 86-88 тисяч, і навіть - 90 тисяч)

(2) - Танки - до 350-360 одиниць (але є і показники на кшталт «не перевищує 210-220 одиниць»)

(3) - Бойові броньовані машини (ББМ), включаючи бронеавтомобілі та тягачі типу МТ-ЛБ – до 645-650 одиниць («альтернативні» показники – 720-740 одиниць, або 330-335 одиниць)

(4) - Ствольна артилерія, в тому числі 120-мм міномети - з'являється цифра в 646 одиниць, але є і показник - "понад 800 стволів"

(5) - Реактивна артилерія (реактивні системи залпового вогню / РСЗВ, всіх типів і калібрів) - зазвичай зустрічається словосполучення «не перевищує 200 одиниць», але є і показник – «понад 260 одиниць»

(6) - В якості далекобійної зброї в інтересах даного угруповання військ противника використовується зведена тактична група зі складу його ракетних військ і артилерії (РВ і А), озброєна 6-8-а самохідними пусковими установками (СПУ) оперативно-тактичного ракетного комплексу (ОТРК). Також є інформація й про 10 СПУ, але у складі двох зведених підрозділів.

2. Поточна ситуація на Покровському напрямку

(1) - Протягом останнього тижня в районі на північ від населеного пункту Миколаївка передовим підрозділам Збройних Сил України, судячи з усього, вдалося контратакою відтіснити передові підрозділи противника на північний захід та північний схід від населеного пункту (просування українських підрозділів становило до 1,1-1,2 км)

(2) - В районі населеного пункту Лисівка противнику (ймовірно, силами передових підрозділів 27-ї мсд) вдалося покращити свої передові позиції у

напрямку Лисівка – Сухий Яр. Однак його аналогічні спроби в напрямку Дачeнське - Чунишане не увінчалися успіхом.

(3) - На південний захід від Покровська частини та з'єднання 2-ї ЗВА (27-ма мсд, 30-та омсбр), а також низка підрозділів зі складу 41-ї ЗВА (74-та омсбр) проводили активні атакуючі/штурмові дії з метою "відновлення положення" на напрямках Новотроїцьке - Шевченко, а також Вовче - Піщане. На цих напрямках противник мав частковий успіх (йому вдалося розширити так звану "сіру зону").

(4) - В районі населених пунктів Котлине, Удачне, Солоне, Успенівка підрозділи противника зі складу його 15-ї омсбр, 55-ї омсбр, 433-го мсп 27-ї мсд, з перемінним успіхом вели бої за утримання "промзон" в районі сіл Котлине та Удачне, намагалися "відновити положення" в напрямку Солоне - Удачне, а також Нововасилівка - Успенівка.

В результаті ворогу, ймовірно, вдалося закріпитися в цих "промзонах" та частково відкинути передові підрозділи ЗСУ у напрямку Солоне.

Однак противнику, вочевидь, не вдалося відновити контроль над селами Котлине, Успенівка та Удачне.

(1) - Південніше передові підрозділи 90-ї тд противника, посилені частинами та підрозділами 51-ї ЗВА, 201-ї ВБ та 137-ї омсбр, продовжують вперто атакувати у напрямках Надіївка – Котлярівка, а також Срібне – Троїцьке, намагаючись вийти на адміністративний кордон між Донецькою та Дніпропетровською областями України.

Ворог на цьому напрямку нарешті, після 2-х тижнів інтенсивних штурмів і атак, які йому досить "дорого коштували", зумів взяти під контроль село Надіївка і просунутися на північний схід від нього, а також просунутися в районі хутора Преображенка.

Однак спроба ворога прорватися до Котлярівки і в напрямку Троїцьке закінчилася для нього марно. Очевидно, що командування 90-ї танкової дивізії противника, м'яко кажучи, «дещо поспішало» з доповіддю про взяття Котлярівки.

(1) - Ще далі на південь, противник (судячи з усього, частиною сил 90-ї танкової дивізії, а також 110-ї та 114-ї омсбр) продовжує свої спроби повністю взяти під контроль село Андріївка та район на північ від нього. Вони мали деяке просування у кілька сотень метрів, але, судячи з усього, вже більше місяця не може повністю захопити це село.

Таким чином, нинішня ситуація на Покровському напрямку характеризується двома основними факторами:

(1) - Загальний, досить високий рівень інтенсивності бойових дій

(2) - Різноманіття цілей і завдань, які війська противника змушені вирішувати на даному напрямку, як в тактичному, так і в оперативно-тактичному сенсі.

Зокрема, в районі від Лозуватської до Миколаївки противник, ймовірно, веде активну оборону, в районі від Лисівки до Успенівки веде активні дії з метою відновлення положення своїх передових частин та підрозділів на південь та південний захід від Покровська, яке раніше погіршилися внаслідок низки контратакуальних дій Збройних Сил України, а в смузі 90-ї танкової дивізії (від Василівки до Андріївки) знову намагається вести активні наступальні дії з метою виходу на адміністративні кордони Дніпропетровської області Україна та витіснення передових підрозділів Збройних Сил України на рубіж Олексіївка – Троїцьке.

3. Що стосується перспектив подальших дій противника на даному напрямку, то очевидно, що вони навряд чи значно покращаться для нього найближчим часом

Командування противника на цьому напрямку явно стикається з низкою труднощів. Зокрема, наявністю значних проблем з рівнем боєздатності своїх передових підрозділів на цілому ряді ділянок.

Наприклад, противник явно «загруз» у запеклих зустрічних боях у ключовому для себе секторі – на південний захід від Покровська, змушений водночас, як утримувати раніше зайняті позиції між Успенівкою та Шевченком, так й стримувати очевидну загрозу флангам тактичної групи своїх військ, що прорвалася до Котлине. І тому його подальша здатність просуватися тут залишається під великим знаком запитання.

Більше того, навіть там, де вони просуваються (смуга 90-ї танкової дивізії, від Надіївки до Андріївки), роблять вони це вкрай повільно і дуже "криваво" для себе.

За більш ніж два місяці запеклих і впертих боїв з моменту чергової своєї «активізації» 90-а тд противника, посилена рядом інших частин і підрозділів зі складу 41-ї ЗВА і навіть з 51-ї ЗВА, зуміла досягти тактичного вклинення в обороні Збройних Сил України в напрямку Новоєлизаветівка - Троїцьк, глибиною лише 5,2 км і шириною 6,9 - 7 км. Власне, цей "п'ятачком" вони просто всіяли тілами своїх солдатів. Тому, це не ті показники, які б вказували на наявність якихось "оперативних перспектив" цього наступу.

За великим рахунком, командування УВ «Центр», на даному етапі, саме через проблеми з боєздатністю своїх передових підрозділів (а місцями, навіть частин і з'єднань) було змушене перейти від вирішення

оперативно-тактичного завдання по «охопленню і обходу» Покровська до вирішення обмежаного тактичного завдання в смузі 90-ї тд по «вирівнюванню фронту» на південь від Покровська, між містом і річкою Вовча.

***

№ 887-5

Огляд… Частина 5

Новопавлівський (Великомихайлівський) напрямок

2025-05-01

Машовец

1. Склад сил і засобів противника, що діють на даному напрямку

Їх основою є війська угруповання військ (УВ) противника - "Восток", посилені окремими частинами і підрозділами зі складу УВ "Юг" і "Днепр".

Зокрема:

(1) - 5-та загальновійськова армія (ЗВА), що діє у складі 127-ї мотострілецької дивізії (мсд), 60-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр), а також сил 57-ї омсбр

(2) - 29-та ЗВА — 36-та омсбр + підрозділи посилення зі складу 68-го армійського корпусу (АК)

(3) - 35-та ЗВА – 38-ма та 64-та омсбр + до двох батальйонів 69-ї окремої бригади прикриття (обрп)

(4) - 36-та ЗВА, діє у складі двох бригад — 37-ї омсбр та 5-ї окремої танкової бригади (отбр)

(5) - 49-та ЗВА (УВ «Днепр») — має до 2-х батальйонів 34-ї омсбр, розгорнутих на цьому напрямку

(6) - 51-ша ЗВА (УВ «Юг») - оперує частинами та підрозділами зі складу двох своїх бригад - 110-ї та 114-ї омсбр

А також, в якості підсилення, на цьому ж напрямку розгорнуті до двох окремих бригад морської піхоти (обр МП) - 40-ї обр МП (Тихоокеанський флот / ТОФ) і 336-ї обр МП (Балтійський флот /БФ).

Крім цих сил і засобів, тут також розгорнута низка приданих сил і засобів зі складу УВ "Юг" (в основному окремих стрілецьких полків і батальйонів - осп/осб, так званого "мобілізаційного резерву").

Слід зазначити, що такий розподіл сил противника є досить умовним, оскільки очевидно, що 90-та танкова дивізія (тд) зі складу 41-ї ЗВА (УВ «Центр») також діє безпосередньо на Новопавлівському напрямку. Однак зазвичай її смугу відносять до Покровського напрямку (яке ми розглядали в попередньому огляді).

Разом з тим, 35-та ЗВА противника, що розгорнута на Гуляйпільському напрямку, очевидно діє дещо «на висілках» від основних сил УВ «Восток» і може бути віднесена до сил та засобів, що діють на Запорізькому напрямку, а не на Новопавлівському напрямку.

Все це сталося після захоплення противником районів Вугледара, Курахового та Великої Новосілки, коли смуги та ділянки наступу з'єднань, частин та підрозділів противника максимально зблизилися, а то й взагалі поєдналися, а це призвело до того, що суміжні фланги двох УВ противника (лівий фланг УВ «Центр» та правий фланг УВ «Восток») фактично злилися, що дозволило противнику перегрупуватися (вивільнити) на інші напрямки майже всю 8-му ЗВА (УВ «Юг») та основні сили 68-го АК, які до цього «вешталися» між ними, (відповідно на Торецький та Покровський напрямки).

Тому, швидше за все, всі сили і засоби противника, що діють на ділянці від р. Вовча до р. Конка (район на північний захід від міста Пологи), знаходяться під єдиним, загальним командуванням, скоріш за все - його УВ "Восток" ("у миру" –«Восточный военный округ», який має в своєму складі 4 "шатні" загальновійськові армії + армійський корпус). Це було б логічно, але зовсім не факт, що це так є насправді...

На даний момент мені важко назвати загальні показники чисельності живої сили, озброєння та військової техніки щодо цього угрупування. Адже його склад дуже нестабільний, у зв'язку з тим, що з'єднання і частини УВ «Восток» постійно перегруповуються, як в межах свого операційного напрямку, так і на інші. Через це їх бойовий та чисельний склад змінюються досить активно та динамічно.

Постараюся навести лише ПРИБЛИЗНІ цифри.

Особового складу - від 75 до 80 тисяч, але можливо їх разом, з урахуванням Гуляйпільського напрямку, може бути десь і 90-92 тисячі. Зазвичай точкою відліку у цьому сенсі є оцінка чисельності угруповання противника, яке намагається просунутися в напрямку Комар та Валикої Михайлівки (до 55-60 тис.) + до цієї чисельності додають 35-у ЗВА та з'єднання, що діють на південь від річки Вовча.

(1) - Танки – близько 335-360 одиниць, а також є дані про "понад 400 одиниць", проте зустрічаються оцінки і в 210-220 одиниць

(2) - Бойові броньовані машини (ББМ) - менше 880 одиниць, також є набагато нижчий показник - до 650-660 одиниць

(3) - "Ствольна" артилерія, в тому числі 120-мм міномети - близько 450-460 "стволів"

(4) - Реактивна артилерія (реактивні системи залпового вогню / РСЗВ, всіх типів і калібрів) - "не більше 155-160" одиниць

(5) - В інтересах УВ «Восток», судячи з усього, діє зведений підрозділ російських ракетних військ і артилерії (РВ і А), який має на озброєнні від 6-и до 8-и самохідних пускових установок (СПУ) оперативно-тактичного ракетного комплексу (ОТРК).

2. Поточна ситуація на напрямку

Вона характеризується прагненням командування противника вирішити не менше двох наступальних завдань оперативно-тактичного рівня в зоні відповідальності УВ "Восток" (головним чином в її центрі і на правому фланзі). Зокрема:

(1) - Противник намагається повністю витіснити наші війська з району Константинополя і, як мінімум, вийти на рубіж Зелений Кут - Одрадне. А також прорватися з півдня до траси Запоріжжя-Донецьк, в районі Багатир. Тут, у напрямку Розлива – Багатір та Роздольне – Багатир, діють частини та підрозділи, переважно 29-та ОА (36-та мотострілецька бригада), посилені низькою підрозділів 114-ї омсбр (51-ша ЗВА), 57-ма омсбр та рядом підрозділів зі складу 68-го АК, які досі залишаються тут до моменту свого перегрупування на Покровський напрямок. Показово, що подекуди на цьому напрямку ворог навіть використовує підрозділи 14-ї окремої бригади спеціального призначення (обр СпП) як штурмову піхоту.

(2) - Крім того, частини та з'єднання 5-ї та 36-ї ЗВА (127-ма мсд, 37-ма омсбр, 5-та окрема танкова бригада\отбр) ведуть запеклі бої з передовими підрозділами Збройних Сил України, що обороняються, в районі населених пунктів Дніпроенергія, Бурлацьке та вздовж рубежу Привільне - Новосілка, намагаючись ОДНОЧАСНО прорватися у північному напрямку, вздовж обох берегів річки Мокрі Яли, до району села Комар, і таким чином "якомога глибше" перерізати дорогу Запоріжжя-Донецьк у тилу українських підрозділів, що обороняються по обох берегах річки Вовча, а також намагаються убезпечити лівий фланг цього угруповання, шляхом взяття під контроль всього району Шевченко - Бурлацьке -

Привільне - Вільне Поле. Тут, очевидно, також діють обидві бригади морської піхоти – 40-та та 336-та обр МП, принаймні, частиною своїх сил.

Станом на зараз:

(1) - Противнику, вочевидь, вдалося зайняти село Розлив та східну частину села Константинопіль. Однак його останні масовані атаки (спроби) прорватися і закріпитися також в районі села Багатир не увінчалися успіхом. Хоча, він спромігся просунутись з Роздольного у бік цього села.

(2) - У свою чергу, в смузі 5-ї ЗВА передові підрозділи противника, незважаючи на власні численні спроби атакувати/штурмувати в напрямку Дніпроенергія - Веселе, поки що не спромоглися зайняти саме село Веселе. Атаки з рубіжу Скудне-Бурлацьке у північному напрямку також поки що не принесли їм результатів. Очевидно, що противник атакує позиції ЗСУ в цьому населеному пункті, як зі сходу, так і з півдня.

(3) - У "трикутнику" Вільне поле - Привільне - Новосілка також тривають запеклі бої, противник, незважаючи на свою досить високу активність, поки не зміг повністю зайняти і закріпитися в жодному з цих трьох сіл.

Таким чином, можна констатувати, що загальна обстановка на Новопавлівському напрямку характеризується досить високою динамікою наступальних дій противника.

Однак вони вже не особливо результативні.

Лише на ділянці від Роздольного до Константинопіля противник має мінімальні тактичні успіхи (смуга 29-ї ЗВА), отримавши цілком реальні шанси вийти на рубіж Багатир - Олексіївка.

У напрямку «головного удару» УВ «Восток» (смуги 5-ї та 36-ї ЗВА), очевидно, темпи просування противника (а значить, ефективність його наступаючих/штурмових дій) різко знизилися. Вже понад тиждень противник тут практично не просунувся.

3. Що стосується подальших перспектив,

то цілком можливо, що найближчим часом командування УВ "Восток" займеться перегрупуванням сил і засобів в смугах 5-ї і 36-ї ЗВА, а також посилить їх додатковими частинами і підрозділами з інших напрямків.

Річ у тім, що основний сенс вирішення противником двох згаданих мною вище оперативно-тактичних завдань, безпосередньо в зоні відповідальності його УВ «Восток», ймовірно, полягає у бажанні його командування якомога глибше обійти фланги всього нашого угруповання військ, яке веде оборону на ділянці Троїцьке - Одрадне.

Для цього достатньо порівняти напрямки наступу 90-ї танкової дивізії противника зі складу 41-ї ЗВА УВ «Центр» з діями військ його 5-ї та 36-ї ЗВА зі складу УВ «Восток». Вони явно діють «в унісон», тобто в рамках якогось єдиного задуму (плану). Найбільш очевидним його змістом може бути саме те, про що я говорю - прагнення обійти фланги основних сил нашого угруповання, що обороняються на Новопавлівському напрямку з півночі (в смузі 90-ї танкової дивізії) і з півдня (в смугах 5-ї і 36-ї ЗВА).

У цьому сенсі значне "уповільнення" 5-ї ЗВА противника явно ставить весь цей гіпотетичний план під великий знак питання. Так, ворог може у рамках цього плані обмежитися лише повним витісненням Збройних Сил України з районів на південь від траси Запоріжжя-Донецьк у самій Донецькій області. Особливо, якщо мати на увазі, що УВ «Восток» явно може використовуватися влітку і восени для посилення військ противника, розгорнутих для «генерального наступу» на Слов'янськ і Краматорськ. Тому, можемо допустити, що для противника немає особливого сенсу «сточувати» свої сили та засоби на очевидно другорядному напрямку...

Але, у зв'язку з цим, завжди слід мати на увазі, що існують мінімальні протиріччя між «громадьйом» стратегічних планів російського командування на усю кампанію літа-осені 2025 року та його прагненням вирішити «поточні» оперативно-тактичні завдання на окремих оперативних напрямках. Тому для того, щоб вся ця, очевидна «ідея» російського командування на Новопавлівському напрямку, стала для нього недосяжною, доведеться добряче постаратися. Особливо, якщо російське командування проявить упертість у цьому питанні і все ж таки перегрупує частину своїх сил та засобів (у т. ч. з інших напрямків) у смуги армій УВ «Восток».

***

№ 888

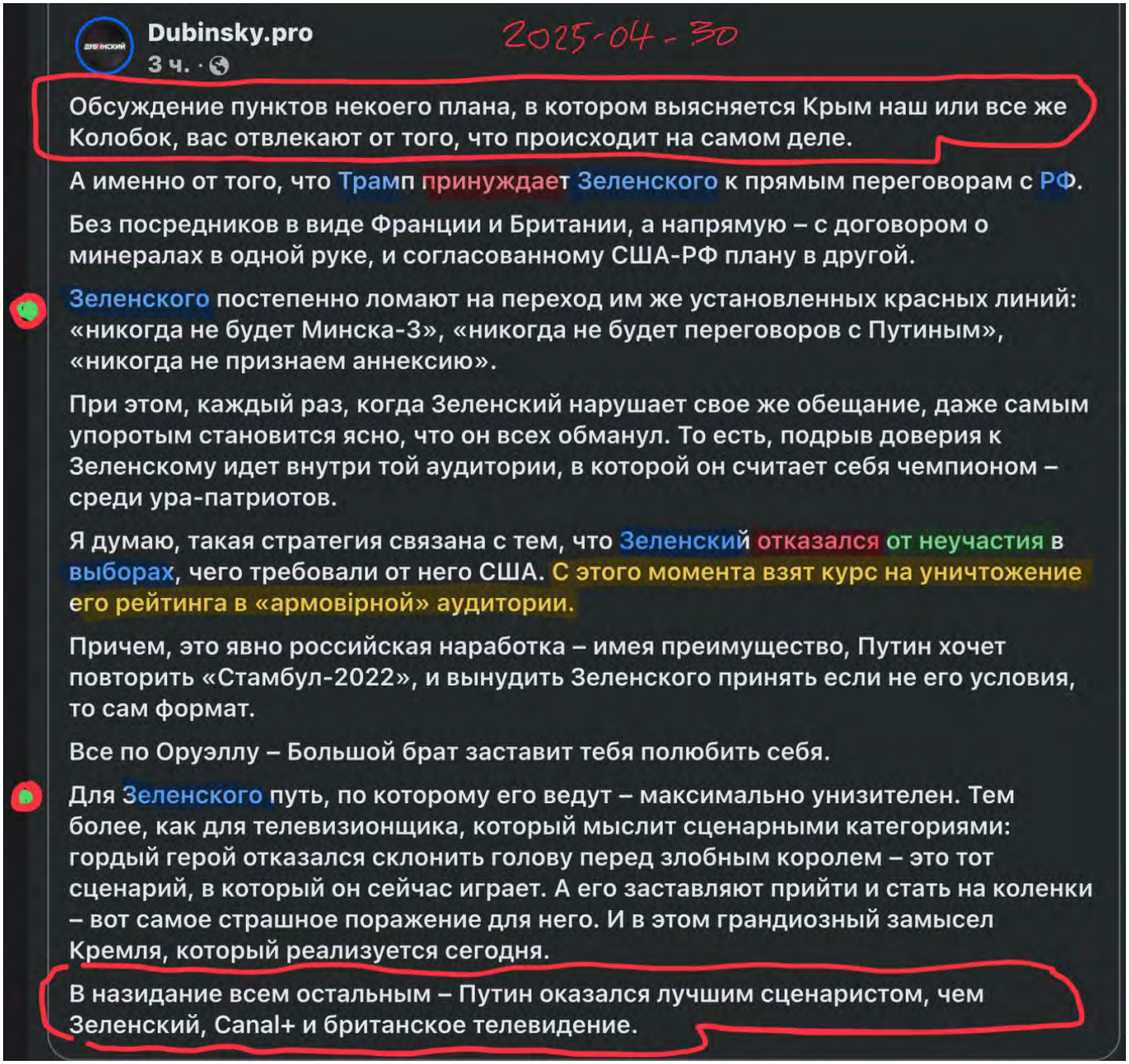

Dubinsky.pro
3 ч. ·

2025-04-30

Обсуждение пунктов некоего плана, в котором выясняется Крым наш или все же Колобок, вас отвлекают от того, что происходит на самом деле.

А именно от того, что Трамп принуждает Зеленского к прямым переговорам с РФ.

Без посредников в виде Франции и Британии, а напрямую – с договором о минералах в одной руке, и согласованному США-РФ плану в другой.

Зеленского постепенно ломают на переход им же установленных красных линий: «никогда не будет Минска-3», «никогда не будет переговоров с Путиным», «никогда не признаем аннексию».

При этом, каждый раз, когда Зеленский нарушает свое же обещание, даже самым упоротым становится ясно, что он всех обманул. То есть, подрыв доверия к Зеленскому идет внутри той аудитории, в которой он считает себя чемпионом – среди ура-патриотов.

Я думаю, такая стратегия связана с тем, что Зеленский отказался от неучастия в выборах, чего требовали от него США. С этого момента взят курс на уничтожение его рейтинга в «армовірной» аудитории.

Причем, это явно российская наработка – имея преимущество, Путин хочет повторить «Стамбул-2022», и вынудить Зеленского принять если не его условия, то сам формат.

Все по Оруэллу – Большой брат заставит тебя полюбить себя.

Для Зеленского путь, по которому его ведут – максимально унизителен. Тем более, как для телевизионщика, который мыслит сценарными категориями: гордый герой отказался склонить голову перед злобным королем – это тот сценарий, в который он сейчас играет. А его заставляют прийти и стать на коленки – вот самое страшное поражение для него. И в этом грандиозный замысел Кремля, который реализуется сегодня.

В назидание всем остальным – Путин оказался лучшим сценаристом, чем Зеленский, Canal+ и британское телевидение.

***

№ 889

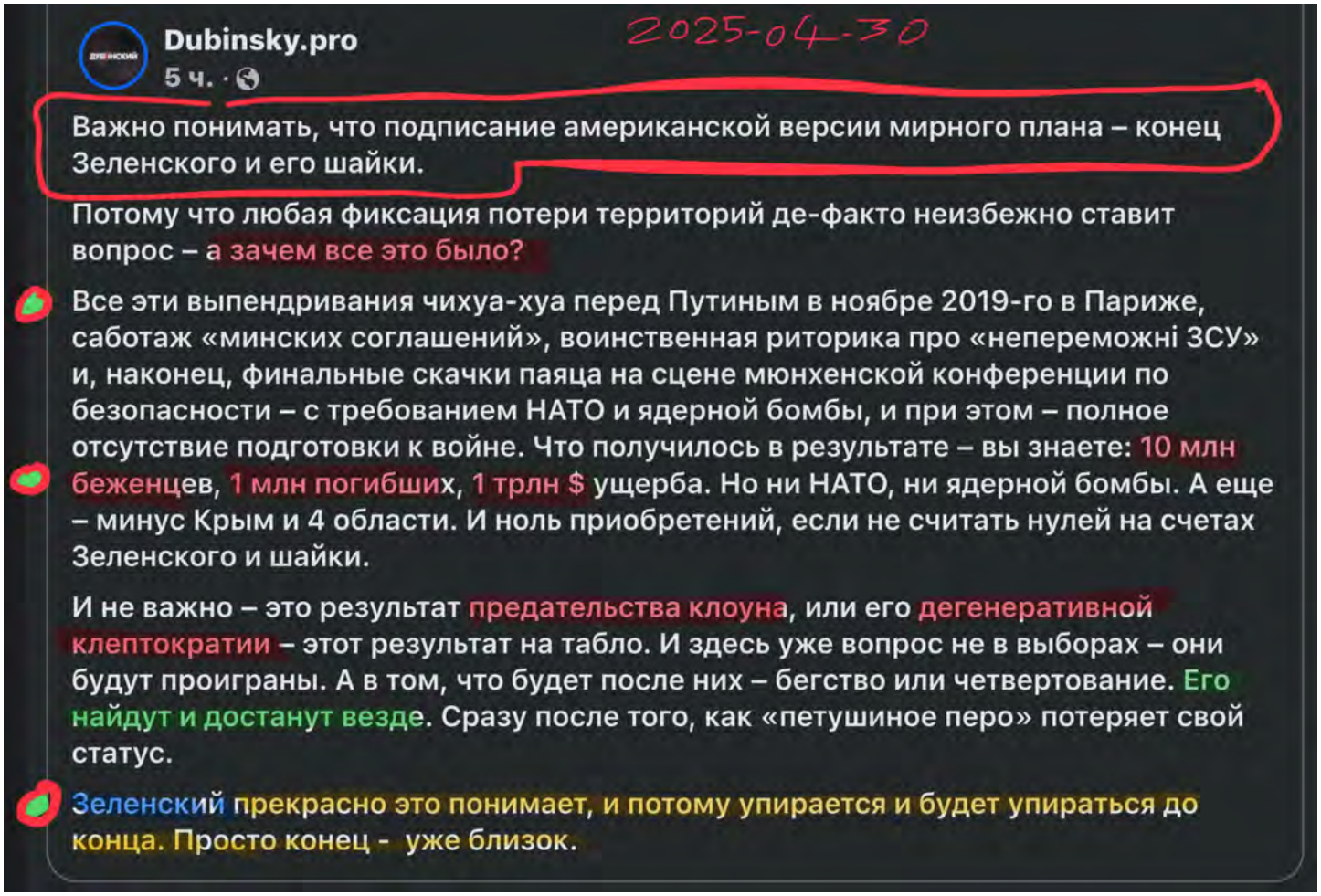
Dubinsky.pro
5 ч. ·
2025-04-30
Важно понимать, что подписание американской версии мирного плана – конец Зеленского и его шайки.
Потому что любая фиксация потери территорий де-факто неизбежно ставит вопрос – а зачем все это было?
Все эти выпендривания чихуа-хуа перед Путиным в ноябре 2019-го в Париже, саботаж «минских соглашений», воинственная риторика про «непереможні ЗСУ» и, наконец, финальные скачки паяца на сцене мюнхенской конференции по безопасности – с требованием НАТО и ядерной бомбы, и при этом – полное отсутствие подготовки к войне. Что получилось в результате – вы знаете: 10 млн беженцев, 1 млн погибших, 1 трлн $ ущерба. Но ни НАТО, ни ядерной бомбы. А еще – минус Крым и 4 области. И ноль приобретений, если не считать нулей на счетах Зеленского и шайки.
И не важно – это результат предательства клоуна, или его дегенеративной клептократии – этот результат на табло. И здесь уже вопрос не в выборах – они будут проиграны. А в том, что будет после них – бегство или четвертование. Его найдут и достанут везде. Сразу после того, как «петушиное перо» потеряет свой статус.
Зеленский прекрасно это понимает, и потому упирается и будет упираться до конца. Просто конец - уже близок.

***

№ 890

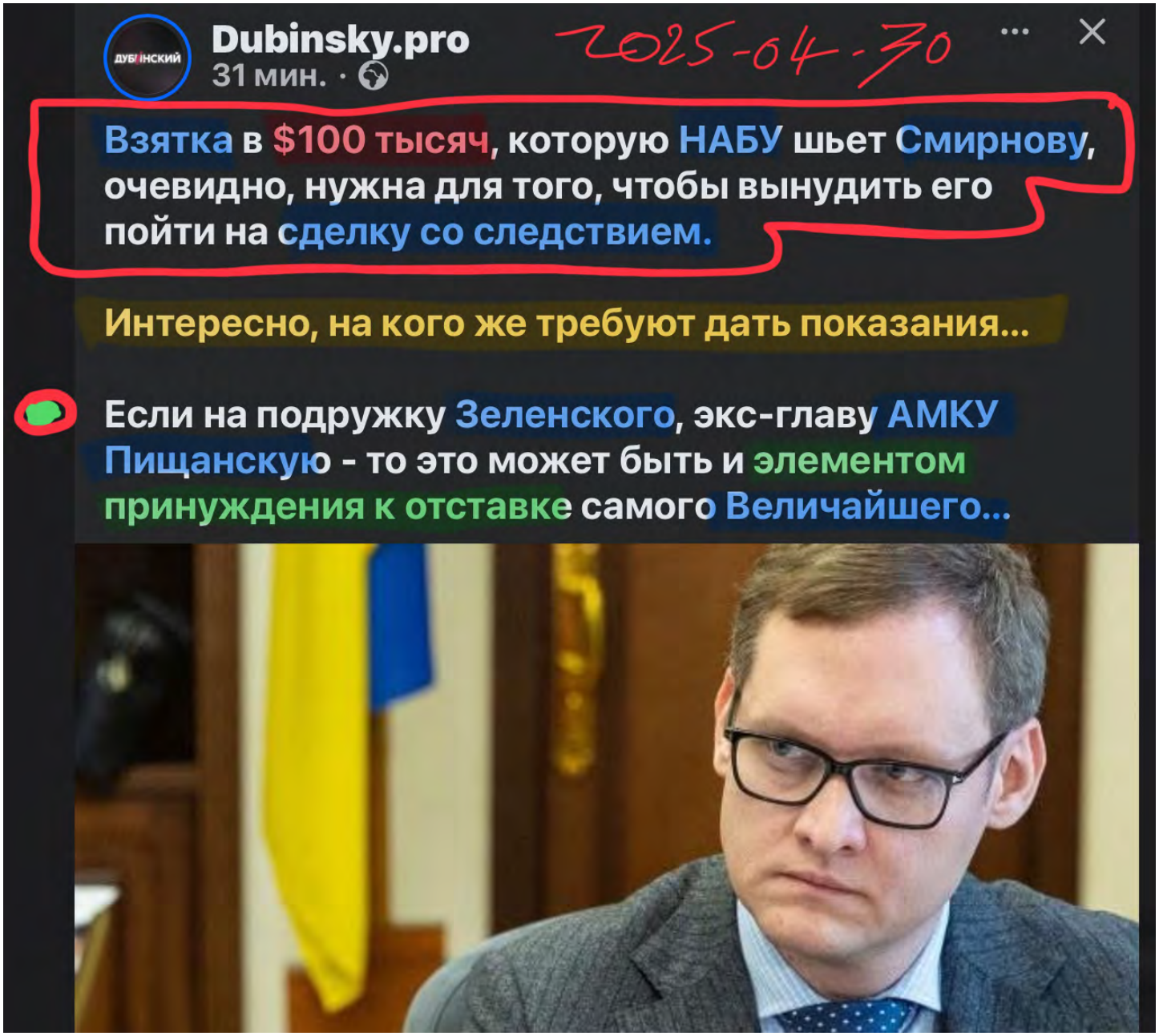

***

№ 891

Аргентинские уроки дерегулирования: деньги, арбузы и металлолом

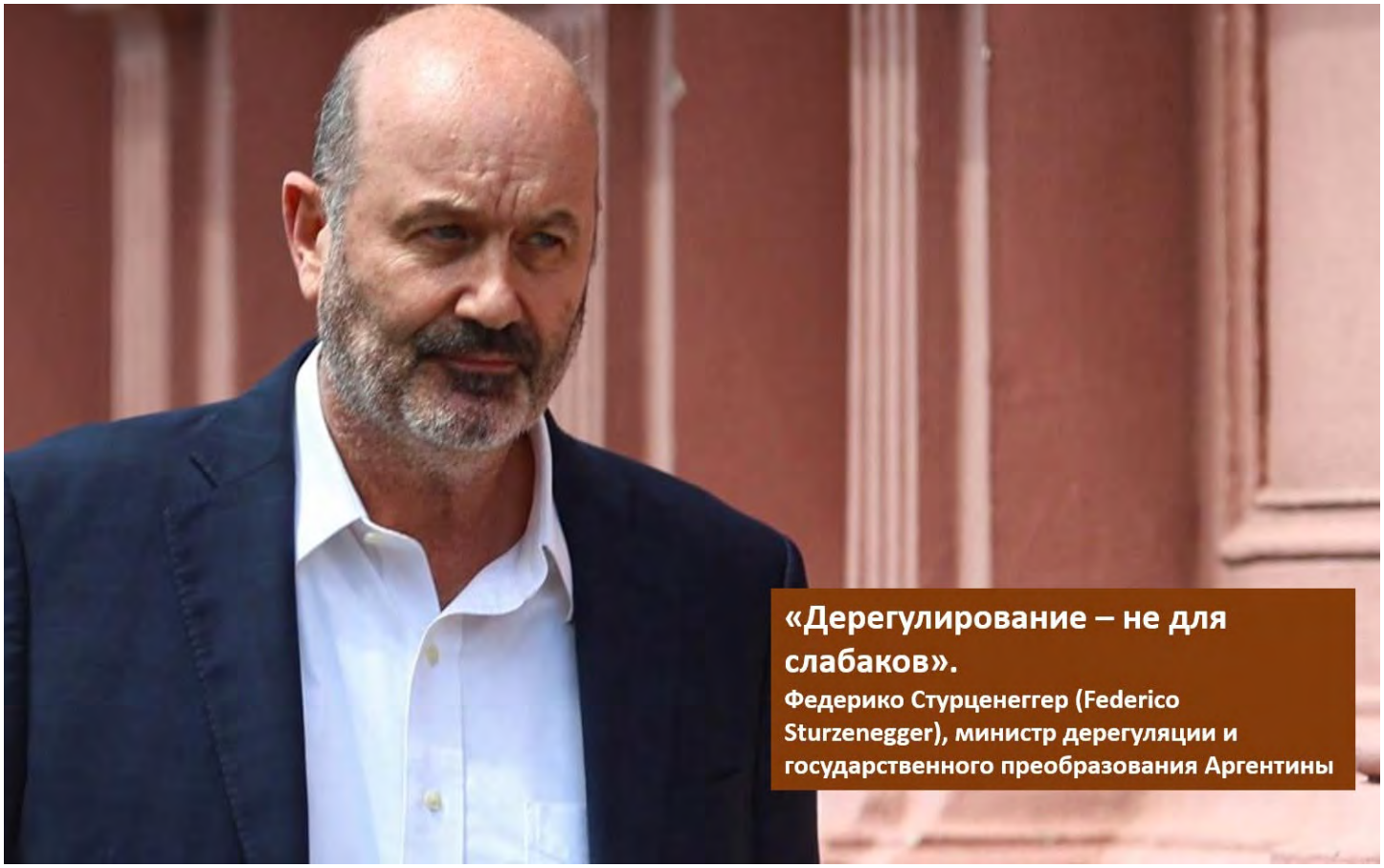

2025-04-30

Романчук

Одним из важнейших элементов аргентинских реформ Х. Милея является дерегулирование, освобождение экономики от бюрократии.

Главным в команде президента по данной теме является Федерико *Стурценеггер* (Federico Sturzenegger), министр дерегуляции и государственного преобразования Аргентины.

За первый год было проведено 670 регуляторных реформ:

— ликвидация регуляторных барьеров, привилегий для больших фирм, снятие бюрократических барьеров.

Правительство страны активно работают по перезагрузке системы государственного управления и регулирования с разными организациями, включая Inter-American Development Bank. Удивительное дело, когда МВФ и Агентство развития поддерживают практики свободного рынка и дерегулирования. Очевидно, международные организации чувствуют опасность от Администрации Трампа в плане прекращения или сокращения финансирования той деятельности, которая усугубляет государственный интервенционизм. Возможно, они решили проверить на Аргентине действие неких новых моделей и подходов. Благо, президент Х. Милей проявил себя смелым, решительным политиком, который не боится брать на себя ответственность.

Выгода для Аргентины от дерегулирования уже очевидны.

В 2016г. Аргентина теряла 7,2% ВВП из-за неэффективных, излишних, некачественных государственных расходов. В 2016г. ВВП Аргентины был $556,8 млрд. Потери были $40 млрд. В 2024г. ВВП Аргентины составил $632,1 млрд. Потери составили $22 млрд. $18 млрд. – вот выгода экономики страны только от частичного дерегулирования. На 2025г., безусловно, есть, над чем работать. Сокращение регуляторного бремени, раскрепощение предпринимательства, либерализация внешней торговли и финансового рынка – всё это вместе обещает дать Аргентине рост ВВП в 2025г. на 5,5% ВВП после падения на 1,7% в 2024г. и 1,6% в 2023г. Логика действий правительства основана на теории предпринимательского роста Мизеса/Хайека/Шумпетера. Дерегулирование снижает издержки производителей. Их финансовое положение улучшается. Есть возможности создавать новые рабочие места, увеличивать производство. В результате мы имеет ускорение экономического роста.

X. Милей получил в наследство настоящие Авгиевы конюшни законодательной, нормативной базы.

> — В Аргентине действует оцифрованных 70 тысяч декретов, а всего их около 700 тысяч. Их усиливают более 200 тысяч постановлений. Нет ни одного человека в Аргентине и мире, который мог бы прочитать эти тексты.

Поэтому сегодня один из самых больших вызовов любого реформатора-рыночника – как нейтрализовать токсичность действующего законодательства, самому оставаясь в рамках закона. Такую задачу предстоит решать и украинским реформаторам-рыночникам, когда они начнут по-серьёзному создавать Новую Украину.

Ф. Стурценеггер рассказал несколько интересных историй из своего свежего опыта дерегулирования.

(1)

Первая касается арбузов.

> К нему, как к министру обратились экспортёры этого товара. Проблема было в том, что государственное регулирование заставляло производителей упаковывать арбузы так, как не хотят покупатели. Государство навязывало свои стандарты в этой сфере, которую они почему-то считали важной для безопасности и жизни людей. Чтобы нейтрализовать идиотизм госрегулирования, экспортёры поступали так. Сначала они упаковывали арбузы так, как требует того аргентинская бюрократия. Корабль с арбузами выходил в море. Экспортёр отправлял вслед за ним второй корабль с 60 грузчиками. Они в море

перепаковывали арбузы так, как заказывал покупатель. Понятное дело, эти дополнительные издержки делают бизнес менее прибыльным и аргентинских экспортёров менее конкурентоспособными.

Ф. Стурценеггер пытался разобраться в законодательной базе по упаковке фруктов. Инструкция об этом была приняла в 1982г. Её объём 180 страниц. Министр оценил на вес законодательную базу по регулированию производства фруктов. Получилась стопка бумаг весом 1,5 кг. Эти полтора килограмма наносили вред аргентинской экономике в миллиарды долларов ежегодно.

(2)

Второй пример – металлолом.

Одна аргентинская компания пролоббировала запрет экспорта металлолома. Она производила трубы. Её интересы были очевидными. Отрезать металлолом от внешних рынков – цены на него для внутренних покупателей упадут, и производство труб будет более прибыльным бизнесом. Одновременно многие бизнеса не могли заработать на продаже металлолома, потому что из-за запрета на экспорт он был очень дешёвым. Больше всего страдал малый и средний бизнес.

Министерство дерегулирования отменило запрет на экспорт, но дело не сдвинулось в мёртвой точки. Заинтересованные бизнесмены, которые были на прямой связи с министром, проинформировали его, что экспорт не идёт, потому что не было отменено постановление Таможни, что металлолом можно экспортировать только из порта в Буэнос-Айрес. Правительство отменило и эту норму. Прошло немного времени, и экспортёры опять написали министру, что экспорт по-прежнему невозможен. На этот раз проблема была в постановлении правительства от 1982 год. Оно обязывало заинтересованных в экспорте металлолома предоставить документ, что его переработка не может быть осуществлена на территории Аргентины. А в самой стране переработкой занимался один монополист, который устанавливал за свои услуги космические, монопольные цены. Правительство и здесь пошло на встречу экспортёрам металлолома отменив эту норму. Через месяц министр Стурценеггер опять получил звонок от бизнеса: «Федерико, экспорт по-прежнему невозможен!» Оказалось, что нужно ещё получить разрешение от экологической службы.

Вот так работают цепкие лапы государственного регулирования.

Федерико Стурценеггер убеждает, что дерегулирование – не для слабаков.

Оно кроет в себе огромные коррупционные риски, дьявольские соблазны для распорядителей чужого заработать деньги или нематериальные активы.

Оно требует сильной воли, крепкой руки и политической поддержки, потому что deep state весьма креативно в представлении аргументов против дерегулирования и раскрепощения бизнеса. Защита «национальных интересов», «поддержка национального производителя», «предотвращение коррупции», «защита окружающей среды» и т. д. Всё это очень хорошо знакомо в Украине.

Стоит заметить, что не аргентинские, ни украинские полисимейкеры и их местные консультанты-аналитики придумали такой modus operandi.

Весь обширный инструментарий государственного регулирования – результат реализации на практике модели *welfare state*, которую точнее называть Государством всеобщего интервенционизма.

> Это та система, в которой VIP-распорядители и потребители определяют структуру капитала и занятости. Они решают, какие сектора/предприятия «стратегические», а какие вторичные, какие «слишком-большие/важные-чтобы-обанкротиться», а к каким нужно применять всю силу и жестокость Закона. Они от имени Государства и Общества монополизировали право управления рисками.

Мол, вы, людишки, не в состоянии понять, что вам хорошо, а что плохо. Поэтому мы, чиновники на пару с технократами и экспертами, будет решать, что вам есть и одевать, чем пользоваться дома, на чём ездить, какими услугами пользоваться, что делать со сбережениями и в каком режиме общаться с внешним миром. Сотни, тысячи инструментов монетарной, фискальной, регуляторной политики так сильно опутали Человека, что по факту лишили его основной защиты от Государства – частной собственности. Де-юре вроде бы имущество, актив, деньги, инвестиционные товары частные, но через государственное регулирование происходит его национализация.

Сегодня правительство Х. Милея проводит активную работу по восстановлению полноценной частной собственности в стране. мы будем видеть прогресс, как минимум, по двум индексам – экономической свободы и защиты прав собственности. Пожелаем Аргентине успехов в этой неравной борьбе с латиноамериканским Левиафаном, теоретическую модель которого создали теоретики welfare economics США и Европы.

Сегодня и **Украина находится в ловушке модели Государства всеобщего интервенционизма**.

> **— Укр правительство своими институтами и регуляторной политикой де-факто разрушило фундамент и мотор экономического роста и развития – институт частной собственности.**

Если аргентинцы уже избрали Х. Милея для наведения порядка в стране, для спасения её от Левиафана, то

— украинские власти продолжают закапывать экономику ещё глубже в его чрево и дебри.

Надежды на ***Ukraine Facility*** или на программы МВФ без внутреннего мотора полноценных рыночных реформ обречены.

Никто за нас ***Правительство экономической свободы и частной собственности*** не изберёт.

Нет сомнения, в Украине возможен свой Милей. В 2014 году таким мог бы стать К. Бендукидзе, но его отвергли, потому что задача была не поставить Украину не траекторию быстрого экономического роста и развития, укрепить обороноспособность, а решить мелкотравчатые шкурные задачи небольшой группе политиков и олигархов. Сегодня есть «Новый Запад. Украинская мечта». https://www.new-west.in.ua/

Есть растущая сеть гражданских, военных, молодёжных, аналитических организаций, которые понимают, что будущее страны – только Свобода, страна свободных людей.

Вроде бы звучит банально просто, но, как учит аргентинский опыт, **против этой гениальной идеи жёстко выступает наш внутренний *deep state*.**

Сам себе от голову не скрутит, от власти не уйдёт.

То, как это делать, прекрасно показали Саакашвили/Бендукидзе в Грузии. Это на наших глазах делает Х. Милей. Это начинает делать в США Д. Трамп.

В Украине пока Левиафанство и регуляторное болото.

А ещё кровавая, изнурительная, истощающая война с нацистским агрессором. Это ли не основание, не очередной повод реализовать лозунг Make Ukraine finally free?!

***

№ 892

***

№ 893-1

«НЕТ ПРОБЛЕМ» С:

1) ЦЕНЗУРОЙ - телемарафон та санкції і обмеження

2) АНТИГОС. НАЦ. И КУЛЬТУРНОГО ПОЛИТИКОЙ

Згідно з експертним висновком, Михайла Булгакова визнали символом російської імперської політики. Тому його ім`я і, відповідно, твори та створені за ними фільми й вистави мають бути вичищені з публічного простору в рамках деколонізації.

«Письменник, незважаючи на роки життя у Києві, зневажав українців та їхню культуру, ненавидів українське прагнення до незалежності, негативно відгукувався про становлення Української держави та її очільників. З-поміж усіх російських письменників того часу стоїть найближче до нинішніх ідеологем путінізму і кремлівського виправдання етноциду в Україні. Світоглядно був на позиціях російського імперіалізму, білогвардійщини, схвалював експансію російського комунізму», – йдеться у висновку експертів.

3) РАЗРУШЕНИЕ КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ

цінна історична забудова - сукупність щойно виявлених об'єктів культурної спадщини, пам'яток культурної спадщини, які є містоформуючим об'єктом історичного ареалу населеного місця.

{Статтю 1 доповнено абзацом двадцять дев'ятим згідно із Законом № 1423-IX від 28.04.2021 - щодо набрання чинності див. абзаци четвертий, п'ятий пункту 1 розділу II Закону № 1423-IX від 28.04.2021, з урахуванням змін, внесених Законами № 2268-IX від 22.05.2022, № 2566-IX від 06.09.2022}

4) ФЕЙКОВОЙ СТРАТЕГИЕЙ

Зразок змістовної структури

Проект Концепції державної стратегії

Стислий зміст

1. **Визначення проблеми,** на розв'язання якої спрямована програма.
2. Аналіз **причин** виникнення проблеми та **обґрунтування** необхідності її розв'язання шляхом розроблення и виконання програми.
3. **Визначення мети** програми
4. Визначення, порівняльній аналіз можливих **варіантів** розв'язання проблеми та **обґрунтування оптимального** варіанта.
5. **Визначення на основі оптимального варіанта шляхів та засобів розв'язання проблеми, строків виконання програми.**
6. Оцінка очікуваніх **результатів виконання програми,** зокрема:
   - економічних,
   - соціальних,
   - екологічних,

   та визначення її **ефективності.**
7. **Оцінка**
   - фінансових,
   - матеріально-технічних,
   - трудових

   ресурсів, необхідних для виконання програми.

Зміст наданої **імітації**

1. Загальна частина
2. Опис проблем, які обумовили прийняття ***Стратегії.***
3. Аналіз поточного стану справ, тенденції та обґрунтування щодо необхідності розв'язання виявлених проблем.
4. Мета, стратегічні цілі та завдання.
5. Порядок проведення моніторингу, оцінки результатів реалізації ***стратегії*** та звітування.
6. Фінансові ресурси для реалізації ***Стратегії***.

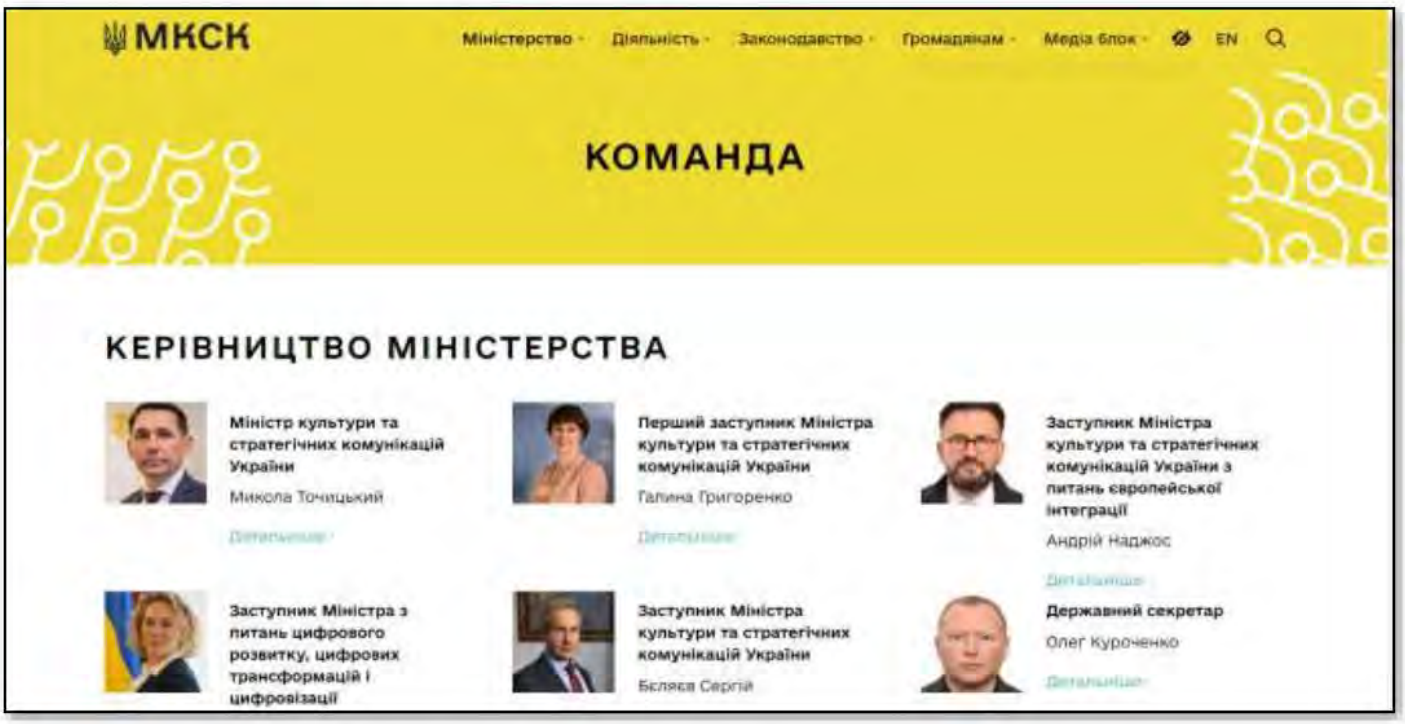

***

№ 893-2

Під час форуму «Стратегія розвитку культури в Україні на 2025–2030 роки» команда МКСК представила *пріоритети* та детальні плани своєї роботи

2025-04-28

28 квітня в межах Форуму «Стратегія розвитку культури в Україні на 2025–2030 роки» заступники Міністра культури та стратегічних комунікацій презентували пріоритети та детальні плани їх реалізації за своїми напрямами.

Переглянути фотоальбом, Переглянути відео

Раніше обговорення проєкту Стратегії вже відбулося в Харкові, Одесі, Львові та Вінниці. Пропозиції та рекомендації від всіх зацікавлених сторін також збирали онлайн.

Перший заступник Міністра культури та стратегічних комунікацій України **Галина Григоренко** під час форуму наголосила на чотирьох головних цілях Стратегії розвитку культури на 2025–2030 роки.

Вони включають:

(1) — зміцнення людського капіталу через культурні практики;

(2) — захист, збереження, примноження та використання потенціалу культурної спадщини та культурних цінностей;

(3) — підвищення стійкості культури як суспільної системи;

(4) — інтеграція української культури як активного учасника і рівноправного партнера глобальних культурних процесів.

Галина Григоренко підкреслила, що реалізація 76 (!!!) операційних завдань, закладених у Стратегії, передбачає активну участь як національних, так і регіональних інституцій, у тому числі незалежного культурного сектору, який зміцнів попри всі виклики.

«Ми будуємо екосистему, де кожна інституція має бути стійкою, відповідальною та автономною, що дасть змогу посилити довіру та залучити більше фінансових ресурсів для сфери культури», — зазначила Перший заступник Міністра.

Заступник Міністра культури та стратегічних комунікацій **Сергій Бєляєв** акцентував увагу на 3-х ключових напрямах роботи у **сфері охорони культурної спадщини.**

Серед них

> — **цифровізація** сектору шляхом наповнення Державного реєстру нерухомих пам’яток, розвитку реєстру державної частини Музейного фонду України та створення цифрових копій об’єктів для їх збереження у разі знищення або викрадення.

«Сьогодні ми говоримо про стратегічні пріоритети, але той, хто останнім часом відвідував прифронтові області знає, що наші музейні культурні заклади зараз займаються евакуацією, або перміщенням культурних цінностей задля їх збереження. На жаль, питання наповнення державного реєстру відходять на другий план», — підкреслив він.

Важливим напрямом заступник Міністра назвав розширення можливостей реставраційної діяльності, зокрема через співпрацю з ЮНЕСКО для стажування українських фахівців та посилення потенціалу Національного науково-дослідного реставраційного центру України.

За словами **Сергія Бєляєва**, ще одним пріоритетом є

— **пошук і повернення культурних цінностей**, що включає синхронізацію українського законодавства з європейським та вивчення міжнародного досвіду. Він також наголосив, що реалізація цих завдань має стратегічне значення для збереження національної ідентичності України в умовах війни.

Заступник Міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань європейської інтеграції **Андрій Наджос** підкреслив, що

> **— культура стала важливим прикладом руху України до повноцінного членства в ЄС, а ухвалення Стратегії допоможе полегшити діалог з європейськими партнерами для залучення фінансової підтримки в межах масштабної ініціативи ЄС — Плану відновлення України.**

«Стратегія розвитку культури, яку місяць тому затвердив Уряд, повністю кореспондується з вимірами європейської інтеграції та узгоджується з відповідними стратегічними документами Європейського Союзу», — сказав **Андрій Наджос.**

Він також зазначив, що **розробка Стратегії базувалася на ключових європейських цінностях — культурному розмаїтті, інклюзивності та сталому розвитку.**

Заступник Міністра подякував ЄС за підтримку в рамках програми «Креативна Європа», до якої Україна приєдналася повною мірою, що відкриває нові можливості для українських креативних індустрій і медіа.

Під час форуму заступниця Міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань цифрового розвитку **Анастасія Бондар** наголосила на важливості **цифровізації культурної сфери.**

Вона зазначила, що хоча завдання цифровізації стояло ще до повномасштабного вторгнення, війна лише підкреслила його стратегічну необхідність.

За словами Анастасії Бондар, **цифрова трансформація залишається незмінним та наскрізним пріоритетом Міністерства культури та стратегічних комунікацій України.**

> Вона охоплює всі напрями діяльності — від охорони спадщини і розвитку мистецтва до підтримки креативних індустрій та видавничої і бібліотечної справи.
>
> Цей підхід формує державну політику, орієнтовану на сучасні стандарти доступності, прозорості та ефективності.

«Формування цифрової пам’яті країни, перехід до моделі надання державних послуг у зручному для громадян форматі та базування управлінських рішень на основі цифрових даних є ключовими елементами сучасної політики України, зокрема у сфері культури», — акцентувала вона.

Важливим інструментом цифровізації у сфері культури є створення електронних реєстрів.

Наразі МКСК працює над розробкою восьми таких ресурсів.

Це, зокрема,

> **— електронні реєстри музейних предметів, пам’яток культури та об’єктів спадщини.**
>
> *(Термінологія некоректна — Ю.Т.)*

Вони слугують не лише засобом внутрішнього обліку, а й становлять важливу частину міжнародної доказової бази, що підтверджує право України на свої культурні цінності на світовій арені.

Також **Анастасія Бондар** приділила увагу

> **— питанню інтеграції культури у процеси відновлення країни через запуск *платформи культурного відновлення*.**

Ця ініціатива спрямована на інтеграцію та посилення ролі культури в процесах відбудови країни.

«Ревіталізація та популяризація культурної спадщини як фактору економічного зростання міст і громад, підтримку культурних та креативних індустрій задля зміцнення соціальної згуртованості, а також посилення національної ідентичності через інфраструктурні проєкти та урбаністичні рішення».

> **— *Платформа* має стати інструментом для системної інтеграції культурного компоненту в загальнодержавну *стратегію відбудови*.**

Підсумовуючи обговорення, Перший заступник Міністра культури та стратегічних комунікацій **Галина Григоренко**

> **— наголосила на важливості *стійкості* культурної сфери України.**

Вона підкреслила, що

> — вся система — від центральних органів виконавчої влади до культурних інституцій, таких як Український культурний фонд та

Український інститут книги, — має бути стійкою, відповідальною та відкритою.

Нагадаємо, форум «Стратегія розвитку культури в Україні на 2025–2030 роки» організовано Міністерством культури та стратегічних комунікацій України в рамках співпраці з Європейським Союзом за планом Ukraine Facility.

***

№ 893-3

Культура є ключовою для відбудови та розвитку України як *демократичної та стійкої держави*, — Микола Точицький

Події, Відновлення

2025-04-28

28 квітня у Києві відбувся Форум «Стратегія розвитку культури в Україні 2025–2030: ключові кроки реалізації». Під час заходу учасники обговорили практичні підходи до реалізації Стратегії розвитку культури на період до 2030 року та формування партнерств та розподілу ролей всіх учасників екосистеми.

Переглянути фотоальбом, Переглянути відео

Захід об’єднав фахівців сфери культури, представників органів влади, громадських організацій, експертів та міжнародних партнерів.

У своєму виступі Міністр культури та стратегічних комунікацій України **Микола Точицький** підкреслив, що

> **— культура є ключовою для відбудови та розвитку України як *демократичної та стійкої держави*.**
>
> — Вона є важливою частиною економічної, безпекової та освітньої політики.

«Наша мета — не лише виграти війну зброєю. Наша мета — виграти її сенсами. До 2030 року ми бачимо Україну як країну, що створює культурні стандарти нового типу, а українську культуру — як один із драйверів глобальної демократичної трансформації», — зазначив **Микола Точицький**.

Він також наголосив, що затверджена

Стратегія розвитку культури до 2030 року

> **1) — орієнтована на переосмислення спадщини, зміцнення культурної екосистеми, розвиток людського капіталу та інтеграцію в світовий культурний простір.**

Таким чином,

> **2) — через культуру Україна не лише захищає свою ідентичність, а й формує нові смисли, які важливі як для неї, так і для всього світу.**

В межах заходу відбулася панельна дискусія ***«Культура як міст довіри: партнерства у сфері культурної політики»***,

> у якій взяли участь Гленн Мікаллеф, Єврокомісар з питань міжгенераційної справедливості, молоді, культури та спорту, та Ганна Врублевська, Міністр культури та національної спадщини Польщі. Модератором виступив Микола Точицький, Міністр культури та стратегічних комунікацій України.

Микола Точицький запросив міжнародних партнерів обговорити

> — ***роль культури як інструменту партнерства, солідарності та безпеки для України та ЄС***.

Він наголосив, що

> — культура об’єднує громадян і держави, особливо в умовах викликів для демократії, і є основою для нових альянсів та співпраці.

У цьому контексті

> — Стратегія розвитку культури є ключовим документом для України та частиною її європейської інтеграції.

Гленн Мікаллеф підкреслив важливість стратегічної підтримки культури як інструменту національної безпеки та культурної ідентичності України в умовах сучасних викликів, а також значення співпраці з ЄС для зміцнення європейських партнерств та довіри.

«Культура є основою для побудови довіри та єдності між народами, і Європейський Союз готовий надати Україні необхідну підтримку для захисту її культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та зміцнення культурної дипломатії», — сказав він.

Єврокомісар також наголосив на важливості культури для міжнародної співпраці та європейської солідарності в контексті майбутньої інтеграції України.

Своєю чергою **Ганна Врублевська** підкреслила важливість поглиблення культурної співпраці між Польщею та Україною, зазначивши, що культура є основою національної ідентичності та потужним інструментом зміцнення міждержавних зв’язків, особливо під час війни. Вона також наголосила на значенні культурної дипломатії у захисті української спадщини та зміцненні позицій України на міжнародній арені.

«Польща завжди буде підтримувати Україну, і наша культурна співпраця є ключем до майбутньої європейської інтеграції України, де культура відіграє важливу роль у процесі відновлення та стійкості», – сказала Міністр культури та національної спадщини Польщі.

На завершення панельної дискусії Міністр культури та стратегічних комунікацій України **Микола Точицький** подякував міжнародним партнерам, зокрема Польщі та країнам ЄС, за підтримку України, що сприяє розвитку українських цінностей на міжнародній арені.

«Довіра є найціннішою валютою сьогодення, а культура — шляхом її акумулювання та основою безпеки й стійкості», — зазначив він. Міністр також закликав партнерів бути не лише донорами, а й союзниками у створенні спільної європейської ідентичності, де культура є важливою силою для України.

Нагадаємо, форум «Стратегія розвитку культури в Україні на 2025–2030 роки» організовано Міністерством культури та стратегічних комунікацій України в рамках співпраці з Європейським Союзом за планом Ukraine Facility.

***

№ 893-4

В межах форуму «Стратегія розвитку культури в Україні на 2025–2030 роки» експерти обговорили роль культури в ***національній безпеці***

Події, Відновлення

2025-04-28

28 квітня у столиці відбувся масштабний форум ***«Стратегія розвитку культури в Україні на 2025–2030 роки»,***

покликаний об’єднати зусилля для формування майбутнього культурного ландшафту країни.

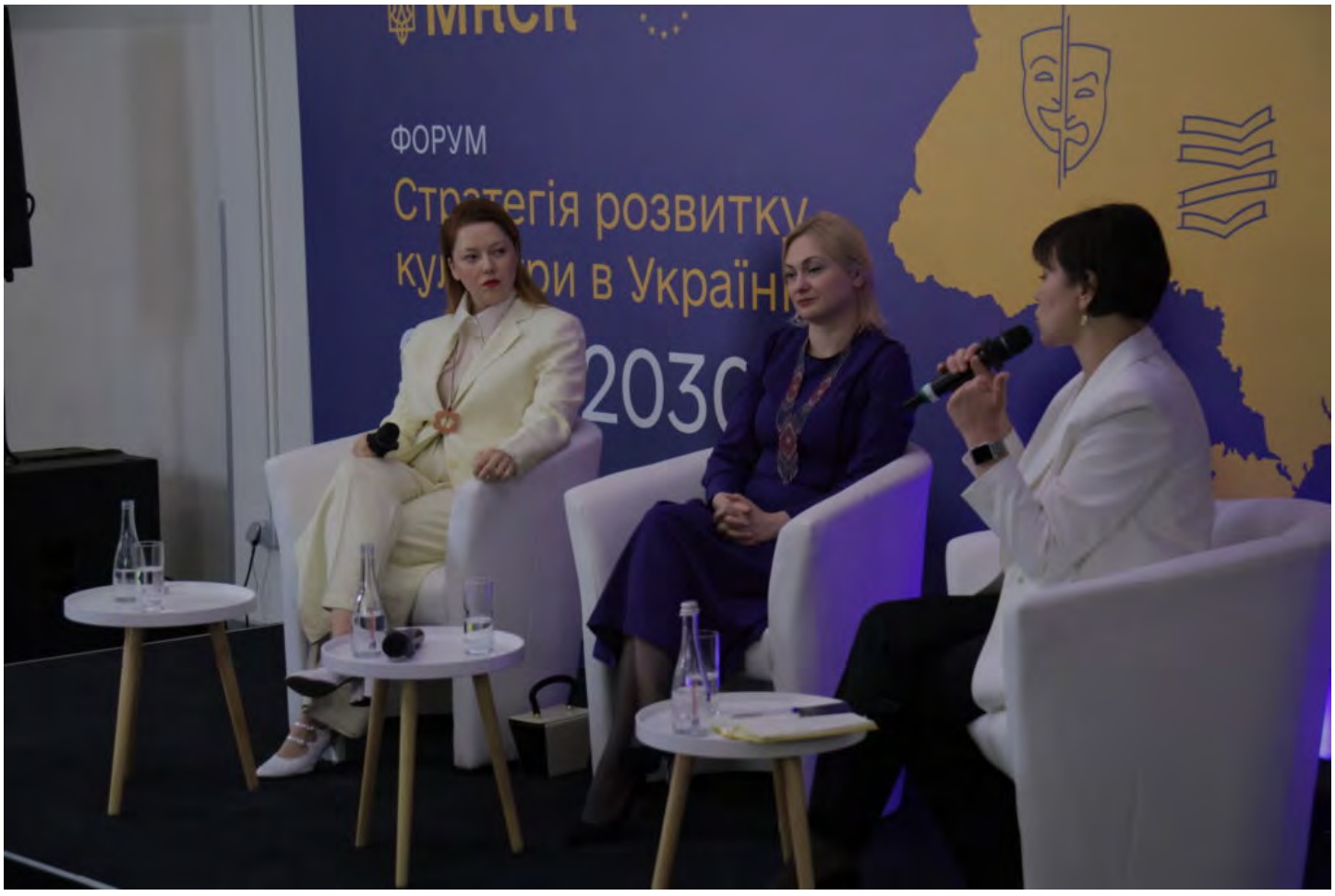

Переглянути фотоальбом, Переглянути відео

В межах панельної дискусії ***«Роль культури в національній безпеці та ідентичності»***

— її учасники обговорили ключові виклики та можливості для сфери культури, зокрема під час війни.

«*Культура є основою ідентичності та національної безпеки*», — підкреслила Перший заступник Міністра культури та стратегічних комунікацій України **Галина Григоренко**, яка виступила модератором дискусії.

Заступниця керівника Офісу Президента України **Олена Ковальська** наголосила на необхідності активізації зусиль самого культурного середовища. Серед стратегічних пріоритетів вона виокремила продовження процесу деколонізації української культури, який набув особливої актуальності під час війни.

«Культура, як елемент національної безпеки, має декілька сенсів. Перш за все, це виховання української ідентичності. Бо розуміння своєї ідентичності — це перший елемент безпеки. По-друге, ворог показує нам приклад, що культура використовується як зброя. Йдеться про гібридну війну. Наш ворог цим займається не лише останні роки, а вже понад 300 років, використовуючи культурні елементи в гібридній війні. Сьогодні нам просто необхідно підняти свою культуру, інформаційну політику на рівень вище, аби ми також могли використовувати свою культуру задля укріплення нашої суб'єктності», — сказала вона.

«Наш Комітет підтримує те, що культура — це частина національної безпеки. Тільки такий підхід допоможе відійти від радянського розуміння ролі департаментів культури як простих організаторів заходів. Адже культура є стрижнем, який гуртує суспільство та тримає всіх разом», — підкреслила заступник Голови комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики **Євгенія Кравчук.**

Окремо вона відзначила роботу інституцій та фондів, які підтримують митців та працюють з громадами, зокрема Український культурний фонд та Український інститут книги. Спікерка наголосила на необхідності належного фінансування цих інституцій. Також вона наголосила на важливості залучення громад до культурних процесів.

«*Стратегії пишуть люди, а їх якість залежить від спроможності цих людей*», — акцентувала Перший заступник Міністра розвитку громад та територій України **Альона Шкрум.**

Вона наголосила, що успіх розробки стратегій на місцевому рівні цілковито залежить від компетентності та залученості тих, хто над ними працює, це зокрема стосується й питання меморіалізації.

Перший заступник Міністра відверто зазначила, що часто розробка стратегій на рівні громад є формальною процедурою через брак ресурсів, часу та можливостей. На противагу цьому, державна стратегія є результатом роботи багатьох експертів та зацікавлених сторін.

Спікерка також наголосила, що в результаті наявність чіткої стратегії розвитку надаватиме громадам переваги при отриманні державного фінансування на відновлення, адже розуміння власного майбутнього є ключовим для ефективного розвитку.

Учасники обговорення також приділили увагу важливому питанню ***меморіалізації***, її законодавчому забезпеченню та практичним аспектам в умовах війни.

Також йшлося про практичний досвід меморіалізації в Київській області, зокрема в Бородянці, де одночасно відбувається відновлення зруйнованої інфраструктури та збереження свідчень воєнних злочинів, таких як прострелені будівлі. Це перекликається з європейським досвідом збереження слідів історичних травм, як-от сліди від танків 1968 року в Чехії.

Форум «Стратегія розвитку культури в Україні на 2025–2030 роки» став важливою платформою для синхронізації бачення, об’єднання ресурсів та налагодження спільних дій між усіма зацікавленими сторонами. У ньому взяли участь: міжнародні партнери, представники державної влади та місцевого самоврядування, громадськості, культурні менеджери та експерти.

Нагадаємо, Форум організовано Міністерством культури та стратегічних комунікацій України в рамках співпраці з Європейським Союзом за планом Ukraine Facility.

***

№ 894

Дуже щедра пропозиція Мінфіну власниками ВВП-варантів

2025-04-27

Кущ

Мінфін випустив прес-реліз, згідно з яким, комітету власників ВВП-варантів України (контролюють 30% випуску) запропоновано два варіанти реструктуризації цих фінансових інструментів.

Міністр фінансів України Сергій ***Марченко*** у якості вступу перед тим як оголосити пропозицію, згадав про катастрофічні збитки, завдані Україні війною та заявив, що:

> ***"ВВП варанти були створені для економічної реальності, якої вже не існує.***
>
> ***Помірне зростання ВВП України у 2023 році не свідчить про економічне процвітання — це лише крихке відновлення після майже 30% падіння, спричиненого повномасштабною війною...."***

Але у подальшому,

> **— *Мінфін* після таких сильних слів чомусь запропонував кредиторам максимально щедру пропозицію, точніше два варіанти на вибір.**

(1)

Перший - обмін варантів на додатковий випуск єврооблігацій України за принципом "на кожну 1 одиницю варантів — 1,35 одиниці облігацій".

Умовно кажучи, кредитор придбав ВВП-варант під час війни за 500 доларів (умовний номінал цього цінного паперу - 1000 дол).

Мінфін тепер пропонує кредитору отримати замість цього інструменту облігацію України з фіксованою доходністю на суму 1350 дол.

Отже: 500 дол (зараз) - 1350 дол (після погашення облігацій).

Що це за облігації?

> — Їх середній строк погашення складає 5-6 років: початок погашення вже почався у 2024 році, фінал - у 2035 . Середня ставка купону – 7,5%

(2)

Другий варіант. Він складається з декількох пунктів:

1. Виплати за 2025–2028 роки скасовуються.

Тобто

> — інвестори не отримують 600 млн дол на суму ВВП-варантів у 2,6 млрд дол (норма рентабельності 23%, якщо брати умовний номінал і не враховувати попередні виплати і ціну придбання варантів на вторинному ринку).

2. Мінфін зобовязується викуповувати ВВП-варанти у власників за ціною, яка буде зростати з 85% від умовного номіналу у 2026 році до 100% у 2029-му.

Наприклад,

> — кредитор купив варант за 500 дол на вторинному ринку - значить він отримає у 2026-му від Мінфіну 850 дол суми погашення (якщо дам згоду на викуп).

Профіт у 350 дол за умовно два роки (залежить від того, коли під час війни був придбаний цінний папір).

Отже: 500 дол - 850 дол але не у вигляді облігацій, а у формі кешу вже наступного року.

3. Тому, хто відмовиться від викупу, дадуть нові варанти і Україна буде платити за ними "податок на зростання" з 2029 року по 2041 рік!

Більше того,

— той, хто відмовиться від виплат за 2025-2028 роки отримає ще й бонус/подарунок від Мінфіну - 36,6 центів єврооблігацій України з фіксованою доходність на кожні 100 центів варантів.

Тобто,

— маючи варант за ціною 500 дол, кредитор буде отримувати протягом 2029-2041 років всі виплати за економічне зростання України (темпи ВВП на рівні більше 3%).

Крім того, за відмову від виплати за 2025-2028 роки, кредитор отримає облагації на суму в 366 доларів на 1000 дол умовного номіналу (який міг бути придбаний на вторинному ринку за 500 дол).

Тобто одразу кредитор отримає порфтель облігацій, які за номіналом компенсують йому 73% витрат.

Для розрахунку я взяв портфель інвестора, який купив ВВП-варанти під час війни за 50% від умовного номіналу.

Впевнений, що у складі власників 30% емісії, таких більшість.

До речі, в 2024-му році Мінфін вже виплатив їм 200 млн дол у вигляді:

- бонусу за зростання економіки України у 2021 році (70 млн дол);

- та за згоду на зміну умов випуску (130 млн дол).

А згода на зміну умов випуску - це те, що Мінфін пообіцяв викуповувати варанти за номіналом протягом трьох років і трохи прострочив платіж.

Хоча

— під час війни - це кредитори за такі умови мають приплачувати, а не Мінфін…

Тоді

— **20% платежу або 40 млн дол пішло *«загадковому мажоритарному власнику»***.

***

№ 895

ДВА УЗУРПАТОРИ, ОДНА СТОЛИЦЯ. ЧОМУ В КИЄВІ НЕМАЄ ЛЕГІТИМНОЇ ВЛАДИ

2025-05-02

Георгій Могильний, експерт з питань містобудування, аналітик громадської ініціативи «Голка», © Громадська ініціатива "Голка"

У квітні Київрада спробувала частково повернути Віталію Кличку повноваження, які від початку повномасштабної війни виконував начальник Київської міської військової адміністрації Тимур Ткаченко.

Депутати фактично відновили Київську міську державну адміністрацію як виконавчий орган.

Ткаченко відповів, що позбавити його повноважень може лише президент. За тиждень суд зупинив дію рішення Київради.

Протистояння мера Києва та Банкової через контроль над виконавчою владою — давнє. Воно тягнеться ще з кінця 1990-х, коли ухвалили закон про столицю. Саме тоді в КМДА об'єднали функції виконавчої влади та виконавчого органу Київради, але не визначили, хто має очолювати цю гібридну структуру — обраний народом міський голова чи посадовець, призначений президентом.

Сьогодні ж конфлікт відбувається зовсім в іншому правовому полі.

В перший день повномасштабного вторгнення Володимир Зеленський підписав указ про створення ***Київської міської військової адміністрації***. Указ передбачав, що КМДА припинила існувати як орган виконавчої влади — її функції перейшли до КМВА.

Київрада й сам Кличко цього указу не оскаржували. Ба більше, 2023 року, після трагічної загибелі людей біля зачиненого укриття, Київрада офіційно затвердила висновки комісії, в яких зазначено, що КМДА вже є КМВА, не підпорядковується меру та не виконує функцій виконавчого органу.

Ситуація виглядає парадоксально. Раніше Київрада визнала, що КМДА юридично не існує. А тепер вимагає, щоб Кличко видавав розпорядження від імені цього неіснуючого органу в межах повноважень місцевого самоврядування.

На перший погляд, саме Кличко виглядає як той, хто захоплює повноваження військової адміністрації всупереч указу президента — і робить це через контрольовану Київраду.

Та чи справді все настільки однозначно?

1. Що може й чого не може КМВА

Після того як у Києві замість Київської міської державної адміністрації (КМДА) з'явилася ***Київська міська військова адміністрація (КМВА)***, вивіска змінилася, але з повноваженнями все стало значно складніше. На папері — новий орган. А на практиці? Багато хто досі вважає, що КМВА просто продовжує роботу КМДА. Проте це не зовсім так. І саме тут — суть конфлікту.

2. Які повноваження має КМВА?

Згідно із законом, КМВА може реалізовувати лише ті функції, які чітко прописані в статті 15 Закону «Про правовий режим воєнного стану».

Наприклад, **КМВА має право** затверджувати міський бюджет і вносити до нього зміни; передавати в оренду комунальні землі (до одного року); забезпечувати безперебійне функціонування міських служб у період воєнного стану.

Але навіть ці повноваження в реальності майже не використовуються. Жоден начальник КМВА не ініціював бюджету міста, не займався орендними угодами — все це залишалося десь «у повітрі».

3. А яких повноважень КМВА не має?

Ось приклади того, на що КМВА **не має права** (хоча часто створюється враження протилежне):

(1) розроблення програм соціально-економічного розвитку Києва на найближчі роки. Це компетенція виконавчих органів Київради.

(2) розроблення містобудівної документації — скажімо, нового Генплану Києва або детального плану території.

(3) підготовка та внесення проєктів рішень до Київради — наприклад щодо благоустрою або перерозподілу коштів чи землевідведення.

(4) організація створення об’єктів природно-заповідного фонду — умовно, нових ландшафтних парків чи заказників із охоронним статусом.

Це — лише частина того, що військова адміністрація робити не має права. Також важливо: районні державні адміністрації в Києві юридично не підпорядковуються КМВА.

4. А навіщо ж тоді КМДА?

Отут — найбільший правовий парадокс. Згідно із законом про столицю, єдиним виконавчим органом Київради є КМДА. Але після створення КМВА КМДА фактично зникла з правового поля.

Тобто вийшло, що виконавчі органи Київради формально збереглисвої повноваження, але інструментів для їх реалізації немає. Це так, ніби у вас є квартира, але немає ключів від неї.

5. Що робить КМВА насправді?

І ось тут — найгостріше. Незважаючи на обмежений перелік повноважень, КМВА (включно з нинішнім начальником Тимуром Ткаченком) регулярно ухвалює рішення, на які не має юридичного права.

6. А Київрада?

Попри звинувачення Київрада не забирала в КМВА жодних повноважень. Частини з них КМВА не мала від самого початку, іншу — й далі може виконувати в межах закону.

Проблема в тому, що обидва органи влади перебувають у підвішеному стані:

> **— в одного єфункції, але немає механізмів, у іншого ж повноваження обмежені, але він діє так, ніби є всесильним.**

7. І що тепер?

Запитання риторичне: як сталося, що в умовах війни столиця України не має органу влади, який одночасно володіє всіма повноваженнями й реально може їх виконувати?

Це не просто юридичний казус.

Це — системна проблема, яка вже впливає на життя киян: від тарифів до благоустрою.

8. Все можна королю. Президенту

2022 року президент Володимир Зеленський своїм указом визначив, що Київська міська державна адміністрація набуває статусу військової, а її голова — статусу начальника військової адміністрації.

Але згідно з Законом «Про правовий режим воєнного стану», він не мав права це робити.

Указ пояснював створення КМВА необхідністю «здійснення керівництва у сфері оборони, громадської безпеки і порядку».

Проте закон чітко визначає, що на таких підставах дозволено створювати лише обласні та районні військові адміністрації (ч. 4 ст. 4).

Київ — місто зі спеціальним статусом, та це однаково населений пункт, а не область чи район.

Відповідно й створювати тут можна лише військову адміністрацію населеного пункту, і то — за окремих умов.

9. Яких саме?

Закон дозволяв створити військову адміністрацію в місті **лише в разі, якщо органи місцевої влади — Київрада чи КМДА — не можуть здійснювати свої повноваження** (ч. 3 ст. 4).

Очевидно, що в перший день повномасштабного вторгнення підстав для таких звинувачень не було — жодних публічних ознак бездіяльності чи колапсу влади не спостерігалося.

Ба більше — навіть якщо вважати, що президент мав формальні підстави створити військову адміністрацію в Києві, то наділити КМДА статусом КМВА він точно не мав права.

Закон (ч. 4 ст. 4) прямо каже:

> — лише обласні та районні державні адміністрації автоматично набувають статусу військових, якщо президент ухвалює таке рішення.

Про міста — а тим паче столицю — не сказано нічого.

Тобто президент **не мав повноважень переводити КМДА в статус КМВА.**

Це не просто перевищення.

Це — самоуправство на рівні державної архітектури влади.

Й коли такі рішення ухвалюються не через закон, а з міркувань політичної доцільності — це вже ознаки *узурпації влади*.

У цьому й полягає суть нинішньої кризи в управлінні Києвом:

> **— КМВА створена з порушенням процедурий не має повноцінних повноважень виконуватифункції виконавчої влади в столиці.**
>
> Її мали створити на додачу, а не замість.

Але корінь проблеми ще глибший:

> — сам собою механізм створення президентом військових адміністрацій — занадто широке, розмите та політично вразливе повноваження.

І як свідчить історія з Києвом,

— воно може бути використане не для захисту держави, а для перерозподілу влади в мирному муніципальному управлінні.

10. Диктаторський закон Порошенка на службі в Зеленського

Конституція України не передбачає існування такого органу, як військова адміністрація. А отже, не дає президенту повноважень створювати їх чи призначати начальників.

Ба більше,

— стаття 106 Конституції (п. 31 ч. 1) прямо встановлює: повноваження президента визначаються виключно Основним Законом.

Конституційний суд у рішенні від 10 квітня 2003 року №7-рп/2003 підтвердив: жоден закон не може розширювати президентські повноваження. Таких рішень КС було кілька, останнє — 2020 року (№11-р/2020).

Це принципове питання.

1) — **По-перше**, можливість наділяти президента новими повноваженнями через звичайні закони — прямий шлях до узурпації влади.

2) — **По-друге**, це створює поле для маніпуляцій: президент може вибірково виконувати чи ігнорувати ці повноваження — посилаючись на те, що вони є антиконституційними.

11. Як усе почалося?

2015 року за ініціативи Петра ***Порошенка*** було ухвалено новий Закон «Про правовий режим воєнного стану» (законопроєкт №2541).

Він уперше ввів можливість створення військових адміністрацій.

Обидва Головні управління Верховної Ради (юридичне і науково-експертне) ще тоді попередили, що

— закон порушує Конституцію, наділяючи президента новими повноваженнями;

— знищує гарантії непорушності місцевого самоврядування навіть в умовах воєнного стану (на відміну від старої редакції 2000 року, де такі гарантії були);

— передбачає сумнівні критерії для створення військових адміністрацій — без чітких правових підстав.

До реєстр №2541 від 03.04.2015р.
Президент України

сучасним реаліям, але водночас вважає за необхідне висловити наступні зауваження:

1. Проектом передбачена можливість створення військових адміністрацій як тимчасових державних органів (ч. 1 ст. 4 проекту), існування яких не передбачено Конституцією України. Відповідно до ч. 2 ст. 4 проекту військові адміністрації мають утворюватися за рішенням Президента України.

Разом з тим відповідно до ч. 2 статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Повноваження Президента України встановлюються виключно Конституцією України, на що прямо вказують положення п. 31 ч. 1 ст. 106 Основного Закону. На цю обставину в своїх рішеннях неодноразово звертав увагу Конституційний Суд України. Наприклад, в п. 2 рішення від 10 квітня 2003 року № 7-рп/2003 Конституційний Суд зазначив, що «відповідно до Конституції України повноваження Президента України вичерпно визначені Конституцією України, а це унеможливлює прийняття законів, які встановлювали б інші його повноваження (права та обов'язки)».

Аналогічні зауваження стосуються новел щодо повноважень Президента України затверджувати перелік посад у військових адміністраціях (ч. 5 ст. 4 проекту), призначення на посаду та звільнення з посади начальника військової адміністрації (ч. 3 ст. 4 проекту).

Висновок Головного науково-експертного управління ВР до законопроєкту 2541, Верховна Рада України

Ці попередження було проігноровано.

А за каденції Володимира Зеленського механізм створення *військових адміністрацій* було суттєво *посилено*.

2022 року, вже під час повномасштабної війни, Верховна Рада ухвалила закон №2259-IX, яким

1) — дозволила створювати військові адміністрації не лише тоді, коли не діє вся місцева влада, а навіть якщо не працює лише голова громади.

Також

2) — вона надала парламенту право передавати військовим адміністраціям усі повноваження місцевих рад, їх виконкомів, апаратів і навіть мерів — без жодних умов.

Достатньо лише того, що військову адміністрацію вже створено указом президента й надійшло подання від нього до парламенту.

Нові частини 2 і 3 статті 10 Закону «Про правовий режим воєнного стану» саме це й передбачають.

Головне юридичне управління ВР (законопроєкт №7269) іще раз застерегло, що ці зміни прямо суперечать Конституції та порушують рішення Конституційного суду.

Парламент знову проігнорував застереження.

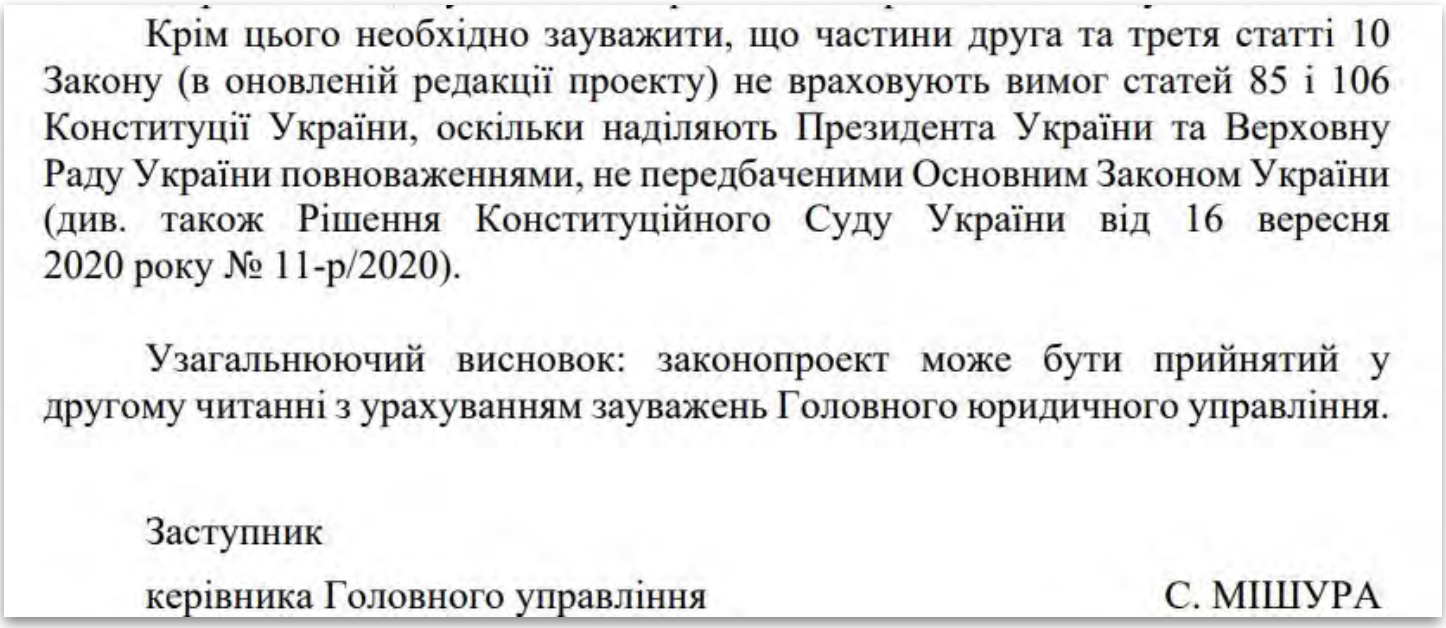

Крім цього необхідно зауважити, що частини друга та третя статті 10 Закону (в оновленій редакції проекту) не враховують вимог статей 85 і 106 Конституції України, оскільки наділяють Президента України та Верховну Раду України повноваженнями, не передбаченими Основним Законом України (див. також Рішення Конституційного Суду України від 16 вересня 2020 року № 11-р/2020).

Узагальнюючий висновок: законопроект може бути прийнятий у другому читанні з урахуванням зауважень Головного юридичного управління.

Заступник
керівника Головного управління С. МІШУРА

Зауваження Головного юридичного управління ВР до законопроєкту 7269, Верховна Рада України

12. Що це означає на практиці?

Уся система стала ще вразливішою до політичного зловживання.

Тепер, маючи контроль над президентом і парламентом, можна усунути мера за формальну «бездіяльність», створити військову адміністрацію в громаді та передати їй повноту влади — **без строків, без критеріїв, без судового механізму оскарження.**

Про те, наскільки небезпечним є цей механізм у руках Банкової, свідчить ситуація з Черніговом. Та це вже окрема історія...

13. Чому порушень Конституції ніхто не оскаржує?

Найефективніший спосіб захистити місцеве самоврядування — скасувати антиконституційні положення закону про військові адміністрації.

Зазвичай такі справи ініціює опозиція, звертаючись до Конституційного суду.

Але сьогоднішня опозиція — це колишня влада, яка й заклала основу для нинішніх порушень.

Та у випадку створення КМВА перешкод для оскарження не було.

Київрада або Кличко цілком могли звернутися до суду, поставивши під сумнів законність указу президента. Тим паче Кличко неодноразово публічно заявляв про тиск із боку офісу президента.

14. Чому ж Кличко не подав позову?

Все просто: йому це було вигідно.

Формально втративши посаду голови КМДА, Кличко зберіг реальний контроль над виконавчою владою.

15. Як це працювало?

Згідно з законом, призначати та звільняти посадовців КМВА має лише її начальник. Але в Києві все відбувалося інакше. Кадрову політику КМВА формував Кличко, спираючись на закон про столицю та місцеве самоврядування. Київрада створювала департаменти КМДА, хоча після указу президента це вже були структурні підрозділи військової адміністрації.

Заступників голови КМДА (а фактично — КМВА) призначав особисто мер. Керівників департаментів також призначав і звільняв Кличко.

Попередні начальники КМВА — генерали Жирнов і Попко — не заперечували. Їх усе влаштовувало. Навіть Кличко — без підпису.

Це схема, знайома ще з часів Леоніда Черновецького.

Той не підписував важливих документів особисто — лише факсиміле або шаблони. Тож юридично — жодної відповідальності.

16. Кличко пішов далі

Всі рішення від імені виконавчої влади підписували призначені президентом начальники КМВА. Тобто відповідальність — на них. А розроблення рішень, вплив, контроль над виконавцями залишалися за мером.

Поки не з’явився Ткаченко — перший, хто порушив цю мовчанку.

Новий начальник КМВА Тимур Ткаченко — не випадкова фігура. Він має досвід роботи в київських комунальних підприємствах, РДА, скандальному Департаменті благоустрою. Він знає, як працює система, бо сам був її

частиною. І, на відміну від Жирнова й Попка, Кличко не зміг просто використовувати його як підписанта.

Система дала збій.

А Кличко почав шукати інші рішення.

17. Узурпація узурпованого

Київрада лише повернулася до процедур, що діяли до створення КМВА, — виконання повноважень виконавчого органу знову має здійснюватися через розпорядження КМДА, підписані міським головою.

Але згідно з Законом «Про місцеве самоврядування» (ст. 51–53), ці повноваження має реалізовувати не голова КМДА особисто, а виконавчий комітет, склад якого затверджує Київрада. А мер має проводити засідання виконкому й підписувати його колегіальні рішення, а не видавати одноосібні розпорядження.

Жодна норма закону про столицю не дозволяє замінити рішення виконкому розпорядженням міського голови.

Тобто

> **— Кличко узурпував повноваження виконкому — ще з 2014 року, коли був призначений головою КМДА.**

Відповідно до статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ», Закону України «Про правовий режим воєнного стану», з метою недопущення припинення повноважень органів місцевого самоврядування в місті Києві під час правового режиму воєнного стану Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Доповнити пункт 1 рішення Київської міської ради від 13 березня 2022 року № 4548/4589 «Про окремі питання діяльності органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій комунальної власності територіальної громади міста Києва в умовах воєнного стану» новими підпунктами 1.3 та 1.4 такого змісту:

«1.3. Реалізація повноважень виконавчого органу Київської міської ради, наданих йому згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими актами законодавства, рішеннями Київської міської ради як органу місцевого самоврядування, здійснюється шляхом видання розпоряджень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) за підписом Київського міського голови.

18. Чому це важливо?

Виконком — це не формальність. Це єдина колегіальна форма публічного управління в місті.

Він не усуне всіх проблем, але хоча б дає змогу: побачити проєкти рішень до їх ухвалення; обговорити їх публічно; отримати мінімальний контроль громади над владою. Зараз кияни дізнаються про розпорядження КМДА або КМВА постфактум. І не мають жодного механізму впливу на їх зміст.

19. Що передбачає закон?

Закон «Про доступ до публічної інформації» (ч. 4 ст. 15) зобов'язує оприлюднювати проєкти рішень органів місцевого самоврядування за 10 робочих днів до їх ухвалення.

Також мають публікуватися порядки денні засідань. Але у випадку розпоряджень КМДА публікуються лише нормативно-правові акти, жодних засідань не проводиться, обговорення або доступу до процесу немає.

Тобто одноосібна модель управління не лише порушує закон, а й позбавляє громаду будь-якогоінструменту контролю.

20. Якими є наслідки для самого Кличка?

У законній моделі місцевого самоврядування — з функціональним виконкомом — жоден президент не може втрутитися в повноваження громади. Навіть попри всі вади закону про столицю. Виконком має бути частиною КМДА, але його діяльність регулюється окремо й не залежить від голови КМДА.

Тому іронія в тому, що узурпувавши повноваження виконкому, Кличко сам створив підстави, за яких президент отримав змогу втрутитися в повноваження місцевого самоврядування. І сьогодні через це втручання обурюється вже сам мер.

…У нинішній битві за контроль над Києвом немає «правої» сторони.

Дві групи узурпаторів перетягують владний канат, киваючи одна на одну. І тільки громада міста програє в цій грі.

Можна виправдовуватися недосконалими законами.

Але коли жодна зі сторін не виконує навіть наявних, навряд чи варто очікувати, що вони дотримуватимуться нових — навіть якщо Верховна Рада їх ухвалить.

Але є простіший шлях: закон уже існує. Виконуйте його.

І якщо бодай Кличко та Зеленський знайдуть у собі сили поважати правові межі — навіть у нинішній ситуації можливі зміни на краще.

Не для них. Для міста. Й для тих, хто в ньому живе.

***

№ 896

Аналітичні статті і дописи про них ніхто не читає. А от дописи про витівки Kyiv School of Economics та її

президента Тимофія Милованова користуються популярністю

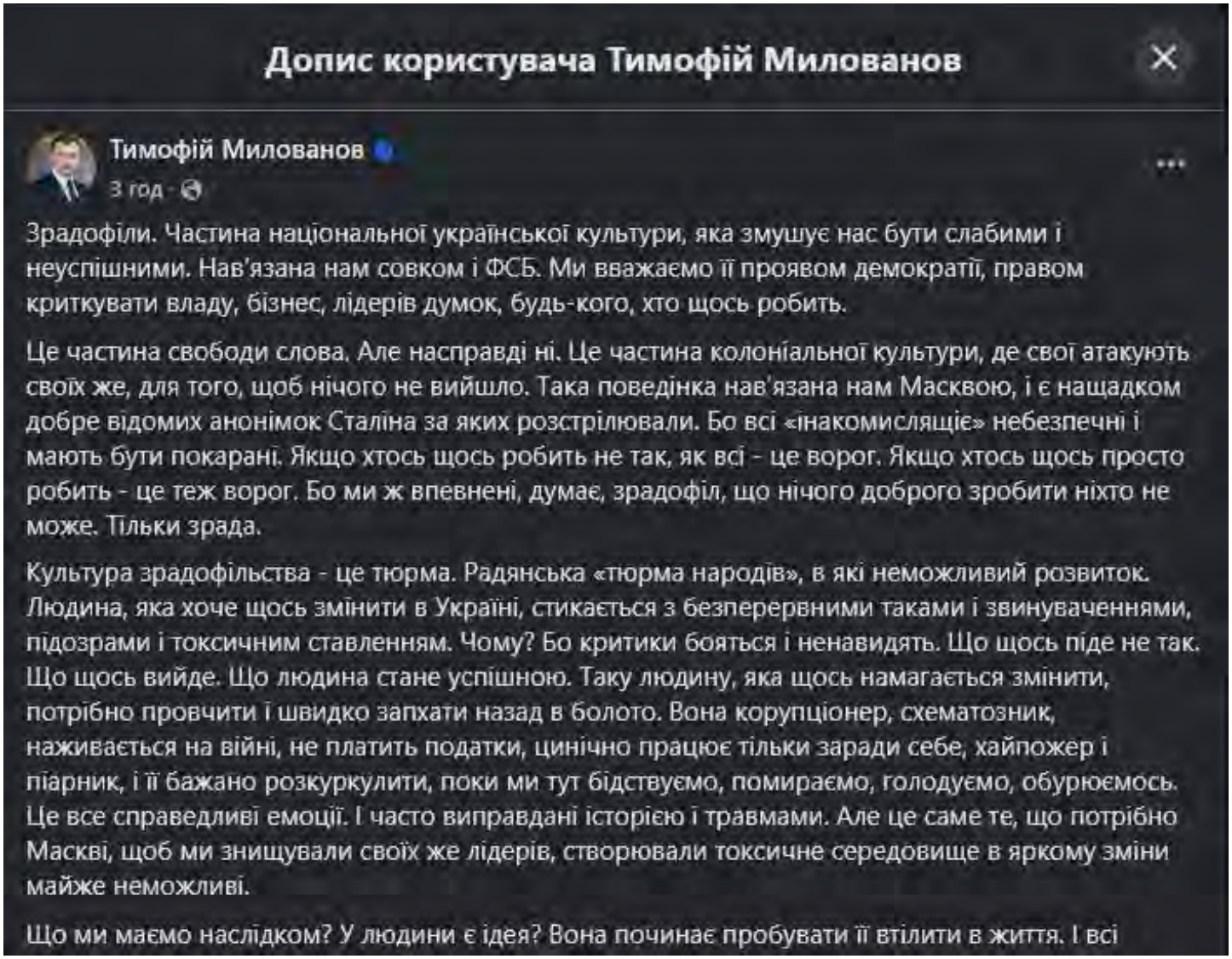
Допис користувача Тимофій Милованов

Тимофій Милованов
3 год ·

Зрадофіли. Частина національної української культури, яка змушує нас бути слабими і неуспішними. Нав'язана нам совком і ФСБ. Ми вважаємо її проявом демократії, правом критикувати владу, бізнес, лідерів думок, будь-кого, хто щось робить.

Це частина свободи слова. Але насправді ні. Це частина колоніальної культури, де свої атакують своїх же, для того, щоб нічого не вийшло. Така поведінка нав'язана нам Масквою, і є нащадком добре відомих анонімок Сталіна за яких розстрілювали. Бо всі «інакомислящіє» небезпечні і мають бути покарані. Якщо хтось щось робить не так, як всі - це ворог. Якщо хтось щось просто робить - це теж ворог. Бо ми ж впевнені, думає, зрадофіл, що нічого доброго зробити ніхто не може. Тільки зрада.

Культура зрадофільства - це тюрма. Радянська «тюрма народів», в які неможливий розвиток. Людина, яка хоче щось змінити в Україні, стикається з безперервними таками і звинуваченнями, підозрами і токсичним ставленням. Чому? Бо критики бояться і ненавидять. Що щось піде не так. Що щось вийде. Що людина стане успішною. Таку людину, яка щось намагається змінити, потрібно провчити і швидко запхати назад в болото. Вона корупціонер, схематозник, наживається на війні, не платить податки, цинічно працює тільки заради себе, хайпожер і піарник, і її бажано розкуркулити, поки ми тут бідствуємо, помираємо, голодуємо, обурюємось. Це все справедливі емоції. І часто виправдані історією і травмами. Але це саме те, що потрібно Москві, щоб ми знищували своїх же лідерів, створювали токсичне середовище в яркому зміни майже неможливі.

Що ми маємо наслідком? У людини є ідея? Вона починає пробувати її втілити в життя. І всі

2025-05-03

Могильний

Щоправда, є нюанс - мій допис про КШЕ і їх наміри побудувати новий кампус на місці гольф-центру був коротеньким. Тому для чистоти експерименту, вирішив написати вже розгорнуто по темі і подивитися на результат ;)

Милованов сьогодні видав чудовий філософський допис, що вся критика оборудки КШЕ із новим кампусом - це зрадофілія, нав'язана українцям совком та ФСБ, колоніальна культура і взагалі нащадок анонімок епохи Сталіна. *Скріншоти для зручності додаю.*

Вважаю, що це камінь і у мій город, бо Милованову такі думки навіяла розмова із ***Hlib Vyshlinsky***, який вчора активно виправдовував дії КШЕ у мене в коментарях.

Мабуть, я не достатньо обґрунтовано виклав свою позицію, якщо досі у когось є бажання розважатися написанням дурні, тому виправляюсь))

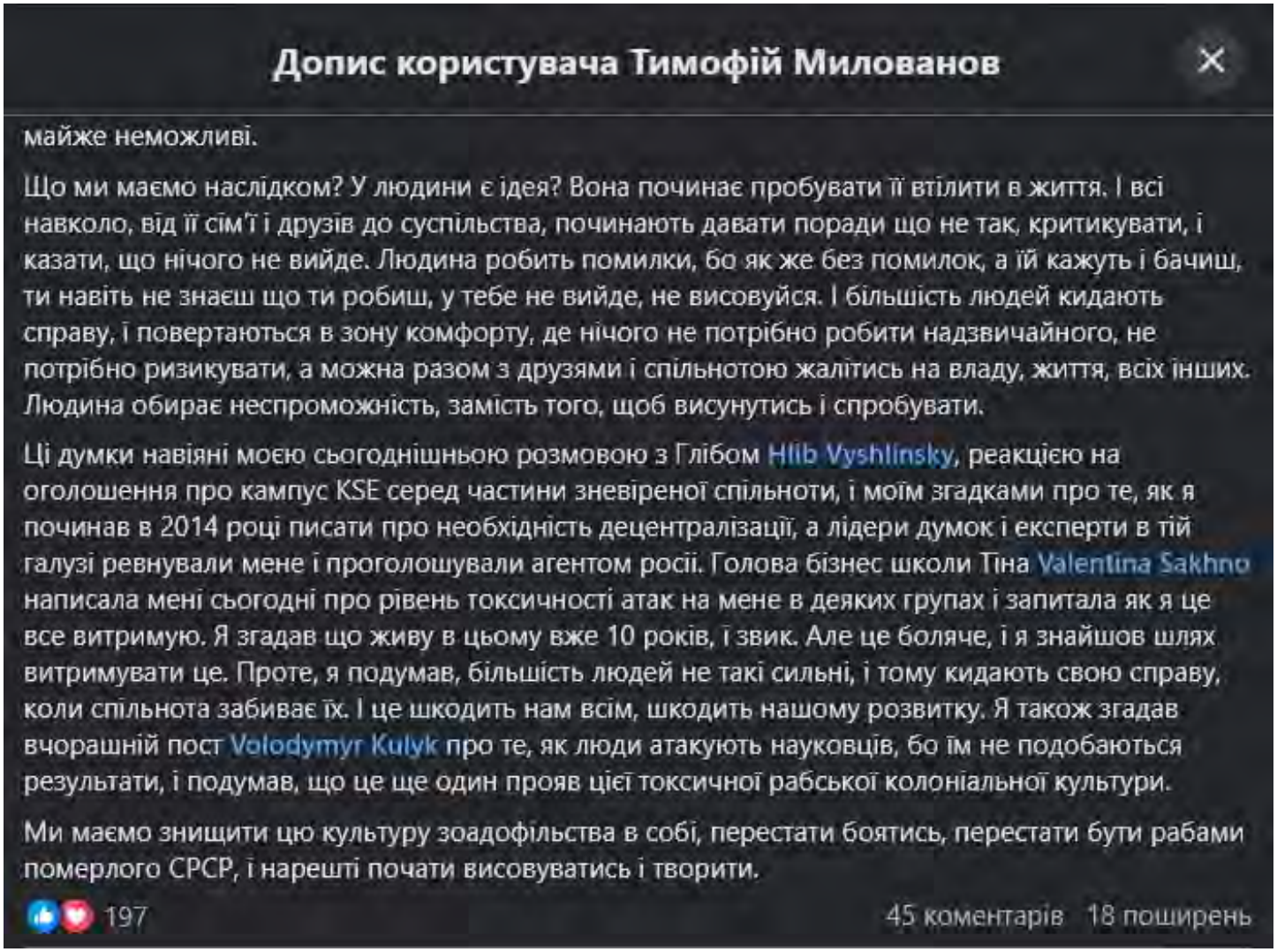

Відразу варто зняти питання, чи розуміє КШЕ на що йде зі своїми заяви про будівництво кампусу на частині території парку Наталка.

Угоду супроводжували і консультували їх в тому числі по земельних питаннях юристи із ***Vasil Kisil & Partners***.

Їх кваліфікація навряд викликає сумніви, тому

— керівництво КШЕ чудить свідомо.

Тобто,

1) — мова йде не про помилку внаслідок відсутності знань, а

2) — про життєві цінності, що сповідує керівництво КШЕ у своїй діяльності.

Нагадаю, що вони крім іншого ще і навчальний заклад.

1. Що з приводу купівлі гольф-центру і будівництва кампусу заявили в КШЕ?

КШЕ заявило "KSE відкриє новий кампус у Києві! ... Невдовзі тут з’явиться сучасний кампус KSE".

Милованов: "KSE купило новий кампус - Гольф Клуб на Оболоні."

А тепер поїхали розбиратися, що не так із цими заявами.

2. Проблема перша - орендована комунальна земля з чітко визначеним цільовим призначенням.

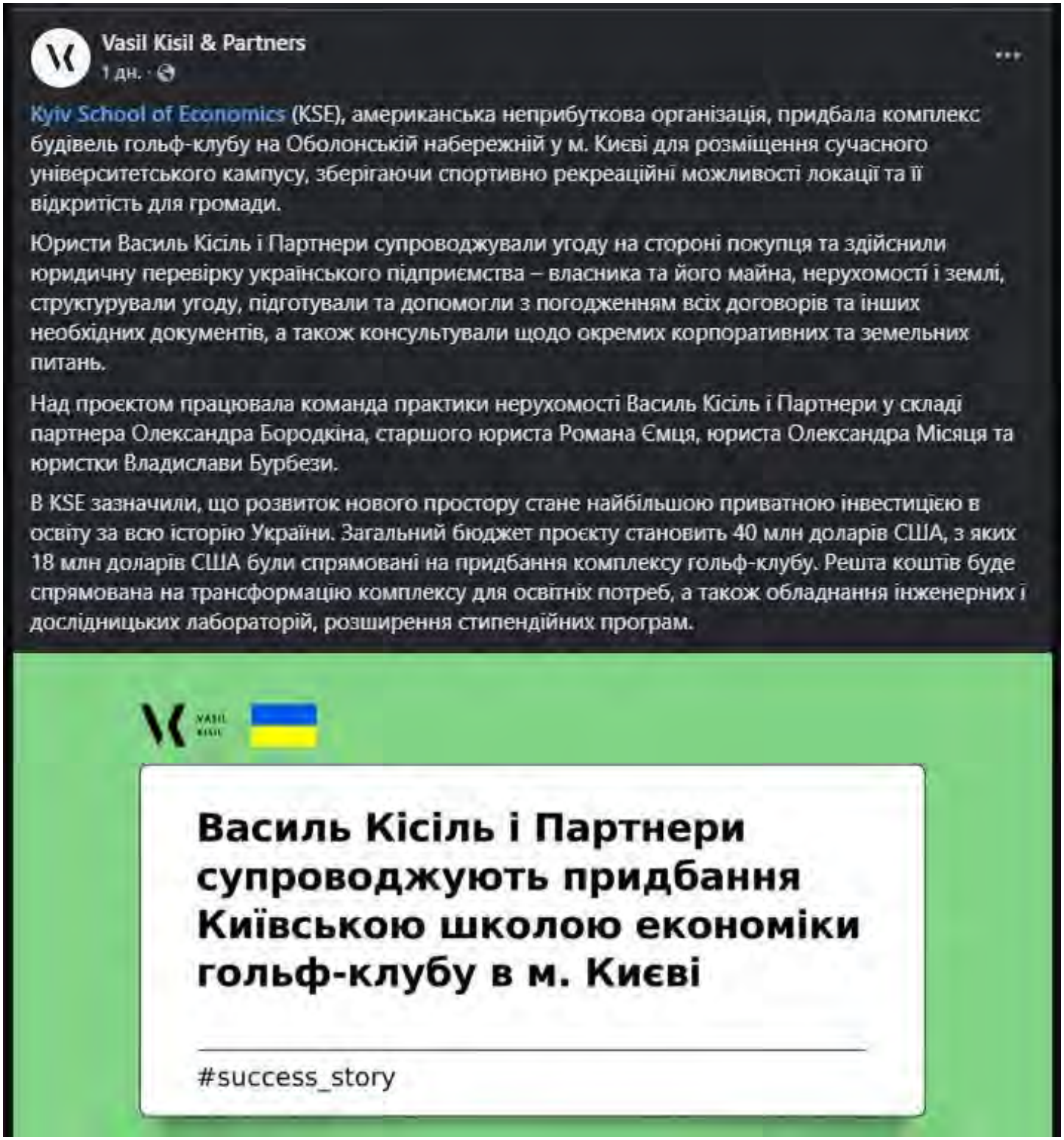

Впевнений, що Милованов і Ко в курсі, що таке ***господарські договори***.

І також гарантовано в курсі виконавчий директор Центр економічної стратегії / Centre for Economic Strategy ***Гліб Вишлінський***, який мене вчора переконував, що КШЕ має право тихенько переобладнати спортивний центр в парку під навчальний корпус і нічого їм за це не буде.

І всі ці люди мають відмінно розуміти, яке значення для розвитку економіки має обов'язковість виконання господарських договорів і ефективна система покарання за їх порушення.

КШЕ (якщо точніше, американська компанія Милованова і Ко через кіпрський офшор) купила корпоративні права ТОВ "КСГ" і разом з ними отримала вже побудований гольф-центр та два договори оренди близько 5 га комунальної землі в парку "Наталка".

Договори оренди встановлюють обов'язки орендаря в тому числі щодо використання ділянок за ***цільовим призначенням***.

1) — Першу ділянку надано для "будівництва, подальшої експлуатації та обслуговування гольф-центру в парку культури та відпочинку "Наталка".

2) — Другу - "для розширення території гольф-центру в урочищі Наталка".

КШЕ зобов'язана використовувати ділянки під ***гольф-центр***.

Вони мають право мріяти або бажати колись побудувати там новий кампус. Але якщо вони починають заявляти, що вони будуть будувати там кампус чи вже (як Милованов) називають це кампусом - це чистосердне зізнання в порушенні обов'язку за договором.

І Київрада просто ЗОБОВ'ЯЗАНА буде у разі порушення розірвати

договори оренди і зобов'язати КШЕ знести будівлі гольф-центру і повернути ділянки назад.

Якщо Київрада цього не зробить - це вже корупція в інтересах Милованова і Ко.

Висновок перший:

— КШЕ і його керівництво публічно всім демонструють, що можна не виконувати обов'язки за господарськими договорами, якщо ви вважаєте їх порушення вигідним для себе.

А враховуючи, що земля комунальна, вони тим самим демонструють своє відношення до громади Києва, як до власника землі.

3. Проблема друга - функціональне призначення території за Генпланом Києва

Забудова території має здійснюватися у відповідності до вимог містобудівної документації.

І це відноситься в тому числі і до реконструкції будівель.

Існуючи наразі будівлі гольф-центру неможна просто так використовувати як навчальні корпуси - потрібно провести їх реконструкцію. Ніякі "прилаштуванні" чи "капітальний ремонт" тут не проходять, бо мова йде про зміну функціонального призначення будівель.

Тимофій Милованов
3 дн. ·

KSE купило новий кампус - Гольф Клуб на Оболоні. Угода на $18 млн, загалом інвестиція на $40 млн у реконструкцію будівлі, нових просторів, аудиторій, лабораторій, мейкер-спейсів, території. Буде дуже няшно.

Це найбільша інвестиція в освіту в один університет в Україні за час незалежності

Цей кампус - для інженерів, математиків, урбаністів, психологів, та усіх, хто потрібен Україні для стійкості та відбудови, для спроможності захистити нас та відбудувати Україну.

Я хочу, щоб студенти могли приходити у велику бібліотеку, вчитись, читати книжки і дивитись на Дніпро та зелений парк. Щоб в Україні залишились таланти, а не поїхали в США, Британію, Польщу або, як раніше було, в Москву. А таланти, які поїхали з України - повернулись, і були тут, і будували Україну, а не ставали частиною чужого майбутнього.

По кампусу. Ми не відмовляємось від минулої діяльності Гольф Клубу, ми будемо підтримувати цей спорт. Ми не будемо відгороджуватися парканами, і відкриємо цю частину парка для усіх мешканців. Те що раніше було доступно тільки для еліт, буде доступне для усіх. Ми працюємо з оболонською спільнотою, і плануємо відновити літній кінотеатр.

Висоток не буде, ЖК не буде, машин що їздять по парку не буде, шашличної і алкоголю не буде. Буде Гарвард. Для людей. Відкритий. Буде розвиток і якість. те що давно мало б бути, але не було. Ще будуть маленькі яхточки-вітрильники та академічна веслування як в Бостоні у MIT.

По грошах. KSE це приватний університет, і американська неприбуткова організація. Усі кошти від міжнародних та українських донорів та партнерів KSE. З 2022 року донори передали KSE Foundation близько $150 млн. Для гуманітарної допомоги, оборони, аптечки, дрони, БПЛА, гелікоптери, освіта, відбудова клініки, авто, Зараз KSE інвестує в інфраструктуру для інженерної та математичної освіти України, тобто економіку і безпеку. В майбутнє України. Щасливе. Успішне. Мирне.

Могилянку теж купимо, і зробимо її величною, знов. Але поки займемось Гольф-центром ❤️ ❤️❤️

А по Генплану територія гольф-клубу - це *зона зелених насаджень загального користування*.

Якщо точніше - це *частина парку* "Наталка".

Там навіть теоретично неможна будувати ніякі кампуси.

Про вся випадок додаю скріншоти із містобудівних умов та обмежень, які отримувало ТОВ "КСГ" наприкінці 2017 року для будівництва залів для зимових тренувань.

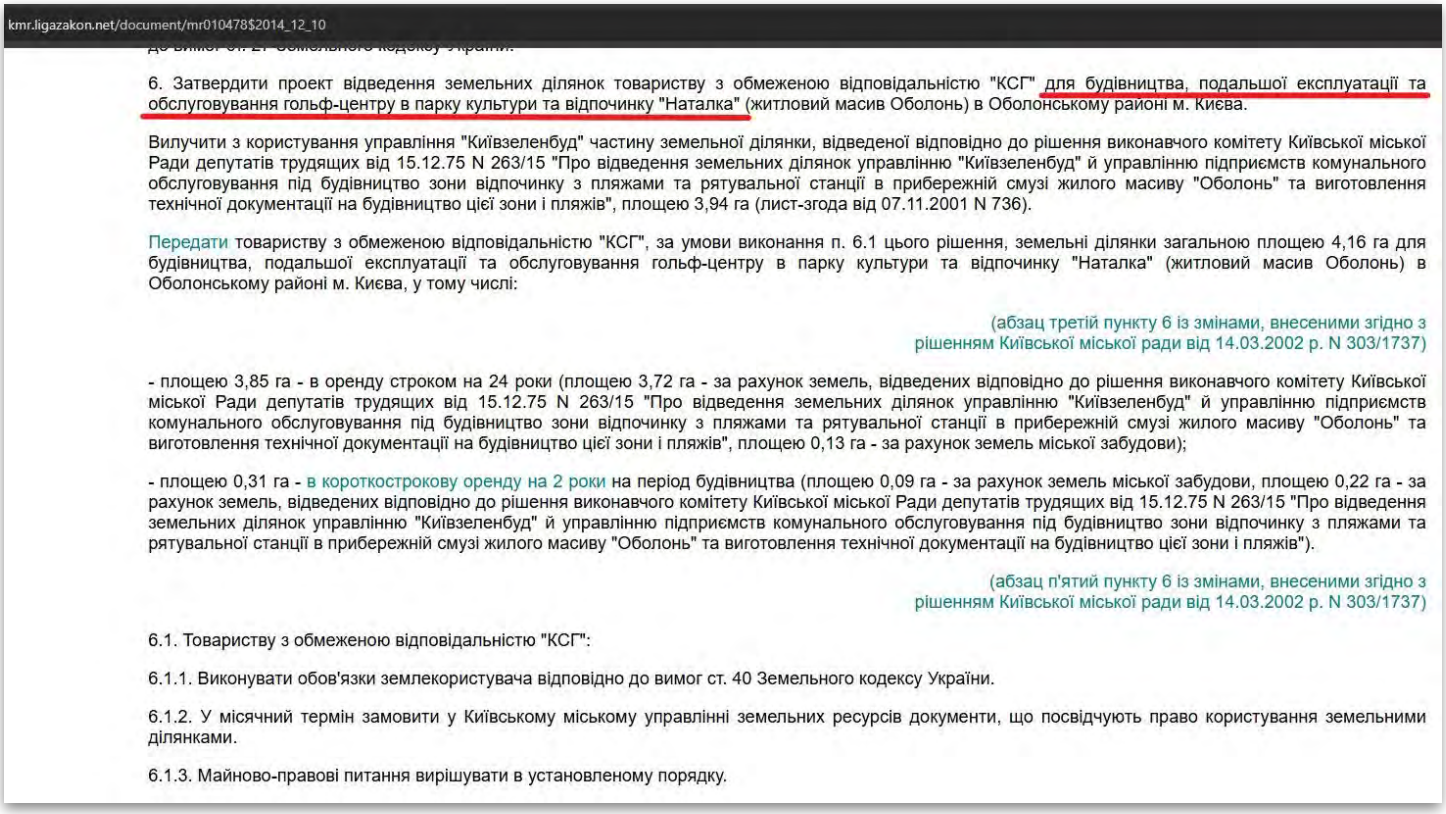

kmr.ligazakon.net/document/mr010478$2014_12_10

6. Затвердити проект відведення земельних ділянок товариству з обмеженою відповідальністю "КСГ" для будівництва, подальшої експлуатації та обслуговування гольф-центру в парку культури та відпочинку "Наталка" (житловий масив Оболонь) в Оболонському районі м. Києва.

Вилучити з користування управління "Київзеленбуд" частину земельної ділянки, відведеної відповідно до рішення виконавчого комітету Київської міської Ради депутатів трудящих від 15.12.75 N 263/15 "Про відведення земельних ділянок управлінню "Київзеленбуд" й управлінню підприємств комунального обслуговування під будівництво зони відпочинку з пляжами та рятувальної станції в прибережній смузі жилого масиву "Оболонь" та виготовлення технічної документації на будівництво цієї зони і пляжів", площею 3,94 га (лист-згода від 07.11.2001 N 736).

Передати товариству з обмеженою відповідальністю "КСГ", за умови виконання п. 6.1 цього рішення, земельні ділянки загальною площею 4,16 га для будівництва, подальшої експлуатації та обслуговування гольф-центру в парку культури та відпочинку "Наталка" (житловий масив Оболонь) в Оболонському районі м. Києва, у тому числі:

(абзац третій пункту 6 із змінами, внесеними згідно з рішенням Київської міської ради від 14.03.2002 р. N 303/1737)

- площею 3,85 га - в оренду строком на 24 роки (площею 3,72 га - за рахунок земель, відведених відповідно до рішення виконавчого комітету Київської міської Ради депутатів трудящих від 15.12.75 N 263/15 "Про відведення земельних ділянок управлінню "Київзеленбуд" й управлінню підприємств комунального обслуговування під будівництво зони відпочинку з пляжами та рятувальної станції в прибережній смузі жилого масиву "Оболонь" та виготовлення технічної документації на будівництво цієї зони і пляжів", площею 0,13 га - за рахунок земель міської забудови);

- площею 0,31 га - в короткострокову оренду на 2 роки на період будівництва (площею 0,09 га - за рахунок земель міської забудови, площею 0,22 га - за рахунок земель, відведених відповідно до рішення виконавчого комітету Київської міської Ради депутатів трудящих від 15.12.75 N 263/15 "Про відведення земельних ділянок управлінню "Київзеленбуд" й управлінню підприємств комунального обслуговування під будівництво зони відпочинку з пляжами та рятувальної станції в прибережній смузі жилого масиву "Оболонь" та виготовлення технічної документації на будівництво цієї зони і пляжів").

(абзац п'ятий пункту 6 із змінами, внесеними згідно з рішенням Київської міської ради від 14.03.2002 р. N 303/1737)

6.1. Товариству з обмеженою відповідальністю "КСГ":

6.1.1. Виконувати обов'язки землекористувача відповідно до вимог ст. 40 Земельного кодексу України.

6.1.2. У місячний термін замовити у Київському міському управлінні земельних ресурсів документи, що посвідчують право користування земельними ділянками.

6.1.3. Майново-правові питання вирішувати в установленому порядку.

Щоб можна було бодай реконструкцію провести, треба спочатку внести зміни у ***Генплан Києва*** і перевести ці ***5 га парку*** "Наталку" у зону ***громадських будівель*** та споруд чи навчальних закладів.

Такі зміни містобудівної документації дозволять ще і змінити ***цільове призначення*** земельних ділянок на потрібне для будівництва кампусу.

Змінювати потрібно саме Генплан.

Ніякі корупційні мутки із розробкою ***ДПТ всупереч Генплану*** тут не проходять, бо ділянки на території ***парку.***

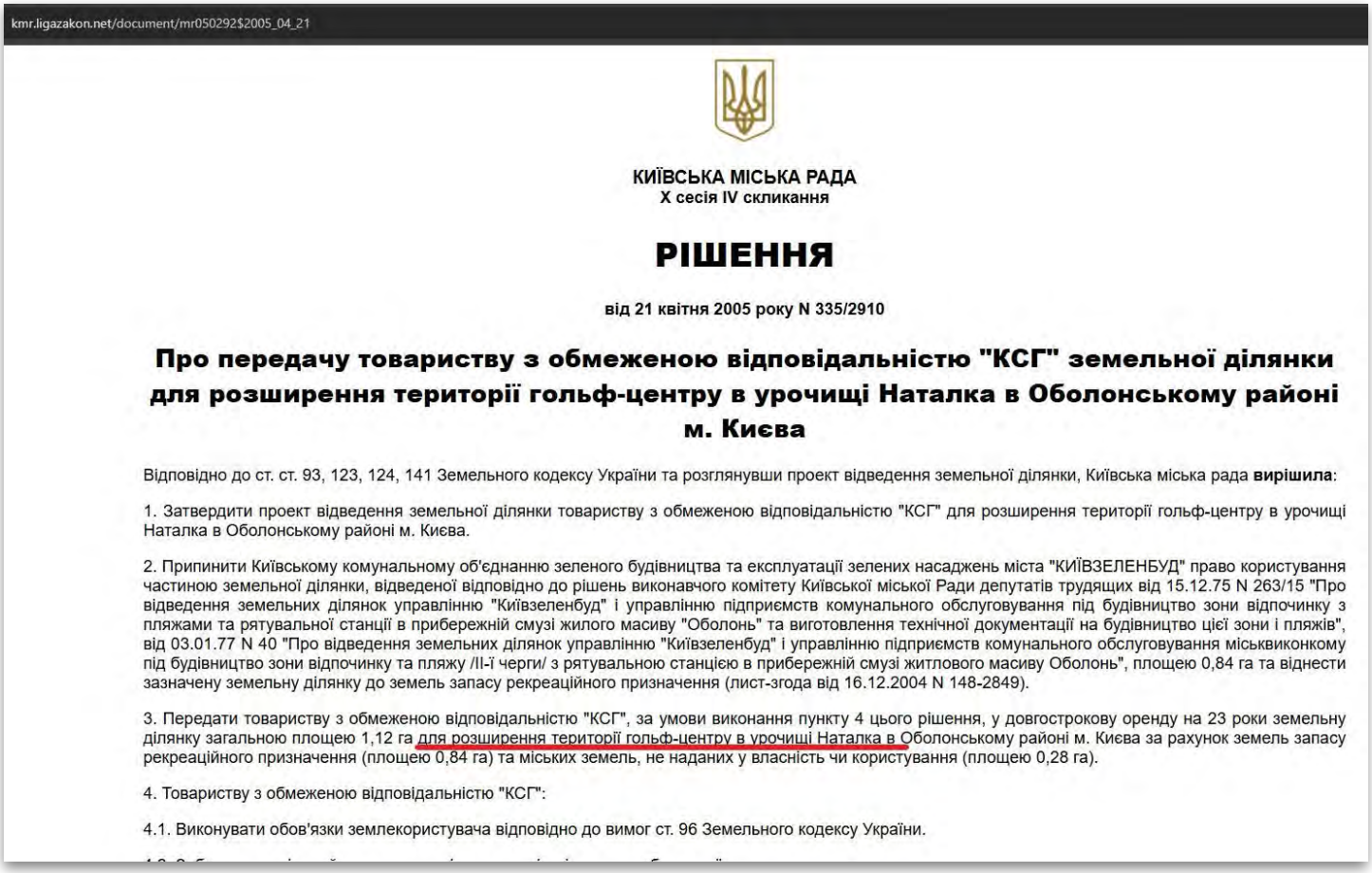

kmr.ligazakon.net/document/mr050292$2005_04_21

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА
X сесія IV скликання

РІШЕННЯ

від 21 квітня 2005 року N 335/2910

Про передачу товариству з обмеженою відповідальністю "КСГ" земельної ділянки для розширення території гольф-центру в урочищі Наталка в Оболонському районі м. Києва

Відповідно до ст. ст. 93, 123, 124, 141 Земельного кодексу України та розглянувши проект відведення земельної ділянки, Київська міська рада **вирішила**:

1. Затвердити проект відведення земельної ділянки товариству з обмеженою відповідальністю "КСГ" для розширення території гольф-центру в урочищі Наталка в Оболонському районі м. Києва.

2. Припинити Київському комунальному об'єднанню зеленого будівництва та експлуатації зелених насаджень міста "КИЇВЗЕЛЕНБУД" право користування частиною земельної ділянки, відведеної відповідно до рішень виконавчого комітету Київської міської Ради депутатів трудящих від 15.12.75 N 263/15 "Про відведення земельних ділянок управлінню "Київзеленбуд" і управлінню підприємств комунального обслуговування під будівництво зони відпочинку з пляжами та рятувальної станції в прибережній смузі жилого масиву "Оболонь" та виготовлення технічної документації на будівництво цієї зони і пляжів", від 03.01.77 N 40 "Про відведення земельних ділянок управлінню "Київзеленбуд" і управлінню підприємств комунального обслуговування міськвиконкому під будівництво зони відпочинку та пляжу /II-ї черги/ з рятувальною станцією в прибережній смузі житлового масиву Оболонь", площею 0,84 га та віднести зазначену земельну ділянку до земель запасу рекреаційного призначення (лист-згода від 16.12.2004 N 148-2849).

3. Передати товариству з обмеженою відповідальністю "КСГ", за умови виконання пункту 4 цього рішення, у довгострокову оренду на 23 роки земельну ділянку загальною площею 1,12 га для розширення території гольф-центру в урочищі Наталка в Оболонському районі м. Києва за рахунок земель запасу рекреаційного призначення (площею 0,84 га) та міських земель, не наданих у власність чи користування (площею 0,28 га).

4. Товариству з обмеженою відповідальністю "КСГ":

4.1. Виконувати обов'язки землекористувача відповідно до вимог ст. 96 Земельного кодексу України.

Планування території - це виключне право територіальної громади.

І це право територіальної громади є святим в ЄС і інших цивілізованих країнах.

4. Висновок другий

— КШЕ і його керівництво зі своїми заявами образно кажучи *«плюнули в обличчя всім киянам»* продемонструвавши, що їм чхати хотілося на право територіальної громади вирішувати напрямки розвитку міста.

Ну а про те, що на закони України їм нахчати, і так вже зрозуміло.

2. Товариство з обмеженою відповідальністю «КСГ», (код ЄДРПОУ 16288026, місцезнаходження юридичної особи: вул. Пирогова, 4/26, м. Київ, 01030).

(інформація про замовника)

3. Цільове призначення земельної ділянки (кадастровий номер 8000000000:78:215:0049 площею 3,8460 га): для будівництва, подальшої експлуатації та обслуговування гольф-центру, відповідно до Договору оренди земельної ділянки, посвідченого державним нотаріусом Першої київської державної нотаріальної контори Барановою Т.І. 18.09.2002 та

Вх. № 13261/0/7-1-17 від 04.12.2017

зареєстрованого в реєстрі за № 2-2471, зареєстрованого Головним управлінням земельних ресурсів Київської міської державної адміністрації у книзі записів державної реєстрації договорів 15.09.2003 за № 78-6-00111.

Витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку: № НВ-8000651282017 від 18.10.2017 (цільове призначення: 07.02 для будівництва та обслуговування об'єктів фізичної культури і спорту; категорія земель: не визначено; вид використання земельної ділянки: для будівництва, подальшої експлуатації та обслуговування гольф-центру в парку культури та відпочинку «Наталка» (житловий масив Оболонь).

І не треба вестися на заяви Милованова і Ко про інвестиції в розвиток Києва і освіти загалом в Україні.

Ніхто їх не примушував за шалені 18 млн USD купувати гольф-центр на території, де наразі теоретично неможна побудувати кампус.

Побудувати кампус в парку на березі Дніпра - це їхні власні понти і забаганки.

Ніщо не заважало купити ділянки на території, де бажане їм будівництво дозволено.

Гроші у КШЕ були, а вільних ділянок в Києві шалена кількість.

парку культури та відпочинку «Наталка» (житловий масив Оболонь).

Цільове призначення земельної ділянки (кадастровий номер 8000000000:78:215:0050 площею 1,1155 га): для розширення території гольф-центру, відповідно до договору оренди земельної ділянки, посвідченого приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Кравченко Н.П. 25.12.2007 та зареєстрованого в реєстрі за № 754, зареєстрованого Головним управлінням земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) у книзі записів державної реєстрації договорів 28.12.2007 за № 78-6-00507.
Витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку: № НВ-8000651292017 від 18.10.2017 (цільове призначення: 07.02 для будівництва та обслуговування об'єктів фізичної культури і спорту; категорія земель: не визначено; вид використання земельної ділянки: для розширення території гольф-центру.

Функціональне призначення земельної ділянки – територія зелених насаджень загального користування, відповідно до Генерального плану міста Києва та проекту планування його приміської зони на період до 2020 року, затвердженого рішенням Київської міської ради від 28.03.2002 № 370/1804.

(відповідність цільового та функціонального призначення земельної ділянки містобудівній документації на місцевому рівні)

І так саме не треба вестися на казки, що в будь-якій цивілізованій країні їх би на руках носили і допомагали побудувати кампус на обраному ними самими місці.

У цивілізованих країнах, університети шукають місце, де за планувальною документацією дозволено побудувати такий об'єкт.

Там нікому в голову не прийде нахабно заявляти про будівництво кампусу на території зеленої зони, бо це відразу на нуль помножить репутацію університету.

А тепер самі собі задайте очевидне питання.

Яких спеціалістів готує виш із такими цінностями у його керівництва і публічною демонстрацією цих цінностей?

P.S.

Наперед вибачаюсь перед Милововим, що його самого не тегнув. Хоча, чого тут вибачатися, якщо це він мене в істериці забанив ще у 2021 році із заявою, що я не архітектор і тому не маю права викладати свою думку щодо скандального законопроекту 5655 авторства Олени Шуляк 🤣

***

№ 897

Що не так з НАБУ. До 10-ліття Бюро

2025-05-02

Лямец

16 квітня "відзначали" десяту річницю створення ***Національного антикорупційного бюро***. Шукав вдалий образ, аби написати про успіхи та провали Бюро.

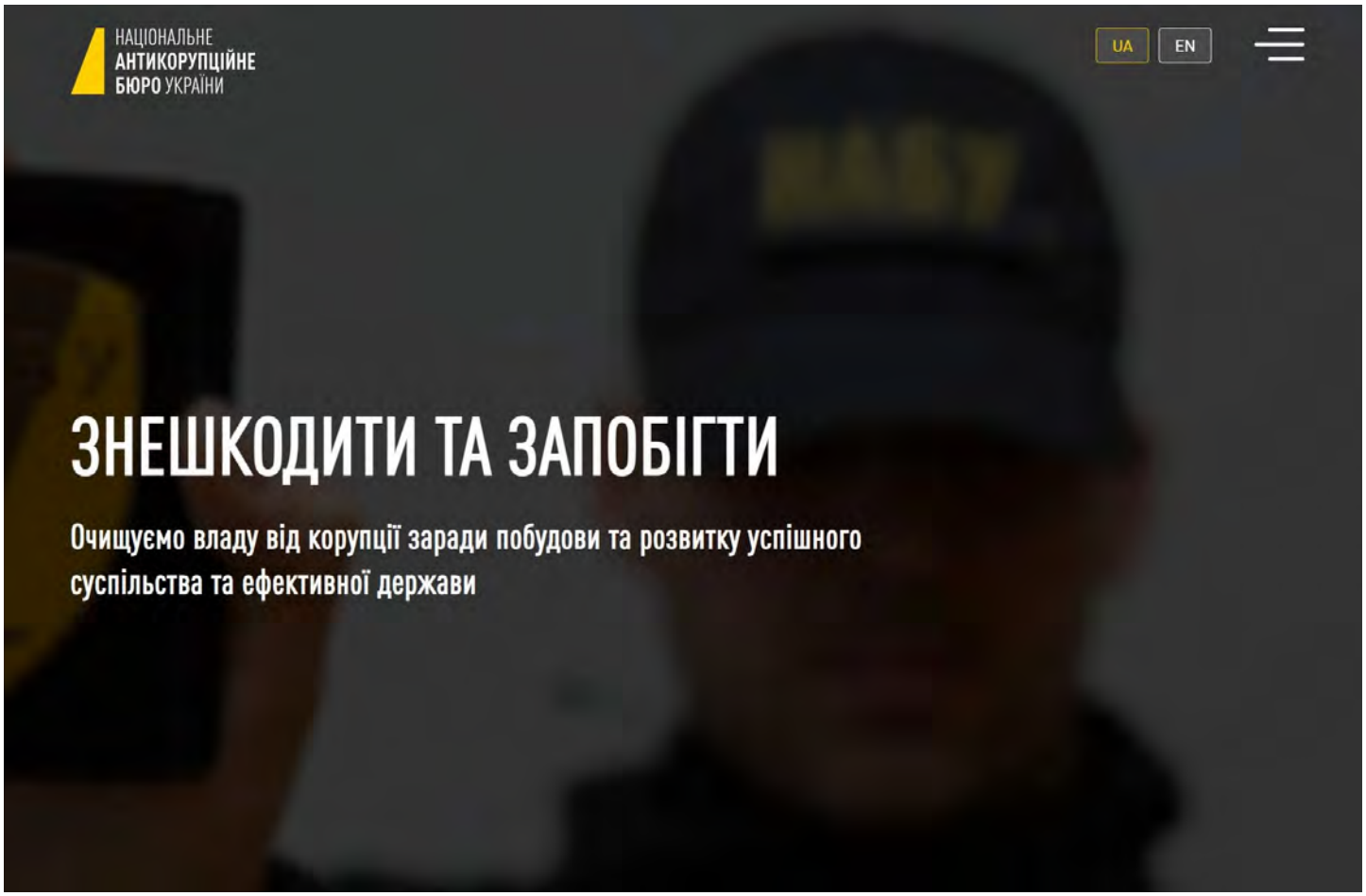

Нарешті в одному з серіалів Netflix почув геніальний вислів: "Спостерігаючи двобій Давида з Голіафом, люди ніколи не вболіватимуть за Голіафа". Це 100-відсоткове влучання. Прихильники Юнга додали б, що ця модель базується на симпатії до архетипу маленького героя, який кидає виклик великому злу - та перемагає. Власне, на цьому побудовані народні казки багатьох народів світу.

Але життя відрізняється від казок. Згаданий серіал Netflix розповів, як сліпа віра у Давида врешті решт погано скінчилася для тих, хто її сповідував. Вони втратили мільйони доларів особистих заощаджень. А коли прозріли, було вже запізно.

Ця картина нагадала мені, як НАБУ боролися з корупцією. Довгий час симпатії суспільства автоматично трималися на боці антикорупціонерів. Не вдаючись у деталі, їм довіряли, очікуючи майбутньому терору проти жирних котів. Це не зовсім по-європейськи, але дуже по-нашому. У сприйнятті пострадянського суспільства України змішалася суто комуністична ненависть до заможніх людей, що співіснує з архетипичною довірою до козаків, які протистоять поганій владі. Власне, звідси усі Майдани.

З одного боку, таке бачення світу - це вірно. Я сам десь вважаю, що до влади нає застосовуватися презумпція винуватості. Якщо ти у владі - ти Голіаф, і тебе варто автоматично підозрювати у корупції та крадіжках.

Але час показав, що варто придивитися не лише до Голіафа, а і до Давида (це порівняння жодним чином не стосується постаті легендарного царя Ізраїлю).

Час зробив доволі велику послугу українцям. За десять років все стало більш-менш зрозумілим не лише про НАБУ. Активісти та антикорупціонери вважалися світлими лицарями добра, які всім серцем вболівають за Україну.

> — Але з роками ми побачили, що лицарі не є бездоганні, активісти мало чим відрізняються від олігархічних лобістів. Вони теж поділяли світ на "чужих" (до яких можна вживати репресії) та "своїх" (яких неможна помічати). Під прикриттям гасел обох Майданів, до влади приходили не герої, а скоріше крадії.

Навіть професійні борці з корупцією доволі швидко обгорталися квартирами, криптою, люксовими автівками та іншими атрібутами "прогнивших" силовиків старої формації.

Різниця між детективами НАБУ та слідчими БЕБ/СБУ виявилася мінімальною.

1) — Майже від початку існування, антикорупційні органи активно співпрацювали із владою, а у наші дні НАБУ де-факто виконує побажання Офісу президента.

2) — Так само, як це роблять СБУ, БЕБ, ДБР та інші учасники "вертикалі".

Це геть відрізняється від обіцяної ролі «маленьких героїв, які переможуть системне зло».

Суспільство так і не отримало покращення. Навпаки, через роки тривалої боротьби система державної влади не очистилася, а перетворилася на суцільне дно.

Отже, корупціонери були і залишилися злом. А ось борці з ними виявилися не такими вже героями.

1. ЯК УСЕ ПОЧИНАЛОСЯ. ОБІЦЯНКА

Давайте згадаємо, яку угоду уклали з українським суспільством автори антикорупційної вертикалі. Хто саме були ті автори, невідомо. На загал казали, що це вимога МВФ та ЄС. Активніше за інших про це говорили

активісти. "Корумповані суди, прокурорський та міліцейський саботаж, бездіяльність правоохоронної системи – чи буде цьому край?", - писали вони.

Обіцянка була така:

> **— створити цербера, який унеможливить корупцію у вищих ешелонах влади (саме у вищих), поверне вкрадені активи навіть з-за кордону, та змусить українських топ-чиновників працювати чесно і прозоро.**

Українське суспільство погодилося за це платити та дозволило запровадити норми, яких немає в жодній країні Європи (наприклад, тотальні декларації).

Погодилися - це образний вираз.

Ніхто нічого не підписував.

> 1) — Від імені суспільства виступили так звані активісти-антикорупціонери, яки називають себе "громадськість".
>
> 2) — Вони власне і підписали умовну угоду, хоча решта населення не була проти, бо вірила активістам. Цю довіру успадкувало НАБУ.

З розповідей активістів-антикорупціонерів на сторінках споріднених з ними ЗМІ склалося наступне враження:

(1) - уся українська влада є корумпованою

(2) - існуюча силова вертикаль теж корумпована, тож не здатна боротися з корупцією

(3) - отже, потрібно створити окрему антикорупційну вертикаль (НАЗК+НАБУ+САП+ВАКС). Створення окремої прокуратури та окремого суду (ВАКС) пояснювалося попереднім пунктом

(4) - до неї на додачу потрібно "перезавантажити" суди, прокуратуру, поліцію

(5) - боронити надбання будуть антикорупціонери-активісти та журналісти-розслідувачі, які будуть ретельно стежити і за борцями, і за боротьбою

(6) - цей хрестовий похід підтримають іноземні посольства, які власне і обиратимуть співробітників НАБУ/САП/решту.

https://www.radiosvoboda.org/a/26796849.html

У приклад Україні ставили колишню керівницю Національного антикорупційного директорату (DNA) Румунії Лауру Кьовеші, яка

ініціювала численні розслідування проти високопосадовців, включаючи міністрів, парламентарів, мерів та навіть колишнього прем'єр-міністра.

Активісти пообіцяли, що антикорупційна вертикаль в Україні буде незалежною від політичного впливу, а призначення директора НАБУ повинно відбуватися через відкритий конкурс із залученням громадськості (тобто, активістів) та міжнародних експертів.

І ось, 14 жовтня 2014 Верховна Рада ухвалила Закон ***"Про Національне антикорупційне бюро України".***

А 16 квітня 2015 президент Петро ***Порошенко*** підписав два укази:

— про створення НАБУ та призначення його головою Артема ***Ситника***. У червні 2015 сформували Раду громадського контролю. Туди увійшли, звісно, ~~комсомольці~~ активісти.

https://nabu.gov.ua/about-the-bureau/struktura-ta-kerivnitctvo/istoriya-stanovlennya/

2. ЯК ЗМІНЮВАЛОСЯ БЮРО

Від самого початку це була інтрига.

— Від розвалу СРСР, Україна стрімко деградувала на стихійний капіталізм.

Замість суперсистеми з'явилася антисистема, у якій корупція грала роль цементу.

Чи можливо у такій країні побудувати чесну нову систему?

Були спеціалісти, які тоді казали: ні.

Вони казали, що

1) — антикорупційна вертикаль побудована не для того, аби перемогти корупцію.

Вона побудована, аби

2) — створити альтернативну силову вертикаль, яка буде тиснути на політиків, які заважають цілком конкретним групам впливу. Але після Євромайдану ці слова сприймали так, як сьогодні сприймають російські наративи. Суспільство очікувало на видовища.

Серед пересічних власне я найчастіше зустрічав дві думки.

1) — Перша - якщо увімкути репресії, все швидко налагодиться (навіть згадували Сталіна).

2) — Друга - навіть якщо не вийде, ми мусимо спробувати.

Поверх цього фундаменту активісти-антикорупціонери розкладали свої інформаційні цеглини в стилі "зараз ми як переможемо корупцію".

«Коло друзів НАБУ» виникло від самого початку

Власне, це

1) — Група послів країн Великої сімки (G7) та

2) — фінансовані на гранти активісти та громадські організації.

Тоді грантова підтримка сприймалася дуже позитивно, вона була ознакою незалежності від державної влади України.

Лише сильно згодом ми дізнаємося, що

— ***активісти фактично стали владою***, і війшли до Верховної Ради, Кабміну, ВРП, Генпрокуратури, міністерств та різних державних органів.

З їхнім приходом у владу ***корупція нікуди не зникла, лише змінився склад персоналій у владі*** та, як не дивно, нампямок затверджених рішень.

Але тоді, у 2015-2017 роках, нічого з цього ще не було.

У майбутньому в НАБУ та всю антикорупційну вертикаль заллють величезні суми західних грантів (зокрема, від USAID), але

— не треба вважати, що Бюро фінансував Захід.

Багатомільярдне фінансування надавалося з державного бюджету України (наші з вами кошти), а ось вплив на НАБУ від початку здійснював так званий колективний Захід.

— За цим виразом стоять певні групи впливу, але зараз не про них.

3. Чи була здійснена обіцянка?

Давайте порівняємо зміст двох аудитів роботи НАБУ. Автори називають їх "незалежними", але насправді жодної незалежності там немає. Скоріше вони комплиментарні та навіть дружні. Тим не менш, деякі тенденції з них можна побачити.

1) — Перший звіт - станом на початок 2018 року.

Створений за гроші Фонду "Відродження" активістами, за інформаційної підтримки грантових структур:

— Центру політико правових-реформ, Transparency International та інших.

Був згаданий навіть майбутній Генпрокурор Руслан ***Рябошапка***, який щільно співпрацював з ТІ.

На мою думку,

— його склали для того, аби довести деінде, що витрачені на Україну гранти не були витрачені марно.

https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/2021/11/Alternative_Report_2021.pdf?utm_source=chatgpt.com

Самі розумієте, яка це "незалежність". Здебільшого звіт дуже компліментарний. Бюро постає таким собі осередком справедливості посеред брудного океану корупції. Висока незалежність, професійність, швидкість, операції під прикриттям, тощо.

Серед недоліків зафіксовані:

(1) - спротив судової системи (саме тоді лобіювалося створення окремого антикорупційного суду)

(2) - супротив депутатів та усієї влади (і це правда)

(3) - спроби впливу, зокрема, з боку Генпрокуратури (це теж правда)

(4) - різні технічні негаразди.

Загалом, висновки дуже гарні.

— Вчергове нагадаю, що це дружній звіт, саме для цього потрібні друзі. Незалежних звітів із критикою я тоді не зустрічав.

2) — А ось звіт за 2023 рік.

Звітувати про що вже є.

— Вже минуло вісім років від моменту створення, в Україні змінилася влада, президент Володимир ***Зеленський*** розповів про перемогу над корупцією.

— ***Активісти з опозиціонерів перетворилися на владу***, вони отримали дуже багато відповідальних посад, і результат має бути дуже певний.

Що маємо?

Автори звіту - представники США, ЄС, Японії,

але

— вони вивчали лише ті документи та факти, які їм надали НАБУ.

Лише один з експертів завітав до України, решта працювали онлайн.

Думка населення України напевно що не вивчалася. Про що це свідчить?

На мою думку,

— документ традиційно складений, аби довести деінде, що кошти платників податків США та ЄС витрачаються правильно.

За змістом він такий самий дружній, як і у 2018 році.

https://nabu.gov.ua/site/assets/files/47003/tekhnichna_otcinka_nabu_2023_ua-1.pdf

Але є певні нюанси, які зокрема відображені у цьому заголовку.

https://texty.org.ua/fragments/111495/inozemni-eksperty-pereviryly-robotu-nabu-yaki-problemy-vony-vyyavyly/

Попри спробу створити суцільний позитив (на думку досліджувачів, НАБУ має "бездоганну репутацію"; автори пожалілися, що НАБУ не дозволяють прослуховувати мобільні мережі та не дають розтягувати розслідування на роки), маємо опис деяких проблем:

(1) - відсутність судових рішень проти високопосадовців (звісно, НАБУ "не винний")

(2) - кумівство та фаворитизм всередині Бюро. Співробітників підвищують не за професійність, а за персональні зв'язки, багато хто з них хоче піти, попри доволі пристойні офіційні доходи

(3) - погано ведуться розслідування фінансових махінацій на мільярди

(4) - рівень довіри суспільства до НАБУ залишається низьким (якось дописувачі це поєднали з "бездоганною репутацією").

Заради справедливості, зафіксовані численні випадки зовнішнього втручання у роботу НАБУ.

Наприклад,

— Бюро не давали розслідувати певні справи, як ось справу заступниці голови Державної міграційної служби України Діни ***Пімахової***.

https://prm.ua/nabu-provodit-obshuki-v-odesi-cherez-rozkradannya-groshey-na-derzhpidpriyemstvi/

Вже за нової влади президент Володимир ***Зеленський*** захотів прирівняти корупцію до державної зради, або передати корупційні справи до СБУ.

У згаданому звіті це назвали спробою вплинути на Бюро.

Тим не менше, реальні висновки з другого звіту такі.

За вісім років свого існування НАБУ не виконало головне завдання - розслідування гучних масштабних справ проти посадовців вищого рівня.

Співробітники біжать, а довіра суспільства низька.

Звісно, репутація "бездоганна"))) Цитата:

> "хоча орган має досить низький рівень довіри у суспільстві, багато хто вважає його ефективним та одним з основних антикорупційних органів у країні". Хто ж цей "багато хто"?

Цей приклад дуже яскраво ілюструє, як відрізняється реальність від яскравої обгортки, яка створена навколо НАБУ у інформаційному полі. Це не здатні приховати навіть компліментарні "незалежні" звіти.

4. ПРО ЩО НЕ КАЖУТЬ У ДРУЖНІХ ЗВІТАХ

Низька довіра суспільства є дуже показовою.

Я припускаю, що термін "розчарування" є доволі доречним.

Спробую підсумувати, як же так могло статися. Зроблю це цілком у стилі наведених вище звітів, які не надто переймалися наведенням доказів для своїх висновків. Можете не вірити мені на слово, вважайте це оціночним судженням автора.

> — Спочатку НАБУ дійсно боялися. На той момент у владі були представлені дві великі сили: БПП та "Народний фронт".

Обидві отримали у свій склад різних активістів, і тем не менше, політики відчували загрозу від антикорупційної вертикалі.

Тому намагалися

1) — затягнути процес та

2) — просунути у антикорупційну вертикаль своїх людей.

Вдалося і перше, і друге.

Тим не менше, їх врешті решт продавили, і НАБУ+САП були створені.

Перша хвиля активності також була потужна, і це лише посилило побоювання потенційних фігурантів.

https://prm.ua/za-dva-roki-vikrito-ponad-300-koruptsioneriv-zvit-nabu/

Конкурсний відбір до НАБУ був гучний та складний.

До Бюро подавалися колишні співробітники "органів" та кандидати, які не мали силового досвіду. Пізніше писали, що представникам тодішньої влади вдалося просунути своїх людей всередину НАБУ. Можливо, це зіграло певну роль у виборі та якості розслідувань.

Наступним викликом став професіоналізм.

Я впевнений, що у Бюро працюють багато чесних професіоналів, відданих своїй справі та чесно налаштованих на роботу.

Але про НАБУ роками розповідали справжні легенди, з позначкою "негатив".

Нібито антикорупційні прокурори жалілися (ВАКС тоді ще не було), що справи були розслідувані до такого погано, що суди розбивали їх без зайвих зусиль.

Не диво, якщо

> **— до НАБУ часто приходили дилетанти без практичного досвіду, у пошуках швидкого кар'єрного зростання.**

До того ж, Генеральна прокуратура (САП була формально незалежна, а по факту підпорядковувалася ГПУ) теж як могла вбивала цвяхи розбрату між НАБУ та САП.

Тож не дивно, що розпочався конфлікт між НАБУ та САП, який врешті решт вилився у те, що голова НАБУ Артем ***Ситник*** дав наказ прослуховувати голову САП Назара ***Холодницького***.

Що там було насправді, я не знаю, і напевно мало хто знає. Але на ***Холодницького*** навісили усіх собак та врешті решт звільнили.

https://lb.ua/news/2018/04/04/394414_nabu_vilozhilo_zapisi_proslushki.html

Ситнику теж дісталося.

Його вночі помітили в гостях у президента Петра ***Порошенка***, у супроводі тіньового "рішали" Олександра ***Грановського***. А згодом, через рішення суду визнали ***Ситника*** корупціонером.

https://www.youtube.com/watch?v=BJIaAZhot8Q&ab_channel=%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D1%96%D0%BE%D0%A1%D0%B2%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D0%B4%D0%B0

Чому ж впала довіра до НАБУ?

Головний пункт - це вибіркове слідство.

Від Бюро очікували, перш за все, справ проти перших осіб держави.

Але якщо персонажів слідства обирали, то «дивним чином» якихось другорядних.

(1) Голова ДФС Роман Насіров? Але він майже нічого не встиг зробити, і замість нього миттєво поставили іншу людину.

(2) Депутат Розенблат? Ну вибачте, він був далеко не першою фігурою у політичних розкладах того часу.

(3) Нардеп Дубневич? Ну, це був представник одної з місцевих еліт, і там ще треба ретельно подивитися на його протистояння із мером Львова ***Садовим***.

Вибачте,

— де серед підслідних Петро *Порошенко* та Володимир *Зеленський*, Арсеній *Яценюк*, Володимир *Гройсман* чи Денис *Шмигаль*?

Де олігарх ***Пінчук***, який перетворив "Укрзалізницю" на власний бізнес,

де представники "***Великого будівництва***"?

Де Ігор ***Коломойський*** з численними махінаціями навколо енергетики?

"Трейд Коммодіті", Адамовський та Грановський?

Катерина Рожкова?

Навіть справа Злочевського не є бездоганною через той спосіб, як йому допомогли уникнути суворої відповідальності.

https://epravda.com.ua/news/2023/10/2/704977/

І навпаки, були численні випадки, коли НАБУ "не помічало" факти корупції.

Проти Андрія ***Коболєва*** відкрили справу, коли він вже не був головою НАК "***Нафтогаз***".

— А чому її відкрили не за фактом махінацій із так званим реверсом, а за фактом премії?

Воно може і вірно, але масштаби нанесення збитків - неспівставні.

Так само багато я писав, як НАБУ відмазували екс-голову "***Укренерго***" Володимира ***Кудрицького***.

"Злив" даних про слідство на користь Юрія ***Голика*** - теж яскравий епізод.

Жодного разу ***Бюро*** не звернуло увагу на представників так званого "демократичного лоббі",

— хоча я був би щасливий бачити справи щодо Наталі ***Яресько*** чи Валерії ***Гонтаревої***.

Ще більші питання викликала погана якість розслідувань.

— Справа "***Ощадбанку***" та покійного депутата Берьозкіна? Я ретельно вивчав склад тієї справи. На мій розсуд, розслідування НАБУ прикривало банальне рейдерство з боку лідерів "Наркофронту", а родину Берьозкіна призначили винними.

— Десь те саме по справі Дубневичів. Підозра з розтрати газу лише на перший погляд виглядає залізобетонною, а насправді цілком притягнута за вуха. Мабуть, чутки про непрофесійність+амбіції детективів НАБУ виявилися не такими вже пустопорожніми.

А головне, де результат?

— Справа проти мера Одеси Труханова? І що? Справа проти Миколи Мартиненка, одного з реальних лідерів "Наркофронту"? І що? А де вкрадені мільярди, які обіцяли повернути? Попри багатомільярдне фінансування з бюджету, антикорупційна вертикаль не є "самоокупною".

Складається враження, що

1) — **НАБУ використовували не для наведення ладу і не для боротьби з корупцією.**

Скоріше,

2) — **її використовували для політичної гри, а інколи для зведення рахунків із політичними ворогами та навіть відмазування своїх, дружніх "сук@них синів".**

Усі ці роки виглядало так, що реально керівництво Бюро давало команду не чіпати політичних топів, в обмін отримуючи від них щось для себе.

Дуже шкода, якщо так, бо це і є політичний вплив.

Вже доволі скоро стали говорити також про те, що НАБУ підіграє владі. Я вже казав про зустріч пана Ситника з Порошенком, а згодом багато казали, що існував канал комунікації з Банковою.

> https://censor.net/ua/resonance/3499853/nardepy_pryyishly_v_nabu_do_kryvonosa_u_spravi_uglavy

З останніх епізодів "співпраці" я б навів приклад розслідування екс-голови МСЕК Хельниччини Тетяни ***Крупи*** та екс-смотрящего за Києвом Дениса ***Комарницького***, які НАБУ проводить цілком в інтересах певних груп впливу навколо президента ***Зеленського***.

Нехай там навіть є склад злочина, набагато важливіше, коли цим справам "зелене світло" та чому.

Наприклад,

> — слідство щодо ***Комарницького*** співпало з початком підготовки до передвиборчої кампанії.
>
> https://zn.ua/ukr/anticorruption/kesh-ne-vlazit-u-bank-ta-bron-u-rozstrochku-shcho-shche-rozkrili-plivki-nabu-u-spravi-komarnitskoho-rozsliduvannja.html

Ось приклад того, як НАБУ могло "відмазати" одного з топ-представників СБУ.

> https://www.occrp.org/ru/novosti/slidstvoinfo-nabu-ne-vyyavilo-problem-s-kvartiroy-generala-sbu-za-585-tysyach-dollarov

Ось наприклад АРМА - а де справа проти чинної керівниці?

> https://www.obozrevatel.com/ukr/ekonomika-glavnaya/economy/prodavali-areshtovane-majno-za-beztsin-kolishne-topkerivnitstvo-arma-suditimut-za-koruptsiyu-na-440-mln.htm

Екс-голову ФДМ Дмитра ***Сенниченка*** теж не чіпали, доки він був на посаді (працював під дахом Банкової).

> https://epravda.com.ua/rus/news/2024/10/04/720187/

Ну і так далі…

Ще один фактор, що спричинив падіння довіри до антикорупційної вертикалі, - це

> **— суцільна піар-активність та покривання недоліків НАБУ.**

Зокрема, з боку ***Ради громадського контролю НАБУ.***

1) — За визначенням, вона має бути постійним антагоністом Бюро. Бо саме у цьому сутність громадського контролю.

2) — Але насправді, вона грає роль піар-департаменту НАБУ, виправдовуючи "про@оби" та викривлюючи реальність.

Ось, наприклад, кейс про звільнення детектива Бюро Андрія ***Денисюка***, який займався розслідуванням зловживань у закупівлях дронів Держспецзв'язку.

За його словами, керівництвою НАБУ "не хотіло" проводити слідство. Врешті решт, слідства немає. Рада громадського контролю НАБУ цілком виправдала дії керівництва.

https://www.facebook.com/kontrolNABU/posts/pfbid0KJe76REcevRbN4JqUsjZvhEwU7GK56n6UhBK9YsdCToLUum3vTNFc6BafoDabJael

Загалом, вивчіть публікації Ради. Вони цілком компліментарні.

Чому?

На мою думку, причина у тому, що

— саме для цього її сформували з так званих "активістів", які насправді є представниками більш-менш одної політичної сили.

Судячи з підбору персоналій та риторики, їхня головна мета - гнати позитив та розмивати негатив щодо НАБУ. Показувати Бюро як таких собі Джеймс Бондів українскої політичної системи, хоча це геть не відповідає дійсності.

https://www.facebook.com/kontrolNABU/

Ну і нарешті. Корупційність.

Нещодавно я писав, що декілька детективів НАБУ задекларували криптовалюту з непідтверджених джерел. Ось посилання.

https://ukranews.com/ua/news/1077674-majzhe-dva-desyatky-detektyviv-nabu-pidozryuyutsya-u-masshtabnij-koruptsiyi-u-nyh-znajshly-miljony

Я цілком розумію, що велика частина цих недоліків могли бути навмисно сфабриковані, спотворені, тощо. Звісно, що підслідні ніколи не любили уваги правохоронців. Проте, я геть виключаю, що усі ці пункти є неправдою.

5. Проміжний підсумок

Чи корисно було створити НАБУ? - У тому вигляді, яким його обіцяли так.

У нинішньому - чим він відрізняється від БЕБ/СБУ та інших «слуг государєвих»?

Чи потрібне НАБУ тим, хто його лобіював?

Гадаю, що після обрання Дональда Трампа Бюро відчуває себе трохи сиротою.

— Вперше немає сили, яка може зателефонувати в будь-який кабінет на Печерську та прикрити спину.

Вперше постає питання відповідальності за неякісні розслідування, політичну упередженість та занадту піар-активність.

Мабуть, покращення стосунків зі владою - один з результатів такого становища.

Тим не менше, не все відверто погано. Впевнений, що у Бюро працюють багато відданих професіоналів, які роблять свою справу сумлінно та якісно. Просто ззовні здається трохи інакше…

Тож на сьогодні НАБУ - це дуже "річ у собі".

До 10-річчя створення зроблю ще кілька оглядів по найбільш резонансних справах. Я не є юристом, проте спробую поглянути на них з критичної точки зору.

Далі буде…

***

№ 898

Як нас хакають кожен день? Когнітивні упередження у системі людського мислення

January 23, 2025

Олександр ***Монастирський,*** Аналітик у сфері протидії дезінформації та підвищення медіаграмотності напряму “Незалежні медіа”, o.monastyrskyi@cedem.org.ua

Олексій ***Третьяков-Гродзевич,*** Менеджер проєктів напряму “Незалежні медіа”, o.tretyakovgrodzevych@cedem.org.ua

Консультація також доступна у форматі PDF за посиланням

***

Сучасний світ стає швидшим та ставить перед людиною все більше викликів, які нам, через різні причини, не завжди вдається осилювати. Не оминула ця

тенденція й інформаційне поле, де ми щодня намагаємось шукати правду, зіставляти факти та аналізувати явища. Проте, важливо розуміти, що людина має певні фізично-когнітивні обмеження і вразливості у своїй мисленнєвій системі, які наші вороги добре знають та активно застосовують щодень для того, аби змушувати нас вірити у їхню картинку реальності.

Хоча це великою мірою стосується інформаційної війни, яка точиться між Україною та росією, це також актуально і у доволі буденних речах. За допомогою когнітивних маніпуляцій, які використовують хиби людського мислення, можуть реалізовуватись чимало маркетингових кампаній, покликаних підштовхнути споживача до купівлі конкретного продукту, навіть якщо він його не потребує або ціна на нього є очевидно завищеною. Релевантним прикладом тут слугує відома нам усім ''Чорна п'ятниця''. Нами намагаються маніпулювати зі всіх сторін…

Вступ

Для чіткості та зрозумілості варто навести визначення термінів, того, що ми вважаємо маніпуляцією та когнітивним упередженням.

Тут варто одразу зазначити, що визначень та тлумачень цих явищ є чимало, проте тут ми спробуємо навести найбільш поширені та загальнозрозумілі.

Дослідники визначають маніпуляцію як вид психологічного впливу. ''Під маніпуляцією будемо розуміти форму впливу, коли маніпулятор намагається модулювати афективні стани об'єкта маніпуляції, пропонуючи певну мету (дію, продукт тощо)''. Простими словами: маніпулятор намагається спровокувати певні, часто різкі, емоції в об'єкта маніпуляції і в цей час пропонувати йому певні продукти, рішення, дії тощо.

Щодо когнітивних упереджень, Деніел Канеман, автор популярної книги ''Мислення швидке і повільне'', визначив це явище як *''просту процедуру, яка допомагає знайти адекватні, хоча й часто недосконалі, відповіді на складні питання''*. Йдеться про те, що нашому мозку притаманно сильно спрощувати більшість складних фактів, ситуацій та уявлень. Повертаючись до нашого досвіду, думок, вражень, емоцій та інших факторів, ми намагаємось швидко та легко відповісти на складні та комлексні питання.

Дослідники із університету Гранади пропонують таку дефініцію: ''Когнітивне упередження – це систематичне (тобто не випадкове, а отже, передбачуване) відхилення від раціональності в судженнях або прийнятті рішень''.

На думку авторів, важливо також окреслити ще один термін, який меншою мірою буде у фокусі аналізу, але вартує висвітлення, адже відіграє важливу роль у системі маніпуляцій та когнітивних упереджень. Йдеться про стереотипи.

Шведські дослідники у своїй праці присвяченій темі соціальної психології пропонують наступне визначення: ’’Стереотипивважають когнітивним компонентом упереджень і визначають як переконання про характеристики, атрибути та поведінку членів певної соціальної групи. Вони також є теоріями індивіда про те, як і чому певні атрибути певної соціальної групи поєднуються разом’’.

Частина 1. Когнітивні упередження і їх класифікація

Річарда Талера вважають батьком поведінкової економіки – науки, яка поєднала раціональну економіку зі світом, де реальні люди ухвалюють рішення, часто діючи ірраціонально.

Талер досліджував, як ми приймаємо економічні рішення, і дійшов важливого висновку: люди діють під впливом різноманітних зовнішніх і внутрішніх факторів, які не завжди мають раціональну природу. Наприклад гарячий напій в ваших руках може покращити ваше ставлення до людини, з якою ви говорите.

“Муха в пісуарі” – приклад поведінкової економіки

Зображення згенеровано ChatGPT

Одним із найулюбленіших прикладів Талера є історія про “муху в пісуарі”. У 1999 році в аеропорту Схіпхол (Нідерланди) зіткнулися з проблемою: чоловічі туалети були надто брудними, що створювало труднощі для прибиральників.

Рішення виявилося простим і геніальним: на пісуарах вигравіювали зображення мух. Чоловіки інстинктивно прагнули “цілитись” у муху, і це значно зменшило кількість розлитої рідини.

Цей приклад ілюструє поняття “підштовхування” (*nudging*) – малі зовнішні стимули, які допомагають спрямувати нашу поведінку в потрібному напрямку. Талер показав, що багато таких підштовхувань базуються на когнітивних упередженнях – систематичних похибках у нашому сприйнятті й аналізі світу.

1. Чому виникають когнітивні упередження?

Згідно з розумінням ***Канемана*** в книзі “Мислення швидке та повільне” та ***Талера*** в книзі “Поштовх” можна визначити, що існує кілька основних факторів, які впливають на те, як ми приймаємо рішення:

1.1) Швидкість прийняття рішень

Зображення згенеровано ChatGPT

Сучасний світ вимагає від нас ухвалення сотень рішень щодня:

(1) Який одяг вибрати?

(2) Чим поснідати?

(3) Як швидше дістатися роботи?

Швидкість життя зростає, тому ми автоматизуємо частину рішень, щоб не перевантажувати мозок. Ми можемо робити це мимоволі, і тоді такі дії є загрозою для нас: наприклад, коли нам телефонують і представляються працівниками банку і просять натиснути цифру “1” для підтвердження особи. Ви можете це зробити навіть не сповна усвідомлюючи свої дії, бо таке вже відбулося до цього, а на ділі це будуть шахраї. А можемо це використовувати щоб зберегти енергію. Наприклад, Стів Джобс носив однаковий одяг, щоб зберігати енергію для важливіших рішень.

1.2) Надлишок інформації

Ми живемо в інформаційному світі: соціальні мережі, новинні сайти, розмови з друзями – усе це постійно перевантажує нашу увагу.

Звідси виникають дві основні проблеми:

(1) Ми не можемо обробляти весь масив інформації.

(2) Фокусуємось лише на окремих деталях, які здаються найбільш актуальними або емоційними.

Це створює ґрунт для упереджень, коли ми ухвалюємо рішення, ґрунтуючись на доступній, але неповній інформації.

1.3) Енергозатратність

Зображення згенеровано Midjourney

Прийняття рішень потребує енергії. Ми автоматизуємо багато процесів, щоб зберігати сили:

(1) Зав’язуємо шнурки, навіть не думаючи про це.

(2) Йдемо звичним маршрутом до роботи.

Однак і важливі рішення часто ухвалюються під впливом тієї ж автоматизації:

(1) Ви купуєте продукт у магазині через знайому рекламу, а не через аналіз його якості.

(2) Ви не можете відмовитись від непотрібної речі тільки через те, що ви нею володієте.

2. Результати впливу цих факторів

Ці обставини впливають на нашу здатність приймати зважені рішення та роблять нас вразливими до когнітивних упереджень. Вони створюють моделі поведінки, які ми часто навіть не усвідомлюємо. Далі ми розглянемо найпоширеніші когнітивні упередження (а їх більше 100!), які впливають на наше життя.

2.1) Ефект якорування

Чи помічали ви ціну 9.99 у магазинах? Такі цінники трапляються дуже часто, і це не випадковість. Ця тактика використовує наше когнітивне упередження, яке називається “ефект якорування”.

Коли ми бачимо ціну 9.99, наша увага підсвідомо фокусується на першій цифрі – 9, а не на тому, що ця ціна практично дорівнює 10. Ми схильні думати, що така ціна значно нижча, ніж вона є насправді, бо “якорем” для нашого сприйняття стає цифра 9.

Цей ефект активно використовується в маркетингу, щоб створювати уявлення про вигідні пропозиції. В результаті споживач підсвідомо оцінює товар як дешевший, ніж аналогічний за ціною, але з цінником у форматі 10.00.

Ефект якорування показує, наскільки ми піддаємося впливу першої отриманої інформації, навіть якщо вона несуттєва. Тож наступного разу, побачивши ціну 9.99, задумайтеся: це дійсно вигідна пропозиція чи просто гра на нашій підсвідомості?

2.2) Праймінг

Ви помічали, як одна неприємна подія може вплинути на весь ваш день?

Наприклад, зранку ви посварилися із сусідом. І здається, що весь день пішов шкереберть: ви випадково вступили в калюжу, колеги на роботі вас не

розуміють, і навіть обід у вашому улюбленому закладі здається не таким смачним, як зазвичай.

Це – ефект праймінгу, коли попередні події, емоції або подразники впливають на те, як ми сприймаємо наступну інформацію чи ситуації.

Цей ефект часто використовують у політиці, адже він дозволяє створити сильний емоційний зв'язок із аудиторією. Один із яскравих прикладів – оголошення Володимира Зеленського у 2019 році про намір балотуватися в Президенти України. Це сталося перед самим боєм новорічних курантів.

Чому це було ефективно? Новорічна ніч – це момент, сповнений очікувань, радості, магії і надій на краще майбутнє. Люди зазвичай перебувають у піднесеному емоційному стані, сидячи за святковим столом із близькими. Інформація, подана в такий момент, сприймається значно позитивніше, оскільки підкріплена загальною атмосферою свята. У свідомості вона закріплюється як щось важливе й особливе.

Цей приклад чудово демонструє, як праймінг може працювати на підсвідомому рівні, впливаючи на сприйняття навіть у серйозних питаннях, таких як вибір політичного лідера.

2.3) Фреймінг

"Склянка напівпорожня чи напівповна?" – цей вислів ми чули багато разів, і він чудово ілюструє, як ефект фреймінгу може впливати на наше сприйняття ситуації.

Фреймінг (від англійського *frame* – рамка) – це явище, коли наше розуміння події чи явища визначається тим, у яку «рамку» інформація була поставлена.

Наприклад,

> — позитивна рамка ("«склянка напівповна") сприймається краще, ніж негативна ("клянка напівпорожня"), хоча за своєю суттю ці твердження абсолютно рівнозначні.

У політичній чи публічній комунікації це явище використовується для впливу на суспільну думку.

Наприклад, краще сказати:

(1) "Рівень корупції знизився на 3% за рік"
ніж:

(2) "Рівень корупції залишається на рівні 97% від минулого року".

У першому випадку інформація звучить як успіх і досягнення, тоді як у другому акцент робиться на проблемі, що залишилася невирішеною.

Ефект фреймінгу має величезне значення в контексті соціальних, політичних та економічних рішень, оскільки показує, як певні рамки можуть впливати на наше рішення і сприйняття реальності.

2.4) Гало-ефект

Чи дивувалися ви, чому блогер рекламує заправку? Ще вчора він розповідав про своїх котиків, а сьогодні раптом переконує вас у тому, яка чудова ця заправка. І чомусь ви готові йому повірити.

Це приклад гало-ефекту – когнітивного упередження, коли наша симпатія до когось через одну характеристику (зовнішність, почуття гумору, експертність у певній сфері) поширюється на інші аспекти.

Якщо вам подобається блогер через його харизму чи гумор, вам більш вірогідно буде здаватися, що він розбирається й у інших темах в яких він не є експертом.

Гало-ефект активно використовується в маркетингу: бренди співпрацюють із популярними людьми, знаючи, що їхня популярність створює “ореол довіри” до всього, що вони рекламують.

Тож наступного разу, побачивши таку рекламу, подумайте: чи це обґрунтована думка, чи лише гра на вашій симпатії до особистостей?

2.5) Ефект володіння

Чи є у вас вдома річ, яку ви не продасте навіть за 1000$, хоча її реальна ціна не більше 50 гривень? У мене, наприклад, це книги. Я маю вдома цілу колекцію прочитаних книжок, які мають для мене особливу цінність. Навіть якщо мені запропонують купити аналогічну книгу за 1000 гривень, я відмовлюся, бо це не буде та сама книга, яку я читав і яка належить мені.

Це і є ефект володіння – когнітивне упередження, через яке ми надаємо значно більшу цінність речам, якими вже володіємо, ніж тим, які не є нашою власністю.

Цей ефект підтверджений багатьма експериментами. Наприклад, в одному дослідженні, який наводить до прикладу в своїй книзі “Мислення швидке та провільне” Даніел Канеман учасники, які отримали квитки на матч, були готові продати їх за ціною, у 14 разів вищою, ніж ті, хто хотів їх купити. Для власників квитків емоційна цінність володіння перевершила ринкову, і це тільки від одного факту володіння цими квитками.

Ефект володіння працює не тільки для матеріальних речей, але й для ідей чи проєктів, які ми створили. Ми схильні переоцінювати те, що вважаємо “своїм”, бо наділяємо це емоційним значенням, яке важко виміряти грошима.

2.6) Ментальний облік

Чи бувало у вас таке: ви стоїте в магазині й хочете купити авокадо. Але ціна без знижки – 80 гривень, і ви починаєте думати: “Цього місяця я вже витратив(-ла) гроші на нові курси, це не вкладається в мій бюджет”. І ви відмовляєтеся від покупки.

Наступного дня ви йдете на сніданок у ресторан зі знайомим і без жодних вагань замовляєте тост із авокадо за 250 гривень.

Хоч у обох випадках ви витрачаєте гроші на їжу, ваш мозок сприймає ці витрати по-різному.

1) — У першому випадку це потрапляє у “кошик повсякденних витрат”, які потребують суворого контролю.

2) — У другому випадку це вже “кошик розваг” чи “досвіду”, де витрати здаються більш виправданими.

Це когнітивне упередження називається “ментальний облік”.

Воно пояснює, чому люди розподіляють свої гроші на умовні “рахунки” або “кошики” і приймають рішення залежно від їхнього призначення, а не реальної вартості чи користі.

Розуміння ментального обліку допомагає уникати фінансових пасток і приймати більш зважені рішення.

Тож наступного разу подумайте:

— “Чи дійсно ця витрата виправдана потребою, чи це лише вплив обставин та контексту?”

2.7) Упередження доступності

Ви сидите в літаку й хвилюєтеся. Напередодні ви бачили новину про авіакатастрофу, і тепер у вашій голові прокручуються всі сцени з фільмів та серіалів, де літаки падали. Через три години ви благополучно виходите з літака, сідаєте в таксі й зітхаєте з полегшенням, зовсім не думаючи про те, що в автокатастрофах гине в тисячі разів більше людей, ніж в авіакатастрофах.

Це яскравий приклад когнітивного упередження доступності. Речі, які опинилися у вашому полі уваги – новина про падіння літака або кадри з фільмів, – безпосередньо впливають на ваше сприйняття ризику.

Інформація, яка привертає нашу увагу (наприклад, через медіа чи особистий досвід), здається нам більш поширеною або ймовірною, ніж вона є насправді. Ви можете подумати, що кількість якоїсь інформації чи вірогідність події зросла, хоча насправді їхній рівень залишається стабільним. Це лише тому, що ваш мозок поставив цю тему у фокус уваги.

Розуміння цього упередження допомагає більш критично оцінювати інформацію та уникати необґрунтованих страхів.

2.8) Упередження підтвердження

Чи є у вас друзі, які підтримують виключно одного політика? Вони стежать за його виступами, читають лише позитивні новини про нього і завжди готові довести, що саме він є найкращим лідером. Будь-яка критика або альтернативна інформація здається їм неважливою, маніпулятивною або просто неправдивою.

Це приклад упередження підтвердження – когнітивного упередження, коли люди шукають, помічають і запам’ятовують лише ту інформацію, яка підтверджує їхні переконання, ігноруючи протилежні факти.

Такі люди підсвідомо створюють інформаційну “бульбашку”.

> — Вона складається з даних та джерел, які підтримують їхні погляди. Це може бути читання новин виключно з певного каналу чи сайту, спілкування з однодумцями, фільтрування фактів і акцент лише на позитивних сторонах політика.

Сучасні соціальні мережі підсилюють цю бульбашку. Алгоритми пропонують користувачам контент, який відповідає їхнім інтересам і поглядам, підкріплюючи їхнє упередження підтвердження. Через це людина може відчувати, що її думка – абсолютна істина, бо “всі” її підтверджують.

Частина 2. Де ми є найбільш вразливими перед маніпуляціями та як вони працюють?

Когнітивні упередження це тільки одна, хоч і вагома, частина процесів, які штовхають нас вестись на маніпуляції та дезінформацію.

В цій частині ми більш практично, на прикладах, розглянемо, яким чином дезінформація впливає на нас і до чого тут когнітивні упередження та медіаграмотність.

Важливо розуміти, що наш мозок не є машиною, яка може безмежно обробляти тонни інформації, яка потрапляє до нього кожного дня. У нього є певні обмеження і у моменти перенасичення, або банальної втоми, він може

помилятись, а наша система критичного мислення пропускати твердження, ідеї та переконання, які мають за мету ввести нас в оману.

Не секрет, що із розвитком цифрових технологій, зокрема із появою соціальних мереж, ми стали дедалі більше часу проводити ''в мережі''. Стрічки Facebook, Instagram, X чи будь-якої іншої платформи стали майже незмінними частинами нашої буденності. Завдяки своїй легкодоступності та зручності вони стали місцем, де ми щодня можемо зустрічатись із маніпуляціями, дезінформацією, фейками тощо.

Ба більше, **алгоритми, на основі яких працюють соціальні мережі, *інколи посилюють нашу вразливість* перед маніпуляціями.**

Адже

> **1) — вони можуть рекомендувати у стрічці контент, який викликає емоції, змушує писати коментарі, вступати у палкі дискусії або поширювати його далі.**

На жаль,

> **2) — на таких вразливостях та «упередженнях» дуже часто спекулюють недоброчесні користувачі, аби поширювати шкідливі наративи, теорії змови, дезінформацію, шахрайські схеми тощо.**

(1)

Один із прикладів того, наскільки сильними та важкодоступними для спростування стають інформаційні бульбашки у соцмережах, є історія із соцмережею X (Twitter).

Досліджуючи принципи роботи платформи та поведінку людей на ній, аналітики побачили закономірність, за якою політичні погляди людини можна визначити, якщо поглянути на політичні погляди її друзів. Тут ми стикаємось із упередженням підтвердження (детальніше про нього у першій частині). Інколи це може відбуватись несвідомо, адже ніхто не любить критики. Ба більше, дослідники побачили закономірність: соцмережі лише сприяють формуванню ''бульбашок''. На прикладі X (Twitter) вони визначили, що соцмережа добре ідентифікує людей зі схожими вподобаннями та починає пов'язувати їх між собою.

Вони пишуть: *''Наш аналіз даних, зібраних під час президентських виборів у США 2016 року, показує, що акаунти в Twitter, які поширювали дезінформацію, були майже повністю відрізані від виправлень, зроблених фактчекерами''*. Тобто справа не лише у тому, що соцмережі пов'язують таких людей, а й, де факто, починають ізолювати їх у ''бульбашках'' майже без можливості проникнення перевірених фактів чи альтернативних позицій.

Водночас варто розуміти, що факт-чекери не можуть перевірити усього контенту, адже це складна процедура, яка вимагає конкретних навичок, ресурсів, а найважливіше – часу. Через надзвичайно швидкому ритмі соцмереж, багато дезінформації, теорій змови та маніпуляцій можуть бути просто втраченими із поля зору таких осіб чи організацій.

Заради справедливості варто зазначити, що

> **— платформи *мають певні інструменти*, які допомагають користувачам *виходити за межі своєї інформаційної «бульбашки».***

До прикладу, в тому ж X (Twitter) є сторінка «Що відбувається», де користувач може знайти інформацію про новини та контент, що популярні зараз на платформі. Важливою рисою її є те, що вона не стільки підлаштовується під вподобання кожного індивіда, скільки демонструє загальну тенденцію того, що популярне в мережі.

(2)

Ще однією небезпекою, про яку варто говорити, виходячи із специфіки роботи нашого мозку, особливо у такому насиченому інформаційному середовищі, є факт *змагання творців контенту за увагу користувача.*

Оскільки наша увага є обмеженою, а головним завданням платформ є зберігати нашу увагу якомога довше, то чимало бізнесів, що розміщують у соцмережах свою рекламу готові жертвувати якістю контенту, заради його привабливості та покладання на те, що емоційний контент буде краще поширюватись.

Звідси виникає ще одна загроза, яка полягає у тому, що

> — алгоритми соцмереж завжди пропонують користувачу контент, який є популярним, а також має багато взаємодії зі сторони інших юзерів мережі.

Деякі дослідники називають це ***упередженням популярності***, адже те, що стає популярним завдяки алгоритмам, може не завжди бути якісним та негативно впливати на загальну якість інформації на платформі.

Говорячи про алгоритми соціальних мереж варто згадати і про ***феномен ботів*** – профілів у соцмережах, які намагаються видавати себе за справжніх людей.

> — Вони вже давно стали частиною інформаційних протистоянь, але з огляду на із розвиток технологій, штучного інтелекту та пришвидшення інформаційних потоків, почали відігравати ще більшу роль у формуванні загального ландшафту соціальних мереж.

(3)

Тут варто згадати доволі відому історію, про яку раніше писало видання The Washington Post.

> — Йдеться про російські ботоферми, які використовували для таргетування різних соціальних груп у США перед виборами 2016 року. Переважно такі боти намагались підірвати авторитет Демократичної партії, зокрема тодішньої кандидатки Хілларі Клінтон за рахунок поширення фейків, чуток та іншої неправдивої інформації. Окрім цього, одним із завдань було розколоти суспільство, посіяти ненависть та недовіру громадян одне до одного через паразитування на суспільно-значущих темах: культура, раса, економічний дохід, релігія тощо.

A Russian Facebook advertisement released by the House Permanent Select Committee on Intelligence.

Одна з картинок, яка фігурувала у розслідуванні

make a strong and peaceful responce to these!

A Russian Facebook advertisement released by the House Permanent Select Committee on Intelligence.

Одна з картинок, яка фігурувала у розслідуванні

Розслідувачі говорили про те, що

> **— злочинцям майже із хірургічною точністю вдалось налаштувати *таргетування* потрібних цільових аудиторій завдяки можливості купівлі реклами на платформі Facebook.**

У ході справи компанія визнала, що не вжила достатніх заходів для захисту користувачів від поширення цих інформаційних атак.

Але водночас заявила, що наразі не існує ефективних методів для боротьби із такими явищами, адже це наслідки роботи креативних, організованих та добре фінансованих угруповань.

(4)

Ще одним показовим прикладом використання ботоферм є дезінформаційна кампанія, яка проникла всередину соціального руху, котрий отримав назву ***Blaxit***.

— Хоча такий рух реально існує, злочинці проникли у його середовище із метою посилення суспільних поділів, нагнітання ненависті та паразитування на протиріччях довкола становища темношкірого населення США. Ботоферми відіграли ключову роль у посиленні цих наративів, автоматизуючи розповсюдження контенту, імітуючи людську взаємодію та збільшуючи видимість для створення ілюзії легітимності.

Розглянемо приклад такої картинки та посилу, який закладали її автори. Тут ми можемо побачити одразу декілька провідних ідей: афроамериканці не є справжніми громадянами США, спекулювання на темі рабовласницької культури країни, яка домінувала у минулому, а також теза про те, що уряд країни не дбає про цей прошарок населення.

Blaxit tweet from @OfficialBlaxit. Credit: Screenshot by TaSC.

Одна з картинок, які поширювали для дискредитації руху Blaxit

Через захоплення *хештегів* і проникнення в *обговорення*, пов'язані з расовою справедливістю (як на прикладі вище), кампанія покладалася на алгоритми соціальних мереж, щоб

1) — загнати користувачів у "ехокамери",

2) — поляризувати спільноти та

3) — порушити демократичний дискурс.

Ця маніпуляція

1) — підривала довіру до справжніх соціальних рухів за справедливість.

Вона також

2) — сіяла плутанину щодо реальних суспільних проблем.

Це ілюструє, як

— *онлайн-платформи* можуть використовуватися для *дестабілізації суспільства* через

1) — автоматизовані облікові записи та

***2) — психологічні маніпуляції*.**

Хоча може здаватись, що боти не становлять серйозної загрози, в реальності їхній вплив дуже серйозний та становить вагому загрозу для безпеки цілих країн.

(5)

Дослідники незалежного аналітичного центру CNA у своїй праці, присвяченій темі ботоферм та небезпек пов'язаних із ними, твердять, що така активність в мережі становить **серйозну небезпеку для суспільств по всьому світу, особливо у країнах, що розвиваються.**

Вони визначають такі ризики, пов'язані із розвитком таких мереж ботів:

(1) Насильницькі екстремістські організації, такі як Аль-Каїда та Ісламська держава, можуть використовувати ботів у соціальних мережах для експлуатації вразливостей країн, що розвиваються, з метою подальшого ослаблення урядів, сіяння розбрату, стимулювання громадянських воєн і міжусобних конфліктів.

(2) В епоху конкуренції великих держав США, Китай і росія прагнутимуть посилення впливу в усьому світі.

Враховуючи відносно слабке середовище соцмереж в багатьох країнах, що розвиваються,

— використання мереж ботів може стати основним засобом конкурентної боротьби, адже *через відсутність обізнаності користувачів про небезпеки та можливі упередження як у системі самих платформ, так і людської системи мислення*, такі групи стають зручною ціллю для осіб чи груп, що можуть *спекулювати на цих хибах та слабкостях із метою просування власних інтересів*.

Зображення згенеровано Midjourney

(6)

Наостанок пропонуємо розглянути

— явище, яке з англійської можемо перекласти як «ями даних» або «прогалини даних» (*Data Voids*).

Іншими словами, це явища,

> **— коли люди використовують можливості соціальних мереж для пошуку інформації, особливо коли щось сталось нещодавно, але надійної інформації про це поки немає.**

Відповідно,

> — попит на інформацію перевищує пропозицію із надійних та перевірених джерел, адже такі ресурси завжди надають інформацію із затримкою, бо витрачають час та ресурс на отримання, верифікацію та оформлення цих даних.

Зображення згенероване Midjourney

Дослідники із університету Берклі пропонують таке визначення цьому феномену

– моменти вразливості, відомі як «***прогалини в даних***»:

«це коли існує високий рівень попиту на інформацію з певної теми, але низький рівень достовірної пропозиції».

Щоб знайти інформацію на популярні теми, багато з нас просто «гуглять» ту чи іншу тему і переходять за першими посиланнями на відповідні сайти.

Важливим фактором того, чому одні сайти з'являються у пошуку вище за інші, є SEO-оптимізація (***Search Engine Optimization***).

Простими словами,

— адміністрація сайту намагається робити так, аби алгоритм Google або будь-якого іншого пошуковика видавав їхній сайт першим при конкретному запиті.

Саме на цьому і спекулюють недобросовісні користувачі та групи, відповідальні за поширення теорій змови, дезінформації або ті, хто намагається просувати свій продукт.

Ось що про це говорять дослідники:

Основна проблема полягає в тому, як працюють *пошукові системи*.

1) — Bing і Google не створюють нові веб-сайти;

2) — вони виводять на поверхню контент, який інші люди створюють і публікують деінде на сторонніх платформах.

Тому

— Без створення нового контенту певні прогалини в даних неможливо швидко і легко заповнити.

Деякі з таких прогалин легко перекриваються перевіреними та достовірними ресурсами, проте чимало і таких, які дуже важко ідентифікувати та протидіяти.

Відповідно, чимало недобросовісних користувачів та злочинців використовують цю вразливість алгоритму для поширення дезінформації та заманювання користувачів на фейкові інформаційні ресурси.

Попри те, що власники пошуковим систем, до прикладу Google, намагаються боротись із цим явищем, все ще існує ймовірність того, що

— у моменти *підвищеного попиту* менш якісний, або відверто фейковий та маніпулятивний контент *буде краще показано* користувачам завдяки *кращій оптимізації сайту*.

(7)

Цікаво тут розглянути кейс такої прогалини даних у випадку зі ***звинуваченнями Ватикану та його представників у педофілії***.

Наведемо уривок із дослідження присвяченого цій темі:

> ‘’Коли великі спільноти людей підходять до новин з різними політичними поглядами, це може призводити до природного “розриву” в результатах пошуку – двох майже не пов’язаних між собою наборів інформації. Проте іноді зміни в висвітленні теми та поведінці користувачів пошуку сприяють подоланню цього розриву. Наприклад, наприкінці літа 2018 року скандал, пов’язаний із Ватиканом і сексуальними зловживаннями, був у центрі уваги. На той час пошуковий запит “сексуальні зловживання Ватикану” давав зовсім інші результати, ніж “педофіли Ватикану”, особливо на YouTube. Ці результати були розрізнені, оскільки як автори контенту, так і користувачі мали різні ідеологічні погляди”.

З часом ситуація покращилась, оскільки користувачі почали використовувати ключові слова в різних контекстах, що дозволило системі точніше розрізняти контент.

Проте ризики випадкового перетину та доступу до шкідливих матеріалів усе ще залишаються.

З цього приводу дослідники твердять:

> “Таке зближення відбулося без спеціального втручання, адже різні мовні спільноти почали взаємно запозичувати терміни, і система почала сприймати їх як схожі. Водночас контент, пов’язаний із запитом “сексуальні зловживання Ватикану”, став домінувати, оскільки ці матеріали отримували більше взаємодій і вважалися якіснішими. У процесі такого зближення термін “педофіли” почав зникати з фокусу”.

Бачимо, що **справа не лише у алгоритмі, а й у підході користувача до пошуку інформації.**

— Формулювання самого запиту передбачає певне упередження.

Часто, навіть не усвідомлюючи цього, ви можете шукати інформацію, яка буде підтверджувати вашу думку або ставлення до якогось явища чи інформації – в даному випадку до Ватикану.

***

Резюмуючи цей розділ, ми бачимо, що

1) — соціальні мережі та інтернет вже давно стали полем битви, де ми кожен раз маємо бути вкрай обережними, усвідомлюючи власні упередження та можливі маніпуляції, які підштовхуватимуть до певних дій.

2) — Інколи навіть алгоритми соцмереж, котрі мали би слугувати інтересам та вподобанням користувачів, можуть лише ускладнювати ситуацію.

Звідси розуміємо, що

3) — обізнаність у питаннях, пов'язаних із хибами, упередженнями та вразливостями нашого мислення, *важливо підвищувати та враховувати* кожен раз, коли беремо до рук свій ґаджет чи приймаємо рішення.

У наступному розділі, хочемо поговорити про декілька можливих інструментів, які можуть допомогти посилити вашу стійкість перед маніпуляціями та іншими небезпеками у мережі.

Частина 3. Що ми можемо зробити із нашою вразливістю?

Одна з головних порад – розуміти, де і як вами можуть маніпулювати.

Вивчайте, як працює наш мозок і якими методами шахраї та дезінформатори здатні "хакнути" вашу свідомість.

Щоб допомогти вам краще орієнтуватися у світі маніпуляцій та когнітивних упереджень, ми підготували список книг, які стануть чудовим інструментом для розширення знань. Ознайомтеся з ними, щоб стати більш обізнаними й захищеними від маніпуляцій.

Якщо ви або ваша організація прагне посилювати медіаграмотність своєї аудиторії, то рекомендуємо звернути увагу на гейміфікований підхід до навчання цільової аудиторії. Ніхто не любить великі тексти, а справді заглиблюються в них лише по-справжньому зацікавлені люди, які, з великою ймовірністю, вже добре обізнані в темі дезінформації та медіаграмотності. Проте коли йдеться про широку аудиторію та масового користувача, потрібно робити процес навчання простим, зручним та інтерактивним.

За кордоном та в Україні вже існують успішні приклади таких підходів до навчання, але важливо продовжувати розвивати цей підхід та охоплювати аудиторії, які не надто зацікавленні у навчанні та можуть не усвідомлювати ризики, пов'язані зі споживанням дезінформації, маніпуляціями та браком медіаграмотності.

Ось декілька прикладів, які можна використовувати як ілюстрації таких підходів.

Fakey – https://fakey.osome.iu.edu/

Проста та зрозуміла гра, яка симулює стрічку новин. Головна мета – навчитись довіряти якісним джерелам, перевіряти інформацію, ставити під сумнів гучні заголовки. Розробникам також цікаво вивчати, як люди взаємодіють із дезінформацією. Рекомендуємо також порефлексувати над вашими виборами та помилками, аби краще розуміти логіку власних дій та вразливості.

’’В кайданах Telegram. Онлайн-тест про міфи щодо російського додатку, у які ми віримо’’ – https://cedem.org.ua/mify-pro-telegram-v-jaki-my-virymo/

Цей тест розробила команда ЦЕДЕМ у рамках проєкту Telegram Detox. Він є частиною великого матеріалу, присвяченого міфам про Telegram, у які ми віримо. Головним завдання тесту було допомогти нашій аудиторії краще зрозуміти небезпеки, пов’язані із цим додатком, та підштовхнути до переходу на безпечніші альтернативи.

НотаЄнота – https://notaenota.com/#games-block

Це авторський проєкт Альони Романюк, фактчекерки, засновниці та головної редакторки проєктів “НотаЄнота”. Цей проєкт був створений із метою посилення медіаграмотності українців. У простій та зрозумілій формі він показує, як ми можемо розрізняти дезінформацію в онлайн-середовищі, а також протидіяти їй.

Рекомендації

Базові рекомендації, які можуть слугувати для вас дороговказом, коли йдеться про вашу стійкість до дезінформації та маніпуляцій.

(1) — Коли бачите інформацію, яка викликає у вас різкі емоції – зупиніться і подумайте про те, які саме емоції у вас виникають. Пам’ятайте, що багато упереджень працюють в нашій швидкій зоні прийняття рішень.

(2) — Подумайте про джерело цієї інформації, проаналізуйте його.

(3) — Спробуйте розглянути ситуацію або питання з іншого погляду, намагайтесь зрозуміти позицію та аргументи інших людей.

(4) — Спробуйте читати інформацію із декількох якісних та перевірених джерел. Досліджуйте авторські колонки у різних українських та світових медіа.

(5) — Важливо рефлексувати над власними помилками та помилками інших. Якщо ви раніше потрапляли у пастки дезінформації або маніпуляцій, то проаналізуйте свій досвід та причини помилок.

(6) — Пам’ятайте, що люди дуже по різному сприймають світ, а особливо речі, які можуть здаватись ОЧЕВИДНИМИ, адже у кожного свій досвід, який формує систему мислення та сприйняття.

(7) — Виходьте із своєї інформаційної бульбашки – читайте більше джерел, особливо тих, з якими ви не погоджуєтесь. Звичайно, медіа має бути з гарною репутацією, радимо скористатись списком білих медіа від Інституту Масової Інформації.

(8) — Дивіться на факти, а не на ваше чи інших сприйняття цих фактів, та вирізняйте факти від суджень.

(9) — Якщо ваша батарейка на нулі – це не найкращий час ухвалювати важливі рішення, краще спочатку відпочити і вже потім діяти.

(10) — Намагайтесь аналізувати, які події на вас можуть вплинути, можливо це не колега не так на вас подивився, а ви просто піддались невдалому початку ранку?

Декілька книжок на цю тематику:

- “Мислення швидке і повільне” – Деніел ***Канеман***.

Канеман наводить безліч прикладів когнітивних упереджень і результати досліджень у цій сфері. Це маст-рід для тих, хто цікавиться психологією мислення та хоче зрозуміти, як уникати помилок у прийнятті рішень.

- “Поштовх. Як допомогти людям зробити правильний вибір” – Річард ***Талер***, Касс ***Санстейн***

Автори представляють концепцію nudging (підштовхування) – як невеликі зовнішні стимули можуть спрямовувати людей до правильних рішень, не обмежуючи їхньої свободи вибору. Книга містить багато прикладів використання цієї ідеї в політиці, бізнесі та соціальних кампаніях.

- “Це не пропаганда. Подорож на війну проти реальності” –Пітер ***Померанцев***

Померанцев досліджує сучасну пропаганду, дезінформацію та інформаційні війни. Він показує, як маніпулюють свідомістю людей через медіа та соціальні мережі, та розмірковує про те, як розпізнавати й протистояти пропаганді.

- “Психологія впливу” – Роберт ***Чалдіні***

Чалдіні описує шість основних принципів переконання: взаємність, прихильність, авторитет, соціальний доказ, дефіцит і симпатія. Він показує, як ці принципи використовуються у продажах, маркетингу та міжособистісних стосунках, а також як захищатися від маніпуляцій.

- “Ефект Люцифера. Чому хороші люди чинять зло” – Філіп ***Зімбардо***

Зімбардо аналізує, як соціальні обставини та групова динаміка можуть змусити звичайних людей здійснювати аморальні або жорстокі вчинки. Книга включає дослідження реальних подій, таких як катування в іракській в’язниці Абу-Грейб і показує, як наше мислення може бути затьмарене через зовнішні фактори.

***

№ 899

Угода з "хрещеним батьком". Що насправді можуть отримати США після договору про надра

2025-05-03

Кущ

Угода про створення Американсько-Українського інвестиційного фонду відбудови знаменує початок нової віхи в нашій історії стосунків зі США.

Спробуємо розібратися, як вона працюватиме і наскільки американці зможуть масштабувати свій вплив на українські надра і видобуток.

30 квітня 2025 р. уряд схвалив проект угоди.

Для підписання договору в Вашингтон вирушила українська урядова делегація.

Підписи під її текстом поставили міністр фінансів США Скотт Бессент та перша віце-прем'єр-міністр України — міністр економіки Юлія Свириденко.

Поки що в доступі є рамковий текст угоди, який буле наповнюватися конкретним змістом вже під час укладання відповідного Положення про функціонування Фонду.

За повідомленням агентства Bloomberg, далі очікується підписання двох технічних, виконавчих угод про

1) — створення Фонду і

2) — його фінансування та поповнення.

1. Як Україна стане боржником Фонду

Відповідно до рамкової угоди, кожна сторона буде вносити у Фонд свої відповідні внески.

На першому етапі це будуть умовні права користування новими українськими родовищами природних ресурсів (за виключенням тих, що вже експлуатуються) – це буде внесок української сторони.

З боку США внесками стануть майнові права за кредитними угодами та угодами поставки в Україну різноманітної технічної допомоги, передусім зброї.

Це саме майнові права на отримання плати за такими контрактами з української сторони (тобто своєрідний фінансовий факторинг, коли банки купують право на отримання плати за контрактами).

Після передачі такого права на отримання коштів за контрактами, Україна вже буде боржником Фонду, а не США.

Надалі Україна має заплатити Фонду ці гроші, але в реальності таких транзакцій, скоріше за все, не буде.

Цей *борг* погашатиметься за рахунок *прибутку Фонду*, який буде нараховуватися на внесок української сторони.

Наприклад,

(1) Фонд заробив прибуток у розмірі $1 млрд.

(2) Він розподіляється між сторонами відповідно до їхніх внесків.

(3) Візьмемо пропорцію 50/50.

(4) Тоді на користь української сторони Фонд має виплатити умовно $500 млн прибутку, так само як і на користь американської.

Але прибуток української сторони не буде фактично виплачуватися — він одразу по схемі взаємозаліку піде на погашення боргу України за контрактами із США, право на отримання платежу з якими передадуть до Фонду.

І так буде до тих пір, поки Україна не погасить свій борг за всіма цими контрактами: кредитними та матеріально-технічними угодами поставки.

2. Не тільки нові родовища. Як може збільшитися вплив США

На поточному етапі узгодили ключову позицію — йдеться лише про нові кредитні контракти, зокрема на поставку зброї.

Тобто

> — раніше висловлювані Дональдом Трампом побажання включити в пасиви/активи Фонду «міфічну заборгованість України» перед США у $350 млрд ***поки що лишилися без задоволення.***

Йдеться виключно про нові родовища корисних копалин, які ще не розподілені між надрокористувачами.

Це переважно цінні мінерали та енергоносії: літій, графіт, германій, титан, ніобій, тантал, стронцій, марганцева руда, тощо.

А також нафта та природний газ.

Значна частина рідких мінералів (що їх Трамп іноді називає рідкоземельними — звужуючи спектр родовищ), які використовуються у новому технологічному укладі і є в розпорядженні України, стануть об’єктом управління з боку Фонду.

Особливо слід звернути увагу на графіт, германій та літій — поклади цих природних ресурсів в Україні досить значні, особливо графіту та германію.

Варто відзначити й марганцеву руду, адже в Україні сконцентровано понад 50% від світових запасів цієї сировини, яка відіграє значну роль в металургії (виробництві феросплавів).

Але тут не слід особливо покладатися на норму угоди щодо управління виключно "новими родовищами".

Справа в тому, що

— в нашій країні будь-які родовища можуть стати "новими".

На відміну від США, в Україні немає права власності на природні надра — вони за Конституцією належать народу.

Кабмін лише *уповноважений* здійснювати *управління* цими ресурсами

— видавати дозволи на видобуток, термін яких може закінчитись або дозвіл може бути достроково розірваний.

У такому випадку Україна заплатить колишньому надрокористувачу компенсацію (можливо, навіть за рішенням суду), а Фонд отримає "чисте право" на надрокористування, яке він продасть новому власнику.

Усе, на що може розраховувати колишній власник, — це компенсація та матеріальне обладнання ГЗК (машини та інше устаткування).

Суто теоретично

— Фонд може стати найбільшим отримувачем природної ренти в країні.

Управлятись він буде як партнерство на паритетних началах представниками України і США.

Але, враховуючи вплив американського посольства в Україні, це буде, скоріш за все, суто проамериканське правління.

3. Трьохтактна схема управління

Сама схема функціонування Фонду виглядає так:

маємо своєрідну «*трьохтактну схему*», за якою Фонд:

(1) - Отримує активи у вигляді родовищ корисних копалин.

(2)

(3) - Отримує ренту та інвестує її у формування стратегічної інфраструктури для вивезення цієї сировини: залізниці, порти тощо.

(4) - Розподіляє прибутки між учасниками, отримані як у вигляді сировинної ренти за видачу дозволів на видобуток, так і у вигляді доходів від експлуатації інфраструктурних об’єктів.

Фактично Фонд концентрує в своїх руках весь *ланцюг доданої вартості* у системі *надрокористування* України:

> **— видачу дозволів, отримання ренти, розбудову сировинної та транспортної інфраструктури з вивезення сировини, отримання логістичних та транспортних доходів від її експорту.**

Це як надавати фермеру в оренду землю для вирощування збіжжя і одночасно продавати йому послуги із зберігання врожаю на власному елеваторі та послуги з помолу зерна на власному млині

> **1) — більша частина доданої вартості в цій моделі буде залишатися не у фермера, а в орендодавця й одночасно власника елеватора та млина.**

При цьому

> 2) — прибутки Фонду не будуть оподатковуватися в Україні,
>
> 3) — а репатріація доходу в США (після 10 років функціонування) — не підпадатиме під дію валютного регулювання України.

Тобто

> **— заборонити цей вивіз капіталу з країни буде неможливо.**

4. Скільки може заробляти Фонд

Скоріш за все, **США не розраховують надати Україні значну фінансову та матеріально-технічну допомогу за каденції Трампа.**

Цей кредитний потенціал обмежений доходами, які Фонд зможе отримати.

Скільки це може бути?

Припустимо, що

> — Фонд буде отримувати сировинну ренту у розмірі $1 млрд протягом 10 років та реінвестувати ці кошти в інфраструктуру з дохідністю 10% річних.

Тоді

> — за цей період Фонд отримає $10 млрд у вигляді прямих доходів та близько $6–7 млрд — за рахунок прибутку від інфраструктури (і це ще надто оптимістичні оцінки).

Звичайно, так буде,

— якщо під лавину кредитів з боку США у Фонд не почнуть передавати всі державні активи підряд, зокрема *залізницю*, *порти*, *Енергоатом* та *Нафтогаз*.

Але поки така перспектива, якщо вона і є, в тексті Угоди не проглядається.

5. Понятійний вимір

І на завершення варто звернути увагу на реальний характер таких документів.

Це більше «*понятійна* Угода», яка засвідчує геополітичну присутність США в Україні.

— Це своєрідний аналог угоди із "хрещеним батьком" , поки він не потребує твоїх специфічних послуг, але хто зна…

Колись мешканці острова Пасхи підписали із капітаном прибульців з материка якусь угоду — точніше вони поставили під нею знаки свого вузелкового письма.

Але потім виявилося, що місцеві вожді дали згоду на вивезення дорослого населення острова на збір гуано на перуанських островах.

Звісно, зараз ситуація інша і сам текст угоди за досить значні гонорари аналізували відомі юридичні компанії.

Але *суть* таких угод завжди одна:

— створення проектної компанії з управління місцевими активами.

Як колись це робила

— Ост-Індська компанія чи

— Південно-Родезійська компанія Сесіла Родса…

***

№ 900

Dubinsky.pro
55 мин. ·
2025-05-02
Разыгрывают, как по нотам: договор о минералах - ЗАЭС - перемирие. Мы тут просто статисты, от которых нужна подпись и ратификация - они почти done. Все остальное уже договорено между РФ и США.
Через 30 дней после первой подписи о мирном соглашении - Зеленский уходит.
Это условия США (и РФ).

***

№ 901-1

Часть 1

Это уже было в *Афганистане*: Галия *Ибрагимова* в *Carnegie Politika* пишет о том, к чему привела предыдущая *ресурсная сделка Трампа* с союзником

2025-05-02

Карпец

Подписывайтесь на тг-канал: https://t.me/alexkarpets

По задумке Белого дома, это «соглашение о ресурсах» должно предоставить американцам приоритетное право на разработку украинских полезных ископаемых и контроль над ключевой инфраструктурой.

А для Украины оно станет своеобразной гарантией безопасности, потому что никто не рискнет нападать на страну, где активно работают и инвестируют американские компании.

Такая логика вызывает немало вопросов и претензий, и главная из них предельно проста.

В свой первый срок президент Трамп уже пробовал применить такую же сделку в отношениях с другим американским союзником — Афганистаном. Но ее подписание в 2020 году привело не к взаимной экономической выгоде и прочному миру, а к стремительной дестабилизации.

В ходе предвыборной кампании Трамп жестко критиковал демократическую администрацию за бессмысленное вложение миллиардов долларов в далекую от американских избирателей Украину, охваченную войной. Выиграв выборы, Трамп установил контакт с теми, кто до тех пор не считался приемлемым партнером для переговоров и даже находился под санкциями. А официальные власти страны-союзника отстранены от и узнают о результатах лишь постфактум (Речь о переговорах Трампа/Уиткоффа с Москвой).

То же самое можно сказать об афганской политике Трампа в его первый срок.

Он всегда называл присутствие американских войск в Афганистане бессмысленным и обременительным, возмущаясь тем, что Вашингтон потратил на эту страну более $1 трлн, а ситуация там не стала стабильнее. Бизнесмен и политик настаивал, что США должны инвестировать в собственную инфраструктуру, а не восстанавливать чужие страны.

Избравшись в первый раз президентом в 2016 году, Трамп некоторое время колебался, не зная, как решить афганскую проблему так, чтобы ситуация не выглядела так же неудачно, как решение Барака Обамы вывести американские войска из Ирака в 2011 году, приведшее к подъему ИГИЛ.

Тогда проамериканский президент Афганистана Ашраф Гани, чтобы удержать внимание Трампа на афганской теме, предложил ему доступ к местным природным ресурсам — в частности, к редкоземельным металлам.

Власти США утверждали, что Афганистан располагает запасами меди, железной руды, золота и других ресурсов на сумму около $1 трлн, хотя независимые эксперты считали эти оценки сильно преувеличенными.

Так или иначе, сделка Трампа заинтересовала: он увидел в ней возможность компенсировать американские расходы, связанные с многолетней афганской войной. А для Кабула такая договоренность, подразумевавшая долгосрочное присутствие американского бизнеса, стала бы своеобразной гарантией безопасности.

Однако идея хоть и понравилась Белому дому, не вызвала энтузиазма у американских компаний. Разработке афганских ресурсов мешали затяжная война, теракты, коррупция и общая нестабильность в стране.

Тем не менее отступать Трамп не хотел. Он продолжал говорить, что США должны перестать тратить миллиарды долларов на далекую страну и как можно скорее передать ответственность за нее соседним государствам — Индии, Пакистану и России.

На фоне все больших успехов талибов концепцию ресурсной сделки пришлось немного изменить. Соглашение решили заключать с ними, чтобы получить возможность вывести американских военных и сэкономить деньги налогоплательщиков.

В 2018 году Вашингтон начал неформальные переговоры с «Талибаном». При этом официальные афганские власти были отстранены от диалога, что стало в глазах многих подтверждением, что даже американцы не воспринимают их всерьез.

Формально сразу после заключения сделки США с талибами в Афганистане должны были начаться межафганские переговоры. Но в их перспективу уже никто не верил. **Афганские власти и военные, осознав, что американцы готовятся уйти без каких-либо гарантий безопасности, потеряли мотивацию продолжать службу.**

Однако Трампа это мало волновало. В США начиналась предвыборная кампания, и формальное завершение войны в Афганистане могло создать ему образ миротворца и стать важным аргументом для переизбрания.

В итоге 29 февраля 2020 года США подписали с «Талибаном» ***Дохийское соглашение***.

> ***«Это огромное достижение. Мы заключили сделку, которая положит конец этой бесконечной войне и вернет американских солдат домой»***, — не скрывал тогда радости Трамп.
>
> — Документ не был подписан ни американским президентом, ни даже тогдашним госсекретарем Майком Помпео. Со стороны США подпись поставил Залмай Халилзад, спецпредставитель президента по Афганистану. Лидер талибов Хайбатулла Ахундзада также воздержался, поручив расписаться своему сподвижнику, богослову Абдулу Гани Барадару.

Все это лишний раз указывало, что стороны по-прежнему не доверяют друг другу и сомневаются в эффективности достигнутых договоренностей.

Так или иначе, сделка состоялась.

> — Документ хвалили за точность формулировок и четкие сроки вывода иностранных войск — 9, 5 месяцев с момента подписания.

Соглашение также описывало перспективы экономического сотрудничества двух стран.

> **1) — Американцы пообещали снять санкции с «Талибана» и исключить его из черных списков международных организаций. А**

2) — талибы обязались не допустить возвращения в Афганистан «Аль-Каиды» и других террористических группировок.

Для начала переговоров с официальными афганскими властями «Талибан» потребовал освободить 5 тысяч своих заключенных, пообещав в обмен отпустить тысячу афганских военных. Власти сочли обмен неравноценным — среди заключенных было немало террористов. Но Вашингтон вынудил Кабул принять условия талибов.

Для баланса Трамп грозил карами и «Талибану», если тот не будет соблюдать условия сделки. Но эти угрозы не воспринимались всерьез: все понимали, что США стремятся как можно скорее покинуть Афганистан, а что станет со страной позднее — Вашингтон уже не волнует.

И действительно, выиграв президентские выборы 2020 года, Джо Байден назвал соглашение Трампа с талибами «плохим», но не стал его отменять. Повторные переговоры вряд ли привели бы к иному результату, а американское общество устало от этой войны. Так что Байден признал обязательства по сделке Трампа, лишь сдвинув дату вывода войск с мая на август 2021 года.

Диалог между талибами и афганскими властями застопорился, едва начавшись. Теракты и нападения на правительственные объекты возобновились. Талибы заявляли, что полное выполнение условий соглашения возможно лишь после вывода американских войск.

Это явно противоречило договоренностям и могло бы стать основанием для отсрочки вывода американских военных.

Но не стало: чем дольше США оставались в Афганистане, тем чаще талибы прибегали к насилию, в том числе против мирных жителей и американских солдат.

В итоге

1) — в августе 2021 года и войска США, и президент Гани покинули страну, а власть захватили талибы.

2) — С тех пор в Афганистане так и не появилось ни стабильности, ни безопасности, ни американских инвестиций.

Впрочем, о ***ресурсной сделке Трампа с талибами*** тоже мало кто вспоминает — даже в момент, когда такое же решение пытаются применить в Украине.

От себя комментировать особо нечего. Как говорили древние,

— ***sapienti sat***, то бишь умному достаточно.

Больше всего пугает

> **— поразительная схожесть афганского сценария с происходящим сейчас, с точностью до «х-р знает о чем переговоров Уиткоффа от имени Трампа с Москвой».**

Поэтому все эти распространившиеся в интернете глубокомысленные анализы текста «сделки о ресурсах», между Украиной и Штатами вызывают кривую ухмылку…

«Сделка» с талибами, как видим, тоже была выписана красиво…

> https://carnegieendowment.org/russia-eurasia/politika/2025/04/afghanistan-usa-rare-earth-deal?lang=ru&center=russia-eurasia

***

№ 901-2

Часть 2

Сюжет вокруг ресурсной сделки становится все более «лихо закрученным»:

Politico пишет, что было подписано не только общее «соглашение ни о чем», но и *два технических соглашения*, которые

> **1) — общественности пока не показывают, а**
>
> **2) — в сумме содержание подписанного представляется все менее безобидным для Украины**

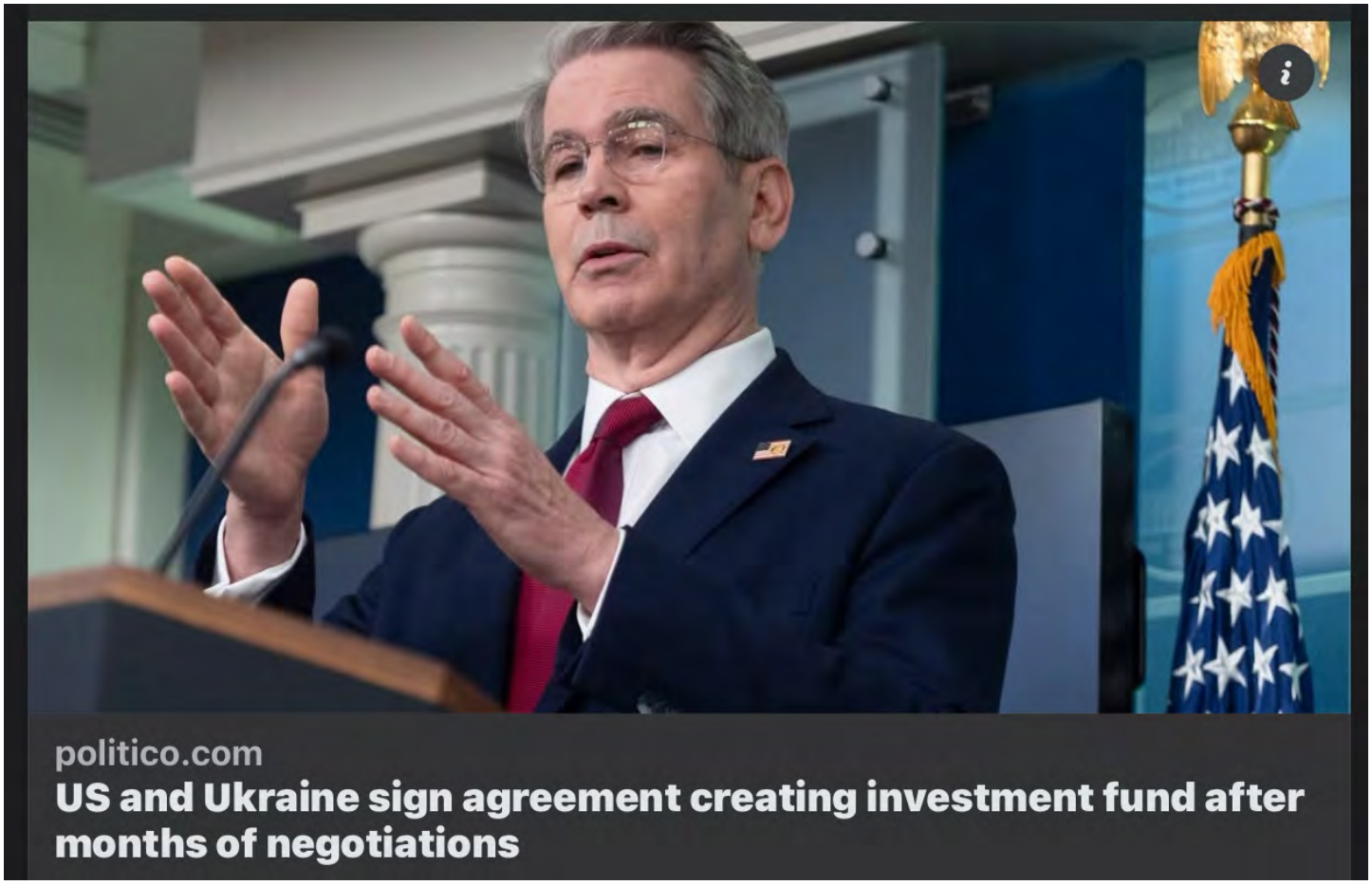

Подписывайтесь на тг-канал: https://t.me/alexkarpets

2025-05-02

Карпец

Как отмечает Politico, после того, как в среду в Вашингтон прибыла вице-премьер Украины Юлия ***Свириденко*** для подписания соглашения, снова возникли затруднения .

Украина отказалась подписать основной экономический пакт и два дополнительных технических соглашения.

Представитель США подтвердил, что стороны подписали все три соглашения после того, как Украина в последний момент запросила некоторые изменения, а Минфинансов США занял «жёсткую позицию».

Украина приветствовала сделку как *«новый этап в нашем сотрудничестве с США»*

> ***«Мы получаем не только инвестиции, но и стратегического партнера, который будет работать с нами над развитием экономики и внедрением инноваций»***, — сказал ***Свириденко*** .

Киев хотел гарантировать, что сделка не будет учитывать прошлую военную помощь США, которая, как заявила Украина в среду, была включена в сделку.

> ***«Соглашение сосредоточено на будущей, а не прошлой военной помощи США»***, — говорится в ***украинском информационном бюллетене*** .

В то же время, ***Трамп*** в своих публичных комментариях по поводу сделки по поставкам полезных ископаемых охарактеризовал ее как

> **— способ для американских налогоплательщиков *возместить* около *120 млрд долл* помощи, которую США направили Украине с начала войны** (От себя: Трамп вообще несет чушь о 350 млрд).

Кроме того, ***замглавы аппарата Белого Дома*** Стива ***Миллера*** заявил:

> ***«Цель соглашения – возместить расходы США. Это ключевой момент. Возмещение тех сотен миллиардов долларов, которые американские налогоплательщики потратили на субсидирование войны в Украине. Это форма возврата средств Штатам. И это один из самых важных моментов, которые стоит понять»***.

Как все это можно понимать с учетом якобы наличия еще двух неопубликованных документов.

Украинское правительство заявляет, что

> 1) — в подписанном варианте сделки по недрам нет пункта о возмещении американцами уже оказанной Украине помощи, что очень странно, учитывая многократные заявления Трампа.
>
> 2) — В тексте лишь написано, что США могут включать новую помощь (если она будет) как свой взнос в фонд.

Но опубликованный Кабмином текст сообщения (коммент 1)

Текст соглашения о ресурсах между США и Украиной

> https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/681/339/e31/681339e31d3dd033825712.pdf

не содержит вообще никаких обязательств для американцев вносить взносы в инвестиционный фонд, а Украина обязана вносить туда половину доходов от лицензий.

Порядок управления этим Фондом и распоряжения его средствами должен был прописан в отдельном договоре, который ещё не подписан или нам его не показывают.

Но там может быть прописано, например, что американцы вправе забирать себе поступающие в Фонд средства. Также, судя по тексту соглашения, американские компании получат определенные привилегии в новых

инфраструктурных проектах и в разработке полезных ископаемых. Это также может стать источником возврата уже потраченных на Украину средств.

Сайт Белого дома опубликовал заявление, содержащее подробности, которые не озвучивались правительством Украины (коммент 2).

> https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2025/05/fact-sheet-president-donald-j-trump-secures-agreement-to-establish-united-states-ukraine-reconstruction-investment-fund/

Отмечается, что, по соглашению, американским компаниям предоставляется «право первой ночи» на приобретение полезных ископаемых:

> ***«Проекты по природным ресурсам будут включать в себя полезные ископаемые, углеводороды и инфраструктуру. У США Штатам будет право первого выбора: либо приобрести их, либо назначить покупателя по выбору».***

Подтверждается, что фонд будет получать 50% роялти, лицензионных сборов и других подобных платежей от разработки ресурсов в Украине.

США будут получать прибыль от инвестирования этих ресурсов:

> ***«Средства (которые Украина будет передавать в Фонд) будут инвестированы в новые проекты в Украине, которые принесут прибыль для американского и украинского народов».***

Об американских *инвестициях* в этот Фонд ничего не говорится.

Подчеркивается, что

> ***«партнерство будет контролироваться компанией с равным представительством трех украинских и трех американских членов правления, которые будут вместе принимать решения по инвестициям и распределению ресурсов фонда»***.

В заявлении отмечается:

> «Это сильный сигнал России: США играют особую роль в игре и ***желают долгосрочного успеха Украине. Государствам, компаниям или лицам, которые поддерживали российскую военную машину, не будет разрешено извлечь выгоду из восстановления Украины»***.

«Трамп сказал в Овальном кабинете Зеленскому: «У вас нет карт. Теперь Трамп раздал ему роял флэш». Мы можем взять эти карты и показать российскому руководству», – заявил глава Минфина США ***Бессент***.

От себя напомним, что

— подобные «карты с роялями» в исполнении Трампа уже имели место в Афганистане, но окончились крайне печально.

Опубликованное соглашение о ресурсах не содержит конкретики и не отвечает на вопрос:

— чем вообще будет заниматься создаваемый инвестиционный фонд?

Единственное, что о нем известно:

— он будет создаваться совместно Украиной и США (но неизвестно в каких долях будет владение и управление им и кто будет принимать в нем решения), и Украина обязуется туда вносить средства от новых лицензий на разработку полезных ископаемых.

При этом обязательства вносить туда взносы американцами, повторим, четко не прописаны.

Соглашение не отвечает на вопросы о том,

(1) — будет ли Фонд вкладывать вносимые в него средства в инвестпроекты в Украине, либо

(2) — будет управлять инвестпроектами, либо

(3) — займётся скупкой полезных ископаемых, или же

(4) — просто будет переправлять в США собранные деньги.

Словом,

— опубликованный текст соглашения не дает абсолютно никакого представления о том, как будет функционировать сделка.

Все ключевые моменты вынесены в другой документ – ***Договор об ограниченном партнерстве***, который

(1) — либо не подписан, (2) — либо его скрывают.

О возможности второго варианта как раз и говорит «слив» в Politico о якобы подписании еще двух документов, которые публике не предъявлены.

О возможности второго варианта говорят, как показано выше, замглавы аппарата Белого дома, а также заявление Белого дома, который продолжает настаивать на том, что

— цель сделки – вернуть потраченные на поддержку Украины средства, несмотря на уверение украинского правительства в том,

что ранее оказанная помощь в долговые обязательства страны включаться не будет.

Словом, все это очень подозрительно…

https://www.politico.com/news/2025/04/30/ukraine-agreement-investment-00319855

***

№ 901-3

Часть 3

В связи с «ресурсной сделкой США-Украина», в медиа всплыл скандал вокруг так называемого *Иракского фонда развития* (Development Fund for Iraq, DFI),

созданного американцами и временной иракской администрацией сразу после завершения войны в *Ираке 2003* года

Подписывайтесь на тг-канал: https://t.me/alexkarpets

2025-05-02

Карпец

О провале затеянной Трампом «ресурсной сделки» с *Афганистаном* шла речь в одном из предыдущих постов, а теперь об «*иракском аналоге*»

Концепция фонда развития Ирака очень похожа на то, что сейчас предлагается Украине:

> **1) — средства, имевшиеся в распоряжении новых иракских властей (доходы от продажи нефти, арестованные за рубежом средства правительства Ирака и лично Саддама Хусейна) передавались в фонд, а оттуда**
>
> **2) — подрядчикам на инфраструктурные проекты по послевоенному восстановлению страны.**

Фонд функционировал с 2003 по 2010 год, потом американцы передали контроль над ним иракскому правительству, которое фонд ликвидировало.

По оценкам ООН, суммарно Фонд получил около 150 млрд долларов, что немало для страны, ВВП которой составлял тогда около 50 млрд долларов.

Значительная часть средств пошла на зарплаты госслужащим и бюджетникам.

Но

> — немалые средств ушли на инфраструктурные проекты преимущественно американским компаниям.

Один американская Kellogg Brown & Root получила из DFI около 3,5 млрд долларов, Bechtel Corporation – 2,5 млрд на восстановление систем электро- и водоснабжения, DynCorp International – около 1,5 млрд на обучение и поставки оснащения иракской полиции, Parsons Corporation – около 1,5 млрд – на строительстве школ и больниц и т. д.

Планировалось

> — восстановить теплоэлектростанции в Багдаде и Басре, канализацию и водоочистные станции – в Багдаде, Мосуле, Наджафе и Насирии, построить завод по переработке нефти в Бейджи, реконструировать аэропорт Багдада и т. д.
>
> **И средств на это хватало…**

Но на практике многие проекты не были сданы, либо сданы с задержками и не в полном объёме.

Например,

— не достроили электростанцию в Мосуле, станцию очистки воды в Саб-Аль-Бур, больницу в Эр-Рутбе, нефтезавод в Бейджи и т. д.

Аудит показал массу нарушений со стороны руководства фонда, особенно *Временной коалиционной администрации* во главе с американцем Полом Бремером.

Проверками МВФ и ООН установлено, что

— почти все контракты заключались без конкурса.

Нередко

— имели место случаи значительного завышения цен: к примеру, Kellogg Brown & Root закупала в Кувейте топливо по $1.18 за галлон, а Временной администрации продавала за $2.64. — Аудиторы из Ernst & Young обнаружили десятки проектов-призраков (преимущественно школ), которые «строились» лишь на бумаге, хотя средства на них выделялись.

— Счётная палата США выяснила, что около 18 млрд долларов из Фонда пропали в неизвестном направлении.

Ответственности за нарушения и даже явные хищения средств фонда никто не понёс.

Американские суды отказывались расследовать данные дела, так как средства DFI не являются деньгами американского правительства и не подпадают под американскую юрисдикцию.

Глава временной администрации Скотт Бреннет был награждён президентской медалью Свободы, за «особо достойный вклад в безопасность и национальные интересы США».

Здесь комментировать от себя – это только портить.

Отметим лишь, что

— с точки зрения коррупции и дерибана американцы часто не уступают нашим отечественным «умельцам».

В свое время эта тема широко освещалась в медиа. Она стала предметом расследования международным Центром по расследованию коррупции и организованной преступности (Organised Crime and Corruption Reporting Project, OCCRP), а также специально генерального инспектора по восстановлению Ирака, созданного Конгрессом США.

Более того, коррупция и дерибан в Фонде восстановления Ирака удостоились даже специальной публикации в англоязычной Википедии.

Некоторые ссылки приводятся в настоящей публикации и в комментах к ней.

https://www.occrp.org/en/investigation/iraqs-dollar-auction-the-monster-funneling-billions-to-fraudsters-and-militants-through-the-us-federal-reserve

***

№ 902

Сокращение населения в Украине = увеличение подушевого дохода?

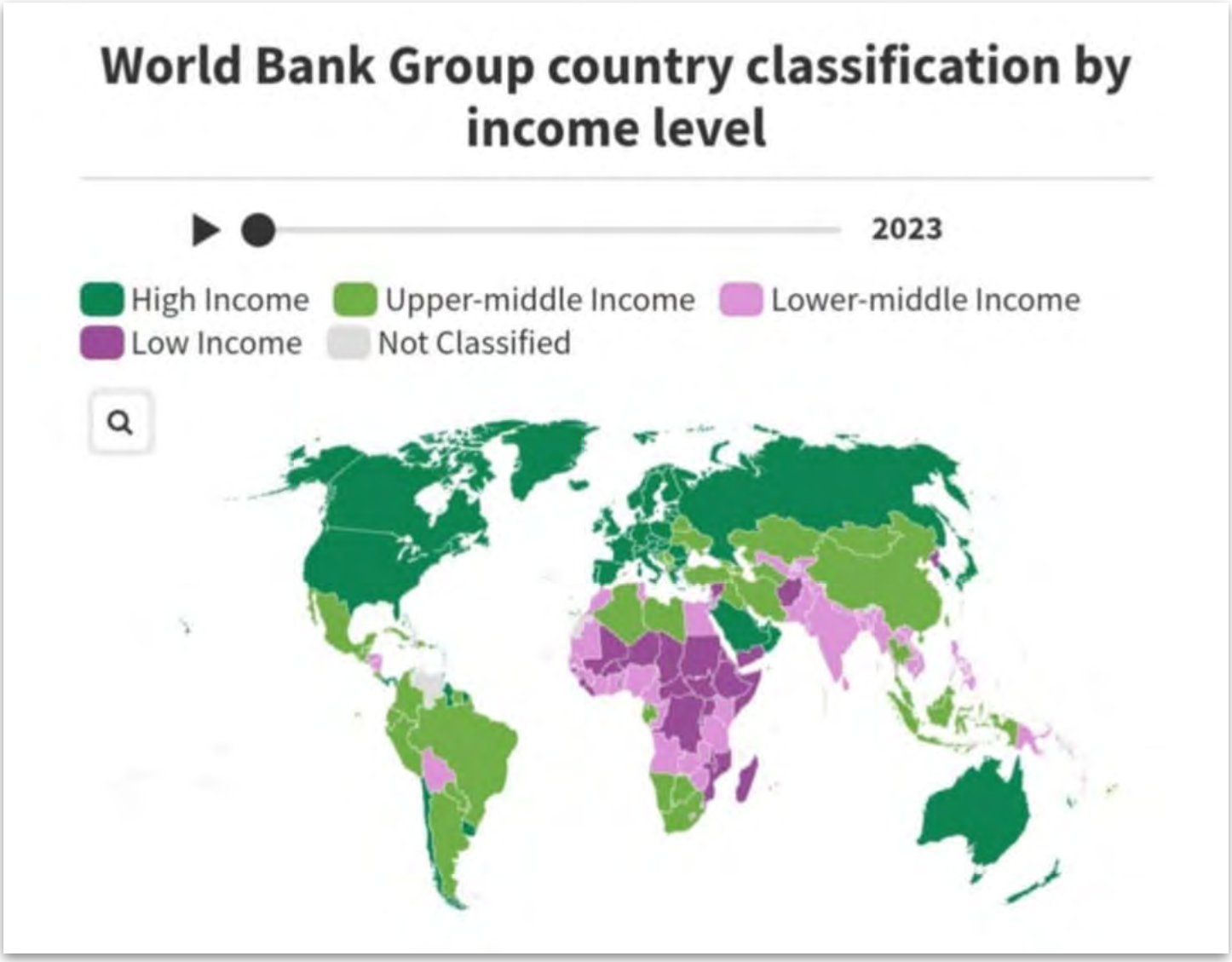

2025-05-04

Кущ

Одна из "антиловушек" Мальтуса - это *рост подушевого дохода* за счет *сокращения численности населения* при некоей постоянной константе *сырьевых потоков* в экономике.

Об этом же феномене пишут ***Аджемоглу*** и ***Робинсон***, когда описывают **феномен становления в Британии относительно свободной модели модели взаимодействия феодалов и податного сословия:**

— эпидемия чумы в Британии в позднее Средневековье опустошила страну в результате чего, ценность крестьянского сословия резко выросла:

появились свободные наделы земли и резко увеличилась оплата труда, вплоть до относительной свободы менять своего феодала.

После войны ВВП Украины даже при сохранении сырьевой специализации в перспективе может восстановиться до уровня 200 млрд дол и даже вырасти до 250 млрд.

Если к этому времени в стране будет жить примерно 25 млн человек, получим подушевой доход в размере 10 тыс дол.

Напомню,

1) — уже **многие десятилетия подушевой доход в Украине никак не превысит 5 тыс дол**,

что согласно модели ***Хантингтона*** **является уровнем крайней социальной турбулентности в виде революций, майданов и Et cetera.**

2) Средний класс начинает формироваться при подушевом доходе в 10 тыс дол и выше.

3) — Закрепление среднего класса - это подушевой доход на уровне 15-20 тыс дол.

Все, что выше 20 тыс дол - это уже общество "ценностей и потребления".

Как видим,

— с помощью планомерного экономического развития Украина не могла выйти на указанные выше показатели.

Сейчас мы - одна из беднейших стран Европы. По уровню подушевого дохода Украина находится на уровне азиатских и латиноамериканских стран.

На европейском континенте украинцы такие же бедные как балканцы (кроме словенцев и хорватов, которые богаче) и белорусов.

Что примечательно, по классификации Мирового банка, Украина находится в одной корзине - стран доходов выше среднего вместе с Монголией, Китаем, Казахстаном и странами Закавказья - то есть вместе со странами "Евразийского степного коридора".

Сейчас подушевой доход в Украине - *5 000 дол.*

В современной экономической науке есть такой чрезвычайно интересный раздел как ***«динамическое равновесие экономических систем»***.

То есть

— экономическая система находит точку равновесия, на более высоком или более низком уровнях развития.

За последние 30 лет, когда мы жили в формате квазирыночной системы (а не переходной), у нас было три пика экономического развития, когда ВВП превышал 180 млрд. дол.:

1) — в 2007-2008 и

2) — 2012-2013 и

3) — 2021 годах.

Каждый раз, выход на пик заканчивался обвалом, каждый раз вмешивался внешний фактор:

— война или глобальный кризис.

Но был еще один общий маркер кризиса:

— ***торговое сальдо товарами и услугами.***

В 2005-м году мы находились на наивысшей точке остаточного промышленного потенциала в рыночной модели, когда

1) — удельный вес промышленной продукции в структуре экспорта составлял 13%, равно как и аграрного сырья.

С тех пор ситуация только ухудшалась:

2) — аграрно-сырьевой компонент экспорта достиг 80%, а промышленный – сократился в несколько раз до 4-5%.

В 2005-м у нас был внешнеторговый профицит по товарам и услугам в размере 0,8% ВВП.

В 2008-м, данный показатель снизился до дефицита на уровне -8%.

Затем, сразу после глобального финансового кризиса – оздоровление торгового баланса и рост данного индикатора до -1,7% ВВП в 2009-м.

И снова ухудшение до -8,5% в 2013-м.

Новый обвал и очередное «оздоровление» - до -2% в 2015-м.

Очередной «круг на кризис», когда дефицит внешнеторгового сальдо начал опять расти.

Происходит это по очень простой причине:

— в период кризиса активизируется девальвация национальной валюты и общее снижение платежеспособности населения и инвестиционной активности бизнеса.

Потребительские и инвестиционные товары у нас преимущественно импортные, то есть снижение платежеспособности резко сокращает показатель импорта.

В то время как аграрный экспорт, хоть и сокращается, но не так существенно.

Вот так и происходит «***оздоровление» нашего торгового баланса.***

1) — Почему мы не пользуемся этим шансом на перезагрузку экономической системы?

2) — Почему мы запрограммированы на такие цикличные обвалы?

Сформируем простую экономическую модель.

Потребительские расходы населения на уровне 75% ВВП и склонность к импорту – на уровне 50%.

Это значит, что при условном уровне ВВП в 200 млрд дол и потребительских расходах в 150 млрд дол, параметры импорта составят примерно 75 млрд. дол.

По мере роста экономики и доходов населения, потребность в импорте будет лишь возрастать.

Она уже не будет перекрываться по сумме сырьевым экспортом (аграрным и горно-металлургическим).

В 2024-м году торговый дефицит (товары и услуги) составил $35,7 млрд или почти 19%.

Это критический показатель, который сигнализирует о возможном "обрыве" экономической системы в случае прекращения внешнего финансирования.

Но сейчас война и такой торговый дефицит обусловлен, в том числе и военными факторами.

В мирное время рост импорта частично можно компенсировать за счет торгового дефицита, предельное значение которого для нас – до 10% ВВП, то есть при показателе валового продукта в размере 200 млрд. дол., речь идет о

примерно 20 млрд. дол., которые перекрываются за счет новых кредитов и трансферов трудовых мигрантов.

Но в любом случае потолок роста импорта в такой модели до 95-100 млрд. дол., затем новый обвал.

Чтобы его избежать, нужно наращивать экспорт.

Но и здесь есть свой потолок: с учетом «зерна и мозгов», размер нашего экспортного потока в ближайшие 10 лет не превысит 100 млрд. дол. (и это в очень хорошем варианте развития событий на мировых сырьевых рынках).

Параллельно с этим, в случае завершения войны будет происходить процесс роста доходов населения и соответствующее увеличение импорта.

С учетом потенциально доступного дефицита получаем максимально возможный импорт в размере 120 млрд. дол.

А дальше могут быть только два варианта:

> **1) если *курс гривны фиксированный*, происходит очередной обвал с девальвацией на 30-50%: ВВП страны возвращается на привычный уровень в 150-200 млрд. дол., население беднеет, переходит на секкондхенд и евробляхи, доходы граждан страны падают на 10-20-%;**
>
> **2) если *курс гривны плавающий*, все будет происходить примерно в том же направлении, но с более частотными корректировками, когда курс будет снижаться на 10%, потом возрастать на 5% и т.д.**

Обвалы будут не такими глубокими, но более частыми.

В такой модели, ВВП балансирует в диапазоне 200-250 млрд. дол. (важно понимать - это в нынешних ценах, без учета инфляции доллара в будущем), доходы населения сжимаются и расширяются как гармонь на сельской свадьбе.

Простыми словами, рост нашего потребления (основанного на импорте) всегда будет сдерживаться потолком нашего сырьевого экспорта.

А сельское хозяйство, равно как и добыча природных ресурсов – это отрасли со снижающейся отдачей, когда каждый дополнительный центнер кукурузы с гектара и каждая новая тонная руды будут стоить все дороже и дороже, пока возможность наращивания производства не будет окончательно исчерпана.

Наш удел в этой модели

> **1) – подушевой ВВП в пределах до 10 тыс. дол., то есть место в группе беднейших европейских стран**

или

2) — системное снижение численности населения в два раза, что позволит увеличить уровень благосостояния оставшихся счастливчиков до уровня, к примеру, современной Турции.

Кстати, а что в других странах?

Турция с населением 83 млн. человек и подушевым ВВП на уровне 15 тыс. дол. имеет показатели экспорта на уровне 262 млрд. дол. и импорта в пределах 344 млрд. дол.

В ***Польше***, население 38 млн. человек и подушевой ВВП – более 17 тыс. дол. с годовым экспортом в 354 млрд. дол. и импортом в 341 млрд. дол.

В ***Южной Корее*** с населением в 51 млн. человек, подушевой ВВП 34 тыс. дол. экспорт – 582 млрд. дол. и импорт – 533 млрд. дол.

У всех этих экономик, есть общая черта:

1) – покрытие экспорта импортом на уровне единицы и выше (кроме Турции);

2) - удельный вес промышленности в валовой добавленной стоимости (стоимость продукции за вычетом стоимости промежуточного потребления) на уровне 45-60% - источник первичных доходов.

Для дальнейшего развития, модель которого включает в себя рост, а не сокращение численности населения и выход на более высокую, а не низкую точку динамического равновесия, Украине нужно пройти четыре этапа:

1. Отправная точка для «большого толчка» с ВВП на уровне 250 млрд. дол.

Для этого нужен верхний порог экспорта в размере более 130 млрд. дол.

2. Условная «Турция» - ВВП на уровне 400 млрд. дол.

Для этого нужен верхний порог экспорта в размере 250 млрд. дол.

3. Условная «Польша» - ВВП на уровне 600 млрд. дол.

Для этого нужен верхний порог экспорта в размере 330 млрд. дол.

4. Условная «Южная Корея» - ВВП на уровне более одного триллиона долларов.

Для этого нужен верхний порог экспорта в размере 600+ млрд. дол.

Даже для стартового толчка, *потенциала сырьевого экспорта будет недостаточно.*

Нужна реанимация существующего промышленного потенциала.

1) — Для выхода на точку «условной Турции» необходима ***реновация промышленного ядра***.

2) — Для «условной Польши» - ***структурная диверсификация по максимальной ширине линейки производимой продукции***.

3) — Для «условной Южной Кореи» - ***инновации***.

Драйверы роста трех моделей:

— синергия государственных, внутренних и внешних инвестиций.

В формате моделей:

1) — перезапуск на факторе внутреннего рынка (старт),

2) — рост производительности труда (развитие экспорта),

3) — инновации (лидерство на определенных направлениях).

Есть еще один вариант

– ничего не делать, вернуться в милую сердцу аграрную архаику, феодализацию и болтаться в полынье между циклами кризисов.

Постоянно находя основу равновесия на более низкой точке развития с одним вариантом выхода из этого «дня сурка» - **за счет уменьшения численности населения минимум в полтора раза.**

Надеясь при этом, что «малолюдные земли никто не захватит»…

Ну и для справки:

— современная постиндустриальная модель экономики - это

70% - *сектор услуг*,

25% - *промышленность* и

до 10% - *сельское хозяйство и добыча природных ресурсов*.

1) — В контексте триллионного ВВП, нам нужно добывать ***сырья*** на 100 млрд дол ежегодно (включая агро) - выполнимая задача.

2) — Производить ***промышленной продукции*** на 200 млрд дол - **это возможно лишь при новой индустриализации и новой образовательной политике**, прежде всего в отрасли технического образования и науки.

3) — И формировать ***сектор услуг*** на 700 млрд дол - можете представить себе уровень стимуляции потребительских расходов населения и, соответственно, расходов.

В нынешней аграрной модели, выход на уровень триллионного ВВП - НЕВОЗМОЖЕН.

А значит и проблематичен после войны оборонный бюджет на 50 млрд дол в год, когда нам перестанут помогать.

Нужны

1) — новые концептуальные подходы,

2) — альтернативные модели и

3) — иные носители знаний государственных менеджеров.

Акцент на *страновом билдинге* и *девелопменте страны*.

В то же время,

— аграрно-сервисная экономика на базе средних доходов населения (на 50% ниже, чем в беднейших странах ЕС), в Украине также возможна.

Но она реальна лишь в формате "антиловушки Мальтуса".

С другой стороны,

— если из 25 млн населения, 10 млн - это пенсионеры, 5 млн - дети и до 3 млн - инвалиды и ветераны, то как в такой модели развивать внутренний сектор услуг и как такую страну защищать?

То есть,

1) — динамичное развитие страны возможно лишь при условии ***репатриации населения***.

Но

2) — ***в аграрно-сырьевую модель экономики, людям «нет смысла возвращаться»***.

Высокие зарплаты - это следствие высокого уровня добавочной стоимости в экономике.

Ведь

> **— *рентные* доходы сырьевой экономики никогда не попадут в народный карман - они всегда будут распределены большими компаниями.**

Либо

> **(1) — внутренними олигархическими,**

либо

> **(2) внешними транснациональными.**

***

№ 903

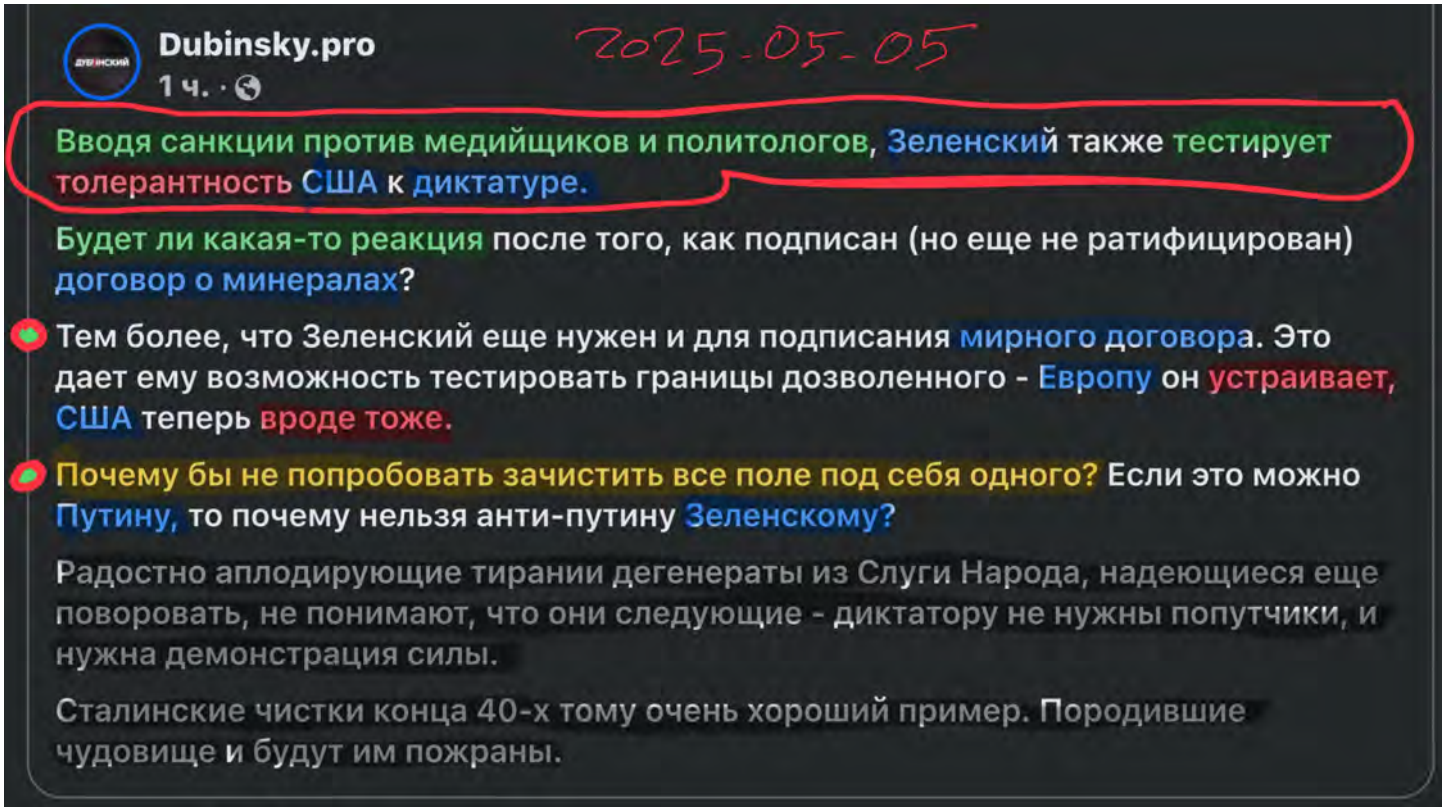

***

№ 904

Микола Точицький: «Культура — це питання безпеки. І не лише України»

Головна — Культура — 5 травня 2025, 10:16

2025-05-05

Соня Кошкіна Ксенія Білаш

Під час війни культурна дипломатія є одним з ключових напрямків державної політики і важливим чинником національної безпеки. Як частина політики м’якої сили, вона включає обмін ідеями, творами мистецтва й іншими компонентами культури, щоб установити й поглибити зв’язки між державами. Зорієнтована не розв'язати ситуативні проблеми, а досягнути довготривалого ефекту: її метою є змінити ставлення громадян інших країн до України.

Вісім місяців тому Міністерство культури очолив кадровий дипломат Микола Точицький. У рамках проєкту LB.ua *CultHub*, присвяченого культурній дипломатії, ми поговорили з міністром про її місце в державній стратегії розвитку культури, про створення міжнародного Фонду культурної спадщини, про зміну парадигми «культура як дозвілля» на «культура як безпека» та про те, чого Україна може навчити світ.

***

Соня Кошкіна: Роль культурної дипломатії під час війни складно переоцінити, їй присвячена одна з чотирьох цілей Стратегії розвитку культури до 2030 року — «Інтеграція у глобальний культурний простір». Які ви бачите тут пріоритетні вектори й напрямки роботи міністерства?

Микола Точицький: Почну з подяки нашим європейським колегам за те, що ми спільно змогли розробити цю стратегію, ухвалену в березні цього року Кабінетом Міністрів. Це план дій, за яким ми всі маємо далі рухатися. **Передісторією стратегії було звернення президента до Верховної Ради, коли, представляючи** План стійкості, **він увів поняття «культурний суверенітет».**

Це цілком новий підхід до розуміння культури. Не секрет, що культура здебільшого сприймалася як сфера дозвілля. Але глава держави говорить про культуру як про дуже важливий спосіб формування світогляду, механізм трансформації суспільства, ресурс стійкості і розвитку. Тобто це зміна філософії: від совєтського підходу до стратегування. Для нас дуже важливо, щоб стратегія була проговорена на місцевому рівні, з дієвцями культури, з міжнародними партнерами. І Європейський Союз, і наші експерти активно долучилися до її творення. Відображаючи той посил, який зробив президент, ми вибудували чотири основні цілі в цій стратегії: зміцнення людського капіталу через культурні практики; захист і примноження культурної спадщини; стійка культурна екосистема; і, як ви згадали, інтеграція у глобальний культурний простір.

Ксенія Білаш: Ви згадали декларацію президента про культурний суверенітет. На 4-й рік великої війни в нашому суспільстві, здається, склалося розуміння культури як частини національної безпеки. Але чи відбивається це в реальних змінах державних структур? Скажімо, у складі РНБО є президент Національної академії наук, але нема представника Міністерства культури. Чи вважаєте, що це треба виправляти?

Ми дійсно розглядаємо культуру як основний елемент національної безпеки, але це не означає, що міністр культури має бути в Раді нацбезпеки. Ніхто мені як члену уряду не забороняє порушувати те чи інше питання культури на рівні РНБО. У нас існує абсолютно прозорий механізм: я можу звернутися до секретаріату, він опрацює питання й винесе його на рішення РНБО.

Йдеться про глибший підхід — про фінансування культури; про вироблення тих нормативних документів, які сприятимуть захисту нашої культурної спадщини, зокрема, від забудови; про витіснення російсько-імперського спадку з нашої території і нашого мислення. Про необхідність власного якісного культурного продукту, який допоможе ламати радянські й російські міфи.

С.К.: Нещодавно ми говорили з *міністром національної єдності* Олексієм Чернишовим про те, що в нас 60 млн українців по всьому світу, тоді як в Україні близько 30 млн. Я сама рік прожила за кордоном і можу засвідчити, що в нас велика проблеми з тим, як усі ці люди репрезентують нас у світі. Оту боротьбу з міфами, про яку ви згадали,

нам дуже треба поширювати за межі країни. Який у нас для цього є інструментарій?

Річ у тому, що популяризація нашого культурного спадку — це ж робота не лише Міністерства культури. У нас є українські інституції за кордоном, є Міністерство єдності, є креативні індустрії. Наша задача — забезпечити такі умови, щоб наші мистецькі заклади й осередки могли створювати гідний культурний продукт, і [забезпечити] умови його просування. А для цього потрібна горизонтальна співпраця. Потрібна мережа, де представники європейських країн могли б і хотіли б долучатися до спільних з нами вистав і презентацій.

К.Б.: А чи є за кордоном такий запит на співпрацю, поза діаспорними колами? Зрозуміло, що нам прагнуть допомагати, поки йде війна. А як щодо більш сталої форми взаємодії?

Ви знаєте, у ***Креативній Європі*** (*програма ЄС з фінансування культури. — Ред.*) той проєкт, який роблять спільно з українцями, має більший шанс на фінансування. Запит на розуміння України, я думаю, триватиме ще довго, тому що ми розкрилися як феномен. За останні роки війни в нас з'явилося багато нових креативних напрямків співпраці. На жаль, через горе ми розкриваємося все більше. Нам потрібно буде через культуру пережити посттравматичний синдром, ще й допомогти декому з наших західних сусідів.

К.Б.: Мені здається, цікавість до України є частиною європейської мультикультуральності. Так само там цікавляться культурою «іншої Росії», і якщо у 2022–2023 роках була якась умовна пауза в підтримці російських проєктів, та й то не в усіх країнах, то тепер ця пауза завершилася.

Я вам відповім просто: **я не вірю в ідею «хорошого русского»**. І **я переконаний, що лише через нашу якісну, скажімо так, присутність у демократичному світі ми зможемо переконати, що українці як політична нація інш**і.

Незважаючи на те, що ми понад 70 років прожили в одному совєтському середовищі, за останні 30 років ми стали іншими.

Ця держава, ця країна дозволила нам стати іншими.

Завдяки чому? Завдяки тим цінностям, які в нас, очевидно, були, які ми розвивали: свобода, демократія, право на те, щоб бути іншими, право на те, щоб висловлюватися.

Натомість у Росії кого не постав на чолі — буде та сама імперія. І якщо вони хочуть якоїсь іншої Росії, треба позбуватися цієї імперії.

К.Б.: Проблема в тому, що ми з вами можемо тут скільки завгодно не вірити в «хороших русских», але наші західні партнери в них вірять.

Тим більше ми маємо доносити, що ми — інші. Не пояснювати, а показувати. А найпростіший, найякісніший шлях — робити це через культуру, мистецтво, кіно.

С.К.: А чи цього достатньо? Росіяни діють і через університети, і через релігію — у них багато інструментів, які працювали роками.

З усім цим треба працювати, і ми це робимо.

Якщо повернутися до нашої стратегії, один з її пунктів стосується формування критичного мислення, і не лише в нас, а й назовні.

Люди мають розуміти, що відбувається. І тоді, можливо, вони зможуть відрізнити українців від «хороших русских».

Ви не нав'яжете це просто через політичні декларації.

Ми всі зараз перебуваємо на етапі повної руйнації міжнародного права, міжнародних безпекових інституцій. Я думаю, багато людей сталять собі запитання, чому і через кого так відбувається.

І от наше з вами, якщо хочете, свого роду просвітницьке завдання полягає в донесенні розуміння цього. І на це — повертаючись до ваших попередніх питань — є запит.

Починаючи з нашої Ужгородської конференції про стійкість і завершуючи неформальним засіданням міністрів культури ЄС щодо захисту культурної спадщини, Україна залишається тим, хто дає відповіді на запитання.

Нас запрошують, щоб зрозуміти, що саме зараз потрібно закладати в культурний компас Європи — від захисту культурної спадщини до промоції культури, до вироблення, знов-таки, критичного мислення.

Виклики настільки глобальні, що я думаю, ця потреба ще довго буде нагальною. Не секрет, що дехто з російських творців стратегії нападу на Україну зараз стверджує, що це була помилка, що треба було почати з якоїсь зручнішої країни. А деякі політики у Європі говорять про те, що рано чи пізно Росія може напасти на їхні країни. І тут потрібно готуватися не лише до оборони; потрібно також дбати про свій культурний спадок. І до нас зараз звертаються як до країни, яка вже має в цьому унікальну експертизу.

К.Б.: Ви згадали про зустріч в Ужгороді — частина декларації, яку там підписали, стосується створення *Фонду культурної спадщини*. Розкажіть, як він буде працювати, яка його мета, хто його наповнюватиме?

Ви поставили дуже важливе запитання, адже від початку **мені як міністру культури президент України поставив завдання створити міжнародну культурну коаліцію**, або, якщо хочете, ***культурний Рамштайн***.

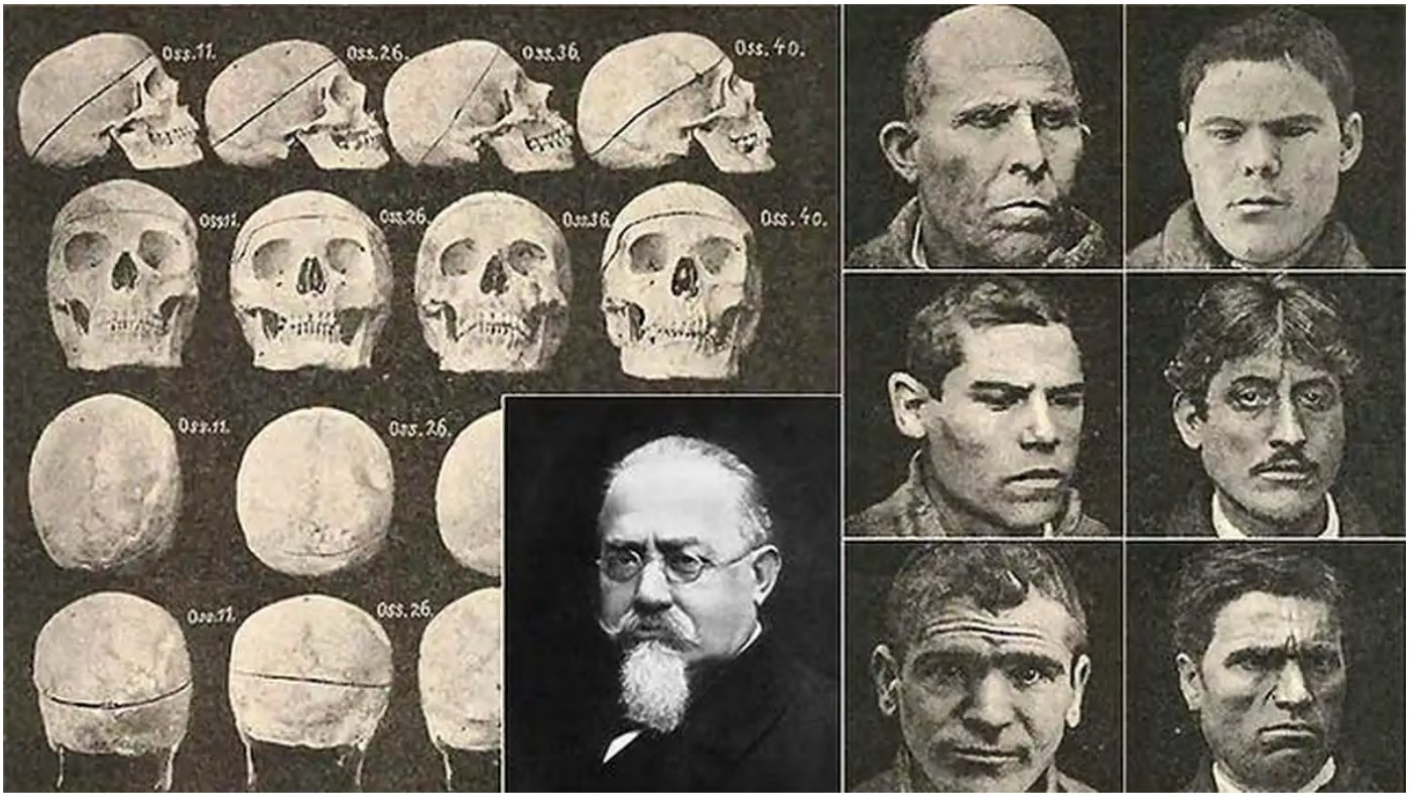

Музей и история Чезаре Ломброзо в Турине

Ми зробили перший для України ***культурний Рамштайн*** в Ужгороді, де розповідали про проблеми, які в нас існують, оцінювали завдані збитки, оцінювали потреби для відбудови, закликали партнерів **долучатися до коаліції** (*на момент публікації до* ***Декларації*** *доєдналась 31 країна. — Ред.*).

Ми говорили про те, що **нам разом треба відновлювати український і європейський культурний спадок**.

Так з'явилася ідея створити ***Фонд культурної спадщини***.

Тепер наша задача спільно з партнерами: з комісаром Європейського Союзу, з Європейською комісією, з головуючою нині в ЄС Польщею та наступною головуючою Данією — розробити перший макет цього фонду.

Механізм і деталі презентуватимемо пізніше, в липні, на ***Ukraine Recovery Conference*** у Римі.

Але

> **— ми чітко розуміємо, що цей фонд буде не лише для відновлення українського спадку, а й для відновлення європейського світу.**

Звернімося знову до ***стратегії***:

— нам потрібні фахівці в галузі реставрації, у галузі евакуації, у галузі менеджменту культури — і програми їхнього навчання можуть фінансувати з цього фонду, це буде взаємовигідно.

Якщо нам буде потрібно отримати дофінансування виготовлення фільму, також джерелом може бути цей фонд — і це вже буде копродукція, що, знов-таки, шлях на ринок інших країн.

К.Б.: Це цікава ініціатива, але чи готове до такої співпраці, наприклад, наше Держкіно? Уряд лише нещодавно повернув його в управління Міністерства культури, тому *під час підготовки стратегії сферу кіно не брали до уваги*. Чи робитимемо окрему кіностратегію?

Це питання і складне, і просте.

Складне тому що, як ви правильно зазначили, Держкіно повернулося у співпрацю з Міністерством культури нещодавно — наприклад, на етапі формування бюджетної пропозиції щодо Держкіно, Довженко-Центру ми не брали в цьому участі, і вони недоотримали того фінансування, на яке сподівалися.

К.Б.: Якщо говорити про Держкіно, то *питання не лише в розмірі фінансування, а й у тому, на що його витрачають*.

Саме так.

І тут переходимо до простішого

> **— ми вбачаємо, що повернення Держкіно [до Міністерства культури] уможливить цілісний підхід до розвитку кінематографії, яка, я вважаю, є найсерйознішим інструментом для представлення країни назовні.**

Найбільша складність не знайти фінансування, а вміння взяти і застосувати його.

У кіно величезна проблема з кадрами — мені здається, війна зачепила цю сферу найбільше.

Перше, що ми маємо зробити — це через створення коаліції із закордонними партнерами допомогти кіноіндустрії, нашим інституціям освіти вийти з новими підходами.

Це, власне, і є процес реалізації ***стратегії***.

К.Б.: Я правильно розумію: наразі не йдеться про те, що ми будемо робити окрему стратегію для кіно, просто кінодієвці мають озброїтися духом і буквою загальної стратегії і працювати в її руслі?

Стратегія ж не є чимось неживим, що ми ухвалили і відклали. Ми робили і робитимемо комунікацію з дієвцями, **нам потрібно зрозуміти, у тому числі в галузі кіно, як давати раду з усіма переліченими викликами.**

Нам потрібні законодавча база, якісні менеджери, фінансування.

Зараз наші основні інвестори в цій сфері — це німці і французи. Але на зустрічі з ними я побачив запит не просто на фінансування, але на активнішу присутність тут, на спільне творення продукту.

От під це **ми маємо трішки доопрацювати операційний план і, можливо, додати окремі елементи.**

Тому що стратегія — це про формування, розумієте?

Повертаючись, знову-таки, до послання президента — нам потрібно змінити совєтські підходи на нові європейські, на нову філософію.

І я намагаюся поширити цей меседж дієвцям культури, у тому числі в галузі кіно.

К.Б.: Я сказала б, що активна частина дієвців уже давно не живе в радянській парадигмі і не сприймає культуру як дозвілля. І зараз якраз держава наздоганяє їх і нарешті бере на озброєння те, що культурна спільнота розуміє принаймні з 2014 року.

Ви абсолютно праві.

Я, роблячи певні заміри, побачив, що наша, скажімо так, прогресивна частина мережі культурних діячів останні 7–6 років значно просунулась і тепер потрібно це все шляхом окремих проєктів вводити в систему освіти.

С.К.: Повернімося до *Ukraine Recovery Conference*. Що ще ми плануємо там показати як країна і яких результатів очікуємо?

Нещодавно ми з колегою – міністром культури Італії Алессандро Джулі проговорили назву нашої панелі, яка відкриватиме подію.

Намагалися відповісти на те питання, яке з колегами ставимо і один перед одним, і перед нашими суспільствами, і перед нашими урядами:

— що є культура для них?

Тому назвали цю панель

— не просто «*культура як базовий елемент резистентності*», а «*культура як наріжний камінь розвитку людського капіталу*».

І це твердження містить відповідь на все, тому що кожна наступна панель матиме елемент культури.

Те саме, до речі, стосується і *плану президента щодо стійкості*:

> **— і єдність, і оборона, і політика ветеранів мають культурний елемент.**

Тож

> **— на конференції ми хотіли б дати цей *сигнал* усім учасникам — це основна задача.**

Ми ж розуміємо, наприклад, щоб наповнити фонд, всі присутні повинні пройнятися його важливістю.

Тож ми будемо говорити про культуру як елемент безпеки і стійкості.

Пошкоджений пам’ятник Тарасові Шевченку біля знищеного БТР у селі Черкаські Тишки Харківської області, жовтень 2022 року

Ми не відбудуємо всього того, що втратили, якщо не залучимо до цього бізнес.

RDNA (Rapid Damage and Needs Assessment; оцінка збитків і потреб, яку спільно проводять уряд України, група Світового банку, Європейська комісія та ООН. — Ред.) нарахував втрат у культурній сфері на $24,4 мільярда, тож у найближчі 5–10 років на відбудову нам потрібно буде мінімум $10 мільярдів (для порівняння, загальний державний бюджет на

культуру у 2025 році складає 10,5 млрд грн. — Ред.). І щоб їх знайти, треба шукати зацікавлених по всьому світу і доносити, що культура — це питання безпеки. І не лише України.

Ми не можемо бути ретроградними й будувати українську культуру лише на минулому. Нам треба дивитись у майбутнє. Але також, звісно, треба берегти й нести у майбутнє те, що маємо, чого ще не зруйнував ворог.

К.Б.: Тут не можу не запитати: який зараз стан з *евакуацією* культурних цінностей?

Це важлива тема.

Наше міністерство спільно з Міністерством громад і територій, спільно з Міністерством внутрішніх справ допомагає обласним адміністраціям. До процесів евакуації долучають Збройні сили, за що я дуже вдячний. Перші два етапи евакуації переважна більшість музеїв уже здійснила. Я нещодавно повернувся із Запоріжжя, колеги були в Сумах, Харкові, Дніпрі. Можу сказати, що там є чітке бачення, що робити. Щотижнево відбувається комунікація між всіма задіяними ланками. Після такої комунікації з кожним регіональним і місцевим закладом культури ми доносимо все це до Кабміну, розподіляємо, що можемо профінансувати, [куди] залучити резервний фонд. У прем'єр-міністра що два тижні є нова інформація про те, які потреби не лише в міністерствах, а й у колег на місцях.

Цей діалог триває. Ви знаєте, що він не публічний. Можу сказати також, що є і нерозв'язані проблеми, коли йдеться про об'ємний історичний спадок — наприклад, про човни вікінгів або козаків. Як їх перевозити, як не порушити структури? Багато ще питань. Але є спеціальні комісії, ми над цим працюємо. Також маємо пам’ятати, що культурний спадок належить усім громадянам, тож дбати про нього — це також наш спільний обов’язок.

К.Б.: Оскільки основна тема нашої розмови — це культурна дипломатія, я хотіла б також згадати про *Український інститут*. Це наш основний гравець на цьому полі, і він займається цим уже сім років. Як ви бачите співробітництво?

Ми практично щотижня маємо розмову на цю тему з колегою – міністром закордонних справ Андрієм ***Сибігою*** (*Український інститут підпорядкований МЗС. — Ред.*).

До наглядової ради УІ входить моя перша заступниця Галина ***Григоренко***.

Нещодавно мали на базі МЗС із залученням УІ презентацію нових креативних ідей висвітлення спадку трипільської культури. Іншими словами: співпраця була і буде.

Як інституційна, на верхніх рівнях, так і горизонтальна, не лише в частині культури, а й у стратегічних комунікаціях.

Ми без них, правду кажучи, не справимося, будьмо відвертими.

Можливо, з огляду на те, що наш спільний календар міжнародних подій був сформований лише нещодавно, дещо робиться аврально. Але ми співпрацюємо і намагаємося ***бути креативними***.

***

№ 905-1

Новини з АОЗ: 78 млрд, міни та поглинання ДОТ

2025-05-05

ДАР'Я КАЛЕНЮК, виконавча директорка Центру протидії корупції

В п’ятницю, 2 травня, я потрапила на зустріч директора Агенції оборонних закупівель (АОЗ) зі стейкхолдерами про оголошення планів злиття Державного оператора тилу (ДОТ) в АОЗ. Зустріч відбулася англійською, адже цільовою аудиторією розмови в першу чергу були міжнародні партнери.Треба віддати належне готовності Арсена Жумаділова вперше запросити ЦПК на таку розмову, яка навряд чи була для нього приємною.

1. 78 млрд з бюджету АОЗ до ДПСУ

Жумаділов підтвердив передачу 78 млрд грн з бюджету АОЗ на закупівлі зброї Державній прикордонній службі (ДПСУ).

Раніше на запит ЦПК підтвердити чи спростувати такий перерозподіл Міноборони відмовило надати відповідь, пояснивши, що "зазначена інформація є службовою у сфері оборони, розголошення її в умовах правового режиму воєнного стану може завдати істотної шкоди інтересам національної безпеки та шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні".

Передача 78 млрд в ДПСУ, за словами Жумаділова, відбулася через невпевненість Міністерства оборони в спроможностях АОЗ швидко і ефективно провести закупівлі. Гроші перерозроділили всередині лютого, вже після того як міністр Умєров, поламавши через коліно наглядову раду АОЗ й відкликавши звідти Тараса Чмута й Юрія Джигира, призначив свого директора АОЗ – Жумаділова.

Якщо призначення відбувалося, аби посилити спроможності АОЗ професійнішим керівництвом, то чому після заходження Жумаділова на посаду Міноборони забирає п’яту частину річного бюджету агенції та віддає її прикордонникам?

Нагадаю, за попереднього керівництва АОЗ (Марини Безрукової) в листопаді 2024 року Міноборони забрало з бюджету агенції 23 млрд грн і передало

Державній прикордонній службі. Приводом для цього було нібито повільне витрачання грошей Агенцією.

Вся сума пішла авансом на контрактування боєприпасів в польської контори Lechmar, бо ті нібито обіцяли дуже швидке постачання.

Хоча

1) — **ДПСУ і досі не пояснили, який відсоток з того контракту вже поставлений**. Натомість

2) — ***опублікували псевдоіронічний допис*** із фото боєприпасів, отриманих невідомо за яким контрактом.

Загалом в 2024 Міноборони через Кабмін перекинуло 60 млрд грн з бюджету АОЗ в ДПСУ. ’

Схоже, проблеми в Умєрова з АОЗ за минулого керівництва були не в повільному витрачанні коштів чи інших проявах неефективності.

В підсумку

— передача 78 млрд в лютому цього року з АОЗ в ДПСУ демонструє, що головною причиною змін було бажання просто витрачати і передавати гроші так як потрібно міністру в ручному режимі і без заперечень з боку нового керівництва АОЗ.

2. Показники контрактування зброї

На зустрічі ***Жумаділов*** відзвітувався партнерам про швидке виконання показників порівняно з попереднім роком – з 398 млрд грн, які лишилися в АОЗ на 2025 рік після перекидання 78 млрд в ДПСУ, вже законтрактовано зброї на 314 млрд.

Цікаво, які *умови передоплати* передбачені у контрактах.

1) —.За попереднього керівництва середній відсоток передоплати становив максимум 50% від суми контракту, а

2) — до створення АОЗ відповідальний за закупівлі Департамент військово-технічної політики (ДВТП) виплачували стабільно 90% суми наперед.

Зі слів Жумаділова, на всю цю суму були взяті бюджетні зобов'язання.

Тепер відкритим лишається головне питання

– «*своєчасне виконання збройних контрактів*» та забезпечення фронту необхідною зброєю.

Керівник АОЗ не розповів про те, чи користується послугами скандальних спецімпортерів, зокрема "Спецтехноекспорту", заборгованість з постачання зброї якого сягає мільярдів гривень.

Поки невідомо, який відсоток *передоплати* АОЗ здійснив у цьому році спецекспортерам на кшталт "Спецтехноекспорту" та іншим збройним *посередникам*.

Головне в збройних контрактах не

(1) — *кількість* та *сума* підписаних договорів, а

(2) – *оперативність* та *якість* постачання озброєння за цими контрактами для війська.

Щодо рівня виконання збройних *поставок* та *обсягів* контрактування зі спецімпортерами *Жумаділов* не надав інформації,

тому ми звернемося окремо в АОЗ з офіційним запитом.

3. Контрактування мін та іншого озброєння в скандального державного заводу

Серед іншого, ***Жумаділов*** також підтвердив продовження контрактування озброєння із державного заводу, посадовцям якого СБУ нещодавно вручила підозру за свідоме постачання війську неякісних мін.

За словами директора АОЗ, виглядає так, що завод вже виправив проблему з якістю мін та нові постачання не викликають питань у військових.

До того ж, ***Жумаділов*** зазначив, що завод виготовляє інше важливе для війська озброєння, стосовно якості якого не було сумнівів.

Нам незрозуміло, на основі чого очільник АОЗ робить такий позитивний висновок, адже, якщо

1) — досі якість збройного обладнання, виробленого в Україні, гарантують не реформовані воєнпреди,

2) — лишається високий ризик закупівель бракованої зброї в українських виробників.

3) — **Після скандалу з мінами вітчизняного виробництва, які не вибухають, де воєнпреди Міноборони видали завідомо неправдивий позитивний висновок про якість, сама процедура контролю якості в Міноборони не була змінена.**

Отже, (нібито) ефективна робота АОЗ, яка в травні законтрактувала близько 80% свого річного бюджету (правда на п'яту частину скороченого після перекидки в ДПСУ), стала красивим обґрунтуванням міжнародним партнерами для злиття ДОТ в АОЗ.

Для цього в Міноборони була створена ***комісія з реорганізації***, метою якою є підготовка обох агенцій до об'єднання після воєнного стану.

«Як не дивно», очолив комісію Арсен ***Жумаділов***.

4. Де-факто злиття ДОТ в АОЗ

Нагадаю, що у вересні 2024 ***Умєров*** вперше озвучив плани об'єднати агенції, але тоді планувалося АОЗ ліквідувати через злиття в ДОТ.

Тоді своє невдоволення озвучили міжнародні партнери, зокрема в НАТО, адже лише в липні 2024 року були затверджені результати огляду оборонних закупівель, де в рекомендаціях **експерти НАТО зазначили**

— необхідність незалежної роботи обох агенцій до завершення воєнного стану.

Це зупинило спробу ліквідації АОЗ через злиття в ДОТ, але як тільки ***Жумаділов*** очолив АОЗ, концепція злиття змінилася – тепер АОЗ поглинає ДОТ.

І це вже на практиці відбулося.

Хоча

— міжнародним партнерам розповідають байку лише про "підготовчі заходи до об'єднання агенцій після завершення воєнного стану".

Жумаділов зазначив, що **очолювана ним комісія з реорганізації є управлінським органом ДОТ**.

Тобто вона, наприклад,

1) — приймає всі кадрові рішення в агенції.

2) — Роль теперішнього виконуючого обов'язки директора ДОТ зводиться до ролі "весільного генерала", аби робити видимість для міжнародних партнерів про функціонування двох агенцій.

Рішення про підписання контрактів т.в.о. ДОТ не приймає, зі стейкхолдерами також особливо інтереси ДОТ не представляє.

Ніякого нового директора ДОТ наглядова рада агенції не планує призначати, бо навіщо, якщо все одно планується злиття в АОЗ.

Взагалі позиція наглядової ради в ДОТ виглядає «дивно», бо члени ради, які мали би забезпечувати базові гарантії незалежності в корпоративному управлінні агенції, надали свою мовчазну згоду на перехід ДОТ в управління АОЗ через комісію з реорганізації.

І хоча публічно говориться про злиття агенцій в майбутньому, наглядова рада прекрасно усвідомлює, що де-факто злиття вже відбулося і зараз керує на практиці в ДОТ ***Жумаділов***.

Міжнародним партнерам ***наглядова рада ДОТ*** та ***Жумаділов*** описують, що

— **«злиття необхідне задля поширення в АОЗ корпоративної культури з прозорості та підзвітності, яка вибудувана в ДОТ».**

5. Замість висновків

Але зброя – це не яйця, які можна купувати на PROZORRO в українського ринку. І навіть з яйцями, точніше закупівлями харчів, у ДОТ далеко ще не все виправили.

Як Міноборони та Жумаділов будуватимуть прозорість, підзвітність та довіру партнерів та ринку в АОЗ, де абсолютна більшість збройних закупівель є закритими, та де переважає імпорт – поки що велике питання, яке керівник АОЗ лишає без відповіді. Адже проводити зустрічі з партнерами для вирішення цих питань – мало. Бо все будується не завдяки словам, а завдяки діям, які поки протилежне доводять.

Лише факт передачі 78 млрд бюджету з АОЗ в ДПСУ нам з партнерами довелося підтверджувати місяцями, адже не на всі наші запити очільники цих відомств готові надавати відповіді попри вимоги закону. Тому ми в ЦПК надалі виконуємо нашу роль громадського нагляду і надсилаємо чергову серію офіційних запитів в АОЗ та Міноборони.

***

№ 905-2

Тут прекрасно все))) …

Ніколов

Коли Умєров виганяв ***Безрукову*** з «***Агенції оборонних закупівель***» і переводив на прикордонників мільярди на закупівлю снарядів, то вся його група підтримки волала:

> — «Це патамуша ***Безрукова*** не справляєцця, тому на умілого ***Дейнеку*** передають 23 мільярди і умілого ***Жумаділова*** ставлять харашо працювать. Удачі, Арсен!»

І ось Арсен ***Жумаділов*** в присутності іноземних союзників **«признався»:**

> — ***Умєров*** вже при ньому забрав у АОЗу ***нові 78 мільярдів*** і віддав прикордонникам через… невпевненість Міністерства оборони в спроможності АОЗ швидко і ефективно провести закупівлі.

Аааааааааааааа!!!!!! Я просто вже не знаю як орать)))

То єсть

> 1) — Умєров вигнав Безрукову за рукожопіє,
>
> 2) — призначив в доску свого Жумаділова (він до державної кар'єри працював в приватній фірмі міністра),

але так само

> 3) — не дав йому гроші через рукожопіє))))

Друзі, ще раз.

Ми від самого початку підозрювали, що

> **— причина у цієї історії одна єдина – вивести гроші з Міноборони на ДПСУ, щоб укласти контракти з однієї єдиною польською фірмою, повністю засекретити ціни снарядів в її контрактах, вивести гроші по 100-відсотковій передоплаті, і потім довго і пєчально ждать виконання «швидких» поставок з дуже цікавими цінами.**

Саме з цієї опери недавня «відповідь прикордонників на депутатський запит» про відсоток виконаних поставок:

> — тупо запостили в фейсбук фотку з трьома снарядами. А відсоток виконання поставки так і не сказали. Бо що? Правильно)))

Цікаво, як умєровські піар-аси пояснять цей факап?

Весь текст Daria Kaleniuk https://www.pravda.com.ua/columns/2025/05/5/7510705/

***

№ 906

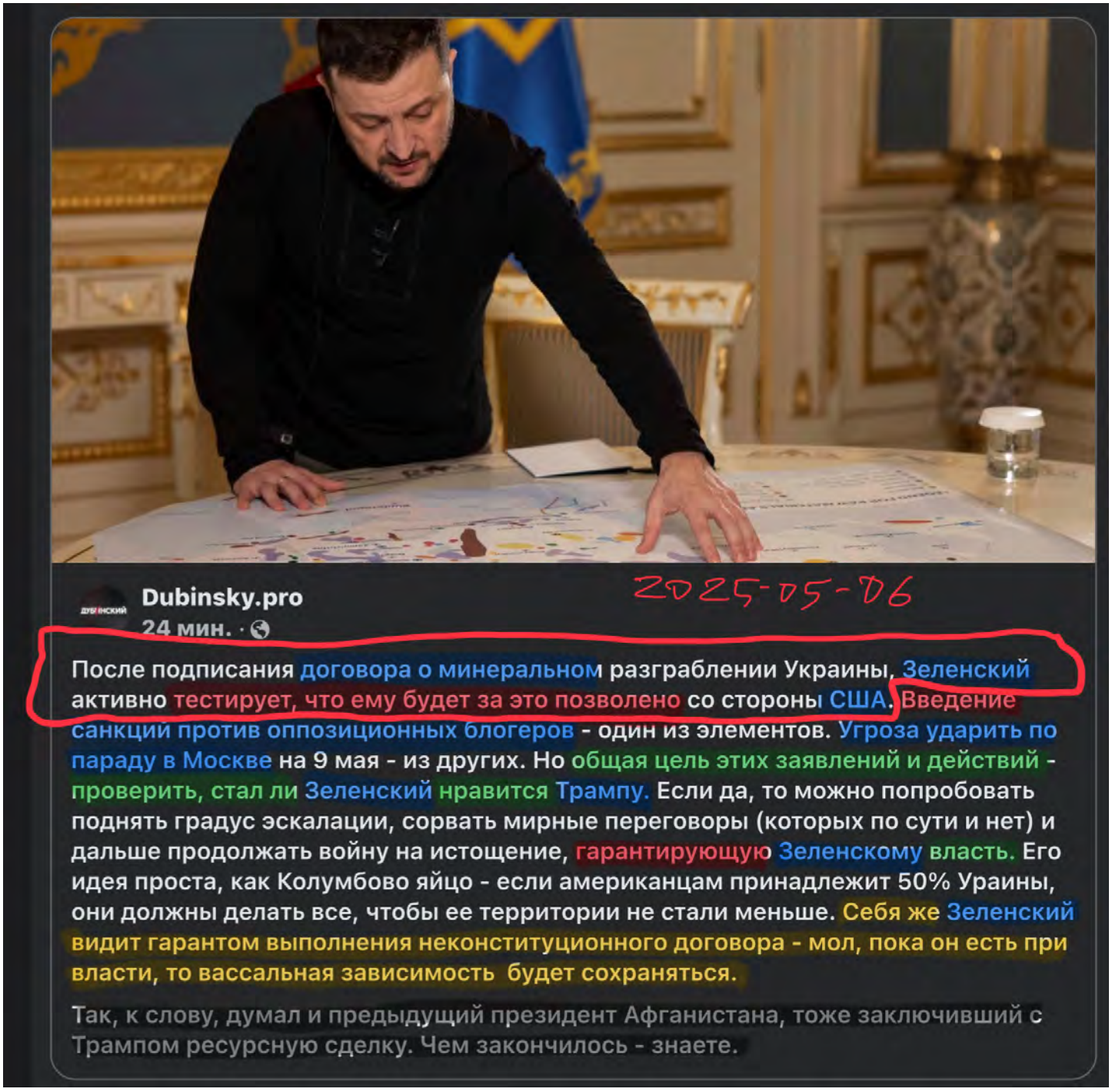

***

№ 907

Я наївно сподівався, що певний час не буде потреби знову писати про наміри Kyiv School of Economics побудувати кампус замість гольф-центру на Оболоні. Але доведеться...

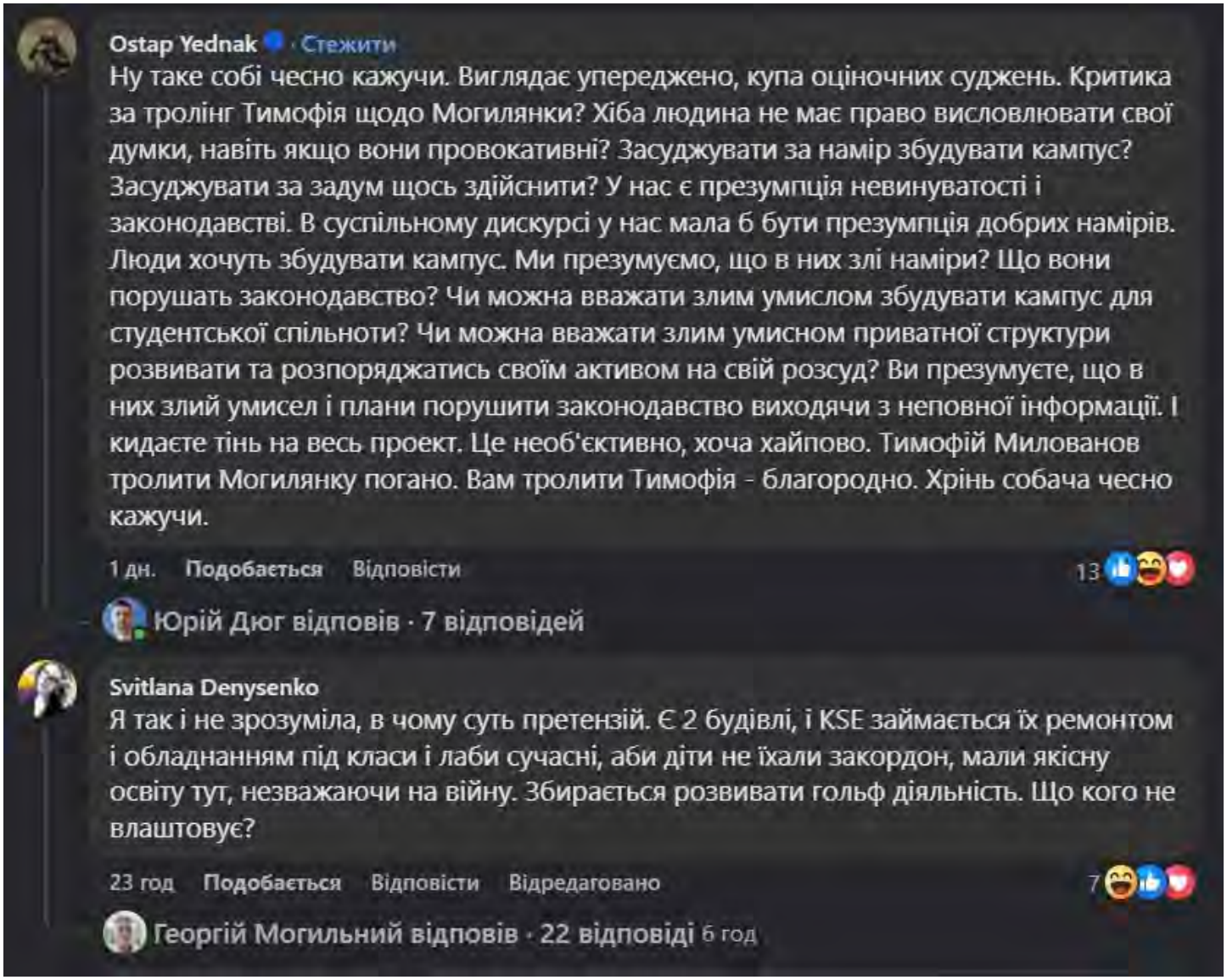

2025-05-07

Могильний

Вчора вийшла колонка на Главкомі і у Iryna Fedoriv на сторінці розгорнулася дискусія зі звинуваченням мене у необ'єктивності і бажанні хайпувати від Ostap Yednak та директорки благодійного фонду КШЕ Svitlana Denysenko. Скріншоти перших претензій додаю, але їх було суттєво більше.

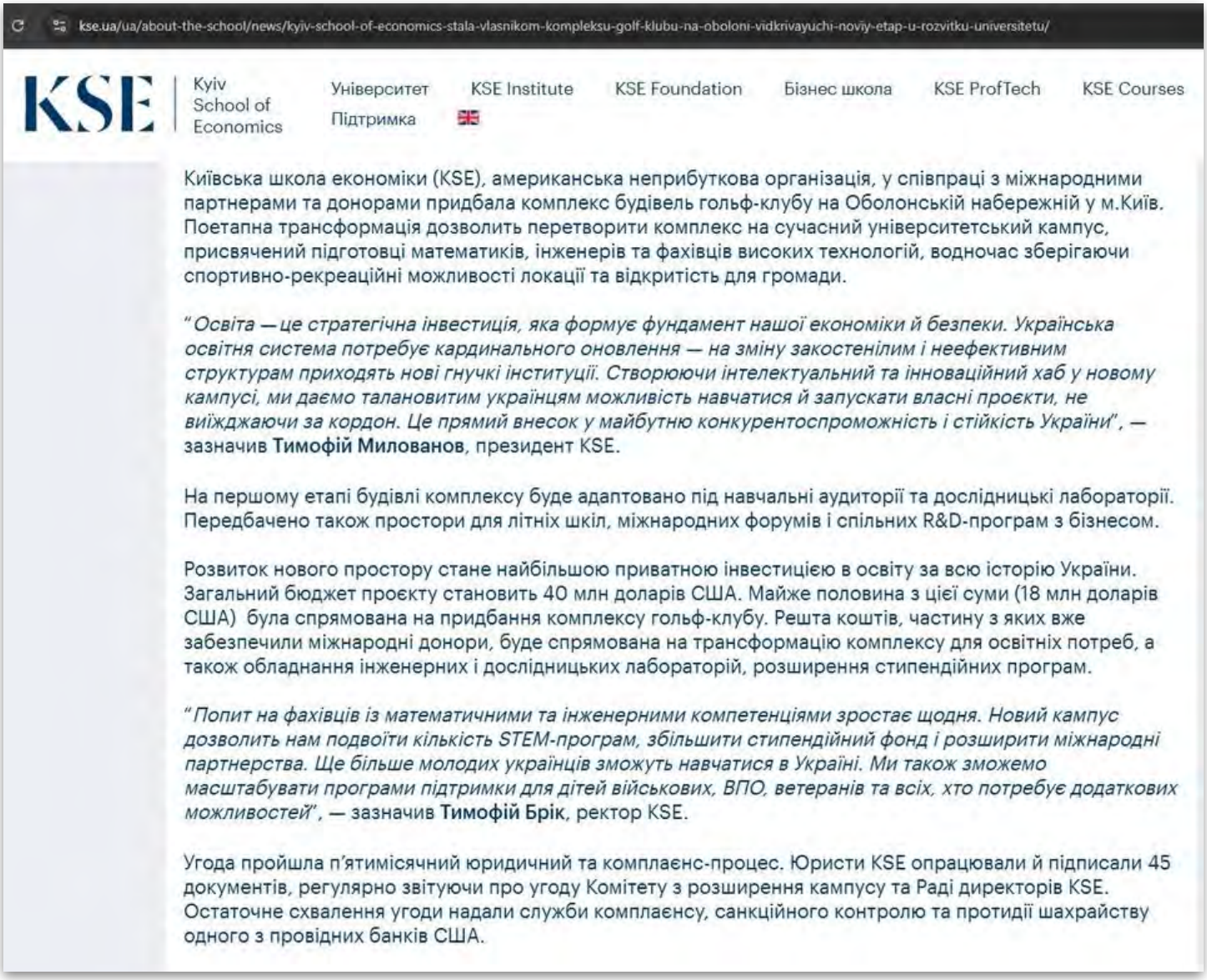

kse.ua/ua/about-the-school/news/kyiv-school-of-economics-stala-vlasnikom-kompleksu-golf-klubu-na-oboloni-vidkrivayuchi-noviy-etap-u-rozvitku-universitetu/

KSE | Kyiv School of Economics

Університет | KSE Institute | KSE Foundation | Бізнес школа | KSE ProfTech | KSE Courses

Підтримка

Київська школа економіки (KSE), американська неприбуткова організація, у співпраці з міжнародними партнерами та донорами придбала комплекс будівель гольф-клубу на Оболонській набережній у м.Київ. Поетапна трансформація дозволить перетворити комплекс на сучасний університетський кампус, присвячений підготовці математиків, інженерів та фахівців високих технологій, водночас зберігаючи спортивно-рекреаційні можливості локації та відкритість для громади.

"Освіта — це стратегічна інвестиція, яка формує фундамент нашої економіки й безпеки. Українська освітня система потребує кардинального оновлення — на зміну закостенілим і неефективним структурам приходять нові гнучкі інституції. Створюючи інтелектуальний та інноваційний хаб у новому кампусі, ми даємо талановитим українцям можливість навчатися й запускати власні проєкти, не виїжджаючи за кордон. Це прямий внесок у майбутню конкурентоспроможність і стійкість України", — зазначив **Тимофій Милованов**, президент KSE.

На першому етапі будівлі комплексу буде адаптовано під навчальні аудиторії та дослідницькі лабораторії. Передбачено також простори для літніх шкіл, міжнародних форумів і спільних R&D-програм з бізнесом.

Розвиток нового простору стане найбільшою приватною інвестицією в освіту за всю історію України. Загальний бюджет проєкту становить 40 млн доларів США. Майже половина з цієї суми (18 млн доларів США) була спрямована на придбання комплексу гольф-клубу. Решта коштів, частину з яких вже забезпечили міжнародні донори, буде спрямована на трансформацію комплексу для освітніх потреб, а також обладнання інженерних і дослідницьких лабораторій, розширення стипендійних програм.

"Попит на фахівців із математичними та інженерними компетенціями зростає щодня. Новий кампус дозволить нам подвоїти кількість STEM-програм, збільшити стипендійний фонд і розширити міжнародні партнерства. Ще більше молодих українців зможуть навчатися в Україні. Ми також зможемо масштабувати програми підтримки для дітей військових, ВПО, ветеранів та всіх, хто потребує додаткових можливостей", — зазначив **Тимофій Брік**, ректор KSE.

Угода пройшла п'ятимісячний юридичний та комплаєнс-процес. Юристи KSE опрацювали й підписали 45 документів, регулярно звітуючи про угоду Комітету з розширення кампусу та Раді директорів KSE. Остаточне схвалення угоди надали служби комплаєнсу, санкційного контролю та протидії шахрайству одного з провідних банків США.

Мій основний висновок висновок з цього: фігня повна цей ваш публіцистичний стиль для статей і колонок, бо ніякої користі, окрім срачей у соцмережах, від нього немає. Статті треба писати із посиланням на всі норми законодавства, щоб були як контрольний постріл ;)

А якщо без жартів, то я сам винен - не врахував, що величезна кількість людей навіть не знає, що в Україні означає поняття "будівництво"...

Тому чергова спроба пояснити що не так із намірами побудувати кампус з ольф-центрі на Оболоні. І почну я її з цитування керівництва КШЕ.

Офіційний реліз КШЕ:

> "На першому етапі будівлі комплексу буде адаптовано під навчальні аудиторії та дослідницькі лабораторії. Передбачено також простори для літніх шкіл, міжнародних форумів і спільних R&D-програм з бізнесом."

Тимофій Милованов в інтерв'ю Інтерфаксу:

> "Близько $10 млн має піти на внутрішню реконструкцію, не зовнішню. Там треба все знести, поставити лабораторії, амфітеатри, мейкерспейси."

"Одна з них порожня – там нема орендарів. Тому ми вже заходимо до неї з демонтажем на цьому тижні, й, можливо, вона запрацює раніше. Саме там робитимемо мейкер-спейси, амфітеатри, інше значне репланування."

"Повертаючись до запитання, я все ж таки сподіваюся, що в січні ми запустимо перших студентів."

Тобто,

— як КШЕ, так і її президент Милованов, прямо заявили, що планують провести реконструкцію приміщень будівель гольф-центру під навчальні корпуси.

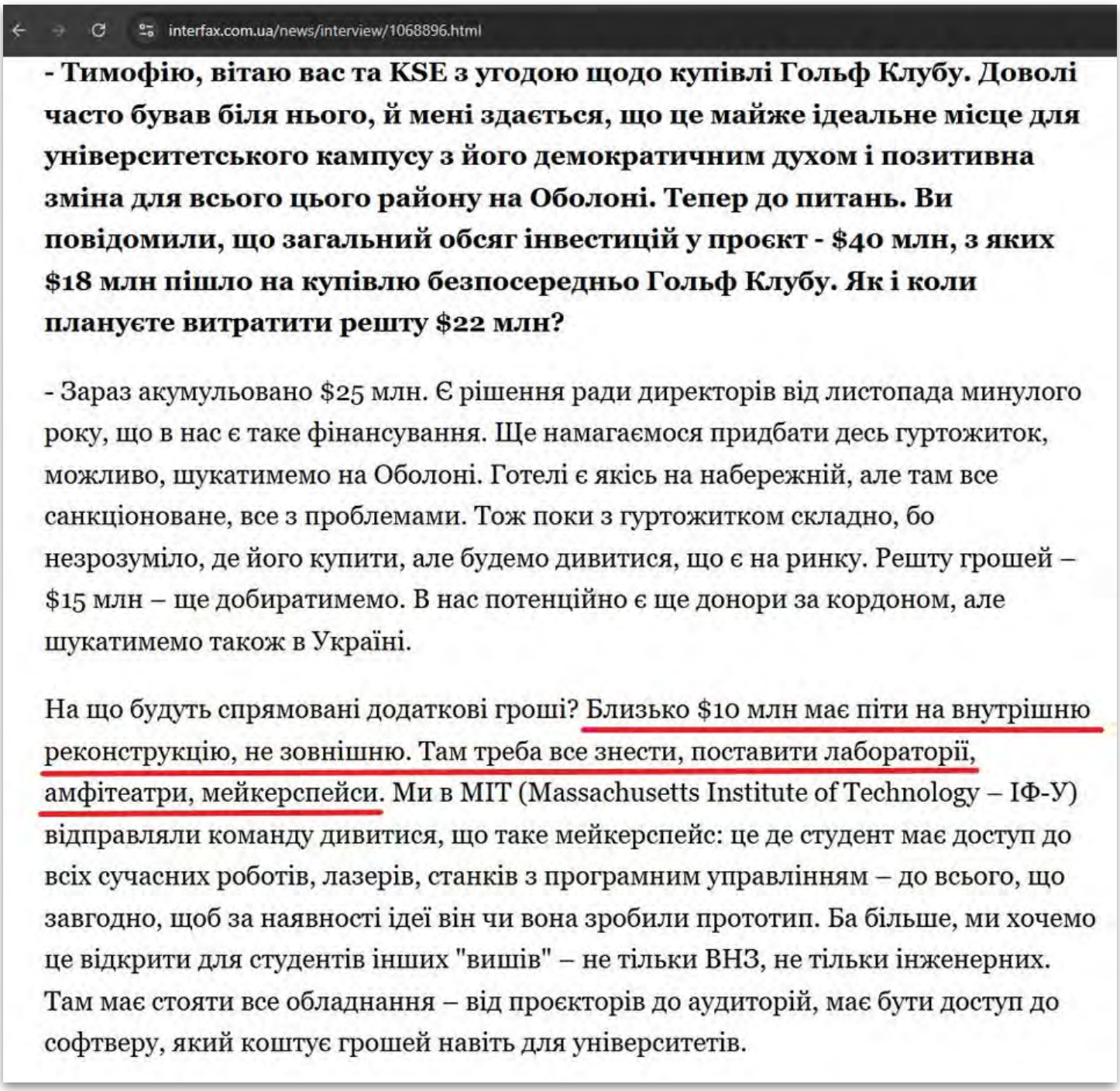
interfax.com.ua/news/interview/1068896.html

- Тимофію, вітаю вас та KSE з угодою щодо купівлі Гольф Клубу. Доволі часто бував біля нього, й мені здається, що це майже ідеальне місце для університетського кампусу з його демократичним духом і позитивна зміна для всього цього району на Оболоні. Тепер до питань. Ви повідомили, що загальний обсяг інвестицій у проєкт - $40 млн, з яких $18 млн пішло на купівлю безпосередньо Гольф Клубу. Як і коли плануєте витратити решту $22 млн?

- Зараз акумульовано $25 млн. Є рішення ради директорів від листопада минулого року, що в нас є таке фінансування. Ще намагаємося придбати десь гуртожиток, можливо, шукатимемо на Оболоні. Готелі є якісь на набережній, але там все санкціоноване, все з проблемами. Тож поки з гуртожитком складно, бо незрозуміло, де його купити, але будемо дивитися, що є на ринку. Решту грошей – $15 млн – ще добиратимемо. В нас потенційно є ще донори за кордоном, але шукатимемо також в Україні.

На що будуть спрямовані додаткові гроші? Близько $10 млн має піти на внутрішню реконструкцію, не зовнішню. Там треба все знести, поставити лабораторії, амфітеатри, мейкерспейси. Ми в MIT (Massachusetts Institute of Technology – ІФ-У) відправляли команду дивитися, що таке мейкерспейс: це де студент має доступ до всіх сучасних роботів, лазерів, станків з програмним управлінням – до всього, що завгодно, щоб за наявності ідеї він чи вона зробили прототип. Ба більше, ми хочемо це відкрити для студентів інших "вишів" – не тільки ВНЗ, не тільки інженерних. Там має стояти все обладнання – від проєкторів до аудиторій, має бути доступ до софтверу, який коштує грошей навіть для університетів.

Милованов при цьому зазначив, що роботи в одній з будівель планується розпочати вже зараз, а загалом заняття там планують розпочати до січня.

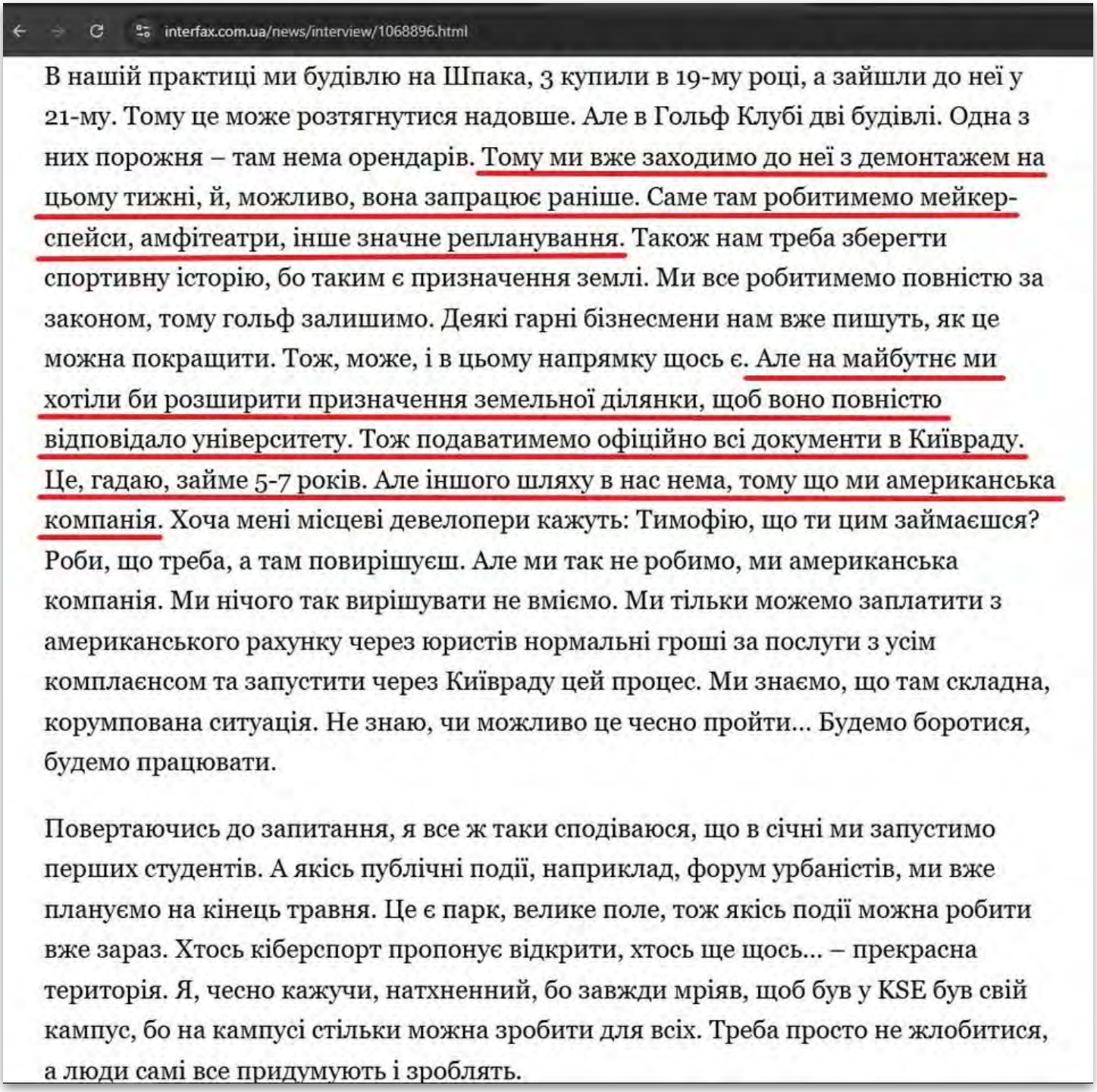

Але чомусь твердження, що планується незаконне будівництво,

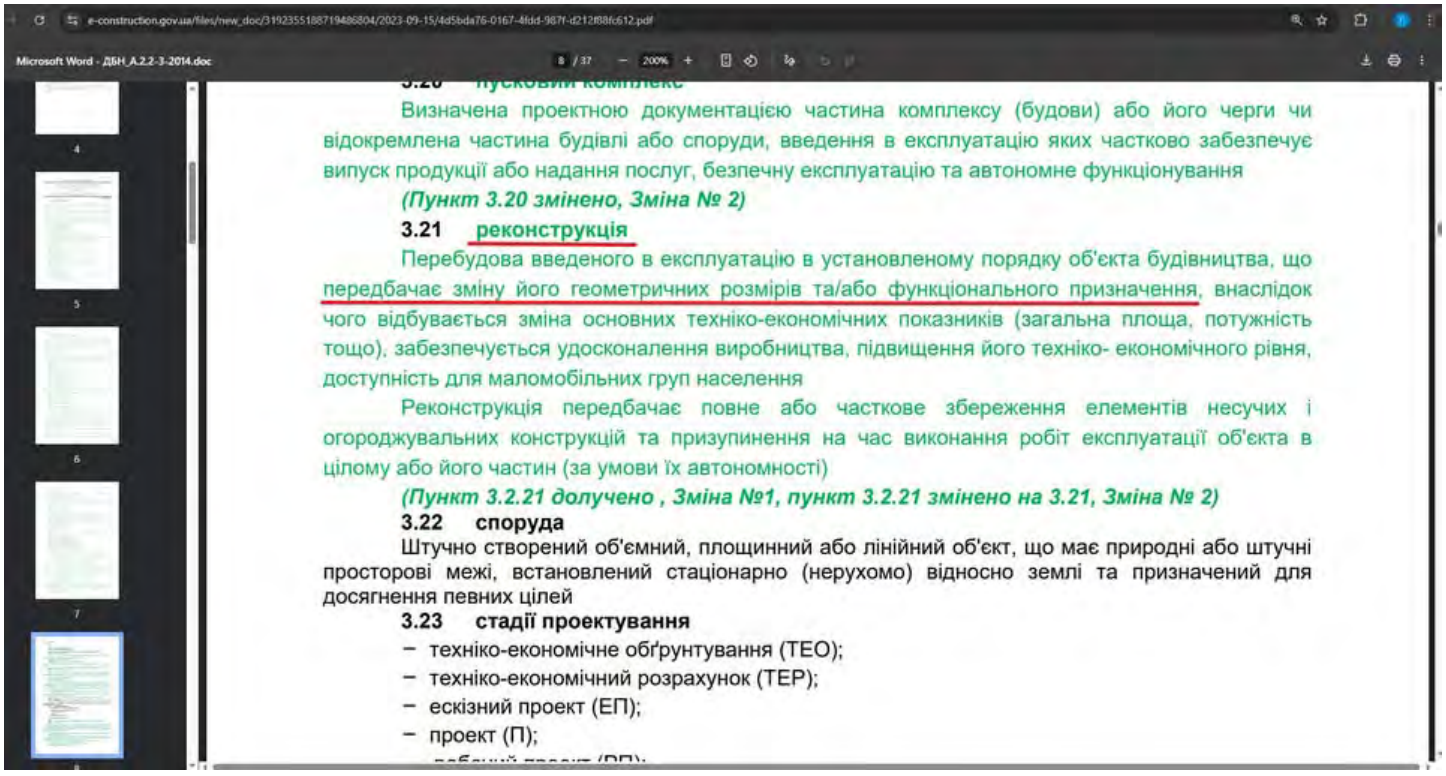

Визначена проектною документацією частина комплексу (будови) або його черги чи відокремлена частина будівлі або споруди, введення в експлуатацію яких частково забезпечує випуск продукції або надання послуг, безпечну експлуатацію та автономне функціонування

(Пункт 3.20 змінено, Зміна № 2)

3.21 реконструкція

Перебудова введеного в експлуатацію в установленому порядку об'єкта будівництва, що передбачає зміну його геометричних розмірів та/або функціонального призначення, внаслідок чого відбувається зміна основних техніко-економічних показників (загальна площа, потужність тощо), забезпечується удосконалення виробництва, підвищення його техніко- економічного рівня, доступність для маломобільних груп населення

Реконструкція передбачає повне або часткове збереження елементів несучих і огороджувальних конструкцій та призупинення на час виконання робіт експлуатації об'єкта в цілому або його частин (за умови їх автономності)

(Пункт 3.2.21 долучено , Зміна №1, пункт 3.2.21 змінено на 3.21, Зміна № 2)

3.22 споруда

Штучно створений об'ємний, площинний або лінійний об'єкт, що має природні або штучні просторові межі, встановлений стаціонарно (нерухомо) відносно землі та призначений для досягнення певних цілей

3.23 стадії проектування

- техніко-економічне обґрунтування (ТЕО);
- техніко-економічний розрахунок (ТЕР);
- ескізний проект (ЕП);
- проект (П);

викликає повне несприйняття. І не лише тому, що названо незаконним, а тому, що названо будівництво ;)

ЗУ "Про регулювання містобудівної діяльності" (далі - Закон 3038-VI) починається з визначення (п.1 ч.1 ст.1):

"будівництво - нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт об’єкта будівництва".

КШЕ наразі не планує нове будівництво, а будівлі гольф-центру ще ніхто не оголосив пам'яткою корупції, тому поговоримо про два види будівництва - реконструкцію та капітальний ремонт.

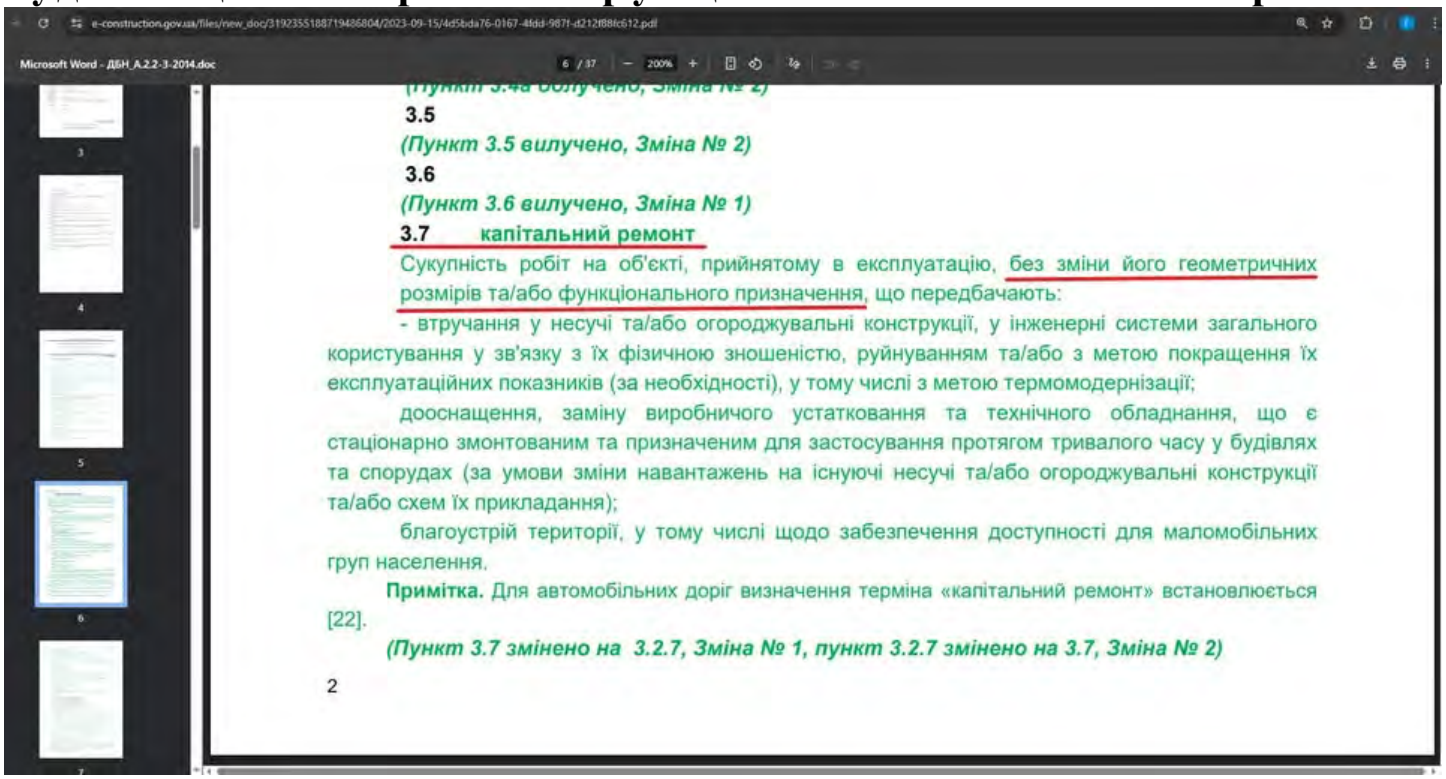

(Пункт 3.4а долучено, Зміна № 2)

3.5

(Пункт 3.5 вилучено, Зміна № 2)

3.6

(Пункт 3.6 вилучено, Зміна № 1)

3.7 капітальний ремонт

Сукупність робіт на об'єкті, прийнятому в експлуатацію, без зміни його геометричних розмірів та/або функціонального призначення, що передбачають:

- втручання у несучі та/або огороджувальні конструкції, у інженерні системи загального користування у зв'язку з їх фізичною зношеністю, руйнуванням та/або з метою покращення їх експлуатаційних показників (за необхідності), у тому числі з метою термомодернізації;

дооснащення, заміну виробничого устаткування та технічного обладнання, що є стаціонарно змонтованим та призначеним для застосування протягом тривалого часу у будівлях та спорудах (за умови зміни навантажень на існуючі несучі та/або огороджувальні конструкції та/або схем їх прикладання);

благоустрій території, у тому числі щодо забезпечення доступності для маломобільних груп населення.

Примітка. Для автомобільних доріг визначення терміна «капітальний ремонт» встановлюється [22].

(Пункт 3.7 змінено на 3.2.7, Зміна № 1, пункт 3.2.7 змінено на 3.7, Зміна № 2)

2

Їх визначення міститься не в Законі, а в ДБН А.2.2-3:2014 "Склад та зміст проектної документації на будівництво" - п. 3.7 (капітальний ремонт) і п. 3.21 (реконструкція). Бажаючи можуть знайти офіційну редакцію цього ДБН в ЄДЕССБ, але для зручності додав скріншот.

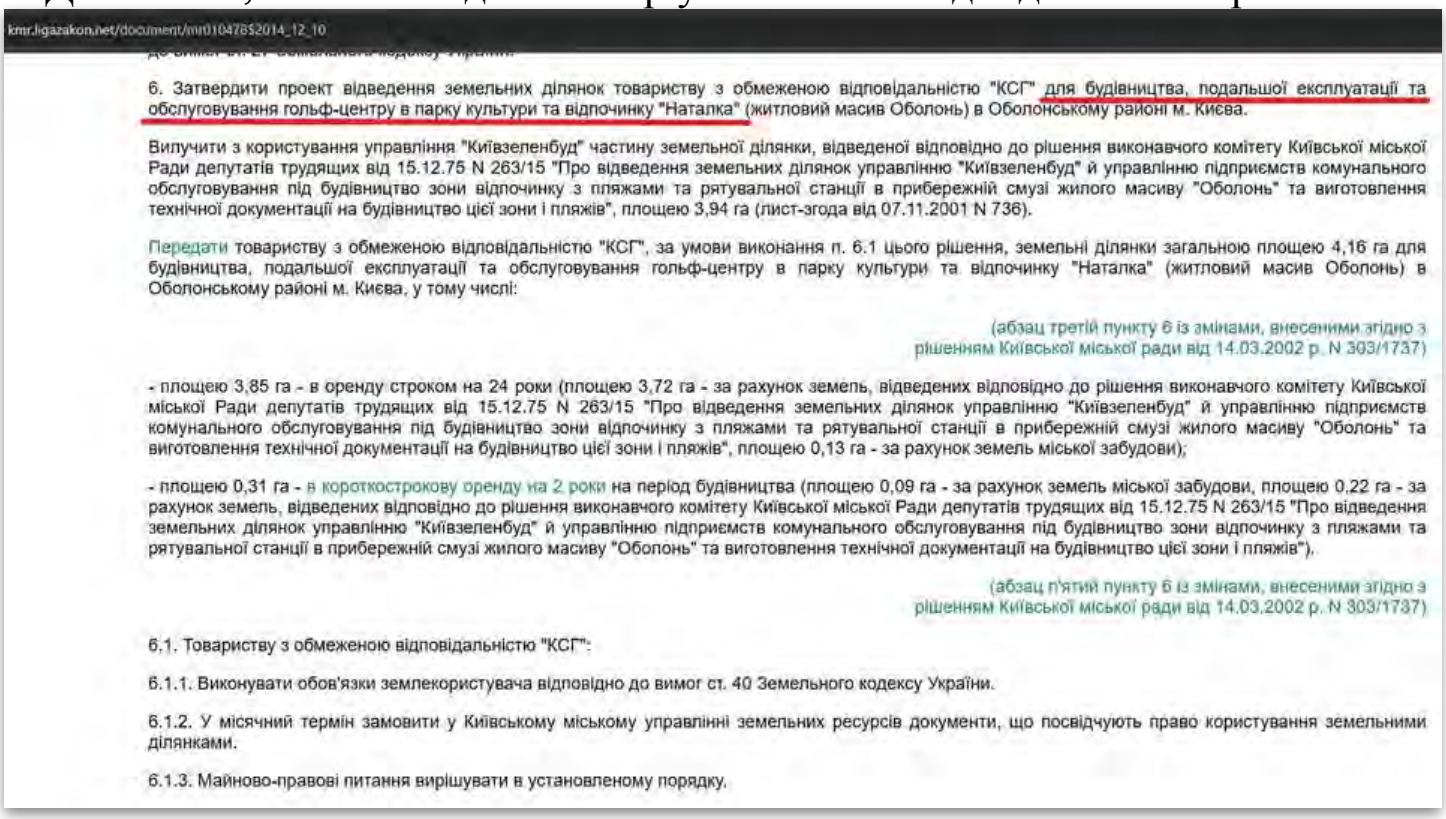

kmr.ligazakon.net/document/mr010478$2014_12_10

6. Затвердити проект відведення земельних ділянок товариству з обмеженою відповідальністю "КСГ" для будівництва, подальшої експлуатації та обслуговування гольф-центру в парку культури та відпочинку "Наталка" (житловий масив Оболонь) в Оболонському районі м. Києва.

Вилучити з користування управління "Київзеленбуд" частину земельної ділянки, відведеної відповідно до рішення виконавчого комітету Київської міської Ради депутатів трудящих від 15.12.75 N 263/15 "Про відведення земельних ділянок управлінню "Київзеленбуд" й управлінню підприємств комунального обслуговування під будівництво зони відпочинку з пляжами та рятувальної станції в прибережній смузі жилого масиву "Оболонь" та виготовлення технічної документації на будівництво цієї зони і пляжів", площею 3,94 га (лист-згода від 07.11.2001 N 736).

Передати товариству з обмеженою відповідальністю "КСГ", за умови виконання п. 6.1 цього рішення, земельні ділянки загальною площею 4,16 га для будівництва, подальшої експлуатації та обслуговування гольф-центру в парку культури та відпочинку "Наталка" (житловий масив Оболонь) в Оболонському районі м. Києва, у тому числі:

(абзац третій пункту 6 із змінами, внесеними згідно з рішенням Київської міської ради від 14.03.2002 р. N 303/1737)

- площею 3,85 га - в оренду строком на 24 роки (площею 3,72 га - за рахунок земель, відведених відповідно до рішення виконавчого комітету Київської міської Ради депутатів трудящих від 15.12.75 N 263/15 "Про відведення земельних ділянок управлінню "Київзеленбуд" й управлінню підприємств комунального обслуговування під будівництво зони відпочинку з пляжами та рятувальної станції в прибережній смузі жилого масиву "Оболонь" та виготовлення технічної документації на будівництво цієї зони і пляжів", площею 0,13 га - за рахунок земель міської забудови);

- площею 0,31 га - в короткострокову оренду на 2 роки на період будівництва (площею 0,09 га - за рахунок земель міської забудови, площею 0,22 га - за рахунок земель, відведених відповідно до рішення виконавчого комітету Київської міської Ради депутатів трудящих від 15.12.75 N 263/15 "Про відведення земельних ділянок управлінню "Київзеленбуд" й управлінню підприємств комунального обслуговування під будівництво зони відпочинку з пляжами та рятувальної станції в прибережній смузі жилого масиву "Оболонь" та виготовлення технічної документації на будівництво цієї зони і пляжів").

(абзац п'ятий пункту 6 із змінами, внесеними згідно з рішенням Київської міської ради від 14.03.2002 р. N 303/1737)

6.1. Товариству з обмеженою відповідальністю "КСГ":

6.1.1. Виконувати обов'язки землекористувача відповідно до вимог ст. 40 Земельного кодексу України.

6.1.2. У місячний термін замовити у Київському міському управлінні земельних ресурсів документи, що посвідчують право користування земельними ділянками.

6.1.3. Майново-правові питання вирішувати в установленому порядку.

Реконструкція передбачає зміну геометричних розмірів та/або функціонального призначення об'єкта будівництва, а капітальний ремонт - ні.

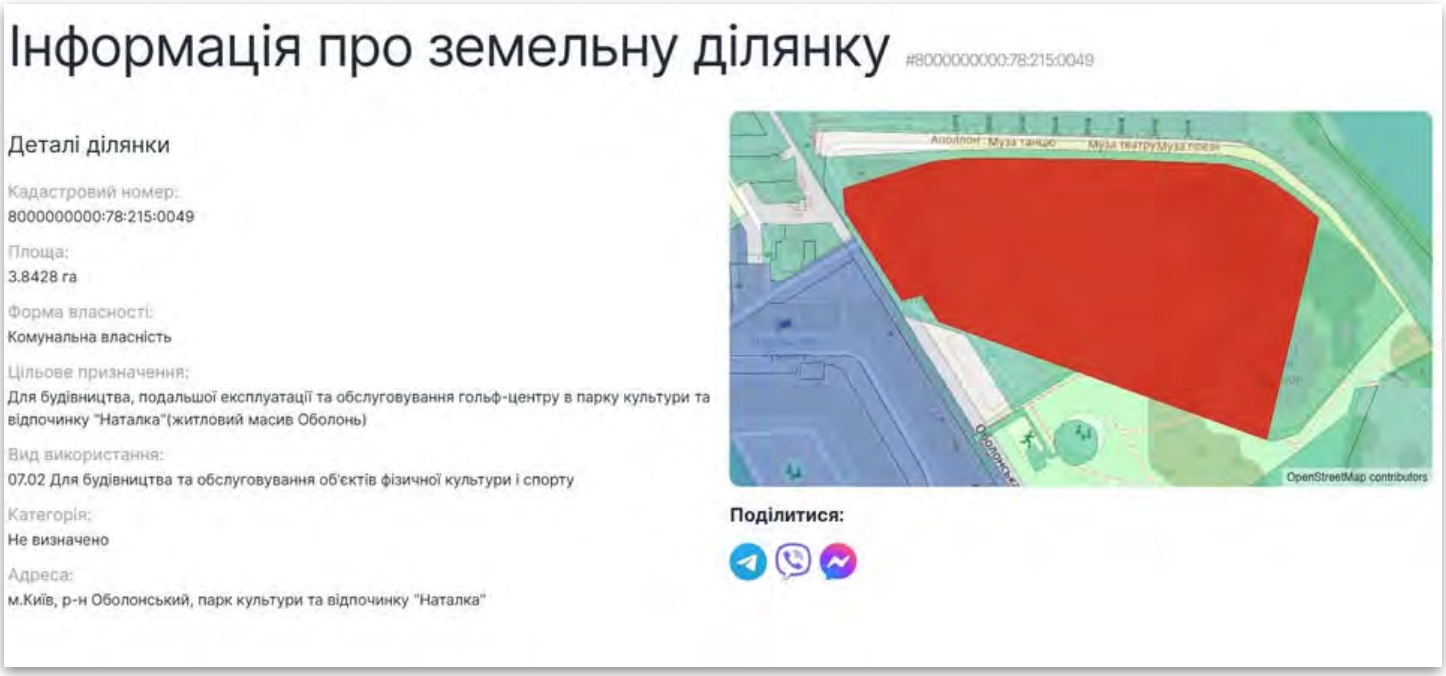

Інформація про земельну ділянку #8000000000:78:215:0049

Деталі ділянки

Кадастровий номер:
8000000000:78:215:0049

Площа:
3.8428 га

Форма власності:
Комунальна власність

Цільове призначення:
Для будівництва, подальшої експлуатації та обслуговування гольф-центру в парку культури та відпочинку "Наталка"(житловий масив Оболонь)

Вид використання:
07.02 Для будівництва та обслуговування об'єктів фізичної культури і спорту

Категорія:
Не визначено

Адреса:
м.Київ, р-н Оболонський, парк культури та відпочинку "Наталка"

Поділитися:

КШЕ заявило про перебудову будівель гольф-центру в навчальні корпуси, тобто де-юре вони планують здійснювати будівництво вид якого "реконструкція".

Законодавство для будівництва висуває відразу дві вимоги:

(1) - дотримання цільового призначення земельної ділянки;

(2) - дотримання вимог містобудівної документації.

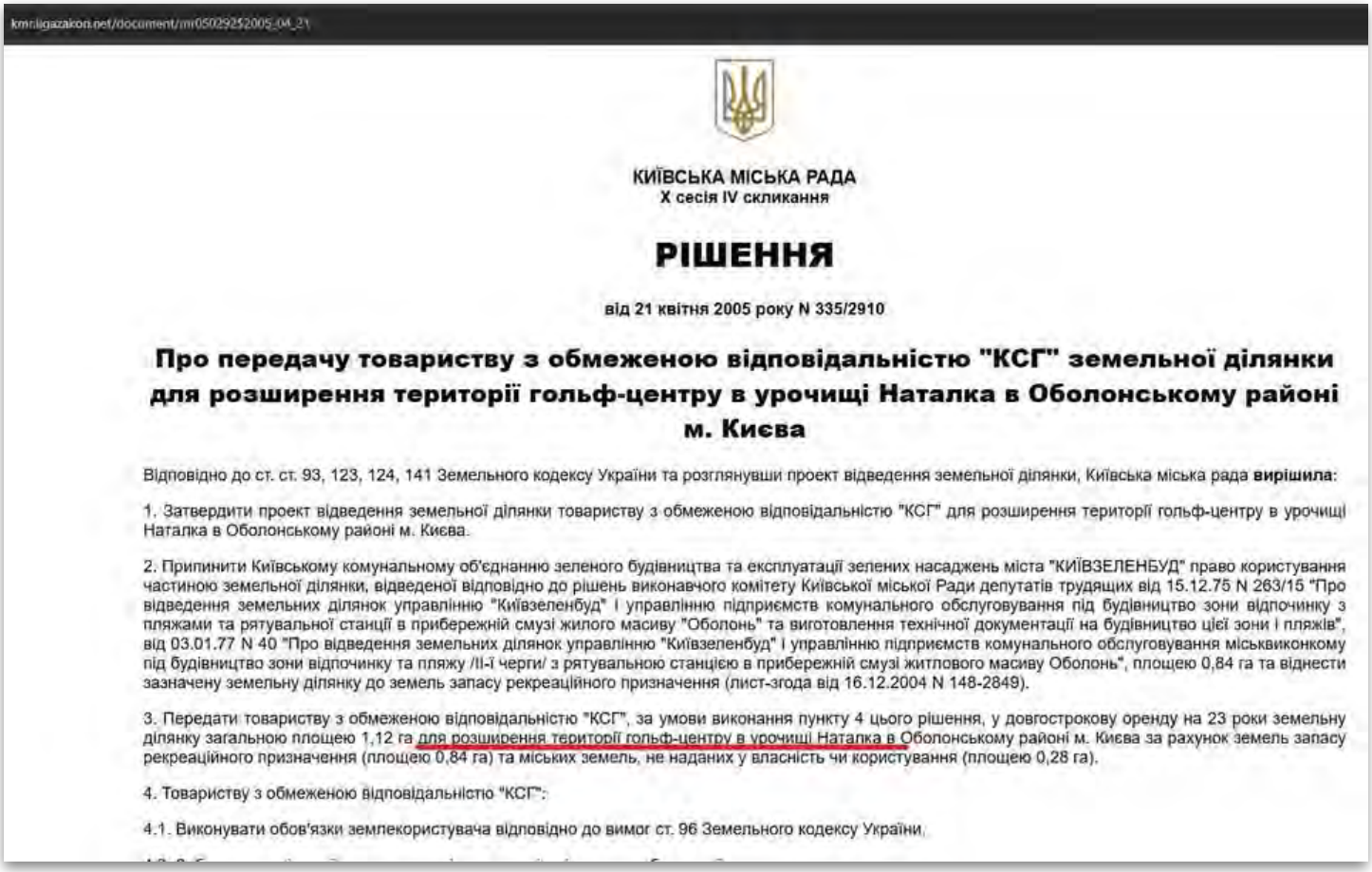

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА
X сесія IV скликання

РІШЕННЯ

від 21 квітня 2005 року N 335/2910

Про передачу товариству з обмеженою відповідальністю "КСГ" земельної ділянки для розширення території гольф-центру в урочищі Наталка в Оболонському районі м. Києва

Відповідно до ст. ст. 93, 123, 124, 141 Земельного кодексу України та розглянувши проект відведення земельної ділянки, Київська міська рада **вирішила**:

1. Затвердити проект відведення земельної ділянки товариству з обмеженою відповідальністю "КСГ" для розширення території гольф-центру в урочищі Наталка в Оболонському районі м. Києва.

2. Припинити Київському комунальному об'єднанню зеленого будівництва та експлуатації зелених насаджень міста "КИЇВЗЕЛЕНБУД" право користування частиною земельної ділянки, відведеної відповідно до рішень виконавчого комітету Київської міської Ради депутатів трудящих від 15.12.75 N 263/15 "Про відведення земельних ділянок управлінню "Київзеленбуд" і управлінню підприємств комунального обслуговування під будівництво зони відпочинку з пляжами та рятувальної станції в прибережній смузі жилого масиву "Оболонь" та виготовлення технічної документації на будівництво цієї зони і пляжів", від 03.01.77 N 40 "Про відведення земельних ділянок управлінню "Київзеленбуд" і управлінню підприємств комунального обслуговування міськвиконкому під будівництво зони відпочинку та пляжу /II-ї черги/ з рятувальною станцією в прибережній смузі житлового масиву Оболонь", площею 0,84 га та віднести зазначену земельну ділянку до земель запасу рекреаційного призначення (лист-згода від 16.12.2004 N 148-2849).

3. Передати товариству з обмеженою відповідальністю "КСГ", за умови виконання пункту 4 цього рішення, у довгострокову оренду на 23 роки земельну ділянку загальною площею 1,12 га для розширення території гольф-центру в урочищі Наталка в Оболонському районі м. Києва за рахунок земель запасу рекреаційного призначення (площею 0,84 га) та міських земель, не наданих у власність чи користування (площею 0,28 га).

4. Товариству з обмеженою відповідальністю "КСГ":

4.1. Виконувати обов'язки землекористувача відповідно до вимог ст. 96 Земельного кодексу України.

Там дві ділянки комунальної землі в оренді.

Перша (8000000000:78:215:0049) була надана для «будівництва, подальшої експлуатації та обслуговування гольф-центру в парку культури та відпочинку «Наталка».

Друга (8000000000:78:215:0050) – «для розширення території гольф-центру в урочищі Наталка».

У обох цільове використання - код 07.02 "**Для будівництва та**

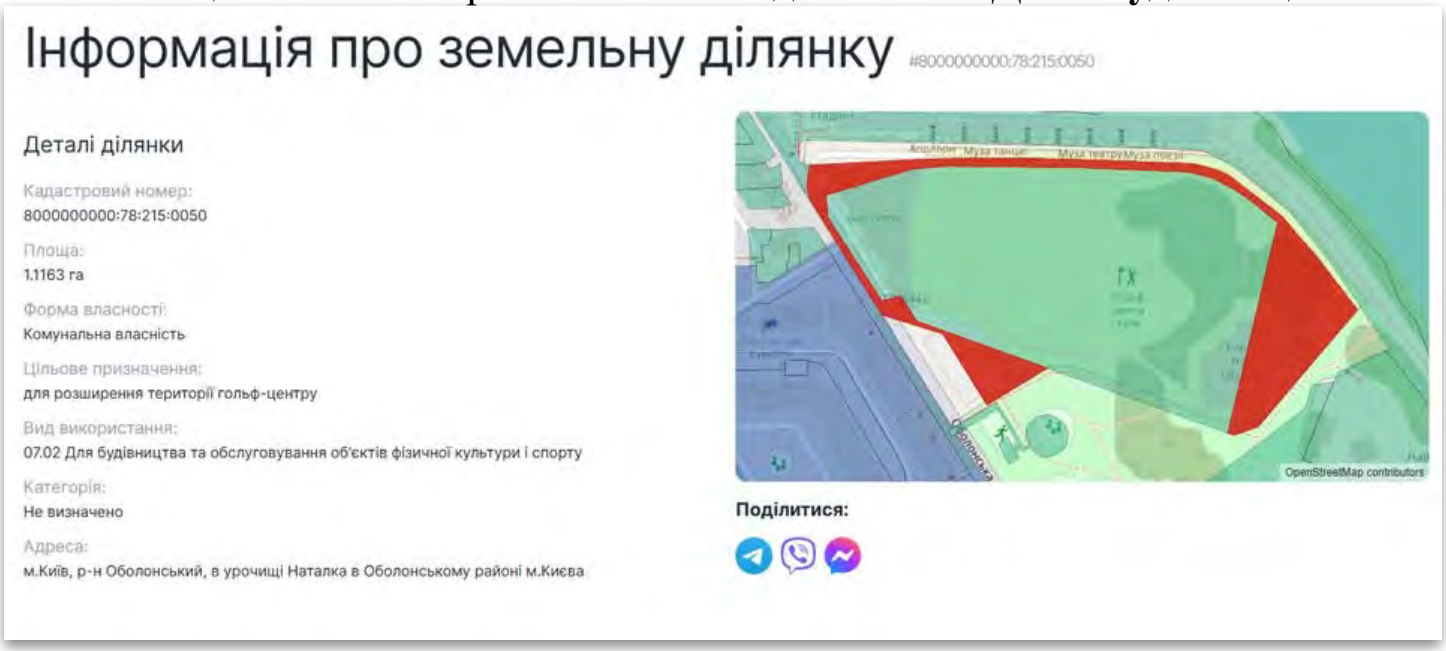

обслуговування об'єктів фізичної культури і спорту".

Це землі *рекреаційного призначення* і вони за замовчуванням не призначені для розміщення кампусу університету.

З 2021 року існують певні виключення, що

— дозволяють розміщення громадських будівель (ч. 3 ст. 52 Земельного кодексу),

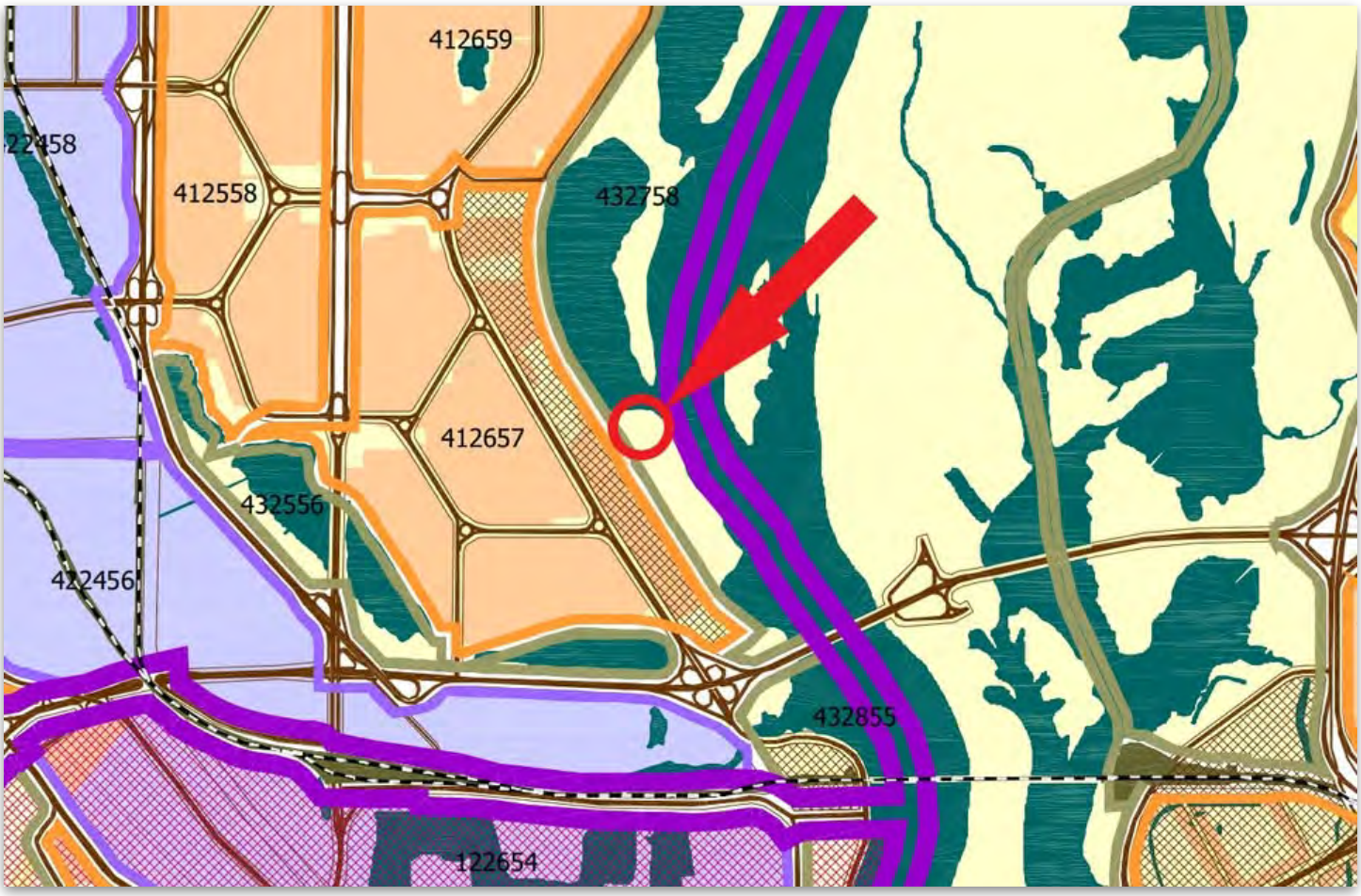

але (!)

— ці виключення не допускаються на ділянках зелених зон і зелених насаджень чи зайнятих об’єктами фізичної культури і спорту чи іншими аналогічними об’єктами.

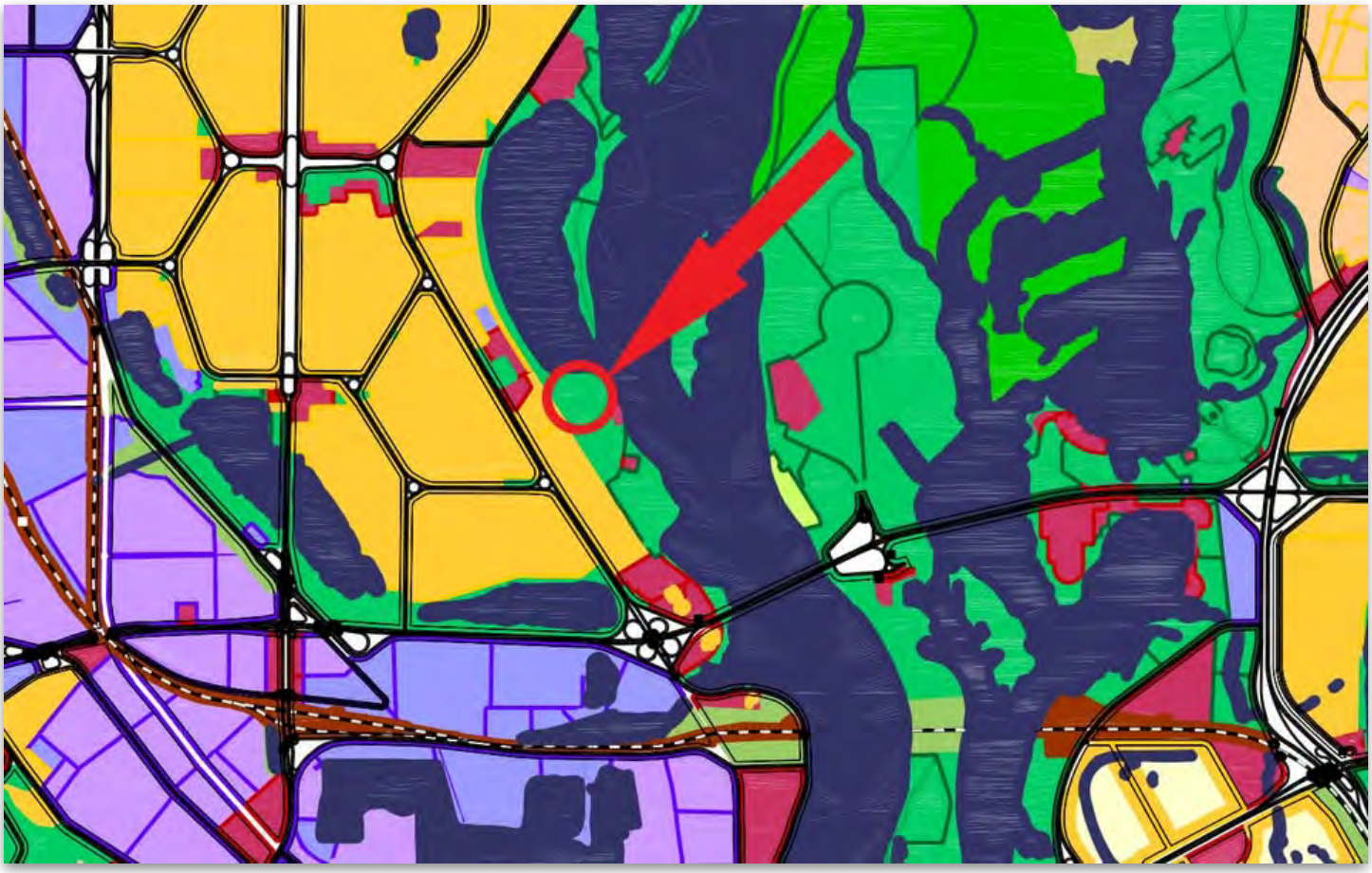

Як заявив особисто ***Милованов*** в інтерв'ю Інтерфаксу:

"Але на майбутнє ми хотіли би розширити призначення земельної ділянки, щоб воно повністю відповідало університету. Тож подаватимемо офіційно всі документи в Київраду. Це, гадаю, займе 5-7 років."

Тобто,

— керівництво КШЕ відмінно в курсі, що цільове призначення земельної ділянки не дозволяє створити там заявлений новий кампус для університету.

Акцентую увагу (!!!), що Милованов в одному і тому самому інтерв'ю:

(1) - каже про необхідність зміни цільового призначення землі і прогнозує, що на це потрібно 5-7 років;

(2) - заявляє, що будівельні роботи з реконструкції розпочнуть на цьому тижні і вже у січні наступного року там почнуться зайняття.

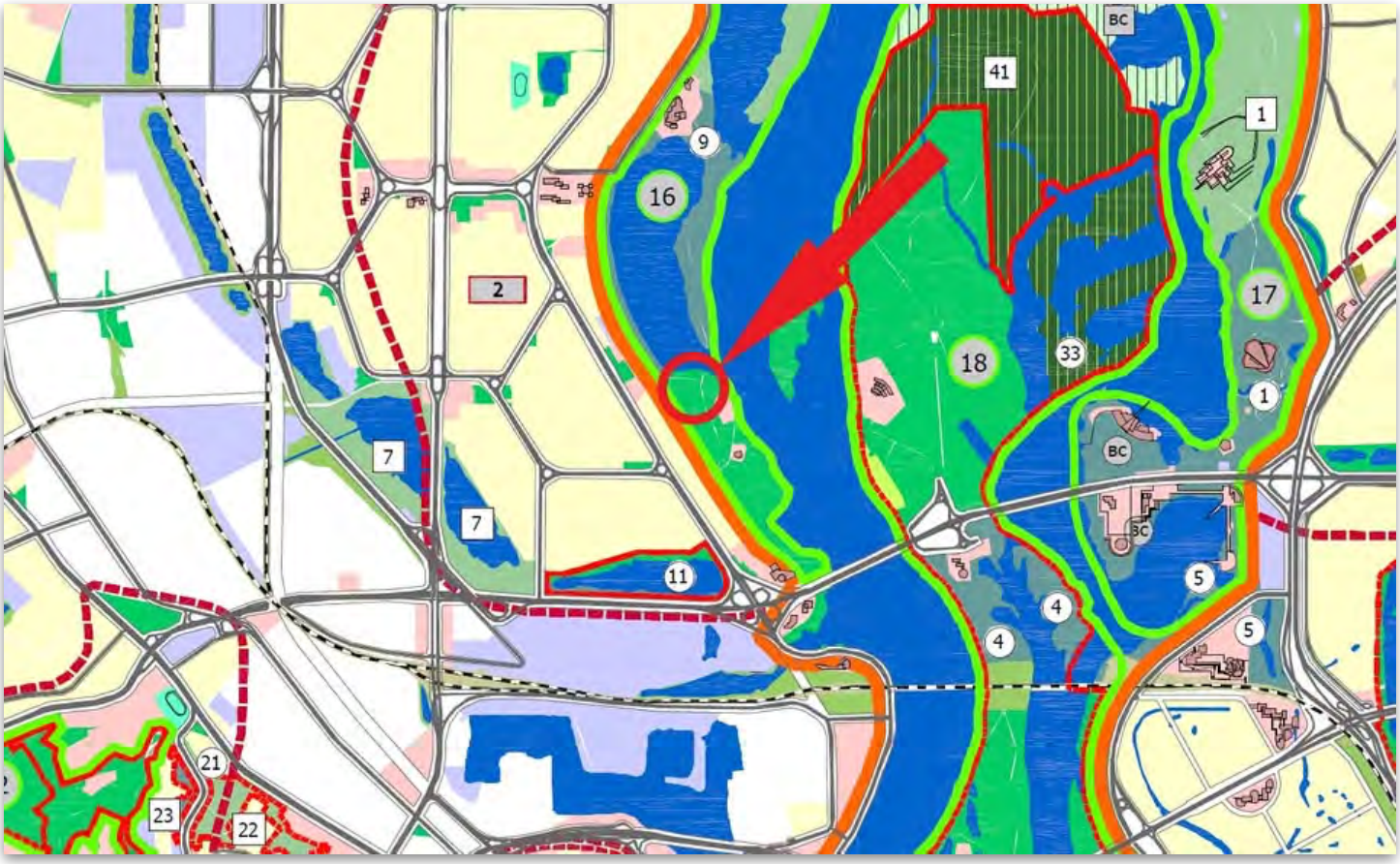

Чому Милованов прогнозує такі довгі строки зміни цільового призначення землі?

> **— Це пов'язано із другою вимогою для забудови - положеннями *містобудівної документації*.**

Для зміни цільового призначення землі, нове має відповідати положенням містобудівної документації. Функціональне призначення тієї території наразі визначено Генпланом Києва.

І там зона *зелених насаджень*.

Додаю скріншоти із трьох схем з Генплану (планувальна структура, основна схема і озеленені та рекреаційні території) та містобудівних умов та обмежень (МУО), що власник гольф-центру отримував наприкінці 2018 року для будівництва однієї з будівель (для зимових занять гольфом).

В *зеленій зоні* не може бути ніяких навчальних корпусів та кампусу університету - неможливо законно ані будувати, ані навіть змінити цільове призначення орендованих ділянок.

А щоб змінити функціональне призначення на потрібне, необхідно вносити зміни в Генплан Києва.

А це може тривати роками.

Наприклад,

— попередня спроба прийняти новий Генплан тривала 15 років, супроводжувалася чисельним скандалами і нічим не закінчилася. Наразі відбувається спроба № 2 і вона лише на начальному етапі - готове лише завдання на розробку.

Навіть використати типову для Києва корупційну схему із розробкою ***детального плану території*** (ДПТ) всупереч Генплану не вийде, бо там ***зелена зона***.

Таким чином, законний шлях створення нового кампусу КШЕ на місці купленого ними за 18 млн USD пожертв начебто іноземних благодійників займає кілька років до початку (!) реконструкції існуючих будівель в учбові корпуси і складається з наступних дій (це лише ті, де чиновники задіяні):

(1) - затвердження Київрадою змін в Генплан, що врахують наміри КШЕ;

(2) - зміна цільового призначення ділянки;

(3) - отриманні МУО на реконструкцію зі зміною цільового призначення будівель;

(4) - отримання дозволу на будівництву.

парку культури та відпочинку «Наталка» (житловий масив Оболонь).

Цільове призначення земельної ділянки (кадастровий номер 8000000000:78:215:0050 площею 1,1155 га): для розширення території гольф-центру, відповідно до договору оренди земельної ділянки, посвідченого приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Кравченко Н.П. 25.12.2007 та зареєстрованого в реєстрі за № 754, зареєстрованого Головним управлінням земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) у книзі записів державної реєстрації договорів 28.12.2007 за № 78-6-00507.
Витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку: № НВ-8000651292017 від 18.10.2017 (цільове призначення: 07.02 для будівництва та обслуговування об'єктів фізичної культури і спорту; категорія земель: не визначено; вид використання земельної ділянки: для розширення території гольф-центру.

Функціональне призначення земельної ділянки – територія зелених насаджень загального користування, відповідно до Генерального плану міста Києва та проекту планування його приміської зони на період до 2020 року, затвердженого рішенням Київської міської ради від 28.03.2002 № 370/1804.

(відповідність цільового та функціонального призначення земельної ділянки містобудівній документації на місцевому рівні)

А от про *<u>будівництво нових будівель</u>* навіть у разі вирішення всіх проблем, КШЕ краще взагалі забути

- там *<u>зона охоронюваного ландшафту</u>* і щось нове там можна будувати ВИКЛЮЧНО по корупційній схемі.

То як КШЕ планує вже зараз проводити реконструкцію і в січні 2026 розпочати зайняття в новому кампусі?

Існує достатньо НЕЗАКОННИХ схем.

Всі вони мають корупційну складову, бо будь-які спроби провести реконструкцію без дотримання вказаного вище алгоритму мають бути зблоковані контролюючими органами.

І покарання за порушення не просто штрафи і зупинка робіт, а втрата КШЕ права оренди ділянок.

Як саме КШЕ може діяти?

1) Звичайний гоп-стоп взагалі без дозвільних документів.

Навіть такий метод легко спрацює в умовах воєнного стану, бо призначення перевірок вкрай ускладнено постановою Кабміну і неможливе без дозволу Мінрегіону, а у Милованова чудові зв'язки із діючою державною владою, щоб дозвіл на перевірку ніколи не з'явився.

2) Отримати дозвіл на капітальний ремонт або реконструкцію без (!) зміни функціонального призначення будівель гольф-центру.

Тут головне - уникнути необхідності отримання МУО. Ну бо МУО на реконструкцію під навчальні корпуси в зеленій зоні їм в КМДА зараз не отримати навіть за хабарі. А якщо вони набрешуть, що функціональне призначення будівель не змінюється, то і МУО непотрібно.

З *функціональним призначенням* будівель провернути шахрайства дуже легко

- в нормативці (наразі діє класифікатор НК 018:2023) зашитий оптимізований під маніпуляції забудовників ***алгоритм визначення коду типу будівель***.

А при ***капітальному ремонті*** чи ***реконструкції*** в межах фундаментів, і подавати документи на землю для отримання дозволу непотрібно

- так в ДІАМ зможуть безпечно "не помітити" порушення цільового призначення землі та функціонального призначення території за генпланом.

Ну а далі просто домовлятися, що ДІАМ з Мінрегіоном на час будівництва блокували проведення перевірок.

Що головне в цій історії?

Керівництво КШЕ відмінно в курсі, що законно (!) створити новий кампус на території гольф-центру вони не можуть найближчі кілька років. І знали вони це ще до укладання договору про купівлю корпоративних прав.

Нагадаю, що по їх власних заявах, всі документи вивчалися і готувалися 5 місяців найкращими юристами.

Але вони свідомо пішли на аферу в розрахунку на НЕзаконне будівництво, бо головне для них - це понти із розташуванням кампусу майже на березі Дніпра в зеленій зоні.

***

№ 908

Листаю ленту, машинально захожу на ссылку, читаю… Блиииин, а кто это у нас такой умный?! Тупо возразить нечему… Бл…, да это ж я. Правда, на несколько месяцев моложе))

2025-05-07

Арти ***Грин***

«Патриотизм придумали феодалы, чтобы экономить на денежном довольствии своих солдат».

— Авторство не установлено.

Многие философствующие аналитики называют российско-украинскую войну экзистенциальной войной/конфликтом, апеллируя к тому, что РФ вторглась в Украину с целью изменения социального уклада на её территории и возвращения её в лоно тоталитарно-имперской «исторической России». Причём совсем не обязательно в качестве «субъекта РФ». Путина вполне устроил бы и относительно самостоятельный монарх/тиран Украины, лишь бы «бельмо демократии» не мозолило глаза российскому правителю и его подданным на границах империи.

Но постепенно экзистенциальность этой войны снижается, поскольку киевские власти на протяжении 2,5 лет приобрели слишком много черт, характерных для нынешних правителей России. Взят под контроль интернет, почти полностью монополизированы средства массовой информации, «правоохранители» исполняют любые команды «5-6 эффективных менеджеров» по отъёму активов, при этом не забывают и о себе, подъедая добычу помельче. Коррупция на всех уровнях и бесправие граждан накрыли страну с невиданным ранее размахом, кое в чём превзойдя даже «экзистенциального противника».

Мотив большинства добровольцев, вставших на защиту Украины в феврале 2022-го, постепенно улетучивается с дрейфом украинской власти в сторону авторитаризма.

Таким образом,

> **— война практически утратила свой экзистенциальный характер, превратившись в банальную феодальную войну национальных феодалов с соседом за право самим «стричь своих овец».**

В этих условиях мотив воевать «за Свободу» нужно чем-то подменять. Слишком уж термин «Свобода» диссонирует с фактически происходящим в стране.

Пришлось придворным пропагандистам доставать из пыльных сундуков старый добрый «патриотизм» как оправдание необходимости воевать за то, чтобы украинцев грабили «украинцы», а не «инородные имперцы».

В процесс подмены мотива войны были включены все традиционные методы и инструменты.

В связи с «павшими» в предыдущих всплесках «патриотизма» коммунистическими вождями, сейчас под нож пошли не только Пушкин и Толстой, но и киевлянин Булгаков, и символ развала Советской империи Виктор Цой, и бытовой русский язык. Так недалеко осталось и до

«декоммунизации» Николая Гоголя и Тараса Шевченко, писавших свою прозу на русском.

Причём

> **— этот «*патриотический шабаш*» раздувают не только и уже не столько националисты-«традиционалы», но и спикеры официальной власти.**

Из свежего — «министр освиты», поддержавший инициативу «мовных патрулей» на переменках в школах. Подозрительно вовремя произошло и убийство «знаменосицы» дерусификации Ирины Фарион. Правда, это событие ничего особого и не всколыхнуло ввиду невысокой популярности убитой среди абсолютного большинства украинцев.

Особую трагикомическую изюминку всей этой движухе добавляет **этническая принадлежность самого главного «укронациста»**.

> **— «С таким *Верховным* этнификация войны налазит на голову с таким же скрипом, как и сова на глобус».**

Но,

> **— несмотря на очевидную искусственность, столь радикальный дрейф украинской военной пропаганды в сторону «этнитизации» войны — это просто подарок пропаганде противника.**

Их липовые тезисы о притеснении русскоязычных и русской культуры в Украине в начале войны сейчас наполняются реальными фактами и подтверждениями. Доктрина украинского руководства по этнитизации войны не только убивает мотивацию граждан Украины участвовать в ней, но и лишает аргументов сторонников военной помощи Украине на Западе. А это уже натуральная диверсия с далеко идущими последствиями, а не просто шалости политиков ультра-националистического толка.

Кроме того,

— война стала инструментом продления полномочий действующей власти.

Как по мне,

> **— сейчас в Украине самая слабая и непрофессиональная власть за все годы независимости.**

Но они таки не все полные идиоты и понимают, что их власть закончится сразу после очередных выборов.

Полагаю,

1) — какая-то часть бенефициаров нынешней власти надеется, что пока дойдёт до выборов, им удастся взять под контроль электоральные настроения методом дальнейшей концентрации СМИ под своим контролем и тешат себя иллюзией продления нынешнего или близкого к нему существования и после выборов.

Но

2) — большинство «эффективных менеджеров» таких иллюзий не испытывают, поэтому украинские анонимные богатеи и стали одними из крупнейших держателей криптовалюты в мире. А криптовалюта — одно из самых надёжных вложений, если придётся внезапно куда-то убегать и путать за собой следы.

Что объединяет и тех, и других — так это желание оттянуть выборы как можно дальше.

И единственным способом это сделать — продолжать войну.

Именно отсюда

1) — и столь радикально завышенные требования к условиям прекращения огня. Риторика про границы 91-го, НАТО, репарации, тюрьмы для военных преступников...

2) — Нагромождение тезисов в пунктах «плана Победы» вообще лень обсуждать. В целом всё звучит правильно, но недостижимо. Зато отлично вписывается в «принятую на вооружение» командой Зеленского пропагандистскую доктрину межэтнической войны.»

***

На фото не декоммунизированный Пушкин в центре Киева!

Куда смотрят ПАТРИОТЫ???

Внимание! Конкурс для киевлян на знание центра Киева. Где находится этот пережиток империализма?

Победителю (первому опознавшему) 20 грн на карту!

***

№ 909

Хто буде нести відповідальність, якщо впаде фронт на Осколі, Куп'янськ та Борова?

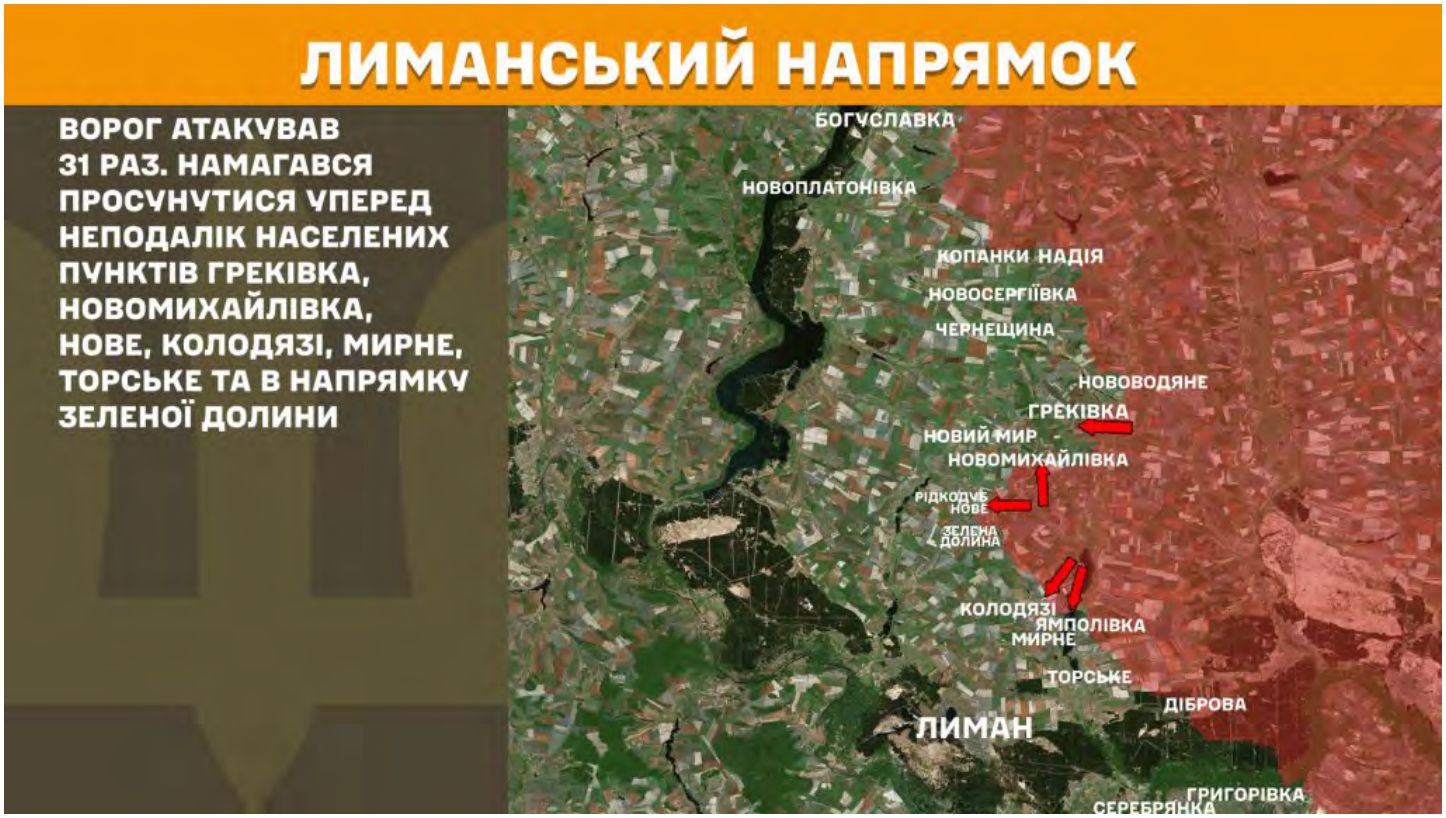

2025-05-07

Бутусов

Ворог продовжує наступ на лиманському напрямку, намагаючись повістю захопити панівні висоти в районі сел Нове. Захоплення цього району дозволить ворогу відрізати логістику на нашому плацдармі за Осколом, і тоді там не втриматись, не втримати ні Борову, ні Куп'янськ. Наступ ворога зупинити не вдається, хоча на напрямок почали поступово перекидати додаткові сили та засоби.

1. Причини

1. Дуже слабкі резерви та поповнення почали надходити не тоді, коли існували бойові порядки бригади, яка приймає на себе головний удар, а тоді, коли у боях вже стерли майже усіх досвідчених піхотинців. Тобто занадто мало та занадто пізно. Резерви замість ущильнення бойових порядків та контратак змушені затикати дірки у фронті, де вже нема людей.

2. Відмова керівництва ЗСУ включити 66-ту бригаду до складу 3-го армійського корпусу, хоча вона знаходиться у центрі бойових порядків корпусу. Це посилює управлінський хаос.

3. Командування тактичної групи та оперативно-тактичного угруповання військ на напрямку роблять усе можливе, об'єктивно інформують керівництво країни про обстановку, але не отримують необхідної кількості сил, шоб стабілізувати фронт.

2. Як врятувати життя наших людей та стабілізувати фронт?

1. Включення до складу 3-го корпусу 66-ї та знов сформованої 156-ї бригади дозволить створити єдину організацію на тактичному та оперативному рівні, покращити взаємодію піхоти та дронів. Ділянку прориву окремими ротами не закрити, треба системні дії.

2. Резерви та маршеві поповнення потрібно виділяти не тоді, коли у фронті з'являється дірка, а тоді коли фронт ще тримається. Поповнення після базового курсу піготовки мають отримати мінімум місяць на злагодженість у складі бойової бригади.

3. **Замість погроз зняття з посад комбригів та комбатів, командирів Тгр та ОТУ, керівництво сил оборони має робити те, за що воно відповідає - планувати оборонні операції та вчасно вижіляти на це необхідні сили.**

А **таке планування фактично відсутнє** і саме це є основною загрозою втрати Оскола, Куп'янська та Борової.

***

№ 910

Огляд… "Коротко з різних напрямків". Сьогодні - Лиманський та Сіверський напрямки

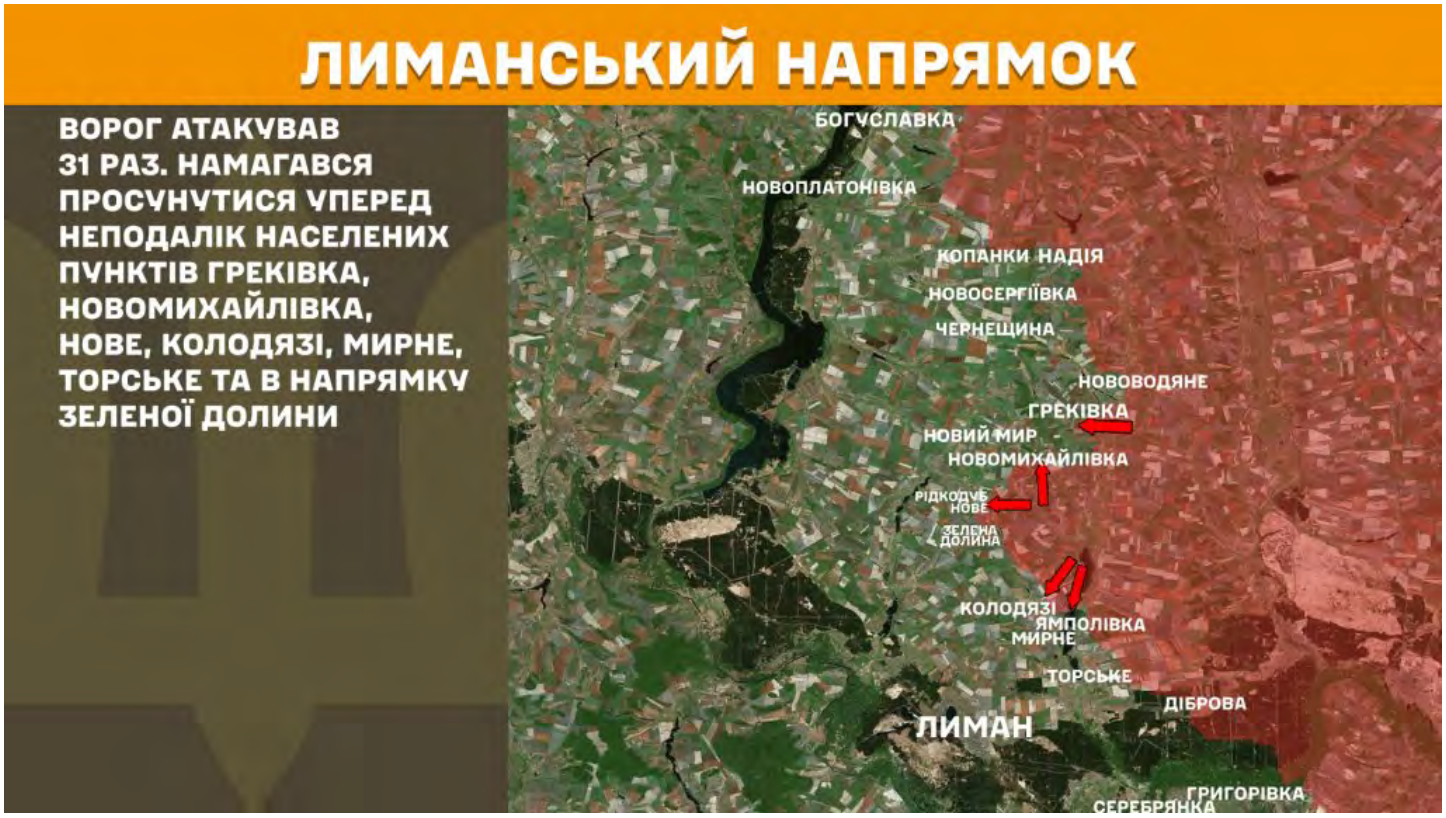

2025-05-07

Машовец

1. Лиманський напрямок

20-та загальновійськова армія (ЗВА) противника продовжує свої спроби розвинути наступ з плацдарму на правому березі річки Чорний Жеребець у північно-західному напрямку. Водночас противник постійно посилює свої сили та засоби на плацдармі, намагаючись забезпечити безперервність атакуючих/штурмових дій своїх передових підрозділів.

Протягом минулого тижня передовим підрозділам 144-ї мотострілецької дивізії (мсд) зі складу 20-ї ЗВА противника вдалося вийти на рубіж Катеринівка-Новомихайлівка, закріпитися у більших частинах сіл Нове та Липове.

Також противник відновив наступ у напрямку, власне, Лимана. Його передовим підрозділам вдалося просунутися на ближні підступи до села Колодязі.

Очевидно, що командування угруповання військ (УВ) противника «Запад» на даному етапі змістило основні свої зусилля з Куп'янського напрямку на Лиманський напрямок, про що свідчить перегрупування ряду сил і засобів зі складу 1-ї танкової армії (ТА), що діє на Куп'янському напрямку, в смугу 20-ї ЗВА.

Наприклад, на плацдармі в районі села Нове вже зафіксовані підрозділи зі складу 15-го мотострілецького полку (мсп) 2-ї мсд 1-ї ТА. Крім того, раніше на цей же напрямок було перегруповано як мінімум 2 мотострілецьких полки зі складу з'єднань 1-ї ТА - 1-й мсп зі складу 2-ї мсд (як мінімум – його 2 батальйони) та 423-й мсп зі складу 4-ї танкової дивізії (тд).

Очевидно, що у командування 20-ї ЗВА противника є дуже жорсткий і однозначний наказ – прорватися з півдня, діючи силами 144-ї мсд із зазначеного плацдарму, в район висот біля села Чернещина, разом з підрозділами 4-ї тд зі складу 1-ї ТА, що діють у зустрічних напрямках: Райгородка - Чернещина і Першотравневе - Копанки. Зрозумілий і сенс цього плану - оточити тактичну групу військ Збройних Сил України, що обороняється по рубіжу Новоєгорівка - Греківка.

Більше того, наскільки я розумію, ворог вважає, що він дуже близький до досягнення цього результату, оскільки атакує на зазначених напрямках та напрямках, практично не рахуючись із власними втратами. Дійшло до того, що цілий ряд частин та підрозділів 144-ї мсд противника в результаті практично безперервних атакуючих дій, і як наслідок, досить високого рівня втрат у живій силі, опинилася на межі втрати мінімально необхідного рівня боєздатності. Так, переважна більшість підрозділів 254-го мсп 144-ї мсд (по

суті, його основні сили) була відведена командуванням противника у «базовий район» для «відновлення боєздатності».

У сусідній з 20-ю ЗВА - 25-й ЗВА, яка також діє на Лиманському напрямку, її командування явно вирішує завдання, щодо прориву на комунікації нашої тактичної групи, яка обороняється в напрямку Діброва - Ямпіль, в районі Серебрянського лісництва.

Командування 25-ї ЗВА намагається досягти цього шляхом наступу на обох берегах річки Чорний Жеребець, у загальному напрямку з півночі на південь, а саме Ямполівка – Торське та Іванівка – Зарічне.

Очевидно, що командування 25-ї ЗВА має певний план з цього приводу. Його суть, на мій погляд, зводиться до концентрації її основних сил на своєму правому фланзі та прориву з півночі до дороги Лиман-Кремінна, на ділянці Зарічне-Торське, одночасно сковуючи в центра та на лівому фланзі наші частини і підрозділи з фронту частиною своїх сил.

На даний момент на Лиманському напрямку 25-та ЗВА діє наступними силами та засобами:

(1) - 67-ма мсд (31-й, 36-й і 37-й мсп, 19-й танковий полк/тп)

(2) - 164-та окрема мотострілецька бригада (омсбр)

(3) - 169-та омсбр

Командування 25-ї ЗВА вже ввело у бій більшу частину 67-ї мсд, а також - однієї з бригад, і, очевидно, готується до нарощування своїх зусиль за дпомогою підрозділів другої.

Протягом звітного тижня ворог повністю взяв під контроль Ямполівку та закріпився в ній, просунувся на протилежному березі річки Жеребець, у бік хутора Мирне, в районі дамби між ним та Ямполівкою. Також є інформація, що окремі штурмові групи противника прорвалися навіть до північних околиць Торського. Очевидно, що вороже командування намагається або відрізати, або просто відтіснити на інший берег річки низку наших підрозділів, які досі обороняються між Торським та Ямполівкою.

2. Сіверський напрямок

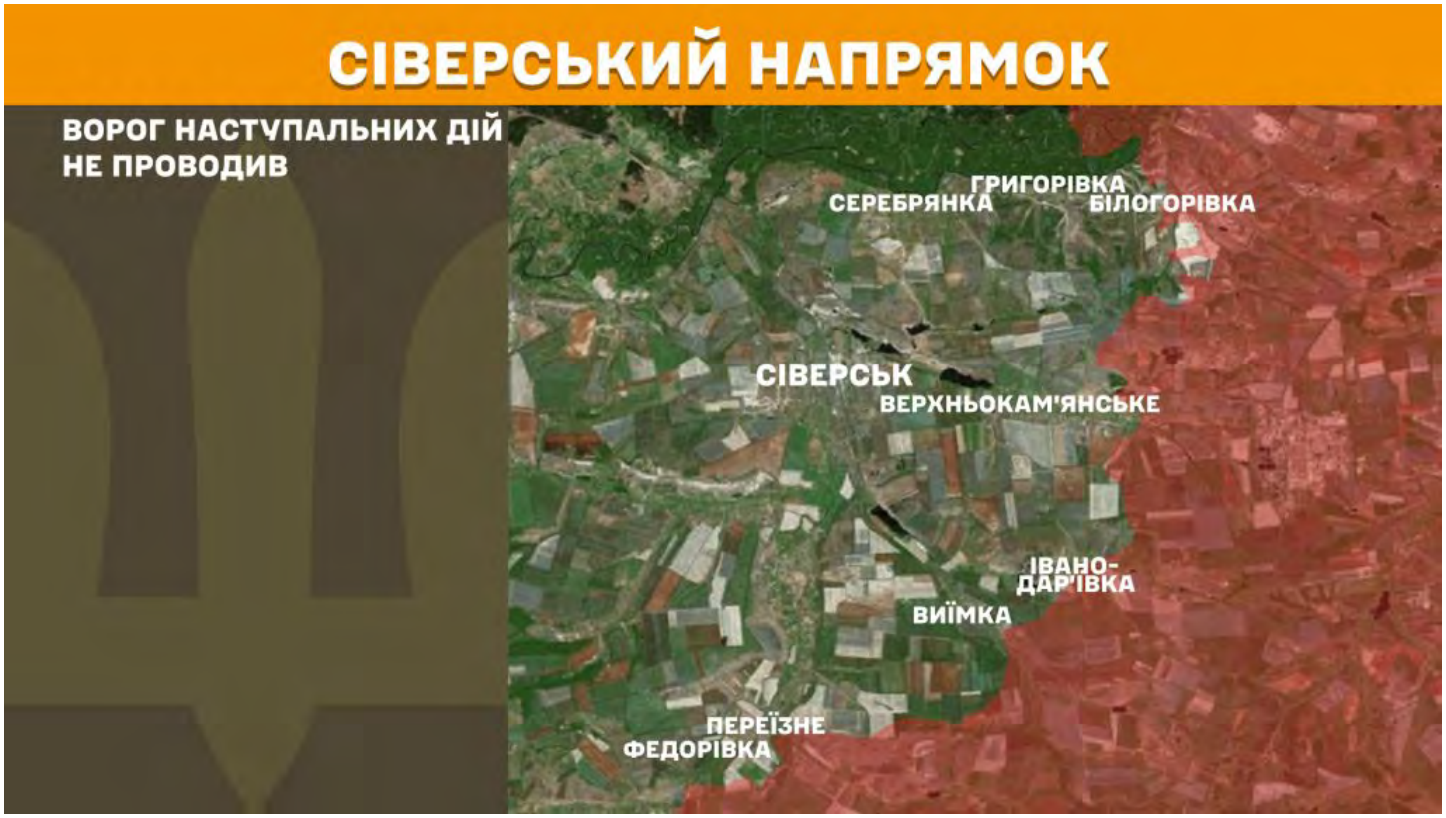

Наскільки я розумію, «під враженням» від результатів своїх «колег» на сусідньому Лиманському напрямку командування УВ «Юг», і, зокрема, 3-ї ЗВА, (колишній «2-й армійський корпус НМ ЛНР»), у свою чергу, «пожвавішало» на Сіверському напрямку. Однак, я думаю, що це «пожвавлення» було цілком спланованим і передбаченим заздалегідь.

У смузі 3-ї ЗВА противник розгорнув так званий "повзучий наступ" на цілому ряді напрямків та ділянок. Зокрема, на напрямках Білогорівка (верхн.) – Григорівка, Золотарівка – Верхньокам'янське, Спірне – Івано-Дар'ївка, Берестове – Виїмка, Роздолівка – Переїзне.

Діючи невеликими штурмовими групами та підрозділами, використовуючи метод "малих кроків", ворог намагається просунутися в бік Сіверська.

І зрозуміло чому.

У світлі майбутньої літньої кампанії, де очевидно, командування противника намагатиметься прорватися до останньої великої міської агломерації Донбасу, яка все ще залишається під контролем України (Слов'янськ-Краматорськ), ліквідація Сіверського виступу (плацдарму) Збройних сил України є одним з основних оперативно-тактичних завдань для російського командування.

На даний момент командування УВ "Юг" явно зайняте ще одним завданням - проривом до Костянтинівки, тому зосереджує свої основні зусилля саме в районі Часового Яру і прилеглих районів, а не на Сіверську. Але, це явно не означає, що "на найближчий час" саме Сіверський плацдарм не стане основним. Більше того, якщо 25-та ЗВА противника «досягне успіху» на

Лиманському напрямку, це значно полегшить для 3-ї ЗВА противника, щодо виконання саме цього завдання.

На даний момент 3-тя ЗВА діє безпосередньо на Сіверському напрямку наступними силами:

(1) - 6-та омсбр

(2) - 127-ма омсбр

(3) - 123-тя омсбр

(4) - до 4-х мсп "мобілізаційного резерву"

(5) - 14-й окремий танковий батальйон (отб)

(6) - до 11-и «окремих стрілецьких батальйонів» (осб), які входять до складу бригад 3-ї ЗВА, або числяться під безпосереднім командуванням армії.

За звітний період противнику вдалося, завдяки своєму "повзучому наступу", просунутися в напрямку Золотарівка - Верхньокам'янське (є навіть інформація про наявність передових штурмових груп противника в самому Верхньокам'янському), а також на північ і південь від нього. Також він просувався у напрямку Білогорівка – Григорівка, де ворог, очевидно, вийшов на ближні підступи до Григорівки. Також ворог просунувся на північний схід від Івано-Дар'ївки.

Іншими словами, ворог чітко та однозначно розглядає ліквідацію Сіверського плацдарму ЗСУ як важливе "підготовче" завдання перед "головним наступом" цього літа - на Слов'янськ та Краматорськ.

Про наявність досить серйозних намірів командування противника на Сіверському напрямку свідчить також інформація про зосередження його частин та підрозділів в районах Соледара, Роздолівки та Залізнянського. Пртивник явно розраховує "в потрібний момент" завдати удару з півдня, по обидва береги річки Бахмутівка, у північному напрямку, по самому Сіверську (думаю, цей момент настане, коли передові частини 127-ї та 6-ї омсбр 3-ї ЗВА противника підійдуть до Сіверська зі сходу та південного сходу на "прийнятну відстань"). При цьому найближчим завданням противника, ймовірно, буде захоплення Переїзного та Федорівки, а наступним – вихід на рубіж Званівка-Виїмка.

Тим часом 3-тя ЗВА противника з приданими силами та засобами "концентрується" на "прориві" до Костянтинівки з боку Часового Яру. Тому момент, коли ворог зможе повністю взяти під контроль район оборони в Часовому Яру, стане критично важливим у визначенні його подальших планів.

Я маю на увазі момент прийняття рішення - що на першому місці, а що на іншому... Спочатку Костянтинівка, а потім Сіверськ, або навпаки?

За тверезою оцінкою,

— спроба вирішити обидві проблеми ОДНОЧАСНО вимагатиме від командування УВ «Юг» радикального посилення 3-ї ЗВА (як мінімум, повернення 106-ї повітряно-десантної дивізії/пдд з Курського напрямку до її смуги), а також можливого нарощування зусиль 3-ї ЗВА за рахунок стратегічних резервів, «ймовірно, сформованих найближчим часом».

***

№ 911

Даниил Монин 2025-05-07
1 ч. ·

Новый рекорд международных резервов на 1 мая.

Ес дали 4.6 млрд + ещё грантов пришло 1.3 млрд.

И это ещё не учитывают транш от Великобритании который по неким условиях использования не засчитывается в международные резервы...

Я думаю на счетах правительства на начало мая уже 400-450 млрд гривен .. но к концу года должно стать более 900 млрд гривен...

С прогнозом резервов под 57 млрд в конце года...

Кто захочет останавливать войну если тебя так заливают деньгами?

Зато налоги поднять... С такими резервами у Гетманцева и Марченко - легко...раз два..

***

№ 912

8 мая. Рай для конспирологов и исторической беллетристики

2025-05-08

Копытько

1. В режиме реального времени на наших глазах происходит расстановка сил перед глобальной схваткой

Путин явно видел эти дни не такими. Он готовил триумф 5 лет. У него была цель и возможность стать главным действующим лицом на празднике мирового масштаба. Но к 25-летию правления российский вождь скатился до роли второстепенного персонажа на своей же территории. Это обидно.

Ещё обиднее для фигуранта, что все это понимают и особо не скрывают.

Например,

> 1) — президент Азербайджана Ильхам Алиев наглядно показал, что желания Путина даже в принципиальных для московского лидера вопросах можно игнорировать.

Чтобы уговорить Алиева приехать на парад, в Баку 5 дней назад летал предстоятель РПЦ Гундяев. Но его миссия закончилась провалом.

Через подконтрольные СМИ Баку заявил:

> 2) — тема со сбитым Россией самолётом не закрыта, мы знаем виновников, они не наказаны. Пока это не изменится – будут проблемы.

Нюанс в том, что

> 3) — виновники – это Рамзан ***Кадыров*** и его вассалы. Которых Путин тронуть не может.

Волна публикаций, что ***Кадыров*** из-за болезни готовится к отходу и просит назначить преемника, лишь подчёркивает факт:

> **— Путин на своей территории не всесилен. Что резко понижает его в статусе.**

2. То, что происходит – это «бенефис императора Си»

> Это он едет принимать парад. Это к нему на приём летят вожди Мьянмы, Монголии, Вьетнама, Папуа-Новой Гвинеи, ряда африканских стран. Это перед ним спешит проявить лояльность прорывающийся через полмира Вучич.

Ровно год назад Си посетил с государственным визитом Белград. Что многие восприняли как легализацию китайского плацдарма в Европе (второй частью которого должна была стать Венгрия). Вучич мечется между ЕС и Россией, явно хочет сориентироваться в обстановке. Он устоял в ходе волны протестов, но ему нужна опора и козыри в диалоге с тем же Брюсселем, которые Путин уже не в состоянии обеспечить.

3. 7 мая в «Российской газете» (максимально официозное издание РФ) была опубликована статья императора Си «Уроки прошлого во имя будущего». Где

он чёрным по белому пишет, **ради чего на самом деле собираются присутствующие:**

> ***«…Текущий год ознаменован 80-летием освобождения Тайваня от японской оккупации. Возвращение Тайваня в лоно Китая - это важная составная часть итогов Второй мировой войны и послевоенного мироустройства. Целый ряд международных юридически обязывающих документов, прежде всего Каирская декларация и Потсдамская декларация недвусмысленно подтвердили суверенитет Китая над Тайванем. Исторические и юридические факты как таковые не подлежат сомнению. Авторитет резолюции 2758 ГА ООН не оспаривается. Как бы ни менялась ситуация на Тайване, какие бы попытки вмешательства ни принимали извне, полное воссоединение Китая остается необратимой исторической тенденцией.***
>
> ***…Мы высоко ценим, что российская сторона неоднократно подтверждала свою приверженность принципу "одного Китая" и признает Тайвань его неотъемлемой частью, выступает против "независимости Тайваня" в какой бы то ни было форме, твердо поддерживает все (!) меры китайского правительства и народа по воссоединению страны»…***

Китайский лидер прямо говорит:

> **— хотите новый мировой порядок – это можно, но надо закрыть один вопросик в рамках нынешнего - Тайвань.**

Все, кто приедет в Москву, де-факто поддержат притязания Пекина.

1) — События 9 мая в Москве – это первый акт.

2) — Второй состоится осенью 2025 года на Дальнем Востоке. В сентябре принимающей стороной будет КНР, Путин уже взял обязательство присутствовать. **Вот там и произойдёт генеральный смотр конфликтующих сил.**

4. 7 мая Трамп подписал *декларацию об установлении 8 мая Дня победы* во Второй мировой войне. Чем ещё более размыл положение Москвы

Это деяние формально противоречит логике, даже исходя из текста самой декларации. Ибо там отмечено, что США вступили в войну после атаки на Перл-Харбор. Но американские войска атаковала не нацистская Германия. Однако никто больше не упомянут.

Единственным намёком на логику в этой ситуации является другое деяние Трампа в этот же день:

— назначение американского посла в Китай с напутственной речью в овальном кабинете.

Вероятно, **в Белом доме начали осознавать, что их стремление «оторвать» Россию от Китая является нереалистичным.**

— Именно поэтому предпринята попытка ворваться в символический ряд, чтобы не только Си выглядел победителем цикла после Второй мировой войны.

Сегодня же министр финансов США Скот ***Бессент***

— назвал Путина военным преступником, «с которым надо говорить», уравняв его с разгромленной Японией. **В Кремле точно не обрадуются таким аналогиям.**

Разыграть тему победы осенью Вашингтону будет сложнее.

Потому что придётся топтаться по главному союзнику в АТР, с которым сейчас непростые отношения из-за тарифов. Плюс традиционно будет волна критики за ядерные удары по Хиросиме и Нагасаки (а США буквально сегодня заявили, что в мае получат новые образцы ядерных бомб).

Китай же выступает с позиций национально-освободительной борьбы, что делает его пафос более легитимным.

5. Ещё один фактор, вмешавшийся в планы Путина – *обострение* между Индией и Пакистаном

Мир смотрит не на Москву, а ждёт, о чём договорятся конфликтующие стороны.

На поверхности - два обстоятельства.

Первое:

1) — красной нитью оценок по всему миру является констатация, что конфликт держится в рамках из-за обладания сторонами ***ядерным оружием***. И как вывод – происходит реанимация ЯО как оружия сдерживания. Стало быть, надо стремиться его заполучить любой ценой.

Второе:

2) — ***реакция со стороны Индии сходу выглядела избыточной***, сразу были назначены виновные и запущена военная машина. Настолько, что

даже США были вынуждены озвучить де-факто пропакистанскую позицию – о необходимости расследования и т.д.

Наверняка этому могут быть какие-то внутриполитические обоснования для Дели.

Но для внешнего мира на поверхность был вытащен факт:

— «все инфраструктурные проекты Китая и Пакистана находятся в 70-80 км от индийской территории».

Положение осложняется тем, что

— часть местности в горах, которые Индия считает спорной/своей, Пакистан передал Китаю.

И вся логистика по сухопутному Китайско-Пакистанскому экономическому коридору может оказаться под угрозой.

Модель мы сейчас видим:

— «теракт с жертвами – эскалация».

Однако в различных изданиях, которые освещают темы обороны и безопасности, мелькает *вывод*:

1) — Пакистан в конфликте показал себя более убедительно. Де-факто китайским оружием было сбито несколько индийских самолётов без внятного обоснования – ради чего их в принципе поднимали?

Это сейчас главный риск:

2) — если в Дели посчитают, что по итогам двух раундов выглядят плохо, может начаться новый виток.

Для нас это важно как минимум в двух аспектах.

1) — Как происходящее повлияет на желание Индии закупать *российскую нефть*?

2) — Как это отразится на *мировом рынке вооружений*?

При таком масштабе конфликтующих сторон никаких обычных вооружений не хватит.

— Индия и Пакистан явно будут заинтересованы в освоении опыта современной войны с массовыми недорогими решениями.

6. На этом фоне симптоматичные события происходят в Европе

Так совпало, что именно в эти дни заступил на пост новый канцлер Германии, голос ЕС теперь станет более твёрдым.

И сразу прозвучало ранее немыслимое.

> **— О нацеленности ФРГ на создание своего ядерного оружия** я уже писал.

Кроме этого, я специально проверил: накануне юбилея (75 лет) НАТО, 3 апреля 2024 г. я сделал пост, где отметил:

> — «…Общий тренд понятен – перекладывание большЕй ответственности на европейских членов НАТО. Что невозможно реализовать без радикальной смены подходов к обороне в ***Германии***. Прямым текстом – без ***ремилитаризации*** Германии»…

Говорить вслух о ремилитаризации Германии 80 лет было неприлично.

7 мая 2025 премьер Польши Дональд ***Туск*** заявил:

> — ***«Нелегко, учитывая историю, сказать вслух, как премьер-министру Польши, что я очень хотел бы, чтобы Германия вооружалась быстрее и интенсивнее. Вооруженная Германия в Польше — непопулярный лозунг, но, к счастью, сегодня мы живем во времена, когда есть другая Германия, другая Польша, другие угрозы»***.

Три года назад это было невозможно. Табу больше нет.

По сути

1) – **это ещё одно свидетельство, что «страница переворачивается»**.

2) — **Вся Европа снова на грани большой войны**, от которой пыталась бежать.

Делать вид, что это касается только Украины – уже не получается.

Кремль снова хочет восстановить берлинскую стену.

> И его задача выглядит проще, т.к. США это не особо пугает.

Теперь ограничитель амбиций Кремля – в Пекине.

> Которому ЕС может быть нужен для выстраивания партии с Вашингтоном.

7. Масштаб происходящего хорошо понятен из-за того, что на глубокий третий план отодвинуто некогда фундаментальное событие для мира: выборы нового главы католической церкви (1,4 млрд человек). Новый лидер примет организацию в разгар глобальных перемен. Но конклав просто затерялся.

8. И вот в этом всём Украина должна найти своё место, чтобы выжить.

1) — Для Китая мы не существуем как субъект, от слова совсем.

2) — В иерархии интересов США – мы где-то в «корзинке разменных фигур».

3) — Европа пока относится к нам как к донору органов, выигрывающему время.

4) — Конъюнктура среди соседей ухудшается.

— События в Румынии могут качнуть ещё и Молдову.

Но в эти же дни проявилось во всей красе:

— **«источник силы – внутри»**.

Украина достаточно крупная для региона и обладает важными знаниями для мира. Поэтому нельзя игнорировать, поэтому всё равно будут партнёры.

Вопрос в том

– **«мы пройдём этот путь по худшему сценарию в коридоре, или поборемся за лучшее»**.

Единственный шанс побороться за лучшее, т.е., сохранить большую страну, удержать близкую к ЛБС территорию, чтобы вернуть людей и восстановиться

– это **победа над мракобесием внутри**.

Которое по весне лезет из всех щелей.

Но это нужно разбирать отдельно.

9. Сейчас мы проходим этап, когда решается: комплекс интересов вытолкнет Россию к *деэскалации* или нет?

Всё готово…

1) — Китай может это сделать в один клик. Чем, помимо прочего, докажет:

— «США не справились, а мы можем».

2) — Либо может толкнуть Путина в жесткий персональный *клинч* с Трампом.

«Драматургия просто безумная».

Через неделю свой ход сделает Трамп на Ближнем востоке.

Путин явно будет очень зол.

1) — Что может привести как к эскалации, так и к ошибкам.

2) — А запаса прочности для больших ошибок у него уже нет.

3) — И действовать без оглядки на обстоятельства он уже не может.

В этот период как никогда важна помощь фронту и хладнокровие в тылу. Конец учебного года, сад-огород, всё вот это.

Именно благодаря устойчивости Украина является фактором, который не могут игнорировать.

***

№ 913

Когда пристойными аналитическими инструментами обработать материал не получается (как сейчас), выручает царица лженаук – *конспирология*

2025-05-15

Копытько

С помощью её (*конспирология*) волшебных методов представим сущее как *симфонию параллельных сюжетов*.

Яснее, может, и не станет, зато интереснее.

1. Сюжет первый – борьба кандидатов в цари США

Поскольку выяснилось, что Трамп на третий срок не пойдёт, сразу же из пучины вынырнула предсказуемая история:

— а кто следующий? Ведь гонка начнётся уже через два года.

Претенденты, которые сейчас на виду, получили возможность как проявить, так и сжечь себя. Что делает регату ещё более захватывающей.

— Сейчас они соревнуются, «кто принесёт в дом больше вкусного».

По итогам 100 дней де-факто вторым человеком в государстве стал Марко ***Рубио***.

— Он не только сконцентрировал формальные полномочия – его начали воспринимать как островок адекватности.

Диванс заработал стойкий имидж генератора скандалов. Плюс в истории с сигналом выяснилось, что он не до конца лоялен Трампу. Но диванс проявил способность таранить любой барьер, что делает его ценным активом для различных интересантов. Сейчас он демонстрирует гибкость. Недооценивать его не стоит.

Молва несёт, что диванс подстрекал Индию к обострению, а Рубио наоборот – разрулил конфликт до момента, пока Трамп отправился на Ближний Восток. Также в активе Рубио выстраивание мирного трека между Конго и Руандой. У нас эта история проходит незамеченной, но там масса параллелей (ресурсная сделка опять же). И Катар в качестве одного из посредников.

Ещё один ситуативный победитель отрезка – министр финансов Скот ***Бессент***. У него в активе ряд «сделок», которые обеспечивают для Трампа позитивный фон.

Волтц выпал.

Хегсет отбивается от скандалов, хотя очень добросовестно отрабатывает повестку Трампа.

Виткофф оказался в двояком положении.

— Если по линии Келлога с Украиной прогресс есть, то с Россией уперлись в стену. С Израилем тоже неровно. Словесный позитив пока только на иранском направлении.

Хотя сам Виткофф кандидатом в цари не будет (без Трампа он растворится),

— он мог бы кого-то усилить в будущей схватке. Но сейчас ему нужно что-то показать, чтобы сохранить позиции.

Это к тому, что

— в глобальной партии, где разыгрываются судьбы континентов, решения могут быть обусловлены личными интересами ряда персонажей.

2. Сюжет второй. «Смотри, что могу»

Системообразующая ось нашей с вами современности – выстраивание отношений США и Китая.

1) — Вашингтон прямо говорит, что Китай – главный оппонент, которого надо «сдерживать».

2) — Китай ничего не говорит, пожимает плечами в духе «нууу, раз так, тогда ловите».

Император Си сделал свой ход: показал, что может принять парад в Москве.

Теперь ход Трампа – визит на Ближний Восток.

— Публично уже выглядит впечатляюще. Инвестиции на 600 ярдов, продажа оружия на 142 ярда, обещание купить самолётов на 200 ярдов – это аргументы гегемона.

Император Си и баскак Пу со своими «силами Сибири» слегка померкли.

Возникает вопрос: а с чего вдруг шейхам забрасывать США длинными деньгами?

— Потенциально объяснение – на фото, которое многих шокировало. Там, где Трамп, саудовский принц и новый лидер Сирии.

Это фото сразу вызывает в памяти конспирологическую историю, которую прямо озвучивали в эфирах российских федеральных каналов:

— «Россия участвует в сирийской войне, чтобы заблокировать идею строительства нефтепровода Аравия – Европа и газопровода Катар – Европа».

Если США, которые находятся в плотном диалоге и с Турцией, и с саудитами, смогут выстроить рамку для стабилизации Сирии, ***идея продуктопроводов*** заиграет новыми красками.

В публичном пространстве есть масса публикаций с обоснованиями, почему эти проекты заведомо нереализуемы, нерентабельны и т.д.

Новая волна понеслась в декабре, когда в Сирии утвердилась новая власть. Но всё надо делить на 16, ибо оппонентов у данной затеи хватает. Например, даже в условиях деэскалации РФ смогут выбросить с премиального европейского рынка. И не только РФ. А это обидно.

— Европа сможет получить ещё одну альтернативу. США, саудиты и Катар смогут зарабатывать. Другим монархиям тоже что-то дадут. А Турция нарастит и без того серьёзный потенциал углеводородного хаба.

Израиль, Ормузский пролив, Баб-эль-Мандеб и Суэцкий канал слегка выносятся за скобки.

3. Сюжет третий. «Султан»

Если запускается история со стабилизацией Сирии и дальнейшими экономическими проектами, сразу появляется железобетонное объяснение, почему Эрдоган должен оставаться у власти столько, сколько физически сможет и захочет.

Усилиями Хакана Фидана стремительно развивается история с деактивацией курдского сопротивления. Вплоть до роспуска РПК, о котором как раз заявили после 40 лет вооружённой борьбы. Что ещё один кирпичик в потенциальную стабилизацию взрывоопасного региона. Там не будет быстро и просто, но шаги беспрецедентные.

Трубы из Персидского залива в Европу способны многое изменить.

Из-за чего найти баланс интересов будет крайне сложно. Но приз выглядит грандиозно.

4. Сюжет четвёртый. Бразильский связной

Всю эту красоту прекрасно видят и в Москве, и в Пекине, и в Дели – везде.

Также дёргается глазик у г-на Нетаньяху. Ибо в случае замирения к нему и его супруге автоматически обострятся все вопросы. Масштабирование «соглашений Авраама» - это чудесно, но не для всех. История с Газой в текущей форме выглядит как отражение персональных страхов.

Но это на поверхности. Что пока неясно – манёвр товарища Лулы.

Император Си три дня общался с баскаком Пу, после чего вернулся в Китай. Куда из Москвы же прилетел товарищ Лула. В Китае император и Лула освежили историю с бразильско-китайским планом урегулирования войны России против Украины.

Если грубо – это план зонирования Украины, где оккупированные территории де-факто достаются Китаю. Для восстановления и других добрых дел. Например – контроля важного участка Чёрного моря, чтобы никто не скандалил, пока раскатывается маршрут. Грузия уже в обойме, Румыния в процессе. Но без Крыма ненадёжно.

Эта группа «Друзей мира» на время затаилась, но сейчас, похоже, обозначила позицию. Пока мы не знаем, зачем конкретно товарищ Лула через полмира летел в Москву. Гипотеза: сказать Пу по телефону «работаем согласно

утверждённого плана», который было доведен в личной беседе «высокопоставленному чиновнику».

После/либо вследствие чего Пу огласил делегацию в Турцию. По сути – тут два измерения.

1) — С одной стороны, это попытка Кремля удержать свою логику, перебросив мостик в 2022 год.

Для этого на первую встречу нужны Мединский сотоварищи.

А вот на последующие встречи (хоть 16 мая) уже может поехать кто-то другой. Может и не поехать, но такая возможность открывается без разрыва нити, которую Пу хочет принципиально сохранить.

2) — С другой стороны – это демарш. Пу откровенно нарывается.

После того, что сказали вслух европейцы, они должны вводить санкции, дабы не растратить остатки достоинства.

США, даже если соберутся выскакивать из войны, не могут это сделать в откровенно слабой манере. Т.е., **риски для Путина есть.**

Основа демарша *<u>может заключатся</u>* в том, что

1) — «Пу получил одобрение от императора как минимум на летне-осеннюю кампанию». Мол, «подставим плечо, не дадим пропасть».

Но

2) — ему могли быть выставлены рамки, характеристики которых пока неясны.

5. Пока диспозиция выглядит так

Трамп хоть и не решил миротворческую задачу, но уже поднакопил бонусов, чтобы заявлять о величии и беспрецедентных результатах.

1) — Он может выйти из посреднической миссии, либо взять в ней паузу (пока будут идти вязкие бессмысленные двусторонние переговоры). Чтобы Путин ещё один раз «понаступал».

2) — А к осени в некой новой ситуации вернуться к вопросу.

Для ***Китая*** продолжение войны вполне комфортно.

1) — Китайцы учатся современной войне и

2) — прибирают к рукам то, что их интересует в РФ.

Европа до конца не пришла в сознание и думает только о том, что продолжение войны дарит ей время на подготовку.

> 1) — Это самообман. Война тормозит регион. Другие регионы поднимаются. К тому же меняется политический ландшафт.
>
> 2) — Выход – только через военный союз с Украиной.

Путин демонстрирует готовность войти ещё в один полугодичный цикл, чтобы захватить побольше территории. А также с надеждой, что Украина обрушится.

> 1) — Но нефтяные танцы, к которым (пока словесно) подключился Иран, выглядят максимально тревожно для Кремля.

Ибо

> 2) — может статься, что у Путина не получится выбрать по своему хотению момент выхода из войны.

Быстрых вариантов как-то разобраться с Украиной у Путина нет.

Самый короткий горизонт в самой лучшей для его ситуации – это конец 2025 года.

Но для этого должно совпасть неимоверное количество условий, а Кремль должен ни разу не ошибиться. Что сложно, ибо положение в РФ не улучшается.

Посему

Избегать категоричности, потому что обстановка может стремительно меняться.

Слишком много комбинаций если/то.

Например,

> — если таки разогреется нефтяная история, что откроет возможность по-настоящему влупить по российскому нефтяному флоту, то мгновенно наступит 30-60-90-дневное перемирие...

Мы влияем на два параметра – стойкость армии и тыла.

Вот на них нужна полная концентрация.

Всем хочется обсуждать переговоры и сценарии конца войны. Это объяснимо, о чём я неоднократно писал – надежду никуда не денешь. И даже полезно.

1) — Если снимает стресс и не выталкивает в иллюзии.

2) — Если сохраняется посильное участие в поддержке фронта и исключаются девиации в тылу.

Тогда все будут видеть, что через полгода Украина никуда не денется.

И единственная доступная переменная – это позиция РФ, с которой и нужно работать.

***

№ 914

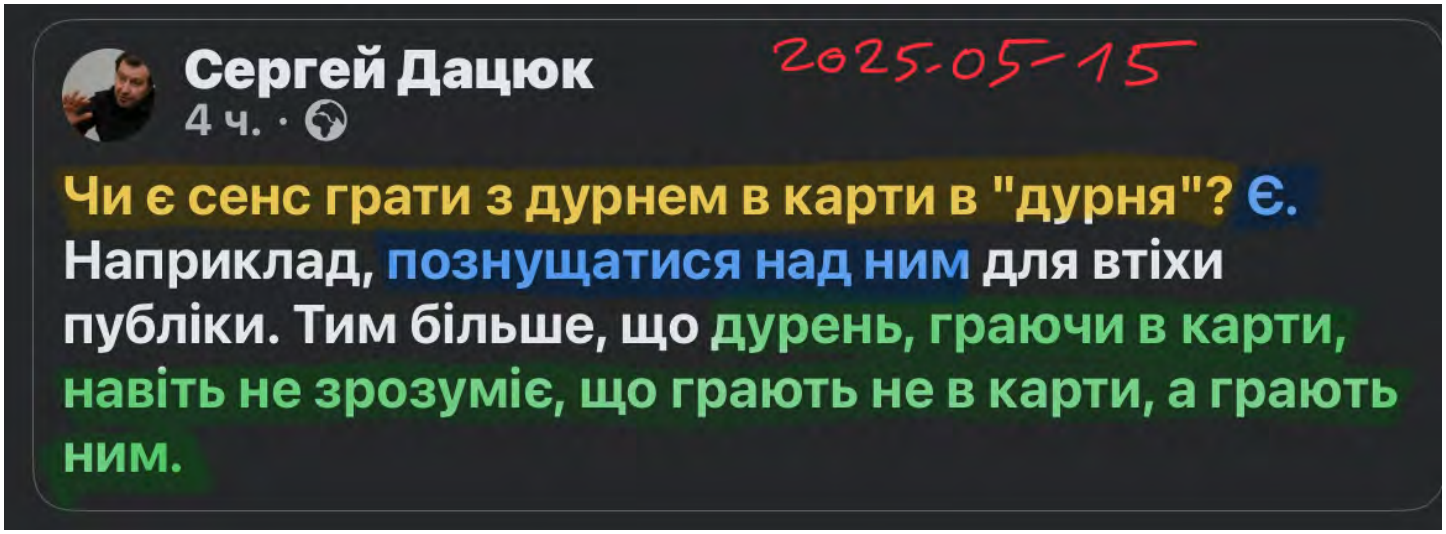

***

№ 915

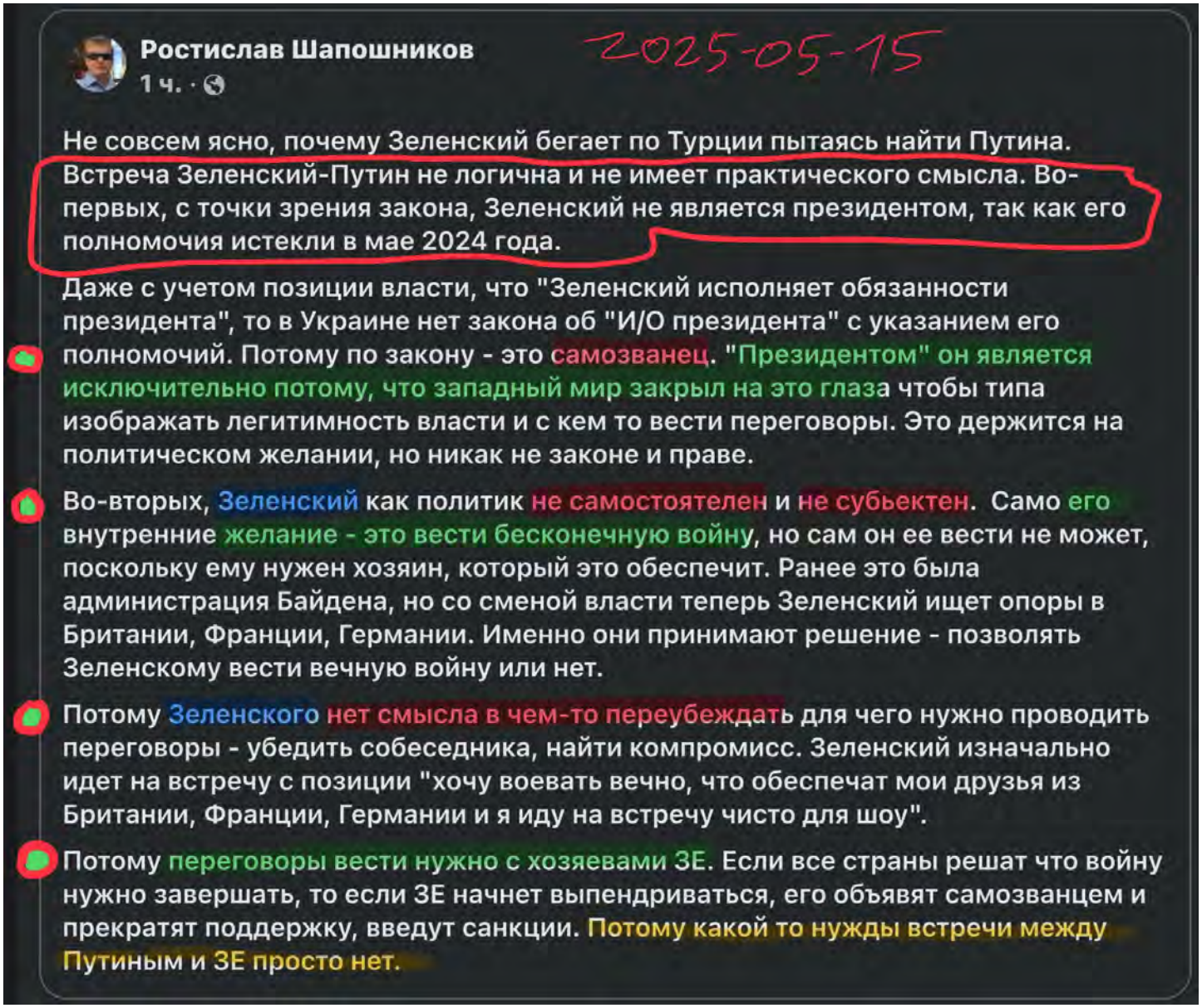
Ростислав Шапошников
1 ч. ·
2025-05-15
Не совсем ясно, почему Зеленский бегает по Турции пытаясь найти Путина. Встреча Зеленский-Путин не логична и не имеет практического смысла. Во-первых, с точки зрения закона, Зеленский не является президентом, так как его полномочия истекли в мае 2024 года.
Даже с учетом позиции власти, что "Зеленский исполняет обязанности президента", то в Украине нет закона об "И/О президента" с указанием его полномочий. Потому по закону - это самозванец. "Президентом" он является исключительно потому, что западный мир закрыл на это глаза чтобы типа изображать легитимность власти и с кем то вести переговоры. Это держится на политическом желании, но никак не законе и праве.
Во-вторых, Зеленский как политик не самостоятелен и не субъектен. Само его внутренние желание - это вести бесконечную войну, но сам он ее вести не может, поскольку ему нужен хозяин, который это обеспечит. Ранее это была администрация Байдена, но со сменой власти теперь Зеленский ищет опоры в Британии, Франции, Германии. Именно они принимают решение - позволять Зеленскому вести вечную войну или нет.
Потому Зеленского нет смысла в чем-то переубеждать для чего нужно проводить переговоры - убедить собеседника, найти компромисс. Зеленский изначально идет на встречу с позиции "хочу воевать вечно, что обеспечат мои друзья из Британии, Франции, Германии и я иду на встречу чисто для шоу".
Потому переговоры вести нужно с хозяевами ЗЕ. Если все страны решат что войну нужно завершать, то если ЗЕ начнет выпендриваться, его объявят самозванцем и прекратят поддержку, введут санкции. Потому какой то нужды встречи между Путиным и ЗЕ просто нет.

***

№ 916

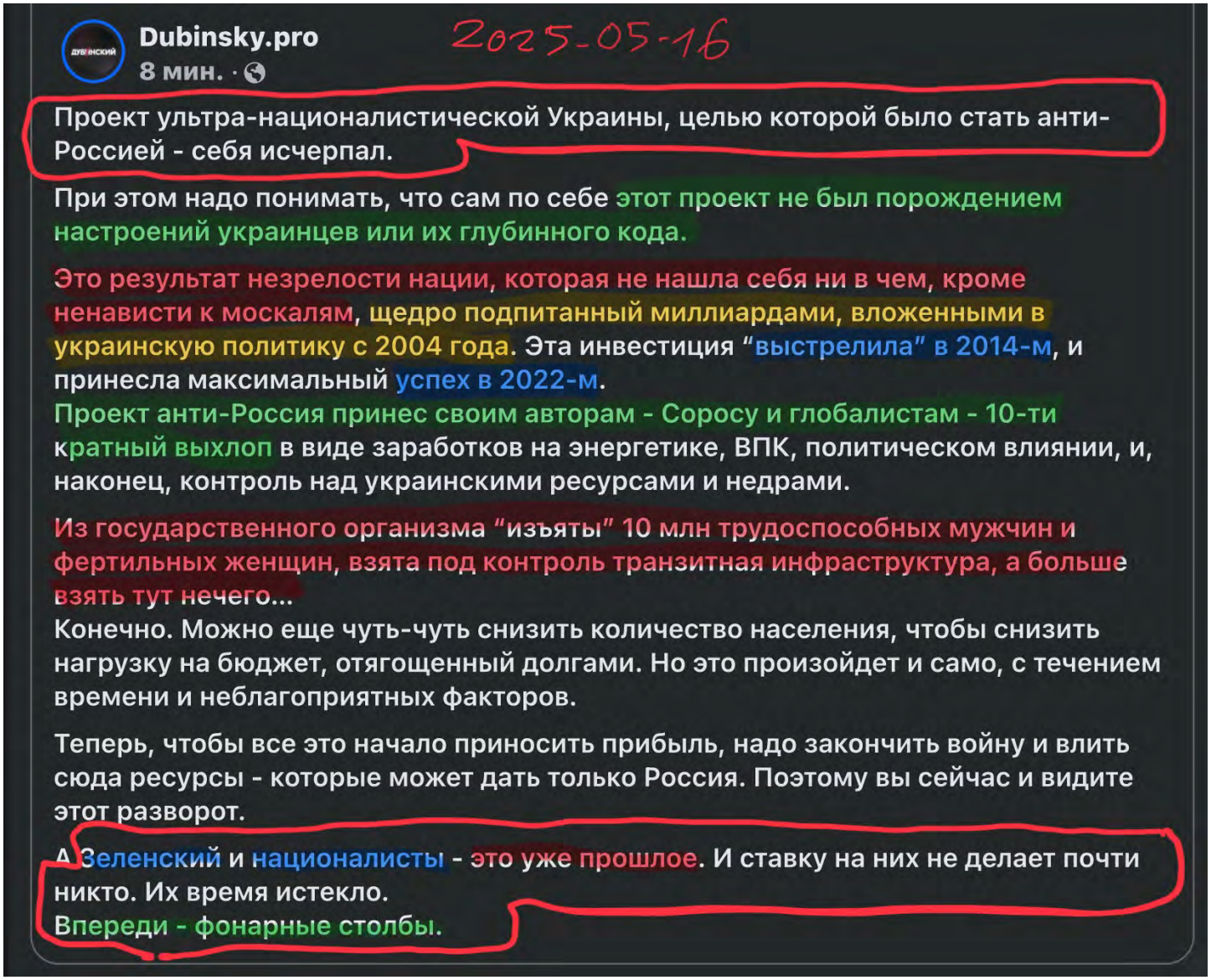
Dubinsky.pro
2025-05-16
8 мин. ·
Проект ультра-националистической Украины, целью которой было стать анти-Россией - себя исчерпал.
При этом надо понимать, что сам по себе этот проект не был порождением настроений украинцев или их глубинного кода.
Это результат незрелости нации, которая не нашла себя ни в чем, кроме ненависти к москалям, щедро подпитанный миллиардами, вложенными в украинскую политику с 2004 года. Эта инвестиция "выстрелила" в 2014-м, и принесла максимальный успех в 2022-м.
Проект анти-Россия принес своим авторам - Соросу и глобалистам - 10-ти кратный выхлоп в виде заработков на энергетике, ВПК, политическом влиянии, и, наконец, контроль над украинскими ресурсами и недрами.
Из государственного организма "изъяты" 10 млн трудоспособных мужчин и фертильных женщин, взята под контроль транзитная инфраструктура, а больше взять тут нечего...
Конечно. Можно еще чуть-чуть снизить количество населения, чтобы снизить нагрузку на бюджет, отягощенный долгами. Но это произойдет и само, с течением времени и неблагоприятных факторов.
Теперь, чтобы все это начало приносить прибыль, надо закончить войну и влить сюда ресурсы - которые может дать только Россия. Поэтому вы сейчас и видите этот разворот.
А Зеленский и националисты - это уже прошлое. И ставку на них не делает почти никто. Их время истекло.
Впереди - фонарные столбы.

***

№ 917

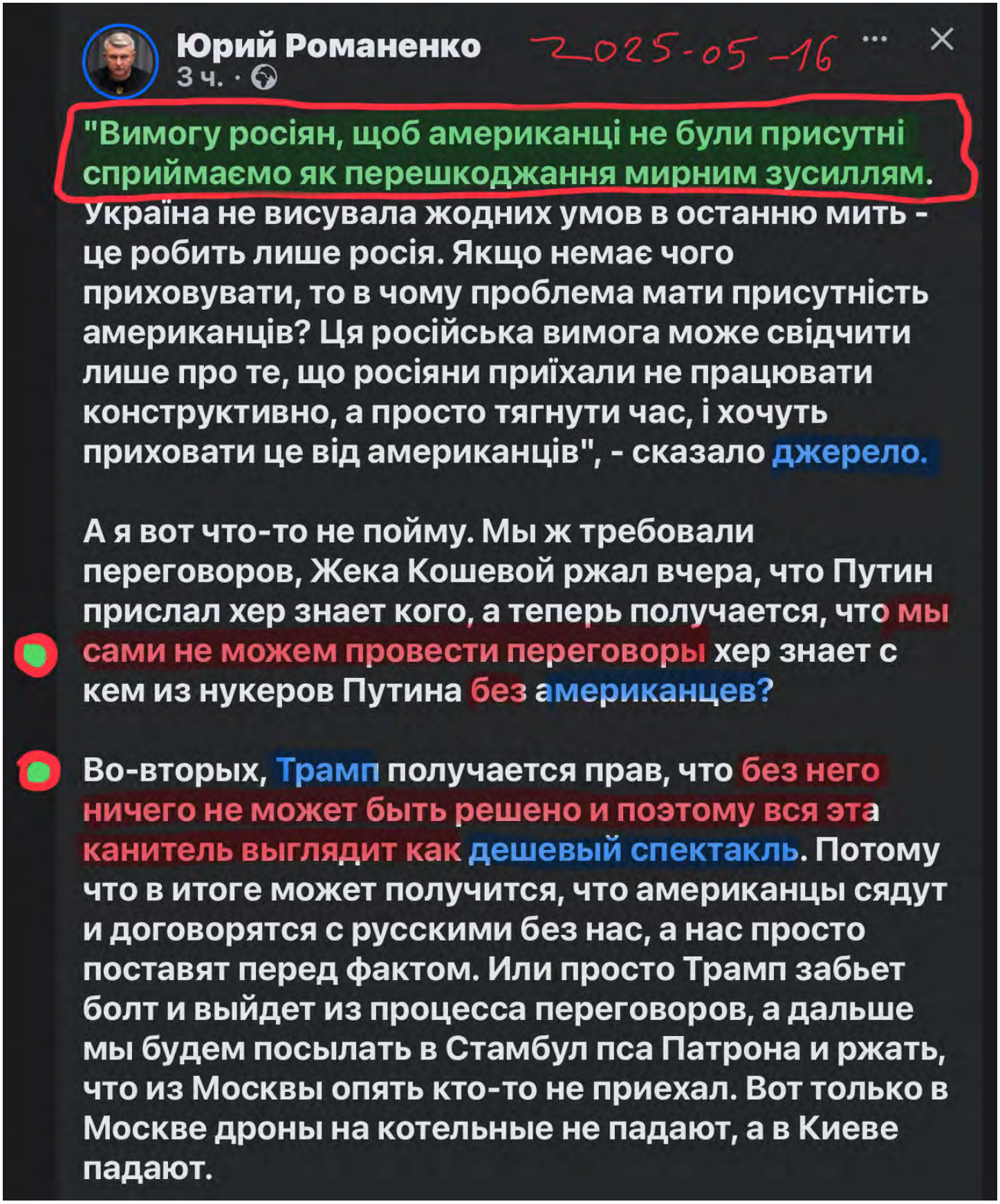

***

№ 918

Комарницький уїхав, клоуни залишилися...

2025-05-17

Могильний

Кілька слів про найцікавіше, на мій погляд, на вчорашньому засіданні Київська міська рада.

Кличко намагається в очах киян відкрутитися від причетності до оборудок Комарницького і тому протягнув звернення Київради до ВР із проханням заборонити Київраді дерибанити землю по "туалетній схемі".

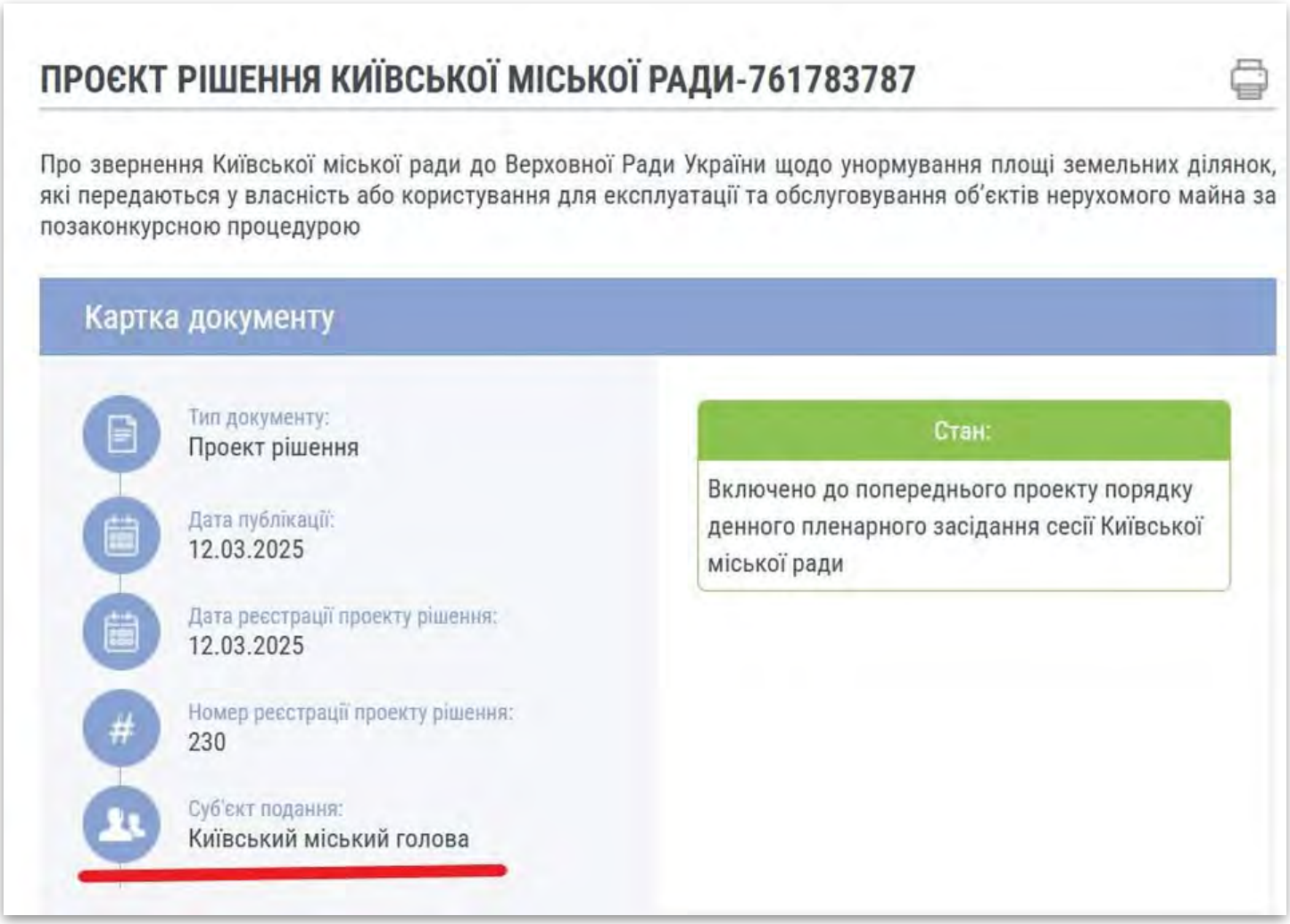

ПРОЄКТ РІШЕННЯ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ-761783787

Про звернення Київської міської ради до Верховної Ради України щодо унормування площі земельних ділянок, які передаються у власність або користування для експлуатації та обслуговування об'єктів нерухомого майна за позаконкурсною процедурою

Картка документу

Тип документу:
Проект рішення

Дата публікації:
12.03.2025

Дата реєстрації проекту рішення:
12.03.2025

Номер реєстрації проекту рішення:
230

Суб'єкт подання:
Київський міський голова

Стан:

Включено до попереднього проекту порядку денного пленарного засідання сесії Київської міської ради

Виглядає це убого, особливо в комплекті з обґрунтуванням невідкладності розгляду такого рішення Київрадою. Майже 11 років під керівництвом Кличка все це працювало, а тепер виникла необхідність невідкладно вирішити проблему...

Проблема на рівні Земельного кодексу дійсно існує і це не секрет.

Питання неодноразово піднімалося громадськістю, але

> **— ВР (як в минулому скликанні, так і в цьому) свідомо залишала цю можливість для корупції.**

Але не треба вестися на шоу Кличка.

Якби він справді хотів подолати такий схематоз, це можна було зробити і без змін у Земельний кодекс.

Щоб провернути оборудку по "туалетній схемі", спочатку необхідно сформувати бажану земельну ділянку.

> — Ніщо не заважало раніше провести нормальну інвентаризацію землі і сформувати ділянки розмірів, необхідних лише для обслуговування існуючих на них будівель.

Але цього не робилося.

Ба більше

- в *«кейсі Комарницького»*, ділянки в його інтересах формували за бюджетні (!) кошти саме під прикриттям інвентаризації.

Лицемірство Кличка могло зіграти з ним поганий жарт, якби руку допомоги йому не протягнули депутати від "Слуга Народу".

Це єдина фракція, яка публічно виступила проти спроб закриття "туалетної схеми" - вони не дали жодного голосу, хоча рішення було антикорупційнийним і мотиви Кличка були вторинними.

УКРАЇНА

КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044, тел. (044) 202 71 29, (044) 202 75 58, факс 202 76 41, e-mail: kmda@kma.gov.ua
Контактний центр міста Києва (044) 15 51 Код ЄДРПОУ 00022527
E-mail для електронних звернень громадян: zvernen@kma.gov.ua

12.03.2025 № 001-01-252

на № _____ від _____

Київська міська рада

Відповідно до частини четвертої статті 34 Регламенту Київської міської ради, затвердженого рішенням Київської міської ради від 04.11.2021 № 3135/3176 пропоную включити до порядку денного найближчого пленарного засідання Київської міської ради IX скликання у порядку невідкладності проєкт рішення Київської міської ради «**Про звернення Київської міської ради до Верховної Ради України щодо унормування площі земельних ділянок, які передаються у власність або користування для експлуатації та обслуговування об'єктів нерухомого майна за позаконкурсною процедурою**».

Невідкладність розгляду та винятковість випадку подягає у необхідності унормування площі земельних ділянок, які передаються у власність або користування для експлуатації та обслуговування об'єктів нерухомого майна за позаконкурсною процедурою.

Голова Віталій КЛИЧКО

Дуже показова поведінка голови фракції "СН" Андрій ***Вітренко*** та відомої "борчині з незаконним будівництвом" Ксенії ***Семенової*** - вони як мінімум витягли свої картки чи взагалі аврально вийшли із зали, щоб не підставлятися як інші їхні колеги по фракції.

Тепер ці двоє розумників зможуть розповідати, що і самі проти корупції, а не голосували лише тому, що були відсутні при розгляді питання.

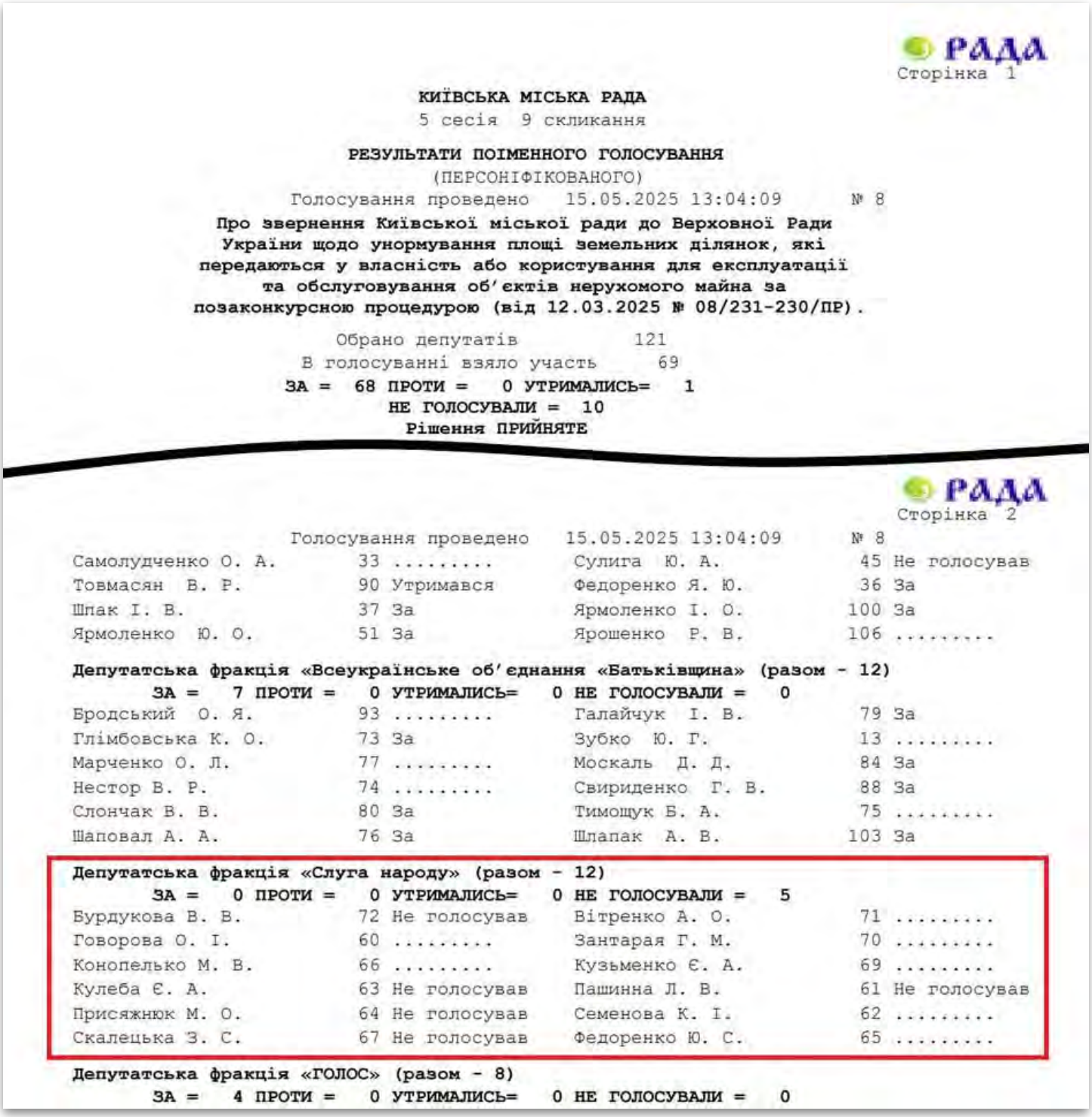

РАДА
Сторінка 1

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА
5 сесія 9 скликання

РЕЗУЛЬТАТИ ПОІМЕННОГО ГОЛОСУВАННЯ
(ПЕРСОНІФІКОВАНОГО)
Голосування проведено 15.05.2025 13:04:09 № 8
Про звернення Київської міської ради до Верховної Ради України щодо унормування площі земельних ділянок, які передаються у власність або користування для експлуатації та обслуговування об'єктів нерухомого майна за позаконкурсною процедурою (від 12.03.2025 № 08/231-230/ПР).

Обрано депутатів 121
В голосуванні взяло участь 69
ЗА = 68 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛИСЬ= 1
НЕ ГОЛОСУВАЛИ = 10
Рішення ПРИЙНЯТЕ

РАДА
Сторінка 2

Голосування проведено 15.05.2025 13:04:09 № 8

Самолудченко О. А.	33	.....	Сулига Ю. А.	45	Не голосував
Товмасян В. Р.	90	Утримався	Федоренко Я. Ю.	36	За
Шпак І. В.	37	За	Ярмоленко І. О.	100	За
Ярмоленко Ю. О.	51	За	Ярошенко Р. В.	106	.....

Депутатська фракція «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» (разом - 12)
ЗА = 7 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛИСЬ= 0 НЕ ГОЛОСУВАЛИ = 0

Бродський О. Я.	93	.....	Галайчук І. В.	79	За
Глімбовська К. О.	73	За	Зубко Ю. Г.	13	.....
Марченко О. Л.	77	.....	Москаль Д. Д.	84	За
Нестор В. Р.	74	.....	Свириденко Г. В.	88	За
Слончак В. В.	80	За	Тимощук Б. А.	75	.....
Шаповал А. А.	76	За	Шлапак А. В.	103	За

Депутатська фракція «Слуга народу» (разом - 12)
ЗА = 0 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛИСЬ= 0 НЕ ГОЛОСУВАЛИ = 5

Бурдукова В. В.	72	Не голосував	Вітренко А. О.	71	.....
Говорова О. І.	60	.....	Зантарая Г. М.	70	.....
Конопелько М. В.	66	.....	Кузьменко Є. А.	69	.....
Кулеба Є. А.	63	Не голосував	Пашинна Л. В.	61	Не голосував
Присяжнюк М. О.	64	Не голосував	Семенова К. І.	62	.....
Скалецька З. С.	67	Не голосував	Федоренко Ю. С.	65	.....

Депутатська фракція «ГОЛОС» (разом - 8)
ЗА = 4 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛИСЬ= 0 НЕ ГОЛОСУВАЛИ = 0

Друга цікава історія, також прямо пов'язана із Комарницьким

- це спроби УДАРу зняти голову фракції "СН" ***Вітренка*** з посади голови бюджетної комісії.

І вона навіть смішніша вище розписаної клоунади ;)

Вітренко почав зображати з себе жертву "політичного полювання" Кличка і заявив, що його хочуть зняти з посади голови бюджетної комісії за те, що він дозволяє собі говорити правду.

Ось тільки в реальності це банальне «алаверди», що є наслідком закликів самого Вітренка очистити Київраду від усіх, хто співпрацював із Комарницьким 🤣

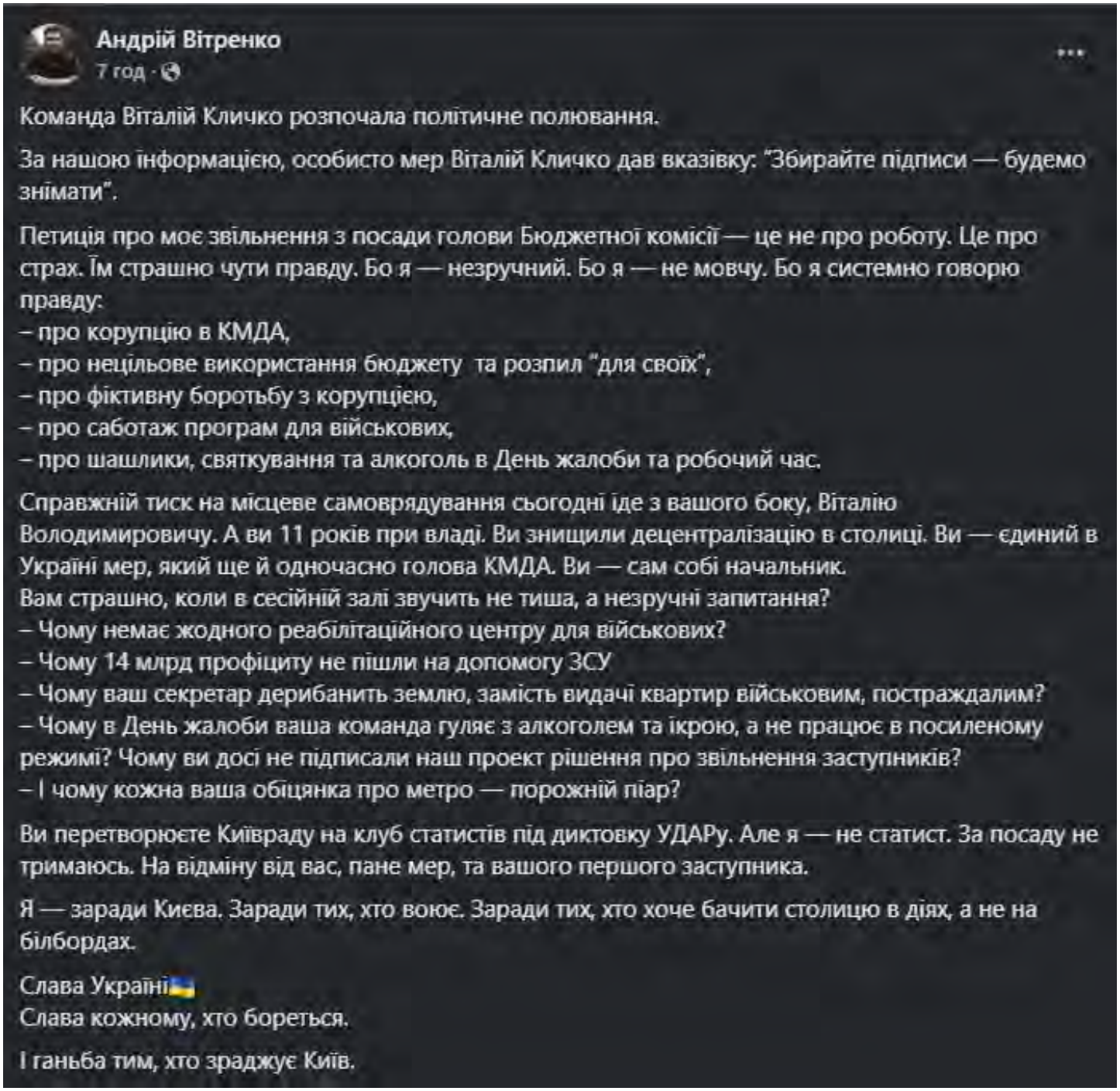

Андрій Вітренко
7 год ·

Команда Віталій Кличко розпочала політичне полювання.

За нашою інформацією, особисто мер Віталій Кличко дав вказівку: "Збирайте підписи — будемо знімати".

Петиція про моє звільнення з посади голови Бюджетної комісії — це не про роботу. Це про страх. Їм страшно чути правду. Бо я — незручний. Бо я — не мовчу. Бо я системно говорю правду:
– про корупцію в КМДА,
– про нецільове використання бюджету та розпил "для своїх",
– про фіктивну боротьбу з корупцією,
– про саботаж програм для військових,
– про шашлики, святкування та алкоголь в День жалоби та робочий час.

Справжній тиск на місцеве самоврядування сьогодні іде з вашого боку, Віталію Володимировичу. А ви 11 років при владі. Ви знищили децентралізацію в столиці. Ви — єдиний в Україні мер, який ще й одночасно голова КМДА. Ви — сам собі начальник.
Вам страшно, коли в сесійній залі звучить не тиша, а незручні запитання?
– Чому немає жодного реабілітаційного центру для військових?
– Чому 14 млрд профіциту не пішли на допомогу ЗСУ
– Чому ваш секретар дерибанить землю, замість видачі квартир військовим, постраждалим?
– Чому в День жалоби ваша команда гуляє з алкоголем та ікрою, а не працює в посиленому режимі? Чому ви досі не підписали наш проект рішення про звільнення заступників?
– І чому кожна ваша обіцянка про метро — порожній піар?

Ви перетворюєте Київраду на клуб статистів під диктовку УДАРу. Але я — не статист. За посаду не тримаюсь. На відміну від вас, пане мер, та вашого першого заступника.

Я — заради Києва. Заради тих, хто воює. Заради тих, хто хоче бачити столицю в діях, а не на білбордах.

Слава Україні🇺🇦
Слава кожному, хто бореться.

І ганьба тим, хто зраджує Київ.

Фрагменти стенограми засідання Київради 8 квітня додаю.

Заступник міністра освіти і науки ***Вітренко*** (він же не лише депутат) виявився настільки розумним і далекоглядним, що піарячись на боротьбі із Комарницьким не врахував відразу кілька "дрібниць".

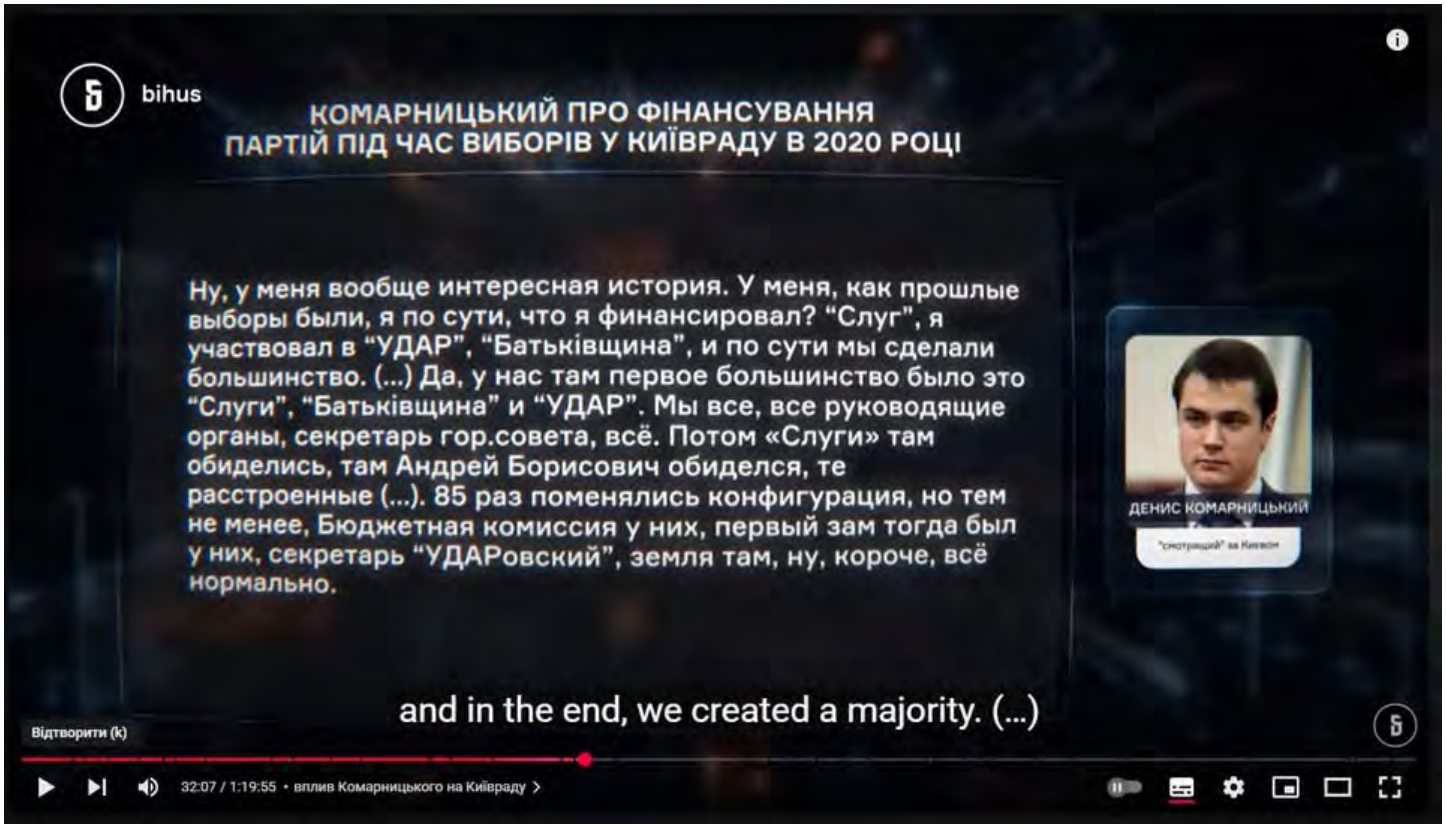

1) ***Комарницький*** представляв інтереси "СН" в процесі створення коаліції після виборів до Київради у 2020 році і лобіював призначення секретарем саме ***Вітренка***.

2) Коли створення коаліції у форматі ***УДАР-Батьківщина-ЄС*** **провалилося**, ***Комарницький*** пролобіював призначення ***Вітренка*** на посаду голови бюджетної комісії.

Вітренко розповів «Главкому», що зустрічався з Комарницьким в кабінеті, де була встановлена прослушка

фото: сайт партії «Слуга Народу»

Викриття земельної мафії у столиці торкнулося… майже усіх фракцій Київради

Голова фракції «Слуга народу» у Київській міській раді Андрій Вітренко зізнався, що був у тому самому офісі ексдепутата Київради Дениса Комарницького, з якого велася скандальна прослушка НАБУ. Про це йдеться у статті «Главкома» «Час Х» для Кличка. Чи виживе ця Київрада після «плівок Комарницького».

Вітренко розповів «Главкому», що зустрічався з Комарницьким в кабінеті, де була встановлена прослушка. Він пояснює це тим, що Комарницький мав вплив на прийняття рішень фракцією «Удар».

«І я, як голова фракції, контактую і зустрічаюсь з головою фракції «ЄС» Володимиром Прокопівим, і зі співголовами фракції «Удар» Валентином Мондриївським, Дмитром Білоцерковцем. Так само з Комарницьким я зустрічався щодо формування якихось політик в Київській міськраді – в мене були важливі проєкти рішень, які мені треба було підтримувати», – пояснює Вітренко.

Втім голова фракції «Слуга народу» запевнив, що теми, які він обговорював з Комарницьким, були лише соціальної спрямованості – жодних земельних або бюджетних питань.

3) Вітренко особисто в інтерв'ю Главкому розповів, що ходив домовлятися за голосування до ***Комарницького***.

Щоправда, він розповідав про свої благі наміри, але це виглядало зовсім непереконливо.

Білоцерковець Д.О.: Хочу повідомити, що фракція «УДАР» розпочинає процедуру по відкликанню голови бюджетної комісії пана Вітренка у зв'язку з тим, що він постійно погоджував свої дії, виходячи з головування бюджетною комісією, з паном Комарницьким.

Я хочу ще раз зазначити, що це позиція нашої фракції. Цю процедуру ми розпочинаємо. І найближчим часом подамо відповідний проєкт рішення.

Не буде впливу Комарницького в Київській міській раді, пан Вітренко! Не буде такого!

Київський міський голова: Бондаренко, будь ласка, 30 секунд.

Бондаренко В.В.: Бондаренко, «УДАР Віталія Кличка».

Пане Андрію, вам би, по-перше, вивчити все ж таки, що немає такого поняття як фігурант кримінального провадження, а є відповідний процесуальний статус. Це – перше.

Другий момент. Вам би спочатку перед тим, як виходити на трибуну і брехати в очі депутатам і депутаткам Київради, слід би згадати своє інтерв'ю «Главкому», де ви визнали, що ви були в тому кабінеті і обговорювали голосування.

Ну, і третє, наостанок. Не відкрию жодної таємниці досудового розслідування. З паном Комарницьким я... (Мікрофон відключено)

(Оплески у залі)

Білоцерковець Д.О.: Я хочу продовжити про те, що не дали, на жаль, договорити пану Бондаренку. Але я хочу нагадати, що перемовником від фракції «Слуг народу» в 20-му році, в грудні, був пан Комарницький. Він був від вас переговорником. Він вимагав, щоб Вітренка зробили секретарем Київської міської ради. І це правда, і про це знають всі фракції.

***

№ 919

Приватизація в дії: план держави на ліквідацію соціальної медицини

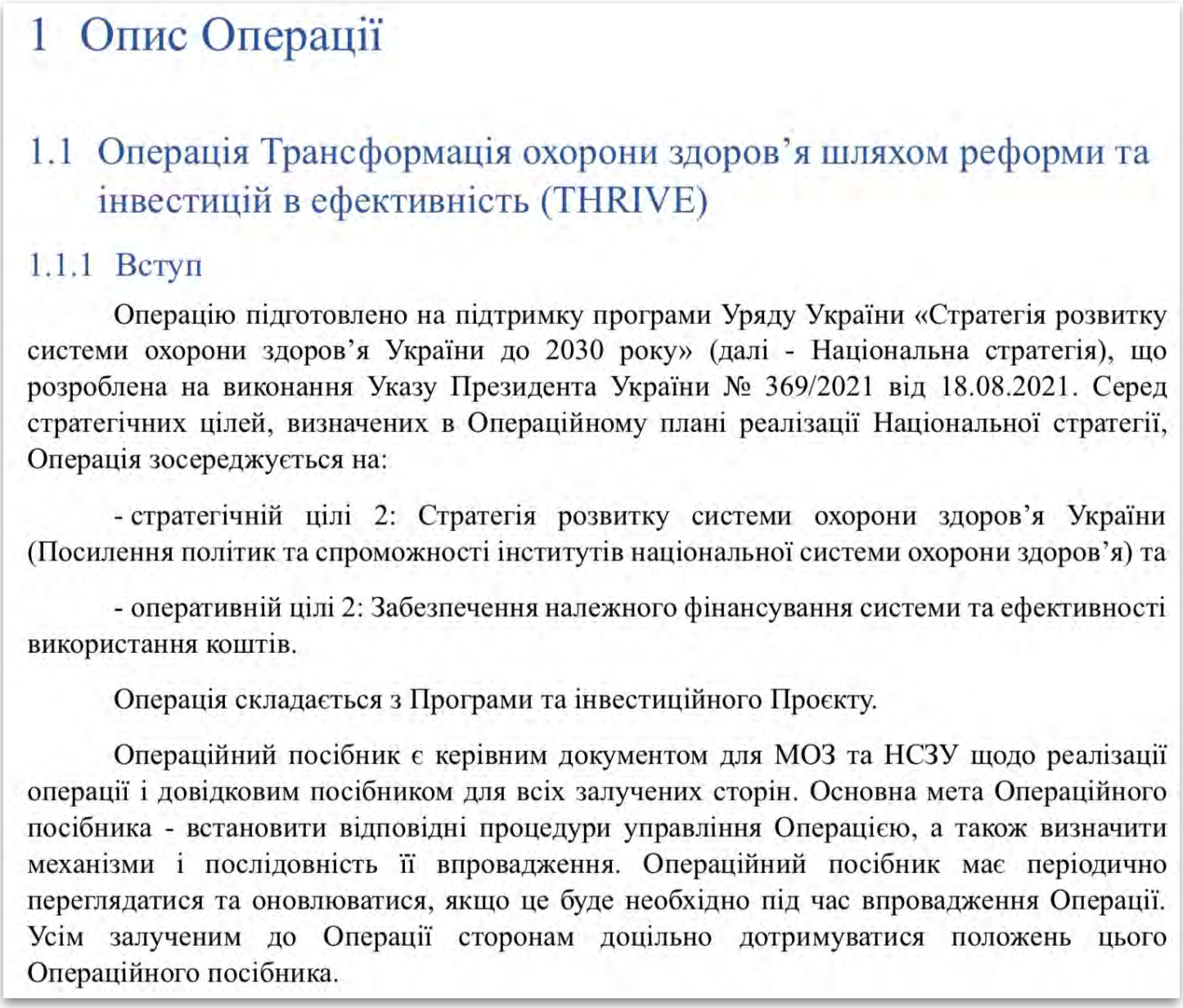

1 Опис Операції

1.1 Операція Трансформація охорони здоров'я шляхом реформи та інвестицій в ефективність (THRIVE)

1.1.1 Вступ

Операцію підготовлено на підтримку програми Уряду України «Стратегія розвитку системи охорони здоров'я України до 2030 року» (далі - Національна стратегія), що розроблена на виконання Указу Президента України № 369/2021 від 18.08.2021. Серед стратегічних цілей, визначених в Операційному плані реалізації Національної стратегії, Операція зосереджується на:

- стратегічній цілі 2: Стратегія розвитку системи охорони здоров'я України (Посилення політик та спроможності інститутів національної системи охорони здоров'я) та

- оперативній цілі 2: Забезпечення належного фінансування системи та ефективності використання коштів.

Операція складається з Програми та інвестиційного Проєкту.

Операційний посібник є керівним документом для МОЗ та НСЗУ щодо реалізації операції і довідковим посібником для всіх залучених сторін. Основна мета Операційного посібника - встановити відповідні процедури управління Операцією, а також визначити механізми і послідовність її впровадження. Операційний посібник має періодично переглядатися та оновлюватися, якщо це буде необхідно під час впровадження Операції. Усім залученим до Операції сторонам доцільно дотримуватися положень цього Операційного посібника.

Фрагмент Посібника від Кабміну 2024

2025-05-17

Медичний конструктор

Якщо хтось іще сумнівається, що українську медицину демонтують — варто прочитати офіційний Операційний посібник до реформи THRIVE, затверджений наказом МОЗ №2119 від кінця 2024 року. Цей майже стосторінковий документ — технічний сценарій демонтажу державної медицини, з чітко прописаними механізмами, ролями та метою: замінити право на лікування — сервісом за умов ринкової доцільності.

Це не перебільшення. Це — буквальна інструкція, як ліквідувати модель Семашка і остаточно зняти з держави обов'язок лікувати громадянина.

1. "Оптимізація мережі" — це евтаназія малих лікарень

У документі чорним по білому: ціль

— концентрація послуг у великих лікарнях, оптимізація, економія масштабів.

А що буде з малими закладами, особливо в селах? Їх виключать із Програми медичних гарантій (ПМГ).

Це евфемізм для «припинення фінансування».

А припинення фінансування в умовах війни = закриття.

📌 Цитата з документа:

«Підтримати оптимізацію мережі та концентрацію послуг у лікарнях, де надаються більші обсяги».

Тобто, маленькі лікарні — неефективні. Пацієнт у селі — неефективний. Медицина — лише для тих, хто може доїхати, доплатити і «увійти в таргет».

2. НСЗУ стає монополістом — і податковою одночасно

У рамках THRIVE НСЗУ отримує автономію ЦОВВ (центрального органу виконавчої влади), і це не просто зміна статусу. **Це — передача функцій МОЗ до квазіринкового регулятора, який:**

(1) визначає, кого лікувати, а кого — ні;

(2) самовільно змінює тарифи;

(3) контролює та штрафує лікарні;

(4) і навіть отримує збільшену частку бюджету на власний апарат — в обхід потреб пацієнтів.

📌 Цитата:

«Мінфін схвалив збільшення частки наявного бюджету ПМГ, що виділяється на адміністративні витрати НСЗУ».

Це — не реформа. Це рейдерське захоплення медичного простору під прикриттям "ефективності".

Пацієнт — це вже не громадянин, а одиниця конверсії

У тексті документа термін "пацієнт" зникає, натомість — "отримувач послуги", "пакет", "DLI", "результативність". Усе зводиться до фінансових індикаторів.

Хворий більше не суб'єкт. Він — грошовий об'єкт, за який лікарня або виграє, або вилітає з системи.

НСЗУ оцінює заклади за KPIs, тарифи змінюються "динамічно", а вся медицина переводиться у систему, де тільки результативне лікування — має сенс.

📌 Але що таке «нерезультативне» лікування в онкології? А в паліативі? А в складних хроніках?

3. А ось і індекс рейдерської приватизації

Усередині THRIVE чітко вбудовані механізми, які:

1. Дозволяють лікарням збанкрутувати через нову систему фінансування;

2. знімають з громад обов'язок фінансувати КНП, адже після корпоратизації вони більше не є бюджетними установами;

3. переводять лікарні на режим бізнес-операцій.

А тепер подивімося на зв'язок:

Закон 6013 → корпоратизація → банкрутство → виставлення на продаж → приватна структура.

Старий сценарій 90-х, тільки тепер — з лікарнями.

Хто це вирішив за нас? Де суспільна згода?

Найбільший злочин у цій трансформації — її тишина.

— Жодного публічного обговорення. Жодного пояснення суспільству, що ПМГ — це вже не гарантія, а механізм сортування.

1) — Що лікарні більше не є публічними інституціями.

2) — Що село більше не має права на постійну медичну допомогу.

— Все це ухвалюється як технічний документ у межах угоди зі Світовим банком. Без дискусії. Без чесності. Без мандату.

Підсумок:

— це — не криза. Це — вирок.

(1) Ми бачимо системну політику демонтажу державної медицини, переведення охорони здоров'я на ринкові рейки без декларації цього курсу.

(2) Це не реформа. Це неефективність.

(3) Це не модернізація. Це переведення обов'язку держави на плечі хворих.

Ім'я цьому процесу

— корпоративна деінституціоналізація медицини

Українську медицину перетворюють на набір суб'єктів ринку.

(1) — Пацієнта — на покупця.

(2) — Лікарню — на корпорацію.

(3) — Державу — на бездушного брокера послуг. Без моральних зобов'язань. Без відповідальності. Без милосердя.

P.S.

Щоб не розказували, що ми драматизуємо, пропоную ознайомитися усім охочим з документом - посилання в першому коментарі.

https://moz.gov.ua/storage/uploads/336b0143-3a12-4521-ba62-f9c82d24c102/dn_2119_19122024_dod.pdf?fbclid=IwY2xjawKTBkZleHRuA2FlbQIxMABicmlkETFGMmNyVW5kT1plZTJ5YW42AR4UTzAxnLW9WgZNvzXcgNqb1Btg9bjqbn08eMDKUPE9tue4F7wqvgyRgrGOPQ_aem_cQTx-ssub_vqMjYoSMZgig

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства охорони

здоров'я України

від 19 грудня 2024 року № 2119

Міністерство охорони здоров'я України

Трансформація охорони здоров'я шляхом реформи та інвестицій в ефективність

(THRIVE)

Операційний посібник

***

№ 920

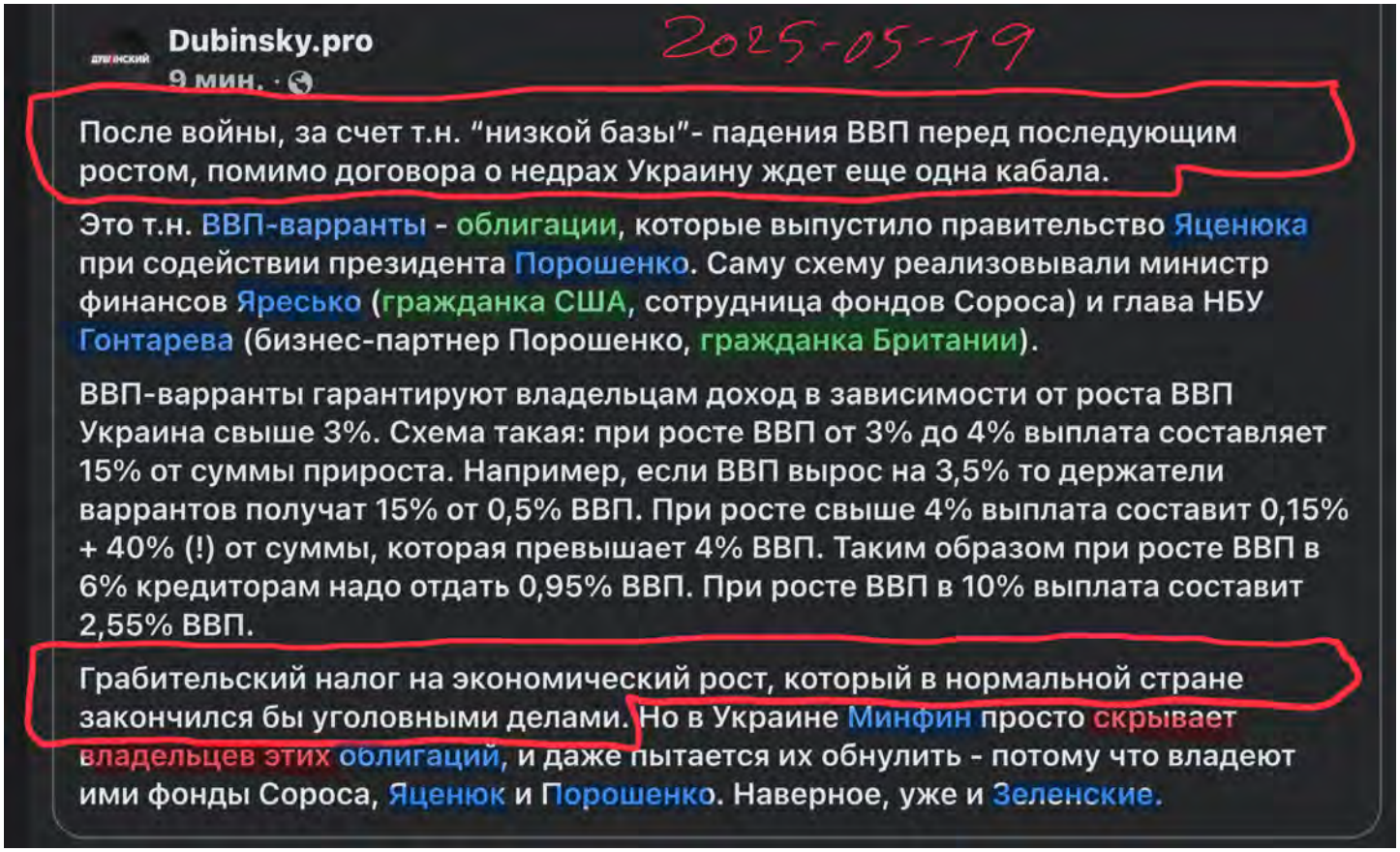

***

№ 921

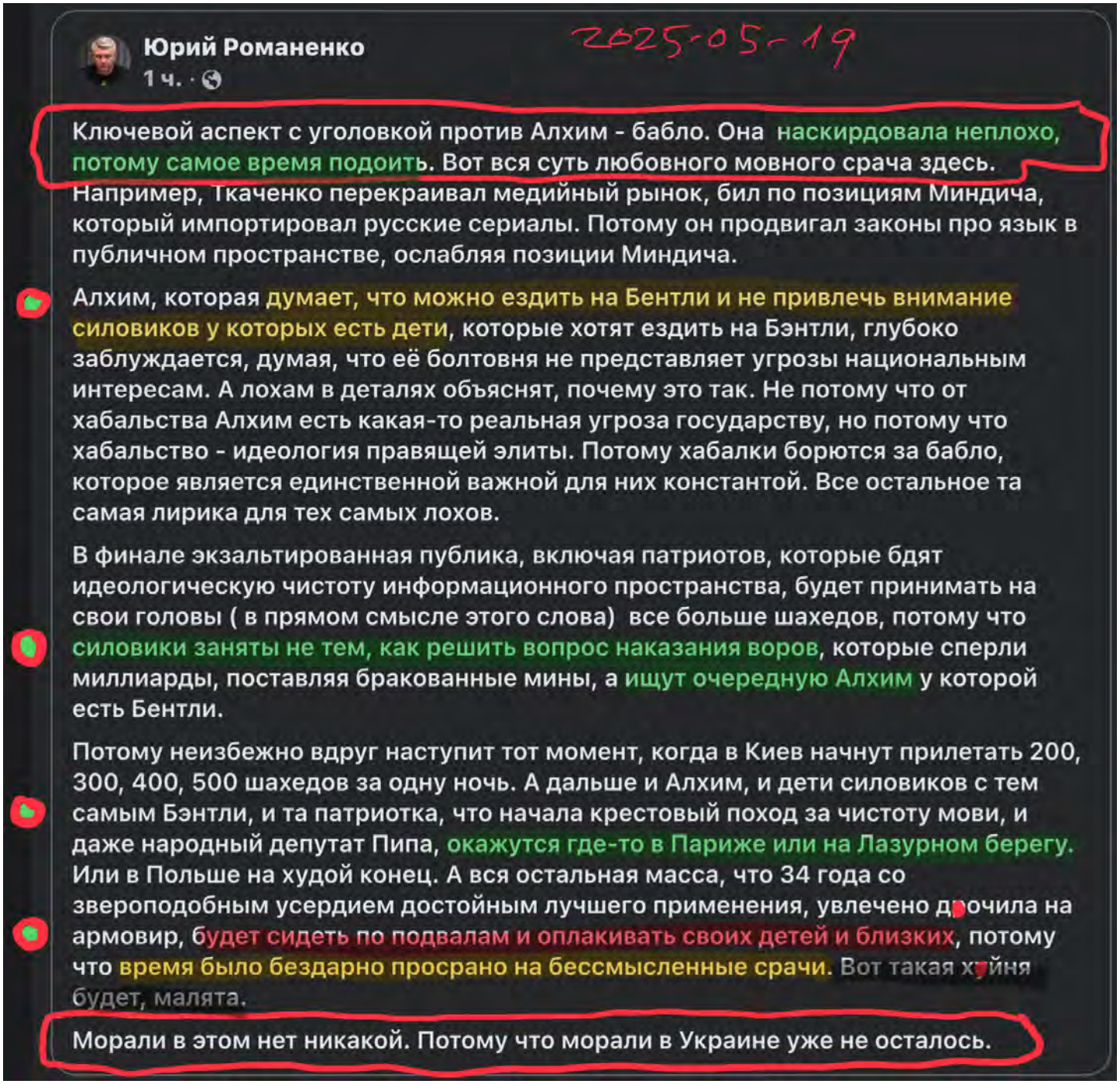

Юрий Романенко
1 ч. ·

2025-05-19

Ключевой аспект с уголовкой против Алхим - бабло. Она наскирдовала неплохо, потому самое время подоить. Вот вся суть любовного мовного срача здесь. Например, Ткаченко перекраивал медийный рынок, бил по позициям Миндича, который импортировал русские сериалы. Потому он продвигал законы про язык в публичном пространстве, ослабляя позиции Миндича.

Алхим, которая думает, что можно ездить на Бентли и не привлечь внимание силовиков у которых есть дети, которые хотят ездить на Бэнтли, глубоко заблуждается, думая, что её болтовня не представляет угрозы национальным интересам. А лохам в деталях объяснят, почему это так. Не потому что от хабальства Алхим есть какая-то реальная угроза государству, но потому что хабальство - идеология правящей элиты. Потому хабалки борются за бабло, которое является единственной важной для них константой. Все остальное та самая лирика для тех самых лохов.

В финале экзальтированная публика, включая патриотов, которые бдят идеологическую чистоту информационного пространства, будет принимать на свои головы (в прямом смысле этого слова) все больше шахедов, потому что силовики заняты не тем, как решить вопрос наказания воров, которые сперли миллиарды, поставляя бракованные мины, а ищут очередную Алхим у которой есть Бентли.

Потому неизбежно вдруг наступит тот момент, когда в Киев начнут прилетать 200, 300, 400, 500 шахедов за одну ночь. А дальше и Алхим, и дети силовиков с тем самым Бэнтли, и та патриотка, что начала крестовый поход за чистоту мови, и даже народный депутат Пипа, окажутся где-то в Париже или на Лазурном берегу. Или в Польше на худой конец. А вся остальная масса, что 34 года со звероподобным усердием достойным лучшего применения, увлечено дрочила на армовир, будет сидеть по подвалам и оплакивать своих детей и близких, потому что время было бездарно просрано на бессмысленные срачи. Вот такая хуйня будет, малята.

Морали в этом нет никакой. Потому что морали в Украине уже не осталось.

***

№ 922

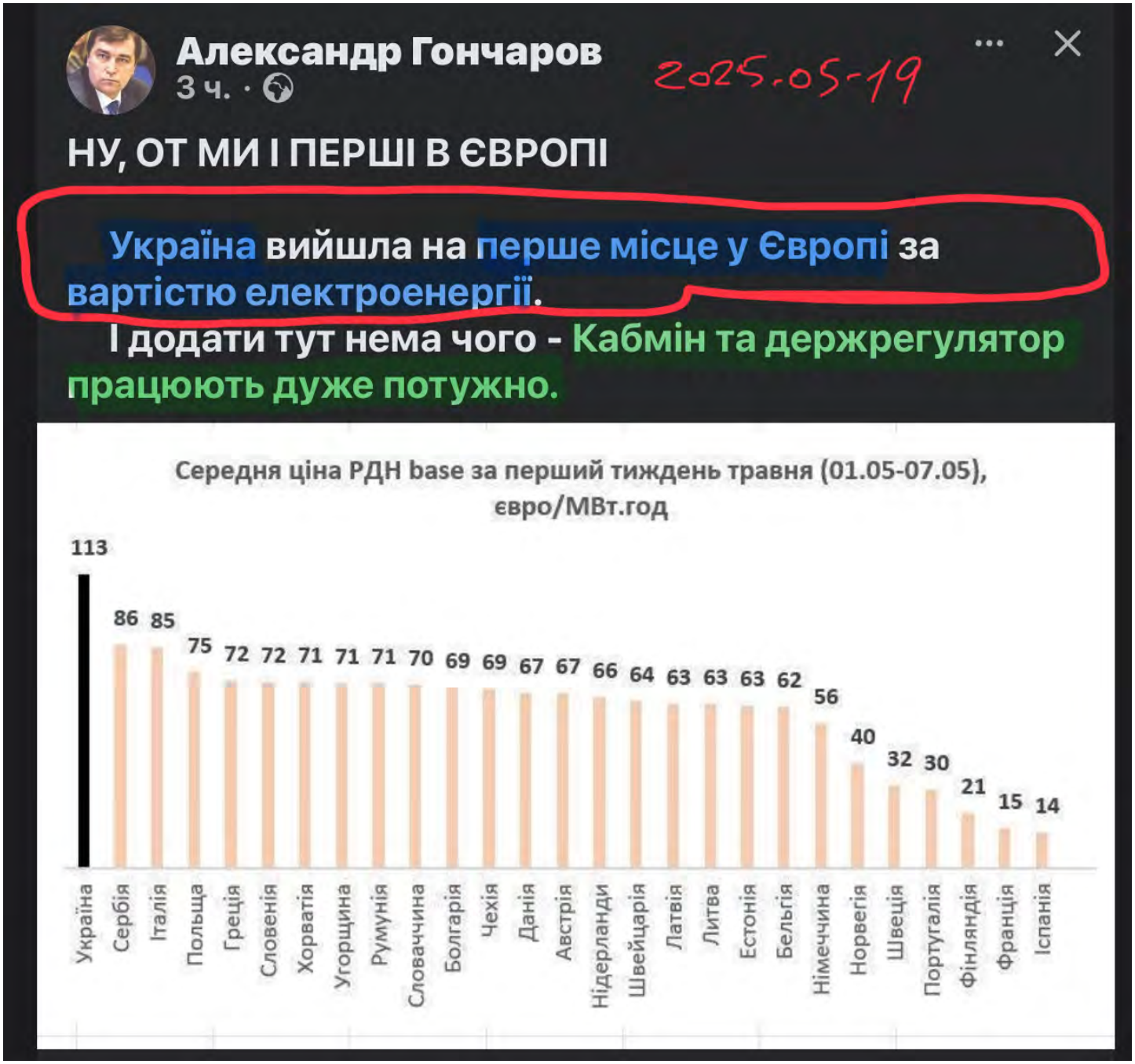

***

№ 923

Михайло Федоров вкотре підтвердив репутацію обмежено придатного популіста. Із сяючих верших свого пафосного невігластва Міша намолов чергової маячні, очевидно спричиненої тяжкою формою ізоляції від реальності

2025-05-19

Корсун

Але давайте детальніше, по пунктах.

На конференції своїх кріпаків-ІТшників Федоров рекламує якусь “цифрову платформу Дія” і збирається на ній заробляти. Шо воно таке - невідомо. Скоріш за все, ота платформа існує лише в уяві “дієвих”, які силою та примусом загнали у свій цифровий концтабір “Дія” кілька мільйонів користувачів. Цих “гусей” скубуть (у тому числі) придворні банки, але масштаб афери хочуть збільшити.

Також незламний жижиталізатор повідомив, що тепер Дія буде заробляти на “шерінгу документів”.

Зацініть красу гри: за наші з вами мільярди гривень вони створили “щось”, копняками загнали туди користувачів, показали їм “як зручно пересилати документи”, ті здуру зраділи, а тепер їх примусять за це платити. Бінго.

Зробити безкоштовне платним – геніальне рішення від зелених аферистів.

Принагідно нагадаю, що

> — саме поняття ***“державне підприємство”*** – це завжди прихована корупція та розкрадання.

Це така легальна лазівка тринькати спільні гроші країни в обхід обмежень для чиновницького апарату.

По суті це є грубим порушенням принципів народовладдя, суть яких полягає у

1) створювати єдині для всіх правила і

2) вимагати їх дотримання – у спільних інтересах.

Це єдине, для чого потрібна “влада”. Яка має бути лише персоналізованим уособленням “волі народу”.

Тому

— підприємство, стартовий капітал на яке сплатило суспільство – не має морального права “заробляти” на тому ж суспільстві.

“Витрати нехай будуть спільними, а заробітки – моїми особистим, не чіпай”.

І до речі, найбільш ідіотська заявою було про можливий продаж акцій подібного державного підприємства (ймовірно, малося на увазі IPO).

Навіть якщо припустити, що хворобливі фантазії Федорова стали б реальністю, то

1) — у такому разі купити частину компанії, яка належить народові Україні змогли б, наприклад, кіпрські офшори із прихованим власником. Наприклад, сам Федоров. Або його росіянські друзі. І тоді б ця компанія вже не могла б вважатися “державною”, і поступово могла б бути повністю викуплена “інвесторами” за дрібний прайс.

2) — А витрати - нагадаю – ВЖЕ понесли українські платники податків. Класичне “Націоналізація видатків, приватизація прибутків”.

Але ж це ще не все.

Міша, через поверховість свого мислення та відсутність дорослих у кімнаті, просто слабо уявляє собі що таке IPO і які обов’язкові умови виходу на нього.

Тому поясніть йому якось на картинках чи шо, що

компанію не допустять до IPO у разі невиконання щонайменше (!)наступних умов:

— Прозора бухгалтерська звітність за останні 2-3 роки за міжнародними стандартами.

— Прозора структура власності.

— Незалежна рада директорів.

— Реалізована політика комплаєнсу.

— Впроваджені антикорупційні механізми.

— Реєстрація в юрисдикції, прийнятній для біржі (Україна не прийнятна).

— Публічне розкриття бізнес-моделі та фінансових показників.

— Чітка публічна стратегія зростання.

— Стабільний прогнозований грошовий потік та його джерела.

— Проходження попереднього аудиту незалежною компанією (зазвичай з “великої четвірки”).

Жоден - я наголошую! – жоден із зазначених критеріїв абсолютно нездійсненний у випадку умовного ДП “Дія”:

— повна непрозорість, прихована корупція, масові зловживання/розкрадання, постійна зміна керівників через все нові кримінальні розслідування щодо попередніх.

Директорів ДП призначають з мініцифри у суто ручному режимі за критеріями особистої лояльності та готовності не читаючи підписувати будь-які документи. Фінансування ДП отримує також за особистою вказівкою найцифровішого міністра. “Стратегія зростання” українського ДП миттєво закінчується зі зміною прізвища міністра.

Відповідно,

— **будь-який міжнародний аудит за таких умов буде самовбивчим не тільки для перспектив виходу на IPO, але також гарантує тюремний термін усім посадовим особам.**

Я не маю жодного сумніву, що

— увесь цей картковий будиночок під назвою “Дія” розсиплеться приблизно через дві секунди після відсторонення Зеленського від влади в Україні.

Цей максимально політизований “бізнес” заснований на примусі, брехні, зловживаннях, тотальній непрозорості.

І на повному невігластві, звісно.

Тому я б радив чесному бізнесу не поспішати користуватися цим вигаданим “маркетплейсом” та його “інфраструктурою”.

І не тільки тому, що все це є здебільшого ілюзією недалеких чиновників.

А передусім тому, що

— цю “інфраструктуру” щонайменше один раз вже повністю хакнули, у січні 2022.

Й дані усіх 13,5 мільйонів користувачів було виставлено на продаж.

Все це підтвердило Велике Журі суду присяжних штату Меріленд:

https://cutt.ly/1eTfz1am

І не виключено, що це станеться знов.

А ще усі ці зелені “мрії про IPO” дуже мені нагадують бравурні обіцянки того ж самого персонажа “ми будемо продавати Дію усім країнам Світу”, пам’ятаєте?

У результаті навіть найближчі друзі – естонці – відмовилися брати Дію, навіть безкоштовно:

https://cutt.ly/ow01LHOd

Раніше Федоров обіцяв *Hyperloop* в Україні, зараз він обіцяє “український ШІ”:

— напередодні виборів треба обіцяти якомога більше.

Тому

— цей примітивний цифро-трансо-хайп я сприймаю як підготовку до виборчої кампанії за нового, тепер вже гіпертехнологічного “недурачка”.

Який по самі вуха заляпаний у зеленому лайні.

І який, до речі, досі не покаявся за свій знаменитий афоризм

“Роль кібербезпеки трохи перебільшена”.

За словами міністра монетизація "Дії" розпочалась у травні 2025 року і вже в червні платформа може отримати перші прибутки. Один із перших інструментів монетизації є шеринг документів.

***

№ 924

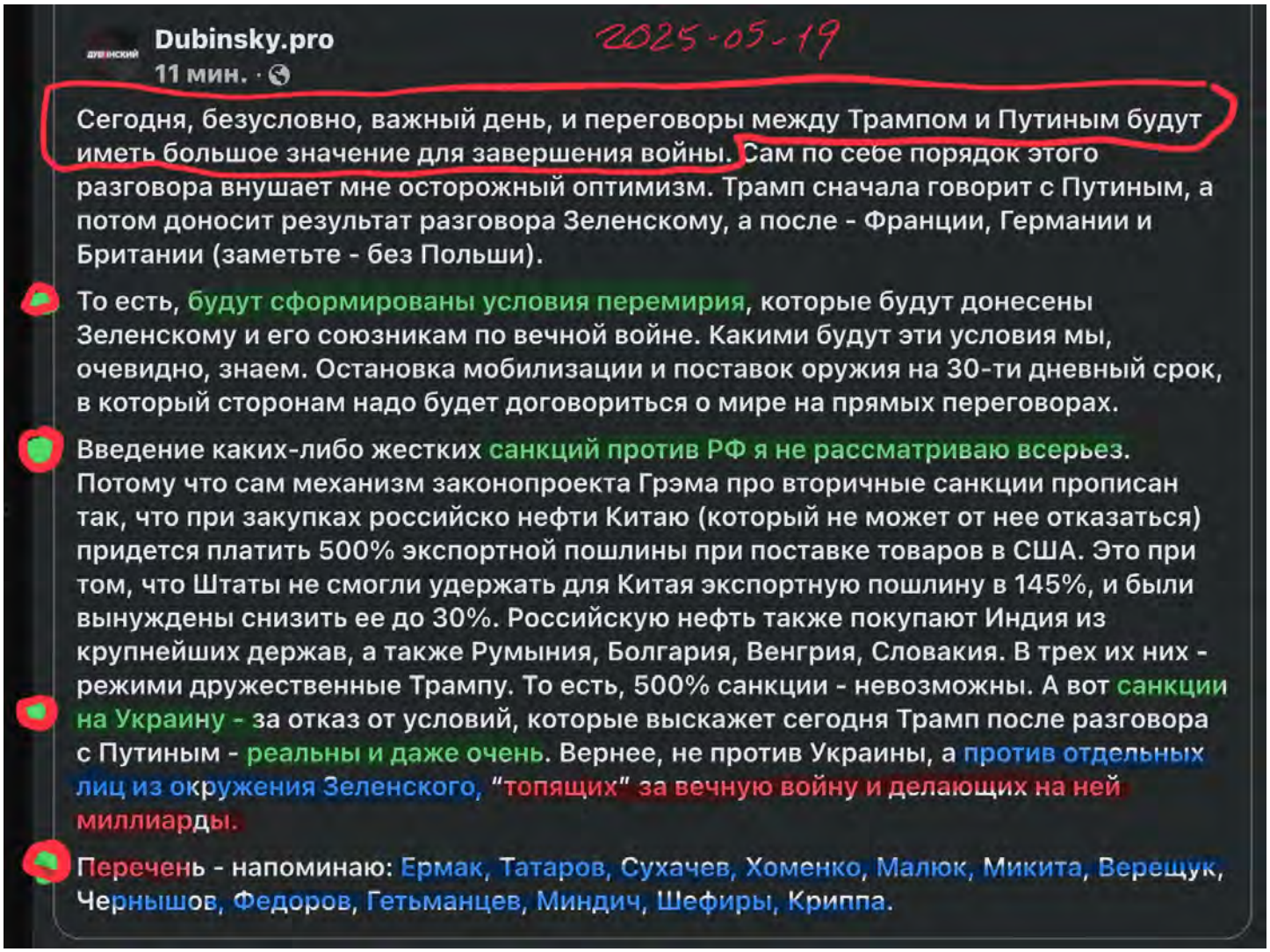

Dubinsky.pro
11 мин. ·

2025-05-19

Сегодня, безусловно, важный день, и переговоры между Трампом и Путиным будут иметь большое значение для завершения войны. Сам по себе порядок этого разговора внушает мне осторожный оптимизм. Трамп сначала говорит с Путиным, а потом доносит результат разговора Зеленскому, а после - Франции, Германии и Британии (заметьте - без Польши).

То есть, будут сформированы условия перемирия, которые будут донесены Зеленскому и его союзникам по вечной войне. Какими будут эти условия мы, очевидно, знаем. Остановка мобилизации и поставок оружия на 30-ти дневный срок, в который сторонам надо будет договориться о мире на прямых переговорах.

Введение каких-либо жестких санкций против РФ я не рассматриваю всерьез. Потому что сам механизм законопроекта Грэма про вторичные санкции прописан так, что при закупках российско нефти Китаю (который не может от нее отказаться) придется платить 500% экспортной пошлины при поставке товаров в США. Это при том, что Штаты не смогли удержать для Китая экспортную пошлину в 145%, и были вынуждены снизить ее до 30%. Российскую нефть также покупают Индия из крупнейших держав, а также Румыния, Болгария, Венгрия, Словакия. В трех их них - режими дружественные Трампу. То есть, 500% санкции - невозможны. А вот санкции на Украину - за отказ от условий, которые выскажет сегодня Трамп после разговора с Путиным - реальны и даже очень. Вернее, не против Украины, а против отдельных лиц из окружения Зеленского, "топящих" за вечную войну и делающих на ней миллиарды.

Перечень - напоминаю: Ермак, Татаров, Сухачев, Хоменко, Малюк, Микита, Верещук, Чернышов, Федоров, Гетьманцев, Миндич, Шефиры, Криппа.

***

№ 925

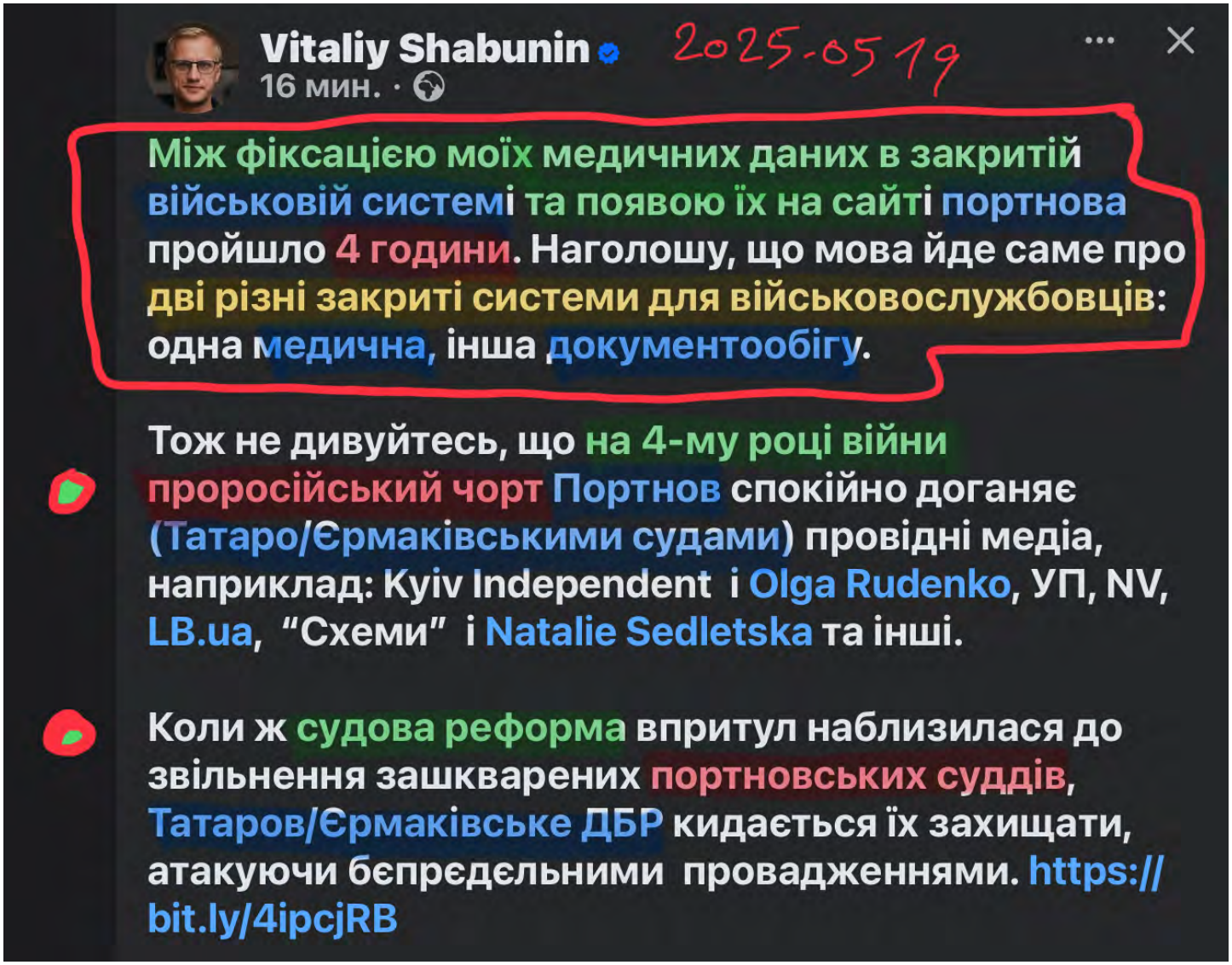
Vitaliy Shabunin
16 мин. ·
2025.05.19
Між фіксацією моїх медичних даних в закритій військовій системі та появою їх на сайті портнова пройшло 4 години. Наголошу, що мова йде саме про дві різні закриті системи для військовослужбовців: одна медична, інша документообігу.
Тож не дивуйтесь, що на 4-му році війни проросійський чорт Портнов спокійно доганяє (Татаро/Єрмаківськими судами) провідні медіа, наприклад: Kyiv Independent і Olga Rudenko, УП, NV, LB.ua, "Схеми" і Natalie Sedletska та інші.
Коли ж судова реформа впритул наблизилася до звільнення зашкварених портновських суддів, Татаров/Єрмаківське ДБР кидається їх захищати, атакуючи бєпрєдєльними провадженнями. https://bit.ly/4ipcjRB

***

№ 926

2025-05-19

Just completed my two hour call with President Vladimir Putin of Russia. I believe it went very well. Russia and Ukraine will immediately start negotiations toward a Ceasefire and, more importantly, an END to the War. The conditions for that will be negotiated between the two parties, as it can only be, because they know details of a negotiation that nobody else would be aware of. The tone and spirit of the conversation were excellent. If it wasn't, I would say so now, rather than later. Russia wants to do

largescale TRADE with the United States when this catastrophic "bloodbath" is over, and I agree. There is a tremendous opportunity for Russia to create massive amounts of jobs and wealth. Its potential is UNLIMITED. Likewise, Ukraine can be a great beneficiary on Trade, in the process of rebuilding its Country. Negotiations between Russia and Ukraine will begin immediately. I have so informed President Volodymyr Zelenskyy, of Ukraine, Ursula von der Leyen, President of the European Commission, President Emmanuel Macron, of France, Prime Minister Giorgia Meloni, of Italy, Chancellor Friedrich Merz, of Germany, and President Alexander Stubb, of Finland, during a call with me, immediately after the call with President Putin. The Vatican, as represented by the Pope, has stated that it would be very interested in hosting the negotiations. Let the process begin!

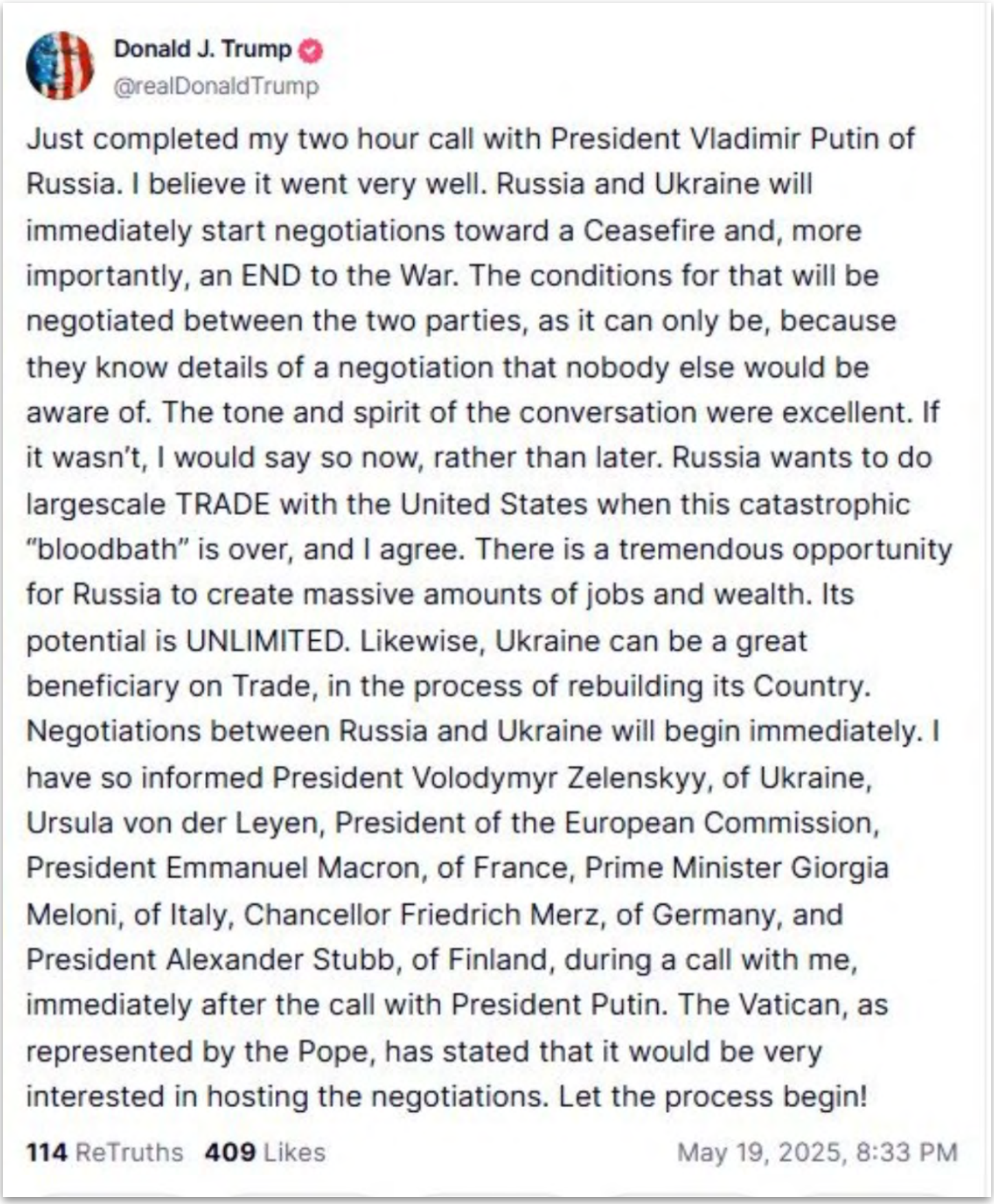

***

Щойно завершив свою двогодинну розмову з президентом Росії Володимиром Путіним.

Я вважаю, що все пройшло дуже добре.

Росія та Україна негайно почнуть переговори щодо:

1) — *припинення вогню* і, що ще важливіше,

2) — *КІНЦЯ війни*.

— Умови для цього будуть обговорені між двома сторонами, як це може бути лише тому, що вони знають деталі переговорів, про які ніхто інший не знав би.

Тон і дух розмови були чудовими. Якби це було не так, я б сказав це зараз, а не пізніше.

(1) Росія хоче зробити Масштабна ТОРГІВЛЯ зі Сполученими Штатами, коли ця катастрофічна "кривава баня" закінчиться, і я згоден.

(2) У Росії є величезна можливість створити величезну кількість робочих місць і багатства. Його потенціал НЕОБМЕЖЕНИЙ.

(3) Так само Україна може бути великим бенефіціаром у торгівлі в процесі відновлення своєї країни.

Переговори між Росією та Україною почнуться негайно.

Так я поінформував:

> — президента України Володимира Зеленського, президента Європейської комісії Урсулу фон дер Ляєн, президента Франції Еммануеля Макрона, прем'єр-міністра Італії Георгію Мелоні, канцлера Німеччини Фрідріха Мерца та президента Фінляндії Олександра Стабба під час дзвінка зі мною, відразу після дзвінка з президентом Путіним.

Ватикан, представлений Папою Римським, заявив, що був би дуже зацікавлений у проведенні переговорів.

Нехай процес розпочнеться!

***

№ 927

Рис 1

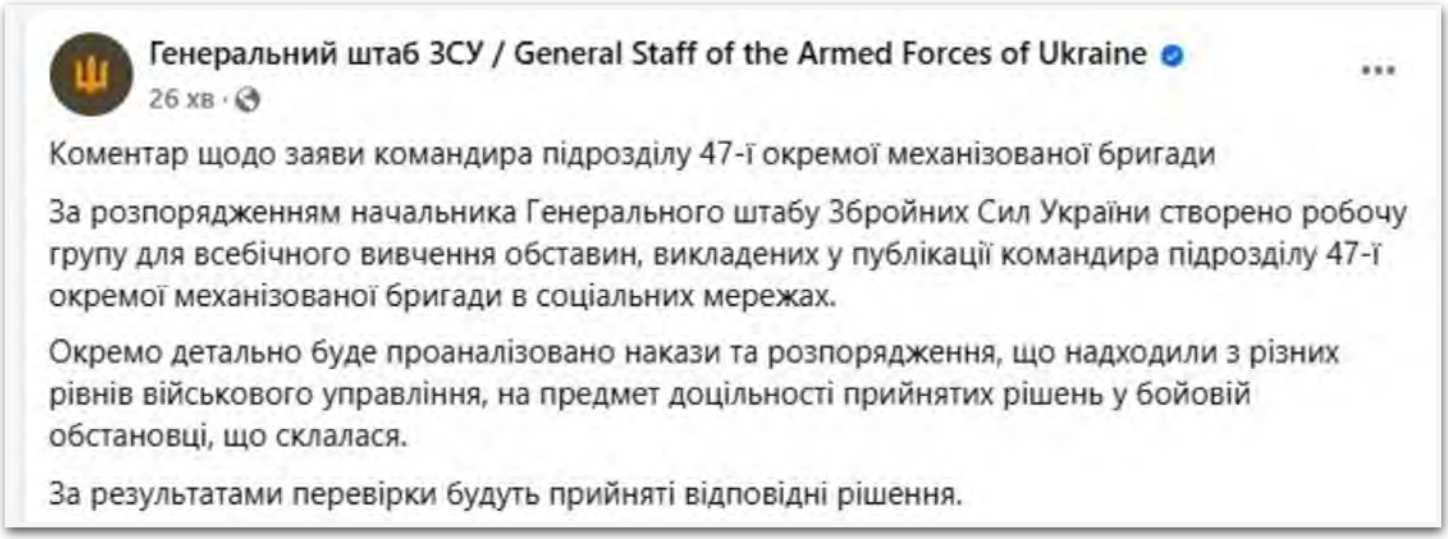

Рис 2

***

№ 928

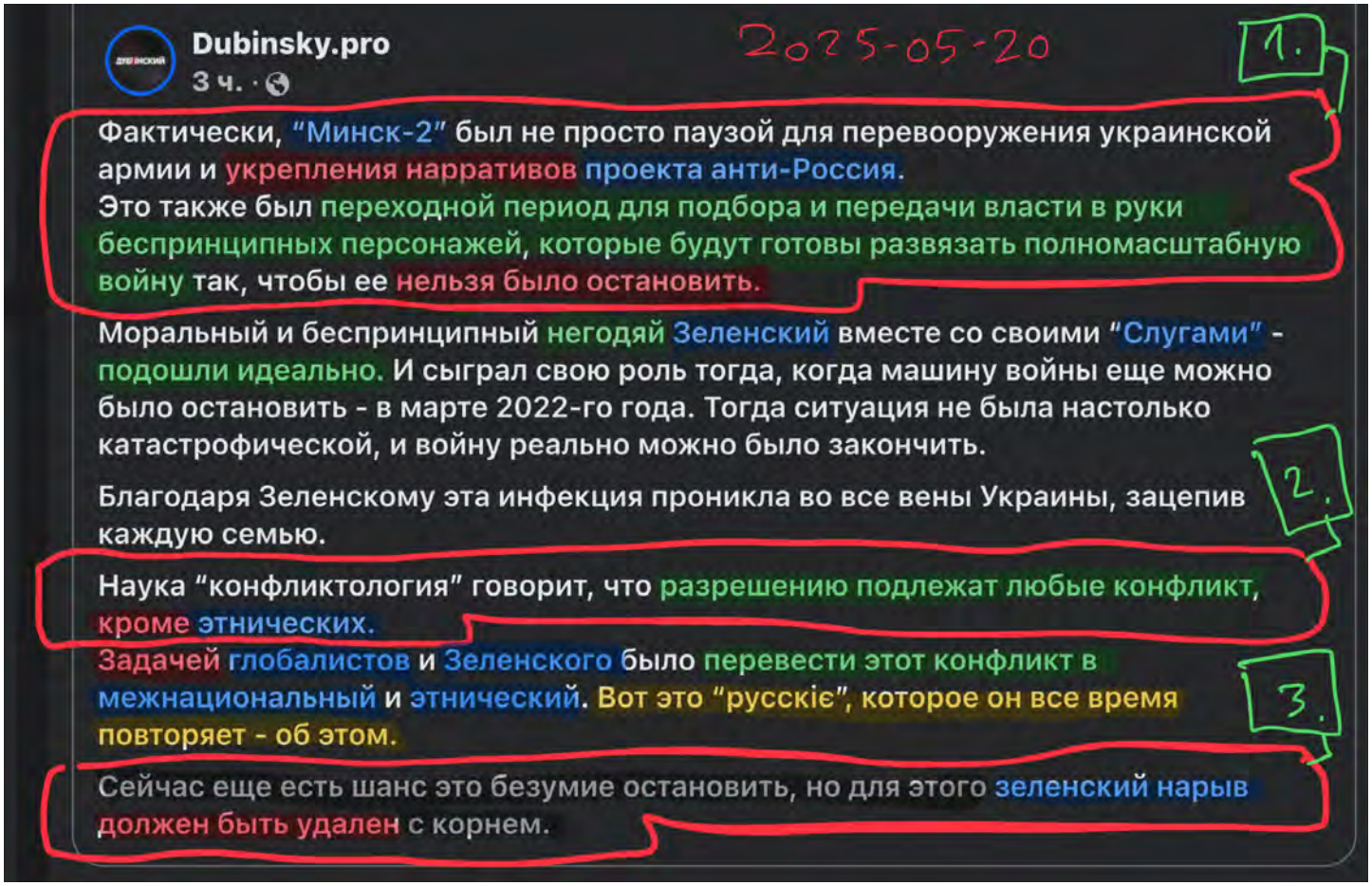

***

№ 929

Судя по всему, запасы природного газа в наших подземных хранилищах сократились до уровня "буферного газа",

который в теории нельзя использовать (что не исключает проверку данного тезиса на практике уже в этом 2025 году)

2025-05-19

Кущ

Допустим,

1) — это планка запасов газа в хранилищах - 5 млрд м куб.

Для прохождения отопительного сезона в ноябре 2025 года нужно увеличить газовый резерв до 13 млрд м куб.

2) — Собственная добыча с учетом повреждения инфраструктуры, составит в ближайшие 5 месяцев ориентировочно 5-6 млрд м куб.

Но не весь газ пойдет в хранилища, так как есть текущее потребление.

3) — Потребность в импорте - примерно 5 млрд м куб, а при негативной динамике - даже до 6 млрд м куб.

Пропускная способность ГТС по импорту - 50 млн м куб в сутки или 1,5 млрд м куб в месяц.

То есть,

4) — если с 01 2025 июня начать беспрерывно по максимуму импортировать природный газ, то лишь к октябрю можно выйти на нужный объем по запасам.

Но это

— при условии каждодневного контрактования импорта на рынке ЕС и если РФ не ударит по инфраструктуре ГТС или ПГХ.

Месяц в запасе обязательно нужно иметь по импорту и закачке газа в хранилища.

Но

— пока таких планов у Нафтогаза нет, равно как и 2,5-3 млрд дол кэша на импорт.

Что думают по этому поводу в НАК-е?

Никто не знает.

Может нашли "неучтенку" на пару ярдов кубов?

***

№ 930

Данило Щипач-Гусей Гетьманцев скаржиться, що гральний бізнес у квітні 2025 заплатив податків на 32% менше

Про це повідомив голова комітету Верховної Ради з питань фінансів, податкової та митної політики Данило Гетманцев ("Слуга народу").

За його словами, це також у 167 разів більше, ніж за січень 2021 року, коли бюджет отримав від грального бізнесу лише 37,7 млн грн.

Водночас у квітні цього року надходження від грального бізнесу становили 0,7 млрд грн, що на 31,7% (-0,4 млрд грн) менше, ніж у квітні 2024 року, зауважив Гетманцев.

"Пропоную фіскальним та правоохоронним органам звернути увагу на галузь", – наголосив нардеп.

2025-05-20

Корсун

А шо ся стало, спитаєте? Гравці раптом стали менше грати? На третину зменшилася кількість казино? Гральний бізнес забив болт на податки?

Насправді все просто:

> **— правонаступником поганого корумпованого КРАІЛ (Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей) призначено нове чесне державне агентство “ПлейСіті” – під управлінням федорівського угруповання мініцифра.**

Нове агентство настільки потужно запрацювало, що кількість податків від грального бізнесу рухнула аж на 30%. Оце так ефективність. Оце так інновації. Прогрес прямо зашкалює.

І головне, шо якраз вчасно – в Україні ж повно зайвих грошей. Економіка процвітає, ніякої війни немає. І саме напередодні припинення американської військової допомоги, яке очікується вже влітку.

Прямо тикати носом у цю ситуація свого бізнес-партнера Гетьманцев не наважується, але так досить прозоро натякає: “Пропоную фіскальним та правоохоронним органам звернути увагу на галузь”.

Але даремно Гетьманцев погрожує Міші: Татаров також бізнес-партнер Федорова. А без команди хазяїна мусорська зграя не буде помічати навіть якщо краденими міченими грошима лупити по їхнім мордасам. А з Татаровим Федоров усе порішав.

Тому у Міші все чудово: доїть собі гральний бізнес, пиляє криві “державні цифрові продукти”, дерибанить фонд United24 та іноземні гранти, готується потихеньку до виборів та збирає на них бабло.

Ну от дивіться: завдяки Михайлу Федорову та його молодої цифрової команди, у квітні 2025 держбюджет недорахувався десь 400 мільйонів гривень.

Ну от не вірю я, що вельми обережний гральний бізнес наважився тупо проігнорувати сплату податків. Скоріш за все вони заплатили, але у трохи інший "бюджет". А це, погодьтеся, доволі непоганий куш у передвиборчу партійну касу.

Про таємну владу Федорова та його "сфери впливу" я вже розказував:

https://cutt.ly/See4GntK

Про його зв'язки з російським онлайн-казино можна почитати наприклад тут:

https://cutt.ly/6rrFELRH

25 березня 2025 він офіційно віджав собі ще й гральний бізнес.

Як потужно-незламна цифровізація працює на користь країні – бачимо тут і зараз,

— всього лише за півтора місяці після прийняття урядом рішення про ліквідацію КРАІЛ та передачі його повноважень "ПлейСіті".

"Замінити чиновника програмою!" – кричали вони.

"Програму неможливо підкупити" – кричали вони.

Ось вам на табло справжній результат і прихована мета: самим сісти на старі корупційні потоки, а лохам навішати шось там "ура, цифровізація!"

Але тепер вже страждає і радикально дефіцитний держбюджет. Під час війни. З якого йде фінансування війська. Перед черговим наступом кривавої орди.

Доцифровізувалися. Їжте, не обляпайтеся.

***

№ 931

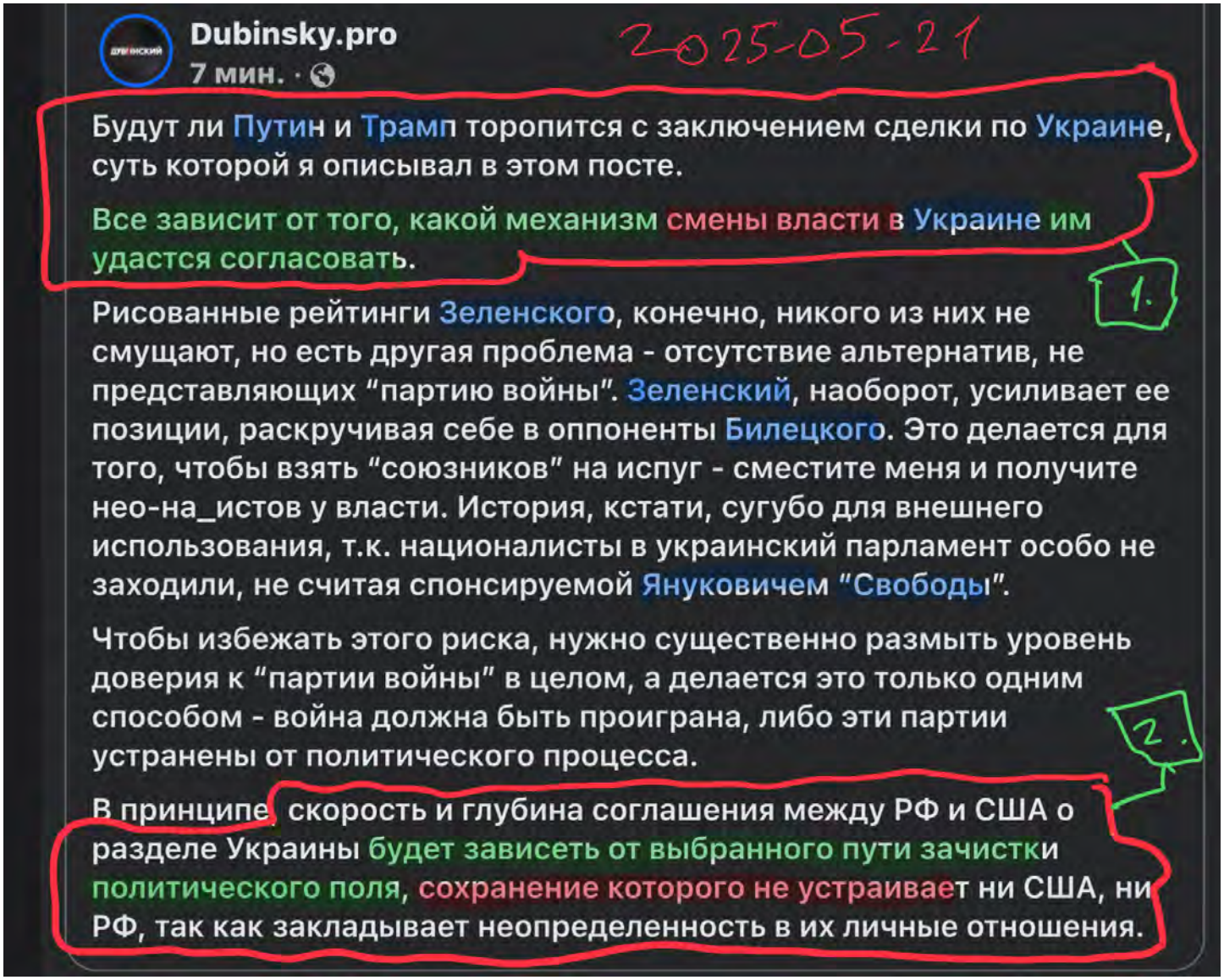
Dubinsky.pro
7 мин. ·
2025-05-21
Будут ли Путин и Трамп торопится с заключением сделки по Украине, суть которой я описывал в этом посте.
Все зависит от того, какой механизм смены власти в Украине им удастся согласовать.
1.
Рисованные рейтинги Зеленского, конечно, никого из них не смущают, но есть другая проблема - отсутствие альтернатив, не представляющих “партию войны”. Зеленский, наоборот, усиливает ее позиции, раскручивая себе в оппоненты Билецкого. Это делается для того, чтобы взять “союзников” на испуг - сместите меня и получите нео-на_истов у власти. История, кстати, сугубо для внешнего использования, т.к. националисты в украинский парламент особо не заходили, не считая спонсируемой Януковичем “Свободы”.
Чтобы избежать этого риска, нужно существенно размыть уровень доверия к “партии войны” в целом, а делается это только одним способом - война должна быть проиграна, либо эти партии устранены от политического процесса.
2.
В принципе, скорость и глубина соглашения между РФ и США о разделе Украины будет зависеть от выбранного пути зачистки политического поля, сохранение которого не устраивает ни США, ни РФ, так как закладывает неопределенность в их личные отношения.

***

№ 932

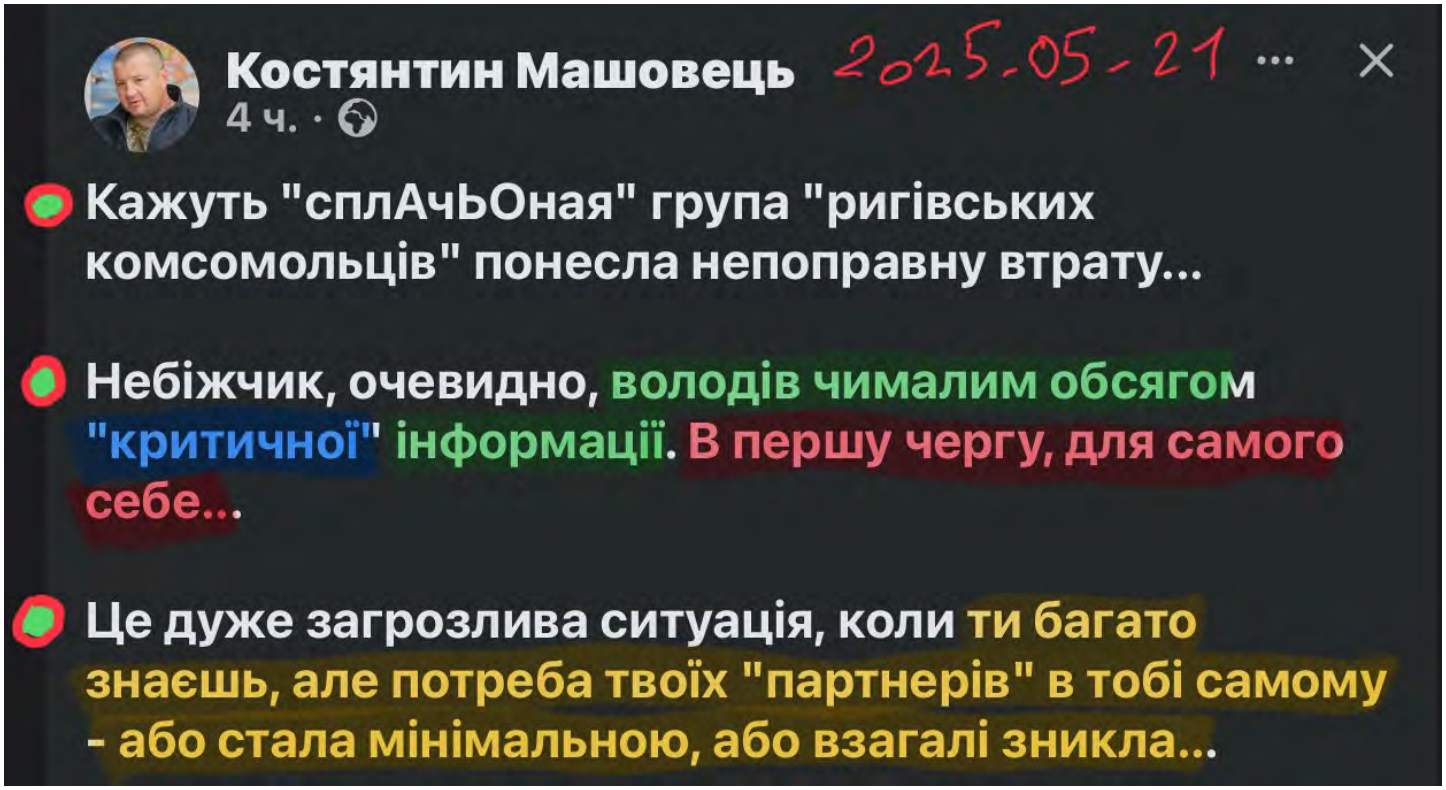
Костянтин Машовець
4 ч. ·
2025.05.21
Кажуть "сплАчЬОная" група "ригівських комсомольців" понесла непоправну втрату...
Небіжчик, очевидно, володів чималим обсягом "критичної" інформації. В першу чергу, для самого себе...
Це дуже загрозлива ситуація, коли ти багато знаєшь, але потреба твоїх "партнерів" в тобі самому - або стала мінімальною, або взагалі зникла...

***

№ 933

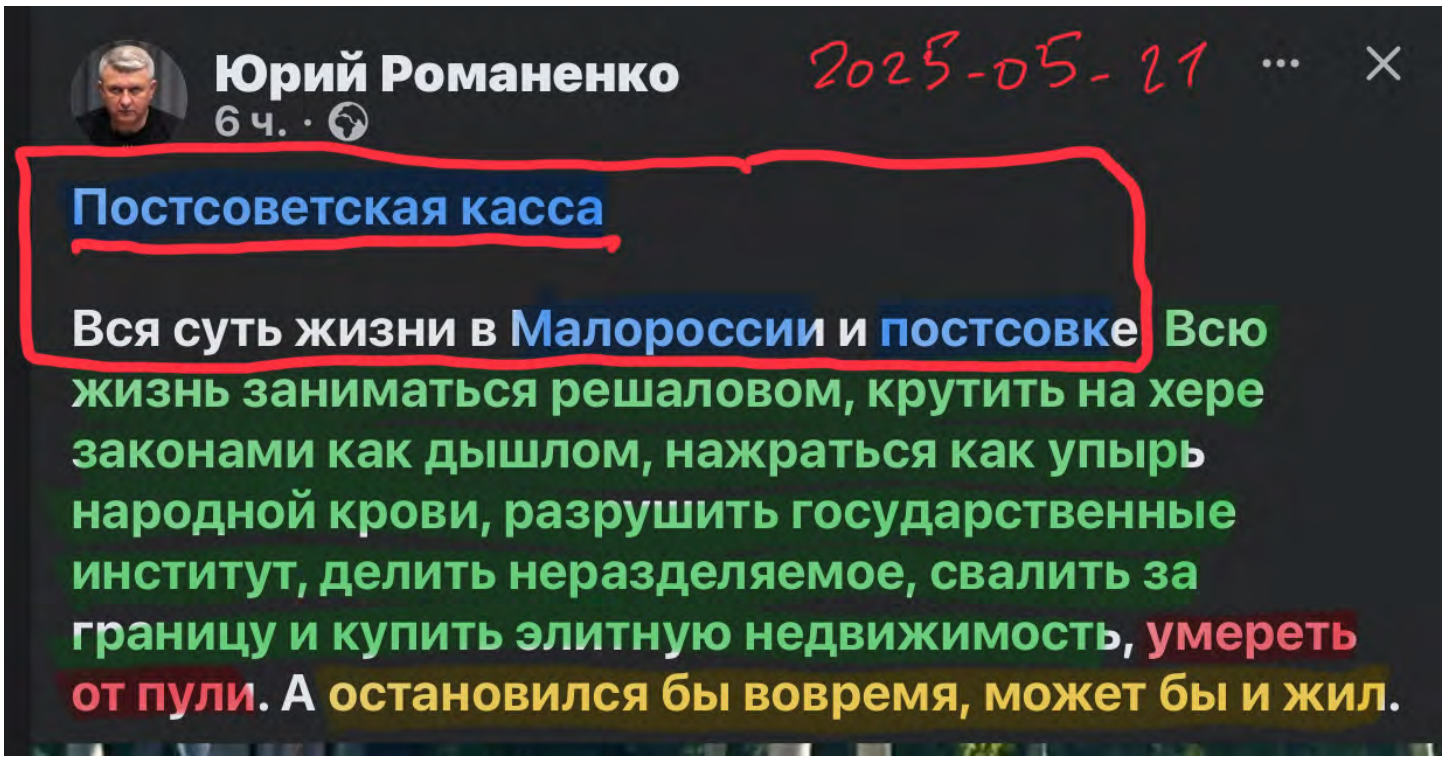
Юрий Романенко
6 ч. ·
2025-05-21
Постсоветская касса
Вся суть жизни в Малороссии и постсовке Всю жизнь заниматься решаловом, крутить на хере законами как дышлом, нажраться как упырь народной крови, разрушить государственные институт, делить неразделяемое, свалить за границу и купить элитную недвижимость, умереть от пули. А остановился бы вовремя, может бы и жил.

***

№ 934

Dubinsky.pro
12 ч. ·

2025.05.21

К слову, о солдатах КНДР и их участии в войне на стороне РФ.

Вот вам и наглядная разница между одним конкретным соглашением и 28-ю пустыми бумажками с “гарантиями безопасности”, которые подписала Украина.

1.

По сути, это был дипломатический туризм Ермака, Кулебы, а теперь Сибиги, который Украине не принес ничего, кроме затрат и резинового дилдо жене Кулебы.

2

***

№ 935

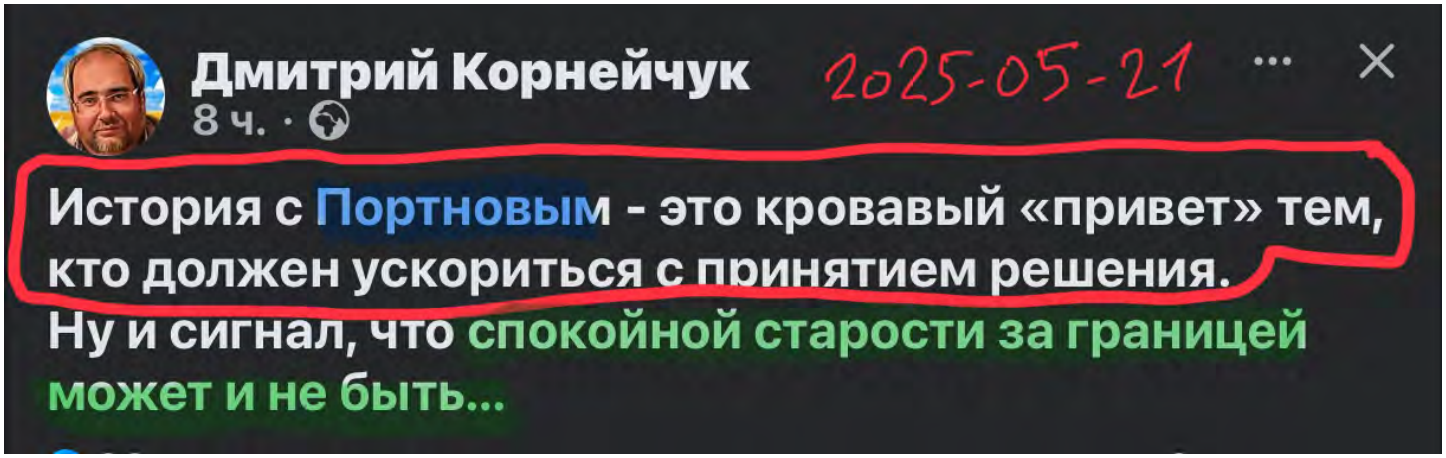
Дмитрий Корнейчук
8 ч. ·
2025-05-21
История с Портновым - это кровавый «привет» тем, кто должен ускориться с принятием решения.
Ну и сигнал, что спокойной старости за границей может и не быть...

***

№ 936

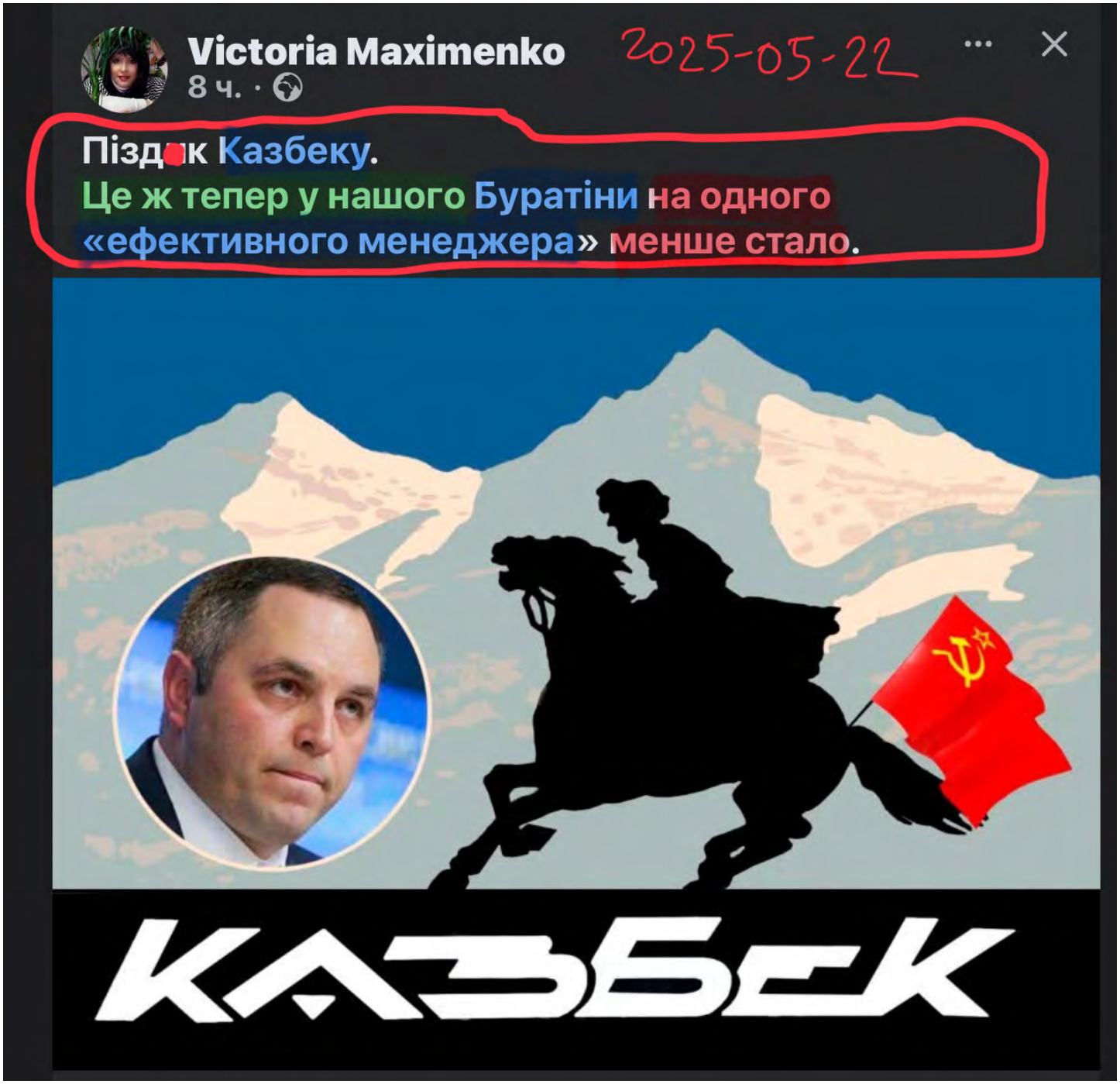
Victoria Maximenko
8 ч. ·
2025-05-22
Піздюк Казбеку.
Це ж тепер у нашого Буратіни на одного «ефективного менеджера» менше стало.
КАЗБЕК

***

№ 937

Експорт технологій як запорука майбутнього міцного безпекового альянсу

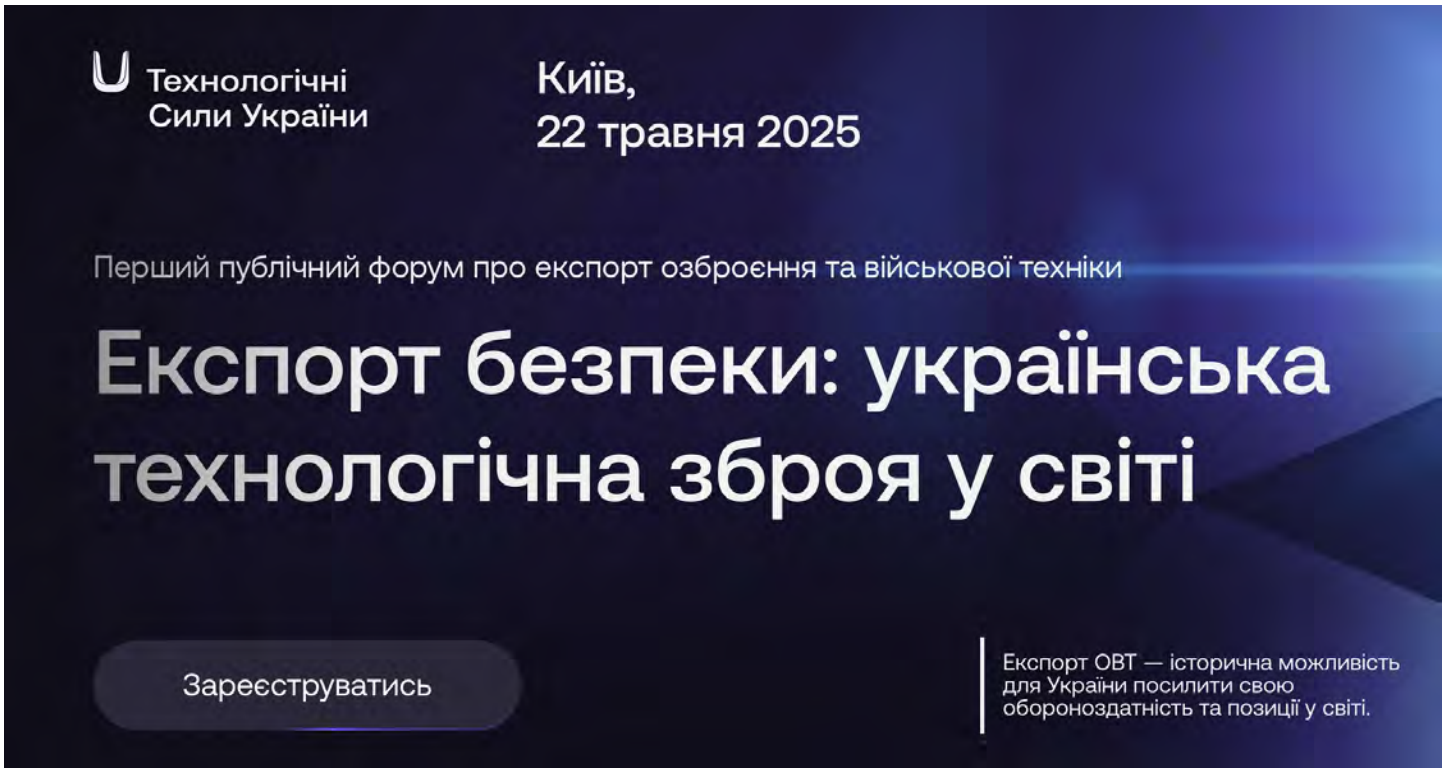

2025-05-22

Виступ на форумі *"Експорт безпеки: українська технологічна зброя у світі"*

***

Тема експорту безпеки завжди дуже актуальна і важлива, і я завжди готовий відгукнутися на пропозицію обговорити питання інновацій, технологій та інших тем, пов'язаних з побудовою безпеки нашої держави.

Отже, я буду вести мову про сучасний стан нашої війни, про можливості експорту наших технологій.

Переходячи до обговорення цього питання, я пропоную вам подивитися на ***експорт*** з трьох позицій:

1. як джерело ***ресурсів*** для виживання і розвитку;
2. як джерело ***інноваційності*** у проєктуванні та застосуванні оборонних технологій;
3. як ***основну тактику*** забезпечення входження України в майбутні альянси і союзи через ***інтеграцію досвіду***.

Тепер поговоримо про сучасну війну і безпеку.

Сподіваюся, що в цьому залі вже немає людей, які ще сподіваються на якесь диво чи чудо, на якогось «білого лебедя, який до України принесе мир, кордони 1991 чи 2022 року і після цього буде велике щастя…».

На мою думку,

— ***поки у противника є ресурси***, є сили і засоби завдавати ударів по нашій території та робити спроби окремих наступальних дій – ***він буде це робити***.

Приємно це комусь чути чи ні, але здатність Росії вести війну буде абсолютно залежати від наявності у неї, перш за все, ресурсів для цього. І десь, напевно, з кінця 2023 – початку 2024 року Росія якраз це і робить. Це справжня війна на виснаження.

Покласти край можливо лише через повне руйнування самої спроможності Росії вести цю війну.

— Насамперед я маю на увазі знищення її ***військово-економічного потенціалу***.

У наших сучасних ***демографічних*** та ***економічних*** умовах (а для нас це ***дефіцит*** **людського ресурсу** і ***катастрофічне економічне*** положення, в якому ми опинились)

ми повинні вести мову *лише про високотехнологічну війну* «на виживання…».

1) — У ній використовується мінімум ***людського ресурсу***,

2) — мінімум ***економічно дешевих засобів*** для досягнення максимального ефекту.

Тоді ми *повинні розуміти*, що така війна має вирішити для нас *два завдання*:

1. Використовуючи нові технологічні можливості, забезпечити такі ***цілі***:

- **зробити *економічний тягар війни непідйомним* для держави Росія** і її союзників, щоб вона відмовилася від подальшого ведення війни і сприйняла наші умови, на яких вони могли би підписати припинення війни;
- ***підірвати економіку та соціальну складову***, щоб позбавити Росію можливості науково-технічного розвитку та запустити процеси громадських заворушень та дезінтеграції;

2. Противник вже робить все те, що про що я щойно згадав, з нами.

Тому

1) — нам треба вжити ***заходів*** через ***нові технологічні можливості***, щоб захистити власний воєнний та соціально-економічний ***потенціал***.

І друге, що важливо

2) – створити ***систему захисту та відновлення***, щоб мати можливість **без зупинки розвиватися та економічно зростати навіть в умовах війни**.

Якщо ви мені скажете, що ***це неможливо***,

— давайте згадаємо таку країну, як ***Ізраїль***, і все це ми знайдемо там.

Третього варіанту у нас немає.

І в цій ситуації ***нам потрібно зрозуміти***, що:

1. фінансово-економічні ресурси у нас обмежені;
2. наша залежність від допомоги наших партнерів абсолютно очевидна і це потрібно враховувати
3. у нас дійсно є власні досягнення в області технологій, але вони носять досить обмежений, секторальний характер і не охоплюють весь спектр, необхідний для реалізації стратегії виживання;
4. сьогодні нам не вдається безперервно генерувати та масштабувати інновації навіть у тих сферах, де ще вчора ми були попереду противника. Противник нас вже випередив і ми відстаємо – і про це треба чесно говорити;
5. ми не проводимо системного дослідження й пошук партнерів у різних сферах. Наприклад, розвідки, ППО (особливо в боротьбі з балістичними ракетами і гіперзвуковою зброєю), системах управління та пошуку нових фізичних властивостей зв'язку, від яких буде залежати розвиток безпілотних систем уже завтра.

Окрім цього, коли ми кажемо про ***експорт зброї***, ми **маємо бути чесними ще в одному моменті.**

«Експорт під тиском менеджменту» **зараз абсолютно неможливий, бо:**

1. Зразок зброї, який ефективний зараз, вже сьогодні ввечері не буде таким ефективним;
2. Сучасні технології – це не просто танк із покращеними ходовими можливостями, який можна взяти і продати. Це абсолютно нова природа війни.

А тому *глобальний експортер безпеки* має зрозуміти, що ми *маємо запропонувати на експорт*:

- ***нову зброю***:
  - нові технології її ***виготовлення***;
  - нові форми та способи її ***застосування***;
- ***нові організаційні структури***, у яких це застосування виявиться найефективнішим;
- тоді ми маємо запропонувати і ***нові доктрини застосування***;
- ***нові доктрини підготовки***;

і як наслідок

– абсолютно нові підходи для формування бюджету сектору безпеки.

Усе це – ***надскладний процес, який неможливо реалізувати без***:

- **повноцінної *державної політики***, спрямованої на реалізацію стратегії виживання, де основою є ***інноваційність*** у проєктуванні та застосуванні оборонних технологій;
- ***пошуку партнерств*** для спільної розробки і обміну передовими технологіями, посилення наших виробничих потужностей і консолідації ресурсів.

Перед тим, як вийти на кінцевий ***експорт технологій***, нам потрібна координація між державними інституціями, громадськими об'єднаннями, приватним бізнесом, щоб об'єднатися навколо ***цієї стратегії виживання***.

На таких майданчиках потрібно створювати механізми координації з державою. І, звісно, шукати, наскільки це можливо, баланс між державою та бізнесом, щоб забезпечити рівень технологізації на рівні державної політики.

***

№ 938

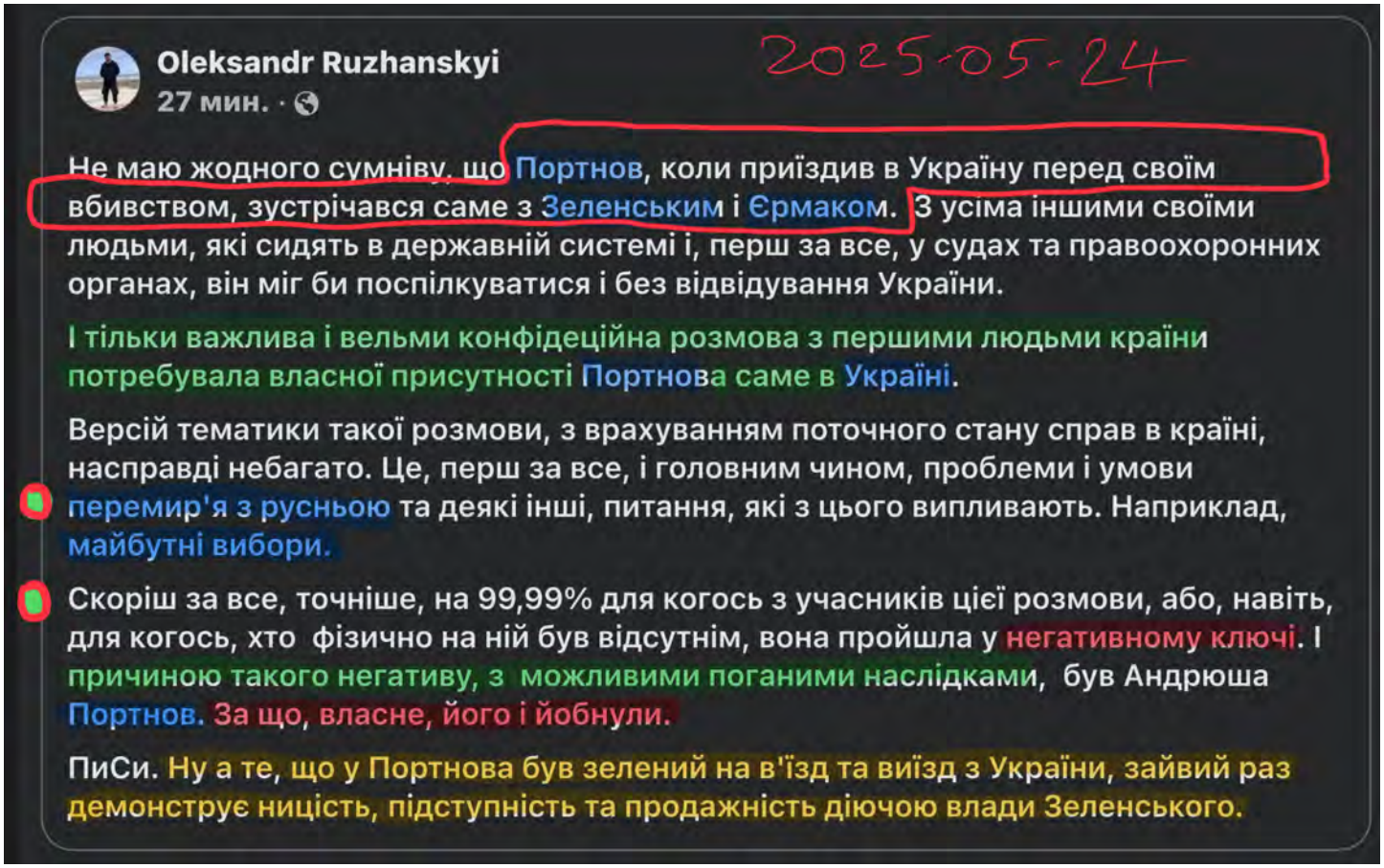

***

№ 939-1

Don's Weekly, 19 May 2025: Part 1

by Donald Hill (intro by Tom Cooper)

SARCASTOSAURUS

MAY 19, 2025

Hello everybody!

…'now to Ukraine'…

From the 'European' point of view, the last week was another one of our glorious zombie idiots arranging another meeting, to arrange another meeting, to arrange yet another meeting, so they can talk about talking, and appease to the left and right. We're world champions in this discipline, meanwhile.

…of course, also with 'hopes' that there are going to be serious negotiations in Turkey…

Primarily because they're all paid to think that one must- and still can appease Pudding, Dumpf, and now Pope too, and anything is better than acting on our own. And then, during one of usual press conferences following such meetings to arrange meetings amd have flashy photos shot by the media, they've announced 'devastating sanctions' against Russia… Aha. And? For what are they waiting with such sanctions for the last three (+) years? For Pudding to devastate Ukraine, first? Or is it so that now they're taking it personally that he's obviously considering them all for incompetent fools that do not matter? For NPCs?

But wait: the newest hope is that the People's Republic of China (PRC) is going to put Putin in his place. Read: as next Europe is going to outsource our foreign politcs, too.

Probably because it's cheaper if made by Beijing…

The Americans were still busy feeling dumbfounded by Dumpf & Co KG GesmbH AG being publicly bribed by the Qataris. Sure: even I cannot understand how could that happen to a convicted fellon with a history of money-laundering for the FSB (via the Russian mafia), that successfully bankrupted every single of 14 enterprises he's founded in his life. Absolutely amazing and so unexpected, can't say. But hey: he's invented something entirely new. It's called 'commercial diplomacy': consists of concluding massive deals with (mildly expressed) dubious dictators for which nobody is sure that can be implemented, and on behalf of short-term commercial gain while overlooking security.

Stunning concept, isn't it? And so much new, and better than before. Especially because something of that kind was never tried before. Particularly not in the Russian Federation or the PRC….

…which reminds me that the only thing I'm really wondering about whenever thinking of the orange character is: considering stringent immigration rules, how could it happen thousands of such like Mogilevich ever being granted permission to enter the USA? …and why do I have the feeling nobody else is asking that question, at least not in the public, some 15-20 times a day?

Must be consequent and systematic application of the above-mentioned immigration rules - and that over decades…

On the contrary, I doubt anybody in Ukraine was surprised or disappointed any more. There's no reason. The incompetence of the European top politicians is well-known; that US presidents are behaving like madmen on dope is nothing new; the Russian continuous assaulting on the ground was nothing new; during the night from 17 to 18 May, the Russians released the record-braking 273 attack UAVs into the Ukrainian airspace (88 were claimed as shot down, 128 as jammed), and even that was nothing new; the air force lost yet another F-16 (fortunately, the pilot survived this time) which is nothing new; yet another distinguished ZSU commander is complaining about the incompetence of the Glavcom & Buddies (Syrsky and the Ukrainian General Staff), which is nothing new; and the people know that Pudding is NOT preparing the Russian public for any kind of a peace deal, nor for an end of war. There was simply nothing new, and there is nothing to expect…

…and, please, everybody: do not try to learn any kind of lessons from the latest episodes in the Indo-Pakistani Telenovela: especially not from India changing its strategy for 180 degrees 'in the middle of an ongoing conflict', or emphasising dependence on own defence sector to improve its military capabilities.

Not only is that happening 'on the other side of the world' - and not in Europe, and is thus 'unimportant' - but: why shall 'anybody civilised' learn anything from a 'Third World country'…?

Sigh… Perhaps it's better to, at this point in time, hand over to Don…

***

Kursk

A Ukrainian M577 command vehicle is destroyed 3 km from the Russian border and 7 km from Tyotkino. Six bombs hit a building complex 1500 meters south of the border.

Russians in Guyevo casually wave to a reconaissance drone, which is followed by an airstrike. 700 meters to the east, a Ukrainian incursion into Guyevo draws Russian shellfire.

The HQ of the 40th Marine Brigade was bombed by Ukraine and the deputy commander was killed.

The first 2S43 152mm SPA was delivered to the Russian army in October 2023. The first report of one being destroyed was in mid-April. The second one was a week ago.

***

Kharkiv

Zuravlyovka is a small village on the Russian side of the border. It's held by Ukraine and a Russian attack resulted in the destruction of six armored vehicles, two ATVs plus a number of motorcycles and infantry. Another group, probably planning toattack the village from the east, was intercepted 5 km from the front lines and lost two tanks, three BMPs and two trucks.

In western Vovchansk, Ukrainian positions are bombarded by weapons with thermal warheads.

***

Kupiansk

A week ago, during Pudding's 'cease fire', a Russian motorcycle assault out of Zapadne was eliminated.

***

Terny

Russia used drone bombs in Ridkodub, and Russians were bombed in Love, but the front lines didn't move.

***

Siversk

Siversk is once again bombed and heavily shelled.

***

Chasiv Yar

Western Chasiv Yar is bombarded by rockets once again.

10 km from the front lines, the traffic signals still function in Kostyantynivka but cars don't stop because they want to minimize their exposure in open spaces. There are no police to enforce traffic laws, in any case. Because of the curfew, people can only move about from 11 am to 3 pm.

Cluster munitions from a Smerch missile killed two people recently. About 15,000 of the city's 67,000 people remain despite a mandatory evacuation order last summer. When someone dies, it is likely that their surviving family members have already fled the city. Those that stayed behind contact the funeral home and, with little money, choose the cheapest coffin or stop talking to the home because they can't afford it. The funeral home buries the dead anyway.

Residents of Kostyantynivka are meanwhile avoiding the ruins of the train station because this is regularly shelled.

A 2001 census revealed that 59% of the city was ethnic Ukrainian and 78% spoke Russian. Not all of them support Ukraine. When the war began, any lines in front of a store or a group of soldiers standing around were attacked by bombs or missiles so often, nobody considered this a coincidence. Some of the older citizens blamed the bombing on Ukraine. In 2014, separatist mobs set up checkpoints and waved Russian flags. One resident tells of growing up in this city as part of the Soviet Union. His history teacher would tell him of what Stalin did and provided him with banned books. That is why he still supported Ukraine in 2014. And yet this same teacher supports the separatists and was complaining about Ukrainian fascists after the Russian attack.

The city lies in a river valley with hills between the city and Chasiv Yar. Much of the city is still intact, but a local soldier says that if the Russians reach those hills 5 km away then the town will be destroyed. He’s not sure how long it will take Russia to advance that far. A year, maybe, or less.

***

(…to be continued…)

***

№ 939-2

Don's Weekly, 19 May 2025: Part 2

by Donald Hill (with 'few additions' by Tom Cooper)

SARCASTOSAURUS

MAY 19, 2025

(…continued from Part 1…)

***

Toretsk

This battle is meanwhile making so much sense, that it cannot but be commanded by the Glavcom Syrsky - in person. Why? Because it’s beginning to remind of Bakhmut in February 2023.

For example: central Toretsk is bombarded by Ukrainian drones and Russian shelling, alike. More Ukrainian drones hunt Russian infantry from the center of Toretsk to one kilometer north of the city. An ATGM is aimed at a Ukrainian

position. More footage of the entirely pointless, suicidal Ukrainian assault into Toretsk on May 8th. Syrsky must have been disappointed because it looks like at least two Ukrainian soldiers were brazen enough to not only have survived, but were able to run away…

A crossroads 4 km west of Nova Poltavka is shelled. 5 km north of the village, an AS-90 155mm SPG is destroyed. Ukrainian drones and positions are attacked inside the village by drones and with shelling. A Russian flag was planted in the village but it may still be in Ukrainian hands.

Russians in Vodiane Druhe are harrassed by drones and a BMP is destroyed. Russia plants a flag in eastern Malynivka and attack a group of buildings 2500 meters north of the village.

Ukrainian positions in Stara Mykolaivka and south of Romanivka are attacked.

The Russian push in between Pokrovsk and Toretsk should not have been a surprise to Ukraine's military leadership. As the Kurakhovke cauldron shrank, there was less frontage available for Russian units. At the end of December, two Russian brigades were withdrawn from Kurakhove and sent to Vozdvyzhenka. Russia had been conducting constant attacks in this area for months, but since the end of July 2024, the only progress they made was west of the village and that progress was stalled since the end of August.

With these two new Russian brigades, though, progress resumed at the end of December. The 157th Mechanized Brigade, formed last summer (after Zelensky has announced his order that no new brigades are going to be formed), was sent as a reinforcement to defend Tarasivka in February. It was inexperienced, but at least the entire brigade was deployed together.

By February 24th, two Russian divisions had been withdrawn from Kurakhove and an OSINT observer predicted they would be sent to support the heavy fighting in Toretsk by deploying to the west of Toretsk and reported that an artillery brigade was moved to Toretsk.

Of course, all the related warnings were ignored in Kyiv: why should generals proven as wise and as skilled as Syrsky & Buddies listen to any kind of advice?

Even as Russia advanced out of Avidiivka and advanced towards Pokrovsk, they did not move north against Kalynove and Oleksandropil since June of 2024. That was still true when Russia moved north into Niu York in July. On this ‘quiet’ sector, the 109th and 111th Territorial Defense Brigades of Ukraine have held their ground. That changed when the Russians, reinforced by those two divisions, started attacking at the end of March.

Last August, Russia formed the Rubicon Center for Advanced Unmanned Technologies by taking the best drone operators from units throughout the Russian army. Unlike many Russian units, they have an informal culture and are encouraged to test new ideas and replicate them on a large scale. When they were moved to Kursk, Ukrainian logistics immediately began to suffer as the limited supply roads were interdicted with drones. Their activities sped up the Russian advance in Kursk by weeks and scores of Ukrainian vehicles were destroyed trying to bring supplies in and while trying to withdraw. The presence of the Rubicon drone unit indicates a major Russian effort and in mid-April they were moved in between Toretsk and Pokrovsk. Ukrainian troops report that they are having an immediate and significant impact on the battlefield. One impact was eliminating Ukrainian reconnaissance drones.

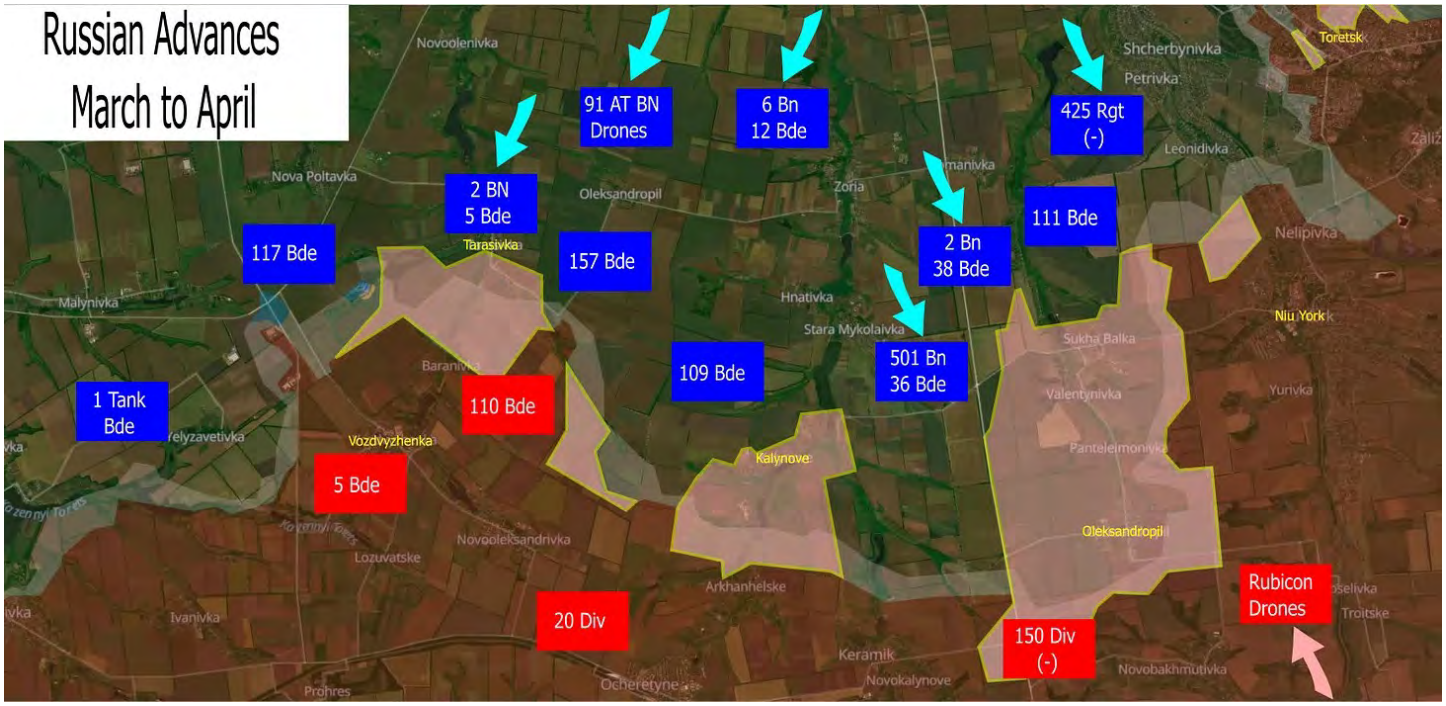

Also in mid-April, and in his endless wisdom (outmatched only by Dumpf, of course), Glavcom Syrsky reverted to his old, ‘proven’ practices of piecemeal reinforcement by sending one battalion of the 5th Brigade, one battalion of the 36th Marine Brigade from Kursk, and the drone units from the 91st Anti-Tank Battalion, all to help out the 157th and 109th brigades. In addition, the 111th Brigade was reinforced by one battalion of the 38th Marine Brigade. Then he did something entirely new: in late April, he sent elements (not even a full battalion) of the 425th Skala Regiment, which had been leading counterattacks in the western Pokrovsk sector, to help out the 111th Brigade. And, since the resulting chaos was still not enough, the 12th Azov Brigade had one battalion in the area (whose role remains unclear; probably, the Glavcom simply forgot about it).

In the meantime, Russia moved another brigade and regiment from Kurakhove to put more pressure on the Ukrainian defenses west of Vozdvyzhenka.

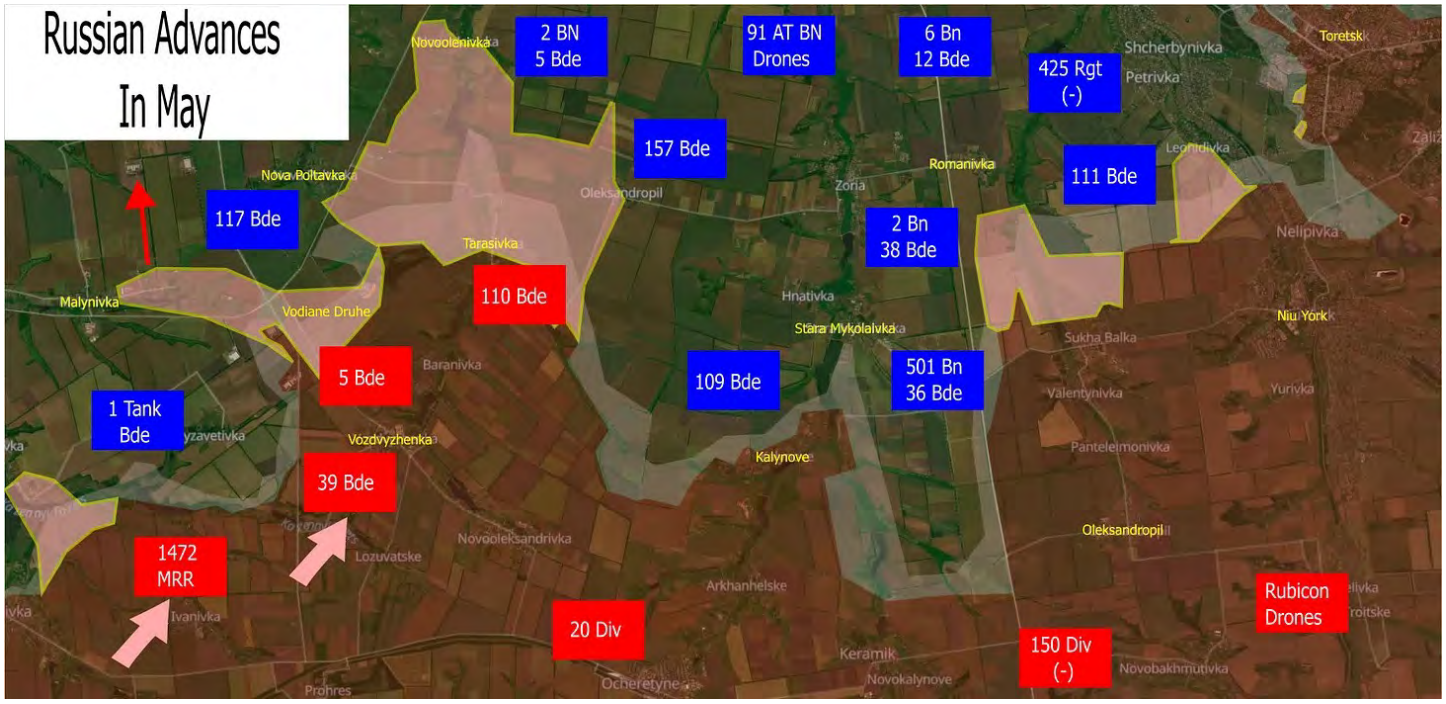

A belated Christmas- and Easter surprise! Sure, we don't have the complete information, but meanwhile it's quite obvious that the ZSU - the Ukrainian Armed Forces - have re-deployed several brigades to inactive border areas, or into rear areas, so they can rest, re-organise, recover their combat effectiveness. We are quite certain even the involved troops are wondering how could this happen to them: considering Syrsky was refusing any such measures as of one year ago (so much so, even the US Joint Chiefs of Staff paid a visit to Kyiv, to explain him the importance of resting troops), it must be that Drapaty (Commander Ground Forces ZSU) started taking such decisions on his own.

…and, have no doubts: at his own risk, too…

Why should Syrsky help him, where he was so successful in de-railing the summer counteroffensive of 2023, for the purpose of gaining fame with a completely pointless counteroffensive in the Bakhmut area?

But, that's 'going off topic'…

What is certain is that Ukraine - read: Glavcom Syrsky - had information of a Russian buildup in the south, and did not counter it for months. Instead of preventing a crisis, he did the usual: reacted to it. And, while at that, he once again detached battalions from brigades, further fragmenting units when they were theoretically supposed to be reuniting units and forming corps….

So very much new, considering Glavcom's commanding style, and 'so much better than before'… hey: we're surprised Dumpf didn't hire Syrsky to take over as the Secretary of Defence of the USA!

***

Pokrovsk

Novoserhiivka was attacked by Russians and defended by drones. While the attacks in the west continue, it is the east that continues to unravel. As the penetration north of Tarasivka continues, it destabilizes the defenses to the left and right.

A mechanized assault was eliminated by the 414th drone regiment. One Russian was lucky as a drone bounced off of him but another was unlucky because the same drone deflected to him.

***

Andrivka

Russian shelling starts a fire in eastern Bahatyr and morebombarded the west. Ukrainiandrones hunt for Russians at the same location the Russians bombarded in the west. After the massive bombardment last week, Russians were spotted with flags in thenorth and west of the village. Ukrainianstore down the flagsandpushed out the Russians. Any successful counterattack is good, but the village is vulnerable to future Russian attacks.

***

Komar

Russians enter Vilna Pole and pursue Ukrainians with drones and artillery shells.

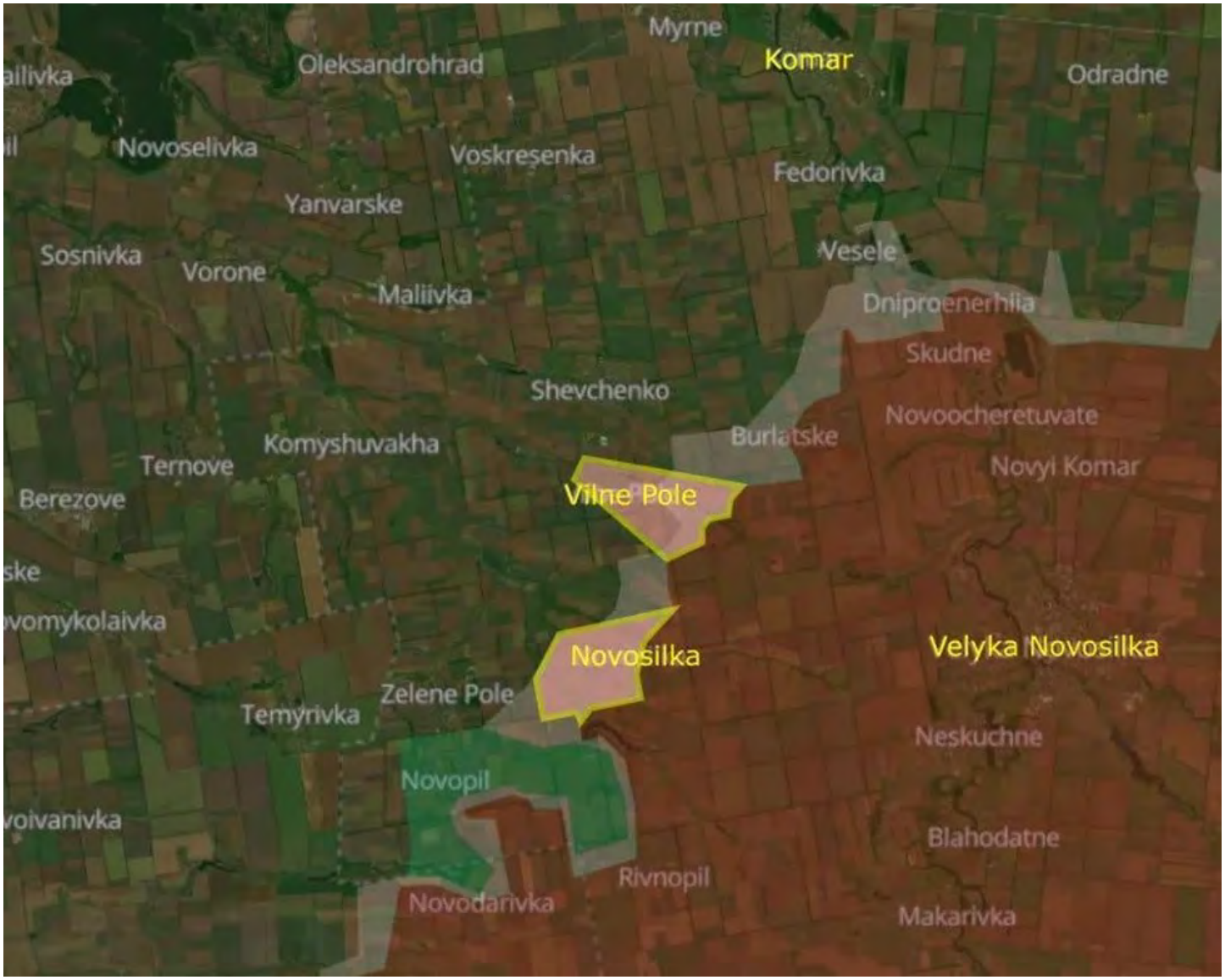

Kherson

Russian targets that are spotted in Nova Khakovka are bombed.

***

(…to be continued…)

***

№ 939-3

Don's Weekly, 19 May 2025: Part 3

by Donald Hill

SARCASTOSAURUS

MAY 19, 2025

(…continued from Part 2…)

***

Unknown Location

Not many people are hit on the head by an FPV drone and walk away.

Both sides are plagued by the whine of drone engines. When weather diminishes drone activity, they scramble to secure food, water and ammo. Most of the time they hide, hoping they won't be noticed. Two Russians describe their experiences.

On 11 May, Senior Warrant Officer Vitaliy Nikolayevich Shapovalov (51), a reconnaissance sniper of the Russian Army Special Forces, was 'converted to 200'. Shapovalov was known as one of the Russia's best and most decorated military snipers, and was a recipient of ten Russian state awards.

***

Russia

At the end of Second World War, the US economy experienced a V-Day recession when the demobilized soldiers and a sudden decline in military spending reduced economic production by 11 percent. At the end of the Cold War, millions of Soviet soldiers were unemployed and the number of impoverished people rose. Political objectives aside - though to an endlessly huge surprise of all the 'Western leaders' - it would be difficult for Putin to stop his war against Ukraine. If peace was attained and soldiers were discharged and military spending was reduced, the Russian economy would face a lot of difficulties. Sure: right now, there are labor shortages. However, civilian businesses relying on capitalism cannot afford to take out high interest loans to expand their business and hire new labor. At the same time, the longer Putin fights, the more the Russian economy is transformed into a military economy and the harder it will be to convert to a peacetime economy…

Russian oil export revenues are at their lowest level since June 2023. Sanctions cap the price at $60 per barrel and the Russian oil is selling for $55.64 per barrel. Russia expects 24% lower revenues this year than earlier estimates.

The glorious Russian Navy has towed a patrol boat from the Caspian Sea to the Sea of Azov via the country's system of rivers and canals - and has managed todamage its shaft and propeller in the process…

***

Ukraine

The commander of a battalion in the 47th Brigade *resigned because of stupid tasks leading to the loss of life and political games*. He told the General Staff of the Armed Forces, "I hope your children will also be in the infantry and carry out your tasks." In response, the Chief of the General Staff created a working group to study the issue.

As regular readers of this blog know very well, we've - repeatedly - pointed out at such and similar problems within the ZSU, all through the summer and autumn the last year (as a 'classic' example, see Dreamland). Therefore, we cannot avoid the conclusion that a mere announcement of (yet another) 'investigation', and a 'creation of a working group' alone are going to solve all such Ukrainian problems once and for all…

…finally starting to sack incompetent generals - could never, ever have similar effects…

Ukraine lost a third F-16 but this time the pilot survived. During a Russian missile and drone attack, the pilot shot down three targets with cannon and was engaging a fourth when a 'malfunction occurred'. Meanwhile, some 40 out of promised 85 F-16s have been transferred to Ukraine. The US and Norway are providing additional airframes to serve as sources of spare parts.

How comes? Well, when there is such a shortage of surface-to-air missiles, that the Ukrainian Air Force and Air Defence Force (PSZSU) has no try replacing these by its 'manned interceptors', i.e. has no other options than to task all its available pilots and F-16s and Mirage 2000s (plus whatever is left of MiG-29s and Su-27s) with flying (at least) two intercept sorties a night… then accidents (including blue-on-blues) are unavoidable. Of course, this is all 'top secret', and the PSZSU is never making any kind of mistakes - and thus this topic is not even discussed in the public.

As usually - and in the light of all the zombie idiots in 'the West' proving so ultimately incompetent in regards of ramping up production of surface-to-air missiles - it is on lower-ranking Ukrainians to find solutions on their own. Correspondingly, in April this year the 412th Nemesis Regiment - which specializes in designing and operating strategic attack drones (see: long-range UAVs, deployed to strike deep into Russia) - formed an interception group designed to destroy the Russian attack drones. By 28 April they had shot down 52 of UAVs released deep into the Ukrainian airspace. Three weeks later the count was increased to 100 drones destroyed, 76 of them being Geran 2's and 24 were Gerbara's. Their $5000 interceptor drones can fly 200 km/h up to 5000 meters altitude. The Shahed-136 (aka Geran 2) has a max speed of 185 km/h and a max altitude of 8000 meters. The Gerbera has a max speed of 160 km/h and a max altitude of 3000 meters.

Sic transit gloria mundi… at least in Ukraine it's so that if neither the politicians, nor (in this case) the air force can do their job, then 'somebody else' will. If the people in question prove capable of overcoming such hurdless like incompetent and corrupt generals in Kyiv, plus SBU's control over the main company manufacturing optics in Ukraine, plus diverse oligarchs… all of which is usually solved in a 'simple' fashion (see: bribery) - the ZSU could pioneer the mass development of anti-UAV-UAVs…

***

Diplomacy

Because of the help or damage the US can do to either side, both Russia and the Ukrainian coalition are speaking words with the hope of swaying Trump to their side or at least convince him not to do any more additional damage. Since Russia does not want to stop fighting it provides the Ukrainian coalition with an advantage of words, but Trump continues to excuse Russian behavior. The words spoken in Turkey did lead to an agreement to exchange 1000 prisoners, but the Russian demands were designed to continue the fighting. The Ukrainian coalition threatened to impose more sanctions on Russia if they didn't accept a cease fire on May 12th. Russian words delayed those sanctions but the Ukrainian coalition is now considering implementing the sanctions on May 20th in coordination with the US. The US State Department warned Russia about the pending Senate sanctions, but nothing counts until it happens.

Estonia tried to inspect a ship called both Jaguar and Argent, that was registered in both Gabon and Guinea-Bissau, was sanctioned by the UK for carrying Russian oil, and was affiliated with an Indian ship management company that is one of the leading operators of the Russian shadow fleet. The tanker was instructed to change course but refused to do so. An Estonian helicopter and prop-plane circled overhead. Then a Russian Su-35 entered Estonian airspace with its transponder turned off. A Portuguese F-16 based in Estonia responded and also circled the airspace. Estonia decided the intervention wasn't worth it and escorted the ship out of its waters and it continued to a Russian port. Estonia gave Russia a protest note regarding the violation of its airspace. In retaliation, Russia seized a ship that exited an Estonian port.

The EU is sending Ukraine $1.1 billion from the interest of the frozen Russian assets. Russia is calling it theft.

Poland arrested some of the Russian agents that burned a shopping mall last year. They vow to arrest all the suspects and close the Russian consulate in Krakow as a consequence.

France published a report on the misinformation, espionage and sabotage attacksRussia conducted on their country.

Belarusian Territorial Troops were formed in 2016 and consist of conscripts that undergo short-term training and are activated when there is a threat or emergency. They protect facilities, counter sabotage, maintain public order and control the territory. They are training with Russia in the West 2025 military exercise near Brest, close to the Polish and Ukrainian borders.

US popularity around the world fell from 22% in 2024 to -5% now.

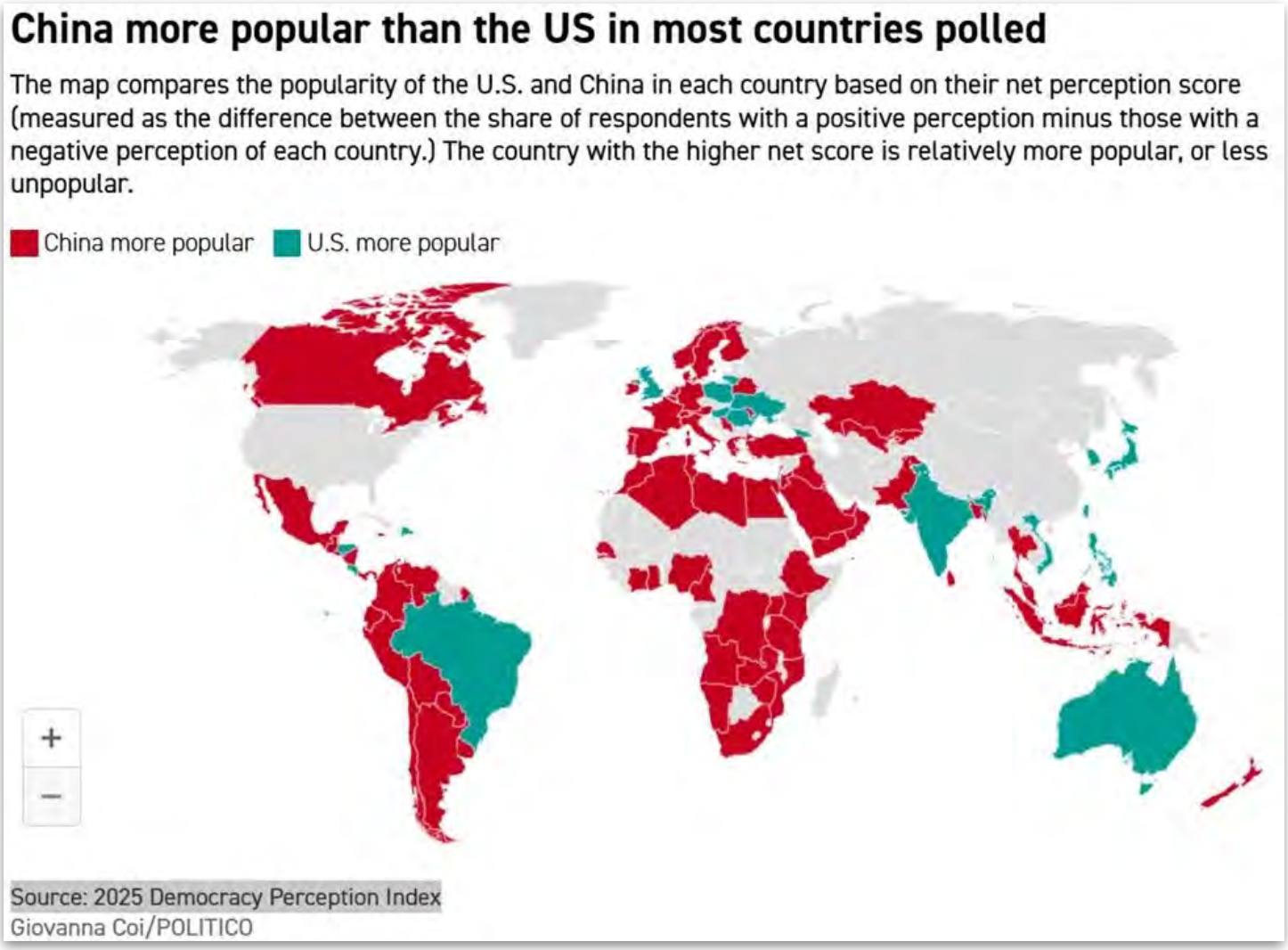

In January, Syria cancelled a Tartus port operating lease with Russia. Last week, a UAE company signed an $800 million deal to do the same. They also have an operating lease with a French company for the port of Latakia. Syria offered oil and gas to the US and the possibility of a Trump tower in Damascus. What a surprise then: Trump lifted the sanctions on Syria.

***

Drone Development

A Ukrainian commander of a small drone unit from the 109th Territorial Defense Brigade says that a lot of drone development is dependent on the soldiers in the front line working with engineers and civilian fund raisers. After 18 months of fighting or more, it is exhausting just to perform combat duties let alone trying to innovate and secure supplies. He maintains that the innovation and development of technology is a more important battlefield than the front lines, and these innovations have to be produced in large volumes.

The government needs to lead this effort to support all units, especially the ones without a large public interface who have no capabilities to produce or buy the dones in the quantities needed. Sustainment is critical in wars of attrition and small units struggling to survive expend more mental energy to accomplish the same functions as larger units and this impacts their military readiness.

These Russian fiber optic cables were gathered from a road near Kostiantynivka, 10 km from the front lines. The 109th drone commander said that an effective defense against fiber optic drones will be seen in a couple of months. With other words: as usually, all solutions for problems in Ukraine are to be found at ‘mid- to low-rank’ level: official Kyiv can’t bother with such issues…

In the past, one limitation on drone operations were radio frequencies. Two drones could not operate on the same frequency without interfering with each other, and adjacent Russian drones units would often fail to coordinate and would jam each other by trying to fly on the same frequency. Fiber optic drones don’t use frequencies and don’t interfere with other drone operations. Ukrainian soldiers report that hundreds of Russian drones now operate in the same skies at the same time and that wasn’t true a year ago.

Ukraine developed drones that could attack targets 50 km from the front line and while there are few logistical targets between the front line and 10 km, there are a lot of targets beyond that. Destroying the vehicles interrupts the supply lines and makes it difficult to attack. Now Russia is now using the same capabilities to the same effect on Ukrainian operations. This impacts both logistics and drone operations. The continued development of longer ranged drones would provide them with the same standoff capability as longer ranged artillery, increasing their operational effectiveness and the safety of the drone crew.

In addition to increasing the range of drones, developments need to be made in the defense against drones, with active elements that destroy drones and passive defenses, such as tunnels over roads that obscure the vision of drones and prevent drones from hitting vehicles. Robotic solutions also need to be improved for supplying units and evacuation casualties or rotating troops to and from the line.

Some solutions for the current situation have already been found. The 414th regiment is one of the large drone units that successfully innovates and produces at scale. They kill Russians effectively and protect their soldiers while doing so. Their commander says that in nine months they lost 20 soldiers while engaging 30,929 targets and killing or wounding 10,000 Russians. The Drone Line concept is designed to replicate these successes across the front lines but progress has been slow.

The battlefield is constantly changing. The faster Ukraine innovates and implements, the greater degree of control they will have over the battlefield.

Equipment

Back in 2011, a bad fuze detonated the 155mm round at Ft. Bragg but no one was killed. This M777 barrel exploded a year ago. The gunner's extra long lanyard certainly reduced his injuries. This M777 exploded after heavy use. It's likely that the hot barrel wasn't swabbed and the powder charges detonated. Artillery is damaged through barrel wear, overheating due to sustained rates of fire and other issues. This 17 minute video describes how the M777 is deployed and fired, and has other details, such as the impact of air density and the temperature of the powder charges.

As of September 2024, 73% of the 25,000 recovered Russian missile components came from America. The US chip companies told the senate that they are complying with sanctions and the basic microchips in the Russian missiles were not on the list and were produced before the 2022 invasion. The US senate found that some of the manufacturers did the bare minimum in compliance efforts and were focused on avoiding responsibility. The senate is now considering preventing China from accessing advanced American chips. These are just the advanced chips, even though Russia receives 88% of its sanctioned chips from China. (The Maldives also re-sold $53 million worth of chips to Russia). The sanctions have caused bottlenecks in Russian production and caused the price of the re-sales to rise by 80%. Chipmaking machines have been imported by South Korea and Taiwan. Israel is not participating in sanctions on Russia and sent 30 shipments of chipmaking tech.

During 2024, Russia was able to produce one Su-35S a month. Algeria may havebought 14 of them.

In the first half of 2026, Estonia will start building 2,000 drones a day initially. Latvia will deliver 12,000 drones to Ukraine in the first half of this year.

France is building 12 Caesar guns a month and will deliver all of 2025's production to Ukraine. They are also transferring 90% (of some unstated number) of the replacement barrels they produce to Ukraine. Croatia, Estonia and Lithuania bought

the Caesar artillery systems and Croatia was supposed to receive 30 by late 2025. Estonia received the first six of 12 ordered in January 2025.

***

Lockheed Martin is ending ATACMS production in favor of the next generation PrSM missile. Europe does not have access to the PrSM and prefers the longer-ranged ATACMS to the GMLR, all of which can be fired from the HIMARS or MLRS vehicle. The current ‘annual need’ for missiles is about 700 ATACMS, 2500 GMLRs, 5000 Hellfires (air-to-ground missiles), 5200 JAGMs (Hellfire’s replacement) and 300 PAC-3 Patriot missiles.

…of course, provided none are sent to Ukraine..

During Second World War, the US was known as the ‘arsenal for democracy’ based on their production capacity. Because it is three years after the 2022 open invasion and US missile production is still insufficient, Rheinmetall and Lockheed Martin agreed to build a production facility in Germany. The facility should be completed in 12-13 months at which time they’ll begin rocket engine production. Complete rocket production would then begin in 2027 and then the production line would ramp up in 2028-2029 to 10,000 missiles of various types each year. The joint production facility still requires US government approval but, the supply chains for the facility are being established right now.

***

№ 940

Експорт технологій як запорука майбутнього міцного безпекового альянсу

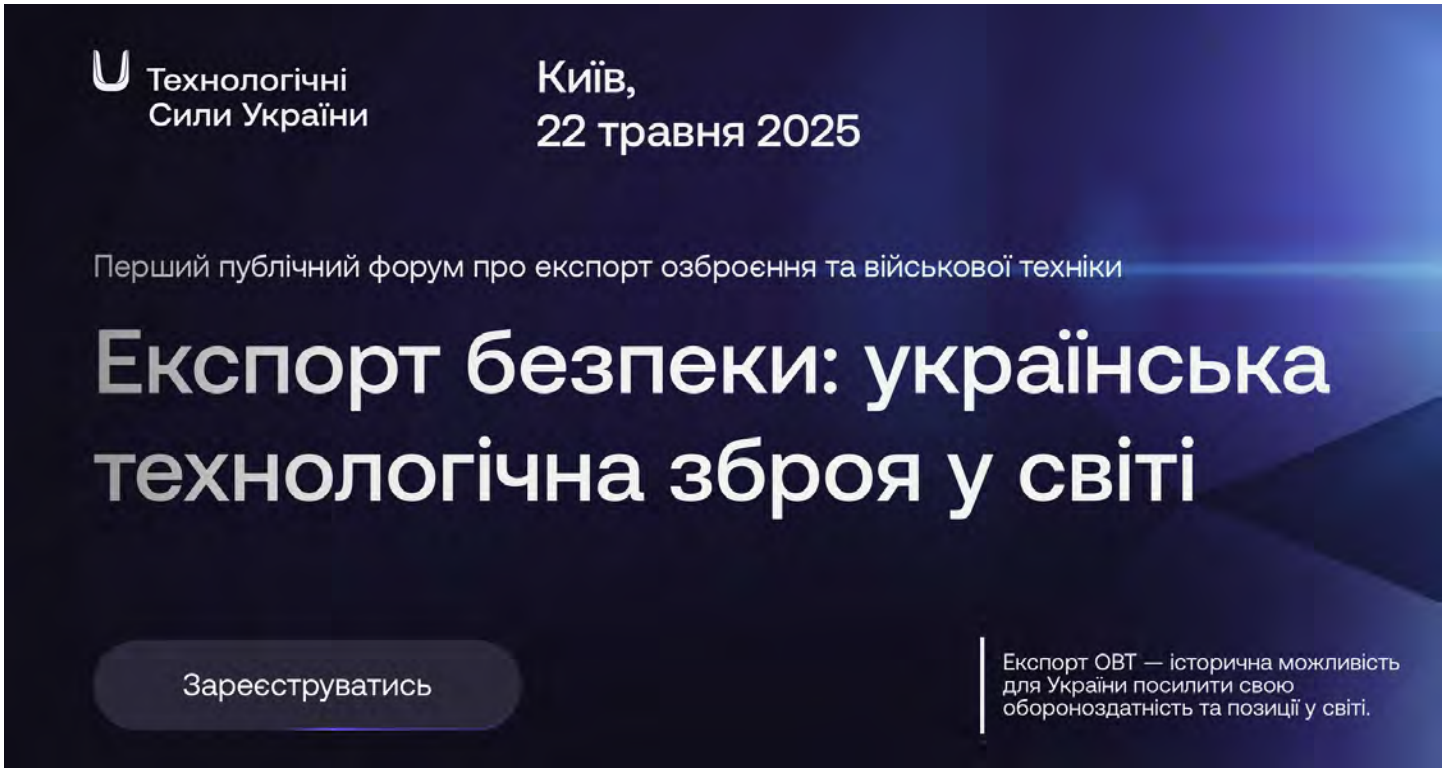

2025-05-22

Виступ на форумі *"Експорт безпеки: українська технологічна зброя у світі"*

***

Тема експорту безпеки завжди дуже актуальна і важлива, і я завжди готовий відгукнутися на пропозицію обговорити питання інновацій, технологій та інших тем, пов'язаних з побудовою безпеки нашої держави.

Отже, я буду вести мову про сучасний стан нашої війни, про можливості експорту наших технологій.

Переходячи до обговорення цього питання, я пропоную вам подивитися на ***експорт*** з трьох позицій:

1. як джерело ***ресурсів*** для виживання і розвитку;

2. як джерело ***інноваційності*** у проєктуванні та застосуванні оборонних технологій;

3. як ***основну тактику*** забезпечення входження України в майбутні альянси і союзи через ***інтеграцію досвіду***.

Тепер поговоримо про сучасну війну і безпеку.

Сподіваюся, що в цьому залі вже немає людей, які ще сподіваються на якесь диво чи чудо, на якогось «білого лебедя, який до України принесе мир, кордони 1991 чи 2022 року і після цього буде велике щастя…».

На мою думку,

— ***поки у противника є ресурси***, є сили і засоби завдавати ударів по нашій території та робити спроби окремих наступальних дій – ***він буде це робити***.

Приємно це комусь чути чи ні, але здатність Росії вести війну буде абсолютно залежати від наявності у неї, перш за все, ресурсів для цього. І десь, напевно, з кінця 2023 – початку 2024 року Росія якраз це і робить. Це справжня війна на виснаження.

Покласти край можливо лише через повне руйнування самої спроможності Росії вести цю війну.

— Насамперед я маю на увазі знищення її ***військово-економічного потенціалу***.

У наших сучасних ***демографічних*** та ***економічних*** умовах (а для нас це ***дефіцит*** **людського ресурсу** і ***катастрофічне економічне*** положення, в якому ми опинились)

ми повинні вести мову *лише про високотехнологічну війну* «на виживання…».

1) — У ній використовується мінімум ***людського ресурсу***,

2) — мінімум ***економічно дешевих засобів*** для досягнення максимального ефекту.

Тоді ми *повинні розуміти*, що така війна має вирішити для нас *два завдання*:

1. Використовуючи нові технологічні можливості, забезпечити такі ***цілі***:

- **зробити *економічний тягар війни непідйомним* для держави Росія** і її союзників, щоб вона відмовилася від подальшого ведення війни і сприйняла наші умови, на яких вони могли би підписати припинення війни;
- ***підірвати економіку та соціальну складову***, щоб позбавити Росію можливості науково-технічного розвитку та запустити процеси громадських заворушень та дезінтеграції;

2. Противник вже робить все те, що про що я щойно згадав, з нами.

Тому

1) — нам треба вжити ***заходів*** через ***нові технологічні можливості***, щоб захистити власний воєнний та соціально-економічний ***потенціал***.

І друге, що важливо

2) – створити ***систему захисту та відновлення***, щоб мати можливість **без зупинки розвиватися та економічно зростати навіть в умовах війни**.

Якщо ви мені скажете, що ***це неможливо***,

— давайте згадаємо таку країну, як ***Ізраїль***, і все це ми знайдемо там.

Третього варіанту у нас немає.

І в цій ситуації ***нам потрібно зрозуміти***, що:

1. фінансово-економічні ресурси у нас обмежені;
2. наша залежність від допомоги наших партнерів абсолютно очевидна і це потрібно враховувати
3. у нас дійсно є власні досягнення в області технологій, але вони носять досить обмежений, секторальний характер і не охоплюють весь спектр, необхідний для реалізації стратегії виживання;
4. сьогодні нам не вдається безперервно генерувати та масштабувати інновації навіть у тих сферах, де ще вчора ми були попереду противника. Противник нас вже випередив і ми відстаємо – і про це треба чесно говорити;
5. ми не проводимо системного дослідження й пошук партнерів у різних сферах. Наприклад, розвідки, ППО (особливо в боротьбі з балістичними ракетами і гіперзвуковою зброєю), системах управління та пошуку нових фізичних властивостей зв'язку, від яких буде залежати розвиток безпілотних систем уже завтра.

Окрім цього, коли ми кажемо про ***експорт зброї***, ми **маємо бути чесними ще в одному моменті.**

«Експорт під тиском менеджменту» **зараз абсолютно неможливий, бо:**

1. Зразок зброї, який ефективний зараз, вже сьогодні ввечері не буде таким ефективним;
2. Сучасні технології – це не просто танк із покращеними ходовими можливостями, який можна взяти і продати. Це абсолютно нова природа війни.

А тому *глобальний експортер безпеки* має зрозуміти, що ми *маємо запропонувати на експорт*:

- ***нову зброю***:
  - нові технології її ***виготовлення***;
  - нові форми та способи її ***застосування***;
- ***нові організаційні структури***, у яких це застосування виявиться найефективнішим;
- тоді ми маємо запропонувати і ***нові доктрини застосування***;
- ***нові доктрини підготовки***;

і як наслідок

– абсолютно нові підходи для формування бюджету сектору безпеки.

Усе це – ***надскладний процес, який неможливо реалізувати без***:

- **повноцінної *державної політики***, спрямованої на реалізацію стратегії виживання, де основою є ***інноваційність*** у проєктуванні та застосуванні оборонних технологій;
- ***пошуку партнерств*** для спільної розробки і обміну передовими технологіями, посилення наших виробничих потужностей і консолідації ресурсів.

Перед тим, як вийти на кінцевий ***експорт технологій***, нам потрібна координація між державними інституціями, громадськими об'єднаннями, приватним бізнесом, щоб об'єднатися навколо ***цієї стратегії виживання***.

На таких майданчиках потрібно створювати механізми координації з державою. І, звісно, шукати, наскільки це можливо, баланс між державою та бізнесом, щоб забезпечити рівень технологізації на рівні державної політики.

***

№ 941

Партия с Ахмадом Шахом Масудом и порядки в армии

2025-05-25

Гм Рашид ***Зиятдинов***

В 1983 году меня, лейтенанта запаса, призвали на сборы, под Ташкент, на пригорки Чирчика. Там стояла база ВДВ и танковое училище.

"Выдали" взвод «партизан» — русские мужики за сорок, и к ним добавили трёх сержантов-срочников, уже почти демобилизованных. Мы должны были обеспечить радио-релейную связь для штаба дивизии, и из неприкосновенного запаса выделили пять машин "Урал" с аппаратурой.

Неприкосновенный запас, конечно, был разворован и из пяти машин кое-как собрали одну рабочую. Загнали её на вершину холма, где и развернули нашу импровизированную связь. Генерал с дивизией были внизу. На этом всё и закончилось: генералы про нас забыли. Взвод мне, двадцатипятилетнему, мало подчинялся, мужики весь день пили местное вино, которое щедро продавали жители близлежащего кишлака. Только сержанты работали на совесть, Два сержанта как-то подключили аппаратуру, связь заработала — и никто больше не вспоминал о нас.

Через неделю у нас кончились еда, вода, вино и деньги. Я звонил в штаб, просил продукты и воду — в ответ тишина. После третьего безответного звонка, мы, по совету опытных сержантов, просто отключили связь. Реакция последовала немедленно: видим, по склону к нам пополз грузовик с

припасами. Приехали, спрашивают: что случилось? Я говорю — предохранители перегорели, надо в Ташкент ехать. Смотался домой на неделю, никто не возражал. Вернулся — и сразу приказ грузить машины на поезд и на юг.

По пьяному генералу и полковнику поняли, что едем в Термез и потом Афганистан.

***

На новом месте было ещё хуже. Нас вновь отправили на высоту, правда дали ещё три исправные машины. Неделю сидели, связь держали, но и тут про нас забыли. Всё у нас закончилось — провизия, топливо, терпение. Снова звоню — и снова молчание. Выключить связь боялся: военное время, можно попасть под трибунал. Сержант с солдатами не выдержали — ушли в кишлак искать еду и воду. Кишлак вроде был сочувствующий, но оказалось — не очень. Двое не вернулись.

Мы ждали целый день — никто не возвращался. А потом на склоне показались трое местных, а с ними сам Ахмад Шах Масуд — легендарный "Лев Панджшера". Единственный из командиров моджахедов который пошёл в 1982 году на перемирие с советскими войсками. Он был харизматичен, спокоен и очень вежлив. Говорил по-русски свободно, даже с юмором. Мы знали, что у него перемирие с нами. Оказалось, солдаты у них. Обсуждали долго — вернут, не вернут. Денег у нас нет, патронов мало, менять нечего. Мы — 25 человек, их — четверо и они без оружия. Но они были очень уверены в себе.

В какой-то момент Масуд заметил у меня в палатке шахматы. Предложил сыграть: если выиграю — одного сразу вернут. Сели. Играли два часа. Он был сильным игроком — по-своему логичным, расчётливым. Но всё же проиграл. Сказал: "У тебя русский стиль. Легко предугадать — вроде понимаю, что хочешь, а защититься трудно".

Мой сержант спрашивает: — А что за второго?

Масуд усмехается:

— У нас расплачиваются жизнями.

Сержант: — Сколько стоит здесь жизнь?

Один из его спутников добавляет:

— Ваша жизнь, к примеру, — вообще ничего не стоит.

Но тут же продолжили:

"Мы знаем, что у вас всё кончилось. Генерал уже в курсе. Вас пошлют за продуктами в Таджикистан. А у нас груз — три мешка по сто килограммов. Надо довезти до киргизской границы. Вас никто не тронет и не проверит. На границе отдаёте мешки — и получите второго".

Мы понимали, что в мешках наркотики — ради них генералы и воюют.

Деваться некуда. Звоню генералу — тот вдруг берёт трубку и повторяет его слова о поездке. Становится ясно — он давно в курсе и молчал.

Мы с сержантом и водителем выезжаем. Нас сопровождают три легковушки. Где-то по дороге грузим продукты. Доезжаем до границы. Там у нас забирают мешки и дают поговорить с солдатами по их телефону, чтобы убедились, что они в безопасности.

Разъезжаемся и возвращаемся. Генерал встречает нас с улыбкой. И, чтобы мы не болтали, объявляет, что наши сборы завершены. Через пару дней мы снова в Ташкенте. После этого ни на одну повестку из военкомата я уже не реагировал.

Ахмад Шах Масуду связи с врагом не простили и он погиб в сентябре 2001 года — за два дня до атак на башни-близнецы. Его убили смертники, выдававшие себя за журналистов. Камера у них была начинена взрывчаткой. Масуд знал, что за ним охотятся, но принял их. **Он был последней серьёзной силой, сдерживавшей талибов. Его смерть изменила расклад в Афганистане.**

В нынешней войне то же самое — армия России тысячи лет не меняется. Пьянство, наркотики и грабёж

***

№ 942

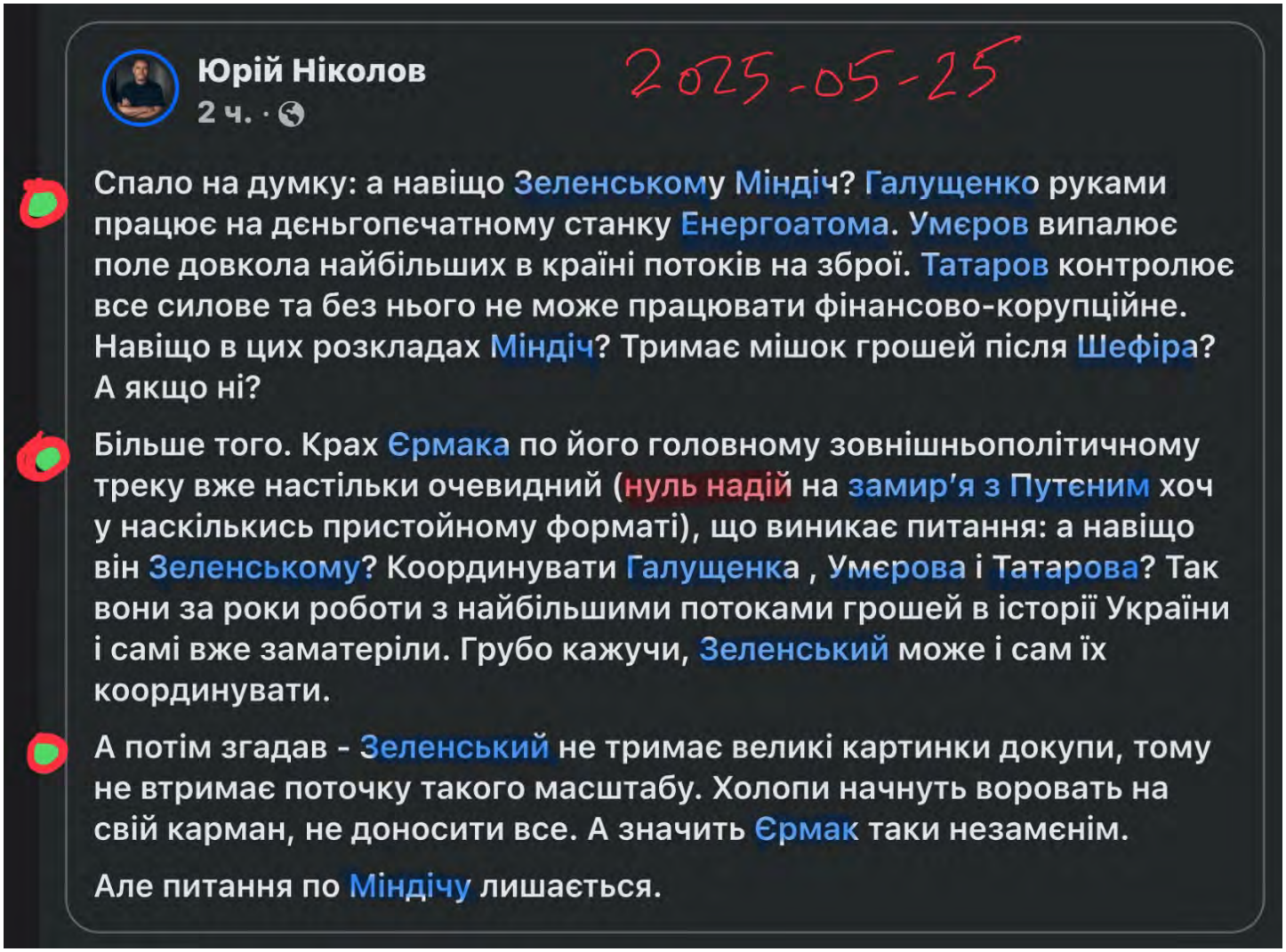

***

№ 943

Огляд… Сьогодні ми повертаємося до формату «коротко з різних напрямків»

Станом на вечір 25.05.2025р.

2025-05-26

Машовец

1. Курський напрямок

- Передові (штурмові) підрозділи 18-ї мотострілецької дивізії (мсд) противника 11-го армійського корпусу (АК), очевидно зі складу її 9-го мотострілецького полку (мсп), за підтримки підрозділів 83-ї окремої десантно-штурмової бригади (одшбр) **продовжували спроби просуватися** у напрямках Веселівка – Водолаги та Журавка – Біловоди, а також між селами Біловоди та Локня (там діяли штурмові групи зі складу частин 76-ї десантно-штурмової та 106-ї десантно-десантної дивізій – дшд/пдд).

По суті, ворог активно намагається просуватися на всій ділянці від Водолаги до Локні, очевидно маючи за найближче завдання – вийти на рубіж Яблунівка-Юнаківка, а також у район Новомиколаївки. Поки що він не особливо успішний, хоча за 2 тижні на схід від Біловод (між Яблунівкою та Локнею) мав просування на глибину до 1-1,2 км і встиг впритул підійти до Біловоди та Локня.

- У складі Курської групи військ противника почали фіксуватися частини та підрозділи зі складу 72-ї мсд, 3-ї мсд (752-й мсп), а головне – штурмові підрозділи зі складу 200-ї омсбр (14-й АК), яка раніше діяла у складі угрупування військ (УВ) «Юг» на Краматорському напрямку. Вони з'явилися одразу на кількох напрямках та ділянках (наприклад, у напрямку Володимирівки та Гордіївки).

- В районі населеного пункту Тёткино продовжують оборонятися підрозділи 217-го парашутно-десантного полку (ПДП) зі складу 98-ї пдд. Час від часу вони навіть намагаються контратакувати. Цілком можливо, що частина сил з 18-ї або 72-ї мотострілецької дивізії може бути перекинута російським командуванням саме в цей район. У напрямку Констатинівки вже фіксують як мінімум 30-й мотострілецький полк (мсп) 72-ї мсд.

- Своєю чергою, Збройні сили України здійснили кілька локальних тактичних контратак в районі населених пунктів Тьоткіно, Біловоди та Олешня (Курська область РФ), зумівши відтіснити противника, який раніше прорвався в районі Водолаги та "відтіснити" його передові підрозділи на 200-300 м у районі Олешні.

2. Лиманський напрямок

Передові підрозділи 20-ї загальновійськової армії (ЗВА) противника, посилені частиною сил зі складу 2-ї мсд та 4-ї танкової дивізії (тд) 1-ї танкової армії (ТА), **продовжують спроби прориву** в північно-західному напрямку з плацдарму на річці Ч. Жеребець. Крім того, 25-та ЗВА противника, судячи з усього, у своїй смузі наступу «вирішує проблему» прориву на комунікацій нашої тактичної групи, що обороняється в районі Серебрянського лісництва, у напрямку Зарічного та Торського.

Очевидно, ворог ввів у бій на плацдармі штурмові підрозділи зі складу 1-го та 15-го мсп 2-ї мсд у напрямку Нове – Рідкодуб та Катеринівка – Новий Світ. Також ворог атакує у напрямку населеного пункту Зелена Долина (штурмові підрозділи 254-го мотострілецького полку 144-ї мотострілецької дивізії) та веде вперті бої, намагаючись просунутися на північ від Новомихайлівки.

- Після початкових успіхів, пов'язаних із взяттям Катеринівки та села Нове, темпи просування противника знову мінімізувавлись. Протягом минулого тижня противнику вдалося просунутися лише у напрямку Зеленої Долини (близько 1 км) та частково обійти Рідкодуб з півдня.

- Передові підрозділи 25-ї ЗВА (що діють у складі сил 67-ї мсд, а також двох бригад - 164-ї та 169-ї омсбр), судячи з усього, поки не змогли прорватися до Торського. Крім того, ЗСУ контратакували по дорозі від нього до Крамінної та зуміли відкинути противника приблизно на 1-1,2 км у східному напрямку.

Очевидно, що найближчим часом командуванню противника доведеться зробити вибір - або намагатися захопити Торське і Зарічне (25-а ЗВА), або реалізувати свій тактичний прорив в смузі 20-ї ЗВА, тобто - намагатися обійти наші підрозділи з півдня, які продовжують оборонятися по рубежу Новоєгорівка - Греківка. А поки що спроби одночасних наступальних дій противника на обох відокремлених напрямках даються йому, скажімо так, досить складно...

3. Торецький напрямок

Частини та з'єднання 51-ї ЗВА, посилені частинами та підрозділами 150-ї мсд зі складу 8-ї ЗВА противника, його УВ "Юг", **продовжують спроби прориву** по загальній дирекції Торецьк - Плещіївка, у напрямку Костянтинівки. Очевидно, що командування противника має на увазі реалізацію можливості обходу водосховища між Плещіївкою та Клебан-Биком зі сходу.

Підрозділи 51-ї ЗВА та 150-ї мсд продовжують атакувати у напрямках Дружба – Деліївка (по обидва боки залізниці, що веде на північний захід) та у напрямку Торецьк – Плещіївка.

Станом на 25.05. противнику вдалося просунутись силами 132-ї омсбр (за підтримки підрозділів 163-го танкового полку/тп 150-ї мсд) в районі терикону шахти «Торецька» (до 200-250 м), в обхід із заходу селища Кримське, яке продовжують утримувати ЗСУ.

Однак прорватися до Плещіївки противнику поки не вдається. Збройні Сили України досі продовжують утримувати позиції в районі терикону шахти No12, шахти «Фомиха» та відвалу шахти No10, таким чином блокуючи просування противника у північно-західному напрямку. Більше того, постійні атаки противника в напрямку Діліївки, після захоплення ним Дачного, також поки що не приносять йому відчутного, нехай й тактичного, результату.

Але ситуація для передових підрозділів Збройних сил України на північний захід від Торецька залишається досить складною. Фактично противник охопив село Кримське із заходу та сходу і, судячи з усього, найближчим часом українським підрозділам доведеться його полишити.

У зв'язку з цим варто також відзначити той факт, що передовим підрозділам 150-ї мсд противника протягом попередніх тижнів вдалося зайняти Леонідівку, південну частину лісу на захід від Житомирського провулку, а також ділянку місцевості на північ від «Автодрому ДСОААФ» (ТСОУ міста Торецьк).

Найімовірніше, найближчим часом противник намагатиметься атакувати Щербинівку та Новоспаське, водночас – з півдня, з боку Леонідівки, по обидва береги річки Кривий Торець та з району вищезазначеного лісу.

4. Костянтинівський напрямок

Вороже командування продовжує розширювати свій прорив на стику УВ «Юг» та «Центр»,

використовуючи для цього більшу частину сил (військ) 8-ї ЗВА (основні сили 20-ї мсд, частина сил 150-ї мсд), а також низку частин та з'єднань зі складу 51-ї, 41-ї ЗВА та 68-го армійського корпусу. Більш того, введені в прорив частини і підрозділи противника продовжують атакувати (діяти) на двох розбіжних напрямках, як в напрямку Мирноград - Покровськ, так і в напрямку власне Костянтинівки, зокрема:

- Найбільш активними у зв'язку з цим є частини та підрозділи 20-ї мсд 8-ї ЗВА противника. Її передові підрозділи атакують одразу на кількох напрямках – Калинове – Стара Миколаївка, Олександропіль – Зоря, Олександропіль – Яблунівка, Новооленівка – Степанівка та Нова Полтавка – Попів Яр.

Наскільки я розумію, саме 20-й мсд противника з приданими ій частинами та підрозділами посилення було наказано прорватися з півдня та південного заходу до Костянтинівки. У той час як інша частина цього угруповання - частини і з'єднання 41-ї і 51-ї ЗВА - мають завдання діяти в напрямку Покровська. Як на мене, це, м'яко кажучи, дуже нетривіальне рішення російського командування. Бо може статися так, що в якийсь "вирішальний момент" однієї лише 20-ї мсд може не вистачити.

Станом на 25.05. 20-й мсд противника вдалося захопити Стару Миколаївку та прорватися в районі села Зоря, фактично обійшовши наші підрозділи, які досі обороняються в районі Гнатівки, з півдня та півночі. Разом з тим, ЗСУ там, на південь від Гнатівки, контратакували противника і зуміли трохи відтіснити його від села Зоря. Крім того, передовим підрозділам 20-ї мсд противника вдалося просунутися на північний схід від Новооленівки, вздовж річки Бичок та прорватися в район на південь від села Попів Яр, у напрямку Полтавки.

- Своєю чергою, підрозділи 51-ї та 41-ї ЗВА, 68-го АК (5-та, 110-та, 39-та омсбр та низка інших), що діють у напрямку Покровська на ділянці від Гродівки до Воздвіженки, зуміли захопити Єлизаветівку, Миролюбівку, мали

просування по дорозі Покровськ-Бахмут у бік Новоекономіче, в районі Малинівки (5-та омсбр).

Очевидно, що головною метою всіх цих флангових зусиль противника є його цілком очевидна спроба розширити свій прорив в районі Воздвиженки саме по флангах - як у напрямку Мирнограда, так і в напрямку Костянтинівки. У зв'язку з цим набагато цікавіше інше питання: а коли саме його командування вирішить, що прорив «вже досить широкий і стабільний» і перейде до зосередження зусиль на одному з двох напрямків?

5. Покровський та Новопавлівський напрямки

Противник (командування УВ "Центр" та "Восток"), який переніс основні зусилля з Покровського на Новопавлівський напрямок (на південь від Покровська), **продовжує вперто "прориватися до кордонів Дніпропетровської області"**. Що, по суті, носить не стільки пропагандистський характер, скільки цілком утилітарний - міркування військової доцільності. А саме, обійти з флангів (з півдня та півночі) наші частини та підрозділи, що обороняються між Горіховим та Багатиром.

По суті, командування противника на цьому суміжному фланзі УВ "Центр" (з УВ "Востко") реалізує той же самий "сценарій", що і на протилежному його фланзі (з УВ "Юг"). Так би мовити, залишивши Покровськ "у спокої" на деякий час.

З півночі противник діє силами 90-ї танкової дивізії (тд) 41-ї ОА, а також частиною сил 27-ї мсд 2-ї ЗВА + цілим стосом "підкріплень" - від бригадних тактичних груп своїх закордонних військових баз, до резервів з інших секторів та напрямків (137-ма омсбр, окремі стрілецькі та мотострілецькі полки мобілізаційного резерву тощо). З півдня наступають війська (сили) армій УВ "Восток" - 5-а, 29-а та 36-а загальновійськові армії.

Фактично сили та засоби зразу 5-и російських ЗВА (2-а, 5-та, 29-та, 36-та та 41-ша ЗВА) на даний момент беруть участь у наступі на південь від Покровська. Крім того, тут же задіяна низка частин та підрозділів зі складу 51-ї ЗВА, які "заблукали" на цьому напрямку ще з часів Курахового. Навіть за мірками численних армій часів Другої світової війни ця «орда» досить вражаюча.

Поки одна з них (2-а ЗВА) «блокує» власне Покровськ, решта вперто, не дивлячись на втрати, «прориаються до кордонів Дніпропетровської області».

Станом на 25.05. передовим підрозділам 27-ї мсд 2-ї ЗВА противника вдалося прорватися на ближні підступи до Новомиколаївки з півдня, діючи як власне з півдня, з раніше зайнятої Котлярівки, так і зі сходу, з боку Новоолександрівки, просування склало десь до 1,5 км загалом.

У свою чергу, ще південніше передовим підрозділам 90-ї тд 41-ї ЗВА вдалося вийти на східні околиці Троїцького і просунутися на 1 км на південний схід від Горіхове. Проте на схід від Олексіївки ЗСУ контратакували та відкинули ворога в бік Андріївки.

Також дуже активно атакувало УВ «Восток». Зокрема, передові підрозділи її 36-ї омсбр (29-а ЗВА), судячи з усього, на даний момент, намагаються обійти із заходу село Багатир, з якого їх нещодавно вибили. Крім того, їм, судячи з усього, таки вдалося просунутися за дорогу Н-15 (Запоріжжя – Донецьк), на ділянці між Багатиром та Одрадним, на північ та розпочати бої за саме село Одрадне.

Бої на цьому напрямку досить запеклі, командування противника кидає в атаку/штурмові дії буквально все, що в нього є "під рукою". Навіть, використовуючи, час від часу, у якості штурмової піхоти свій елітний «спеназ». Противник, вочевидь, намагається за будь-яку ціну взяти під контроль район Зелений Кут – Олексіївка – Багатир – Одрадне. Й зрозуміло чому…

На сусідньому напрямку, по обидва береги річки Мокрі Яли, противник намагається наступати силами і засобами зі складу своїх 5-ї і 36-ї ЗВА, в загальному напрямку на Комар.

На даний момент в районі окупованого ворогом села Бурлацьке (127-а мсд 5-ї ЗВА) ведуться запеклі бої. Сторони по черзі атакують - контратакують одна одну, то захоплюючи, то втрачаючи свої передові позиції. Так, противнику вдалося просунутися на відстань до 1 км на північний схід від населеного пункту, а ЗСУ, в свою чергу, вибили його із західної частини населеного пункту.

Майже те ж саме відбувається і на "головному напрямку", передові підрозділи 36-ї ЗВА противника (37-ма омсбр, 5-а окрема танкова бригада\ отбр) намагаються прорватися до населеного пункту Дніпроенергія зі сходу та південного сходу, а ЗСУ, в свою чергу, контратакують на південь від нього, в районі населеного пункту Скудне.

Крім того, очевидно, що 127-ма мсд противника та 60-та омсбр зі складу його 5-ї ЗВА зараз також ведуть вперті бої з метою повного захоплення району Зелене Поле – Новосілка – Рівнопіль – Новопіль, де, по суті, склалася ситуація, скажімо так, "взаємного оточення". Тобто передові підрозділи сторін в результаті своїх активних взаємних атакуючих і контратакуючих дій опинилися як би «всередині бойових порядків» один одного, а тому змушені вести бойові дії з «перевернутими» флангами.

6. Куп'янський, Харківський та Оріхівський (Запоріжжя) напрямки

Тут противник проводив епізодичні атакуючі/штурмові дії незначними силами, зокрема:

- На Куп'янську він намагався розширити свій плацдарм на північ від міста.

- На Харківському провів низку штурмових дій з метою просування в районі Вовчанська

- А на Запорізькому напрямку атакував у районі Степового та Щербаки

***

№ 944-1

Часть 1/3

Ресурсы, перемирие, игра на нервах

2025-05-01

Тышкевич

Украинская делегация подписала соглашение с США о ресурсах. Полный текст пока не опубликован, но, анонсированные (по сравнению с предыдущими вариантами) изменения положительны. По крайней мере в этом убеждают сразу несколько информационных ресурсов и ЛОМов. В Киеве сделали выводы из проблем в коммуникации на предыдущих этапах и подготовили "позитивный фон" к началу рабочего дня. Так ли это или нет покажет время. Я же предлагаю сконцентрироваться на ином, политическом факторе.

1. Диспозиция

Дональд Трамп стремиться продемонстрировать новый подход к политике и играть на контрасте с предшественниками. При этом ему необходимы быстрые результаты дабы продемонстрировать свою эффективность. А так же, учитывая конструкцию лозунгов MAGA, продемонстрировать первенство США во внешней политике.

На украинском направлении это проявлялось в таком себе «треугольнике»:

1. Обеспечить быстрое прекращение огня.

Для США это важно получить ДО американо-китайского саммита, иначе MAGA не работает — Вашингтон вынужден будет советоваться и/или «просить помощи» у Пекина. Такой вариант плох, учитывая попытки Вашингтона лишний раз продемонстрировать своё лидерство и способности к

разрешению кризисов в нестабильных регионах. Лично для Трампа, который говорил о «мире за 24 часа» провал, но не критичный — всегда можно найти виновного. Вопрос в том, кто будет таковым. И от этого зависят контуры следующего цикла;

2. Изменить подходы политики США на украинском направлении и продемонстрировать избирателю политику получения выгоды для Соединённых Штатов.

Осложняющим фактором тут служила сложная история отношений Зеленского и Трампа. Тут Украина могла бы сыграть в рационального партнёра, идя путём коммуникации с производителями оружия, с ключевыми группами в окружении Трампа. Говорить сухо, языком цифр, прибылей, потенциальной выгоды. Но не играла, предпочитая оставаться, в значительной мере, в рамках игры на эмоциях. Для несогласных с тезисом приведу один пример. Сделку о ресурсах предложил президент Зеленский. А вот драфт таковой из Киева так и не прислали. Рабочую группу с американцами по написанию такового (сразу после анонса президентом) не создали. В Вашингтоне сделали свой вариант как они видели «выгоду». И начался долгий процесс споров и согласований. Первый этап которого завершился сегодня вечером;

3. Попытаться продемонстрировать новые подходы к политике на Российском направлении.

Суть проста — экономика РФ всё больше становится зависимой от КНР. И для США важно не допустить прохода «точки невозврата» в этом процессе. А далее, по возможности, играть на противоречиях Москвы и Пекина, таким образом создавая Китаю дополнительные сложности в расширении своей зоны влияния. И, параллельно с этим, так же получать свою выгоду. То есть демонстрировать избирателю условную «окупаемость» усилий на внешнеполитическом фоне. Москва, кстати, быстро отреагировала и предложила Вашингтону сразу несколько реальных проектов. Начиная от совместной торговли углеводородами (быстрая прибыль тут и сейчас), заканчивая вопросами арктических морских путей (стратегическая выгода).

На этом фоне происходили консультации и переговоры о заморозке войны. С некомфортными для Украины рамками: ведь есть интересы Вашингтона на российском направлении, есть спешка, есть «сложная история отношений» Зеленского с Трампом и есть отсутствие комплексной игры на рациональных интересах. Сюда же, после ссоры в Овальном Кабинете, можно добавить ещё один фактор — украинского президента «подняли на знамёна» демократы. То есть добавился внутриполитический фактор, который не позволял Трампу в рамках своей риторики обвинений предшественников «сдать назад».

Как результат — выгодная для РФ позиция при которой можно представить именно Украину стороной, не желающей быстрого прекращения войны и, как следствие стороной, мешающей реализации планов Трампа. Для Кремля, в свою очередь, вариант быстрой заморозки без «картины победы» - то есть политических уступок не только по украинскому вопросу, но и в области отношений с ЕС и НАТО остаётся неприемлемым. Ведь именно упомянутая «картина победы» даёт шансы России подтвердить свои геополитические амбиции.

В этих рамках Путин пытался, не уступая по ключевым вопросам, представить себя «инициатором мирного процесса». Первым заявил о «пасхальном» перемирии на один день. После резкой реакции украинской стороны на «план Трампа» по урегулированию, Кремль заявляет о новом «перемирии» на 8-10 мая, которое подвязано под «день победы». То есть инициатива была у Кремля.

2. Сделка по ресурсам как политический фактор

В отличие от «однодневных перемирий», подписанный ночью документ Трамп может представить как реальную реализацию своих заявлений. Предложил сделку — получил результат. И этот результат он получил от Украины. Соответственно, именно Киев обеспечил первые реальные подвижки в описанном выше треугольнике интересов Белого Дома.

Таким образом, нивелированы возможные бонусы от для Путина «перемирия на день победы». Ведь, вновь смотрим на треугольник интересов, даже полное прекращение огня на три дня не является результатом для Трампа. Это не даёт шансов на заморозку, не реализует его план, не даёт даже намёка на сделки с Россией и, тем более, не даёт бонусов виде игры российской картой на китайском направлении.

Как следствие Трампу ближайшие недели сложно будет одновременно говорить о сделке с Украиной как своём достижении и «украинской вине» в срыве мирного процесса. Сомнительно, что он назовёт «виновными» и своих переговорщиков. Остаётся один участник — РФ. Резкого изменения риторики в отношении Путина мы тут вряд ли увидим. Но шансы на усиление давления на Россию есть и они реальны.

Более того, если в подписанном договоре о ресурсах действительно закреплён факт о «зачёте» военной помощи как американского вклада в совместный фонд, администрация Трампа может вполне позитивно воспринять идею передачи новых пакетов вооружений Украине для изменения ситуации на линии фронта. Более того, такой подход, на фоне объявленной Трампом политики пересмотра затрат и, одновременно, стимулирования промышленности, выглядит рациональным.

Подписанный договор о ресурсах так же играет роль и на «китайском направлении». Трамп может заявить своему избирателю, что «украинская ресурсная база» при любых сценариях развития событий не перейдёт под контроль КНР. А в коммуникации с Пекином договор играет роль якоря, который демонстрирует, что Украина находится в зоне американских интересов.

3. Временный фактор или не стоит обольщаться

Подписание сделки о ресурсах, как описал выше, даёт дополнительные возможности для Украины. Но политика — динамичный процесс. Есть интересы США на российском направлении. Есть интересы выйти на заморозку в ближайшее время: уже не за 24 часа, не за месяц, но, по крайней мере, за год. И есть политика Кремля, его попытки влиять. В конце концов, относительно успешный переговорный трек Дмитриева.

Инициатива пока на стороне Украины и в ближайшие несколько недель появляется возможность:

• более активно и с большей вероятностью успеха предлагать окружению Трампа своё видение заморозки войны;

• вести разговор о новых пакетах военной помощи. Но для реальных результатов — изменения ситуации на линии фронта. Или изменения баланса сил в войне;

В идеале можно было бы начинать разговор о позиционировании Украины, её функционале на региональном и глобальном уровне в поствоенный период. Проще говоря, формулировать ответы на вопросы «чем Украина может быть полезна в регионе, ЕС, в мире». Или «зачем Украина нужна Европе, ЕС, США» и так далее. То есть предлагать варианты политики на 5-10 лет вперёд. Пишу «в идеале», потому что наибольший эффект таких предложений можно получить в очень кратком окне возможностей — несколько месяцев. Осенью будет сложнее.

Касательно и военной помощи. Да, подписанный договор облегчает переговоры о поставках оружия из США и развитии военно-технического сотрудничества. Но, тот же договор содержит нормы о формировании фонда обеими сторонами. В этом его «западня» - военная помощь не может быть бесконечна. При отсутствии процесса наполнения фонда украинской стороной (а тут имеем дело с «живыми деньгами») тот же Трамп получает возможность вернуться к резкой риторике. Дескать, США свои обязательства выполняют, фонд наполняется, а другая сторона не спешит. Вновь возвращаемся в временным рамкам и окну возможностей. Это не более года.

Но окно возможностей есть и его надо использовать. Пока имеем удачный ход украинского руководства.

№ 944-2

Часть 2/3

"Переговоры" от Путина и реальность

2025-05-11

Тышкевич

Ночью Путин провёл "пресс-конференцию". Точнее это был монолог с кучей благодарности приехавшим на 9 мая и ключевым заявлением - предложением прямых переговоров в Стамбуле. Более того, утром РФ уже дала информацию о своей переговорной группе и о том, что она якобы то ли вылетела, то ли вылетает в Турцию. При этом попытался обвинить Украину в срыве "перемирий" В том числе считая "перемирие по энергетике" имевшим место быть, хотя РФ сама выставляла дополнительные требования для его старта (которые были не выполнимы изначально).

Возникают вопросы: зачем и что с этим делать. Разбираемся.

1. Причины

1. Для Путина складывалась ситуация, когда он теряет инициативу в "разговорах о мире". Даже объявленное "перемирие на 9 мая" не исправило ситуации. Были негативные сигналы (о снижении ожиданий) от США. А в Киеве прошла встреча украинского руководства с европейскими партнёрами для выработки переговорной позиции. При этом общее условие - перемирие на 30 дней и после этого начало переговорного процесса. Простой отказ означал бы, что Путин демонстрирует нежелание договариваться в принципе.

2. Отказ от "разговоров о мире" существенно осложнял попытки торга с США. Точнее одновременного торга с США и КНР. И это на фоне того, что Россия щедро заплатила Си за визит на 9 мая - по большинству позиций российское руководство пошло по пути удовлетворения пожеланий Пекина.

3. Отказ от "разговоров о мире" на фоне "победобесия" и идеологической конструкции для населения, в которой "Россия воюет за мир во всём мире" выглядела бы странно. Пропаганда создала миф о том, что Путин хочет мира, а Зеленский и его "кураторы" саботируют процесс. Явный разворот на 180 градусов помноженный на милитаризацию бюджета РФ - фактор который пришлось бы нивелировать новой пропагандистской конструкцией, которой пока у Кремля нет.

4. Пойти на 30-дневное перемирие и после этого входить в переговоры для него неприемлемо. Учитывая, что данный тезис был воспринят как «требование» Украины и ряда европейских государств, для руководства РФ его выполнение воспринимается как слабая позиция. Более того, «выполнение ультиматума Украины и европейских кураторов» воспринималось бы как поражение и населением. Независимо от результатов последуюших переговоров. Что несёт риски уже внутриполитической дестабилизации.

5. При этом Путин осознаёт, что войну необходимо заканчивать на протяжении ближайших 12-18 месяцев. Иначе ситуация в экономике и потеря политического влияния РФ(особенно в постсоветских странах) может стать проблемой.

6. Путин понимает и то, что цели так называемой "СВО" недостижимы. Даже все озвученные требования Кремля. Целостного видения как выходить из войны пока что нет.

2. Суть решения

Путин не поддерживает идею перемирия. Но заявляет о желании начать переговоры в кратчайшие сроки. Опираясь на переговоры 2022 года. При этом Путин задержал своё выступление. Возможно, ожидая начала украинской атаки дронами. Тогда была бы идеальная ситуация - «наглядный пример» Не дождался. И начал говорить после того, как сама РФ запустила «Шахеды» по Украине. Тем не менее, таким заявлением Путин преследует следующие цели:

• Сыграть на тезисах Трампа о необходимости прямых переговоров. И своеобразно подыграть американскому президенту в его заявлениях о снижении усилий США как посредника. Проще говоря, дать Трампу «историю победы» - тот сможет сказать, что усадил стороны за стол переговоров.

• Учитывая, что после подписания сделки о ресурсах (её выгоду для Украины оставлю «за скобками») Белому дому было бы сложно занимать позицию мягкого диалога с РФ, заявление Путина важно — оно балансирует отношения Трампа и позволяет интенсифицировать российско-американский переговорный трек.

• Вынудить Украину соглашаться на такое предложение и перехватить инициативу в разговорах о мире. Для Киева действительно публичный отказ от поездки в Турцию политически не выгоден — Кремль получает аргументы для подтверждения своего тезиса о том, что «Зеленский не желает мира».

• Таким образом попытаться разрушить выстраиваемую лидерами Украины и ряда европейских государств конструкцию возможных рамок (и предмета) переговоров.

• И, самое главное, попытаться внести раскол между партнёрами Украины. В первую очередь между европейскими лидерами и Трампом. Во-вторую — внутри самого ЕС, поскольку ряд государств посчитают предложение РФ и переговоры в Турции реальным шагом к миру.

• Втянуть Украину в долгий переговорный процесс без участия европейских партнёров и США. То есть разделить переговорные треки, пытаясь выторговать у Соединённых Штатов и Европейского Союза уступки за якобы «прогресс» в переговорах. В отрыве от реальных результатов процесса. Пример такого — зерновая сделка. Когда параллельно с выработкой механизмов обеспечения судоходства, Кремль выторговал у США приостановку санкций в отношении российских удобрений (погуглите историю General License 6 – сейчас действует версия с литерой D)

• Оставлять себе возможность вести активные боевые действия, положительный для себя результат которых представлять в качестве аргумента в переговорном процессе. Чтобы понять как это выглядит, достаточно вспомнить Дебальцевскую операцию РФ и заключение Минска-2.

3. Перспективы быстрого мира

Переговоры, вероятнее всего, начнутся. Но быстрый прогресс сомнителен. Россия изначально входит в процесс (и подчёркивает это) на основе документов, обсуждавшихся в 2022 году, когда российские войска стояли под Киевом. А Украина не имела внешней военной и экономической помощи. Причём Путин подчёркивает именно «продолжение» процесса заявляя, что проект соглашения был «парафирован» сторонами. Но сегодня 2025 год и позиции сторон резко отличаются. Даже опираясь на путинское «договариваться на основе ситуации «на земле»» при взгляде на карты боевых действий 2022 и 2025 подводит к выводу о неприемлемости тех требований Кремля. Но Трамп, да и ряд европейских лидеров, вряд ли будут вникать в такие тонкости. Или их публично обсуждать. Что позволит РФ активно вести пропагандистскую кампанию в ЕС, США и ряде нейтральных государств.

Таким образом, переговоры рискуют затянуться. Причём каждая из сторон будет ограничена в возможностях выхода из процесса — ведь это демонстрация «нежелания договариваться». Вновь имеем пример из истории — печально известный «Минский процесс» с его трёхсторонней контактной группой.

На фоне этого Россия попытается получить положительные для себя результаты летней кампании. А, параллельно, будет активно пытаться выйти на ряд сделок с США. Предлагая Вашингтону Северный Морской путь, разработку ресурсов и совместную продажу российских углеводородов на европейском рынке.

Но, даже если администрация Трампа будет заинтересована в «быстрых сделках с Россией, ускорить переговорный трек она вряд ли сможет. Особенно, на фоне активных боевых действий которые ведёт Россия.

С другой стороны, в Вашингтоне осознали, что создание «трека примирения» РФ и Украины до американо-китайского саммита невозможно. И осознают, что контуры мира в Украине во многом будут определяться в результате переговоров по линии США-КНР. А так же США-ЕС. То есть не ранее конца лета.

Для Китая, который заявил о готовности входить в переговорный процесс либо в процесс поиска мира так же есть смысл подождать. С одной стороны ясности на американском направлении. С другой — процесс привязки российской экономики к китайской набирает темпы и спешить Пекину некуда.

Таким образом, новые контуры мирного процесса и мирного урегулирования могут появиться ближе к осени. Тогда будет ясность с результатами летней кампании. Тогда же будет крайне актуальным вопрос торговли природным газом на европейском рынке (и если будут российско-американские договорённости, мир в Украине станет необходим). Тогда же будет ясность с форматом сосуществования КНР и США..

Для Украины задача избежать ловушек в переговорном треке с РФ (а тут, увы, в истории с 2014 года, часто был успешен Кремль). Но это и так ясно. Из неявного — задача № 1 — выстроить систему взаимодействия с партнёрами из ЕС а так же рядом региональных лидеров (например, Турцией, аравийскими монархиями, Египтом). И по возможности создать свой трек консультаций и переговоров с Китаем.

***

№ 944-3

Часть 3/3

Трамп пытается получить «тройную выгоду», Или суть его разговора с Путиным

2025-05-19

Тышкевич

Трамп провёл телефонный разговор с Путиным. И сразу успел заявить о том, что переговоры между РФ и Украиной «начнутся немедленно». А так же о том, что Россия намерена торговать с Соединёнными Штатами и это дескать, очень выгодно. И что выгода ожидает Украину. Вновь неоднозначные заявления? Отнюдь.

Для начала напомню логику действий Трампа, которую описывал две недели назад. Полностью пост приводить не буду — ссылка на него тут.

> https://www.facebook.com/Ihar.Tyshkevich/posts/pfbid0Uo4ySGp3wn3jcfpzSAWFVw9Z58sdmhkwUAUFVER2mBnsLEeq2DBJg1SZX2nXTWqSl

Ограничусь «треугольником» интересов на украинском направлении:

На украинском направлении это проявлялось в таком себе «треугольнике»:

1. Обеспечить быстрое прекращение огня. Желательно ДО американо-китайского саммита, который пройдёт летом этого года. То есть выйти с позицией где США являются драйвером мирного процесса и они определяют конфигурацию и рамки соглашений. В противном случае придётся просить помощи СИ. А это означает, что и MAGA не работает и Пекин входит со своими интересами в регион как «миротворец»;

2. Изменить подходы политики США на украинском направлении и продемонстрировать избирателю политику получения выгоды для Соединённых Штатов. Это сделка о ресурсах. Проще говоря, Трамп показывает избирателю, что уже оказанная Украине помощь «окупилась» и дальше будет приносить доход.

3. Попытаться продемонстрировать новые подходы к политике на Российском направлении. Если очень просто — за счёт развития экономических отношений с Москвой попытаться сыграть в сдерживание Пекина. И не позволить России пройти «точку невозврата» в процессе усиления технологической и экономической зависимости от Китая.

Суть проста — экономика РФ всё больше становится зависимой от КНР. И для США важно не допустить прохода «точки невозврата» в этом процессе.

Теперь интересы Путина.

Мир и Торговля? Нет. Для Путина важно подтвердить амбиции России на статус глобальной супердержавы. Но тут есть одна проблема — без явной «картины победы» такое невозможно. Поскольку и КНР и США устраивает ситуация ослабления российского влияния в мире. Но не устраивает вариант разгрома любой из сторон в российско-украинской войне.

Путин осознаёт риски усиления зависимости от Китая и пытается торговаться с США (а в перспективе с ЕС) дабы найти новый баланс. Процессу мешает война. Но и выход на мир без «картины победы» для России не вариант. Поэтому воевать Кремль настроен достаточно долго. Как минимум, провести летнюю кампанию (то есть наступление в период с июня до, примерно, начала

ноября) дабы попытаться добиться выгодного положения на фронте. Ставить из-за этих планов трек переговоров с Трампом Путину так же не хочется. Поэтому была использована идея с «прямыми переговорами в Турции». Суть её описывал неделю назад в небольшом тексте. Ссылка тут:

https://www.facebook.com/Ihar.Tyshkevich/posts/pfbid0j38nQVGRySdpQgoNjzo5wYyLg325G3fVAo8e891GS9BBJLAc7kZP5ahVXqit2UFvl

Кратко идея, которая пока что получается у Путина:

— Путём начала «прямых переговоров» попытаться разделить переговорные треки РФ-Украина, РФ-США и, возможно, РФ-ЕС.

То есть вычленить «украинскую проблему», чтобы она вместо определяющего фактора в отношениях со странами западной цивилизации, стала просто фоном. Такое Россия уже проворачивала в 2022 при заключении «Зерновой сделки». Там были документы о режиме судоходства. И параллельно (формально никак не связанная с ними) Генеральная лицензия №6 (сейчас уже General License 6D), которая освобождала от санкций все (!) российские удобрения.

В 2025 идея та же — затянуть Украину в бесконечные разговоры и споры — в некий аналог «трёхсторонней контактной группы» в рамках «Минска-2» и, при этом вести отдельный диалог с Вашингтоном и Европейскими столицами.

Где каждую якобы «уступку» на украинском направлении продавать как основание для уступок со стороны США и ЕС.

При этом не решать вопрос по сути.

Ряд европейских лидеров прекрасно понимают данную логику и поэтому выступают за формат «перемирие, потом переговоры».

— К ним присоединяется Турция, для которой выход России из войны с сильными позициями является угрозой политике распространения своего влияния на Ближнем Востоке, в Центральной Азии, на Кавказе и в Черноморском регионе (и даже в Африке, кстати).

Но слабое место в этой формуле США.

Смотрим в начало текста на триаду интересов Трампа.

— Бонусы на украинском направлении он уже получил. Два остальных вопроса были в подвешенном состоянии, поскольку переговоры по окончанию войны и переговоры о сотрудничестве с РФ были связаны в один пакет.

Путин дал подсказку — треки можно разделить.

Ведь «переговоры» в Стамбуле прошли. Трамп принял идею и сейчас предлагает зафиксировать ситуацию. Где есть российско-украинские переговоры (к которым интерес у Белого Дома есть, но он не определяющий). И есть разговор о совместном бизнесе Москвы и Вашингтона. Тут интерес колоссальный. Тем более, что РФ предлагает полезные ископаемые, энергетику, логистику и совместную торговлю углеводородами в Европе.

Поэтому нас будут вынуждать идти на продолжение «прямых переговоров».

Проку от этого будет мало.

Вероятность заключения мира в ближайшие 3-4 месяца крайне мала.

Ведь Путину нужна «картина победы».

То есть

> — успехи на фронте + уступки со стороны США, ЕС и НАТО.

Кстати, первую Трамп дал «авансом» заявив, что Украина вряд ли станет членом Северо-Атлантического Альянса. Поэтому будут регулярные встречи при достаточно интенсивных боевых действиях.

Параллельно Трамп будет пытаться договориться с Путиным.

> — Не только по стратегическим вопросам (ресурсы, Арктика), но и по вопросам «быстрой выгоды». А это возврат России на европейский рынок нефти и газа. Но уже через прокладку — некую российско-американскую компанию.

Но может это станет драйвером к миру? Нет!

Даже если будут черновые договорённости, США могут подождать до осени — периода резкого роста спроса на газ в Европе. Что совпадает по срокам с получением ясности в успешности либо провале российской летней военной кампании.

Поэтому

> — украинской делегации придётся регулярно ездить на встречи с российскими эмиссарами без серьёзных перспектив достижения приемлемого результата.

Ситуация сложная, но не безвыходная.

Помним, что идея «разделить переговорные треки» и идеи Трампа о бизнесе с Путиным не приводят в восторг целый ряд государств.

А это означает, что

> **1) — украинским делегациям будет крайне важно проводить консультации в вырабатывать систему взаимодействия с европейскими партнёрами и с Турцией.**

А так же (что очень не понравилось бы Трампу, но имело бы эффект), попробовать

> **2) — создать свой трек консультаций с КНР, Бразилией и Индией — ядром БРИКС.**

Задача

> **3) — к осени иметь, желательно уже формальный (то есть оформленный системой договоров) механизм сотрудничества, как минимум со странами Старой Европы + Британией + Турцией.**
>
> **И переговорный трек с ядром БРИКС.**

При таком варианте Трампу и Путину будет крайне сложно реализовать свои идеи о совместном бизнесе ценой Украины.

***

№ 945

Многие обильно и на разные лады цитируют канцлера ФРГ Фридриха Мерца. Логика снятия ограничений в целом позитивна, вопрос в практическом отражении. И в своевременности

2025-05-27

Копытько

Т.к., возможность разбирать российские войска на дистанции, стерилизация аэродромов в радиусе 300 км – это подрыв способности наступать. А прореживание ПВО – это повышение эффективности наших атак в глубину.

Ракеты можно доставить быстро, устроить россиянам в июне месячник больших пожаров. Главное - чтоб эти ракеты были. Тогда «летнее наступление» в значительно мере останется на бумаге.

Тут масса подробностей, смотреть будем по факту.

На что стоит обратить внимание

1. Рейтерс сообщил, что генеральный инспектор вооружённых сил Германии Карстен Броер 19 мая издал директиву: перевооружить бундесвер современными системами к 2029 году. Т.е., за 3,5-4 года.

Это не сюрприз. Броер в интервью Welt полтора месяца назад анонсировал задачу обеспечения к 2029 г. боевой готовности бундесвера численностью порядка 200 тыс. человек. И ранее звучали подобные тезисы.

В марте глава Федеральной разведывательной службы ФРГ Бруно Каль обозначил: чем раньше закончится горячая фаза войны России против Украины, тем раньше Кремль будет технически готов напасть на Европу. При этом Каль бросил резанувшую нас фразу: если война закончится раньше 2029-2030 года…

В числе приоритетов, указанных Броером: наращивание возможностей ПВО, накопление средств для ударов на 500+ км, РЭБ, космос. А также боеприпасы всех типов. НАТО ожидает от Германии наращивания возможностей ПВО в 4 раза (касается систем разной дальности).

На цели ремилитаризации будут направлены средства от ослабления «долгового тормоза», что стало возможным из-за (по факту – благодаря) девиантного поведения США.

2. Сегодня же вышло интервью с главой СВР Украины Олегом Иващенко, где отмечено: в течение 2-4 лет после окончания войны с Украиной Россия будет технически готова к новой агрессии – против Европы.

На этот временной диапазон влияют разные факторы, в т.ч. – наличие санкций.

Итого:

> — **гипотетическая подморозка войны в 2025 г. с условием отмены части санкций со стороны США – это максимально негативный для Германии сценарий.** Поэтому немцы и ЕС в целом так нервничают.

При этом угрозы усиления санкций с целью приблизить наступление мира выглядят определённым противоречием для Европы. Поэтому санкции ЕС в основном декоративные и с отложенным эффектом.

Хотя есть почва, где интересы Украины и ФРГ (Европы) в деталях совпадают.

Так, командующий сухопутными войсками ФРГ Альфонс ***Майс*** две недели назад заявил:

— из-за милитаризации экономики и общества Россия накапливает боевой потенциал, который не полностью расходуется против Украины. «Излишки» накапливаются против Европы.

Исходя из логики немецкого генерала, чем дольше будет продолжаться война, тем больший потенциал сгенерирует разогретая военная машина России. Поэтому военную машину надо охлаждать/ломать, не снижая темпов ремилитаризации Европы и удерживая санкции.

Демонтаж экономических, технических, технологических возможностей РФ вести войну – это момент, где полностью совпадают интересы Украины и ФРГ.

Наращивание ударной мощи в глубину – также полное совпадение. Как и ПВО. Причём в Украине всё это производить на порядок дешевле с оперативным тестированием в боевых условиях.

Т.е., максимально разумное применение ресурсов Германии – наращивание инвестиций в украинский ВПК.

— Тут миллиард вопросов. Не только деньги. Сырьё. Оборудование. Софт. Подключение Украины к протоколам обмена информацией и др. А также реальные санкции против РФ.

Иначе возникает прагматичная ситуация, которую немцы должны отлично понимать.

Воевать до 2029 г. – противоречит интересам Украины.

— Украина будет искать возможности выхода из войны. Формат и последствия этого выхода могут взвинтить риски для ФРГ.

Особенно – если Украина будет исключена как фактор сдерживания РФ.

Чтобы Украина оставалась сдерживающим фактором на стороне Европы, надо предлагать что-то серьёзное.

Европа не предлагает. Долго так продолжаться не может.

***

№ 946

Я чуть зі стільця не впав, коли дізнався від Оксана Цокур як Галущенко створив монополію на мільярдному ринку перевірки вентиляційних каналів в квартирах. Від цього

так пахнУло схемами Антоші Яценка, якщо ще пам'ятаєте такого)))

2025-05-28

Ніколов

В общім, учасникам ринку (а це десятки якщо не сотні фірм по всій країні) сказали: ви маєте зробити власну електронну систему, по якій тепер будете подавать дані в Держенергонагляд. Але будь-яка система не підійде, а тільки та, яка отримає КСЗІ в Держспецвз'язку.

І тут почалось.

— Тільки одна фірма змогла отримати необхідний дозвіл, а десятки інших отримали "ой, у вас бумажка неправильна, пробуйте ще".

І всьо. **Монопольний прайс вже прозвучав.**

Але найгірше, що монополіст виявився ніфіга неготовим до обслуговування всієї України. І в результаті маємо такий випадок, який описала "Київвлада".

Наприкінці квітня через атаку шахедом було відключено від газу будинок на вулиці Салютній у Києві. А щоб назад підключити, треба щоб ось така уповноважена фірма подивилась на будинок заново і підтвердила можливість підключення його назад до газу. Як повідомила мешканка, у будинку вже було проведено обстеження за чинним договором із компанією, яка перемогла в тендері керуючої компанії. Але «нещодавно змінили цю форму акту і тепер лише єдина фірма в Україні видає ті акти потрібної форми». Щоб отримати новий акт, керуючій компанії потрібно провести новий тендер і укласти окремий договір із цією фірмою.

Мешканцям запропонували альтернативу: самостійно замовити платне обстеження у «обраної» компанії. Вартість — від 400 до 1 000 гривень з квартири.

І полізла зараза...

Це не видумана історія.

А ***каса***, яку міністр енергетики ***Галущенко*** встановив адміністративним шляхом на людях у розпал війни.

Я не хочу навіть думать які відмазки він розкаже ***Зеленському*** тепер.

Скаже що:

— «це нормальний оброк з містян і *розподіл доходу* буде приведено у відповідність до *Великої амбарної книги Офісу президента*» ?

***

Монополія під ключ. Після наказу Галущенка на всю країну працює лише один «трубочист»

2025-05-28

«Перевірки димових і вентиляційних каналів» **— не той сюжет, який часто з’являється в медіа. Це тиха галузь, де десятиліттями працювали невеликі фірми, виконуючи рутинні роботи.**

Але

— на початку 2025 року ця сфера змінилася кардинально.

Один наказ Міненерго Германа ***Галущенко*** звузив ринок до шпарини, в яку вчасно протиснулась тільки одна фірма з цікавими зв’язками.

І станом на сьогодні тільки вона єдина на всю Україну відповідає міністерським вимогам.

Наслідки вже відчув не тільки бізнес, а й мешканці.

Приклад — жителі будинку по вулиці ***Салютній у Києві***.

Вони у квітні пережили атаку шахеда, а потім постали перед вибором — сидіти кілька тижнів без газу, або платити тій єдиній фірмі з власних кишень.

1. Як змінювались правила гри

Все почалося 21 жовтня 2024 року з підписаного міністром енергетики Наказу №402 «Про затвердження Правил технічної експлуатації систем газопостачання», який набрав чинності в лютому цього року.

Правила містять технічні та організаційні вимоги, форми типових документів, а ще доволі круто змінюють підхід до роботи компаній, які займаються технічним обслуговуванням димових і вентиляційних каналів.

Ключове нововведення —

— наявність **у кожного суб'єкта** господарювання **власної** інформаційно-комунікаційної системи (ІКС)**,** побудованої з урахуванням **комплексної системи захисту інформації (КСЗІ)**, що має пройти **державну експертизу в Держспецзв'язку** і отримати **атестат відповідності.**

ІКС має забезпечувати фіксацію дати й часу всіх дій виконавців, автоматизоване формування електронних актів ДВК та передачу даних оператору газорозподільних мереж і територіальному органу Держенергонагляду.

Таким чином, із 20 лютого 2025 року надання послуг перевірки ДВК стало можливим лише після

> → *розробленої інформаційної системи (для кожного своєї)* → *отримання атестата відповідності виданого Держспецзв'язку* → *отримання висновку відповідності від Держенергонагляду.*

Простою мовою, щоб працювати і чистити димовентиляційні каналу «трубочисти» мали розробити власну програму, яка б автоматично формувала акти, захищала персональні дані, відповідала держстандартам безпеки, віднести програму експертам Держспецзв'язку на погодження, а вже з погодженням йти в Держенергонагляд по дозвіл робити роботу, бо по іншому тепер до Держенергонагляду — зась.

2. Цифровізація в дії…

Цифровізація не в тій Дії до якої ми звикли, а по образу і подобію наказу Міненерго обернулася тим, що

> 1) — **станом на 26 травня 2025** дозвіл від Держенергонагляду змогла отримати тільки одна фірма — ***ТОВ «Спеціалізована організація «Спецгаз»***. *(далі — «Спецгаз»).*

Поки це перший і єдиний висновок. Заявки ще понад десятка фірм залишено без руху через неповний пакет документів.

Причому,

> 2) — ***«Спецгаз»*** отримав ***атестат відповідності*** від Держспецзв'язку одразу на наступний день після набуття чинності Наказу Галущенка — **21 лютого 2025.**

А

> 3) — 10 березня 2025 отримала ще й позитивний висновок ***Держенергонагляду***, а з тим і зелене світло на роботу.

Інші учасники ринку — «за бортом».

> — Одні апелюють до Кабміну з проханням змінити Наказ і створити єдину систему для всіх учасників ринку,
>
> — інші отримують розірвані контракти та шукають справедливості в АМКУ, вказуючи на монопольне становище «Спецгазу».

«Наші гроші» поспілкувалися з учасником ринку, який знаходиться в процесі отримання погодження. Директорка ТОВ «Заубер» Олена

Галушко відзначає, що перехід з паперових актів до електронних — гарна ідея, але процес отримання атестату на програму не одноденний.

— Компанія почала готуватися завчасно, ще з нового року. Найняли програмістів, оскільки це має бути власна програма, і як тільки написали, то продукт передали в ДССЗЗІ. Ми подали ще в лютому. Зараз знаходимося в процесі вдосконалення техзавдання, чекаємо доки пропустять.

Ну а тим часом,

3) — «Спецгаз», який за даними «clarity-project» **2024 рік був збитковим**, мав вісім працівників та два контракти менше ніж на 40 тисяч гривень, **за березень-травень цього року виграв підрядів на 3,77 млн.**

3. Результат «реформи»

Днями «КиївВлада» повідомила, що після атаки дрона 24 квітня мешканці будинку ***на вулиці Салютній у Шевченківському районі Києва*** залишаються

1) — без газу вже понад три тижні.

2) — Підключення затягується через вимогу компанії «Київгаз» надати акт перевірки димових і вентиляційних каналів нової форми.

Як повідомила мешканка, у будинку вже було проведено обстеження за чинним договором із компанією, яка перемогла в тендері керуючої компанії.

— Але *«нещодавно змінили цю форму акту і тепер лише єдина фірма в Україні видає ті акти потрібної форми»*.

— Щоб отримати новий акт, керуючій компанії потрібно провести новий тендер і укласти окремий договір із цією фірмою.

Мешканцям запропонували альтернативу:

> **— самостійно замовити платне обстеження у «обраної» компанії. Вартість — від 400 до 1 000 гривень з квартири.**

Але **мова не тільки про Київ.**

Приміром на офіційній сторінці Очаківської міськради та Первомайської, що на Миколаївщині містяться повідомлення про нові вимоги до перевірки димовентканалів, а в них — прямий контакт регіонального представника «Спецгазу».

Про зміну вимог, повідомляли й інші, а у Жмеринці на Вінниччині зібрали представників міської влади, ЖЕКів та голів ОСББ, з повідомленням про початок кампанії з обстеження димовентканалів та нові вимоги, де керівник філії «Спецгазу» розповів і про законодавство і про тарифи — перевірка одного вентиляційного каналу – 60 грн, перевірка димового каналу -120 грн. Якщо у квартирі два вентиляційні канали, за перевірку кожного плата окремо.

За даними Держстату на 1 січня 2022 року в Україні налічувалося понад 8 мільйонів будинків, а загальна кількість квартир складала понад 15,5 млн.

З урахуванням часткової окупації України і якщо взяти за основу цифру в 10 млн квартир та по одному димовому і вентиляційному каналу на квартиру, то з урахуванням озвучених “Спецгазом” на Вінниччині тарифів (у попередньому абзаці) мова про ринок вагою 1,8 млрд грн.

4. Власники та зв’язки ТОВ «Спецгаз»

Дані “YC world”

Столичне ТОВ «Спеціалізована організація «Спецгаз» зареєстроване у 2019 році, як ТОВ «Спецгаз-Сервіс». Кінцевий бенефіціар і директор — Микола Зіско з Херсону, до нього був Валентин Рубель.

Це не перша компанія Зіска на ринку. До цього Микола Зіско був в числі засновників ТОВ «Облгазсервіс» (нині володіє Наталія Люлько), разом з Наталією та Юрієм Зіско. Останній також керує і володіє ПБФ «ОВЕН»разом з Андрієм Федоренком.

Обидва підприємства потрапили під антимонопольне розслідування.

1) — У 2020 році АМКУ встановив факт **узгоджених дій між цими компаніями на ринку перевірки ДВК**.

2) — Того ж року «Наші Гроші» повідомляли, що в кафе біля АМКУ затримали особу, що взяла хабар 600 тисяч по змові трубочистів.

Наразі Микола Зіско крім «Спецгазу» має відношення до низки інших фірм:

- ТОВ «Гідроавтоматизація Україна» — керівник, співвласник разом з Сергієм Кареліним та Олександром Длігачем.
- ТОВ «Афіто» — керівник і власник

Ще один блок бізнесів де фігурує Зіско пов'язаний зі столичними будівельниками та нардепом Олексієм ***Кучеренко*** («Батьківщина»), через його брата.

- ОК «Орсей Київ» — Микола Зіско має частку. Фірма входить до групи родини Євгена Леськіва (столичний забудовник, співвласник), частки також мають Разія Заріпова та Галина Щур, частку мав Олексій Усков.
- ОК «Орсей Україна 2» — Микола Зіско керівник, співвласник. Фірма входить в групу ще одного столичного забудовника Євгена Карамана. Крім останнього частки в фірмі також мають Разія Заріпова та Галина Щур. Керівниками та засновниками фірми в різні роки були — Олексій Усков, Євген Караман. Євген Леськів — тільки керівником.
- ТОВ «Фінансові інвестиції» — Микола Зіско керівник, власниця Галина Щур. Керували фірмою раніше також Олексій Усков та Андрій ***Кучеренко***. Усков і Кучеренко також мали частки в фірмі.

Андрій ***Кучеренко*** є братом нардепа Олексія Кучеренко. Останній є ексміністром ЖКГ, нині — перший заступник голови Комітету ВРУ з питань енергетики та ЖКГ.

Олексій Усков за даними «Київвлади» був

> — чоловіком Марини ***Ускової***, яка працювала головним спеціалістом відділу взаємодії зі ЗМІ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ.

Крім того, остання

> — в 2010 році була прес-секретарем міністра ЖКГ Олексія ***Кучеренка***.

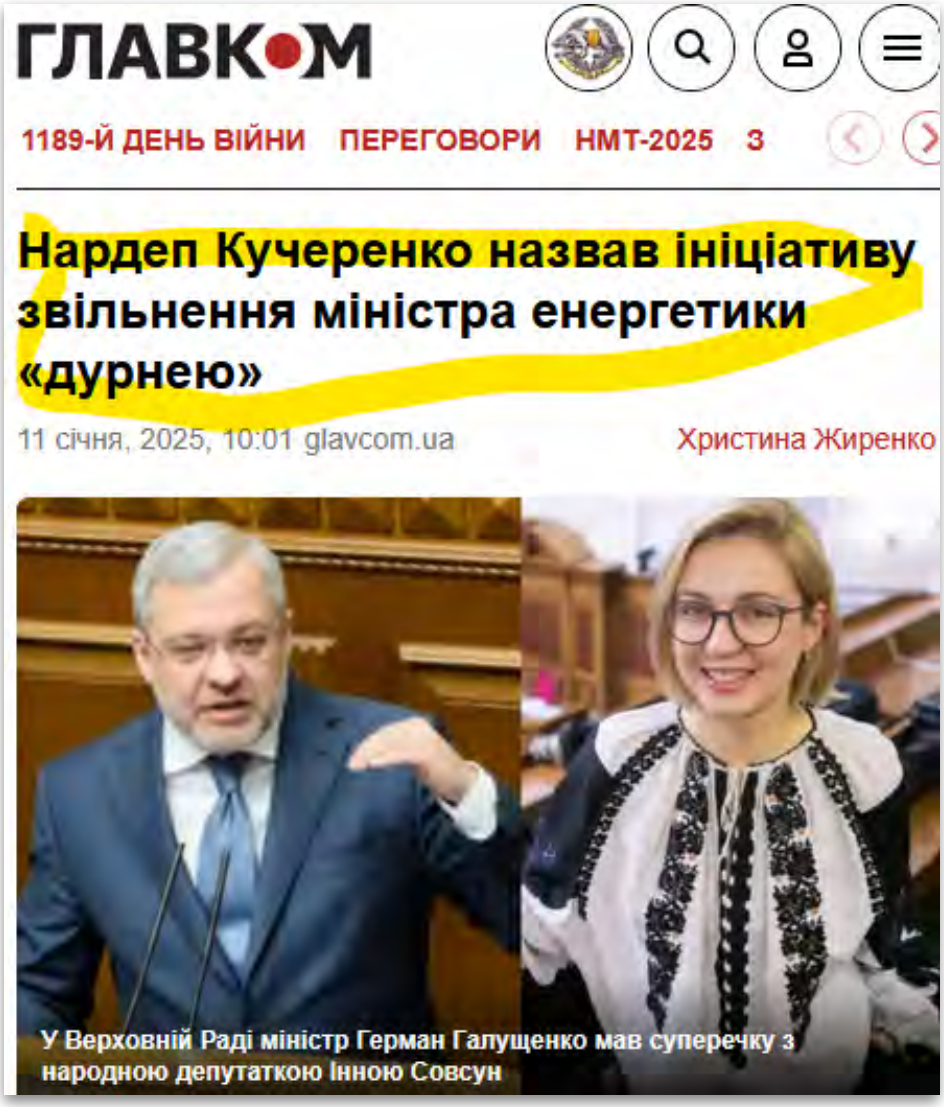

Олексій ***Кучеренко*** наразі також є членом експертної ради при Міненерго Галущенка

***

№ 947

Про ціни на ліки і чудеса лобізму

2025-05-28

Лямец

Почнемо з того, що в березні 2025 РНБО взялося "наводити лад" на ринку ліків.

Було прийнято максимально «дивне рішення».

Замість реальної реформи, постановили просто "заборонити маркетингові договори". Чому заборонили маркетингові договори, а не, скажімо, рекламу ліків по телевізору, - не зрозуміло. Це начебто мало знизити ціни на ліки.

І ось,

> **— маркетингові договори заборонені уже три місяця, але жодного зниження цін не відбулося.**

Замість зниження цін, частина доходів, які отримувала аптечна інфраструктура, перетекла до виробників. От і весь наслідок.

Щоб дати якийсь "видимий результат", виробники ліків начебто добровільно задекларували, що погоджуються знизити ціни на топ-100 препаратів.

Це зниження не зафіксовано жодним документом, і є просто "жестом доброї волі" заводів.

Будь-якої миті, хоч завтра, вони піднімуть ціни в два рази і цим не порушать жодного документу.

Звісно, що все це доволі швидко помітили у Кабміні.

Почалися пошуки рішення, яке дозволить вийти зі складної ситуації з гарним виразом обличчя. Майже три місяці виробники та аптеки намагаються домовитися між собою, аби врешті решт домогтися полегшення ситуації для людей, що купують ліки.

Сперечання були запеклими, але тиждень тому начебто вже домовилися.

Проте в останню мить все зірвалося.

Днями за участі Офісу президента сталася нарада.

«Несподівано»,

> **— МОЗ виступило на боці великих заводів. Воно виставило до обговорення не той документ, який пропрацьовувався протягом трьох місяців, а геть новий. Він немов написаний у офісі одного з фармацевтичних заводів.**

Дуже схоже, що справжній автор документу навіть поквапився видати себе. У спільний чат, в якому присутні учасники ринку, надійшло повідомлення від власника "Дарниці".

Воно було такого складу:

> **— нащо обговорювати, вже все вирішено.**

Не вдаючись в подробиці, чому цей проєкт не принесе нічого хорошого, крім тих, хто його лобіює, зупинемося на самому підході.

Фахівці Офісу президента з модерації три місяці працюють над регламентом, узгоджують всі деталі, ретельно аналізують всі наслідки.

І ось, новий проєкт уже готовий, але тут в останні години перед фінальним затвердженням – на столі МОЗ з'являється геть інший документ. Який ніхто, крім кількох великих виробників, в очі не бачив.

Отже, підсумок такий:

> **— МОЗ явно підігрує інтересам визначених виробників ліків, ігноруючи обєктивні проблеми і позицію всіх учасників ринку.**

«Питання з зали»:

> **— А що, після років нестримних реформ, так можна? Пустити на шредер всі напрацювання фахівців в межах визначених законом процедур і просто в останній момент підсунути на стіл "готовий проєкт", написаний «незрозуміло ким і незрозуміло де»?**

Ні до чого хорошого такий підхід не призведе.

***

№ 948

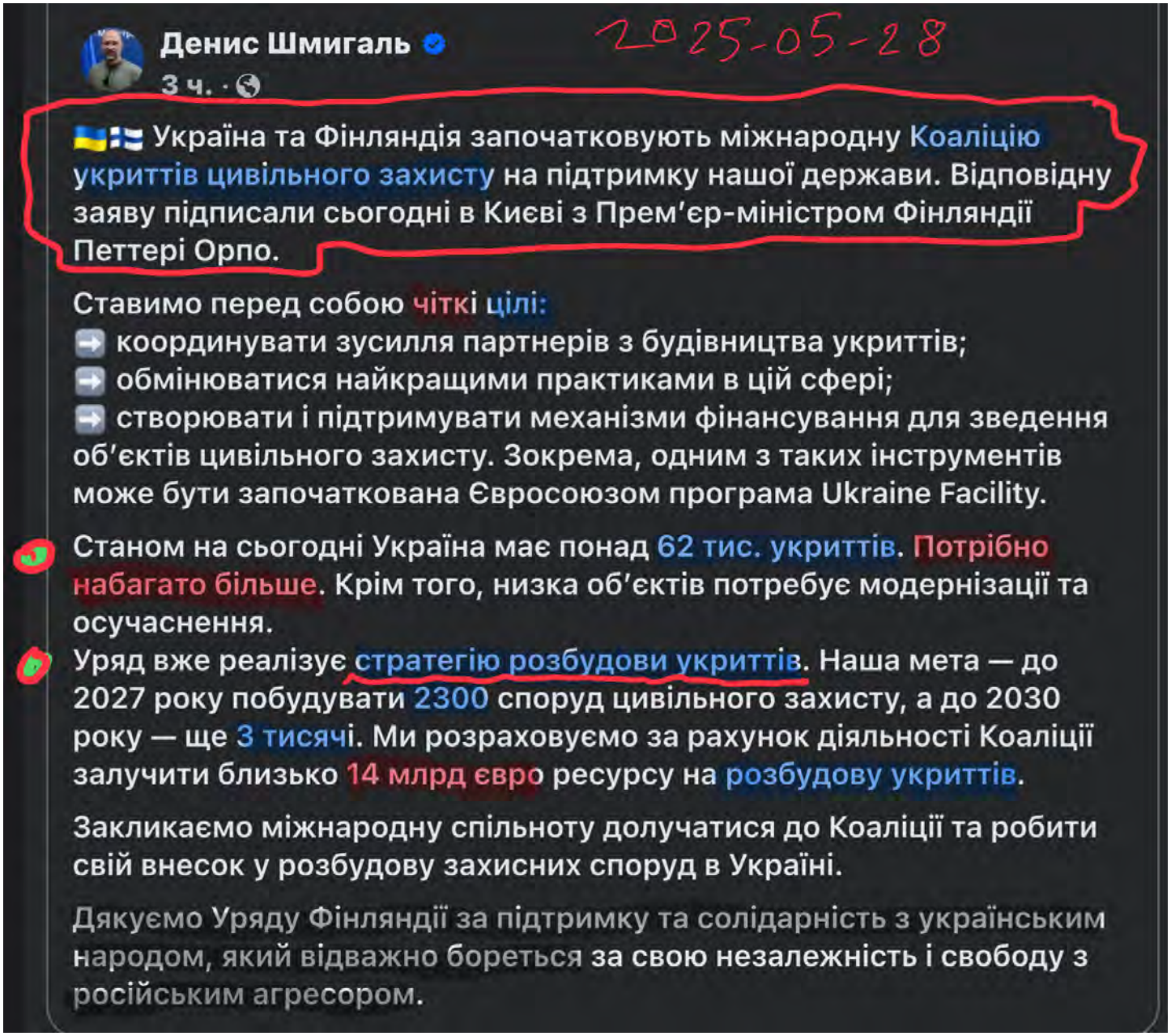

***

№ 949

Огляд… Сьогоднішній буде вибірковим та коротким

2025-05-28

Машовец

1. Сумський напрямок

Противник продовжує активні наступальні дії в прикордонній зоні з метою розширення свого плацдарму на території Сумської області України, вводячи в бій низку додаткових сил та засобів, зокрема:

(1) - Штурмові підрозділи зі складу 155-ї окремої бригади морської піхоти (обрмп), а також 40-ї обрмп, 200-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) та 30-го мотострілецького полку (мсп) зі складу 72-ї мотострілецької дивізії (мсд) атакували у напрямку Єлизаветівка – Костянтинівка та Троїцьке – Володимирівка. В результаті їм вдалося повністю зайняти села Костянтинівка та Володимирівка, заглибившись на територію України по цим напрямкам на відстань від 2,2 до 3,5 км.

(2) - У районі раніше зайнятого противником населеного пункту Локня штурмові підрозділи зі складу 76-ї десантно-штурмової дивізії (дшд) та 106-ї повітряно-десантної дивізії (пдд) після інтенсивних атакуючих/ штурмових дій у напрямку Локня – Юнаківка, зуміли просунутися в лісовій місцевості на південь від Локни в середньому на 200-300 метрів. Також підрозділи 11-ї окремої десантно-штурмової бригади (одшбр) за підтримки підрозділів 41-го мсп 72-ї мсд просунулися на південь від села Олешня, в середньому на 400-500 метрів.

(3) - Своєю чергою, передові підрозділи 18-ї мсд противника продовжують активні спроби вийти на рубіж Новомиколаївка – Яблунівка, діючи у напрямку Біловоди – Яблунівка та Веселівка – Водолаги. ЗСУ досі утримують частину села Водолаги та південну частину Біловоди, подекуди навіть контратакуючи противника. Станом на 28.05. противнику суттєво просунутися з позицій, які він раніше займав на цьому напрямку, не вдалося. Зазначимо, що на напрямку Володимирівка – Новомиколаївка також фіксуються штурмові групи та підрозділи зі складу 9-го мсп та 150-го мсп 18-ї мсд.

Слід зазначити, що основу Курської групи військ противника, незважаючи на додаткове введення у її склад ряду мотострілецьких частин і підрозділів зі складу 18-ї мсд, 72-ї мсд та 200-ї омсбр, продовжують складати два з'єднання повітряно-десантних військ (пдв) противника - 76-та дшд та 106-та пдд, які діють на цьому напрямку практично у повному складі. 76-а дшд (104-й, 234-й та 237-й десантно-штурмові полки) та 106-й пдд (51-й, 119-й та 137-й парашутно-десантні полки, відповідно).

Крім них, тут задіяні також підрозділи двох бригад морської піхоти - 40-ї та 155-ї обрмп, та окремі десантно-штурмові бригади пдв – 11-а та 83-а одшбр.

2. Лиманський напрямок

Після невеликої паузи (очевидно, у зв'язку з локальним перегрупуванням частини сил та засобів 144-ї мсд) війська (сили) 20-ї загальновійськової армії (ЗВА) противника, посилені частиною сил 2-ї мсд 1-ї танкової армії (ТА), відновили активні наступальні дії з плацдарму на річці Чорний Жеребець. Зокрема:

(1) - У напрямку Липове – Карпівка атакували штурмові групи 1-го та 15-го мсп 2-ї мсд, зумівши за 2 доби просунутися на 1,2-1,5 км.

(2) - Крім того, штурмовим підрозділам 254-го мсп (144-ї мсд), найімовірніше, вдалося обійти село Зелена Долина з півдня та півночі, готуючись до його фінального штурму.

(3) - Також штурмовим групам зі складу 252-го мотострілецького полку 3-ї мсд, введених командуванням противника у бій в напрямку Катеринівка – Новий Мир, вдалося просунутися на захід від Новомихайлівки на відстань до 1-го км.

Судячи з усього, **українське командування поки що не здатне подолати кризу на Лиманському напрямку**

— через значну перевагу противника у чисельності штурмової піхоти, артилерії та інтенсивну підтримку російською авіацією дій своїх сухопутних військ.

Ворог, очевидно, не рахується з втратами і готовий ввести в бій на плацдармі сили і засоби, перегруповані сюди з інших напрямків, замість, по суті, знекровленої у попередніх боях 144-ї мсд 20-ї ЗВА.

Досить красномовним підтвердженням цієї думки є досить "рясна" поява в смузі 144-ї мсд, частин і підрозділів зі складу 2-ї мсд (1-ї ТА), 3-ї мсд (20-ї ЗВА), ряду підрозділів 4-ї танкової дивізії, також зі складу 1-ї ТА.

3. Покровське і Костянтинівське напрямки

Противник продовжує активно атакувати практично по всьому периметру свого тактичного прориву на північ від Воздвиженки, вводячи в бій низку додаткових сил та засобів. І хоча ці атаки та штурми з боку противника є досить наполегливими та інтенсивними, проте протягом останніх 2-х діб його успіхи тут досить обмежені, навіть на тактичному рівні.

Зокрема:

(1) - Підрозділи 242-го мсп (20-а мсд 8-ї ЗВА) з приданим 1436-м мсп мобілізаційного резерву, продовжують вперто прориватися до села Зоря, як з боку Олександрополя, так і з боку Старої Миколаївки. Сторони тут активно атакують і контратакують одна одну, і фактично бої мають «зустрічний» характер. Поки що ворогу не вдалося закріпитися в Зорі, але вдалося просунутися на 600-800 метрів на захід від села та до 1 км на південь від нього.

(2) - У напрямку Новооленівка – Яблунівка та Олександропіль – Яблунівка передові підрозділи 255-го та 33-го мсп тій самій 20-ї мсд продовжували наступ, мали досить обмежений успіх, до 500 метрів обабіч дороги до Костянтинівки.

(3) - Підрозділи 150-ї мсд, введені у бій командуванням противника у зв'язку із тактичним успіхом в смузі 20-ї мотострілецької дивізії (102-й мотострілецький полк і 163-й танковий полк/тп) розширили (до 1 км) ділянку захопленої ними території на південь від села Попів Яр, куди їм вдалося прорватися 3 дні тому. На цьому ж напрямку, у напрямку Нова Полтавка – Шевченко Перше, у бік останнього просунулися штурмові групи зі складу 39-ї омсбр (68-й армійський корпус/АК), на відстані близько 1 км.

(4) - На південь від Покровська, в смузі дії 41-ї ЗВА противника, його передові штурмові підрозділи зі складу 27-ї мотострілецької дивізії 2-ї ЗВА, раніше введені в бій у напрямках Успенівка – Новомиколаївка та Надіївка – Котлярівка, ведуть запеклі наступальні бої в обох селах (Новомиколаївка та Котлярівка). Ворог намагається обійти Котлярівку з півночі та півдня, просуваючись посадками, а Новомиколаївку атакує зі сходу та півдня. Наразі, судячи з усього, ЗСУ все ще утримують ворога ЗА Котлярівкою, але противник має просування на північ від села вздовж лісосмуги (орієнтовно до 800 метрів).

Своєю чергою, ЗСУ контратакували противника в районі між Котлярівкою та Новомиколаївкою, відкинувши противника на відстань близько 1 км. На південь від Новомиколаївки він також розширив зону контролю на 1-1,2 км.

- Південніше, в смузі наступу 90-ї тд 41-ї ЗВА в напрямку Троїцьке - Горіхове, передовим підрозділам цього з'єднання противника, очевидно, вдалося розширити зону контролю у південному напрямку (до 1 км). Своєю чергою, на північний схід від Олексіївки передові підрозділи 114-ї омсбр 51-ї ЗВА противника також просунулися на 0,8-1 км.

Тож, варто констатувати, що на південь від Покровська противник продовжує підтримувати досить високий рівень інтенсивності атакуючих\штурмових дій передових частин та підрозділів у смузі його 41-ї ЗВА, явно, в першу чергу, за рахунок значної кількості свого маршового поповнення.

Однак також варто зазначити, що кількість атак/штурмів суттєво не зростає та схильна до помітних коливань.

Але, при цьому, **противнику все ж вдається наступати**, мабуть, за рахунок значної концентрації своїх сил і засобів на цьому напрямку (тут діє як мінімум частина сил 27-ї мсд, майже вся 90-а танкова дивізія, до 5-и окремих

мотострілецьких бригад + цілий "рій" приданих стрілецьких, "мотострілецьких" полків і батальйонів мобрезерву).

4. Новопавлівський напрямок

Противник намагається реалізувати просування своїх передових (штурмових) підрозділів поміж населених пунктів Богатир та Одрадне, які нещодавно прорвалися на північ від траси Запоріжжя-Донецьк на цій ділянці.

Діючи частиною сил 36-ї ЗВА (очевидно, зі складу 37-ї омсбр), а також сусідньої 29-ї ЗВА (36-а омсбр), противник вів і веде вперті бої за захоплення сіл Одрадне та Богатир, мабуть, усвідомлюючи хиткість становища своїх передових штурмових груп, які прорвалися за дорогу, у разі контратакуючих дій Збройних Сил України з боку вищезазначених сіл у їх фланги. У цьому контексті варто відзначити просування противника на південь від населеного пункту Одрадне на 1,4 км та триваючі вперті бої на південних околицях Богатира.

Своєю чергою, в смузі 5-ї ЗВА її передові підрозділи продовжують досить затяжні бої в районі сіл Веселе та Дніпроенергія, з метою прориву на північ по обох берегах річки Мокрі Яли. Значних результатів у тактичному сенсі вони поки що не мали.

Як і в районі флангового району (Шевченко – Бурлацьке – Привільне – Вільне Поле), де противнику таки вдалося зайняти Бурлацьке та Привільне, але на більше йому явно не вистачило зусиль.

Ця ж армія (5-та ЗВА), судячи з усього, ще більше ускладнила собі ситуацію, активізувавшись на своєму лівому фланзі, по рубежу Новосілка-Зелене Поле, явно маючи на увазі прорив на північ, в сторону Комишувахи.

«Грандіозність» планів командування 5-ї ЗВА противника, звичайно, вражає,

проте

> **— у зв'язку з цим завжди потрібно пам'ятати, що *«принцип концентрації сил»* у оперативному мистецтві досі не спростований і не поставлений під сумнів.**

Якщо ти хочеш бути сильним скрізь і відразу, то ти таки будеш, але слабким, причому, також – скрізь і відразу.

***

№ 950

ПРОЦЕС ПІШОВ…

2025-05-31

Гончаров

Ось і наздогнало нас тупе та цинічне рішення ще 2015 року екс-міністра фінансів Наталії Яресько про реструктуризацію держборгу України шляхом випуску ВВП-варрантів. Згідно з тодішніми домовленостями, нарахування виплат кредиторам за «варрантами Яресько» передбачаються до 2038 року із відсотком за обслуговування боргу – 7,75%!

А вчора агентство «Bloomberg» повідомило:

> **— Україна заявила, що пропускає платіж у розмірі *665 млн дол США* за держборгом, прив'язаним до ВВП-варіантів, після того, як не змогла домовитися про його реструктуризацію з групою кредиторів на чолі з американськими хедж-фондами.**

Ну, а пропуск платежу - фактично є дефолтом по цих цінних паперах.

І ось яке роз'яснення щодо цього дає нам ШІ:

«оголошення дефолту країною призводить до значних негативних наслідків, здебільшого економічних та соціальних. Країна стикається із знеціненням національної валюти, зростанням інфляції та зниженням купівельної спроможності населення. Інвестиції іноземними інвесторами можуть скоротитись, що ще більше погіршує економічну ситуацію».

***

№ 951

Важный результат, который в определенной степени могу отнести и себе в актив

2025-05-31

Кущ

Многократно писал о сомнительных схемах с ВВП-варрантами и операциях, которые проводил с ними Минфин, выкупая эти бумаги на вторичном рынке во время пандемии в августе 2020-го и накануне войны в декабре 2021-го.

Суммарно Минфин купил на вторичном рынке ВВП-варрантов на миллиард долларов!

Также неоднократно писал о том, что

> **— платить кредиторам за "рост ВВП" в 2023-м на 5% после падения на 29% в 2022-м да еще и на фоне такой тяжелой войны - это преступление.**

Пожалуй, кроме меня, никто из экспертов так последовательно не освещал данную тему в своих публикациях с 2020-го года.

Тут пишу без ложной скромности, потому что это правда.

И вот достигнут промежуточный результат: ***по сообщению Bloomberg,***

> **— Украина не будет платить по ВВП-варрантам 665 миллионов долларов за "рост экономики во время войны".**

К сожалению,

> **— Минфин *«пропустил момент для пересмотра»* условий выпуска ВВП-варрантов, которые сложились в виде исторического окна возможностей в 2022-м.**

Война как глобальный форс-мажор давала тогда Украине карт-бланш на любые изменения условий выпуска.

Но, что поделаешь....

Теперь кредиторы отказались принимать новые условия выпуска.

Из позитивного - кросс-дефолта по украинским еврооблигациям и другим государственным ценным бумагам в связи с пропуском неплатежа по ВВП-варрантам не будет.

Так как подобное условие было внесено во время реструктуризации украинских бондов в прошлом году (тут Минфин поступил правильно).

И теперь Украине нужно начинать рассмотрение дела по ВВП-варрантам в лондонском суде и добиваться изменения условий выпуска через суд.

Бориса Джонсона, кстати, можно будет на заседание пригласить в качестве поддержки Украины…

***

№ 952-1

Ру-Укр меморандуми переговорів

İSTANBUL

2025-06-02

TWIX
«Этот клоундей даже на конкурсе м@даков занял бы второе место, потому что м@дак»

Рамка переговорів між Україною та Росією	Ukraine-Russia Negotiations Framework
I. Ключові принципи угоди та переговорний процес	**I. Key Principles of the Agreement and the Negotiation Process**
• Повне та безумовне припинення вогню в небі, на суші та на морі як необхідна передумова та передумова для мирних переговорів.	• Full and unconditional ceasefire in the sky, on land and at sea as a necessary background and prerequisite for peace negotiations.
• Заходи зміцнення довіри – вирішення гуманітарних питань: безумовне повернення всіх депортованих та незаконно переміщених українських дітей. Обмін усіх полонених (принцип «всіх на всіх»). Звільнення Росією всіх цивільних заручників.	• Confidence-building measures – addressing humanitarian issues: unconditionally return all deported and illegally displaced Ukrainian children. Exchange of all prisoners (the "all for all" principle). Release by Russia of all civilian hostages.
• Неповторення агресії: Метою переговорів є відновлення постійної основи для тривалого миру та безпеки та забезпечення того, щоб агресія не повторилася.	• Non-repetition of aggression: The aim of the negotiations is to restore a permanent basis for lasting peace and security and to ensure that aggression does not occur again.
• Гарантії безпеки та залучення міжнародної спільноти : Україна повинна отримати надійні гарантії безпеки. Сторони запросять міжнародну спільноту для участі в переговорах та надання гарантій для забезпечення виконання угод.	• Security guarantees and engagement of the international community: Ukraine must receive robust security guarantees. The parties will invite the international community to participate in the negotiations and provide guarantees to ensure the implementation of the agreements.
• Суверенітет Україна не бере зобов'язань бути нейтральною. Вона може обрати бути	• Sovereignty: Ukraine is not forced to be neutral. It can choose to be part of the Euro-Atlantic

Ри1

частиною євроатлантичної спільноти та рухатися до членства в ЄС. Членство України в НАТО залежить від консенсусу всередині Альянсу. Не може бути встановлено жодних обмежень на чисельність, розміщення та інші параметри Сил Оборони України, а також щодо розміщення військ іноземних дружніх держав на території України.

community and move towards EU membership. Ukraine's membership in NATO depends on consensus within the Alliance. No restrictions may be imposed on the number, deployment, or other parameters of the Armed Forces of Ukraine, as well as on the deployment of troops of friendly foreign states on the territory of Ukraine.

- Територіальні питання: Територіальні здобутки, здійснені Росією з лютого 2014 року, не визнаються міжнародною спільнотою. Лінія зіткнення є відправною точкою для переговорів. Територіальні питання обговорюються лише після повного та безумовного припинення вогню.

- Territorial issues: Territorial gains made by Russia since February 2014 are not recognized by the international community. The contact line is the starting point for negotiations. Territory issues are discussed only after a full and unconditional ceasefire.

- Санкції: Деякі санкції можуть бути зняті з Росії, але поетапно та лише поступово, з механізмом поновлення санкцій за необхідності (snapback). Заморожені російські суверенні активи використовуються для відновлення України або залишаються замороженими до виплати репарацій.

- Sanctions: Some sanctions may be lifted from Russia, but in stages and only gradually, with a mechanism for resuming sanctions if necessary (snapback). Frozen Russian sovereign assets are used for reconstruction or remain frozen until reparations are paid.

- Реалізація угоди: Чітка, збалансована та досяжна дорожня карту для впровадження та забезпечення виконання угод.

- Implementation: Agree on a clear, balanced and achievable roadmap for implementation and enforcement of the agreements.

Рис2

II. Наступний крок – узгодження режиму припинення вогню та порядку денного зустрічі лідерів

- Після зустрічі у Стамбулі сторони продовжать переговори, які будуть зосереджені на: (1) повному та безумовному припиненні вогню: його умовах та моніторингу; (2) заходах зміцнення довіри; (3) підготовці та узгодженню порядку денного майбутніх переговорів лідерів з ключових питань.

- Переговори будуть проведені за участі США та Європи.

III. Припинення вогню

- **Повне та безумовне припинення вогню в небі, на суші та на морі щонайменше на 30 днів** (з можливістю продовження кожні 30 днів) як необхідна передумова та передумова для мирних переговорів.

- Моніторинг припинення вогню, який очолюють США та підтримують треті країни.

IV. Заходи зі зміцнення довіри

- Після успішного обміну військовополоненими як наслідок переговорів у Стамбулі сторони продовжують процес

II. Next step – agreeing ceasefire and agenda of the leaders' meeting

- After the meeting in Istanbul, the parties continue the talks which shall focus on: (1) full and unconditional ceasefire: its modalities and monitoring; (2) confidence building measures; (3) preparation, agreeing agenda and structure of future leaders' negotiations on key topics.

- Negotiations to be held with the US and Europe participating.

III. Ceasefire

- **Full and unconditional ceasefire in the sky, on land and at sea at least for 30 days** (with the possibility of rolling extensions every 30 days) as a necessary background and prerequisite for peace negotiations.

- Ceasefire monitoring, led by the US and supported by third countries.

IV. Confidence-building measures

- After successful exchange of PoWs after Istanbul talks, the parties continue the exchange process for all prisoners of war ("all for all" principle).

Рис3

обміну всіх військовополонених (принцип «всіх на всіх»).

- Угода про безумовне повернення Російською Федерацією всіх депортованих та переміщених українських дітей, а також звільнення Росією всіх цивільних ув'язнених. Ці заходи повинні поширюватися на всі категорії осіб, що перелічені, починаючи з лютого 2014 року.

- Agreement on unconditional return by the Russian Federation of all deported and displaced Ukrainian children, and release by Russia of all civilian prisoners. These measures should include all categories of persons listed, starting from February2014.

V. Зустріч лідерів

V. Leaders' meeting

- **Лідери України та Росії зустрінуться, щоб узгодити ключові аспекти остаточного мирного врегулювання.**

- **The leaders of Ukraine and Russia meet to agree on key aspects of final peace settlement.**

- Ключові питання мирної угоди, які мають бути узгоджені лідерами:
  1) Постійне та повне припинення бойових дій: умови, моніторинг, санкції за порушення
  2) Гарантії безпеки та неповторення агресії
  3) Територіальні питання
  4) Економіка, компенсація, відновлення України
  5) Санкції за порушення мирної угоди
  6) Порядок укладання остаточної мирної угоди

- Key topics of peace agreement to be agreed by the leaders:
  1) Permanent and complete cessation of hostilities: conditions, monitoring, sanctions for violations
  2) Security guarantees and non-repetition of aggression
  3) Territorial issues
  4) Economy, compensation, reconstruction
  5) Penalties for breach of agreements
  6) Conclusion of a final peace agreement

Рис4

Проект по состоянию на 01.06.2025

Предложения РФ (Меморандум)
по урегулированию украинского кризиса

Раздел I
Основные параметры окончательного урегулирования

1) международно-правовое признание вхождения в состав РФ Крыма, ЛНР, ДНР, Запорожской и Херсонской областей; полный вывод с их территорий подразделений ВСУ и др. военизированных формирований Украины;

2) нейтралитет Украины, предполагающий ее отказ от вступления в военные союзы и коалиции, а также запрет на любую военную деятельность третьих государств на территории Украины и размещение там иностранных вооруженных формирований, военных баз и военной инфраструктуры;

3) прекращение действия и отказ от заключения в будущем международных договоров и соглашений, не совместимых с положениями п.2 настоящего Раздела;

4) подтверждение статуса Украины как государства, не обладающего ядерным и другим ОМП, с установлением прямого запрета на его прием, транзит и размещение на территории Украины;

5) установление предельной численности ВСУ и иных воинских формирований Украины, предельного количества вооружений и военной техники и их допустимых характеристик; роспуск украинских националистических формирований в составе ВСУ и Нацгвардии;

6) обеспечение полноты прав, свобод и интересов русского и русскоязычного населения; придание русскому языку статуса официального;

7) законодательный запрет героизации и пропаганды нацизма и неонацизма, роспуск националистических организаций, партий;

8) снятие всех действующих и отказ от введения новых экономических санкций, запретов и ограничительных мер между РФ и Украиной;

9) решение комплекса вопросов, связанных с воссоединением семей и перемещенными лицами;

Рис1

10) отказ от взаимных претензий в связи с нанесенным в боевых действиях ущербом;

11) снятие ограничений в отношении УПЦ;

12) поэтапное восстановление дипломатических и экономических отношений (включая газовый транзит), транспортного и иного сообщения, в том числе с третьими государствами;

Раздел II
Условия прекращения огня

Вариант 1.

Начало полного вывода ВСУ и иных военизированных формирований Украины с территории РФ, включая ДНР, ЛНР, Запорожскую и Херсонскую области, и их отвода на согласованное Сторонами расстояние от границ РФ, в соответствии с утвержденным Положением.

Вариант 2. ***«Пакетное предложение»:***

1) запрет на передислокацию ВСУ и иных военизированных формирований Украины за исключением перемещений в целях отвода на согласованное Сторонами расстояние от границ РФ;

2) прекращение мобилизации и начало демобилизации;

3) прекращение зарубежных поставок продукции военного назначения и иностранной военной помощи Украине, включая оказание услуг спутниковой связи и предоставление разведданных;

4) исключение военного присутствия третьих стран на территории Украины, прекращение участия иностранных специалистов в военных действиях на стороне Украины;

5) гарантии отказа Украины от диверсионной и подрывной деятельности против РФ и ее граждан;

6) создание двустороннего Центра мониторинга и контроля режима прекращения огня;

7) взаимная амнистия «политзаключенных» и освобождение удерживаемых гражданских лиц;

8) отмена военного положения на Украине;

Рис2

9) объявление даты проведения выборов Президента Украины и Верховной Рады, которые должны состояться не позднее 100 дней после отмены военного положения.

10) подписание Соглашения об исполнении положений, содержащихся в Разделе I.

Раздел III
Последовательность шагов и сроки их осуществления

1) начало работы над текстом Договора;

2) объявление 2-3-х дневного перемирия для сбора в «серой зоне» тел погибших;

3) передача УС в одностороннем порядке 6 000 тел военнослужащих ВСУ;

4) подписание Меморандума о прекращении огня с конкретными датами выполнения всех его положений и определением даты подписания будущего Договора об окончательном урегулировании (далее – Договор);

5) с момента начала отвода ВСУ устанавливается 30-дневный режим прекращения огня. При этом полный отвод частей ВСУ с территории РФ и полная реализация «пакетного соглашения» должны быть исполнены в течение этих 30 дней;

6) проведение выборов, формирование органов власти на территории Украины;

7) подписание Договора;

8) одобрение подписанного Договора юридически обязывающей резолюцией СБ ООН;

9) ратификация, вступление в силу и реализация Договора.

Рис3

***

№ 952-2

Посилання на відео: [https://youtu.be/XhtrFe2GrjU?si=nC-ehZCPimef7kN1]

***

№ 952-3

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №359/2025

Про делегацію України для участі в переговорному процесі з міжнародними партнерами України, а також із представниками Російської Федерації щодо досягнення справедливого і сталого миру

1. Утворити делегацію України для участі в переговорному процесі з міжнародними партнерами України, а також із представниками Російської Федерації щодо досягнення справедливого і сталого миру (2 червня 2025 року, м.Стамбул, Турецька Республіка) в такому складі:

(1) ***УМЄРОВ*** Рустем Енверович – Міністр оборони України, глава делегації

(2) ***БЕВЗ*** Олександр Олександрович – радник Керівника Офісу Президента України

(3) ДЬЯКОВ Олександр Іванович – заступник начальника штабу Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України

(4) ***КИСЛИЦЯ*** Сергій Олегович – перший заступник Міністра закордонних справ України

(5) ***КОВБАСА*** Юрій Михайлович – Представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в системі органів сектору безпеки й оборони (за згодою)

(6) КУЗЬМИЧОВ Георгій Юрійович – офіцер протоколу Апарату забезпечення службової діяльності Головнокомандувача Збройних Сил України Апарату Головнокомандувача Збройних Сил України

(7) ЛУГОВСЬКИЙ Олег Васильович – перший заступник Голови Служби зовнішньої розвідки України

(8) ОСТРЯНСЬКИЙ Євгеній Вікторович – заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України

(9) ***ПОКЛАД*** Олександр Валентинович – заступник Голови Служби безпеки України

(10) СКІБІЦЬКИЙ Вадим Васильович – заступник начальника Головного управління розвідки Міністерства оборони України

(11) ФОМІН Андрій Анатолійович – начальник відділу міжнародного права – заступник начальника управління міжнародного та операційного права Центрального юридичного управління Генерального штабу Збройних Сил України

(12) ШЕВЧЕНКО Олексій Миколайович – заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України

(13) ШЕРІХОВ Олександр Ігорович – старший офіцер Головного оперативного управління Генерального штабу Збройних Сил України

(14) ШИНКАРЬОВ Євген Михайлович – заступник начальника штабу Командування Повітряних Сил Збройних Сил України.

2. Дозволити главі делегації:

вносити за погодженням з Президентом України зміни до складу делегації України;

залучати в установленому порядку для забезпечення роботи делегації України працівників державних органів, підприємств, установ, організацій (за погодженням з їх керівниками), наукових радників, експертів (за згодою).

3. Затвердити Директиви делегації України для участі в переговорному процесі з міжнародними партнерами України, а також із представниками Російської Федерації щодо досягнення справедливого і сталого миру (додаються, таємно).

4. Кабінету Міністрів України забезпечити фінансування витрат, пов'язаних із участю делегації України в переговорному процесі з міжнародними партнерами України, а також із представниками Російської Федерації, щодо досягнення справедливого і сталого миру.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

1 червня 2025 року

***

№ 952-4

Бевз Александр

Член наблюдательного совета Укрэксимбанка

Родился в Киеве.

1. Образование

В 2012 году окончил юридический факультет КНУ им. Тараса Шевченко и получил степень магистра права (специализация «международный

коммерческий арбитраж, коммерческое и гражданское право, корпоративное право»).

2. Карьера

Начал карьеру в июле 2012 года в юридической компании «Саенко Харенко», где работал вместе с Леонидом ***Антоненко***, который в январе 2015-го перешел в НБУ на должность директора департамента регистрационных вопросов и лицензирования.

Уже в феврале Антоненко пригласил Бевза на работу в НБУ в свой департамент на должность заместителя начальника управления – начальника отдела контроля за акционерами банков. На этой должности он проработал до октября.

С октября 2015 года по январь 2016-го был экспертом в Офисе эффективного регулирования – BRDO.

После чего вновь вернулся в Национальный банк: сначала на должность начальника отдела банковского лицензирования, а в октябре 2016-го возглавил департамент лицензирования.

30 июня 2021 года Александр Бевз и его подчиненные подали заявления об увольнении, а 14 июля попросили отложить их увольнение до 1 сентября в связи с «производственной необходимостью».

Среди причин увольнения Бевз назвал централизацию принятия решений в одних руках и замену коллегиальности директивным принятием решений. «Это грозит откатом реформ в банковской сфере и регулировании небанковского сектора», – пояснил Александр Бевз.

С марта 2022 года Бевз является заместителем директора по организационным и юридическим вопросам ООО «Производственное предприятие «ЭВАС» (производитель товаров для нужд ВСУ).

С мая 2022 года Александр Бевз работает в Офисе Президента, в должности внештатного советника руководителя Офиса – с марта 2023 года.

Является руководителем проекта ***рабочей группы по международным гарантиям безопасности для Украины***, созданной Офисом Президента в мае 2022-го.

Комитет Верховной Рады по вопросам финансов, налоговой и таможенной политики 19 июля 2023 года рекомендовал кандидатуру Александра Бевза на вакантную должность члена наблюдательного совета ***Укрэксимбанка***. Кабмин утвердил его в августе 2023-го.

3. Финансовое положение

В 2020 году получил 2,98 млн грн зарплаты в НБУ. Проценты от 6,17 млн грн вкладов в Ощадбанке составляли 390,7 тыс. грн.

***

№ 953

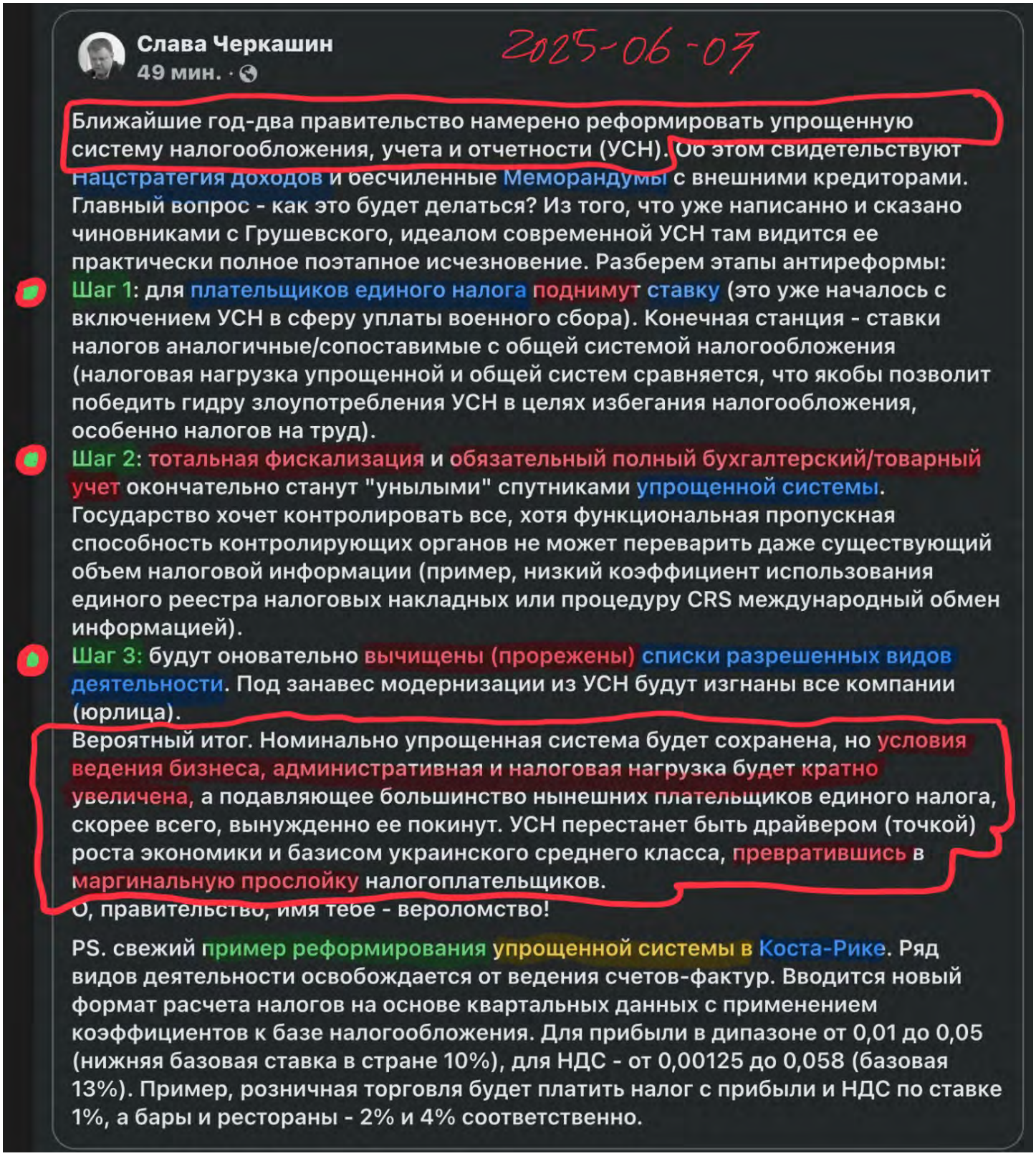

***

№ 9548

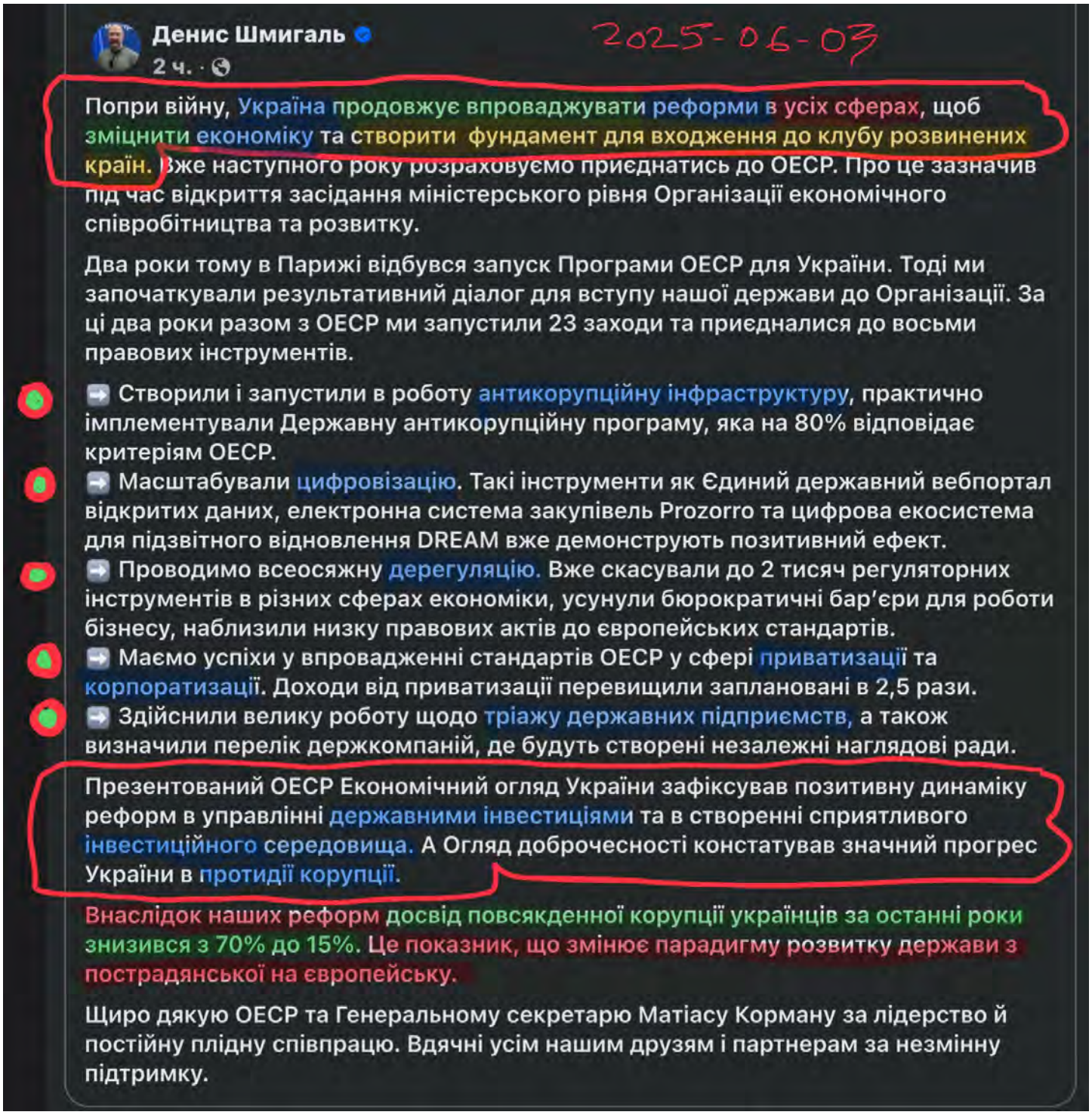

Денис Шмигаль
2 ч. ·

2025-06-03

Попри війну, Україна продовжує впроваджувати реформи в усіх сферах, щоб зміцнити економіку та створити фундамент для входження до клубу розвинених країн. Вже наступного року розраховуємо приєднатись до ОЕСР. Про це зазначив під час відкриття засідання міністерського рівня Організації економічного співробітництва та розвитку.

Два роки тому в Парижі відбувся запуск Програми ОЕСР для України. Тоді ми започаткували результативний діалог для вступу нашої держави до Організації. За ці два роки разом з ОЕСР ми запустили 23 заходи та приєдналися до восьми правових інструментів.

➡ Створили і запустили в роботу антикорупційну інфраструктуру, практично імплементували Державну антикорупційну програму, яка на 80% відповідає критеріям ОЕСР.
➡ Масштабували цифровізацію. Такі інструменти як Єдиний державний вебпортал відкритих даних, електронна система закупівель Prozorro та цифрова екосистема для підзвітного відновлення DREAM вже демонструють позитивний ефект.
➡ Проводимо всеосяжну дерегуляцію. Вже скасували до 2 тисяч регуляторних інструментів в різних сферах економіки, усунули бюрократичні бар'єри для роботи бізнесу, наблизили низку правових актів до європейських стандартів.
➡ Маємо успіхи у впровадженні стандартів ОЕСР у сфері приватизації та корпоратизації. Доходи від приватизації перевищили заплановані в 2,5 рази.
➡ Здійснили велику роботу щодо тріажу державних підприємств, а також визначили перелік держкомпаній, де будуть створені незалежні наглядові ради.

Презентований ОЕСР Економічний огляд України зафіксував позитивну динаміку реформ в управлінні державними інвестиціями та в створенні сприятливого інвестиційного середовища. А Огляд доброчесності констатував значний прогрес України в протидії корупції.

Внаслідок наших реформ досвід повсякденної корупції українців за останні роки знизився з 70% до 15%. Це показник, що змінює парадигму розвитку держави з пострадянської на європейську.

Щиро дякую ОЕСР та Генеральному секретарю Матіасу Корману за лідерство й постійну плідну співпрацю. Вдячні усім нашим друзям і партнерам за незмінну підтримку.

Тріаж державних підприємств (від англ. triage – сортування) - це процес визначення, які підприємства повинні залишитися у державній власності, бути приватизовані, передані в концесію або ліквідовані. Цей процес дозволяє оптимізувати структуру державної власності та ефективніше використовувати ресурси.

***

№ 955

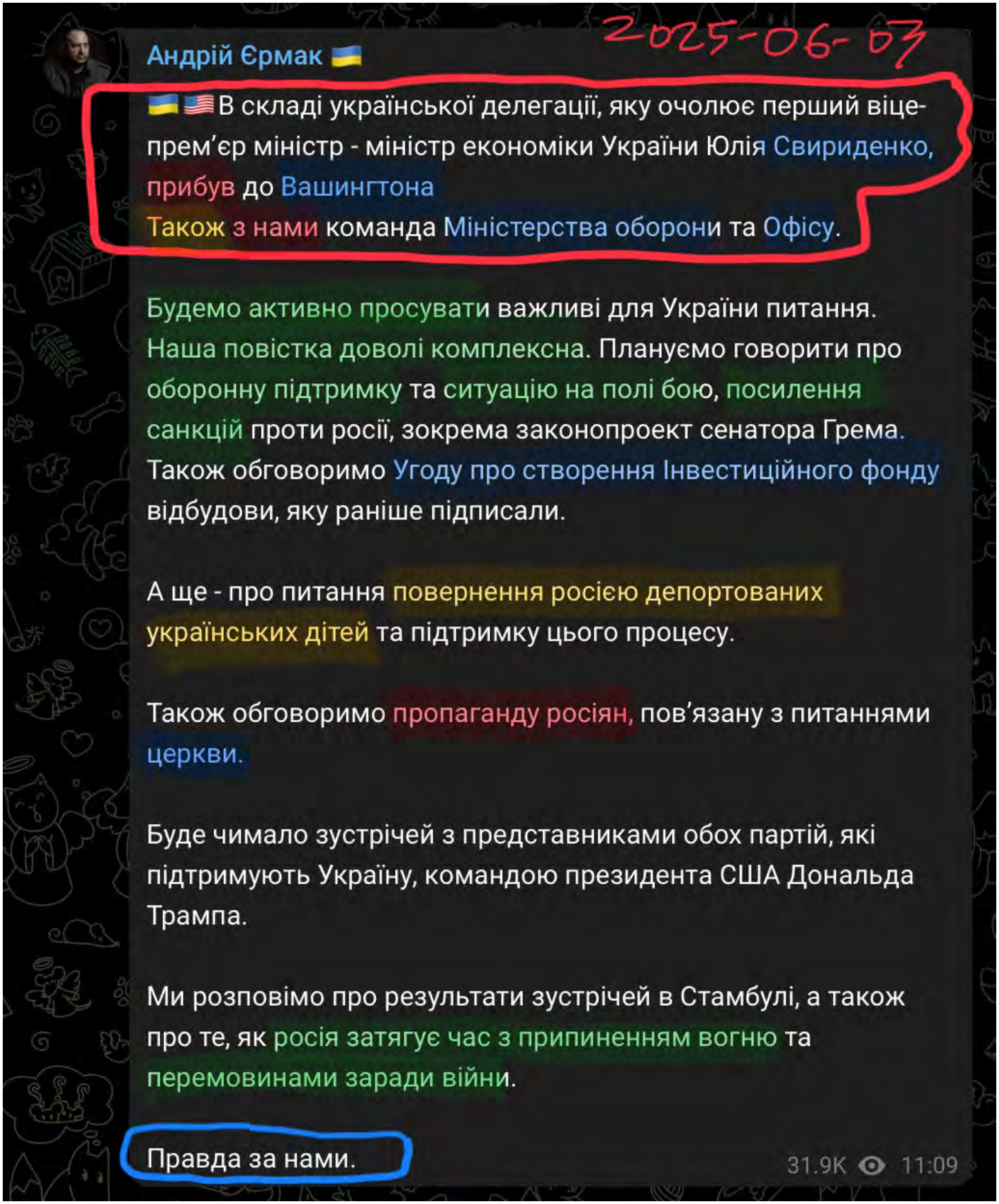
2025-06-07
Андрій Єрмак
🇺🇦🇺🇸В складі української делегації, яку очолює перший віце-прем'єр міністр - міністр економіки України Юлія Свириденко, прибув до Вашингтона
Також з нами команда Міністерства оборони та Офісу.
Будемо активно просувати важливі для України питання. Наша повістка доволі комплексна. Плануємо говорити про оборонну підтримку та ситуацію на полі бою, посилення санкцій проти росії, зокрема законопроект сенатора Грема. Також обговоримо Угоду про створення Інвестиційного фонду відбудови, яку раніше підписали.
А ще - про питання повернення росією депортованих українських дітей та підтримку цього процесу.
Також обговоримо пропаганду росіян, пов'язану з питаннями церкви.
Буде чимало зустрічей з представниками обох партій, які підтримують Україну, командою президента США Дональда Трампа.
Ми розповімо про результати зустрічей в Стамбулі, а також про те, як росія затягує час з припиненням вогню та перемовинами заради війни.
Правда за нами.
31.9K
11:09

Рис1

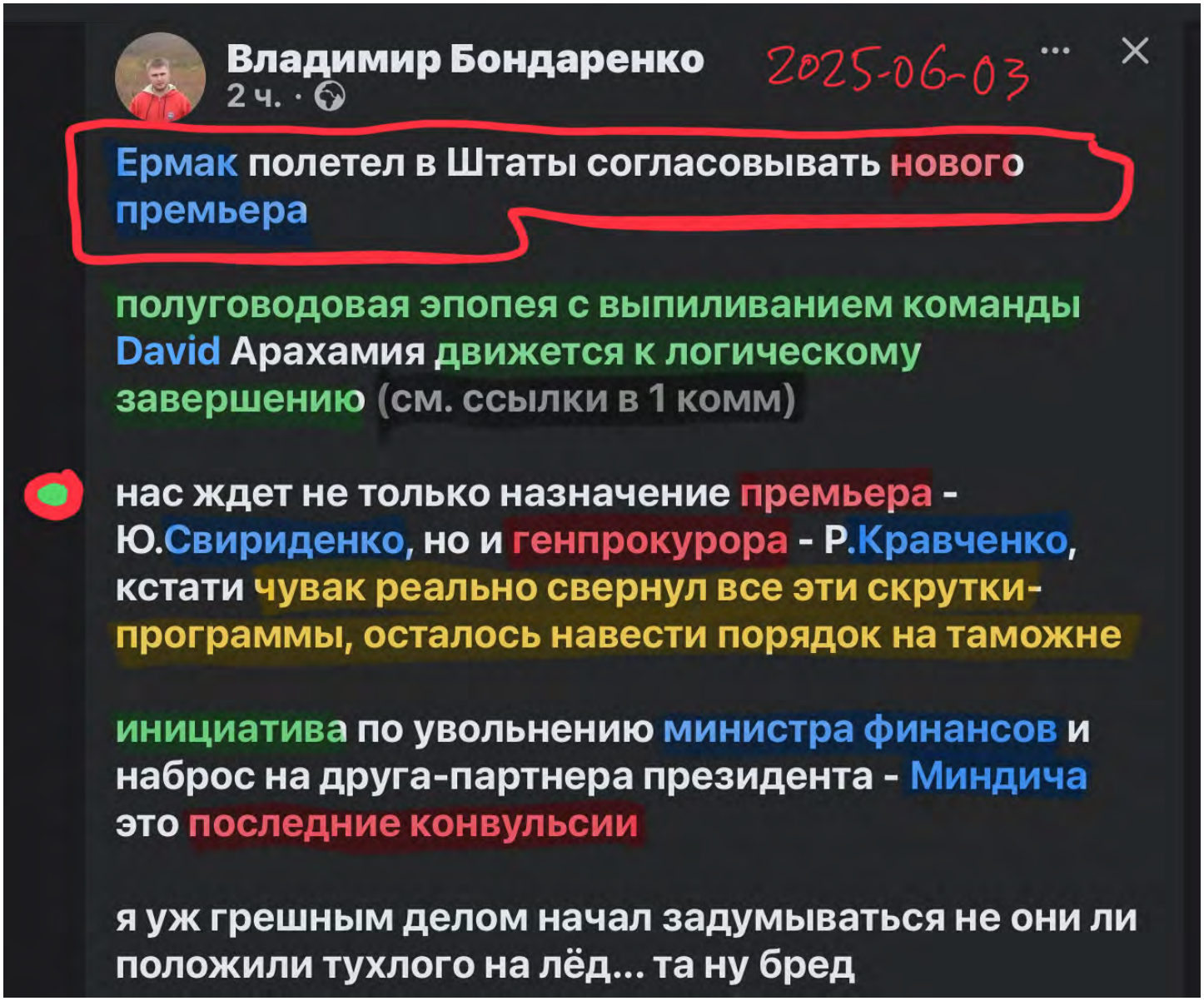
Владимир Бондаренко
2 ч. ·
2025-06-03
Ермак полетел в Штаты согласовывать нового премьера
полуговодовая эпопея с выпиливанием команды David Арахамия движется к логическому завершению (см. ссылки в 1 комм)
нас ждет не только назначение премьера - Ю.Свириденко, но и генпрокурора - Р.Кравченко, кстати чувак реально свернул все эти скрутки-программы, осталось навести порядок на таможне
инициатива по увольнению министра финансов и наброс на друга-партнера президента - Миндича это последние конвульсии
я уж грешным делом начал задумываться не они ли положили тухлого на лёд... та ну бред

Рис2

***

№ 956

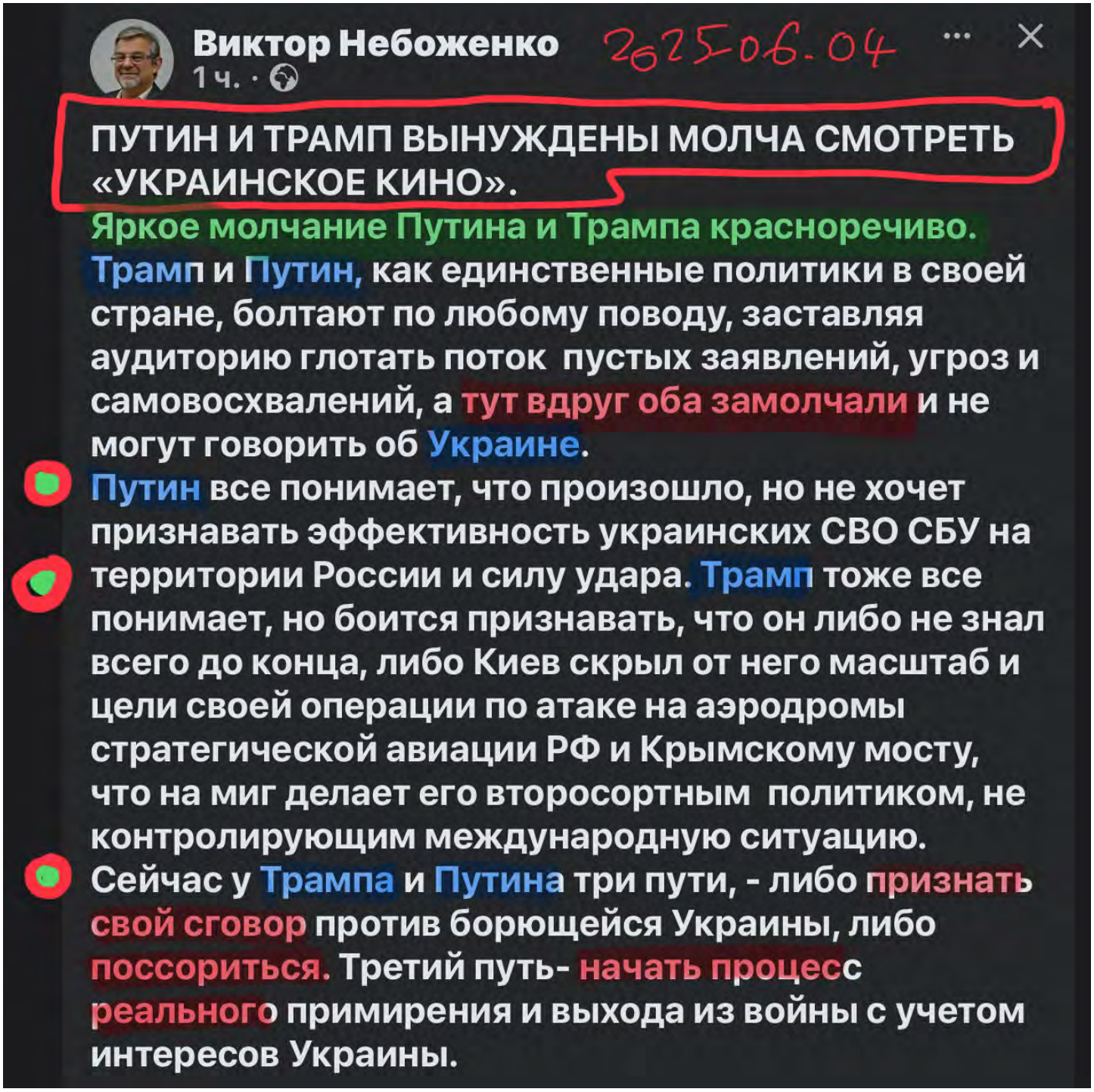

***

№ 957

Повышение налогов - циничная глупость и страновая напасть

Повышение налогов в Украине в 2024г: научная нелепость, циничная глупость, страновая напасть, бизнес климату – гадость

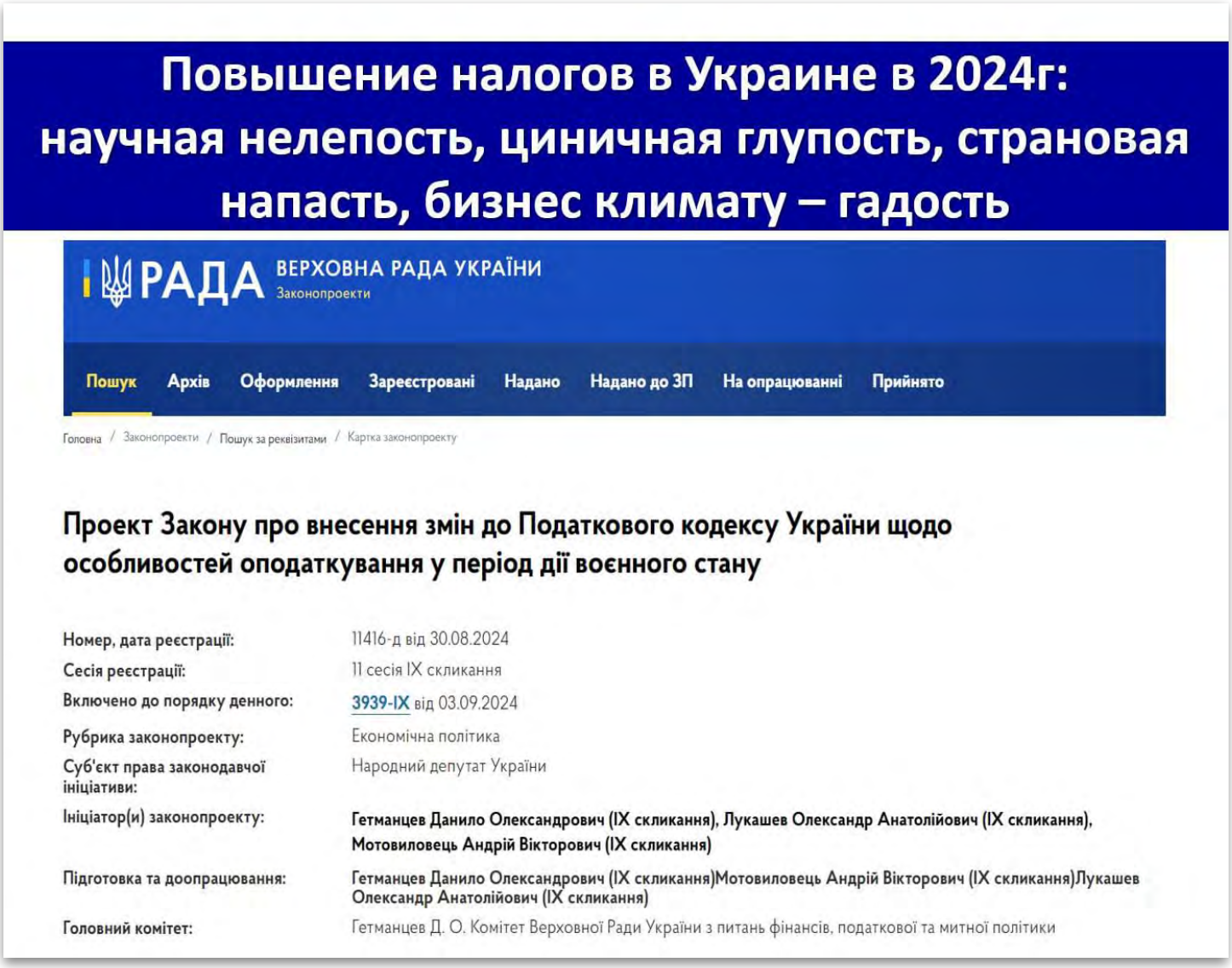

2024-11-10

Романчук

Деятельность Правительства по разрушению экономики активизировалась.

Повышение налогов в Украине – это не простое невежество, результат плохого расчёта и игнорирование базовых постулатов экономической науки. Это целенаправленные действия по подрыву национальной конкурентоспособности, блокировке инвестиций, раскрепощению предпринимательства и укреплению материальной базы для вооружённых сил. Это решение, которые ещё больше загоняют экономику в тень, не обычным украинцам, а схематозникам отдаёт дань.

От него Украина в очередной раз получила репутационную вонь, обрекая саму себя на саморазрушающую хтонь.

Нельзя успокаивать себя тем, что это придурь, каприз одного марксиста Д. ***Гетманцева***.

Демонизация его якобы огромного влияния на фискальную политику Правительства – сознательный PR-ход для отвлечения внимания от горькой правды.

В Кабинете Министров, Верховной Раде, Офисе президента, в консалтинговых украинских и международных организациях сформировался консенсус.

Марксистко-кейнсианский консенсус.

Суть его предельно проста.

Государство – главарь в экономике. Государство – главный собственник, инвестор, кредитор, менеджер, ревизор в дополнении к тому, что оно – монопольный регулятор, прокурор, судья, адвокат, лицензиар, сертификатор и оценщик.

1) — Опаснейшая смесь взаимоисключающих функций.

2) — Высокорискованная ситуация конфликта интересов. Прямое приглашение в модель Олигархат/Схематоз.

Неважно, как стильно и современно выглядят украинские министры, депутаты и большие начальники. Неважно, на каких автомобилях они ездят, какими языками владеют, на каких международных/украинских бизнес/инвестиционных форумах участвуют. Не за понтами следить нужно, а за руками, т. е. за конкретными решениями и действиями. Они говорят сами за себя.

Нынешний состав украинского Правительства – слуга не народа, а старой модели «Олигархат/Схематоз».

С теоретической точки зрения её фундамент – правый марксизм и левое кейнсианство с примесями теорий менеджмента, эконометрического шаманства, психологического наджинга (nudge – теория подталкивания к совершению определённого действия) и постмодернистского «я-хочу-значит-так-тому-быть».

Дисижнмейкеры украинской модели – создали прекрасные условия для получения выгоды ~3% населения за счёт 97% остальных.

Её главные бенефициары – VIP-распорядители и потребители чужого.

Львиная доля их заработка не на владении и управлении своих ресурсов/активов, а на управлении/распоряжении чужими, т. е. государственными.

Настоящий хозяин собственности никогда бы себе не позволил такое безобразное, саморазрушительное поведение по отношению к себе, своим соседям и стране. Украинское

Правительство продолжает поддерживать модель, где нет настоящих хозяев, а есть временщики, назначенные распоряжаться/управлять чужим менеджеры.

Они работают в одной связке с теми, кто пишет им законы, кто их контролирует и судит.

Государство-корпорация, государство-колхоз, в котором выборы меняют лишь персональный состав, а режим управления остаётся неизменным.

Исходя из этой логики действия и решения Правительства по повышению налогов логичны и рациональны. Они – эти самые 3% украинцев и их зарубежные партнёры – увеличивают свою «кормовую базу», т. е. объём ресурсов/активов, которыми они будут распоряжаться. При этом не нести никакой персональной материальной ответственности, а институт репутации в Украине не работает.

Во власти, в топ-политике Украины до сих пор без труда найдёшь людей, которые были зашкварными, нерукопожатными в 1990-ых и 2000-ых. К тому же на уровне т. н. deep state, начальники отделов, департаментов министерств, ведомств, агентств и других госструктур десятилетиями находятся одни и те же люди, серые, невзрачные, публично неизвестные, но именно они, как пресловутый хвост, виляют собакой.

На этот раз украинское **Правительство и deep state объяснили повышение налогов необходимостью финансировать военные расходы.**

Прикрываться ВСУ, нуждами ВПК в условиях войны – особый цинизм, потому что к игнорированию законов экономики, опыта других стран мы уже давно привыкли. Просто, с точки зрения VIP-распорядителей и потребителей чужого повышение налогов даёт им доступ к гораздо бóльшему объёму ресурсов. Речь совсем не в тех дополнительных ₴80 – 100 млрд. в бюджет. Повышение налогов позволяет Правительству наделяться на новые транши помощи, кредитов со стороны иностранных партнёров, на инвестиционные проекты, которые можно завести в страну под страховку и гарантии международных организаций. Здесь речь идёт о десятках, если не сотнях миллиардов долларов. Повышение налогов – это сигнал для них от стороны украинских VIP-распорядителей и потребителей чужого: «Видите, коллеги. Мы делаем всё, что можем. Вот наш вклад в общее дело. Везите к нам ваши деньги».

Повышение налогов для украинцев после почти 1000 дней войны, после финансового, ресурсного, нервного истощения, в условиях стремительно растущего кризиса доверия к власти, огромного внешнего давления на страну

«начинайте переговоры, смиритесь с потерей территории» - это диверсия, действие на раскачку и без того неспокойного моря предпринимателей и гражданских активистов.

Правительство не удосуживается даже толком объяснить свою позицию, не прибегает к цифрам, логике, не учитывает простые расчёты представителей бизнеса и науки.

Из-за войны украинцев в стране стало на 8 -10 млн. меньше. Под временной оккупацией более 20% территории. А вот цифры налоговой нагрузки, госрасходов.

1) — В 2021г. налоговые поступления составили 33,5% ВВП или $66,92 млрд.

2) — Неналоговые поступления были 3% ВВП ($6 млрд.).

3) — Общие государственные расходы составили 40,5% ВВП или $80,81 млрд.

По оценке МВФ в 2024г.

4) — налоговые поступления составят 34,2% ВВП (~$64 млрд.), неналоговые поступления, исключая гранты – те же 3% ВВП ($5,5 млрд.).

При этом

5) — общие госрасходы в 2024г. оцениваются на 59,8% ВВП (~$111 млрд.) после 74,4% ВВП (~$133 млрд.) в 2023г.

В 2024г. украинские налогоплательщики собрали больше налогов, как доля к ВВП, и почти столько же в абсолютным цифрах в долларовом выражении, как в 2021г., когда была гораздо более широкая налоговая база.

Скажите любому учёному-экономисту, что люди в условиях войны платят более 34% ВВП налогов, он просто не поверит, скажет, что это некие особые граждане-патриоты, которые вопреки всему платят такие огромные налоги.

В США в 2023г. расходы федерального правительства составили 34,4% ВВП, а в период 1900-2023гг. среднегодовой показатель 25,7% ВВП.

Правительство, как коллективный гусещипатель страны, «не хочет понять», что

1) — любые попытки выжать ещё больше налогов из налогоплательщиков – это гарантированный рост теневой

занятости, переход в «серую» зону ещё бóльшей экономической активности.

Соответственно мы

2) — получим рост коррупции, взяток, откатов и преступности в целом.

Особая категория ущерба/убытков от повышения налогов – это объём упущенной выгоды и чистые потери от прекращения коммерческой деятельности в стране.

Десятки тысяч украинцев, которые терпели, скрипя зубами, на морально-волевых тянули бизнес, плюнут на всё – и уедут за границу.

Страна потеряет нет только в налоговых поступлениях и выручке, но также в человеческом капитале. Гораздо больше потери Украины от новых налогов и их администрирования будут в виде отказа украинцев возвращаться домой после войны.

За 3+ года десятки, если не сотни тысяч украинцев нашли себя в бизнесе самых разных стран. Они внимательно следят за тем, что происходит в стране, регулярно получают информацию от друзей и коллег. Те в один голос благим матом кричат проклятия в адрес «гусещипателей».

На этом фоне робкие вежливые голоса украинских государственных структур по привлечению инвестиций и возвращению украинцев домой просто тонут.

По итогу Правительство повышением налогов хочет собрать ~$2 – 2,5 млрд. дополнительных денег.

Большой вопрос, соберёт ли оно столько.

Если же составить общий баланс выгод и убытков, то страна в среднесрочной перспективе получит «чистый» минус в $15 – 20 млрд.

Просто среди тех, кто считает цифры Кабинете Министров, Верховной Раде, Министерстве финансов должны быть не бухгалтеры и любители excel таблиц, а настоящие экономисты, которые знают и понимают логику, суть и мотивацию человеческой деятельности.

Экономическая политика Правительства Украины по ускоренному развалу национальной экономики, удушению предпринимательства продолжается.

Украина 2020-ых – очередное историческое подтверждение, что марксизм и Левиафанство ещё ни одну страну мира не сделали сильной и процветающей.

А вот разорение и разрушение – это как раз их специальность.

***

№ 958

Если у вас есть друзья, которые спрашивают, зачем читать художественную литературу, дайте им этот текст лекции Нила Геймана

— Людям важно объяснять, на чьей они стороне. Своего рода декларация интересов. Итак, я собираюсь поговорить с вами о чтении. О том, что чтение художественной литературы, чтение для удовольствия является одной из самых важных вещей в жизни человека.

И я, очевидно, очень пристрастен, ведь я писатель, автор художественных текстов. Я пишу и для детей, и для взрослых. Уже около 30 лет я зарабатываю себе на жизнь с помощью слов, по большей части создавая вещи и записывая их. Несомненно я заинтересован, чтобы люди читали, чтобы люди читали художественную литературу, чтобы библиотеки и библиотекари существовали и способствовали любви к чтению и существованию мест, где можно читать.

Так что я пристрастен как писатель. Но я гораздо больше пристрастен как читатель.

Однажды я был в Нью-Йорке и услышал разговор о строительстве частных тюрем — это стремительно развивающаяся индустрия в Америке. Тюремная индустрия должна планировать свой будущий рост — сколько камер им понадобится? Каково будет количество заключенных через 15 лет? И они обнаружили, что могут предсказать все это очень легко, используя простейший алгоритм, основанный на опросах, какой процент 10 и 11-летних не может читать. И, конечно, не может читать для своего удовольствия.

В этом нет прямой зависимости, нельзя сказать, что в образованном обществе нет преступности. Но взаимосвязь между факторами видна.

Я думаю, что самые простые из этих связей происходят из очевидного.

Грамотные люди читают художественную литературу.

У художественной литературы есть два назначения.

1) — Во-первых,

> — она **открывает вам зависимость от чтения**. Жажда узнать, что же случится дальше, желание перевернуть страницу, необходимость продолжать, даже если будет тяжело, потому что кто-то попал в беду, и ты должен узнать, чем это все кончится...в этом есть настоящий драйв. Это заставляет узнавать новые слова, думать по-другому, продолжать двигаться вперед. Обнаруживать, что чтение само по себе является наслаждением. Единожды осознав это, вы на пути к постоянному чтению.

Простейший способ гарантировано вырастить грамотных детей — это научить их читать и показать, что чтение — это приятное развлечение. Самое простое — найдите книги, которые им нравятся, дайте им доступ к этим книгам и позвольте им прочесть их.

Не существует плохих авторов для детей, если дети хотят их читать и ищут их книги, потому что все дети разные. Они находят нужные им истории, и они входят внутрь этих историй. Избитая затасканная идея не избита и затаскана

для них. Ведь ребенок открывает ее впервые для себя. Не отвращайте детей от чтения лишь потому, что вам кажется, будто они читают неправильные вещи.

2) — И вторая вещь, которую делает художественная литература,

— **она порождает эмпатию**. Когда вы смотрите телепередачу или фильм, вы смотрите на вещи, которые происходят с другими людьми. Художественная проза — это что-то, что вы производите из 33 букв и пригоршни знаков препинания, и вы, вы один, используя свое воображение, создаете мир, населяете его и смотрите вокруг чужими глазами. Вы начинаете чувствовать вещи, посещать места и миры, о которых вы бы и не узнали. Вы узнаете, что внешний мир — это тоже вы. Вы становитесь кем-то другим, и когда возвратитесь в свой мир, то что-то в вас немножко изменится.

Эмпатия — это инструмент, который собирает людей вместе и позволяет вести себя не как самовлюбленные одиночки.

Вы также находите в книжках кое-что жизненно важное для существования в этом мире.

И вот оно:

— миру не обязательно быть именно таким. Все может измениться.

В 2007 году я был в Китае, на первом одобренном партией конвенте по научной фантастике и фэнтези. В какой-то момент я спросил у официального представителя властей: почему? Ведь НФ не одобрялась долгое время. Что изменилось?

Все просто, сказал он мне.

— Китайцы создавали великолепные вещи, если им приносили схемы. Но ничего они не улучшали и не придумывали сами. Они не изобретали. И поэтому они послали делегацию в США, в Apple, Microsoft, Google и расспросили людей, которые придумывали будущее, о них самих.

И обнаружили, что те читали научную фантастику, когда были мальчиками и девочками.

Литература может показать вам другой мир. Она может взять вас туда, где вы никогда не были. Один раз посетив другие миры, как те, кто отведали волшебных фруктов, вы никогда не сможете быть полностью довольны миром, в котором выросли. Недовольство — это хорошая вещь.

—.Недовольные люди могут изменять и улучшать свои миры, делать их лучше, делать их другими.

Другой способ разрушить детскую любовь к чтению, это, конечно, убедиться, что рядом нет книг. И нет мест, где дети бы могли их прочитать. Мне повезло. Когда я рос, у меня была великолепная районная библиотека.

Библиотеки — это свобода. Свобода читать, свобода общаться.

> **— Это образование (которое не заканчивается в тот день, когда мы покидаем школу или университет), это досуг, это убежище и это доступ к информации.**

Я думаю, что тут все дело в природе информации.

> 1) — Информация имеет цену, а правильная информация бесценна. На протяжении всей истории человечества мы жили во времена нехватки информации.
>
> 2) — В последние годы мы отошли от нехватки информации и подошли к перенасыщению ею.

Согласно Эрику Шмидту из Google, теперь каждые два дня человеческая раса создает столько информации, сколько мы производили от начала нашей цивилизации до 2003 года.

Это что-то около пяти эксабайт информации в день, если вы любите цифры.

Сейчас задача состоит не в том, чтобы найти редкий цветок в пустыне, а в том, чтобы разыскать конкретное растение в джунглях.

Нам нужна помощь в навигации, чтобы найти среди этой информации то, что нам действительно нужно.

Библиотеки — это места, куда люди приходят за информацией. Книги — это только верхушка информационного айсберга, они лежат там, и библиотекари могут свободно и легально обеспечить вас книгами. Больше детей берут книги из библиотек, чем когда-либо раньше, и это разные книги — бумажные, электронные, аудиокниги. Но библиотеки — это еще, например, места, где люди, у которых нет компьютера или доступа к интернету, могут выйти в сеть. Это ужасно важно во времена, когда мы ищем работу, рассылаем резюме, оформляем пенсию в интернете. Библиотекари могут помочь этим людям ориентироваться в мире.

Библиотеки — это ворота в будущее. Так что очень жаль, что по всему свету мы видим, как местные власти рассматривают закрытие библиотек как легкий способ сохранить деньги, не понимая, что они обкрадывают будущее, чтобы заплатить за сегодня. Они закрывают ворота, которые должны быть открыты.

Книги — это способ общаться с мертвыми. Это способ учиться у тех, кого больше нет с нами. Человечество создало себя, развивалось, породило тип знаний, которые можно развивать, а не постоянно запоминать. Есть сказки, которые старше многих стран, сказки, которые надолго пережили культуры и стены, в которых они были впервые рассказаны.

Необходимо поддерживать библиотеки. Использовать библиотеки, поощрять других пользоваться ими, протестовать против их закрытия.

Если вы не цените библиотеки, значит, вы не цените информацию, культуру или мудрость.

Вы заглушаете голоса прошлого и вредите будущему.

Мы должны читать вслух нашим детям. Читать им то, что их радует. Читать им истории, от которых мы уже устали. Говорить на разные голоса, заинтересовывать их и не прекращать читать только потому, что они сами научились это делать. Делать чтение вслух моментом единения, временем, когда никто не смотрит в телефоны, когда соблазны мира отложены в сторону.

Мы должны пользоваться языком. Развиваться, узнавать, что значат новые слова и как их применять, общаться понятно, говорить то, что мы имеем в виду. Мы не должны пытаться заморозить язык, притворяться, что это мертвая вещь, которую нужно чтить. Мы должны использовать язык как живую вещь, которая движется, которая несет слова, которая позволяет их значениям и произношению меняться со временем.

Писатели — особенно детские писатели — имеют обязательства перед читателями. Мы должны писать правдивые вещи, что особенно важно, когда мы сочиняем истории о людях, которые не существовали, или местах, где не бывали, понимать, что истина — это не то, что случилось на самом деле, но то, что рассказывает нам, кто мы такие. В конце концов, литература — это правдивая ложь, помимо всего прочего. Мы должны не утомлять наших читателей, но делать так, чтобы они сами захотели перевернуть следующую страницу.

Одно из лучших средств для тех, кто читает с неохотой — это история, от которой они не могут оторваться.

Мы должны говорить нашим читателям правду, вооружать их, давать защиту и передавать ту мудрость, которую мы успели почерпнуть из нашего недолгого пребывания в этом зеленом мире. Мы не должны проповедовать, читать лекции, запихивать готовые истины в глотки наших читателей, как птицы, которые кормят своих птенцов предварительно разжеванными червяками. И мы не должны никогда, ни за что на свете, ни при каких обстоятельствах писать для детей то, что бы нам не хотелось прочитать самим.

Все мы — взрослые и дети, писатели и читатели — должны мечтать. Мы должны выдумывать. Легко притвориться, что никто ничего не может изменить, что мы живем в мире, где общество огромно, а личность меньше чем ничто, атом в стене, зернышко на рисовом поле. Но правда состоит в том, что личности меняют мир снова и снова, личности создают будущее, и они делают это, представляя, что вещи могут быть другими.

Оглянитесь. Я серьезно. Остановитесь на мгновение и посмотрите на помещение, в котором вы находитесь. Я хочу показать что-то настолько очевидное, что его все уже забыли. Вот оно: все, что вы видите, включая стены, было в какой-то момент придумано. Кто-то решил, что гораздо легче будет сидеть на стуле, чем на земле, и придумал стул. Кому-то пришлось придумать способ, чтобы я мог говорить со всеми вами в Лондоне прямо сейчас, без риска промокнуть. Эта комната и все вещи в ней, все вещи в здании, в этом городе существуют потому, что снова и снова люди что-то придумывают.

Мы должны делать вещи прекрасными. Не делать мир безобразнее, чем он был до нас, не опустошать океаны, не передавать наши проблемы следующим поколениям. Мы должны убирать за собой, и не оставлять наших детей в мире, который мы так глупо испортили, обворовали и изуродовали.

Однажды Альберта Эйнштейна спросили, как мы можем сделать наших детей умнее. Его ответ был простым и мудрым. Если вы хотите, чтобы ваши дети были умны, сказал он, читайте им сказки. Если вы хотите, чтобы они были еще умнее, читайте им еще больше сказок. Он понимал ценность чтения и воображения. Я надеюсь, что мы сможем передать нашим детям мир, где они будут читать, и им будут читать, где они будут воображать и понимать.

***

№ 959

ZN,UA

Парламентские формальности. Потянет ли опальный Арахамия за собой премьера?

2025-01-22

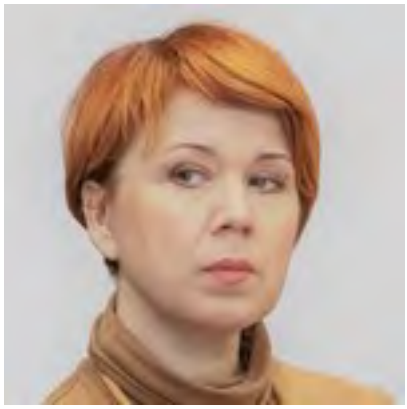

Инна Ведерникова Редактор отдела внутренней политики ZN.UA

Последние кадровые зачистки в финансовом блоке правительства, подробно описанные нами на прошлой неделе — сигнал о начале больших пертурбаций во власти. Давно сложившемуся триумвирату Арахамия—Шмыгаль—Гетманцев, Банковая отрубила финансовую голову и руководитель фракции «Слуга народа» Давид Арахамия утратил ключи от главного «госсейфа» — налоговой. До этого операционным «руководством» ГНСУ занимался глава профильного комитета парламента Даниил Гетманцев. *(Плюс офис президента с лета прошлого года напрямую контролирует таможню, а после захода на финмониторинг Филиппа Пронина — человека вице-премьера Алексея Кулебы — и его).*

Арахамия — большой лишний «рот», но его можно было бы еще какое-то время терпеть, если бы он сам сильно не подставился. Для Банковой очень болезненным стало расследованиежурналиста «Украинской правды» Михаила Ткача по «Карпатнефтехиму». Водитель главы президентской фракции способствовал съемке интервью в правительственном квартале? Как такое вообще возможно? Более того, зафиксировано, кто и как передавал документы, распечатанные из реестра налоговой. Это предательство из самого сердца команды.

Разговор президента с Давидом Арахамией, конечно, был очень нелицеприятным. Арахамии предъявили «игру» на стороне независимых СМИ, то есть противника. И ему нечего было ответить. Доверие восстановить уже невозможно. И все же это — всего лишь повод для резких движений Банковой по отношению к вотчине Арахамии, а не причина. Причина как раз в том, что в разгаре большая предвыборная оптимизация системы управления и потоков. И Банковая поставила на своего нового фаворита — вице-премьера Алексея Кулебу.

Но! В руках Давида Арахамии все еще «поводок» от премьера (он же многократно обеспечивал ***Шмыгалю*** неприкосновенность), а также необходимая для этого коробка с «кубиками» фракции и сателлитов, которые Арахамия тасует последние пять лет. Зная каждый на ощупь.

Для президента парламент — «побочка»:

> — Зеленский давно обесценил Верховную Раду, как отдельную ветвь государственной власти.

Однако **вымарать роль парламента из процесса перетасовок в Кабмине и принятия законов невозможно**. Как «шкурных», так и «евроинтеграционных».

Тем более что

> — принятие последних позволяет делать хорошую «мину» при такой себе игре как перед партнерами, так и перед электоратом.

Поэтому гаранту Конституции приходится соблюдать ее некоторые формальности и рубить головы в рамках «оптимизации» власти осторожно.

1. Президент и его фракция. Вместе невозможно и врозь никак

Некогда «рандомное» формирование *списка* «слуг народа» дало естественные побеги — несубъектную фракцию, обязанную лидеру всем.

— Зеленский напоминает кредитора, который через своих «коллекторов» выбивает из нардепов «долги».

За пять лет каденции парламента коммуникация президента со своей фракцией от командного размаха Трускавца, скукожилась до серых воспитательных зумов с малой фракцией в 30–40 депутатов. Без какой-либо надежды на обратную связь.

Основной месседж — его настроение, под которым стремление удержать власть, а значит, контроль над необходимым количеством «кнопок».

Однако «кнопки» давно и глубоко западают. Из этого обстоятельства выросло партнерство верхушки «слуг» с парламентскими группами-сателлитами («Довіра» и «За майбутнє!»), подпершими некогда мощное монобольшинство, а также постыдная необходимость пользоваться услугами не только оппозиции, но и остатков ОПЗЖ. С чужими не нужно нянчиться, а можно просто договариваться на взаимовыгодных условиях.

Внутри «слуг народа» сложились три условные группы.

1) — Первая— самая узкая из тех, кто еще надеются удержаться в команде президента, входя в состав малой фракции «слуг».

2) — Вторая — желающие остаться во власти, но уже смекнувшие, что у Зеленского им не светит, находятся в активном поиске нового политического локомотива.

3) — Участники третьей группы хотят побыстрее сдать мандат и заняться своими бизнес-делами — тоже достаточно распространенный план. Особенно на фоне всеобщего страха получить «по голове», если свои счета власти выставят военные.

Первая волна разочаровавшихся парламентских «слуг-уклонистов» сформировалась еще год назад, когда на столе у вице-спикера Александра ***Корниенко*** лежали 60 заявлений о сложении мандатов.

Тогда напор прозревших «слуг народа» удалось сдержать.

Однако

— «тихий саботаж» сдержать невозможно.

Тягучая атмосфера «дембеля» — явление не столько политическое, сколько психологическое.

Все знают, что разбитый непланируемо долгим плаванием «корабль» «Слуга народа» скоро зайдет в док и будет разобран на запчасти. Его капитану и команде вместе уже невозможно, но и врозь пока никак.

Ты помнишь как все начиналось... Трускавец, октябрь 2021 г.

Деньги перестали быть ключевой мотивацией для голосований «слуг», да и предложений в силу ограниченности ресурсов Банковой стало на порядок меньше.

Однако никакая стимуляция не нужна, если сегодня перед депутатом встает вопрос его личного будущего.

«Отмена поправок Лозового» — потенциальная проблема для многих.

Значит, голосов не нашлось даже на включение законопроекта в повестку дня. Как нет их и для ряда важных для президента законопроектов.

1) — Так был провален законопроект №11146 о размещении, проектировании и строительстве энергоблоков №3 и №4 Хмельницкой атомной электростанции.

В этом же списке

2) — хождение с бубном вокруг законопроекта №11469 о двойном гражданстве. Как аукнется, так и откликнется.

Фракция так и не научившаяся служить народу и не боровшаяся за свою субъектность «растворяется» в договорняках, дрязгах и конфликтах.

На сегодня заблокированы два ключевых парламентских комитета.

Помимо

1) — ***комитета по вопросам правоохранительной деятельности*** во главе с Сергеем ***Ионушасом*** («аватар» замглавы ОПУ ***Татарова***),

2) — с октября не функционирует ***комитет по вопросам организации государственной власти, местного самоуправления, регионального развития и градостроительства***, которым руководит глава партии «Слуга народа» Елена ***Шуляк***.

Ее очевидный политический «дрейф» в команду некогда скинутого за борт экс-вице-премьера Александра ***Кубракова*** не располагает сидеть на «двух стульях» в уже неродной партии.

Тем более что

— это сидение не дало никакого результата, кроме коррупционных скандалов, компрометирующих в том числе президента.

Сама ***Шуляк***, по информации наших источников в комитете, готова подать в отставку (не дожидаясь голосования в зале по процедуре), но при условии сложения депутатского мандата.

— Вряд ли ей дадут красиво уйти в команду Кубракова. Которого, кстати, Банковая на всякий случай решила слегка приобнять, сделав советником министра обороны.

Сателлиты «Довіра» и «За майбутнє!» вообще «не парятся».

— Им выгодно как нынешнее положение, так и развал расползающегося большинства. «Те же яйца, только в профиль». Но с ***«бонусом коалиционной квоты в Кабмине»***.

Но мы ж понимаем, что **правительство народного доверия ни с Петром Порошенко, ни с Юлией Тимошенко Зеленский создавать не намерен.**

Для него логично, в целях экономии внутренних ресурсов, сберечь в парламенте существующий расклад.

И легкий, искрометный, а главное договороспособный Давид ***Арахамия***, долгое время выполняя функцию «клея», очень устраивал президента.

2. Зачем Арахамия, если есть Стефанчук?

«Они на одной волне, что экономит не только время решения вопросов, но и обеспечивает психологический комфорт президенту, — рассказывает наш источник на Банковой о взаимоотношениях главы фракции и президента.

1) — Но в какой-то момент, по-видимому, Давид увлекся. Его экономический интерес перевесил здравый смысл.

2) — Арахамия «откусил» от бюджетного «пирога» везде где только мог, включая «контроль» за сигаретным и другими рынками».

До сих пор размен «аппетита» главы президентской фракции на стабильность большинства казался Банковой равнозначным.

3) — Тем более что «пирог» большой и всем есть куда вгрызаться.

Поэтому

4) — три года войны блокирование тех же налоговых накладных в пользу Давида ***Арахамии*** и отставного нардепа Игоря ***Абрамовича*** руками главы профильного комитета Даниила ***Гетманцева*** и своего человека во главе налоговой не замечалось.

Еще раз:

— все говорит о том, что **очевидная циничная коррупционная схема, подложенная под бизнес всей страны, на ровном месте сформировавшая тень с миллионными откатами организаторам, толерировалась президентом**.

И только замаячившие на горизонте выборы (когда бы они в итоге ни состоялись) и связанная с этим необходимость выполнения задач, поставленных перед вице-премьером Алексеем ***Кулебой***, похоже, заставили Зеленского обесточить Арахамию и перевести течение ключевых финансовых «потоков» под контроль офиса.

Не государства. Офиса.

Насколько решительно Банковая намерена «размахивать» мечом перед раненным «драконом», станет понятно совсем скоро.

Тем более что у руководителя фракции уже заметно отросла новая «голова» — ***Арахамия*** сблизился с главой СБУ Василием ***Малюком***.

— Их дружба против ***Ермака***, у которого на ухе «сидит» генерал ***Поклад*** (говорят «копает» и под ***Малюка***, и под главу ГУР ***Буданова***), объяснима.

Малюк прекрасно понимает, что снять с должности его может только Рада. А Верховной Рады без ***Арахамии*** как бы и нет.

А кто может «догнать» Арахамию? Ну, не ГБР же…

Сигналы о том, как мощно растет желание ***главы офиса*** президента закрыть парламентские формальности, рвется наружу из всех ***пробанковских ТГ-помоек***:

— «Под Арахамией «зашаталось» так, как не шаталось никогда. Подавится, как Саша-стоматолог в свое время. В идеале нужно забрать те десятки миллионов, которые он заработал на войне, и отдать ВСУ». Медиа-киллеры начали активно формировать общественное мнение в отношении главы президентской фракции. И, по-видимому, это только начало.

Спикер парламента Руслан Стефанчук

О том, как может быть больно, хорошо знает спикер Руслан Стефанчук, который не так давно прошел «чистилище» ТГ-киллеров.

Однако, «обварившись», Стефанчук, как в известной сказке, лишь помолодел.

— Спикер сумел не только психологически собраться, но и так сконцентрироваться на работе, что 248 депутатов парламента проголосовали за токсичный и коррупционный законопроект №6013.

Этот кейс смело ложится в заглавие политического портфолио спикера.

Мы подробно писали о «достоинствах» законопроекта, включая

1) — скрытую приватизацию государственных и коммунальных предприятий,

2) — бездумную отмену Хозяйственного кодекса, а также

3) — вкинутую в законопроект прямо перед голосованием поправку об отмене штрафов недобросовестным поставщикам Министерства обороны.

Скандал в медиа был большой.

Впрочем, как и инструментарий *спикера-лоббиста*:

— начиная с личного обзвона депутатов и заканчивая обещанием органам местного самоуправления следом за этим законом внести новый, который отменит все антиконституционные нормы №6013.

В сети достаточно неофициальных версий, поясняющих такую настойчивость Стефанчука, но нас в данной истории, как и Банковую, интересует исключительно результат.

Если Стефанчук без Арахамии смог протащить через зал такую «пахучку», то зачем Арахамия?

Но есть нюанс.

Фамилия депутата, который нейтрализовал самую скандальную поправку в законе по поставщикам и МО (речь о внесении поправки в Бюджетный кодекс, уже поддержанной профильным комитетом) — ***Арахамия***.

Выходит, что глава фракции по сути дал основание президенту не ветировать уже ставший в публичной плоскости токсичным закон, а значит, еще раз показал, насколько тонко продолжает играть.

Так что

— если Зеленский подпишет законопроект, это совсем не значит, что новым «суперклеем» большинства в парламенте станет Стефанчук.

3. Внутри премьериады. Битва между Шмыгалем и Кулебой

По сути, мы говорим о параллельно разворачивающемся *сражении между Ермаком и Арахамией*.

Нет Арахамии — нет Шмыгаля. Аксиома.

— Вы, конечно, помните длинный список ярких претендентов от Банковой на замену премьеру, который каким-то чудесным образом прирос к креслу на Грушевского. Витренко, Федоров, Чернышов, Кубраков, Свириденко…. Все мимо.

И вот теперь — ***Кулеба***.

Вице-премьер получил от президента «мандат» на ресурсную и административную организацию выборов.

Кулеба уже сделал достаточно большое количество заявлений, организовал команду в ключевом Министерстве развития громад и территорий и «провел» своих людей на налоговую, финмониторинг и КГВА.

Не побоимся предположить даже, что

— прямым инициатором первого удара по финансовой голове триумвирата *«Арахамия—Шмыгаль—Гетманцев»* был именно Кулеба, который, взяв на себя обязательства перед президентом, должен был получить инструменты для их выполнения.

Однако

— помимо *финансов*, ключевое в подготовке к выборам — договоренности Банковой с *органами местного самоуправления* (ОМС).

Административный ресурс никто не отменял.

А силами глав областных государственных администраций тут не обойдешься. Поэтому для Кулебы критично важно налаживать долгосрочный контакт с регионами и громадами-миллионниками.

3. Ну, и каковы успехи владельца «мандата» от президента?

Президент Владимир Зеленский и ныне уже Вице-премьер-министр по восстановлению Украины -Министр развития громад и территорий Алексей Кулеба, май 2022 г.

(1) Во-первых, «реверс».

В ПРАВИТЕЛЬСТВЕ ХОТЯТ ПЕРЕВЕСТИ НА МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ ОПРЕДЕЛЕННЫЕ КОНСТИТУЦИЕЙ ПОЛНОМОЧИЯ ГОСУДАРСТВА ПО БЕЗОПАСНОСТИ И ОБОРОНЕ

Документ Комментарий ZN

16 января, 2025, 11:26 Поделиться

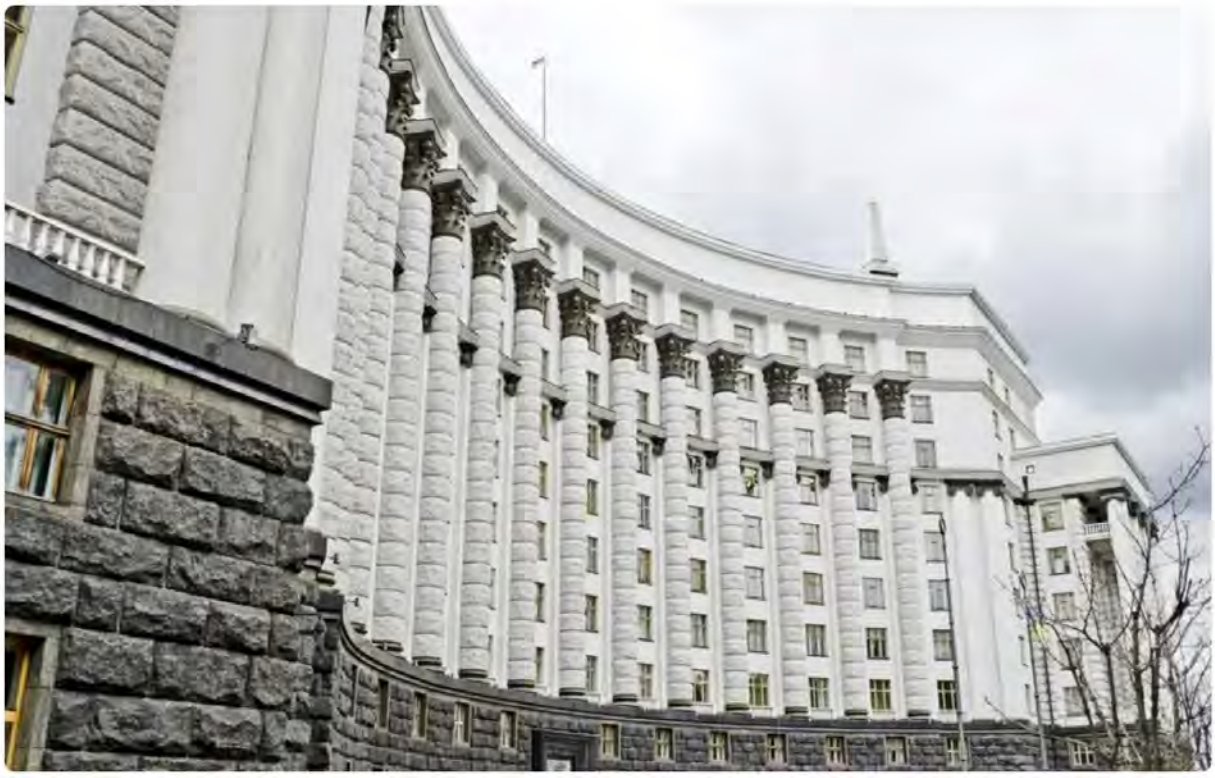

— Когда противостояние местного самоуправления и центральной власти достигло пика, премьер ***Шмыгаль*** мастерски переложил ответственность на вновь назначенного «фаворита» Банковой, заявив, что решение будет принимать вице-премьер ***Кулеба***.

В итоге деньги реверсной дотации остались только у прифронтовых громад. А возвращение реверса городам-миллионникам стало вводным условием мэров для возможных предвыборных переговоров с Банковой. Плюс — требование свободно распоряжаться бюджетом и выезжать за границу. Это Алексею Владимировичу для информации.

(2) — **Во-вторых, вышеупомянутый законопроект №6013 напрямую ударил по громадам и их возможности создавать коммунальные предприятия.**

КУЛЕБА ПРЕДЛОЖИЛ ОТДАТЬ КОММУНАЛЬНЫЕ ПРЕДПРИЯТИЯ ПОД КОНТРОЛЬ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТОРОВ

ZN.UA ЭКСКЛЮЗИВ

19 декабря, 2024, 12:26 Поделиться

— Местные власти были основными критиками законопроекта. Заявление Кулебы нашему изданию о рисках отдавать частникам ГП и КП парламент пропустил мимо ушей. Но вице-премьер сильно и не настаивал, ссылаясь на переходный период, которого на самом деле в законе нет. Пока Стефанчук «самоутверждался», Рада продолжала рушить отношения Кулебы с ОМС.

(3) — **В-третьих**, на прошлой неделе Минобороны, как утверждают наши источники в правительстве,

— по команде ***Шмыгаля*** внесло в Кабмин постановление **о выплатах военнослужащим из местных бюджетов. Снова скандал, о котором *Кулеба* узнал из медиа**.

(4) **В-четвертых, под ударом оказались субвенции и дотации, заложенные под министерство *Кулебы* для «ручного» распределения и предвыборного торга с громадами.**

— Опять-таки, по словам источника, Шмыгаль дал команду главе Минфина и его заму не согласовывать ни одну депутатскую инициативу, которая касается выделения дополнительных финансов ОМС.

Более того, когда уже заложенные деньги не использованы, то последующие решения будут принимать Кабмин и парламент, а значит, Шмыгаль и Арахамия.

Оценили красоту игры?

Алексей ***Кулеба*** такими темпами не только очень быстро покинет список претендентов на кресло премьера, но и в статусе вице-премьера, скорее, лишится всякой возможности гарантировать президенту выполнение взятых на себя обязательств по выборам:

— По причине глубокого конфликта с местными властями.

А **подготовка к президентским и парламентским выборам, когда бы они ни состоялись, у команды Зеленского — приоритет №1**.

…Таким образом, несмотря на усилия главного менеджера страны Андрея ***Ермака*** и его «ручных» ТГ-каналов, натравленных на завершение «операции» по устранению ***Арахамии*** с политического и финансового поля, президент все еще не закрыл свои двери перед главой фракции.

Более того,

— после участия в одном из массовых инаугурационных завтраков/обедов с вновь избранным американским президентом, у Давида Арахамии запланирован целый ряд челночных поездок в Штаты для проведения неформальных переговоров. (Хотя тут можно еще погадать, от имени какого будущего кандидата в президенты будет действовать Арахамия…)

Так или иначе, но отдельный «трек» Арахамии с республиканцами, раздражавший Зеленского до избрания Трампа, сейчас оказался кстати.

Особенно на фоне известных «успехов» Ермака, слетавшего за океан в декабре.

Вероятно, **Арахамия останется в игре ровно до того момента, пока президент,**

1) — во-первых, не попадет внутрь предметного диалога с командой Трампа.

2) — Во-вторых, не примет окончательного решения заменить многовекторного «пластилинового» ***Шмыгаля*** на только своего (и Ермака) «оловянного» ***Кулебу***.

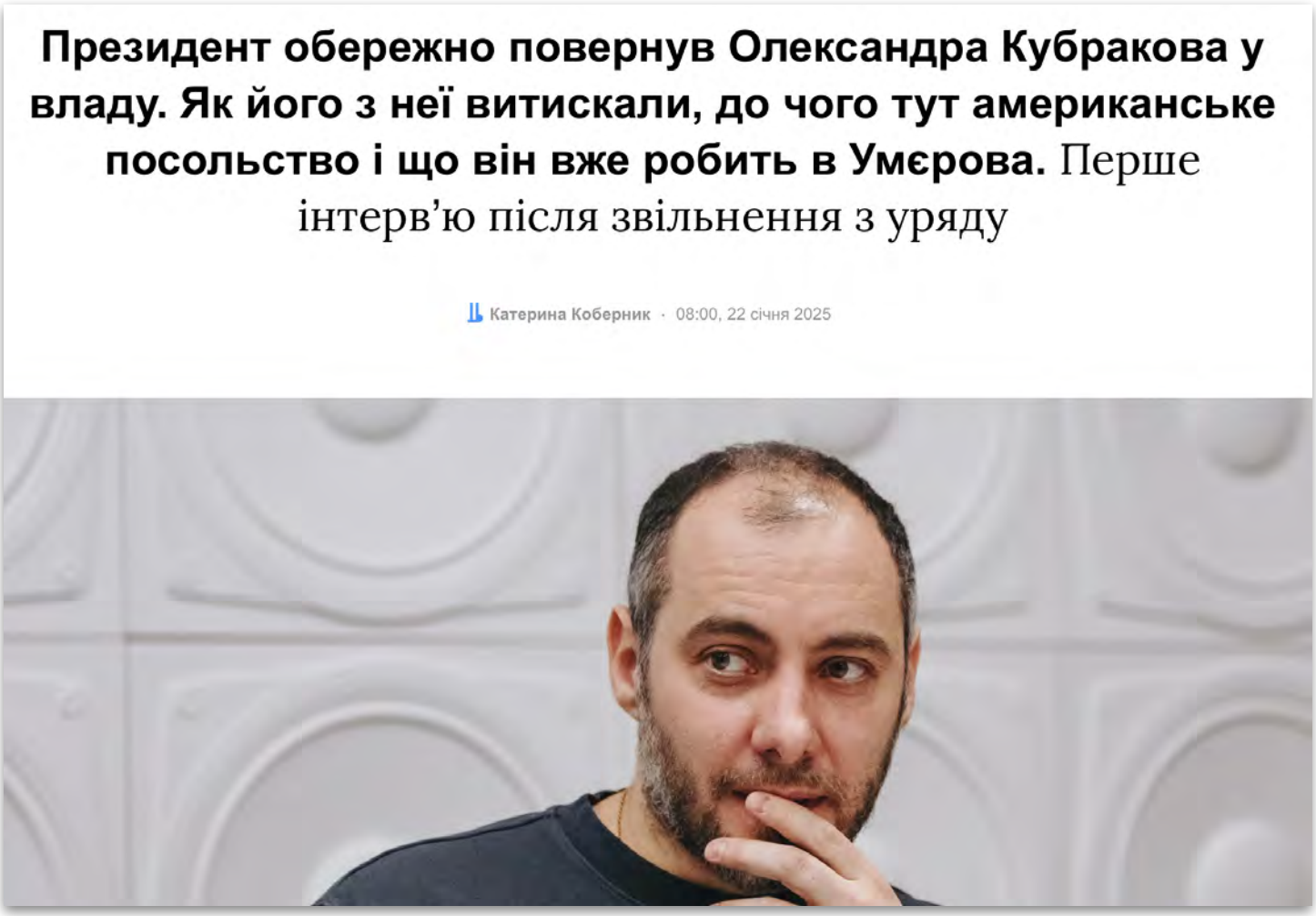

(Возвращение ***Кубракова*** в команду и его паркетное интервью изданию «Бабель», растиражированное ТГ-каналами, близкими к Банковой, лишь подтверждает серьезность намерений президента. «Спойлер: во всем виноват Шмыгаль»).

3) — В-третьих, не «дотестирует» спикера ***Стефанчука***, как стратегическую замену Арахамии в парламенте.

Стефанчук, конечно же, не сможет стать таким блестящим коммуникатором, каковым является действующий глава фракции.

Давид Арахамия никогда не забывает о своих интересах, но всегда учитывает и пожелания других людей.

Из ста кусков «торта», он «откусит» от каждого и ему за это еще и спасибо скажут. На что Стефанчуку не хватит ни опыта, ни ресурса, ни внутреннего таланта. Остапом Бендером стать нельзя, им нужно родиться.

Но ***Стефанчук*** **может стать надежным «кирпичом» в новой конструкции Банковой, которая решила пойти на второй срок.**

***

№ 960

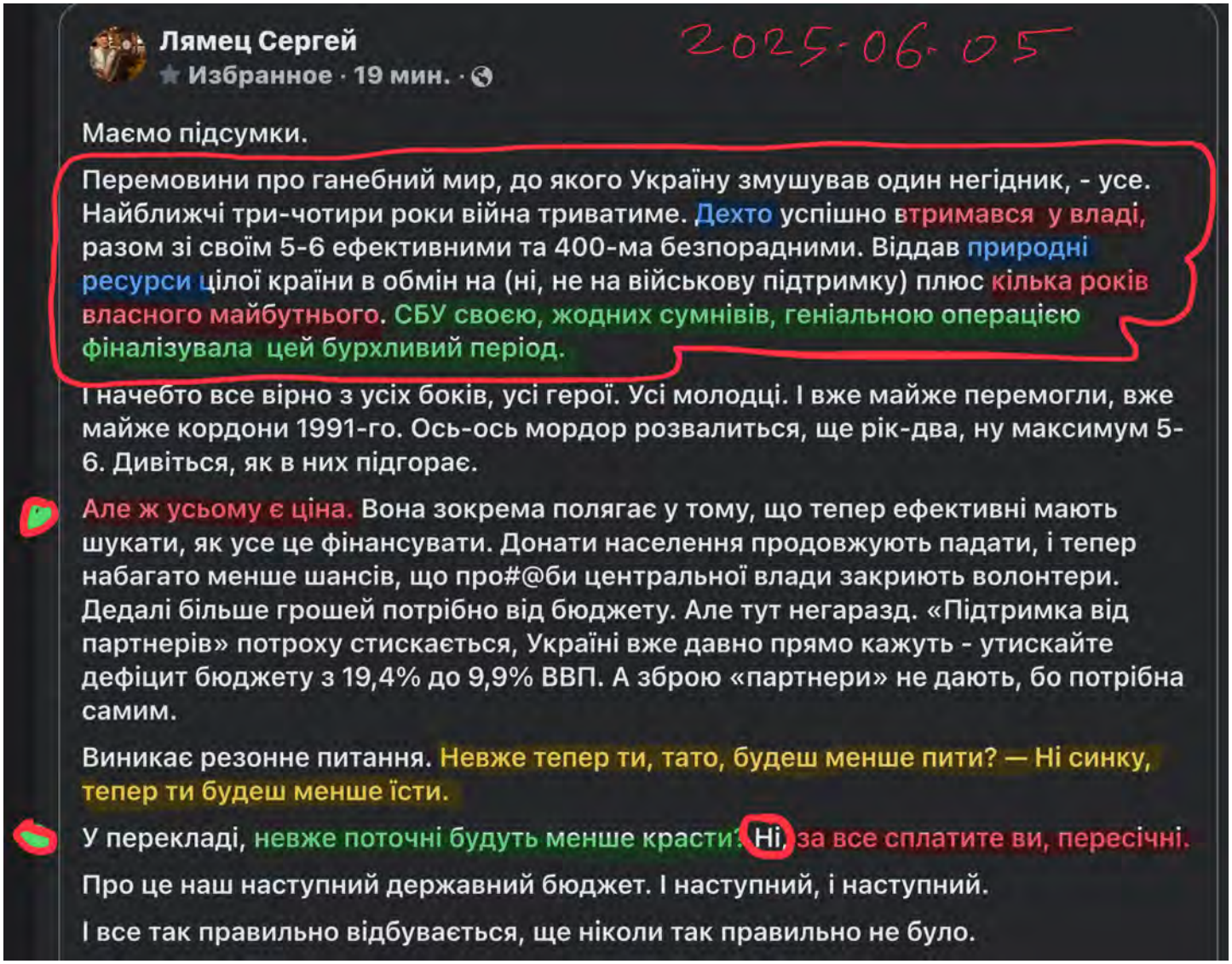

***

№ 961

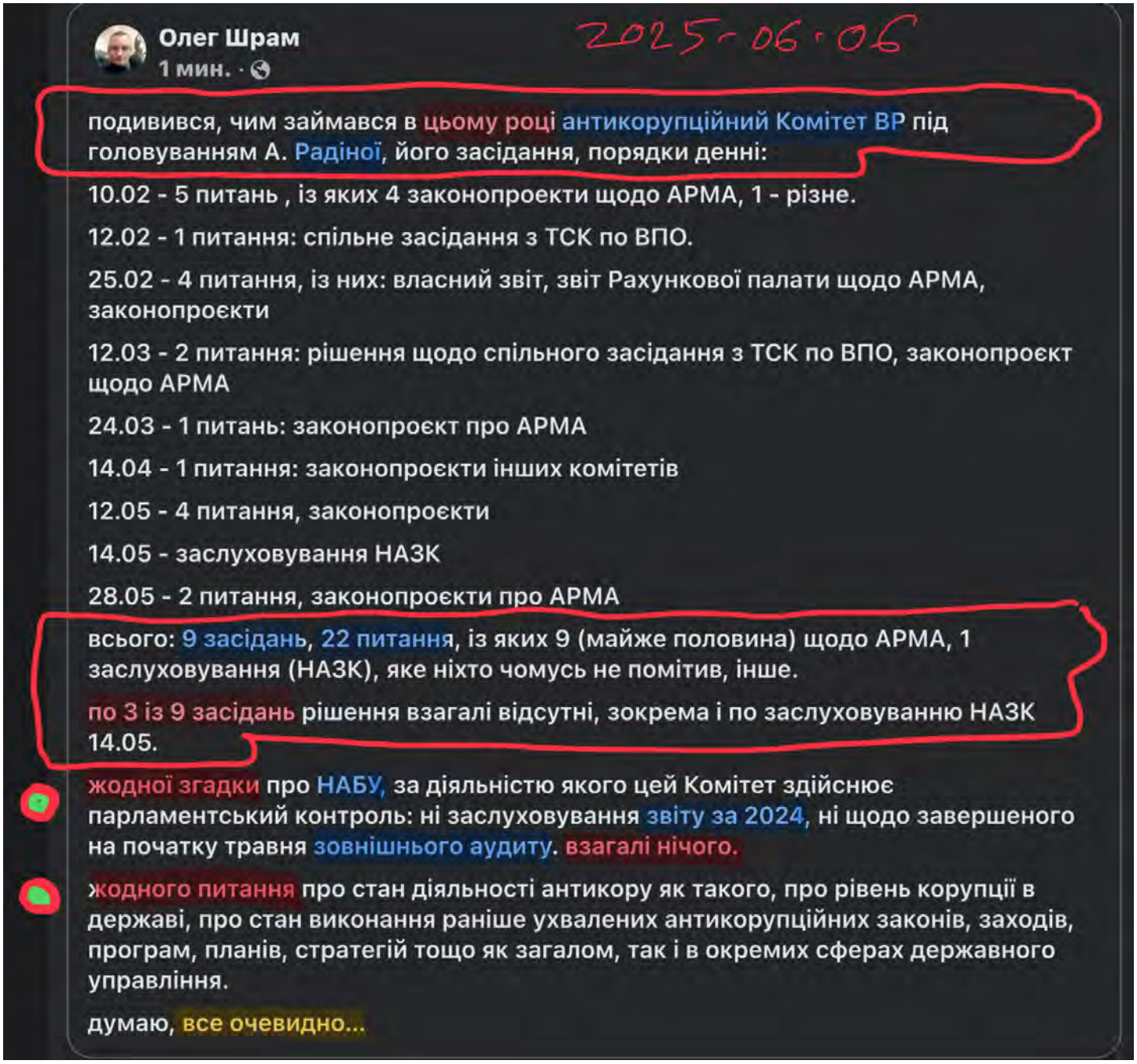

***

№ 962

Розповів НВ нові новини з фронту, де корумпанти перемагають антикорупціонерів

https://www.youtube.com/watch?v=VZJsArWWaJ0

2025-06-08

Ніколов

В умовах коли Трамп насаджує корупцію і згорнув всю підтримку України, залишивши нас з слабкодухими європейцями, то наші злодії не могли не скористатись вікном можливостей.

(1) Вже забили на реформу ***митниці*** і призначення нового керівництва.

(2) Прямо сьогодні, зранку на Трійцю, дуже відверто забили на ***вибори голови Бюро економічної безпеки*** (там в фінал конкурсу вийшли тільки детективи НАБУ, а друге НАБУ та ще й в такому органі як БЕБ Банковій ніяк не улибається, тому українська частина конкурсної комісії тупо заморозила процес до безкінечності).

(3) Плюс деякі детективи НАБУ і прокурори САП осмілились тронути людину з прізвищем ***Міндіч*** і не тільки за продєлкі на обленерго. І це після того як домахались до ***Смірнова***, хоч і колишнього, але все-таки говорливого носія секретів.

В умовах коли захищають навіть голову АМКУ ***Кириленка*** (ну от хто він Зеленському? Я справді не знаю) – то за ***Міндіча*** взагалі можуть запхати червоні лінії в дупу.

Ті хто поруч зі мною знають коли я вперше і чому спрогнозував, що ***Офіс президента*** **розвалить антикор**.

> — Для мене було лише питанням часу, коли я почую, що на Печерських пагорбах вже оселилась ідея повного зносу тріади ***НАБУ+САП+ВАК***С. І ось цими днями я почув такі розмови.

Не знаю наскільки це елегантно і законно буде зроблено.

У ***Татарова*** нарешті є можливість показати чого він вартий без мізків Портнова, які зараз портяться десь у морзі.

Тепер НАБУ і де-юре і де-факто не можуть бути «американськими посіпаками», бо Трампу глибоко насрать на цю вітрину демократії в Україні.

Американському президенту не треба виправдовуватись перед американськими виборцями за підтримку України і показувати на прикладі НАБУ як працюють інвестиції в демократичні реформи.

Бо **Трамп вже ніхєра не дає і взагалі йде звідси.**

***

№ 963

Купер як фахівець і з повітряної війни не міг обійти увагою відеозвіт про операцію «Павутина» від СБУ. На його основі аналітик описує кожен знищений літак, а наприкінці робить висновок: удари по авіабазах «завдали великої шкоди російському флоту стратегічних бомбардувальників», а ще операція «дуже важлива» та «надзвичайно ефективна». Радіємо, пишаємося – і тримаємося.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/bean-counting

Переклад: Ірина Жигалюк, Катерина Соболева

Редакція: Антоніна Ящук

Том Купер

Підрахунок слоненят

2025-06-05

Усім привіт!

Учора через кілька годин після виходу мого матеріалу про розмір російського бомбардувального флоту СБУ нарешті оприлюднила «огляд» усіх ударів БПЛА 1 червня.

ВІДЕО: https://youtu.be/y-ksNjIAkJo

Найкраще в цьому відео те, що воно здебільшого чітке і достатньо тривале, щоб можна було ідентифікувати кілька літаків. На мою думку, це також має вирішальне значення для оцінки результатів операції «Павутина» від 1 червня 2025 року.

Як завжди почну з початку – а вам, шановний читачу, і мені залишається лише сподіватися, що я не схибив у нотатках...

1. АЕ «Оленья»

Відео починається з загальновідомої серії ударів по 4 Ту-95МС і одному Ан-12 (тепер ми знаємо: це був Ан-12, а не Ан-22) на аеродромі Оленья («авіабаза під дощем»). Напис «FAILSAFE», який видно на цих кадрах, означає, що БПЛА перебували в автономному режимі (керовані штучним інтелектом, а не людиною-пілотом

1.) Я не певний щодо ідентифікації першого Ту-95МС. Це міг бути Борт 21, серійний номер RF-94121, «Самара», або Борт 18, серійний номер RF-94131 («ім'я» невідоме). Важливо те, що він був завантажений крилатими ракетами Х-101. При цьому: літак був не тільки повністю боєздатним, а й перебував у процесі підготовки до бойового вильоту – завдання удару по Україні. І його підірвали. Просто ідеально.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

2.) Далі ми бачимо дві або три атаки на Ту-95МС Борт 14, серійний номер RF-94132, «Воронеж». Це був один зі старих літаків, але він виявився першим бортом, підбитим під час цієї атаки. «Найприємніше» у цьому влученні: літак був завантажений крилатими ракетами Х-101, тобто готовий до вильоту, і його вразили (двічі), спричинили займання і знищили.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2, 3]

3.) Потім ми бачимо ще один удар по Ту-95МС, згаданому в пункті 1 (я не впевнений, який саме це був літак), за яким послідував удар по Ту-95МС, я думаю, що це був Борт 11, серійний номер RF-94127, «Воркута». Це був відомий літак, який брав участь у багатьох авіашоу, днях відкритих дверей тощо у 1990-х і 2000-х роках. Найголовніше: він теж готувався до бойового вильоту, на ньому були встановлені пілони для Х-101... і його знищили.

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

4.) Далі ми бачимо удари по двох Ту-22М-3. На жаль, їхні номери були зафарбовані, і ідентифікація неможлива, але принаймні один з них точно зазнав влучання (можливо, двома БПЛА).

5.) Нарешті, ми бачимо транспортний літак Ан-12, бортовий номер 11 (це точно не Ан-22: цей тип набагато більший). Літак, який, ймовірно, використовувався для перевезення Х-101 з заводу на АЕ «Оленя». Його також знищено.

[ЗОБРАЖЕННЯ 5]

Загальний результат атаки на АЕ «Оленя» підтверджується цим супутниковим знімком:

[ЗОБРАЖЕННЯ 6]

(До речі, четвертим Ту-95МС, знищеним під час цього удару, його видно у верхньому лівому кутку супутникового фото, був Борт 22, серійний номер RF-94257, «Челябінськ». Один з трьох останніх випущених літаків цього типу. Очевидно, його знищено).

2. АЕ «Іваново»

6.) Потім відео переходить до удару по двох А-50 АВАКС на аеродромі Іваново:

[ЗОБРАЖЕННЯ 7]

Обидва зазнали влучання в укриття для радіолокаційної станції.

І так, принаймні найближчий з них обкладений шинами, що багато хто інтерпретує як ознаку, що борт «робочий». Однак мушу вас розчарувати: зверніть увагу на відсутність двигунів, відсутність інших частин, відсутність бортів і наявність «радянських червоних зірок» (використовувалися до середини 1990-х років; відтоді «російські червоні зірки» використовуються як національне маркування: вони обведені синім кольором).

Висновок напрошується один: ці два літаки не використовувалися протягом тривалого часу. Їх «розібрали на запчастини» і залишили іржавіти.

(І ні: вони більше не придатні бути навіть джерелом запчастин. Пам'ятайте, що – дякуємо Артуру за нагадування – до складу екіпажів оригінальних А-50 входило три інженери, які відповідали лише за ремонт електроніки під час польоту. Тому що вона дуже часто виходила з ладу. Думати, що в цих двох літаках залишилося щось корисне... ем... не дуже випадає).

3. АЕ «Бєлая»

7) Далі у відео – кадри ударів по шести, можливо, семи Ту-22М-3 на авіабазі «Бєлая». Як мінімум один БПЛА промазав, але значна частина – влучили, і більшість літаків були не лише ушкоджені, а й підпалені. І справді, загальне враження таке, що «палає вся база». На це втішно дивитися, якщо врахувати, скільки мирних жителів в Україні загинуло внаслідок атак цих літаків.

[ЗОБРАЖЕННЯ 8]

При цьому – незалежно від щільності покриття автошинами – щонайменше два уражені Ту-22М-3, схоже, не літали вже досить давно. Насамперед через нестачу ракет Х-32, а ще – після того, як українці вдарили по одному з бомбардувальників Ту-22М-3 у квітні минулого року. Попри усю «видовищність» цієї атаки, її результат «гарний, але не такий важливий».

Шкода, що пілоти, які керували дронами, не приділили увагу низці явно справних транспортних літаків Іл-76 та заправників Іл-78 – їх видно на задньому плані. На щастя, що вони не проігнорували Ту-95МС.

8) Власне, далі на шляху – дві атаки на Ту-95МС борт 22, серійний номер RF-94120, «Козельск»; зрештою бомбардувальник, споряджений ракетами Х-101, вибухнув:

[ЗОБРАЖЕННЯ 9, 10]

9.) Інші кадри (вони не мають певної послідовності) показують удари по ще двох або трьох Ту-95МС на авіабазі «Бєлая». На жаль, жодного з цих літаків я не зміг ідентифікувати. Можу лише сказати, що принаймні один чи два бомбардувальники мали пілони для Х-101 (і власне, ракети були на них встановлені):

[ЗОБРАЖЕННЯ 11]

Варто додати, що, судячи з цього супутникового знімку, зробленого після удару, усі чотири Ту-95МС, атаковані на авіабазі «Бєлая», були знищені:

[ЗОБРАЖЕННЯ 12]

4. Висновки

Загалом, дане відео демонструє наступне:

Авіабаза «Олєнья»:

4 Ту-95МС

1 Ту-22М-3

1 Ан-12

Авіабаза «Іваново»:

2 А-50

Авіабаза «Бєлая»:

4 Ту-95МС

6 Ту-22М-3

А якщо врахувати повідомлення про ще три підбиті Ту-22М-3 на авіабазі «Дягілєво», то загальна кількість виглядає так:

- **8 Ту-95МС** (усі 8 були повністю придатні для виконання завдань, щонайменше 6 – завантажені Х-101. Це становило 70-100% від тієї частини російського парку Ту-95МС, що «найчастіше виконувала повітряні місії», а, отже, це «найкраща частина» – і найбільший успіх операції);
- 7 (або 10) Ту-22М-3 («у гарномі стані», але їх знищення не таке важливе, як Ту-95МС);
- 2 А-50 («намарно»; обидва роками не працювали та були не придатні навіть як джерела запасних частин);
- 1 Ан-12 («просто транспортний літак»).

Разом: 8 Ту-95МС, 7-10 Ту-22М-3, 2 А-50, 1 Ан-12.

У «війні на виснаження» – а саме таким зараз є цей конфлікт

– вирішальним є знищення тих елементів, які ворог не може замінити або має із цим серйозні проблеми.

Росіяни не можуть замінити жодного з цих літаків – вони не виробляються вже 25 років (або й довше).

У випадку з А-50 неможливо навіть робити капітальний ремонт та відновлення;

у випадку з Ту-95МС це вартує багато часу та грошей. Авіаційна промисловість росії ще до вторгнення в Україну потерпала від нестачі кваліфікованої робочої сили, а після вторгнення має постійно зростаючі проблеми з імпортом західних високих технологій, необхідних для авіоніки та озброєння

(приклад: А-100 – проєкт модернізації А-50 – був згорнутий через їх відсутність, а проєкт Су-57 «прямує в нікуди»).

З цієї точки зору удари по Ту-22М-3 – це було «гарно» (близько 30% бомбардувальників, про які відомо, що вони «експлуатувалися у 2022-2023 роках», були уражені, але вони вже понад рік переважно не використовуються), а

— удари по двох А-50 – «абсолютно безглуздо» (обидва не працювали десятиліттями).

Але **удари по Ту-95МС завдали великої шкоди російському флоту стратегічних бомбардувальників.**

1) — **Знищено не лише близько 50% літаків, які «регулярно вилітали», а**

2) — **й 70-100% «повністю придатних до виконання завдань».**

3) — **Також знищено приблизно місячний запас ракет Х-101.**

Це означає, що така загроза неактуальна для України щонайменше на місяць, а може і довше. Що буде далі – залежить від того, скільки «своїх» грошей пудінг готовий вкласти у ремонт флоту... а також скільки часу знадобиться на виробництво нових Х-101.

Винятковим є спосіб, яким безпілотники були контрабандно ввезені до росії, щоб потім здійснити майже одночасні атаки на авіабази, розташовані так далеко одна від одної (цей урок неодмінно засвоїть багато країн та недержавних суб'єктів) – так, власне, саме цей момент зробив цю атаку водночас «дуже важливою» та «надзвичайно ефективною».

***

№ 964

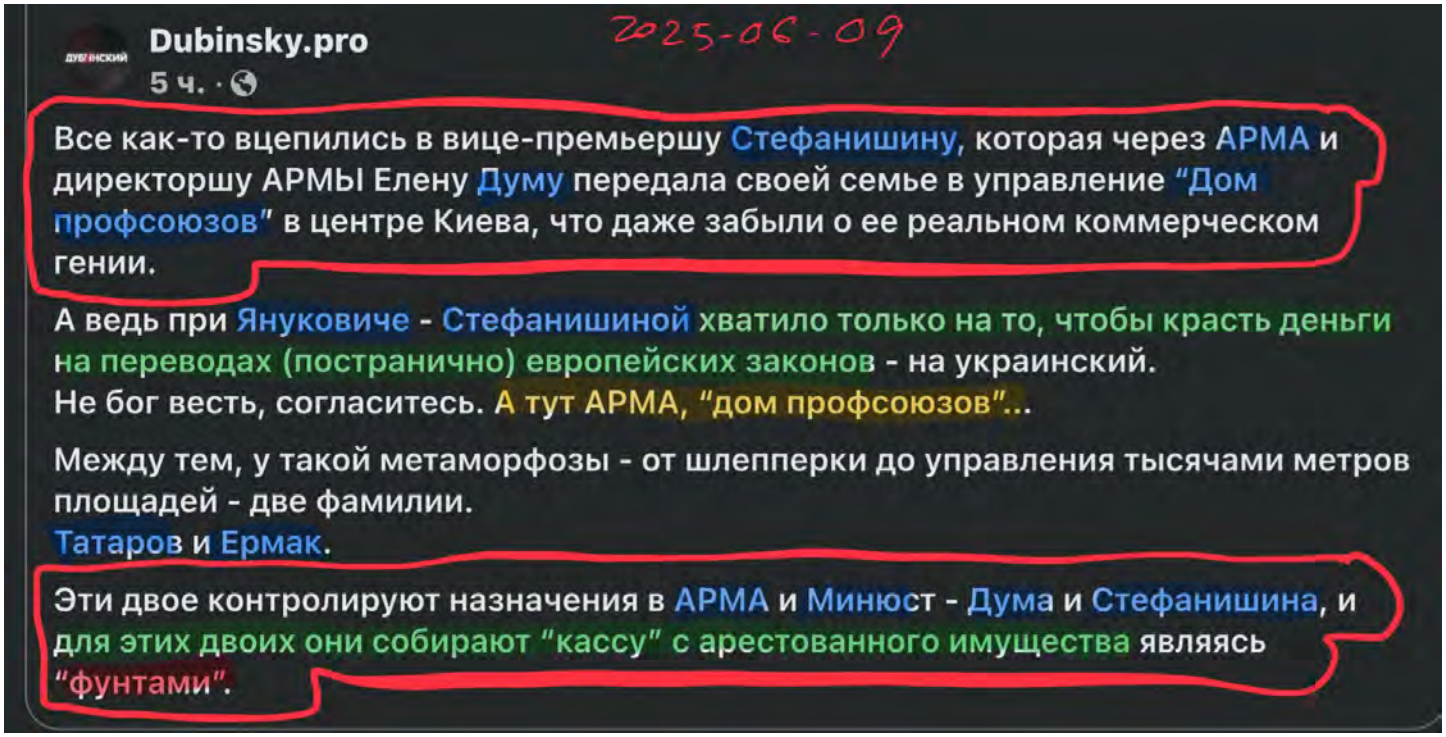
Dubinsky.pro
2025-06-09
5 ч. ·
Все как-то вцепились в вице-премьершу Стефанишину, которая через АРМА и директоршу АРМЫ Елену Думу передала своей семье в управление "Дом профсоюзов" в центре Киева, что даже забыли о ее реальном коммерческом гении.
А ведь при Януковиче - Стефанишиной хватило только на то, чтобы красть деньги на переводах (постранично) европейских законов - на украинский.
Не бог весть, согласитесь. А тут АРМА, "дом профсоюзов"...
Между тем, у такой метаморфозы - от шлепперки до управления тысячами метров площадей - две фамилии.
Татаров и Ермак.
Эти двое контролируют назначения в АРМА и Минюст - Дума и Стефанишина, и для этих двоих они собирают "кассу" с арестованного имущества являясь "фунтами".

***

№ 965

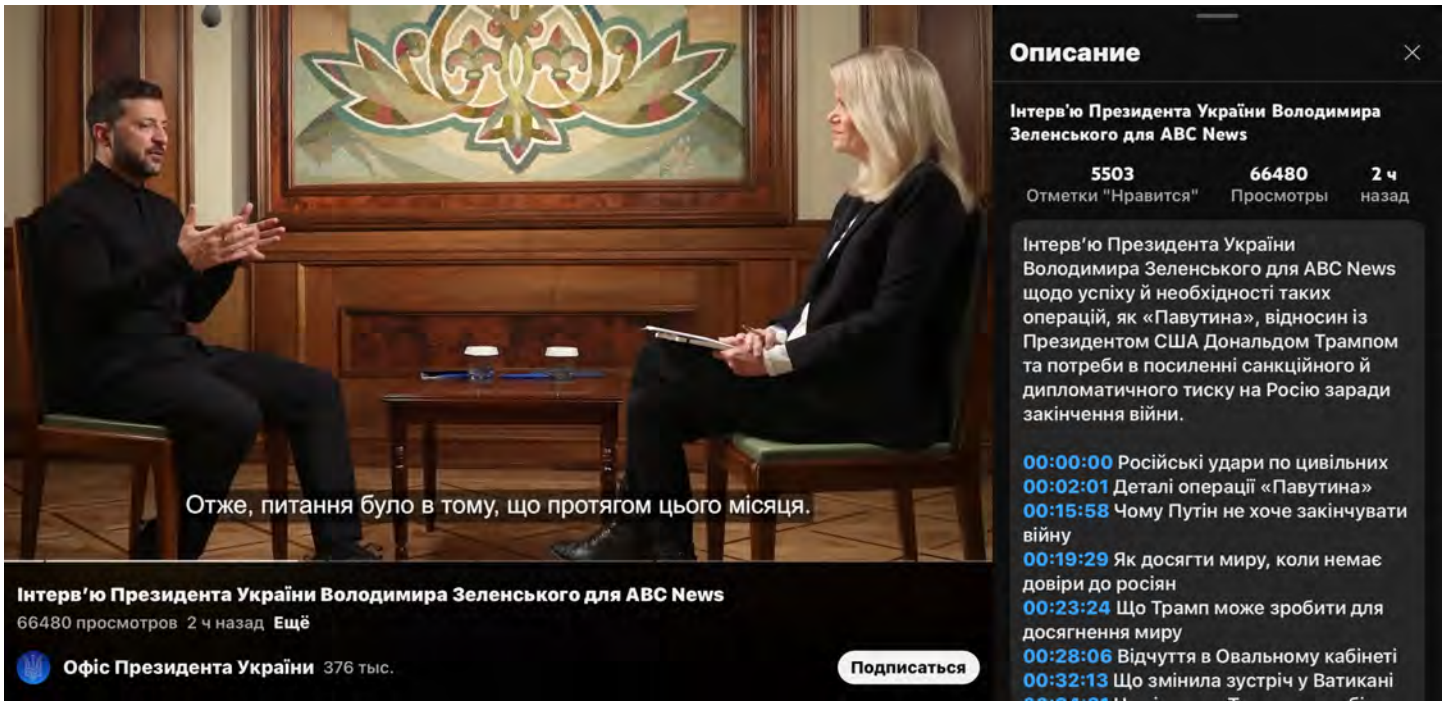
Отже, питання було в тому, що протягом цього місяця.
Інтерв'ю Президента України Володимира Зеленського для ABC News
66480 просмотров 2 ч назад Ещё
Офіс Президента України 376 тыс.
Подписаться
Описание
Інтерв'ю Президента України Володимира Зеленського для ABC News
5503 Отметки "Нравится"
66480 Просмотры
2 ч назад
Інтерв'ю Президента України Володимира Зеленського для ABC News щодо успіху й необхідності таких операцій, як «Павутина», відносин із Президентом США Дональдом Трампом та потреби в посиленні санкційного й дипломатичного тиску на Росію заради закінчення війни.
00:00:00 Російські удари по цивільних
00:02:01 Деталі операції «Павутина»
00:15:58 Чому Путін не хоче закінчувати війну
00:19:29 Як досягти миру, коли немає довіри до росіян
00:23:24 Що Трамп може зробити для досягнення миру
00:28:06 Відчуття в Овальному кабінеті
00:32:13 Що змінила зустріч у Ватикані

Рис1

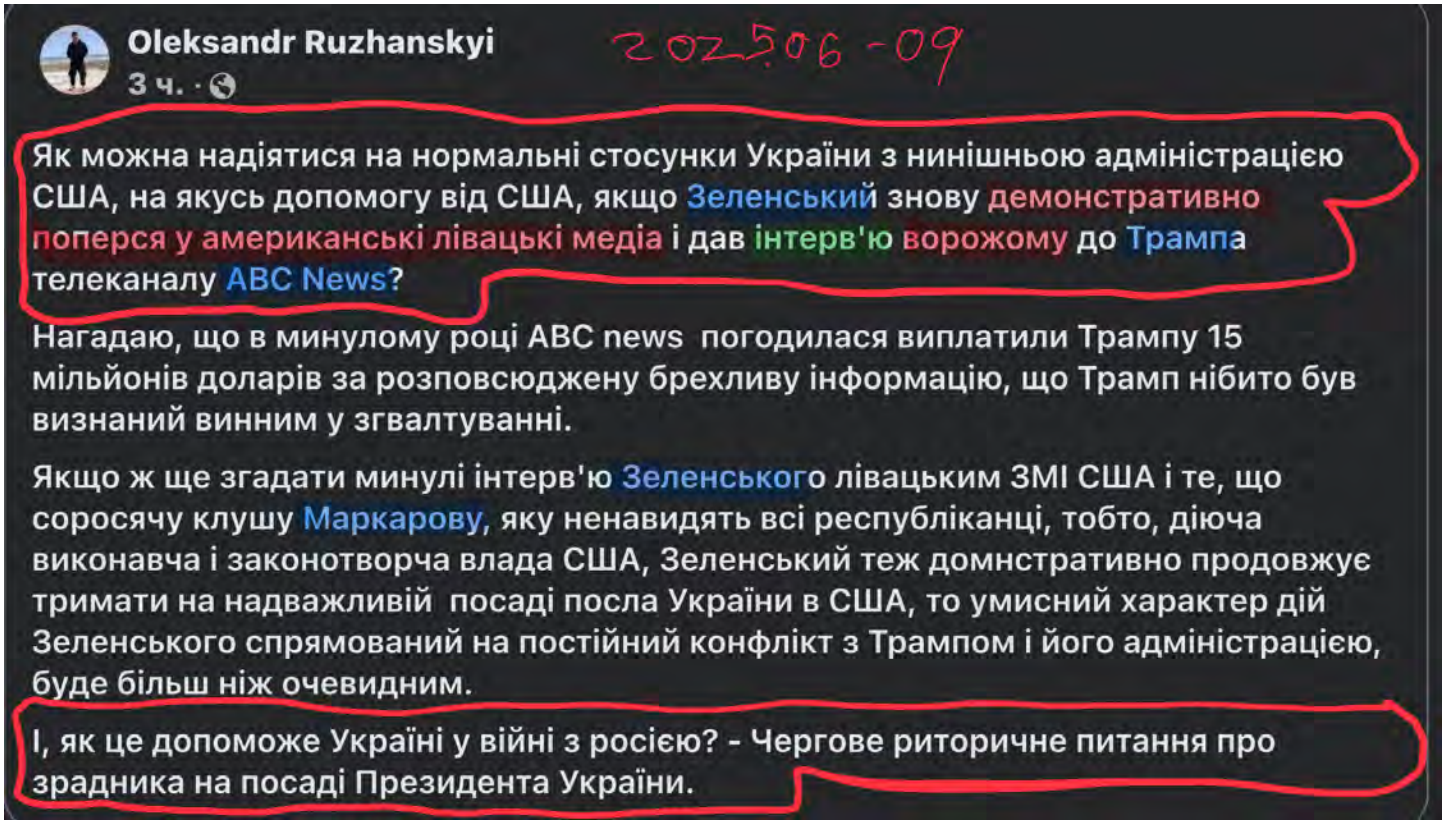
Oleksandr Ruzhanskyi
3 ч. ·
2025-06-09
Як можна надіятися на нормальні стосунки України з нинішньою адміністрацією США, на якусь допомогу від США, якщо Зеленський знову демонстративно поперся у американські лівацькі медіа і дав інтерв'ю ворожому до Трампа телеканалу ABC News?
Нагадаю, що в минулому році ABC news погодилася виплатили Трампу 15 мільйонів доларів за розповсюджену брехливу інформацію, що Трамп нібито був визнаний винним у згвалтуванні.
Якщо ж ще згадати минулі інтерв'ю Зеленського лівацьким ЗМІ США і те, що соросячу клушу Маркарову, яку ненавидять всі республіканці, тобто, діюча виконавча і законотворча влада США, Зеленський теж домнстративно продовжує тримати на надважливій посаді посла України в США, то умисний характер дій Зеленського спрямований на постійний конфлікт з Трампом і його адміністрацією, буде більш ніж очевидним.
І, як це допоможе Україні у війні з росією? - Чергове риторичне питання про зрадника на посаді Президента України.

Рис2

***

№ 966

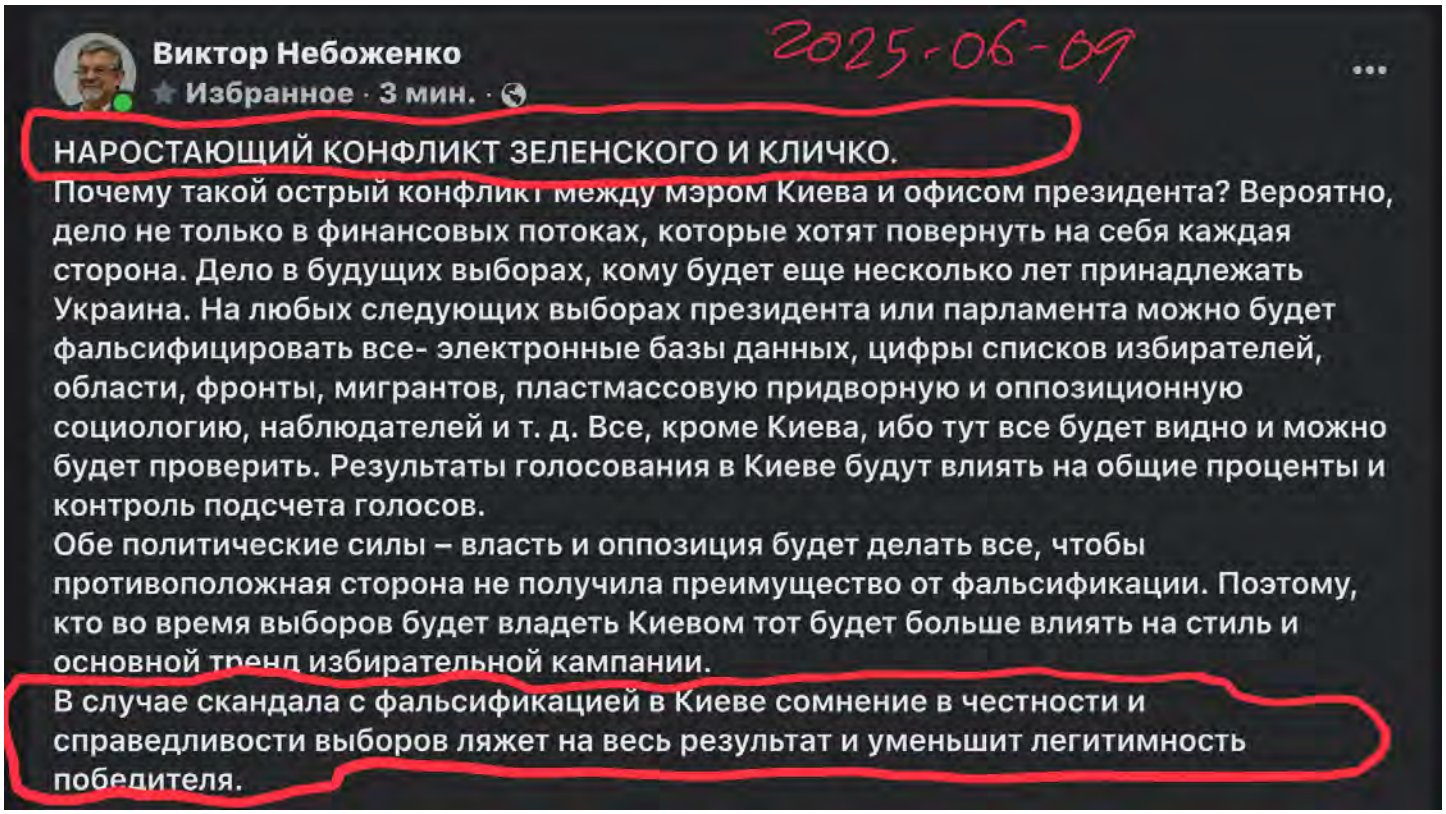
Виктор Небоженко
Избранное · 3 мин. ·
2025-06-09
НАРОСТАЮЩИЙ КОНФЛИКТ ЗЕЛЕНСКОГО И КЛИЧКО.
Почему такой острый конфликт между мэром Киева и офисом президента? Вероятно, дело не только в финансовых потоках, которые хотят повернуть на себя каждая сторона. Дело в будущих выборах, кому будет еще несколько лет принадлежать Украина. На любых следующих выборах президента или парламента можно будет фальсифицировать все- электронные базы данных, цифры списков избирателей, области, фронты, мигрантов, пластмассовую придворную и оппозиционную социологию, наблюдателей и т. д. Все, кроме Киева, ибо тут все будет видно и можно будет проверить. Результаты голосования в Киеве будут влиять на общие проценты и контроль подсчета голосов.
Обе политические силы – власть и оппозиция будет делать все, чтобы противоположная сторона не получила преимущество от фальсификации. Поэтому, кто во время выборов будет владеть Киевом тот будет больше влиять на стиль и основной тренд избирательной кампании.
В случае скандала с фальсификацией в Киеве сомнение в честности и справедливости выборов ляжет на весь результат и уменьшит легитимность победителя.

***

№ 967

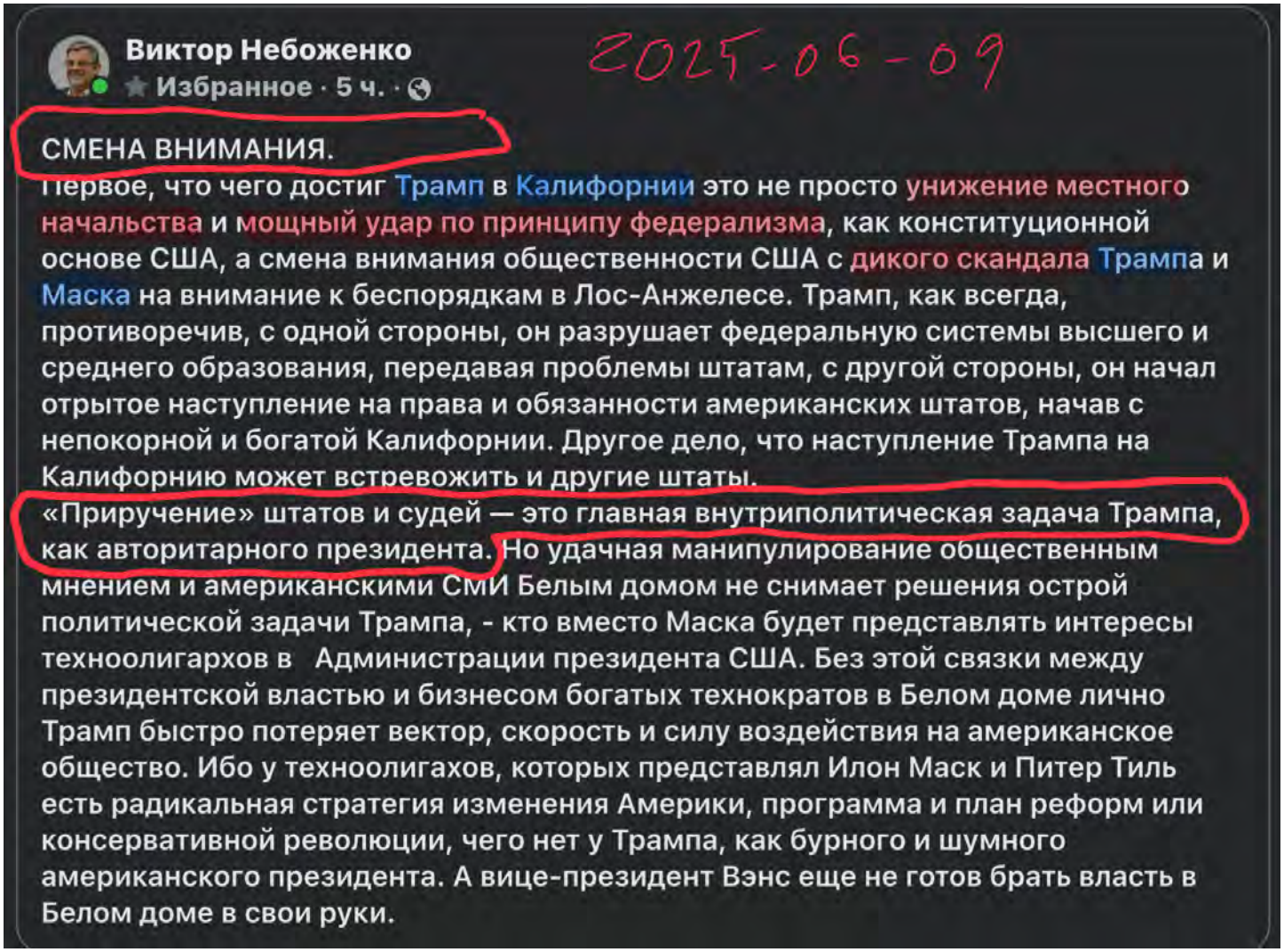

Виктор Небоженко
Избранное · 5 ч. ·

2025-06-09

СМЕНА ВНИМАНИЯ.

Первое, что чего достиг Трамп в Калифорнии это не просто унижение местного начальства и мощный удар по принципу федерализма, как конституционной основе США, а смена внимания общественности США с дикого скандала Трампа и Маска на внимание к беспорядкам в Лос-Анжелесе. Трамп, как всегда, противоречив, с одной стороны, он разрушает федеральную системы высшего и среднего образования, передавая проблемы штатам, с другой стороны, он начал отрытое наступление на права и обязанности американских штатов, начав с непокорной и богатой Калифорнии. Другое дело, что наступление Трампа на Калифорнию может встревожить и другие штаты.

«Приручение» штатов и судей — это главная внутриполитическая задача Трампа, как авторитарного президента. Но удачная манипулирование общественным мнением и американскими СМИ Белым домом не снимает решения острой политической задачи Трампа, - кто вместо Маска будет представлять интересы техноолигархов в Администрации президента США. Без этой связки между президентской властью и бизнесом богатых технократов в Белом доме лично Трамп быстро потеряет вектор, скорость и силу воздействия на американское общество. Ибо у техноолигахов, которых представлял Илон Маск и Питер Тиль есть радикальная стратегия изменения Америки, программа и план реформ или консервативной революции, чего нет у Трампа, как бурного и шумного американского президента. А вице-президент Вэнс еще не готов брать власть в Белом доме в свои руки.

***

№ 968

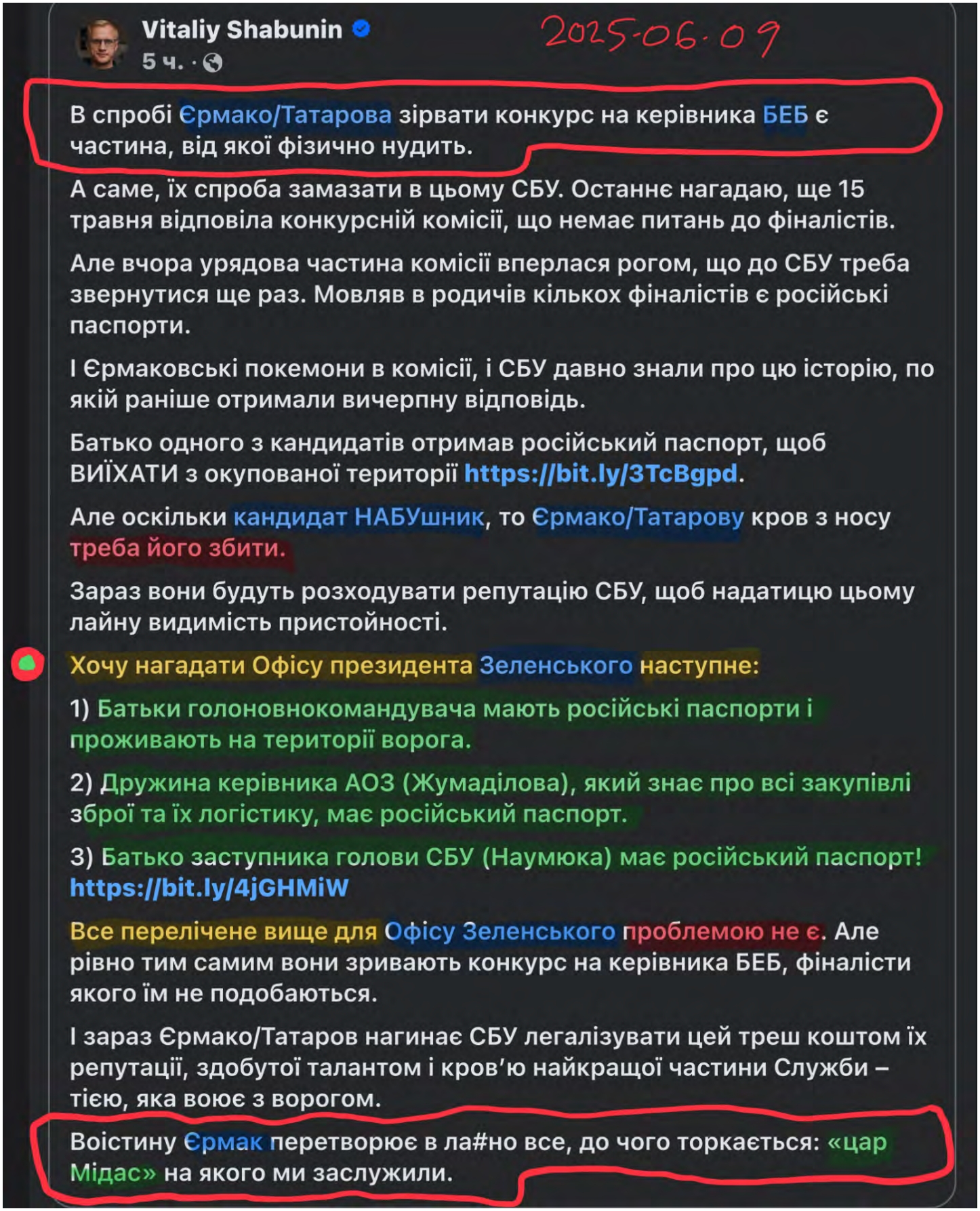

Vitaliy Shabunin
5 ч. ·

2025-06-09

В спробі Єрмако/Татарова зірвати конкурс на керівника БЕБ є частина, від якої фізично нудить.

А саме, їх спроба замазати в цьому СБУ. Останнє нагадаю, ще 15 травня відповіла конкурсній комісії, що немає питань до фіналістів.

Але вчора урядова частина комісії вперлася рогом, що до СБУ треба звернутися ще раз. Мовляв в родичів кількох фіналістів є російські паспорти.

І Єрмаковські покемони в комісії, і СБУ давно знали про цю історію, по якій раніше отримали вичерпну відповідь.

Батько одного з кандидатів отримав російський паспорт, щоб ВИЇХАТИ з окупованої території https://bit.ly/3TcBgpd.

Але оскільки кандидат НАБУшник, то Єрмако/Татарову кров з носу треба його збити.

Зараз вони будуть розходувати репутацію СБУ, щоб надатицю цьому лайну видимість пристойності.

Хочу нагадати Офісу президента Зеленського наступне:

1) Батьки голоновнокомандувача мають російські паспорти і проживають на території ворога.

2) Дружина керівника АОЗ (Жумаділова), який знає про всі закупівлі зброї та їх логістику, має російський паспорт.

3) Батько заступника голови СБУ (Наумюка) має російський паспорт! https://bit.ly/4jGHMiW

Все перелічене вище для Офісу Зеленського проблемою не є. Але рівно тим самим вони зривають конкурс на керівника БЕБ, фіналісти якого їм не подобаються.

І зараз Єрмако/Татаров нагинає СБУ легалізувати цей треш коштом їх репутації, здобутої талантом і кров'ю найкращої частини Служби – тією, яка воює з ворогом.

Воістину Єрмак перетворює в ла#но все, до чого торкається: «цар Мідас» на якого ми заслужили.

***

№ 969

Угадать самую важную дату в истории или поставить все ставки на "дохлую лошадь"

2025-06-09

Кущ

Иммануил ***Валлерстайн***, один из наиболее глубоких американский мыслителей (наряду с ***Хомским***), автор мир-системного анализа, 50 лет назад достаточно четко определил точку бифуркации американской мир-системы.

Он назвал 2025-й год, в котором мы сейчас живем.

К сожалению сам Валлерстайн умер в 2019-м году и не дожил до того момента, когда его прогнозы начали облекаться в историческую плоть.

Наше поколение, как карлики на плечах великанов, мыслит меньше, но видит дальше. Даже дальше великана, так как стоит на базисе его знаний.

Таким образом, мы оказались в 2025-м году. А это мир Трампа, начало упадка США и возвышения Китая, экзистенциального одиночества Европы и большой региональной войны, грозящей перерасти в глобальную.

1. О чем говорил Валлерстайн? Рассмотрим его размышления, стоя на его "плечах"

Валлерстайн выделял три периода самореализации США в мире:

1. С 1800 по 1945.
2. С 1945 по 1990.
3. С 1990 и до настоящего времени.

Начиная с 1800 и до 1950-го, развитие США сопровождалось неуклонным расширением социальным, политических и экономический прав трудящихся.

В течение трех фаз развития США выстраивали свою глобальную мир-систему, сперва региональную (доктрина Монро), затем лидерскую в Западном мире (доктрина Трумэна) и моноглобалистскую (доктрина Клинтона-Обамы-Байдена).

Все это время, США лавировали между двумя концепциями своего бытийствования в глобальном мире:

США - крепость (Град на Холме) и Неосоциалистическая Америка (неолиберальная, трансгуманистическая).

На данный момент, потенциал данного внутренне-политического и глобально-ролевого лавирования, существенно сократился.

Модель Америки как центра "неолиберального интернационала" оборачивается для нее самой миллионными потоками беженцев и внутренним социальным кризисом.

2. В результате США стоят перед сложным выбором

1. Оградить себя от остального мира стеной на границе и жестким миграционным законодательством.

2. Либо ввести внутренние политические сегрегационные нормы, которые лишат мигрантов на длительное время политических и социальных прав, включая доступ к системе социальной защиты, медицине о образованию.

Как пишет Валлерстайн:

> *"почти сразу же США окажутся в ситуации, когда нижние 30, а то и 50% наемной рабочей силы будут состоять из неграждан, без избирательных прав и с ограниченным доступом к системе социального обеспечения. Случись это, мы как будто переведем часы на 150-200 лет назад".*

Валлерстайн прогнозирует противостояние богатого эгалитарного (инклюзивного для своих граждан) Запада и бедного, но элитарного Глобального Юга.

Это будет сопровождаться расширением списка стран, обладающих ядерным оружием.

Глобальный Юг будет движим ресентиментом по отношению к Западу за многолетние колониальные и неоколониальные практики, а также увлечен деконструкцией ценностей Запада на глобальном уровне.

Кроме того, Валлерстайн прогнозирует появление такого феномена как Глобальный Юг внутри Запада, что мы и наблюдаем сейчас воочию (эффект "Чужого", который "разорвет своего "хозяина" изнутри).

В данной системе координат, США сейчас стоят на пороге применения армии против мигрантов, а Европа уже завтра может оказаться в ситуации, когда мигранты применят армию против коренных жителей.

3. Есть ли выход из сложившейся ситуации?

Валлерстайн называет два варианта:

1. Репрессивная перестройка глобального мира под эгидой США.

2. Эгалитарная перестройка глобального мира.

4. Что такое эгалитарная модель?

Это когда США сознательно пойдут на выравнивание в уровнях экономического благосостояния между Западом и Глобальным Югом, дабы снизить давление миграционных потоков (жители Глобального Юга будут оставаться дома).

Фактически, речь идет о мире, в котором Запада отменяет торговые пошлины в отношении товаров стран Глобального Юга.

Логика здесь простая: выбор между миграцией товаров, когда люди остаются в своих странах (мир без пошлин) и миграцией людей, когда товары остаются "дома" (мир с максимальными пошлинами).

На данный момент, вероятность такого сценария практически нереальна. Это мог быть мир демократов, но не стал. А при республиканцах шансов на эгалитарный мир практически нет.

Эгалитарный - без ярко выраженной гегемонии в уровнях дохода населения и социальных стандартов.

Репрессивная перестройка - это новая концепция глобализма под угрозой силы: военной, экономической (пошлины), технологической, финансовой.

Скорее всего, именно к репрессивной перестройке глобального мира мы сейчас и идем.

Но ***Валлерстайн*** предупреждал, что потенциал США для репрессивной перестройки мира в 21 веке уже недостаточен.

Так что в ближайшее время, многие как на индивидуальном уровне, так и на коллективном (в масштабе целых стран) рискуют сделать свою главную ставку в жизни на "дохлую лошадь".

***

№ 970

Рис1

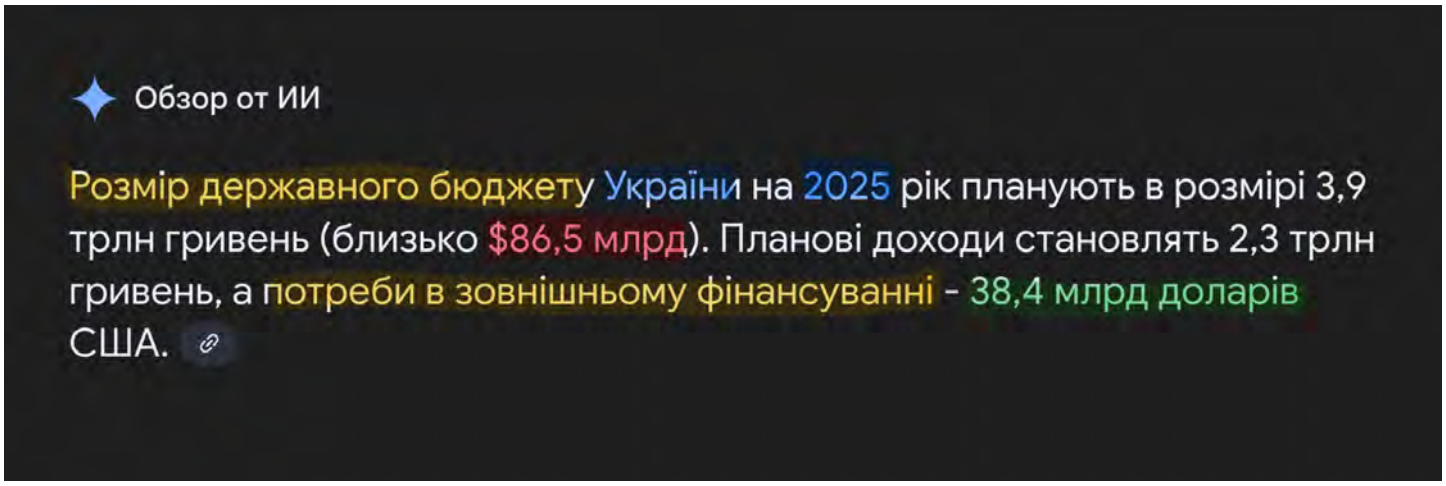

Рис2

***

№ 971

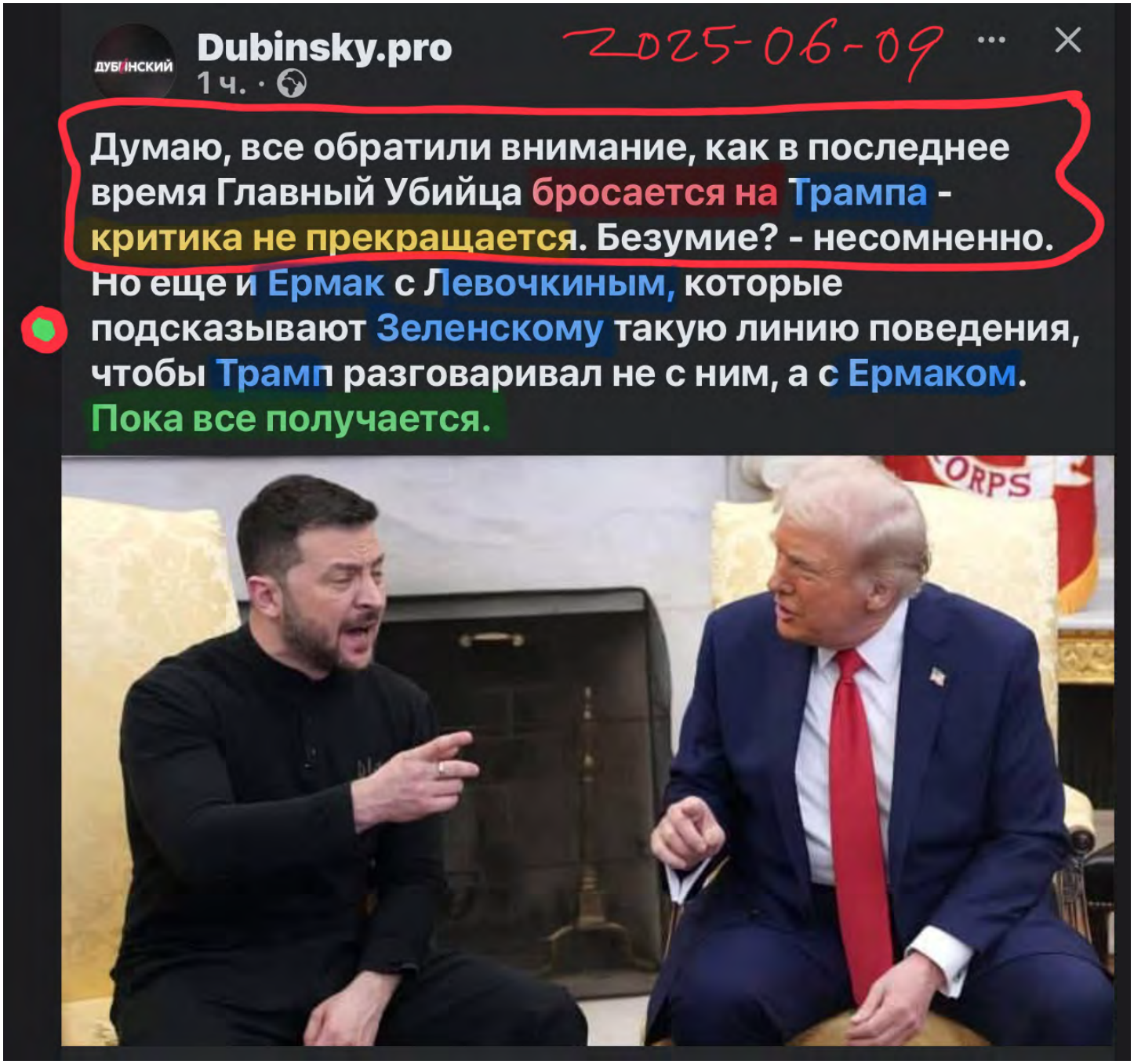

***

№ 972

Офіс президента намагається зірвати реформу БЕБ. Ситуацію рятує лише наявність міжнародних експертів у комісії

2025-06-08

Шабунін

Зрив цього конкурс означатиме реальний плювок влади на:

1. інтереси бізнесу, який щодня скаржиться на рейди БЕБ

2. міжнародні зобов'язання та порушення обіцянок одразу — МВФ, ЄС та G7.

БЕБ — ключовий орган, який має покінчити з великими фінансовими схемами в Україні. Під час створення БЕБ у 2021 році Банкова у комісії за керівництва Тимофія ***Милованова*** просунула повність підконтрольного керівника.

Результат — ми всі побачили. Вірніше, не побачили ЖОДНОГО результату боротьби з фінансовими схемами.

Цього разу, як пише член фінансового комітету Ярослав ***Железняк*** — ***Офіс Зеленського*** знову **намагається лишити БЕБ клоакою для вибивання грошей у бізнесу.**

🔷 Ось повний опис того, які маніпуляції влаштовує частина комісії з відбору голови БЕБ від уряду (Олег Гиляка, Юрій Пономаренко та Тетяна Мацелик) 👇

Сьогодні — мали розпочатися співбесіди з 16 кандидатами на посаду директора БЕБ.

Проте члени комісії від уряду стали рогом — СБУ має дослати інформацію про ще кілька кандидатів.І без цього листа продовжувати співбесіди всіх кандидатів ми не можемо. Треба все переносити, ризикуючи нашими домовленостями із МВФ і ЄС.

Члени комісії від міжнародних партнерів — проти такого перенесення. Адже коли надійде відповідь від СБУ — невідомо. А строки домовленостей з міжнародниками — спливають.

При цьому до СБУ комісія звернулась 24 квітня. 15 травня СБУ надіслали інформацію, що питань до кандидата немає. А 5 червня — раптом повідомили, що потрібна додаткова перевірка.

Зважаючи на попередні публікації у ЗМІ, можна припустити, що причиною затримки стала зокрема інформація про можливий російський паспорт батька одного з кандидатів.

Нагадаємо, що російські паспорти, наприклад, мають батьки головнокомандувача ЗСУ Сирського. А батьки керівника АОЗ Жумаділова, який керує сотнями мільярдів на закупівлю зброї, проживають в окупації у Криму.

Також російські паспорти мають близькі родичі заступника голови СБУ Сергія Наумюка. Останній свого часу брав участь в конкурсі на посаду директора НАБУ і пояснював паспорт батька примусовою паспортизацією та необхідністю його для виїзду батьків з окупації.

Проте із цим СБУ ніколи не мало проблем. Як і з тим, що заступник Єрмака Татаров 9 разів літав у Москву після окупації Криму.

🔷 **Що у результаті?**

На щастя, міжнародні члени комісії мають вирішальний голос. Проте він входить у силу після 24 годин, коли комісія не змогла прийняти рішення. Тому співбесіди будуть перенесені лише на 2 дні.

🔷 **Що доводить ця ситуація?**

1. Офіс президента продовжить маніпуляції, аби не втратити “кормушку” у вигляді БЕБ.

2. Міжнародні експерти у комісії — рятують ситуацію. Саме тому ми у ЦПК і запропонували цей механізм для реально незалежних конкурсів на посади керівників.

І саме через це влада продовжить намагатися його знести під приводом “ми самі здатні вирішувати свою долю”. Як бачимо — поки більше здатні на схематоз.

Ми у ЦПК будемо слідкувати за кожним кроком комісії.

***

№ 973

Огляд… Сьогодні буде лише коротка інформація станом на вечір 9.06

2025-06-09

Машовец

1. Курський напрямок

Командування противника продовжує докладати значних зусиль для розширення зони свого контролю у прикордонній смузі Сумської області України. З цією метою воно вже задіяла більшу частину своєї Курської групи військ, включаючи частину сил та засобів, що були перегруповані на цей напрямок з інших секторів операційної зони його угрупування військ (УВ) «Север», для посилення саме цього напрямку.

Водночас Збройні сили України ведуть контратакуючі дії на окремих ділянках цього напрямку, намагаючись зупинити або мінімізувати темпи просування передових підрозділів противника.

Зокрема:

(1) - Противник атакував у напрямках Володимирівка – Новомиколаївка, а також Водолаги – Новомиколаївка силами підрозділів зі складу 30-го мотострілецького полку (мсп) 72-ї мотострілецької дивізії (мсд), 200-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) 14-го армійського корпусу (АК), 1443-го мсп та 9-го мсп 18-ї мсд, 155-ї окремої бригади морської піхоти (обрмп), за підтримки підрозділів 83-ї окремої десантно-штурмової бригади (одшбр). В результаті противнику вдавалося просунутися на цих напрямках у середньому на 1-1,2 км

(2) - Також він атакував у напрямку Біловоди – Яблунівка (силами штурмових підрозділів 83-ї та 11-ї одшбр), а також силами передових підрозділів 106-ї повітряно-десантної дивізії (пдд) (ймовірно зі складу її 51-го та 137-го парашутно-десантних полків/пдп) у напрямках Локня – Юнаківка та Гуєво – Садки. Зумів просунутись у середньому на 700-800 метрів.

(3) - ЗСУ провели низку контратакуючих дій на окремих ділянках, зумівши відтіснити передові підрозділи противника на північ від Юнаківки та на південь від Олешні.

На Харківському напрямку ЗСУ вдалося відновити контроль над територією Агрегатного заводу та частиною прилеглого до нього з флангу кварталу, у північній частині Вовчанська, просунувшись на 300-400 метрів. Своєю чергою, противник вів окремі штурмові дії на тому ж напрямку, а також у напрямку Глибоке – Липці та в районі Стариці.

2. Куп'янський напрямок

Командування 6-ї загальновійськової армії (ЗВА) противника, очевидно, намагається за будь-яку ціну розширити свій плацдарм на північ від міста, насамперед на флангових напрямках. Штурмові підрозділи зі складу частин та з'єднань цього об’єднання продовжували атакувати в районі населеного пункту Строївка (де раніше вони вклинилися у прикордонну смугу), а також у напрямку Кіндрашівки. Наразі противнику вдалося захопити Строївку та зав’язати бої з метою закріпитися у Кіндрашівці. Також на плацдармі вже фіксують штурмові підрозділи зі складу 27-ї омсбр 1-ї танкової армії (ТА) противника. У районі Строївки противнику вдалося просунутися в середньому на 1 км.

3. Лиманський напрямок

Тривають запеклі бої практично по всьому периметру ворожого плацдарму на річці Чорний Жеребець. Передові (штурмові) підрозділи зі складу 144-ї мсд 20-ї ЗВА противника, посилені частиною сил 2-ї мсд 1-ї ТА, намагаються одночасно діяти як у напрямку річки Оскіл (очевидно, прагнучи вийти на рубіж Піски Радьківські – Лозове), так і обійти наші підрозділи, що обороняються по лінії Новоєгорівка – Греківка з півдня.

Своєю чергою, ЗСУ намагаються "заблокувати" вклинення противника у напрямку Нове - Карпівка, контратакуючи ворога. Станом на вчорашній вечір їм вдалося відсунути противника на 400-500 метрів від Карпівки.

4. Краматорський напрямок

Передові підрозділи 98-ї пдд противника, посилені частиною сил та засобів 3-ї ЗВА та так званого "добровольческого штурмового корпуса" (ДШК),

продовжують атакуючі/штурмові дії в межах району оборони Збройних Сил України в районі міста Часів Яр та на південь від нього (у напрямку населеного пункту Ступочки), а також намагаються закріпитися на східному березі каналу Сіверський Донець-Донбас у напрямку Григорівка – Маркове.

Станом на 9.06 противнику вдалося розширити район контролю вздовж каналу на 300-400 метрів. Решта його штурмових дій не принесли йому успіху.

5. Покровський і Костянтинівський напрямки

Командування противника продовжує зосереджувати свої зусилля на флангах свого УВ "Центр" - на південь і південний захід від Покровська (суміжний фланг з УВ "Восток"), а також на північ від Воздвиженки (суміжний фланг із УВ "Юг"). Причому робить це за рахунок залучення додаткових сил.

Так, спостерігається посилення угруповання військ противника, введеного в прорив на північ від Воздвиженки, силами і засобами зі складу 51-ї ЗВА, явно перегрупованих сюди з Торецького напрямку. Зокрема, тут вже були помічені штурмові підрозділи зі складу 1-ї та 9-ї омсбр 51-ї ЗВА. Крім того, тут продовжує діяти більша частина 8-ї ЗВА - майже вся 20-а мсд і частина сил 150-ї мсд,

зокрема:

(1) - Передові підрозділи 20-ї мсд 8-ї ЗВА противника намагаються прорватися в район населеного пункту Яблунівка одночасно з півдня (з рубежу Зоря – Романівка) та із заходу, південного заходу (атакуючи у напрямках Новооленівка – Яблунівка та Олександропіль – Яблунівка). Поки що ці атаки виявилися малорезультативними.

(2) - Також противник, очевидно, намагається одночасно прорватися в район села Полтавка та прикрити з флангу свої підрозділи, що закріпилися в районі села Малинівка, атакуючи в напрямку Шевченка Першого та Попів Яр. Тут діють сили і засоби противника зі складу його 150-ї мсд тієї ж 8-ї ОА.

На даний момент противнику вдалося просунутися лише на південь від населеного пункту Попів Яр частиною сил 102-го мсп та 163-го танкового полку (тп) приблизно на 1,5-1,7 км.

Спроби прорватися в район Новоекономічне через Миролюбівку та Малинівку також поки що є мало результативними для противника – він досі змушений вести вперті бої за їх утримання з підрозділами Збройних Сил України, що обороняються.

На південь та південний захід від Покровська, у смузі наступу 41-ї ЗВА противника, ситуація більш напружена. Очевидно, на південь від Котлярівки передовим підрозділам 90-ї танкової дивізії (тд) противника вдалося вийти на адміністративний кордон між Дніпропетровською та Донецькою областями України та закріпитися в самій Котлярівці, просунувшись на 1,5 км за 2 дні.

У напрямку Новоолександрівка – Новомиколаївка бої ведуться з перемінним успіхом. Очевидно, що противник, діючи по обидва береги річки Солона, намагається прорватися до Новосергіївки і закріпитися там (поки що безуспішно), але, судячи з усього, він зумів наблизитися до неї зі сходу впритул.

Своєю чергою, ЗСУ, мабуть, вдалося відтіснити ворога на південний схід від Новомиколаївки десь на півкілометра, хоча противник постійно намагається атакувати з півдня, як саму Новомиколаївку, так і Новосергіївку. Тут діє частина сил 27-ї мотострілецької дивізії противника та штурмові підрозділи зі складу його 30-ї омсбр.

Далі на південь силами 114-ї омсбр (51-ша ЗВА) та 36-ї омсбр (29-та ЗВА УВ "Восток") противнику вдалося прорватися до Олексіївки та зайняти щонайменше половину села Богатир. Однак станом на вчорашній вечір ЗСУ продовжують утримувати частину Константинополя та Богатира, а також ведуть вперті бої з противником в Олексіївці та Одрадному.

Для ЗСУ ситуація тут ще складніша, ніж під самим Покровськом.

Очевидно, що якщо противник продовжить просуватись в Олексіївці, українським підрозділам доведеться повністю залишити весь цей район, включаючи як саму Олексіївку, так і Константинополь, а також Богатир. Просто тому, що там стане неможливим утримувати позиції з обійденими з обох боків флангами.

6. Новопавлівський напрямок

Судячи з усього, **Збройним силам України вдалося зняти безпосередню загрозу прориву** противника в район населеного пункту Комар та відкинути противника в районі села Федорівка. Очевидно, що передові частини 36-ї ЗВА противника, які прорвалися на Комар раніше, були вибиті з самої Федорівки і відкинуті від Комара приблизно більш ніж на 1 км.

Наразі противник, очевидно, намагається "повернутися" до Федорівки та вперто веде наступ вздовж східного берега річки Мокри Яли від Дніпроенергетики в бік цього села. Водночас ЗСУ продовжують утримувати Веселе, зберігаючи таким чином можливість контратакувати ворога у його "лівий бік".

Бої ведуться досить вперто і, судячи з усього, починає позначатися "повернення" на цей напрямок частини сил 40-ї обрмп, яка раніше діяла на Курському напрямку, а також введення в бій додаткових сил 36-ї ЗВА противника, який явно готувався до «ривка на трасу» (мається на увазі дорога Запоріжжя – Донецьк).

Своєю чергою, 5-та ЗВА противника зі складу того ж УВ "Восток" продовжує свої спроби взяти під контроль район Шевченко - Бурлацьке - Привільне - Вільне Поле. Поки що не дуже успішно для себе. Адже, ЗСУ продовжують утримувати рубіж Шевченко – Вільне Поле, що, своєю чергою, певним чином стримує дії 127-ї мсд 5-ї ЗВА у північному напрямку, вздовж протилежного берега річки Мокрі Яли (західного).

Також варто згадати атаки противника (ймовірно, силами 38-ї омсбр та 1466-го мсп) на Гуляйпільському напрямку (за напрямком Новозлатопіль-Малинівка), де противнику вдалося просунутися на 400 метрів.

7. За іншими напрямками

В основному противник проводив атакуючі/штурмові дії невеликими силами, з досить обмеженими тактичними завданнями.

(1) - Торецький напрямок (у напрямку Диліївки та Щербинівки, намгався покращити позиції)

(2) - Оріховський напрямок (намагався прорватися на ближні підступи до Новоданилівки)

(3) - Придніпровський напрямок (у напрямку Піщанівка – Придніпровське, намагався "зачистити" східний берег Дніпра в районі залізничного мосту)

***

№ 974

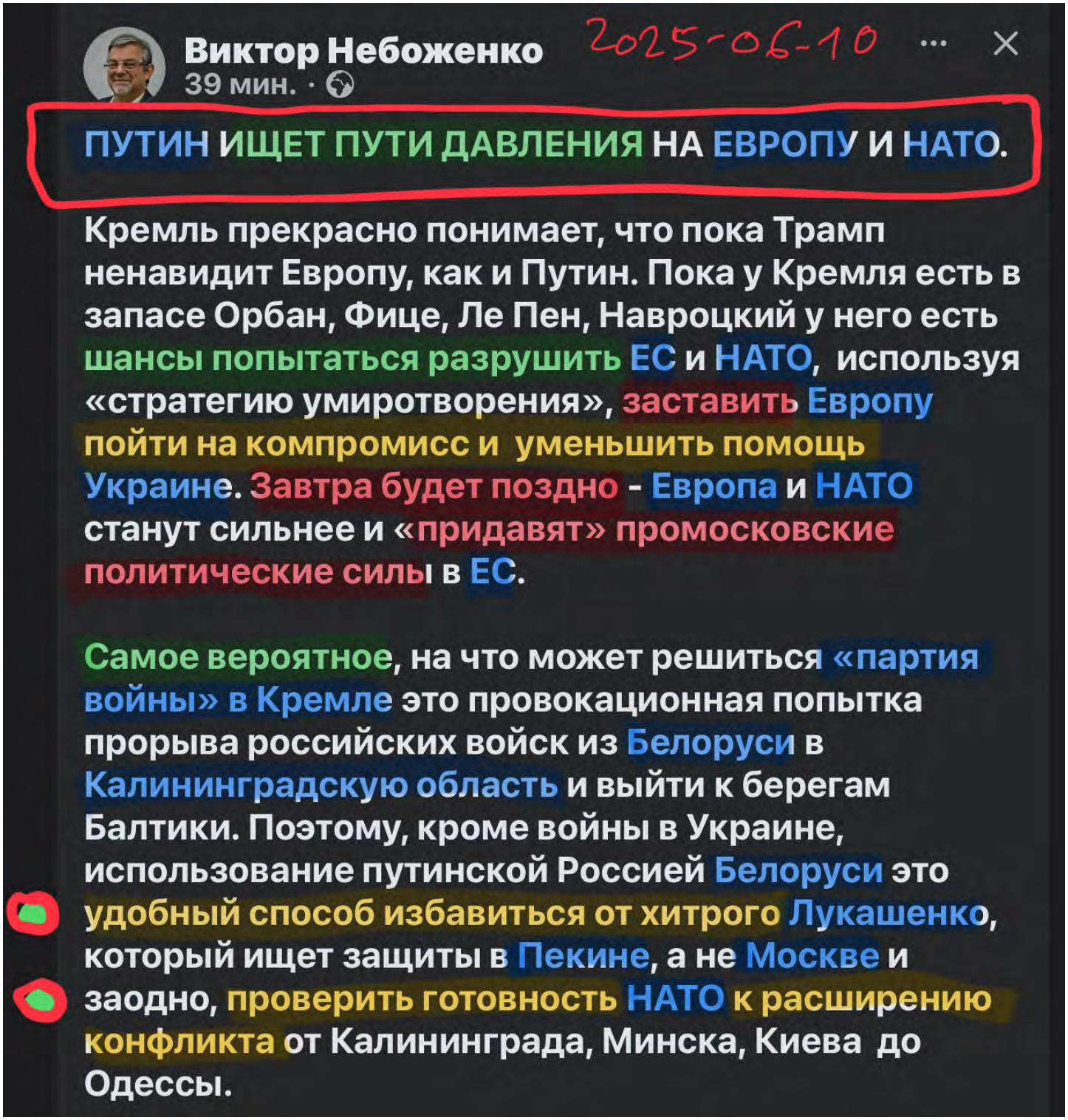
Виктор Небоженко
39 мин. ·
2025-06-10
ПУТИН ИЩЕТ ПУТИ ДАВЛЕНИЯ НА ЕВРОПУ И НАТО.
Кремль прекрасно понимает, что пока Трамп ненавидит Европу, как и Путин. Пока у Кремля есть в запасе Орбан, Фице, Ле Пен, Навроцкий у него есть шансы попытаться разрушить ЕС и НАТО, используя «стратегию умиротворения», заставить Европу пойти на компромисс и уменьшить помощь Украине. Завтра будет поздно - Европа и НАТО станут сильнее и «придавят» промосковские политические силы в ЕС.
Самое вероятное, на что может решиться «партия войны» в Кремле это провокационная попытка прорыва российских войск из Белоруси в Калининградскую область и выйти к берегам Балтики. Поэтому, кроме войны в Украине, использование путинской Россией Белоруси это удобный способ избавиться от хитрого Лукашенко, который ищет защиты в Пекине, а не Москве и заодно, проверить готовность НАТО к расширению конфликта от Калининграда, Минска, Киева до Одессы.

***

№ 975

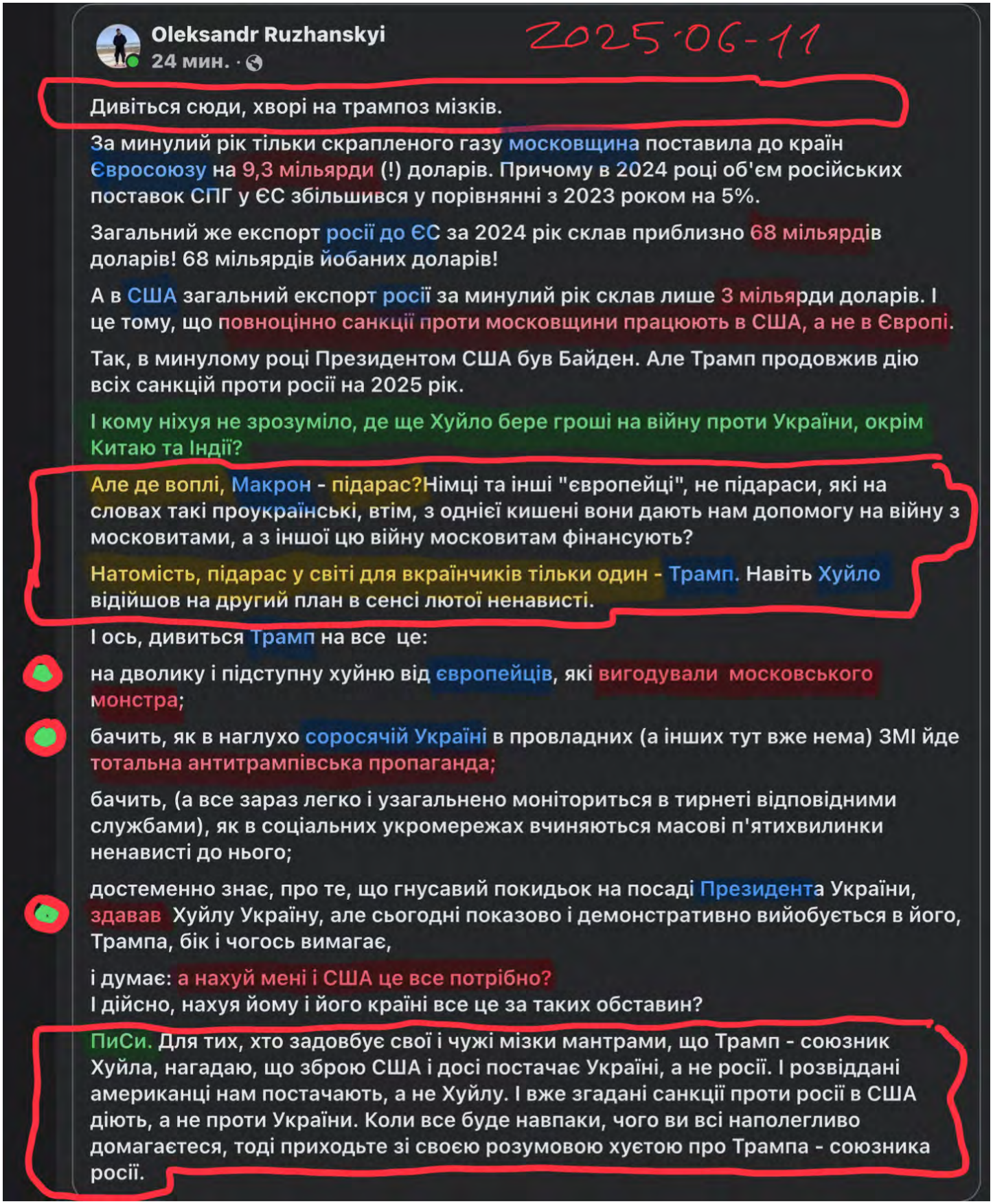

Oleksandr Ruzhanskyi
24 мин. ·

2025·06-11

Дивіться сюди, хворі на трампоз мізків.

За минулий рік тільки скрапленого газу московщина поставила до країн Євросоюзу на 9,3 мільярди (!) доларів. Причому в 2024 році об'єм російських поставок СПГ у ЄС збільшився у порівнянні з 2023 роком на 5%.

Загальний же експорт росії до ЄС за 2024 рік склав приблизно 68 мільярдів доларів! 68 мільярдів йобаних доларів!

А в США загальний експорт росії за минулий рік склав лише 3 мільярди доларів. І це тому, що повноцінно санкції проти московщини працюють в США, а не в Європі.

Так, в минулому році Президентом США був Байден. Але Трамп продовжив дію всіх санкцій проти росії на 2025 рік.

І кому ніхуя не зрозуміло, де ще Хуйло бере гроші на війну проти України, окрім Китаю та Індії?

Але де воплі, Макрон - підарас?Німці та інші "європейці", не підараси, які на словах такі проукраїнські, втім, з однієї кишені вони дають нам допомогу на війну з московитами, а з іншої цю війну московитам фінансують?

Натомість, підарас у світі для вкраїнчиків тільки один - Трамп. Навіть Хуйло відійшов на другий план в сенсі лютої ненависті.

І ось, дивиться Трамп на все це:

на дволику і підступну хуйню від європейців, які вигодували московського монстра;

бачить, як в наглухо соросячій Україні в провладних (а інших тут вже нема) ЗМІ йде тотальна антитрампівська пропаганда;

бачить, (а все зараз легко і узагальнено моніториться в тирнеті відповідними службами), як в соціальних укромережах вчиняються масові п'ятихвилинки ненависті до нього;

достеменно знає, про те, що гнусавий покидьок на посаді Президента України, здавав Хуйлу Україну, але сьогодні показово і демонстративно вийобується в його, Трампа, бік і чогось вимагає,

і думає: а нахуй мені і США це все потрібно?
І дійсно, нахуя йому і його країні все це за таких обставин?

ПиСи. Для тих, хто задовбує свої і чужі мізки мантрами, що Трамп - союзник Хуйла, нагадаю, що зброю США і досі постачає Україні, а не росії. І розвіддані американці нам постачають, а не Хуйлу. І вже згадані санкції проти росії в США діють, а не проти України. Коли все буде навпаки, чого ви всі наполегливо домагаєтеся, тоді приходьте зі своєю розумовою хуєтою про Трампа - союзника росії.

***

№ 976-1

"Віктор робить історичну помилку". Ексклюзивне інтерв'ю з президентом Зеленським

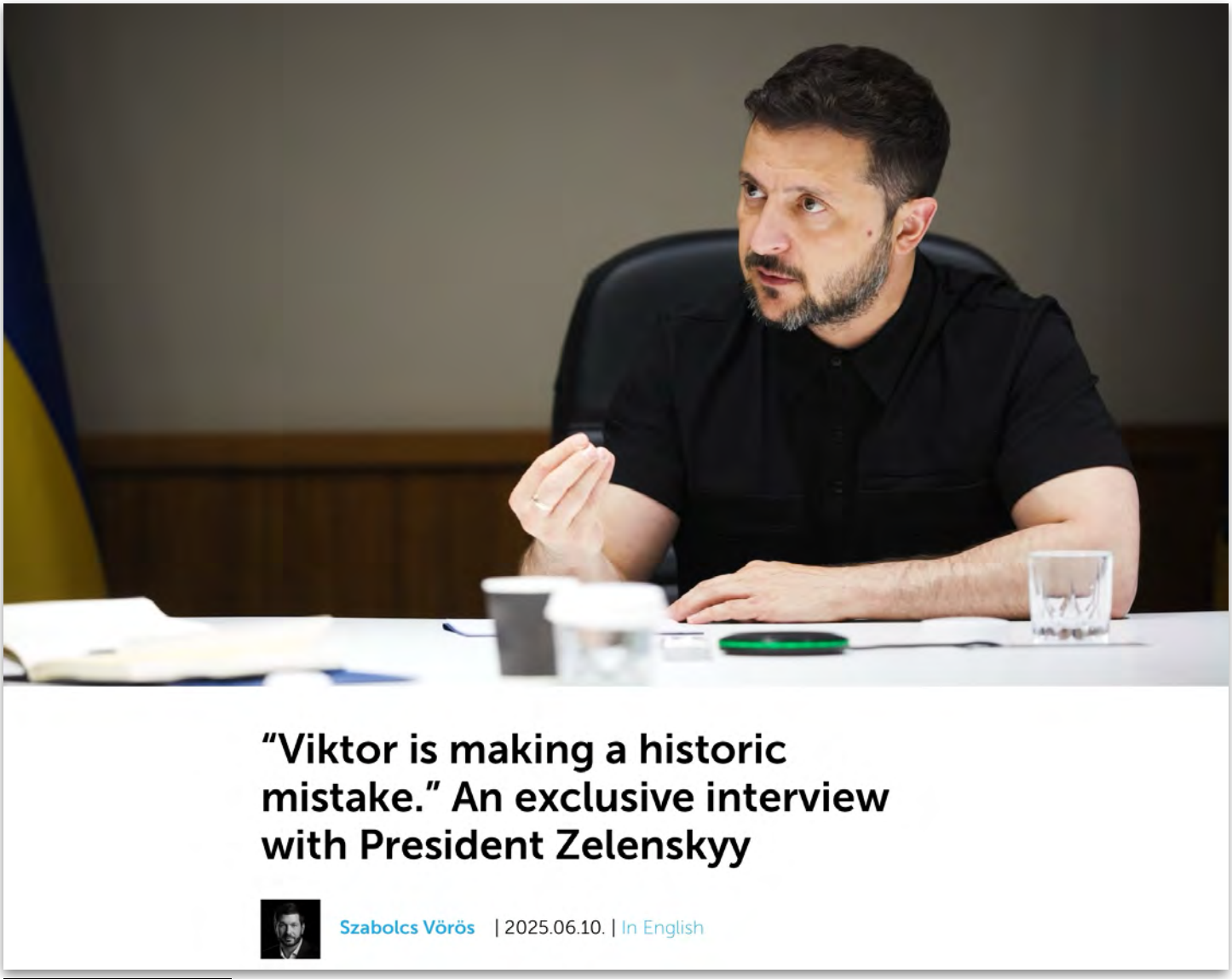

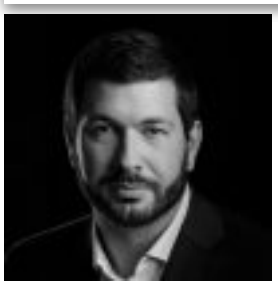

Szabolcs Vörös

| 2025.06.10. | In English

"Його політика, на жаль, антиукраїнська. І антиєвропейський. Він використовує це у своїй внутрішній політиці: він хоче перетворити війну в Україні на власну користь на виборах. Це нечесно", - розповідає Володимир Зеленський Válasz Online про Віктора Орбана.

Президент України, який після 1 200 днів повномасштабної війни дав нам своє перше інтерв'ю серед усіх угорських ЗМІ, також розповів про те, чому було серйозною помилкою для прем'єр-міністра Угорщини робити ставку на добрі відносини з Володимиром Путіним.

Ми також запитали його про наш двосторонній шпигунський скандал, який вибухнув на початку травня - "у нас є все в нашому розпорядженні" - про плакати угорського уряду, що зображують його, закінчення війни, мирні переговори в Стамбулі та можливі територіальні поступки, а також про труднощі мобілізації. Ексклюзивне інтерв'ю з Офісу Президента України в Києві.

***

Ми зустрічаємося незабаром після того, як Росія розпочала одну зі своїх найбільших безпілотників та ракетних атак на Київ та Харків з лютого 2022 року. Що ці дії пропонують вам?

На жаль, український народ, який бореться за виживання, переживає це майже щодня. Немає нічого нового в нападах на вихідні. Я знаю, що є розповідь про те, що їх слід розглядати як відповідь на операцію павутини, але це не так. Люди, які це говорять, не розуміють, що це не перший місяць війни. Росія робить це роками. Щоб навести лише один приклад, за день до операції "Павутина" на нас напали 480 безпілотників і ракет. Ми розуміємо, що таке Росія, тому мені цілком зрозуміло, що означають такі дії: що Путін не хоче закінчувати війну, але шукає різні виправдання, щоб напасти на нас. Вони стріляють ракетами по цивільних цілях після того, як ми успішно атакували їхні військові активи. Він може сказати: «Я герой своєї нації, тому необхідна відповідь на дії України». Але причина, чому вони нападають на нас, полягає в свідомості Путіна.

У свідомості Путіна?

Він хоче окупувати Україну і ліквідувати нашу незалежність. Мова йде не про наші будівлі, а про біль, який це завдає українському народу. Він не хоче руйнувати наші міста, він хоче знищити українську націю та державність.

Багато людей досі не вірять у це і не розуміють, що Путін прагне повністю підкорити Україну. Його мета - стерти нас з карти.

Стійкий мир буде можливий лише в тому випадку, якщо держави, здатні чинити реальний тиск, зрозуміють справжні цілі Путіна. Припинення вогню, безумовно, можливе раніше - і важливо, щоб це сталося - але мир настане лише тоді, коли світ зрозуміє, чого хоче російський президент.

Всупереч усім прогнозам, Україна та український народ чинили опір Росії у масштабній війні протягом 1 200 днів. З такою інтенсивністю, як довго вони можуть це підтримувати?

Це дуже складне питання. Ніхто ще не намагався виміряти, скільки може витримати український народ. Ми б закінчили все це вчора. Тому кожен день дуже важкий. Це було важко вже рік через втрати. Світові лідери, звичайно,

можуть спекулювати щодо того, як довго Україна може протриматися, але ми очікуємо, що світ зупинить Путіна.

США могли б ввести санкції, і разом з Європою вони могли б з'ясувати, як вплинути на Китай. Немає сенсу чекати, щоб побачити, як довго українці зможуть чинити опір. Ніхто не повинен сидіти і чекати, тому що ми боремося з ситуацією, яка дуже схожа на перехід до Третьої світової війни. Ми повинні працювати кожен день, щоб спілкуватися один з одним. З потужними країнами, які могли б стримати російську економіку за допомогою санкцій та розриву економічних зв'язків.

Це зашкодило б багатьом.

Це може зашкодити, але якщо вони не подумають про припинення своєї залежності від Росії зараз, це зашкодить ще більше пізніше. Україна також залежала від Росії: російський флот дислокувався в Криму, і ми звикли отримувати від них газ і нафту. І яким був результат? Коли Україна почала розглядати свою незалежність і суверенітет, Росія швидко відреагувала. Ще в роки до окупації вони готували суспільство до війни. З дрібницями. На сході України, але особливо в Криму, вони видавали російські паспорти незаконно, що називалося паспортизацією, і поширювали власну розповідь на телебаченні, радіо та в газетах. Отже, в Україні хтось інший вказував, хто був хорошим, а хто поганим. Це відповідальність як на росіян, так і на українців, що вони допустили це. Тим часом російське суспільство також радикалізувалося, щоб підтримати війну з засліпим оком. Вони стверджують, що ми загрожуємо їхній незалежності. Все було перевернуто з ніг на голову. Але для таких речей завжди є прецеденти. Захід також зображується як їхній ворог, тому для деяких європейських лідерів безглуздо думати, що якщо вони підтримуватимуть відносини з Путіним, війна та ненависть залишать їхні країни недоторканими.

Ми поговоримо про них пізніше, але коли ви згадуєте про тиск, який сподіваються чинити могутні країни, я згадую інтерв'ю, яке ви дали американському журналу The Atlantic у квітні 2022 року: "Коли деякі лідери запитують мене, яка зброя мені потрібна, я повинен скористатися моментом, щоб заспокоїтися, тому що я вже сказав їм тиждень тому. Це як фільм "День бабака". Я відчуваю себе Біллом Мюрреєм". Ти все ще так почуваєшся?

Під час інтерв'ю, коли мене неодноразово запитували, яка зброя нам потрібна і які санкції слід ввести, я зрозумів, що для того, щоб відкрити людям очі і не дати тим, хто втомився від війни, прокручувати повз новини про Україну в Instagram - тому що вони хочуть чогось більш розважального або це вихідні - ми не можемо зробити перерву. І щоб донести повідомлення до лідерів, я повинен повторювати одні й ті ж речення знову і знову журналістам. Це частина моєї роботи. Це те, що я маю робити щодня.

Останній раунд мирних переговорів у Стамбулі 2 червня завершився через годину, як тільки сторони представили власні меморандуми; на даний момент прогрес був досягнутий лише в обміні військовополоненими. Ви все ще впевнені в переговорах?

Я вважаю, що на даний момент вони продовжують діяти так, як росіяни намагаються їх обрамити. Вони намагаються послабити позиції західних партнерів щодо Росії. Зрештою, так простіше. Вони професіонали в цьому: вони абсолютні чемпіони світу з брехні. З дипломатичної точки зору, вони є маніпуляторами. Ті, з ким наша делегація веде переговори, також такі. Тому було б добре, якби країни-посередники не зосереджувалися на тому, що вони можуть втратити від санкцій - з якими економічними недоліками вони зіткнуться, або що станеться з космічним співробітництвом та супутниковим зв'язком - а зосередилися на тому, про що переговори: війна. Про те, що люди вмирають. Решту можна обговорити на двосторонніх переговорах. Якщо війна залишиться лише однією частиною більшої головоломки, ваша позиція буде ослаблена. Поки це так, росіяни не змінять свій порядок денний або свою брехню. Подивіться, що сталося з обміном ув'язненими, який був запланований на день нашої розмови!

В ідеалі досягається домовленість з обома сторонами, які готові піти на компроміс на своїх умовах. З чим ви були б готові піти на компроміс? У ваших умовах від 2 червня більше не згадуються кордони України 1991 року.

Наш меморандум є основою для переговорів. Виходячи з цього, наша делегація має мандат на обговорення гуманітарних питань - питання військовополонених та викрадених дітей - або припинення вогню. Однак вони не мають повноважень обговорювати суверенітет та територіальну цілісність України. Це наша власна конституційна справа.

Моя робота полягає в тому, щоб проводити переговори про території - і Путіна, який їх захопив. Я не буду обговорювати свою позицію з цього приводу ні з ким іншим.

Але ми вже говорили, що не визнаємо зараз окуповані території російськими де-юре. Вони навіть не однакові: війни в Криму не було, але східна Україна - це мертва зона з зруйнованими селами та містами. Ми також неодноразово заявляли, що якщо ми отримаємо адекватні гарантії безпеки, які заважають Путіну продовжувати війну, то у нас буде час вирішити територіальні питання. Дипломатичними засобами, а не зброєю. І це вже великий компроміс, тому що у нас попереду довгий шлях. Ми хочемо покласти край війні, але для цього потрібна воля обох сторін. Якщо інша сторона не готова до цього, вона завжди щось придумає. Вони навіть сказали нашій делегації: ми знаємо, що наш меморандум є ультиматумом, і ви його не приймете. Таким чином, питання не в якості стамбульського формату, а в тому, що робити з

брехнею росіян. Ось чому нам потрібні сильні посередники: щоб росіяни не могли відступити від домовленостей, досягнутих на переговорах. На даний момент Сполучені Штати, схоже, не є сильним посередником: росіяни сказали їм не бути за столом, і вони просто пішли. Через їхню м'яку політику щодо Росії.

Хіба ви не думаєте, що Росія застопоряється через довіру, яку вона отримала від своїх територіальних здобутків на полі бою? Нещодавно вони просунулися в Сумській області, але також повільно рухаються вперед на сході. Тим часом ваші елітні підрозділи змушені керувати окремою іспаномовною рекрутинговою платформою, імовірно орієнтованою на латиноамериканських найманців, а не на громадян Іспанії.

Ви малюєте узагальнену картину. Може здатися, що кінець світу наближається звідси, за 10 000 кілометрів...

... Росія не завойовує територію на полі бою?

Якщо Україна припинить чинити опір, ці 10 000 кілометрів можуть значно скоротитися, і ми зіткнемося з набагато більшими проблемами. Що стосується західних солдатів, то українська армія діє на договірній основі, доповненої мобілізацією та приєднанням добровольців. На початку війни солдати прибули з кількох країн, щоб воювати за Україну, але їх кількість незрівнянна з 12 000 північнокорейців, завербованих, наприклад, Росією. У нашій країні, включаючи росіян і білорусів, які борються за свободу власної батьківщини, ми не говоримо про тисячі.

Тим часом Україна бореться з мобілізацією, а набір людей у віці 18–24 років, який розпочався у лютому, не просувається так, як сподівалися.

Мобілізація є проблемою в кожній війні. Україна не є винятком, оскільки ми хочемо, щоб війна закінчилася. Люди втомлюються. Ми можемо мобілізувати 27 000 людей на місяць, тоді як росіяни можуть мобілізувати від 40 000 до 50 000, тому що їхні втрати більші. Мобілізація можлива в нашій країні через стан війни. Ніхто інший не має досвіду того, як зупинити Путіна. Ми були тими, хто його зупинив. Ви маєте рацію, що це важкий період. Ми не мобілізували 18-24-річних, але запропонували їм однорічні контракти.

Я ніколи раніше не говорив про це, але оскільки ви запитали, я скажу вам, що я думаю, тому що це делікатне питання: я не вважаю, що ми повинні мобілізувати людей віком від 18 років, як думали лідери інших країн. Операція "Павутина" показала, що важлива не кількість людей, а зброя та технології. І гроші, і тиск. Санкції будуть спрямовані на гроші, які росіяни використовують для фінансування війни. Однак, коли справа доходить до санкцій, оскільки західні партнери перераховують причини, чому вони не

вирішили їх вводити, вони включають те, що Україна не мобілізувала людей віком від 18 років.

Чесно кажучи, ми дали 18-24-річним літам можливість показати, що вони можуть служити, якщо наші партнери цього хочуть. Але тим часом тисячі воюють на передовій без належного озброєння.

Як ви поясните це партнерам?

У лютому я розповів президенту Трампу, як він може вплинути на Путіна: "Ось пакет зброї та ракет. У нас є коди запуску. Погодьтеся на припинення вогню, або ми віддамо ключі українцям. Президенту Путіну це може не сподобатися, але не може бути жодних переговорів щодо території, поки не буде припинення вогню". Це так складно? Де ці слова говорять США чи Китай? Не тільки США, а й усі інші країни повинні сказати: припинити бойові дії, або ми віддамо зброю Україні. Російський народ може не наважитися висловитися проти війни, але вони, безумовно, злякалися б, якби на них можна було направити ракети. Тоді Путіну доведеться мати справу зі своїм власним народом. Це було б "мир через силу". Це не дуже складний спосіб закінчити війну - просто важко знайти волю, щоб це зробити. Ми сподіваємося, що потужні країни поступово відкриють очі і що їхні суспільства підштовхнуть їх до прийняття жорстких рішень. Тим часом російський президент каже, що нам потрібно поговорити про першопричини війни. Кого хвилюють першопричини? Люди вмирають. Ось чому несправедливо задавати питання, які ви задавали раніше: як довго Україна може протриматися. Це також залежить від інших країн. Включаючи Угорщину.

Тоді давайте поговоримо про Угорщину. Київський науково-дослідний інститут Rating Group у лютому виявив, що Віктор Орбан є найменш популярним політиком серед українців після президента Росії Володимира Путіна та білоруського лідера Олександра Лукашенка: лише 11 відсотків респондентів мали про нього позитивну думку.

Прем'єр-міністр Угорщини?

Так. Він цього заслуговує?

Позиція Віктора Орбана не відображає позицію всієї Угорщини. Це різниця між Угорщиною та Росією: у Росії позиція Путіна така ж, як і позиція його суспільства. Політика Віктора, на жаль, антиукраїнська. Це нечесно. Як ви думаєте, я радий, що Віктор в тій же компанії, що і Путін і Лукашенко в цьому опитуванні? Ні, я не задоволений цим. Він затоплює суспільство неправдивою інформацією, яка радикалізує людей. Це шкодить нашим двостороннім відносинам. Я вже згадував про паспортизацію. Ну, за цим послідували гігантські рекламні щити з фотографіями наших лідерів з російської сторони.

Хіба щось подібне не відбувається в Угорщині? Угорщина є членом ЄС та НАТО. Вона не може поводитися так, ніби ненавидить і те, і інше. Я розумію, що є бюрократія ЄС і є внутрішні проблеми. Я навіть не хочу говорити про угорські внутрішні проблеми. Але є причина, чому він опинився в нижній частині списку. Я хотів би, щоб Віктор був на вершині. Зрештою, ми сусіди.

Чому він так поводиться?

Можливо, він думає, що може отримати те, що хоче, через нафту і газ, і саме тому він ставить на підтримку хороших відносин з Путіним і поганих відносин з Україною. Він думає, що зробив правильний вибір, але я переконаний, що він програє.

І я кажу це з історичної точки зору, а не через вибори. Я не хочу втручатися в них. Я завжди шукав з ним продуктивного діалогу, але його дії та операції перетинають межі суверенітету України. І він не має права переходити цю межу. Віктор завжди говорив мені: "Припинення вогню, припинення вогню, припинення вогню. Новий президент США прийде, і він скаже Путіну". Я відповів: "Повірте мені, Україна теж цього хоче, але є умови".

Коли він відвідав Київ у липні минулого року, ви знали, що він буде в Москві через кілька днів?

Я про це не знав. Це було його рішення. Але він міг би мені сказати. Він приїжджає в гості, говорить про припинення війни - а потім їде до Росії. Росіяни знали про це? Напевно, так. Не могло бути так, що він раптом вирішив поїхати до Росії після зустрічі тут. Він знав заздалегідь, він знав, що робить.

Це чесні стосунки? Ні, це не так.

Він йде кудись ще, щоб обговорити нас. Звичайно, він може піти куди завгодно, він лідер суверенної країни, але він пішов говорити про війну - війну, яка впливає на нас, український народ. Він дійсно міг щось сказати.

Останнім етапом погіршення двосторонніх відносин є так званий шпигунський скандал. Служба безпеки України, СБУ, зробила незвичайне публічне оголошення про арешт передбачуваних угорських шпигунів, на що Угорщина відреагувала подібним кроком у центрі Будапешта, а затримання іншого підозрюваного було продовжено незадовго до нашої розмови. Ви не стурбовані тим, що виходу з цієї ескалації немає?

Немає проблем, якщо ми поважаємо один одного. Ось як можна вирішити проблеми. Скажімо так: Будапешт намагався втручатися у внутрішні справи України десятками різних способів. Ви не могли про це почути. Ми припинили незаконне розповсюдження паспортів на Закарпатті до війни.

Більшість справ розглядалися тихо, серед нас самих. Чому ми оприлюднили поточну справу? У нас є додаткові фотографії та відео різних зустрічей, організованих Угорською військовою службою національної безпеки (KNBSZ) на території Угорщини, які ми також опублікуємо, якщо це необхідно. Я не хочу нікому погрожувати, але…

У нас є все, що є в нашому розпорядженні. Це включає в себе те, як KNBSZ оплатив свій розвідувальний актив. Ми все задокументували. Угорська мережа розвивається з 2021 року, а питання, пов'язані з військовими, були підняті в 2024-25 роках. Остання передача інформації відбулася 25 березня цього року.

Чому необхідно було шукати наші вразливості в українсько-угорському прикордонному регіоні? Чому угорці хотіли отримати інформацію про те, де ми там розгорнули ракетний комплекс протиповітряної оборони С-300? Це те, що їх цікавило. У них навіть був список запитань на телефонах - у нас вони теж є - з одинадцятьма питаннями, включаючи те, що люди Закарпаття сказали б про присутність угорських миротворців. І де розміщені наші різні військові підрозділи.

Як ми повинні реагувати на це під час війни? Я не кажу, що Будапешт чогось хоче, але якщо ні, то кому він збирає інформацію? Я запитав чиновників НАТО, чи вони попросили угорців зібрати дані з таких питань. Вони відповіли, що ні. Я президент країни, що воює - як би ви відреагували, якби були на моєму місці? Я не звинувачую Віктора, я звинувачую KNBSZ.

Ви не можете звинувачувати "Віктора", але тим часом він просить угорський народ проголосувати за членство України в ЄС, а країну обклеюють другою серією плакатів - добре, що я нарешті зустріну людину, чий портрет я бачу зі свого балкона щодня! Якою була ваша реакція на цю кампанію?

Він використовує Україну для власних виборчих цілей.

Він не розуміє, що це матиме набагато серйозніші та небезпечніші наслідки: радикалізація угорського суспільства та його антиукраїнські настрої.

Не допомагаючи нам, він робить Путіну послугу.

Ось чому я сказав, що *Віктор робить серйозну історичну помилку*. Це моя особиста думка.

Я не можу посміхатися і обійматися, коли бачу, що насправді відбувається. Тому що реальність не повинна відрізнятися від політики. Якщо він готовий до належних відносин, ми знайдемо для цього основу. Але як він може використовувати моє обличчя для власних виборів? Я не дав йому дозволу на це! Я президент іншої країни. Для нього неправильно використовувати мене

для своєї внутрішньої політики. В інших країнах немає рекламних щитів Orbán. Тому що це було б неетично.

Де ви бачите себе та Україну через п'ять років?

Моя найбільша мрія - країна, яка живе в мирі. У мене немає іншої мрії, немає іншого плану. Це те, чого я дійсно хочу. Мир. Я переконаний, що Україна за допомогою світу буде відбудована. Немає нічого важливішого за це.

***

№ 976-2

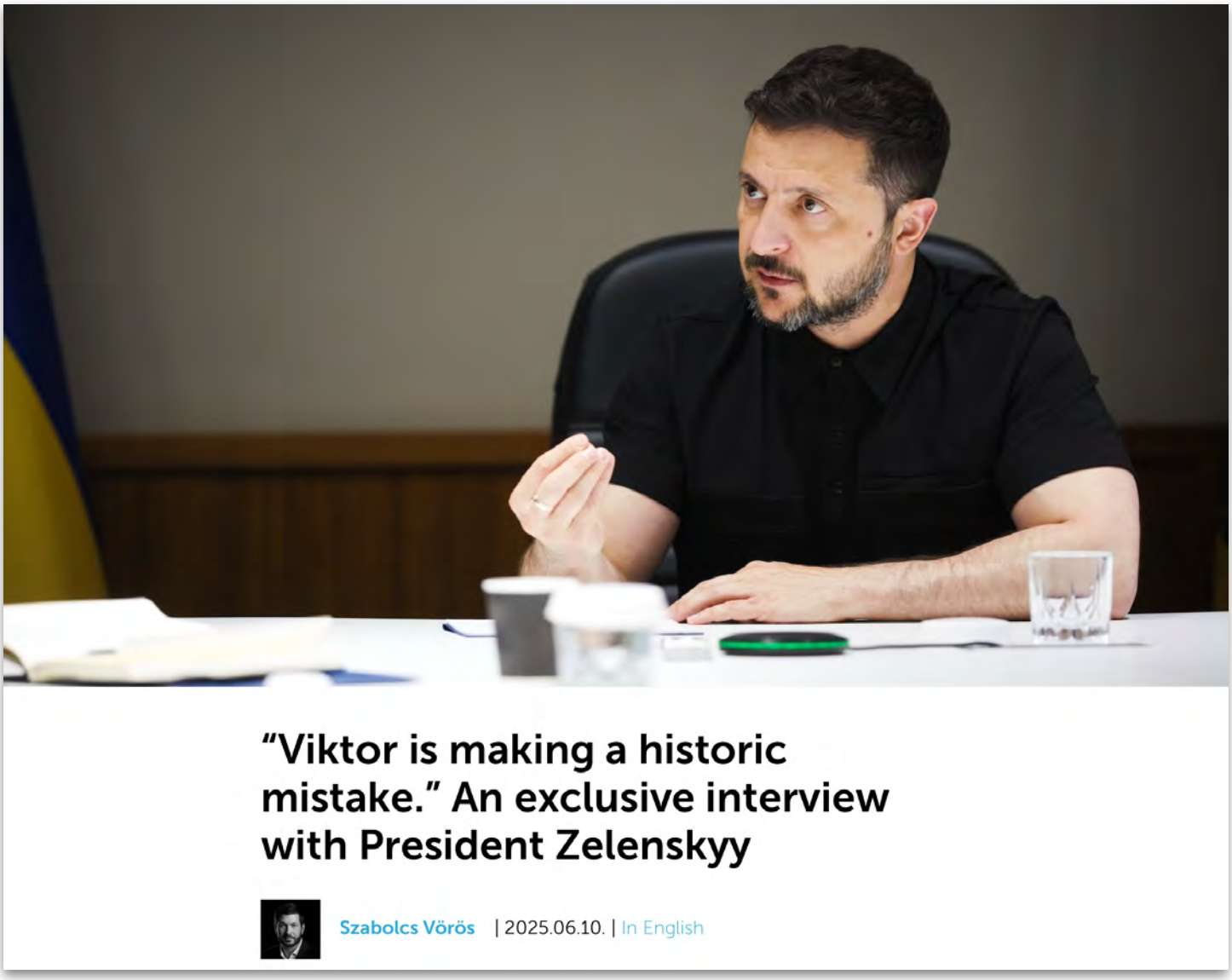

“Viktor is making a historic mistake.” An exclusive interview with President Zelenskyy

Szabolcs Vörös

| 2025.06.10. | In English

“His policy is, unfortunately, anti-Ukrainian. And anti-European. He is using this in his domestic policy: he wants to turn the war in Ukraine to his own advantage in the elections. That is dishonest”, Volodymyr Zelenskyy tells Válasz Online about Viktor Orbán. The President of Ukraine, who, after 1,200 days of full-scale war, gave his first interview to us among all Hungarian media outlets, also talked about why was it a serious mistake for the Hungarian Prime Minister to bet on good relations with Vladimir Putin. We also asked him about our bilateral spy scandal that broke out in early May – “we do have everything in our possession” –, about the Hungarian government’s posters depicting him, the end of the war, the peace talks in Istanbul and possible territorial concessions as well as the difficulties of mobilization. An exclusive interview from the Office of the President of Ukraine in Kyiv.

We meet shortly after Russia launched one of its largest drone and missile attacks against Kyiv and Kharkiv since February 2022. What do these actions suggest to you?

Unfortunately, the Ukrainian people, who are fighting for survival, experience this almost every day. There is nothing new about the weekend attacks. I know there is a narrative that they should be seen as a response to Operation Spider Web, but this is not the case. The people who say this do not understand that this is not the first month of the war. Russia has been doing this for years. To give just one example, on the day before Operation Spider Web, we were attacked with 480 drones and missiles. We understand what Russia is like, so it is quite clear to me what such actions mean: that Putin does not want to end the war, but is looking for various excuses to attack us. They are firing missiles at civilian targets after we attacked their military assets successfully. He can say, “I am the hero of my nation, so a response to Ukraine’s actions is necessary.” But the reason why they are attacking us is in Putin’s mind.

In Putin’s mind?

He wants to occupy Ukraine and eliminate our independence. It’s not about our buildings, it’s about the pain this causes the Ukrainian people. He doesn’t want to destroy our cities, he wants to destroy the Ukrainian nation and statehood.

Many people still don’t believe it and don’t understand that Putin is seeking to completely subjugate Ukraine. His goal is to wipe us off the map.

Sustainable peace will only be possible if the states that are capable of exerting real pressure understand Putin’s true goals. A ceasefire is certainly possible sooner – and it is important that it happens – but peace will only come when the world understands what the Russian president wants.

Contrary to all predictions, Ukraine and the Ukrainian people have been resisting Russia in a large-scale war for 1,200 days. With such intensity, how long can they keep it up?

That is a very difficult question. No one has yet tried to measure how much the Ukrainian people can endure. We would have ended this whole thing yesterday. So every day is very difficult. It has been difficult for a year now because of the losses. World leaders can, of course, speculate on how much longer Ukraine can hold out, but we expect the world to stop Putin. The US could impose sanctions, and together with Europe, it could figure out how to influence China. There is no point in waiting to see how long the Ukrainians can resist. No one should sit and wait, because we are struggling with a situation that very much looks like a transition to World War III. We must work every day to communicate with each other. With powerful countries that could restrain the Russian economy through sanctions and the severing of economic ties.

That would hurt many.

It may hurt, but if they don't think about ending their dependence on Russia now, it will hurt even more later. Ukraine was also dependent on Russia: the Russian fleet was stationed in Crimea, and we used to get gas and oil from them. And what was the outcome? When Ukraine began to consider its independence and sovereignty, Russia responded rapidly. Even in the years before the occupation, they were preparing society for war. With small things. In eastern Ukraine, but especially in Crimea, they were issuing Russian passports illegally, called *passportization*, and spreading their own narrative on television, radio, and in newspapers. So in Ukraine, someone else was pointing out who was good and who was bad. It is the responsibility of both Russians and Ukrainians that they allowed this to happen. Meanwhile, Russian society was also radicalized to support the war with a blind eye. They claim that we are threatening their independence. Everything was turned upside down. But there are always precedents for such things. The West is also portrayed as their enemy, so it is pointless for some European leaders to think that if they maintain relations with Putin, war and hatred will leave their countries untouched.

We will talk about them later, but when you mention the pressure that powerful countries are hoped to exert, I recall an interview you gave to the American magazine *The Atlantic* in April 2022: "When certain leaders ask me what weapons I need, I have to take a moment to calm down, because I already told them a week ago. It's like the movie *Groundhog Day*. I feel like Bill Murray." Do you still feel that way?

During an interview, when I was asked repeatedly what weapons we needed and what sanctions should be imposed, I realized that in order to open people's eyes and prevent those who are tired of war from scrolling past news about Ukraine on Instagram – because they want something more entertaining or it's the weekend –

we cannot take a break. And to get the message across to leaders, I have to repeat the same sentences over and over again to journalists. It's part of my job. It's what I have to do, every day.

The latest round of peace talks in Istanbul on June 2, ended after an hour, once the parties presented their own memoranda; for the time being, progress has only been made on the exchange of prisoners of war. Do you still have confidence in the talks?

I believe that, for the time being, they are proceeding as the Russians are trying to frame them. They are trying to weaken the positions of Western partners with regard to Russia. After all, it is easier that way. They are professionals at this: they are absolute world champions in lying. In diplomatic terms, they are manipulators. Those with whom our delegation is negotiating are also like this. It would therefore be good if the mediating countries did not focus on what they could lose from sanctions – what economic disadvantages they would face, or what would happen to space cooperation and satellite communications – but concentrated on what the negotiations are about: the war. On the fact that people are dying. The rest can be discussed in bilateral talks. If the war remains just one piece of a larger puzzle, your position will be weakened. As long as this is the case, the Russians will not change their agenda or their lies. Look at what happened to the prisoner exchange that was planned for the day of our conversation!

Ideally, an agreement is reached with both sides willing to compromise on their terms. What would you be willing to compromise on? Your terms of 2 June no longer mention Ukraine's 1991 borders.

Our memorandum is the basis for negotiations. Based on this, our delegation has a mandate to discuss humanitarian issues—the issue of prisoners of war and abducted children—or a ceasefire. However, they do not have a mandate to discuss Ukraine's sovereignty and territorial integrity. This is our own constitutional matter.

It is my job to hold talks on territories – and Putin's, who seized them. I will not discuss my position on this with anyone else.

But we have already said that we will not recognize the currently occupied territories as de jure Russian. These are not even the same: there was no war in Crimea, but eastern Ukraine is a dead zone with destroyed villages and towns. We have also said repeatedly that if we receive adequate security guarantees preventing Putin from continuing the war, then we will have time to decide on territorial issues. By diplomatic means, not with weapons. And this is already a major compromise, because we have a long road ahead of us. We want to end the war, but this requires the will of both parties. If the other party is not ready for this, it will always come up with something. They even told our delegation: we know that our memorandum is an ultimatum, and you will not accept it. Thus, the question is not the quality of the Istanbul format, but what to do about the Russians' lies. That is

why we need strong mediators: so that Russians cannot back out of the agreements reached in the negotiations. The United States does not appear to be a strong mediator at the moment: the Russians told them not to be at the table, and they simply walked away. Why? Because of their soft policy towards Russia.

“It is my job to hold talks on territories – and Putin’s, who seized them” (photo by the Office of the President of Ukraine)

Don’t you think Russia is stalling because of the confidence it has gained from its territorial gains on the battlefield? They recently advanced in the Sumy region but are also slowly moving forward in the east. Meanwhile, your elite units are forced to operate a separate Spanish-language recruitment platform, presumably targeting Latin American mercenaries rather than Spanish citizens.

You’re painting a generalized picture. It might seem like the end of the world is approaching from here, 10,000 kilometers away…

… Russia is not gaining territory on the battlefield?

If Ukraine stops resisting, that 10,000 kilometers could shrink considerably, and we would face much greater challenges. As for Western soldiers, the Ukrainian army operates on a contractual basis, supplemented by mobilization and the joining of volunteers. At the beginning of the war, soldiers arrived from several countries to fight for Ukraine, but their numbers are incomparable to the 12,000 North Koreans recruited by Russia, for example. In our country, including Russians and Belarusians fighting for the freedom of their own homeland, we are not talking about thousands.

Meanwhile, Ukraine is struggling with mobilization, and the recruitment of people aged 18–24, which began in February, is not progressing as hoped.

Mobilization is a problem in every war. Ukraine is no exception, as we want the war to end. People are getting tired. We can mobilize 27,000 people a month, while the Russians can mobilize 40,000 to 50,000 because their losses are greater. Mobilization is possible in our country because of the state of war. No one else has any experience in how to stop Putin. We were the ones who stopped him. You are right in that this is a difficult period. We did not mobilize 18- to 24-year-olds, but offered them one-year contracts. I have never spoken about this before, but since you asked, I will tell you what I think, because it is a sensitive issue: I do not believe that we should mobilize people from the age of 18, as the leaders of other countries have thought. Operation Spider Web has shown that it is not the number of people that matters, but weapons and technology. And money and exerting pressure. The sanctions would target the money that the Russians are using to finance the war. However, when it comes to sanctions, as Western partners list the reasons why they did not decide to impose them, they include that Ukraine did not mobilize people aged 18 and above.

To be honest, we gave 18- to 24-year-olds the opportunity to show that they can serve if our partners want them to. We have now given them that opportunity, in accordance with our legislation. But in the meantime, thousands are fighting on the front lines without adequate weapons.

How do you explain this to *the partners*?

In February, I told President Trump how he could influence Putin: “Here is the package of weapons and missiles. We have the launch codes. Agree to a ceasefire, or we’ll give the keys to the Ukrainians. President Putin may not like it, but there can be no negotiations over territory until there is a ceasefire.” Is that so complicated? Where are these words being said by the US or China? Not only the US, but all other countries should say: stop the fighting, or we will give the weapons to Ukraine. The Russian people may not dare to speak out against the war, but they would certainly be frightened if missiles could be aimed at them. Then Putin would have to deal with his own people. That would be “peace through strength.” It’s not a very complicated way to end the war—it’s just hard to find the will to do it. We hope that the powerful countries will gradually open their eyes and that their societies will push them to make tough decisions. Meanwhile, the Russian president says that we need to talk about the *root causes* of the war. Who cares about the root causes? People are dying. That’s why it’s not fair to ask questions like the one you asked earlier: how long Ukraine can hold out. That depends on other countries too. Including Hungary.

Let us talk about Hungary then. The Kyiv-based Rating Group research institute found in February that Viktor Orbán is the least popular politician among Ukrainians after Russian President Vladimir Putin and Belarusian leader Aliaksandr Lukashenka: only 11 percent of respondents had a positive opinion of him.

The Hungarian prime minister?

Yes. Does he deserve this?

Viktor Orbán’s position does not reflect the position of the whole of Hungary. This is the difference between Hungary and Russia: in Russia, Putin’s position is the same as the one held by his society. Viktor’s policy is, unfortunately, anti-Ukrainian. And anti-European. He is using this in his domestic policy: he wants to turn the war in Ukraine to his own advantage in the elections. That is dishonest. Do you think I am happy that Viktor is in the same company as Putin and Lukashenko in this survey? No, I’m not happy about it. He is flooding society with false information, which is radicalizing people. It’s damaging our bilateral relations. I’ve already mentioned passportization. Well, this was followed by giant billboards with pictures of our leaders on the Russian side. Isn’t something similar happening in Hungary? Hungary is a member of the EU and NATO. It cannot behave as if it hates both. I understand that there is EU bureaucracy and there are domestic issues. I don’t even want to talk about Hungarian domestic issues. But there is a reason

why he ended up at the bottom of the list. I wish Viktor was at the top. After all, we are neighbors.

Why is he behaving like this?

Perhaps he thinks he can get what he wants through oil and gas, and that is why he is betting on maintaining good relations with Putin and bad relations with Ukraine. He thinks he has made the right choice, but I am convinced that he will lose.

And I say this from a historical perspective, not because of the elections. I don't want to interfere in those. I have always sought productive dialogue with him, but his actions and operations are crossing the boundaries of Ukraine's sovereignty. And he has no right to cross that line. Viktor always said to me: "Ceasefire, ceasefire, ceasefire. The new US president will come, and he will tell Putin." I replied: "Believe me, Ukraine wants that too, but there are conditions."

When he visited Kyiv last July, were you aware that he would be in Moscow a few days later?

I didn't know about it. It was his decision. But he could have told me. He comes to visit, talks about bringing the war to an end – and then he goes to Russia. Did the Russians know about this? Probably yes. It couldn't have been that he suddenly decided to go to Russia after his meeting here. He knew in advance, he knew what he was doing. Is that an honest relationship? No, it isn't. He's going somewhere else to discuss us. Of course, he can go anywhere he wants, he's the leader of a sovereign country, but he went to talk about war – a war that affects us, the Ukrainian people. He really could have said something.

The latest stage in the deterioration of bilateral relations is the so-called spy scandal. The Ukrainian Security Service, the SBU, made an unusual public announcement about the arrest of alleged Hungarian spies, to which Hungary responded with a similar move in downtown Budapest, and the detention of another suspect was extended shortly before our conversation. Are you not concerned that there is no way out of this escalation?

There is no problem if we respect each other. That is how problems can be solved. Let's put it this way: Budapest has tried to interfere in Ukrainian internal affairs in dozens of different ways. You could not have heard about these. We stopped the illegal distribution of passports in Transcarpathia before the war. Most of the cases were dealt with quietly, among ourselves. Why did we make the current case public? We have additional photos and videos of various meetings organized by the Hungarian Military National Security Service (KNBSZ) on Hungarian territory, which we will also publish if necessary. I don't want to threaten anyone, but we do have everything in our possession. This includes how KNBSZ paid its intelligence asset. We have documented everything. The Hungarian network has been developed

since 2021, and military-related questions were raised in 2024-25. The most recent information transfer took place on 25 March this year.

Why was it necessary to look for our vulnerabilities in the Ukrainian-Hungarian border region? Why did the Hungarians want information about where we had deployed the S-300 air defense missile system there? That's what they were interested in. They even had a list of questions on their phones – we have them too – with eleven questions, including what the people of Transcarpathia would say about the presence of Hungarian peacekeepers. And where our various military units are stationed. How should we respond to this in times of war? I am not saying that Budapest wants something, but if it does not, then to whom is it gathering information? I asked NATO officials whether they had asked the Hungarians to collect data on such matters. They replied that they had not. I am the president of a country at war – how would you have reacted if you were in my place? I don't blame Viktor, I blame the KNBSZ.

You may not blame "Viktor," but in the meantime, he is asking the Hungarian people to vote on Ukraine's EU membership, and the country is being plastered with a second series of posters – it's good that I'll finally get to meet the person whose portrait I see from my balcony every day! What was your reaction to this campaign?

He is using Ukraine for his own electoral purposes. He does not understand that this will have much more serious and dangerous consequences: the radicalization of Hungarian society and its anti-Ukrainian sentiment. By not helping us, he is doing Putin a favor. That is why I said that Viktor is making a serious, historic mistake. That is my personal opinion. I cannot smile and give hugs when I see what is really going on. Because reality does not have to be different from politics. If he is ready for a proper relationship, we will find a framework for it. But how can he use my face for his own election? I did not give him permission to do that! I am the president of another country. It is wrong for him to use me for his domestic politics. There are no Orbán billboards in other countries. Because it would not be ethical.

Where do you see yourself and Ukraine in five years?

My greatest dream is a country living in peace. I have no other dream, no other plan. That is what I really want. Peace. I am convinced that Ukraine, with the help of the world, will be rebuilt. Nothing is more important than that.

Cover picture by the Office of the President of Ukraine

We thank Krisztián Jójárt and András Rácz their assistance in preparing this article!

***

№ 977

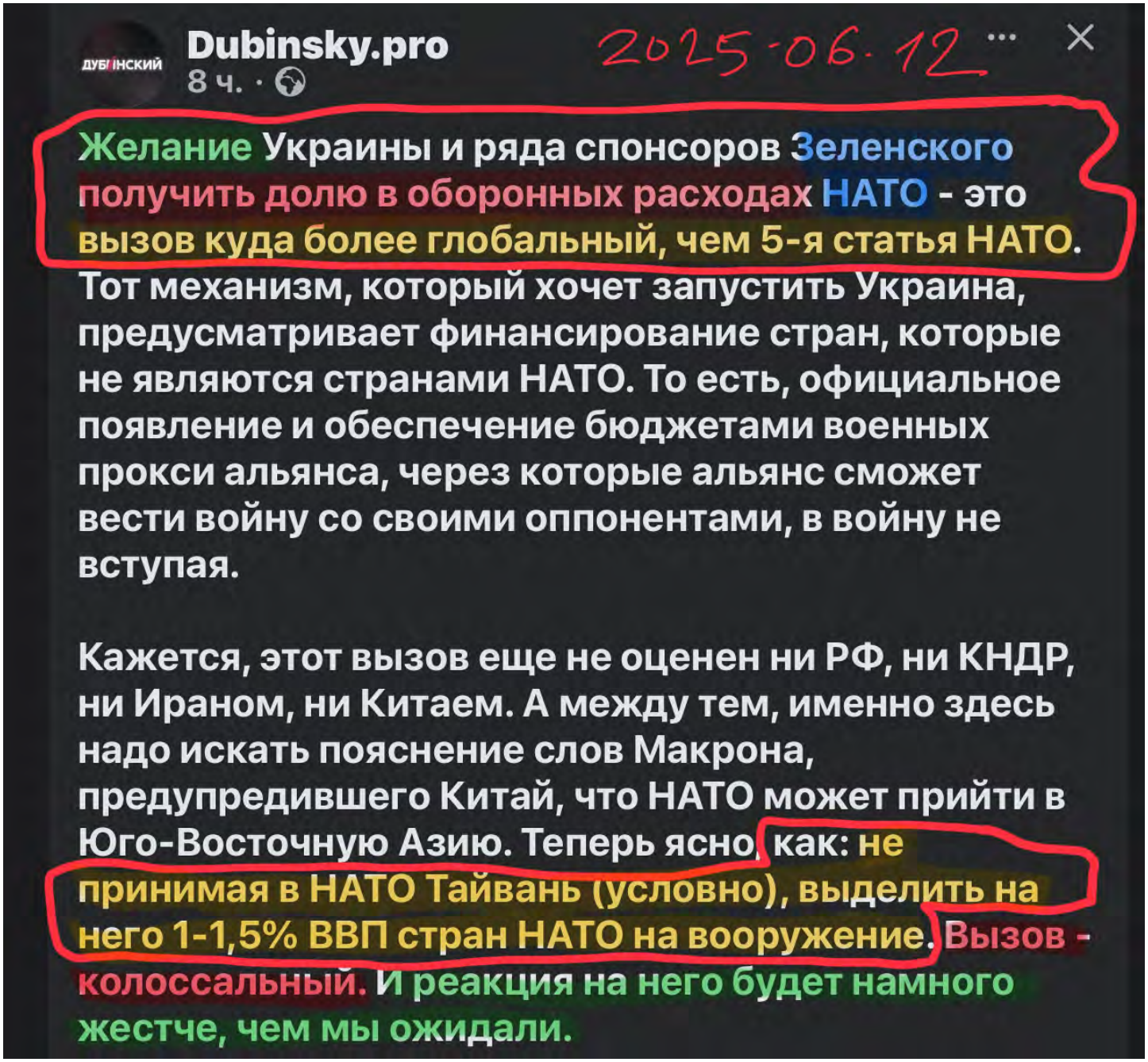
Dubinsky.pro
8 ч. ·
2025-06-12
Желание Украины и ряда спонсоров Зеленского получить долю в оборонных расходах НАТО - это вызов куда более глобальный, чем 5-я статья НАТО. Тот механизм, который хочет запустить Украина, предусматривает финансирование стран, которые не являются странами НАТО. То есть, официальное появление и обеспечение бюджетами военных прокси альянса, через которые альянс сможет вести войну со своими оппонентами, в войну не вступая.
Кажется, этот вызов еще не оценен ни РФ, ни КНДР, ни Ираном, ни Китаем. А между тем, именно здесь надо искать пояснение слов Макрона, предупредившего Китай, что НАТО может прийти в Юго-Восточную Азию. Теперь ясно, как: не принимая в НАТО Тайвань (условно), выделить на него 1-1,5% ВВП стран НАТО на вооружение. Вызов - колоссальный. И реакция на него будет намного жестче, чем мы ожидали.

***

№ 978

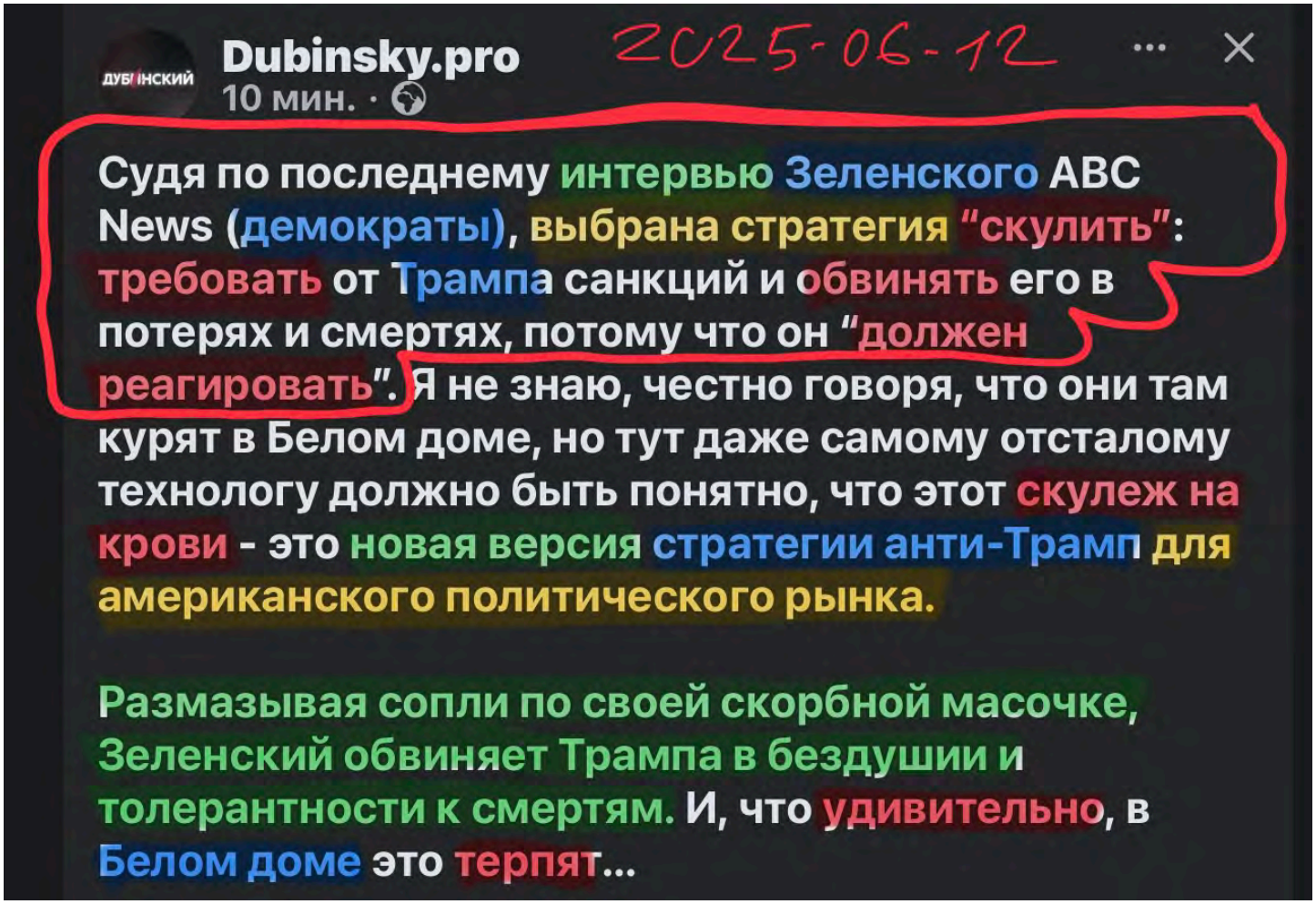
Dubinsky.pro
10 мин. ·
2025-06-12
Судя по последнему интервью Зеленского ABC News (демократы), выбрана стратегия "скулить": требовать от Трампа санкций и обвинять его в потерях и смертях, потому что он "должен реагировать". Я не знаю, честно говоря, что они там курят в Белом доме, но тут даже самому отсталому технологу должно быть понятно, что этот скулеж на крови - это новая версия стратегии анти-Трамп для американского политического рынка.
Размазывая сопли по своей скорбной масочке, Зеленский обвиняет Трампа в бездушии и толерантности к смертям. И, что удивительно, в Белом доме это терпят...

***

№ 979

Алексей Кущ 2025-06-13
1 день · 🌍

И в Зимбабве пришли к пониманию развития кластерной модели экономики, которая нацелена на переработку, рост добавочной стоимости и более высокий передел.

Именно кластерная модель придет на смену существующей сырьевой модели.

Зимбабве с 2027 года вводит запрет на экспорт литиевых сырьевых компонентов, который сейчас осуществляется крупными ТНК.

Кстати, Зимбабве - крупнейший поставщик "не аккумуляторного" лития в ЕС.

Если так пойдет дальше, то ключевым условием для разработки месторождений природных ресурсов в большинстве стран мира станет локализация, доместикация производств.

В этом контексте, наша экономика может после войны стать "сырьевой белой вороной".

Если принцип доместикации переработки сырья не найдет отражение в наших законах.

Ну и борьба за "украинский литий" усилится.

Он дорогой, его мало, но он рядом с ЕС. И его вывоз можно пролоббировать взамен за оказанную финансовую помощь.

***

№ 980

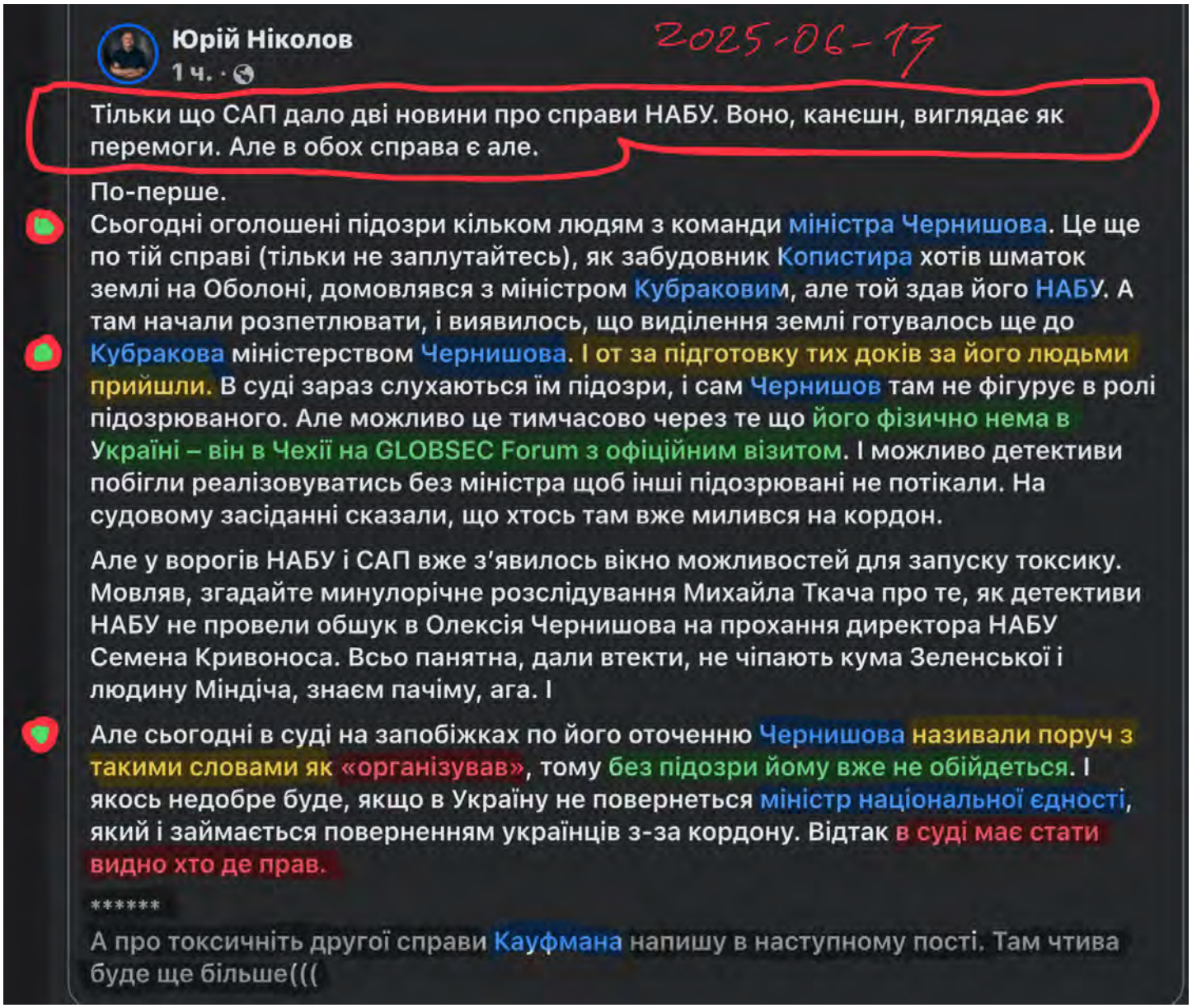

Юрій Ніколов
1 ч. ·

2025-06-13

Тільки що САП дало дві новини про справи НАБУ. Воно, канєшн, виглядає як перемоги. Але в обох справа є але.

По-перше.
Сьогодні оголошені підозри кільком людям з команди міністра Чернишова. Це ще по тій справі (тільки не заплутайтесь), як забудовник Копистира хотів шматок землі на Оболоні, домовлявся з міністром Кубраковим, але той здав його НАБУ. А там начали розпетлювати, і виявилось, що виділення землі готувалось ще до Кубракова міністерством Чернишова. І от за підготовку тих доків за його людьми прийшли. В суді зараз слухаються їм підозри, і сам Чернишов там не фігурує в ролі підозрюваного. Але можливо це тимчасово через те що його фізично нема в Україні – він в Чехії на GLOBSEC Forum з офіційним візитом. І можливо детективи побігли реалізовуватись без міністра щоб інші підозрювані не потікали. На судовому засіданні сказали, що хтось там вже милився на кордон.

Але у ворогів НАБУ і САП вже з'явилось вікно можливостей для запуску токсику. Мовляв, згадайте минулорічне розслідування Михайла Ткача про те, як детективи НАБУ не провели обшук в Олексія Чернишова на прохання директора НАБУ Семена Кривоноса. Всьо панятна, дали втекти, не чіпають кума Зеленської і людину Міндіча, знаєм пачіму, ага. І

Але сьогодні в суді на запобіжках по його оточенню Чернишова називали поруч з такими словами як «організував», тому без підозри йому вже не обійдеться. І якось недобре буде, якщо в Україну не повернеться міністр національної єдності, який і займається поверненням українців з-за кордону. Відтак в суді має стати видно хто де прав.

******

А про токсичність другої справи Кауфмана напишу в наступному пості. Там чтива буде ще більше(((

Рис1

САП

5 760 підписників

Прикріплене повідомлення

Відео

❗ Корупція в Мінрегіоні: викрито колишнього держсекретаря Міністерства, радника Міністра та керівницю державного підприємства

САП та НАБУ викрили корупційну оборудку в будівельній сфері за участю топпосадовців держави, яка могла призвести до заподіяння державі понад 1 млрд грн збитків.

12 та 13 червня 2025 року детективи НАБУ за погодженням із прокурором САП повідомили про підозру в замаху на зловживання службовим становищем, одержанні та наданні неправомірної вигоди в особливо великому розмірі 5 особам, серед яких:

- колишній державний секретар Мінрегіону;
- колишній радник Міністра;
- колишня директорка держпідприємства;
- забудовник та його довірена особа (організатори схеми).

За даними слідства, забудовник та його довірена особа розробили схему незаконного одержання земельної ділянки у м. Києві під будівництво житлового комплексу. До реалізації схеми залучили посадових осіб Мінрегіону та директорку державного підприємства. Посадові особи Міністерства створили умови для передачі земельної ділянки в управління зазначеному держпідприємству, державний секретар надав дозвіл на вчинення значного господарського зобов'язання, а директорка держпідприємства незаконно уклала з «потрібною» будівельною компанією інвестиційні договори.

Рис2

Згідно з ними забудовник мав віддати державі частину майбутніх квартир у кількості, пропорційній вартості земельної ділянки. Щоб звести цю кількість до мінімуму, землю та наявні на ній будівлі оцінили майже вп'ятеро дешевше, а різниця між такою оцінкою та ринковою вартістю перевищила 1 млрд грн. Саме на таку суму держава недоотримала б нерухомості в разі виконання договорів. Цьому завадив арешт ділянки, який накладено за клопотанням НАБУ і САП.

За реалізацію оборудки забудовник та його довірена особа надали службовим особам Міністерства та визначеним ними особам знижку на квартири у вже побудованих житлових комплексах м. Києва. З нею вартість квадратного метра становила від 1 до 8 тис. грн при мінімальній ринковій вартості близько 30 тис. грн. Загальний розмір наданої неправомірної вигоди – 16,8 млн грн.

Дії державного секретаря кваліфіковано за ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 364, ч. 4 ст. 368 КК України; директорки держпідприємства – за ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 364 КК України; радника Міністра – за ч. 5 ст. 27, ч. 2 ст. 15 ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 364 КК України; забудовника та його довіреної особи – за ч. 3 ст. 27, ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 364, ч. 4 ст. 369 КК України.

Варто зазначити, що згаданий забудовник, службова особа будівельної компанії та колишня директорка держпідприємства є обвинуваченими в іншій справі НАБУ і САП щодо спроби підкупу квартирами топпосадовця Міністерства відновлення.

РисЗ

***

№ 981

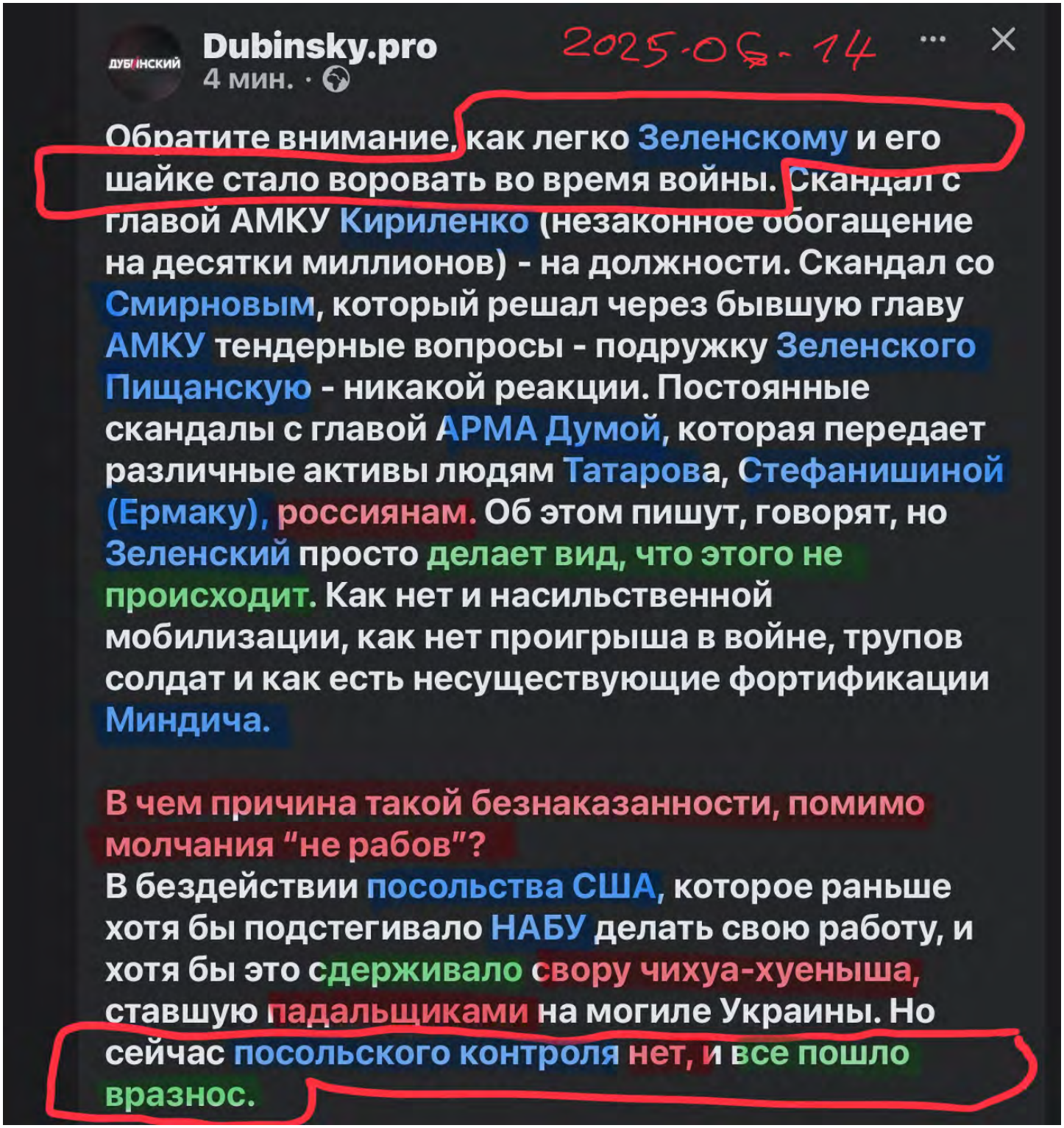
Dubinsky.pro
4 мин. ·
2025-05-14
Обратите внимание, как легко Зеленскому и его шайке стало воровать во время войны. Скандал с главой АМКУ Кириленко (незаконное обогащение на десятки миллионов) - на должности. Скандал со Смирновым, который решал через бывшую главу АМКУ тендерные вопросы - подружку Зеленского Пищанскую - никакой реакции. Постоянные скандалы с главой АРМА Думой, которая передает различные активы людям Татарова, Стефанишиной (Ермаку), россиянам. Об этом пишут, говорят, но Зеленский просто делает вид, что этого не происходит. Как нет и насильственной мобилизации, как нет проигрыша в войне, трупов солдат и как есть несуществующие фортификации Миндича.
В чем причина такой безнаказанности, помимо молчания "не рабов"?
В бездействии посольства США, которое раньше хотя бы подстегивало НАБУ делать свою работу, и хотя бы это сдерживало свору чихуа-хуеныша, ставшую падальщиками на могиле Украины. Но сейчас посольского контроля нет, и все пошло вразнос.

***

№ 982

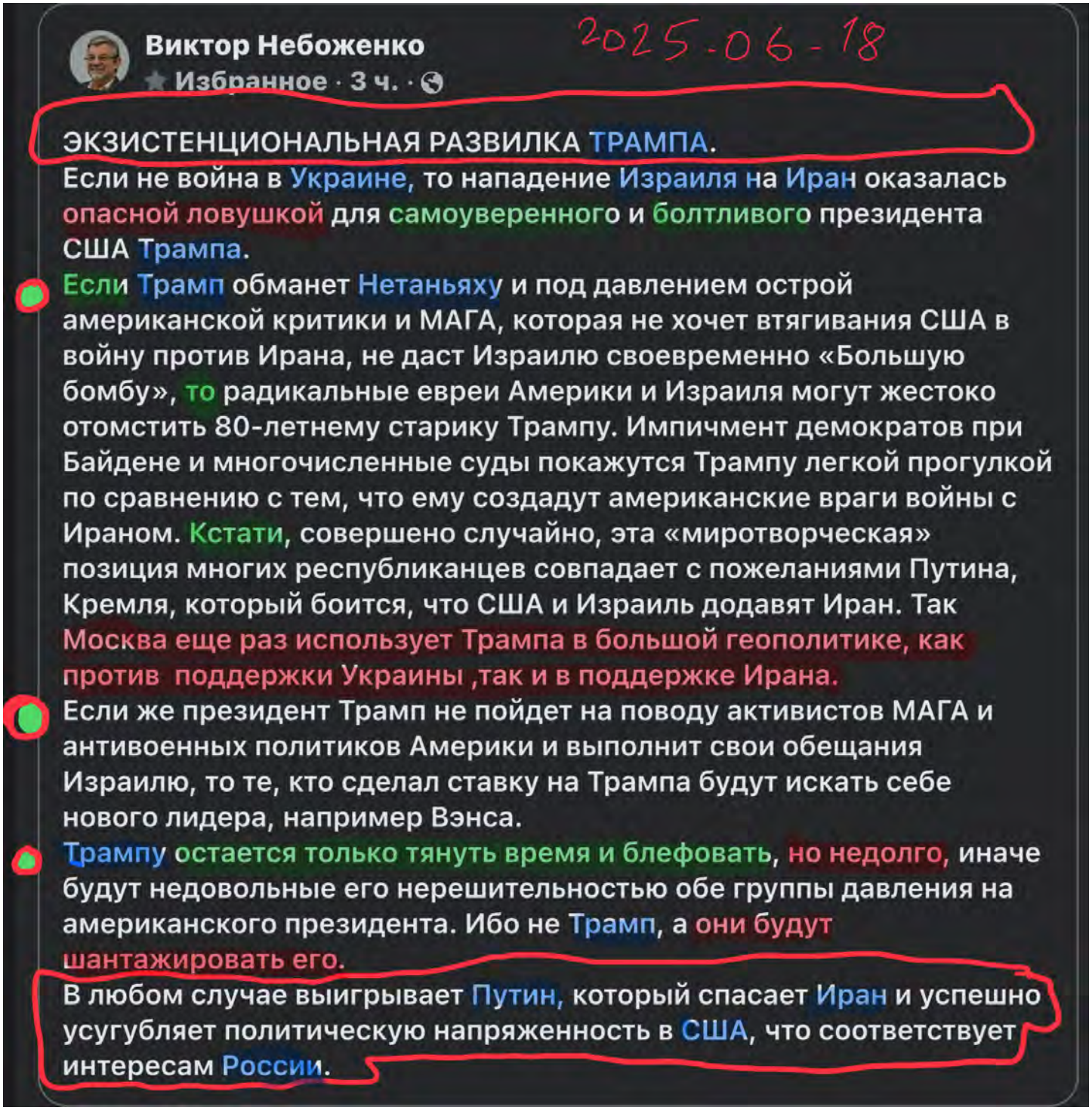

***

№ 983-1

Washington has had it with Andriy Yermak

The top aide to Ukraine's president may be setting back Kyiv's agenda with U.S. officials.

Andriy Yermak, head of the Office of the President of Ukraine, speaks during a news conference at the Ukrainian Embassy in Washington on June 4, 2025. | Jose Luis Magana/AP

By **AMY MACKINNON** and JAMIE DETTMER

06/19/2025 11:45 AM EDT

Amid the pitched political battles that have engulfed Washington over Ukraine, there is one rare point of bipartisan consensus: Everyone has had it with Andriy Yermak, chief of staff to Ukrainian President Volodymyr Zelenskyy.

The second most powerful man in Ukraine, Yermak has been a particularly frustrating interlocutor for the Trump administration, according to 10 people familiar with his interactions.

Yermak has made regular trips to Washington since the full-scale Russian invasion of Ukraine in 2022 and has acted as an intermediary to Ukraine's president. But many in Washington have found Yermak to be uninformed about U.S. politics, abrasive and overly demanding with U.S. officials — and generally unable to navigate the inner workings of the Washington establishment on Capitol Hill. Some also worry he has not accurately conveyed U.S. positions to the leadership back in Ukraine.

POLITICO spoke to 14 people for this story, including congressional aides, former U.S. and Ukrainian officials and others informed of Yermak's interactions in Washington. Most of those interviewed were granted anonymity to speak candidly about sensitive diplomatic matters.

One of the people familiar with Yermak's interactions with the Trump administration described him as a "bipartisan irritator."

Yermak's behavior, many fear, is increasingly threatening the already fraught relationship between Ukraine and the Trump administration at a critical juncture with Kyiv reliant on U.S. support to defend against Russia's ongoing attacks. President Donald Trump has largely been deferential to Russian President Vladimir Putin, as he has sought to push Ukraine into peace talks with Moscow.

Yermak said in a statement provided by his spokesperson that he was doing everything possible to protect Ukraine's sovereignty and security.

"If that means being considered 'challenging' by others — so be it. I will wait many more hours outside any door if that helps my country and my president's mission," he said. "I have no ambition to fully grasp how American politics works — I come to speak about the country I know best: Ukraine."

Zelenskyy missed out on a planned meeting with Trump at the G7 this week, as the U.S. president abandoned the summit early, citing escalating tensions in the Middle East.

It is still unclear whether Zelenskyy will get another chance to meet with Trump at the NATO summit next week. Ukraine's plight is expected to feature less prominently at the meeting of the defense alliance compared to recent years, as leaders of the alliance seek to avoid a blow up with Trump.

Biden administration officials were also frustrated by Yermak, but they were largely able to compartmentalize their exasperation given the urgency of the war and Washington's pivotal role in bolstering Kyiv's defenses against a Russian onslaught, according to a former senior Biden administration official and three other people familiar with the U.S.-Ukraine relationship at the time.

The Trump administration is not feeling as accommodating.

On a last minute trip to Washington at the beginning of June, Yermak struggled to secure meetings with senior Trump administration officials, according to five people familiar with the visit, some of whom had direct knowledge of scheduling issues.

The Zelenskyy aide came without a clear agenda, and the feedback from those who he did meet with was "we don't know why he's here," one of the people familiar with the visit said.

A meeting between Yermak and Secretary of State Marco Rubio was canceled at the last minute, the person said.

But, they said, Yermak ended up bumping into Rubio, who also serves as acting national security adviser, in the White House.

The Ukrainian official posted a photo of the encounter on X, stating that the two discussed the situation on the battlefield and Ukraine's urgent need for air defense.

Trump's Chief of Staff Susie Wiles kept Yermak waiting in the White House before canceling, the first person familiar with the visit said, while Vice President JD Vance's office never responded to a request for a meeting.

The White House, the State Department and the vice president's office did not respond to requests for comment for this story.

Oleksiy Tkachuk, a spokesperson for Yermak, pushed back against the way the trip was described to POLITICO and said that Yermak met with Rubio in his office at the White House and that a meeting with Wiles went ahead as planned but was shorter than initially expected.

A White House official said that Wiles did not meet with Yermak during his June visit.

Tkachuk said that the principal objective of the trip, in which Yermak was accompanied by a delegation of senior Ukrainian officials, was to conduct a high-level closed briefing for members of the U.S. Senate about the state of the war and the humanitarian situation in Ukraine and to discuss the imposition of further sanctions on Russia.

People familiar with Kyiv's relationship with its most important partner characterized Yermak's interactions with both administrations as tense and difficult. They said that Yermak, a former movie producer, still struggles to navigate the corridors of power in Washington almost six years since he rose to become Zelenskyy's closest aide.

"He thought, for example, that the critical minerals agreement was so important for Trump that it would gain Ukraine the security guarantees in exchange for it," said a second person familiar with the trip, referring to a joint investment fund that is expected to give the U.S. access to Ukraine's vast mineral deposits. The person described the notion as "ludicrous."

Speaking to allies in private, Yermak has accused Trump administration officials of being Russian assets, according to the first person familiar with the visit, including Trump's Middle East envoy Steve Witkoff, who has met with Putin four times as Trump seeks to cajole Moscow to the negotiating table.

People familiar with the U.S.-Ukraine relationship and Kyiv's backers in Washington fear that the friction wrought by Yermak could quickly spread to undermine his country's standing with its most vital partner.

"There is a serious mistrust with the Zelenskyy administration at this moment. Kyiv's inability to understand U.S. political dynamics is having a caustic effect," said Ron Wahid, chair of the strategic intelligence firm Arcanum Global. He has served as an unofficial adviser to the Ukraine peace talks.

"Zelenskyy needs to make an earnest effort to reset the relationship, and this will not happen by haphazard trips to Washington without any real agenda," Wahid said.

Yermak's visit wasn't entirely fruitless. He met with lawmakers on Capitol Hill as well as Trump's special envoy to Ukraine, General Keith Kellogg. He also met with Deputy Secretary of State Christopher Landau.

The person familiar with Yermak's interactions with the Trump administration said that they were told that Yermak was "uncharacteristically cooperative and helpful" during the visit.

Nonetheless, Yermak was "extremely frustrated," with the results, according to the first person informed of the visit.

The visit was "a disaster from the Ukrainian perspective," said the second person familiar with the trip, who described Yermak as an "existential liability" for Ukraine.

People familiar with Zelenskyy's relationship with Yermak characterized it as a co-dependency. Some have said they fear that the Ukrainian leader will not be persuaded to curb Yermak's influence.

The future of U.S. assistance to Ukraine has been thrown into question since the reelection of Trump, who has shown a clear preference for working with world leaders that can flatter and fête him.

A person familiar with the administration's thinking described Yermak as acting as if Ukraine was at the "center of the world," adding "it has already affected the relationship."

Trump "always talks about how their words and actions aren't helpful," the person said.

David Arakhamia, a Ukrainian lawmaker and chair of Zelenskyy's Servant of the People party in the Ukrainian parliament, defended Yermak's recent trip to Washington, describing it as a success.

He characterized Yermak as "essential, not just because he works closely with the president, but because of his contacts, skills and diplomatic experience."

The Trump administration has struggled to broker an end to the war in Ukraine, now in its third year.

Trump has put more pressure on Ukraine than Russia to come to the negotiating table, temporarily cutting off military aid and intelligence supportin March following a dramatic showdown with Zelenskyy in the Oval Office in February.

Zelenskyy also at times frustrated the Biden administration with increasing demands for military aid. On at least one occasion, former President Joe Biden is reported to have lost his temper with Zelenskyy, urging him to show a little more gratitude.

The former senior Biden administration official described the relationship with Zelenskyy's lieutenant as "difficult," adding that Yermak didn't understand the finer points of diplomacy.

Yermak is known to tightly control access to the Ukrainian president, multiple people familiar with the relationship said. During the Biden administration, officials worried about Yermak filtering Zelenskyy's messages to them, and vice versa.

But the more sympathetic Biden White House was prepared to go out of its way to work more with Yermak and even to help him to define what he should be asking of Washington and what arguments to make, according to a former Ukrainian cabinet minister.

Nonetheless, there were frustrations with Yermak, and former Secretary of State Antony Blinken — as well as the former U.S. ambassador to Kyiv, Bridget Brink — asked more than once for Yermak to not always be physically present when they sat down with the Ukrainian president.

A spokesperson for Brink denied that she had ever requested Yermak be excluded from meetings. The spokesperson noted that U.S. officials do not determine who, from a foreign government, gets to attend a meeting. A spokesperson for Blinken did not immediately respond to a request for comment.

Their requests were vehemently rejected by Zelenskyy, the former minister added, and confirmed to POLITICO by a former Ukrainian security official.

Yermak's behavior may only embolden voices in the Republican party and Trump allies who are keen to see an end to U.S. support for Ukraine, the second person familiar with the visit argued.

"All the people here who want to withdraw and abandon Ukraine are thrilled to have Yermak around," the person said.

***

Politico — американская медиа-организация в области политической журналистики, базирующаяся в Арлингтоне, штат Вирджиния, охватывает темы политики и управления в Соединенных Штатах Америки и на международном уровне. Контент распространяется через телевидение, Интернет, газету *The Politico* и радио. Темы охватывают Вашингтон, включая Конгресс США, лоббирование, СМИ и президентскую ветвь[2].

Джон Ф. Харрис и Джим ВандеХей оставили *The Washington Post*, чтобы стать соответственно главным редактором и ответственным редактором газеты *The Politico*, запуск которой состоялся 23 января 2007. Фред Райан[3] был первым президентом и CEO[4]. Роберт Л. Олбрайтон является учредителем и издателем. В октябре 2013 Джим ВандеХей, который издавна является редактором *The Politico*, занял пост CEO и президента[5].

В 2015 году Politico запустила в Брюсселе европейское издание под названием *Politico Europe*.

Politico

POLITICO

Тип	газета, журнал и новостной сайт
Основание	23 января 2007
Расположение	Арлингтон, Виргиния, США
Отрасль	средство массовой информации
Число сотрудников	▲700 чел. (15 февраля 2024)[1]
Материнская компания	Axel Springer SE[1]
Сайт	politico.com (англ.)

***

№ 983-2

Washington has had it with Andriy Yermak

The top aide to Ukraine's president may be setting back Kyiv's agenda with U.S. officials.

Andriy Yermak, head of the Office of the President of Ukraine, speaks during a news conference at the Ukrainian Embassy in Washington on June 4, 2025. | Jose Luis Magana/AP

By **AMY MACKINNON** and JAMIE DETTMER
06/19/2025 11:45 AM EDT

Вашингтон мав це з Андрієм Єрмаком

Головний помічник президента України, можливо, відкине порядок денний Києва з американськими чиновниками.

На тлі енергійних політичних битв, які охопили Вашингтон за Україну, є один рідкісний момент двопартійного консенсусу: всі мали це з Андрієм Єрмаком, начальником штабу президента України Володимира Зеленського.

Друга найвпливовіша людина в Україні, Єрмак був особливо неприємним співрозмовником для адміністрації Трампа, за словами 10 людей, знайомих з його взаємодією.

Єрмак регулярно їздив до Вашингтона після повномасштабного російського вторгнення в Україну в 2022 році і виступав посередником президента України. Але багато хто у Вашингтоні виявили, що Єрмак не поінформований про політику США, абразивний і надмірно вимогливий до американських чиновників - і, як правило, нездатний орієнтуватися у внутрішній роботі вашингтонського істеблішменту на Капітолійському пагорбі. Деякі також побоюються, що він не точно передав позиції США керівництву в Україні.

***

POLITICO поспілкувався з 14 людьми для цієї історії, включаючи помічників Конгресу, колишніх американських та українських чиновників та інших, хто поінформував про взаємодію Єрмака у Вашингтоні. Більшості опитаних було надано анонімність, щоб відверто говорити про чутливі дипломатичні питання.

Один з людей, знайомих із взаємодією Єрмака з адміністрацією Трампа, описав його як "двопартійного подразника".

Поведінка Єрмака, як багато хто побоюється, все більше загрожує і без того важким відносинам між Україною та адміністрацією Трампа в критичний момент, коли Київ покладається на підтримку США для захисту від триваючих нападів Росії. Президент Дональд Трамп значною мірою з шановгою ставився до президента Росії Володимира Путіна, оскільки він прагнув підштовхнути Україну до мирних переговорів з Москвою.

Єрмак заявив у заяві, наданій його прес-секретарем, що він робить все можливе для захисту суверенітету та безпеки України.

"Якщо це означає, що інші вважатимуться "складним" - так і буде. Я чекатиму ще багато годин біля будь-яких дверей, якщо це допоможе моїй країні та місії мого президента", - сказав він. "У мене немає амбіцій повністю зрозуміти, як працює американська політика - я приходжу говорити про країну, яку знаю найкраще: Україну".

Зеленський пропустив заплановану зустріч з Трампом на G7 цього тижня, оскільки президент США рано покинув саміт, посилаючись на ескалацію напруженості на Близькому Сході.

Досі незрозуміло, чи отримає Зеленський ще один шанс зустрітися з Трампом на саміті НАТО наступного тижня. Очікується, що тяжке становище України буде менш помітним на зустрічі оборонного альянсу порівняно з останніми роками, оскільки лідери альянсу прагнуть уникнути вибуху з Трампом.

Чиновники адміністрації Байдена також були розчаровані Єрмаком, але вони значною мірою змогли розділити своє розбурення, враховуючи актуальність війни та ключову роль Вашингтона у зміцненні оборони Києва від російського

натиску, за словами колишнього високопоставленого чиновника адміністрації Байдена та трьох інших людей, знайомих з американсько-українськими відносинами на той час.

Адміністрація Трампа не відчуває себе настільки пристосовною.

Під час поїздки до Вашингтона в останню хвилину на початку червня 2025 Єрмак намагався забезпечити зустрічі з високопоставленими чиновниками адміністрації Трампа, за словами п'яти людей, знайомих з візитом, деякі з яких мали безпосередні знання про проблеми планування.

Помічник Зеленського прийшов без чіткого порядку денного, і відгуки тих, з ким він зустрічався, були ***"ми не знаємо, чому він тут"***, - сказав один з людей, знайомих з візитом.

Зустріч між Єрмаком та державним секретарем Марко Рубіо була скасована в останню хвилину, сказала особа.

Але, за їхніми словами, Єрмак в кінцевому підсумку натрапив на Рубіо, який також є виконуючим обов'язки радника з національної безпеки, у Білому домі.

> Український чиновник опублікував фотографію зустрічі на X, заявивши, що вони обговорили ситуацію на полі бою та нагальну потребу України в протиповітряній обороні.

Начальник штабу Трампа Сьюзі Вайлс змусила Єрмака чекати в Білому домі, перш ніж скасувати, сказала перша людина, знайома з візитом, тоді як офіс віце-президента Джей Ді Венса ніколи не відповідав на прохання про зустріч.

Білий дім, Державний департамент та офіс віце-президента не відповіли на запити про коментар до цієї історії.

> Олексій *Ткачук*, *прес-секретар Єрмака*, відштовхнувся від того, як поїздка була описана POLITICO, і сказав, що Єрмак зустрівся з Рубіо в його офісі в Білому домі і що зустріч з Вайлсом пройшла, як і планувалося, але була коротшою, ніж очікувалося спочатку.

Чиновник Білого дому сказав, що Вайлз не зустрічався з Єрмаком під час свого червневого візиту.

Ткачук сказав, що головною метою поїздки, в якій Єрмака супроводжувала делегація високопоставлених українських чиновників, було проведення закритого брифінгу високого рівня для членів США. Сенат про стан війни та гуманітарну ситуацію в Україні та обговорити введення подальших санкцій проти Росії.

Люди, знайомі з відносинами Києва з його найважливішим партнером, охарактеризували взаємодію Єрмака з обома адміністраціями як напружену та

складну. Вони сказали, що Єрмак, колишній кінопродюсер, все ще намагається орієнтуватися в коридорах влади у Вашингтоні майже шість років з тих пір, як він піднявся, щоб стати найближчим помічником Зеленського.

"Він думав, наприклад, що угода про критичні корисні копалини була настільки важливою для Трампа, що вона дасть Україні гарантії безпеки в обмін на це", - сказала друга людина, знайома з поїздкою, маючи на увазі спільний інвестиційний фонд, який, як очікується, надасть США доступ до величезних родовищ корисних копалин в Україні. Людина описала це поняття як "***безсміх***".

Розмовляючи з союзниками приватно, Єрмак звинуватив чиновників адміністрації Трампа в тому, що вони є російськими активами, за словами першої особи, знайомої з візитом, включаючи близькосхідного посланника Трампа Стіва *Віткоффа*, який чотири рази зустрічався з Путіним, коли Трамп прагне змусити Москву до столу переговорів.

Люди, знайомі з американсько-українськими відносинами, та київські прихильники у Вашингтоні побоюються, що тертя, спричинене Єрмаком, може швидко поширитися, щоб підірвати становище його країни з її найважливішим партнером.

"На даний момент існує серйозна недовіра до адміністрації Зеленського. Нездатність Києва зрозуміти політичну динаміку США має їдкий ефект", - сказав Рон *Вахід*, голова стратегічної розвідувальної фірми Arcanum Global. Він був *неофіційним радником мирних переговорів в Україні*.

"Зеленський повинен докласти серйозних зусиль, щоб скинути відносини, і цього не станеться випадковими поїздками до Вашингтона без будь-якого реального порядку денного", - сказав *Вахід*.

Візит Єрмака був не зовсім безплідним. Він зустрівся з *законодавцями* на Капітолійському пагорбі, а також зі спеціальним посланником Трампа в Україні генералом Кітом *Келлоггом*. Він також зустрівся з заступником держсекретаря Крістофером *Ландау*.

Людина, знайома з взаємодією Єрмака з адміністрацією Трампа, сказала, що їм сказали, що Єрмак "нехарактерно співпрацював і був корисним" під час візиту.

Тим не менш, Єрмак був "надзвичайно розчарований" результатами, за словами першої особи, проінформованої про візит.

Візит був "катастрофою з української точки зору", - сказала друга людина, знайома з поїздкою, яка описала Єрмак як "екзистенційну відповідальність" для України.

Люди, знайомі з відносинами Зеленського з Єрмаком, охарактеризували їх як співзалежність. Деякі заявили, що побоюються, що українського лідера не переконають приборкати вплив Єрмака.

Майбутнє допомоги США Україні було поставлено під сумнів з моменту переобрання Трампа, який продемонстрував чітку перевагу співпраці зі світовими лідерами, які можуть йому лестити і вшанувати.

Людина, знайома з мисленням адміністрації, описала Єрмака як так, ніби Україна знаходиться в "центрі світу", додавши, що "це вже вплинуло на відносини".

Трамп "завжди говорить про те, що їхні слова та дії не допомагають", - сказала людина.

Давид *Арахамія*, український законодавець і голова партії Зеленського "Слуга народу" в українському парламенті, захищав нещодавню поїздку Єрмака до Вашингтона, назвавши її успіхом.

Він охарактеризував Єрмака як "важливого, не лише тому, що він тісно співпрацює з президентом, але й через його контакти, навички та дипломатичний досвід".

Адміністрація Трампа намагалася за посередництвом покласти край війні в Україні, яка зараз вже третій рік.

Трамп чинив більший тиск на Україну, ніж на Росію, щоб вона прийшла за стіл переговорів, тимчасово відрізавши військову допомогу та розвідувальну підтримку в березні після драматичного протистояння з Зеленським в Овальному кабінеті в лютому.

> Зеленський також часом розчаровував адміністрацію Байдена зростаючими вимогами на військову допомогу. Принаймні одного разу колишній президент Джо Байден, як повідомляється, втратив самовладання з Зеленським, закликаючи його проявити трохи більше вдячності.

Колишній високопоставлений чиновник адміністрації Байдена описав відносини з лейтенантом Зеленського як "важкі", додавши, що Єрмак не ***розуміє тонких моментів дипломатії***.

Відомо, що Єрмак жорстко контролює доступ до українського президента, заявили кілька людей, знайомих із відносинами. Під час адміністрації Байдена чиновники турбувалися про те, що Єрмак фільтрує повідомлення Зеленського до них, і навпаки.

Але більш співчутливий Білий дім Байдена був готовий піти зі свого шляху, щоб більше працювати з Єрмаком і навіть допомогти йому визначити, що він

повинен просити від Вашингтона і які аргументи навести, за словами колишнього міністра кабінету міністрів України.

Тим не менш, були розчарування в Єрмаку, і колишній держсекретар Ентоні *Блінкен* - а також колишній посол США в Києві Бріджит *Брінк* - не раз просив, щоб Єрмак не завжди був фізично присутній, коли вони сідали з президентом України.

> Прес-секретар *Брінк* заперечила, що вона коли-небудь просила виключити Єрмака з зустрічей. Прес-секретар зазначив, що американські чиновники не визначають, хто з іноземного уряду може бути присутнім на зустрічі. Прес-секретар *Blinken* не відразу відповів на прохання про коментар.

Їхні прохання були рішуче відхилені *Зеленським*, додав колишній міністр, і підтвердив POLITICO колишнім українським службовцем служби безпеки.

Поведінка Єрмака може лише підбадьорити голоси в Республіканській партії та союзниках Трампа, які прагнуть побачити кінець підтримки США для України, стверджувала друга людина, знайома з візитом.

"**Всі люди тут, які хочуть піти і покинути Україну, в захваті від того, що Єрмак поруч**", - сказала людина.

***

№ 984

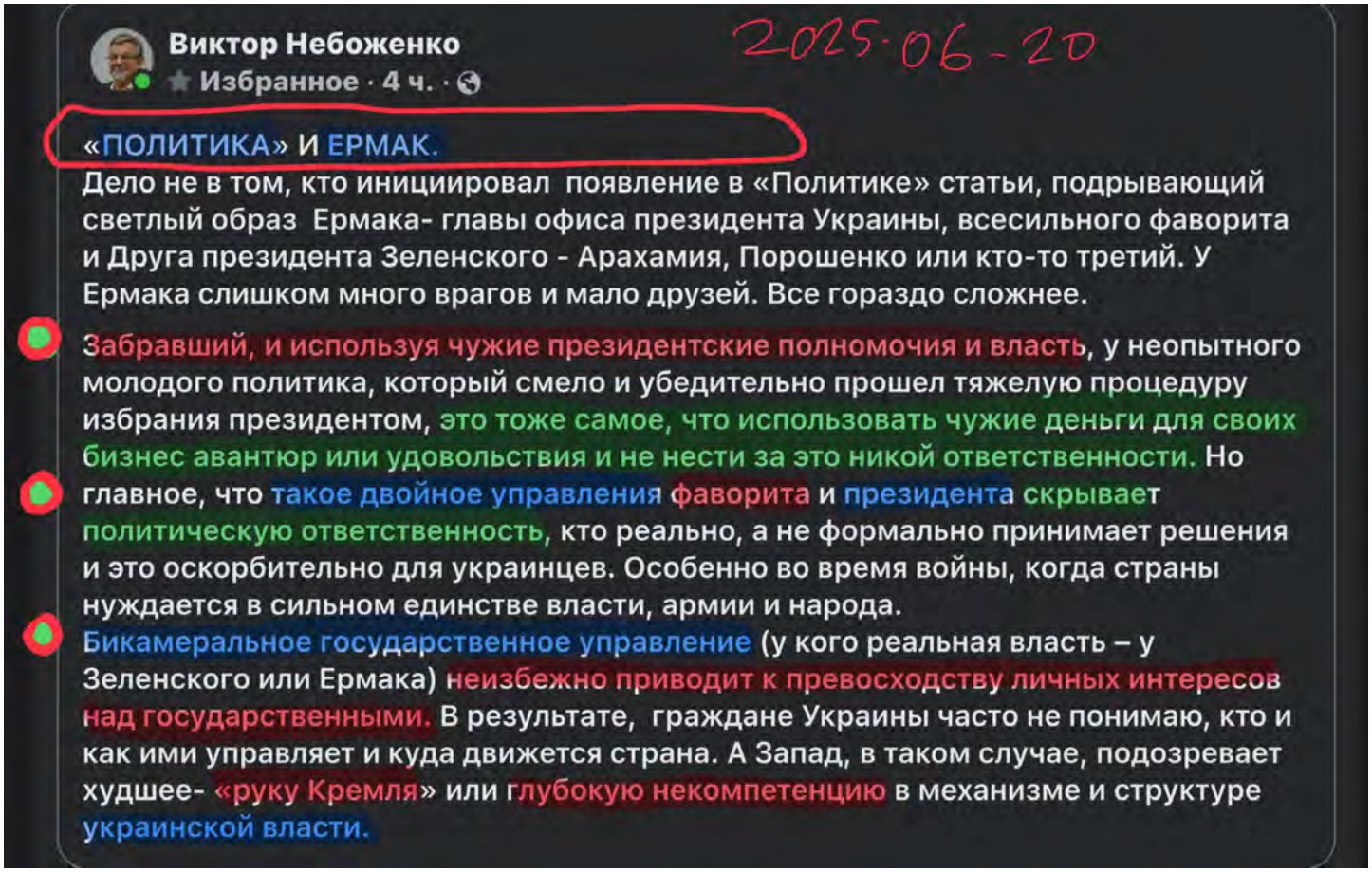

***

№ 985

Звернення Президента України Володимира Зеленського з нагоди Дня Конституції

28 червня 2025 року - 14:20

*Шановні присутні, пані та панове, дорогі наші воїни, представники української влади, дипломатичного корпусу, дорогий Анджею – пане Президенте Польщі, дорогий **український народе**!*

Ми відзначаємо сьогодні День Конституції України – нашої держави, нашого народу. Перше слово її першої статті – «Україна».

І це відображає нашу головну мету, наше завдання: Україна є і буде на землі, українці є і будуть на землі. І це водночас наша ціль і спільний обов'язок. Місія кожного й кожної, для кого Україна справді на першому місці, хто не уявляє свого життя без України і без кого Україну вже не уявити.

Ми держава мільйонів людей. Але мільйони для нас ніколи не були та не будуть просто людською масою. Це нація, що складається з громадян, які в силах відстояти те, у що вірять, і те, чого прагнуть. І саме завдяки цьому Україна є.

Україна – це мільйони імен, якими ми пишаємося. Україна – це вибір, який щодня роблять наші люди. Це мільйони дій і подвигів, які всі разом – Україна. І суспільний договір між усіма нами полягає в тому, що Україна понад усе, українці – наша незалежність, наші права, наші мрії – усього народу – понад усе.

І коли ми говоримо про це, слова звучать сильно. Бо це слова не про щось абстрактне, а про конкретних людей, про конкретні справи, про конкретний пройдений шлях. Про всіх нас із вами. Про громадян, які наповнюють життям Україну – усе, від її Основного Закону до кожного її дня. Саме ці люди пишуть сторінки історії та наповнюють сторінки Конституції життям – своїм прикладом, своїми справами й подвигами.

Одна з таких історій – молодшого сержанта Олександра Іванцова, який добровольцем взяв участь у надскладній операції ГУР на початку війни. Здолавши гвинтокрилом понад 100 кілометрів, у групі десанту він висадився на «Азовсталі». Згодом, знищуючи ворогів, він самостійно вийшов з оточення, подолав більше ніж 100 кілометрів окупованої території, дістався України й продовжив її захищати. Разом із ним сьогодні тут його дружина, його мама. Я впевнений, вони пишаються своїм чоловіком, сином своїм, а від сьогодні – Героєм України.

Серед тих, ким пишається наш народ, Володимир Захлюпаний. Тридцять років Володимир Миколайович несе світло знань діткам у ліцеї Гостомелю. Він втратив сина, якого в окупації вбили загарбники, але не зламався й продовжує присвячувати життя сотням іншим дітей – своїм учням, вихованцям, наступним поколінням українців. Вони точно чутимуть і знатимуть історії людей, які бережуть Україну, захищають її Конституцію, її незалежність, захищають людське життя.

Як робить це й Олена Ставицька із Сумщини. У складі групи «Білі янголи» вона допомагає постраждалим від обстрілів, надає медичну допомогу, здійснює евакуацію наших людей. Лише за цей рік це понад 1000 українців, серед яких 370 – це діти. А наймолодшій дитинці, яку було врятовано, 6 днів.

Жити, щоб допомагати. Віддавати всі сили, щоб сильною була Україна. Цей принцип сповідують мільйони наших громадян. І чимало з них віддали своє життя, щоб жила Україна.

Серед таких героїв полковник Повітряних сил Віктор Поливяний. За час бойових дій під його керівництвом на Південному напрямку було знищено майже 700 повітряних цілей: літаки, крилаті ракети, «іскандери», майже 500 «шахедів» і багато іншого зла, що летіло на нашу землю, летіло в наших людей. Такі офіцери – наша гордість. Утрата таких справжніх офіцерів – наш біль. Пам’ять про Героя України полковника Поливяного назавжди буде з нами, як і пам’ять про всіх полеглих за свободу України. Ми будемо нести спогад про них у своїй щоденній роботі, боротьбі, у сотнях інших справ, звитяг та історій.

Прошу зараз всіх вшанувати хвилиною мовчання пам’ять усіх загиблих героїв.

Пані та панове!

Сьогодні, у День Конституції України, ми дякуємо всім, хто робить важливе кожного дня.

Ті, хто на фронті з 2014-го року. Хто доставляє все, що потрібно. Хто долає вогонь і темряву, щоб у наших містах і селах було життя. Хто наодинці тримав позиції декілька днів поспіль. Хто отримав тяжкі поранення, але не втратив дух і здолав шість марафонів світової серії. Хто робить надскладні операції 24/7, бо в справі порятунку немає восьмигодинного робочого дня, а є цілодобова потреба боротися за життя. Наші воїни, наші волонтери, медики, учителі, митці, наші спортсмени, мільйони українських громадян – усе це люди, чиї дух і витримка відповідають викликам часу. Люди, яких війна позбавила сну, відпочинку. Війна змінила їхнє життя, обмежила права, але вони роблять більше, ніж межі конституційних обов'язків. Більше. Роблять не за вимогами закону, а за покликом серця.

І таких історій – їх не сотні й навіть не тисячі. І немає у світі такої площі, що могла б вмістити всіх українців та українок, які заслуговують на вдячність, шану і на оплески. Дякуємо!

Пані та панове! У нашій Конституції сказано: ***«Захист України – це найважливіші функції держави і справа всього українського народу».***

Стаття 17. Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу.

І таких історій – їх не сотні й навіть не тисячі. І немає у світі такої площі, що могла б вмістити всіх українців та українок, які заслуговують на вдячність, шану і на оплески. Дякуємо!
Пані та панове! У нашій Конституції сказано: «Захист України – це найважливіші функції держави і справа всього українського народу». Але як же важливо й цінно відчувати, що в цій справі український народ не наодинці. Поруч із нами справжні друзі. Побратими. Держави-союзники й цілі народи. Їхній солідарності та небайдужості до нас присвячена Алея сміливості, що розташована на площі Конституції. Алея сміливості, де написані імена тих, хто був з Україною на початку та продовжує бути з нею зараз.

Але як же важливо й цінно відчувати, що в цій справі ***український народ*** не наодинці. Поруч із нами справжні друзі. Побратими. Держави-союзники й цілі народи. Їхній солідарності та небайдужості до нас присвячена Алея сміливості, що розташована на площі Конституції. Алея сміливості, де написані імена тих, хто був з Україною на початку та продовжує бути з нею зараз.

Серед таких людей Анджей Дуда. Президент Польщі, відзначений одним із перших на Алеї сміливості, він продовжує бути з нами. І сьогодні він саме тут. Я дуже радий, що ти сьогодні тут, дорогий друже. У перший місяць війни ми щодня, щоночі були постійно на зв'язку, 24/7. Коли поляки допомагали багатьом нашим українцям, коли ми з тобою працювали, коли відкривали перший хаб у Жешуві – я це дуже добре пам'ятаю, – звідки потім доставлялася така важлива зброя – такий важливий порятунок, така важлива допомога для нашої армії, для всього нашого народу. Щоб вистояти, щоб не впасти, щоб жити. І мати можливість стояти сьогодні тут.

Дякую тобі за єдність, яку ми не втратили, – український і польський народи. Дякую!

А також ми дякуємо всім народам цивілізованого світу за єдність довкола України. Єдність із Європою. Єдність із Америкою. Єдність світу, який розуміє, що таке боротися за найбільше конституційне право кожного народу – невід'ємне право на життя. Невід'ємне право на незалежність. Невід'ємне право жити в мирі.

Жити в спокої, розвитку, у вільній Україні.

Це все, чого так хоче Україна. І ніхто не може сказати, що Україна хоче забагато. А отже, Україна неодмінно цього досягне. Досягнемо всі ми. Усі ті, для кого Україна дійсно на першому місці. Усі ті, для кого Україна справді понад усе.

З Днем Конституції України, дорогі громадяни!

Слава Україні!

***

№ 986

Трамп о Путине. ПВО. ЕС и Китай

2025-06-09

Копытько

После ежедневных обстрелов Харькова и ночей, которые недавно были в Киеве, очень растёт запрос на короткие ответы «когда это всё закончится» и рецепты быстрых решений.

Также после нехороших новостей и высказываний из США некритично воспринимаются хорошие высказывания. Что искажает картину.

Но на помощь всегда приходит царица наук - *конспирология*, которая позволяет собрать вместе и как минимум пересчитать основные сюжеты!

Из повседневного.

1. Обстановка на земле. Тут неизменный совет – читайте/смотрите Константина ***Машовца***, будет общее понимание.

В целом:

— ситуация отличается на разных участках. Есть проблемные зоны, есть участки интенсивных боёв, где враг несёт тяжелейшие потери, но не в состоянии продвинуться.

Поэтому,

— когда видите какие-то упаднические/эйфорические обобщения, уточняйте – о каком участке речь? Чем обусловлены те или иные выводы? И уясните, чем отличается тактическое от оперативного и стратегического.

Тогда ежедневные новости о захвате «стратегических» посадок и получении контроля над руинами стратегической хаты можно будет адекватно интерпретировать.

2. Удары России по мирным (тыловым) украинским городам (что формально объясняется попытками Москвы обрушить стающий на ноги украинский ОПК) – яркое доказательство того, что в лоб на фронте Россия справиться не может.

Ей приходится

— задействовать крайне непопулярные кровавые меры, провоцирующие негативный резонанс и подталкивающие к решениям на западе, которых Кремль хотел бы не допустить.

Динамика на линии фронта фактически не влияет на настроения за рубежом, т.к. война рутинизирована. А вот кадры пожаров в Киеве или человеческих трагедий – ещё цепляют.

3. Российские атаки по ТЦК – это демонстрация некоторой безысходности для Кремля.

При всех тысячекратно описанных проблемах мобилизации, при всех реальных безобразных историях, которые дополнительно раздуваются до небес роспропагандой, мобилизация и рекрутинг в Украине обеспечивают такой уровень пополнения войск, который бесконечно далёк от идеала, но в то же время не позволяет России продавить фронт. См. п.п.1 и 2.

Т.е., фронт местами гнётся, местами стоит. Наш ОПК делает России всё больнее. И даже самая одиозная сфера по минимуму задачу решает.

Если разложить каждый блок на составляющие (проблемные участки – какие меры? ОПК – как усилить? и т.д.) картина тотальной зрады и ганьбы исчезает, возникает «палитра задач».

— Не сильно легче, потому что объём колоссальный, но сразу видны как ужасные, так и приемлемо-плохие сценарии.

Точно могу сказать, ибо знаю, что тестируются и потихоньку масштабируются зенитные «антишахедные» дроны. Хорошая новость – они будут, военные ожидают резкого снижения эффективности российских налётов.

Плохая – это случится не завтра.

Главный риск - если РФ захочет обрушить энергетику.

Если записывать всё в столбик, то

> **— основной плохой вывод – «всё это» может тянуться ещё долго. Месяцы как минимум. С выползанием в 2026 год.**

Но

> **— также накапливаются факты, убеждающие, что исход совсем не обязательно будет соответствовать ожиданиям Москвы. Как раз наоборот.**
>
> **Тут помогает более общий взгляд на связанные сюжеты.**

То, что в итоге повлияет на ход войны (сроки и характер её окончания).

4. Ключевым событием последних дней считаю тезис «Китай не допустит поражения России».

> Уже не имеет значения – говорил это министр иностранных дел КНР Ван И или нет, исказили контекст или нет – данный тезис пошёл в массы и обсуждается как факт у нас, в самой России, в Европе и США.

Ряд событий – высказывания первых лиц ЕС, слухи о сокращении программы саммита ЕС-КНР 24 июля и др. – указывают, что суть позиции Китая воспринимается именно так.

Это знаковый момент.

Вспоминаем 9 мая 2025, когда «император Си принимал военный парад в Москве». Не только я тогда отметил, что теперь именно в Китае определяют судьбу войны.

> 1) — При определённых условиях Пекин может её быстро прекратить. Но указанный тезис свидетельствует, что
>
> 2) — Китай пока всё устраивает.

В этой связи интересны настроения россиян.

> — Кремль публично разгоняет сигнал и убеждает, что вот теперь-то россияне точно победят.

— Непублично настрой отличается.

Я уже достаточно долго, но тихо присутствую в ряде отраслевых и региональных веб-сообществ РФ, эти группы являются достаточно референтными для оценок.

Так вот главных оценок – две.

1) — Первая: а с чего вдруг Китай говорит о каком-то поражении? Неужели всё так плохо? Существует общий консенсус, что российская власть врёт, но непонятен масштаб. Растёт ощущение, что масштаб – трагический.

2) — Вторая: «теперь Китай Россию живой из этой войны не выпустит, мы истечём кровью в Украине, а они приберут к рукам всё!»

Вот эта мысль, что «РФ не сможет выйти из «победоносной» войны по своему желанию», постепенно завладевает умами.

5. Я специально сделал ряд иллюстративных постов о ситуации в РФ.

1) — Там не всё так ужасно, как нам бы хотелось,

но

2) — есть ряд тенденций, которые могут подтолкнуть часть российских «башен» и даже текущего хозяина Кремля к попыткам выскочить из войны.

Дело тут не в линейном соотношении Украина – Россия.

Дело в том, о чём я ранее упоминал:

3) — **увязнув в трясине войны и де-факто потеряв возможность *«выйти по своему усмотрению»*, Москва начинает терять стратегические позиции для игры выше регионального уровня.**

А это для Кремля – смерть.

— На Балтике РФ отброшена в 18 век, ещё немного – и окажется во временах Ивана Грозного.

— Утрата позиций в Сирии – это перечёркивание имперских завоеваний 19 века и советского наследия.

Теперь современные участники различных тусовок а-ля Палестинское императорское общество выглядят как группа престарелых клоунов. Император Александр III, на которого тужится быть похожим Путин, скончался бы от брезгливости, глядя на этого последыша.

— Перипетии на Кавказе – это также выталкивание РФ на позиции 18 века.

— Линия ЦА, Сибири и Дальнего Востока – тут снова погружение к Ивану Грозному.

Для нас (Украины) приятного на коротком отрезке мало.

> **В случае дальнейшего затягивания войны мы будем терять людей, время, часть перспективы.**

— Но дело только отчасти в нас.

Даже получив какой-то бонус в результате нападения на Украину, Россия лишается большего и попадает в ситуацию, когда восстановить позиции она может только войнами. Не мягкой силой, не экономикой, а большой кровью.

Т.е.,

> — Путин загнал РФ в ситуацию, когда параллельно нужна война на Балтике, на Кавказе, против Казахстана и ещё наращивание мощи от Байкала до Тихого океана. От чего можно «треснуть по швам».

А ведь каких-то 11 лет назад Путин был самым популярным политиком от Белграда до Владивостока, он мог легко победить на демократических выборах в Украине.

Разговоры о привлечении северных корейцев и даже Лаоса – это всё игра Китая. А где тут Россия? Где тут русские?

И вот **эта колея становится пугающе очевидной для самых тугих**.

6. После «реплики Ван И» наблюдаем новую расстановку в «манёврах трёх якодзун: США, Китая и ЕС».

> — Именно как производное от интересов этих сил будут складываться перспективы войны.

Весной ЕС демонстрировал готовность «прислониться к Китаю», чтобы усилить позиции в главной битве – на тарифах с США.

> — Китай также очень явно давал понять, что готов к альянсам с Европой против американского гегемона.

За последние полтора месяца произошла некоторая эволюция.

> 1) — Во-первых, была найдена формула непротивления, при которой европейские страны обозначили готовность тратить больше на оборону (легенда о «5% от ВВП» в НАТО).

Де-факто – это антикитайский жест, ибо высвобождает возможности США. И **Китай будет всеми силами «вязать» эти возможности.**

2) — Во-вторых, ужесточилась риторика европейцев против Пекина. В Брюсселе и других столицах ожидают, что Вашингтон станет более сговорчивым, и не придётся идти на экстравагантные союзы.

Также Трамп уже угомонился с Канадой и временно затих с Гренландией, что экономит массу времени и сил.

7. Последние реплики Трампа с личными выпадами против Путина и заявления о готовности что-то там усилить в поддержке Украины, я воспринимаю не как внезапное прозрение и приступ симпатии к Украине, а как реакцию на «слова Ван И» в общем контексте.

— И это гораздо серьёзнее и позитивнее для нас.

По сути,

1) — Китай публично обозначил, что «все потуги Трампа, все его лобызания и нахваливания Путина с целью дистанцировать Россию от императорского трона Си закончились провалом».

2) — «Никаких вольностей Пекин тут не потерпит».

Соответственно – исчезает необходимость постоянно валять дурака, можно добавить в публичный дискурс относительно РФ жёсткие нотки.

Реакция Кремля очень показательна:

— они пытаются отшутиться, мол, Трамп раз в неделю меняет позицию, давайте подождём, на чём он остановится.

Мне кажется, **что процесс не стоит рассматривать как необратимый.**

— Трамп действительно может сделать что-то жесткое в отношении РФ, но как точечную меру. Чтобы показать, как оно может быть, и что он больше не готов терпеть путинские петляния. При этом не загоняя Москву в угол окончательно.

Россия может пытаться смягчить и оттянуть эти меры за счёт какого-то очередного раунда имитации «доброй воли».

— Главная задача Путина сейчас – протянуть три недели до каникул в США и Европе. Тогда у него будет люфт до сентября, чтобы сосредоточиться. Хотя август обещает быть нервозным и по тарифам, и в свете размышлений ОПЕК.

Я не исключаю, что сейчас активизируется дискуссия о перемирии в воздухе. Украина показала, что может сотворить с российской авиацией. У Путина есть мотив избежать повторения такого позора и заодно замылить картинку руин жилых домов и убитых гражданских в Украине (тем более, им надо подкопить ударные средства).

А поскольку Трамп пообещал аж (!) 10 ракет, это будет выглядеть как решающий фактор и победная для Вашингтона история.

8. На нашей стороне по-прежнему главный союзник – российская упоротость.

Вполне реалистично, что

> 1) — Путин таки перейдёт грань, и в августе мы будем получать такую помощь, которая позволить сорвать наступательные планы Кремля.

Т.е.,

> 2) — в августе Россия ничего не выиграет, только спалит ресурсы. А в сентябре Путину коллективно зададут вопрос: дозрел?

Ещё одним практическим следствием «реплики Ван И» может быть составление рамки того, что будет обозначено как «непоражение России».

> — Старшие товарищи обсудят и Москве доведут.
>
> А если у Москвы не будет «реалий на земле», чтобы раздвинуть эти рамки, придётся согласиться.
>
> — У Китая появится новая опция: тянуть дальше войну или разменять остановку на какой-то бонус.

Так что **сейчас смотрим на динамику США-Китай-ЕС и практическое наполнение августа.**

Самый худший сценарий для нас

> **– это ускоренная «северокореизация» России. Когда исчезает последнее пространство для манёвра.**

Но это самый худший сценарий не только для нас, а для всего российского периметра и для всего европейского континента. И мы тут будем выглядеть наиболее готовыми.

А для некоторых – это приговор.

***

№ 987-1

Не можу обрати, яка картинка більше підходить до статті про забудову Китаева та ділянок поряд

2025-06-09

Могильний

Перша більше підходить до початку історії в 2007 році, хоча і не вистачає підпису, що тортик задзеркальний ;)

Ну бо прийняті рішення Київради були що той пиріг з "Аліси в Задзеркаллі" - депутати спочатку прийняли рішення, а потім проекти цих рішень підготували в КМДА.

І це шахрайство з розглядом ще неіснуючих проектів рішень, було дрібницею на фоні інших махінацій. Рішення потім підробили і підклали заднім числом, але в цих рішеннях начебто затвердили містобудівні обґрунтування внесення змін в Генплан Києва, яких як не існувало тоді, так і не було зроблено потім.

Друга картинка - це продовження історії в часи Кличка.

Україна задовго до фрази "країна в смартфоні" перетворилася на віртуальний світ електронних реєстрів...

1) — При Черновецькому підробили документи для передачі під забудову 60 га землі з порушенням Генплану.

2) — А при Кличку інформацію про зміни в Генплан (яких не було) внесли в міський містобудівний кадастр. І з того моменту нікого з чиновників вже не цікавить, що ніяких документів ніколи не існувало - вони живуть у віртуальному світі, де реальні документи підмінені витягами з містобудівного кадастру з раніше сфальшованою інформацією.

Для тих, хто не хоче забагато читати, стаття на ZN.UA. Я вже змирився, що мені ніколи не зрозуміти, як Інна Ведернікова примудряється скорочувати статті в півтора рази не викидаючи нічого принципового. Мабуть, то якесь редакційне чаклунство, незбагненне для смертних ;)

https://zn.ua/ukr/anticorruption/tsifrovizatsija-koruptsiji-vid-chernovetskoho-do-klichka-jak-i-chomu-kitajiv-viddali-pid-zabudovu

Для тих, хто любить комікси, розгорнута версія статті на сайті Голка, де основний текст ховається серед скріншоті документів ;)

https://holka.org.ua/czyfrovizacziya-korupcziyi-vid-chernoveczkogo-do-klychka-yak-i-chomu-kytayiv-viddaly-pid-zabudovu/

***

№ 987-2

ZN.UA

ЦИФРОВІЗАЦІЯ КОРУПЦІЇ ВІД ЧЕРНОВЕЦЬКОГО ДО КЛИЧКА. ЯК І ЧОМУ КИТАЇВ ВІДДАЛИ ПІД ЗАБУДОВУ?

© Громадська ініціатива "Голка", **09 липня, 2025, 13:00**

Георгій Могильний, *експерт з питань містобудування, аналітик громадської ініціативи «Голка»*

Кияни друге десятиліття захищають від забудови місцевість біля урочища Китаївта поряд ним. Замість майже 60 га колишніх експериментальних садів та ягідників Інституту садівництва Національної академії аграрних наук України може з’явитися мікрорайон висоток.

Будувати тут планує компанія ***KAN Development,*** пов’язана з **Ігорем Ніконовим** — колишнім першим заступником Віталія Кличка.

Дві ділянки, де розташоване Китаївське городище, прокуратура відстоює в судахяк пам’ятку археології національного значення.

Ще три ділянки в урочищах Самбурки та Болгарське межують із нацпарком «Голосіївський». Їх резервували для його розширення.

Але як сільськогосподарські землі у Генплані столиці стали ділянками під житлову забудову?

Громадська ініціатива «Голка» дослідила, що вся історія із намірами забудувати урочища, яка розпочалася 2007 року при ***Черновецькому***, досі тримається лише на службовому підробленні та інших махінаціях з документами чиновників команди діючого мера.

Тобто

— замість ліквідації схем чинна столична влада продовжує їх використовувати.

1. Як сади та ягідники перетворювали на житло

2004 року Київрада передала землі Інституту садівництва НААН в оренду СВАТ «Київська овочева фабрика» для сільського господарства.

Після рішення суду 2006-го договір було укладено, а вже 29 листопада 2007 року Київрада дозволила забудову ділянок громадськими об’єктами та житлом.

Для кожної з п’яти ділянок було ухвалено окремі рішення (№1321/4154, 1322/4155, 1323/4156, 1324/4157, 1325/4158), що містили майже ідентичні формулювання.

Водночас у цих рішеннях не пояснювалося, як змінюється функціональне призначення територій згідно з Генеральним планом міста.

Зміст цих змін залишився неочевидним, адже **за однаковими назвами об’єктів могли ховатися різні типи зон**:

> — від громадської забудови до садибної, малоповерхової, середньоповерхової й багатоповерхової житлової плюс дороги.

Генплан як містобудівна документація визначає розвиток населеного пункту. Він не змінюється автоматично після рішень Київради. Як метро не з’являється лише після голосування «за його будівництво», так і зміни до Генплану потребують окремої процедури та документа.

На той момент таким документом було **містобудівне обґрунтування** — спеціальний вид документації, який діяв згідно з ДБН Б.1.1-4-2002 у 2002–2009 роках.

Після затвердження містобудівне обґрунтування ставало частиною містобудівної документації та підлягало реєстрації й зберіганню в архіві уповноваженого органу, яким сьогодні є департамент містобудування та архітектури КМДА.

Окрім того, зміни до Генплану регулювалися «Правилами забудови м. Києва», затвердженими Київрадою.

Пункт 2.1.6 цих правил також визнавав, що містобудівне обґрунтування після затвердження є невід’ємною частиною Генплану та має зберігатися в Головкиївархітектурі. І це важливо для розуміння подальшого впровадження схеми.

2. Містобудівні обґрунтування змін до Генплану, яких не існувало

Згідно із Законом «Про регулювання містобудівної діяльності» (2011), матеріали чинного Генплану Києва мали бути оприлюднені, зокрема на сайті департаменту містобудування та архітектури КМДА.

Містобудівні обґрунтування, затверджені Київрадою, ставали його частиною. Але цього так і не сталося.

За три роки правління Попова й одинадцять — Кличка цих вимог не виконали: близько тисячі містобудівних обґрунтувань часів Черновецького залишилися недоступними для киян.

1) — Навіть на офіційний запит департамент не надав жодного з п’яти обґрунтувань, затверджених 29.11.2007 Київрадою.

Як з’ясувалося,

2) — після затвердження ці документи взагалі не надходили до профільного органу.

Ба більше,

3) — вони не були погоджені й до ухвалення, як того вимагає законодавство.

Архітектурно-містобудівна рада, яка зобов’язана їх розглядати, цього не робила.

Натомість 23.08.2007 секція містобудування розглядала лише одне спільне обґрунтування для всіх п’яти ділянок (справа №532-а-07).

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ МІСТОБУДУВАННЯ ТА АРХІТЕКТУРИ

вул. Хрещатик, 32, м. Київ, 01001 тел. (044) 278-19-85, 235-10-25
Контактний центр міста Києва (044) 15 51 E-mail: architecture@kyivcity.gov.ua Код ЄДРПОУ 26345558

Голові ГО "Голка"
Ірині ФЕДОРІВ
ngo.holka@gmail.com

Департамент містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент) в межах повноважень розглянув Ваш запит на отримання публічної інформації від 02.05.2025 №144 (вх. ДМА від 05.05.2025 № 055-527 (з)) щодо надання інформації про розгляд на засіданнях архітектурно-містобудівної ради зазначених у запиті містобудівних обґрунтувань внесення змін до містобудівної документації та повідомляє.

У Департаменті відсутня інформація щодо розгляду на засіданнях архітектурно-містобудівної ради зазначених у запиті містобудівних обґрунтувань.

Принагідно інформуємо, що в електронній базі даних Департаменту наявні відомості про те, що на засіданні секції містобудування та архітектури архітектурно-містобудівної ради при Головному управлінні містобудування, архітектури та дизайну міського середовища від 23.08.2007 (справа № 532-а-07) було розглянуте та схвалене містобудівне обґрунтування внесення змін до містобудівної документації будівництва та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу в урочищі Китаєве, Болгарське, Самбурки у Голосіївському районі м. Києва (копія витягу з протоколу додається).

Додаток: на 1 стор.

Заступник директора Тетяна ЗАЙЧЕНКО

Відповідь Департаменту, що затверджені Київрадою містобудівні обґрунтування ним не розглядалися

Аналіз усіх доступних документів, включно з погодженнями проєктів землеустрою, підтвердив:

1) — окремих обґрунтувань не існувало.

2) — У всіх матеріалах згадується лише єдиний документ.

Й саме його 14.11.2007 подавали до МОЗ на експертизу — теж як єдиний на всі п’ять ділянок.

Навіть у лютому 2008 року, майже через три місяці після рішень Київради, СВАТ «Київська овочева фабрика» зверталося до КМДА, посилаючись на спільне для всіх ділянок обґрунтування.

Висновок очевидний:

— Київрада затвердила документи, яких фактично не існувало.

А отже, ніяких змін до Генплану юридично не відбулося — території залишаються сільськогосподарськими, і їхня забудова житлом чи громадськими об’єктами є незаконною.

3. Як Київрада затвердила неіснуючі документи і ніхто цього не помітив?

Те, що Київрада ухвалила рішення, ще не означає, що вона розглядала їхні проєкти.

— Головне управління земельних ресурсів КМДА погодило п’ять проєктів землеустрою лише 29.11.2007. Але саме цього дня між 11:49 і 11:52 Київрада вже встигла проголосувати за всі відповідні рішення на сесії.

Це виключає можливість дотримання регламенту та порядку розгляду земельних питань.

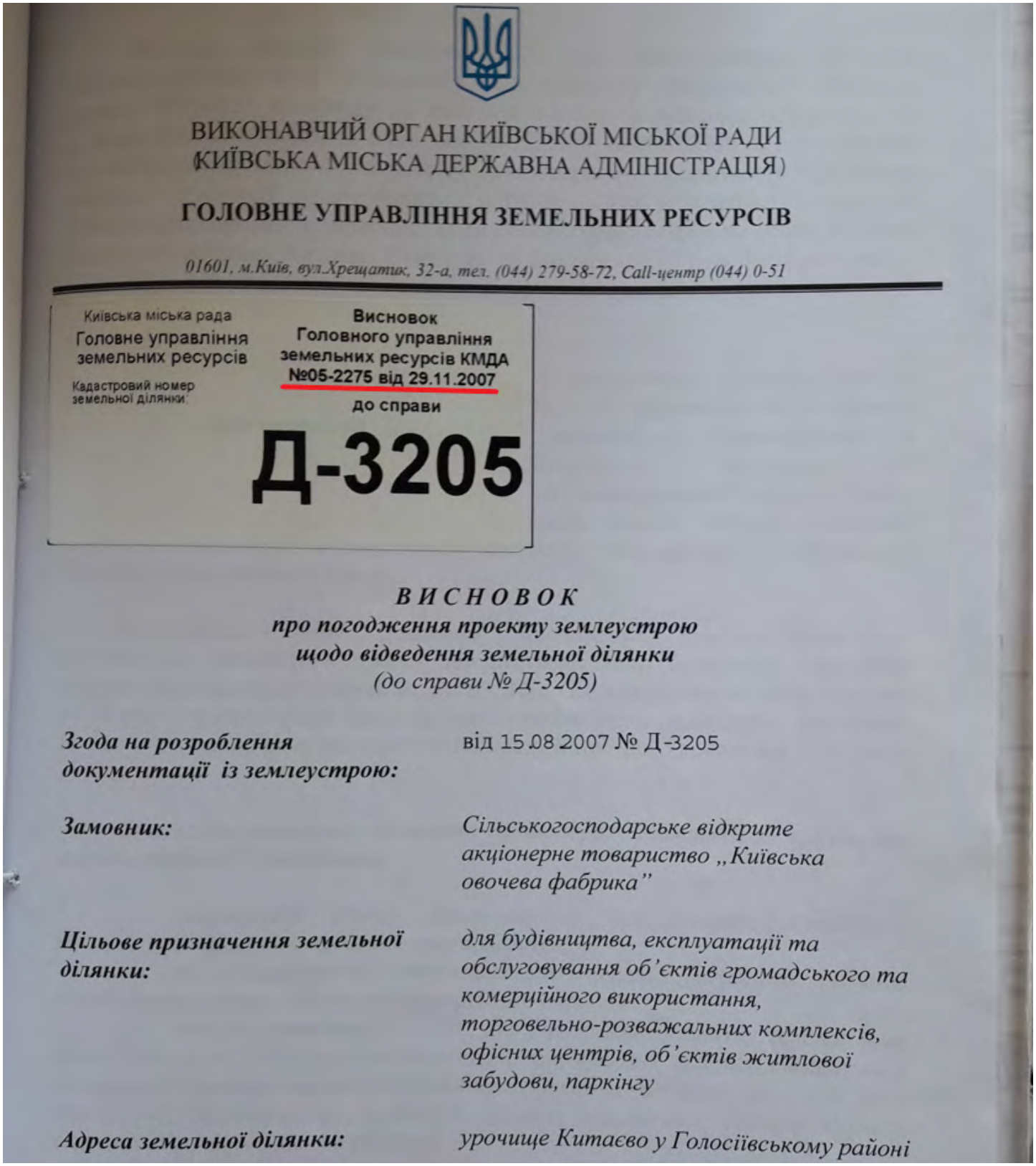

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

01601, м.Київ, вул.Хрещатик, 32-а, тел. (044) 279-58-72, Call-центр (044) 0-51

Київська міська рада
Головне управління земельних ресурсів
Кадастровий номер земельної ділянки:

Висновок
Головного управління земельних ресурсів КМДА
№05-2275 від 29.11.2007
до справи
Д-3205

ВИСНОВОК
про погодження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки
(до справи № Д-3205)

Згода на розроблення документації із землеустрою:	від 15.08.2007 № Д-3205
Замовник:	Сільськогосподарське відкрите акціонерне товариство „Київська овочева фабрика"
Цільове призначення земельної ділянки:	для будівництва, експлуатації та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу
Адреса земельної ділянки:	урочище Китаєво у Голосіївському районі

Висновок від 29.11.2007 про погодження проєкту землеустрою

Інформація про реєстрацію відповідних проєктів при поданні їх на розгляд Київради **відсутня** в журналі реєстрацій (Держархів Києва, Фонд №1697, опис 1, справа 1575).

У матеріалах засідання Київради (Держархів Києва, Фонд №1697, опис 1, справа 1553) справді є проєкти рішень із пояснювальними записками.

Проте всі вони **без підпису** начальника юридичного управління Київзему, який мав би завірити їх перед поданням.

Відсутні й дати подання, реєстрації та розгляду на профільних комісіях — обов'язкові реквізити для подібних документів.

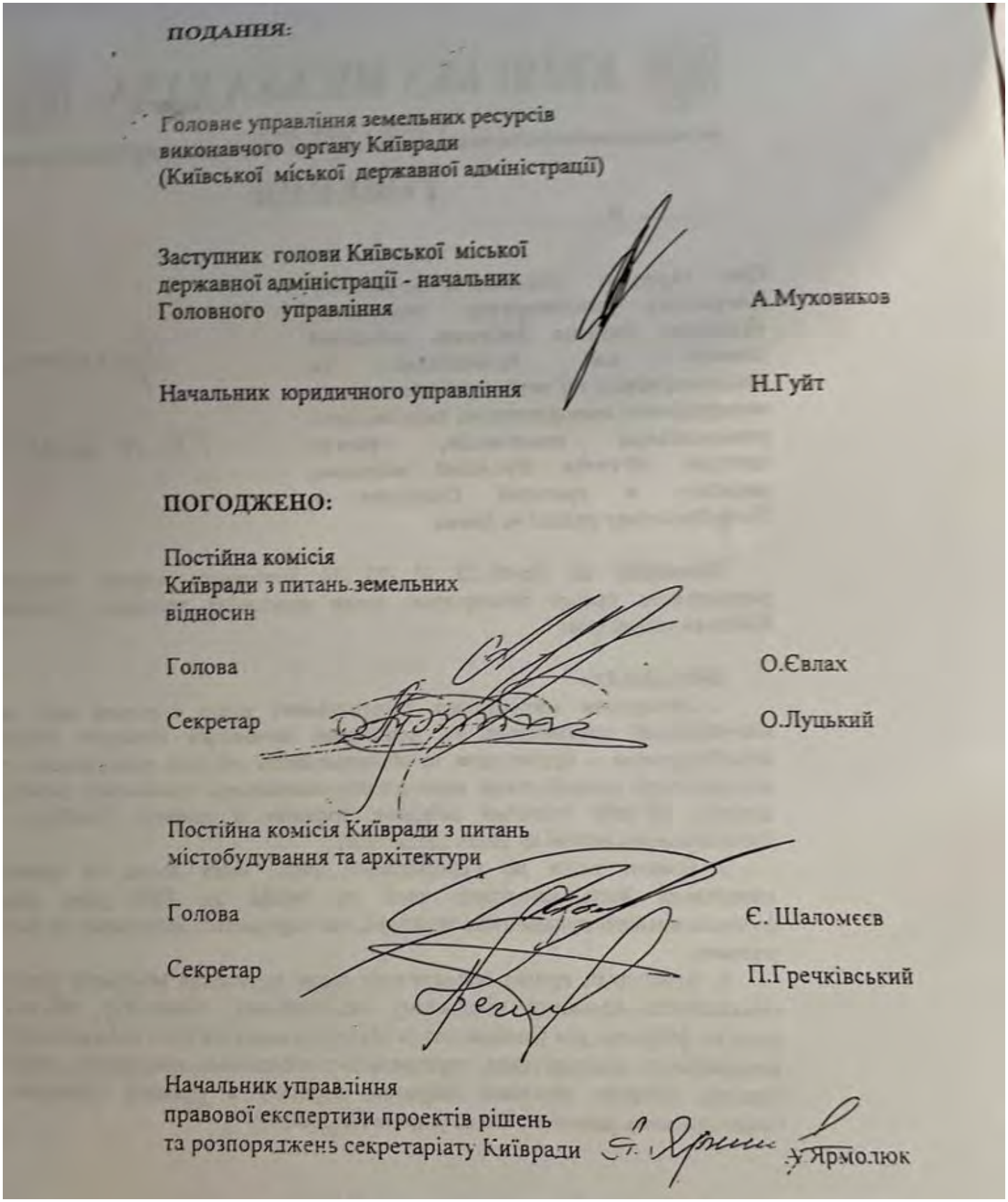

ПОДАННЯ:

Головне управління земельних ресурсів
виконавчого органу Київради
(Київської міської державної адміністрації)

Заступник голови Київської міської
державної адміністрації - начальник
Головного управління А.Муховиков

Начальник юридичного управління Н.Гуйт

ПОГОДЖЕНО:

Постійна комісія
Київради з питань земельних
відносин

Голова О.Євлах

Секретар О.Луцький

Постійна комісія Київради з питань
містобудування та архітектури

Голова Є. Шаломєєв

Секретар П.Гречківський

Начальник управління
правової експертизи проектів рішень
та розпоряджень секретаріату Київради У.Ярмолюк

Подання до проєктів рішень з архіву (однакові для всіх п'яти ділянок)

Згідно зі *стенограмою* засідання,

— питання було внесено до порядку денного з голосу головою земельної комісії Олексієм *Євлахом*.

Проєктів рішень не було навіть у президії, зміст не озвучувався. Вказувалися лише номери справ і назва орендаря. Секретар Київради Олесь Довгий описав їх як «овочеву базу».

Євлах: Шановний Олесю Станіславовичу! Шановні колеги!

До постійної комісії з питань земельних відносин звернулись депутати з проханням включити до порядку денного декілька земельних питань.

Це "Про передачу Київській овочевій фабриці земельних ділянок у місті Києві". Це кадастрові справи Д-3205, 3206, 3207, 3208, 3209. Дякую!

Відповідні проекти рішень будуть передані до президії.

Довгий: Дякую! Будь ласка! Прошу, визначаємось! Зазначений проект рішення, пропозиція включити. Прошу, визначаємось!

Голосування:

За - 66. Рішення включено до порядку денного.

Будь ласка! Наступна пропозиція.

Прошу, наступна пропозиція! Олексій Юрійович!

Їх треба окремо вносити? Будь ласка! Ми проголосували чи нам треба тепер озвучити? Правильно. У мене запитання.

По кожному... Олексій Юрійович! Я так розумію, одне питання, але оскільки воно має декілька справ, кожне бути озвучене. Тому я вас прошу розшифрувати, щоб ми озвучили кожну. Ми щойно проголосували за яку? Це було 3205. Далі 3206, 07, 08 і 09. Тоді прошу кожну голосувати окремо.

Ставлю на голосування Д-3206. Визначаємось!

Голосування:

За - 54. Включено.

Наступне. Д-3207. Прошу визначатись! Це та сама овочева база. Да?

Голосування:

За - 59.

Наступне. Яке залишилось? 08 і 09. Тепер Д-3208, овочева база.

Голосування:

За - 54. Рішення включено до порядку денного.

Будь ласка! Підсумки є? Якась...

Шановні колеги! Система працює. Просто одне табло підвисло. Друге табло працює повноцінно.

І Д-3209. Шановні колеги! Визначаємось!

Голосування:

За - 54, проти - 0, утр. - 0. Рішення прийнято.

Стенограма засідання Київради 29.11.2007, включення до порядку денного

Під час голосування

— жодної деталізації: ні змін до Генплану, ні адрес, ні площ.

Євлах попросив розглянути питання «першочергово, щоб відпустити людей».

Таким чином, депутати голосували фактично всліпу.

Усе це свідчить про ймовірність того, що проєкти рішень виготовили вже після голосування й підшили заднім числом.

До речі,

> — ***Євлах*** уже фігурував у справі про підробку інших рішень Київради, прийнятих саме восени 2007-го. 2011 року суд визнав його винним, але звільнив за амністією.

4. Чи могла Київрада затвердити єдине містобудівне обґрунтування на п’ять ділянок?

Невідомо, чи існувало взагалі містобудівне обґрунтування, розроблене за всіма вимогами. Документ із відповідною назвою справді існував, але фактично це були лише **передпроєктні пропозиції.**

У матеріалі, який 23.08.2007 розглядала секція архітектурно-містобудівної ради (справа №532-а-07), вказано, що його розроблено згідно з пунктом 2.6 ДБН А.2.2-3-2004, тобто норм, які стосуються передпроєктних матеріалів.

Вони не є частиною проєктування і не можуть замінювати містобудівне обґрунтування, передбачене ДБН Б.1.1-4-2002.

> 1) — Документ не містив жодних розрахунків щодо потреб в інженерній, соціальній чи транспортній інфраструктурі.
>
> 2) — Обґрунтування змін до Генплану обмежувалися загальними тезами про інвестиційні наміри та зручне розташування ділянок.

Витяг із протоколу засідання секції архітектурно-містобудівної ради 23 серпня 2007 року став ключовим доказом у всіх п’яти проєктах землеустрою. Експертизи також посилалися саме на нього.

Але яку юридичну силу мав цей документ?

Архітектурно-містобудівна рада — лише дорадчий орган, що надає рекомендації, але не ухвалює рішень і не затверджує документації.

Формально

> — витяг із протоколу лише підтверджує дотримання процедури, але не замінює погодження уповноваженим органом.

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ

засідання секції містобудування та архітектури архітектурно-містобудівної ради при Головному управлінні містобудування, архітектури та дизайну міського середовища

від 23.08.2007 р. **м. Київ**

26. РОЗГЛЯДАЛИ (справа № **532-а-07**):

Містобудівне обґрунтування внесення змін до містобудівної документації будівництва та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу в урочищі Китаєве, Болгарське, Самбурки у Голосіївському районі м. Києва.

Замовник:	**СГ ВАТ "Київська овочева фабрика"**
Від замовника:	***Корабельников В. В.***
Проектна організація:	**ТОВ "Архітектура міста"**
ГАП:	***Гребенюк О. С.***
Доповідач:	***Абанькова Н.***
Рецензент:	***Тваровський В. М.***

ВИСТУПИЛИ:

Сосса Б. Р. , Гребенюк О. С., Тваровський В. М., Лещенко Е. В.

УХВАЛИЛИ:

Схвалити містобудівне обґрунтування внесення змін до містобудівної документації будівництва та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу в урочищі Китаєве, Болгарське, Самбурки у Голосіївському районі м. Києва за умови виконання наступних зауважень:

– урахувати зауваження до проектної документації викладені у рецензії Тваровського В. М. від 23.08.2007 р.;

– на наступних стадіях генеральний план об'єкта проектування виконати згідно діючих норм та правил і попередньо погодити з управлінням містобудування та архітектури і управлінням інженерного обладнання і підготовки території Головного управління містобудування, архітектури та дизайну міського середовища;

– проектну документацію погодити з органами уповноваженими у сфері охорони культурної спадщини;

– містобудівне обґрунтування погодити в Головному управлінні містобудування, архітектури та дизайну міського середовища в установленому порядку.

Оригінал підписали:

Головуючий *Лещенко Е. В.*

В. о. секретаря *Сосса Б. Р.*

Витяг з протоколу засідання секція містобудування та архітектури архітектурно-містобудівної ради

Згідно з протоколом, документ схвалили із зауваженнями: передбачалося врахувати рецензію та обов'язково погодити в головному управлінні містобудування. Але у відповіді департаменту містобудування та архітектури КМДА зазначено, що рецензії в них немає, а доопрацьоване обґрунтування на погодження не надходило.

Крім того, ці обґрунтування розглядалися не архітектурно-містобудівною радою, а її секцією. Але після 11.06.2007, згідно з новим Типовим положеннямМінрегіонбуду, секції в таких радах уже не мали юридичного статусу й не могли розглядати містобудівні документи.

ДБН Б.1.1-4-2002 і Правила забудови Києва прямо передбачають погодження містобудівного обґрунтування з органом містобудування, розробником Генплану та іншими структурами. Але в затверджених Київрадою матеріалах немає жодного з таких погоджень — лише погодження проєктів землеустрою та посилання на юридично нікчемний протокол секції.

За таких умов,

> **— затвердження змін до Генплану Києва — навіть за наявності єдиного обґрунтування — було юридично неможливим.**

Ні профільні погодження, ні повноцінне містобудівне обґрунтування не були надані.

Рішення Київради ґрунтувалися на формально недійсних підставах.

5. Службове підроблення: як видавали МУО на підставі фіктивних документів

Після передачі землі в оренду активної забудови тривалий час не було. Лише у травні 2014 року орендар СПАТ «Київська овочева фабрика» та суборендар ТОВ «Альціон» звернулися до департаменту містобудування та архітектури КМДА по містобудівні умови та обмеження (МУО) на ділянку в урочищі Китаїв. У поданому містобудівному розрахунку прямо зазначалося: функціональне призначення території за Генпланом — «сільськогосподарська», тож для забудови потрібні зміни до містобудівної документації.

Замовник: ПАТ «Київська овочева фабрика»

МІСТОБУДІВНИЙ РОЗРАХУНОК

будівництва та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу в урочищі Китаєво у Голосіївському районі м. Києва

Директор О.П. Глазовий

«ГІРОЕНЕРГО-ІНВЕСТИЦІЙНА СЕРВІСНА КОМПАНІЯ» Ідентифікаційний код 32911549

8. Аналіз існуючої містобудівної документації

Ділянка об'єкта містобудування згідно Генерального плану до 2020 року відноситься до сільськогосподарських територій.

Замовнику необхідно ініціювати питання внесення змін до містобудівної документації на підставі висновку КО «Інститут Генерального плану м. Києва» про зміну функціонального призначення зазначеної ділянки з сільськогосподарських територій до території середньо та багатоповерхової житлової забудови.

Містобудівний розрахунок, поданий СПАТ

Попри це, 29 травня 2014 року тодішній головний архітектор Києва Сергій ***Целовальник*** видав МУО, пославшись на неіснуюче містобудівне

обґрунтування як на затверджене Київрадою, а також окремо — на обґрунтування щодо Китаєва, якого не існувало взагалі.

Це було класичне службове підроблення.

— Уже наступного дня після видачі МУО замовник уклав договір на розробку ***детального плану території*** (ДПТ), який мав легалізувати порушення. Інвестором розробки виступило ТОВ «Альціон».

Тодішній орендар мав зв'язки з Віктором *Пилипишиним* — діючим на той момент нардепом і ексголовою Шевченківської РДА.

Очевидно, він знав, що зміни до Генплану фіктивні, й намагався легалізувати забудову через ДПТ.

Але 2017 року проєкт перейшов до компанії Saga Development Андрія ***Вавриша*** — на той момент колишнього заступника директора департаменту містобудування та архітектури КМДА, який 2014-го готував документи для ***Целовальника***.

Тож замість прямої забудови ставку було зроблено на публічну комунікацію та спроби затвердити детальний план території.

Завдяки опору громади план не було ухвалено. 2021 року право на забудову передали Ігорю ***Ніконову*** — бізнесмену та першому заступнику Віталія Кличка у 2014–2015 роках.

У жовтні 2022 року департамент містобудування та архітектури видає містобудівні обмеження та умови вже на дві ділянки в урочищі ***Самбурки***.

1) — В обох документах зазначено, що територія — «житлова і громадська забудова» відповідно до рішень Київради 2007 року.

Проте

2) — в самих рішеннях Київрада не визначила, як саме змінюється функціональне призначення.

Єдине джерело

3) — містобудівні обґрунтування, яких у департаменті, як він сам офіційно визнав, немає.

Понад те, в Генплані того часу не існувало поняття «територія житлової та громадської забудови».

Це дві окремі функціональні зони, що не можуть об'єднуватися. Звідки ж така інформація в МУО?

Її внесли до Містобудівного кадастру Києва, створеного вже за каденції Кличка.

Замість перевірки документів у систему автоматично вносили дані, які не підтверджувалися реальними матеріалами.

Так

> **— фальсифіковану інформацію про функціональне призначення територій перевели в цифровий формат.**

КИЇВМІСТОБУДУВАННЯ

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ МІСТОБУДУВАННЯ ТА АРХІТЕКТУРИ

№

ДОВІДКА (ВИТЯГ) З МІСТОБУДІВНОГО КАДАСТРУ
ФРАГМЕНТ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЗОН ТЕРИТОРІЙ,
ВИЗНАЧЕНИХ МІСТОБУДІВНОЮ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ

М 1:5,000

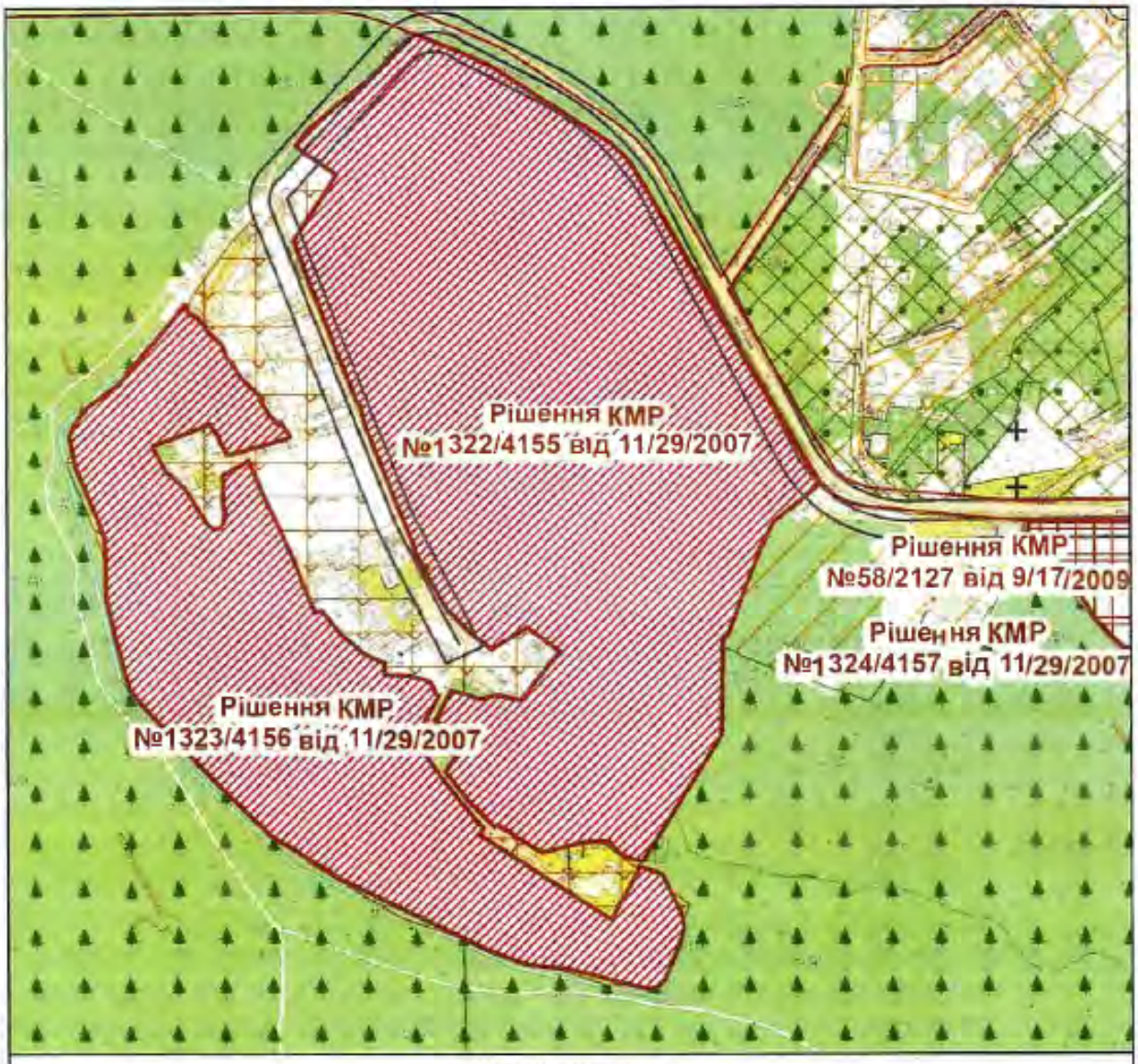

Умовні позначення

Червоні лінії

Умовні позначення вулиць і доріг за основним креслення чинного Генерального плану міста Києва

Окремі рішення Київської міської ради

Території житлової та громадської забудови

Території житлової та громадської забудови

Території громадських будівель та споруд (перспективні)

Функціональні зони територій за чинною містобудівною документацією

Території житлової садибної забудови (існуючі)

Території кладовищ (існуючі)

Території лісів та лісопарків (існуючі)

Території захисної зелені (існуючі)

Території сільськогосподарські (існуючі)

Витяг з містобудівного кадастру, що є додатком до виданих в 2022 році МУО

Після запуску кадастру чиновники почали працювати з витягами з кадастру, не перевіряючи джерела інформації.

Якщо в кадастрі вказано «житлова забудова», її приймають за правду.

Відповідальні працівники департаменту, які це ввели, можуть усе пояснити «технічною помилкою». Довести умисел чи корупційні мотиви без прямого факту отримання хабаря майже неможливо.

У результаті чиновники, забудовники і контролюючі органи існують у віртуальній реальності, де документів насправді немає, але всі діють так, наче вони є. І ніхто за це не несе відповідальності.

6. Корупція при поновленні оренди ділянок під забудову

Київрада могла поставити крапку в цій історії, відмовивши в поновленні оренди земельних ділянок.

Цього вимагала петиція №12969, яка набрала рекордну кількість голосів. Проте 23.05.2024 міський голова Віталій Кличко не підтримав її, заявивши, що рішення ухвалюватиме Київрада.

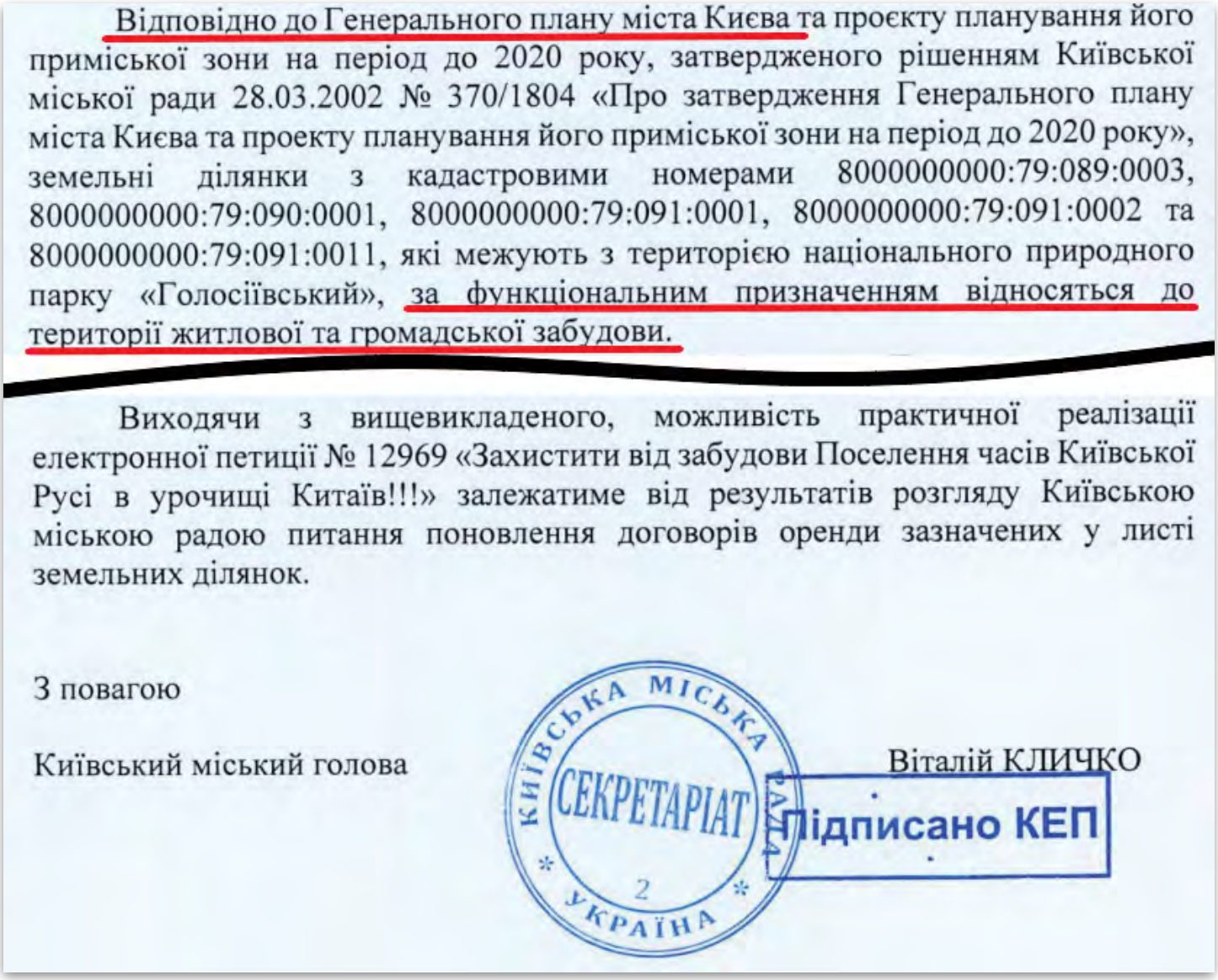

Відповідно до Генерального плану міста Києва та проєкту планування його приміської зони на період до 2020 року, затвердженого рішенням Київської міської ради 28.03.2002 № 370/1804 «Про затвердження Генерального плану міста Києва та проекту планування його приміської зони на період до 2020 року», земельні ділянки з кадастровими номерами 8000000000:79:089:0003, 8000000000:79:090:0001, 8000000000:79:091:0001, 8000000000:79:091:0002 та 8000000000:79:091:0011, які межують з територією національного природного парку «Голосіївський», за функціональним призначенням відносяться до території житлової та громадської забудови.

Виходячи з вищевикладеного, можливість практичної реалізації електронної петиції № 12969 «Захистити від забудови Поселення часів Київської Русі в урочищі Китаїв!!!» залежатиме від результатів розгляду Київською міською радою питання поновлення договорів оренди зазначених у листі земельних ділянок.

З повагою

Київський міський голова Віталій КЛИЧКО

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА
СЕКРЕТАРІАТ
2
УКРАЇНА

Підписано КЕП

Фрагмент пояснювальної записки до проєкту рішення Київради про поновлення оренди

У своїй відповіді Кличко вказав, що ділянки нібито розташовані в зоні «житлової та громадської забудови» за Генпланом, хоча така інформація не відповідає дійсності.

Того ж дня до Київради подали проєкти рішень про поновлення всіх п’яти договорів оренди.

Три одразу поновили, два в урочищі Китаїв — відклали до рішення суду через ознаки охоронюваної археологічної території.

У пояснювальних записках до всіх проєктів містилася неправдива інформація про начебто внесені 2007 року зміни до Генплану. Але, як уже зазначалося, жодних змін не було — Київрада затвердила фіктивні містобудівні обґрунтування.

Чиновники, підпорядковані Кличку, надали депутатам недостовірні дані щодо критично важливої інформації.

7. Підсумки

По-перше, затвердження Київрадою 2007 року неіснуючих містобудівних обґрунтувань не мало жодних юридичних наслідків.

> Території в Китаєві, Самбурках і Болгарському залишаються землями сільськогосподарського призначення. Житлова та громадська забудова там незаконна.

По-друге, зміна цільового призначення ділянок без реальних змін у Генплані також протизаконна.

По-третє, ця історія могла б стати публічною давно, якби не системне порушення права киян на доступ до містобудівної документації.

По-четверте, махінації часів Черновецького стали своєрідною корупційною інвестицією, з якої й сьогодні отримують дивіденди ті, хто при владі.

По-п'яте, історія забудови Китаєва демонструє, що незаконно отримані ділянки досі потребують корупційного супроводу — для легалізації МУО, приховування документів і поновлення оренди.

І останнє, найважливіше,

— коли центральна влада, яка в багатьох випадках демонструє тотальний контроль над усіма своїми гілками інституційно і персонально, виправить нарешті цю ганебну ситуацію?

Зверне увагу на багаторічні апеляції Київської громади і на кричущі порушення Закону?

Чи в цьому разі **центральна влада в частці з місцевою і забудовниками?**

P.S.

Повну версію розслідування читайте на сайті ГІ «Голка».

***

№ 987-3

Цифровізація корупції від Черновецького до Кличка. Як і чому Китаїв віддали під забудову?

09.07.2025

Друге десятиліття триває боротьба киян проти спроб забудувати урочище Китаїв та місцевість поряд з ним. Боротися є за що – на майже 60 га колишніх експериментальних садів та ягідників Інституту садівництва НААН має з’явитися новий житловий мікрорайон. При цьому, дві ділянки знаходяться на території посаду Китаївського городища і наразі за позовом прокуратури йдуть судищодо його належності до пам’ятки археології національного значення. Ще три ділянки в урочищах Самбурки та Болгарське прилягають до Національного природного парку “Голосіївський” і були зарезервовані для розширення природно-заповідного фонду.

Всі ці роки поза увагою залишалося питання, як саме території сільськогосподарського призначення перетворилися в генеральному плані Києва на житлову забудову.

Громадська ініціатива “Голка” вирішила більш детально розібратися, що саме та як Київрада затвердила в далекому 2007 році. І з’ясувалося, що начебто затверджених тоді містобудівних обґрунтувань взагалі не існувало. А вся історія із намірами забудови урочищ як розпочалася в 2007 році, так і досі тримається лише на службовому підробленні та інших махінаціях чиновників з документами.

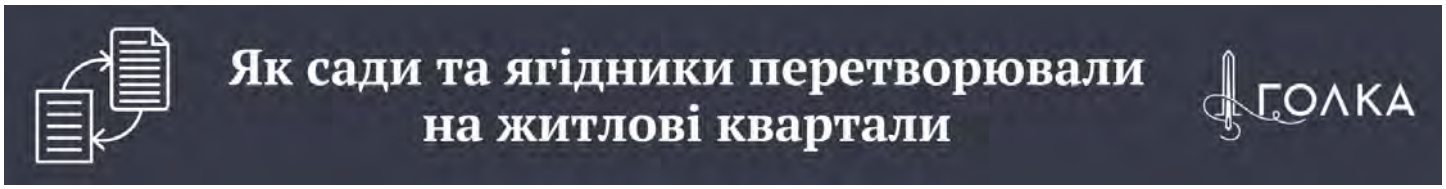

В 2004 році Київрада передала ділянки Інституту садівництва НААН в оренду для ведення сільського господарства СВАТ “Київська овочева фабрика”. Договір оренди було укладено на підставі рішення суду в 2006 році, а вже 29 листопада 2007 року Київрада дозволила їх забудову громадськими об’єктами та житлом.

Для кожної ділянки було окреме рішення (№ 1321/4154, 1322/4155, 1323/4156, 1324/4157, 1325/4158). Всі вони містили однакові (крім назви урочища) перші пункти:

– “Затвердити містобудівне обґрунтування щодо внесення змін до містобудівної документації та визначення параметрів окремого об’єкта містобудування – будівництва та обслуговування об’єктів громадського і комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об’єктів житлової забудови, паркінгу в урочищі…” і далі назва урочища Китаєво, Самбурки або Болгарське у Голосіївському районі;

– “Внести зміни до Генерального плану міста Києва та проекту планування його приміської зони на період до 2020 року щодо функціонального призначення території, яка передається відповідно до цього рішення“.

Повне цитування цих пунктів необхідне для розуміння, що Київрадою було затверджено п’ять різних містобудівних обґрунтувань з однаковими назвами об’єктів містобудування для кожної із ділянок. Одночасно, рішення не містили інформації яким чином змінюється функціональне призначення території в Генплані.

І визначити які зміни функціонального призначення передбачалися, неможливо без аналізу змісту відповідних обґрунтувань. Все тому, що за затвердженою назвою можуть одночасно приховуватися відразу шість суттєво відмінних зон на різних частинах ділянок: громадських будівель і споруд, чотири різновиди житлової забудови (садибна, мало-, середньо- і багатоповерхова) та вулиць і доріг.

Генеральний план населеного пункту – це містобудівна документація визначеного нормативами складу та змісту. Розвиток населеного пункту визначає саме ця документація, а не як таке рішення місцевої ради про затвердження Генплану.

Як метро на Троєщину не з’являється само по собі від прийняття рішення Київради про його будівництво, так і Генплан Києва не змінюється від пункту “*внести зміни до Генплану*“. Щоб змінився Генплан, як містобудівна документація, мають бути розроблені відповідні зміни до нього. Документом з цими змінами в ті роки були затверджені першими пунктами рішень містобудівні обґрунтуванням.

Існування містобудівних обґрунтувань, як специфічного виду містобудівної документації, передбачалося з 2002 по 2009 року у ДБН Б.1.1-4-2002 “Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження містобудівного обґрунтування”. Відповідно до пункту 1.4 зазначеного ДБН, містобудівне обґрунтуванням після затвердження стає невід’ємною частиною відповідної містобудівної документації. Пункт 3.11 визначає, що воно мало бути зареєстрованим та зберігатися в архіві уповноваженого органу з питань містобудування та архітектури, яким наразі є профільний департамент КМДА.

Крім цього, порядок змін до Генплану регулювався в ті роки затвердженими Київрадою Правилами забудови. Пункт 2.1.6 цих Правил посилався на вже згаданий ДБН і так саме встановлював, що затверджені зміни стають невід’ємною частиною Генплану та зберігаються Головкиївархітектурою.

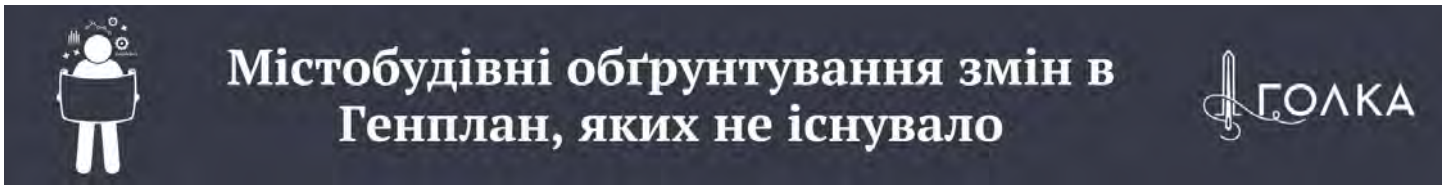

З прийняттям в 2011 році Закону “Про регулювання містобудівної діяльності”, матеріали чинного Генплану Києва мали бути оприлюднені в тому числі на сайті Департаменту містобудування та архітектури КМДА. А як вже зазначалося, затверджені містобудівні обґрунтуванням ставали його невід’ємною частиною.

Проте, як за три роки правління Попова, так і за 11 років правління Кличка, вимоги Закону не було виконано – близько 1000 затверджених в часи Черновецького містобудівних обґрунтувань приховували від киян.

Але і на запит в профільний Департамент ці документи не надали. Як виявилося, після затвердження Київрадою в 2007 році, вони туди не надходили.

Пунктом 1 вказаного рішення Київської міської ради затверджене містобудівне обґрунтування щодо внесення змін до містобудівної документації та визначення параметрів окремого об'єкта містобудування – будівництва та обслуговування об’єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об’єктів житлової забудови, паркінгу в урочищі Китаєво у Голосіївському районі м. Києва.

Зазначені вище містобудівні обґрунтування після їхнього затвердження рішеннями Київської міської ради до Департаменту не надавалися, у зв’язку з чим Департамент не має можливості надати їх копії.

Водночас повідомляємо, що відповідно до статті 23 Закону рішення, дії чи бездіяльність розпорядників інформації можуть бути оскаржені до керівника розпорядника, вищого органу або суду.

Відповідь Департаменту про відсутність затверджених Київрадою містобудівних обґрунтувань

За діючими вимогами, містобудівні обґрунтування могли затверджуватися виключно після погодження рядом органів, включно із уповноваженим органом з питань містобудування та архітектури. Але і до затвердження Київрадою п’яти документів на окремі ділянки в урочищах Китаєво, Самбурки і Болгарське, їх там не погоджували і навіть не розглядали на обов’язковому для таких питань засіданні архітектурно-містобудівної ради.

Проте, Департамент надав відповідь, що 23.08.2007 секція містобудування архітектурно-містобудівної ради розглядала інше обґрунтування – спільне на всі п’ять ділянок (справа № 532-а-07).

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ МІСТОБУДУВАННЯ ТА АРХІТЕКТУРИ

вул. Хрещатик, 32, м. Київ, 01001 тел. (044) 278-19-85, 235-10-25
Контактний центр міста Києва (044) 15 51 E-mail: architecture@kyivcity.gov.ua Код ЄДРПОУ 26345558

Голові ГО "Голка"
Ірині ФЕДОРІВ
ngo.holka@gmail.com

Шановна Ірино Павлівно!

Департамент містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) в межах повноважень розглянув Ваш запит на отримання публічної інформації від 02.05.2025 № 143 (вх. ДМА від 05.05.2025 № 055-526 (з)) та повідомляє.

Рецензію Тваровського В. М. від 23.08.2007 на документацію «Містобудівне обґрунтування внесення змін до містобудівної документації будівництва та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу в урочищі Китаєве, Болгарське, Самбурки у Голосіївському районі м. Києва» в Департаменті не виявлено.

Згідно з електронною базою документообігу та наявним інформаційним забезпеченням Департаменту, матеріали містобудівного обґрунтування внесення змін до містобудівної документації будівництва та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу в урочищі Китаєве, Болгарське, Самбурки у Голосіївському районі м. Києва, доопрацьовані у відповідності до рішення секції містобудування та архітектури архітектурно-містобудівної ради при Головному управлінні містобудування, архітектури та дизайну середовища від 23.08.2007, до Департаменту не надавались.

З повагою

Заступник директора Тетяна ЗАЙЧЕНКО

Відповідь Департаменту, що затверджені Київрадою містобудівні обґрунтування ним не розглядалися

У спробах знайти бодай якісь докази існування п’яти окремих містобудівних обґрунтувань, що начебто було затверджено Київрадою 29.11.2007, було проаналізовано всі доступні документи включно із погодженнями проектів землеустрою.

Ніяких ознак існування таких обґрунтувань виявити не вдалося. У всіх без виключення матеріалах міститься лише посилання на протокол розгляду містобудівною радою 23.08.2007 єдиного на п’ять ділянок обґрунтування. А лише за два тижні до прийняття рішення Київрадою, СВАТ “Київська овочева фабрика” подавала в Міністерство охорони здоров’я на експертизу всі п’ять проектів землеустрою із єдиним на всі ділянки містобудівним обґрунтуванням.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА СЛУЖБА

Міністерство охорони здоров'я України
(назва установи)
01021 м.Київ, вул.Грушевського, 7
(місцезнаходження)
тел.: 253-94-84, 559-29-88

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший заступник головного державного санітарного лікаря України
А.М.Пономаренко

Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи

від "15" 11 2007р. № 05.03.02-07/ 57355

“Проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки сільсько-господарському відкритому акціонерному товариству „Київська овочева фабрика” для будівництва, експлуатації та обслуговування об‘єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об‘єктів житлової забудови, паркінгу в урочище Самбурки у Голосіївському районі м. Києва”
(об’єкт експертизи, виготовлений у відповідності ТУ, ДСТУ, ГОСТ)

– “Проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки сільсько-господарському відкритому акціонерному товариству „Київська овочева фабрика” для будівництва, експлуатації та обслуговування об‘єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об‘єктів житлової забудови, паркінгу в урочище Самбурки у Голосіївському районі м. Києва”, розроблений ТОВ „МЖКОболоньпроект” (Київ, 2007 р.).
– “Містобудівне обґрунтування винесення змін до містобудівної документації розташування та визначення параметрів об‘єкту містобудування, будівництва та обслуговування об‘єктів громадського та комерційного використання торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об‘єктів житлової забудови, паркінгу в урочище Китаєве, Болгарське, Самбурки в голосіївському районі м. Києва”, розроблене ТОВ „Архітектура міста” (Київ, 2007 р.)
– Лист ДП „Інститут генерального плану міста Києва” ВАТ „Київпроект”від 16.08.07 № 2561.
– Висновок № 1725 Державного управління охорони навколишнього природного середовища в м. Києві від 27.09.07 № 05-08/7497.
– Витяг з протоколу засідання секції містобудування та архітектури архітектурно-містобудівної ради при Головному управлінні містобудування, архітектури та дизайну міського середовища м. Києва від 23.08.07 (справа № 532-а-07);

Висновок санепідекспертизи від 15.11.2007 на один з проектів землеустрою

І навіть майже через три місяці після рішень Київради з затвердженням п’яти окремих обґрунтувань, СВАТ “Київська овочева фабрика” зверталася в КМДА посилаючись на єдине містобудівне обґрунтування для всіх п’ятьох ділянок.

5

"Київська овочева фабрика"
поштова адреса: с. Спутник, Києво - Святошинський район, Київська область, Україна, 08131
адреса для листування: вул. 12, вул. Академіка Туполєва, м. Київ, Україна, 03062,
код ЄДРПОУ: 00849344, р/р 26008000012510 в ВАТ КБ "Укрсиббанк" М.Ф.О. 300678
тел. 400-64-21

№ 14 "30" 07 2008 р.

Заступнику голови Київської
міської державної адміністрації
начальнику головного управління
земельних ресурсів
Муховикову А.М

Шановний Анатолію Миколайовичу!

На підставі згоди Київського міського голови від 15.08.07р. Д-3205 роблено проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки ськогосподарському відкритому акціонерному товариству "Київська овочева брика" для будівництва та обслуговування об'єктів громадського та комерційного користання, торгово-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів глової забудови, паркінгу в урочищі Китаєво у Голосіївському районі м. Києва.

Відповідно до розробленого містобудівного обґрунтування, яке погоджено ловним управлінням містобудування, архітектури та дизайну міського середовища тяг з протоколу засідання секції містобудування та архітектури архітектурно-тобудівної ради при головному управлінні містобудування, архітектури та зайну міського середовища від 23.08.2007 року додається), земельну ділянку ануємо використовувати наступним чином:

- Територія житлової багатоповерхової, середньо та малоповерхової, садибної забудови 18,32 га;
- Дитячі дошкільні та шкільні заклади (дитячий садочок, школа) 2,61 га;
- Землі зелених насаджень захисної зони 0,62 га.

Тобто, головне призначення земельної ділянки - це житлова забудова та дівництво соціальної сфери.

Враховуючи вищевикладене просимо Вас розглянути цей лист та врахувати ші дані при формуванні земельно-кадастрової інформації.

датки:

1. Копія витягу з протоколу засідання секції містобудування.
2. Лист Держземагенства від 22.11.2007 року №14-13-10/6261.

З повагою,

Генеральний директор
СВАТ "КОФ" **О.М. Білогубова**

Звернення від 20.02.2008 про врахування спільного на всі ділянки містобудівного обґрунтування

Тож висновок може буди лише один: Київрада затвердила неіснуючі містобудівні обґрунтування внесення змін в генплан. А це означає, що ніяких змін в Генплан не було – відповідні пункти в рішеннях юридично нікчемні і там досі території сільгосппризначення, забудова яких житлом і громадськими спорудами заборонена.

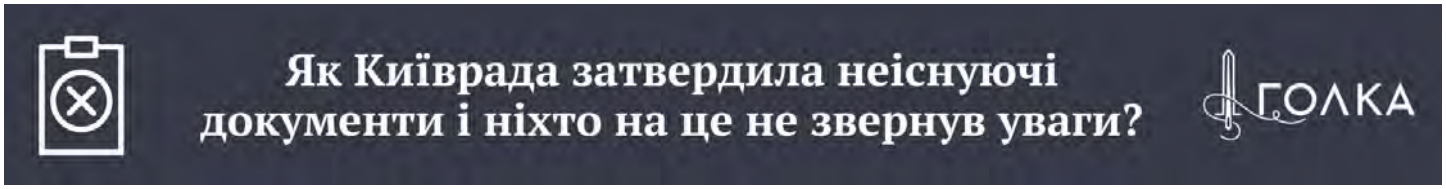

Те що Київрада прийняла рішення, зовсім не означає, що вона розглядала їх проєкти. Головне управління земельних ресурсів КМДА погодило всі п’ять проєктів землеустрою 29.11.2007, тому проєкти рішень не могли бути поданими на розгляд Київради раніше цієї дати. Але саме в цей день в проміжок часу між 11:49 та 11:52 Київрада проголосувала за всі п’ять рішень на сесійному засіданні.

Ці обставини повністю виключають можливість попереднього розгляду проєктів в порядку, визначеному Регламентом та Порядкомнадання земельних ділянок у користування в місті Києві.

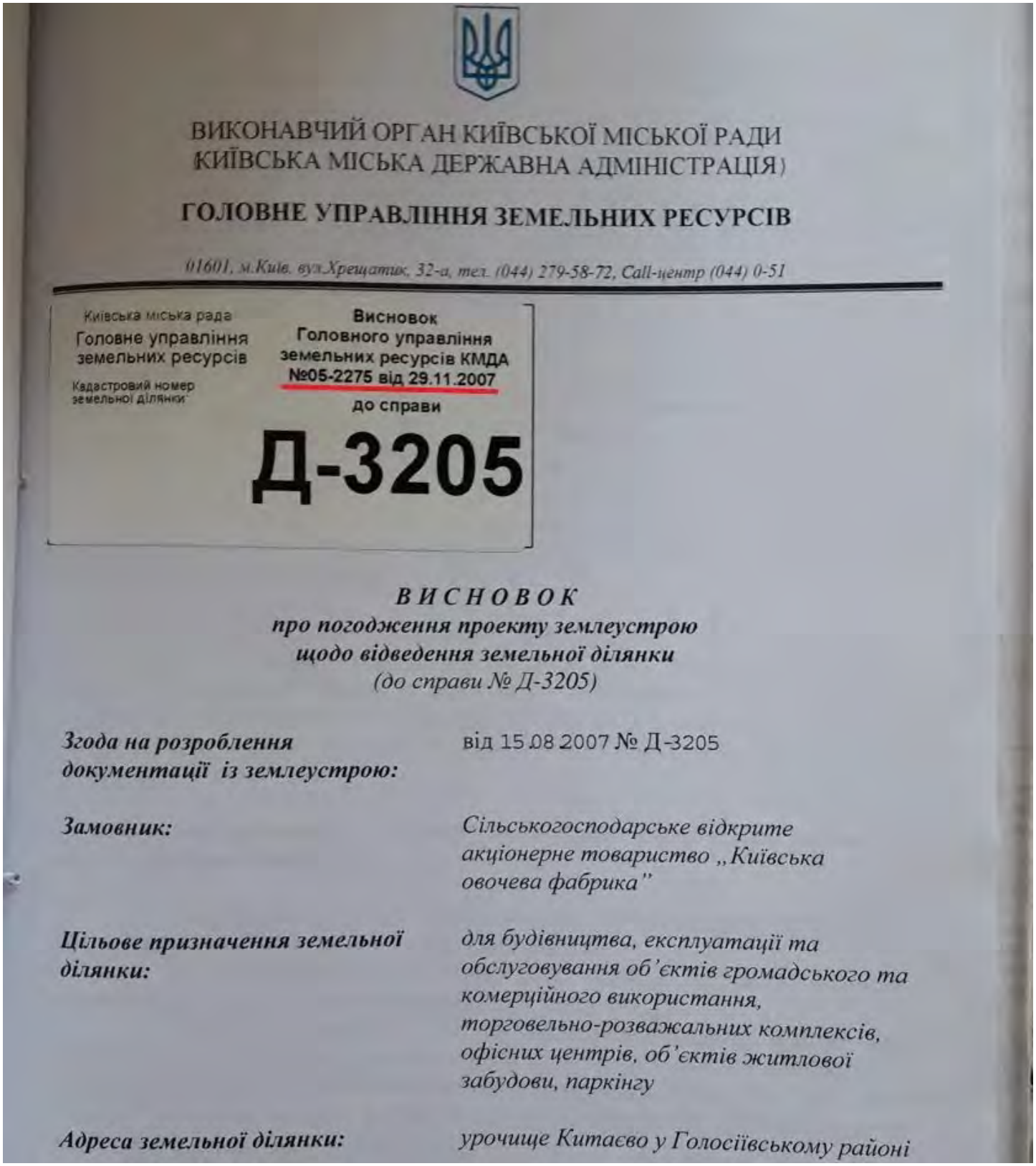

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

01601, м.Київ, вул.Хрещатик, 32-а, тел. (044) 279-58-72, Call-центр (044) 0-51

Київська міська рада
Головне управління земельних ресурсів
Кадастровий номер земельної ділянки

Висновок
Головного управління земельних ресурсів КМДА
№05-2275 від 29.11.2007
до справи

Д-3205

ВИСНОВОК
про погодження проекту землеустрою
щодо відведення земельної ділянки
(до справи № Д-3205)

Згода на розроблення документації із землеустрою:	від 15.08.2007 № Д-3205
Замовник:	*Сільськогосподарське відкрите акціонерне товариство „Київська овочева фабрика"*
Цільове призначення земельної ділянки:	*для будівництва, експлуатації та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу*
Адреса земельної ділянки:	*урочище Китаєво у Голосіївському районі*

Висновок від 29.11.2007 про погодження проєкту землеустрою

Інформація про реєстрацію відповідних проєктів при подачі їх на розгляд Київради відсутня в журналі реєстрацій (Держархів Києва, Фонд №1697, опис 1, справа 1575). В матеріалах засідання Київради 29.11.2007 (Державний архів міста Києва, Фонд № 1697, опис 1, справа 1553) наявні проєкти рішень з пояснювальними записками. Проте, в них всіх відсутні підписи начальника юруправління Київзему, який має першим перевірити та завіряти підготовлений проєкт рішення ще до подання його заступнику голови КМДА-начальнику Київзему. Також відсутні будь-які дати (як подання проєкту

рішення, так і розгляду на профільних комісіях), що зазвичай наявні завжди в інших проєктах рішень.

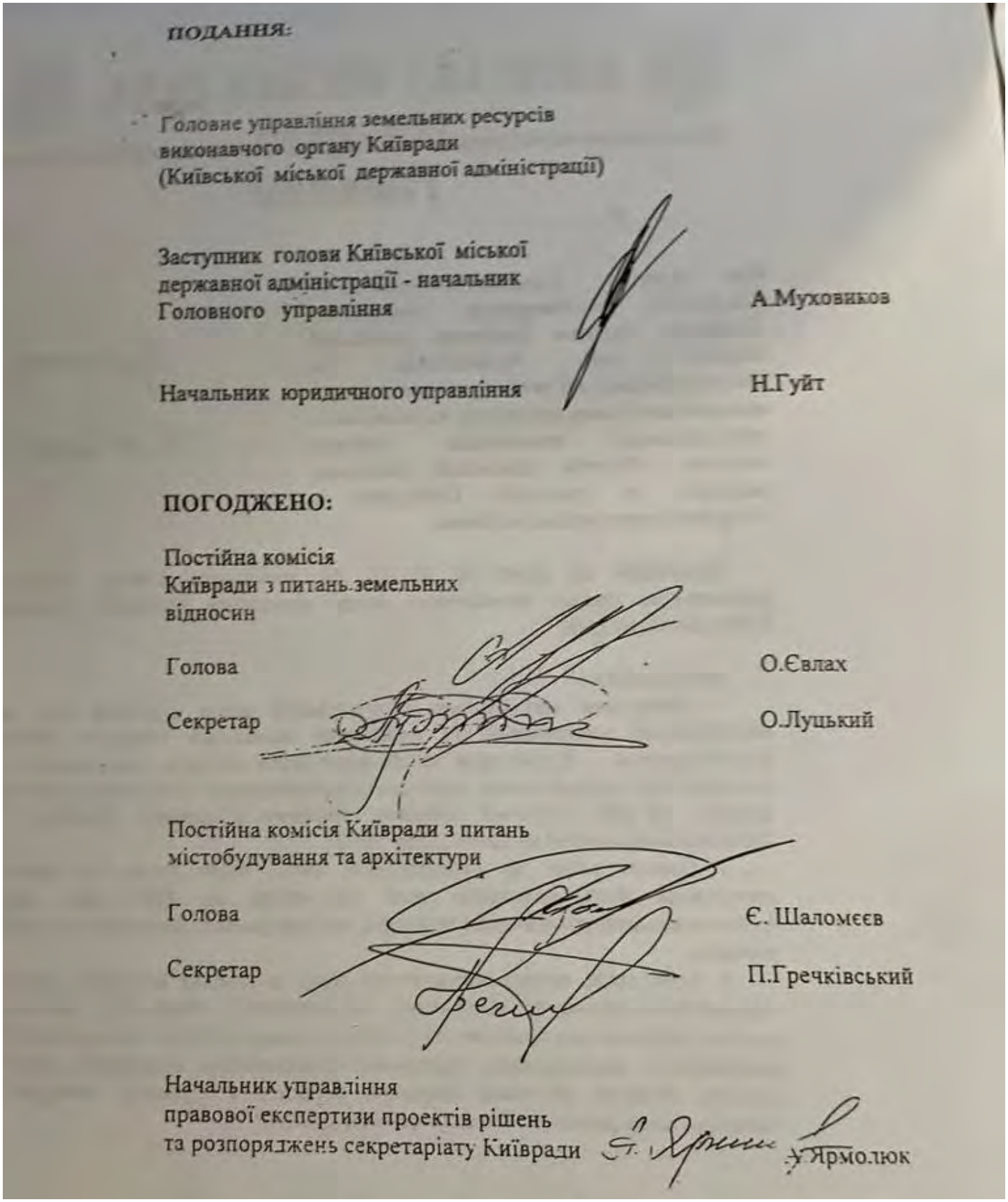

ПОДАННЯ:

Головне управління земельних ресурсів
виконавчого органу Київради
(Київської міської державної адміністрації)

Заступник голови Київської міської
державної адміністрації - начальник
Головного управління А.Муховиков

Начальник юридичного управління Н.Гуйт

ПОГОДЖЕНО:

Постійна комісія
Київради з питань земельних
відносин

Голова О.Євлах

Секретар О.Лущький

Постійна комісія Київради з питань
містобудування та архітектури

Голова Є. Шаломєєв

Секретар П.Гречківський

Начальник управління
правової експертизи проектів рішень
та розпоряджень секретаріату Київради А.Ярмолюк

Подання до проєктів рішень з архіву (однакові для всіх п'яти ділянок)

Як свідчить стенограма засідання Київради 29.11.2007, питання до порядку денного було включено з голосу за пропозицією голови земельної комісії Олексія Євлаха. Самих проєктів рішень не було навіть у президії Київради і не

озвучувалися жодної інформації про зміст рішень, окрім номерів кадастрової справи та назви орендаря. Секретар Київради Олесь Довгий при цьому казав, що це "*овочева база*".

Євлах: Шановний Олесю Станіславовичу! Шановні колеги!

До постійної комісії з питань земельних відносин звернулись депутати з проханням включити до порядку денного декілька земельних питань.

Це "Про передачу Київській овочевій фабриці земельних ділянок у місті Києві". Це кадастрові справи Д-3205, 3206, 3207, 3208, 3209. Дякую!

Відповідні проекти рішень будуть передані до президії.

Довгий: Дякую! Будь ласка! Прошу, визначаємось! Зазначений проект рішення, пропозиція включити. Прошу, визначаємось!

Голосування:

За - 66. Рішення включено до порядку денного.

Будь ласка! Наступна пропозиція.

Прошу, наступна пропозиція! Олексій Юрійович!

Їх треба окремо вносити? Будь ласка! Ми проголосували чи нам треба тепер озвучити? Правильно. У мене запитання.

По кожному... Олексій Юрійович! Я так розумію, одне питання, але оскільки воно має декілька справ, кожне бути озвучене. Тому я вас прошу розшифрувати, щоб ми озвучили кожну. Ми щойно проголосували за яку? Це було 3205. Далі 3206, 07, 08 і 09. Тоді прошу кожну голосувати окремо.

Ставлю на голосування Д-3206. Визначаємось!

Голосування:

За - 54. Включено.

Наступне. Д-3207. Прошу визначатись! Це та сама овочева база. Да?

Голосування:

За - 59.

Наступне. Яке залишилось? 08 і 09. Тепер Д-3208, овочева база.

Голосування:

За - 54. Рішення включено до порядку денного.

Будь ласка! Підсумки є? Якась...

Шановні колеги! Система працює. Просто одне табло підвисло. Друге табло працює повноцінно.

І Д-3209. Шановні колеги! Визначаємось!

Голосування:

За - 54, проти - 0, утр. - 0. Рішення прийнято.

Стенограма засідання Київради 29.11.2007, включення до порядку денного

Під час голосування по суті рішень, знову жодної інформації про зміст рішень не було озвучено. При цьому Євлах попросив розглянути питання першочергово "*щоб відпустити людей*", які чекали розгляду.

Таким чином, депутати Київради голосували в сліпу – вони не бачили проєктів рішень і навіть не уявляли ані про внесення змін до Генплану Києва, ані про цільове призначення ділянок і їх площу, ані про адресу їх розташування.

Євлах: Шановний Олесю Станіславовичу! Шановні колеги!

Є пропозиція розпочати з тих питань, які були внесені. Чому? Тому, що люди стоять, щоб відпустити людей.

Довгий: Пропозиція слушна. Пропоную... Давайте тоді починати, з чого? Цю фабрику овочеву відпустимо?

Євлах: Так.

Довгий: Запитань немає по фабриці? Прошу! Прошу голосувати, шановні колеги! Тоді... Називайте які.

Євлах: Д-3205, це овочева фабрика.

Довгий: Там їх 4. Перше. 3205. Визначаємось! Овочева фабрика. Голосуємо! Прошу, шановні колеги, визначатись! Це питання внесено додатково було.

Голосування:

За - 66. Рішення прийнято.

Наступне.

Євлах: Д-3206.

Довгий: Д-3206, теж овочева фабрика. Прошу визначатись!

Голосування:

За - 67. Рішення прийнято.

Наступне питання.

Євлах: Д-3207.

Довгий: Прошу визначатись! Д-3207.

Голосування:

За - 67.

Євлах: Д-3208.

Довгий: Д-3208, а потім ще 09.

Д-3208. Прошу, визначаємось!

Голосування:

За - 68. Наступне питання.

Євлах: Наступне. Д-3209.

Довгий: Це вже все? Овочеву фабрику закінчили.

Д-3209. Прошу!

Голосування:

За - 68. Рішення прийнято.

Стенограма засідання Київради 29.11.2007, розгляд по суті

Все це свідчить про велику ймовірність, що проєкти було виготовлено вже після прийняття рішень Київрадою та додано до матеріалів заднім числом. Варто нагадати, що голова земельної комісії Олексій Євлах попався на підробці саме восени 2007 року інших рішень Київради. В жовтні 2011 року суд визнав його винним і відразу звільнив по амністії.

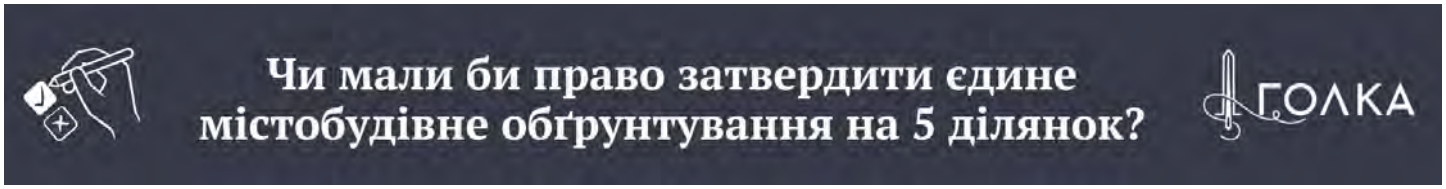

Невідомо, чи взагалі існувало розроблене відповідно до вимог будівельних норм навіть єдине містобудівне обґрунтування на всі п’ять ділянок. Документ з потрібною назвою існував, але це було не містобудівне обґрунтування, а передпроектні пропозиції.

Безпосередньо в самому обґрунтуванні, що розглядалося на секції архітектурно-містобудівної ради 23.08.2007 (справа № 532-а-07), зазначено, що воно розроблялося “*у відповідності з п. 2.6 ДБН А.2.2-3-04 на підставі листа-заяви Замовника*“.

Повна назва цього ДБН А.2.2-3-2004 – “Склад, порядок оформлення, погодження та затвердження проектної документації на будівництво”. А пункт 2.6 передбачає право проводити передпроектні роботи, які не можуть бути стадією проектування і підлягають лише розгляду і погодженню замовником та органами містобудування та архітектури.

Тобто, це були передпроектні пропозиції забудови ділянки, а не встановлена вимогами ДБН Б.1.1-4-2002 “Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження містобудівного обґрунтування” містобудівна документація.

Різниця була не лише в формальній нормативній основі. Подане на розгляд “містобудівне обґрунтування” взагалі не містило жодних розрахунків потреби в інженерній, дорожній та соціальній інфраструктурі і містобудівних умов запропонованої забудови. А всі обґрунтування потреби змін в Генплан зводилися до загальних слів про інвестиційні наміри замовника і розташування ділянок у привабливому для житлової забудови місці.

Містобудівне обґрунтування внесення змін до містобудівної документації, розташування та визначення параметрів об'єкту містобудування будівництва та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу в урочищах Китаєве, Болгарське, Самбурки в Голосіївському районі м. Києва виконано у відповідності з п.2.6 ДБН А.2.2-3-04 на підставі листа-заяви Замовника.

Вихідні данні надані Замовником для виконання цієї роботи містяться у розділі - 1.

З умовами можливості розміщення будівництва та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу на запропонованій земельній ділянці ознайомлений.

Замовник:
Директор
СВАТ «Київська овочева фабрика»

М.П.

(підпис) Блощубова О.М. (П.І.Б.)

"__" _____ 2007 р.

Фрагмент "містобудівного обґрунтування", що було подане на розгляд архітектурно-містобудівної ради

Вище вже неодноразово згадувалося засідання секції містобудування та архітектури архітектурно-містобудівної ради 23 серпня 2007 року. Це невипадково, адже саме витяг з протоколу цього засідання став чи не

основним документом на підтвердження законності змін в Генплан рішеннями Київради. В кожному з п’яти проектів землеустрою, наявні його копії і чисельні висновки про погодження проектів землеустрою та всі експертизи посилаються саме на цей витяг з протоколу. То яку юридичну силу він має?

Архітектурно-містобудівна рада були дорадчим органом, що надає рекомендації місцевому органу містобудування та архітектури. На них був обов’язковим попередній розгляд питань на кшталт містобудівних обґрунтувань внесення змін в містобудівну документацію, але вони не погоджували і не затверджували жодних документів, а надавали лише професійні рекомендації. Зазвичай, ці рекомендації враховувалися, адже головою містобудівної ради за посадою був начальник відповідного органу містобудування та архітектури.

Тобто, витяг з протоколу засідання лише підтверджує факт дотримання процедури, але не має жодної юридичної сили за відсутності погодження містобудівного обґрунтування самим уповноваженим органом.

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ

засідання секції містобудування та архітектури архітектурно-містобудівної ради при Головному управлінні містобудування, архітектури та дизайну міського середовища

від 23.08.2007 р. **м. Київ**

26. РОЗГЛЯДАЛИ (справа № **532-а-07**):

Містобудівне обґрунтування внесення змін до містобудівної документації будівництва та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу в урочищі Китаєве, Болгарське, Самбурки у Голосіївському районі м. Києва.

Замовник:	**СГ ВАТ "Київська овочева фабрика"**
Від замовника:	***Корабельников В. В.***
Проектна організація:	**ТОВ "Архітектура міста"**
ГАП:	***Гребенюк О. С.***
Доповідач:	***Абанькова Н.***
Рецензент:	***Тваровський В. М.***

ВИСТУПИЛИ:

Сосса Б. Р. , Гребенюк О. С., Тваровський В. М., Лещенко Е. В.

УХВАЛИЛИ:

Схвалити містобудівне обґрунтування внесення змін до містобудівної документації будівництва та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу в урочищі Китаєве, Болгарське, Самбурки у Голосіївському районі м. Києва за умови виконання наступних зауважень:

– урахувати зауваження до проектної документації викладені у рецензії Тваровського В. М. від 23.08.2007 р.;

– на наступних стадіях генеральний план об'єкта проектування виконати згідно діючих норм та правил і попередньо погодити з управлінням містобудування та архітектури і управлінням інженерного обладнання і підготовки території Головного управління містобудування, архітектури та дизайну міського середовища;

– проектну документацію погодити з органами уповноваженими у сфері охорони культурної спадщини;

– містобудівне обґрунтування погодити в Головному управлінні містобудування, архітектури та дизайну міського середовища в установленому порядку.

Оригінал підписали:

Головуючий ***Лещенко Е. В.***

В. о. секретаря ***Сосса Б. Р.***

Витяг з протоколу засідання секція містобудування та архітектури архітектурно-містобудівної ради

Відповідно до протоколу, містобудівне обґрунтування було схвалено за умови виконання ряду зауважень. Серед них – врахувати зауваження викладені у рецензії та погодити містобудівне обґрунтування в профільному головному управління.

На запит в Департамент містобудування і архітектури КМДА (який раніше і був Головним управлінням) надійшла відповідь, що самої рецензії із зауваженнями в них немає, а доопрацьоване містобудівне обґрунтування до них на погодження не надавалося.

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ МІСТОБУДУВАННЯ ТА АРХІТЕКТУРИ

вул. Хрещатик, 32, м. Київ, 01001 тел. (044) 278-19-85, 235-10-25
Контактний центр міста Києва (044) 15 51 E-mail: architecture@kyivcity.gov.ua Код ЄДРПОУ 26345558

Голові ГО "Голка"
Ірині ФЕДОРІВ
ngo.holka@gmail.com

Шановна Ірино Павлівно!

Департамент містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) в межах повноважень розглянув Ваш запит на отримання публічної інформації від 02.05.2025 № 143 (вх. ДМА від 05.05.2025 № 055-526 (з)) та повідомляє.

Рецензію Тваровського В. М. від 23.08.2007 на документацію «Містобудівне обґрунтування внесення змін до містобудівної документації будівництва та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу в урочищі Китаєве, Болгарське, Самбурки у Голосіївському районі м. Києва» в Департаменті не виявлено.

Згідно з електронною базою документообігу та наявним інформаційним забезпеченням Департаменту, матеріали містобудівного обґрунтування внесення змін до містобудівної документації будівництва та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу в урочищі Китаєве, Болгарське, Самбурки у Голосіївському районі м. Києва, доопрацьовані у відповідності до рішення секції містобудування та архітектури архітектурно-містобудівної ради при Головному управлінні містобудування, архітектури та дизайну середовища від 23.08.2007, до Департаменту не надавались.

З повагою

Заступник директора Тетяна ЗАЙЧЕНКО

Відповідь Департаменту щодо наявності рецензії та надходження доопрацьованого документу

Ну і найцікавіше. Витяг з протоколу засідання не самої архітектурно-містобудівної ради, а її секції містобудування та архітектури. Ось тільки секції містобудівної ради існували лише до 11.06.2007відповідно до Типового положення затвердженого наказом Держбуду від 01.09.1999 № 210. А на момент розгляду відповідного містобудівного обґрунтування у серпні 2007

року, вже діяло Типове положення, затверджене наказом Мінрегіонбуду від 14.05.2007 № 15, яке не передбачало існування окремих секцій архітектурно-містобудівних рад і можливість розгляду на них питань.

ДБН Б.1.1-4-2002 та Правилами забудови Києва передбачають обов'язкове погодження містобудівних обґрунтувань рядом органів та організацій – уповноваженим органом містобудування та архітектури, організацією-розробником чинного генплану та іншими. Але серед матеріалів землевідведення, які затвердила Київрада, не було жодного з обов'язкових погоджень – там були лише погодження самих проектів землеустрою і посилання на юридично нікчемний протокол засідання секції архітектурно-містобудівної ради.

За таких обставин, ніяких законних змін в Генплан Києва не могло бути навіть у разі затвердження Київрадою єдиного містобудівного обґрунтування на всі п'ять ділянок.

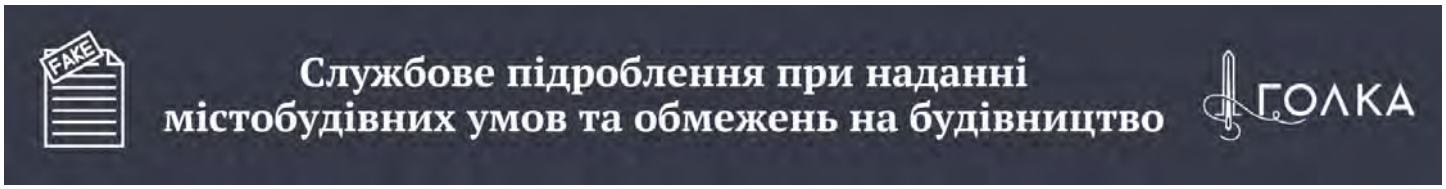

Після отримання землі в оренду, активних спроб забудови не було кілька років. У травні 2014 року, орендар ділянок СПАТ "Київська овочева фабрика" разом з суборендарем ТОВ "Альціон" звернулися в Департамент містобудування та архітектури КМДА для отримання містобудівних умов та обмежень (МУО) забудови однієї з ділянок в Китаєві. Серед поданих ними документів, був і передбачений законодавством містобудівний розрахунок.

В цьому документі прямо зазначалося, що функціональне призначення території в Генплані Києва – сільськогосподарські території. І що для реалізації своїх намірів замовнику необхідно ініціювати зміни в містобудівну документацію.

Замовник: ПАТ «Київська овочева фабрика»

МІСТОБУДІВНИЙ РОЗРАХУНОК

будівництва та обслуговування об'єктів громадського та комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу в урочищі Китаєво у Голосіївському районі м. Києва

Директор О.П. Глазовий

8. Аналіз існуючої містобудівної документації

Ділянка об'єкта містобудування згідно Генерального плану до 2020 року відноситься до сільськогосподарських територій.

Замовнику необхідно ініціювати питання внесення змін до містобудівної документації на підставі висновку КО «Інститут Генерального плану м. Києва» про зміну функціонального призначення зазначеної ділянки з сільськогосподарських територій до території середньо та багатоповерхової житлової забудови.

Містобудівний розрахунок, поданий СПАТ "Київська овочева фабрика" для отримання МУО

Не дивлячись на те, що невідповідність Генплану була зазначена навіть у власноруч поданому замовником будівництва документі, тодішній головний архітектор Києва Сергій Целовальник 29.05.2014 їм видає МУО. Але для цього він пішов на службове підроблення – посилається на єдине для всіх п’яти ділянок містобудівне обґрунтування, яке ніколи не затверджувалося, як на начебто затверджене відразу п’ятьма рішеннями Київради. Також він посилається окремо і на затверджене Київрадою обґрунтування на одну ділянку в урочищі Китаєво, якого не існувало.

8. Посилання на містобудівну документацію: генеральний план населеного пункту, план зонування, детальний план території та рішення про їх затвердження (у разі наявності)

– Генеральний план міста Києва та проект планування його приміської зони на період до 2020 року, затверджений рішенням Київської міської ради від 28.03.2002 № 370/1804.

- МБО «Внесення змін до містобудівної документації розташування та визначення параметрів об’єкту містобудування - будівництва та обслуговування об’єктів громадського та комерційного використання, торгівельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об’єктів житлової забудови, паркінгів в урочищах Китаєво, Болгарське, Самбурки в Голосіївському районі м.Києва» погоджене у встановленому чинним законодавством порядку (Рішення Київської міської ради від 29.11.2007 № 1321/4154, № 1322/4155, № 1323/4156, № 1324/4157, №1325/4158).

9. Функціональне призначення земельної ділянки

– територія належить до житлової та громадської забудови відповідно до Генерального плану міста Києва та проекту планування його приміської зони на період до 2020 року, затвердженого рішенням Київської міської ради від 28.03.2002 № 370/1804 та МБО затвердженого рішенням Київської міської ради від 29.11.2007 № 1325/4158.

Фрагмент МУО № 5587/0/12/009-14 від 29.05.2014

Слід зазначити, що Целовальник видав МУО, так би мовити, авансом за типовою на той час корупційною схемою. Вже на наступний день після їх видачі, було укладено договір на розробку детального плану території, що мав після затвердження легалізувати порушення при видачі МУО. Інвестором розробки виступало ТОВ “Альціон”.

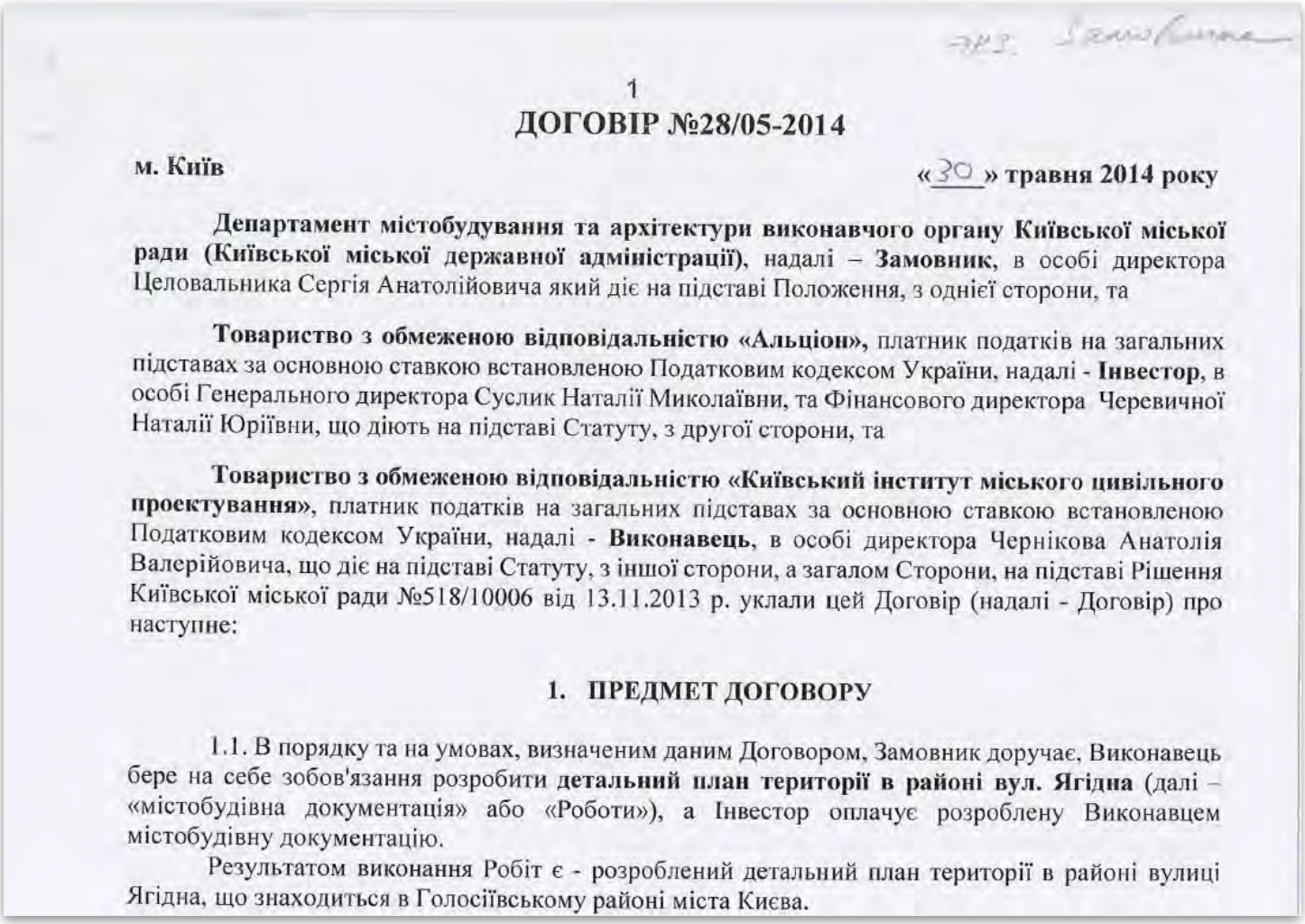

1

ДОГОВІР №28/05-2014

м. Київ «30» **травня 2014 року**

Департамент містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), надалі – **Замовник**, в особі директора Целовальника Сергія Анатолійовича який діє на підставі Положення, з однієї сторони, та

Товариство з обмеженою відповідальністю «Альціон», платник податків на загальних підставах за основною ставкою встановленою Податковим кодексом України, надалі - **Інвестор**, в особі Генерального директора Суслик Наталії Миколаївни, та Фінансового директора Черевичної Наталії Юріївни, що діють на підставі Статуту, з другої сторони, та

Товариство з обмеженою відповідальністю «Київський інститут міського цивільного проектування», платник податків на загальних підставах за основною ставкою встановленою Податковим кодексом України, надалі - **Виконавець**, в особі директора Чернікова Анатолія Валерійовича, що діє на підставі Статуту, з іншої сторони, а загалом Сторони, на підставі Рішення Київської міської ради №518/10006 від 13.11.2013 р. уклали цей Договір (надалі - Договір) про наступне:

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. В порядку та на умовах, визначеним даним Договором, Замовник доручає, Виконавець бере на себе зобов'язання розробити **детальний план території в районі вул. Ягідна** (далі – «містобудівна документація» або «Роботи»), а Інвестор оплачує розроблену Виконавцем містобудівну документацію.

Результатом виконання Робіт є - розроблений детальний план території в районі вулиці Ягідна, що знаходиться в Голосіївському районі міста Києва.

Договір на розробку ДПТ, що включає ділянки в урочищах Китаєво, Самбурки та Болгарське

Ця історія свідчить, що орендар ділянки СПАТ “Київська овочева фабрика”, пов’язаний з екс головою Шевченківської РДА та екс-нардепом Віктором Пилипишиним, знали про фіктивність змін в Генплан і намагалися легалізувати забудову через детальний план території.

Проте, їм не вистачило впливу і у 2017 році проєкт віддали компанії “Сага Девелопмент” Андрія Вавриша. Вавриш також чудово розумів стан справ, адже саме він за посадою профільного заступника готував Целовальнику в 2014 році МУО зі службовим підробленням та документи на розробку ДПТ (на частині з яких стоїть його підпис). Тому замість агресивних спроб забудови, стратегією стала широка реклама концепції забудови і спроби організувати затвердження детального плану території.

Завдяки активній позиції місцевих мешканців, затвердження ДПТ було заблоковано, і в 2021 році право на забудову віддали близькому другу Віталія Кличка, його першому заступнику в 2014-2015 роках Ігорю Ніконову.

В жовтні 2022 року, Департамент містобудування та архітектури видає містобудівні умови та обмеження на забудову двох ділянок в урочищі Самбурки. Без корупції не обійшлося – в обох документах написано, що

функціональне призначення території за Генпланом “*житлової та громадської забудови*” відповідно до рішень Київради 2007 року.

Загальні дані:

1. Нове будівництво, м. Київ , урочище Самбурки

(вид будівництва, адреса або місцезнаходження земельної ділянки)

2. ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АЛЬЦІОН" (36592859) , тел.: 0444540311

(інформація про замовників)

3. Кадастровий номер: 8000000000:79:091:0001. Площа: 14.9195 га. Цільове призначення: 03.15 Для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови для будівництва та обслуговування об'єктів громадського і комерційного використання, торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів, об'єктів житлової забудови, паркінгу.

Функціональне призначення: Територія житлової та громадської забудови згідно документу: Генеральний план міста Києва та проект планування його приміської зони на період до 2020 року, затверджений рішенням Київської міської ради від 28.03.2002 № 370/1804, з урахуванням рішення Київської міської ради від 29.11.2007 № 1322/4155.

Ознака відповідності цільового використання та функціонального призначення земельної ділянки: відповідає

Фрагмент МУО № 743 від 28.10.2022

Як вже вище було детально розглянуто, в 2007 році Київрада взагалі в своєму рішенні не встановлювала, як саме змінюється функціональне призначення. Визначити це можна виключно із затверджених містобудівних обґрунтувань, але сам Департамент надав відповідь, що їх в нього немає.

Окреме питання до функціонального призначення “*територія житлової та громадської забудови*“. Такого функціонального призначення теоретично не може існувати в чинному Генплані, адже нормативна база тих років не передбачала такої можливості – зони громадських будівель і споруд та житлової забудови були окремими функціональними зонами.

То звідки ця інформація з’явилася в МУО? Недостовірну інформацію про функціональні зони в чинному Генплані Києва було внесено до Містобудівного кадастру Києва.

КИЇВМІСТОБУДУВАННЯ

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ МІСТОБУДУВАННЯ ТА АРХІТЕКТУРИ

_____№_____

ДОВІДКА (ВИТЯГ) З МІСТОБУДІВНОГО КАДАСТРУ

ФРАГМЕНТ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЗОН ТЕРИТОРІЙ,
ВИЗНАЧЕНИХ МІСТОБУДІВНОЮ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ

М 1:5,000

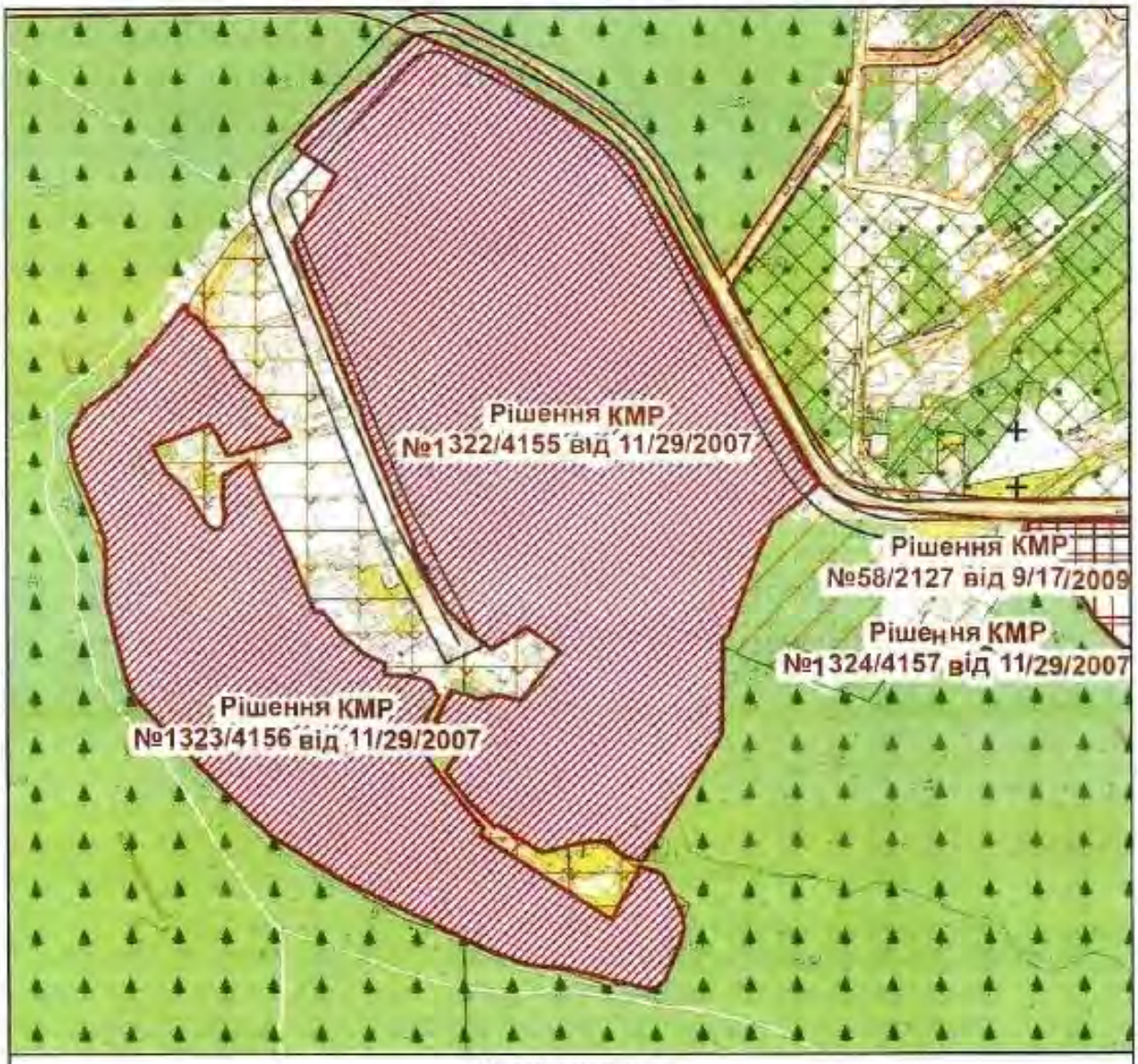

Умовні позначення

Червоні лінії

Умовні позначення вулиць і доріг за основним кресленням чинного Генерального плану міста Києва

Окремі рішення Київської міської ради

Території житлової та громадської забудови

Території житлової та громадської забудови

Території громадських будівель та споруд (перспективні)

Функціональні зони територій за чинною містобудівною документацією

Території житлової садибної забудови (існуючі)

Території кладовищ (існуючі)

Території лісів та лісопарків (існуючі)

Території захисної зелені (існуючі)

Території сільськогосподарські (існуючі)

Витяг з містобудівного кадастру, що є додатком до виданих в 2022 році МУО

Це фальшування відбувалося вже під час керівництва містом Віталієм Кличком, бо раніше Містобудівного кадастру не було. При наповненні Містобудівного кадастру, туди мала вноситися інформація саме із містобудівної документації. І в процесі цього, мали виявити відсутність начебто затверджених Київрадою містобудівних обґрунтувань навіть якщо не знали про це раніше.

Але замість виправлення наслідків корупції часів Черновецького, вирішили забезпечувати їй дах, цифровізувавши корупцію.

За наявності Містобудівного кадастру, чиновники не працюють із самою містобудівною документацією – вони беруть витяги із Містобудівного кадастру і вважають отриману інформацію достовірною. Відповідальні особи в Департаменті містобудування і архітектури внесли туди недостовірну інформацію – і всі чиновники в місті щодо цієї території будуть жити у віртуальній реальності.

Найгірше те, що відповідальності за порушення в результаті ніхто не несе. Той хто використовує недостовірну інформацію із Містобудівного кадастру, не зобов'язаний її перевіряти. А той хто недостовірну інформацію в Містобудівний кадастр вносив, завжди може все пояснити звичайною помилкою, бо довести злочинні наміри не схопивши за руку при отриманні хабара буде неможливо.

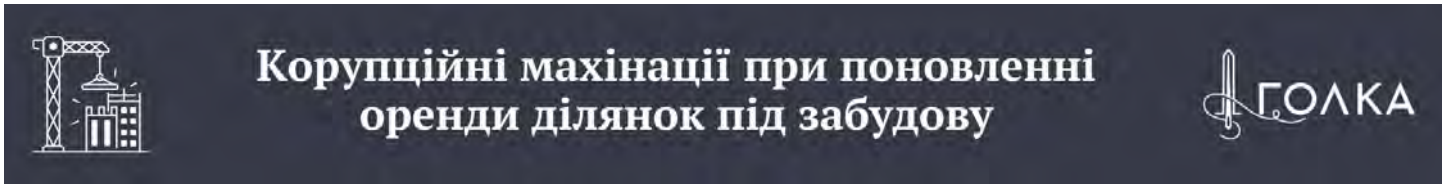

Поставити крапку в цій ганебній історії мала можливість Київрада – достатньо було відмовити в подовженні оренди земельних ділянок. Запит суспільства саме на такі дії підтверджувала рекордна за кількістю голосів петиція № 12969.

Проте, міський голова Віталій Кличко петицію не підтримав, надавши 23.05.2024 відповідь, що вирішувати буде Київради при розгляді питань поновлення договорів оренди. Важливо зазначити, що відповідь Кличка містила недостовірну інформацію з твердженням, що за Генпланом Києва всі ділянки розташовані з зоні з функціональним призначенням "*житлової та громадської забудови*".

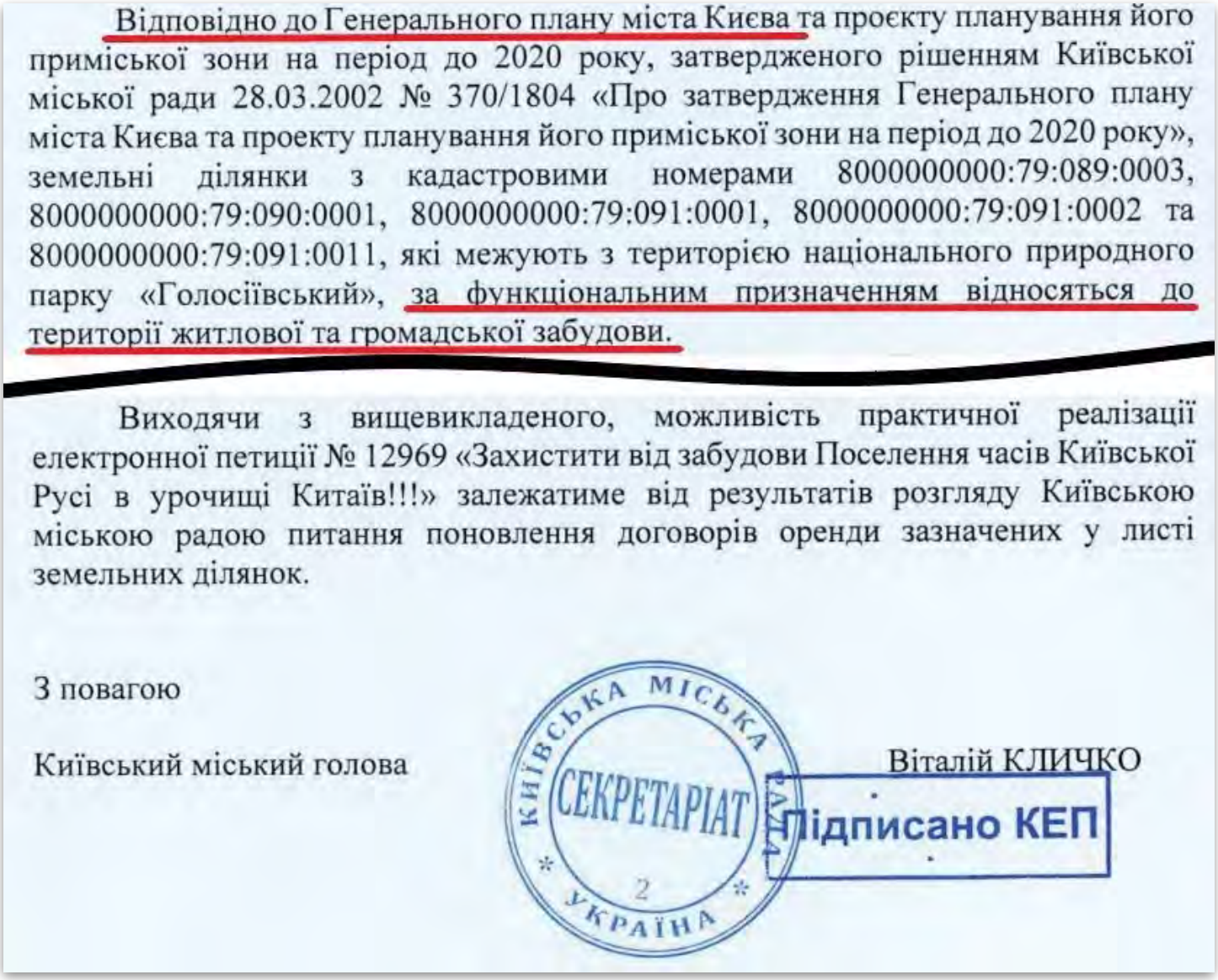

Відповідно до Генерального плану міста Києва та проєкту планування його приміської зони на період до 2020 року, затвердженого рішенням Київської міської ради 28.03.2002 № 370/1804 «Про затвердження Генерального плану міста Києва та проекту планування його приміської зони на період до 2020 року», земельні ділянки з кадастровими номерами 8000000000:79:089:0003, 8000000000:79:090:0001, 8000000000:79:091:0001, 8000000000:79:091:0002 та 8000000000:79:091:0011, які межують з територією національного природного парку «Голосіївський», за функціональним призначенням відносяться до території житлової та громадської забудови.

Виходячи з вищевикладеного, можливість практичної реалізації електронної петиції № 12969 «Захистити від забудови Поселення часів Київської Русі в урочищі Китаїв!!!» залежатиме від результатів розгляду Київською міською радою питання поновлення договорів оренди зазначених у листі земельних ділянок.

З повагою

Київський міський голова Віталій КЛИЧКО

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА
СЕКРЕТАРІАТ
2
УКРАЇНА

Підписано КЕП

Відповідь Віталія Кличка на петицію № 12969

За (не)дивним збігом обставин, саме в день надання відповіді Кличком на петицію, до Київради було подано проєкти рішень про поновлення всіх п’яти договорів оренди. Три договори в урочищах Самбурки (1, 2) та Болгарське швидко поновили. А ще два в урочищі Китаєво (1, 2) відклали до рішення суду за позовом прокуратури щодо належності території до пам’ятки археології.

В усіх п’яти випадках, в пояснювальних записках до проєктів була зазначена недостовірна інформація, що начебто в 2007 році Київрада внесла зміни в Генплан і віднесла відповідну територію за функціональним призначенням до зони “*житлової та громадської забудови*“.

Наявність ДПТ:	*Детальний план території відсутній.*
Функціональне призначення згідно з Генпланом:	*Рішенням Київської міської ради від 29.11.2007 № 1323/4156 внесено зміни до Генерального плану міста Києва та проекту планування його приміської зони на період до 2020 року щодо функціонального призначення території та віднесено цю земельну ділянку до територій земель житлової та громадської забудови.*
Правовий режим:	*Земельна ділянка згідно з відомостями Державного реєстру речових прав на нерухоме майно перебуває у комунальній власності територіальної громади міста Києва.* *Згідно з відомостями Державного земельного кадастру: категорія земель - землі житлової та громадської забудови, код виду цільового призначення - 03.15.*

Фрагмент пояснювальної записки до проєкту рішення Київради про поновлення оренди

Можна лише гадати, чи підтримали би депутати поновлення оренди, якби їм чесно в пояснювальній записці написали, що ніяких змін в Генплан в 2007 році не було і це досі територія сільськогосподарського призначення, бо Київрада при Черновецькому фіктивно затвердила неіснуючі містобудівні обґрунтування. Але факт залишається фактом: підпорядковані Кличку чиновники надали депутатам недостовірну інформацію, що мала критично важливе значення при прийнятті рішення.

Затвердження в 2007 році Київрадою неіснуючих містобудівних обґрунтувань внесення змін в Генплан не могло мати жодних юридичних наслідків – територія в урочищах Китаєво, Самбурки і Болгарське як була сільгосппризначення, так і залишилася такою. І ніякої запланованої житлової та громадської забудови там бути не може. А те що змін в Генплан не було, робить незаконним і зміну цільового призначення земельних ділянок.

Історія з неіснуючими містобудівними обґрунтуваннями мала би давно стати відомою, якби в Києві грубо не порушувалося право киян на доступ до матеріалів Генплану. Порушення часів Черновецького лише на перший погляд залишилися в минулому. Насправді, це своєрідні корупційні інвестиції, дивіденди з яких регулярно отримує той, хто наразі при владі в місті.

І історія зі спробами забудови Китаєва це наглядно демонструє. Хоча первинні махінації були в далекому 2007 році, орендар незаконно отриманих ділянок і

досі постійно потребує корупційної підтримки щоб залишатися на плаву і отримати змогу щось побудувати – приховувати чинну містобудівну документацію і протягувати нову для легалізації порушень, отримувати незаконні містобудівні умови та обмеження, поновлювати договори оренди…

Спеціально для “Дзеркала тижня“

Проєкт реалізується за підтримки The European Endowment for Democracy (EED).

***

№ 988

Стратегія України в розбудові безпекових альянсів в умовах геополітичної нестабільності

П'ЯТНИЦЯ, 11 ЛИПНЯ 2025, 08:00

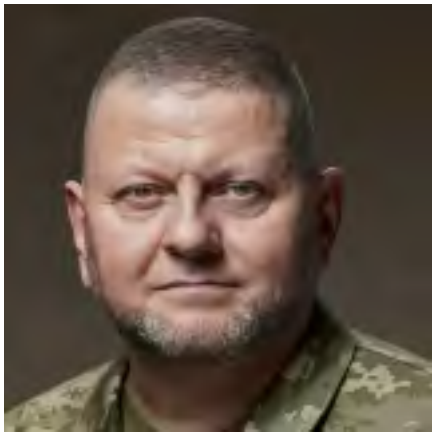

ВАЛЕРІЙ ЗАЛУЖНИЙ, Посол України в Великій Британії, колишній головнокомандувач Збройних сил України

Світовий порядок, який сформувався після Другої світової війни та розпаду Радянського Союзу, безапеляційно руйнується. Війна в Україні стала чи не останнім ударом в основу старого світу та остаточно поставила крапку в його існуванні.

Дійсно, нерішучість адміністрації Джо Байдена та саме США у прийнятті важливих рішень щодо підтримки України для остаточної поразки Росії не лише підтверджували неспроможність вже впливати на світовий устрій, але й виглядали як спроби все ще врятувати цей світ.

Саме побоювання можливої поразки Росії призвело до затяжної війни з одного боку та до збільшення фінансових і політичних витрат – з іншого. Затягування війни й усе більше залучення економік демократичних країн, насамперед США, та формування стратегічних союзників Росії призвело до неготовності до надмірних витрат без політичної обґрунтованості, і як наслідок – до появи сил, що мали щось протиставити цьому. Так, американський народ зробив свій законний вибір. Для нас же це стало остаточним діагнозом, що світ буде змінюватися.

Цей світ справді потребував змін. Не випадково про них ще в далекому 2007 році хтось заявив на ***Мюнхенській конференції***. І зовсім не випадково вже в 2024 році американці знову обрали своїм президентом Дональда Трампа. Попри величезну критику, він і є насамперед відображенням історичної тенденції. Тенденції, яку необхідно не тільки прийняти, а й рахуватися з нею.

Це означає, що, імовірно, усвідомлюючи перенапруження, Вашингтон прагне скоротити витрати на зовнішні активи, насамперед в Європі, і, можливо, отримати паузу для підготовки до жорсткої конкуренції з КНР. Особливо показовим у цьому контексті є політичний дискурс та вже окремі рішення, які дедалі більше акцентуються на внутрішніх пріоритетах і ставлять під сумнів безумовність продовження допомоги Україні.

Ще гірше, що сама допомога Україні стає залежною від внутрішніх політичних коливань.

Звісно, нам потрібно розуміти, що відбувається це не через бажання окремих політичних діячів, а під глобальною доктриною розбудови нового світоустрою. Разом із тим потрібно погодитися, що сьогодні, все ще на наше щастя, триває перехідний період.

Цікавим і важливим також є те, що зміни, які зараз відбуваються, проходять на фоні карколомного, але все ж системного технологічного прориву в низці визначальних галузей, таких як енергетика, IT-технології, особливо штучний інтелект, нанотехнології та нові матеріали, біотехнології та інші. Відбувається перебудова економік держав, змінюється потреба і пріоритети видобутку корисних копалин.

Як наслідок – усе це спричиняє шалений розвиток засобів збройної боротьби та зміну параметрів сили і могутності держав. Саме це і буде основою формування майбутнього світового порядку й визначатиме суб'єктність її членів.

Перша широкомасштабна війна XXI століття в Україні, попри бажання окремих діячів надати її наслідкам внутрішнього політичного забарвлення, лише підтвердила історичні тенденції розвитку збройної боротьби. Так стало очевидним, що сьогодні дешеві та масові озброєння здатні виснажувати дуже дорогу й потужну зброю.

Усе це начебто дає шанс Україні витримувати удар і формувати асиметричні стратегії. Проте перебування в стані перехідного періоду, у тому числі на полях битв, з одного боку, та неможливість забезпечити себе всім спектром оборонних спроможностей за відсутності високих технологій з іншого ставить під сумнів можливість чинити довготривалий опір в умовах війни на виснаження.

Саме цей факт перетворив Україну на поки що "мегазамовника" зброї, як застарілої, так і нової, зокрема власного виробництва.

Незважаючи на створені нові виміри та небачені раніше перспективи для подальшого розвитку вітчизняного оборонно-промислового комплексу,

на жаль,

> — сьогодні єдиною точкою опори на фронті залишається український солдат.

Саме зараз на фронті людина отримує максимальний рівень фізичного та психологічного тиску, небаченого за всю історію воєн. Масове застосування технологій, насамперед безпілотних систем, перетворило людину на полі бою

на постійну ціль для ураження впродовж усієї доби та в будь-яку пору року. Звісно, саме цей факт впливає на стійкість бійця на полі бою.

Враховуючи **фізичну неможливість швидкого поповнення саме людських втрат**, виникає нагальна **потреба в розробці та формуванні нової *парадигми* «захисту солдата»**.

Ця парадигма має бути адаптованою до сьогоднішніх реалій та потреб – як оборони, так і наступу.

Парадигма (дав.-гр. παράδειγμα, *paradeigma* — приклад, зразок) — багатозначне поняття, яке залежно від контексту може означати певний, обумовлений часом та обставинами як сталий на певний період: стиль, традицію, концепцію, генеральну ідею, закон — за зміною котрих можна застосувати граничні умови — зміни парадигми:

Усе це необхідно розробити швидко.

Адже існує ризик не лише вигорання основного стержня спротиву, а також досягнення противником переваги шляхом створення власної системи захисту.

Це потребує

1) — не тільки завзятості, креативності та

2) — **здатності української нації переносити на своїх плечах увесь тягар війни**.

Звісно,

— **це не може бути стратегією довготривалої боротьби, та навряд призведе до істотних змін не лише на фронті, а й до перемоги.**

Стає очевидним, що

— **потрібно системно залучати провідні технології для створення унікальних інноваційних рішень.**

Аналогічна ситуація і з ще однією головною проблемою війни на виснаження **– удари з повітря по цивільній та військовій інфраструктурі.**

Масове застосування противником ударних БПЛА в поєднанні з ударами балістичних та крилатих ракет, КАБів **потребує**

— **створення абсолютно нової єдиної системи протиповітряної оборони на всій території країни.** Вона повинна бути розподілена територіально та ешелонована за висотою і засобами ППО.

Очевидно, що **головний принцип сучасної війни – коли дешеві та масові озброєння здатні виснажувати дуже дорогу та потужну зброю.**

Саме протиповітряна оборона потребує ***кардинальних рішень***, які без залучення передових і вже відомих технологій просто неможливі.

Під таку кількість засобів нападу просто неможливо будувати систему ППО з надто дорогих у виробництві засобів. Звісно, терміни виробництва такого озброєння залишилися в *парадигмі* швидкоплинної війни з партизанами.

Усе це, мабуть, *ще не зовсім розуміють у США*, проте судячи з останніх наслідків російських ударів, це добре розуміють у Росії.

> — Сам цей факт, мабуть, є надважливим для побудови майбутнього не тільки України, а й майбутніх альянсів.

Отже, ***міжнародна підтримка*** залишається не тільки

> 1) — **ключовим фактором у *збереженні нашої державності***,

але й

> 2) — фактором **набуття необхідних спроможностей імовірних союзників України.**

У таких умовах очевидно, що

> **— збереження саме дієвої міжнародної підтримки та побудова майбутніх альянсів є ще однією ключовою задачею дипломатії України.**

Наші найближчі сусіди – Європейський Союз – попри намагання зберегти підтримку України, все ще залишаються доволі слабкими, а ще – надто залежними від США та неспроможними на швидкі й жорсткі рішення в зовнішній і оборонній сферах.

Країни Європи виявилися неготовими до швидких перетворень в оборонно-промисловому комплексі, поступаючись автократичній Росії та можливостям, перш за все США.

Деякі з них активно розпочали підготовку, як до Другої світової війни, обтяжуючи власний бюджет та не розуміючи, що війни зразка лютого 2022 року вже не буде.

Очевидно, що в ЄС сьогодні відсутні достатньо потужні сили, які спроможні виробляти і втілювати жорстку силову політику, і як наслідок – консолідувати економіку цілої низки країн. Особливо, якщо ці країни мають власні амбіції або їхній кордон досить далеко від кордонів Росії.

Також в умовах геополітичної нестабільності очевидне і переформатування самої Європи.

Все це підсилюється тим, що керівництво країн Європи побоюється реакції власного електорату, який не готовий до погіршення своїх власних умов існування.

За таких обставин сподіватися на довготривалу і, найголовніше, необхідну вже сьогодні допомогу потрібно вкрай обережно.

Разом із тим Сполучені Штати Америки залишаються країною фактично необмежених можливостей та з найбільш розвиненою економікою. США сьогодні володіють значними запасами застарілих або готових до утилізації ракет, передача яких Україні могла б стати дієвим рішенням. Це озброєння не потребує додаткових бюджетних витрат на утилізацію, а для України є життєво необхідним.

Наприклад,

> — на кінець 2023 року в США виготовлено понад 170 000 ракет Hellfire різноманітних модифікацій. Значна частина цих боєприпасів випущена ще в 1998–2018 роках, а строк їхньої експлуатації зазвичай становить 20–25 років, після чого вони потребують офіційного списання або утилізації.

Крім того,

> — в рамках багаторічної програми Пентагону здійснюється поступовий перехід на нову систему JAGM, яка витісняє Hellfire виробничо й операційно. А отже, значна частина застарілого озброєння буде утилізована або передана іншим країнам-союзникам.

Україна може скористатись цим шансом, системно надсилаючи офіційні запити в рамках різноманітних програм, аргументуючи потреби в оперативному посиленні обороноздатності та гарантуючи США раціональне розпорядження запасами.

США ж у рамках розбудови нового світового порядку, ймовірно, прагнуть забезпечити своє домінування в Західній півкулі, на Тихому океані, зменшити залученість до процесів у Старому світі, зробивши це за рахунок Європи і Канади.

Саме тому президентські перегони в США в 2024 році привели до очікуваних негативних змін у зовнішній політиці щодо підтримки України.

Як результат,

— у контексті нової реальності військова допомога більше не є автоматичною або гарантованою.

Пріоритетність до діалогу з Росією, яка, можливо, зумовлена саме власним баченням ситуації, генерує нові виклики для політичної та безпекової системи.

Ситуація потребує

1) — негайних заходів для відновлення уваги Сполучених Штатів Америки до підтримки України.

Бо

2) — саме перемога України є головним чинником збереження глобального лідерства США.

Водночас

3) — **втрата чіткої позиції Вашингтона щодо України** дедалі очевидніше використовуватиметься новою геополітичною віссю Росія – Китай як для послаблення трансатлантичної єдності, так і для переформатування світового порядку.

Йдеться про те, що

— скорочення воєнної допомоги Україні

1) — певним чином підбадьорює Росію до активних дій проти України, а

2) — її союзників, зокрема Китай, до активної реалізації своєї геополітичної доктрини стати "світовою лідируючою силою".

Особливо це стосується Тайваню та отримання можливості відрізати логістичні шляхи через Малаккську протоку, а також низки інших дій.

За таких умов стає очевидною загроза для Сполучених Штатів втратити де-факто позицію "лідируючої світової сили".

Також очевидно, що з урахуванням останніх ударів по об'єктах в Ірані в червні 2025 року геополітична ситуація продовжує загострюватися. Для США цілком реальною стає перспектива отримати одночасно два нових театри воєнних дій на Близькому Сході та в Азійсько-Тихоокеанському регіоні.

Така ситуація вимагатиме безпосередньої участі в бойових діях збройних сил та військово-морського флоту США.

Вартість для США буде незрівнянно вищою за допомогу Україні. Зупинити обидва конфлікти можна за рахунок демонстрації сили США через допомогу Україні.

Про глобальні наслідки в разі провалу підтримки України попередив і Річард Мур, керівник Секретної розвідслужби Великої Британії.

Він заявив, що відмова від надання допомоги Києву становитиме серйозну загрозу для міжнародної стабільності:

> — "Вартість підтримки України добре відома, але вартість її відсутності буде незрівнянно вищою".

З іншого боку, очевидно, що

> — системно недооцінюється значення перебігу та результатів війни Росії проти України як для регіональної, так і для глобальної стабільності.

Таким чином, підсумовуючи, можна впевнено стверджувати, що

> **— поряд із проблемою виживання та збереження державності в сучасному світовому порядку саме Україна відіграє роль ключового елемента стабільності.**

Результат нашого протистояння з РФ матиме вирішальний вплив не лише на внутрішню безпеку, а й на траєкторію розвитку нового глобального порядку.

У зв'язку з цим Україна має передусім

> — переосмислити власну модель взаємодії з партнерами, зробивши акцент не лише на очікуванні підтримки, але й на активному формуванні бачення власного майбутнього у складі майбутніх безпекових альянсів.

Саме через фундаментальні зміни природи війни такі альянси будуть формуватися саме зараз.

Говорячи про ***суб'єктність нашої держави***, варто констатувати, що сформувати такі альянси без України сьогодні неможливо.

> 1) — Ці альянси Україні конче необхідні як для виживання зараз, так і для майбутньої безпеки.

Звісно,

> 2) — вони ж стануть і основою майбутнього світопорядку.

Історія наших взаємовідносин із партнерами у безпековій сфері під час війни вже написана. Вона була складна, але чи так непередбачувана?

Власний досвід розбудови таких стосунків вказує на значну відмінність між нами та нашими західними партнерами не тільки в прийнятті важливих рішень, а й безпосередньо в осмисленні необхідності тих чи інших кроків.

Для формування правильного та логічного бачення тих чи інших кроків потрібен додатковий час та зусилля.

Нерідко наші ініціативи з формування запитів мали політико-емоційну природу, побудовану як на наслідках російських атак, так і на графіку міжнародної політичної активності.

Це, звісно, не лише

1) — знижує системність самих запитів, а й

2) — **не завжди відповідає процедурно-орієнтованій логіці самих західних систем.**

До того ж

3) — ***більшість таких запитів*** **потребує додаткового часу і можливостей для виконання, тому залишається лише *декларативною*.**

Для ефективного використання часу Україною та для досягнення максимального ефекту в майбутньому **потрібне впровадження *нової системної політик*и формування та просування *запитів***.

Ці запити мають виходити за рамки сьогоднішніх або вчорашніх потреб, і головне

– враховувати тенденції розвитку ситуації на полі бою.

Імовірно,

— одним із варіантів ***формування такої політики*** може бути проведення цілеспрямованої експертно-аналітичної кампанії, орієнтованої на уряд, сенат, політичні еліти, експертне середовище та широкі кола громадськості в країнах-партнерах, передусім у США, з ***метою послідовно сформувати змістовні смислові позиції***.

Ці *смислові позиції* стануть основою для

— *їхнього власного* політичного бачення, яке в майбутньому приведе до очікуваного формування як *власних*, так і наших потреб.

Чи не **першим складним завданням буде довести, що**

непідтримка **України – це головний геополітичний ризик ерозії ролі США як ключового гаранта глобальної безпеки.**

Головна мета

– ***показати***, що **«перемога України є критичною для того, щоб зберегти глобальну безпекову рівновагу та підтримати лідерські позиції США у світі»**.

Саме це може не лише

1) — мінімізувати ризики політичних коливань на підтримку України з боку інших західних партнерів, а й

2) — забезпечить довготривалі та сталі відносини, зокрема в оборонній сфері.

Не менш важливо

— переконати насамперед США врахувати стрімкий розвиток засобів збройної боротьби та технологій їх застосування.

Науково-технічний прогрес вже привів на поле бою шалені зміни, які повністю змінили природу війни.

Ця нова природа, звісно, стане основою глобальної безпеки, але, на жаль, залишається поки *невідомою* для США.

— І це ще одна загроза втрати глобального лідерства.

Тому надважливо

1) — **залучити саме США не лише в процес озброєння України**, а й

2) — у процес модернізації власного озброєння, що використовується у війні України проти Росії.

Окрім того, треба

3) — спонукати США розробляти нове озброєння, використовуючи наш досвід.

Та найголовніше – треба

4) — залучити США до процесу формування тенденцій розвитку збройної боротьби, щоб унеможливити зупинку технологічних спроможностей.

Звичайно, **для реалізації цього потрібно здійснити низку *виважених кроків*.**

Найпростішим рішенням може бути, наприклад,

— створення сумісного наукового або аналітичного центру, де експерти саме з України та представники відповідних інституцій США зможуть незалежно давати оцінку тим чи іншим подіям та фактам. Така модель дозволить не залежати від емоційної чи політичної риторики, а впливати на рішення партнерів шляхом системної, формалізованої, а головне незворотної науково-обґрунтованої комунікації.

Потрібно зауважити, що

— західні системи прийняття рішень, попри політичні коливання, залишаються інституціонально стабільними. Вони передбачають обов'язкову реакцію на формалізовані звернення та схильні до дотримання процедури. Навіть за умов зміни політичного курсу.

Саме ця особливість може і повинна бути використана Україною, щоб посилити стратегічне партнерство.

Наприклад,

— у США урядові структури не можуть "проігнорувати" формальне звернення – навіть якщо воно не підтримується політичною доцільністю. Відповідь – обов'язкова. Саме на цьому рівні формується інституційна пам'ять, впроваджуються процедури міжвідомчої взаємодії, активується механізм звітності та аналітичного реагування. Саме цей шлях може привести до формування сенсів, які згодом реалізуються в політику.

Цікавим прикладом ефективного використання різних інструментів є практика Ізраїлю в комунікації зі США. Саме такі дії в підсумку привели до того, що в 1989 році США офіційно визнали Ізраїль "основним союзником поза межами НАТО", що юридично закріпило преференційні умови для оборонної співпраці.

У результаті Ізраїль отримав повноцінне системне забезпечення. Замість декларативного підходу запроваджено системну модель з фіксованими процедурами ініціювання, затвердження та забезпечення запитів. І США зобов'язані реагувати на них у форматі міжсоюзницької взаємодії. Саме такі механізми зробили Ізраїль одним із найбільших отримувачів військової допомоги у світі.

Геополітична нестабільність, яка виникла, зокрема, через війну в Україні, попри нові виклики та загрози, вже дала шанс нашій державі.

Саме **український солдат відвоював не тільки *державність*, а й *право* на здобуття нашої *суб'єктності* в геополітичному просторі.**

Реалізація цього історичного шансу *відбувається* саме зараз.

Успіх буде залежати від того, наскільки ефективними будуть наші зусилля у ***виживанні*** сьогодні та ***розбудові*** нашого майбутнього.

Очевидно, ці два взаємозалежних процеси сьогодні неможливі без сильних союзників. Формування ж такого кола союзників в силу низки причин без США неможливе. Саме США здатні не тільки надати необхідну підтримку Україні та сформувати новий демократичний альянс, а й через певні кроки зберегти свою лідерську роль у системі світової безпеки.

І, як не дивно, але саме **наше виживання як крок до побудови нашого *спільного майбутнього* залишається єдиною логічною перспективою**.

Перспективою, яку потрібно формувати сьогодні.

Національний університет "Одеська юридична академія" НУ "ОЮА"

2023-12-27

9 хв ·

Голова вченої ради НУ «ОЮА» академік Сергій КІВАЛОВ привітав аспіранта Університету Валерія ЗАЛУЖНОГО із успішним захистом д... Показати більше

***

№ 989-1

Тарас Чмут: Мобілізація має відбуватися вже з 20 років. Ми занадто багато втратили часу

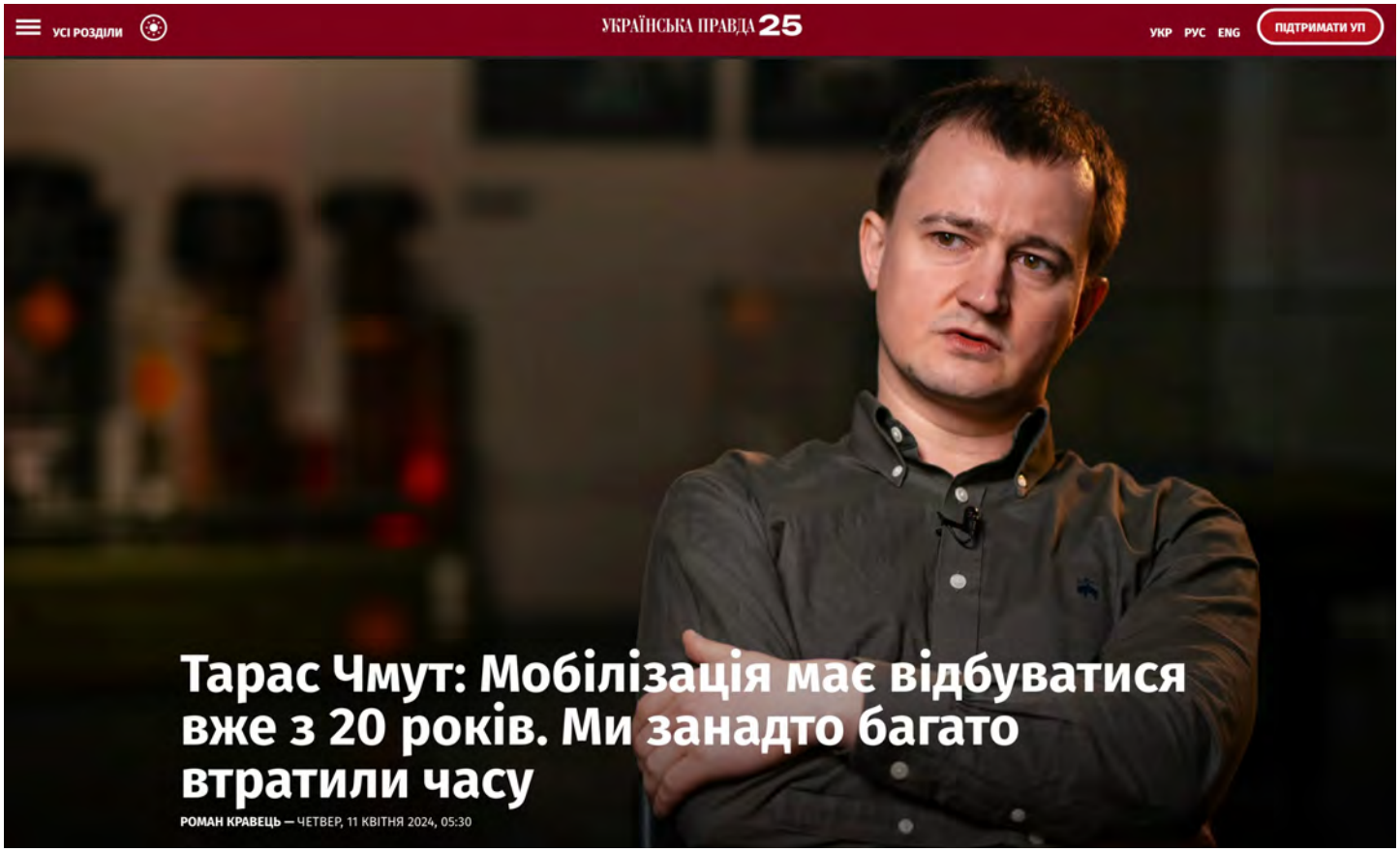

РОМАН КРАВЕЦЬ — ЧЕТВЕР, 11 КВІТНЯ 2024, 05:30

Раніше багато хто ставився до ветерана АТО Тараса Чмута досить критично через його неприємні прогнози щодо військової агресії Росії.

За місяць до повномасштабного вторгнення на одному з ток-шоу Чмут різко запитував тодішнього міністра оборони Олексія Резніковпро те, як Україна збирається протидіяти російським ракетним ударам і тотальній перевазі в повітрі в разі великої війни. *"Пане Тарасе, не можу навіть коментувати ваше питання, яке заряджене таким апокаліптичним настроєм*", – з подивом у голосі починав тоді свою відповідь Резніков.

Зараз до думок та аналізу Чмута дослухаються значно уважніше – починаючи від користувачів соцмереж, закінчуючи працівниками Генштабу.

Тарас Чмут – ветеран АТО, з 2020 року очолює один із найбільших благодійних фондів України – "Повернись живим", який має право на закупівлю летальної зброї. Останніми роками керівник "ПЖ" регулярно потрапляє в рейтинги найвпливовіших українців. Зокрема Чмут є у списку ста лідерів України від "Української правди".

В інтерв'ю УП Чмут детально описує поточну ситуацію на фронті, аналізує підготовку російських військ до чергового наступу, критикує те, як відбувається мобілізація в Україні.

У ході бесіди голова "Повернись живим" розповідає про потреби армії, закликає суспільство не робити передчасних висновків щодо роботи

головкома ЗСУ Олександра Сирського та висловлюється про майбутнє Валерія Залужного.

Також Тарас Чмут відверто дає оцінки щодо підтримки України з боку Заходу.

Якщо вас цікавить повна версія інтерв'ю, дивіться його у відеоформаті.

1. "Треба пам'ятати, що ворог може повернутися до Києва"

– Почнемо з головного – як загалом ти оцінюєш поточну ситуацію на фронті?

– Те, що відбувається зараз – це певна патова ситуація, оскільки швидко захопити Україну росіянам не вдалося, вони не змогли залякати нас силою, ядерною зброєю, техногенними ударами, блекаутами. Збити повністю західну підтримку їм теж не вдалося. І, як результат, росіяни перейшли в ту гру, в якій себе найкраще почувають – гра в довгу.

Що відбувається у нас? Ми маємо різне бачення з деякими західними партнерами по війні, бачимо дивні процеси всередині країни, які виливаються у внутрішньополітичне протистояння. Я зараз говорю про повну імпотенцію парламенту, про тиск на весь бізнес, про абсолютно деструктивну поведінку правоохоронних органів і спецслужб.

А на цьому фоні росіяни проводять якісне імпортозаміщення важливих компонентів для зброї й техніки, готуються до чергової мобілізації, готують 300 тисяч людей на літо. І їм треба щось протиставити.

На деяких ділянках ми відбиваємо території, на деяких ділянках, на жаль, втрачаємо території, на деяких героїчно тримаємо плацдарм, намагаємося тиснути там, де можемо.

— Але вже 2024 рік. Війна почалася 10 років тому, йде третій рік великої війни. На скільки нас вистачить?

— У Києві вже багато хто думає, що ми вже виграли, а хтось забув, що війна триває. А треба пам'ятати, що вона може повернутися сюди.

Нам не можна потрапляти в ту бульбашку ілюзії, в якій була Росія перед початком повномасштабного вторгнення.

Адже саме це призвело до її поразки на першому етапі повномасштабної війни. І значною мірою призведе, я дуже сподіваюся, до майбутньої поразки в довгостроковій перспективі.

– Не так давно Віталій Кличко сказав, що Київ залишається ціллю Росії. Як Київ готується до того, що Росія може спробувати йти на столицю?

– Це не тільки питання готовності Києва, а питання готовності країни загалом.

З хорошого, то за останні місяці ми дуже якісно взялися за підготовку інженерно-фортифікаційних ліній оборони. Фактично від Житомирщини й до Одещини. Насправді це те, що треба було робити ще в 2015 році. Але, на жаль, до нас доходить пізно.

Чи готовий зараз Київ? У порівнянні з 2022 роком Київ готовий в рази краще.

— Але і росіяни можуть бути готові в рази краще. І це вже не буде колона Омону чи росгвардії, яка зі щитами для розгону акцій протесту спокійненько на вантажівках рухається в бік столиці. Якщо це станеться, то може бути повноцінний комбінований наступ – все, як книжка пише.

Чи вірю я в наступ на Київ? Я не знаю (*робить паузу*). Давайте виходити з можливих гірших сценаріїв і краще готуватися до них.

Якщо наступу не трапиться – чудово, значить, можливо, наша підготовка посприяла цьому. А якщо воно станеться – то ми будемо знати, що зробили все, що змогли.

– Зараз в інформаційному полі багато уваги прикуто до Харкова, Запоріжжя та Сум. Відповідно з'являється все більше ІПСО в соцмережах, про які говорять офіційні особи. Яка реальна ситуація по цих містах?

– Вони ближче географічно, тому про них і говорять. Наприклад, щоб дійти до околиць Києва, треба пройти Чернігівщину і Київщину. А до Харкова – це всього нічого.

Чи є загроза, про яку ти запитуєш? Очевидно, є, бо там прилітає щодня, вони знаходяться в зоні ураження різних засобів.

Наприклад, Харків, який розташований на відстані застосування реактивних систем залпового вогню – там ви не розгорнете Patriot, бо його знищать, перенаситивши канальність (*кількість цілей, які можна одночасно обстрілювати – УП*) різними засобами. Відстань насправді дуже важлива.

Наведу приклад – це Миколаїв і Херсон. Коли звільнили Херсон, Миколаїв ожив. Чому? Бо збільшилася відстань. Херсон, на жаль, щодня отримує якісь удари, і він знаходиться тепер в зоні ризику. Але за рахунок відстані Миколаївська область почала відновлюватися.

2. "Якби була достатня кількість людей, війна була б зовсім іншою зараз"

– Володимир Зеленський нещодавно заявив, що Росія готуєтьсядо чергового наступу на травень або на червень 2025. Яким може бути цей наступ?

– Про потенціал ми вже говорили – це додатково 300 тисяч мобілізованих.

Де він буде прикладений? На Херсонщині, на Запоріжжі, на Донеччині, Луганщині, Харківщині, Чернігівщини, в цілому по півночі чи розмазаний по всьому фронту – я не знаю і не певен, що хтось зараз знає.

Думаю, що росіяни самі зараз формують ще плани.

– Паралельно з підготовкою наступу Росія почала обстрілювати енергетичну інфраструктуру України. Чого вони прагнуть досягти цими атаками?

– На сьогодні нам вибили маленьку частину транспортної мережі з точки зору електроенергії і доволі відчутно з точки зору генерації. Я не буду озвучувати відсотки чи об'єкти, в новинах плюс – мінус це все є.

Але якби такі атаки відбувалися, наприклад, взимку, і ми би отримали велику соціальну проблему, коли люди замерзають – це вимагало би від Заходу дієвої і швидкої реакції.

А що ми бачимо зараз? Нічого взагалі. Попереду літо. Літом споживання електрики росте, тому що потрібно охолоджувати все.

Далі осінь. Як ми зайдемо в цю зиму? Буде точно важче, ніж попереднього року.

Фото Назарій Мазилюк, УП

– Давай поговоримо про наші сильні сторони. У чому зараз ми сильніші за росіян?

– У тому, що на багатьох ділянках ми перебуваємо в обороні, а в обороні завжди простіше.

(*Замислюється*) В тому, що ми можемо робити комбіновані удари на глибину до півтори тисячі кілометрів. Росія – велика країна, а ППО всім не прикриєш, і цілі для нас будуть знаходитися завжди, це для нас плюс.

В тому, що у нас є волонтерський рух. Це важливо, бо він швидкий, доволі об'ємний з точки зору коштів і ресурсу. У ворога цього немає.

Далі ми сильніші з точки зору доступу до технологій світу, де у росіян проблеми. Але це не значить, що ці всі канали для них заблоковані. Сильніші з точки зору зв'язку на тактичній ланці, в ситуаційній обізнаності на полі бою.

І я би сказав, що сильніші в якості людей і мотивації. Але треба бути відвертим – у них також є доволі професійні люди.

– Коли тебе запитують про потреби армії, ти зазвичай відповідаєш: "Треба всього і багато". Але якщо говорити про пріоритети – чого найбільше потребує військо зараз?

– Люди – це пріоритет номер один.

Немає людей – немає всього решти. Якби була достатня кількість людей, війна була б зовсім іншою зараз.

Якщо зводити все до матеріальних потреб, то найперше – це боєприпаси всієї номенклатури. В пріоритеті артилерійські снаряди, мінометні міни, далекобійні засоби ураження тактичного й оперативно-тактичного рівня, хотілося б і стратегічного рівня. Далі: бронетехніка, БТР, БМП. В цьому списку не буде танків, на мою думку, зараз це не пріоритетне.

Потрібен також медично-евакуаційний транспорт, засоби радіотехнічної боротьби. Тут не буде безпілотників-розвідників, оскільки ми доволі непогано і гарно насичуємо їх з боку держави, волонтерів, партнерів.

Ще потрібні колективне піхотне озброєння, транспорт, логістика, інженерна техніка. А далі все інше – там безмежні потреби всього.

3. "Коли Залужний говорив про новий винахід на війні, то мав на увазі безпілотні технології"

– Колишній головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний у колонці The Economist писав: "Щоб уникнути затяжної війни, Україні потрібен новий унікальний технічний, технологічний прогрес, стрибок. Нам потрібно щось нове, на кшталт пороху, який винайшли китайці, яким ми досі вбиваємо один одного". Про який новий винахід може йти мова, на твою думку?

– На думку головкома Залужного, це мали бути FPV і в цілому безпілотні технології на полі бою. Я мав довгу розмову про це з ним.

Залужний вбачав у цій технології величезний потенціал, завдяки якому ми могли би нівелювати російську кількісну перевагу в людях, у техніці, в озброєннях, у тактичній глибині, виграючи час.

Під це головком хотів формувати командування безпілотних сил, під це він хотів формувати 100 рот так званих "Рубаків" – рот ударних безпілотних авіаційних комплексів, під це він хотів формувати ту саму армію дронів – мільйон плюс FPV і виробів інших платформ.

Фото Назарій Мазилюк, УП

– Коли читав колонку Залужного, то думав, що він мав на увазі штучний інтелект. Чи розвиток штучного інтелекту може змінити хід війни?

– Він трансформує застосування тієї чи іншої техніки озброєння.

Але наразі, щоб прямо змінити хід війни – ні, я не бачу такого потенціалу в короткостроковій перспективі.

– Як зараз штучний інтелект застосовується на полі бою?

– (*Замислюється*) Є дуже багато команд, які працюють над оптичними системами навігації, над системами автозахоплення, розпізнавання і донаведення на ціль. Це потроху впроваджується на полі бою обома сторонами.

До речі, що б ще можна робити? Скажімо, автоматизувати застосування FPV і мінімалізувати там людський чинник. Але на кожному з етапів там купа питань, проблем, і воно не так все супер просто, як може здаватися.

І завжди на будь-яку дію з'являється протидія. Це одвічна боротьба броні й снаряду.

На товстішу броню з'являється кращий снаряд, на кращий снаряд з'являється якась нова комбінована броня. Той, хто швидше переадаптується, той, хто швидше переналаштовується, той, хто гнучкіший, оперативніший, не боїться пробувати і шукати – той і виграє.

– До речі, про Залужного. Як ти поставився до його звільнення?

– (*Робить паузу*) Я не пам'ятаю вже (*посміхається*).

– Як новий головнокомандувач Сирський проявляє себе зараз у роботі?

– Інакше, аніж Залужний. Я б не хотів зараз нікого і нічого оцінювати (*дратується*).

Тому що про посадових осіб треба говорити за результатами перебування, а не в момент призначення на посаду. В суспільстві було дуже багато бурління. А я вважаю, що людям треба давати нормальну можливість проявити і показати себе.

Давайте дамо новому головкому можливість реалізувати своє бачення цієї війни і потім подивимося, що з цього вийде. Можливо, ми дуже сильно здивуємося і переможемо, а можливо, буде навпаки.

Ми ж ніби всі говоримо про українських бойових генералів, які багато років на бойових посадах в українській армії воюють із росіянами. Тут всі мають бути хорошими. А в нас чомусь у суспільстві це дуже дивно сприйнялося, як мені здається.

– Звільняти чи не звільняти головкома – це справа президента, абсолютне конституційне його право. Але чи розумієш ти мотивацію Зеленського щодо заміни головкома?

– Це його відповідальність. Як на мене, президент справді недостатньо пояснив суспільству мотивацію, тут погоджуюся.

Але як людина, яка по роботі дотична до різних посадових осіб у цій країні, очевидно, я маю якесь уявлення, чому так відбулося. Чи готовий я це публічно озвучувати? Ні, не готовий, тому що – а нащо це все?

– Коли тебе раніше запитували про політичний потенціал Залужного, ти завжди відповідав: "Він на 100% занурений у війну". Тепер Залужний

списується з армії і йде на дипломатичну службу. Чи правильно я розумію, що Офіс президента своїми діями виштовхує колишнього головкома в політику?

– (*Робить паузу*) Я думаю, що Валерій Федорович ніколи вже не повернеться до військової служби і до війни в ролі командувача. Як складеться його майбутня кар'єра, покаже тільки час.

4. "Мобілізація з 25 років – о'кей. Але вже запізно. Треба приймати непопулярні рішення"

– Ти згадував про людський резерв. У чому найбільша проблема зараз із мобілізацією в Україні?

– З тим, що ми в якийсь момент вибудували некоректну інформаційну політику стосовно цього питання. **У багатьох питаннях ми дозволяємо працювати російським і внутрішнім ботофермам**, якимось псевдоактивістам, які викривляють реальність.

Відповідно ми нормально не караємо за зловживання в контексті мобілізації, гальмуємо рекрутинг, гальмуємо децентралізацію базової загальновійськової підготовки, втрачаємо час на рівні парламенту, до якого насправді в мене тут найбільше питань.

У мене взагалі багато питань до політиків, які мають приймати політичні рішення, відповідати за них, які зараз зайняли позицію страусів і намагаються кидатися відповідальністю один в одного – від органу влади до органу влади.

Парламент, який мав би в умовах війни працювати цілодобово і трансформувати все в цій країни для того, щоб у нас була найкраща країна з точки зору законів і нормативно-правових актів – не може зібратися на голосування (*дратується).*

(*Робить паузу*) Ми втрачаємо час, який нам забезпечують сотні тисяч чоловіків і жінок на полі бою. Цей час не безкінечний.

Фото Назарій Мазилюк, УП

– Зеленський підписав закон, який зменшує призовний вік з 27 до 25 років. Як це вплине на ситуацію з мобілізацією?

– Важко сказати (*робить паузу*). Я зараз скажу жахливу фразу, після якої це інтерв'ю дуже змінить все навколо. Але, на мою думку, мобілізація має відбуватися з 20 років уже. Ми занадто багато втратили часу.

Якщо ми хочемо вижити як країна, ми маємо повернутися до війни обличчям, прийняти її як реальність і почати з цим щось робити. Бо інакше – все даремно, сотні тисяч людей, які загинули, які скалічені, які гинуть сьогодні, поки ми тут балакаємо. Воно все даремно.

Зараз ми неефективні. Неефективна країна ніколи не переможе тоталітарну, авторитарну жорстку вертикаль сили і примусу, в якої є ще й 150 мільйонів людей, і величезні кошти.

– Чи є сенс зменшувати вік аж до 20? Адже зараз Сирський проводить аудит Сил оборони. Офіційні особи виявили, що далеко не всі, хто служить у Силах оборони, брали участь у бойових діях…

– Так не всі мають брати участь у бойових діях.

Чому ремонтник "Хамера" має брати участь у бойових діях? Його задача – ремонтувати пошкоджені машини. Він не має брати участь у бойових діях.

Чому оператор радіостанції РЕР має брати участь в бойових діях? Він не має сидіти в окопі, він має робити те, що він робить.

Це не значить, що кожен військовослужбовець цієї армії має сидіти в окопі.

– Але ж аудит відбувається і буде представлений його результат. Хіба він не вплине на ситуацію з мобілізацією?

– Так, він відбувається. Головна інспекція Міністерства оборони працює, переглядають, хто і де є.

Але ми не знайдемо внутрішні резерви для того, щоб доукомплектувати частини хоча б до рівня 80%, ми не знайдемо внутрішній резерв для того, щоб провести нормальну ротацію для тих, хто зараз воює, хоча б на рівні бригад, по відведенню в тил на декілька місяців. Я вже не кажу про ротацію і демобілізацію тих, хто воює.

Давай ще раз повернемося до початку. 25 років – о'кей, але вже пізно. Нам треба приймати непопулярні рішення або в майбутньому нас чекатимуть ще більші проблеми.

5. "Війна без переговорів закінчиться лише тоді, коли ми вб'ємо 150 мільйонів росіян"

– Війна – це завжди боротьба ресурсів. З точки зору забезпечення в тому об'ємі, яке ми сьогодні отримуємо від західних партнерів і яке самі виготовляємо – скільки часу Україна матиме можливість воювати далі?

– Якщо переходимо до тотальної оборони, то 2–3–5 років можемо.

Знову ж, це ж питання і внутрішньої мобілізації суспільства з точки зору економіки.

Це і питання до того, що західний світ різний – є країни, які дуже багато нас підтримують. А є країни, які недостатньо, а можуть більше. Якщо маленька країна дає, наприклад, 100 мільйонів, і для неї це дуже великі кошти, а велика дає мільярд, і для неї це нічого, тут же питання в тому, що ті, хто можуть дати більше, не дають, але можуть і для них це нічого не коштує фактично.

– Яка у "Повернись живим" зараз ситуація по зборах?

– Погана. Цей рік почався не так гарно, як хотілося, на жаль. Але працюємо.

– Чим ти це пояснюєш?

– Економікою. Бізнесу важче працювати, людей меншає, тому що люди продовжують виїжджати, у людей менше коштів, а кількість потреб навколо тільки збільшується.

У кожного хтось мобілізований, в кожного збоку є свої потреби.

Плюс якщо подивитися на бізнес, з яким ми працюємо, плюс – мінус всі великі фонди працюють з усіма великими однаковими бізнесами. І йому стає важче, бо і держава на нього тисне.

– Будь-які війни закінчуються переговорами. На твою думку, коли настане момент для переговорів у цій війні?

– Дуже складне питання (*замислюється*).

Можливо, він (*момент для переговорів*) мав би настати раніше. Можливо, в майбутньому ще. А можливо, ми його вже не застанемо, я не знаю. В переговори треба заходити з сильної позиції. Вона в нас була раніше.

– Коли ми зайшли в Херсон?

– Херсон, Харків. Вона в нас була в період літа – осені 2022-го. Зараз я не певен, що в нас є якась сильна позиція.

Зараз росіяни місяць до місяця стають сильнішими і їхня позиція посилюється.

Треба якась глобальна зміна, після чого можна про це думати.

А зараз треба закопуватися, перезавантажувати економіку і тримати оборону.

– А війна взагалі може закінчитися без переговорів?

– Тільки у випадку, якщо ми уб'ємо всі 150 мільйонів росіян і не залишиться жодного, хто би підписав капітуляцію (*посміхається*).

– Генсек НАТО, Столтенберг припустив, що Києву, можливо, доведеться йти на поступки Російській Федерації. За його словами, Україна сама має вирішувати, на які компроміси вона готова піти. Чи не є слова генсека НАТО підштовхуванням до переговорів?

– Прямо підштовхуванням – ні. Чи хотів би західний світ, щоб ми вже пішли домовлятися? Багато країн – так.

Їм не треба наша війна. Їм простіше, щоб ми втратили 2–4 області і щоб вони повернулися до свого комфортного старого способу життя.

Фото Назарій Мазилюк, УП

– На своєму виступі в Давосі Зеленський дуже чітко пояснював, чому не можна допустити заморозки війни. А втім, з огляду на те, як сьогодні складається ситуація на фронті й у світі, яка ймовірність замороження війни і чи можемо ми цього не допустити?

– Імовірність висока насправді. Бо ні ми, ні росіяни не можуть швидко перемогти або досягнути своїх цілей.

Заморозка, мені здається, для нас це може бути перехідний період, якби ми витрачали цей час на те, що треба, а не відразу скотилися би в політичну боротьбу.

Росія в цьому плані значно централізованіша, у них жорстка вертикаль. Там перемир'я – це етап значно якіснішої підготовки до наступної війни.

Якщо раптом відбудеться перемир'я, заморозка або щось подібне, на наступний день вся наша країна мала би відразу почати готуватися до наступної великої війни.

– Щоб закінчити нашу розмову, запропоную наступне: свого часу Кирила Буданова і тебе так само наші колеги запитували про аналогії з футбольним матчем на події великої війни. Минулого року ти відповів

так: "Зараз десь 30-та хвилина, рахунок 2:2". Як би ти зараз провів таку аналогію? Перший тайм уже закінчився?

– (*Замислюється*) 3:2 на користь росіян. Йде 45 хвилина.

Роман Кравець, УП

***

№ 989-2

Тарас Чмут: У нас хаос в управлінні військами

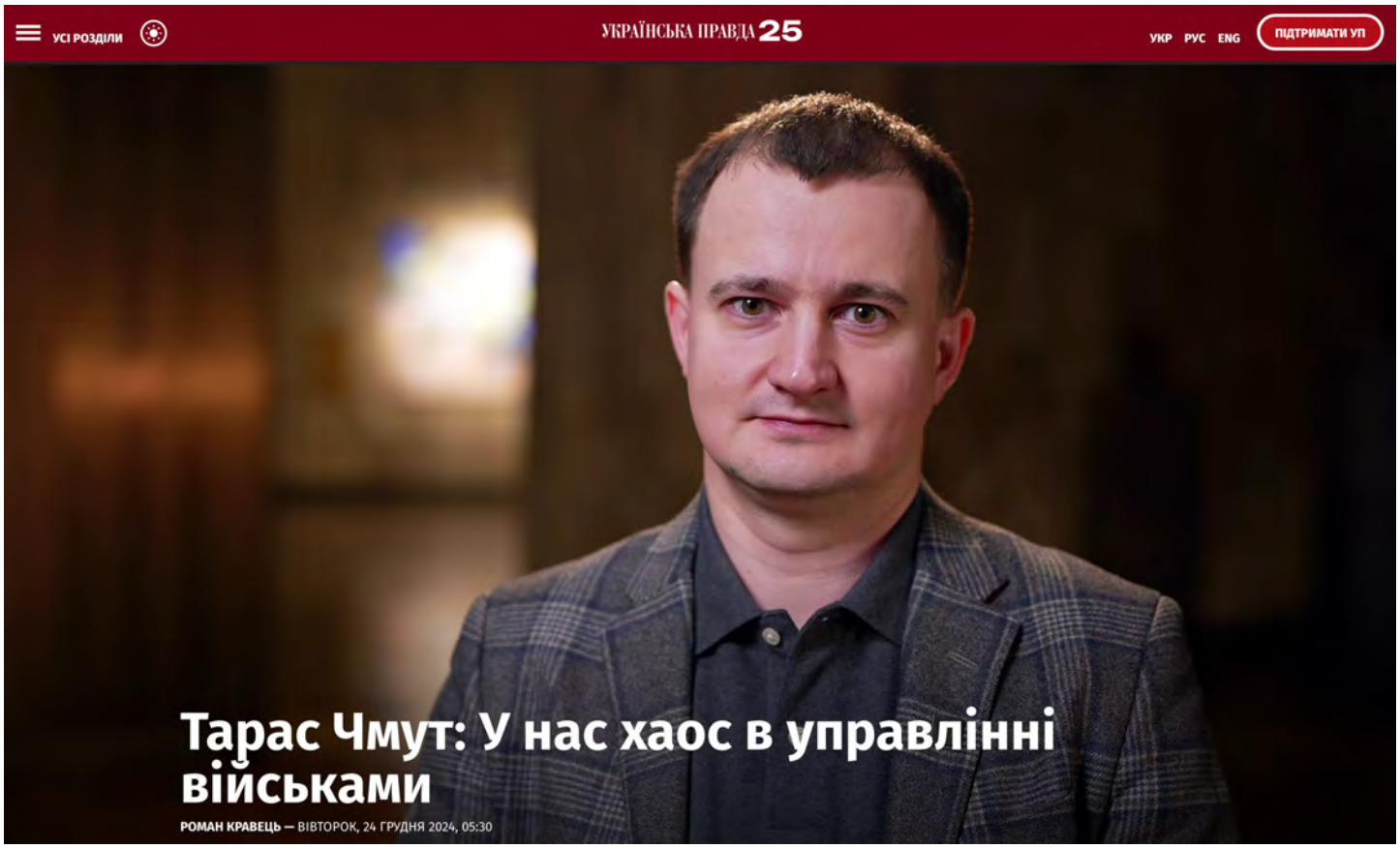

РОМАН КРАВЕЦЬ — ВІВТОРОК, 24 ГРУДНЯ 2024, 05:30

Тарас Чмут, керівник фонду "Повернись живим", в деталях знає про серйозні проблеми на фронті.

Впродовж чергового інтерв'ю "Українській правді" Чмут декілька разів наголошує: владі потрібно терміново приймати складні й непопулярні рішення, щоб виправити ситуацію на полі бою.

"Відкладаючи у свій час закон про мобілізацію, адекватні кадрові призначення, підтримуючи амбіції окремих офіцерів мати більші підрозділи, плодячи помилки – ми породили хаос в управлінні військами", – пояснює волонтер, стримуючи емоції.

У новому інтерв'ю УП Тарас Чмут пояснює, чому Росії вдається так активно наступати. Оцінює загрози для Херсона, Дніпра, Харкова та Запоріжжя. Розповідає про страх посадовців у війську доповідати нагору правду.

Критикує країни НАТО за слабкість. Говорить про небезпеку заморозки війни. А також припускає, що наступного року може запуститися переговорний процес щодо закінчення російсько-української війни.

Перед вами скорочена версія розмови з Чмутом. Якщо вас цікавить повна версія – дивіться інтерв'ю у відеоформаті.

1. "Ми продовжуємо відступати і ніхто нічого з цим зробити не може через хаос в управлінні"

– Через зміну влади в Сполучених Штатах Америки на початку наступного року, а також поступову зміну риторики української влади та деяких європейських лідерів у суспільстві є різні очікування на 2025 рік. Чи, за твоїми відчуттями, ми рухаємося до закінчення війни?

– Так з року в рік відбувається – ми всі очікуємо, що наступного року якось стане краще.

Якщо зводити все до конкретики, то треба дожити до весни з теплом, зі світлом і з фронтом, який не посипався.

– У листопаді ти висловився про ситуацію на фронті так: "Ми маємо найскладніший період з початку повномасштабної війни". Зараз ситуація стає гіршою чи потроху вирівнюється?

– Динаміка сумна. Наприклад, якщо говоримо про оперативно-тактичне угруповання "Донецьк" – це напрямок, на якому впродовж року ми відступали по всій ділянці фронту, – то у червні цього року ми втратили тільки там близько 100 км² територій. У вересні вже 400 км², в листопаді – 610 км².

Незважаючи на те, що всі – від президента до командирів батальйонів розуміють, що це пріоритет і найактивніша зона бойових дій, ми продовжуємо там відступати і ніхто не може з цим нічого зробити.

– Завдяки чому Росії вдається так активно наступати?

– Вони масштабують свої сильні сторони, а ми нічого не робимо або не можемо вирішити проблеми з нашими слабкими сторонами.

Росіяни закидують нас коригованими авіаційними бомбами. На жаль, немає очевидного рішення цієї проблеми. Росіяни закидують піхотою, використовують тактику просочування, вони вдало використовують бронетехніку для масштабування цього просочування.

Що мається на увазі? Малі групи піхоти, 3–5 людей і мінімум усього: одна рація, вода, автомат, без захисту.

Задача – просто дійти до посадки або, наприклад, до населеного пункту і сховатися в підвалі десь, сидіти й нічого не робити. Когось знищуємо, а один – два доходять. Вони накопичуються, а потім в один момент починають наступ з двох боків – з тилу і по фронту. Десь ми відбиваємо, десь втрачаємо позиції, але повертаємося на них, а десь вимушені відступати. І так метр за метром, посадка за посадкою, село за селом росіяни витісняють нас.

– Якщо ми говоримо про Донеччину, то наскільки серйозною є загроза того, що росіяни дійдуть до Дніпропетровської області?

– (*Робить паузу.*) До кордону області залишилося від сили два десятки кілометрів (*інтерв'ю записане 19 грудня – УП*).

– Давай тоді так: чи є у ворога потенціал, щоб спробувати взяти під контроль такі міста, як Запоріжжя, Херсон, Дніпро та Харків?

– Давай пройдемо по кожному тоді.

По Херсону: там велика водна перешкода – річка Дніпро. В останні місяці активно йдуть розмови про підготовку їхнього можливого річкового десанту. Кринки – неоднозначна історія в цій війні. Але при цьому росіяни її добре вивчили і зробили висновок.

Якщо подивитися на їхню стратегію ведення війни, де людське життя нічого не варте, то потенційно для них це може бути успіх. Чому? Тому що дзеркальні Кринки по відношенню до нас сковуватимуть величезний ресурс Збройних сил, якого і так бракує. А ті втрати, які росіяни будуть там нести, для них абсолютно допустимі.

Ми не говоримо про захоплення всього Херсона. А мова про те, що підготовка до можливого річкового десанту зараз і пів року назад має різний прояв, і зараз це більш імовірно – це з одного боку.

З іншого боку, Херсон росіяни роблять безлюдним, знищуючи цивільну інфраструктуру, логістику, маршрутки, швидкі допомоги, просто кидаючи з "Мавіка" скиди на людей прямо на вулиці. Їхня задача – зробити мертве місто. От вони зараз це роблять. І, на жаль, втрата островів на Дніпрі, зсування лінії зіткнення ближче до правого берега призводить до того, що можна просто з островів пускати "Мавіки" і FPV у місто.

– Запоріжжя?

– Якщо ми говоримо про Запоріжжя, то місто знаходиться під вогневим впливом, росіяни до нього пробують рухатися.

Це не є головний напрямок, хоча декілька місяців назад там ми очікували великі наступальні дії, це не секрет – там пів армії було. І росіяни всюди говорять, що вони хотіли б до нього дійти. Але це не так просто, як здається, тому що відстані все ж таки не малі. Але так само, як і Херсон, під вогневим впливом вони роблять місто безлюдним.

– Дніпро та Харків?

– З Дніпром трохи краща ситуація, адже більша відстань. Але подібна історія. І те саме з Харковом.

Сьогодні потенціалу захопити якесь із цих чотирьох міст отак з ходу – у росіян очевидно немає.

Але хаос в управлінні військами призведе до того, що ми можемо посипатися на фронті таким чином, що це будуть не посадки і кілометри, а бригадні райони оборони, десятки кілометрів одномоментно.

І якщо те, що зараз є, рік назад звучало як "ви нагнітаєте", то зараз всі дивляться на карту і думають: "А що відбувається? Чому ніхто нічого не робить?". А не те, що ніхто нічого не робить. Просто зробити не можуть.

– Чому зробити не можуть?

– Хаос управління є наслідком рішень, які приймали в минулі роки.

Відкладаючи у свій час закон про мобілізацію, відкладаючи адекватні кадрові призначення, підтримуючи амбіції окремих молодих офіцерів мати більші частини, ми породили хаос в управлінні військами.

Наприклад, одна з бригад, з якою ми працюємо, має 24 придані підрозділи. Тобто командир бригади, маючи свою смугу оборони по фронту, має у своєму районі оборони 24 різні підрозділи або частини, якими він має керувати. Чи можливо це зробити ефективно? Ніколи. Чи можливо ефективно вести бойові дії, навіть оборонні, маючи такий хаос людей, підрозділів, спроможностей? Неможливо.

(*Робить паузу.*) Ми закриваємо дірки на фронті приданими підрозділи, обнуляємо цих людей, за цей час десь знаходимо наступних, мобілізуємо, навчаємо, забираємо з тих, хто на відновленні, і закриваємо знову ці самі дірки. Проблема в тому, що стратегічно проблема управління військами не вирішується.

На паперах на ділянці фронту людей багато, зброї багато, техніки багато, і боєприпаси їм дають – а фронт сиплеться. Не через те, що люди не воюють. А через те, що хаос в управлінні.

– Хто це має вирішити?

– Вся вертикаль, яка керує війною: президент, міністр оборони, головнокомандувач, начальник Генерального штабу, командувачі родів, видів, ОСУВ, ОТУ, і далі пішло вниз. Ми мусимо вирішити це питання.

2. "Посадові особи бояться засмутити свого керівника і кажуть те, що він хоче почути"

– Станом на кінець 2024 року які ти бачиш найбільші проблеми в Силах оборони?

– У першу чергу, це хаос в управлінні, який ми проговорили.

Далі якість підготовки і навчання людей – це велика зона нарощування нашої внутрішньої ефективності. Боєприпаси всієї номенклатури, брак майна і техніки – машин, зв'язку, старлінків, мавіків – всього того, чим ми забезпечуємо Сили оборони.

Далі – це **невиправдане зростання структур і штатів**.

Поясню, що маю на увазі. З'явилися роти ударних безпілотників, почали працювати і давати результат – "а давайте у всіх бригадах зробимо роти РУБАКи". Зробили. "Давайте зробимо батальйони". Зробили батальйони – вже робимо полки. Зробили полки – вже десь з'являється бригада.

Чи всі ці військові частини укомплектовані людьми, технікою, боєприпасами, розхідними матеріалами, чи їхній потенціал ми розкрили на 100%? Очевидно, ні. Але штати є, десь заповнені, десь люди на якихось посадах щось роблять. На це все держава виділяє ресурс.

І це породжує те, що в нас по штатах величезна кількість різних підрозділів, але рівень їхньої боєздатності викликає велике питання. На жаль, ми продовжуємо плодити ці штати замість того, щоб переходити від кількості до якості у військах, замість того, щоб переставати дублювати одне одного, а чітко визначати зону відповідальності кожного, давати достатню кількість ресурсу і вимагати результат.

Тарас Чмут: Зараз наш ресурс внутрішній, партнерський, волонтерський, народний ми розмазуємо тонким шаром на всіх. Як результат, у всіх є трошечки, але недостатньо

– За час повномасштабної війни радянщини у війську стало більше чи менше?

– Її стало не більше і не менше, але екосистема армії змінилася. За рахунок чого? Прийшли суперкруті люди з цивільного сектору, які раніше на ринку праці ніколи для себе не обирали Збройні сили. Вони там роблять нереальні речі.

А десь навпаки – повернулися старі кадри, які приносять ту культуру, з якою вони колись служили, тієї старої армії, де важливіше наявність бірки, аніж зміст, де журнал бойової підготовки важливіший, аніж проведення бойової підготовки.

І, на жаль, **таких людей багато. І, на жаль, вони чомусь на керівних посадах зазвичай.**

– Брехня і масова недовіра. Як каже Кирило Верес, "кругове нбалово". Чому це так поширено у війську до сьогодні?**

– Тому що посадові особи бояться засмутити свого керівника і кажуть те, що він хоче почути, а не те, що є насправді.

Тому що той керівник, замість того, щоб сприймати правду, хоче чути позитив. А хто приносить негатив, вилітає з посади, незалежно від того, об'єктивно це чи ні. Тому це породжує кругове коло викривлення інформації і як наслідок – втрату території, людей, техніки, іншого майна. Частково тому ми маємо таку ситуацію зараз на полі бою.

Бо на всіх ланках наверх прийнято доповідати, що все добре, все тримається, позиції наші. А насправді це не так. Тому що дуже мало людей в армії, які сміливо можуть сказати главкому або іншим посадовим особам правду. Кирило Верес – один із них.

– У медіа постійно шукають геймченджер війни. Свого часу сподівалися, що геймченджер – це західна бронетехніка, згодом – новітні дрони, потім були літаки F-16. Але "срібної кулі" ми так і не знайшли. Чи у наш час взагалі можливий якийсь реальний геймченджер війни?

– Можливий, і він зветься люди. Ми дивимося на технології, а треба дивитися на людей. Люди вирішують війну, люди воюють, люди застосовують технології – все зводиться до людей. Нам треба кардинально змінювати навчання і підготовку, нам треба проводити велику кадрову реформу і трансформацію Сил оборони.

Потрібно перестати сподіватися на чудо-технології і вкладати ресурс в чудо-людей, які ще мотивовані і які ще можуть давати чудо-результат на полі бою і у стратегічній війні.

– Ми запитували про можливий геймченджер війни у Валерія Залужного. Колишній головнокомандувач ЗСУ відповів: "На сьогоднішній день головним у цьому протистоянні буде штучний інтелект". Наскільки ми близькі до того, що будуть воювати роботи, а не люди?

– Не близькі. Знову ж таки, війна відбувається тут і зараз. Поки ми балакаємо, хтось гине, хтось веде бій тут і зараз.

Це складні технології, про які говорить колишній главком Залужний. Вони будуть впливати на поле бою не завтра, не через місяць, не в лютому і навіть не в червні. А весь цей час нам треба воювати. Як показує досвід США, маючи найкращу зброю, найкращі технології, найбільші бюджети, вони чомусь не перемогли ні в Іраку, ні в Афганістані. То маленька і доволі небагата Україна має щось винайти і перемогти велику і багату Росію в технологічному плані?

Нам треба повернутися обличчям до людей. Це колись, зайшовши на посаду головкома, сказав Валерій Залужний. І от пройшли роки, і ми знову маємо зробити людину головною на полі бою і головною в системі Збройних сил.

3. "Головним гарантом безпеки для України є об'єднане суспільство, яке спирається на сильну економіку і боєздатну армію"

– Майбутній спецпредставник Сполучених Штатів з питань України та Росії Кіт Келлог заявив, що Київ та Москва вже готові до переговорів про мир. А ти як вважаєш?

– Якщо говорити про тут і тепер, я вважаю, що Москва готова прийняти нашу поразку, а Україна не готова здаватися.

– Якщо дивитися на ситуацію такою, якою вона є, то які козирі в нас зараз на руках, якщо нам доведеться сідати за стіл?

– Ого (*здивовано*). Важке питання (*робить паузу*). Наш головний козир – це те, що ми є добро і воюємо за правильну справу. А добро завжди має перемагати зло.

Росія не воює за окремі райони областей, яких на карті світу ніхто ніколи не знайде. Росія воює з колективним Заходом за зміну світового порядку і за те, чим керується майбутнє – силою чи правом. Якщо Україна програє, то це означає, що та форма глобальної рамки безпеки перестає існувати. Це означає, що всі країни мають іти до мілітаризації, до ядерної зброї і до інших форм самозахисту.

Тому що всі домовленості і все міжнародне право не варті нічого. І це повна зміна світового порядку.

Якщо Захід хоче платити значно більшу ціну і не буде нас підтримувати, отримає свою війну свого часу. Поки воює Україна – тримається демократія у світі.

– Чи у США та Європи достатньо сил, щоб зараз посадити Путіна за стіл переговорів на прийнятних умовах для нас?

– Сил є достатньо. Сміливості немає. Їхні уряди і суспільства слабкі. Багато років комфортного життя призвели до того, що вони бояться війни. Це нормально.

Але вони її настільки бояться, що не хочуть бачити ту реальність, у яку ми вже зайшли – що в якийсь момент вони можуть втратити все.

У них є гроші, у них є техніка, у них є озброєння, у них є люди. Але при цьому всьому все, що ми від них отримуємо, маємо вибивати, витискати, випрошувати в складній бюрократії впродовж місяців, а часом років. Хоча вони це все можуть зробити швидко тут і зараз.

Тарас Чмут: Росія не розуміє нічого, крім сили. І люди, які роблять вигляд, що вони якось з кимось домовляться (робить паузу)… Ну хіба 10 років мало? Хіба початку 2022-го року мало? Коли Росія публічно заявляла багато разів, що не нападе на Україну, а потім напала

– Володимир Зеленський часто повторює партнерам, що Україну необхідно взяти до НАТО. Чи вступ України до НАТО – це реально дієва гарантія того, що Росія не нападе?

– Не маю нічого проти НАТО, не маю нічого проти людей, які роблять своїми діями щось, щоб Україна туди увійшла.

Але, на мою думку, головним гарантом безпеки для України є об'єднане українське суспільство, яке спирається на сильну економіку і боєздатну армію.

– Чи правильно я розумію, що очікування України стосовно НАТО ти вважаєш переоціненими?

– Я вважаю, що це паралельний трек. Якщо ми хочемо в НАТО, давайте йти туди. Але в базі ми маємо розуміти, що наша гарантія безпеки – це суспільство, економіка і Збройні сили.

4. "Росія нас на*бе"

– За нинішніх обставин, що таке перемога для нас?

– (*Довге мовчання*). Збереження української державності, незалежності і власного самостійного бачення подальшого розвитку шляху.

– Тоді що таке поразка? Які параметри програшу?

– Втрата державності, втрата територій країни, втрата самостійності в прийнятті рішень по тому, куди і як нам рухатися.

– Заморозка війни – це програш?

– Це дуже поганий сценарій для нас. Росія нас на*бе.

Як би нам важко не було, але треба дотискати. Тому що на другий день перемир'я ми почнемо сваритися: хто більше воював, хто більше возив і хто кому патріот, почнемо формувати політичні списки, рватися до влади. А Росія буде далі озброюватися.

Пройде якийсь час, і вона знову нападе. І вона не повторить тих помилок, які були в 2022 році.

Ми як країна маємо на наступний день після перемир'я почати готуватися до наступної війни. І я дуже боюся, що ми не зробимо цього висновку, який ми мали б зробити в 2015 році. Ми виграли час і ми цим часом не скористалися. Росія виграла час і скористалася. Але допустила декілька великих помилок. І ми пропетляли. Вона недооцінила наше суспільство, переоцінила себе.

– Ти не віриш, що війна наступного 2025 року піде на спад?

– Я вірю в те, що може бути зупинка і запуск переговорного процесу. Чому? Тому що є сильна позиція Америки, є виснаження України, є якесь бажання Росії.

Але, знову ж, умови для всіх різні.

Для Америки це може бути "любою ціною". Але ми не готові платити будь-яку ціну. І Росія може ще тягнути час.

Тобто це така гра, де багато вхідних, кожна з яких впливає на кінцевий результат.

Ти питав про козирі, з чим ми можемо заходити в переговори. От нам важливо їх мати багато. Саме це стратегічна задача, а не якась посадка, не цим має головком займатися.

Курськ – це стратегічна історія для країни. Африка – це стратегічна історія. Тіньовий флот – це стратегічна історія.

Поки весь фокус уваги в нас на посадки і на окремі позиції, за втрату яких знімають комбригів – причому не найгірших, а, може, і найкращих подекуди – нічого не буде.

Роман Кравець, УП

***

№ 989-3

Тарас Чмут: За правду знімають з посад, людям обнуляють кар'єру

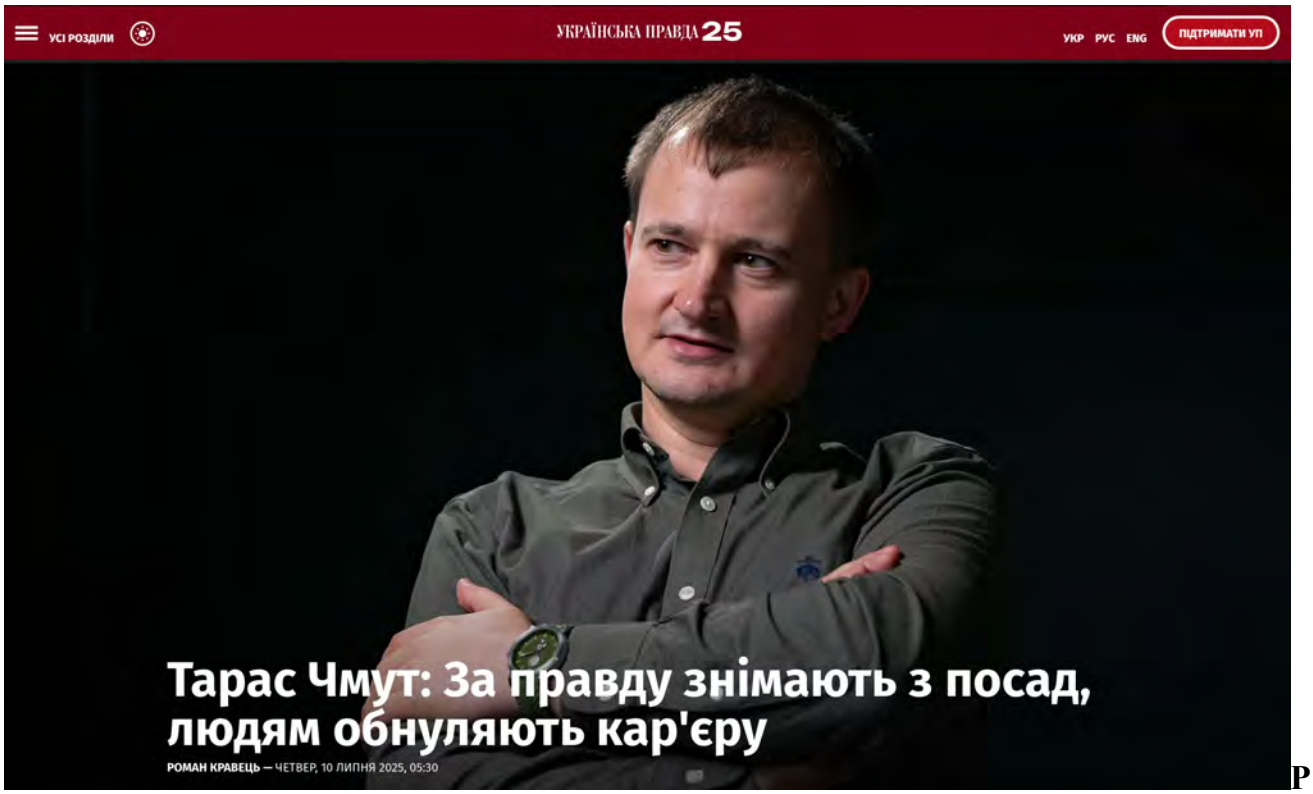

РОМАН КРАВЕЦЬ — ЧЕТВЕР, 10 ЛИПНЯ 2025, 05:30

Керівник фонду "Повернись живим" Тарас Чмут не боїться озвучувати непопулярні прогнози та робити неприємні висновки щодо російсько-української війни.

Минулого року в інтерв'ю "Українській правді" він висловлював впевненість, що мобілізація має відбуватися вже з 20 років. Пізніше критикував хаос в управлінні військами, через який фронт може посипатися на десятки кілометрів одномоментно.

В нинішній розмові з УП Чмут вдається до метафори, порівнюючи ситуацію в країні та на фронті з кораблем, що тоне. Влада потрошку вичерпує з нього воду, але корабель все одно йде на дно.

"Росіяни швидші на полі бою, аніж ми. Вони швидше трансформують свою систему управління армією, вивчають уроки поля бою сучасної війни", – запевняє Чмут. І на питання, чи сьогодні представники військового та політичного керівництва України адекватно реагують на поточні виклики, заперечно хитає головою.

В новому інтерв'ю "Української правди" Тарас Чмут розповідає про страх командирів доповідати нагору правду про втрачені позиції.

Детально аналізує ситуацію на найбільш гарячих ділянках фронту. Пояснює, в чому росіяни почали нас випереджати.

Озвучує власну позицію щодо закликів звільнити Олександра Сирського.

Відповідає на запитання про напружені стосунки між "Азовом" та 3 ОШБр.

Робить висновки щодо неготовності Європи до війни з Росією.

І зізнається, що не вірить у можливість сталого довгого миру з Російською Федерацією.

Перед вами – скорочена версія розмови з Чмутом. Якщо вас цікавить повна версія – дивіться інтерв'ю у відеоформаті.

1. "Росіяни зараз швидші на полі бою, ніж ми"

– Хочу розпочати розмову з цитати члена Комітету Верховної Ради з питань нацбезпеки та оборони України Сергія Рахманіна: "Найстрашнішим роком для нас був 2022 рік, найважчим роком є 2025".

Запитання до тебе: ми справді зараз переживаємо найважчі часи з початку повномасштабного вторгнення?

– Справді, 2022 рік був страшним роком невизначеності, оскільки ніхто не знав, що реально буде.

У 2023 році почалася війна на виснаження. Чи зараз ми наближаємося до її кінця? Я не знаю. Але війна на виснаження нами потроху програється. І це правда.

– Чи сьогодні представники військового та політичного керівництва адекватно реагують на поточні виклики й майбутні загрози від Російської Федерації?

– Я думаю, що, на жаль, ні. Бо я не бачу політичного розуміння можливості програшу в цій війні. Зараз поясню, що маю на увазі.

Люди, які відповідають за складні рішення, чомусь думають, що ті проблеми, які накопичуються, або не мають значення, або не стосуються їх, або мають бути вирішені кимось, або кудись зникнути. Мовляв, "проблема пройде сама собою".

Десь два роки назад я був у Давосі, виступав на одній з панелей. Туди приїжджає багато урядовців, політиків, дипломатів різних країн, і всі говорять: "Україна обов'язково переможе, ми за вас, ми вас підтримуємо".

І просте питання: а хтось може назвати причинно-наслідковий зв'язок, який призведе до української перемоги? Як ми маємо перемогти? Маємо вбити всіх росіян на полі бою? Маємо вбити Путіна, розвалити Росію? Що має відбутися конкретно, не абстрактно? Немає відповіді.

І тоді наступне питання: так, може, ми не наближаємося до перемоги, може, ми навпаки наближаємося до поразки? І тоді питання: що таке поразка?

Я не бачу, щоб в країні багато людей на рівні топових політиків, урядовців, чиновників середнього рівня переймалися цими проблемами і робили щось для їх вирішення.

У нас чимало хороших людей у владі, які стараються, щось роблять і дають результати. Але коли ти дивишся на проблеми з розрізу років і загальної ситуації в країні та на фронті, то ми потрошечку вичерпуємо воду з корабля, який далі тоне.

Тарас Чмут: "У нас чимало хороших людей у владі, які стараються, щось роблять і дають результати. Але коли ти дивишся на проблеми з розрізу років і загальної ситуації в країні та на фронті, то ми потрошечку вичерпуємо воду з корабля, який далі тоне"

– Давай детально розберемо, що відбувається на найбільш гарячих ділянках фронту?

– Протяжність лінії зіткнення близько 1400 кілометрів без врахування Сумщини як нової ділянки активних бойових дій. Важливо розуміти, що на цих 1400 кілометрах плюс-мінус активні наступальні дії противника ведуться десь на 20%, тобто не на всій протяжності.

Стратегічною задачею росіян і минулого року, і першого півріччя цього року було витіснення українського угруповання з Курської області. Вони, на жаль, з цим успішно справилися, масою витіснивши нас із втратами. А далі перейшли в другий етап – це формування так званої буферної зони з фактичною окупацією якоїсь частини Сумщини, щоб спробувати потім поміняти ці території на щось.

Ще одна задача росіян – відтягування значних ресурсів Сил оборони, оскільки, якщо ми не будемо протидіяти, вони будуть далі наступати.

А якщо наступати виходить, то вони будуть пробувати взяти під вогневий контроль обласний центр.

На Харківщині – це терор населення, хаотичні удари інколи по військових об'єктах і збільшення своїх окупованих територій у північно-східній частині області.

Задача та сама, що на Сумщині – спробувати захопити якомога більше, відтягувати ресурси і, можливо, потім поміняти або мати якісь більші території.

Луганщина, на жаль, ми розуміємо, що майже вся окупована. Напрямок удару – це Лиман і вихід на велику агломерацію: Слов'янськ – Краматорськ – Дружківка. Часів Яр і Торецьк – так само два великі міста, знищені росіянами, які вони ще до кінця не захопили, і це невиконана задача.

Зараз росіяни там, де можуть, рухаються до адмінкордону Донецької області. Стратегічна задача – захопити Донецьку область усю.

– Що відбувається на кордоні Донецької та Дніпропетровської областей?

– Це вже Покровський напрямок, він найактивніший зараз.

Там задача була взяти Покровськ. Вона не реалізована, противник почав спроби просування з Півночі й Півдня, такого охоплення.

З одного боку є напрямок на Мирноград, з іншого боку є напрямок до Дніпропетровської області із заходом у неї, що фактично вже відбулося. Поки що на рівні непевному, назвемо це так.

Але це один із важливих напрямків просування росіян, тому що перенесення війни на Дніпропетровську область означає, що ще в одній адміністративній області є окуповані території, навіть якщо це квадратний кілометр, вони вже можуть створювати там свою військову адміністрацію і говорити про те, що і "Дніпропетровщина входить до складу Російської Федерації", і так далі. Це дуже чутлива геополітична проблема.

Вони будуть далі пробувати розширяти свій плацдарм там.

Якщо говорити далі до Запоріжжя, то це відносно спокійна ділянка фронту за це півріччя – з точки зору кількості втрачених територій, не так і багато на фоні інших напрямків. І поки що вона не є пріоритетною в росіян.

Якщо говорити про Херсонщину, там їхня задача – повністю взяти під контроль ряд островів на Дніпрі. Частково їм вдалося, а частково ні. Це теж відносно спокійна ділянка в першу чергу через Дніпро як велику водну перешкоду, яка унеможливлює такі наступальні дії, як на суші.

При цьому в нас є ще Чернігівський напрямок, на якому не йдуть активні бойові дії, але відбувається активна робота розвідувально-диверсійних груп, терор населення, коли FPV влітають у поштарів, "Мавіки" роблять скиди на

автобуси, маршрутки. Це певний елемент прощупування і відтягування наших сил.

У Чорному морі ситуація відносно краща: зерновий коридор працює, військово-морські сили тримають під вогневим контролем усю північно-західну частину Чорного моря, спільно з Силами оборони проводячи купу операцій у Криму і на російських територіях по нанесенню вогневого ураження ракетами крилатими, діпстрайком, морськими дронами й іншими засобами, які у нас є.

Тарас Чмут: "У Росії немає проблем наразі з осмисленням цієї війни в суспільстві. Поки що все очевидно, всі хочуть воювати. Росія повністю авторитарна, і там інакше бути не може. На жаль, населення вірить у цю війну"

– Як ти оцінюєш стан підготовки й забезпечення російської армії станом на липень 2025 року?

– Російська армія сильна в багатьох питаннях. Але армія є інструментом.

І тут треба дивитися ширше з точки зору Росії як країни.

В першу чергу це країна, яка має величезну кількість ресурсів і постійний приток коштів. Друге – це країна, яка має надійних авторитарних союзників, які не підводять її або здебільшого не підводять у цьому етапі війни.

І збоку є Китай, який має стриману позицію. При цьому ми розуміємо, що навіть ця стримана позиція достатньо посилює Російську Федерацію.

Один із союзників, Північна Корея, в буквальному значенні відправив десятки тисяч своїх військових, декілька тисяч з яких загинуло, воювати за Росію. Україна такого не має. Наші союзники значно слабші, нерішучіші, непослідовні й багато всього.

У Росії немає проблем наразі з осмисленням цієї війни в суспільстві. Поки що все очевидно, всі хочуть воювати. Росія повністю авторитарна, і там інакше бути не може. На жаль, населення вірить у цю війну.

Далі – це їхній оборонно-промисловий комплекс, який зараз працює на повну потужність. Він сильний, хто б і що не казав. Він великий, самодостатній у багатьох питаннях і гарно розкачався. Російський ОПК створює непогану продукцію.

Наступне – російська армія не зменшується, незважаючи на величезний об'єм втрат. За рахунок виплат, додаткових бонусів і компенсацій для супербідного й обмеженого населення набирають трохи більше, аніж втрачають. Без проведення додаткової мобілізації. Це важливий фактор.

Бо у нас статистика від'ємна: ми втрачаємо більше, ніж залучаємо. Під втрачаємо не маємо на увазі безповоротні втрати. Це і звільнення, це і поранення, хвороби і ряд інших причин, які є, де люди не вмирають, але звільняються з армії.

Наступне – це швидкість навчання. Росіяни швидші на полі бою, аніж ми. Вони швидше трансформують свою систему управління армією, вивчають уроки поля бою сучасної війни.

Наступне – це масштабування технологій і тих рішень, які з'являються. Наприклад, FPV як явище винайшли ми, але страждаємо тепер від цього теж ми. І росіяни швидше дійшли до оптоволокна, яке зараз є доволі сильним викликом з точки зору логістики забезпечення поля бою, якому немає простої протидії.

Наприклад, тут не застосуєш РЕБ. Засоби, які можна використовувати, це напівавтоматичні гладкоствольні рушниці або сітки. Є інші технічні способи, як їх можна фізично збивати – вони працюють, але це швидше про хаотичні несистемні історії, ніж про стратегію, яка вирішує проблему.

І ми відстаємо тут від них, на жаль.

2. "Почасти ми втрачаємо людей не через стратегічне мистецтво ворога, а через недолугість свого управління"

– У попередньому інтерв'ю ти розповідав про хаос в управлінні нашими військами. Чи відбувається робота над помилками?

– Тут мало що змінилося, на жаль. Проблема приданих підрозділів – це коли у вас, наприклад, є бригада – це 2–5 тисяч людей. Але при цьому у смугу вашої бригади придані ще 20 різних підрозділів: Нацгвардії, Нацполу, прикордонників, ДССТ, ССО, ТрО, окремих стрілецьких батальйонів, Повітряних сил, і ще когось. Різні підрозділи – від великого взводу до батальйону на 100 людей, якими затикають дірки. І при всьому бажанні адекватних командирів якось навести з цим лад, настільки всеохопна і швидка війна, що неможливо це зробити навіть за декілька місяців.

Плюс постійні втрати, постійна зміна позицій, постійні безглузді накази відновити втрачені позиції до стількох-то годин призводять до того, що почасти ми втрачаємо людей не через стратегічне мистецтво ворога, а через недолугість свого управління.

І воно не змінюється рік до року. Прізвища змінюються, а система лишається та сама. І це не проблема когось одного.

Корінь проблеми значно глибший.

Тарас Чмут: "Ми далі розпорошуємо людей. Це переходить у публічну критику. А як це сприймається суспільством? Це герой з окопу, а це якийсь

генерал. Емоційно люди вірять солдату з окопу. І це призводить до сумнівів у єдності армії"

– Як знайти цей корінь?

– Для початку осмислити і визнати проблему. Бо так виглядає, що це не є тим, над чим працює хтось з метою вирішення проблеми.

Так, ми формуємо корпуси, їх багато, більше 20. Корпуси мають замінити тимчасові органи оперативно-тактичного рівня ОТУ, ТГР – тактичні групи, і стати постійними органами управління. Це правильно.

При цьому вже понад пів року ми формуємо корпуси, і мало з них прийняли якісь ділянки і мало з них можуть виконувати задачі. Чому? Бо немає людей, немає старших офіцерів, висока плинність кадрів, суперроздуті штати, немає техніки озброєння, немає ресурсу на це все.

І замість того, щоб масштабувати успішні сильні військові частини з батальйонів до полків, з полків до дивізій, з бригад до дивізій, замість того, щоб доєднувати до сильних середні частини і їх робити ще сильнішими, ми плодимо багато нових частин.

А людей не більшає, ресурсу не більшає, і війна на виснаження триває. Це дуже дивні рішення. Вони складно піддаються якомусь логічному поясненню, а не емоційному: "Я генерал, я так сказав, я несу відповідальність за війну, значить, буде так".

– Брехня залишається найбільшою проблемою в українському війську?

– Я не знаю, яка найбільша, але однією з ключових. Не так брехня, а страх сказати правду. Чому? Бо за правду не хвалять, за правду знімають з посад, переводять у резервні батальйони, обнуляють кар'єру, відправляють штурмувати посадку, відкривають кримінальні справи і так далі.

Тому почасти командирам простіше місяцями казати, що позиції наші, а вони вже давно не наші. Туди заходить якийсь черговий приданий підрозділ, який думає, що він іде на свої позиції, а він уже давно в тилу противника. Його там знищують, і ми на рівному місці маємо дурні втрати. Страх сказати правду.

– І, відповідно, в Генштаба необ'єктивна інформація може бути, що відбувається на полі бою.

– (*Робить паузу*) Я думаю, у всіх необ'єктивна інформація.

– Колишній начальник штабу "Азов" Богдан Кротевич неодноразово заявляв, що головнокомандувача Збройних сил України Олександра Сирського треба відправити у відставку. Як ти ставишся до публічних закликів відправити Сирського у відставку?

– Погано. А що ми хочемо досягти цією зміною? Яку проблему вирішуємо? Інше питання – а на кого міняємо і чи стане краще з тими ресурсами і в тій ситуації в країні?

Це ширша проблема, ніж прізвища, бо це проблема інституцій. У нас їх не було, і ми їх не починаємо створювати.

Окрема проблема – це збільшення конфронтації всередині Збройних сил між військовими такої низької і середньої ланки – умовно, рота, батальйон, бригада – і Генеральним штабом. Чому це відбувається?

Тому що на низах купа проблем, які не вирішуються роками. І таке враження, що їх ніхто і не помічає. З одного боку, це про комунікацію, про безтолкові спроби повернення позицій, про утримання непотрібних одиночних будинків десь далеко.

З іншого боку, про те, що відрив верхів і низів подекуди тільки збільшується, а це призводить до якогось хибного сприйняття ситуації на полі бою. Бо в Києві люди не думають, що ми можемо завтра програти війну. Люди думають, що якось воно все буде. А це не так. На низах люди виснажені.

Три роки говорять, що перестаньте воювати приданими підрозділами, а ми далі воюємо приданими підрозділами. Перестаньте створювати нові бригади, коли є десятки неукомплектованих старих, а ми далі створюємо нові бригади.

Ми далі розпорошуємо людей. Це переходить у публічну критику. А як це сприймається суспільством? Це герой з окопу, а це якийсь генерал. Емоційно люди вірять солдату з окопу. І це призводить до сумнівів у єдності армії.

А це впливає і на мобілізацію, на віру в перемогу, на єдність у суспільстві.

А чому так? Бо, знову ж, з проблемою ніхто не бореться. Борються з медійним проявом. Комбат щось сказав – заборонити в армії комбатам щось казати, хтось написав щось у Facebook – заборонити користуватися Facebook. Хтось дав інтерв'ю – заборонити давати інтерв'ю.

Але це не вирішує проблему, бо про проблему навіть не питають.

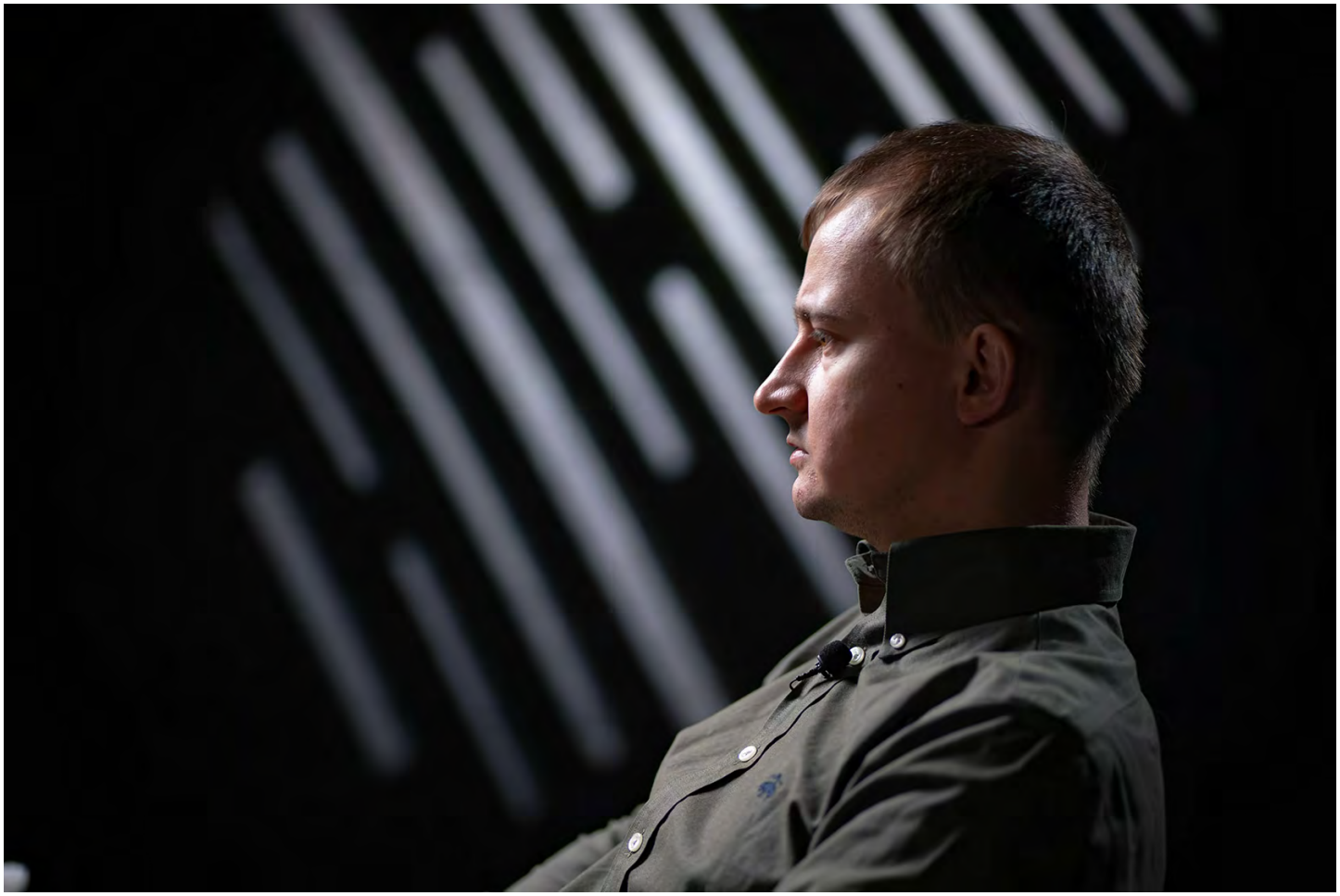

"Україна має ставати сильною і самодостатньою там, де може, і чим швидше. Це не питання про НАТО чи інші альянси. Це питання про те, що світом керують сильні. І ми або станемо сильними, або зникнемо"

3. "Конфлікти між військовими не можна пускати на самоплив"

– Історія із заочним конфліктом комбата 47-ої бригади Олександра Ширшина із Сирським. Як ти ставишся до такого протистояння?

– Це ж один із численних прикладів. Напевно, що людина втомилася від хаосу. Це реальні проблеми, про які в кожній бригаді будь-який офіцер знає десятки історій. І вони не зникають. І коли це не один раз, а вже третій рік, то що людям лишається робити? Вони йдуть у паблік. Що їм втрачати? Куди їх, на фронт пошлють? І це призводить до конфліктів. Знову ж, проблема в тому, що ніхто не хоче розбиратися в суті і щось із цим робити.

– Це ознака більшої тенденції, що молоді офіцери не хочуть погоджуватися з підходами Генштабу?

– Не хочуть (*замислюється*). Так це не питання Генштабу, це питання задач.

Якщо задача дебільна, то неважливо, хто її ставить. Люди кажуть, що вона призведе до безтолкових втрат людей і не буде виконана. А вам кажуть: "Ви отримали задачу – виконуйте".

Потім троє людей загинуло, до позицій ніхто не дійшов. Доповідають, що люди загинули, до позицій не дійшли. Ну добре, ми хоч спробували. І наверх доповіли, що пробуємо. Це про системну архітектурну помилку. Для того, щоб її вирішити, треба хоча б її визнати.

– Зараз на слуху напруження між "Азовом" і Третьою штурмовою. "Азовці" звинуватили бійців "Третьої штурмової" в побитті їхнього офіцера в Івано-Франківську. На твою думку, до чого такі конфлікти можуть призвести, і чи в майбутньому конфлікти між різними військовими середовищами стануть повсякденністю?

– Дуже чутлива сенситивна тема. Ми працюємо багато і з "Азовом", і з Третьою штурмовою. Я не цікавився і не знаю про природу конкретно цієї історії.

Але це дуже велика порохова бочка, яка може вибухнути. І це точно точка прикладання зусиль для росіян, чим вони активно і зараз, і в майбутньому будуть користуватися.

У таких випадках якісь дуже поважні шановані люди для обох сторін мають бути медіаторами. Такі проблеми не можна пускати на самоплив.

Бо десь хтось когось з якихось причин уб'є, і це переросте до серйозних проблем. Без конкретизації будь-кого, без якихось там позицій сторін – це дуже чутлива тема в умовах відбиття зовнішньої агресії, конфлікти міжособистісні, які переростають у війні.

"Є думка, що, якщо росіяни зараз підуть на Київ, то вони десь знову застрягнуть під Черніговом, і на цьому все закінчиться для них. Але якщо росіяни зараз підуть на країни Балтії, то вони розвалять НАТО остаточно"

– Як Росія може цією ситуацією скористатися?

– Підіграти комусь, щоб хтось когось убив.

У нас же є історії, коли росіяни представляються українськими спецслужбами, коли вербують ніби з патріотичних цілей. Молодь, підлітків, прихильників якихось середовищ натравлюють на інших. Десь хтось когось убиває, це переростає в конфронтацію.

Плюс інформаційне поле. Ми ж розуміємо, що росіяни через Telegram, Tik-Tok сильно на нього впливають. Інфополе засмічене і токсичне.

В суспільстві, яке виснажене і емоційно, і фізично, і морально, в умовах країни, яка тоне, дуже багато проблем.

4. "НАТО вже не такий сильний геополітичний гравець"

– Ми бачимо, як Росія воює за підтримки Китаю, Ірану і Північної Кореї. І бачимо пасивну протидію Заходу. Як ти ставишся до твердження, що з такими підходами демократія уже програє автократії?

– Зараз ситуація у світі так виглядає.

Європа дуже не готова до війни. Вони і не хочуть готуватися до війни і думають, що та війна, яку веде Україна, це війна для бідних.

Мовляв, от у них є суперкласні армії, найтехнологічніше озброєння, і вони високоточкою всіх уб'ють. Не вб'ють. І їхні 20–30 танків і 50 кращих літаків не переживуть таку саму операцію, як "Павутина".

Вони не розуміють того, наскільки сучасна війна змінюється і наскільки поле бою інше. Не треба мати найкращу техніку. Треба мати достатню техніку в достатній кількості.

– Якщо раптом Росія нападе на країни НАТО, наприклад, на країни Балтії, чи НАТО реально, а не декларативно, піде на захист країн Балтії?

– Чи має потенціал? Має. І фінансовий, і воєнний. Але чи піде на це як блок, не знаю і дуже сумніваюся.

Окремі країни можуть включитися. Але я думаю, як інституція НАТО буде паралізоване окремими країнами-членами НАТО, які мають відверту проросійську позицію і будуть казати: "Давайте спочатку зберемося, поговоримо, а потім будемо думати, як і чи треба нам когось захищати".

Тут важлива швидкість і динаміка. Є думка, що якщо росіяни зараз підуть на Київ, то вони десь знову застрягнуть під Черніговом, і на цьому все закінчиться для них.

Але якщо росіяни зараз підуть на країни Балтії, то вони розвалять НАТО остаточно.

"Я не вірю, що Росія може існувати ще якісь сотні років. Імперії падають, Росія впаде. Там багато факторів, які можуть на це вплинути, і ми маємо цьому підігрувати. Але ще раз: ми маємо залишатися сильними"

– Чи світу зараз потрібні нові й ефективні альянси, де Україна зможе знайти для себе нове місце?

– Україна має ставати сильною і самодостатньою там, де може, і чим швидше. Це не питання про НАТО чи інші альянси. Це питання про те, що світом керують сильні. І ми або станемо сильними, або зникнемо.

– У лютому цього 2025 року голова ГУР Кирило Буданов заявив, що стратегічна мета Росії – це відновлення імперії, яке не може відбутися без повного поглинання України. Але РФ розуміє, що воєнним шляхом швидко досягти цього нереально, тому їм потрібна пауза. Які твої оцінки стосовно можливого припинення бойових дій?

– Абсолютно погоджуюся з усім. Це дійсно можливо. І я не знаю, добре це чи погано, бо, з одного боку, ми втомилися, ми як країна втомилися. І чим далі, тим важче і гірше. Але з іншого боку, як сказав Буданов, і це повністю правда, Росія не зупиниться, вона теж відпочине, ОПК розкачаний і працює на максимумі, вони зроблять висновки, перепочинуть, доукомплектуються. Буде якийсь спалах – і вони підуть знову. Ми за цей час не підготуємося.

– Розсваримося?

– Точно. Ми ще не підпишемо якоїсь домовленості, а вже почнуться виборчі процеси. І це дуже страшно.

Я не знаю, яке тут правильне рішення, що треба робити. І я не заздрю тим, хто приймає це рішення.

– Володимир Зеленський нещодавно заявляв, що в Росії рішення ухвалює лише Путін, тому для досягнення миру потрібна зустріч на рівні лідерів. Якщо зустріч відбудеться, на твою думку, які козирі можуть бути на руках у Зеленського?

– Це включеність європейських партнерів. Ми далі воюємо і боремося, і, незважаючи на всі проблеми всередині, перед зовнішнім ворогом ми об'єднані.

Ми теж вміємо воювати в гібридні війни і ми нищили декілька десятків російських літаків, в тому числі більше 10 стратегічної авіації.

Ми не всюди програємо. Наприклад, на Чорному морі ми витіснили противника і йому там дуже важко. І в Криму важко. З тим, що і росіянам складно на полі бою.

І тут невідомо, хто перший може посипатися.

Можливо, і вони посипляться. Наші переговорні позиції не такі, звичайно, сильні, як у них, але у нас теж є багато всього хорошого. Давай подивимося, за ці пів року, які відбулися після Трампа і під час цих всіх подій, ми багато всього досягли.

"Росія має зникнути з карти – це найкраще рішення. Якщо і будуть переговори, і ми будемо наближатися до якоїсь паузи, то жодна зі сторін не отримає все. Правда буде десь посередині"

– Без підтримки США, по суті?

– З відчутно суттєво меншою підтримкою США, але й суттєво більшою підтримкою Європи. І як військова сила Європа абсолютно не слабка з точки зору кількостей і можливостей.

– Але вона не мобілізована…

– І ми до кінця не мобілізовані. Але в них є гроші. Ми ж не просимо: "Зайдіть вашими арміями і воюйте за нас". Ми просимо: "Дайте нам техніку, зброю й боєприпаси, розвіддані і те, що нам треба. І ми готові далі воювати".

Ми готові не просто воювати, а готові перемагати. Бо як тільки нам дали ATACMS, які ми довго просили, у нас там було досить багато проблем, ми їх

відразу вирішили. Як тільки ми отримали F-16 і почали їх застосовувати – з'явилися абсолютно інші спроможності. І так по купі іншої номенклатури.

Європа має кошти і промисловість, яка може компенсувати США. Плюс по світу є ще купа всього, що можна для нас купувати.

– Але ж в Європи інші інтереси.

– Так, більше країн, більше проблем і більше російського впливу. Там своя історія. На прикладі Норвегії, Швеція, Данія, Німеччина – це країни, які мають величезний потенціал і можуть нам допомагати.

– Якщо ми говоримо про переговори, то, на жаль, вони завжди передбачають компроміси. Ми бачили вимоги Росії, це неадекватні речі, про них навіть немає сенсу з тобою говорити. Але, на твою думку, на які реалістичні поступки має піти Росія і на які поступки за жодних умов не має йти Україна?

– Росія має зникнути з карти – це найкраще рішення. Якщо і будуть переговори, і ми будемо наближатися до якоїсь паузи, то жодна зі сторін не отримає все. Правда буде десь посередині.

Ми точно не маємо погоджуватися на те, що ми маємо стати слабкими. Ми точно не маємо юридично визнавати втрату територій, навіть якщо ми зараз їх не контролюємо. Пройде 10 років, пройде 20 років, імперія колись упаде, а ми маємо бути готові включитися і повернути своє.

Я не вірю, що Росія може існувати ще якісь сотні років. Імперії падають, Росія впаде. Там багато факторів, які можуть на це вплинути, і ми маємо цьому підігрувати. Але ще раз: ми маємо залишатися сильними.

Роман Кравець, УП

***

№ 990-1

Washington has had it with Andriy Yermak

The top aide to Ukraine's president may be setting back Kyiv's agenda with U.S. officials.

Andriy Yermak, head of the Office of the President of Ukraine, speaks during a news conference at the Ukrainian Embassy in Washington on June 4, 2025. | Jose Luis Magana/AP

By **AMY MACKINNON** and JAMIE DETTMER
06/19/2025 11:45 AM EDT

Washington has had it with Andriy Yermak

The top aide to Ukraine's president may be setting back Kyiv's agenda with U.S. officials.

Andriy Yermak, head of the Office of the President of Ukraine, speaks during a news conference at the Ukrainian Embassy in Washington on June 4, 2025. | Jose Luis Magana/AP

By **AMY MACKINNON** and JAMIE DETTMER

06/19/2025 11:45 AM EDT

Amid the pitched political battles that have engulfed Washington over Ukraine, there is one rare point of bipartisan consensus: Everyone has had it with Andriy Yermak, chief of staff to Ukrainian President Volodymyr Zelenskyy.

The second most powerful man in Ukraine, Yermak has been a particularly frustrating interlocutor for the Trump administration, according to 10 people familiar with his interactions.

Yermak has made regular trips to Washington since the full-scale Russian invasion of Ukraine in 2022 and has acted as an intermediary to Ukraine's president. But many in Washington have found Yermak to be uninformed about U.S. politics, abrasive and overly demanding with U.S. officials — and generally unable to navigate the inner workings of the Washington establishment on Capitol Hill. Some also worry he has not accurately conveyed U.S. positions to the leadership back in Ukraine.

POLITICO spoke to 14 people for this story, including congressional aides, former U.S. and Ukrainian officials and others informed of Yermak's interactions in Washington. Most of those interviewed were granted anonymity to speak candidly about sensitive diplomatic matters.

One of the people familiar with Yermak's interactions with the Trump administration described him as a "bipartisan irritator."

Yermak's behavior, many fear, is increasingly threatening the already fraught relationship between Ukraine and the Trump administration at a critical juncture with Kyiv reliant on U.S. support to defend against Russia's ongoing attacks. President Donald Trump has largely been deferential to Russian President Vladimir Putin, as he has sought to push Ukraine into peace talks with Moscow.

Yermak said in a statement provided by his spokesperson that he was doing everything possible to protect Ukraine's sovereignty and security.

"If that means being considered 'challenging' by others — so be it. I will wait many more hours outside any door if that helps my country and my president's mission," he said. "I have no ambition to fully grasp how American politics works — I come to speak about the country I know best: Ukraine."

Zelenskyy missed out on a planned meeting with Trump at the G7 this week, as the U.S. president abandoned the summit early, citing escalating tensions in the Middle East.

It is still unclear whether Zelenskyy will get another chance to meet with Trump at the NATO summit next week. Ukraine's plight is expected to feature less prominently at the meeting of the defense alliance compared to recent years, as leaders of the alliance seek to avoid a blow up with Trump.

Biden administration officials were also frustrated by Yermak, but they were largely able to compartmentalize their exasperation given the urgency of the war and Washington's pivotal role in bolstering Kyiv's defenses against a Russian onslaught, according to a former senior Biden administration official and three other people familiar with the U.S.-Ukraine relationship at the time.

The Trump administration is not feeling as accommodating.

On a last minute trip to Washington at the beginning of June, Yermak struggled to secure meetings with senior Trump administration officials, according to five people familiar with the visit, some of whom had direct knowledge of scheduling issues.

The Zelenskyy aide came without a clear agenda, and the feedback from those who he did meet with was "we don't know why he's here," one of the people familiar with the visit said.

A meeting between Yermak and Secretary of State Marco Rubio was canceled at the last minute, the person said.

But, they said, Yermak ended up bumping into Rubio, who also serves as acting national security adviser, in the White House.

The Ukrainian official posted a photo of the encounter on X, stating that the two discussed the situation on the battlefield and Ukraine's urgent need for air defense.

Trump's Chief of Staff Susie Wiles kept Yermak waiting in the White House before canceling, the first person familiar with the visit said, while Vice President JD Vance's office never responded to a request for a meeting.

The White House, the State Department and the vice president's office did not respond to requests for comment for this story.

Oleksiy Tkachuk, a spokesperson for Yermak, pushed back against the way the trip was described to POLITICO and said that Yermak met with Rubio in his office at the White House and that a meeting with Wiles went ahead as planned but was shorter than initially expected.

A White House official said that Wiles did not meet with Yermak during his June visit.

Tkachuk said that the principal objective of the trip, in which Yermak was accompanied by a delegation of senior Ukrainian officials, was to conduct a high-level closed briefing for members of the U.S. Senate about the state of the war and the humanitarian situation in Ukraine and to discuss the imposition of further sanctions on Russia.

People familiar with Kyiv's relationship with its most important partner characterized Yermak's interactions with both administrations as tense and difficult. They said that Yermak, a former movie producer, still struggles to navigate the corridors of power in Washington almost six years since he rose to become Zelenskyy's closest aide.

"He thought, for example, that the critical minerals agreement was so important for Trump that it would gain Ukraine the security guarantees in exchange for it," said a second person familiar with the trip, referring to a joint investment fund that is expected to give the U.S. access to Ukraine's vast mineral deposits. The person described the notion as "ludicrous."

Speaking to allies in private, Yermak has accused Trump administration officials of being Russian assets, according to the first person familiar with the visit, including Trump's Middle East envoy Steve Witkoff, who has met with Putin four times as Trump seeks to cajole Moscow to the negotiating table.

People familiar with the U.S.-Ukraine relationship and Kyiv's backers in Washington fear that the friction wrought by Yermak could quickly spread to undermine his country's standing with its most vital partner.

"There is a serious mistrust with the Zelenskyy administration at this moment. Kyiv's inability to understand U.S. political dynamics is having a caustic effect," said Ron Wahid, chair of the strategic intelligence firm Arcanum Global. He has served as an unofficial adviser to the Ukraine peace talks.

"Zelenskyy needs to make an earnest effort to reset the relationship, and this will not happen by haphazard trips to Washington without any real agenda," Wahid said.

Yermak's visit wasn't entirely fruitless. He met with lawmakers on Capitol Hill as well as Trump's special envoy to Ukraine, General Keith Kellogg. He also met with Deputy Secretary of State Christopher Landau.

The person familiar with Yermak's interactions with the Trump administration said that they were told that Yermak was "uncharacteristically cooperative and helpful" during the visit.

Nonetheless, Yermak was "extremely frustrated," with the results, according to the first person informed of the visit.

The visit was "a disaster from the Ukrainian perspective," said the second person familiar with the trip, who described Yermak as an "existential liability" for Ukraine.

People familiar with Zelenskyy's relationship with Yermak characterized it as a co-dependency. Some have said they fear that the Ukrainian leader will not be persuaded to curb Yermak's influence.

The future of U.S. assistance to Ukraine has been thrown into question since the reelection of Trump, who has shown a clear preference for working with world leaders that can flatter and fête him.

A person familiar with the administration's thinking described Yermak as acting as if Ukraine was at the "center of the world," adding "it has already affected the relationship."

Trump "always talks about how their words and actions aren't helpful," the person said.

David Arakhamia, a Ukrainian lawmaker and chair of Zelenskyy's Servant of the People party in the Ukrainian parliament, defended Yermak's recent trip to Washington, describing it as a success.

He characterized Yermak as "essential, not just because he works closely with the president, but because of his contacts, skills and diplomatic experience."

The Trump administration has struggled to broker an end to the war in Ukraine, which is still raging more than three years since Russia launched its full-scale invasion.

Trump has put more pressure on Ukraine than Russia to come to the negotiating table, temporarily cutting off military aid and intelligence supportin March following a dramatic showdown with Zelenskyy in the Oval Office in February.

Zelenskyy also at times frustrated the Biden administration with increasing demands for military aid. On at least one occasion, former President Joe Biden is reported to have lost his temper with Zelenskyy, urging him to show a little more gratitude.

The former senior Biden administration official described the relationship with Zelenskyy's lieutenant as "difficult," adding that Yermak didn't understand the finer points of diplomacy.

Yermak is known to tightly control access to the Ukrainian president, multiple people familiar with the relationship said. During the Biden administration, officials worried about Yermak filtering Zelenskyy's messages to them, and vice versa.

But the more sympathetic Biden White House was prepared to go out of its way to work more with Yermak and even to help him to define what he should be asking of Washington and what arguments to make, according to a former Ukrainian cabinet minister.

Nonetheless, there were frustrations with Yermak, and former Secretary of State Antony Blinken — as well as the former U.S. ambassador to Kyiv, Bridget Brink — asked more than once for Yermak to not always be physically present when they sat down with the Ukrainian president.

A spokesperson for Brink denied that she had ever requested Yermak be excluded from meetings. The spokesperson noted that U.S. officials do not determine who, from a foreign government, gets to attend a meeting. A spokesperson for Blinken did not immediately respond to a request for comment.

Their requests were vehemently rejected by Zelenskyy, the former minister added, and confirmed to POLITICO by a former Ukrainian security official.

Yermak's behavior may only embolden voices in the Republican party and Trump allies who are keen to see an end to U.S. support for Ukraine, the second person familiar with the visit argued.

"All the people here who want to withdraw and abandon Ukraine are thrilled to have Yermak around," the person said.

***

Вашингтон мав це з Андрієм Єрмаком

Головний помічник президента України, можливо, відкине порядок денний Києва з американськими чиновниками.

Андрій Єрмак, керівник Офісу Президента України, виступає під час прес-конференції в Посольстві України у Вашингтоні 4 червня 2025 року. | Хосе Луїс Магана/AP

By **AMY MACKINNON** and JAMIE DETTMER

06/19/2025 11:45 AM EDT

На тлі енергійних політичних битв, які охопили Вашингтон за Україну, є один рідкісний момент двопартійного консенсусу: всі мали це з Андрієм Єрмаком, начальником штабу президента України Володимира Зеленського.

Друга найвпливовіша людина в Україні, Єрмак був особливо неприємним співрозмовником для адміністрації Трампа, за словами 10 людей, знайомих з його взаємодією.

Єрмак регулярно їздив до Вашингтона після повномасштабного російського вторгнення в Україну в 2022 році і виступав посередником президента України. Але багато хто у Вашингтоні виявили, що Єрмак не поінформований про політику США, абразивний і надмірно вимогливий до американських чиновників - і, як правило, нездатний орієнтуватися у внутрішній роботі вашингтонського істеблішменту на Капітолійському пагорбі. Деякі також побоюються, що він не точно передав позиції США керівництву в Україні.

POLITICO поспілкувався з 14 людьми для цієї історії, включаючи помічників Конгресу, колишніх американських та українських чиновників та інших, хто поінформував про взаємодію Єрмака у Вашингтоні. Більшості опитаних було надано анонімність, щоб відверто говорити про чутливі дипломатичні питання.

Один з людей, знайомих із взаємодією Єрмака з адміністрацією Трампа, описав його як "двопартійного подразника".

Поведінка Єрмака, як багато хто побоюється, все більше загрожує і без того важким відносинам між Україною та адміністрацією Трампа в критичний момент, коли Київ покладається на підтримку США для захисту від триваючих нападів Росії. Президент Дональд Трамп значною мірою з шановгою ставився до президента Росії Володимира Путіна, оскільки він прагнув підштовхнути Україну до мирних переговорів з Москвою.

Єрмак заявив у заяві, наданій його прес-секретарем, що він робить все можливе для захисту суверенітету та безпеки України.

"Якщо це означає, що інші вважатимуться "складним" - так і буде. Я чекатиму ще багато годин біля будь-яких дверей, якщо це допоможе моїй країні та місії мого президента", - сказав він. "У мене немає амбіцій повністю зрозуміти, як працює американська політика - я приходжу говорити про країну, яку знаю найкраще: Україну".

Зеленський пропустив заплановану зустріч з Трампом на G7 цього тижня, оскільки президент США рано покинув саміт, посилаючись на ескалацію напруженості на Близькому Сході.

Досі незрозуміло, чи отримає Зеленський ще один шанс зустрітися з Трампом на саміті НАТО наступного тижня. Очікується, що тяжке становище України буде менш помітним на зустрічі оборонного альянсу порівняно з останніми роками, оскільки лідери альянсу прагнуть уникнути вибуху з Трампом.

Чиновники адміністрації Байдена також були розчаровані Єрмаком, але вони значною мірою змогли розділити своє розбурення, враховуючи актуальність війни та ключову роль Вашингтона у зміцненні оборони Києва від російського натиску, за словами колишнього високопоставленого чиновника адміністрації Байдена та трьох інших людей, знайомих з американсько-українськими відносинами на той час.

Адміністрація Трампа не відчуває себе настільки пристосовною.

Під час поїздки до Вашингтона в останню хвилину на початку червня Єрмак намагався забезпечити зустрічі з високопоставленими чиновниками адміністрації Трампа, за словами п'яти людей, знайомих з візитом, деякі з яких мали безпосередні знання про проблеми планування.

Помічник Зеленського прийшов без чіткого порядку денного, і відгуки тих, з ким він зустрічався, були "ми не знаємо, чому він тут", - сказав один з людей, знайомих з візитом.

Зустріч між Єрмаком та державним секретарем Марко Рубіо була скасована в останню хвилину, сказала особа.

Але, за їхніми словами, Єрмак в кінцевому підсумку натрапив на Рубіо, який також є виконуючим обов'язки радника з національної безпеки, у Білому домі.

Український чиновник опублікував фотографію зустрічі на X, заявивши, що вони обговорили ситуацію на полі бою та нагальну потребу України в протиповітряній обороні.

Начальник штабу Трампа Сьюзі Вайлс змусила Єрмака чекати в Білому домі, перш ніж скасувати, сказала перша людина, знайома з візитом, тоді як офіс віце-президента Джей Ді Венса ніколи не відповідав на прохання про зустріч.

Білий дім, Державний департамент та офіс віце-президента не відповіли на запити про коментар до цієї історії.

Олексій Ткачук, прес-секретар Єрмака, відштовхнувся від того, як поїздка була описана POLITICO, і сказав, що Єрмак зустрівся з Рубіо в його офісі в Білому домі і що зустріч з Вайлсом пройшла, як і планувалося, але була коротшою, ніж очікувалося спочатку.

Чиновник Білого дому сказав, що Вайлз не зустрічався з Єрмаком під час свого червневого візиту.

Ткачук сказав, що головною метою поїздки, в якій Єрмака супроводжувала делегація високопоставлених українських чиновників, було проведення закритого брифінгу високого рівня для членів США. Сенат про стан війни та гуманітарну ситуацію в Україні та обговорити введення подальших санкцій проти Росії.

Люди, знайомі з відносинами Києва з його найважливішим партнером, охарактеризували взаємодію Єрмака з обома адміністраціями як напружену та складну. Вони сказали, що Єрмак, колишній кінопродюсер, все ще намагається орієнтуватися в коридорах влади у Вашингтоні майже шість років з тих пір, як він піднявся, щоб стати найближчим помічником Зеленського.

"Він думав, наприклад, що угода про критичні корисні копалини була настільки важливою для Трампа, що вона дасть Україні гарантії безпеки в обмін на це", - сказала друга людина, знайома з поїздкою, маючи на увазі спільний інвестиційний фонд, який, як очікується, надасть США доступ до величезних родовищ корисних копалин в Україні. Людина описала це поняття як "безсміх".

Розмовляючи з союзниками приватно, Єрмак **звинуватив чиновників адміністрації Трампа в тому, що вони є російськими активами**, за словами першої особи, знайомої з візитом, включаючи близькосхідного посланника Трампа Стіва Віткоффа, який чотири рази зустрічався з Путіним, коли Трамп прагне змусити Москву до столу переговорів.

Люди, знайомі з американсько-українськими відносинами, та київські прихили у Вашингтоні побоюються, що тертя, спричинене Єрмаком, може швидко поширитися, щоб підірвати становище його країни з її найважливішим партнером.

"На даний момент існує серйозна недовіра до адміністрації Зеленського. Нездатність Києва зрозуміти політичну динаміку США має їдкий ефект", - сказав Рон Вахід, голова стратегічної розвідувальної фірми Arcanum Global. Він був неофіційним радником мирних переговорів в Україні.

"Зеленський повинен докласти серйозних зусиль, щоб скинути відносини, і цього не станеться випадковими поїздками до Вашингтона без будь-якого реального порядку денного", - сказав Вахід.

Візит Єрмака був не зовсім безплідним. Він зустрівся з законодавцями на Капітолійському пагорбі, а також зі спеціальним посланником Трампа в Україні генералом Кітом Келлоггом. Він також зустрівся з заступником держсекретаря Крістофером Ландау.

Людина, знайома з взаємодією Єрмака з адміністрацією Трампа, сказала, що їм сказали, що Єрмак "нехарактерно співпрацював і був корисним" під час візиту.

Тим не менш, Єрмак був "надзвичайно розчарований" результатами, за словами першої особи, проінформованої про візит.

Візит був "катастрофою з української точки зору", - сказала друга людина, знайома з поїздкою, яка описала Єрмак як "екзистенційну відповідальність" для України.

Люди, знайомі з відносинами Зеленського з Єрмаком, охарактеризували їх як співзалежність. Деякі заявили, що побоюються, що українського лідера не переконають приборкати вплив Єрмака.

Майбутнє допомоги США Україні було поставлено під сумнів з моменту переобрання Трампа, який продемонстрував чітку перевагу співпраці зі світовими лідерами, які можуть йому лестити і вшанувати.

Людина, знайома з мисленням адміністрації, описала Єрмака як так, ніби Україна знаходиться в "центрі світу", додавши, що "це вже вплинуло на відносини".

Трамп "завжди говорить про те, що їхні слова та дії не допомагають", - сказала людина.

Давид Арахамія, український законодавець і голова партії Зеленського "Слуга народу" в українському парламенті, захищав нещодавню поїздку Єрмака до Вашингтона, назвавши її успіхом.

Він охарактеризував Єрмака як "важливого, не лише тому, що він тісно співпрацює з президентом, але й через його контакти, навички та дипломатичний досвід".

Адміністрація Трампа намагалася за посередництвом покласти край війні в Україні, яка все ще вирує більше трьох років з тих пір, як Росія розпочала своє повномасштабне вторгнення.

Трамп чинив більший тиск на Україну, ніж на Росію, щоб вона прийшла за стіл переговорів, тимчасово відрізавши військову допомогу та розвідувальну підтримку в березні після драматичного протистояння з Зеленським в Овальному кабінеті в лютому.

Зеленський також часом розчаровував адміністрацію Байдена зростаючими вимогами на військову допомогу. Принаймні одного разу колишній президент Джо Байден, як повідомляється, втратив самовладання з Зеленським, закликаючи його проявити трохи більше вдячності.

Колишній високопоставлений чиновник адміністрації Байдена описав відносини з лейтенантом Зеленського як "важкі", додавши, що Єрмак не розуміє тонких моментів дипломатії.

Відомо, що Єрмак жорстко контролює доступ до українського президента, заявили кілька людей, знайомих із відносинами. Під час адміністрації Байдена чиновники турбувалися про те, що Єрмак фільтрує повідомлення Зеленського до них, і навпаки.

Але більш співчутливий Білий дім Байдена був готовий піти зі свого шляху, щоб більше працювати з Єрмаком і навіть допомогти йому визначити, що він повинен просити від Вашингтона і які аргументи навести, за словами колишнього міністра кабінету міністрів України.

Тим не менш, були розчарування в Єрмаку, і колишній держсекретар Ентоні Блінкен - а також колишній посол США в Києві Бріджит Брінк - не раз просив, щоб Єрмак не завжди був фізично присутній, коли вони сідали з президентом України.

Прес-секретар Брінк заперечила, що вона коли-небудь просила виключити Єрмака з зустрічей. Прес-секретар зазначив, що американські чиновники не визначають, хто з іноземного уряду може бути присутнім на зустрічі. Прес-секретар Blinken не відразу відповів на прохання про коментар.

Їхні прохання були рішуче відхилені Зеленським, додав колишній міністр, і підтвердив POLITICO колишнім українським службовцем служби безпеки.

Поведінка Єрмака може лише підбадьорити голоси в Республіканській партії та союзниках Трампа, які прагнуть побачити кінець підтримки США для України, стверджувала друга людина, знайома з візитом.

"Всі люди тут, які хочуть піти і покинути Україну, в захваті від того, що Єрмак поруч", - сказала людина.

***

№ 990-2

Єрмак, Зеленський і зобов'язання Америки перед Україною

ВІВТОРОК, 08 ЛИПНЯ 2025, 12:14

СТІВ КОРТЕС, старший радник Дональда Трампа (2016, 2020)

Президент України Володимир Зеленський залишається досить популярним у Сполучених Штатах, хоча рівень його підтримки різко знизився порівняно з надзвичайно високим, який він мав ще два роки тому.

Тут, по той бік Атлантики – у США – що більше здається, що скептицизм щодо ***Зеленського*** значною мірою випливає з росту невдоволення та сумнівів щодо впливового керівника Офісу Президента – Андрія ***Єрмака***.

Хоча Єрмак ще не дуже відомий у Сполучених Штатах, **для тих, хто добре знає *масштаб його влади* й тактику, *ризики для репутації* зростають – як для самого Зеленського, так і для України в цілому.**

Нещодавно американське видання *Politico* опублікувало різку критичну статтю про ***Єрмака*** під назвою "З Вашингтона досить Андрія Єрмака".

Не менш різкою був і підзаголовок статті: "Головний помічник президента України затримує реалізацію планів Києва щодо співпраці з американськими урядовцями".

Washington has had it with Andriy Yermak

The top aide to Ukraine's president may be setting back Kyiv's agenda with U.S. officials.

Andriy Yermak, head of the Office of the President of Ukraine, speaks during a news conference at the Ukrainian Embassy in Washington on June 4, 2025. | Jose Luis Magana/AP

By **AMY MACKINNON** and JAMIE DETTMER
06/19/2025 11:45 AM EDT

Така заява від Politico майже здається неймовірною для тих із нас, хто працює на найвищих щаблях американських медіа й політики.

Чому?

Ну, тому що *Politico* як платформа в цілому дуже позитивно висвітлює діяльність Зеленського.

Насправді, *Politico*, яким володіє німецька компанія, майже завжди є надзвичайно надійним інструментом зв'язків з громадськістю американської правлячої еліти, тобто підтримує корпоративні інтереси, а також нібито мудру зовнішню політику Вашингтона.

У цьому сенсі *Politico* неухильно просуває все більшу залученість США у війні в Україні.

Для виборців у Штатах, які поділяють принципи політики "Америка перш за все", що її представляють президент Трамп і віцепрезидент Венс, є дивовижним сам факт того, що

> — навіть упереджене медіа, таке як Politico, раптом так відкрито виступило проти Єрмака, якого у США часто вважають фактичним ***"співпрезидентом" Зеленського***.

Найбільш проблематичним питанням щодо Єрмака є постійні, ***обґрунтовані твердження про системну корупцію***, яка, здається, завжди оточує цього впливового політика Києва.

Наприклад,

> — коли українські правоохоронні органи розслідували корупційні дії віцепрем'єра Олексія ***Чернишова***, то вони мали достовірні докази того, що він "завдав державі збитків на понад 1 мільярд гривень через схему заниження вартості землі".
>
> ***НАБУ*** навіть рекомендувало усунути ***Чернишова*** з ключової урядової посади та вимагало від нього внести велику заставу на час слідства. Однак ***Єрмак*** відмовився звільнити цього скандального чиновника, який продовжує працювати під тінню підозри.

В американців подібні заголовки викликають обурення.

> — Попри те, що Сполучені Штати мають найбагатшу й найбільшу економіку у світі, державний борг там досяг рівня справжньої кризи.

Наразі більшість громадян Америки з робітничого класу регулярно повідомляють про великі труднощі з оплатою своїх особистих рахунків. Відтак, ідея надсилати величезні суми коштів і техніки через океан до України не знаходить широкої підтримки серед звичайних американців – особливо якщо отримувачів такої допомоги підозрюють у корупції.

Окрім постійних звинувачень у корупції, саме Єрмак став вирішальним чинником у звільненні героїчного генерала, який очолював оборону України з 2022 по 2024 рік, – генерала Валерія ***Залужного***.

> — ***Єрмак*** відсторонив людину, яка користувалася надзвичайною повагою і яку настільки впевнено вважали не пов'язаною з корупцією, що генерал ***Залужний*** мав неймовірний рівень підтримки у 92% згідно з масштабним опитуванням громадян України. Відтак, на тлі численних підозр навколо Єрмака, не дивно, що Залужний упевнено випереджає

Зеленського у потенційній президентській гонці (згідно з даними опитування, проведеного на початку цього року).

Тож як Америка може довіряти уряду, який звільняє Залужного, але залишає Чернишова?

Повертаючись до США, ставлення американців до Зеленського в основному розділилася за партійними лініями.

1) — Демократи підтримують майже необмежене надання допомоги Зеленському, тоді як

2) — виборці-республіканці дотримуються обережнішої політики та закликають Вашингтон зосередитися на внутрішніх проблемах США.

Однак у випадку з Єрмаком обидві сторони фактично сходяться в тому, що вважають його "надокучливим для обох партій" – фігурою, яка майже магічно об'єднує американців, які зазвичай сперечаються між собою.

У дивному сенсі, я думаю, ми, американці, повинні подякувати Андрію за те, що він забезпечив нам необхідні моменти єдності! Бо маємо винятковий випадок двопартійної згоди: **нашу глибоку недовіру і неприязнь до цього корумпованого персонажа – Єрмака**.

Але якщо залишити жарти осторонь, то питання оборони України є надзвичайно серйозним і вимагає підходу, який здатен заручитися довірою всіх американців незалежно від партійної приналежності.

Це питання набуває ще більшої гостроти на тлі посилення атак як з боку Росії, так і з боку України протягом останніх тижнів.

Саме тому, **як ніколи раніше, добропорядні громадяни України заслуговують на таких лідерів, які зможуть забезпечити повноцінну підтримку з боку Сполучених Штатів** – як у вигляді зброї, так і фінансів – і водночас активно шукатимуть дієве рішення миру, на який погодяться як Москва, так і Київ.

З американського погляду очевидно:

— **Сполучені Штати можуть залишатися найважливішим і найнадійнішим союзником України лише за тієї умови, що уряд у Києві буде гідним довіри, прозорим і переконливим**. Жертви українського народу надихнули весь світ, а звичайні українці щодня ризикують життям у справді героїчній боротьбі за свою країну.

Внесок Америки також є вагомим, особливо у фінансовій сфері та в обміні розвідданими. Мужні українці, озброєні американською зброєю і підкріплені

безпрецедентними розвідувальними та технологічними можливостями США, зуміли дати відсіч значно більшій армії та державі.

Щоб це партнерство продовжувалося, системна корупція просто не може тривати, а такі *ненадійні маніпулятори за лаштунками*, як Андрій *Єрмак*, не повинні залишатися на вершинах української влади.

Стів Кортес

– президент Ліги американських працівників і головний політичний радник організації Catholic Vote.

Був старшим радником Дональда Трампа (2016, 2020) та Джей Ді Венса (2022), політичний коментатор на Fox News і CNN.

***

№ 991

Boris Davidenko
7 мин. ·

2025-07-12

Безжальний ідіотизм українського авторитаризму.
В історії з обшуком і підозрою Шабуніну дивує показова невчасність і незлагодженість репресивних дій.

1. Навіщо було переводити Віталія в інший підрозділ, ближче до ЛБЗ, за кілька днів до вчорашнього цирку? Щоб що? Щоб вручити вже справжню жертву режиму?
2. Таймінг — ідеально херовий. Обшуки у Кубракова (який в очах європейців — ого-го реформатор) і у Шабуніна — це настільки жирнючий знак оклику, що всі розмови й обіцянки українського десанту в Римі можна зливати в унітаз.

Моє пояснення цього ідіотизму: перегони ДБР і МОУ-Генштабу в намаганні вирішити «проблему Шабуніна» за вказівкою або принаймні зі згоди ОП.
Топ питання - навіщо взагалі намагатися судити найвідомішого антикорупційного активіста за умовний перехід вулиці на червоне світло? Це ж з усіх боків невигідно, в першу чергу — ОП: партнери, опозиція, волонтери, військові, антикорупційні активісти — усі ж проти, усі ж розуміють, що це політична дичина.

***

№ 992

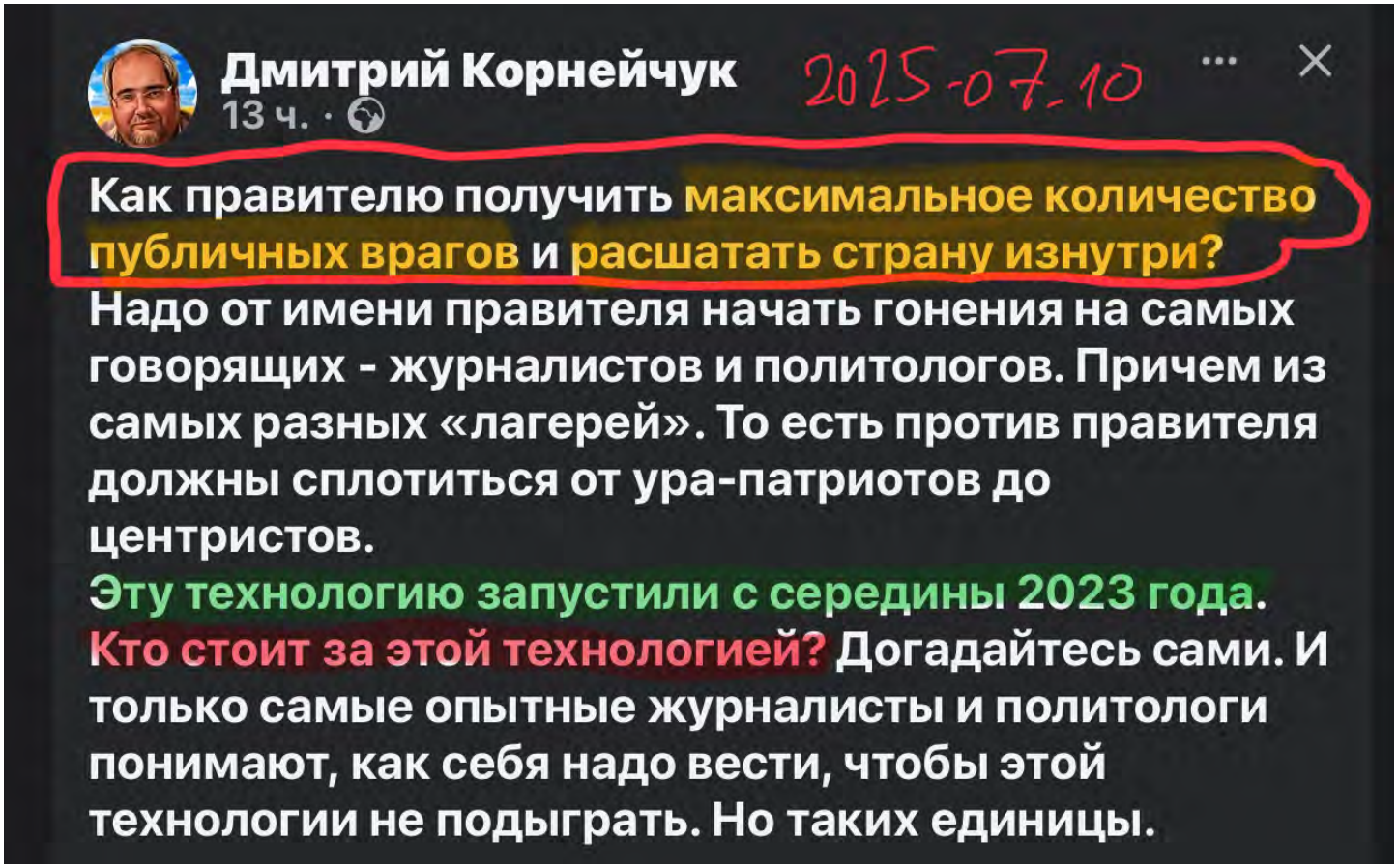
Дмитрий Корнейчук
13 ч. ·
2025-07-10
Как правителю получить максимальное количество публичных врагов и расшатать страну изнутри?
Надо от имени правителя начать гонения на самых говорящих - журналистов и политологов. Причем из самых разных «лагерей». То есть против правителя должны сплотиться от ура-патриотов до центристов.
Эту технологию запустили с середины 2023 года.
Кто стоит за этой технологией? Догадайтесь сами. И только самые опытные журналисты и политологи понимают, как себя надо вести, чтобы этой технологии не подыграть. Но таких единицы.

***

№ 993

Vlad Sydorenko
52 мин. ·

2025-07-12

Что-то происходит. Есть интересные признаки, которыми хочу с вами поделиться.

Безусловно, в этом случае доказать ничего не могу, потому назову это словом — конспирология.

Будем идти по фактам, которые я соединю в последовательность и сделаем вывод.

А возможно, это и вас натолкнет на какие-то рассуждения, собственные умозаключения. Которыми можете поделиться в комментариях.

1. Советник Дональда Трампа, генерал Келлог едет в Киев, где должен провести неделю.

Очевидно, такой длительной срок пребывания говорит о том, что генерал Келлог будет что-то «регулировать» в режиме реального времени, в оперативном порядке.

Более того, генерал Келлог имеет право и опцию донесения до украинского руководства «специфических» аргументов, которые уже были однажды продемонстрированы в специальных папках.

О чем вы напомнить себе, перейдя по ссылке, если забыли.

Стив Уиткофф пропал с первых полос. В публичность выведены Марко Рубио и Сергей Лавров.

Стив Уткофф — скорее из ряда подковерной, непубличной дипломатии. Марко Рубио — госсекретарь США, а Сергей Лавров — глава МИД.

Это значит, что процесс выведен на высший государственный уровень. Если бы было все очень туго и плохо, никто бы не показывал нам шоу на камеры этих двух людей в Куала-Лумпуре, которое обсасывают уже пару дней все газеты.

Если процесс выведен на такой уровень, да еще и публичным шоу для людей — что-то есть. Тем более, после чего едет (!) на неделю в Киев генерал Келлог (смотри пункт 1).

2. В Верховную Раду внесены изменения в избирательный кодекс. Заговорили о возможности выборов в «специфических» условиях.

В авторах этих изменений много членов фракции «Батькивщина». Однако, я бы обратил внимание, что там фигурирует спикер — Руслан Стефанчук.

Это похоже на политическое прикрытие, ведь Офис и «слуги» такую инициативу сами внести не могут по политическим причинам.

Но, чтобы в таком конструкции оказался Стефанчук сам по себе, без разрешения ОФиса — невозможно, по его заводским установкам.

Это похоже на некий компромисс со стороны Банковой в сторону условного Вашингтона, под политическим прикрытием Юлии Тимошенко, которая понятна и постоянно работает с лоббистами в США.

3. Широкая медиа-кампания против НАБУ/САП в последнюю неделю. Арест Виталия Шабунина.

Зачистка внутри Украины некоего, ощутимого сегмента.

Если продолжится тишина со стороны Вашингтона, ведь, это детище демократов, я бы допустил, что это некий компромисс в сторону Киева.

Разгром этих глобалистских институтов и активистов могут быть интересными и Дональду Трампу, ведь, впереди приближаются промежуточные выборы, а в этой теме есть карты, в контексте разных набу и их активистов, карты можно разыграть в контексте.

To make a long story short — что-то происходит. И с понедельника начнется.

✈️

Есть еще факторы и признаки, но они более мелкие.

***

№ 994

Рубрика «Накануне»

2025-07-14

Копытько

Разные лица своими заявлениями «подняли ожидания до небес».

Пересчитаем и запишем.

1. На следующей неделе осень станет ближе, чем весна, пройдём середину лета.

Состоятся некие изменения «управленческой структуры», анонсированные президентом Зеленским.

В этом контексте интересен такой сюжет.

30 июня Кабинет Министров подал в Парламент ***законопроект № 13439*** о внесении изменений в Госбюджет на 2025 г. Традиционная рутинная мера по итогам первого полугодия. Цель - увеличить расходную часть на **397,5 млрд грн**. для финансирования обороны. Всё предсказуемо и планово. Но.

8 июля профильный комитет по главе с Роксоланой ***Пидласой***, рассмотрев этот документ, рекомендовал проголосовать его не за основу и в целом, чтобы принять в один клик. А только в первом чтении. Якобы для согласования с другими инициативами, доработки, и вот тогда – в целом. И что вы думаете?

9 июля два народных депутата – Давид ***Арахамия***, глава фракции СН, и упомянутая ***Пидласа*** – регистрируют ***законопроект № 13439-1***. Тоже о внесении изменений в госбюджет. И тоже предлагают увеличить расходную часть на **397,5 млрд грн**. В пояснительной записке прямо указано: формально это альтернативный законопроект к документу Кабмина, но содержание идентичное, мы в нём переставили буквально пару запятых.

В чём подвох? Да особо ни в чём. Это *процедурный финт*.

Если я правильно понимаю, логика в следующем.

В случае

1) — отставки премьер-министра (и автоматически - всего Кабмина) была бы необходимость отозвать проект изменений в бюджет, ещё раз

прогнать его по процедуре в Кабмине, заменить фамилии и снова внести. Т.е., потерять неделю-дней десять. Плюс это необходимость ещё раз собирать депутатов, которые уже навострили лыжи из Киева.

Поэтому

2) — внесён альтернативный законопроект, позволяющий даже в случае отставки Кабмина проголосовать «доработанный» комитетом проект бюджета безотлагательно.

Т.о., **создана техническая возможность для смены премьер-министра**.

Подчёркиваю

– пока это техническая возможность и своего рода страховка.

Какие решения будут приняты – мы увидим.

Ведь эта история стара как мир:

— слухи о кадровых перестановках, тем более «когда всё решено» – это ещё и способ посмотреть на поведение разных лиц.

— Вдруг кто-то начнёт ёрзать и наделает ошибок.

2. На этом фоне состоялся интересный *пинг-понг* между США и Россией.

По легенде на встрече в Малайзии 10 июля глава МИД РФ Сергей ***Лавров*** передал госсекретарю США Марко ***Рубио*** видение некого «нового подхода» к достижению мира. Примерно в это же время Россия наносила очередной удар по украинским городам и убивала людей.

Рубио сходу выразил скепсис, но сказал, что доложит начальству.

— Судя по дальнейшим заявлениям из Вашингтона, ура там не закричали. По всей видимости, «новый подход» был перепевкой российского ультиматума.

После чего начался вал заявлений, что «Трамп исполнит в отношении РФ нечто чудовищное»:

— Затопит Украину оружием, задушит Москву санкциями, отнимет все активы за рубежом и вообще. О чём мы должны услышать 14 июля.

Ранее первый зам главы МИД Украины Сергей Кислица заявил, что переговоры в Стамбуле себя исчерпали, если Путин не изменит мандат своих бродячих клоунов во главе с Мединским. У которых нет никаких полномочий.

3. ***Путин* всю прошлую неделю официально находился в Москве и проводил одну встречу за другой.

— Возможно, это была дополнительная форма контроля после опутанного слухами «самоубийства» министра транспорта, выпадения из окна топ-менеджера Транснефти и других нервных моментов.

Сегодня вечером в эфире у главпропагандиста Соловьёва показали очередные нарезки из интервью с Путиным, снятые ещё в марте и планировавшиеся к показу в мае.

Однако тогда пасьянс не сложился, и вот теперь Путин опять через запись сказал, что Россия не хотела доводить до нынешней ситуации, это всё следствие происков коварного запада, который не услышал Путина в Мюнхене-2007.

Акцент его слов: Россия либо будет независимой и суверенной, либо её не будет! Поэтому, мол, услышьте, пока не поздно, Москва готова разговаривать.

Лавров тем временем посетил КНДР и уже прилетел в Китай, где 15 июля состоится встреча министров иностранных дел ШОС. Очень похоже на инвентаризацию настроений союзников и партнёров на фоне ужесточения риторики США.

Итого, практически синхронно:

(1) Трамп встретится с Рютте в Вашингтоне и что-то заявит, чем обозначит позицию НАТО, ЕС и условного клуба «Рамштайн» (очередная встреча состоится примерно через неделю);

(2) Всё это время в Киеве по плану будет находиться генерал Кит ***Келлог***;

(3) ЕС обещает 14 июля согласовать 18-й пакет санкций;

(4) Лаврову тем временем разъяснят, говорил ли что-то Ван И в Европе, что имелось ввиду и т.д.

Очень похоже на расстановку перед очередным раундом.

Которая может иметь два продолжения:

(1) Первое. Случится обмен какими-то громкими словами, а потом … внезапно начнутся каникулы. Практическое исполнение будет подвешено. Это будет означать, что США снова «услышали» Путина и дали ему время понаступать до осени, а сами будут разбираться с тарифами и другими проблемами.

(2) Второе. За громкими словами к августу начнутся чувствительные поставки оружия. Даст его Трамп сам или продаст – не имеет значения.

Это будет уже не продолжение линии Байдена, а вовлечение самого Трампа.

4. В пользу более агрессивных действий Трампа может сыграть внутренняя повестка.

А именно

– обострение вокруг «педофильского дела» «самоубившегося» в 2019 г. инвестбанкира Джеффри Эпштейна.

Сейчас под давлением находится генпрокурор Пэм Бонди, а СМИ распускают слухи о якобы готовности уйти в отставку главы ФБР по причине разногласий с генпрокурором в этом деле. Публика требует обнародования «файлов Эпштейна», в которых по легенде фигурируют влиятельные лица, сексуально эксплуатировавшие несовершеннолетних.

Трамп лично отбивается от нападок, пытается замять историю, называя её «фальшивкой демократов». Хотя во время выборов обещал обнародовать все материалы. Вчера ему об этом в очередной раз напомнил Маск.

Самое время кого-то бомбить.

Поэтому не будем спешить.

(1) Если шумиха в США начнёт утихать, может понизиться и общий градус риторики, что позволит Путину пропетлять искомые две недели и перебросить мостик в осень без серьёзных последствий.

(2) Если же скандал разгорится больше, вполне реально получить и отстатки финансирования от Байдена (более 3,5 ярдов), и какое-то иное яркое содействие.

5. По случаю Дня взятия Бастилии к нации (перед военнослужащими) обратился президент Макрон. Он традиционно заявил, что планета в опасности, момент переломный, но французы не дрогнут.

В понедельник будет опубликован «Национальный стратегический обзор» Франции — документ, где анализируется обстановка в сфере обороны и безопасности, как на национальном, так и на международном уровне, определяются стратегические и оперативные задачи на ближайшие годы.

Также Макрон объявил о «беспрецедентном» увеличении оборонного бюджета:

3,5 миллиарда евро дополнительно в 2026 году и еще 3 миллиарда в 2027 году, когда бюджет составит 64 ярда, что вдвое больше, чем в 2017 г. Ранее удвоение военного бюджета планировали к 2030 г.

Макрон традиционно выступает хорошо, но к этому все уже привыкли. В этот раз он даже Россию как-то не особо пинал, было стерильно. За прошлое обращение (в марте 2025 г.) его оперативно обругал российский МИД.

В итоге основной сигнал:

— призыв к парламенту оперативно принять бюджет на 2026 г., чтобы успели выделить деньги на оборону. Чистая бюрократия с французским шармом.

Пикантность в том, что Франция пыталась сокращать госрасходы, а теперь нужно увеличивать, и не на социалку, а на войну.

Требуется немного размять общественное мнение.

1) — С этой целью 11 июля начальник Генштаба французской армии генерал Тьерри Бюркар заявил, что Россия гибридно атакует Францию, что Кремль хочет развалить НАТО, а Францию считает главной целью в Европе!

В общем, публично нагнал страху.

2) — Ранее французов публично запугивал министр обороны Себастьен Лекорню рассказами об ужасном состоянии флота, дефиците боеприпасов во время боевого дежурства в условиях мельтешения российских подлодок.

В целом, подобные заявления сейчас звучат во многих странах Европы, ибо, как и у нас, идёт бюджетный процесс.

Так что надо помнить:

— между железобетонными обещаниями и фактическими поставками может пройти время.

— Основные решения по 2026 году будут осенью, они сейчас формируются. Надо пройти август.

***

№ 995

О Меланье, ПВО приносящей

2025-07-15

Копытько

Закрутились колёсики предотпускной активности, смотрим на проявления.

1. Диалог Трампа с Рютте имеет две составляющие, которые стоит разобрать отдельно: собственно брифинг в овальном кабинете и последствия заявлений Трампа.

Хочу отметить поведение ***Рютте***. Прям очень хорошо. Рютте – чемпион мира по компромиссам, 14-летний опыт во главе правительства Нидерландов дорогого стоит.

Он умело сочетал восхваление планетарного лидерства и многомудрости Трампа с чёткими акцентами по войне. Именно он подчеркнул, что Россия обстреливает ракетами и дронами не военные цели, а мирные города. Также он выпятил момент, что РФ с января 2025 г. потеряла 100 тыс. солдат убитыми.

Это важные напоминания для мировой аудитории.

Ещё Рютте удачно ввернул тезис, что США и Европа надавили на Украину, Украина отправила на переговоры в Стамбул делегацию высокого уровня, а Путин послал какого-то шлёпера, «этого историка», вещавшего о прошлом России с 1250 г. (что в деталях совпадает с утверждением замглавы МИД Украины Сергея Кислицы: Путин должен изменить мандат делегации РФ, иначе встречи себя исчерпали). Общая коннотация – Украина храбро воюет, но хочет мира, а Путин ведёт себя несерьёзно и хочет убивать людей.

Рютте попал в точку (по «историку» - это двойной троллинг, ибо Рютте по образованию тоже историк). Именно «наезд» на подход Путина к переговорам больше всего возбудил Россию. Сразу же после общения генсека НАТО с Трампом в эфир ворвалась Мария Захарова, пытаясь защитить поруганного Мединского. Она назвала руководителя НАТО безграмотным и пыталась уязвить украинскую делегацию тем, что министр обороны Украины Рустем Умеров не служил в армии. Нюанс в том, что министр обороны РФ Андрей Белоусов тоже не служил в армии. Так что получилось не очень.

Сегодня же проявился Песков, заявивший, что Россия ждёт от Украины предложений по дате следующей встречи. Мол, Киев уклоняется. Ранее даты волюнтаристски назначал Путин, имитируя непреодолимое стремление договориться, никто никого не «ждал». Так что имитация позывов к переговорам вышла неубедительная.

В целом, мне показалось, что местами у Рютте проскакивало не политическое, а личное отношение к ситуации. Возможно, это поясняется тем, что послезавтра - 11 лет с момента, когда Россия сбила рейс MH17, убила 196 голландцев (всего 298 погибших), а потом годами врала.

2. Трамп высказывался достаточно лояльно к Украине и обозначил недовольство Россией и лично Путиным. Тут интересно.

Трамп упомянул, что рассчитывал на сделку с Путиным два месяца назад. Тогда для российского вождя создали все условия «комфортно выскочить из войны». В апреле журналисты после очередного «прекрасного разговора» спрашивали Трампа: а не обманывает ли Вас Путин? Трамп заявлял: конечно нет, у нас прекрасные отношения!

Сегодня этот же вопрос звучал в разных интерпретациях – не вводил ли Путин в заблуждение и как с ним поступать дальше? Трамп выдал показательную фразу.

> 1) — Эту цитату переводят по-разному, в России напирают, что Трамп назвал Путина «крутым парнем».
>
> 2) — Но цитата начинается так: «Я не хочу сказать, что он убийца, но он жесткий парень. Он одурачил многих (от Клинтона до Байдена). Но он не одурачил меня…».
>
> 3) — Прозвучала эта фраза сразу после другой разлетевшейся цитаты, когда Трамп делится с первой леди, что прекрасно поговорил с Путиным, а она отвечает: «Действительно? Ещё один город только что атаковали…».

И вот эту конструкцию – «**мы поговорили, а потом на Киев летят ракеты**» – в ходе брифинга ***Трамп*** повторил несколько раз.

Ситуация перестала быть для него комфортной.

Мы уже привыкли к тому, что Трамп меняет риторику.

Однако **сейчас «остался один клик», чтобы назвать Путина *недоговороспособным убийцей***.

> — Быстрая реакция из РФ указывает, что ***Кремлю*** **важно сохранить видимость желания договариваться и одновременно сберечь репутацию договороспособной стороны**.

Если

> **— официальная позиция США будет в том, что *Путин недоговороспособен*,**

это

> **— спровоцирует ряд *необратимых сдвигов*.**

3. Теперь, что важно.

У нас делают упор на «17 пэтриотах». Не надо спешить. Увидим. **Заявленная цифра сейчас не принципиальна.**

— В Белом доме было заявлено, что есть некая страна, у которой 17 пэтриотов, и они ей не особо нужны. Идут переговоры о том, чтобы забрать их и постепенно заместить.

— РИА «Новости» уже разгоняют сообщение, что Пентагон не смог прокомментировать, речь шла о батареях, установках или ракетах, посоветовал обратиться в Белый дом.

Некоторую ясность внёс министр обороны ФРГ Борис ***Писториус***.

— Ещё до конца не определено, что будет считаться одной единицей пэтриотов, сколько туда войдёт установок и ракет. По его словам, в любом случае поставка новых батарей займёт месяцы, а на окончательное решение понадобятся дни-недели.

А что принципиально – практически единогласно отметили мировые СМИ:

— сдвиг в публичной позиции Трампа.

В феврале – начале марта я несколько раз писал, что

1) — метания США с ограничением помощи могут быть компенсированы разрешением Европе покупать оружие в Америке. И по факту его может стать больше.

2) — Позиция РФ и её сателлитов (типа Орбана) заключалась в том, что лучший способ достичь мира – запретить поставки любого оружия в Украину.

3) — И **Трамп до сегодняшнего дня занимал *«половинчатую позицию»*.**

Теперь он публично заявил, что

4) — **«Америка производит лучшее в мире оружие и будет охотно продавать его Европе для Украины».**

Т.е.,

1) — **аргумент «мы не продадим» снят**.

2) — **Как и потенциальные запреты на применение европейского оружия с американскими деталями/софтом.**

Вот это – главное.

Грустный Песков сегодня с этим смирился. Мол, РФ исходит из того, что оружие поставлялось и будет поставляться.

Т.е.,

— за 4-5 месяцев пробежали круг и зафиксировали позицию, очевидную ещё зимой.

Венгрия сразу же закричала (чтоб услышали в Москве), что не будет финансировать оружие для Украины.

Но этого и не требуется.

— Рютте сказал, что – в качестве первой волны! - уже есть договорённости с Германией, Норвегией, Данией, Швецией, Финляндией и Нидерландами, где-то в обойме также Британия.

Это очень сильный пул.

Отсутствие Франции не должно смущать, потому что французы традиционно выдвигают требование покупать оружие у них (т.к., обладают полным циклом по ряду важных позиций).

Франция не сможет совсем остаться в стороне и как-то обязательно включится.

Координация формально будет идти через НАТО, точный формат мы узнаем позже. Он наверняка будет исключать принятие решений консенсусом.

Т.е., де-факто,

— это не НАТО, а «коалиция желающих», только в профиль.

4. Что касается 50 дней и 100% вторичных санкций.

Это то, о чём я писал вчера.

Формально все озвучивают позицию, что

1) — «нужно договариваться».

Но реально

2) — **США дают Путину возможность *закончить начатую фазу наступления*.**

Мы только в августе 2025 по фактическим поставкам определим:

А) — **американские партнёры хотят, чтобы Украина перемолола российские войска к октябрю?**.

Дабы продавливать Путина к остановке войны по ЛБС и дальнейшим уступкам.

Либо

Б) — **они не против, чтобы Путин максимально приблизился к достижению своих заявленных целей по территориальным захватам**.

Дабы добиваться уступок от Украины.

Напомню,

— в недавнем интервью начальник ГУР Кирилл ***Буданов*** заявил, что в этом году РФ не сможет захватить всю Донецкую область.

Из чего следует, что в инерционном сценарии следующее окно для диалога где-то в ноябре.

А его суть будет зависеть от того, насколько действия РФ будут успешными.

Если США будут тормозить поставки, у Путина точно будет соблазн продлить войну ещё на один цикл – до весны 2026 г.

5. В России публично излучают радость по поводу решений Трампа.

Даже Московская биржа проявила оптимизм. Заявления о 50 днях и санкциях не испугали, есть твёрдая уверенность, что **«Трамп перенесёт сроки столько раз, сколько потребуется».**

Поэтому основной упор сейчас – фронт.

Очевидно, что

— ни 7, ни 17 пэтриотов не защитят от российских атак. Хотя увеличат возможности перехватывать баллистику. Эффект может быть только комплексным, после увеличения числа дронов-перехватчиков и обеспечения необходимого числа ракет для авиации.

А вот что пэтриоты могут – так это помочь создать защищённый район, который будет надёжно прикрыт с воздуха для масштабирования ОПК (об этом начинали говорить ещё в 2022 году).

Вплоть до открытия одного из украинских аэропортов. Что расширит манёвр вместе с Ряшевом (Жешувом) и, кроме прочего, успокоит слишком перевозбуждённых от собственной значимости.

Т.е.,

— в итоге пэтриоты могут больше сыграть как фактор увеличения производства украинского оружия, что представляется наиболее эффективным вариантом.

Теперь всё упирается в тайминг.

6. Что сейчас будет делать Россия – предсказуемо. Поскольку за оружие платит Европа, *Кремль бросит усилия на блокирование расходов через подстрекательство к общественному недовольству в европейских странах*.

Также может вырасти число попыток диверсий, кибератак и т.д. Чтобы запугать европейцев.

Но,

— учитывая перечень стран первой волны, эффект может быть обратным. «Германия снова становится опасной», заявил Песков.

Завтра-послезавтра ЕС ожидает первое испытание на готовность действовать в изменённом контексте:

— должен быть согласован 18-й пакет санкций.

Пока всё упиралось в позицию Словакии и Мальты.

Завтра же Лаврову что-то скажут в Китае.

— Возможно, партнёры РФ по ШОС будут не столь оптимистичны по части риска вторичных санкций.

7. Не забываем, что Россию умом не понять. Поэтому учитываем иррациональные факторы.

Для нас август будет предсказуемо тяжелым.

Но

— для РФ август – худший месяц в году, традиционно богатый катаклизмами. А обстановка в России сейчас – нервная. Наверняка будут эксцессы исполнителей.

Так что всё постепенно…

***

№ 996

Цінник відновлення — $1 трлн? Скільки грошей дасть Захід і скільки Україна здатна "засвоїти"

2025-07-15

Кущ

Чергова конференція з відновлення України в Римі завершилася багатомільярдними обіцянками. Але скільки коштів нам насправді потрібно і скільки загалом готові надати партнери? Яка стратегія і модель відновлення мала б з´явитися в Україні?

1. Україна-2025: прихована рецесія

Напередодні конференції в Римі, яка відбулася 10–11 липня 2025 р., Міжнародний валютний фонд (МВФ) завершив черговий раунд своєї місії в Україні і, зокрема, дав невтішний прогноз: вже у третьому кварталі нашу економіку може очікувати шок, що проявиться або у вигляді гальмування темпів відновлення, або у форматі навколонульових темпів зростання ВВП з ризиком переходу у зону від’ємних значень.

Зазначимо, що з урахуванням типу економіки воєнного часу та глибини падіння ВВП на 29% у 2022 р. будь-які темпи зростання валового продукту України протягом найближчих трьох-чотирьох років треба розглядати через призму саме відновлення втраченого потенціалу, а не реального зростання. Враховуючи ефект низької бази порівняння, темпи відновлення ВВП України

мають перебувати вище 5% протягом п’яти найближчих років поспіль. А все що нижче — це прихована рецесія.

Нагадаємо, що після глибокого падіння вниз у 2022-му українська економіка показала зростання вище 5% лише у 2023-му. У 2024-му приріст ВВП становив лише 3%, а у 2025-му пригальмовується до 1,5–2%.

Враховуючи, що безробіття охоплює 15% економічно активного населення (а під час війни мало б бути 2–3%), українська економіка, а особливо промисловість, перебувають у стані "прихованої рецесії". А беручи до уваги галопуючу інфляцію у 12–14% — у стані "прихованої стагфляції".

Тобто офіційно, згідно із даними Держстату, ВВП України нібито зростає. Але якщо розглянути цей процес у контексті, то побачимо геть іншу картину реальності.

Тому відновлення — це саме те, що потрібно для української економіки просто зараз.

2. Світські раути для багатих

Нинішня конференція з відновлення у Римі — вже четверта під час повномасштабної війни. Поки що складається враження, що розмови про відновлення є, а реального відновлення — немає. Ба більше, в деяких локаціях ці конференції нагадують осередки "піру під час чуми".

Тут можна зробити перший проміжний висновок — таким конференціям бракує аскетичності та відчуття трагічності ситуації. Вони більш схожі на класичні для етики західного протестантського світу світські раути багатих людей, які збирають благодійні внески жертвам далекого конфлікту десь в Азії чи на вакцинацію дітей в Африці.

Судячи з невербальних знаків деяких іноземних учасників — частина з них явно не усвідомлює, що йдеться про Велику Війну, яка палає лише за тисячу з гаком кілометрів, наприклад, якщо брати відстань від Відня до Києва.

Крім того, деякі українські чиновники явно використовують такі вояжі просто як спробу "розвіятись" під час війни та зачинених кордонів.

У принципі такі конференції варто проводити саме в Україні, використовуючи їх для наочного ознайомлення наших західних партнерів з масштабом проблем. Звісно, тут виникають проблеми безпеки, але ж загрози війни не заважали провідним світовим лідерам відвідувати Київ.

3. Економічні втрати і "пропускна спроможність" для інвестицій

Зазвичай Україна на кожній конференції з відновлення формує "заявку на сотні мільярдів доларів". Якщо раніше найчастіше озвучувалася сума на відновлення у $500 млрд чи євро, то зараз з'явився новий цифровий фаворит — трильйон доларів.

Звісно, масштаби руйнування українських активів під час війни — катастрофічні. Якщо рахувати саме за відновлювальною (а не балансовою) вартістю, то може бути і навіть більше трильйона доларів.

Для порівняння, оцінимо масштаб інвестицій у відновлення промислово-інфраструктурного потенціалу УРСР після Другої Світової війни.

Вартість основних фондів УРСР у 1988 р. становила майже 288 млрд радянських карбованців — це $480 млрд за тодішнім курсом і близько одного трильйона доларів в нинішніх цінах. З урахуванням амортизації сукупна накопичена вартість основного капіталу УРСР після Другої світової війни може бути оцінена в $1,5 трлн. Зауважимо, що навіть катастрофічний для України перебіг Другої світової війни не знищив повністю майновий комплекс тодішньої радянської республіки. Тому сукупні інвестиції у повоєнне відновлення народно-господарського комплексу України можна оцінити у нинішніх цінах в $0,8–1 трлн. (Звичайно, цю суму варто скорелювати з демографічним потенціалом: населення України в цей проміжок часу – з 1950 р. до 1990 р. зросло майже у півтора раза — з 36,6 млн до 52 млн.)

Важливий фактор — здатність економіки ефективно трансформувати інвестиції в реальні матеріальні активи.

Бо з урахуванням корупційної ренти у нас можуть освоїти й "трильйон" (хоча хто ж дасть). Зазвичай така здатність "перетравлювати" гроші має чітко корелюватись із інвестиціями в основний капітал у мирні часи.

> **— В Україні на пікових значеннях вони становили не більш як $20 млрд на рік. А прямі іноземні інвестиції — ще менше: на рівні $5–8 млрд щороку.**

Навіть з мультиплікатором повоєнного відновлення ця сума не може бути вищою за $30 млрд на рік. Тобто десятирічний план відновлення з урахуванням реальних можливостей використати ці гроші — до $300 млрд

Інакше, навіть якщо нейтралізувати фактор корупції, така значна пропозиція на ринку оновлення основного капіталу призведе лише до галопуючого зростання цін як на найбільш важливі матеріали, так і на енергію та працю. Умовно кажучи, те, що зазвичай вартує 100 одиниць, буде побудовано за 150–200 одиниць.

Досвід повоєнного відновлення УРСР, до речі, в сучасній Україні майже не використовується та не вивчається. Звісно, тут працює і фактор

несумісності "систем", і ідеологічний чинник, але вже зараз можна зробити певні висновки.

Навіть за планової системи економіки, яка зазвичай швидше (не кажемо краще) освоює капітальні інвестиції, відновлення економічного та інфраструктурного комплексу УРСР після Другої світової війни протягом 40 років в умовах зростання населення з 36 млн до 52 млн осіб коштувало в вигляді сукупних інвестицій в основний капітал до $800 млрд в нинішніх цінах.

Але масштаб руйнувань тоді був значно більше, ніж зараз.

Таким чином, робимо наступний проміжний висновок:

> — у наших західних партнерів викликає певну недовіру (1) як сама сума економічних втрат (від $500 млрд до трильйона), так і (2) здатність України ефективно "перетравити" ці гроші протягом ***десятирічного відновлення***.

А більший термін ніхто не буде розглядати, бо немає ефективних механізмів організації міжнародного фінансування на такому віддаленому часовому горизонті.

Ба більше,

> — **корисно було б встановити цей горизонт у максимум п’ять років, що дає суму адаптивного інвестування у розмірі $150 млрд.**

На жаль,

> — українські експертні та «навчальні інституції», які займалися підготовкою аналітичних матеріалів щодо потреб України у фінансуванні на післявоєнне відновлення, зробили цю роботу вкрай неякісно та неглибоко.

Зокрема,

> — вони **повністю проігнорували досвід відновлення УРСР після Другої світової війни, певно, з *ідеологічних міркувань***.

Хоча

> — **це єдина для нас умовно *релевантна метрика* для створення правдоподібних моделей та матриць відновлення вже у наш час (з поправочними коефіцієнтами на реальність).**

Звісно, такі недосконалі дослідження розхватали на цитати завдяки фантастичним сумам у сотні мільярдів доларів, але на цьому їхня корисність для України завершилася.

4. Змінний цінник відновлення

Що отримуємо "у сухому залишку"?

(1)

— Перша конференція з відновлення України відбулася у швейцарському ***Лугано*** 4–5 липня 2022 р., тобто на початку війни.

Тоді багато хто вважав, що війна швидко завершиться. Прогнозували економічну кризу в РФ та зміну російських політичних еліт. Саме у Лугано вперше були озвучені суми необхідної фінансової допомоги.

Слоган конференції: "Сильна європейська країна — магніт для іноземних інвестицій". Термін відновлення — 10 років, кількість проектів — 850 на загальну суму понад $750 млрд.

Графік освоєння інвестицій:

- 2023–2025 рр. — 580 проєктів на суму $350 млрд;
- 2026–2032 рр. — 270 проєктів на суму $400 млрд.

Натомість за підсумками конференції донори пообіцяли Україні… $1,9 млрд на відновлення після війни.

> Важливо: Фантазії в Лугано на $750 млрд. Скільки грошей Україні реально отримати від Заходу

На конференції було сформовано так звані "Принципи Лугано":

> —— Партнерство у відновленні (Україна — не одна);
>
> Спрямованість на реформи (гроші просто так не дадуть, а лише під відповідну інституційну трансформацію);
>
> — Прозорість, підзвітність і верховенство права (гроші не дадуть "освоїти" згідно із усталеними практиками);
>
> — Демократична участь (участь населення у відбудові);
>
> — Залучення багатьох зацікавлених сторін (не тільки державні структури, але й приватні;
>
> — Ґендерна рівність та інклюзія;
>
> — Сталий розвиток (інтеграція соціальних та економічних аспектів відбудови із Зеленим курсом).

(2)

— Наступна конференція відбулась у ***Лондоні*** 21–23 червня 2023 р.

Тут "цінник" відбудови був знижений до $411 млрд, з яких пропонувалося надати $14,1 млрд негайно. Реальні здобутки були знову на порядок менші — $1,3 млрд від США на відбудову енергетики та пакет кредитних угод із Британією на декілька мільярдів фунтів стерлінгів.

Важливо: Підсумки Лондона. Скільки вдалося назбирати грошей на відновлення України

Також було започатковано ключовий принцип відбудови "build back better", тобто відбудуємо краще, ніж було. Але знову на принципах нової гендерної політики та Зеленого курсу, а також на збільшенні ролі приватного сектору.

У контексті вказаного вище принципу сформувалося, можна сказати, смислове провалля між західними донорами та Україною.

Якщо перші чекають на завершення війни, аби "відбудувати краще, ніж було" і збираються використати як інструмент нову гендерну та "зелену" трансформацію України, то для нас це більше процес перманентного відновлення та виживання, коли те, що відбудовується, може бути вже завтра знищене знову. Особливо це проявляється в енергетиці та критичній інфраструктурі.

Крім того, для України критично важливим є наявність хоча б якоїсь електроенергії, навіть отриманої (о, жахіття!) на спаленні вугілля. Зелений курс може трохи почекати.

Ну й щодо збільшення ролі приватного сектору — зараз посилюється навпаки, державний і це логічно під час війни.

(3)

— У ***Берліні*** 10–11 червня 2024 р. відбулася третя конференція з відновлення.

Тут і заяви були більш поміркованими (до поміркованих результатів ми вже звикли). Хоча пакети допомоги виглядали солідніше, ніж за підсумками попередніх конференцій, але за рахунок включення в них поточної підтримки України. Ця тенденція (включати в пакети відновлення поточну бюджетну допомогу та кошти на розвиток ОПК під час війни) була започаткована ще у Лондоні. На відновлення зруйнованого житла Україна отримала 260 млн євро. Загалом нам пообіцяли 16 млрд євро, але у контексті суто відновлення — приблизно 1,7 млрд євро (якщо вирахувати пакети поточної бюджетної та військової підтримки із обіцяних сум).

Вперше на конференції з відновлення почали озвучувати обіцянки з поставок зброї та заповнювати цими меседжами інформаційний простір (хоча це більше до формату Рамштайну).

Були і досить дивні заяви.

Наприклад, як сказала перший віце-прем'єр — міністр економіки Юлія ***Свириденко***,

> — аби наздогнати країни Євросоюзу за рівнем подушового валового продукту, Україна має отримувати інвестиції або новітні технологій на суму $10–30 млрд на рік протягом наступних десяти років.

У цій фразі дивним виглядає як сама "вилка" заявлених сум (люфт у три рази), так і поняття "передачі технологій", бо наразі на рівні міждержавних стосунків подібне не спостерігалося.

Крім того, і інвестиції, і "передача технологій"

> **— це більше про модель розвитку економіки *після* базового відновлення зруйнованої інфраструктури.**

Ну і для того, аби наздогнати ЄС за подушовим ВВП потрібне зростання саме валового продукту, а роль інвестицій і технологій тут, звісно, важлива, але далеко не єдина.

5. Конференція у Римі: запити і результати

І на конференції у Римі цього року знову виринула вартість відновлення, але цього разу на **$1 трлн.**

> — Такий розрив у запитах на відновлення, звісно, певним чином дезорганізує наших партнерів. Якщо порівняти з першою конференцією у Лугано у 2022 р., то "цінник" відновлення зріс із $750 млрд до $1 трлн, тобто на $250 млрд протягом трьох років війни.

Під час конференції з відновлення України в Римі було підписано понад 200 угод на загальну суму більше 13 млрд євро, зазначив прем'єр Денис ***Шмигаль***.

Зокрема, Єврокомісія оголосила про створення ***Європейського флагманського фонду для відбудови України***.

> — Але обсяги поки що дуже скромні — лише 500 млн євро. Ці кошти будуть використані передусім у вигляді грантів, гарантій та інвестицій в капітал українських компаній.

Загалом тема гарантій з боку ЄС для запуску в Україні нових бізнес-проектів дуже перспективна.

Військові ризики в Україні — одні з найбільших. Саме вони блокують притік інвестицій в економіку. А комерційне страхування військових ризиків надто дороге для бізнесу.

Саме тому створення ***Фонду гарантування та покриття військових ризиків*** в Україні за рахунок, наприклад, країн G7, могло б кардинально змінити ситуацію.

Тим більше, що йдеться не про пряму бюджетну підтримку "живими грошима", а про віртуальні гарантії, які можуть бути реалізовані, а можуть і ні.

Внесення кожним учасником Великої сімки в такий Фонд гарантування "віртуального мільярду" — це $7 млрд гарантій, яких достатньо для залучення щонайменше $30–30 млрд інвестицій.

Але це лише наша пропозиція.

Поки що такий фонд не створено, а Європейський флагманський фонд має надто багато напрямків роботи в Україні на тлі дуже обмежений ресурсів.

Відзначимо і покоментуємо також іншу фінансову допомогу Україні в подробицях.

(1) У межах програми Ukraine Facility залучено $2,3 млрд євро на відновлення житлового, медичного, енергетичного секторів, а також підтримку малого і середнього бізнесу. Наскільки це багато? Якщо взяти середню собівартість будівництва житла на рівні 500 євро, то можна говорити про 4 млн кв. м нового житла (цього достатньо для 200 тис. переміщених осіб), але значна частина цих коштів буде направлена на інші цілі, отже, й житлова програма буде суттєво меншою. Можливо, тут варто було б сконцентрувати кошти виключно на відновленні житла для тимчасово переміщених осіб.

(2) $2,3 млрд позики від Великої Британії буде направлено зміцнення систем української ППО – але це більше формат Рамштайну, а не проектів відновлення.

(3) Невеликі проекти Світового банку у розмірі $200 та 50 млн спрямовані на програми підготовки муніципальних проєктів відбудови і допомогу українським фермерам.

(4) Японія на суму у $188 млн підтримає "Зелений курс" в Україні.

(5) Європейський інвестиційний банк прокредитує на 134 млн євро відновлення транспортної інфраструктури і на 200 млн євро — гідроенергетику, масштаб руйнації якої вимірюються вже зараз на мільярди доларів.

(6) Найбільший внесок обіцяла надати Україні Швейцарія — 5 млрд євро. Але ці кошти "розтягнуті" на 10 років, тобто фінансування може бути по $500 млн на рік.

(7) Міжнародна коаліція з підтримки науки, досліджень та інновацій України у складі 10 країн під головуванням Італії має підтримати українську науку. Але сума цієї підтримки поки не названа.

(8) Створено також Глобальний альянс для підтримки дошкільної освіти в Україні з інвестиціями Світового банку у розмірі $30 млн. Цей альянс має підтримати інклюзивність та модернізацію дошкілької освіти в Україні (зокрема, Литва виділить 21 млн євро).

Очевидно, що вказані коаліції та альянси підтримують радше віртуальну сферу (українські науковці та учні можуть знаходитись за кордоном).

Тобто

— відбувається "віртуалізація" процесу "відновлення" та відрив його від реальної географічної та матеріальної сфери.

Загалом можна помітити одну особливість

— наші західні партнери психологічно обмежують суму, яку вони готові витратити на Україну, у кращому випадку – вартістю російських заблокованих активів та в гіршому випадку — доходами від них у горизонті найближчих 10 років.

При цьому у суму витрат наші партнери включають вже передані Україні кошти в рамках прямої бюджетної підтримки під час війни (не тільки на цілі відновлення, але й на поточне фінансування).

Тобто,

— чотири роки війни уже відмінусували від цього "плану" щонайменше 160 млрд євро.

Якщо взяти російські активи у розмірі 300 млрд євро, то отримуємо суму у 140 млрд, які ЄС та США будуть готові у кращому випадку передати на відновлення України (у разі завершення війни в 2025 р.). Скоріше за все, виділяти сотні мільярдів євро зі свого бюджету на відновлення України у ЄС та США не будуть.

Крім того, ключова проблема — це відсутність самої моделі відновлення.

А є варіанти:

(1) Якщо війна завершується найближчим часом — необхідно запропонувати західним партнерам нову таксономічну сітку розміщення продуктивних сил з акцентом на декількох галузях економіки, зокрема на переробці аграрної сировини. Під це формується пул інвестицій в енергетику, логістику та іншу критичну інфраструктуру.

(2) Якщо ж війна буде тривати ще довго — то це модель перманентного відновлення з акцентом на оборонно-промислові кластери розвитку.

Поки що на жодній конференції не прозвучало визначеності з цього питання.

Але, звісно, у цих конференціях є низка позитивних моментів.

Їх можна розглядати як елемент «геополітичного маркетингу».

Де слово "відновлення" — використовується як певний елемент привернення уваги.

У реальності, такі події допомагають зберігати Україну у фокусі світової уваги та залучати, хоч і відносно невеликі, але вкрай важливі для нас кошти.

Наприклад,

> — грант на посилення теплової мережі Харкова в умовах війни чи поставки генераторів.

Але для справді знакової конференції з відновлення необхідно формувати нові смисли та провести ретельну роботу над помилками.

***

№ 997

Пока в Украине решают, кого наказать должностью министра культуры, мир не стоит на месте. Запомним основное

2025-07-17

Копытько

1. Есть три внешних площадки, которые сейчас находятся в активном взаимодействии по поводу хода войны

> – США, ЕС и Россия.

Любой вариант окончания (подморозки) войны – это сочетание военных и политических факторов.

После инаугурации Трампа Кремль делал ставку на две линии:

> — блокирование поставок оружия в Украину и недопущение ужесточения санкций против себя. В случае успеха россияне сохраняли шанс одержать победу военным путём.

Поскольку им удавалось и оружие тормозить, и от санкций уклоняться, потеряли берега и выставили Трампа в неподобающем свете. А у него, как оказалось, бдительная и социально ответственная жена…

После недавнего сдвига в позиции Трампа следует, что поставки оружия заблокировать не получится.

> — Стало быть – ситуация не имеет военного решения без драматической эскалации.

Меняется баланс факторов – сохраняя военное давление, россияне неизбежно будут наращивать политическое.

2. Что касается санкций, то в быстрый эффект от них никто не верит.

США постоянно откладывают этот инструмент. ЕС до сих пор не утвердил 18-й пакет санкций Формально – из-за Словакии и … Мальты.

Когда общеевропейское решение начинает храбро блокировать страна типа Мальты (или Венгрии), как правило это означает, что есть какие-то претензии у большой страны типа Нидерландов или Германии. Также есть мнение, что серьёзное исполнение 17-ти пакетов так и не начиналось. Брюсселю приходится идти на компромиссы с теми, кто зарабатывает на России.

Именно поэтому россияне не особо испугались срока 50 дней. Они верят, что научились работать с этой историей.

В частности, говорящие головы РФ начали яростно требовать нового раунда переговоров. Песков даже попросил «все стороны» оказать давление на Украину, чтобы она села за стол.

Это следствие обращения Марка Рютте к Китаю, Индии и Бразилии с предложением побудить РФ к миру, иначе – удар вторичными санкциями.

Т.е., РФ будет гнуть линию, что движения к миру нет по вине Украины, а значит – и санкций быть не должно. После чего бросит все силы на срыв поставок оружия, раздувая противоречия между странами Европы на почве борьбы за денежные знаки. Ну, и будет ползти по земле, пока может.

3. Главный сюжет недели – это запуск обсуждения идеи включения средств на поддержку Украины в 7-летний бюджет ЕС на 2028-2034 гг. Урсула фон дер Ляйен озвучила сумму 100 ярдов. Т.е., порядка 14 ярдов в год

Всех деталей ещё нет, но я инстинктивно с недоверием отношусь к цифрам типа 100 ярдов. Помните, экс-генсек НАТО Столтенберг тоже хотел фонд на 100 ярдов для Украины? Так отож. Ибо источником денег всегда являются конкретные страны.

Европейские политики – матёрые и циничные жулики. В том плане, что они стремятся любое благое дело провести по трём ведомостям: внутри страны, в ЕС и в НАТО. Их сложно за это осуждать, это прагматичный подход, этому нужно учиться, если мы по-прежнему туда стремимся.

Но надо следить за руками. Чтобы не было тройного-четверного учёта, когда некая страна обещает Украине помощь в размере 1 ярда, закладывает его себе в бюджет, одновременно позиционирует как расходы на оборону в отчётности НАТО и свой взнос в европейские усилия. Плюс в качестве вишенки на этот торт собирается получить компенсацию своего ярда за счёт замороженных российских активов. И поставить Украине не то, что для нас приоритет, а то, что проще и комфортнее.

Это поддается корректировке, у Украины есть такой опыт, но это всегда творческая дискуссия. И эта дискуссия, как и решение о долгосрочном финансировании – безусловный позитив.

4. Я об этом писал раз надцать. В 2023 г. Минобороны был разработан подход к интеграции Украины в систему коллективной обороны Европы

Материальной основой этого движения должно было стать долгосрочное финансирование в бюджетах стран-партнёров. На основе оценки рисков для Европы определяются место и роль Украины, из этого вытекают параметры вооружённых сил, а также бюджет и его распределение между странами.

Эта логика европейцам понятна, но они ооооочень долго раскачиваются, за редким (типа датчан) исключением. Т.е., сегодня ЕС подходит к тем задачам, которые были очерчены более 2 лет назад.

Что самое важное?

Как только происходит оценка необходимого объема инвестиций Европы в свою (!) оборону через Украину, даже максимально альтернативно одарённым становится понятно: лучше немедленно принять Украину в ЕС и НАТО. Это на порядок дешевле, чем финансировать Украину за забором, и на три порядка дешевле, если строить оборону без Украины.

Главное – это даёт Европе гарантии со стороны Украины.

Поскольку европейские государства стараниями Трампа и увещеваниями Рютте выказали непротивление относительно увеличения расходов на оборону по формуле 3,5%+1,5%=5% ВВП, сейчас все интенсивно считают. И пытаются выстроить наименее травматичные схемы.

Россияне тоже интенсивно считают. И прозревают.

Даже консервативная оценка европейских инвестиций в украинский ОПК (а это уже общепризнанно лучший путь) причиняет россиянам ментальную

боль. И подсказывает единственно верное решение – разрывать эту цепь. Выскакивать из войны, блокировать европейские оборонные усилия (ибо зачем? лучше раздать деньги беременным пенсионерам или защитить от них климат).

Т.е.,

> **— рациональные сценарии и для ЕС, и для РФ на столе, они прозрачны.**

Однако

> — в Европе до сих пор доминирует мнение, что ***«лучше сковать Россию украинской кровью на годы, чтобы подготовиться»***.

Россия,

> — с одной стороны, чешет свои нездоровые амбиции, а
>
> — с другой, похоже, ***уже не вполне самостоятельна в вопросе выхода из войны***.

5. Европа в этой истории допускает две фундаментальные *ошибки*

1) Во-первых,

> — Россия точно не будет ждать европейской готовности. Они точно будут искать уязвимости, вредить и ударят раньше ожидаемых сроков. Вот французы опубликовали свои оценки. И там тоже война к 2030 г. в «сердце Европы»…

2) Во-вторых,

> — при нынешнем формате взаимодействия (стачивания России об Украину) наша страна точно не будет готова оказывать Европе помощь в случае каких-то обострений. Даже если захочет, может быть настолько обескровлена, что, **в худшем случае, станет дополнительным ресурсом для России**.

Так что оптимальный путь для ЕС:

> **— *сильная дееспособная* и не-нейтральная Украина на стороне Европы. А это уже не только бюджет, но и политический процесс.**

6. Для нас идеальный сценарий – *«длительный мир с завтрашнего дня»*. Лет на 50. Но, такой опции пока нет…

Зато есть ***Трамп***,

— которому, скорее всего, также интуитивно ближе военное решение со стороны РФ. Ибо оно наглядно.

Но, как уже отмечено

— его нельзя получить в разумные сроки и за рациональные издержки. ***Путин на это не способен***.

Поэтому

— второй желаемый вариант – «прекратить войну, всем замереть». И переключиться на другие задачи.

Что характерно:

— у Трампа вполне достаточно инструментов (а у Европы – денег для их покупки), чтобы понудить Путина к остановке по ЛБС.

Насколько я понимаю,

— сейчас происходит некий внутренний диалог между вариантами 1 и 2.

Лезть в наш холерный барак Трамп не хочет. Окончательно разрывать с Путиным – тем более, поэтому часть оружейных позиций будет недоступна.

— Но и более простых девайсов достаточно, чтобы российская армия захлебнулась своей кровью к октябрю.

А Кремль таки отбросил (как минимум на время) военный вариант, сконцентрировавшись на политике.

Проблема в том, что эта логика (остановка – потом переговоры) и у нас, и в РФ может быть в один клик дискредитирована клеймом «капитуляция» и т.д.

Так что просто не будет.

Повторюсь: скорость и номенклатура поставок сейчас очень многое покажут…

…

Относительно министра культуры:

— считаю, есть как минимум два человека, абсолютно подготовленные к этой роли, с минимальной коррекцией. Но они и так приносят пользу, и ничего настолько плохого не сделали, чтобы вероломно собрать коалицию в их поддержку.

***

№ 998

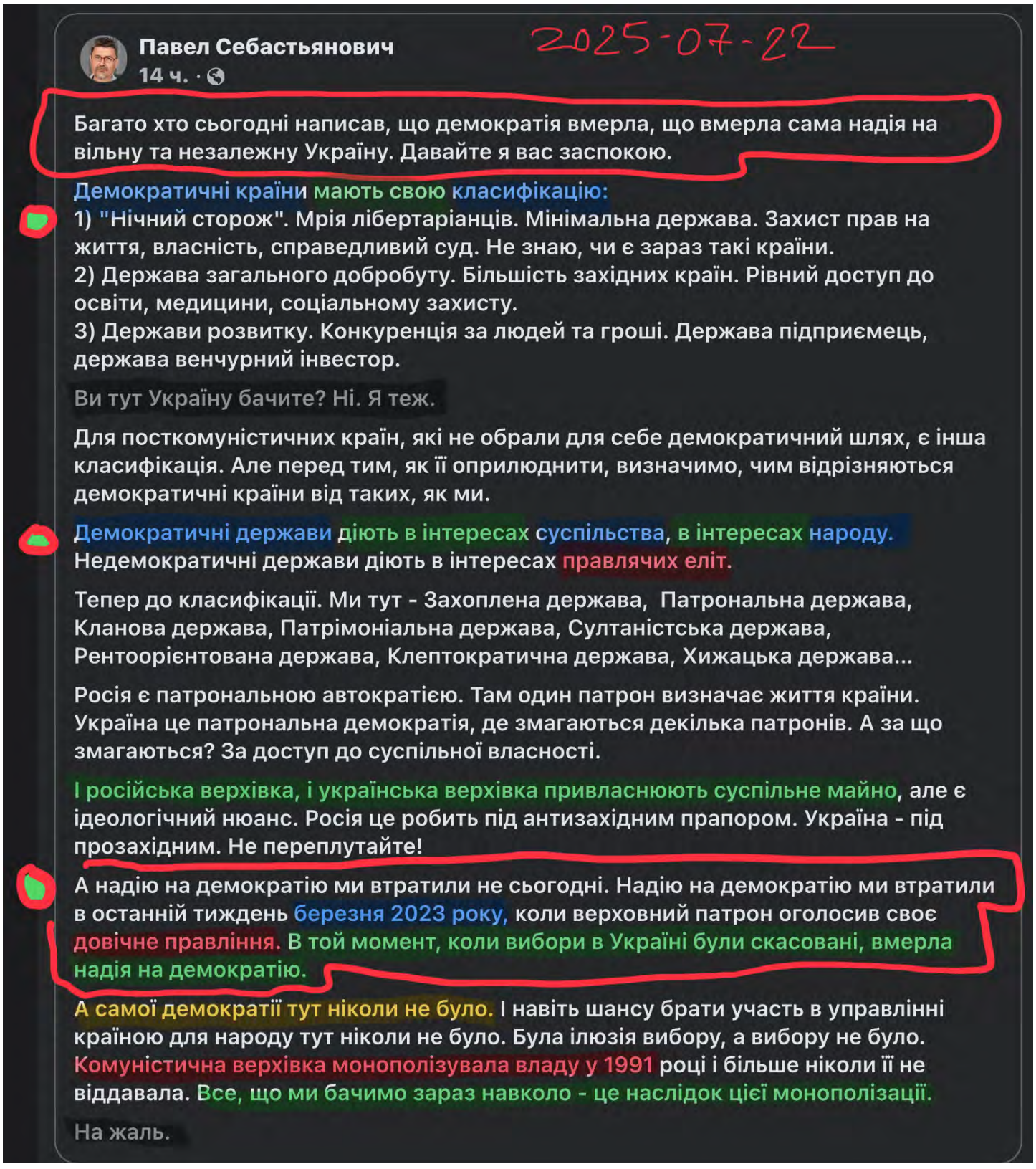

Павел Себастьянович
14 ч. ·

2025-07-22

Багато хто сьогодні написав, що демократія вмерла, що вмерла сама надія на вільну та незалежну Україну. Давайте я вас заспокою.

Демократичні країни мають свою класифікацію:
1) "Нічний сторож". Мрія лібертаріанців. Мінімальна держава. Захист прав на життя, власність, справедливий суд. Не знаю, чи є зараз такі країни.
2) Держава загального добробуту. Більшість західних країн. Рівний доступ до освіти, медицини, соціальному захисту.
3) Держави розвитку. Конкуренція за людей та гроші. Держава підприємець, держава венчурний інвестор.

Ви тут Україну бачите? Ні. Я теж.

Для посткомуністичних країн, які не обрали для себе демократичний шлях, є інша класифікація. Але перед тим, як її оприлюднити, визначимо, чим відрізняються демократичні країни від таких, як ми.

Демократичні держави діють в інтересах суспільства, в інтересах народу. Недемократичні держави діють в інтересах правлячих еліт.

Тепер до класифікації. Ми тут - Захоплена держава, Патрональна держава, Кланова держава, Патрімоніальна держава, Султаністська держава, Рентоорієнтована держава, Клептократична держава, Хижацька держава...

Росія є патрональною автократією. Там один патрон визначає життя країни. Україна це патрональна демократія, де змагаються декілька патронів. А за що змагаються? За доступ до суспільної власності.

І російська верхівка, і українська верхівка привласнюють суспільне майно, але є ідеологічний нюанс. Росія це робить під антизахідним прапором. Україна - під прозахідним. Не переплутайте!

А надію на демократію ми втратили не сьогодні. Надію на демократію ми втратили в останній тиждень березня 2023 року, коли верховний патрон оголосив своє довічне правління. В той момент, коли вибори в Україні були скасовані, вмерла надія на демократію.

А самої демократії тут ніколи не було. І навіть шансу брати участь в управлінні країною для народу тут ніколи не було. Була ілюзія вибору, а вибору не було. Комуністична верхівка монополізувала владу у 1991 році і більше ніколи її не віддавала. Все, що ми бачимо зараз навколо - це наслідок цієї монополізації.

На жаль.

***

№ 999

ZN.UA

АРИФМЕТИКА ВІЙНИ: ЧОМУ ДЕШЕВІ ДРОНИ-ПЕРЕХОПЛЮВАЧІ — ЦЕ ДУЖЕ ДОРОГО

ZN,UA ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ
не підводимо з 1994 року

АРИФМЕТИКА ВІЙНИ: ЧОМУ ДЕШЕВІ ДРОНИ-ПЕРЕХОПЛЮВАЧІ — ЦЕ ДУЖЕ ДОРОГО

ZN,UA Опитування читачів

14 липня, 2025, 08:30 Поділитися

© Getty Images

Автор
Юрій Касьянов
Офіцер ЗСУ. Радіоінженер, спеціаліст з аеророзвідки

14 липня, 2025

Юрій Касьянов, Офіцер ЗСУ. Радіоінженер, спеціаліст з аеророзвідки

На брифінгу в Римі президент і Верховний головнокомандувач Володимир Зеленський заявив, що *Україна готова збивати до тисячі російських шахедів щодня*(щоночі) з допомогою дронів-перехоплювачів.

Питання, як сказав Верховний, тільки у фінансуванні, і якщо партнери допоможуть грішми, то Україна зможе виробляти такі потрібні зенітні дрони серійно, просто сьогодні, й усе збивати, крім балістики, звісно.

Тема зенітних дронів нині особливо актуальна (противник уже готується запускати до тисячі «шахедів» на добу), але далеко не нова. Перші FPV-дрони українські волонтери демонстрували верховному командуванню ще в серпні 2014 року. Я брав участь у тій презентації, під час якої з'ясувалося, що ударні дрони за 600 дол. — це добре, але надто дорого. Тепер це надзвичайно дешево… В 2014–2021 роках було багато випадків, коли українські дрони збивали дрони противника (бувало й навпаки), однак ані розвитку, ані уваги держави й фінансування ця тема не одержала. У той же час (просто нагадаю) в Ізраїлі вже створили спеціалізовані підрозділи, які FPV-дронами збивали аеростати й повітряних зміїв палестинців, з допомогою яких ті підпалювали поля.

Здавалося б, бери, вивчай, впроваджуй і масштабуй досвід, але у фатальний 2022 рік Україна вступила без власних дронів-перехоплювачів, і взагалі FPV-дронів, без яких уже неможливо уявити сучасну війну та на яких, власне, тримається нині фронт. І знову про добровольців і волонтерів — до літа 2022 року розробку й виробництво FPV-дронів із китайських комплектуючих (фактично недорогих гоночних коптерів із боєголовкою) було розгорнуто в багатьох містах, гаражах і ангарах України. В ініціативному порядку, без жодної підтримки держави FPV-дрони почали активно застосовувати на фронті, зокрема як дрони-перехоплювачі розвідувальних безпілотників противника, таких як «Орлан», «Суперкам», «Зала» та інші.

У цей же час, у другій половині 2022 року, перші іранські «шахеди» стартували в Україну. Спочатку до нової загрози поставилися скептично,

навіть зарозуміло, з глузуванням, просто відмахнулися й намагалися «шахедів» не помічати. «Не дивіться вгору!» — казав дехто.

На початку 2023 року роль FPV-дронів на фронті стала очевидною, головною, разом із дронами-бомберами й універсальними «мавіками», які тодішній міністр оборони Рєзніков назвав «весільними дронами». На фронті дрони ставали головною зброєю війни, але держава, високопоставлені й дорого оплачувані чиновники завзято не помічали революції дронів у військовій справі та робили ставку на німецькі танки й американські ракети. Помилка коштувала дорого, коли запланований і широко розрекламований «контрнаступ» із тріском розбився об лінію Суровікіна й поховав у південноукраїнських степах десятки тисяч прекрасно підготовлених солдатів і сотні одиниць техніки.

У той час нальоти «шахедів» на українські міста, військові, логістичні, енергетичні об'єкти набирали оборотів. Росіяни закінчували будівництво величезного заводу в Єлабузі й готувалися переходити від викруткового складання іранських дроно-комплектів до максимальної локалізації та широкомасштабного виробництва.

Однак українська ППО, як і раніше, будувалася на застарілій концепції протидії пілотованій авіації противника, крилатим і балістичним ракетам, а також на ідеї всесвітнього жебрацтва. «Шахеди» таки помітили, але обмежилися створенням мобільних груп ППО, озброєних великокаліберними кулеметами, й глушінням сигналів супутникових навігаційних систем. Спочатку це спрацювало, але й «шахедів» іще було мало.

До кінця 2023 року, особливо коли Конгрес США призупинив допомогу Україні, роль FPV-дронів помітили навіть в офісі президента. Було оголошено про закупівлю мільйона дронів 2024 року, але про дрони-перехоплювачі, дрони на оптоволокні нагорі ніхто нічого тоді не говорив.

2024 рік — рік тріумфу FPV-дронів на оптоволокні — проти нас. Неприємний кривавий сюрприз. Ще один неприємний сюрприз — нарощування противником виробництва й запуску «шахедів» та помітна вже нездатність кулеметної ППО впоратися із цим напливом. Противник почав змінювати тактику, «шахеди» стали літати на різних висотах, різними маршрутами, самі ударні дрони зробили досконалішими.

2024-го українські Сили оборони з допомогою волонтерів почали активно використовувати FPV-дрони для перехоплення ворожих безпілотних літаків-розвідників і коптерів-бомбардувальників. Ми могли бути першими й у широкому застосуванні дронів на оптоволокні (технологія не нова), але не було горезвісної «потреби», кабінетні лампасні вчені не бачили в оптоволокні жодного сенсу й не виділяли фінансування. При цьому FPV-перехоплювачі, на відміну від дронів із котушкою оптоволокна, нічим не відрізнялися від

стандартних FPV, не потребували додаткового фінансування, їх широко рекламували вірусні відеоролики збиття ворожих дронів.

Процес пішов, і наприкінці 2024-го ролі та значення FPV-перехоплювачів уже ніхто не заперечував навіть в офісі президента, хоча, як і раніше, за звичкою (бо так простіше й думати не треба) робили ставку на безрозмірну й бездонну американську допомогу. Ніхто не припускав, що Трамп так безапеляційно й жорстко нас (їх) кине.

Водночас нальоти «шахедів» ставали дедалі більш масованими й болісними.

Власне кажучи, **покладатися на американську диво-зброю було нерозумно і за президента Байдена — в США просто немає сьогодні ефективної, адекватної за критерієм «ціна—вартість операції» зброї проти «шахедів»**. Десятки років після закінчення Другої світової війни та з розвитком реактивної авіації американська система ППО будувалася на концепції боротьби з високошвидкісними, висотними або такими, що летять на гранично низьких висотах, пілотованими апаратами, крилатими й балістичними ракетами, кількість яких у противника завжди обмежена через їхню високу вартість, і тому вартість самої ракети-перехоплювача не має жодного значення, головне — результат. Якби сьогодні Росія запускала по Штатах 500 «шахедів» на добу, то через десять днів Америка залишилася б без ППО — всі ракети скінчилися б. У цьому корінь проблеми сучасної системи ППО та секрет успіху «шахедів».

Зрозуміло, що в такій ситуації сподіватися на американців, а тим більше на європейців, у яких ще менше можливостей щодо ППО, безглуздо. Змучений постійними нальотами народ вимагає ефективних рішень, і нагорі раптом побачили FPV-коптери-перехоплювачі. Чергова диво-зброя сподобалася своєю простотою й доступністю. Президент заявив, що ми можемо збивати тисячі «шахедів» на добу, що в нас є дрони-перехоплювачі, але немає грошей…

Гаразд, **подивімося, що буде, якщо (коли) щедрі партнери дадуть нам гроші на дрони-перехоплювачі, щоб відбити атаку 1000 «шахедів» на добу.**

Проста арифметика.

Нормальний коефіцієнт ураження цілей у ПВО — 0,5. Тобто для враження однієї цілі потрібно 2 ракети або 2 дрони-перехоплювачі. Це дуже оптимістичний коефіцієнт, тому що **сьогодні, щоб збити один безпілотник-розвідник противника в денний час, потрібно в середньому 5 дронів-перехоплювачів**. **У нічний час — 10.** Чому? Тому що час польоту FPV-дрона дуже обмежений — не більш як 25 хвилин. Якщо ціль перебуває на великій висоті, то політ може скоротитися до 10 хвилин, з яких половину часу треба витратити на підйом до необхідного ешелону і ще 5 хвилин — на пошук цілі й наведення на неї. Недивно, що лише кожен п'ятий дрон під керуванням добре

підготовленого оператора знаходить ціль. У нічний час — кожен десятий, і то за умови, що попередньо на ціль його виводять наземні оператори зенітних радарів.

Продовжуємо рахувати.

Денний зенітний дрон із цифровим каналом управління і передачі відео, з нормальною оптикою (більш-менш) коштуватиме приблизно 2–3 тис. дол. Нічний — мінімум удвічі дорожче (від 4 тис. дол.), тому що тепловізор. Тобто, щоб збити безпілотник ворога вдень, потрібно мінімально 10 тис. дол. із коефіцієнтом один до п’яти, у нічний час — 40 тис. дол. із коефіцієнтом один до десяти.

Реальність геть інша.

Візьмемо для прикладу реальний наліт на Київ 10 липня 2025 року. Атака тривала понад десять годин, противник застосував понад 400 «шахедів». Приймемо для спрощення, що кожен оператор керує 10 дронами за час нальоту «шахедів». Пам'ятаємо, що тільки кожен десятий дрон влучає в ціль. Тобто аби збити дронами 400 «шахедів», треба 400 досвідчених операторів, це крім інших членів команди. Вартість операції тільки за ціною дронов 40 000х400=16 000 000 дол. — 16 млн дол. за одну ніч! Якщо прийняти вартість одного «шахеда» у 80 тис. дол., то вартість російської атаки тільки за ціною безпілотників становитиме за одну ніч 32 млн дол. Тобто ми витрачатимемо лише вдвічі менше грошей на знищення «шахедів», ніж росіяни на їхнє виробництво й запуск, при тому що наші доходи як мінімум у десять разів менші. Перемога?

І це ще не все. Обов'язковими умовами успішної атаки дрона-перехоплювача вночі є такі.

(1) Ефективне управління всією системою протиповітряної противодронової оборони, що включає зенітно-ракетні комплекси, авіацію ППО, радари, численні мобільні групи. Кожна мобільна група з дронами-перехоплювачами має чітко знати, в який час, в якому місці їй треба працювати та по якій цілі, куди й коли переміщатися.

(2) Точне наведення на ціль з допомогою мікрохвильового радара. Тобто, простіше кажучи, нам потрібно 400 радарів на 400 операторів. Здається, такої кількості радарів для виявлення безпілотників Україна не одержала від самого початку війни.

(3) Перебування мобільної групи дронів-перехоплювачів у потрібний час у потрібному місці — на шляху прольоту «шахеда». Інакше вся операція від самого початку буде приречена на провал, тому що час польоту перехоплювача дуже обмежений. При цьому «шахеди» зараз уже не літають по прямій і часто маневрують, — мобільним групам із дронами-

перехоплювачами доведеться переміщатися, що зменшить кількість імовірних атак.

(4) Наявність підходящої погоди. У сильний дощ, снігопад, сильний вітер дрони-перехоплювачі не літають. А «шахеди» літають.

Тобто

> **— для успішного перехоплення 400 ворожих «шахедів» нам треба як мінімум 4000 дронів-перехоплювачів, 400 мобільних груп, 800 автомобілів, 400 досвідчених пілотів і 400 радарів, гарна погода без дощу, снігу й сильного вітру. І це тільки для Києва!**

Можливо, згодом коефіцієнт успішних атак удасться поліпшити до 1:5, оператори візьмуть на себе зобов'язання запускати за ніч не по десять, а по двадцять дронів-перехоплювачів і погода завжди нам сприятиме.

Але якщо противник справді почне запускати не по 400–500, а по 1000 ударних дронів щоночі?

При цьому слід пам'ятати:

> — якщо масовані атаки будуть щоночі, то людям знадобиться заміна, тобто кількість пілотів-операторів має бути як мінімум вдвічі більшою.

Дрони-перехоплювачі **довели свою ефективність у боротьбі з одиночними** ***розвідувальними*** **безпілотниками противника, ударними «ланцетами» і «молниями» у прифронтовій смузі, важкими коптерами-бомбардувальниками й навіть із FPV-дронами.**

Успішні разові застосування дронів-перехоплювачів проти «шахедів» не мають вводити в оману, бо для відбиття масованої атаки далекобійних ударних дронів ця технологія не підходить — надто витратна, фактично дорожча за застосування зенітних ракет типу «Стінгер» із коефіцієнтом ураження цілі 0,8–0,9 і вартістю ракети до 100 тис. дол. (деякі джерела помилково заявляють, що «Стінгер» коштує 700–800 тис. євро).

Боротьба з «шахедами» — комплексне завдання, для вирішення якого не варто шукати одну універсальну та, здавалося б, недорогу диво-зброю.

Поглянемо, що робить наш противник у боротьбі з українськими ударними дронами.

По-перше, він перестав глушити супутникову навігацію на всьому шляху від кордону (лінії фронту) до умовної Москви. Навіщо, якщо сучасні «шахеди» і «люті» прекрасно летять під керуванням інерціальної системи навігації в напрямку цілі. Відмова від глушіння дає можливість ефективно використовувати мобільні групи зі стрілецько-гарматним озброєнням і бойову

авіацію проти дронів на всьому шляху аж до близького Підмосков'я. Там дрони, які прорвалися, вже зустрічають «Панцирі», що прекрасно зарекомендували себе як ефективний протидроновий зенітно-ракетний комплекс (особливо новітній «Панцир-СМД-Е»), з мікрохвильовими радарами, автоматизовані й оснащені 40 недорогими (до 40 тис. дол. за штуку) зенітними ракетами. Кожен такий комплекс до перезарядження може збити до 35 дронів протягом 50 хвилин у радіусі 20 км, і обслуговують його лише кілька людей.

Те ж саме в ізраїльтян

> **— зенітно-ракетна система «Залізний купол», оснащена відносно недорогими ракетами та здатна відбивати масовані нальоти ворожих ракет і дронів, прикриває значний район, її обслуговує нечисленний персонал, і працює вона за будь-яких погодних умов.**

Україні потрібен свій зенітно-ракетний комплекс на кшталт того ж «Панцира» для відбиття нальотів «шахедів» і крилатих ракет.

> — Низька вартість ракети «Панцира» зумовлена застосуванням ракет учорашнього дня — без дорогої голівки самонаведення (як у «Стінгера», наприклад).
>
> — У «Панцирі» ракета управляється по радіоканалу, керування здійснюється автоматично за даними радіолокатора або тепловізора.

Україна може створити такий комплекс ППО, використовуючи готові серійні компоненти — локатори, ракетні двигуни, системи управління. Такий комплекс можна було створити ще 2014 року, 2022-го, не пізно створити його й зараз.

Безумовно, дрони-перехоплювачі, особливо багаторазові, з бортовим озброєнням, з великим часом і дальністю польоту, знайдуть своє місце в системі протидронової оборони разом із мобільними стрілецькими групами, вертольотами й літаками для боротьби з «шахедами». Тут усі засоби хороші, крім піару.

Використання недорогих FPV-дронів для боротьби з «шахедами» *економічно невигідне* й організаційно неможливе (*немає стільки людей*).

Таку пропозицію, (здається)**, лобіюють великі компанії — складальники FPV-дронів із готових китайських комплектів, які бачать тут великий ринок і *надзвичайні прибутки*.**

Адже

> — якщо для відбиття лише однієї атаки «шахедів» в одну ніч треба 16 млн дол., то **за *рік вийде близько 6 млрд дол***.

Гроші непогані, але **було б великою помилкою їх сліпо слухатися**.

***

№ 1000

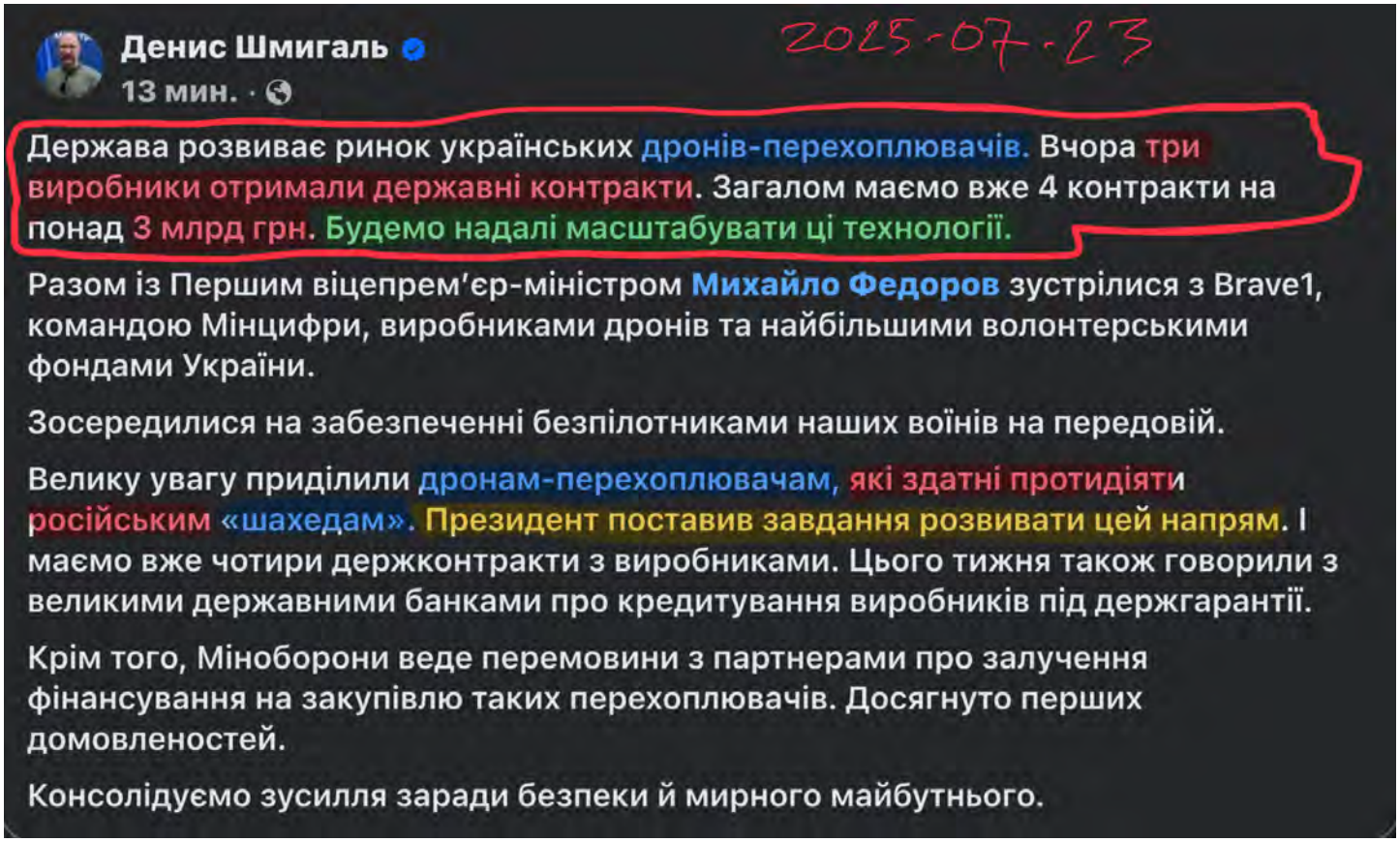

***